Kanadan sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välinen

LAAJA-ALAINEN TALOUS- JA KAUPPASOPIMUS (CETA)

KANADA,

sekä

EUROOPAN UNIONI,

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

BULGARIAN TASAVALTA,

TŠEKIN TASAVALTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

VIRON TASAVALTA,

IRLANTI,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

KROATIAN TASAVALTA,

ITALIAN TASAVALTA,

KYPROKSEN TASAVALTA,

LATVIAN TASAVALTA,

LIETTUAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

UNKARI,

MALTAN TASAVALTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PUOLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

ROMANIA,

SLOVENIAN TASAVALTA,

SLOVAKIAN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

ja

ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA,

jäljempänä yhdessä 'osapuolet', jotka

ovat päättäneet:

EDELLEEN vahvistaa tiivistä taloussuhdettaan ja käyttää perustana 15 päivänä huhtikuuta 1994 *Maailman kauppajärjestön perustamisesta tehdystä Marrakeshin sopimuksesta* ja muista monenvälisistä ja kahdenvälisistä yhteistyövälineistä johtuvia oikeuksia ja velvollisuuksia;

LUODA laajemmat ja turvatut markkinat tavaroilleen ja palveluilleen vähentämällä kaupan ja sijoitusten esteitä tai poistamalla ne;

LAATIA selkeät, läpinäkyvät, ennakoitavat ja kumpaankin osapuolta hyödyttävät säännöt kaupalleen ja sijoituksilleen;

JA

VAHVISTAVAT UUDELLEEN vahvan sitoutumisensa demokratiaan ja perusoikeuksiin, sellaisina kuin ne on vahvistettu Pariisissa 10 päivänä joulukuuta 1948 tehdyssä *Ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa*, ja ovat samaa mieltä siitä, että joukkotuhoaseiden leviäminen aiheuttaa merkittävän uhan kansainväliselle turvallisuudelle;

TUNNUSTAVAT kansainvälisen turvallisuuden, demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen merkityksen kansainvälisen kaupan ja talousyhteistyön kehitykselle;

TUNNUSTAVAT, että tämän sopimuksen määräyksillä säilytetään osapuolten oikeus säännellä omaa aluettaan ja osapuolten joustavuus, kun ne pyrkivät saavuttamaan oikeutettuja poliittisia tavoitteita, jotka liittyvät esimerkiksi kansanterveyteen, turvallisuuteen, ympäristöön sekä yleiseen moraaliin ja kulttuurin monimuotoisuuden edistämiseen ja suojelemiseen;

VAHVISTAVAT sitoutumisensa Pariisissa 20 päivänä lokakuuta 2005 tehtyyn UNESCO:n *yleissopimukseen kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä* ja tunnustavat, että valtioilla on oikeus pitää voimassa, kehittää ja panna täytäntöön kulttuuria koskevia toimintalinjoja, tukea kulttuuriteollisuuttaan kulttuuri-ilmaisujen monimuotoisuuden vahvistamiseksi ja suojella kulttuuri-identiteettiään myös käyttämällä sääntelytoimenpiteitä ja taloudellista tukea;

TUNNUSTAVAT, että tämän sopimuksen määräyksillä suojellaan sijoituksia ja sijoittajia niiden tekemien sijoitusten osalta ja että niillä on tarkoitus edistää kumpaakin osapuolta hyödyttävää yritystoimintaa heikentämättä osapuolten oikeuksia toteuttaa sääntelyä omalla alueellaan yleisen edun mukaisesti;

VAHVISTAVAT UUDELLEEN sitoutumisensa kestävän kehityksen edistämiseen ja kansainvälisen kaupan kehittämiseen tavalla, jolla edistetään kestävää kehitystä sen taloudellisessa, sosiaalisessa ja ympäristömerkityksessä;

ROHKAISEVAT alueellaan toimivia yrityksiä tai yrityksiä, jotka kuuluvat niiden oikeudenkäyttövaltaan, kunnioittamaan yritysten yhteiskuntavastuuta koskevia kansainvälisesti tunnustettuja ohjeita ja periaatteita, mukaan luettuina OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille, ja noudattamaan vastuullisen yritystoiminnan hyviä käytäntöjä;

PANEVAT tämän sopimuksen TÄYTÄNTÖÖN tavalla, joka on yhteensopiva niiden työ- ja ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon kanssa ja jolla parannetaan niiden työ- ja ympäristönsuojelun tasoa ja joka rakentuu osapuolten työ- ja ympäristökysymyksiä koskevien kansainvälisten sitoumusten varaan;

TUNNUSTAVAT, että innovaatioiden ja kaupan välillä on vahva yhteys, tunnustavat innovaatioiden merkityksen tulevalle talouskasvulle ja vahvistavat sitoutuneensa rohkaisemaan innovaatioalan ja siihen liittyvien tutkimuksen ja kehittämisen sekä tieteen ja teknologian alojen yhteistyön laajentamista ja edistämään tämän alan julkisen ja yksityisen sektorin tahojen osallistumista;

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

ENSIMMÄINEN LUKU

Yleiset määritelmät ja alkumääräykset

A jakso

Yleiset määritelmät

1.1 artikla

Yleisesti sovellettavat määritelmät

Jollei toisin määrätä, tässä sopimuksessa

yleisesti sovellettavalla hallinnollisella päätöksellä tarkoitetaan hallinnollista päätöstä tai tulkintaa, jota sovelletaan kaikkiin henkilöihin ja tosiasiallisiin tilanteisiin, jotka yleisesti kuuluvat sen soveltamisalaan, ja jolla vahvistetaan toimintasääntö mutta johon eivät sisälly

a) hallinnollisessa tai tuomioistuintyyppisessä menettelyssä annettu määritys tai päätös, jota sovelletaan toisen osapuolen tiettyyn henkilöön, tavaraan tai palveluun yksittäisessä tapauksessa; tai

b) päätös, jolla annetaan tiettyä toimea tai käytäntöä koskeva ratkaisu;

maataloussopimuksella tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää *sopimusta maataloudesta*;

maataloustuotteella tarkoitetaan maataloussopimuksen liitteessä 1 lueteltua tuotetta;

polkumyynnin vastaisella sopimuksella tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää *sopimusta tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994 VI artiklan soveltamisesta*;

CETA-yhteyspisteillä tarkoitetaan 26.5 artiklan (CETA-yhteyspisteet) nojalla perustettuja yhteyspisteitä;

CETA-sekakomitealla tarkoitetaan 26.1 artiklan (CETA-sekakomitea) nojalla perustettua CETA-sekakomiteaa;

CPC:llä tarkoitetaan väliaikaista yhteistä tavaraluokitusta sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, N°77, CPC *prov*, 1991);

kulttuuriteollisuudella tarkoitetaan henkilöitä, jotka toimivat seuraavissa:

a) kirjojen, aikakauslehtien tai sanomalehtien julkaiseminen, jakelu tai myynti painetussa tai koneellisesti luettavassa muodossa, ei kuitenkaan kun edellä mainittujen painaminen tai ladonta on ainoa toiminta;

b) elokuva- tai videotallenteiden tuottaminen, jakelu, myynti tai esittäminen;

c) musiikkia koskevien ääni- tai videotallenteiden tuottaminen, jakelu, myynti tai esittäminen;

d) musiikin julkaiseminen, jakelu tai myynti painetussa tai koneellisesti luettavassa muodossa; tai

e) radioviestintä, jonka lähetykset on tarkoitettu yleisön suoraan vastaanotettaviksi, sekä kaikki radio-, televisio- ja kaapelilähetystoiminta sekä kaikki satelliittiohjelma- ja yleisradiopalvelut;

tullilla tarkoitetaan tullia tai muuta maksua, jota sovelletaan tavaran tuonnissa tai sen yhteydessä, myös tuontiin sovellettavaa tai sen yhteydessä kannettavaa lisäveroa tai -maksua; tulliin eivät sisälly

a) 2.3 artiklan (Kansallinen kohtelu) mukaista sisäistä veroa vastaava maksu;

b) toimenpide, jota sovelletaan GATT 1994 -sopimuksen VI tai XIX artiklan, polkumyynnin vastaisen sopimuksen, tukisopimuksen, suojalausekesopimuksen tai riitojen ratkaisemista koskevan sopimuksen 22 artiklan määräysten mukaisesti; tai

c) palkkio ja muu maksu, joka kannetaan GATT 1994 -sopimuksen VIII artiklan kanssa yhteensopivasti;

tullausarvoa koskevalla sopimuksella tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää *sopimusta tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994 VII artiklan soveltamisesta;*

päivällä tarkoitetaan kalenteripäiviä, myös viikonloppuja ja vapaapäiviä;

riitojen ratkaisemista koskevalla sopimuksella tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 2 sisältyvää *riitojen ratkaisusta annettuja sääntöjä ja menettelyjä koskevaa sopimusta*;

yrityksellä tarkoitetaan joko voiton tuottamiseksi tai muuta tarkoitusta varten, sovellettavan lainsäädännön mukaisesti perustettua tai muulla tavoin järjestettyä, yksityisessä tai julkisessa omistuksessa tai määräysvallassa olevaa yksikköä, myös yhtiötä, säätiötä, henkilöyhtiötä, yksityistä elinkeinon harjoittajaa, yhteisyritystä tai muuta yhdistystä;

voimassa olevalla tai **nykyisellä** tarkoitetaan tämän sopimuksen voimaantullessa voimassa olevaa;

GATS-sopimuksella tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1B sisältyvää *palvelukaupan yleissopimusta*;

GATT 1994 -sopimuksella tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää *tullitariffeja ja kauppaa koskevaa yleissopimusta 1994*;

osapuolen tavaralla tarkoitetaan GATT 1994 -sopimuksen määritelmän mukaisia kotimaisia tuotteita tai osapuolten sopimuksen mukaisia tavaroita, ja niihin kuuluvat kyseisen osapuolen alkuperätavarat;

harmonoidulla järjestelmällä tarkoitetaan *harmonoitua tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmää*, mukaan luettuina sen yleiset tulkintasäännöt, jaksokohtaiset huomautukset, lukukohtaiset huomautukset ja alanimikekohtaiset huomautukset;

nimikkeellä tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeistön nelinumeroista koodia tai jonkin koodin neljää ensimmäistä numeroa;

toimenpiteisiin kuuluvat osapuolen lait, asetukset, säännöt, menettelyt, päätökset, hallinnolliset toimet, vaatimukset, käytännöt tai muussa muodossa olevat toimenpiteet;

kansalaisella tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka on 1.2 artiklan määritelmän mukainen osapuolen kansalainen tai pysyvän oleskeluoikeuden saanut henkilö;

alkuperätavaroilla tarkoitetaan alkuperäsääntöjä ja alkuperämenettelyitä koskevassa pöytäkirjassa vahvistettujen sääntöjen vaatimusten täyttämistä;

osapuolilla tarkoitetaan yhtäältä Euroopan unionia tai sen jäsenvaltioita taikka Euroopan unionia ja sen jäsenvaltioita niiden omilla, Euroopan unionista tehdystä sopimuksesta ja Euroopan unionin toiminnasta tehdystä sopimuksesta johtuvilla toimivaltansa aloilla, jäljempänä 'EU-osapuoli', sekä toisaalta Kanadaa;

henkilöllä tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai yritystä;

osapuolen henkilöllä tarkoitetaan osapuolen kansalaista tai yritystä;

tullietuuskohtelulla tarkoitetaan tämän sopimuksen mukaisen tullin soveltamista alkuperätavaroihin tullien poistoluettelon mukaisesti;

suojalausekesopimuksella tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää *suojalausekkeita koskevaa sopimusta*;

terveys- ja kasvinsuojelutoimella tarkoitetaan terveys- ja kasvinsuojelusopimuksen liitteessä A olevassa 1 kohdassa tarkoitettua toimenpidettä;

tukisopimuksella tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää *tukia ja tasoitustulleja koskevaa sopimusta*;

palveluntarjoajalla tarkoitetaan henkilöä, joka tarjoaa tai aikoo tarjota palvelua;

terveys- ja kasvinsuojelusopimuksella tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää *sopimusta terveys- ja kasvinsuojelutoimista*;

valtionyrityksellä tarkoitetaan yritystä, joka on osapuolen omistuksessa tai määräysvallassa;

alanimikkeellä tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeistön kuusinumeroista koodia tai jonkin koodin kuutta ensimmäistä numeroa;

tariffiluokituksella tarkoitetaan tavaran tai aineen luokitusta harmonoidun järjestelmän luvun, nimikkeen tai alanimikkeen mukaisesti;

tullien poistoluettelolla tarkoitetaan liitettä 2-A (Tullien poistaminen);

kaupan teknisiä esteitä koskevalla sopimuksella tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvää *sopimusta kaupan teknisistä esteistä*;

alueella tarkoitetaan aluetta, jolla tätä sopimusta sovelletaan 1.3 artiklassa määrätyllä tavalla;

kolmannella maalla tarkoitetaan maata tai aluetta, joka on tämän sopimuksen maantieteellisen soveltamisalueen ulkopuolella;

TRIPS-sopimuksella tarkoitetaan WTO-sopimuksen liitteeseen 1C sisältyvää *teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehtyä sopimusta*;

valtiosopimusoikeutta koskevalla Wienin yleissopimuksella tarkoitetaan 23 päivänä toukokuuta 1969 Wienissä tehtyä *valtiosopimusoikeutta koskevaa Wienin yleissopimusta*;

WTO:lla tarkoitetaan Maailman kauppajärjestöä; ja

WTO-sopimuksella tarkoitetaan *Maailman kauppajärjestön perustamisesta* 15 päivänä huhtikuuta 1994 *tehtyä Marrakeshin sopimusta*.

1.2 artikla

Osapuolikohtaiset määritelmät

Jollei toisin määrätä, tässä sopimuksessa

kansalaisella tarkoitetaan

a) Kanadan osalta luonnollista henkilöä, joka on Kanadan lainsäädännön mukaisesti Kanadan kansalainen;

b) EU-osapuolen osalta luonnollista henkilöä, jolla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus; ja

keskushallinnolla tarkoitetaan

a) Kanadan osalta Kanadan hallitusta; ja

b) EU-osapuolen osalta Euroopan unionia tai sen jäsenvaltioiden kansallisia hallituksia.

1.3 artikla

Maantieteellinen soveltamisala

Jollei toisin määrätä, tätä sopimusta sovelletaan

a) Kanadan osalta:

   i) Kanadan maa-alueeseen, ilmatilaan, sisävesiin ja aluemereen;

   ii) Kanadan talousvyöhykkeeseen, kuten sen kansallisessa lainsäädännössä on määritelty, yhdenmukaisesti Montego Bayssa 10 päivänä joulukuuta 1982 tehdyn *Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksen*, jäljempänä 'UNCLOS', V osan kanssa; sekä

   iii) Kanadan mannerjalustaan, kuten sen kansallisessa lainsäädännössä on määritelty, yhdenmukaisesti UNCLOS:in VI osan kanssa;

b) Euroopan unionin osalta alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan unionista tehtyä sopimusta ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyä sopimusta niissä määrätyin edellytyksin. Tavaroiden tullikohtelua koskevien määräysten osalta tätä sopimusta sovelletaan myös niihin Euroopan unionin tullialueen sellaisiin alueisiin, jotka eivät kuulu tämän alakohdan ensimmäisen virkkeen soveltamisalaan.

B jakso

Alkumääräykset

1.4 artikla

Vapaakauppa-alueen perustaminen

Osapuolet perustavat vapaakauppa-alueen, joka on GATT 1994 -sopimuksen XXIV artiklan ja GATS-sopimuksen V artiklan mukainen.

1.5 artikla

Suhde WTO-sopimukseen ja muihin sopimuksiin

Osapuolet vahvistavat WTO-sopimuksen ja muiden sellaisten sopimusten, joiden osapuolia ne ovat, mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa toisiinsa nähden.

1.6 artikla

Viittaukset muihin sopimuksiin

Kun tässä sopimuksessa viitataan toisiin sopimuksiin tai säädöksiin tai tähän sopimukseen liitetään viittaamalla muita sopimuksia tai säädöksiä joko kokonaisuudessaan tai osittain, tällaisiin viittauksiin sisältyvät

a) niihin liittyvät liitteet, pöytäkirjat, alaviitteet, tulkintaa koskevat huomautukset ja selittävät huomautukset; ja

b) jatkosopimukset, joiden osapuolia osapuolet ovat, tai muutokset, jotka sitovat osapuolia, lukuun ottamatta tapauksia, joissa viittauksella vahvistetaan voimassa olevat oikeudet.

1.7 artikla

Viittaukset lainsäädäntöön

Kun tässä sopimuksessa viitataan lainsäädäntöön joko yleisesti tai viittaamalla tiettyyn säädökseen, asetukseen tai direktiiviin, viittaus koskee lakeja sellaisina kuin ne ovat mahdollisesti muutettuina, jollei toisin ilmaista.

1.8 artikla

Velvollisuuksien laajuus

1. Kukin osapuoli on täysin vastuussa kaikkien tämän sopimuksen määräysten noudattamisesta.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että kaikki tämän sopimuksen määräysten täytäntöönpanoa varten tarvittavat toimenpiteet toteutetaan, mukaan lukien näiden määräysten noudattaminen kaikilla hallintotasoilla.

1.9 artikla

Veteen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet

1. Osapuolet tunnustavat, että luonnontilainen vesi, järvien, jokien, tekoaltaiden, pohjavesikerrostumien ja -altaiden vesi mukaan luettuna, ei ole tavara eikä tuote. Tämän vuoksi ainoastaan kahdettakymmenettätoista (Kauppa ja kestävä kehitys) ja kahdettakymmenettäneljättä lukua (Kauppa ja ympäristö) sovelletaan tällaiseen veteen.

2. Kullakin osapuolella on oikeus suojella ja säilyttää luonnollisia vesivarojaan. Mikään tässä sopimuksessa ei velvoita osapuolta sallimaan veden kaupallista käyttöä mihinkään tarkoitukseen, mukaan luettuna sen ottaminen, talteenotto tai ohjaaminen vientiin pakkaamattomana.

3. Jos osapuoli sallii jonkin tietyn vesilähteen kaupallisen käytön, sen on tapahduttava tämän sopimuksen kanssa yhteensopivalla tavalla.

1.10 artikla

Siirrettyä julkista valtaa käyttävät henkilöt

Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, kukin osapuoli varmistaa, että henkilö, jolle osapuoli on siirtänyt sääntely-, hallinto- tai muuta julkista valtaa jollakin hallintotasolla, toimii tällaista valtaa käyttäessään tässä sopimuksessa vahvistettujen, osapuolta koskevien velvollisuuksien mukaisesti.

TOINEN LUKU

Tavaroiden kansallinen kohtelu ja markkinoille pääsy

2.1 artikla

Tavoite

Osapuolet vapauttavat tavarakaupan tämän sopimuksen määräysten mukaisesti asteittain siirtymäkauden aikana, joka alkaa tämän sopimuksen tullessa voimaan.

2.2 artikla

Soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan ensimmäisessä luvussa (Yleiset määritelmät ja alkumääräykset) määriteltyjen osapuolen tavaroiden kauppaan, jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä.

2.3 artikla

Kansallinen kohtelu

1. Kukin osapuoli myöntää kansallisen kohtelun toisen osapuolen tavaroille GATT 1994 -sopimuksen III artiklan mukaisesti. Tätä varten GATT 1994 -sopimuksen III artikla sisällytetään tähän sopimukseen ja otetaan osaksi sitä.

2. Kanadassa muun kuin liittovaltion tason hallinnon osalta ja Euroopan unionissa jonkin jäsenvaltion hallinnon tai jäsenvaltiossa toimivan hallinnon osalta 1 kohdassa tarkoitetaan kohtelua, joka on vähintään yhtä edullinen kuin tällaisen hallinnon samankaltaisille, suoraan kilpaileville tai korvaaville, tapauksen mukaan Kanadan tai jäsenvaltion, tavaroille myöntämä kohtelu.

3. Tätä artiklaa ei sovelleta toimenpiteeseen, mukaan lukien toimenpiteen jatkaminen, nopea uusiminen tai muuttaminen, joka koskee Kanadan valmisteveroja, joita sovelletaan absoluuttiseen alkoholiin, sellaisena kuin se on lueteltu tullinimikkeessä 2207 10 90 Kanadan myönnytysluettelossa (Luettelo V), joka on 15 päivänä huhtikuuta 1994 tehdyn *tullitariffeja ja kauppaa koskevan vuoden 1994 yleissopimuksen Marrakeshin pöytäkirjan*, jäljempänä 'Marrakeshin pöytäkirja', liitteenä, ja jota käytetään *Excise Act, 2001* -säädöksen (S.C. 2002, c. 22.) säännösten nojalla valmistusteollisuudessa.

2.4 artikla

Tuontitullien alentaminen ja poistaminen

1. Kukin osapuoli alentaa tai poistaa toisen osapuolen alkuperätavaroihin kohdistuvia tulleja liitteessä 2-A esitettyjen tullien poistoluetteloiden mukaisesti. Tämän luvun soveltamiseksi 'alkuperätavaroilla' tarkoitetaan alkuperäsääntöjä ja alkuperämenettelyitä koskevassa pöytäkirjassa vahvistettujen sääntöjen mukaisia kumman tahansa osapuolen alkuperätavaroita.

2. Jokaisesta tavarasta ilmoitetaan liitteessä 2-A se tullin perustaso, johon 1 kohdan mukaisesti sovelletaan perättäisiä tullinalennuksia.

3. Niiden tavaroiden osalta, joihin sovelletaan liitteessä 2-A annetussa osapuolen tullien poistoluettelossa lueteltuja tullietuuksia, kukin osapuoli soveltaa toisen osapuolen alkuperätavaroihin osapuolen luettelon mukaisesti laskettua tullia tai osapuolen soveltamaa suosituimmuustullia sen mukaan, kumpi niistä on alhaisempi.

4. Osapuolen pyynnöstä osapuolet voivat neuvotella tarkastellakseen osapuolten väliseen tuontiin sovellettavien tullien poistamisen nopeuttamista ja poistamisen alan laajentamista. CETA-sekakomitean päätös tietyn tavaran tullien poistamisen nopeuttamisesta tai tullien poistamisesta syrjäyttää kyseiselle tavaralle liitteessä 2-A olevien osapuolten tulliluetteloiden mukaisesti määritetyn tullin tai vaiheluokan, kun kukin osapuoli on hyväksynyt päätöksen sovellettavien oikeudellisten menettelyidensä mukaisesti.

2.5 artikla

Tullien palautus-, lykkäämis- ja keskeyttämisjärjestelyiden rajoitus

1. Jollei jäljempänä olevista 2 ja 3 kohdasta muuta johdu, osapuoli ei saa hyvittää, lykätä tai keskeyttää maksettua tai maksettavaa tullia, jos ei-alkuperätavara tuotiin sen alueelle nimenomaan sillä edellytyksellä, että kyseistä tavaraa tai identtistä, vastaavaa tai samanlaista korvaavaa tavaraa käytetään aineksena valmistettaessa toista tavaraa, joka tämän jälkeen viedään toisen osapuolen alueelle tämän sopimuksen mukaisen tullietuuskohtelun nojalla.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta osapuolen pysyvään tai tilapäiseen tullien alentamis-, keskeyttämis- tai palautusjärjestelmään, jos tällainen alennus, keskeytys tai palautus ei nimenomaisesti perustu jonkin tavaran vientiin.

3. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan vasta kun tämän sopimuksen voimaantulosta on kulunut kolme vuotta.

2.6 artikla

Vientiin sovellettavat tullit, verot sekä muut palkkiot ja maksut

Osapuoli ei saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa toiseen osapuoleen suuntautuvaan tavaran vientiin sovellettavia tai siihen liittyviä tulleja, veroja tai muita palkkioita tai maksuja tai mitään sisäisiä veroja, palkkioita ja maksuja, jotka koskevat toiseen osapuoleen vietävää tavaraa ja jotka ylittävät sisäiseen myyntiin tarkoitettuja tavaroita koskevat sisäiset verot, palkkiot ja maksut.

2.7 artikla

Vallitsevan tilan säilyttäminen

1. Tämän sopimuksen tultua voimaan osapuoli ei saa korottaa sopimuksen voimaantulohetkellä voimassa olevaa osapuolten alkuperätavaroihin sovellettavaa tullia tai ottaa käyttöön uutta tällaista tullia.

2. Sen estämättä, mitä edellä 1 kohdassa määrätään, osapuoli voi

a) muuttaa tämän sopimuksen ulkopuolista tullia sellaisen tavaran osalta, jolle ei ole tämän sopimuksen mukaisesti määritelty tullietuuskohtelua;

b) korottaa tullin liitteen 2-A luettelossaan vahvistetulle tasolle, jos se on ensin yksipuolisesti alentanut kyseistä tullia; tai

c) pitää voimassa tämän sopimuksen tai WTO-sopimuksen alaisen minkä tahansa muun sopimuksen nojalla sallitun tullin tai korottaa sitä.

3. Sen estämättä, mitä edellä 1 ja 2 kohdassa määrätään, ainoastaan Kanada voi soveltaa erityistä suojatoimea WTO:n maataloussopimuksen 5 artiklan nojalla. Erityistä suojatoimea voidaan soveltaa ainoastaan tavaroihin, jotka on luokiteltu kohtiin, joissa on merkintä "SSG" liitteeseen 2-A sisältyvässä Kanadan luettelossa. Tämän erityisen suojatoimen käyttö on rajattu tuontiin, jota ei koske tullietuus, ja, kun kyseessä on tuonti, johon sovelletaan tariffikiintiötä, markkinoille pääsyä koskevan sitoumuksen ylittävään tuontiin.

2.8 artikla

Tullietuuskohtelun tilapäinen keskeyttäminen

1. Osapuoli voi 2–5 kohdan mukaisesti keskeyttää tilapäisesti tämän sopimuksen mukaisen tullietuuskohtelun toisen osapuolen henkilön viemältä tai tuottamalta tavaralta, jos osapuoli

a) objektiivisiin, uskottaviin ja todennettavissa oleviin tietoihin perustuvan tutkimuksen tuloksena päättelee, että toisen osapuolen henkilö on järjestelmällisesti rikkonut tullilainsäädäntöä saadakseen tämän sopimuksen mukaisen tullietuuskohtelun; tai

b) päättelee, että toinen osapuoli järjestelmällisesti ja perusteettomasti kieltäytyy 6.13 artiklan (Yhteistyö) 4 kohdan mukaisesta yhteistyöstä tullilainsäädännön rikkomisia koskevassa tutkimuksessa, ja yhteistyötä pyytävällä osapuolella on objektiivisten, uskottavien ja todennettavissa olevien tietojen pohjalta kohtuullinen syy todeta, että toisen osapuolen henkilö on järjestelmällisesti rikkonut tullilainsäädäntöä saadakseen tämän sopimuksen mukaisen tullietuuskohtelun.

2. Osapuoli, joka on tehnyt edellä 1 kohdassa tarkoitetun päätelmän,

a) ilmoittaa asiasta toisen osapuolen tulliviranomaisille ja antaa tiedot ja näytön, joihin päätelmä perustuu;

b) käy toisen osapuolen viranomaisten kanssa neuvotteluja, jotta päästäisiin kummankin hyväksyttävissä olevaan ratkaisuun, jossa käsitellään päätelmän perusteena olevat huolenaiheet; ja

c) antaa kyseiselle toisen osapuolen henkilölle kirjallisen ilmoituksen, johon sisältyvät päätelmän perustana olevat tiedot.

3. Jos viranomaiset eivät pääse kummankin hyväksyttävissä olevaan ratkaisuun 30 päivässä, päätelmän tehnyt osapuoli toimittaa asian tulliyhteistyösekakomitean käsiteltäväksi.

4. Jos tulliyhteistyösekakomitea ei ole ratkaissut asiaa 60 päivän kuluttua, päätelmän tehnyt osapuoli voi tilapäisesti keskeyttää tämän sopimuksen mukaisen tullietuuskohtelun toisen osapuolen kyseisen henkilön kyseisen tavaran osalta. Tilapäinen keskeyttäminen ei koske tavaraa, joka on jo kuljetuksessa osapuolten välillä päivänä, jona tilapäinen keskeyttäminen tulee voimaan.

5. Edellä olevan 1 kohdan mukaista tilapäistä keskeyttämistä soveltava osapuoli voi käyttää sitä vain ajan, joka on oikeassa suhteessa sen taloudellisiin etuihin kohdistuvaan vaikutukseen, joka johtuu 1 kohdan mukaisen päätelmän tekoon johtaneesta tilanteesta, ja enintään 90 päivän ajan. Jos osapuolella on objektiivisten, uskottavien ja todennettavissa olevien tietojen pohjalta kohtuullinen syy uskoa, että olosuhteet, jotka alun perin johtivat keskeyttämiseen, eivät ole 90 päivän kuluttua muuttuneet, osapuoli voi uusia keskeyttämisen vielä enintään 90 päiväksi. Alkuperäinen keskeyttäminen ja kaikki keskeyttämisen uusimiset edellyttävät määräajoin käytäviä neuvotteluja tulliyhteistyösekakomiteassa.

2.9 artikla

Palkkiot ja muut maksut

1. GATT 1994 -sopimuksen VIII artiklan mukaisesti osapuoli ei saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa osapuolen tavaran tuontia tai vientiä koskevia tai sen yhteydessä kannettavia palkkioita tai maksuja, jotka eivät määrältään vastaa tarjottujen palveluiden likimääräisiä kustannuksia tai jotka merkitsevät kotimarkkinatuotteiden välillistä suojelua tai tuonnin tai viennin verotusta.

2. Selkeyden vuoksi todetaan, että 1 kohta ei estä osapuolta ottamasta käyttöön 1.1 artiklan (Yleisesti sovellettavat määritelmät) tullia koskevan määritelmän a–c alakohdassa tarkoitettua tullia tai maksua.

2.10 artikla

Korjauksen tai muutoksen jälkeen uudelleen tuodut tavarat

1. Tätä artiklaa sovellettaessa korjaus- tai muutostöillä tarkoitetaan kaikkea käsittelyä, joka kohdistuu tavaraan sen toiminnallisten puutteiden tai sille aiheutuneiden aineellisten vahinkojen korjaamiseksi ja joka merkitsee tavaran saattamista alkuperäiseen toimintaansa tai sen varmistamista, että tavara on sen käyttöä koskevien teknisten vaatimusten mukainen, ja jota ilman tavaraa ei voitaisi enää käyttää tavanomaisella tavalla siihen tarkoitukseen, johon se oli tarkoitettu. Tavaroiden korjaamiseen tai muuttamiseen sisältyy kunnostus ja ylläpito mutta ei toiminta tai prosessit, joilla

a) tuhotaan tavaran olennaiset ominaispiirteet tai luodaan uusi tai kaupallisesti erilainen tavara;

b) muunnetaan puolivalmis tavara valmiiksi tavaraksi; tai

c) olennaiselta osin muutetaan tavaran toimintaa.

2. Ellei alaviitteessä 1 toisin määrätä, osapuoli ei saa soveltaa tullia tavaraan, joka tulee uudelleen sen alueelle, sen alkuperästä riippumatta sen jälkeen, kun kyseinen tavara on tilapäisesti viety sen alueelta toisen osapuolen alueelle korjausta ja muuttamista varten riippumatta siitä, olisiko tällainen korjaus tai muutos voitu tehdä sen osapuolen alueella, josta tavara vietiin korjausta tai muutosta varten. ([1]) ([2])

3. Edellä olevaa 2 kohtaa ei sovelleta tavaraan, joka on tuotu tullivarastoon, vapaakauppa-alueille tai vastaavaan asemaan ja joka tämän jälkeen viedään korjausta varten eikä tuoda uudelleen tullivarastoon, vapaakauppa-alueille tai vastaavaan asemaan.

4. Tavaran alkuperästä riippumatta osapuoli ei saa periä tullia tavarasta, joka on tuotu tilapäisesti toisen osapuolen alueelta korjausta tai muutosta varten. ([3])

2.11 artikla

Tuonti- ja vientirajoitukset

1. Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, kumpikaan osapuoli ei saa ylläpitää tai ottaa käyttöön toisen osapuolen minkään tavaran tuontiin tai toisen osapuolen alueelle tarkoitettuun vientiin tai vientimyyntiin sovellettavia kieltoja tai rajoituksia, paitsi GATT 1994 -sopimuksen XI artiklan mukaisesti. Tätä varten GATT 1994 -sopimuksen XI artikla sisällytetään tähän sopimukseen ja otetaan osaksi sitä.

2. Jos osapuoli ylläpitää tai ottaa käyttöön jonkin tavaran tuontiin kolmannesta maasta tai vientiin kolmannen maan alueelle sovellettavan kiellon tai rajoituksen, kyseinen osapuoli voi

a) rajoittaa toisen osapuolen alueelta tapahtuvaa kyseisen kolmannen maan jonkin tavaran tuontia tai kieltää tällaisen tuonnin; tai

b) rajoittaa jonkin tavaran vientiä kyseiseen kolmanteen maahan toisen osapuolen alueen kautta tai kieltää tällaisen viennin.

3. Jos osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa rajoituksen, joka koskee jonkin tavaran tuontia kolmannesta maasta, osapuolet käyvät toisen osapuolen pyynnöstä neuvotteluja, jotta voidaan välttää aiheeton puuttuminen toisen osapuolen hinnoittelu-, markkinointi- tai jakelujärjestelyihin tai niiden vääristyminen.

([1]) Kanada voi soveltaa seuraaviin harmonoidun järjestelmän ryhmään 89 kuuluviin tavaroihin, jotka tulevat uudelleen Kanadan alueelle Euroopan unionin alueelta ja jotka on rekisteröity *Canada Shipping Act, 2001* säädöksen mukaisesti, niiden alkuperästä riippumatta, liitteeseen 2-A (Tullien poistaminen) sisältyvän luettelonsa mukaisesti tällaisiin tavaroihin sovellettavaa tullia kyseisten tavaroiden korjauksen tai muuttamisen arvon osalta: 8901 10 10, 8901 10 90, 8901 30 00, 8901 90 10, 8901 90 91, 8901 90 99, 8904 00 00, 8905 20 19, 8905 20 20, 8905 90 19, 8905 90 90, 8906 90 19, 8906 90 91, 8906 90 99.

([2]) Euroopan unioni panee tämän kohdan täytäntöön asetuksessa (EU) N:o 952/2013 tarkoitetulla ulkoisella jalostusmenettelyllä tämän kohdan kanssa yhteensopivalla tavalla.

([3]) Euroopan unioni panee tämän kohdan täytäntöön asetuksessa (EU) N:o 952/2013 tarkoitetulla ulkoisella jalostusmenettelyllä tämän kohdan kanssa yhteensopivalla tavalla.

4. Tätä artiklaa ei sovelleta toimenpiteeseen, tällaisen toimenpiteen jatkaminen, nopea uusiminen tai muuttaminen mukaan luettuina, joka koskee seuraavia:

a) kaikkien puulajien tukkien vienti. Jos osapuoli luopuu johonkin kolmanteen maahan vietävien tukkien vientilupia koskevasta vaatimuksesta, kyseinen osapuoli luopuu pysyvästi toiseen osapuoleen vietävien tukkien vientilupia koskevasta vaatimuksesta;

b) kolmen vuoden ajan tämän sopimuksen voimaantulosta jalostamattoman kalan vienti Newfoundland ja Labradorin sovellettavan lainsäädännön mukaisesti;

c) Kanadan valmistevero, joka koskee absoluuttista alkoholia, sellaisena kuin se on lueteltuna tullinimikkeessä 2207 10 90 Kanadan myönnytysluettelossa (Luettelo V), jota käytetään Excise Act, 2001 -säädöksen (S.C. 2002, c. 22.) säännösten nojalla valmistusteollisuudessa; ja

d) sellaisten käytettyjen ajoneuvojen tuonti Kanadaan, jotka eivät ole Kanadan turvallisuus- ja ympäristövaatimusten mukaisia.

2.12 artikla

Muut tavarakauppaan liittyvät määräykset

Kukin osapuoli pyrkii varmistamaan, että toisen osapuolen tavara, joka on tuotu ja myyty tai tarjottu myyntiin laillisesti jossakin tuojaosapuolen alueella, voidaan myydä tai tarjota myyntiin myös kaikilla muilla tuojaosapuolen alueilla.

2.13 artikla

Tavarakauppakomitea

1. Jäljempänä olevan 26.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) 1 kohdan a alakohdan nojalla perustetun tavarakauppakomitean tehtäviin kuuluvat:

a) edistää osapuolten välistä tavarakauppaa muun muassa tämän sopimuksen mukaista tullien poistamisen nopeuttamista ja muita asianmukaisia kysymyksiä koskevien neuvottelujen avulla;

b) suositella CETA-sekakomitealle tämän sopimuksen harmonoituun järjestelmään liittyvien määräysten lisäyksiä tai muutoksia; ja

c) käsitellä viipymättä kysymykset, jotka liittyvät tavaroiden liikkeeseen osapuolten tuontisatamien kautta.

2. Tavarakauppakomitea voi esittää CETA-sekakomitealle päätösluonnoksia tietyn tavaran tullien poistamisen nopeuttamisesta tai poistamisesta kokonaan.

3. Jäljempänä olevan 26.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) 1 kohdan a alakohdan nojalla perustettu maatalouskomitea

a) kokoontuu 90 päivän kuluessa siitä, kun osapuoli on esittänyt kokouspyynnön;

b) tarjoaa osapuolille foorumin keskusteluille tämän sopimuksen piiriin kuuluvista maataloustuotteista; ja

c) siirtää mahdollisesti ratkaisematta jääneet b alakohdan asiat tavarakauppakomitean käsiteltäväksi.

4. Osapuolet panevat merkille maatalouskysymyksiä koskevan yhteistyön ja tietojenvaihdon Kanadan ja Euroopan unionin maataloutta koskevan vuosittaisen vuoropuhelun puitteissa, joka on perustettu kirjeenvaihtona 14 päivänä heinäkuuta 2008. Tarvittaessa maataloutta koskevaa vuoropuhelua voidaan käyttää 3 kohdan toteuttamista varten.

KOLMAS LUKU

Kaupan suojakeinot

A jakso

Polkumyynnin vastaiset toimenpiteet ja tasoitustoimenpiteet

3.1 artikla

Polkumyynnin vastaisia toimenpiteitä ja tasoitustoimenpiteitä koskevat yleiset määräykset

1. Osapuolet vahvistavat uudelleen GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan, polkumyyntiä koskevan sopimuksen ja tukia ja tasoitustulleja koskevan sopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa.

2. Alkuperäsääntöjä ja alkuperämenettelyitä koskevaa pöytäkirjaa ei sovelleta polkumyynnin vastaisiin ja tasoitustoimenpiteisiin.

3.2 artikla

Avoimuus

1. Kukin osapuoli soveltaa polkumyynnin vastaisia ja tasoitustoimenpiteitä asianmukaisten WTO-vaatimusten ja oikeudenmukaisen ja avoimen prosessin mukaisesti.

2. Osapuoli varmistaa, että väliaikaisten toimenpiteiden käyttöönoton jälkeen ja joka tapauksessa ennen lopullisten toimenpiteiden käyttöönottoa ilmoitetaan täysimittaisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla kaikki ne huomioon otettavat olennaiset tosiseikat, joihin päätös lopullisten toimenpiteiden soveltamisesta pohjautuu. Tämä ei kuitenkaan rajoita polkumyyntiä koskevan sopimuksen 6 artiklan 5 kohdan ja tukia ja tasoitustulleja koskevan sopimuksen 12 artiklan 4 kohdan soveltamista.

3. Sillä edellytyksellä, että tutkimuksen toteuttaminen ei tarpeettomasti lykkäänny, kullekin asianomaiselle osapuolelle on tarjottava mahdollisuus puolustaa täysimittaisesti etujaan polkumyyntitutkimuksen tai tasoitustulleja koskevan tutkimuksen ([1]) aikana.

3.3 artikla

Yleisen edun huomioon ottaminen ja alhaisempi tulli

1. Kunkin osapuolen viranomaisten on otettava huomioon osapuolen lainsäädännön mukaisesti toimitetut tiedot siitä, olisiko polkumyynti- tai tasoitustullin määrääminen yleisen edun mukaista.

2. Otettuaan huomioon 1 kohdassa tarkoitetut tiedot, osapuolen viranomaiset voivat harkita, olisiko määrättävän polkumyynti- tai tasoitustullin suuruudeltaan vastattava koko polkumyyntimarginaalia tai tukea vai vähäisempää määrää osapuolen lainsäädännön mukaisesti.

B jakso

Yleiset suojatoimenpiteet

3.4 artikla

Yleisiä suojatoimenpiteitä koskevat yleiset määräykset

1. Osapuolet vahvistavat uudelleen GATT 1994 -sopimuksen XIX artiklan ja suojalausekesopimuksen mukaiset yleisiä suojatoimenpiteitä koskevat oikeutensa ja velvollisuutensa.

2. Alkuperäsääntöjä ja alkuperämenettelyitä koskevaa pöytäkirjaa ei sovelleta yleisiin suojatoimenpiteisiin.

([1]) Tämän artiklan soveltamista varten **asianomaiset osapuolet** on määritelty polkumyyntiä koskevan sopimuksen 6 artiklan 11 kohdassa ja tukia ja tasoitustulleja koskevan sopimuksen 12 artiklan 9 kohdassa.

3.5 artikla

Avoimuus

1. Viejäosapuolen pyynnöstä osapuolen, joka panee vireille suojatoimia koskevan tutkimuksen tai aikoo toteuttaa väliaikaisia tai lopullisia suojatoimenpiteitä, on välittömästi toimitettava

a) suojalausekesopimuksen 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut tiedot WTO:n suojatoimikomitean määräämässä muodossa;

b) tarvittaessa kotimaisen tuotannonalan tekemän valituksen julkinen versio; ja

c) julkinen raportti, jossa esitetään havainnot ja perustellut päätelmät kaikista merkityksellisistä tosiseikoista ja suojatoimia koskevassa tutkimuksessa tarkastellusta lainsäädännöstä. Julkiseen raporttiin on sisällytettävä tarkastelu, jossa vahinkoa aiheuttaneita tekijöitä arvioidaan, ja siinä on esitettävä yleisten suojatoimenpiteiden määrittelyyn käytetyt menetelmät.

2. Toimittaessaan tietoja tämän artiklan mukaisesti tuojaosapuoli tarjoutuu järjestämään neuvotteluja viejäosapuolen kanssa toimitettujen tietojen tarkastelemiseksi.

3.6 artikla

Lopullisten toimenpiteiden käyttöönotto

1. Yleisiä suojatoimenpiteitä käyttöön ottava osapuoli pyrkii ottamaan ne käyttöön niiden kahdenväliseen kauppaan vähiten vaikuttavalla tavalla.

2. Tuojaosapuoli tarjoutuu järjestämään neuvotteluja viejäosapuolen kanssa 1 kohdassa tarkoitetun seikan tarkastelemiseksi. Tuojaosapuoli ei saa ottaa käyttöön toimenpiteitä, ennen kuin on kulunut 30 päivää siitä, kun tarjous neuvottelujen pitämiseksi esitettiin.

C jakso

Yleiset määräykset

3.7 artikla

Riitojenratkaisumekanismin ulkopuolelle jättäminen

Tähän lukuun ei sovelleta kahdennenkymmenennenyhdeksännen luvun (Riitojenratkaisu) määräyksiä.

NELJÄS LUKU

Kaupan tekniset esteet

4.1 artikla

Soveltamisala ja määritelmät

1. Tätä lukua sovelletaan sellaisten teknisten määräysten, standardien ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyiden valmisteluun, hyväksymiseen ja soveltamiseen, jotka voivat vaikuttaa osapuolten väliseen tavarakauppaan.

2. Tätä lukua ei sovelleta

a) valtion elinten omia tuotanto- tai kulutusvaatimuksiaan varten laatimiin hankintaeritelmiin; tai

b) terveys- ja kasvinsuojelutoimista tehdyn sopimuksen liitteessä A määriteltyyn terveys- tai kasvinsuojelutoimeen.

3. Ellei tässä sopimuksessa, mukaan luettuina siihen 4.2 artiklan mukaisesti sisällytetyt kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen määräykset, määritellä standardoinnin ja vaatimustenarviointimenettelyiden yleisiä termejä tai anneta niille muuta merkitystä, niillä on yleensä Yhdistyneiden kansakuntien järjestelmässä hyväksytyllä määritelmällä kansainvälisten standardointijärjestöjen niille antama merkitys, kun otetaan huomioon niiden asiayhteys ja tämän luvun tavoitteet ja päämäärä.

4. Tämän luvun viittaukset teknisiin määräyksiin, standardeihin ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyihin sisältävät niiden muutokset ja lisäykset niiden sääntöihin tai niiden kattamiin tuotteisiin, lukuun ottamatta luonteeltaan vähäpätöisiä muutoksia tai lisäyksiä.

5. Edellä olevan 1.8 artiklan (Velvollisuuksien laajuus) 2 kohtaa ei sovelleta kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 3, 4, 7, 8 ja 9 artiklaan, sellaisina kuin ne on sisällytetty tähän sopimukseen.

4.2 artikla

Kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen sisällyttäminen tähän sopimukseen

1. Sisällytetään seuraavat kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen määräykset tähän sopimukseen ja otetaan ne osaksi sitä:

a) 2 artikla (Teknisten määräysten laatiminen, hyväksyminen ja soveltaminen keskushallinnon elinten toimesta);

b) 3 artikla (Teknisten määräysten laatiminen, hyväksyminen ja soveltaminen paikallishallinnon ja yksityisten elinten toimesta);

c) 4 artikla (Standardien laatiminen, hyväksyminen ja soveltaminen);

d) 5 artikla (Keskushallinnon elinten vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt);

e) 6 artikla (Keskushallinnon elinten vaatimustenmukaisuuden arvioinnin tunnustaminen), rajoittamatta vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyiden tulosten vastavuoroisesta hyväksymisestä tehdyn pöytäkirjan ja lääkkeiden hyviä tuotantotapoja koskevan noudattamis- ja valvontaohjelman vastavuoroisesta tunnustamisesta tehdyn pöytäkirjan mukaisia osapuolen oikeuksia tai velvollisuuksia;

f) 7 artikla (Paikallishallinnon elinten vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt);

g) 8 artikla (Yksityisten elinten vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt);

h) 9 artikla (Kansainväliset ja alueelliset järjestelmät);

i) liite 1 (Tässä sopimuksessa käytettävät käsitteet ja määritelmät); ja

j) liite 3 (Standardien laatimista, hyväksymistä ja soveltamista koskevat menettelyohjeet).

2. Käsitteellä 'jäsen' on tähän sopimukseen sisällytetyissä määräyksissä sama merkitys tässä sopimuksessa kuin kaupan teknisiä esteitä koskevassa sopimuksessa.

3. Kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 3, 4, 7, 8 ja 9 artiklan osalta voidaan vedota kahdenteenkymmenenteenyhdeksänteen lukuun (Riitojenratkaisu) tapauksissa, joissa osapuoli katsoo, että toinen osapuoli ei ole päässyt tyydyttävään tulokseen näiden artikloiden mukaisesti ja että sen kauppaetuihin kohdistuu merkittävä vaikutus. Tässä suhteessa tulosten on oltava samanarvoisia kuin jos kyseinen elin olisi osapuoli.

4.3 artikla

Yhteistyö

Osapuolet vahvistavat yhteistyötään teknisten määräysten, standardien, metrologian, vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyiden, markkinavalvonnan tai valvonta- ja täytäntöönpanotoimien alalla, jotta osapuolten välistä kauppaa voidaan helpottaa kahdennessakymmenennessäensimmäisessä luvussa (Sääntely-yhteistyö) määrätyn mukaisesti. Tähän voi sisältyä yhteistyön edistäminen ja tukeminen metrologiasta, standardoinnista, testauksesta, sertifioinnista ja akkreditoinnista, markkinavalvonnasta tai valvonta- ja täytäntöönpanotoimista vastaavien osapuolten julkisten tai yksityisten organisaatioiden välillä; ja erityisesti akkreditoinnista ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnista vastaavien osapuolten elinten osallistumisen tukeminen yhteistyöjärjestelyihin, joilla edistetään vaatimustenmukaisuuden arvioinnin tulosten hyväksymistä.

4.4 artikla

Tekniset määräykset

1. Osapuolet sitoutuvat tekemään yhteistyötä siinä määrin kuin se on mahdollista varmistaakseen, että niiden tekniset määräykset ovat keskenään yhteensopivia. Tätä varten, jos osapuoli ilmaisee kiinnostusta sellaisen teknisen määräyksen laatimiseen, joka on alaltaan vastaava tai samanlainen kuin jo olemassa oleva määräys tai määräys, jota toinen osapuoli parhaillaan valmistelee, kyseinen toinen osapuoli antaa pyynnöstä osapuolelle siinä määrin kuin se on mahdollista merkitykselliset tiedot ja tutkimukset, joihin se on tukeutunut valmistellessaan teknistä määräystään, riippumatta siitä, onko se jo hyväksytty vai valmisteilla. Osapuolet tunnustavat, että voi olla tarpeen selkeyttää tietyn pyynnön alaa ja päästä siitä sopimukseen ja että luottamuksellisia tietoja voidaan jättää ilmoittamatta.

2. Osapuoli, joka on laatinut teknisen määräyksen, jonka se katsoo vastaavan tavoitteeltaan ja tuotealaltaan toisen osapuolen teknistä määräystä, voi pyytää, että toinen osapuoli tunnustaa teknisen määräyksen vastaavuuden. Osapuoli esittää pyynnön kirjallisesti ja antaa yksityiskohtaiset perusteet sille, miksi teknistä määräystä olisi pidettävä vastaavana, mukaan lukien perusteet, jotka koskevat tuotteen alaa. Osapuolen, joka ei hyväksy teknisen määräyksen vastaavuutta, on pyynnöstä annettava toiselle osapuolelle päätöksensä perusteet.

4.5 artikla

Vaatimustenmukaisuuden arviointi

Osapuolet noudattavat pöytäkirjaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyiden tulosten vastavuoroisesta hyväksymisestä ja pöytäkirjaa lääkkeiden hyviä tuotantotapoja koskevan noudattamis- ja valvontaohjelman vastavuoroisesta tunnustamisesta.

4.6 artikla

Avoimuus

1. Kukin osapuoli varmistaa menettelyiden avoimuuden teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyiden laadinnassa, jotta osapuolten asianomaiset henkilöt voivat osallistua asianmukaisessa varhaisessa vaiheessa, kun muutoksia voidaan vielä tehdä ja huomautukset ottaa huomioon, lukuun ottamatta tapauksia, joissa esiintyy tai uhkaa esiintyä kiireellisiä turvallisuuteen, terveyteen, ympäristön suojeluun tai kansalliseen turvallisuuteen liittyviä ongelmia. Jos teknisten määräysten tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyiden kehittämistä koskeva neuvotteluprosessi on julkinen, kukin osapuoli sallii toisen osapuolen henkilöiden osallistumisen ehdoin, jotka ovat yhtä suotuisat kuin sen omille henkilöille myönnetyt ehdot.

2. Osapuolet edistävät tiiviimpää yhteistyötä niiden alueella toimivien standardointielinten välillä, jotta voidaan helpottaa muun muassa elinten välistä tiedonvaihtoa niiden toiminnasta ja standardien yhdenmukaistamista yhteisen edun ja vastavuoroisuuden pohjalta kyseisten standardointielinten sopimien toimintatapojen mukaisesti.

3. Sen jälkeen, kun osapuoli on toimittanut ehdotuksen teknisiksi määräyksiksi ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyiksi WTO:n ilmoitusten keskusrekisteriin, sen on pyrittävä varaamaan vähintään 60 päivän ajanjakso, jonka aikana toinen osapuoli voi toimittaa kirjallisia huomautuksia, lukuun ottamatta tapauksia, joissa esiintyy tai uhkaa esiintyä kiireellisiä turvallisuuteen, terveyteen, ympäristön suojeluun tai kansalliseen turvallisuuteen liittyviä ongelmia. Osapuoli tarkastelee myönteisesti kohtuullista pyyntöä, joka koskee huomautusten esittämiseen varatun ajan jatkamista.

4. Jos osapuoli saa toiselta osapuolelta huomautuksia ehdotuksestaan tekniseksi määräykseksi tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyksi, sen on vastattava näihin huomautuksiin kirjallisesti, ennen kuin tekninen määräys tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely hyväksytään.

5. Kukin osapuoli julkaisee tai muutoin saattaa yleisesti saataville joko painettuna tai sähköisesti vastaukset tai tiivistelmän vastauksista saamiinsa merkittäviin huomautuksiin viimeistään päivänä, jona se julkaisee hyväksytyn teknisen määräyksen tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn.

6. Kukin osapuoli antaa toisen osapuolen pyynnöstä tietoja sellaisen teknisen määräyksen tai vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn tavoitteista, oikeusperustasta ja perusteista, jotka osapuoli on hyväksynyt tai aikoo hyväksyä.

7. Osapuoli tarkastelee myönteisesti toisen osapuolen esittämää kohtuullista pyyntöä, joka on saatu ennen ehdotetulle tekniselle määräykselle huomautusten esittämistä varten varatun jakson päättymistä ja joka koskee kyseisen teknisen määräyksen hyväksymispäivän ja sen soveltamispäivän välisen ajanjakson määrittämistä tai sen pidentämistä, lukuun ottamatta tapauksia, joissa viivästys tekisi oikeutettujen tavoitteiden saavuttamisen tehottamaksi.

8. Kukin osapuoli varmistaa, että sen hyväksymät tekniset määräykset ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt ovat yleisesti saatavilla virallisilla www-sivustoilla.

9. Kun osapuoli ottaa haltuunsa tuontisatamassa toisen osapuolen alueelta tuodun tavaran sillä perusteella, että tavara ei ole teknisen määräyksen vaatimusten mukainen, osapuoli ilmoittaa ilman aiheetonta viivytystä tuojalle syyn tavaran hallussapitoon.

4.7 artikla

Luvun hallinnointi

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä tämän luvun piiriin kuuluvissa kysymyksissä. Osapuolet sopivat, että 26.2 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla perustettu tavarakauppakomitea

a) hallinnoi tämän luvun täytäntöönpanoa;

b) käsittelee ripeästi kumman tahansa osapuolen esiin tuomat standardien, teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyiden laatimiseen, hyväksymiseen tai soveltamiseen liittyvät kysymykset;

c) edistää osapuolen pyynnöstä keskustelua toisen osapuolen toteuttamasta riskien tai vaarojen arvioinnista;

d) kannustaa osapuolten standardointielinten ja vaatimustenmukaisuuden arviointielinten yhteistyötä;

e) vaihtaa tietoja standardeista, teknisistä määräyksistä ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä, myös kolmansien osapuolten tai kansainvälisten elinten laatimista, kun tämä on yhteisen edun mukaista;

f) tarkastelee tätä lukua WTO:n kaupan teknisiä esteitä käsittelevän komitean toiminnan tai kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen kehittymisen pohjalta ja antaa tarvittaessa tämän luvun muuttamista koskevia suosituksia CETA-sekakomitean harkittavaksi;

g) toteuttaa muita toimia, joiden osapuolet katsovat auttavan niitä panemaan tämä luku ja kaupan teknisiä esteitä koskeva sopimus täytäntöön ja helpottamaan kauppaa osapuolten välillä; ja

h) raportoi asianmukaisesti CETA-sekakomitealle tämän luvun täytäntöönpanosta.

2. Jos osapuolet eivät pysty ratkaisemaan tämän luvun piiriin kuuluvaa asiaa tavarakauppakomitean välityksellä, CETA-sekakomitea voi osapuolen pyynnöstä perustaa teknisen erityistyöryhmän etsimään ratkaisuja kaupan helpottamiseksi. Jos osapuoli ei hyväksy toisen osapuolen pyyntöä teknisen työryhmän perustamiseksi, sen on pyynnöstä selvitettävä päätöksensä syyt. Osapuolet johtavat teknistä työryhmää yhdessä.

3. Kun osapuoli on pyytänyt tietoja, toinen osapuoli toimittaa tällaiset tiedot tämän luvun määräysten mukaisesti kirjallisesti tai sähköisesti kohtuullisen ajan kuluessa. Osapuoli pyrkii vastaamaan jokaiseen tietopyyntöön 60 päivän kuluessa.

VIIDES LUKU

Terveys- ja kasvinsuojelutoimet

5.1 artikla

Määritelmät

1. Tässä luvussa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

a) terveys- ja kasvinsuojelusopimuksen liitteessä A esitettyjä määritelmiä;

b) Codex Alimentarius -komissiossa, jäljempänä 'Codex', hyväksyttyjä määritelmiä;

c) Maailman eläintautijärjestössä, jäljempänä 'OIE', hyväksyttyjä määritelmiä;

d) *kansainvälisen kasvinsuojeluyleissopimuksen*, jäljempänä 'IPPC', mukaisesti hyväksyttyjä määritelmiä;

e) tietyiltä haitallisilta säännellyiltä organismeilta suojellulla alueella tarkoitetaan virallisesti määriteltyä Euroopan unionin maantieteellistä aluetta, jossa kyseistä organismia ei esiinny sen esiintymiselle suotuisista olosuhteista huolimatta ja vaikka sitä esiintyy Euroopan unionin muissa osissa; ja

f) osapuolen toimivaltaisella viranomaisella tarkoitetaan jotakin liitteessä 5-A lueteltua viranomaista.

2. Edellä olevan 1 kohdan osalta terveys- ja kasvinsuojelusopimuksen mukaiset määritelmät ovat etusijalla, jos Codexissa, OIE:ssa ja IPPC:ssa hyväksyttyjen määritelmien ja terveys- ja kasvinsuojelusopimuksen mukaisten määritelmien välillä on ristiriitaa.

5.2 artikla

Tavoitteet

Tämän luvun tavoitteena on

a) suojella ihmisten, eläinten tai kasvien elämää ja terveyttä ja samalla helpottaa kauppaa;

b) varmistaa, että osapuolten terveys- ja kasvinsuojelutoimilla ei luoda perusteettomia kaupan esteitä; ja

c) edistää terveys- ja kasvinsuojelusopimuksen täytäntöönpanoa.

5.3 artikla

Soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan kaikkiin terveys- ja kasvinsuojelutoimiin, jotka voivat suoraan tai välillisesti vaikuttaa osapuolten väliseen kauppaan.

5.4 artikla

Oikeudet ja velvollisuudet

Osapuolet vahvistavat terveys- ja kasvinsuojelusopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa.

5.5 artikla

Alueelliseen tilanteeseen mukautuminen

1. Eläinten, eläintuotteiden ja eläinten sivutuotteiden osalta

a) osapuolet tunnustavat vyöhykejaon käsitteen ja ovat päättäneet soveltaa tätä käsitettä liitteessä 5-B lueteltuihin tauteihin;

b) jos osapuolet päättävät periaatteista ja ohjeista, jotka koskevat alueellisen tilanteen tunnustamista, niiden on sisällytettävä nämä liitteeseen 5-C;

c) edellä olevan a alakohdan soveltamiseksi viejäosapuolen tekemän vyöhykejakopäätöksen on oltava perustana tuojaosapuolen terveystoimelle, jota sovelletaan viejäosapuoleen, jonka alueella esiintyy jotakin liitteessä 5-B lueteltua tautia, sillä edellytyksellä, että tuojaosapuoli hyväksyy, että viejäosapuolen vyöhykejakopäätös on tehty niiden periaatteiden ja ohjeiden mukaisesti, jotka osapuolet ovat esittäneet liitteessä 5-C, ja että se perustuu asianmukaisiin kansainvälisiin standardeihin, ohjeisiin ja suosituksiin. Tuojaosapuoli voi soveltaa lisätoimia saavuttaakseen terveyden suojelun asianmukaisen tason;

d) jos osapuoli katsoo, että sillä on jotakin liitteessä 5-B luettelematonta tautia koskeva erityisasema, se voi pyytää tämän aseman tunnustamista. Tuojaosapuoli voi pyytää elävien eläinten, eläintuotteiden ja eläinten sivutuotteiden tuontia varten lisätakeita, jotka ovat asianmukaisia tuojaosapuolen tunnustamaan tilaan näiden, mukaan luettuina liitteessä 5-E nimetyt erityisehdot; ja

e) osapuolet tunnustavat lokerointikäsitteen ja sopivat yhteistyöstä tässä kysymyksessä.

2. Kasvien ja kasvituotteiden osalta

a) kun tuojaosapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa kasvinsuojelutoimen, sen on otettava huomioon muun muassa alueen tuhoojatilanne, kuten viejäosapuolen määrittämät tuhoojista vapaa alue, tuhoojista vapaa tuotantopaikka, tuhoojista vapaa tuotantoyksikkö, alue, jolla esiintyy vain vähän tuhoojia, ja suoja-alue; ja

b) jos osapuolet päättävät periaatteista ja ohjeista, jotka koskevat alueellisen tilanteen tunnustamista, niiden on sisällytettävä nämä liitteeseen 5-C.

5.6 artikla

Vastaavuus

1. Tuojaosapuoli hyväksyy viejäosapuolen terveys- ja kasvinsuojelutoimet sen omia toimia vastaaviksi, jos viejäosapuoli osoittaa puolueettomasti, että sen toimet vastaavat tuojaosapuolen terveys- ja kasvinsuojelun asianmukaista tasoa.

2. Liitteessä 5-D vahvistetaan periaatteet ja ohjeet, joilla vastaavuus määritetään, tunnustetaan ja ylläpidetään.

3. Liitteessä 5-E vahvistetaan

a) osa-alue, jonka osalta tuojaosapuoli tunnustaa viejäosapuolen terveys- ja kasvinsuojelutoimen omaansa vastaavaksi; ja

b) osa-alue, jonka osalta tuojaosapuoli tunnustaa, että täsmennettyjen erityisedellytysten täyttyminen yhdessä viejäosapuolen terveys- ja kasvinsuojelutoimen kanssa vastaa tuojaosapuolen terveys- ja kasvinsuojelun asianmukaista tasoa.

4. Tämän luvun soveltamiseksi sovelletaan 1.7 artiklaa (Viittaukset lainsäädäntöön), ellei tästä artiklasta, liitteestä 5-D ja liitteen 5-E yleisistä huomautuksista muuta johdu.

5.7 artikla

Kauppaa koskevat edellytykset

1. Tuojaosapuoli tarjoaa saataville terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevat yleiset tuontivaatimukset kaikkien hyödykkeiden osalta. Jos osapuolet yhdessä nimeävät jonkin hyödykkeen ensisijaiseksi, tuojaosapuoli määrittää tälle hyödykkeelle terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevat erityiset tuontivaatimukset, elleivät osapuolet toisin päätä. Nimetessään hyödykkeitä, jotka ovat ensisijaisia, osapuolet tekevät yhteistyötä varmistaakseen käytettävissä olevien voimavarojen tehokkaan hallinnon. Erityisiä tuontivaatimuksia olisi sovellettava viejäosapuolen koko alueeseen.

2. Tuojaosapuoli käynnistää 1 kohdan mukaisesti viipymättä tarvittavan menettelyn, jolla laaditaan terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevat erityiset tuontivaatimukset hyödykkeelle, joka on nimetty ensisijaiseksi. Kun nämä erityiset tuontivaatimukset on laadittu, tuojaosapuoli toteuttaa viipymättä tarvittavat toimet, joilla mahdollistetaan näiden tuontivaatimusten mukainen kauppa.

3. Terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevien erityisten tuontivaatimusten laatimiseksi viejäosapuoli tuojaosapuolen pyynnöstä

a) toimittaa kaikki tuojaosapuolen tarvitsemat tiedot; ja

b) tarjoaa tuojaosapuolelle kohtuullisen pääsyn tarkastusten, testausten ja auditoinnin sekä muiden asiaankuuluvien menettelyjen toteuttamiseksi.

4. Jos tuojaosapuolella on luettelo jonkin hyödykkeen tuontia varten hyväksytyistä laitoksista tai tiloista, sen on hyväksyttävä viejäosapuolen alueella sijaitseva yksikkö tai laitos ilman kyseisen yksikön tai laitoksen ennakkotarkastusta, jos

a) viejäosapuoli on hakenut tällaista laitoksen tai tilan hyväksyntää asianmukaisin takein; ja

b) liitteessä 5-F vahvistettuja edellytyksiä ja menettelyitä noudatetaan.

5. Edellä olevan 4 kohdan osalta tuojaosapuoli julkaisee luettelon hyväksytyistä laitoksista tai tiloista.

6. Osapuoli hyväksyy yleensä säännellyn hyödykkeen lähetyksen ilman hyödykkeen lähetyskohtaista esitarkastusta, elleivät osapuolet toisin päätä.

7. Tuojaosapuoli voi edellyttää, että viejäosapuolen asianomainen toimivaltainen viranomainen osoittaa objektiivisesti tuojaosapuolta tyydyttävällä tavalla, että tuontivaatimukset voidaan täyttää tai että ne täyttyvät.

8. Osapuolten olisi noudatettava liitteessä 5-G vahvistettua menettelyä, joka koskee kasvien terveyttä koskevia erityisiä tuontivaatimuksia.

5.8 artikla

Auditointi ja tarkastus

1. Luottamuksen ylläpitämiseksi tämän luvun täytäntöönpanon osalta osapuoli voi toteuttaa toisen osapuolen toimivaltaisen viranomaisen valvontaohjelmaa tai sen osaa koskevan auditoinnin tai tarkastuksen taikka nämä kummatkin. Osapuoli vastaa auditointiin tai tarkastukseen liittyvistä omista kustannuksistaan.

2. Jos osapuolet päättävät auditoinnin tai tarkastuksen tekemistä koskevista periaatteista ja ohjeista, niiden on sisällytettävä ne liitteeseen 5-H. Jos osapuoli toteuttaa auditoinnin tai tarkastuksen, sen on tehtävä se liitteeseen 5-H mahdollisesti sisältyvien periaatteiden ja ohjeiden mukaisesti.

5.9 artikla

Vientitodistusmenettely

1. Jos elävien eläinten tai eläintuotteiden lähetyksen tuontiin edellytetään virallista terveystodistusta ja jos tuojaosapuoli on hyväksynyt viejäosapuolen terveys- ja kasvinsuojelutoimen omaansa vastaavaksi tällaisten eläinten tai eläintuotteiden osalta, osapuolet käyttävät tällaiseen todistukseen liitteessä 5-I määrättyä eläinten terveyttä koskevaa vakuutusta, elleivät osapuolet toisin päätä. Osapuolet voivat myös käyttää vakuutusmallia muihin tuotteisiin, jos ne niin päättävät.

2. Liitteessä 5-I vahvistetaan periaatteet ja ohjeet vientitodistuksia varten, mukaan lukien sähköiset todistukset, todistusten peruuttaminen tai korvaaminen, käytettävät kielet sekä vakuutusmallit.

5.10 artikla

Tuontitarkastukset ja -maksut

1. Liitteessä 5-J vahvistetaan tuontitarkastuksia ja -maksuja koskevat periaatteet ja ohjeet, myös tuontitarkastusten toteuttamistiheys.

2. Jos tuontitarkastuksissa ilmenee asiaankuuluvien tuontivaatimuksien vastaisuuksia, tuojaosapuolen toteuttamien toimien on perustuttava riskinarviointiin eikä niillä saa rajoittaa kauppaa enempää kuin osapuolen terveys- ja kasvinsuojelun asianmukaisen tason saavuttaminen edellyttää.

3. Tuojaosapuoli ilmoittaa aina, kun se on mahdollista, tuojalle tai sen edustajalle vaatimustenvastaisesta lähetyksestä ja vaatimustenvastaisuuden syistä ja tarjoaa tuojalle tai sen edustajalle mahdollisuuden hakea päätökseen muutosta. Tuojaosapuoli ottaa huomioon kaikki asiaankuuluvat tiedot, jotka on toimitettu päätöksen tarkastelua varten.

4. Osapuoli voi kerätä maksuja kustannuksista, joita koituu rajatarkastusten toteuttamisesta, ja tällaisten maksujen ei pitäisi ylittää kustannuksia, jotka niillä katetaan.

5.11 artikla

Ilmoitukset ja tietojen vaihto

1. Osapuoli ilmoittaa viipymättä toiselle osapuolelle

a) tuhooja- tai tautitilanteen merkittävän muutoksen, kuten liitteessä 5-B luetellun taudin esiintymisen tai kehittymisen;

b) epidemiologisesti merkittävän löydöksen eläintaudista, jota ei ole lueteltu liitteessä 5-B tai joka on uusi tauti; ja

c) merkittävän elintarviketurvallisuuden ongelman, joka liittyy tuotteeseen, jolla käydään kauppaa osapuolten välillä.

2. Osapuolet pyrkivät vaihtamaan tietoja myös muista asiaan liittyvistä aiheista, kuten seuraavista:

a) muutos osapuolen terveys- ja kasvinsuojelutoimessa;

b) mikä tahansa merkittävä muutos osapuolen toimivaltaisen viranomaisen rakenteessa tai organisaatiossa;

c) pyynnöstä osapuolen virallisen valvonnan tulokset ja raportti toteutetun valvonnan tuloksista;

d) 5.10 artiklassa vahvistetun tuontitarkastuksen tulokset, jos lähetys on hylätty tai ollut vaatimusten vastainen; ja

e) pyynnöstä riskianalyysi tai tieteellinen lausunto, jonka osapuoli on laatinut ja joka on merkityksellinen tämän luvun kannalta.

3. Jollei yhteinen hallintokomitea toisin päätä, kun 1 tai 2 kohdassa tarkoitetut tiedot on tarjottu saataville antamalla ilmoitus WTO:n ilmoitusten keskusrekisterille tai asianmukaiselle kansainväliselle standardointielimelle sovellettavien sääntöjen mukaisesti, 1 ja 2 kohdan vaatimukset, jotka koskevat näitä tietoja, on täytetty.

5.12 artikla

Tekniset neuvottelut

Jos osapuolella on merkittävä huoli elintarviketurvallisuudesta, kasvien tai eläinten terveydestä tai terveys- ja kasvinsuojelutoimesta, jota toinen osapuoli on ehdottanut tai jonka se on toteuttanut, osapuoli voi pyytää teknisiä neuvotteluja toisen osapuolen kanssa. Osapuolen, jota pyyntö koskee, olisi vastattava pyyntöön viipymättä. Kukin osapuoli pyrkii tarjoamaan tarvittavat tiedot, jotta vältetään kaupan häiriöt ja, tapauksen mukaan, päästään kumpaakin osapuolta tyydyttävään ratkaisuun.

5.13 artikla

Kiireelliset terveys- ja kasvinsuojelutoimet

1. Osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle kiireellisestä terveys- ja kasvinsuojelutoimesta 24 tunnin kuluessa sen täytäntöönpanoa koskevasta päätöksestä. Jos osapuoli pyytää teknisiä neuvotteluja kiireellisen terveys- ja kasvinsuojelutoimen käsittelemiseksi, tekniset neuvottelut on pidettävä 10 päivän kuluessa kiireellisen terveys- ja kasvinsuojelutoimen ilmoittamisesta. Osapuolet ottavat huomioon kaikki teknisten neuvottelujen yhteydessä toimitetut tiedot.

2. Tuojaosapuoli ottaa huomioon tiedot, jotka viejäosapuoli on toimittanut kohtuullisessa ajassa, tehdessään päätöstä lähetyksestä, jota kiireellisen terveys- ja kasvinsuojelutoimen hyväksymishetkellä kuljetetaan osapuolten välillä.

5.14 artikla

Terveys- ja kasvinsuojelutoimia käsittelevä yhteinen hallintokomitea

1. Jäljempänä olevan 26.2 artiklan 1 kohdan d alakohdan nojalla perustettuun terveys- ja kasvinsuojelutoimia käsittelevään yhteiseen hallintokomiteaan, jäljempänä 'yhteinen hallintokomitea', kuuluu kunkin osapuolen terveys- ja kasvinsuojelutoimista vastaavia sääntelyn ja kaupan alan edustajia.

2. Yhteisen hallintokomitean tehtäviin kuuluvat seuraavat:

a) valvoa tämän luvun täytäntöönpanoa ja käsitellä kaikkia tähän lukuun liittyviä asioita sekä tarkastella kaikkia asioita, joita sen täytäntöönpanossa voi tulla esille;

b) toimia suunnannäyttäjänä käsiteltävien kysymysten tunnistamisessa, priorisoinnissa, hallinnassa ja ratkaisussa;

c) käsitellä kaikki jonkin osapuolen esittämät tuontitarkastusta koskevat pyynnöt;

d) vähintään kerran vuodessa tarkastella tämän luvun liitteitä, erityisesti tämän sopimuksen mukaisissa neuvotteluissa saavutetun edistymisen valossa. Tällaisen tarkastelun tuloksena yhteinen hallintokomitea voi päättää muuttaa tämän luvun liitteitä. Osapuolet voivat hyväksyä yhteisen hallintokomitean päätöksen sellaisten omien menettelyidensä mukaisesti, jotka ovat tarpeen muutoksen voimaantuloa varten. Päätös tulee voimaan osapuolten sopimana päivänä;

e) valvoa edellä d alakohdassa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanoa sekä edellä d alakohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toimintaa;

f) tarjota foorumi kunkin osapuolen sääntelyjärjestelmää koskevalle säännölliselle tiedonvaihdolle, mukaan lukien terveys- ja kasvinsuojelutoimen tieteellinen ja riskinarviointiperusta; ja

g) valmistella ja pitää yllä asiakirjaa, jossa annetaan tarkat tiedot osapuolten välisten, terveys- ja kasvinsuojelutoimien vastaavuuden tunnustamista koskevien keskusteluiden tilasta.

3. Yhteinen hallintokomitea voi muun muassa

a) nimetä mahdollisuuksia laajemmalle kahdenväliselle toiminnalle, myös tehostamalla suhteita, mihin voi sisältyä virkamiesvaihto;

b) keskustella varhaisessa vaiheessa muutoksesta tai muutosehdotuksesta harkittavana olevaan terveys- ja kasvinsuojelutoimeen;

c) tukea osapuolten välistä parempaa yhteisymmärrystä terveys- ja kasvinsuojelusopimuksen täytäntöönpanosta ja edistää osapuolten yhteistyötä terveys- ja kasvinsuojeluasioissa, joita käsitellään monenvälisillä foorumeilla, tapauksen mukaan myös terveys- ja kasvinsuojelutoimia käsittelevässä WTO:n komiteassa ja kansainvälisissä standardointielimissä; tai

d) tunnistaa varhaisessa vaiheessa aloitteet, joihin sisältyy terveys- ja kasvinsuojelukysymyksiä ja jotka hyötyisivät yhteistyöstä, ja keskustella niistä.

4. Yhteinen hallintokomitea voi perustaa osapuolten asiantuntijatason edustajista koostuvia työryhmiä käsittelemään erityisiä terveys- ja kasvinsuojelukysymyksiä.

5. Osapuoli voi antaa minkä tahansa terveys- ja kasvinsuojelukysymyksen yhteisen hallintokomitean käsiteltäväksi. Yhteisen hallintokomitean olisi tarkasteltava tällaista kysymystä mahdollisimman ripeästi.

6. Jos yhteinen hallintokomitea ei pysty ratkaisemaan kysymystä nopeasti, sen on osapuolen pyynnöstä raportoitava viipymättä CETA-sekakomitealle.

7. Elleivät osapuolet toisin päätä, yhteinen hallintokomitea kokoontuu ja vahvistaa työohjelmansa viimeistään 180 päivän ja työjärjestyksensä viimeistään vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta.

8. Ensimmäisen kokouksensa jälkeen yhteinen hallintokomitea kokoontuu tarpeen mukaan, yleensä vuosittain. Yhteinen hallintokomitea voi päättää kokoontua video- tai etäkokoukseen, ja se voi myös käsitellä asioita kokouksen ulkopuolella kirjeenvaihtona.

9. Yhteinen hallintokomitea raportoi vuosittain toiminnastaan ja työohjelmastaan CETA-sekakomitealle.

10. Tämän sopimuksen tullessa voimaan kukin osapuoli nimeää yhteyspisteen ja ilmoittaa sen toiselle osapuolelle kirjallisesti, jotta voidaan koordinoida yhteisen hallintokomitean asialistaa ja helpottaa viestintää terveys- ja kasvinsuojelukysymyksistä.

KUUDES LUKU

Tulliasiat ja kaupan helpottaminen

6.1 artikla

Tavoitteet ja periaatteet

1. Osapuolet tunnustavat tullimenettelyjen ja kaupan helpottamisen merkityksen kehittyvän globaalin kaupankäyntiympäristön kannalta.

2. Osapuolet tekevät siinä määrin kuin se on mahdollista yhteistyötä ja vaihtavat tietoja, myös tietoja parhaista toimintatavoista, jotta voidaan edistää tämän sopimuksen mukaisten kaupan helpottamista koskevien toimenpiteiden soveltamista ja noudattamista.

3. Kaupan helpottamistoimenpiteet eivät saa estää järjestelyjä, joiden tarkoituksena on henkilön suojeleminen osapuolen lainsäädännön tehokkaan täytäntöönpanon ja noudattamisen kautta.

4. Tuontia, vientiä ja kauttakuljetusta koskevat vaatimukset ja menettelyt eivät saa olla hallinnollisesti raskaampia tai enemmän kauppaa rajoittavia kuin on tarpeen oikeutetun tavoitteen saavuttamiseksi.

5. Tuontia, vientiä ja kauttakuljetusta koskevien vaatimusten ja menettelyiden perustana ovat voimassa olevat kansainväliset kauppaa ja tullia koskevat säännöt ja normit, lukuun ottamatta tapauksia, joissa ne olisivat sopimaton tai tehoton keino oikeutetun tavoitteen saavuttamiseksi.

6.2 artikla

Avoimuus

1. Kukin osapuoli julkaisee tai muutoin tarjoaa saataville, myös sähköisin keinoin, lakinsa, asetuksensa, oikeuden päätökset ja hallinnolliset toimintalinjat, jotka koskevat tavaroiden tuonti- ja vientivaatimuksia.

2. Kukin osapuoli pyrkii julkaisemaan, myös internetissä, ehdotukset tulliasioita koskeviksi asetuksiksi ja hallinnollisiksi toimintalinjoiksi ja antamaan asianomaisille henkilöille mahdollisuuden esittää näkemyksiä ennen niiden hyväksymistä.

3. Kukin osapuoli nimeää tai ylläpitää yhden tai useampia yhteyspisteitä, joissa käsitellään tulliasioita koskevia asianomaisten henkilöiden kyselyitä, ja antaa internetissä tietoa menettelyistä tällaisten kyselyiden tekemistä varten.

6.3 artikla

Tavaroiden luovutus

1. Kukin osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa yksinkertaistettuja tullimenettelyjä tavaroiden tehokasta luovutusta varten, jotta helpotetaan osapuolten välistä kauppaa ja pienennetään tuojien ja viejien kustannuksia.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että näillä yksinkertaistetuilla menettelyillä

a) mahdollistetaan tavaroiden luovutus ajassa, joka ei ole pidempi kuin lainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi on tarpeen;

b) mahdollistetaan tavaroiden, ja siinä määrin kuin se on mahdollista valvottujen tai säänneltyjen tavaroiden, luovutus ensimmäisessä saapumispaikassa;

c) pyritään mahdollistamaan kiireellistä selvitystä tarvitsevien tavaroiden pikainen luovutus;

d) annetaan tuojan tai sen edustajan siirtää tavarat tullin valvonnasta ennen tullimaksujen, verojen ja palkkioiden lopullista määrittämistä ja maksua. Ennen tavaroiden luovutusta osapuoli voi edellyttää, että tuoja tarjoaa riittävän vakuuden takauksen, talletuksen tai muun soveltuvan välineen muodossa; ja

e) säädetään sen lainsäädännön mukaisesti yksinkertaistetuista dokumentointivaatimuksista osapuolen määrittelemien vähäarvoisten tavaroiden saapumista varten.

3. Kukin osapuoli voi yksinkertaistetuissa menettelyissään edellyttää yksityiskohtaisempien tietojen toimittamista, tapauksen mukaan, tavaroiden saapumisen jälkeen tapahtuvan kirjanpidon ja tarkastusten muodossa.

4. Kukin osapuoli sallii tavaroiden nopeutetun luovutuksen ja, siinä määrin kuin se on mahdollista ja soveltuvin osin,

a) tarjoaa mahdollisuuden ennen tavaroiden fyysistä saapumista tapahtuvaan tietojen sähköiseen toimittamiseen ja käsittelyyn, jotta mahdollistetaan tavaroiden luovutus niiden saapuessa, jos mitään riskiä ei ole todettu tai jos satunnaistarkastuksia ei ole määrä tehdä; ja

b) tarjoaa mahdollisuuden tiettyjen tavaroiden selvitykseen vähimmäisasiakirjoin.

5. Kukin osapuoli varmistaa, siinä määrin kuin se on mahdollista, että sen rajavalvontaan ja muuhun tuonnin ja viennin valvontaan osallistuvat viranomaiset ja elimet tekevät yhteistyötä ja koordinoivat toimintaansa, jotta helpotetaan kauppaa muun muassa yhdistämällä tuonnin ja viennin tieto- ja asiakirjavaatimuksia ja ottamalla käyttöön yksi piste lähetysten asiakirjojen ja tavaroiden fyysistä kertatarkastusta varten.

6. Kukin osapuoli varmistaa, siinä määrin kuin se on mahdollista, että sen tavaroita koskevat tuonti- ja vientivaatimukset koordinoidaan helpottamaan kauppaa, riippumatta siitä, hallinnoiko näitä vaatimuksia jokin virasto vai tullihallinto tällaisen viraston puolesta.

6.4 artikla

Tullausarvon määrittäminen

1. Tullausarvoa koskevalla sopimuksella säännellään osapuolten väliseen vastavuoroiseen kauppaan sovellettavaa tullausarvon määritystä.

2. Osapuolet tekevät yhteistyötä, jotta päästäisiin yhteiseen toimintatapaan tullausarvon määrittämiseen liittyvissä kysymyksissä.

6.5 artikla

Tavaroiden luokittelu

Osapuolten välisessä tämän sopimuksen piiriin kuuluvassa kaupassa tavaroiden luokitteluun käytetään kunkin osapuolen tariffinimikkeistöä, joka perustuu harmonoituun järjestelmään.

6.6 artikla

Maksut ja palkkiot

Kukin osapuoli julkaisee tai tarjoaa muutoin saataville, myös sähköisin keinoin, tiedot kyseisen osapuolen tullihallinnon määräämistä maksuista ja palkkioista. Näihin tietoihin sisältyvät sovellettavat maksut ja palkkiot, maksun tai palkkion täsmällinen peruste, vastaava viranomainen sekä se, miten ja milloin maksu on suoritettava. Osapuoli ei saa määrätä uusia tai muutettuja maksuja ja palkkioita, ennen kuin se on julkaissut nämä tiedot tai muutoin tarjonnut ne saataville.

6.7 artikla

Riskienhallinta

1. Kukin osapuoli perustaa tarkastus- ja luovutusmenettelynsä ja tuonnin jälkeiset tarkistusmenettelynsä riskinarvioinnin periaatteille sen sijaan, että jokainen tuotava lähetys tutkittaisiin kattavasti tuontivaatimusten noudattamisen suhteen.

2. Osapuolet hyväksyvät ja soveltavat riskienhallintaperiaatteita tavaroiden tuonnin, viennin ja kauttakuljetuksen vaatimuksiin ja menettelyihin ja kohdistavat vaatimusten noudattamista koskevat toimenpiteet huomionarvoisiin toimiin.

3. Edellä olevien 1 ja 2 kohdan määräykset eivät estä osapuolta toteuttamasta laadunvalvontaa ja vaatimustenmukaisuuden tarkasteluja, jotka voivat edellyttää laajempia tutkimuksia.

6.8 artikla

Automaatio

1. Kukin osapuoli käyttää tietotekniikkaa, jolla nopeutetaan sen menettelyitä tavaroiden luovutusta varten, jotta helpotetaan kauppaa, myös osapuolten välillä.

2. Kukin osapuoli

a) pyrkii tarjoamaan sähköisin keinoin tullilomakkeet, joita tavaroiden tuonti tai vienti edellyttää;

b) sallii, lainsäädäntönsä asettamissa rajoissa, tällaiset sähköisessä muodossa toimitettavat tullilomakkeet; ja

c) jos mahdollista, tarjoaa tullihallintonsa kautta sähköisen tiedonvaihdon kaupan alan toimijoiden kanssa.

3. Kukin osapuoli pyrkii

a) kehittämään ja ylläpitämään täysin yhteenliitettyjä yhden luukun periaatteen mukaisia järjestelmiä, joilla helpotetaan tulli- ja muussa lainsäädännössä edellytetyn tiedon toimittamista yhtenä sähköisenä toimituksena rajatylittävää tavaroiden liikkumista varten; ja

b) laatimaan Maailman tullijärjestön, jäljempänä 'WCO', tietomallin ja siihen liittyvien WCO:n suositusten ja ohjeiden mukaisia tietoelementtejä ja -prosesseja.

4. Osapuolet pyrkivät tekemään yhteistyötä yhteentoimivien sähköisten järjestelmien kehittämisessä ottamalla huomioon myös WCO:ssa tehdyn työn, jotta osapuolten välistä kauppa voidaan helpottaa.

6.9 artikla

Ennakkopäätökset

1. Kirjallisesta pyynnöstä kukin osapuoli antaa tariffiluokitusta koskevat ennakkopäätökset lainsäädäntönsä mukaisesti.

2. Jollei luottamuksellisuutta koskevista vaatimuksista muuta johdu kukin osapuoli julkaisee, esimerkiksi internetissä, tiedot tariffiluokitusta koskevista ennakkopäätöksistä, jotka ovat merkityksellisiä tariffiluokitussääntöjen ymmärtämiseksi ja soveltamiseksi.

3. Kaupan helpottamiseksi osapuolet sisällyttävät kahdenväliseen vuoropuheluunsa säännölliset päivitykset, jotka koskevat niiden lainsäädännön ja täytäntöönpanotoimenpiteiden muutoksia 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen seikkojen osalta.

6.10 artikla

Uudelleentarkastelu ja muutoksenhaku

1. Kukin osapuoli varmistaa, että tavaroiden tuontia koskevaa hallinnollista toimea tai virallista päätöstä voidaan ripeästi tarkastella uudelleen tuomioistuimessa, välimiesoikeudessa tai hallinnollisessa tuomioistuimessa tai hallinnollisessa menettelyssä.

2. Tuomioistuimen tai hallinnollisen menettelyn mukaisesti toimivan virkamiehen on oltava riippumaton päätöksen tehneestä virkamiehestä tai virastosta, ja sillä on oltava valtuudet pitää voimassa, muuttaa tai kumota päätös osapuolen lainsäädännön mukaisesti.

3. Ennen kuin henkilön edellytetään hakevan muutosta muodollisempaa tietä tai oikeusteitse, kukin osapuoli tarjoaa hallinnollisen muutoksenhaun tai uudelleentarkastelun tason, joka on riippumaton alkuperäisestä toimesta tai päätöksestä vastuussa olevasta virkamiehestä tai virastosta.

4. Kukin osapuoli myöntää henkilölle, joka on saanut sen tullihallinnon 6.9 artiklan mukaisesti tekemän ennakkopäätöksen, olennaisesti samat ennakkopäätöksiä koskevat uudelleentarkastelu- ja muutoksenhakuoikeudet kuin se myöntää alueensa tuojille.

6.11 artikla

Seuraamukset

Kukin osapuoli varmistaa, että sen tullilainsäädännössä säädetyt seuraamukset ovat oikeasuhteisia ja syrjimättömiä ja että niiden soveltaminen ei johda tarpeettomiin viivästyksiin.

6.12 artikla

Luottamuksellisuus

1. Kukin osapuoli käsittelee lainsäädäntönsä mukaisesti kaikkia tämän luvun nojalla saatuja, luonteeltaan luottamuksellisia tai luottamukselliselta pohjalta toimitettuja tietoja täysin luottamuksellisina ja suojaa nämä tiedot sellaiselta paljastamiselta, joka voisi vaarantaa tiedot toimittaneen henkilön kilpailuaseman.

2. Jos 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja vastaanottavalla tai hankkivalla osapuolella on lainsäädäntönsä mukaisesti velvollisuus ilmoittaa tällaiset tiedot, kyseinen osapuoli ilmoittaa tästä tiedot toimittaneelle osapuolelle tai henkilölle.

3. Kukin osapuoli varmistaa, että tämän luvun nojalla kerättyjä luottamuksellisia tietoja ei käytetä muihin kuin tulliasioiden hallintoon ja täytäntöönpanoon liittyviin tarkoituksiin, lukuun ottamatta tapauksia, joissa tähän on saatu luottamukselliset tiedot toimittaneen osapuolen tai henkilön lupa.

4. Osapuoli voi sallia tämän luvun nojalla kerätyn tiedon käyttämisen hallinnollisessa menettelyssä, tuomioistuinmenettelyssä tai tuomioistuintyyppisessä menettelyssä, joka on käynnistetty tämän luvun täytäntöönpanemiseksi annetun tulliasioihin liittyvän lainsäädännön rikkomisen vuoksi. Osapuoli ilmoittaa tietojen tällaisesta käytöstä etukäteen tiedot toimittaneelle osapuolelle tai henkilölle.

6.13 artikla

Yhteistyö

1. Osapuolet jatkavat yhteistyötään kansainvälisillä foorumeilla, kuten WCO:ssa, saavuttaakseen yhteisesti tunnustamansa tavoitteet, myös ne, jotka on asetettu maailmankaupan turvaamista ja helpottamista koskevassa WCO:n kehysnormistossa.

2. Osapuolet tarkastelevat säännöllisesti asiaankuuluvia kaupan helpottamista koskevia kansainvälisiä aloitteita, mukaan luettuna Yhdistyneiden kansakuntien kauppa- ja kehityskonferenssin ja Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission laatima kaupan helpottamista koskevien suositusten kokoelma, jotta voidaan tunnistaa alat, joilla lisätoimin voidaan helpottaa osapuolten välistä kauppaa ja edistää yhteisiä monenvälisiä tavoitteita.

3. Osapuolet tekevät yhteistyötä Ottawassa 4 päivänä joulukuuta 1997 tehdyn *Euroopan yhteisön ja Kanadan tulliyhteistyötä ja keskinäistä avunantoa tulliasioissa* koskevan sopimuksen, jäljempänä 'Kanadan ja EU:n tulliyhteistyösopimus', mukaisesti.

4. Osapuolet tarjoavat toisilleen keskinäistä apua tulliasioissa Kanadan ja EU:n tulliyhteistyösopimuksen mukaisesti, mukaan luettuina asiat, jotka liittyvät jonkin osapuolen tullilainsäädännön epäiltyyn rikkomiseen, sellaisena kuin se on määritelty mainitussa sopimuksessa, sekä tämän sopimuksen täytäntöönpanoon.

6.14 artikla

Tulliyhteistyösekakomitea

1. Tulliyhteistyösekakomitea, jolle on myönnetty valtuudet toimia CETA-sekakomitean puitteissa 26.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuna erikoistuneena komiteana, varmistaa tämän luvun, alkuperäsääntöjä ja alkuperämenettelyitä koskevan pöytäkirjan sekä 20.43 (Rajatoimenpiteiden soveltamisala) ja 2.8 artiklan (Tullietuuskohtelun tilapäinen keskeyttäminen) asianmukaisen toimivuuden. Tulliyhteistyösekakomitea tarkastelee tämän sopimuksen tavoitteiden mukaisesti kysymyksiä, joita nousee esiin näiden määräysten soveltamisen yhteydessä.

2. Tämän sopimuksen piiriin kuuluvissa seikoissa tulliyhteistyösekakomiteaan kuuluu tulli-, kauppa- tai muiden toimivaltaisten viranomaisten edustajia kunkin osapuolen sopivaksi katsomalla tavalla.

3. Kukin osapuoli varmistaa, että sen edustajilla tulliyhteistyösekakomitean kokouksissa on asialistan kysymyksiä vastaava asiantuntemus. Tulliyhteistyösekakomitea voi kokoontua asiantuntijoista muodostuvassa erityiskokoonpanossa käsittelemään alkuperäsääntöjä tai alkuperämenettelyitä, nimityksillä ”tulliyhteistyösekakomitea – alkuperäsäännöt” tai ”tulliyhteistyösekakomitea – alkuperämenettelyt”.

4. Tulliyhteistyösekakomitea voi muotoilla päätöslauselmia, suosituksia tai lausuntoja ja esitellä CETA-sekakomitealle päätösluonnoksia, jotka se katsoo tarpeellisiksi yhteisten tavoitteiden saavuttamisen ja tällä luvulla ja alkuperäsääntöjä ja alkuperämenettelyitä koskevalla pöytäkirjalla sekä 20.43 (Rajatoimenpiteiden soveltamisala) ja 2.8 artiklalla (Tullietuuskohtelun tilapäinen keskeyttäminen) perustettujen järjestelyjen asianmukaisen toiminnan kannalta.

SEITSEMÄS LUKU

Tuet

7.1 artikla

Tuen määritelmä

1. Tässä sopimuksella **tuella** tarkoitetaan toimenpidettä, joka liittyy tavarakauppaan ja joka täyttää tukisopimuksen 1 artiklan 1 kohdassa vahvistetut edellytykset.

2. Tätä lukua sovelletaan tukeen vain, jos se on erityinen tukisopimuksen 2 artiklan mukaisesti.

7.2 artikla

Avoimuus

1. Kukin osapuoli ilmoittaa kahden vuoden välein toiselle osapuolelle seuraavat tiedot sen alueella mahdollisesti myönnetyistä tai voimassa pidetyistä tuista:

a) tuen oikeusperusta;

b) tuen muoto; ja

c) tuen määrä tai tukeen talousarviossa varattu määrä.

2. Tukisopimuksen 25 artiklan 1 kohdan nojalla WTO:lle annettavien ilmoitusten katsotaan täyttävän 1 kohdassa vahvistetun vaatimuksen.

3. Toisen osapuolen pyynnöstä osapuoli toimittaa viipymättä tiedot ja vastaa kysymyksiin, jotka koskevat palvelukaupalle sen alueella annetun valtiontuen erityisiä muotoja.

7.3 artikla

Avustuksia ja valtiontukea koskevat neuvottelut muilla aloilla kuin maataloudessa ja kalataloudessa

1. Jos osapuoli katsoo, että jokin toisen osapuolen myöntämä tuki tai palvelukauppaan liittyvä valtiontuen erityinen muoto vaikuttaa tai voi vaikuttaa kielteisesti sen etuihin, se voi ilmaista huolensa toiselle osapuolelle ja pyytää asiaa koskevia neuvotteluita. Vastaajana oleva osapuoli tarkastelee pyyntöä kokonaisuudessaan ja myötämielisesti.

2. Neuvottelujen aikana osapuoli voi pyytää lisätietoja toisen osapuolen myöntämästä palvelukauppaan liittyvästä avustuksesta tai valtiontuen erityisestä muodosta, myös sen poliittisista tavoitteista, sen määrästä ja kaikista toimenpiteistä, joilla rajoitetaan sen mahdollista kauppaa vääristävää vaikutusta.

3. Vastaajana oleva osapuoli pyrkii neuvottelujen pohjalta poistamaan tai minimoimaan palvelukauppaan liittyvän avustuksen tai valtiontuen erityisen muodon haitalliset vaikutukset, jotka kohdistuvat pyynnön esittäneeseen osapuoleen.

4. Tätä artiklaa ei sovelleta maataloustuotteita tai kalataloustuotteita koskeviin avustuksiin, eikä sillä rajoiteta 7.4 ja 7.5 artiklan soveltamista.

7.4 artikla

Maataloustuotteiden ja kalastustuotteiden tukiin liittyvät neuvottelut

1. Osapuolten yhteisenä tavoitteena on toimia yhteistyössä ja pyrkiä sopimukseen, jolla

a) edistetään maatalouskauppaa koskevia monenvälisiä sääntöjä WTO:ssa; ja

b) autetaan etsimään maailmanlaajuista monenvälistä ratkaisua kalastustukiin.

2. Jos osapuoli katsoo, että jokin toisen osapuolen myöntämä avustus tai valtiontuki vaikuttaa tai voi vaikuttaa kielteisesti sen etuihin maataloustuotteiden tai kalastustuotteiden osalta, se voi ilmaista huolensa toiselle osapuolelle ja pyytää asiaa koskevia neuvotteluita.

3. Vastaajana oleva osapuoli tarkastelee pyyntöä kokonaisuudessaan ja myötämielisesti ja pyrkii poistamaan tai minimoimaan avustuksen tai valtiontuen haitalliset vaikutukset, jotka kohdistuvat pyynnön esittäneen osapuolen etuihin maataloustuotteiden tai kalastustuotteiden osalta.

7.5 artikla

Maataloustuotteiden vientituki

1. Tässä artiklassa

a) **vientituella** tarkoitetaan maataloussopimuksen 1 artiklan ensimmäisen kohdan e alakohdassa määriteltyä vientitukea; ja

b) **koko tullin poistamisella** tarkoitetaan, kun tullikiintiöitä on käytössä, joko kiintiötullin tai kiintiön ylittävän osan tullin poistoa.

2. Osapuoli ei saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa vientitukea maataloustuotteelle, jota viedään toisen osapuolen alueelle tai sisällytetään toisen osapuolen alueelle vietävään tuotteeseen sen jälkeen, kun toinen osapuoli on poistanut kyseisen maataloustuotteen koko tullin joko välittömästi tai siirtymäkauden jälkeen liitteen 2-A (Tullien poistaminen), sen tulliluettelot mukaan luettuina, mukaisesti.

7.6 artikla

Luottamuksellisuus

Osapuolen ei edellytetä paljastavan luottamuksellisia tietoja, kun se toimittaa tietoja tämän luvun nojalla.

7.7 artikla

Audiovisuaalipalveluita ja kulttuuriteollisuutta koskevien avustusten ja valtiontuen sulkeminen pois

Tätä sopimusta ei sovelleta avustuksiin tai valtiontukeen, jotka kohdistuvat Euroopan unionin audiovisuaalisiin palveluihin ja Kanadan kulttuuriteollisuuteen.

7.8 artikla

Suhde WTO-sopimukseen

Osapuolet vahvistavat uudelleen GATT 1994 -sopimuksen VI artiklan, tukisopimuksen ja maataloussopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa.

7.9 artikla

Riitojen ratkaiseminen

Tämän luvun 7.3 ja 7.4 artiklaan ei sovelleta tämän sopimuksen riitojenratkaisumenettelyä koskevia määräyksiä.

KAHDEKSAS LUKU

Sijoitukset

A jakso

Määritelmät ja soveltamisala

8.1 artikla

Määritelmät

Tätä lukua sovellettaessa

julkista valtaa käytettäessä toteutetulla toiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jota ei toteuteta kaupallisesti eikä kilpailtaessa yhden tai useamman talouden toimijan kanssa;

ilma-alusten korjaus- ja huoltopalveluilla tarkoitetaan sellaisia toimia, jotka on tehty ilma-alukseen tai sen osaan sen ollessa poissa liikenteestä, eivätkä ne sisällä niin sanottua linjahuoltoa;

lentoasemapalveluilla tarkoitetaan palkkio- tai sopimusperusteisesti tapahtuvaa lentoaseman infrastruktuurin käyttöä ja hallintaa, mukaan luettuina terminaalit, kiitotiet, rullaustiet ja asematasot, pysäköintitilat ja lentoaseman sisäiset liikennejärjestelmät. Selkeyden vuoksi todetaan, että lentoasemapalveluihin eivät sisälly lentoasemien tai lentoaseman maa-alueiden omistaminen tai niihin tehtävä sijoitukset tai mitkään yrityksen hallituksen toteuttamat toiminnot. Lentoasemapalveluihin eivät sisälly lennonvarmistuspalvelut;

takavarikoinnilla tarkoitetaan riitaosapuolen omaisuuden haltuun ottamista, jotta turvataan tai varmistetaan välitystuomion noudattaminen;

tietokonepohjaisella paikanvarausjärjestelmällä tarkoitetaan tietokonejärjestelmällä tuotettuja palveluja, jotka sisältävät tietoja lentoyhtiöiden aikatauluista, tarjonnasta, hinnoista ja hintasäännöistä, ja jonka kautta voidaan tehdä varauksia tai myydä lippuja;

luottamuksellisella tai suojatulla tiedolla tarkoitetaan

a) liikesalaisuuksia; tai

b) tietoja, jotka on suojattu niiden ilmaisemiselta yleisölle;

   i) vastaajan tietojen tapauksessa vastaajan lainsäädännön mukaisesti;

   ii) muiden tietojen tapauksessa sellaisen lainsäädännön tai sääntöjen nojalla, jotka tuomioistuin määrää sovellettaviksi tällaiseen tietojen ilmaisemiseen;

tämän sopimuksen piiriin kuuluvalla sijoituksella tarkoitetaan osapuolen osalta sijoitusta, joka

a) tehdään osapuolen alueella;

b) tehdään sijoituksen tekemisen ajankohtana sovellettavan lainsäädännön mukaisesti;

c) on suoraan tai epäsuorasti toisen osapuolen sijoittajan omistuksessa tai määräysvallassa; ja

d) on voimassa tämän sopimuksen voimaantulopäivänä tai tehdään tai hankitaan sen jälkeen;

riitaosapuolella tarkoitetaan sijoittajaa, joka käynnistää F jakson mukaisen menettelyn, tai vastaajaa. F jakson soveltamista varten ja rajoittamatta 8.14 artiklan soveltamista osapuoli ei sisälly sijoittajan käsitteeseen;

riitaosapuolilla tarkoitetaan sekä sijoittajaa että vastaajaa;

kieltämisellä tarkoitetaan määräystä, jolla kielletään toimi tai rajoitetaan sitä;

yrityksellä tarkoitetaan 1.1 artiklassa (Yleisesti sovellettavat määritelmät) määriteltyä yritystä sekä yrityksen sivuliikettä tai edustustoa;

maahuolintapalveluilla tarkoitetaan palkkio- tai sopimusperusteisesti tapahtuvaa palveluiden tarjontaa seuraaviin tarkoituksiin: maahuolinnan hallinto ja valvonta, myös lastin valvonta ja viestintä; matkustajien käsittely; matkatavaran käsittely; rahdin ja postin käsittely; asematasopalvelut ja ilma-aluspalvelut; polttoaine- ja öljynhuolinta; ilma-alusten linjahuolto, lentotoiminta ja miehistön hallinto; pintakuljetukset; tai ateriapalvelut. Maahuolintapalveluihin eivät sisälly turvapalvelut tai lentoaseman keskitetyn infrastruktuurin, kuten matkatavaran käsittelyjärjestelmän, jäänpoistolaitteistojen, polttoaineen jakelujärjestelmien tai lentoaseman sisäisten liikennejärjestelmien käyttö tai hallinto;

ICSID:llä tarkoitetaan sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainvälistä ratkaisu- ja sovittelukeskusta;

ICSID:n täydentävillä säännöillä tarkoitetaan *sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainvälisen ratkaisu- ja sovittelukeskuksen sihteeristön toteuttaman käsittelyn hallinnointia koskevia täydentäviä sääntöjä*;

ICSID-yleissopimuksella tarkoitetaan Washingtonissa 18 päivänä maaliskuuta 1965 tehtyä *yleissopimusta valtioiden ja toisten valtioiden kansalaisten välisten sijoituksia koskevien riitaisuuksien ratkaisemisesta*;

teollis- ja tekijänoikeuksilla tarkoitetaan tekijänoikeutta ja lähioikeuksia, tavaramerkkioikeuksia, maantieteellisen merkinnän oikeuksia, teollismallioikeuksia, patenttioikeuksia, integroitujen piirien mallien oikeuksia, julkistamattoman tiedon suojaan liittyviä oikeuksia ja kasvinjalostajien oikeuksia; sekä, jos tällaisista oikeuksista säädetään osapuolen lainsäädännössä, hyödyllisyysmallioikeuksia. CETA-sekakomitea voi päättää muiden henkisen omaisuuden luokkien lisäämisestä tähän määritelmään;

sijoituksella tarkoitetaan kaikenlaisia omaisuuseriä, jotka sijoittaja omistaa tai joita sijoittaja hallitsee suoraan tai epäsuorasti, joilla on sijoituksille tyypilliset ominaispiirteet, joihin sisältyy tietty kesto ja muita ominaispiirteitä, kuten pääoman tai muiden varojen sitoumukset, tuotto- tai voitto-odotukset tai riskin kantaminen. Sijoitusmuotoihin voivat kuulua seuraavat:

a) yritys;

b) osakkeet, pääomat ja muut yrityksen pääoman muodot;

c) velkakirjat, obligaatiot ja muut yrityksen velkainstrumentit;

d) yrityslaina;

e) kaikki muut osuudet yrityksessä;

f) etu, joka perustuu seuraaviin:

   i) osapuolen lainsäädännön nojalla tai sopimuksen mukaisesti myönnetty käyttöoikeus, myös oikeus etsiä, viljellä, tuottaa tai hyödyntää luonnonvaroja,

   ii) avaimet käteen-, rakennus-, tuotanto- tai tulonjakosopimus; tai

   iii) muut samanlaiset sopimukset;

g) teollis- ja tekijänoikeudet;

h) muu irtain omaisuus, aineellinen tai aineeton, tai kiinteä omaisuus ja siihen liittyvät oikeudet;

i) rahasaatavat tai sopimuksen täytäntöönpanoa koskevat vaateet.

Selkeyden vuoksi todetaan, että **rahasaataviin** eivät sisälly

a) rahasaatavat, jotka johtuvat pelkästään kaupallisista sopimuksista, jotka koskevat osapuolen alueella luonnollisen henkilön tai yrityksen harjoittamaa toisen osapuolen alueella olevalle luonnolliselle henkilölle tai yritykselle suuntautuvaa tavaroiden tai palveluiden myyntiä;

b) tällaisten sopimusten kotimainen rahoitus; tai

c) mikään a tai b alakohtaan liittyvä määräys, tuomio tai välitystuomio.

Sijoitettuja tuottoja käsitellään sijoituksina. Mitkään muutokset siinä muodossa, jossa varat sijoitetaan tai sijoitetaan uudelleen, ei vaikuta niiden käsittelyyn sijoituksena;

sijoittajalla tarkoitetaan osapuolta, osapuolen luonnollista henkilöä tai yritystä, lukuun ottamatta sivuliikettä tai edustustoa, joka pyrkii tekemään, tekee tai on tehnyt sijoituksen toisen osapuolen alueelle;

Tämän määritelmän soveltamista varten **osapuolen yritys** on

a) kyseisen osapuolen lainsäädännön mukaisesti perustettu tai muulla tavoin järjestetty yritys, jolla on merkittävää liiketoimintaa kyseisen osapuolen alueella; tai

b) kyseisen osapuolen lainsäädännön mukaisesti perustettu tai muulla tavoin järjestetty yritys, joka on kyseisen osapuolen luonnollisen henkilön tai a alakohdassa tarkoitetun yrityksen suorassa tai epäsuorassa omistuksessa tai määräysvallassa;

paikallisesti sijoittautuneella yrityksellä tarkoitetaan vastaajan lainsäädännön mukaisesti perustettua tai muulla tavoin järjestettyä oikeushenkilöä, joka on toisen osapuolen sijoittajan suorassa tai epäsuorassa omistuksessa tai määräysvallassa;

luonnollisella henkilöllä tarkoitetaan

a) Kanadan osalta luonnollista henkilöä, joka on Kanadan kansalainen tai Kanadan pysyvän oleskeluoikeuden saanut henkilö; ja

b) EU-osapuolen osalta luonnollista henkilöä, jolla on jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisuus kyseisen valtion lakien mukaisesti, ja Latvian osalta lisäksi myös luonnollista henkilöä, joka asuu pysyvästi Latvian tasavallassa, joka ei ole Latvian tasavallan tai minkään muun valtion kansalainen mutta jolla on Latvian tasavallan lakien ja asetusten mukaisesti oikeus saada muukalaispassi.

Luonnollinen henkilö, joka on Kanadan kansalainen ja jolla on jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisuus, katsotaan yksinomaan sen osapuolen luonnolliseksi henkilöksi, joka on hänen ensisijainen ja tosiasiallinen kansalaisuutensa.

Luonnollinen henkilö, joka on jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen tai joka on Kanadan kansalainen ja joka myös asuu vakituisesti toisessa osapuolessa, katsotaan yksinomaan sen osapuolen luonnolliseksi henkilöksi, jonka kansalainen hän on;

New Yorkin yleissopimuksella tarkoitetaan New Yorkissa 10 päivänä kesäkuuta 1958 tehtyä *Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimusta ulkomaisten välitystuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta*;

muulla kuin riitaosapuolena olevalla sopimuksen osapuolella tarkoitetaan Kanadaa, jos Euroopan unioni tai Euroopan unionin jäsenvaltio on vastaaja, tai Euroopan unionia, jos Kanada on vastaaja;

vastaajalla tarkoitetaan Kanadaa tai Euroopan unionin tapauksessa joko kyseistä Euroopan unionin jäsenvaltiota tai Euroopan unionia 8.21 artiklan mukaisesti;

tuotolla tarkoitetaan kaikkea sijoituksen tai uudelleensijoituksen antamaa tuottoa, voitot, rojaltit sekä korot ja muut maksut ja luontoissuoritukset mukaan luettuina;

lentoliikennepalvelujen myynnillä ja markkinoinnilla tarkoitetaan kyseisen lentoliikenteen harjoittajan mahdollisuuksia myydä ja markkinoida vapaasti lentoliikennepalveluitaan, mukaan lukien kaikki markkinoinnin osat, kuten markkinatutkimus, mainonta ja jakelu, mutta siihen ei sisälly lentoliikennepalveluiden hinnoittelu tai niihin sovellettavat ehdot;

kolmannen osapuolen rahoituksella tarkoitetaan kaikkea sellaisen luonnollisen tai oikeushenkilön tarjoamaa rahoitusta, joka ei ole riitaosapuoli mutta joka tekee sopimuksen riitaosapuolen kanssa rahoittaakseen osittain tai kokonaan menettelyn kustannukset joko lahjoituksena tai avustuksena tai riidan tuloksesta riippuvaista korvausta vastaan.

tuomioistuimella tarkoitetaan 8.27 artiklan nojalla perustettua tuomioistuinta;

UNCITRALin välimiesmenettelysäännöillä tarkoitetaan YK:n kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunnan välimiesmenettelysääntöjä; ja

UNCITRALin avoimuussäännöillä tarkoitetaan *sijoittajan ja valtion välisen sopimuspohjaisen sovittelun avoimuutta koskevia UNCITRALin sääntöjä*.

8.2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä lukua sovelletaan toimenpiteeseen, jonka osapuoli on ottanut käyttöön tai pitänyt voimassa alueellaan ([1]) ja joka koskee

a) toisen osapuolen sijoittajaa;

b) tämän sopimuksen piiriin kuuluvaa sijoitusta; ja

c) 8.5 artiklan osalta kaikkia sijoituksia sen alueella.

2. Tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen tekemisen tai hankkimisen osalta ([2]) B ja C jaksoa ei sovelleta toimenpiteeseen, joka liittyy seuraaviin:

a) lentoliikennepalvelut, lentoliikenteen tukipalvelut ja muut lentoliikenteen keinoin tarjotut palvelut ([3]), lukuun ottamatta seuraavia:

   i) ilma-alusten korjaus- ja huoltopalvelut;

   ii) lentoliikennepalvelujen myynti ja markkinointi;

([1]) Selkeyden vuoksi todetaan, että tämän luvun mukaisia velvollisuuksia sovelletaan Montego Bayssa 10 päivänä joulukuuta 1982 tehdyn *Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksen* määräysten mukaisesti talousvyöhykkeeseen ja mannerjalustaan
   a) 1.3 artiklan (Maantieteellinen soveltamisala) ensimmäisen kohdan a alakohdassa tarkoitetusti tavalla Kanadan osalta; ja
   b) johon sovelletaan sopimusta Euroopan unionista ja sopimusta Euroopan unionin toiminnasta 1.3 artiklan (Maantieteellinen soveltamisala) ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitetulla tavalla.

([2]) Selkeyden vuoksi todetaan, että osapuoli voi pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen tekemistä tai hankkimista, ja jatkaa tällaisen toimenpiteen soveltamista tämän sopimuksen piiriin kuuluvaan sijoitukseen sen tekemisen tai hankkimisen jälkeen.

([3]) Näihin palveluihin sisältyvät palvelut, joissa ilma-alusta käytetään erikoistuneiden toimintojen toteuttamiseen muilla toimialoilla, kuten maataloudessa, rakentamisessa, valokuvauksessa, maanmittauksessa, metsätaloudessa, seurannassa ja valvonnassa tai mainonnassa, jos erikoistuneen toiminnan toteuttava henkilö on vastuussa ilma-aluksen käytöstä.

iii) tietokonepohjaiseen paikanvarausjärjestelmään (TPJ) liittyvät palvelut;

iv) maahuolintapalvelut;

v) lentoasemapalvelut; tai

b) julkista valtaa käytettäessä toteutettu toiminta.

3. EU-osapuolen osalta B ja C jaksoa ei sovelleta toimenpiteeseen, joka koskee audiovisuaalisia palveluita. Kanadan osalta B ja C jaksoa ei sovelleta toimenpiteeseen, joka koskee kulttuuriteollisuutta.

4. Sijoittaja voi esittää tämän luvun nojalla kanteita ainoastaan 8.18 artiklan mukaisesti ja F jaksossa vahvistettuja menettelyitä noudattaen. B jaksossa vahvistettuja velvollisuuksia koskevat kanteet eivät kuulu F jakson soveltamisalaan. C jakson mukaiset kanteet, jotka koskevat tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen tekemistä tai hankkimista, eivät kuulu F jakson soveltamisalaan. D jaksoa sovelletaan ainoastaan tämän sopimuksen piiriin kuuluvaan sijoitukseen ja sijoittajiin niiden tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen osalta.

5. Tämä luku ei vaikuta Brysselissä 17 päivänä joulukuuta 2009 ja Ottawassa 18 päivänä joulukuuta 2009 tehdystä *Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kanadan välisestä lentoliikennesopimuksesta* johtuviin osapuolten oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

8.3 artikla

Suhde muihin lukuihin

1. Tätä lukua ei sovelleta toimenpiteisiin, jotka osapuoli on ottanut käyttöön tai pitänyt voimassa, siltä osin kuin tällaisia toimenpiteitä sovelletaan kolmannentoista luvun (Rahoituspalvelut) piiriin kuuluviin sijoittajiin tai niiden sijoituksiin.

2. Osapuolen vaatimus, jonka mukaan toisen osapuolen palveluntarjoajan on annettava takaus tai jokin muu rahavakuus edellytyksenä palveluiden tarjoamiseksi sen alueella, ei itsessään tarkoita, että tätä lukua sovelletaan osapuolen käyttöön ottamiin tai voimassa pitämiin toimenpiteisiin, jotka liittyvät kyseisen rajatylittävän palvelun tarjoamiseen. Tätä lukua sovelletaan toimenpiteisiin, jotka osapuoli on ottanut käyttöön tai pitänyt voimassa ja jotka liittyvät annettuun takaukseen tai rahavakuuteen siinä määrin kuin tällainen takaus tai rahavakuus on tämän sopimuksen piiriin kuuluva sijoitus.

B jakso

Sijoituksen tekeminen

8.4 artikla

Markkinoille pääsy

1. Kun kyseessä on toisen osapuolen sijoittajan pääsy markkinoille sijoittautumisen kautta, osapuoli ei saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa koko alueellaan taikka kansallisella, provinssin, territorion, alueen tai paikallishallinnon tasolla toimenpidettä, jolla

a) määrätään rajoituksia seuraaville:

i) sellaisten yritysten määrä, jotka voivat harjoittaa tiettyä taloudellista toimintaa, lukumääräisten kiintiöiden, monopolien, yksinomaisten tarjoajien tai taloudellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa;

ii) liiketoimien tai varojen kokonaisarvo lukumääräisten kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa;

iii) liiketoimien tai tuotannon kokonaismäärä määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa ([1]);

([1]) Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan i, ii ja iii alakohdat eivät kata toimenpiteitä, jotka toteutetaan jonkin maataloustuotteen tuotannon rajoittamiseksi.

iv) ulkomaisen pääoman määrä ulkomaisen osakkeenomistuksen enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona; tai

v) niiden luonnollisten henkilöiden kokonaismäärä, jotka voivat toimia tietyllä toimialalla tai jotka jokin yritys voi työllistää ja jotka ovat tarpeen taloudellisen toiminnan toteuttamiseksi tai liittyvät siihen välittömästi, lukumääräisten kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa; tai

b) rajoitetaan sellaisia oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityisiä tyyppejä, joissa yritys voi toteuttaa taloudellista toimintaa.

2. Selkeyden vuoksi todetaan, että seuraavat ovat yhteensopivia 1 kohdan kanssa:

a) kaavoitus- ja suunnittelusääntöjä koskeva toimenpide, joka vaikuttaa maankäyttöön tai sen suunnitteluun tai muu vastaava toimenpide;

b) toimenpide, joka edellyttää infrastruktuurin omistuksen erottamista kyseisen infrastruktuurin kautta tarjottavien tavaroiden tai palveluiden omistuksesta tasapuolisen kilpailun turvaamiseksi esimerkiksi energia-, liikenne- ja televiestintäalalla;

c) toimenpide, jolla rajoitetaan omistuksen keskittymistä tasapuolisen kilpailun turvaamiseksi;

d) toimenpide, jolla pyritään varmistamaan luonnonvarojen ja ympäristön säilyminen ja suojelu, mukaan luettuina rajoitukset, jotka koskevat käyttöoikeuksien saatavuutta, määrää ja laajuutta, sekä keskeyttämisen tai kiellon määrääminen;

e) toimenpide, jolla rajoitetaan myönnettävien lupien määrää teknisten tai fyysisten rajoitusten, kuten televiestintätaajuuksien, vuoksi; tai

f) toimenpide, jossa edellytetään, että tietyllä prosenttiosuudella yrityksen osakkeenomistajista, omistajista, osakkaista tai johtajista on pätevyys harjoittaa esimerkiksi asianajajan tai kirjanpitäjän ammattia tai että he toimivat tällaisessa ammatissa.

8.5 artikla

Suoritevaatimukset

1. Osapuoli ei saa määrätä tai panna täytäntöön seuraavia vaatimuksia taikka panna täytäntöön sen alueella minkään sijoituksen tekemisen, hankkimisen, laajentamisen, johtamisen, toiminnan tai hallinnon yhteydessä sitoumusta tai velvollisuutta, joka koskee seuraavia:

a) tavaran tai palvelun vienti tietyllä tasolla tai prosenttiosuudella;

b) kotimaisen sisällön tietyn tason tai prosenttiosuuden saavuttaminen;

c) sen alueella tuotetun tavaran tai tarjotun palvelun ostaminen, käyttäminen tai etusijalle asettaminen tai sen alueella olevien luonnollisten henkilöiden tai yritysten tavaroiden tai palveluiden ostaminen;

d) tuonnin määrän tai arvon suhteuttaminen viennin määrään tai arvoon tai kyseiseen sijoitukseen liittyvien valuuttatulojen määrään;

e) sijoituksen tuottaman tai tarjoaman tavaran tai palvelun myynnin rajoittaminen sen alueella suhteuttamalla tällainen myynti sen viennin määrään tai arvoon taikka valuuttatuloihin;

f) teknologian, tuotantoprosessin tai muun rajoitetun tiedon siirto sen alueella olevalle luonnolliselle henkilölle tai yritykselle; tai

g) sijoituksella tuotetun tavaran tai tarjotun palvelun yksinomainen tarjonta osapuolen alueelta tietyille alueellisille markkinoille tai maailmanmarkkinoille.

2. Osapuoli ei saa asettaa sen alueella sijoituksen tekemisen, hankkimisen, laajentamisen, johtamisen, toiminnan tai hallinnon yhteydessä edun saamisen tai edun saamisen jatkumisen edellytykseksi mitään seuraavista vaatimuksista:

a) kotimaisen sisällön tietyn tason tai prosenttiosuuden saavuttaminen;

b) sen alueella tuotetun tavaran ostaminen, käyttäminen tai etusijalle asettaminen tai sen alueella olevien tuottajien tavaroiden ostaminen;

c) tuonnin määrän tai arvon suhteuttaminen viennin määrään tai arvoon tai kyseiseen sijoitukseen liittyvien valuuttatulojen määrään; tai

d) sijoituksen tuottaman tai tarjoaman tavaran tai palvelun myynnin rajoittaminen sen alueella suhteuttamalla tällainen myynti sen viennin määrään tai arvoon taikka valuuttatuloihin.

3. Edellä olevalla 2 kohdalla ei estetä osapuolta sen alueella sijoituksen tekemisen, hankkimisen, laajentamisen, johtamisen, toiminnan tai hallinnon yhteydessä asettamasta edun saamisen tai edun saamisen jatkumisen edellytykseksi vaatimusta sijoittaa tuotanto, tarjota palvelu, kouluttaa tai työllistää työntekijöitä, rakentaa tai laajentaa tiettyjä tiloja tai toteuttaa tutkimus- ja kehitystoimintaa sen alueella.

4. Edellä olevan 1 kohdan f alakohtaa ei sovelleta, jos tuomioistuin, hallinnollinen tuomioistuin tai kilpailuviranomainen määrää vaatimuksen tai panee täytäntöön sitoumuksen tai velvollisuuden kilpailulainsäädännön rikkomisen korjaamiseksi.

5. Määräyksiä, jotka on annettu

a) 1 kohdan a, b ja c alakohdassa ja 2 kohdan a ja b alakohdassa, ei sovelleta tavaran tai palvelun kelpoisuusvaatimuksiin viennin edistämisohjelmiin ja ulkomaan avustusohjelmiin osallistumisen osalta;

b) tässä artiklassa, ei sovelleta osapuolen toteuttamiin valtion käyttöön tarkoitettuihin tavara- ja palveluhankintoihin, joita ei ole tarkoitettu edelleen kaupallisesti myytäviksi taikka tavaroiden tai palvelujen tarjoamiseksi kaupalliseen myyntiin, riippumatta siitä, kuuluuko hankinta 19.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettuihin tämän sopimuksen piiriin kuuluviin hankintoihin.

6. Selkeyden vuoksi todetaan, että 2 kohdan a ja b alakohtaa ei sovelleta tavaran sisältöä koskeviin vaatimuksiin, jotka tuojaosapuoli on määrännyt, jotta tavaralle voidaan myöntää tullietuuskohtelu tai tullietuuskiintiö.

7. Tällä artiklalla ei rajoiteta osapuolen sitoumuksia Maailman kauppajärjestössä.

C jakso

Syrjimätön kohtelu

8.6 artikla

Kansallinen kohtelu

1. Kukin osapuoli myöntää toisen osapuolen sijoittajalle ja tämän sopimuksen piiriin kuuluvalle sijoitukselle alueellaan tapahtuvan sijoitusten tekemisen, hankkimisen, laajentamisen, johtamisen, toiminnan, hallinnon, ylläpidon, käytön, hyödyntämisen sekä myynnin tai lopettamisen yhteydessä kohtelun, joka on vähintään yhtä edullinen kuin kohtelu, jonka se myöntää samanlaisissa tilanteissa omille sijoittajilleen ja niiden sijoituksille.

2. Osapuolen 1 kohdan mukaisesti myöntämällä kohtelulla tarkoitetaan Kanadassa muun kuin liittovaltion tason hallinnon osalta kohtelua, joka on vähintään yhtä edullinen kuin kyseisen hallinnon vastaavissa tilanteissa Kanadan sijoittajille ja tällaisten sijoittajien sijoituksille omalla alueellaan myöntämä edullisin kohtelu.

3. Osapuolen 1 kohdan mukaisesti myöntämällä kohtelulla tarkoitetaan Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion hallinnon tai jossakin jäsenvaltiossa toimivan hallinnon osalta kohtelua, joka on vähintään yhtä edullinen kuin kyseisen hallinnon vastaavissa tilanteissa Euroopan unionin sijoittajille ja tällaisten sijoittajien sijoituksille omalla alueellaan myöntämä edullisin kohtelu.

8.7 artikla

Suosituimmuuskohtelu

1. Kukin osapuoli myöntää toisen osapuolen sijoittajalle ja tämän sopimuksen piiriin kuuluvalle sijoitukselle sijoitustensa osapuolen alueella tapahtuvan tekemisen, hankkimisen, laajentamisen, johtamisen, toiminnan, hallinnon, käytön, hyödyntämisen sekä myynnin tai lopettamisen yhteydessä kohtelun, joka on vähintään yhtä edullinen kuin kohtelu, jonka se myöntää samanlaisissa tilanteissa kolmannen maan sijoittajille ja niiden sijoituksille.

2. Selkeyden vuoksi todetaan, että osapuolen 1 kohdan mukaisesti myöntämällä kohtelulla tarkoitetaan Kanadassa muun kuin liittovaltion tason hallinnon osalta tai Euroopan unionin jäsenvaltion hallinnon tai jäsenvaltiossa toimivan hallinnon osalta kohtelua, jonka kyseinen hallinto myöntää vastaavissa tilanteissa omalla alueellaan kolmannen maan sijoittajille ja tällaisten sijoittajien sijoituksille.

3. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta osapuolen myöntämään tunnustamista koskevaan kohteluun, mukaan luettuna kolmannen maan kanssa tehty järjestely tai sopimus, jolla tunnustetaan testaus- ja analyysipalveluiden ja niiden tarjoajien akkreditointi, korjaus- ja ylläpitopalveluiden ja niiden tarjoajien akkreditointi sekä tällaisten akkreditoitujen palveluiden ja palveluntarjoajien pätevyyden, tulosten tai niiden tekemän työn sertifiointi.

4. Selkeyden vuoksi todetaan, että 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuun ”kohteluun” eivät sisälly sijoittajien ja valtioiden välisten sijoitusriitojen ratkaisumenettelyt, joista on määrätty muissa kansainvälisissä sijoitussopimuksissa ja muissa kauppasopimuksissa. Muiden kansainvälisten sijoitussopimusten ja muiden kauppasopimusten sisällölliset velvollisuudet eivät itsessään muodosta ”kohtelua” eivätkä näin ollen voi johtaa tämän artiklan rikkomiseen, lukuun ottamatta osapuolen näiden velvollisuuksien nojalla käyttöön ottamia tai voimassa pitämiä toimenpiteitä.

8.8 artikla

Ylempi johto ja hallitukset

Osapuoli ei saa edellyttää mitään tiettyä kansalaisuutta sellaisilta luonnollisilta henkilöiltä, jotka osapuolen yritys, joka on myös tämän sopimuksen piiriin kuuluva sijoitus, nimittää ylemmän johdon tehtäviin tai hallitukseen.

D jakso

Sijoitusten suoja

8.9 artikla

Sijoitukset ja sääntelytoimenpiteet

1. Tämän luvun soveltamista varten osapuolet vahvistavat uudelleen oikeutensa toteuttaa alueellaan sääntelyä oikeutettujen politiikan tavoitteiden saavuttamiseksi, kuten kansanterveyden, turvallisuuden, ympäristön tai yleisen moraalin suojelemiseksi, sosiaalista suojelua tai kuluttajansuojaa varten sekä kulttuurin monimuotoisuuden edistämiseksi ja suojelemiseksi.

2. Selkeyden vuoksi todetaan, että pelkästään se, että osapuoli sääntelee, lainsäädännön muutokset mukaan luettuina, tavalla, joka vaikuttaa kielteisesti sijoitukseen tai muuttaa sijoittajan odotuksia, voitto-odotukset mukaan luettuina, ei merkitse tämän jakson mukaisen velvollisuuden rikkomista.

3. Selkeyden vuoksi todetaan, että osapuolen päätös olla antamatta, uudistamatta tai pitämättä voimassa avustusta

a) kun mitään lainsäädännön tai sopimuksen mukaista velvollisuutta kyseisen avustuksen antamiseksi, uusimiseksi tai voimassa pitämiseksi ei ole; tai

b) avustuksen antamista, uusimista tai voimassa pitämistä mahdollisesti koskevien ehtojen tai edellytysten mukaisesti,

ei merkitse tämän jakson määräysten rikkomista.

4. Selkeyden vuoksi todetaan, että minkään tässä jaksossa ei pidä tulkita estävän osapuolta lopettamasta avustuksen myöntämistä [1] tai pyytämästä sen takaisinmaksua, kun tällainen toimenpide on tarpeen osapuolten välisten kansainvälisten velvollisuuksien noudattamiseksi tai kun se tehdään toimivaltaisen tuomioistuimen, hallinnollisen tuomioistuimen tai muun toimivaltaisen viranomaisen [2] määräyksestä, tai edellyttävän, että osapuoli hyvittää tämän sijoittajalle.

8.10 artikla

Sijoittajien ja tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten kohtelu

1. Kukin osapuoli myöntää alueellaan toisen osapuolen tämän sopimuksen piiriin kuuluville sijoituksille ja sijoittajille niiden tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten osalta kohtuullisen ja oikeudenmukaisen kohtelun ja täyden suojan ja turvan 2–7 kohdan mukaisesti.

2. Osapuoli rikkoo 1 kohdassa tarkoitettua kohtuullisen ja oikeudenmukaisen kohtelun velvollisuutta, jos toimenpide tai toimenpidesarja tarkoittaa

a) oikeussuojan epäämistä rikos-, siviili- tai hallinnollisessa menettelyssä;

b) oikeusturvan perustavanlaatuista rikkomista, mukaan luettuina avoimuuden perustavanlaatuinen rikkominen oikeudellisessa tai hallinnollisessa menettelyssä;

c) ilmeistä mielivaltaisuutta;

d) kohdennettua syrjintää ilmeisen väärin perustein, kuten sukupuolen, rodun tai uskonnollisen vakaumuksen perusteella;

e) sijoittajien huonoa kohtelua, kuten pakottamista, painostamista ja häirintää; tai

f) minkä tahansa muun, osapuolten tämän artiklan 3 kohdan mukaisesti hyväksymään kohtuullisen ja oikeudenmukaisen kohtelun velvollisuuteen kuuluvan tekijän rikkomista.

3. Osapuolet tarkastelevat säännöllisesti tai osapuolen pyynnöstä kohtuullisen ja oikeudenmukaisen kohtelun velvollisuuden sisältöä. Jäljempänä olevan 26.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) 1 kohdan b alakohdan mukaisesti perustettu palveluita ja sijoituksia käsittelevä komitea voi laatia tätä koskevia suosituksia ja toimittaa ne CETA-sekakomitealle päätöksentekoa varten.

4. Soveltaessaan kohtuullisen ja oikeudenmukaisen kohtelun velvollisuutta tuomioistuin voi ottaa huomioon sen, onko osapuoli saadakseen tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen antanut sijoittajalle erityisen vaikutelman, jonka luomaan odotukseen sijoittaja on luottanut päättäessään tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen tekemisestä tai ylläpitämisestä mutta jota osapuoli ei ole myöhemmin lunastanut.

5. Selkeyden vuoksi todetaan, että ilmaisulla ”täysi suoja ja turva” viitataan osapuolen velvollisuuksiin, jotka liittyvät sijoittajien ja tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten fyysiseen turvallisuuteen.

6. Selkeyden vuoksi todetaan, että tämän sopimuksen jonkin muun määräyksen tai erillisen kansainvälisen sopimuksen rikkominen ei merkitse tämän artiklan rikkomista.

7. Selkeyden vuoksi todetaan, että se, että jokin toimenpide on kotimaan lainsäädännön vastainen, ei sinällään ja pelkästään merkitse tämän artiklan rikkomista. Jotta voidaan selvittää, onko toimenpide tämän artiklan vastainen, tuomioistuimen on tarkasteltava sitä, onko osapuoli toiminut 1 kohdassa tarkoitettujen velvollisuuksien kanssa yhteensopimattomasti.

8.11 artikla

Tappioiden korvaaminen

Sen estämättä, mitä 8.15 artiklan 5 kohdan b alakohdassa määrätään, kukin osapuoli myöntää toisen osapuolen sijoittajille, joiden tämän sopimuksen piiriin kuuluville sijoituksille koituu sen alueella tappioita aseellisen selkkauksen, yhteiskunnallisten levottomuuksien, poikkeustilan tai luonnonkatastrofin seurauksena, vähintään yhtä suotuisan kohtelun kuin kohtelu, jonka se myöntää omille sijoittajilleen tai kolmannen maan sijoittajille sen mukaan kumpi on kyseiselle sijoittajalle suotuisampi palauttamisen, korvauksen, hyvityksen tai muun ratkaisun kannalta.

---

[1] Euroopan unionin tapauksessa ”avustukseen” sisältyvät sen lainsäädännössä määritellyt ”valtiontuet”.

[2] Euroopan unionin tapauksessa ”toimivaltainen viranomainen” on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan mukaisesti Euroopan komissio.

8.12 artikla

Pakkolunastus

1. Osapuoli ei saa kansallistaa tai pakkolunastaa tämän sopimuksen piiriin kuuluvaa sijoitusta suoraan tai epäsuorasti käyttämällä toimenpiteitä, joilla on kansallistamista tai pakkolunastusta vastaava vaikutus, jäljempänä 'pakkolunastus', paitsi

a) yleisen edun vuoksi;

b) lain mukaisesti;

c) syrjimättömästi; ja

d) ripeää, asianmukaista ja riittävää korvausta vastaan.

Selkeyden vuoksi todetaan, että tätä kohtaa on tulkittava liitteen 8-A mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun korvauksen on vastattava määrältään sijoituksen markkina-arvoa hetkenä, joka välittömästi edelsi pakkolunastusta tai ennen pakkolunastuksen tietoon tuloa sen mukaan, kumpi on aiempi. Arvonmääritysperusteisiin sisältyvät toimivan yrityksen arvo, omaisuuden arvo, mukaan luettuna aineellisen omaisuuden ilmoitettu verotusarvo, sekä tarvittaessa muut markkina-arvon määrittämisperusteet.

3. Korvaukseen on myös sisällytettävä tavanomaisen kaupallisen tason mukainen korko pakkolunastuspäivästä maksupäivään, ja jotta korvaus on sijoittajan kannalta tehokas, se on viipymättä maksettava ja tehtävä vapaasti siirrettäväksi sijoittajan nimeämään maahan sen maan valuuttana, jonka kansalainen sijoittaja on, tai minä tahansa muuna, sijoittajan hyväksymänä vapaasti vaihdettavana valuuttana.

4. Kohteena olevalla sijoittajalla on oltava oikeus pakkolunastuksen toteuttavan osapuolen lainsäädännön mukaisesti saada kanteensa tarkastelu ja sijoituksensa arvonmääritys pikaiseen käsittelyyn kyseisen osapuolen oikeudellisessa tai muussa riippumattomassa elimessä tässä artiklassa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

5. Tätä artiklaa ei sovelleta teollis- ja tekijänoikeuksia koskevien pakollisten lisenssien myöntämiseen siltä osin kuin tällainen myöntäminen on yhdenmukaista TRIPS-sopimuksen kanssa.

6. Selkeyden vuoksi todetaan, että teollis- ja tekijänoikeuksien kumoaminen, rajoittaminen tai luominen, siltä osin kuin tällaiset toimenpiteet ovat yhdenmukaisia TRIPS-sopimuksen ja kahdennenkymmenennen luvun (Henkinen omaisuus) kanssa, ei tarkoita pakkolunastusta. Myöskään sen toteaminen, että tällaiset toimenpiteet eivät ole yhdenmukaisia TRIPS-sopimuksen ja kahdennenkymmenennen luvun (Henkinen omaisuus) kanssa, ei tarkoita pakkolunastusta.

8.13 artikla

Siirrot

1. Kukin osapuoli sallii kaikki siirrot, jotka liittyvät tämän sopimuksen piiriin kuuluvaan sijoitukseen, rajoituksetta tai viivytyksettä vapaasti vaihdettavana valuuttana ja siirtopäivänä sovellettavalla markkinavaihtokurssilla. Tällaisiin siirtoihin kuuluvat

a) pääomanlisäykset, kuten pääasialliset tai lisävarat sijoituksen ylläpitoon, kehittämiseen tai lisäämiseen;

b) voitot, osingot, korot, luovutusvoitot, rojaltimaksut, hallinnointipalkkiot, teknisen avun sekä muut maksut tai sopimuksen piiriin kuuluvasta sijoituksesta saadun tuoton muut muodot ja määrät;

c) sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen tai sen osan myynnistä tai lopettamisesta saadut tulot;

d) maksut, jotka on suoritettu sijoittajan tai sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen tekemän sopimuksen mukaisesti, mukaan luettuina lainasopimuksen nojalla suoritetut maksut;

e) 8.11 ja 8.12 artiklan nojalla suoritetut maksut;

f) sijoituksen yhteydessä työskentelevän ulkomaisen henkilöstön tulot ja muut korvaukset; ja

g) F jakson nojalla annettujen välitystuomioiden mukaisten vahingonkorvausten maksut.

2. Osapuoli ei saa edellyttää, että sen sijoittajat siirtävät, tai rangaista sijoittajiaan, jotka eivät siirrä, tuloja, ansioita, voittoja tai muita määriä, jotka johtuvat tai jotka on saatu toisen osapuolen alueelle tehdyistä sijoituksista.

3. Mitään tässä artiklassa ei pidä tulkita siten, että osapuoli ei voisi soveltaa seuraavia seikkoja koskevaa lainsäädäntöään tasapuolisella ja syrjimättömällä tavalla tai että osapuoli voisi soveltaa tällaista lainsäädäntöään siten, että se tarkoittaisi siirtojen peiteltyä rajoittamista:

a) konkurssi, maksukyvyttömyys tai velkojien oikeuksien suojelu;

b) arvopapereiden liikkeeseenlasku, niillä käytävä kauppa tai niiden välittäminen;

c) rikokset;

d) siirtoja koskevat rahoitustiedot tai kirjanpito, kun se on tarpeen lain täytäntöönpanon valvonnan tai rahoitusalan sääntelyviranomaisten avustamiseksi; ja

e) tuomioiden noudattaminen oikeudenkäyttöasioissa.

8.14 artikla

Sijaantulo

Jos osapuoli tai osapuolen virasto suorittaa tekemänsä takauksen, takuun tai vakuutussopimuksen mukaisen maksun sellaisen sijoituksen osalta, jonka jokin sen sijoittajista on tehnyt toisen osapuolen alueella, toinen osapuoli tunnustaa, että osapuolella tai sen virastolla on kaikissa olosuhteissa samat oikeudet kuin sijoittajalla kyseisen sijoituksen osalta. Näitä oikeuksia voi käyttää osapuoli tai osapuolen virasto tai sijoittaja, jos osapuoli tai osapuolen virasto antaa siihen luvan.

E jakso

Varaumat ja poikkeukset

8.15 artikla

Varaumat ja poikkeukset

1. Edellä olevaa 8.4–8.8 artiklaa ei sovelleta seuraaviin:

a) voimassa oleva vaatimustenvastainen toimenpide, jonka osapuoli pitää voimassa seuraavilla tasoilla:

   i) Euroopan unioni, sen liitteessä I olevan luettelon mukaisesti;

   ii) kansallinen hallinto, kyseisen osapuolen liitteessä I olevan luettelon mukaisesti;

   iii) provinssin, territorion tai alueen hallinto, kyseisen osapuolen liitteessä I olevan luettelon mukaisesti; tai

   iv) paikallishallinto;

b) a alakohdassa tarkoitetun vaatimustenvastaisen toimenpiteen jatkaminen tai nopea uusiminen; tai

c) a alakohdassa tarkoitetun vaatimustenvastaisen toimenpiteen muutos siinä määrin, että muutos ei vähennä toimenpiteen vaatimustenmukaisuutta 8.4–8.8 artiklaan nähden verrattuna välittömästi ennen muutosta vallinneeseen tilanteeseen.

2. Edellä olevia 8.4–8.8 artiklaa ei sovelleta toimenpiteeseen, jonka osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa liitteessä II olevassa luettelossaan vahvistetun toimialan, osatoimialan tai toiminnan osalta.

3. Rajoittamatta 8.10 ja 8.12 artiklan soveltamista osapuoli ei saa tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen ottaa käyttöön toimenpidettä tai toimenpidesarjaa, joka kuuluu sen liitteessä II olevaan luetteloon ja jossa edellytetään suoraan tai epäsuorasti, että toisen osapuolen sijoittajan on kansallisuutensa vuoksi myytävä tai muuten luovutettava sijoituksensa, joka on olemassa kyseisen toimenpiteen tai toimenpidesarjan voimaantulohetkellä.

4. Teollis- ja tekijänoikeuksien osalta osapuoli voi poiketa 8.5 artiklan 1 kohdan f alakohdasta, 8.6 artiklasta ja 8.7 artiklasta, jos TRIPS-sopimus, mukaan luettuina kaikki TRIPS-sopimuksen kummankin osapuolen kohdalla voimassa olevat muutokset sekä WTO-sopimuksen IX artiklan nojalla hyväksytyt TRIPS-sopimuksen poikkeukset, sen sallii.

5. Edellä olevia 8.4, 8.6, 8.7 ja 8.8 artiklaa ei sovelleta seuraaviin:

a) osapuolen toteuttamat valtion käyttöön tarkoitetut tavara- ja palveluhankinnat, joita ei ole tarkoitettu edelleen kaupallisesti myytäviksi taikka tavaroiden tai palvelujen tarjoamiseksi kaupalliseen myyntiin, riippumatta siitä, kuuluuko hankinta 19.2 artiklassa (Soveltamisala ja kattavuus) tarkoitettuihin tämän sopimuksen piiriin kuuluviin hankintoihin; tai

b) osapuolen antamat avustukset tai palvelukauppaan liittyvä valtiontuki.

8.16 artikla

Etujen kieltäminen

Osapuoli voi kieltää tämän luvun mukaiset edut toisen osapuolen sijoittajalta, joka on kyseisen toisen osapuolen yritys, ja mainitun sijoittajan sijoituksilta, jos

a) yritys on jonkin kolmannen maan sijoittajan omistuksessa tai määräysvallassa; ja

b) edut kieltävä osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa kyseistä kolmatta maata koskevan toimenpiteen,

   i) joka liittyy kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitoon; ja

   ii) jolla kielletään yrityksen liiketoimet tai jota rikottaisiin tai kierrettäisiin, jos tämän luvun mukaiset edut myönnettäisiin yritykselle tai sen sijoituksille.

8.17 artikla

Muodolliset vaatimukset

Sen estämättä, mitä 8.6 ja 8.7 artiklassa määrätään, osapuoli voi edellyttää, että toisen osapuolen sijoittaja tai sen tämän sopimuksen piiriin kuuluva sijoitus toimittaa säännöllisesti kyseisestä sijoituksesta tietoja yksinomaan tiedotus- tai tilastotarkoituksiin sillä edellytyksellä, että tällaiset tietopyynnöt ovat kohtuullisia eivätkä tarpeettoman raskaita. Osapuoli suojaa luottamukselliset tai suojatut tiedot sellaiselta tietojen paljastamiselta, joka vaarantaisi sijoittajan tai tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen kilpailuaseman. Tällä kohdalla ei estetä osapuolta muulla tavoin hankkimasta tai paljastamasta tietoja lainsäädäntönsä tasavertaisen ja vilpittömän soveltamisen yhteydessä.

F jakso

Sijoittajien ja valtioiden välisten sijoitusriitojen ratkaiseminen

8.18 artikla

Soveltamisala

1. Rajoittamatta kahdennenkymmenennenyhdeksännen luvun (Riitojenratkaisu) mukaisia osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia osapuolen sijoittaja voi esittää tämän jakson nojalla muodostetulle tuomioistuimelle kanteen, jonka mukaan toinen osapuoli on rikkonut velvollisuutta, joka on seuraavien mukainen:

a) C jakso sijoittajan tekemän tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen laajentamisen, johtamisen, toiminnan, hallinnon, ylläpidon, käytön, hyödyntämisen sekä myynnin tai lopettamisen osalta; tai

b) D jakso,

kun sijoittaja väittää kärsineensä tappiota tai vahinkoa väitetyn rikkomisen seurauksena.

2. Edellä olevan 1 kohdan a alakohdan nojalla esitettäviä tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen laajentamista koskevia kanteita voidaan toimittaa vain siinä määrin kuin kyseinen toimenpide koskee tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen olemassa olevia liiketoimia ja sijoittajalle on sen seurauksena koitunut tappiota tai vahinkoa tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen osalta.

3. Selkeyden vuoksi todetaan, että sijoittaja ei voi esittää tämän jakson nojalla kannetta, jos sijoitus on tehty vilpillisen menettelyn, salaamisen, lahjonnan tai oikeuden väärinkäytön kautta.

4. Osapuolen liikkeeseenlaskeman velan uudelleenjärjestelyä koskeva kanne voidaan jättää ainoastaan tämän jakson nojalla liitteen 8-B mukaisesti.

5. Tämän jakson nojalla muodostettu tuomioistuin ei tee päätöstä kanteesta, joka ei kuulu tämän artiklan soveltamisalaan.

8.19 artikla

Neuvottelut

1. Riita olisi mahdollisimman pitkälle ratkaistava sovintoteitse. Tällainen ratkaisu voidaan saavuttaa milloin tahansa, myös sen jälkeen, kun kanne on esitetty 8.23 artiklan mukaisesti. Elleivät riitaosapuolet sovi pidemmästä ajasta, neuvottelut on yleensä järjestettävä 60 päivän kuluessa 4 kohdan mukaisen neuvottelupyynnön toimittamisesta.

2. Elleivät riitaosapuolet toisin sovi, neuvottelut järjestetään

a) Ottawassa, jos kohteena ovat Kanadan toimenpiteet;

b) Brysselissä, jos kohteena ovat Euroopan unionin toimenpiteet; tai

c) Euroopan unionin jäsenvaltion pääkaupungissa, jos kohteena ovat yksinomaan kyseisen jäsenvaltion toimenpiteet.

3. Riitaosapuolet voivat järjestää neuvotteluja videokokouksena tai tarvittaessa muilla keinoilla, esimerkiksi silloin kun sijoittaja on pieni tai keskikokoinen yritys.

4. Sijoittajan on toimitettava toiselle osapuolelle neuvottelupyyntö, jossa ilmoitetaan

a) sijoittajan nimi ja osoite ja, jos tällainen pyyntö jätetään paikallisesti sijoittautuneen yrityksen puolesta, paikallisesti sijoittautuneen yrityksen nimi, osoite ja perustamispaikka;

b) jos sijoittajia on useampia kuin yksi, kunkin sijoittajan nimi ja osoite, ja jos paikallisesti sijoittautuneita yrityksiä on useampia kuin yksi, kunkin paikallisesti sijoittautuneen yrityksen nimi, osoite ja perustamispaikka;

c) tämän sopimuksen määräykset, joita väitetään rikotun;

d) kanteen oikeudellinen ja tosiasiallinen perusta, mukaan luettuina kyseessä olevat toimenpiteet; ja

e) haettu korvaus ja kanteen kohteena olevaan vahingon arvioitu määrä.

Neuvottelupyyntöön on sisällytettävä todentavaa aineistoa siitä, että kyseinen sijoittaja on toisen osapuolen sijoittaja ja että kyseinen sijoitus on sen omistuksessa tai määräysvallassa ja, tapauksen mukaan myös, että paikallisesti sijoittautunut yritys, jonka puolesta pyyntö on esitetty, on sen omistuksessa tai määräysvallassa.

5. Edellä 4 kohdassa vahvistettujen neuvottelupyyntöä koskevien vaatimusten on täytyttävä riittävällä tarkkuudella, jotta vastaaja voi tehokkaasti osallistua neuvotteluihin ja valmistella puolustustaan.

6. Neuvottelupyyntö on esitettävä

a) kolmen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona sijoittaja tai, tapauksen mukaan, paikallisesti sijoittautunut yritys ensimmäisen kerran sai tiedon tai sen olisi pitänyt saada tieto väitetystä rikkomisesta sekä siitä, että sijoittajalle tai, tapauksen mukaan, paikallisesti sijoittautuneelle yritykselle on näin koitunut tappioita tai vahinkoa; tai

b) kahden vuoden kuluessa siitä, kun sijoittaja tai, tapauksen mukaan, paikallisesti sijoittautunut yritys luopuu kanteesta tai menettelystä osapuolen lainsäädännön alaisessa tuomioistuimessa tai kun tällainen menettely on muuten päättynyt, ja joka tapauksessa viimeistään kymmenen vuoden kuluttua päivästä, jona sijoittaja tai, tapauksen mukaan, paikallisesti sijoittautunut yritys ensimmäisen kerran sai tiedon tai sen olisi pitänyt saada tieto väitetystä rikkomisesta sekä siitä, että sijoittajalle on näin koitunut tappioita tai vahinkoa.

7. Euroopan unionin tai Euroopan unionin jäsenvaltion väitettyä rikkomista koskeva neuvottelupyyntö on lähetettävä Euroopan unionille.

8. Jos sijoittaja ei ole esittänyt kannetta 8.23 artiklan mukaisesti 18 kuukauden kuluessa neuvottelupyynnön jättämisestä, katsotaan, että sijoittaja on perunut neuvottelupyyntönsä ja, tapauksen mukaan, ilmoituksensa vastaajan määrittämistä koskevasta pyynnöstä eikä sijoittaja enää esitä tämän jakson mukaista kannetta, joka koskee samaa toimenpidettä. Tätä ajanjaksoa voidaan jatkaa riitaosapuolten sopimuksella.

8.20 artikla

Sovittelu

1. Riitaosapuolet voivat milloin tahansa sopia sovittelun käyttämisestä.

2. Sovittelun käyttäminen ei rajoita riidan kummankaan osapuolen oikeudellista asemaa tämän luvun osalta, ja siihen sovelletaan sääntöjä, joista riitaosapuolet sopivat, myös palveluita ja sijoituksia käsittelevän komitean 8.44 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla mahdollisesti hyväksymiä sääntöjä.

3. Sovittelija nimitetään riitaosapuolten sopimuksella. Riitaosapuolet voivat myös pyytää ICSID:in pääsihteeriä nimittämään sovittelijan.

4. Riitaosapuolet pyrkivät pääsemään riidassa ratkaisuun 60 päivän kuluessa sovittelijan nimittämisestä.

5. Jos riitaosapuolet sopivat sovittelun käyttämisestä, 8.19 artiklan 6 ja 8 kohtaa ei sovelleta siitä päivästä, jona riitaosapuolet sopivat sovittelun käyttämisestä siihen päivään, jona jompikumpi riitaosapuoli päättää sovittelun lopettamisesta. Riitaosapuolen tekemä päätös sovittelun lopettamisesta ilmoitetaan kirjeitse sovittelijalle ja riidan toiselle osapuolelle.

8.21 artikla

Vastaajan määrittäminen Euroopan unionia tai sen jäsenvaltioita koskevissa riidoissa

1. Jos riitaa ei voida ratkaista 90 päivän kuluessa neuvottelupyynnön toimittamisesta, neuvottelupyyntö koskee Euroopan unionin tai Euroopan unionin jäsenvaltion väitettyä tämän sopimuksen rikkomista ja sijoittaja aikoo esittää kanteen 8.23 artiklan nojalla, sijoittajan on toimitettava Euroopan unionille ilmoitus vastaajan määrittämistä koskevasta pyynnöstä.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisessa ilmoituksessa on nimettävä toimenpiteet, joita koskevan kanteen sijoittaja aikoo esittää.

3. Tehtyään mainitun määrityksen Euroopan unioni ilmoittaa sijoittajalle, onko vastaaja Euroopan unioni vai jokin Euroopan unionin jäsenvaltio.

4. Jos sijoittajalle ei ole ilmoitettu määrityksen tuloksesta 50 päivän kuluessa siitä, kun ilmoitus määrittämistä koskevasta pyynnöstä on jätetty

a) ja ilmoituksessa nimetyt toimenpiteet ovat yksinomaan jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion toimenpiteitä, kyseinen jäsenvaltio on vastaaja;

b) ja ilmoituksessa nimettyihin toimenpiteisiin kuuluu Euroopan unionin toimenpiteitä, Euroopan unioni on vastaaja.

5. Sijoittaja voi esittää 8.23 artiklan nojalla kanteen 3 kohdan mukaisesti tehdyn määrityksen perusteella ja, jos tällaisen määrityksen tulosta ei ole ilmoitettu sijoittajalle, 4 kohdan soveltamisen perusteella.

6. Jos Euroopan unioni tai jokin Euroopan unionin jäsenvaltio on vastaaja 3 tai 4 kohdan nojalla, Euroopan unioni tai kyseinen Euroopan unionin jäsenvaltio ei voi väittää, että kannetta ei pidä ottaa käsiteltäväksi tai että tuomioistuin ei ole toimivaltainen, tai muutoin vastustaa kannetta tai välitystuomiota sillä perusteella, että vastaajaa ei ole nimetty asianmukaisesti 3 kohdan mukaisesti tai 4 kohtaa soveltamalla.

7. Tuomioistuinta sitoo 3 kohdan mukaisesti tehty määritys ja, jos tällaisen määrityksen tulosta ei ole ilmoitettu sijoittajalle, 4 kohdan soveltaminen.

8.22 artikla

Menettelyä koskevat säännöt ja muut vaatimukset kanteen esittämiseksi tuomioistuimelle

1. Sijoittaja voi esittää kanteen 8.23 artiklan nojalla ainoastaan, jos sijoittaja

a) toimittaa vastaajalle kanteen esittämisen yhteydessä suostumuksensa riidan ratkaisuun tuomioistuimessa tässä jaksossa vahvistettujen menettelyiden mukaisesti;

b) antaa vähintään 180 päivän kulua neuvottelupyynnön toimittamisesta ja, tapauksen mukaan, vähintään 90 päivän kulua siitä, kun ilmoitus vastaajan määrittämistä koskevasta pyynnöstä on toimitettu;

c) on täyttänyt vastaajan määrittämispyyntöä koskevan ilmoituksen vaatimukset;

d) on täyttänyt neuvottelupyyntöön liittyvät vaatimukset;

e) ei kanteessaan nimeä sellaista toimenpidettä, jota ei ollut nimetty sen neuvottelupyynnössä;

f) peruuttaa tai lopettaa kaikki tuomioistuimessa käynnissä olevat kansallisen tai kansainvälisen oikeuden alaiset menettelyt toimenpiteen osalta, jonka väitetään olevan kanteessa tarkoitettu rikkominen; ja

g) luopuu oikeudestaan panna vireille tuomioistuimessa kansallisen tai kansainvälisen oikeuden alainen menettely toimenpiteen osalta, jonka väitetään olevan kanteessa tarkoitettu rikkominen.

2. Jos 8.23 artiklan mukaisesti esitetty kanne koskee tappiota tai vahinkoa, joka on koitunut paikallisesti sijoittautuneelle yritykselle tai sijoittajan suorassa tai epäsuorassa omistuksessa tai määräysvallassa olevan paikallisesti sijoittautuneen yrityksen edulle, 1 kohdan f ja g alakohdan vaatimuksia sovelletaan sekä sijoittajaan että paikallisesti sijoittautuneeseen yritykseen.

3. Edellä 1 kohdan f ja g alakohdan sekä 2 kohdan vaatimuksia ei sovelleta paikallisesti sijoittautuneeseen yritykseen, jos vastaaja tai sijoittajan isäntävaltio on vienyt sijoittajalta määräysvallan paikallisesti sijoittautuneeseen yritykseen tai muutoin estänyt paikallisesti sijoittautunutta yritystä täyttämästä tällaisia vaatimuksia.

4. Vastaajan pyynnöstä tuomioistuimen on luovuttava asian käsittelystä, jos sijoittaja tai, tapauksen mukaan, paikallisesti sijoittautunut yritys ei täytä jotakin 1 ja 2 kohdan edellytyksistä.

5. Edellä olevan 1 kohdan g alakohdan tai 2 kohdan mukaista luopumista ei enää sovelleta,

a) jos tuomioistuin hylkää kanteen sillä perusteella, että se ei täytä 1 tai 2 kohdan vaatimuksia, tai muista menettelyyn tai toimivaltaan kuuluvista syistä;

b) jos tuomioistuin hylkää kanteen 8.32 tai 8.33 artiklan mukaisesti; tai

c) jos sijoittaja peruuttaa kanteensa 8.23 artiklan 2 kohdan mukaisesti sovellettavien sääntöjen mukaisesti 12 kuukauden kuluessa tuomioistuimen jaoston perustamisesta.

8.23 artikla

Kanteen toimittaminen tuomioistuimelle

1. Jos riitaan ei ole saatu ratkaisua neuvotteluilla, kanteen voi tämän jakson mukaisesti jättää

a) osapuolen sijoittaja omasta puolestaan; tai

b) osapuolen sijoittaja suoraan tai epäsuorasti omistamansa tai määräysvallassaan pitämänsä paikallisesti sijoittautuneen yrityksen puolesta.

2. Kanne voidaan esittää seuraavien sääntöjen mukaisesti:

a) ICSID-yleissopimus ja välimiesmenettelyn työjärjestys;

b) ICSID:in täydentävät säännöt, jos a alakohdan mukaisen käsittelyn edellytykset eivät toteudu;

c) UNCITRALin välimiesmenettelysäännöt; tai

d) muut riitaosapuolten sopimat säännöt.

3. Siinä tapauksessa, että sijoittaja ehdottaa 2 kohdan d alakohdan mukaisesti sääntöjä, vastaajan on vastattava sijoittajan ehdotukseen 20 päivän kuluessa sen vastaanottamisesta. Jos riitaosapuolet eivät ole sopineet tällaisista säännöistä 30 päivän kuluessa ehdotuksen vastaanottamisesta, sijoittaja voi esittää kanteen 2 kohdan a, b tai c alakohdassa tarkoitettujen sääntöjen mukaisesti.

4. Selkeyden vuoksi todetaan, että 1 kohdan b alakohdan mukaisesti jätetyn kanteen on täytettävä ICSID-yleissopimuksen 25 artiklan 1 kohdan vaatimukset.

5. Sijoittaja voi kannetta toimittaessaan ehdottaa, että kanteen käsittelee yksi ainoa tuomioistuimen jäsen. Vastaajan on tarkasteltava tällaista pyyntöä myötämielisesti, erityisesti jos sijoittaja on pieni tai keskisuuri yritys tai vaadittava korvaus tai hyvitys on suhteellisen pieni.

6. Edellä olevan 2 kohdan mukaisesti sovellettavat säännöt ovat ne, jotka ovat voimassa päivänä, jona kanne tai kanteet toimitetaan tämän jakson mukaiselle tuomioistuimelle täydennettynä 8.44 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti hyväksytyillä säännöillä, jollei tässä jaksossa vahvistetuista erityissäännöistä muuta johdu.

7. Kanne toimitetaan tämän jakson mukaiseen riitojen ratkaisuun, kun

a) ICSID:n pääsihteeri saa ICSID-yleissopimuksen 36 artiklan 1 kohdan mukaisen pyynnön;

b) ICSID:n sihteeristö saa ICSID:n täydentävien sääntöjen C osan 2 artiklan mukaisen pyynnön;

c) vastaaja saa UNCITRALin välimiesmenettelysääntöjen 3 artiklan mukaisen ilmoituksen; tai

d) vastaaja saa käsittelyn aloittamista koskevan pyynnön tai ilmoituksen 2 kohdan d alakohdan nojalla hyväksyttyjen sääntöjen mukaisesti.

8. Kukin osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle sijoittajien tämän jakson mukaisesti tekemien ilmoitusten ja muiden asiakirjojen toimituspaikat. Kukin osapuoli varmistaa, että nämä tiedot tarjotaan julkisesti saataville.

8.24 artikla

Muun kansainvälisen sopimuksen mukainen menettely

Jos kanne nostetaan tämän jakson ja muun kansainvälisen sopimuksen nojalla ja

a) on mahdollisuus päällekkäisiin korvauksiin; tai

b) toisen kansainvälisen kanteen ratkaisulla saattaisi olla merkittävä vaikutus tämän jakson nojalla nostettuun kanteeseen,

tuomioistuimen on mahdollisimman pian riitaosapuolia kuultuaan lykättävä asian käsittelyä tai muutoin varmistettava, että toisen kansainvälisen sopimuksen nojalla käynnistetty käsittely otetaan huomioon sen päätöksessä, määräyksessä tai välitystuomiossa.

8.25 artikla

Suostumus riidan ratkaisuun tuomioistuimessa

1. Vastaaja suostuu riidan ratkaisuun tuomioistuimessa tässä jaksossa vahvistettujen menettelyiden mukaisesti.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisen suostumuksen ja tämän jakson mukaisesti tapahtuvan kanteen toimittamisen tuomioistuimeen on täytettävä seuraavissa vahvistetut vaatimukset:

a) ICSID-yleissopimuksen 25 artikla ja ICSID:in täydentävien sääntöjen C osan II luku riitaosapuolten kirjallisen suostumuksen osalta; ja

b) New Yorkin yleissopimuksen II artikla kirjallisen sopimuksen osalta.

8.26 artikla

Kolmannen osapuolen rahoitus

1. Kun asiaan liittyy kolmannen osapuolen rahoitusta, siitä hyötyvä riitaosapuoli ilmoittaa toiselle riitaosapuolelle ja tuomioistuimelle kolmannen osapuolen rahoittajan nimen ja osoitteen.

2. Ilmoitus tehdään kanteen toimittamisen yhteydessä tai, jos rahoitussopimus tai lahjoitus tai avustus on tehty kanteen toimittamisen jälkeen, viipymättä sen jälkeen, kun sopimus tai lahjoitus tai avustus on tehty.

8.27 artikla

Tuomioistuimen asettaminen

1. Tämän jakson nojalla muodostettu tuomioistuin tekee päätöksiä 8.23 artiklan nojalla toimitetuista kanteista.

2. CETA-sekakomitea nimittää tämän sopimuksen tultua voimaan tuomioistuimen viisitoista jäsentä. Viiden tuomioistuimen jäsenen on oltava Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisia, viiden jäsenen Kanadan kansalaisia ([1]) ja viiden jäsenen kolmansien maiden kansalaisia.

3. CETA-sekakomitea voi päättää tuomioistuimen jäsenten määrän kasvattamisesta tai pienentämisestä kolmen monikertoina. Lisänimitykset on tehtävä 2 kohdassa vahvistetulta pohjalta.

4. Tuomioistuimen jäsenillä on oltava omassa maassaan oikeusvirkaan nimittämisen edellyttämä pätevyys tai oltava lakimiehiä, joilla on tunnustettu pätevyys. Heillä on oltava toteen näytettyä asiantuntemusta kansainvälisen julkisoikeuden alalla. On toivottavaa, että heillä on asiantuntemusta erityisesti kansainvälisen investointioikeuden, kansainvälisen kauppaoikeuden ja kansainvälisistä sijoituksista tai kansainvälisistä kauppasopimuksista johtuvien riitojen ratkaisemisen alalla.

([1]) Kumpikin osapuoli voi tämän sijaan ehdottaa tuomioistuimen jäseneksi nimitettäväksi viittä minkä tahansa muun maan kansalaista. Tässä tapauksessa tuomioistuimen jäsenien katsotaan tämän artiklan soveltamista varten olevan sen osapuolen kansalaisia, joka on ehdottanut heidän nimittämistään.

5. Tämän jakson mukaisesti nimitetyt tuomioistuimen jäsenet nimitetään viiden vuoden kaudeksi, joka voidaan uusia kerran. Välittömästi tämän sopimuksen jälkeen nimitetyistä viidestätoista henkilöstä valitaan arvalla seitsemän, joiden toimikausi pidennetään kuuteen vuoteen. Jäsenten paikat täytetään sitä mukaa kuin ne vapautuvat. Henkilö, joka on nimitetty korvaamaan tuomioistuimen jäsen, jonka toimikausi ei ole kulunut loppuun, hoitaa tehtävää edeltäjänsä kauden loppuun. Tuomioistuimen jäsen, joka toimii jossakin tuomioistuimen jaostossa, voi toimikautensa päättyessä periaatteessa jatkaa toimintaansa tässä jaostossa, kunnes lopullinen välitystuomio on annettu.

6. Tuomioistuin käsittelee asioita jaostoissa, jotka koostuvat kolmesta tuomioistuimen jäsenestä, joista yhden on oltava Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen, yhden Kanadan kansalainen ja yhden jonkin kolmannen maan kansalainen. Jaoston puheenjohtajana toimii se tuomioistuimen jäsen, joka on kolmannen maan kansalainen.

7. Tuomioistuimen puheenjohtajan on 90 päivän kuluessa 8.23 artiklan mukaisen kanteen jättämisestä nimitettävä vuorotteluperiaatteen mukaisesti ne tuomioistuimen jäsenet, jotka muodostavat kyseistä asiaa käsittelevän jaoston, ja varmistettava, että jaostojen kokoonpano on sattumanvarainen eikä ennakoitavissa, ja annettava kaikille tuomioistuimen jäsenille tasavertaiset mahdollisuudet toimia.

8. Tuomioistuimen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat vastuussa organisaatiokysymyksistä, ja heidät nimitetään kahden vuoden kaudeksi ja valitaan arvalla niistä tuomioistuimen jäsenistä, jotka ovat jonkin kolmannen maan kansalaisia. He toimivat vuorotteluperiaatteen mukaisesti, ja CETA-sekakomitean puheenjohtaja valitsee heidät arvalla. Varapuheenjohtaja toimii puheenjohtajan sijaisena puheenjohtajan poissa ollessa.

9. Sen estämättä, mitä 6 kohdassa määrätään, riitaosapuolet voivat sopia, että asiaa käsittelee yksi ainoa tuomioistuimen jäsen, joka nimetään sattumanvaraisesti kolmannen maan kansalaisista. Vastaajan on tarkasteltava myötämielisesti tällaista pyyntöä, jonka mukaan asiaa käsittelee yksi ainoa tuomioistuimen jäsen, erityisesti jos kantaja on pieni tai keskisuuri yritys tai vaadittava korvaus tai hyvitys on suhteellisen pieni. Tällainen pyyntö on esitettävä ennen tuomioistuimen jaoston muodostamista.

10. Tuomioistuin voi laatia omat työskentelymenettelynsä.

11. Tuomioistuimen jäsenten on varmistettava, että he ovat käytettävissä ja pystyvät hoitamaan tässä jaksossa vahvistetut tehtävät.

12. Jotta varmistetaan, että tuomioistuimen jäsenet ovat käytettävissä, heille maksetaan kuukausittain CETA-sekakomitean vahvistama varausmaksu.

13. Kumpikin osapuoli maksaa tasapuolisesti 12 kohdassa tarkoitetut maksut ICSID:in sihteeristön hoitamalle tilille. Jos osapuoli ei maksa varausmaksua, toinen osapuoli voi halutessaan suorittaa maksun. Tällaiset osapuolen maksurästit ovat perittävissä sovellettavine korkoineen.

14. Ellei CETA-sekakomitea tee päätöstä 15 kohdan mukaisesti, asian käsittelemiseksi perustetun tuomioistuimen jaoston maksujen ja kulujen määrä, lukuun ottamatta 12 kohdassa tarkoitettuja maksuja ja kuluja, määritetään kanteen jättämispäivänä voimassa olevien ICSID-yleissopimuksen hallinnollisten ja rahoitussääntöjen 14 säännön 1 kohdan mukaisesti, ja tuomioistuin jakaa sen riitaosapuolten kesken 8.39 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

15. CETA-sekakomitea voi päätöksellään muuttaa varausmaksun sekä muut maksut ja kulut säännölliseksi palkaksi ja päättää siihen sovellettavista säännöistä ja edellytyksistä.

16. ICSID:in sihteeristö toimii tuomioistuimen sihteeristönä ja tarjoaa sille asianmukaista tukea.

17. Jos CETA-sekakomitea ei ole tehnyt 2 kohdan mukaisia nimityksiä 90 päivän kuluessa kanteen toimittamisesta riitojenratkaisuun, ICSID:in pääsihteerin on riidan kumman tahansa osapuolen pyynnöstä nimitettävä kolmesta tuomioistuimen jäsenestä koostuva jaosto, elleivät riitaosapuolet ole sopineet, että asian käsittelee yksi ainoa tuomioistuimen jäsen. ICSID:in pääsihteeri tekee nimitykset satunnaisella valinnalla olemassa olevista nimityksistä. ICSID:in pääsihteeri ei voi nimittää puheenjohtajaksi Kanadan tai Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion kansalaista, elleivät riitaosapuolet toisin sovi.

8.28 artikla

Muutoksenhakutuomioistuin

1. Perustetaan muutoksenhakutuomioistuin, jossa tarkastellaan tämän jakson mukaisesti annettuja välitystuomioita.

2. Muutoksenhakutuomioistuin voi pitää voimassa tuomioistuimen välitystuomion, muuttaa sitä tai kumota sen seuraavin perustein:

a) sovellettavan lainsäädännön soveltamis- tai tulkintavirheet;

b) selkeät virheet tosiseikkojen arvioinnissa, mukaan luettuna sovellettavan kansallisen lainsäädännön arviointi;

c) ICSID-yleissopimuksen 52 artiklan 1 kohdan a–e alakohdassa esitetyt perusteet siinä määrin kuin ne eivät kuulu a ja b alakohtien piiriin.

3. Muutoksenhakutuomioistuimen jäsenet nimitetään CETA-sekakomitean päätöksellä samaan aikaan, kun CETA-sekakomitea tekee 7 kohdassa tarkoitetun päätöksen.

4. Muutoksenhakutuomioistuimen jäsenten on täytettävä 8.27 artiklan 4 kohdassa vahvistetut vaatimukset ja oltava 8.30 artiklan vaatimusten mukaisia.

5. Muutoksenhaun käsittelyä varten perustettava muutoksenhakutuomioistuimen jaosto muodostuu kolmesta sattumanvaraisesti valitusta muutoksenhakutuomioistuimen jäsenestä.

6. Muutoksenhakutuomioistuimen menettelyihin sovelletaan 8.36 ja 8.38 artiklaa.

7. CETA-sekakomitea tekee viipymättä päätöksen, jossa vahvistetaan seuraavat muutoksenhakutuomioistuimen toimintaa koskevat hallinnolliset ja organisatoriset seikat:

a) hallinnollinen tuki;

b) muutoksenhaun vireillepanoa ja käsittelyä koskevat menettelyt sekä menettelyt asioiden palauttamiseksi tarvittaessa tuomioistuimen käsiteltäviksi välitystuomion muuttamista varten;

c) menettelyt paikkojen täyttämiseksi muutoksenhakutuomioistuimessa ja asian käsittelyä varten perustettavassa muutoksenhakutuomioistuimen jaostossa;

d) muutoksenhakutuomioistuimen jäsenille maksettava korvaus;

e) muutoksenhaun kustannuksiin liittyvät määräykset;

f) muutoksenhakutuomioistuimen jäsenten lukumäärä; ja

g) kaikki muut seikat, jotka se katsoo tarpeellisiksi muutoksenhakutuomioistuimen tehokasta toimintaa varten.

8. Palveluita ja sijoituksia käsittelevä komitea tarkastelee säännöllisesti muutoksenhakutuomioistuimen toimintaa ja voi antaa suosituksia CETA-sekakomitealle. CETA-sekakomitea voi tarvittaessa tarkistaa 7 kohdassa tarkoitettua päätöstä.

9. Kun 7 kohdassa tarkoitettu päätös on hyväksytty,

a) riitaosapuoli voi hakea muutoksenhakutuomioistuimelta muutosta tämän jakson nojalla tehtyyn välitystuomioon 90 päivän kuluessa sen antamisesta;

b) riitaosapuoli ei saa pyrkiä tarkastelemaan, sivuuttamaan, tekemään mitättömäksi, tarkistamaan tai käynnistämään mitään muuta menettelyä tämän jakson nojalla annettuun välitystuomioon;

c) 8.39 artiklan mukaisesti annettua välitystuomiota ei pidetä lopullisena eikä välitystuomion täytäntöönpanoa koskevia toimia voida toteuttaa, ennen kuin

i) on kulunut 90 päivää siitä, kun tuomioistuin antoi välitystuomion eikä muutoksenhakua ole pantu vireille;

ii) vireillepantu muutoksenhaku on hylätty tai peruutettu; tai

iii) muutoksenhakutuomioistuimen antamasta välitystuomiosta on kulunut 90 päivää eikä muutoksenhakutuomioistuin ole palauttanut asiaa tuomioistuimelle;

d) muutoksenhakutuomioistuimen lopullinen välitystuomio on katsottava lopulliseksi välitystuomioksi 8.41 artiklan soveltamista varten; ja

e) 8.41 artiklan 3 kohtaa ei sovelleta.

8.29 artikla

Sijoituksia käsittelevän monenvälisen tuomioistuimen ja muutoksenhakujärjestelyn perustaminen

Osapuolet pyrkivät yhdessä muiden kauppakumppanien kanssa perustamaan sijoituksia käsittelevän monenvälisen tuomioistuimen ja muutoksenhakujärjestelyn sijoituksia koskevien riitojen ratkaisemista varten. Kun tällainen monenvälinen järjestely on perustettu, CETA-sekakomitea tekee päätöksen, jolla vahvistetaan, että tämän jakson piiriin kuuluvat sijoitusriidat ratkaistaan monenvälisen järjestelyn mukaisesti, ja toteuttaa tarvittavat siirtymäjärjestelyt.

8.30 artikla

Etiikka

1. Tuomioistuimen jäsenten on oltava riippumattomia. Heillä ei saa olla sidoksia mihinkään hallitukseen. ([1]) He eivät saa ottaa vastaan ohjeita miltään organisaatiolta tai hallitukselta kysymyksissä, jotka liittyvät riitaan. He eivät saa osallistua minkään sellaisen riidan tarkasteluun, jossa voisi syntyä suora tai epäsuora eturistiriita. Heidän on oltava eturistiriidoista kansainvälisessä välimiesoikeustoiminnassa annettujen asianajajien kansainvälisen liiton ohjeiden (International Bar Association Guidelines on Conflicts of Interest in International Arbitration) tai muiden 8.44 artiklan 2 kohdan nojalla hyväksyttyjen täydentävien sääntöjen mukaisia. Lisäksi tuomioistuimen jäsenten on nimittämisensä jälkeen pidättäydyttävä toimimasta neuvonantajana tai osapuolen nimittämänä asiantuntijana tai todistajana missään avoimessa tai uudessa sijoitusriidassa, joka kuuluu tämän tai jonkin muun kansainvälisen sopimuksen piiriin.

2. Jos riitaosapuoli katsoo, että tuomioistuimen jäsentä koskee eturistiriita, se voi pyytää kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtajaa tekemään päätöksen tällaisen jäsenen nimityksen vastustamisesta. Ilmoitus vastustamisesta on lähetettävä kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtajalle 15 päivän kuluessa päivästä, jona tuomioistuimen jaoston kokoonpano on ilmoitettu riitaosapuolelle, tai 15 päivän kuluessa päivästä, jona merkitykselliset tosiseikat tulivat sen tietoon, jos niiden ei kohtuudella voida olettaa olleen tiedossa jaoston muodostamisaikana. Vastustamisilmoituksessa on ilmoitettava vastustamisen perusteet.

3. Jos vastustamisen kohteena oleva tuomioistuimen jäsen ei ole 15 päivän kuluessa vastustamista koskevan ilmoituksen päivämäärästä päättänyt erota jaostosta, kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtaja voi saatuaan riitaosapuolten huomautukset ja annettuaan tuomioistuimen jäsenelle mahdollisuuden esittää näkemyksensä tehdä päätöksen asiasta. Kansainvälisen tuomioistuimen puheenjohtajan on pyrittävä tekemään päätös ja ilmoittamaan siitä riitaosapuolille ja muille jaoston jäsenille 45 päivän kuluessa vastustamista koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta. Avoin paikka, joka on seurausta tuomioistuimen jäsenen esteellisyydestä tai eroamisesta, on täytettävä viipymättä.

4. Tuomioistuimen puheenjohtajan perustellusta suosituksesta tai yhteisestä aloitteestaan osapuolet voivat CETA-sekakomitean päätöksellä poistaa tuomioistuimen jäsenen, jos hänen käytöksensä ei ole yhdenmukaista 1 kohdassa vahvistettujen velvollisuuksien kanssa eikä kyseisen jäsenen jäsenyyden jatkuminen tuomioistuimessa ole mahdollista.

([1]) Selkeyden vuoksi todetaan, että se, että henkilö saa korvausta hallitukselta ei sinällään tee kyseisestä henkilöstä valintakelvotonta.

8.31 artikla

Sovellettava lainsäädäntö ja tulkinta

1. Tehdessään päätöstä tämän jakson nojalla muodostettu tuomioistuin tulkitsee tätä sopimusta valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen ja osapuolten välillä sovellettavien muiden kansainvälisen oikeuden sääntöjen ja periaatteiden mukaisesti.

2. Tuomioistuimen toimivaltaan ei kuulu sellaisen toimenpiteen laillisuuden määrittäminen, jonka väitetään rikkovan tätä sopimusta, osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Selkeyden vuoksi todetaan, että tuomioistuin voi tarkastellessaan toimenpiteen yhteensopivuutta tämän sopimuksen kanssa ottaa soveltuvin osin huomioon tosiseikkana osapuolen kansallisen lainsäädännön. Toimiessaan näin tuomioistuimen on seurattava kyseisen osapuolen tuomioistuimissa vallitsevaa kansallisen lainsäädännön tulkintaa, eikä mikään tuomioistuimen kansalliselle lainsäädännölle antama merkitys sido kyseisen osapuolen tuomioistuimia tai viranomaisia.

3. Jos esiin nousee vakavaa huolta sijoitukseen mahdollisesti vaikuttavista tulkintakysymyksistä, palveluita ja sijoituksia käsittelevä komitea voi 8.44 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisesti suositella CETA-sekakomitealle tämän sopimuksen tulkintojen antamista. CETA-sekakomitean antama tulkinta sitoo tämän jakson nojalla perustettua tuomioistuinta. CETA-sekakomitea voi päättää, että tulkinta on sitova määräpäivästä alkaen.

8.32 artikla

Ilmeisen perusteettomat kanteet

1. Vastaaja voi viimeistään 30 päivän kuluttua tuomioistuimen jaoston asettamisesta ja joka tapauksessa ennen sen ensimmäistä istuntoa jättää vastalauseen sillä perusteella, että kanne on ilmeisen perusteeton.

2. Vastalausetta ei voi esittää 1 kohdan mukaisesti, jos vastaaja on jättänyt 8.33 artiklan mukaisen vastalauseen.

3. Vastaajan on mahdollisimman tarkoin täsmennettävä tällaisen vastalauseen peruste.

4. Otettuaan vastaan tämän artiklan mukaisen vastalauseen tuomioistuimen on keskeytettävä kaikki asiakysymysten käsittely ja vahvistettava vastalauseen tarkastelulle aikataulu, joka on yhteensopiva mahdollisten muiden esikysymysten tarkastelua varten vahvistetun aikataulun kanssa.

5. Tarjottuaan riitaosapuolille mahdollisuuden esittää huomautuksensa tuomioistuin antaa ensimmäisessä istunnossaan tai viipymättä sen jälkeen päätöksen tai välitystuomion perusteluineen. Toimiessaan näin tuomioistuin olettaa kanteessa esitettyjen seikkojen olevan totta.

6. Tällä artiklalla ei rajoiteta tuomioistuimen toimivaltaa käsitellä muita vastalauseita esikysymyksenä tai vastaajan oikeutta esittää käsittelyn aikana vastalause, joka koskee kanteen oikeudellisia ansioita.

8.33 artikla

Oikeudellisesti perusteettomat kanteet

1. Rajoittamatta tuomioistuimen toimivaltaa käsitellä muita vastalauseita esikysymyksenä tai vastaajan oikeutta esittää muita vastaavia vastalauseita minä hyvänsä sopivana ajankohtana tuomioistuimen on käsiteltävä ja tehtävä esikysymyksenä päätös kaikista vastaajan vastalauseista, joiden mukaan 8.23 artiklan mukaisesti esitetty kanne tai jokin sen osa ei ole oikeudellisista syistä kanne, josta voidaan antaa kantajan eduksi välitystuomio tämän jakson mukaisesti, vaikka kanteessa esitettyjen seikkojen oletettaisiin olevan totta.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukainen vastalause on toimitettava tuomioistuimelle viimeistään sinä päivänä, jonka tuomioistuin vahvistaa vastaajalle sen vastaväitteen esittämistä varten.

3. Jos vastalause on esitetty 8.32 artiklan mukaisesti, tuomioistuin voi, ottaen huomioon tällaisen vastalauseen olosuhteet, kieltäytyä käsittelemästä tässä artiklassa vahvistettujen menettelyiden mukaisesti vastalausetta, joka on esitetty 1 kohdan mukaisesti.

4. Otettuaan vastaan 1 kohdan mukaisen vastalauseen ja annettuaan tarvittaessa 3 kohdan mukaisen päätöksen tuomioistuimen on keskeytettävä kaikki asiakysymysten käsittely ja vahvistettava vastalauseen tarkastelulle aikataulu, joka on yhteensopiva mahdollisten muiden esikysymysten tarkastelua varten vahvistetun aikataulun kanssa, sekä annettava vastalausetta koskeva päätös tai välitystuomio ja esitettävä sen perusteet.

8.34 artikla

Tilapäiset suojatoimenpiteet

Tuomioistuin voi määrätä tilapäisen suojatoimenpiteen, jolla suojataan riitaosapuolen oikeudet tai varmistetaan tuomioistuimen toimivallan vaikuttavuus, mukaan luettuna määräys riitaosapuolen omistuksessa tai määräysvallassa olevan todistusaineiston suojelemiseksi tai tuomioistuimen toimivallan suojaamiseksi. Tuomioistuin ei saa määrätä pakkolunastusta tai vaatia sen toimenpiteen soveltamista, jonka väitetään merkitsevän 8.23 artiklassa tarkoitettua rikkomista. Tämän artiklan soveltamista varten määräys sisältää suosituksen.

8.35 artikla

Kanteesta luopuminen

Jos tämän jakson mukaisen kanteen jättämisen jälkeen sijoittaja ei toteuta mitään menettelyyn kuuluvia toimia 180 peräkkäisen päivän tai riitaosapuolten mahdollisesti sopiman ajanjakson kuluessa, sijoittajan katsotaan peruuttaneen kanteensa ja luopuneen siitä. Vastaajan pyynnöstä ja ilmoitettuaan siitä riitaosapuolille tuomioistuin antaa kanteesta luopumista koskevan päätöksen. Kun päätös on annettu, tuomioistuimen toimivalta päättyy.

8.36 artikla

Menettelyn avoimuus

1. Tämän jakson mukaisten menettelyiden yhteydessä sovelletaan UNCITRALin avoimuussääntöjä, sellaisina kuin ne ovat muutettuina tällä luvulla.

2. Neuvottelupyyntö, vastaajan määrittämispyyntö, vastaajan määrittämistä koskeva ilmoitus, sovittelusopimus, ilmoitus tuomioistuimen jäsenen vastustamisesta, tuomioistuimen jäsenen vastustamista koskeva päätös ja käsittelyn yhdistämistä koskeva pyyntö on sisällytettävä niiden asiakirjojen luetteloon, jotka annetaan julkisesti saataville UNCITRALin avoimuussääntöjen 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

3. Todistusaineisto on sisällytettävä niiden asiakirjojen luetteloon, jotka annetaan julkisesti saataville UNCITRALin avoimuussääntöjen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

4. Sen estämättä, mitä UNCITRALin avoimuussääntöjen 2 artiklassa määrätään, tapauksen mukaan Kanadan tai Euroopan unionin on ennen tuomioistuimen asettamista tarjottava asian kannalta merkitykselliset asiakirjat julkisesti saataville hyvissä ajoin 2 kohdan mukaisesti sillä edellytyksellä, että luottamukselliset tai suojatut tiedot on niistä poistettu. Tällaiset asiakirjat voidaan saattaa julkisesti saataville antamalla niistä ilmoitus rekisteriin.

5. Istunnot ovat julkisia. Tuomioistuin määrittää riitaosapuolia kuullen soveltuvat logistiset järjestelyt, joilla helpotetaan tällaisten istuntojen saavutettavuutta. Jos tuomioistuin katsoo, että luottamuksellisen tai suojatun tiedon suojelu on tarpeen, se toteuttaa soveltuvat järjestelyt, jotta tällaista suojelua edellyttävä istunnon osa voidaan järjestää suljettuna tilaisuutena.

6. Mikään tässä luvussa ei edellytä, että vastaaja pidättää julkisuudesta tietoja, joiden paljastamista sen lainsäädäntö edellyttää. Vastaajan olisi sovellettava tällaista lainsäädäntöä tavalla, jossa otetaan huomioon luottamukselliseksi tai suojatuksi tiedoksi nimetyn tiedon suojeleminen.

8.37 artikla

Tietojen jakaminen

1. Riitaosapuoli voi paljastaa menettelyn yhteydessä muille henkilöille, todistajat ja asiantuntijat mukaan luettuina, sellaisia tämän jakson mukaisen menettelyn aikana tarpeellisiksi katsomiaan asiakirjoja, joista ei ole poistettu luottamuksellista tai suojattua tietoa. Riitaosapuoli varmistaa kuitenkin, että tällaiset henkilöt suojaavat näihin asiakirjoihin sisältyvät luottamukselliset tai suojatut tiedot.

2. Tämä sopimus ei estä vastaajaa paljastamasta, tapauksen mukaan, Euroopan unionin, Euroopan unionin jäsenvaltioiden ja kansallista tasoa alemman hallintotason hallitusten virkamiehille sellaisia tämän jakson mukaisen menettelyn aikana tarpeellisiksi katsomiaan asiakirjoja, joista ei ole poistettu luottamuksellista tai suojattua tietoa. Vastaajan on kuitenkin varmistettava, että tällaiset virkamiehet suojaavat näihin asiakirjoihin sisältyvät luottamukselliset tai suojatut tiedot.

8.38 artikla

Muu kuin riitaosapuolena oleva osapuoli

1. Vastaajan on 30 päivän kuluessa vastaanottamisesta tai viipymättä sen jälkeen, kun luottamuksellisia tai suojattuja tietoja koskeva mahdollinen riita on ratkaistu, toimitettava muulle kuin riitaosapuolena olevalle osapuolelle:

a) neuvottelupyyntö, vastaajan määrittämispyyntö, vastaajan määrittämistä koskeva ilmoitus, 8.23 artiklan nojalla esitetty kanne ja käsittelyn yhdistämistä koskeva pyyntö sekä kaikki muut näiden asiakirjojen liitteenä olevat asiakirjat;

b) pyynnöstä

   i) riitaosapuolen tuomioistuimelle antamat lausumat, muistiot, katsaukset, pyynnöt ja muut huomautukset;

   ii) tuomioistuimelle UNCITRALin avoimuussääntöjen 4 artiklan nojalla annetut kirjalliset huomautukset;

   iii) tuomioistuimen istunnon pöytäkirjat tai selostukset, jos saatavilla; ja

   iv) tuomioistuimen määräykset, välitystuomiot ja päätökset; ja

c) pyynnöstä ja muun kuin riitaosapuolena olevan osapuolen kustannuksella kaikki tuomioistuimelle toimitettu todistusaineisto tai osa siitä, ellei pyydetty aineisto ole julkisesti saatavilla.

2. Tuomioistuimen on otettava vastaan tai se voi kuultuaan riitaosapuolia pyytää suullisia tai kirjallisia huomautuksia muulta kuin riitaosapuolena olevalta osapuolelta tämän sopimuksen tulkinnasta. Muu kuin riitaosapuolena oleva osapuoli voi osallistua tämän jakson nojalla järjestettyyn istuntoon.

3. Tuomioistuin ei saa tehdä päätelmiä 2 kohdan mukaisen huomautuksen puuttumisesta.

4. Tuomioistuin varmistaa, että riitaosapuolet saavat kohtuullisen mahdollisuuden esittää näkemyksiään kaikista huomautuksista, joita muu kuin riitaosapuolena oleva osapuoli on esittänyt.

8.39 artikla

Lopullinen välitystuomio

1. Jos tuomioistuin antaa lopullisen välitystuomion, joka kohdistuu vastaajaan, se voi yhdessä tai erikseen määrätä ainoastaan

a) rahallisia korvauksia mahdollisesti sovellettavine korkoineen;

b) omaisuuden palauttamisen, jossa tapauksessa välitystuomiossa on määrättävä, että vastaaja voi palauttamisen sijaan maksaa rahallisia korvauksia, jotka vastaavat omaisuuden markkina-arvoa hetkenä, joka välittömästi edelsi pakkolunastusta tai ennen pakkolunastuksen tietoon tuloa sen mukaan, kumpi on aiempi, ja mahdollista soveltuvaa korkoa määritettynä 8.12 artiklan mukaisesti.

2. Ellei 1 ja 5 kohdasta muuta johdu, jos kanne on esitetty 8.23 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla,

a) rahallisesta vahingonkorvauksesta ja mahdollisesti sovellettavasta korosta koostuvassa välitystuomiossa on määrättävä, että summa maksetaan paikallisesti sijoittautuneelle yritykselle;

b) omaisuuden palauttamisesta koostuvassa välitystuomiossa on määrättävä, että omaisuus palautetaan paikallisesti sijoittautuneelle yritykselle;

c) välitystuomioissa, jolla määrätään kulut sijoittajan eduksi, on määrättävä niiden maksamisesta sijoittajalle; ja

d) välitystuomiossa on vahvistettava, että se annetaan rajoittamatta henkilön mahdollista oikeutta osapuolen lainsäädännön nojalla myönnettävään rahalliseen korvaukseen tai omaisuuteen, lukuun ottamatta henkilöä, joka on luopunut tällaisista 8.22 artiklan mukaisesti.

3. Rahallinen korvaus ei saa olla suurempi kuin sijoittajalle tai, tapauksen mukaan, paikallisesti sijoittautuneelle yritykselle koitunut tappio, josta on vähennetty kaikki jo aiemmin myönnetyt korvaukset tai maksetut hyvitykset. Rahallista korvausta laskiessaan tuomioistuimen on pienennettävä korvausta myös ottaakseen huomioon omaisuuden mahdollisen palautuksen tai toimenpiteen kumoamisen tai muuttamisen.

4. Tuomioistuin ei määrää rankaisevaa vahingonkorvausta.

5. Tuomioistuin määrää menettelyn kustannukset hävinneen riitaosapuolen maksettaviksi. Poikkeuksellisissa olosuhteissa tuomioistuin jakaa kustannukset riitaosapuolten kesken, jos se katsoo, että jakaminen on asianmukaista kanteeseen liittyvissä olosuhteissa. Muut kohtuulliset kustannukset, myös oikeudellinen edustus ja oikeusapu, ovat hävinneen riitaosapuolen vastuulla, ellei tuomioistuin määrää, että tällainen kustannusten jako on kohtuutonta tapaukseen liittyvissä olosuhteissa. Jos vain jotkin osat kanteesta ovat olleet menestyksellisiä, kustannukset on jaettava suhteessa kanteen menestyksellisten osien määrään tai laajuuteen.

6. CETA-sekakomitean on harkittava lisäsääntöjä, joilla pyritään pienentämään kantajina oleville luonnollisille henkilöille tai pienille ja keskisuurille yrityksille koituvaa taloudellista taakkaa. Tällaisissa täydentävissä säännöissä voidaan ottaa huomioon muun muassa tällaisten kantajien taloudelliset resurssit sekä haetun korvauksen määrä.

7. Tuomioistuimen ja riitaosapuolten on parhaansa mukaan pyrittävä varmistamaan, että riitojenratkaisumenettely toteutetaan kohtuullisessa ajassa. Tuomioistuimen on annettava lopullinen välitystuomio 24 kuukauden kuluessa kanteen esittämisestä 8.23 artiklan mukaisesti. Jos tuomioistuin tarvitsee lisäaikaa lopullisen välitystuomion antamiseen, sen on ilmoitettava riitaosapuolille viivästyksen syyt.

8.40 artikla

Korvaus tai muu hyvitys

Vastaaja ei saa esittää eikä tuomioistuin hyväksy puolustusta, vastakannetta, kuittausoikeuksia tai vastaavaa väitettä, jonka mukaan sijoittaja tai, tapauksen mukaan, paikallisesti sijoittautunut yritys on saanut tai saa myöhemmin korvausta tai muuta hyvitystä vakuutus- tai takaussopimuksen mukaisesti siitä vahingosta tai sen osasta, johon tämän jakson nojalla käynnistetyssä riita-asiassa haetaan korvausta.

8.41 artikla

Välitystuomioiden täytäntöönpano

1. Tämän jakson nojalla annettu välitystuomio sitoo riitaosapuolia kyseisen asian osalta.

2. Ellei 3 kohdasta muuta johdu, riitaosapuolen on välittömästi tunnustettava välitystuomio ja noudatettava sitä.

3. Riitaosapuoli ei saa hakea lopullisen välitystuomion täytäntöönpanoa, ennen kuin

a) ICSID-yleissopimuksen nojalla annetun lopullisen välitystuomion tapauksessa

i) on kulunut 120 päivää tuomion antamispäivästä eikä mikään riitaosapuoli ole pyytänyt tuomion tarkistamista tai mitätöintiä; tai

ii) välitystuomion täytäntöönpano on keskeytetty ja tarkistus- tai mitätöintimenettelyt on saatettu päätökseen;

b) ICSID:in täydentävien sääntöjen, UNCITRALin välimiesmenettelysääntöjen tai muiden 8.23 artiklan 2 kohdan d alakohdan nojalla sovellettavien sääntöjen mukaisen lopullisen välitystuomion tapauksessa

i) on kulunut 90 päivää tuomion antamispäivästä eikä mikään riitaosapuoli ole käynnistänyt tuomion tarkistamista, kumoamista tai mitätöintiä koskevaa menettelyä; tai

ii) tuomion täytäntöönpano on keskeytetty ja jokin tuomioistuin on hylännyt tai sallinut tuomion tarkistamista, kumoamista tai mitätöintiä koskevan pyynnön eikä muuta muutoksenhakumahdollisuutta ole.

4. Välitystuomion täytäntöönpanoon sovelletaan voimassaolevaa lainsäädäntöä, joka koskee tuomioita ja välitystuomioita paikassa, jossa täytäntöönpanoa haetaan.

5. Tämän jakson mukainen lopullinen välitystuomio on välimiesoikeuden päätös, johon liittyvän kanteen katsotaan johtuvan New Yorkin yleissopimuksen 1 artiklassa tarkoitetusta kaupallisesta suhteesta tai liiketoimesta.

6. Selkeyden vuoksi todetaan, että jos kanne on toimitettu 8.23 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla, tämän jakson mukaisesti annettu lopullinen välitystuomio katsotaan ICSID-yleissopimuksen IV luvun 6 jakson mukaiseksi tuomioksi.

8.42 artikla

Osapuolten roolit

1. Osapuoli ei voi nostaa kansainvälistä kannetta, joka koskee 8.23 artiklan mukaisesti esitettyä kannetta, ellei toinen osapuoli ole jättänyt noudattamatta riidassa annettua välitystuomiota ja toimimatta sen mukaisesti.

2. Edellä olevalla 1 kohdalla ei suljeta pois mahdollisuutta kahdennenkymmenennenyhdeksännen luvun (Riitojenratkaisu) mukaisiin riitojenratkaisumenettelyihin yleisesti sovellettavan toimenpiteen osalta, vaikka kyseisen toimenpiteen väitettäisiin rikkoneen tätä sopimusta tietyn sijoituksen osalta, jota koskeva kanne on esitetty 8.23 artiklan mukaisesti, eikä sillä rajoiteta 8.38 artiklaa.

3. Edellä olevalla 1 kohdalla ei suljeta pois epävirallisia yhteyksiä, joiden ainoana tarkoituksena on helpottaa riidan ratkaisua.

8.43 artikla

Käsittelyn yhdistäminen

1. Jos 8.23 artiklan mukaisesti on erikseen toimitettu kaksi tai useampia kanteita, joissa on yhteinen oikeudellinen kysymys tai tosiseikka ja jotka johtuvat samoista tapahtumista tai olosuhteista, riitaosapuoli voi tai riitaosapuolet voivat yhdessä tämän artiklan nojalla hakea tuomioistuimen erillisen jaoston asettamista ja pyytää, että tällainen jaosto antaa määräyksen käsittelyn yhdistämisestä, jäljempänä 'yhdistämispyyntö'.

2. Käsittelyn yhdistämistä hakeva riitaosapuoli toimittaa ensin ilmoituksen niille riitaosapuolille, joiden sisällyttämistä tämän määräyksen piiriin haetaan.

3. Jos riitaosapuolet, jotka ovat saaneet 2 kohdan mukaisen ilmoituksen, ovat päässeet sopimukseen haettavasta yhdistämispyynnöstä, ne voivat yhdessä esittää pyynnön tuomioistuimen erillisen jaoston asettamiseksi ja pyytää käsittelyn yhdistämismääräystä tämän artiklan mukaisesti. Jos riitaosapuolet, jotka ovat saaneet 2 kohdan mukaisen ilmoituksen, eivät ole 30 päivän kuluessa ilmoituksesta päässeet sopimukseen haettavasta yhdistämispyynnöstä, riitaosapuoli voi esittää pyynnön tuomioistuimen erillisen jaoston asettamiseksi ja pyytää käsittelyn yhdistämismääräystä.

4. Pyyntö on toimitettava kirjallisena tuomioistuimen puheenjohtajalle ja kaikille riitaosapuolille, joiden sisällyttämistä määräyksen piiriin haetaan, ja siinä on täsmennettävä

a) riidan niiden osapuolten nimet ja osoitteet, joiden sisällyttämistä määräyksen piiriin haetaan;

b) kanteet tai niiden osat, joiden sisällyttämistä määräyksen piiriin haetaan; ja

c) haettavan määräyksen perusteet.

5. Yhdistämispyyntö, joka koskee useampaa kuin yhtä vastaajaa, edellyttää kaikkien näiden vastaajien suostumusta.

6. Tämän artiklan mukaiseen menettelyyn sovelletaan seuraavia sääntöjä:

a) jos kaikki kanteet, joihin haetaan määräystä käsittelyn yhdistämisestä, on toimitettu riitojenratkaisumenettelyyn samojen sääntöjen mukaisesti 8.23 artiklan nojalla, sovelletaan kyseisiä sääntöjä;

b) jos kanteita, joihin haetaan määräystä käsittelyn yhdistämisestä, ei ole toimitettu riitojenratkaisumenettelyyn samojen sääntöjen mukaisesti

   i) sijoittajat voivat yhdessä sopia säännöistä 8.23 artiklan 2 kohdan mukaisesti; tai

   ii) jos sijoittajat eivät pääse sopimukseen sovellettavista säännöistä 30 päivän kuluessa siitä, kun tuomioistuimen puheenjohtaja ottaa vastaan yhdistämispyynnön, sovelletaan UNCITRALin välimiesmenettelysääntöjä.

7. Tuomioistuimen puheenjohtajan on yhdistämispyynnön saatuaan 8.27 artiklan 7 kohdan vaatimusten mukaisesti muodostettava tuomioistuimen uusi jaosto, jäljempänä 'yhdistämisjaosto', jolla on tuomiovalta joko kokonaisuudessaan tai osittain kaikissa niissä kanteissa tai joissakin niistä kanteista, joita yhdistämispyyntö koskee.

8. Jos yhdistämisjaosto riitaosapuolia kuultuaan katsoo, että 8.23 artiklan nojalla esitetyissä kanteissa on yhteinen oikeudellinen kysymys tai tosiseikka ja ne johtuvat samoista tapahtumista tai olosuhteista ja niiden yhdistäminen olisi kanteiden oikeudenmukaisen ja tehokkaan ratkaisun, välitystuomioiden johdonmukaisuus mukaan lukien, kannalta edullista, tuomioistuimen yhdistämisjaosto voi määräyksellä käyttää toimivaltaa joko kokonaisuudessaan tai osittain kaikissa tai joissakin kanteissa.

9. Jos tuomioistuimen yhdistämisjaosto on käyttänyt toimivaltaa 8 kohdan mukaisesti, sijoittaja, joka on 8.23 artiklan nojalla esittänyt kanteen ja jonka kannetta ei ole yhdistetty, voi esittää tuomioistuimelle kirjallisen pyynnön oman kanteensa sisällyttämisestä tällaiseen yhdistämismääräykseen sillä edellytyksellä, että pyyntö täyttää 4 kohdassa vahvistetut edellytykset. Tuomioistuimen yhdistämisjaoston on annettava tällainen määräys, kun se katsoo, että 8 kohdan edellytykset täyttyvät ja että tällaisen pyynnön hyväksyminen ei kohtuuttomasti kuormita riitaosapuolia tai aiheuta niille epäoikeudenmukaista haittaa taikka tarpeettomasti häiritse menettelyä. Tuomioistuimen yhdistämisjaoston on kuultava riitaosapuolia, ennen kuin se antaa tällaisen määräyksen.

10. Tämän artiklan nojalla asetettu tuomioistuimen yhdistämisjaosto voi riitaosapuolen hakemuksesta ennen 8 kohdan mukaisen päätöksen antamista määrätä, että 8.27 artiklan 7 kohdan mukaisesti nimitetyn tuomioistuimen jaoston menettely keskeytetään, ellei viimeksi mainittu tuomioistuin ole jo lykännyt menettelyään.

11. Edellä olevan 8.27 artiklan 7 kohdan mukaisesti nimitetyn tuomioistuimen jaoston on luovuttava siitä kannetta tai sen osaa koskevasta toimivallasta, jota koskevalla määräyksellä tämän artiklan nojalla asetettu tuomioistuimen yhdistämisjaosto käyttää toimivaltaa.

12. Tämän artiklan nojalla asetetun tuomioistuimen yhdistämisjaoston antama välitystuomio niistä kanteista tai niistä kanteiden osista, joissa se on käyttänyt toimivaltaa, sitoo 8.27 artiklan 7 kohdan mukaisesti nimitettyä tuomioistuimen jaostoa kyseisten kanteiden tai niiden osien osalta.

13. Sijoittaja voi perua tämän jakson mukaisen kanteen, johon sovelletaan yhdistämistä, eikä tällaista kannetta saa esittää uudelleen 8.23 artiklan mukaisesti. Jos sijoittaja toimii näin viimeistään 15 päivän kuluttua yhdistämisilmoituksen saamisesta, se, että sijoittaja on esittänyt kanteen aiemmin, ei estä sijoittajaa käyttämästä muuta kuin tämän jakson mukaista riitojen ratkaisua.

14. Tuomioistuimen yhdistämisjaosto voi sijoittajan pyynnöstä toteuttaa tarpeellisiksi katsomiaan toimenpiteitä turvatakseen kyseisen sijoittajan suojatut tai luottamukselliset tiedot muihin sijoittajiin nähden. Näihin toimenpiteisiin voi sisältyä suojattuja tai luottamuksellisia tietoja sisältävistä asiakirjoista laadittujen toimitettujen toisintojen toimittaminen muille sijoittajille tai järjestelyt kuulemisten pitämiseksi osittain yksityisinä.

8.44 artikla

Palveluita ja sijoituksia käsittelevä komitea

1. Palveluita ja sijoituksia käsittelevä komitea tarjoaa osapuolille foorumin, jolla voidaan järjestää kuulemisia tähän lukuun liittyvissä kysymyksissä, kuten seuraavissa:

a) vaikeudet, joita saattaa ilmetä tämän jakson täytäntöönpanossa;

b) mahdolliset parannukset tähän lukuun, erityisesti muilla kansainvälisillä foorumeilla saatujen kokemusten ja kehityksen ja osapuolten muiden sopimusten valossa.

2. Palveluita ja sijoituksia käsittelevä komitea hyväksyy osapuolten suostumuksella ja täytettyään omat sisäiset vaatimuksensa ja menettelynsä tuomioistuimen jäsenten käytännesäännöt, joita sovelletaan tähän lukuun liittyvissä riidoissa ja joilla voidaan korvata sovellettavat säännöt tai täydentää niitä ja joissa voidaan käsitellä muiden muassa seuraavia:

a) ilmoittamisvelvollisuudet;

b) tuomioistuimen jäsenten riippumattomuus ja puolueettomuus; ja

c) luottamuksellisuus.

Osapuolet pyrkivät parhaan kykynsä mukaan varmistamaan, että nämä käytännesäännöt hyväksytään viimeistään, tapauksen mukaan, tämän sopimuksen väliaikaisen soveltamisen ensimmäisenä päivänä tai tämän sopimuksen tullessa voimaan ja joka tapauksessa viimeistään kahden vuoden kuluttua tällaisesta päivästä.

3. Palveluita ja sijoituksia käsittelevä komitea voi osapuolten suostumuksella ja täytettyään omat sisäiset vaatimuksensa ja menettelynsä

a) suositella CETA-sekakomitealle tämän sopimuksen tulkintojen antamista 8.31 artiklan 3 kohdan nojalla;

b) hyväksyä ja muuttaa sääntöjä, joilla täydennetään sovellettavia riitojenratkaisusääntöjä, sekä muuttaa sovellettavia avoimuussääntöjä. Tällaiset säännöt ja muutokset sitovat tämän jakson mukaisesti asetettua tuomioistuinta;

c) hyväksyä sovittelusääntöjä 8.20 artiklassa tarkoitettujen riitaosapuolten käyttöön;

d) suositella CETA-sekakomitealle 8.10 artiklan 3 kohdan mukaiseen kohtuullisen ja oikeudenmukaisen kohtelun velvollisuuteen liittyvien mahdollisten lisätekijöiden hyväksymistä; ja

e) antaa CETA-sekakomitealle suosituksia muutoksenhakutuomioistuimen toiminnasta 8.28 artiklan 8 kohdan mukaisesti.

8.45 artikla

Rajoitus

Tämän jakson ja kahdennenkymmenennenyhdeksännen luvun (Riitojenratkaisu) riitojenratkaisua koskevia määräyksiä ei sovelleta liitteessä 8-C tarkoitettuihin seikkoihin.

YHDEKSÄS LUKU

Rajatylittävä palvelukauppa

9.1 artikla

Määritelmät

Tätä lukua sovellettaessa

ilma-alusten korjaus- ja huoltopalveluilla tarkoitetaan sellaisia toimia, jotka on tehty ilma-alukseen tai sen osaan sen ollessa poissa liikenteestä, eivätkä ne sisällä niin sanottua linjahuoltoa;

lentoasemapalveluilla tarkoitetaan palkkio- tai sopimusperusteisesti tapahtuvaa lentoaseman infrastruktuurin, terminaalit, kiitotiet, rullaustiet ja asematasot, pysäköintitilat ja lentoaseman sisäiset liikennejärjestelmät mukaan luettuina, käyttöä ja hallintaa. Selkeyden vuoksi todetaan, että lentoasemapalveluihin eivät sisälly lentoasemien tai lentoaseman maa-alueiden omistaminen tai niihin tehtävä sijoitukset tai mitkään yrityksen hallituksen toteuttamat toiminnot. Lentoasemapalveluihin eivät sisälly lennonvarmistuspalvelut;

tietokonepohjaisella paikanvarausjärjestelmällä tarkoitetaan tietokonejärjestelmällä tuotettuja palveluja, jotka sisältävät tietoja lentoyhtiöiden aikatauluista, tarjonnasta, hinnoista ja hintasäännöistä, ja jonka kautta voidaan tehdä varauksia tai myydä lippuja;

rajatylittävällä palvelukaupalla tai **rajatylittävällä palvelujen tarjonnalla** tarkoitetaan palvelujen tarjontaa

a) osapuolen alueelta toisen osapuolen alueelle; tai

b) osapuolen alueella toisen osapuolen palvelunkäyttäjälle;

mutta siihen ei sisälly toisen osapuolen henkilön toteuttama palvelun tarjoaminen osapuolen alueella;

maahuolintapalveluilla tarkoitetaan palkkio- tai sopimusperusteisesti tapahtuvaa palveluiden tarjontaa seuraaviin tarkoituksiin: maahuolinnan hallinto ja valvonta, myös lastin valvonta ja viestintä; matkustajien käsittely; matkatavaran käsittely; rahdin ja postin käsittely; asematasopalvelut ja ilma-aluspalvelut; polttoaine- ja öljynhuolinta; ilma-alusten linjahuolto, lentotoiminta ja miehistön hallinto; pintakuljetukset; tai ateriapalvelut. Maahuolintapalveluihin eivät sisälly turvapalvelut tai lentoaseman keskitetyn infrastruktuurin, kuten matkatavaran käsittelyjärjestelmän, jäänpoistolaitteistojen, polttoaineen jakelujärjestelmien tai lentoaseman sisäisten liikennejärjestelmien käyttö tai hallinto;

lentoliikennepalvelujen myynnillä ja markkinoinnilla tarkoitetaan kyseisen lentoliikenteen harjoittajan mahdollisuuksia myydä ja markkinoida vapaasti lentoliikennepalveluitaan, mukaan lukien kaikki markkinoinnin osat, kuten markkinatutkimus, mainonta ja jakelu, mutta siihen ei sisälly lentoliikennepalveluiden hinnoittelu tai niihin sovellettavat ehdot; ja

julkista valtaa käytettäessä tarjotuilla palveluilla tarkoitetaan kaikkia palveluja, joita ei tarjota kaupallisesti eikä kilpailtaessa yhden tai useamman palveluntarjoajan kanssa.

9.2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä lukua sovelletaan osapuolen käyttöön ottamaan tai voimassa pitämään toimenpiteeseen, joka vaikuttaa toisen osapuolen tarjoajan rajatylittävään palvelukauppaan, mukaan lukien toimenpide, joka vaikuttaa seuraaviin:

a) palvelun tuottaminen, jakelu, markkinointi, myynti ja toimittaminen;

b) palvelun ostaminen, käyttö tai palvelusta maksaminen; sekä

c) palvelun tarjoamisen yhteydessä sellaisiin palveluihin pääsy ja niiden käyttö, joita edellytetään tarjottavan yleisesti.

2. Tätä lukua ei sovelleta toimenpiteisiin, jotka vaikuttavat seuraaviin:

a) julkista valtaa käytettäessä tarjottavat palvelut;

b) Euroopan unionin osalta audiovisuaaliset palvelut;

c) Kanadan osalta kulttuuriteollisuus;

d) 13.1 artiklassa (Määritelmät) määritellyt rahoituspalvelut;

e) lentoliikennepalvelut, lentoliikenteen tukipalvelut ja muut lentoliikenteen keinoin tarjotut palvelut ([1]), lukuun ottamatta seuraavia:

   i) ilma-alusten korjaus- ja huoltopalvelut;

   ii) lentoliikennepalvelujen myynti ja markkinointi;

   iii) tietokonepohjaiseen paikanvarausjärjestelmään (TPJ) liittyvät palvelut;

   iv) maahuolintapalvelut;

   v) lentoasemapalvelut;

f) osapuolen toteuttamat valtion käyttöön tarkoitetut tavara- ja palveluhankinnat, joita ei ole tarkoitettu edelleen kaupallisesti myytäviksi taikka tavaroiden tai palvelujen tarjoamiseksi kaupalliseen myyntiin, riippumatta siitä, kuuluuko hankinta 19.2 artiklan (Soveltamisala ja kattavuus) 2 kohdassa tarkoitettuihin tämän sopimuksen piiriin kuuluviin hankintoihin; tai

g) osapuolen antama avustus tai muu rajatylittävään palvelukauppaan liittyvä valtiontuki.

3. Tämä luku ei vaikuta Brysselissä 17 päivänä joulukuuta 2009 ja Ottawassa 18 päivänä joulukuuta 2009 tehdystä *Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kanadan välisestä lentoliikennesopimuksesta* johtuviin osapuolten oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

4. Tällä luvulla ei määrätä osapuolelle velvollisuuksia, jotka koskevat toisen osapuolen kansalaisia, jotka hakevat pääsyä sen työmarkkinoille tai vakituista työtä sen alueelta, tai myönnetä mitään oikeuksia tällaisille kansalaisille tällaisen työmarkkinoille pääsyn tai työllisyyden osalta.

9.3 artikla

Kansallinen kohtelu

1. Kukin osapuoli myöntää toisen osapuolen palveluntarjoajille ja palveluille yhtä edullisen kohtelun kuin se kohtelu, jonka osapuoli vastaavissa tilanteissa myöntää omille vastaaville palveluntarjoajilleen ja palveluilleen.

2. Selkeyden vuoksi todetaan, että osapuolen 1 kohdan mukaisesti myöntämällä kohtelulla tarkoitetaan Kanadassa muun kuin liittovaltion tason hallinnon osalta tai Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion hallinnon tai jossakin jäsenvaltiossa toimivan hallinnon osalta kohtelua, joka on vähintään yhtä edullinen kuin kyseisen hallinnon vastaavissa tilanteissa omille palveluntarjoajilleen ja palveluilleen myöntämä edullisin kohtelu.

([1]) Näihin palveluihin sisältyvät palvelut, joissa ilma-alusta käytetään erikoistuneiden toimintojen toteuttamiseen muilla toimialoilla, kuten maataloudessa, rakentamisessa, valokuvauksessa, maanmittauksessa, metsätaloudessa, seurannassa ja valvonnassa tai mainonnassa, jos erikoistuneen toiminnan toteuttava henkilö on vastuussa ilma-aluksen käytöstä.

9.4 artikla

Muodolliset vaatimukset

Edellä olevalla 9.3 artiklalla ei estetä osapuolta ottamasta käyttöön tai pitämästä voimassa toimenpidettä, jolla vahvistetaan palvelujen tarjoamiseen liittyviä muodollisia vaatimuksia, sillä edellytyksellä, että tällaisia vaatimuksia ei sovelleta tavalla, joka tarkoittaisi mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää. Tällaisiin toimenpiteisiin kuuluvat vaatimukset, jotka koskevat

a) palvelun tarjontaa koskevan toimiluvan, rekisteröinnin, sertifioinnin tai luvan saamista tai tiettyä ammattia koskevaa jäsenyysvaatimusta, kuten ammattialajärjestön jäsenyyden tai ammattialajärjestön jäsenten kollektiiviseen korvausrahastoon osallistumisen edellyttäminen;

b) palveluntarjoajalta edellytettävää paikallista edustajaa tai paikallista osoitetta;

c) kansallisen kielen osaamista tai ajokortin omistamista; tai

d) sitä, että palveluntarjoajan on

   i) annettava takaus tai jokin muu rahavakuus;

   ii) perustettava sijoitustili tai suoritettava maksuja sille;

   iii) pidettävä voimassa tietyn tyyppinen ja suuruinen vakuutus;

   iv) annettava muita vastaavia takeita; tai

   v) tarjottava pääsy sen asiakirjoihin.

9.5 artikla

Suosituimmuuskohtelu

1. Kukin osapuoli myöntää toisen osapuolen palveluntarjoajille ja palveluille yhtä edullisen kohtelun kuin se kohtelu, jonka se vastaavissa tilanteissa myöntää kolmannen maan palveluntarjoajille ja palveluille.

2. Selkeyden vuoksi todetaan, että osapuolen 1 kohdan mukaisesti myöntämällä kohtelulla tarkoitetaan Kanadassa muun kuin liittovaltion tason hallinnon osalta tai Euroopan unionin jäsenvaltion hallinnon tai jäsenvaltiossa toimivan hallinnon osalta kohtelua, jonka kyseinen hallinto myöntää vastaavissa tilanteissa omalla alueellaan kolmannen maan palveluntarjoajille ja palveluille.

3. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta kohteluun, jonka osapuoli myöntää sellaisen nykyisen tai tulevan tunnustamista koskevan toimenpiteen nojalla, mukaan lukien kolmannen maan kanssa tehdyllä järjestelyllä tai sopimuksella, jolla tunnustetaan testaus- ja analyysipalveluiden ja niiden tarjoajien akkreditointi, korjaus- ja ylläpitopalveluiden ja niiden tarjoajien akkreditointi sekä tällaisten akkreditoitujen palveluiden ja palveluntarjoajien pätevyyden, tulosten tai niiden tekemän työn sertifiointi.

9.6 artikla

Markkinoille pääsy

Osapuoli ei saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa koko alueellaan taikka kansallisella, provinssin, territorion, alueen tai paikallishallinnon tasolla toimenpidettä, jolla määrätään rajoituksia seuraaville:

a) palveluntarjoajien määrä lukumääräisten kiintiöiden, monopolien, yksinomaisten palveluntarjoajien tai taloudellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa;

b) palveluliiketoimien tai varojen kokonaisarvo lukumääräisten kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa; tai

c) palveluliiketoimien tai palvelutuotannon kokonaismäärä määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa.

9.7 artikla

Varaumat

1. Edellä olevaa 9.3, 9.5 ja 9.6 artiklaa ei sovelleta seuraaviin:

a) voimassa oleva vaatimustenvastainen toimenpide, jonka osapuoli pitää voimassa seuraavilla tasoilla:

   i) Euroopan unioni, sen liitteessä I olevan luettelon mukaisesti;

   ii) kansallinen hallinto, kyseisen osapuolen liitteessä I olevan luettelon mukaisesti;

   iii) provinssin, territorion tai alueen hallinto, kyseisen osapuolen liitteessä I olevan luettelon mukaisesti; tai

   iv) paikallishallinto.

b) a alakohdassa tarkoitetun vaatimustenvastaisen toimenpiteen jatkaminen tai nopea uusiminen; tai

c) a alakohdassa tarkoitetun vaatimustenvastaisen toimenpiteen muutos siinä määrin, että muutos ei vähennä toimenpiteen vaatimustenmukaisuutta 9.3, 9.5 ja 9.6 artiklaan nähden verrattuna välittömästi ennen muutosta vallinneeseen tilanteeseen.

2. Edellä olevia 9.3, 9.5 ja 9.6 artiklaa ei sovelleta toimenpiteeseen, jonka osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa liitteessä II olevassa luettelossaan vahvistetun toimialan, osa-alan tai toiminnan osalta.

9.8 artikla

Etujen kieltäminen

Osapuoli voi kieltää tämän luvun mukaiset edut toisen osapuolen palveluntarjoajalta, joka on kyseisen toisen osapuolen yritys, ja mainitun palveluntarjoajan palveluilta, jos

a) yritys on jonkin kolmannen maan palveluntarjoajan omistuksessa tai määräysvallassa; ja

b) edut kieltävä osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa kyseistä kolmatta maata koskevan toimenpiteen,

   i) joka liittyy kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitoon; ja

   ii) jolla kielletään yrityksen liiketoimet tai jota rikottaisiin tai kierrettäisiin, jos tämän luvun mukaiset edut myönnettäisiin yritykselle.

KYMMENES LUKU

Luonnollisten henkilöiden tilapäinen saapuminen ja oleskelu liiketoimintaa varten

10.1 artikla

Määritelmät

Tätä lukua sovellettaessa

sopimusperusteisilla palveluntarjoajilla tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, jotka ovat osapuolen jonkin sellaisen yrityksen palveluksessa, jolla ei ole sijoittautunutta yksikköä toisen osapuolen alueella ja joka on tehnyt vilpittömässä mielessä sopimuksen (muu kuin välitystoimiston kautta tehty sopimus CPC-koodin 872 mukaisesti) palvelun tarjoamisesta toisen osapuolen alueella olevalle kuluttajalle, mikä edellyttää sen työntekijöiden tilapäistä läsnäoloa toisen osapuolen alueella palvelun tarjontaa koskevan sopimuksen täyttämiseksi;

yrityksellä tarkoitetaan 8.1 artiklan (Määritelmät) määritelmän mukaista yritystä;

itsenäisillä ammatinharjoittajilla tarkoitetaan osapuolen alueelle itsenäisiksi ammatinharjoittajiksi asettautuneita luonnollisia henkilöitä, jotka harjoittavat jonkin palvelun tarjontaa, joilla ei ole sijoittautunutta yksikköä toisen osapuolen alueella ja jotka ovat tehneet vilpittömässä mielessä sopimuksen (muu kuin välitystoimiston kautta tehty sopimus CPC-koodin 872 mukaisesti) palvelun tarjoamisesta toisen osapuolen alueella olevalle kuluttajalle, mikä edellyttää kyseisen luonnollisen henkilön tilapäistä läsnäoloa toisen osapuolen alueella palvelun tarjontaa koskevan sopimuksen täyttämiseksi;

avainhenkilöstöllä tarkoitetaan sijoituksista vastaavia liikematkalaisia, sijoittajia tai yrityksen sisäisesti siirrettyjä työntekijöitä

a) **sijoituksista vastaavilla liikematkalaisilla** tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, jotka työskentelevät johto- tai asiantuntijatehtävissä ja ovat vastuussa yrityksen perustamisesta mutta eivät osallisina suorissa liiketoimissa yleisön kanssa eivätkä saa korvausta isäntämaana olevan osapuolen alueella sijaitsevasta lähteestä;

b) **sijoittajilla** tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, jotka tekevät sijoituksen tai kehittävät tai hallinnoivat sen toimintaa valvojina tai johtajina ja joille nämä henkilöt palkannut henkilö tai yritys on osoittanut tai on osoittamassa merkittävän määrän pääomaa; ja

c) **yrityksen sisäisesti siirretyillä työntekijöillä** tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, jotka ovat olleet osapuolen yrityksen palveluksessa tai osapuolen yrityksen yhtiökumppaneita vähintään yhden vuoden ajan ja jotka on tilapäisesti siirretty toisen osapuolen alueelle yritykseen, joka voi olla osapuolen yrityksen tytäryhtiö, sivuliike tai emoyritys. Tällaisen luonnollisen henkilön on kuuluttava johonkin seuraavista luokista:

i) **johtohenkilöstöllä** tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, jotka työskentelevät yrityksen johtotehtävissä ja

A) jotka pääosin ohjaavat yrityksen johtoa tai johtavat yritystä tai yrityksen osastoa tai osaa; ja

B) joilla on laajat päätösvaltuudet, joihin voivat myös sisältyä henkilökohtaiset valtuudet palkata ja erottaa henkilöstöä tai toteuttaa muita henkilöstötoimia (kuten ylennykset tai vapaiden hyväksymiset); ja

I) joihin kohdistuu vain yleisiä johto- tai ohjaustoimia pääosin yrityksen ylimmän johdon, hallituksen tai osakkaiden tai vastaavien taholta; tai

II) jotka valvovat ja ohjaavat muita valvonta-, asiantuntija- tai johtotehtävissä olevia työntekijöitä ja käyttävät harkintavaltaa päivittäisiin toimintoihin; tai

ii) **asiantuntijoilla** tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä, jotka työskentelevät yrityksessä ja joilla on

A) harvinaista tietoa yrityksen tuotteista tai palveluista ja niiden soveltamisesta kansainvälisillä markkinoilla; tai

B) korkeatasoista asiantuntemusta tai tietämystä yrityksen prosesseista ja menettelyistä, kuten sen tuotannosta, tutkimuslaitteistoista, tekniikoista tai hallinnosta.

Arvioidessaan tällaista asiantuntemusta ja tietämystä osapuolet ottavat huomioon osaamisen, joka on harvinaista ja eroaa kyseisellä toimialalla yleisesti tavattavasta ja jota ei voida helposti siirtää toiselle henkilölle lyhyellä aikavälillä. Tällainen osaaminen on yleensä hankittu akateemisena pätevyytenä tai laajan kokemuksen kautta yrityksessä; tai

iii) **korkeakoulututkinnon suorittaneilla harjoittelijoilla** tarkoitetaan luonnollisia henkilöitä,

A) joilla on korkeakoulututkinto ja

B) jotka tilapäisesti siirretään toisen osapuolen alueella olevaan yritykseen urakehitystä varten tai liiketoiminnan tekniikoita tai menetelmiä koskevan koulutuksen saamiseksi; ja

luonnollisten henkilöiden oleskelulla liiketoimintaa varten tarkoitetaan avainhenkilöstöä, sopimusperusteisia palveluntarjoajia, itsenäisiä ammatinharjoittajia tai lyhytaikaisia liikematkalaisia, jotka ovat jonkin osapuolen kansalaisia.

10.2 artikla

Tavoitteet ja soveltamisala

1. Tämä luku kuvastaa osapuolten välistä etuoikeutettua kauppasuhdetta sekä niiden yhteistä tavoitetta helpottaa palvelukauppaa ja sijoituksia mahdollistamalla luonnollisten henkilöiden tilapäinen saapuminen ja oleskelu liiketoimintaa varten ja varmistamalla prosessin avoimuus.

2. Tätä lukua sovelletaan osapuolen käyttöön ottamiin tai voimassa pitämiin toimenpiteisiin, jotka koskevat avainhenkilöstön, sopimusperusteisten palveluntarjoajien, itsenäisten ammatinharjoittajien tai lyhytaikaisten liikematkalaisten tilapäistä saapumista ja oleskelua sen alueella. Tätä lukua ei sovelleta osapuolen työmarkkinoille pyrkiviä luonnollisia henkilöitä koskeviin toimenpiteisiin eikä kansalaisuutta taikka vakituista asumista tai työpaikkaa koskeviin toimenpiteisiin.

3. Tämän luvun määräykset eivät estä osapuolta soveltamasta toimenpiteitä, joilla säädellään luonnollisten henkilöiden pääsyä sen alueelle tai heidän väliaikaista oleskeluaan sen alueella, mukaan luettuina ne toimenpiteet, joita tarvitaan sen rajojen koskemattomuuden suojelemiseksi ja joilla varmistetaan luonnollisten henkilöiden asianmukainen liikkuvuus sen rajojen yli, sillä edellytyksellä, että tällaisia toimenpiteitä ei sovelleta siten, että ne tekisivät tyhjiksi ne edut, joita osapuolet saavat tämän luvun ehtojen mukaisesti, tai heikentäisivät näitä etuja. Pelkästään sen seikan, että viisumi vaaditaan vain tietyn maan luonnollisilta henkilöiltä, ei katsota tekevän tyhjäksi tai heikentävän tähän lukuun perustuvia etuja.

4. Siinä määrin kuin sitoumuksia ei vahvisteta tässä luvussa, sovelletaan edelleen osapuolten lainsäädännön kaikkia muita saapumista ja oleskelua koskevia vaatimuksia, myös niitä, jotka koskevat oleskelun pituutta.

5. Sen estämättä, mitä tässä luvussa määrätään, sovelletaan edelleen osapuolten lainsäädännön kaikkia vaatimuksia, jotka koskevat työllisyyttä ja sosiaaliturvatoimenpiteitä, myös vähimmäispalkkaa ja työehtosopimuksia koskevia lakeja.

6. Tätä lukua ei sovelleta tapauksiin, joissa tilapäisen saapumisen tai oleskelun tarkoituksena tai vaikutuksena on muuttaa työriidan tai johdon riidan tai näitä koskevien neuvotteluiden tulosta tai työllistää luonnollisia henkilöitä, jotka ovat osallisina tällaisessa riidassa tai neuvottelussa.

10.3 artikla

Yleiset velvollisuudet

1. Tämän luvun mukaisesti kukin osapuoli sallii toisen osapuolen niiden luonnollisten henkilöiden tilapäisen saapumisen ja oleskelun liiketoimintaa varten, jotka muutoin täyttävät tilapäiseen saapumiseen sovellettavat osapuolen maahantulomääräykset.

2. Kukin osapuoli soveltaa tämän luvun määräyksiin liittyviä toimenpiteitään 10.2 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja erityisesti siten, että vältetään tarpeeton tavara- tai palvelukaupan tai tämän sopimuksen mukaisten sijoitustoimien estyminen tai viivästys.

3. Kukin osapuoli varmistaa, että kaikki tilapäistä saapumista koskevan hakemuksen käsittelymaksut ovat kohtuullisia ja oikeasuhteisia koituneisiin kuluihin nähden.

10.4 artikla

Tietojen antaminen

1. Kahdennenkymmenennenseitsemännen luvun (Avoimuus) mukaisesti ja tunnustaen merkityksen, joka tilapäistä saapumista koskevalla avoimella tiedolla on osapuolille, kukin osapuoli tarjoaa viimeistään 180 päivän kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta toisen osapuolen saataville selittävän aineiston, joka koskee tämän luvun nojalla tapahtuvaan tilapäiseen saapumiseen sovellettavia vaatimuksia, jotta toisen osapuolen liikemiehet voivat tutustua näihin vaatimuksiin.

2. Jos osapuoli kerää ja ylläpitää tietoja, jotka koskevat tämän luvun mukaista eri luokkiin jaoteltujen liikemiesten tilapäistä saapumista, osapuoli tarjoaa pyynnöstä nämä tiedot toisen osapuolen saataville yksityisyyttä ja tietosuojaa koskevan lainsäädäntönsä mukaisesti.

10.5 artikla

Yhteyspisteet

1. Osapuolet perustavat seuraavat yhteyspisteet:

a) Kanada:

Director

Temporary Resident Policy

Immigration Branch

Citizenship and Immigration Canada

b) Euroopan unioni:

Pääjohtaja

Kauppapolitiikan pääosasto

Euroopan komissio

c) Euroopan unionin jäsenvaltioiden osalta liitteessä 10-A luetellut yhteyspisteet tai niiden seuraajat.

2. Kanadan ja Euroopan unionin ja tapauksen mukaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden yhteyspisteet vaihtavat tietoja 10.4 artiklan mukaisesti ja kokoontuvat tarvittaessa käsittelemään tähän lukuun kuuluvia asioita, kuten seuraavia:

a) tämän luvun täytäntöönpano ja hallinto, mukaan lukien tilapäisen saapumisen sallimista koskevat osapuolten toimintatavat;

b) yhteisten perusteiden ja tulkintojen laatiminen ja hyväksyminen tämän luvun täytäntöönpanemiseksi;

c) toimenpiteiden suunnittelu, jotta voidaan edelleen helpottaa liikemiesten tilapäistä saapumista; ja

d) CETA-sekakomitealle annettavat tätä lukua koskevat suositukset.

10.6 artikla

Muiden lukujen velvollisuudet

1. Tällä sopimuksella ei määrätä osapuolelle maahanmuuttoon liittyviä toimenpiteitä koskevaa velvollisuutta, lukuun ottamatta tässä luvussa ja kahdennessakymmenennessäseitsemännessä luvussa (Avoimuus) erityisesti nimettyjä velvollisuuksia.

2. Rajoittamatta mitään päätöstä, jolla sallitaan toisen osapuolen luonnollisten henkilöiden tilapäinen saapuminen tämän luvun edellytysten mukaisesti, mukaan lukien tällaisen sallivan päätöksen mukainen oleskelun pituus,

a) 9.3 (Kansallinen kohtelu) ja 9.6 artikla (Markkinoille pääsy) sisällytetään 9.4 (Muodolliset vaatimukset) ja 9.2 artiklassa (Soveltamisala) mutta ei 9.2 artiklan 2 kohdan d alakohdassa määrätyin edellytyksin tähän lukuun ja otetaan osaksi sitä, ja niitä sovelletaan toisen osapuolen alueella liiketoimintaa varten olevien, seuraaviin luokkiin kuuluvien luonnollisten henkilöiden kohteluun:

i) avainhenkilöstö; ja

ii) sopimusperusteiset palveluntarjoajat ja itsenäiset ammatinharjoittajat kaikilla liitteessä 10-E luetelluilla toimialoilla; ja

b) 9.5 artikla (Suosituimmuuskohtelu) sisällytetään 9.4 (Muodolliset vaatimukset) ja 9.2 artiklassa (Soveltamisala) mutta ei 9.2 artiklan 2 kohdan d alakohdassa määrätyin edellytyksin tähän lukuun ja otetaan osaksi sitä, ja sitä sovelletaan toisen osapuolen alueella liiketoimintaa varten olevien, seuraaviin luokkiin kuuluvien luonnollisten henkilöiden käsittelyyn:

i) avainhenkilöstö, sopimusperusteiset palveluntarjoajat ja itsenäiset ammatinharjoittajat; ja

ii) lyhytaikaiset liikematkalaiset 10.9 artiklassa esitetyllä tavalla.

3. Selkeyden vuoksi todetaan, että 2 kohtaa sovelletaan toisen osapuolen alueella liiketoimintaa varten olevien ja asiaankuuluviin luokkiin kuuluvien ja kolmannentoista luvun (Rahoituspalvelut) 13.1 artiklassa (Määritelmät) määriteltyjä rahoituspalveluita tarjoavien luonnollisten henkilöiden kohteluun. Edellä olevaa 2 kohtaa ei sovelleta toimenpiteisiin, jotka koskevat osapuolen tai kolmannen maan luonnollisten henkilöiden tilapäisen saapumisen hyväksymistä.

4. Jos osapuoli on esittänyt varauman liitteen I, II tai III luettelossaan, tällainen varauma on varauma myös 2 kohtaan nähden, siinä määrin kuin varaumassa esitetty tai sallittu toimenpide vaikuttaa toisen osapuolen alueella liiketoimintaa varten olevien luonnollisten henkilöiden kohteluun.

10.7 artikla

Avainhenkilöstö

1. Kukin osapuoli sallii toisen osapuolen avainhenkilöstön tilapäisen saapumisen ja oleskelun liitteessä 10-B luetelluin varaumin ja poikkeuksin.

2. Kumpikaan osapuoli ei ota käyttöön tai pidä voimassa toisen osapuolen avainhenkilöstön, jonka sallitaan saapuvan tilapäisesti, kokonaismäärän rajoituksia määrällisinä tai taloudellisen tarveharkinnan muodossa.

3. Kukin osapuoli sallii sijoituksista vastaavien liikematkalaisten tilapäisen saapumisen edellyttämättä työlupaa tai muuta vastaavaa ennakkohyväksyntämenettelyä.

4. Kukin osapuoli sallii alueellaan toisen osapuolen yrityksen sisäisesti siirrettyjen työntekijöiden ja sijoittajien tilapäisen työskentelyn.

5. Avainhenkilöstön sallittu oleskelun pituus on seuraava:

a) yrityksen sisäisesti siirretyt työtekijät (asiantuntijat ja johtohenkilöstö): lyhyempi seuraavista: kolme vuotta tai sopimuksen kesto ja mahdollisuus jatkaa oleskelua enintään 18 kuukaudella tilapäisen saapumisen ja oleskelun myöntävän osapuolen harkinnan mukaan ([1]);

b) yrityksen sisäisesti siirretyt työtekijät (korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat): lyhyempi seuraavista: yksi vuosi tai sopimuksen kesto;

c) sijoittajat: yksi vuosi, jota mahdollisuus jatkaa tilapäisen saapumisen ja oleskelun myöntävän osapuolen harkinnan mukaan;

d) sijoituksista vastaavat liikematkalaiset: 90 päivää kaikilla kuuden kuukauden jaksoilla ([2]).

10.8 artikla

Sopimusperusteiset palveluntarjoajat ja itsenäiset ammatinharjoittajat

1. Kukin osapuoli sallii liitteen 10-E mukaisesti toisen osapuolen sopimusperusteisten palveluntarjoajien tilapäisen saapumisen ja oleskelun seuraavin edellytyksin:

a) luonnollisten henkilöiden on tarjottava palveluja väliaikaisesti sellaisen yrityksen työntekijöinä, joka on saanut palvelusopimuksen enintään 12 kuukauden ajaksi. Jos palvelusopimuksen kesto on yli 12 kuukautta, tämän luvun sitoumuksia sovelletaan ainoastaan sopimuksen 12 ensimmäisen kuukauteen;

b) toisen osapuolen alueelle saapuvien luonnollisten henkilöiden on tarjottava tällaisia palveluita palvelut tarjoavan yrityksen työntekijöinä vähintään vuoden ajan välittömästi ennen toisen osapuolen alueelle saapumista koskevan hakemuksen toimittamispäivää ja heillä on hakemuksen toimituspäivänä oltava vähintään kolmen vuoden ammatillinen kokemus ([3]) toimialalta, jota sopimus koskee;

([1]) Tämän luvun nojalla sallitun oleskelun kestoa ei voida ottaa huomioon Euroopan unionin kansalaisuushakemuksen yhteydessä.
([2]) Tällä ei rajoiteta oikeuksia, jotka Kanada on myöntänyt kahdenvälisillä viisumivapaussopimuksilla Euroopan unionin jäsenvaltioille.
([3]) Ammatillisen kokemuksen on oltava täysi-ikäisenä saatua.

c) toisen osapuolen alueelle saapuvilla luonnollisilla henkilöillä on oltava

i) korkeakoulututkinto tai vastaavan osaamistason osoittava kelpoisuus; ([1]) ja

ii) ammatillinen pätevyys, jos sitä edellytetään toiminnan harjoittamiseksi sen osapuolen lainsäädännön tai vaatimusten mukaisesti, jossa palvelua tarjotaan;

d) luonnolliset henkilöt eivät saa saada palvelujen tarjonnasta muuta korvausta kuin sen, jonka he saavat siltä sopimusperusteisia palveluita tarjoavalta yritykseltä, jonka työntekijöitä he ovat toisen osapuolen alueella oleskelun aikanaan;

e) tämän artiklan nojalla tapahtuva tilapäinen saapuminen ja oleskelu koskee ainoastaan sopimuksen kohteena olevan palvelun tarjontaa. Oikeuden käyttää sen osapuolen ammatillista nimikettä, jossa palvelu tarjotaan, voi tarvittaessa myöntää 11.1 artiklassa (Määritelmät) määritelty soveltuva viranomainen vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen avulla tai muulla tavoin; ja

f) palvelusopimuksen on oltava sen osapuolen lainsäädännön ja muiden oikeudellisten vaatimusten mukainen, jossa sopimus pannaan täytäntöön. ([2])

2. Kukin osapuoli sallii liitteen 10-E mukaisesti toisen osapuolen itsenäisten ammatinharjoittajien tilapäisen saapumisen ja oleskelun seuraavin edellytyksin:

a) luonnollisten henkilöiden on tarjottava palveluja väliaikaisesti toisen osapuolen alueelle sijoittautuneina itsenäisinä ammatinharjoittajina, ja heillä on oltava palvelusopimus enintään 12 kuukauden ajaksi. Jos palvelusopimuksen kesto on yli 12 kuukautta, tämän luvun sitoumuksia sovelletaan ainoastaan sopimuksen 12 ensimmäisen kuukauteen;

b) luonnollisilla henkilöillä, jotka saapuvat toisen osapuolen alueelle, on päivänä, jona toisen osapuolen alueelle saapumista koskeva hakemus esitetään, oltava vähintään kuusivuotinen ammatillinen kokemus toimialalla, jota sopimus koskee;

c) toisen osapuolen alueelle saapuvilla luonnollisilla henkilöillä on oltava

i) korkeakoulututkinto tai vastaavan osaamistason osoittava kelpoisuus; ([3]) ja

ii) ammatillinen pätevyys, jos sitä edellytetään toiminnan harjoittamiseksi sen osapuolen lainsäädännön tai vaatimusten mukaisesti, jossa palvelua tarjotaan;

d) tämän artiklan määräysten nojalla tapahtuva tilapäinen saapuminen ja oleskelu koskee ainoastaan sopimuksen kohteena olevan palvelun tarjontaa. Oikeuden käyttää sen osapuolen ammatillista nimikettä, jossa palvelu tarjotaan, voi tarvittaessa myöntää 11.1 artiklassa (Määritelmät) määritelty soveltuva viranomainen vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen avulla tai muulla tavoin; ja

e) palvelusopimuksen on oltava sen osapuolen lainsäädännön ja muiden oikeudellisten vaatimusten mukainen, jossa sopimus pannaan täytäntöön.

3. Ellei liitteessä 10-E toisin määrätä, osapuoli ei saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa toisen osapuolen sopimusperusteisten palveluntarjoajien ja itsenäisten ammatinharjoittajien, joiden sallitaan saapuvan tilapäisesti, kokonaismäärän rajoituksia määrällisinä tai taloudellisen tarveharkinnan muodossa.

([1]) Jos tutkintoa ei ole suoritettu tai kelpoisuutta hankittu sen osapuolen alueella, jossa palvelu tarjotaan, kyseinen osapuoli voi arvioida, vastaako tutkinto tai kelpoisuus sen alueella vaadittavaa korkeakoulututkintoa. Osapuolet soveltavat liitettä 10-C liitteessä 10-E esitetyin varaumin tällaisen vastaavuuden arvioimiseksi.

([2]) Selkeyden vuoksi todetaan, että luonnollisen henkilön on oltava yrityksen palveluksessa sen palvelusopimuksen täyttämiseksi, jonka nojalla tilapäistä saapumisoikeutta haetaan.

([3]) Jos tutkintoa ei ole suoritettu tai kelpoisuutta hankittu sen osapuolen alueella, jossa palvelu tarjotaan, kyseinen osapuoli voi arvioida, vastaako tutkinto tai kelpoisuus sen alueella vaadittavaa korkeakoulututkintoa. Osapuolet soveltavat liitettä 10-C liitteessä 10-E esitetyin varaumin tällaisen vastaavuuden arvioimiseksi.

4. Sopimusperusteisten palveluntarjoajien ja itsenäisten ammatinharjoittajien oleskelun yhteenlaskettu pituus on enintään 12 kuukautta, minkä jatkaminen on mahdollista osapuolen harkinnan mukaan, millä tahansa 24 kuukauden jaksolla tai sopimuksen keston ajaksi sen mukaan, kumpi näistä on lyhyempi.

10.9 artikla

Lyhytaikaiset liikematkalaiset

1. Liitteen 10-B mukaisesti osapuoli sallii lyhytaikaisten liikematkalaisten saapumisen ja oleskelun liitteessä 10-D lueteltujen toimintojen toteuttamista varten sillä edellytyksellä, että lyhytaikaiset liikematkalaiset

a) eivät harjoita tavaran tai palvelun myyntiä yleisölle;

b) eivät saa omasta puolestaan mitään korvausta siinä osapuolessa, jossa he oleskelevat tilapäisesti, sijaitsevasta lähteestä; ja

c) eivät tarjoa palveluita sellaisen sopimuksen mukaisesti, joka on tehty yrityksen, jolla ei ole kaupallista läsnäoloa sen osapuolen alueella, jossa lyhytaikainen liikematkailija oleskelee tilapäisesti, ja mainitulla alueella olevan kuluttajan välillä, paitsi jos liitteessä 10-D toisin määrätään.

2. Kukin osapuoli sallii lyhytaikaisten liikematkalaisten tilapäisen saapumisen edellyttämättä työlupaa tai muita vastaavia ennakkohyväksyntämenettelyjä.

3. Lyhytaikaisten liikematkalaisten oleskelun enimmäispituus on 90 päivää kuuden kuukauden ajanjaksolla. ([1])

10.10 artikla

Sitoumusten tarkistus

Osapuolet harkitsevat 10.7–10.9 artiklan mukaisten sitoumustensa päivittämistä viiden vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta.

YHDESTOISTA LUKU

Ammattipätevyyden vastavuoroinen tunnustaminen

11.1 artikla

Määritelmät

Tätä lukua sovellettaessa

oikeudenkäyttöalueella tarkoitetaan Kanadaa, kutakin sen provinsseista ja territorioista tai Euroopan unionin kunkin jäsenvaltion aluetta, siinä määrin kuin tätä sopimusta sovelletaan näihin alueisiin 1.3 artiklan (Maantieteellinen soveltamisala) mukaisesti;

neuvotteluyksiköllä tarkoitetaan osapuolen henkilöä tai elintä, jolla on oikeus tai valtuudet neuvotella ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus;

ammatillisella kokemuksella tarkoitetaan palvelun todellista ja laillista harjoittamista;

([1]) Tällä ei rajoiteta oikeuksia, jotka Euroopan unionin jäsenvaltiot ovat myöntäneet kahdenvälisillä viisumivapaussopimuksilla.

ammattipätevyydellä tarkoitetaan pätevyyttä, jonka tueksi on näyttöä virallisesta tutkinnosta ja/tai ammatillisesta kokemuksesta;

asiaankuuluvalla viranomaisella tarkoitetaan viranomaista tai elintä, joka on nimetty lain, asetuksen tai hallinnollisen määräyksen mukaisesti tunnustamaan pätevyyksiä ja hyväksymään ammattien harjoittamisen oikeudenkäyttöalueella; ja

säännellyllä ammatilla tarkoitetaan palvelua, jonka harjoittaminen, mukaan luettuna arvonimen tai nimityksen käyttö, edellyttää lain, asetuksen tai hallinnollisen määräyksen mukaisesti tiettyä pätevyyttä.

11.2 artikla

Tavoitteet ja soveltamisala

1. Tässä luvussa vahvistetaan puitteet, joilla tuetaan oikeudenmukaista, läpinäkyvää ja johdonmukaista järjestelyä, jolla osapuolet tunnustavat ammattipätevyydet vastavuoroisesti, ja esitetään yleiset ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevien sopimusneuvottelujen edellytykset.

2. Tätä lukua sovelletaan ammatteihin, jotka ovat säänneltyjä kussakin osapuolessa, mukaan lukien kaikki tai jotkin Euroopan unionin jäsenvaltiot sekä kaikki tai jotkin Kanadan provinssit ja territoriot.

3. Osapuolen ei pidä tehdä tunnustamista tavalla, joka merkitsisi syrjintää sen palveluntarjoajien lupien myöntämiseen, lisensiointiin ja sertifiointiin käyttämien perusteiden soveltamisessa tai joka tarkoittaisi palvelukaupan peiteltyä rajoittamista.

4. Tämän luvun mukaisesti hyväksyttyä ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevaa sopimusta sovelletaan kaikkialla Euroopan unionin ja Kanadan alueella.

11.3 artikla

Ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen neuvottelu

1. Kukin osapuoli rohkaisee, tapauksen mukaan, asiaankuuluvia viranomaisiaan ja ammatillisia elimiään laatimaan yhteisiä suosituksia ehdotetuista ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevista sopimuksista ja toimittamaan ne 26.2 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla perustetulle ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista käsittelevälle sekakomitealle, jäljempänä 'ammattipätevyyskomitea'.

2. Suosituksessa on annettava arvio ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen potentiaalisesta arvosta tiettyjen kriteerien perusteella, joita ovat muiden muassa markkinoiden nykyinen avoimuuden taso, toimialan tarpeet ja liiketoimintamahdollisuudet ja esimerkiksi ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevasta sopimuksesta todennäköisesti hyötyvien ammatinharjoittajien määrä, alan muut ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevat sopimukset ja odotetut edut talouden ja yritysten kehityksen osalta. Lisäksi siinä on annettava arvio osapuolten lupa- tai pätevyysjärjestelyiden yhteensopivuudesta ja ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen neuvotteluihin suunniteltu toimintatapa.

3. Ammattipätevyyskomitean on kohtuullisen ajan kuluessa tarkasteltava suositusta, jotta varmistetaan sen johdonmukaisuus tämän luvun vaatimuksiin nähden. Jos nämä edellytykset täyttyvät, ammattipätevyyskomitean on toteutettava neuvotteluihin tarvittavat toimet, ja kukin osapuoli ilmoittaa asiaankuuluville viranomaisilleen näistä toimista.

4. Tämän jälkeen neuvotteluyksiköt jatkavat neuvotteluja ja toimittavat ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen luonnoksen ammattipätevyyskomitealle.

5. Ammattipätevyyskomitea tarkastelee tämän jälkeen ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen luonnosta varmistaakseen sen yhteensopivuuden tämän sopimuksen kanssa.

6. Jos ammattipätevyyskomitea katsoo, että ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus on tämän sopimuksen kanssa yhteensopiva, ammattipätevyyskomitea hyväksyy ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen päätöksellä, joka edellyttää, että kukin osapuoli ilmoittaa tämän jälkeen ammattipätevyyskomitealle omien sisäisten vaatimustensa täyttymisestä. Päätös sitoo osapuolia, kun kukin osapuoli on antanut tällaisen ilmoituksen ammattipätevyyskomitealle.

11.4 artikla

Tunnustaminen

1. Ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevassa sopimuksessa määrätty ammattipätevyyksien vastavuoroinen tunnustaminen antaa palveluntarjoajalle mahdollisuuden harjoittaa ammatillista toimintaa vastaanottavan osapuolen oikeudenkäyttöalueella ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevassa sopimuksessa täsmennetyin ehdoin ja edellytyksin.

2. Jos toinen osapuoli tunnustaa ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen mukaisesti osapuolen palveluntarjoajan ammatillisen pätevyyden, vastaanottavan osapuolen oikeudenkäyttöalueen asiaankuuluvien viranomaisten on myönnettävä tälle palveluntarjoajalle yhtä suotuisa kohtelu kuin vastaavissa tilanteissa myönnetään niille palveluntarjoajille, joiden ammatillinen pätevyys on varmennettu tai todistettu osapuolen omalla oikeudenkäyttöalueella.

3. Ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen mukaisen tunnustamisen edellytyksenä ei voi olla, että

a) palveluntarjoaja täyttää kansalaisuutta koskevan tai jonkinlaisen asuinpaikkavaatimuksen; tai

b) palveluntarjoajan koulutus, kokemus tai ammatillinen koulutus on hankittu osapuolen omalla oikeudenkäyttöalueella.

11.5 artikla

Ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista käsittelevä sekakomitea

Edellä olevan 11.3 artiklan täytäntöönpanosta vastaavan ammattipätevyyskomitean

a) puheenjohtajina ja jäseninä toimivat yhdessä Kanadan ja Euroopan unionin edustajat, jotka eivät saa olla 11.3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja asiaankuuluvia viranomaisia tai ammatillisia elimiä. Näiden edustajien luettelo vahvistetaan kirjeenvaihtona;

b) on kokoonnuttava vuoden kuluessa tämän sopimuksen tultua voimaan ja sen jälkeen tarvittaessa tai päätöksen mukaan;

c) on vahvistettava oma työjärjestyksensä;

d) on tuettava tiedonvaihtoa laeista, asetuksista, toimintalinjoista ja toimintatavoista, jotka koskevat säänneltyjen ammattien luvan tai lisenssin myöntämiseen tai sertifiointiin liittyviä standardeja tai kriteerejä;

e) on julkaistava tietoja ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevien sopimusten neuvottelemisesta ja täytäntöönpanosta;

f) on raportoiva CETA-sekakomitealle ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevien sopimusten neuvottelujen ja täytäntöönpanon edistymisestä; ja

g) on tarvittaessa annettava tietoja ja täydennettävä liitteessä 11-A vahvistettuja ohjeita.

11.6 artikla

Ohjeet ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen neuvottelua ja tekemistä varten

Osana puitteita ammattipätevyyksien vastavuoroisen tunnustamisen saavuttamiseksi osapuolet vahvistavat liitteessä 11-A ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen neuvottelua ja tekemistä koskevat ohjeet, jotka eivät ole sitovia.

11.7 artikla

Yhteyspisteet

Kukin osapuoli perustaa yhden tai useamman yhteyspisteen tämän luvun hallintoa varten.

KAHDESTOISTA LUKU

Kotimainen sääntely

12.1 artikla

Määritelmät

Tätä lukua sovellettaessa

luvan myöntämisellä tarkoitetaan henkilölle annettavaa lupaa tarjota palvelu tai harjoittaa jotakin muuta taloudellista toimintaa;

toimivaltaisella viranomaisella tarkoitetaan osapuolen mitä tahansa luvan myöntävää hallintoa tai valtiosta riippumatonta elintä, joka käyttää osapuolen jonkin hallinnon sille siirtämää toimivaltaa;

lisenssimenettelyillä tarkoitetaan hallinnollisia tai menettelytapasääntöjä, myös lisenssin muuttamista tai uusimista varten, joita on noudatettava lisenssivaatimusten mukaisuuden osoittamiseksi;

lisenssivaatimuksilla tarkoitetaan sisältövaatimuksia, muita kuin pätevyysvaatimuksia koskevia vaatimuksia, jotka on täytettävä luvan saamiseksi, muuttamiseksi tai uusimiseksi;

pätevyysmenettelyillä tarkoitetaan hallinnollisia tai menettelytapasääntöjä, joita on noudatettava pätevyysvaatimusten mukaisuuden osoittamiseksi; ja

pätevyysvaatimuksilla tarkoitetaan kompetenssiin liittyviä sisältövaatimuksia, jotka on täytettävä luvan saamiseksi, muuttamiseksi tai uusimiseksi.

12.2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä lukua sovelletaan osapuolen käyttöön ottamiin tai voimassa pitämiin toimenpiteisiin, jotka liittyvät lisenssivaatimuksiin, lisenssimenettelyihin, pätevyysvaatimuksiin tai pätevyysmenettelyihin, jotka vaikuttavat seuraaviin:

a) 9.1 artiklassa (Määritelmät) määritelty rajatylittävä palvelujen tarjoaminen;

b) palvelun tarjoaminen tai jonkin muun taloudellisen toiminnan harjoittaminen kaupallisen läsnäolon muodossa toisen osapuolen alueella, mukaan luettuna tällaisen kaupallisen läsnäolon perustaminen; ja

c) palvelun tarjoaminen luonnollisen henkilön läsnäolon muodossa toisen osapuolen alueella 10.6 artiklan (Muiden lukujen velvollisuudet) 2 kohdan mukaisesti.

2. Tätä lukua ei sovelleta lisenssivaatimuksiin, lisenssimenettelyihin, pätevyysvaatimuksiin tai pätevyysmenettelyihin

a) liitteessä I olevassa osapuolen luettelossa esitetyn, osapuolen voimassa pitämän vaatimustenvastaisen toimenpiteen osalta; tai

b) jotka liittyvät johonkin seuraavista toimialoista tai toiminnoista:

   i) Kanadan osalta kulttuuriteollisuus ja sen liitteessä II olevassa luettelossa vahvistetut sosiaalipalvelut, alkuperäisväestön asiat, vähemmistöasiat, uhkapeli- ja vedonlyöntipalvelut sekä veden keruu, puhdistus ja jakelu; ja

   ii) EU-osapuolen osalta audiovisuaaliset palvelut ja sen liitteessä II olevassa luettelossa vahvistetut terveys-, koulutus- ja sosiaalipalvelut, uhkapeli- ja vedonlyöntipalvelut ([1]) sekä veden keruu, puhdistus ja jakelu.

([1]) Lukuun ottamatta Maltaa.

12.3 artikla

Lisenssivaatimukset ja -menettelyt sekä pätevyysvaatimukset ja -menettelyt

1. Kukin osapuoli varmistaa, että sen käyttöön ottamat tai voimassa pitämät lisenssivaatimukset ja -menettelyt sekä pätevyysvaatimukset ja -menettelyt perustuvat kriteereihin, joilla estetään toimivaltaista viranomaista käyttämästä arviointivaltuuksiaan mielivaltaisella tavalla.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen kriteerien on oltava

a) selkeitä ja avoimia;

b) objektiivisia; ja

c) ennalta määritettyjä ja julkisesti saatavilla.

3. Osapuolet tunnustavat, että ministerille siirretyn lakisääteisen harkintavallan käyttö tällaisessa päätöksessä, joka koskee luvan myöntämistä yleisen edun mukaisesti, ei ole ristiriidassa 2 kohdan c alakohdan kanssa sillä edellytyksellä, että tällaista valtaa käytetään asiaa koskevan säädöksen tavoitteen kanssa yhteensopivasti eikä mielivaltaisella tavalla ja että tällaisen vallan käyttäminen ei muutoin ole yhteensopimatonta tämän sopimuksen kanssa.

4. Edellä olevaa 3 kohtaa ei sovelleta ammatillisen palvelun lisenssi- tai pätevyysvaatimuksiin.

5. Kukin osapuoli varmistaa, että lupa myönnetään heti, kun toimivaltainen viranomainen on määrittänyt, että luvan edellytykset täyttyvät, ja että myöntämisen jälkeen lupa tulee voimaan ilman tarpeetonta viivästystä luvassa täsmennetyin ehdoin ja edellytyksin.

6. Kukin osapuoli pitää yllä tai perustaa oikeudellisia, välitys- tai hallinnollisia tuomioistuimia tai menettelyitä, jotka mahdollistavat 8.1 (Määritelmät) artiklassa määritellyn vahinkoa kärsineen sijoittajan tai 1.1 (Yleisesti sovellettavat määritelmät) artiklassa määritellyn vahinkoa kärsineen palveluntarjoajan pyynnöstä nopean uudelleenkäsittelyn, ja jos se on perusteltua, asianmukaiset oikeussuojakeinot, kun kyse on hallinnollisista päätöksistä, jotka vaikuttavat palveluntarjontaan tai jonkin muun taloudellisen toiminnan harjoittamiseen. Jos edellä mainitut menettelytavat eivät ole riippumattomia elimestä, jolle on uskottu kyseisen hallinnollisen päätöksen tekeminen, kukin osapuoli varmistaa, että menettelytapoja sovelletaan siten, että asian objektiivinen ja puolueeton tarkastelu turvataan.

7. Kukin osapuoli varmistaa, että lisensiointia ja pätevyyttä koskevat menettelyt, joita se ottaa käyttöön tai pitää voimassa, ovat mahdollisimman yksinkertaisia eivätkä tarpeettomasti mutkista tai viivytä palvelun tarjoamista tai muun taloudellisen toiminnan harjoittamista.

8. Lupamaksun, joka voidaan periä hakijalta lupahakemuksesta, on oltava kohtuullinen ja oikeasuhteinen koituneisiin kustannuksiin nähden, eikä se saa itsessään rajoittaa palvelun tarjontaa tai minkään muun taloudellisen toiminnan harjoittamista.

9. Lupamaksuihin eivät sisälly huutokaupasta, luonnonvarojen käytöstä, lisenssimaksuista, tarjouskilpailusta tai muusta syrjittämättömästä luvan myöntämistavasta johtuvat maksut eivätkä pakolliset suoritukset yleispalvelun tarjoamiseksi.

10. Kukin osapuoli varmistaa, että toimivaltaisten viranomaisten käyttämät lisenssi- tai pätevyysmenettelyt ja toimivaltaisen viranomaisen lupamenettelyssä tekemät päätökset ovat kaikkiin hakijoihin nähden puolueettomia. Toimivaltaisen viranomaisen olisi tehtävä päätöksensä riippumattomasti, eikä se varsinkaan saa olla vastuussa toiminnastaan palvelun toimittavaan tai jotakin muuta taloudellista toimintaa harjoittavaan henkilöön nähden, jolta edellytetään lupaa.

11. Jos lupahakemuksille on määräaika, hakijalle on jätettävä kohtuullisesti aikaa hakemuksen tekemiseen. Toimivaltaisen viranomaisen on aloitettava hakemuksen käsittely ilman tarpeetonta viivästystä. Mahdollisuuksien mukaan hakemukset olisi voitava toimittaa sähköisessä muodossa samanlaisin aitoutta koskevin edellytyksin kuin paperikopiona toimitettavat hakemuksetkin.

12. Alkuperäisten asiakirjojen sijaan olisi soveltuviksi katsotuissa tapauksissa hyväksyttävä oikeaksi todistetut kopiot.

13. Kukin osapuoli varmistaa, että lupahakemuksen käsittely, myös lopullisen päätöksen tekeminen, saatetaan loppuun kohtuullisessa ajassa täydellisen hakemuksen toimittamisesta lukien. Kunkin osapuolen olisi vahvistettava tavanomainen aikataulu hakemuksien käsittelyä varten.

14. Hakijan pyynnöstä osapuolen toimivaltaisten viranomaisten on ilman kohtuutonta viivytystä annettava tieto hakemuksen käsittelyvaiheesta.

15. Jos hakemus katsotaan epätäydelliseksi, osapuolen toimivaltaisen viranomaisen on kohtuullisen ajan kuluessa ilmoitettava tästä hakijalle, eriteltävä hakemuksen täydentämiseksi vaadittavat lisätiedot ja annettava hakijalle mahdollisuus korjata puutteet.

16. Jos osapuolen toimivaltainen viranomainen hylkää hakemuksen, sen on ilmoitettava tästä hakijalle kirjallisesti ja ilman aiheetonta viivästystä. Hakijan pyynnöstä osapuolen toimivaltaisen viranomaisen on myös ilmoitettava hakijalle hakemuksen hylkäämisen syyt ja aikataulu muutoksenhakua tai päätöksen uudelleentarkastelua varten. Hakijalle olisi annettava kohtuullisen ajan kuluessa mahdollisuus toimittaa uusi hakemus.

KOLMASTOISTA LUKU

Rahoituspalvelut

13.1 artikla

Määritelmät

Tätä lukua sovellettaessa

osapuolen rajatylittävien rahoituspalveluiden tarjoajalla tarkoitetaan osapuolen henkilöä, joka toimii rahoituspalvelujen alalla osapuolen alueella ja pyrkii tarjoamaan tai tarjoaa rahoituspalvelua kyseisen palvelun rajatylittävän tarjonnan muodossa;

rahoituspalveluiden rajatylittävällä tarjoamisella tai **rahoituspalveluiden rajatylittävällä kaupalla** tarkoitetaan rahoituspalvelun tarjontaa

a) osapuolen alueelta toisen osapuolen alueelle; tai

b) osapuolen alueella kyseisen osapuolen henkilön toimesta toisen osapuolen henkilölle;

mutta siihen ei sisälly osapuolen alueella tapahtuva palvelun tarjoaminen kyseiselle alueelle tehdyn sijoituksen toimesta;

rahoituslaitoksella tarkoitetaan tarjoajaa, joka toteuttaa yhtä tai useampaa tässä artiklassa rahoituspalveluiksi määriteltyä toimintaa, jos tarjoajaa säännellään tai valvotaan näiden palveluiden tarjonnan osalta rahoituslaitoksena sen osapuolen lainsäädännön nojalla, jonka alueella se sijaitsee, mukaan luettuna osapuolen alueella sijaitseva sellaisen rahoituspalveluiden tarjoajan sivuliike, jonka päätoimipaikka sijaitsee toisen osapuolen alueella;

toisen osapuolen rahoituslaitoksella tarkoitetaan rahoituslaitosta, mukaan luettuna osapuolen alueella sijaitseva sivuliike, joka on toisen osapuolen henkilön määräysvallassa;

rahoituspalvelulla tarkoitetaan rahoitusluonteista palvelua, mukaan luettuina vakuutustoiminta ja vakuutuksen liitännäispalvelut, pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuspalveluja) sekä rahoitusluonteisten palveluiden satunnaiset tai liitännäispalvelut. Rahoituspalveluihin kuuluvat seuraavat toiminnot:

a) vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

   i) ensivakuutus (mukaan luettuna rinnakkaisvakuutus):

      A) henkivakuutus; tai

      B) vahinkovakuutus;

   ii) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;

   iii) vakuutusten välittäminen, kuten vakuutusmeklarien ja -asiamiesten toiminta; tai

   iv) vakuutusten liitännäispalvelut, kuten neuvonta-, aktuaari-, riskinarviointi- ja vahingonkäsittelypalvelut; ja

b) pankkipalvelut ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuspalveluja):

i) talletusten ja muiden takaisinmaksettavien varojen vastaanotto yleisöltä;

ii) kaikentyyppinen luotonanto, mukaan luettuina kulutusluotot, kiinnitysluotot, factoring-rahoitus ja liiketoimien rahoitus;

iii) rahoitusleasing;

iv) kaikki maksu- ja rahansiirtopalvelut, mukaan luettuina luotto- ja maksukortit, matkasekit ja pankkivekselit;

v) takaukset ja sitoumukset;

vi) kaupankäynti omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä, OTC-markkinoilla tai muuten seuraavilla välineillä:

A) rahamarkkinavälineet (mukaan luettuina sekit, vekselit tai talletustodistukset);

B) ulkomaanvaluutta;

C) johdannaistuotteet, mukaan luettuina futuurit ja optiot;

D) valuuttakursseihin ja korkoihin liittyvät välineet, mukaan luettuina sellaiset tuotteet kuin swap-sopimukset ja korkotermiinit;

E) siirtokelpoiset arvopaperit; tai

F) muut markkinakelpoiset välineet ja rahoitusomaisuus, mukaan luettuina jalometalliharkot;

vii) osallistuminen asiamiehenä (julkisesti tai yksityisesti) kaikentyyppisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun, myös merkintävastuuseen ja sijoitukseen, ja liikkeeseenlaskuun liittyvien palvelujen tarjoaminen;

viii) välitystoiminta rahamarkkinoilla;

ix) omaisuuden hoito, kuten käteisvarojen tai arvopaperisalkun hoito, yhteissijoitusten hoidon kaikki muodot, eläkerahastojen hoito sekä arvopapereiden talletus- ja notariaattipalvelut;

x) rahoitusvaroihin kuten arvopapereihin, johdannaistuotteisiin ja muihin siirtokelpoisiin välineisiin liittyvät maksu- ja selvityspalvelut;

xi) rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot; tai

xii) neuvonta, välitys ja muut liitännäisrahoituspalvelut i–xi alakohdassa lueteltujen toimintamuotojen osalta, mukaan lukien luottotiedot ja luottotietoanalyysit, sijoituksiin ja arvopaperisalkkuihin liittyvä tutkimus ja neuvonta sekä yritysostoihin ja yritysten uudelleenjärjestelyyn ja strategiaan liittyvä neuvonta;

rahoituspalveluiden tarjoajalla tarkoitetaan osapuolen henkilöitä, jotka toimivat rahoituspalveluiden tarjonnan alalla kyseisessä osapuolessa mutta joihin eivät sisälly julkiset elimet;

sijoituksella tarkoitetaan 8.1 artiklassa (Määritelmät) määriteltyä 'sijoitusta', lukuun ottamatta sitä, että tämän luvun soveltamista varten mainitussa artiklassa tarkoitettujen 'lainojen' ja 'velkainstrumenttien' osalta

a) rahoituslaitokselle myönnetty laina tai sen liikkeeseen laskema velkainstrumentti on sijoitus kyseiseen rahoituslaitokseen vain, jos sitä käsitellään lakisääteisenä pääomana siinä osapuolessa, jonka alueella rahoituslaitos sijaitsee; ja

b) rahoituslaitoksen myöntämä laina tai omistama velkainstrumentti, lukuun ottamatta a alakohdassa tarkoitettua rahoituslaitokselle myönnettyä lainaa tai rahoituslaitoksen velkainstrumenttia, ei ole sijoitus;

selkeyden vuoksi todetaan, että

c) kahdeksatta lukua (Sijoitukset) sovelletaan lainaan tai velkainstrumenttiin siltä osin kuin se ei kuulu tämän luvun piiriin; ja

d) rajatylittävän rahoituspalveluiden tarjoajan myöntämä laina tai omistama velkainstrumentti, lukuun ottamatta lainaa rahoituslaitokselle tai sen liikkeeseen laskemaa velkainstrumenttia, on kahdeksannen luvun (Sijoitukset) soveltamista varten sijoitus, jos kyseinen laina tai velkainstrumentti täyttää 8.1 artiklassa (Määritelmät) sijoitukselle vahvistetut perusteet;

sijoittajalla tarkoitetaan 8.1 artiklan (Määritelmät) määritelmän mukaista 'sijoittajaa';

uudella rahoituspalvelulla tarkoitetaan rahoituspalvelua, jota ei tarjota osapuolen alueella mutta jota tarjotaan toisen osapuolen alueella ja johon sisältyy uudenlainen rahoituspalvelun toimitusmuoto tai sellaisen rahoitustuotteen myynti, jota ei myydä osapuolen alueella;

osapuolen henkilöllä tarkoitetaan 1.1 artiklassa (Yleisesti sovellettavat määritelmät) määriteltyä 'osapuolen henkilöä' ja selkeyden vuoksi todetaan, että määritelmään ei sisälly kolmannen maan yrityksen sivuliike;

julkisella elimellä tarkoitetaan

a) osapuolen hallintoa, keskuspankkia tai rahapolitiikasta vastaavaa viranomaista taikka osapuolen omistuksessa tai määräysvallassa olevaa elintä, jonka pääasiallisena tehtävänä on hoitaa julkisia tehtäviä tai suorittaa julkishallintoon kuuluvia toimintoja, mutta siihen ei sisälly elin, joka pääasiallisesti tarjoaa rahoituspalveluja kaupallisin ehdoin; tai

b) edellä mainittujen tehtävien osalta yksityistä elintä, joka hoitaa tehtäviä, joita yleensä hoitaa keskuspankki tai rahaviranomainen; ja

itsesääntelyorganisaatiolla tarkoitetaan valtiosta riippumatonta elintä, mukaan luettuina arvopaperi- tai futuuripörssejä tai arvopaperi- tai futuurimarkkinoita, selvitystoimistoja tai muita organisaatioita tai yhdistyksiä, jotka käyttävät omaa tai niille siirrettyä sääntely- tai valvontavaltaa rahoituspalveluiden tarjoajiin tai rahoituslaitoksiin nähden.

13.2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä lukua sovelletaan toimenpiteeseen, jonka osapuoli on ottanut käyttöön tai pitänyt voimassa ja joka koskee

a) toisen osapuolen rahoituslaitoksia;

b) toisen osapuolen sijoittajaa ja tällaisen sijoittajan sijoitusta osapuolen alueella olevassa rahoituslaitoksessa; ja

c) rajatylittävää rahoituspalveluiden kauppaa.

2. Selkeyden vuoksi todetaan, että kahdeksannen luvun (Sijoitukset) määräyksiä sovelletaan seuraaviin:

a) toimenpide, joka koskee osapuolen sijoittajaa ja tällaisen sijoittajan sijoitusta rahoituspalveluiden tarjoajassa, joka ei ole rahoituslaitos; ja

b) muu kuin rahoituspalveluiden tarjontaan liittyvä toimenpide, joka koskee osapuolen sijoittajaa ja tällaisen sijoittajan sijoitusta rahoituslaitoksessa.

3. Edellä olevat 8.10 (Sijoittajien ja tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten kohtelu), 8.11 (Tappioiden korvaus), 8.12 (Pakkolunastus), 8.13 (Siirrot), 8.14 (Sijaantulo), 8.16 (Etujen kieltäminen) ja 8.17 (Muodolliset vaatimukset) artikla sisällytetään tähän lukuun ja otetaan osaksi sitä.

4. Kahdeksannen luvun F jakso (Sijoittajien ja valtioiden välisten sijoitusriitojen ratkaiseminen) sisällytetään tähän lukuun ja otetaan osaksi sitä ainoastaan niissä kanteissa, joiden mukaan osapuoli on rikkonut 13.3 tai 13.4 artiklaa rahoituslaitoksen tai rahoituslaitokseen tehdyn sijoituksen laajentamisen, johtamisen, toiminnan, hallinnon, ylläpidon, käytön, hyödyntämisen sekä myynnin tai lopettamisen osalta tai 8.10 (Sijoittajien ja tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten kohtelu), 8.11 (Tappioiden korvaus), 8.12 (Pakkolunastus), 8.13 (Siirrot) tai 8.16 (Etujen kieltäminen) artiklaa.

5. Tätä lukua ei sovelleta toimenpiteeseen, jonka osapuoli on ottanut käyttöön tai pitänyt voimassa ja joka koskee

a) toimintaa tai palveluita, jotka kuuluvat osana julkiseen eläkejärjestelmään tai lakisääteiseen sosiaaliturvajärjestelmään; tai

b) toimintaa tai palveluita, jotka toteutetaan osapuolen puolesta, sen takaamana tai sen julkisten elinten rahavaroja käyttäen,

mutta tätä lukua sovelletaan siinä määrin kuin osapuoli sallii rahoituslaitostensa toteuttaa a tai b alakohdassa tarkoitettua toimintaa tai palveluita kilpailuna julkisen elimen tai rahoituslaitoksen kanssa.

6. Kahdestoista luku (Kotimainen sääntely) sisällytetään tähän lukuun ja otetaan osaksi sitä. Selkeyden vuoksi todetaan, että 12.3 artiklaa (Lisenssivaatimukset ja -menettelyt sekä pätevyysvaatimukset ja -menettelyt) sovelletaan osapuolten rahoitusalan sääntelyviranomaisten lakisääteisen harkintavallan käyttöön.

7. Kahdennentoista luvun (Kotimainen sääntely) määräyksiä, jotka on sisällytetty tämän luvun 6 kohdan nojalla, ei sovelleta lisenssivaatimuksiin, lisenssimenettelyihin, pätevyysvaatimuksiin tai pätevyysmenettelyihin

a) liitteessä III-A olevassa luettelossa esitetyn, Kanadan voimassa pitämän vaatimustenvastaisen toimenpiteen osalta;

b) liitteessä I olevassa luettelossa esitetyn, Euroopan unionin voimassa pitämän vaatimustenvastaisen toimenpiteen osalta, siinä määrin kuin toimenpide liittyy rahoituspalveluihin; ja

c) 12.2 artiklan (Soveltamisala) 2 kohdan b alakohdassa vahvistetulla tavalla, siinä määrin kuin toimenpide liittyy rahoituspalveluihin.

13.3 artikla

Kansallinen kohtelu

1. Edellä oleva 8.6 artikla (Kansallinen kohtelu) sisällytetään tähän lukuun ja otetaan osaksi sitä, ja sitä sovelletaan toisen osapuolen rahoituslaitosten ja sijoittajien sekä niiden rahoituslaitoksiin tekemien sijoitusten kohteluun.

2. Osapuolen omille sijoittajilleen ja omien sijoittajiensa sijoituksille 8.6 artiklan (Kansallinen kohtelu) nojalla myöntämällä kohtelulla tarkoitetaan kohtelua, joka myönnetään sen omille rahoituslaitoksille ja sen omien sijoittajien rahoituslaitoksiin tekemille sijoituksille.

13.4 artikla

Suosituimmuuskohtelu

1. Edellä oleva 8.7 artikla (Suosituimmuuskohtelu) sisällytetään tähän lukuun ja otetaan osaksi sitä, ja sitä sovelletaan toisen osapuolen rahoituslaitosten ja sijoittajien sekä niiden rahoituslaitoksiin tekemien sijoitusten kohteluun.

2. Osapuolen kolmannen maan sijoittajille ja kolmannen maan sijoittajien sijoituksille 8.7 artiklan (Suosituimmuuskohtelu) 1 ja 2 kohdan nojalla myöntämällä kohtelulla tarkoitetaan kohtelua, joka myönnetään kolmannen maan rahoituslaitoksille ja kolmannen maan sijoittajien rahoituslaitoksiin tekemille sijoituksille.

13.5 artikla

Vakautta ja luotettavuutta turvaavien toimenpiteiden tunnustaminen

1. Osapuoli voi tunnustaa kolmannen maan vakautta ja luotettavuutta turvaavan toimenpiteen sovellettaessa tämän luvun piiriin kuuluvaa toimenpidettä. Tällainen tunnustaminen

a) voidaan myöntää yksipuolisesti;

b) voidaan saavuttaa yhdenmukaistamisen kautta tai muilla keinoin; tai

c) voi perustua kolmannen maan kanssa tehtyyn sopimuksen tai järjestelyyn.

2. Osapuolen, joka tunnustaa vakautta ja luotettavuutta turvaavan toimenpiteen, on annettava toiselle osapuolelle riittävä mahdollisuus osoittaa, että osapuolten välillä vallitsevat sellaiset olosuhteet, joissa sääntely, valvonta ja sääntelyn täytäntöönpano sekä tarpeen vaatiessa tiedonjakoa menettelyt ovat vastaavat.

3. Jos osapuoli tunnustaa vakautta ja luotettavuutta turvaavan toimenpiteen 1 kohdan c alakohdan mukaisesti ja 2 kohdassa kuvatut olosuhteet vallitsevat, osapuoli tarjoaa toiselle osapuolelle riittävän mahdollisuuden neuvotella sopimukseen tai järjestelyyn liittymisestä tai neuvotella vastaava sopimus tai järjestely.

13.6 artikla

Markkinoille pääsy

1. Kun kyseessä on toisen osapuolen rahoituslaitos tai toisen osapuolen sijoittajan pääsy markkinoille rahoituslaitoksen sijoittautumisen kautta, osapuoli ei saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa koko alueellaan taikka kansallisen, provinssin, territorion, alueen tai paikallishallinnon tasolla toimenpidettä, jolla

a) määrätään rajoituksia seuraaville:

i) rahoituslaitosten määrä lukumääräisten kiintiöiden, monopolien, yksinomaisten palveluntarjoajien tai taloudellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa;

ii) rahoituspalveluiden liiketoimien tai varojen kokonaisarvo lukumääräisten kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa;

iii) rahoituspalveluiden liiketoimien tai rahoituspalvelutuotannon kokonaismäärä määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiöiden tai tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa;

iv) ulkomaisen pääoman määrä ulkomaista osakkeenomistusta rahoituslaitoksissa koskevana enimmäisprosenttirajana tai rahoituslaitoksiin tehdyn ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona; tai

v) niiden luonnollisten henkilöiden kokonaismäärä, jotka voivat toimia tietyllä rahoituspalveluiden toimialalla tai jotka jokin rahoituslaitos voi työllistää ja jotka ovat tarpeen tietyn rahoituspalvelun toteuttamiseksi tai liittyvät siihen välittömästi, lukumääräisten kiintiöiden tai taloudellista tarveharkintaa koskevien vaatimusten muodossa; tai

b) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa rahoituslaitos voi harjoittaa taloudellista toimintaa.

2. Edellä olevan 8.4 artiklan (Markkinoille pääsy) 2 kohta sisällytetään tähän artiklaan ja otetaan osaksi sitä.

3. Selkeyden vuoksi todetaan, että

a) osapuoli voi määrätä ehtoja, edellytyksiä ja menettelyitä, jotka koskevat kaupallisen läsnäolon perustamiseen ja laajentamiseen annettavaa lupaa sillä edellytyksellä, että niillä ei kierretä 1 kohdan mukaisia osapuolen velvollisuuksia ja ne ovat yhdenmukaisia tämän luvun muiden määräysten kanssa; ja

b) tällä artiklalla ei estetä osapuolta edellyttämästä, että rahoituslaitos tarjoaa tietyt rahoituspalvelut erillisten oikeushenkilöiden kautta, jos kyseisen rahoituslaitoksen tarjoamaa rahoituspalveluvalikoimaa ei voida osapuolen lainsäädännön mukaisesti tarjota yhden ainoan oikeushenkilön kautta.

13.7 artikla

Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

1. Edellä olevat 9.3 (Kansallinen kohtelu), 9.4 (Muodolliset vaatimukset) ja 9.6 artikla (Markkinoille pääsy) sisällytetään tähän lukuun ja otetaan osaksi sitä, ja niitä sovelletaan liitteessä 13-A täsmennettyjä rahoituspalveluita tarjoaviin rahoituspalvelujen rajatylittäviin tarjoajiin.

2. Osapuolen omille palveluntarjoajilleen ja niiden palveluille 9.3 artiklan (Kansallinen kohtelu) 2 kohdan nojalla myöntämällä kohtelulla tarkoitetaan kohtelua, joka myönnetään sen omille rahoituspalveluiden tarjoajille ja rahoituspalveluille.

3. Toimenpiteillä, joita osapuoli ei saa 9.6 artiklan (Markkinoille pääsy) mukaisesti ottaa käyttöön tai pitää voimassa toisen osapuolen palveluntarjoajien ja palveluiden osalta, tarkoitetaan toimenpiteitä, jotka liittyvät toisen osapuolen rajatylittävien rahoituspalveluiden tarjoajiin, jotka tarjoavat rahoituspalveluita.

4. Edellä oleva 9.5 artikla (Suosituimmuuskohtelu) sisällytetään tähän lukuun ja otetaan osaksi sitä, ja sitä sovelletaan toisen osapuolen rajatylittävien rahoituspalveluiden tarjoajien kohteluun.

5. Osapuolen kolmannen maan palveluntarjoajille ja palveluille 9.5 artiklan (Suosituimmuuskohtelu) nojalla myöntämällä kohtelulla tarkoitetaan kohtelua, joka myönnetään kolmannen maan rahoituspalveluiden tarjoajille ja rahoituspalveluille.

6. Kukin osapuoli sallii alueellaan olevan henkilön ja omien kansalaistensa heidän sijainnistaan riippumatta ostaa rahoituspalvelun toisen osapuolen alueella sijaitsevalta kyseisen toisen osapuolen rahoituspalveluiden tarjoajalta. Tämä velvollisuus ei edellytä, että osapuoli sallii tällaisten tarjoajien harjoittaa liiketoimintaa tai hankkia asiakkaita alueellaan. Kukin osapuoli voi 1 kohdan mukaisesti määritellä käsitteet ’harjoittaa liiketoimintaa’ ja ’hankkia asiakkaita’ tämän artiklan soveltamista varten.

7. Liitteessä 13-A täsmennettyjen rahoituspalveluiden osalta kukin osapuoli sallii, että toisen osapuolen rajatylittävien rahoituspalveluiden tarjoaja, tarvittaessa asianmukaiselle sääntelyelimelle esitetystä pyynnöstä tai ilmoituksesta, tarjoaa rahoituspalvelua uudenlaisen rahoituspalvelun toimitusmuodon välityksellä tai myy sellaista rahoitustuotetta, jota ei myydä osapuolen alueella, jos ensiksi mainittu osapuoli sallii omien rahoituspalvelun tarjoajiensa tarjota tällaista palvelua tai myydä tällaista tuotetta oman lainsäädäntönsä mukaisesti vastaavissa tilanteissa.

13.8 artikla

Ylempi johto ja hallitukset

Osapuoli ei saa edellyttää tiettyä kansalaisuutta niiltä luonnollisilta henkilöiltä, jotka toisen osapuolen rahoituslaitos nimittää ylemmän johdon tehtäviin tai hallitukseen.

13.9 artikla

Suoritevaatimukset

1. Osapuolet neuvottelevat 8.5 artiklaan (Suoritevaatimukset) sisältyviä suoritevaatimuksia vastaavat järjestelyt rahoituslaitoksiin kohdistuvia sijoituksia varten.

2. Jos kolmen vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta osapuolet eivät ole sopineet tällaisista järjestelyistä, 8.5 artikla (Suoritevaatimukset) sisällytetään tähän lukuun ja otetaan osaksi sitä ja sitä sovelletaan rahoituslaitoksiin kohdistuviin sijoituksiin. Tätä tarkoitusta varten 8.5 artiklan (Suoritevaatimukset) ’sijoituksilla’ tarkoitetaan ’sijoituksia rahoituslaitoksiin sen alueella’.

3. Kukin osapuoli voi tarpeen mukaan muuttaa luetteloaan 180 päivän kuluessa siitä, kun osapuolet ovat 1 kohdan nojalla onnistuneesti neuvotelleet 8.5 artiklaan (Suoritevaatimukset) sisältyviä suoritevaatimuksia vastaavat järjestelyt tai, tapauksen mukaan, kun osapuoli on pyytänyt 8.5 artiklan (Suoritevaatimukset) sisällyttämistä tähän lukuun 2 kohdan nojalla. Kaikki muutokset on rajattava sellaisia voimassa olevia toimenpiteitä koskeviin varaumiin, jotka eivät ole tämän luvun suoritevaatimuksia koskevan velvollisuuden mukaisia, Kanadan osalta sen liitteessä III olevassa luettelon A jaksossa ja Euroopan unionin osalta sen liitteessä I olevassa luettelossa. Jäljempänä olevaa 13.10 artiklan 1 kohtaa sovelletaan tällaisiin toimenpiteisiin 1 kohdan nojalla neuvoteltujen suoritevaatimuksia vastaavien järjestelyiden osalta tai, tapauksen mukaan, tähän lukuun 2 kohdan nojalla sisällytetyn 8.5 artiklan (Suoritevaatimukset) osalta.

13.10 artikla

Varaumat ja poikkeukset

1. Edellä olevia 13.3, 13.4, 13.6 ja 13.8 artiklaa ei sovelleta seuraaviin:

a) voimassa oleva vaatimustenvastainen toimenpide, jonka osapuoli pitää voimassa seuraavilla tasoilla:

i) Euroopan unioni, sen liitteessä I olevan luettelon mukaisesti;

ii) Kanadan osalta liitteessä III olevan luettelon A jaksossa tai Euroopan unionin osalta liitteessä I olevassa luettelossa vahvistettu kansallinen hallinto;

iii) Kanadan osalta liitteessä III olevan luettelon A jaksossa tai Euroopan unionin osalta liitteessä I olevassa luettelossa vahvistettu provinssin, territorion tai alueen hallinto; tai

iv) paikallishallinto;

b) a alakohdassa tarkoitetun vaatimustenvastaisen toimenpiteen jatkaminen tai nopea uusiminen; tai

c) a alakohdassa tarkoitetun vaatimustenvastaisen toimenpiteen muutos siinä määrin, että muutos ei vähennä toimenpiteen vaatimustenmukaisuutta 13.3, 13.4, 13.6 tai 13.8 artiklaan nähden verrattuna välittömästi ennen muutosta vallinneeseen tilanteeseen.

2. Edellä olevaa 13.7 artiklaa ei sovelleta seuraaviin:

a) voimassa oleva vaatimustenvastainen toimenpide, jonka osapuoli pitää voimassa seuraavilla tasoilla:

i) Euroopan unioni, sen liitteessä I olevan luettelon mukaisesti;

ii) Kanadan osalta liitteessä III olevan luettelon A jaksossa tai Euroopan unionin osalta liitteessä I olevassa luettelossa vahvistettu kansallinen hallinto;

iii) Kanadan osalta liitteessä III olevan luettelon A jaksossa tai Euroopan unionin osalta liitteessä I olevassa luettelossa vahvistettu provinssin, territorion tai alueen hallinto; tai

iv) paikallishallinto;

b) a alakohdassa tarkoitetun vaatimustenvastaisen toimenpiteen jatkaminen tai nopea uusiminen; tai

c) a alakohdassa tarkoitetun vaatimustenvastaisen toimenpiteen muutos siinä määrin, että muutos ei vähennä toimenpiteen vaatimustenmukaisuutta 13.7 artiklaan nähden verrattuna tämän sopimuksen voimaantulohetkeen.

3. Edellä olevia 13.3, 13.4, 13.6, 13.7 ja 13.8 artiklaa ei sovelleta toimenpiteeseen, jonka Kanada ottaa käyttöön tai pitää voimassa liitteessä III olevan luettelonsa B jaksossa vahvistettujen rahoituspalveluiden osalta, tai toimenpiteeseen, jonka Euroopan unioni ottaa käyttöön tai pitää voimassa liitteessä II olevassa luettelossaan vahvistettujen rahoituspalveluiden osalta.

4. Jos osapuoli on liitteessä I tai II olevassa luettelossaan vahvistanut varauman 8.4 (Markkinoille pääsy), 8.5 (Suoritevaatimukset), 8.6 (Kansallinen kohtelu), 8.7 (Suosituimmuuskohtelu), 8.8 (Ylempi johto ja hallitukset), 9.3 (Kansallinen kohtelu), 9.5 (suosituimmuuskohtelu) tai 9.6 (Markkinoille pääsy) artiklan osalta, varauma muodostaa varauman myös 13.3, 13.4, 13.6, 13.7 tai 13.8 artiklan osalta tai, tapauksen mukaan, 13.9 artiklan 1 kohdan nojalla neuvoteltujen tai tähän lukuun 13.9 artiklan 2 kohdan nojalla sisällytettyjen suoritevaatimuksia vastaavien järjestelyiden osalta siinä määrin kuin varaumassa esitetty toimenpide, toimiala, osa-ala tai toiminta kuuluu tämän luvun piiriin.

5. Osapuoli ei saa tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen ottaa käyttöön toimenpidettä tai toimenpidesarjaa, joka kuuluu liitteessä III olevan Kanadan luettelon B jaksoon tai liitteessä II olevaan Euroopan unionin luetteloon ja jossa edellytetään suoraan tai epäsuorasti, että toisen osapuolen sijoittajan on kansallisuutensa vuoksi myytävä tai muuten luovutettava sijoituksensa, joka oli olemassa kyseisen toimenpiteen tai toimenpidesarjan voimaantulohetkellä.

6. Teollis- ja tekijänoikeuksien osalta osapuoli voi poiketa 13.3 ja 13.4 artiklasta sekä mahdollisesta, tapauksen mukaan, joko 13.9 artiklan 1 kohdan nojalla neuvotellusta tai 13.9 artiklan 2 kohdan nojalla tähän lukuun sisällytetystä suoritevaatimuksiin liittyvästä teknologiansiirtojärjestelystä, jos TRIPS-sopimus ja WTO-sopimuksen IX artiklan nojalla hyväksytyt TRIPS-sopimuksen poikkeukset sallivat tällaisen poikkeuksen.

7. Edellä olevia 13.3, 13.4, 13.6, 13.7, 13.8 ja 13.9 artiklaa ei sovelleta seuraaviin:

a) osapuolen toteuttamat valtion käyttöön tarkoitetut tavara- ja palveluhankinnat, joita ei ole tarkoitettu edelleen kaupallisesti myytäviksi taikka tavaroiden tai palvelujen tarjoamiseksi kaupalliseen myyntiin, riippumatta siitä, kuuluuko hankinta 19.2 artiklassa (Soveltamisala ja kattavuus) tarkoitettuihin tämän sopimuksen piiriin kuuluviin hankintoihin; tai

b) osapuolen antamat avustukset tai palvelukauppaan liittyvä valtiontuki.

13.11 artikla

Tehokas ja avoin sääntely

1. Kukin osapuoli varmistaa, että kaikkia yleisesti sovellettavia toimenpiteitä, joihin tätä lukua sovelletaan, hallinnoidaan kohtuutta, objektiivisuutta ja puolueettomuutta noudattaen.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että kaikki sen tämän luvun piiriin kuuluvien asioiden osalta yleisesti sovellettavat lait, asetukset, menettelyt ja hallinnolliset päätökset julkaistaan viipymättä tai asetetaan saataville siten, että asianomaiset henkilöt ja toinen osapuoli voivat niihin tutustua. Siinä määrin kuin se on mahdollista, kukin osapuoli

a) julkaisee ennalta kaikki sellaiset toimenpiteet, jotka se aikoo hyväksyä;

b) antaa asianomaiselle henkilölle ja toiselle osapuolelle kohtuullisen mahdollisuuden esittää näkemyksiä tällaisista ehdotetuista toimenpiteistä; ja

c) varaa kohtuullisen ajan toimenpiteiden lopullisen julkaisemisen ja niiden voimaantulon väliin.

Tämän luvun soveltamista varten näillä vaatimuksilla korvataan 27.1 artiklassa (Julkaiseminen) vahvistetut vaatimukset.

3. Kukin osapuoli pitää yllä soveltuvaa järjestelmää tai perustaa sellaisen voidakseen vastata kohtuullisen ajan kuluessa asianomaisen henkilön kyselyyn, joka koskee tämän luvun piiriin kuuluvia yleisesti sovellettavia toimenpiteitä.

4. Sääntelyviranomaisen on tehtävä hallinnollinen päätös toisen osapuolen rahoituslaitossijoittajan, rajatylittävän rahoituspalveluiden tarjoajan tai rahoituslaitoksen esittämästä rahoituspalvelun tarjoamista koskevasta täydellisestä hakemuksesta sellaisen kohtuullisen ajan kuluessa, joka perustuu hakemuksen monimutkaisuuteen sekä hakemuksen käsittelyyn osoitettuun tavanomaiseen aikaan. Kanadan osalta tällainen kohtuullinen aika on 120 päivää. Sääntelyviranomaisen on viipymättä ilmoitettava hakijalle päätöksestä. Jos päätöstä ei käytännössä voida tehdä kohtuullisessa ajassa, sääntelyviranomaisen on viipymättä ilmoitettava tästä hakijalle ja pyrittävä tekemään päätös mahdollisimman pian. Selkeyden vuoksi todetaan, että hakemusta ei pidetä täydellisenä, ennen kuin kaikki asiaankuuluvat kuulemiset on pidetty ja sääntelyviranomainen on saanut kaikki tarvittavat tiedot.

13.12 artikla

Itsesääntelyorganisaatiot

Jos osapuoli edellyttää toisen osapuolen rahoituslaitoksen tai rajatylittävän rahoituspalveluiden tarjoajan liittymistä, osallistumista tai pääsyä johonkin itsesääntelyorganisaatioon, jotta ne voisivat tarjota rahoituspalveluja osapuolen alueella tai alueelle, tai tarjoaa oikeuksia tai etuja, kun rahoituspalveluita tarjotaan tällaisen organisaation kautta, osapuoli varmistaa, että tällaiset itsesääntelyorganisaatiot noudattavat tässä luvussa vahvistettuja velvollisuuksia.

13.13 artikla

Maksu- ja selvitysjärjestelmät

Niillä ehdoilla ja edellytyksillä, joilla myönnetään kansallinen kohtelu, kukin osapuoli sallii alueelleen sijoittautuneiden toisen osapuolen rahoituspalvelujen tarjoajien pääsyn osapuolen tai sellaisen elimen, jolle osapuoli on siirtänyt toimivaltaa, ylläpitämiin maksu- ja selvitysjärjestelmiin sekä pääsyn sellaisiin virallisiin rahoitus- ja jälleenrahoitusmahdollisuuksiin, jotka ovat käytettävissä tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä. Tällä artiklalla ei anneta näille rahoituspalveluiden tarjoajille pääsyä osapuolen viimekäden ("lender of last resort") rahoitusmahdollisuuksiin.

13.14 artikla

Uudet rahoituspalvelut

1. Kukin osapuoli sallii toisen osapuolen rahoituslaitoksen tarjota kaikkia uusia rahoituspalveluita, joita ensiksi mainittu osapuoli vastaavissa tilanteissa sallisi omien rahoituslaitostensa tarjota oman lainsäädäntönsä mukaisesti tarvittaessa asianmukaiselle sääntelytaholle esitetystä pyynnöstä tai ilmoituksesta.

2. Osapuoli voi määrätä sen institutionaalisen ja oikeudellisen muodon, jonka kautta uutta rahoituspalvelua voidaan tarjota, ja se voi edellyttää, että palvelun tarjoamiseen hankitaan lupa. Jos lupa vaaditaan, päätös sen antamisesta on tehtävä kohtuullisen ajan kuluessa ja lupa voidaan evätä vain vakauden ja luotettavuuden turvaamiseen liittyvistä syistä.

3. Tällä artiklalla ei estetä sitä, että osapuolen rahoituslaitos voi pyytää toista osapuolta harkitsemaan luvan myöntämistä sellaiselle rahoituspalvelulle, jota ei tarjota kummankaan osapuolen alueella. Tällaiseen hakemukseen sovelletaan hakemuksen vastaanottavan osapuolen lainsäädäntöä, eivätkä sitä koske tämän artiklan mukaiset velvollisuudet.

13.15 artikla

Tiedon siirto ja käsittely

1. Kukin osapuoli sallii toisen osapuolen rahoituslaitoksen tai rajatylittävän rahoituspalveluiden tarjoajan siirtää tietojenkäsittelyssä tarvittavia tietoja sähköisesti tai muussa muodossa alueelleen ja sieltä pois, jos tällainen tietojenkäsittely on tarpeen kyseisen rahalaitoksen tai rajatylittävien rahoituspalveluiden tarjoajan tavanomaisessa liiketoiminnassa.

2. Kukin osapuoli pitää voimassa riittäviä suojatoimia yksityisyyden turvaamiseksi erityisesti henkilötietojen siirroissa. Jos rahoitustietojen siirtoon sisältyy henkilötietoja, tällaiset siirrot on toteutettava siirron lähtöalueena olevan osapuolen tietosuojalainsäädännön mukaisesti.

13.16 artikla

Vakauden ja luotettavuuden turvaamista koskeva poikkeus

1. Tällä sopimuksella ei estetä osapuolta ottamasta käyttöön tai pitämästä yllä kohtuullisia vakautta ja luotettavuutta turvaavia toimenpiteitä, mukaan luettuina

a) sijoittajien, tallettajien, vakuutuksenottajien tai sellaisten henkilöiden suojelu, joiden omaisuudenhoidosta vastaa rahoituslaitos, rajatylittävä rahoituspalveluiden tarjoaja tai rahoituspalveluiden tarjoaja;

b) rahoituslaitoksen, rajatylittävän rahoituspalveluiden tarjoajan tai rahoituspalvelun tarjoajan toiminnan turvallisuuden, vakauden, luotettavuuden tai taloudellisen vastuun varmistaminen; tai

c) osapuolen rahoitusjärjestelmän luotettavuuden ja vakauden turvaaminen.

2. Osapuoli voi vaatia toisen osapuolen rajatylittävien rahoituspalvelujen tarjoajien ja rahoitusvälineiden rekisteröintiä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta rahoituspalveluiden rajatylittävään kauppaan liittyvien muiden, toiminnan vakauden ja luotettavuuden turvaamiseen tarkoitettujen sääntelykeinojen käyttöä.

3. Jollei 13.3 ja 13.4 artiklasta muuta johdu, osapuoli voi vakauden ja luotettavuuden turvaamiseksi kieltää tietyn rahoituspalvelun tai -toiminnan. Tällaista kieltoa ei voida soveltaa kaikkiin rahoituspalveluihin tai kokonaiseen rahoituspalveluiden osa-alaan, kuten pankkitoimintaan.

13.17 artikla

Erityiset poikkeukset

1. Tätä sopimusta ei sovelleta julkisen elimen raha- ja valuuttakurssipolitiikan yhteydessä toteuttamiin toimenpiteisiin. Tällä kohdalla ei rajoiteta 8.5 (Suoritevaatimukset), 8.13 (Siirrot) tai 13.9 artiklan mukaisia osapuolen velvollisuuksia.

2. Tämä sopimus ei velvoita osapuolta toimittamaan tietoja tai sallimaan sellaisten tietojen saantia, jotka liittyvät yksittäisten kuluttajien, rajatylittävien rahoituspalveluiden tarjoajien tai rahoituslaitosten liiketoimintaan ja tileihin, tai mitään sellaisia luottamuksellisia tietoja, joiden paljastaminen estäisi lain noudattamisen tai olisi muutoin yleisen edun vastaista tai vaarantaisi tiettyjen yritysten oikeutetut kaupalliset edut.

13.18 artikla

Rahoituspalvelukomitea

1. Jäljempänä olevan 26.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) 1 kohdan f alakohdan nojalla perustettavaan rahoituspalvelukomiteaan kuuluu sellaisten rahoituspalvelupolitiikasta vastaavien viranomaisten edustajia, joilla on asiantuntemusta tämän luvun alalta. Kanadaa edustaa komiteassa valtionvarainministeriön (Department of Finance Canada) tai sen seuraajan virkamies.

2. Rahoituspalvelukomitea tekee päätöksensä yhteisellä suostumuksella.

3. Rahoituspalvelukomitea kokoontuu vuosittain tai muun päätöksensä mukaisesti, ja se

a) valvoo tämän luvun täytäntöönpanoa;

b) käy rahoituspalvelusektorin sääntelyä koskevaa vuoropuhelua, jotta voidaan parantaa osapuolten sääntelyjärjestelmien molemminpuolista tuntemusta ja tehdä yhteistyötä kansainvälisten standardien laadinnassa, kuten käy ilmi liitteeseen 13-C sisältyvästä rahoituspalvelusektorin sääntelyä koskevasta vuoropuhelusta tehdystä yhteisymmärryksestä; ja

c) panee täytäntöön 13.21 artiklan.

13.19 artikla

Neuvottelut

1. Osapuoli voi pyytää neuvotteluja toisen osapuolen kanssa kaikista tämän sopimuksen piirissä esiin nousevista kysymyksistä, jotka vaikuttavat rahoituspalveluihin. Toinen osapuoli tarkastelee pyyntöä myötämielisesti.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että 1 kohdan nojalla käytävissä neuvotteluissa sen valtuuskuntaan kuuluu virkamiehiä, joilla on tämän luvun alaan kuuluvaa asiaankuuluvaa asiantuntemusta. Kanadan osalta tämä tarkoittaa valtionvarainministeriön (Department of Finance Canada) tai sen seuraajan virkamiehiä.

13.20 artikla

Riitojen ratkaiseminen

1. Kahdettakymmenettäyhdeksättä lukua (Riitojenratkaisu), sellaisena kuin se on muutettuna tällä artiklalla, sovelletaan riitoihin, jotka kuuluvat tämän luvun piiriin.

2. Jos osapuolet eivät pysty sopimaan tämän luvun piiriin kuuluvien riitojen ratkaisemista varten perustettavan välimiespaneelin kokoonpanosta, sovelletaan 29.7 artiklaa (Välimiespaneelin kokoonpano). Kaikki viittaukset 29.8 artiklan (Välimiesten luettelo) nojalla laadittuun välimiesten luetteloon on kuitenkin luettava viittauksiksi tämän artiklan nojalla laadittuun välimiesten luetteloon.

3. CETA-sekakomitea voi laatia luettelon vähintään 15 henkilöstä, jotka haluavat ja voivat toimia välimiehinä, ja käyttää valintaperusteena objektiivisuutta, luotettavuutta ja hyvää arvostelukykyä. Kyseinen luettelo koostuu kolmesta alaluettelosta: yksi alaluettelo kummallekin osapuolelle ja yksi alaluettelo henkilöistä, jotka eivät ole kummankaan osapuolen kansalaisia, puheenjohtajana toimimista varten. Kussakin alaluettelossa on oltava vähintään viisi henkilöä. CETA-sekakomitea voi tarkastella luetteloa milloin tahansa, ja se varmistaa, että luettelo on tämän artiklan vaatimusten mukainen.

4. Luettelossa olevilla välimiehillä on oltava asiantuntemusta tai kokemusta rahoituspalveluita koskevasta lainsäädännöstä tai sääntelystä taikka niiden harjoittamisesta, mihin voi sisältyä myös rahoituspalveluiden tarjoajien sääntely. Puheenjohtajina toimivilla välimiehillä on oltava kokemusta myös neuvonantajana, paneelin jäsenenä tai välimiehenä toimimisesta riitojenratkaisumenettelyssä. Välimiesten on oltava riippumattomia ja toimittava yksilöinä eivätkä he saa ottaa ohjeita miltään organisaatiolta tai hallitukselta. Heidän on noudatettava liitteessä 29-B (Käytännesäännöt) olevia käytännesääntöjä.

5. Jos välimiespaneeli toteaa, että toimenpide ei ole tämän sopimuksen kanssa yhteensopiva ja toimenpide vaikuttaa

a) rahoituspalvelualaan ja mahdollisesti muihin aloihin, kantajaosapuoli voi keskeyttää rahoituspalvelualalla edut, jotka vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteen vaikutusta osapuolen rahoituspalvelualaan; tai

b) ainoastaan johonkin muuhun kuin rahoituspalvelualaan, kantajaosapuoli ei saa keskeyttää etuja rahoituspalvelualalla.

13.21 artikla

Sijoitusriidat rahoituspalveluissa

1. Sovelletaan kahdeksannen luvun F jaksoa (Sijoittajien ja valtioiden välisten sijoitusriitojen ratkaiseminen), sellaisena kuin se on muutettuna tällä artiklalla ja liitteellä 13-B

a) sijoitusriitoihin, jotka koskevat toimenpiteitä, joihin sovelletaan tätä lukua, ja joissa sijoittaja katsoo, että osapuoli on rikkonut 8.10 (Sijoittajien ja tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten kohtelu), 8.11 (Tappioiden korvaus), 8.12 (Pakkolunastus), 8.13 (Siirrot), 8.16 (Etujen kieltäminen), 13.3 tai 13.4 artiklaa; tai

b) kahdeksannen luvun F jakson (Sijoittajien ja valtioiden välisten sijoitusriitojen ratkaiseminen) nojalla vireille pantuihin sijoitusriitoihin, joissa on vedottu 13.16 artiklan 1 kohtaan.

2. Kun kyseessä on 1 kohdan a alakohdan mukainen sijoitusriita tai kun vastaaja vetoaa 13.16 artiklan 1 kohtaan 60 päivän kuluessa kanteen esittämisestä tuomioistuimelle 8.23 artiklan (Kanteen toimittaminen tuomioistuimelle) nojalla, muodostetaan 8.27 artiklan (Tuomioistuimen asettaminen) 7 kohdan mukaisesti tuomioistuimen jaosto 13.20 artiklan 3 kohdan mukaisesti laaditusta luettelosta. Jos vastaaja vetoaa 13.16 artiklan 1 kohtaan 60 päivän kuluessa kanteen esittämisestä muussa kuin 1 kohdan a alakohdan mukaisessa sijoitusriidassa, 8.27 artiklan (Tuomioistuimen asettaminen) 7 kohdan mukaiseen tuomioistuimen jaoston muodostamiseen sovellettava ajanjakso alkaa päivänä, jona vastaaja vetoaa 13.16 artiklan 1 kohtaan. Jos CETA-sekakomitea ei ole tehnyt nimityksiä 8.27 artiklan (Tuomioistuimen asettaminen) 2 kohdan mukaisesti 8.27 artiklan (Tuomioistuimen asettaminen) 17 kohdassa vahvistetun ajan kuluessa, kumpi tahansa riitaosapuoli voi pyytää sijoituksia koskevien riitaisuuksien kansainvälisen ratkaisu- ja sovittelukeskuksen, jäljempänä 'ICSID', pääsihteeriä valitsemaan tuomioistuimen jäsenet 13.20 artiklan mukaisesti laaditusta luettelosta. Jos 13.20 artiklan mukaista luetteloa ei ole laadittu päivänä, jona kanne esitetään 8.23 artiklan (Kanteen toimittaminen tuomioistuimelle) mukaisesti, ICSID:in pääsihteeri valitsee tuomioistuimen jäsenet yhden tai kummankin osapuolen 13.20 artiklan mukaisesti ehdottamista henkilöistä.

3. Vastaaja voi myös saattaa asian kirjallisesti rahoituspalvelukomitean käsiteltäväksi, jotta tämä tekee päätöksen siitä, onko 13.16 artiklan 1 kohdan mukainen poikkeus pätevä kanteen puolustukseksi ja jos on, missä määrin. Tällainen asian siirtäminen on tehtävä viimeistään sinä päivänä, jonka tuomioistuin vahvistaa vastaajalle sen vastaväitteen toimittamista varten. Jos vastaaja saattaa asian rahoituspalvelukomitean käsiteltäväksi tämän kohdan nojalla, kahdeksannen luvun F jaksossa (Sijoittajien ja valtioiden välisten sijoitusriitojen ratkaiseminen) tarkoitetut ajanjaksot tai menettelyt keskeytetään.

4. Jos asia saatetaan 3 kohdan mukaisesti rahoituspalvelukomitean käsiteltäväksi, rahoituspalvelukomitea tai, tapauksen mukaan, CETA-sekakomitea voi määrittää yhteisen kannan siihen, onko 13.16 artiklan 1 kohdan mukainen poikkeus pätevä kanteen puolustukseksi ja, jos on, missä määrin. Rahoituspalvelukomitea tai, tapauksen mukaan, CETA-sekakomitea toimittaa kopion yhteisestä kannastaan sijoittajalle ja tuomioistuimelle, jos se on asetettu. Jos yhteisessä kannassa päätellään, että 13.16 artiklan 1 kohta on pätevä puolustus kaikkiin kanteen osiin kokonaisuudessaan, sijoittajan katsotaan peruuttaneen kanteensa ja menettely keskeytetään 8.35 artiklan (Kanteesta luopuminen) mukaisesti. Jos yhteisessä kannassa päätellään, että 13.16 artiklan 1 kohta on pätevä puolustus vain joihinkin kanteen osiin, yhteinen kanta sitoo tuomioistuinta kanteen tällaisten osien osalta. Edellä olevassa 3 kohdassa tarkoitettua ajanjaksojen tai menettelyiden keskeyttämistä ei enää sovelleta, ja sijoittaja voi jatkaa kanteen muita osia.

5. Jos CETA-sekakomitea ei ole antanut yhteistä kantaa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asia siirrettiin rahoituspalvelukomitean käsittelyyn, 3 kohdassa tarkoitettua ajanjaksojen tai menettelyiden keskeyttämistä ei enää sovelleta ja sijoittaja voi jatkaa kannetta.

6. Vastaajan pyynnöstä tuomioistuin tekee ennakkopäätöksen siitä, onko 13.16 artiklan 1 kohta pätevä kanteen puolustukseksi ja jos on, missä määrin. Se, että vastaaja ei esitä tällaista pyyntöä, ei rajoita vastaajan oikeutta vedota 13.16 artiklan 1 kohtaan puolustuksena menettelyn myöhemmässä vaiheessa. Tuomioistuin ei saa tehdä mitään kielteistä päätelmää siitä, että rahoituspalvelukomitea tai CETA-sekakomitea ei ole sopinut yhteisestä kannasta liitteen 13-B mukaisesti.

NELJÄSTOISTA LUKU

Kansainväliset meriliikennepalvelut

14.1 artikla

Määritelmät

Tätä lukua sovellettaessa

tulliselvityspalveluilla tai **tullitoimipaikan asiamiespalveluilla** tarkoitetaan rahdin tuontiin, vientiin tai kauttakuljetukseen liittyvien tullimuodollisuuksien täyttämistä maksu- tai sopimusperusteisesti riippumatta siitä, onko tämä palvelu kyseisen palveluntarjoajan päätoimi vai sivutoimi;

konttiasema- ja varastopalveluilla tarkoitetaan konttien säilyttämistä joko satama-alueilla tai sisämaassa niiden pakkaamiseksi, puhdistamiseksi ja korjaamiseksi sekä niiden saattamiseksi liikennekelpoisiksi;

ovelta ovelle -kuljetuksella tai **multimodaalisella kuljetuksella** tarkoitetaan rahdin kuljettamista ainoastaan yhdellä kuljetusasiakirjalla käyttäen useampaa kuin yhtä kuljetusmuotoa ja siten, että kuljetukseen sisältyy kansainvälinen meriosuus;

syöttöliikenteellä tarkoitetaan kansainvälisen rahdin esi- ja jatkokuljetusta meriteitse, mukaan lukien konttien, kappaletavaran ja kuivan tai nestemäisen irtorahdin kuljetus osapuolen alueella sijaitsevien satamien välillä. Selkeyden vuoksi todetaan, että Kanadan osalta syöttöliikenteeseen voi sisältyä meren ja sisävesien välistä kuljetusta, jolloin sisävesillä tarkoitetaan säädöksessä *Customs Act* (R.S.C. 1985, c.1, 2nd Supp.) määriteltyjä sisävesiä;

kansainvälisellä rahdilla tarkoitetaan merialuksilla osapuolen sataman ja toisen osapuolen tai kolmannen maan sataman taikka Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion sataman ja Euroopan unionin jonkin muun jäsenvaltion sataman välillä kuljetettua rahtia;

kansainvälisillä meriliikennepalveluilla tarkoitetaan matkustajien tai rahdin kuljettamista merialuksilla osapuolen sataman ja toisen osapuolen tai kolmannen maan sataman taikka Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion sataman ja Euroopan unionin jonkin muun jäsenvaltion sataman välillä sekä suoraa sopimusta muiden liikennepalveluiden tarjoajien kanssa ovelta ovelle -kuljetuksen tai multimodaalisen kuljetuksen tarjoamiseksi mutta ei muiden liikennepalveluiden tarjoamista;

kansainvälisten meriliikennepalveluiden tarjoajilla tarkoitetaan

a) 1.1 artiklassa (Yleisesti sovellettavat määritelmät) määriteltyä osapuolen yritystä sekä tällaisen yksikön sivuliikettä; tai

b) 1.1 artiklassa (Yleisesti sovellettavat määritelmät) määriteltyä osapuolen kansalaisten omistuksessa tai määräysvallassa olevaa kolmannen maan yritystä, jos sen alukset on rekisteröity kyseisen osapuolen lainsäädännön mukaisesti ja purjehtivat kyseisen osapuolen lipun alla; tai

c) kolmannen maan yrityksen sivuliikettä, jolla on merkittävää liiketoimintaa osapuolen alueella ja joka toimii kansainvälisten meriliikennepalveluiden tarjonnan alalla. Selkeyden vuoksi todetaan, että kahdeksatta lukua (Sijoitukset) ei sovelleta tällaiseen sivuliikkeeseen;

varustamon edustajan palveluilla tarkoitetaan yhden tai useamman laivayhtiön tai varustamon kaupallisten etujen edustamista tietyllä maantieteellisellä alueella seuraavissa tarkoituksissa:

a) meriliikenteen ja siihen liittyvien oheispalvelujen markkinointiin ja myyntiin liittyvät toimet hinnoittelusta laskutukseen, konossementtien laatiminen yhtiöiden puolesta, tarvittavien oheispalvelujen ostaminen ja jälleenmyynti, asiakirjojen laatiminen ja liiketoimintaa koskevien tietojen toimittaminen; ja

b) aluksen satamakäynnin järjestäminen tai rahdin haltuunotto tarvittaessa varustamon puolesta;

meriliikenteen liitännäispalveluilla tarkoitetaan meriliikenteen lastinkäsittelypalveluita, tulliselvityspalveluita, konttiasema- ja varastointipalveluita, meriliikenteen huolintapalveluita sekä varastointipalveluita;

meriliikenteen lastinkäsittelypalveluilla tarkoitetaan ahtausyritysten ja terminaalien operaattoriyritysten toteuttamana, järjestämänä ja valvomana seuraavia:

a) lastin lastaaminen alukseen tai purkaminen aluksesta,

b) lastin kiinnittäminen tai irrottaminen; ja

c) lastin vastaanottaminen tai toimittaminen ja säilyttäminen ennen laivausta tai purkamisen jälkeen;

mutta siihen ei sisälly satamatyöläisten työ, jos tällainen työvoima on järjestetty ahtausyrityksistä ja terminaalien operaattoriyrityksistä riippumattomasti;

meriliikenteen huolintapalveluilla tarkoitetaan lähetysten järjestämistä ja valvontaa laivaajien puolesta tarjoamalla palveluita, kuten kuljetuspalveluiden ja niihin liittyvien palveluiden järjestämistä, rahdin osakuormausta ja pakkaamista, asiakirjojen laatimista ja liiketoimintaa koskevien tietojen toimittamista;

varastointipalveluilla tarkoitetaan jäähdytettyjen tai jäädytettyjen tavaroiden varastointipalveluja ja nesteiden tai kaasujen irtovarastointipalveluja sekä muita varastointipalveluita.

14.2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä lukua sovelletaan toimenpiteeseen, jonka osapuoli on ottanut käyttöön tai pitänyt voimassa ja joka koskee kansainvälisten meriliikennepalveluiden tarjoamista. ([1]) Selkeyden vuoksi todetaan, että tällaista toimenpidettä koskevat soveltuvin osin myös kahdeksas luku (Sijoitukset) ja yhdeksäs luku (Rajatylittävä palvelukauppa).

([1]) Tätä lukua ei sovelleta osapuolen lainsäädännössä annetun määritelmän mukaisiin kalastusaluksiin.

2. Selkeyden vuoksi todetaan, että 8.6 (Kansallinen kohtelu), 8.7 (Suosituimmuuskohtelu), 9.3 (Kansallinen kohtelu) ja 9.5 artiklan (Suosituimmuuskohtelu) mukaisesti osapuoli ei saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpidettä, joka koskee seuraavia:

a) kansainvälistä meriliikennepalvelua tarjoava alus, joka purjehtii toisen osapuolen lipun alla; ([1]) tai

b) sellaisen toisen osapuolen kansainvälisen meriliikennepalvelun tarjoaja,

ja joka myöntää vähemmän edullisen kohtelun kuin kyseinen osapuoli vastaavissa tilanteissa omille aluksilleen tai kansainvälisten meriliikennepalveluiden tarjoajilleen taikka kolmannen maan aluksille tai kansainvälisten meriliikennepalveluiden tarjoajille seuraavien osalta:

a) satamiin pääsy;

b) satamainfrastruktuurin ja -palveluiden, kuten luotsauksen ja hinauksen, käyttäminen;

c) merenkulun tukipalvelujen käyttö ja niistä johtuvat maksut ja palkkiot;

d) tullipalvelujen saanti; tai

e) laituripaikkojen sekä lastausta ja purkamista varten tarvittavien tilojen ja välineiden saanti. ([2])

14.3 artikla

Velvollisuudet

1. Kukin osapuoli sallii toisen osapuolen kansainvälisten meriliikennepalveluiden tarjoajien toteuttaman tyhjien, omassa omistuksessa olevien tai vuokrattujen konttien palauttamisen muulta kuin kaupalliselta perustalta kyseisen osapuolen satamien välillä.

2. Osapuoli sallii toisen osapuolen kansainvälisten meriliikennepalveluiden tarjoajien toteuttaman syöttöliikenteen kyseisen osapuolen satamien välillä.

3. Osapuoli ei saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa lastinjakojärjestelyitä kolmansien maiden kanssa missään kansainvälisissä meriliikennepalveluissa, kuivan ja nestemäisen irtolastin kuljetukset ja linjaliikenne mukaan luettuina.

4. Osapuoli ei saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpidettä, jossa edellytetään, että kaikki kansainvälinen lasti tai osa siitä on kuljetettava yksinomaan kyseiseen osapuoleen rekisteröidyillä taikka kyseisen osapuolen kansalaisten omistuksessa tai määräysvallassa olevilla aluksilla.

5. Osapuoli ei saa ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpidettä, jolla estetään toisen osapuolen kansainvälisten meriliikennepalveluiden tarjoajia tekemästä suoraan sopimuksia muiden kuljetuspalveluiden tarjoajien kanssa ovelta ovelle -kuljetusta tai multimodaalista kuljetusta varten.

14.4 artikla

Varaumat

1. Edellä olevaa 14.3 artiklaa ei sovelleta seuraaviin:

a) voimassa oleva vaatimustenvastainen toimenpide, jonka osapuoli pitää voimassa seuraavilla tasoilla:

i) Euroopan unioni, liitteessä I olevan luettelon mukaisesti;

ii) kansallinen hallinto, kyseisen osapuolen liitteessä I olevan luettelon mukaisesti;

([1]) Tämän luvun soveltamiseksi Euroopan unionin osalta toisen osapuolen lipun alla purjehtimisella tarkoitetaan Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion lipun alla purjehtimista.

([2]) Tätä kohtaa ei sovelleta aluksiin tai kansainvälisten meriliikennepalveluiden tarjoajiin, joita koskee Roomassa 22 päivänä marraskuuta 2009 tehty *sopimus laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen ehkäisemiseksi, estämiseksi ja lopettamiseksi toteutettavista satamavaltion toimenpiteistä*.

iii) provinssin, territorion tai alueen hallinto, kyseisen osapuolen liitteessä I olevan luettelon mukaisesti; tai

iv) paikallishallinto;

b) a alakohdassa tarkoitetun vaatimustenvastaisen toimenpiteen jatkaminen tai nopea uusiminen; tai

c) a alakohdassa tarkoitetun vaatimustenvastaisen toimenpiteen muutos siinä määrin, että muutos ei vähennä toimenpiteen vaatimustenmukaisuutta 14.3 artiklaan nähden verrattuna välittömästi ennen muutosta vallinneeseen tilanteeseen.

2. Edellä olevaa 14.3 artiklaa ei sovelleta toimenpiteeseen, jonka osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa liitteessä II olevassa luettelossaan vahvistettujen toimialojen, osa-alojen tai toimintojen osalta.

VIIDESTOISTA LUKU

Televiestintä

15.1 artikla

Määritelmät

Tätä lukua sovellettaessa

sisältölinkillä tarkoitetaan linkkiä, jolla siirretään ääntä tai television lähetyssignaaleja ohjelman tuotantokeskukseen;

kustannuspohjaisella tarkoitetaan kustannuksiin perustuvaa, mihin voi sisältyä erilaisia kustannusmenettelyjä eri laitteiden tai palveluiden osalta;

yrityksellä tarkoitetaan 8.1 artiklan (Määritelmät) määritelmän mukaista 'yritystä';

välttämättömillä resursseilla tarkoitetaan julkisen televiestintäverkon ja -palvelun resursseja,

a) jotka tarjoaa ainoastaan tai pääasiassa yksi tarjoaja tai rajallinen määrä tarjoajia; ja

b) joiden korvaaminen palvelun tarjoamista varten ei ole taloudellisesti tai teknisesti mahdollista;

yhteenliittämisellä tarkoitetaan yleisten televiestintäverkkojen tai -palvelujen tarjoajien linkittämistä, jotta yhden tarjoajan palveluja käyttävät voivat olla yhteydessä toisen tarjoajan käyttäjiin ja käyttää toisen tarjoajan palveluja;

yrityksen sisäisellä viestinnällä tarkoitetaan televiestintää, jonka avulla yritys viestii yrityksen sisällä tai tytäryhtiön, sivuliikkeen ja osapuolen kansallisen lainsäädännön mukaan sidosyritysten kanssa mutta joka ei sisällä kaupallisia tai ei-kaupallisia palveluita, jotka tarjotaan yrityksille, jotka eivät ole tytäryhtiöitä, sivuliikkeitä tai sidosyrityksiä tai joita tarjotaan asiakkaille tai potentiaalisille asiakkaille. Tämän määritelmän soveltamista varten käytetään kunkin osapuolen määritelmää 'tytäryhtiöstä', 'sivuliikkeestä' ja tarvittaessa 'sidosyrityksestä';

kiinteällä yhteydellä tarkoitetaan kahden tai useamman nimetyn pisteen välisiä televiestintäresursseja, jotka on osoitettu tietylle asiakkaalle tai asiakkaan valitsemille muille käyttäjille varattuun käyttöön tai saataville;

suurella palveluntarjoajalla tarkoitetaan toimittajaa, joka voi televiestintäverkkojen tai -palveluiden markkinoilla olennaisesti vaikuttaa osallistumisehtoihin hinnan ja tarjonnan osalta seuraavien tekijöiden vuoksi:

a) välttämättömät resurssit ovat sen hallinnassa; tai

b) se voi hyödyntää asemaansa markkinoilla;

verkon liityntäpisteellä tarkoitetaan fyysistä pistettä, jossa käyttäjälle tarjotaan pääsy yleiseen televiestintäverkkoon;

numeron siirrettävyydellä tarkoitetaan yleisten televiestintäpalveluiden loppukäyttäjälle tarjottavaa mahdollisuutta säilyttää puhelinnumeronsa vaihtaessaan yleisten televiestintäpalveluiden tarjoajaa samassa sijaintipaikassa ilman palvelun laatuun, luotettavuuteen tai käyttömukavuuteen kohdistuvaa haittaa;

yleisellä televiestintäverkolla tarkoitetaan yleistä televiestintäinfrastruktuuria, joka mahdollistaa televiestinnän määrättyjen verkon liityntäpisteiden välillä ja parissa;

yleisellä telepalvelulla tarkoitetaan televiestintäpalvelua, jonka osapuoli on nimenomaisesti tai käytännössä vaatinut tarjottavaksi yleisesti ja johon kuuluu asiakkaan toimittaman informaation reaaliaikainen siirto kahden tai useamman pisteen välillä ilman mitään päätepisteiden välillä tapahtuvaa asiakkaan informaation muodon tai sisällön muutosta. Palveluun voi sisältyä muun muassa puhelinpalveluita, pakettivälitteisiä tiedonsiirtopalveluita, piirikytkentäisiä tiedonsiirtopalveluita, teleksipalveluita, lennätinpalveluita, faksipalveluita, yksityisiä vuokrajohtoja koskevia palveluita sekä matkaviestintää ja henkilökohtaista viestintää koskevia palveluita ja järjestelmiä;

sääntelyviranomaisella tarkoitetaan televiestinnän sääntelystä vastaavaa elintä;

televiestintäpalveluilla tarkoitetaan kaikkia palveluita, jotka koostuvat signaalien lähettämisestä ja vastaanottamisesta sähkömagneettisesti, mutta niihin eivät sisälly toimialat, jotka koostuvat sisällön tarjoamisesta televiestinnän avulla; ja

käyttäjällä tarkoitetaan yritystä tai luonnollista henkilöä, joka käyttää tai pyytää yleisesti saatavilla olevaa televiestintäpalvelua.

15.2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä lukua sovelletaan osapuolen käyttöön ottamaan tai voimassa pitämään toimenpiteeseen, joka liittyy televiestintäverkkoihin tai -palveluihin, rajoittamatta osapuolen oikeutta rajoittaa palvelun tarjontaa liitteessä I tai II olevissa luetteloissa esitettyjen varaumiensa mukaisesti.

2. Tätä lukua ei sovelleta osapuolen toimenpiteeseen, joka vaikuttaa yleisön suoraan vastaanotettaviksi tarkoitettujen radio- tai televisio-ohjelmien lähetyksiin jollakin televiestintämenetelmällä, mukaan luettuina yleisradio- ja kaapelilähetykset. Selkeyden vuoksi todetaan, että tätä lukua sovelletaan sisältölinkkiin.

3. Tässä luvussa ei edellytetä, että

a) osapuoli antaa toisen osapuolen palveluntarjoajalle oikeuden perustaa, rakentaa, hankkia, vuokrata, käyttää tai tarjota muita televiestintäverkkoja tai -palveluita kuin mitä tässä sopimuksessa nimenomaisesti täsmennetään; tai

b) osapuoli tai osapuolen pakottama palveluntarjoaja perustaa, rakentaa, hankkii, vuokraa, käyttää tai tarjoaa televiestintäverkkoja tai -palveluita, joita ei yleisesti ole tarjolla.

15.3 artikla

Pääsy yleisiin televiestinnän siirtoverkkoihin tai -palveluihin ja niiden käyttö

1. Osapuoli varmistaa, että toisen osapuolen yritysten saatavilla ja käytettävissä ovat kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin yleiset televiestintäverkot ja -palvelut, myös laadun sekä teknisten standardien ja erittelyiden osalta. ([1]) Osapuolet soveltavat tätä velvollisuutta muun muassa 2–6 kohdassa vahvistetulla tavalla.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että toisen osapuolen yritysten saatavilla ja käytettävissä ovat kaikki yleiset televiestintäverkot ja -palvelut, yksityiset kiinteät yhteydet mukaan luettuina, joita sen alueella tai sen rajojen yli tarjotaan, ja varmistaa tätä varten, ellei 5 ja 6 kohdasta muuta johdu, että tällaiset yritykset voivat

a) ostaa tai vuokrata ja liittää päätelaitteita tai muita laitteita, jotka toimivat rajapintana yleiseen televiestintäverkkoon;

b) liittää yksityisiä vuokrattuja tai omistettuja kiinteitä yhteyksiä kyseisen osapuolen yleisiin televiestintäverkkoihin ja -palveluihin tai toisen yrityksen vuokraamiin tai omistamiin kiinteisiin yhteyksiin;

([1]) **syrjimättömällä** tarkoitetaan kohtelua, joka on yhtä edullinen kuin muille yrityksille niiden käyttäessä yleisiä televiestintäverkkoja tai -palveluita samanlaisissa tilanteissa myönnetty kohtelu.

c) käyttää valintansa mukaisia käyttöprotokollia; ja

d) toteuttaa kytkentä-, merkinanto- ja käsittelytoimintoja.

3. Kukin osapuoli varmistaa, että toisen osapuolen yritykset voivat käyttää yleisiä televiestintäverkkoja ja -palveluja sen alueella ja rajojen yli tiedonsiirtoa varten, mukaan lukien näiden yritysten sisäinen viestintä ja pääsy kumman tahansa osapuolen alueella tietokannoissa pidettäviin tai muulla tavalla säilytettyihin konekielellä luettaviin tietoihin.

4. Jäljempänä olevan 28.3 artiklan (Yleiset poikkeukset) mukaisesti ja sen estämättä, mitä 3 kohdassa määrätään, osapuoli toteuttaa soveltuvat toimenpiteet suojatakseen seuraavia:

a) yleisten televiestintäpalveluiden turvallisuus ja luottamuksellisuus; ja

b) yleisiä televiestintäpalveluja käyttävien yksityisyys;

sillä edellytyksellä, että näitä toimenpiteitä ei sovelleta tavalla, joka tarkoittaisi mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää tai kaupan peiteltyä rajoitusta.

5. Kukin osapuoli varmistaa, että yleisten televiestintäverkkojen ja -palveluiden saannille ja käytölle ei aseteta muita ehtoja kuin ne, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan

a) turvata televiestintäverkkojen tai -palveluiden tarjoajia koskevat julkisen palvelun velvollisuudet, ja erityisesti niiden mahdollisuudet pitää verkkojaan ja palvelujaan yleisesti saatavilla;

b) suojata yleisten televiestintäverkkojen ja -palvelujen teknistä eheyttä; tai

c) varmistaa, että toisen osapuolen palveluntarjoajat eivät tarjoa palveluita, joita on rajoitettu liitteessä I tai II olevassa osapuolen luettelossa vahvistetuilla varaumilla.

6. Edellyttäen, että yleisiin televiestintäverkkoihin tai -palveluihin pääsyä ja käyttöä koskevat ehdot täyttävät 5 kohdassa määrätyt kriteerit, ne voivat sisältää:

a) näiden palvelujen jälleenmyynnin tai jaetun käytön rajoituksia;

b) määrättyjen teknisten liitäntöjen käyttöä koskevan vaatimuksen, myös liitäntäprotokollat tällaisiin verkkoihin tai palveluihin liittämistä varten;

c) tarvittaessa vaatimukset näiden palveluiden yhteentoimivuutta varten;

d) päätelaitteiden tai muiden verkkoon liitettävien laitteiden tyyppihyväksyntä ja tekniset vaatimukset, jotka koskevat näiden laitteiden verkkoihin kiinnittämistä;

e) rajoituksia yhteenliittää yksityisesti vuokrattuja tai omistettuja kiinteitä yhteyksiä näihin verkkoihin tai palveluihin tai toisen yrityksen vuokraamiin tai omistamiin kiinteisiin yhteyksiin; ja

f) ilmoittamis-, rekisteröinti- ja lupavaatimuksia.

15.4 artikla

Suurille palveluntarjoajille asetettavat kilpailua edistävät toimenpiteet

1. Kukin osapuoli käyttää asianmukaisia toimenpiteitä sen estämiseksi, että palveluntarjoajat, jotka joko yksin tai yhdessä ovat suuria palveluntarjoajia, ottaisivat käyttöön kilpailua rajoittavia toimintatapoja tai jatkaisivat niitä.

2. Edellä 1 kohdassa mainittuihin kilpailua rajoittaviin toimintatapoihin kuuluvat seuraavat:

a) kilpailunvastaisen ristiintukemisen harjoittaminen;

b) kilpailijoilta saatujen tietojen käyttö kilpailua rajoittavasti; ja

c) se, ettei muiden palveluntarjoajien käyttöön anneta ripeästi teknisiä tietoja välttämättömistä resursseista eikä kaupallisesti tärkeitä tietoja, joita ne tarvitsevat voidakseen tarjota palveluja.

15.5 artikla

Pääsy välttämättömiin resursseihin

1. Kukin osapuoli varmistaa, että sen alueen suuret palveluntarjoajat tarjoavat saataville välttämättömät resurssit, joihin voi sisältyä muun muassa verkkoelementtejä, toiminnan tukijärjestelmiä tai tukirakenteita, toisen osapuolen televiestintäpalveluiden tarjoajille kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin ja kustannuspohjaisin hinnoin.

2. Kukin osapuoli voi määritellä oman lainsäädäntönsä mukaisesti ne välttämättömät resurssit, jotka se edellyttää alueellaan tarjottavan saataville.

15.6 artikla

Yhteenliittäminen

1. Kukin osapuoli varmistaa, että sen alueen suuret palveluntarjoajat tarjoavat yhteenliittämismahdollisuuden

a) missä tahansa verkon teknisesti mahdollisessa pisteessä;

b) syrjimättömin ehdoin ja edellytyksin (mukaan luettuina tekniset standardit ja eritelmät) ja syrjimättömin hinnoin;

c) laadultaan yhtä korkeatasoisena kuin se, jota tarjotaan niiden omille vastaaville palveluille tai niihin vailla sidosyhteyttä olevien palveluntarjoajien taikka niiden tytäryhtiöiden tai muiden sidosyrityksen vastaaville palveluille;

d) joutuisasti ja soveltaen periaatteita, ehtoja (mukaan luettuina tekniset standardit ja eritelmät) ja kustannusperusteisia hintoja, jotka ovat läpinäkyviä, taloudelliseen toteutettavuuteen nähden kohtuullisia ja riittävän eriteltyjä, jotta palveluntarjoajan ei tarvitse maksaa sellaisista verkon osista tai toiminteista, joita se ei tarvitse palvelunsa tarjoamiseen; ja

e) käyttäjien enemmistölle tarjottujen verkon liityntäpisteiden lisäksi pyynnöstä myös muissa pisteissä sellaista maksua vastaan, joka perustuu tarvittavien lisätoiminteiden rakentamiskustannuksiin.

2. Palveluntarjoajalla, jolla on yleisten televiestintäverkkojen ja -palveluiden tarjoamista koskeva lupa, on oikeus neuvotella uusi sopimus verkkojen yhteenliittämisestä muiden yleisten televiestintäverkkojen ja -palveluiden tarjoajien kanssa. Kukin osapuoli varmistaa, että suurten palveluntarjoajien edellytetään antavan yhteenliittämistarjouksen mallin tai neuvottelevan verkkojen yhteenliittämissopimuksia muiden yleisten televiestintäverkkojen ja -palveluiden tarjoajien kanssa.

3. Kukin osapuoli varmistaa, että yleisten televiestintäpalveluiden toimittajat, jotka verkkojen yhteenliittämisjärjestelyjä koskevien neuvottelujen myötä saavat tietoja toisilta tällaisilta toimittajilta, käyttävät tällaisia tietoja ainoastaan siihen tarkoitukseen, johon ne on annettu, ja huolehtivat aina toimitettujen tai tallennettujen tietojen luottamuksellisuudesta.

4. Kukin osapuoli varmistaa, että menettelyt, joilla yhteenliittäminen suureen palveluntarjoajaan toteutetaan, julkistetaan.

5. Kukin osapuoli varmistaa, että suuret palveluntarjoajat julkaisevat joko yhteenliittämissopimuksensa tai tarvittaessa yhteenliittämistarjouksensa mallin.

15.7 artikla

Lupa televiestintäpalveluiden tarjoamiseen

Kunkin osapuolen olisi varmistettava, että lupa televiestintäpalveluiden tarjoamiseen perustuu yksinkertaiseen ilmoitusmenettelyyn, aina kun tämä on mahdollista.

15.8 artikla

Yleispalvelut

1. Kullakin osapuolella on oikeus määritellä, minkälaiset yleispalveluvelvoitteet se haluaa pitää voimassa.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että kaikkia yleispalvelua koskevia toimenpiteitä, jotka se ottaa käyttöön tai pitää voimassa, hallinnoidaan läpinäkyvästi, objektiivisesti, syrjimättömästi ja kilpailun kannalta puolueettomalla tavalla. Kukin osapuoli varmistaa, ettei sen määräämä yleispalveluvelvoite ole raskaampi kuin mikä on tarpeen osapuolen määrittelemää yleispalvelutyyppiä varten.

3. Kaikkien tarjoajien olisi oltava hyväksymiskelpoisia yleispalvelun varmistamiseen. Jos tarjoaja nimetään yleispalvelun tarjoajaksi, osapuoli varmistaa, että tällainen valinta tehdään tehokkaalla, läpinäkyvällä ja syrjimättömällä menetelmällä.

15.9 artikla

Rajalliset voimavarat

1. Kukin osapuoli hallinnoi menettelyjään, jotka koskevat rajallisten voimavarojen, kuten taajuuksien, numeroiden ja reititysoikeuksien, myöntämistä ja käyttöä, puolueettomasti, joutuisasti, läpinäkyvästi ja syrjimättömästi.

2. Sen estämättä, mitä 8.4 (Markkinoille pääsy) ja 9.6 artiklassa (Markkinoille pääsy) määrätään, osapuoli voi ottaa käyttöön tai ylläpitää taajuuksien jakamista ja myöntämistä sekä taajuushallintoa koskevan toimenpiteen. Näin ollen kukin osapuoli säilyttää oikeuden laatia taajuuksia ja taajuushallintoa koskevan politiikkansa, joka voi rajoittaa yleisten televiestintäpalveluiden tarjoajien määrää, ja soveltaa sitä. Kukin osapuoli säilyttää samoin oikeutensa jakaa taajuusalueita ottaen huomioon nykyiset ja tulevat tarpeet.

3. Kukin osapuoli julkaisee myönnettyjen taajuuskaistojen kulloisenkin tilanteen, mutta yksityiskohtaisia tietoja julkishallinnon erityisiin käyttötarkoituksiin myönnetyistä taajuuksista ei edellytetä.

15.10 artikla

Numeron siirrettävyys

Kukin osapuoli varmistaa että yleisten televiestintäpalveluiden tarjoajat mahdollistavat sen alueella numeron siirrettävyyden kohtuullisin ehdoin ja edellytyksin.

15.11 artikla

Sääntelyviranomainen

1. Kukin osapuoli varmistaa, että sääntelyviranomainen on oikeudellisesti erillinen ja toiminnallisesti riippumaton kaikista yleisten televiestintäverkkojen, -palveluiden tai -laitteistojen tarjoajista, myös silloin jos jollakin osapuolella on omistuksessaan tai määräysvallassaan televiestintäverkkojen tai -palveluiden tarjoaja.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että sen sääntelyviranomaisen tekemät päätökset ja noudattamat menettelyt ovat tasapuolisia kaikkien markkinaosapuolten kannalta ja niitä pannaan täytäntöön läpinäkyvästi ja kohtuullisessa ajassa.

3. Kukin osapuoli varmistaa, että sen sääntelyviranomaisella on riittävät valtuudet alan sääntelyyn, myös varmistamalla, että sillä on valtuudet

a) edellyttää televiestintäverkkojen tai -palveluiden tarjoajilta sellaisten tietojen toimittamista sääntelyviranomaiselle, joita tämä pitää tarpeellisena tehtäviensä suorittamiseksi; ja

b) 15.3–15.6 artiklassa vahvistettuja velvollisuuksia koskevien päätöstensä täytäntöönpanoon soveltuvilla seuraamuksilla, joihin voi sisältyä taloudellisia seuraamuksia, oikaisutoimia tai toimilupien keskeyttämisiä tai peruuttamisia.

15.12 artikla

Televiestintäriitojen ratkaiseminen

Muutoksenhaku sääntelyviranomaisilta

1. Jäljempänä olevien 27.3 (Hallinnolliset menettelyt) ja 27.4 (Uudelleentarkastelu ja muutoksenhaku) artiklan mukaisesti kukin osapuoli varmistaa, että

a) yritykset voivat joutuisasti hakea muutosta osapuolen sääntelyviranomaisilta yleisten televiestintäverkkojen tai -palveluiden toimittajien kanssa syntyvien riitojen ratkaisemiseksi asioissa, jotka kuuluvat 15.3–15.6 artiklan piiriin ja jotka osapuolen lainsäädännön mukaisesti kuuluvat sääntelyviranomaisen toimivaltaan. Sääntelyviranomaisen on tarvittaessa annettava sitova päätös, jolla riita ratkaistaan kohtuullisen ajan kuluessa; ja

b) toisen osapuolen televiestintäverkkojen tai -palveluiden toimittajat, jotka pyytävät pääsyä välttämättömiin resursseihin tai yhteenliittämistä osapuolen alueella toimivan suuren palveluntarjoajan kanssa, voivat kohtuullisen ja julkisesti ilmoitetun ajan kuluessa hakea muutosta sääntelyviranomaiselta, jotta voidaan ratkaista kyseisen suuren palveluntarjoajan kanssa syntyvät riidat, jotka koskevat yhteenliittymiseen tai laitteiston saantiin sovellettavia ehtoja, edellytyksiä ja hintoja.

Muutoksenhaku sääntelyviranomaisen määrityksiin tai päätöksiin ja niiden tarkistus

2. Kukin osapuoli varmistaa, että yritys, jonka etuihin sääntelyviranomaisen määritys tai päätös vaikuttaa kielteisesti, voi hakea kyseisen määrityksen tai päätöksen tarkistamista puolueettomalta ja riippumattomalta oikeudelliselta, oikeudelliseen verrattavalta tai hallinnolliselta viranomaiselta osapuolen lainsäädännön mukaisesti. Oikeudellisen, oikeudelliseen verrattavan tai hallinnollisen viranomaisen on toimitettava yritykselle kirjallisesti syyt, jotka tukevat sen tekemää määritystä tai päätöstä. Kukin osapuoli varmistaa, että sääntelyviranomainen panee täytäntöön tällaiset määritykset tai päätökset, ottaen huomioon mahdollinen muutoksenhaku tai lisätarkistukset.

3. Muutoksenhaku ei oikeuta sääntelyviranomaisten määrityksen tai päätöksen noudattamatta jättämiseen, ellei asianmukainen oikeusviranomainen keskeytä tällaisen määrityksen tai päätöksen soveltamista.

15.13 artikla

Avoimuus

1. Jäljempänä olevien 27.1 (Julkaiseminen) ja 27.2 artiklan (Tietojen antaminen) mukaisesti ja muiden tietojen julkaisemista koskevien tämän luvun määräysten lisäksi kukin osapuoli tarjoaa julkisesti saataville

a) sääntelyviranomaisen tehtävät helposti saatavilla olevassa ja selkeässä muodossa, erityisesti jos vastuut on osoitettu useammalle kuin yhdelle elimelle;

b) sen yleisiin televiestintäverkkoihin ja -palveluihin liittyvät toimenpiteet, myös

   i) sen sääntelyviranomaisen säännöt sekä näiden sääntöjen perusta;

   ii) tariffit ja muut palveluita koskevat ehdot ja edellytykset;

   iii) teknisten rajapintojen eritelmät;

   iv) päätelaitteiden tai muiden laitteiden liittämistä yleiseen televiestintäverkkoon koskevat edellytykset;

   v) mahdolliset ilmoitus-, lupa-, rekisteröinti- tai lisenssivaatimukset; ja

c) tiedot standardeihin liittyvien toimenpiteiden valmistelusta, muuttamisesta ja hyväksymisestä vastaavista elimistä.

15.14 artikla

Joustavuus

Osapuolet tunnustavat markkinakilpailun merkityksen, kun pyritään saavuttamaan televiestintäpalveluita koskevia oikeutettuja poliittisia tavoitteita. Tätä varten ja siinä määrin kuin lainsäädännössä tästä säädetään, kukin osapuoli voi pidättäytyä soveltamasta televiestintäpalveluihin sääntelyä, kun markkina-analyysin pohjalta todetaan, että tehokas kilpailu on saavutettu.

15.15 artikla

Suhde muihin lukuihin

Jos tämä luku ja jokin muu luku ovat keskenään ristiriidassa, sovelletaan siltä osin tätä lukua.

KUUDESTOISTA LUKU

Sähköinen kaupankäynti

16.1 artikla

Määritelmät

Tätä lukua sovellettaessa

toimittamisella tarkoitetaan tietokoneohjelmaa, tekstiä, videota, ääntä, äänitallennetta tai muuta digitaalisesti koodattua toimitusta; ja

sähköisellä kaupankäynnillä tarkoitetaan kaupankäyntiä joko yksinomaan televiestinnän välityksellä tai yhdistettynä muuhun tieto- ja viestintätekniikkaan.

16.2 artikla

Tavoite ja soveltamisala

1. Osapuolet tunnustavat, että sähköinen kauppa lisää talouskasvua ja kaupan mahdollisuuksia monilla aloilla, ja vahvistavat WTO:n sääntöjen sovellettavuuden sähköiseen kauppaan. Ne sopivat edistävänsä sähköistä kaupankäyntiä välillään tekemällä yhteistyötä erityisesti sähköisen kaupankäynnin alalla esille tulevissa tämän luvun piiriin kuuluvissa kysymyksissä.

2. Tällä luvulla ei määrätä osapuolelle velvollisuutta hyväksyä sähköisesti tapahtuvaa toimitusta, lukuun ottamatta tämän sopimuksen jonkin muun määräyksen mukaisia osapuolta koskevia velvollisuuksia.

16.3 artikla

Sähköisten toimitusten tulli

1. Osapuoli ei saa määrätä sähköisesti tapahtuvalle toimitukselle tullia, maksua tai korvausta.

2. Selkeyden vuoksi todetaan, että 1 kohdalla ei estetä osapuolta määräämästä sisäistä veroa tai muuta sisäistä maksua sähköisesti tapahtuvalle toimitukselle sillä edellytyksellä, että kyseinen vero tai maksu määrätään tämän sopimuksen kanssa yhteensopivasti.

16.4 artikla

Luottamus sähköiseen kaupankäyntiin

Kunkin osapuolen olisi otettava käyttöön tai pidettävä voimassa lainsäädäntöä, asetuksia tai hallinnollisia toimenpiteitä, joilla suojellaan sähköisen kaupankäynnin käyttäjien henkilötietoja, ja tehdessään näin ne ottavat asianmukaisesti huomioon niiden tämän kysymyksen kannalta merkittävien kansainvälisten järjestöjen, joiden jäsen kumpikin osapuoli on, antamat kansainväliset tietosuojastandardit.

16.5 artikla

Yleiset määräykset

Osapuolet ottavat huomioon sähköisen kaupankäynnin tarjoamat mahdollisuudet yhteiskunnan ja talouden kehityksen välineenä ja tunnustavat seuraavien merkityksen:

a) niiden kansallisten sääntelypuitteiden selkeyden, avoimuuden ja ennakoitavuuden merkitys sähköisen kaupankäynnin kehityksen mahdollisimman laajassa tukemisessa;

b) yhteentoimivuus, innovaatiot ja kilpailu sähköisen kaupankäynnin tukemisessa; ja

c) sähköisen kaupankäynnin helpottaminen pienissä ja keskisuurissa yrityksissä.

16.6 artikla

Sähköistä kaupankäyntiä koskeva vuoropuhelu

1. Osapuolet tunnustavat sähköisen kaupankäynnin maailmanlaajuisen luonteen ja sopivat pitävänsä yllä vuoropuhelua sähköisen kaupankäynnin esiin tuomista kysymyksistä, kuten seuraavista:

a) yleisölle annettujen sähköisten allekirjoitusten varmenteiden tunnustaminen ja rajatylittävien varmennepalveluiden helpottaminen;

b) välittävien palveluntarjoajien vastuu tiedon toimittamisen tai tallentamisen osalta;

c) ei-toivotun sähköisen kaupallisen viestinnän käsittely; ja

d) henkilötietojen suoja sekä kuluttajien ja yritysten suojelu harhaanjohtavilta ja vilpillisiltä toimintatavoilta sähköisen kaupankäynnin alalla.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukainen vuoropuhelu voi tapahtua tietojenvaihtona osapuolten lainsäädännöstä, säännöistä ja muista näitä seikkoja koskevista toimenpiteistä sekä kokemusten jakamisena tällaisen lainsäädännön, sääntöjen ja muiden toimenpiteiden täytäntöönpanosta.

3. Osapuolet tunnustavat sähköisen kaupankäynnin maailmanlaajuisen luonteen ja vahvistavat, että aktiivinen osallistuminen monenvälisille foorumeille on tärkeää sähköisen kaupankäynnin kehityksen edistämiseksi.

16.7 artikla

Suhde muihin lukuihin

Mahdollisissa ristiriitatapauksissa tämän luvun ja tämän sopimuksen jonkin muun luvun määräysten välillä kyseisen muun luvun määräyksillä on etusija ristiriitaisuuden osalta.

SEITSEMÄSTOISTA LUKU

Kilpailupolitiikka

17.1 artikla

Määritelmät

Tätä lukua sovellettaessa

yrityksen kilpailunvastaisella toimintatavalla tarkoitetaan kilpailunvastaisia sopimuksia, kilpailijoiden yhdenmukaistettuja menettelytapoja tai sopimuksia, määräävässä markkina-asemassa olevan yrityksen kilpailunvastaisia toimintatapoja sekä yrityssulautumia, joilla on merkittäviä kilpailunvastaisia vaikutuksia; ja

yleishyödyllisellä taloudellisella palvelulla tarkoitetaan Euroopan unionin osalta palvelua, jota tavanomaisissa markkinaolosuhteissa toimiva yritys ei voi tyydyttävästi sekä hinnan, objektiivisten laatuperusteiden, jatkuvuuden ja palvelun saatavuuden osalta tarjota yleisen edun mukaisesti. Valtion on annettava yleishyödyllisen taloudellisen palvelun tarjonta yhden tai useamman yrityksen hoidettavaksi julkisen palvelun sopimuksella, jossa määritellään kyseisten yritysten ja valtion velvollisuudet.

17.2 artikla

Kilpailupolitiikka

1. Osapuolet tunnustavat vapaan ja vääristymättömän kilpailun merkityksen kauppasuhteissaan. Osapuolet tunnustavat, että yritysten kilpailunvastaiset toimintatavat voivat vääristää markkinoiden asianmukaista toimintaa ja vaarantaa kaupan vapauttamisesta saatavat edut.

2. Osapuolet toteuttavat soveltuvia toimenpiteitä kieltääkseen yritysten kilpailunvastaiset toimintatavat ja tunnustavat, että tällaiset toimenpiteet tukevat tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamista.

3. Osapuolet tekevät yhteistyötä asioissa, jotka liittyvät yritysten kilpailunvastaisten toimintatapojen kieltämiseen vapaakauppa-alueella Bonnissa 17 päivänä kesäkuuta 1999 *Euroopan yhteisöjen ja Kanadan hallituksen välisen kilpailulainsäädäntöjen soveltamisesta* tehdyn sopimuksen mukaisesti.

4. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden on oltava avoimuuden, syrjimättömyyden ja oikeudenmukaisen menettelyn periaatteiden mukaisia. Kilpailulainsäädännön soveltamiseen tehtävien poikkeusten on oltava avoimia. Osapuoli tarjoaa toisen osapuolen saataville julkista tietoa, joka koskee tällaisia sen kilpailulainsäädännössä vahvistettuja poikkeuksia.

17.3 artikla

Kilpailupolitiikan soveltaminen yrityksiin

1. Osapuoli varmistaa, että 17.2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä sovelletaan osapuoliin sen lainsäädännössä edellytetyssä laajuudessa.

2. Selkeyden vuoksi todetaan, että

a) Kanadan osalta säädös *Competition Act* (R.S.C. 1985, c. C-34) on sitova ja sitä sovelletaan Kanadan tai provinssin osalta valtion asiamieheen (*an agent of Her Majesty in right of Canada or of a province*), joka on yhtiö (*corporation*), sen harjoittamien kaupallisten toimien osalta todellisessa tai potentiaalisessa kilpailussa muiden henkilöiden kanssa siinä määrin kuin sitä sovellettaisiin, jos asiamies ei olisi valtion asiamies. Asiamiehiä voivat olla valtionyritykset, monopolit sekä yritykset, joille on myönnetty erityisoikeuksia, yksinoikeuksia tai etuoikeuksia; ja

b) Euroopan unionissa sovelletaan Euroopan unionin kilpailusääntöjä valtionyrityksiin, monopoleihin sekä yrityksiin, joille on myönnetty erityisoikeuksia tai yksinoikeuksia. Näitä sääntöjä sovelletaan kuitenkin yrityksiin, joille on siirretty yleishyödyllisen taloudellisen palvelun hoitaminen tai jotka ovat luonteeltaan tuloja tuottavia monopoleja, siinä määrin kuin näiden sääntöjen soveltamisella ei oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estetä niille määrättyjen erityistehtävien toteuttamista.

17.4 artikla

Riitojen ratkaiseminen

Mihinkään tässä luvussa ei sovelleta minkäänlaista tämän sopimuksen nojalla tapahtuvaa riitojen ratkaisemista.

KAHDEKSASTOISTA LUKU

Valtionyritykset, monopolit ja yritykset, joille on myönnetty erityisoikeuksia tai etuoikeuksia

18.1 artikla

Määritelmät

Tätä lukua sovellettaessa

tämän sopimuksen piiriin kuuluvalla elimellä tarkoitetaan

a) monopolia;

b) tavaran tai palvelun tarjoajaa, jos kyseessä on yksi harvoista tavaran tai palveluiden tarjoajista, joille osapuoli on virallisesti tai käytännössä antanut luvan tai jotka osapuoli on perustanut, ja jos osapuoli olennaisilta osin estää alueellaan tällaisten tarjoajien välisen kilpailun;

c) kaikkia elimiä, joille osapuoli on virallisesti tai käytännössä myöntänyt erityisoikeuksia tai etuoikeuksia jonkin tavaran tai palvelun tarjoamiseen, mikä olennaisesti vaikuttaa kaikkien muiden yritysten mahdollisuuteen tarjota samaa tavaraa tai palvelua samalla maantieteellisellä alueella olennaisilta osin vastaavissa olosuhteissa ja antaa elimelle mahdollisuuden välttää kokonaan tai osittain kilpailupaineita tai markkinoiden rajoituksia; ([1]) tai

d) valtionyrityksiä;

nimeämisellä tarkoitetaan monopolin perustamista tai sallimista tai monopolin alan laajentamista uuteen tavaraan tai palveluun;

kaupallisten näkökohtien mukaisuudella tarkoitetaan tavanomaisten yritystoiminnan käytäntöjen mukaisuutta yksityisomistuksessa olevassa yrityksessä kyseisellä toimialalla; ja

syrjimättömällä kohtelulla tarkoitetaan tässä sopimuksessa vahvistetuista kansallisesta kohtelusta ja suosituimmuuskohtelusta parempaa.

18.2 artikla

Soveltamisala

1. Osapuolet vahvistavat oikeutensa ja velvollisuutensa, jotka ovat GATT 1994 -sopimuksen XVII artiklan 1–3 kohdan, *tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994 XVII artiklan tulkinnasta tehdyn sopimuksen* ja GATS-sopimuksen VIII artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisia; nämä sisällytetään tähän sopimukseen ja otetaan osaksi sitä.

2. Tätä lukua ei sovelleta osapuolen toteuttamiin valtion käyttöön tarkoitettuihin tavara- ja palveluhankintoihin, joita ei ole tarkoitettu edelleen kaupallisesti myytäviksi taikka tavaroiden tai palvelujen tarjoamiseksi kaupalliseen myyntiin, riippumatta siitä, kuuluuko hankinta 19.2 artiklassa (Soveltamisala) tarkoitettuihin 'tämän sopimuksen piiriin kuuluviin hankintoihin'.

([1]) Selkeyden vuoksi todetaan, että toimiluvan myöntäminen rajoitetulle määrälle yrityksiä puolueettomien, suhteellisten ja syrjimättömien perusteiden mukaisesti, kun kyseessä on rajallisten voimavarojen jakaminen, ei sinänsä muodosta erityisoikeutta.

3. Jäljempänä olevia 18.4 ja 18.5 artiklaa ei sovelleta 8.2 (Soveltamisala) ja 9.2 artiklassa (Soveltamisala) vahvistettuihin toimialoihin.

4. Jäljempänä olevia 18.4 ja 18.5 artiklaa ei sovelleta tämän sopimuksen piiriin kuuluvan elimen toimenpiteeseen, jos liitteessä I, II tai III olevassa osapuolen luettelossa esitettyä osapuolen varaumaa kansallisen kohtelun tai suosituimmuuskohtelun osalta sovellettaisiin, jos saman toimenpiteen olisi ottanut käyttöön tai pitänyt voimassa kyseinen osapuoli.

18.3 artikla

Valtionyritykset, monopolit ja yritykset, joille on myönnetty erityisoikeuksia tai etuoikeuksia

1. Rajoittamatta tässä sopimuksessa vahvistettuja osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia mikään tässä luvussa ei estä osapuolta nimeämästä tai ylläpitämästä valtionyritystä tai monopolia tai myöntämästä yritykselle erityis- tai yksinoikeuksia.

2. Osapuoli ei vaadi tai rohkaise tämän sopimuksen piiriin kuuluvaa elintä toimimaan tavalla, joka ei ole yhteensopiva tämän sopimuksen kanssa.

18.4 artikla

Syrjimätön kohtelu

1. Kukin osapuoli varmistaa, että sen alueella tämän sopimuksen piiriin kuuluva elin myöntää tämän sopimuksen piiriin kuuluvalle sijoitukselle, toisen osapuolen tavaralle tai toisen osapuolen palveluntarjoajalle syrjimättömän kohtelun tavaran tai palvelun oston tai myynnin yhteydessä.

2. Jos 18.1 artiklan ensimmäisessä kohdassa annetun 'tämän sopimuksen piiriin kuuluvan elimen' määritelmän b–d alakohdassa kuvattu sopimuksen piiriin kuuluva elin toimii 18.5 artiklan 1 kohdan mukaisesti, osapuolen, jonka alueella sopimuksen piiriin kuuluva elin sijaitsee, katsotaan toimivan 1 kohdassa vahvistettujen velvollisuuksien mukaisesti kyseisen tämän sopimuksen piiriin kuuluvan elimen osalta.

18.5 artikla

Kaupalliset näkökohdat

1. Kukin osapuoli varmistaa, että sen alueella tämän sopimuksen piiriin kuuluva elin toimii kaupallisten näkökohtien mukaisesti ostaessaan tai myydessään tavaroita, myös hinnan, laadun, saatavuuden, markkinoitavuuden, kuljetuksen ja muiden osto- tai myyntiehtojen osalta, ja ostaessaan tai tarjotessaan palveluita, myös silloin kun tavarat tai palvelut tarjotaan toisen osapuolen sijoittajan sijoitukseen tai tällainen sijoitus tarjoaa ne.

2. Sillä edellytyksellä, että tämän sopimuksen piiriin kuuluvan elimen toiminta on 18.4 artiklan ja seitsemännentoista luvun (Kilpailupolitiikka) mukaista, 1 kohtaan sisältyvää velvollisuutta ei sovelleta,

a) kun kyseessä on monopoli, sen tarkoituksen saavuttamiseen, jota varten monopoli on perustettu tai jota varten erityisoikeudet tai etuoikeudet on myönnetty, kuten julkisen palvelun velvoite tai aluekehitys; tai

b) kun kyseessä on valtionyritys, sen julkisen tehtävän täyttämiseen.

YHDEKSÄSTOISTA LUKU

Julkiset hankinnat

19.1 artikla

Määritelmät

Tätä lukua sovellettaessa

kaupallisilla tavaroilla tai palveluilla tarkoitetaan sellaisia tavaroita tai palveluja, joita yleensä myydään tai tarjotaan myytäviksi kaupallisilla markkinoilla julkishallinnon ulkopuolisille ostajille julkishallinnon ulkopuolisiin tarkoituksiin ja joita tavanomaisesti ostavat tällaiset asiakkaat;

rakennusalan palvelulla tarkoitetaan palvelua, jonka tavoitteena on toteuttaa millä tahansa tavalla jokin Yhdistyneiden kansakuntien väliaikaisen yhteisen tuoteluokituksen, jäljempänä 'CPC-luokitus', alajaksossa 51 tarkoitettu maa- ja vesirakentamiseen tai rakennusten rakentamiseen liittyvä työsuorite;

sähköisellä huutokaupalla tarkoitetaan iteraatioprosessia, jossa toimittajat käyttävät sähköisiä välineitä uusien hintojen tai tarjouksen määrällisesti esitettävien, arviointiperusteisiin liittyvien muiden tekijöiden kuin hinnan tai molempien esittämiseen, minkä perusteella tarjoukset asetetaan järjestykseen tai niiden järjestystä muutetaan;

ilmauksilla **kirjallisesti** taikka **kirjallisena tai kirjallisina** tarkoitetaan mitä tahansa sanallista ilmaisua tai numeroilmaisua, joka voidaan lukea, toistaa ja tuoda julki myöhemmin. Se voi sisältää sähköisesti lähetettyjä ja tallennettuja tietoja;

suljetulla tarjouspyyntömenettelyllä tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö ottaa yhteyttä valitsemaansa toimittajaan tai valitsemiinsa toimittajiin;

toimenpiteellä tarkoitetaan mitä tahansa lakia, määräystä, menettelyä, hallinnollista ohjetta tai käytäntöä tai hankintayksikön toimintaa, joka liittyy tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaan hankintaan;

kestoluettelolla tarkoitetaan luetteloa toimittajista, jotka hankintayksikön mukaan täyttävät kyseiseen luetteloon osallistumista koskevat edellytykset, ja jota hankintayksikkö aikoo käyttää useammin kuin kerran;

aiottua hankintaa koskevalla ilmoituksella tarkoitetaan ilmoitusta, jonka hankintayksikkö julkaisee ja jossa kiinnostuneita toimittajia pyydetään jättämään osallistumishakemus tai tarjous tai molemmat;

vastikkeilla tarkoitetaan kaikkia ehtoja tai sitoumuksia, joilla pyritään edistämään paikallista kehitystä tai parannetaan osapuolen maksutasetta esimerkiksi kotimaisuusasteen, teknologian lisensioinnin, sijoitusten, vastakauppojen tai muun vastaavanlaisen toimen tai vaatimuksen avulla;

avoimella tarjouspyyntömenettelyllä tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa kaikki kiinnostuneet toimittajat voivat jättää tarjouksen;

henkilöllä tarkoitetaan 1.1 artiklassa (Yleisesti sovellettavat määritelmät) määriteltyä ’henkilöä’;

hankintayksiköllä tarkoitetaan yksikköä, joka tämän luvun osalta kuuluu osapuolen markkinoillepääsyluettelon liitteen 19-1, 19-2 tai 19-3 piiriin;

edellytykset täyttävällä toimittajalla tarkoitetaan toimittajaa, joka hankintayksikön mukaan täyttää osallistumisedellytykset;

valikoivalla tarjouspyyntömenettelyllä tarkoitetaan hankintamenettelyä, jossa hankintayksikkö pyytää ainoastaan edellytykset täyttäviä toimittajia jättämään tarjouksen;

palveluihin luetaan mukaan rakennusalan palvelut, ellei toisin täsmennetä;

standardilla tarkoitetaan virallisen elimen hyväksymää asiakirjaa, joka sisältää yleistä ja toistuvaa käyttöä varten tavaroita tai palveluita tai niihin liittyviä prosesseja ja tuotantomenetelmiä koskevia sääntöjä tai ohjeita tai niiden ominaisuuksien kuvauksen, joiden noudattaminen ei ole pakollista. Siihen voi myös sisältyä tai se voi yksinomaan käsitellä termistöön, tunnuksiin, pakkaukseen, merkintään tai etiketöintiin liittyviä vaatimuksia, jotka koskevat tavaraa, palvelua tai prosessia taikka tuotantomenetelmää;

toimittajalla tarkoitetaan henkilöä tai henkilöryhmää, joka tarjoaa tai voisi tarjota tavaroita tai palveluja; ja

teknisellä eritelmällä tarkoitetaan tarjouspyyntömenettelyn vaatimusta, jossa

a) esitetään hankittavan tavaran tai palvelun ominaisuudet, kuten laatu, käyttöominaisuudet, turvallisuus ja mitat tai prosessit ja menetelmät niiden valmistamiseksi tai tarjoamiseksi; tai

b) käsitellään termistöön, tunnuksiin, pakkaukseen, merkintään tai etiketöintiin liittyviä vaatimuksia, jotka koskevat tavaraa tai palvelua.

19.2 artikla

Soveltamisala ja kattavuus

Tämän luvun soveltaminen

1. Tätä lukua sovelletaan kaikkiin tämän sopimuksen soveltamisalaan liittyviin julkisiin hankintoihin riippumatta siitä, tehdäänkö ne täysin tai osittain sähköisin keinoin.

2. Tässä luvussa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvalla hankinnalla tarkoitetaan hankintaa julkishallinnon tarkoituksiin seuraavasti:

a) kyseessä on tavaran, palvelun tai niiden yhdistelmän hankinta

   i) kunkin osapuolen markkinoillepääsyluettelon liitteissä tämän luvun osalta täsmennetyn mukaisesti; ja

   ii) kyseistä tavaraa, palvelua tai niiden yhdistelmää ei ole hankittu kaupalliseen myyntiin tai jälleenmyyntiin tai käytettäväksi tavaran tuotannossa tai palvelun tarjoamisessa myyntiin tai jälleenmyyntiin;

b) hankinta tapahtuu sopimusperusteisesti esimerkiksi ostamalla, leasing-menettelyllä, vuokraamalla tai osamaksulla hankkimalla osto-optioin tai ilman niitä;

c) 6–8 kohdan mukaisesti arvioitu hankinnan arvo on vähintään osapuolen markkinoillepääsyluettelon liitteissä tämän luvun osalta vahvistetun sovellettavan kynnysarvon suuruinen sillä hetkellä, kun ilmoitus julkaistaan 19.6 artiklan mukaisesti;

d) kyseessä on hankintayksikön suorittama hankinta; ja

e) hankintaa ei ole muutoin jätetty soveltamisalan ulkopuolelle joko jäljempänä 3 kohdassa tai osapuolen markkinoillepääsyluettelon liitteissä tämän luvun osalta.

3. Jollei osapuolen markkinoillepääsyluettelon liitteissä tämän luvun osalta toisin määrätä, tätä lukua ei sovelleta seuraaviin:

a) maan, rakennusten tai muun kiinteän omaisuuden tai niitä koskevien oikeuksien hankinta tai vuokraus;

b) muut kuin sopimusoikeudelliset sopimukset tai osapuolen antama mikä tahansa tuki, mukaan lukien yhteistyösopimukset, avustukset, lainat, pääomanlisäykset, takuut ja verokannustimet;

c) finanssihallinto- tai talletuspalvelujen, säänneltyjen rahoituslaitosten selvitys- ja hallintopalvelujen tai julkisen velan, myös lainojen, valtionobligaatioiden, velkasitoumusten ja muiden arvopapereiden, myyntiin, lunastukseen ja jakeluun liittyvien palveluiden hankinta tai ostaminen;

d) julkiset työsopimukset;

e) hankinnat, jotka tehdään

   i) kansainvälisen avun, kehitysapu mukaan lukien, antamista varten;

   ii) jonkin sellaiseen kansainväliseen sopimukseen kuuluvan menettelyn tai edellytyksen mukaisesti, joka liittyy joukkojen sijoittamiseen tai hankkeeseen, joka hankkeen allekirjoittaneiden valtioiden on tarkoitus toteuttaa yhdessä; tai

   iii) jonkin kansainväliseen järjestöön liittyvän menettelyn tai edellytyksen mukaisesti tai kansainvälisillä avustuksilla, lainoilla tai muulla tuella rahoitettuna, jos sovellettava menettely tai edellytys olisi ristiriidassa tämän luvun kanssa.

4. Tämän luvun piiriin kuuluvaa hankintaa on kaikki hankinta, joka kuuluu Kanadan ja Euroopan unionin markkinoillepääsyluettelon piiriin; näissä luetteloissa vahvistetaan kunkin osapuolen sitoumukset seuraavasti:

a) liitteessä 19-1 keskushallinnon yksiköt, joiden hankinnat kuuluvat tämän luvun soveltamisalaan;

b) liitteessä 19-2 keskushallintoa alemman tason yksiköt, joiden hankinnat kuuluvat tämän luvun soveltamisalaan;

c) liitteessä 19-3 kaikki muut yksiköt, joiden hankinnat kuuluvat tämän luvun soveltamisalaan;

d) liitteessä 19-4 tämän luvun soveltamisalaan kuuluvat tavarat;

e) liitteessä 19-5 tämän luvun soveltamisalaan kuuluvat muut palvelut kuin rakennuspalvelut;

f) liitteessä 19-6 tämän luvun soveltumisalaan kuuluvat rakennuspalvelut;

g) liitteessä 19-7 mahdolliset yleiset huomautukset; ja

h) liitteessä 19-8 tämän luvun osalta julkaisemiseen käytettävät keinot.

5. Jos hankintayksikkö tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan yhteydessä pyytää henkilöä, joka ei kuulu osapuolen markkinoillepääsyluettelon liitteiden piiriin tämän luvun osalta, tekemään hankinnan tiettyjen vaatimusten mukaisesti, tällaisiin vaatimuksiin sovelletaan 19.4 artiklaa soveltuvin osin.

Arvonmääritys

6. Arvioidessaan hankinnan arvoa sen varmistamiseksi, onko kyseessä tämän sopimuksen piiriin kuuluva hankinta, hankintayksikkö

a) ei saa jakaa hankintaa erillisiin hankintoihin eikä valita tai käyttää tiettyä arvonmääritysmenetelmää hankinnan jättämiseksi kokonaan tai osittain tämän sopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle; ja

b) sisällyttää, riippumatta siitä, onko hankinta myönnetty yhdelle tai usealle toimittajalle, hankinnan arvioidun enimmäiskokonaismäärän hankinnan koko keston ajalta ottaen huomioon kaikenlaiset hyvitykset, kuten seuraavat:

   i) palkkiot, maksut, komissiot ja korot; ja

   ii) jos hankintaan on mahdollista sisällyttää optioita, näiden optioiden kokonaisarvo.

7. Jos yksi hankintakokonaisuus johtaa useamman kuin yhden sopimuksen tekemiseen tai sopimuksen osittamiseen, jäljempänä ’jaksotetut sopimukset’, kokonaisarvon arvioidun enimmäismäärän laskentaperusteena on

a) viimeisten kahdentoista kuukauden aikana tai hankintayksikön edellisen verovuoden aikana tehtyjen saman tavara- tai palvelulajin jaksotettujen sopimusten arvo oikaistuna, jos mahdollista, seuraavien kahdentoista kuukauden aikana tehtävien tavara- tai palveluhankintojen laatua tai arvoa koskevien ennakoitujen muutosten huomioon ottamiseksi; tai

b) alkuperäisen sopimuksen tekemistä seuraavien kahdentoista kuukauden aikana tai hankintayksikön verovuoden aikana tehtävien saman tavara- tai palvelulajin jaksotettujen sopimusten arvioitu arvo.

8. Jos kyseessä on tavaran tai palvelun hankkiminen leasingmenettelyllä, vuokraamalla tai osamaksulla tai jos hankinnan kokonaishintaa ei määritellä, arvonmääritysperusteena

a) on määräaikaisten

   i) enintään kahdentoista kuukauden pituisten sopimusten osalta kestonaikainen kokonaisarvon arvioitu enimmäismäärä; tai

   ii) yli kahdentoista kuukauden pituisten sopimusten osalta kokonaisarvon arvioitu enimmäismäärä, johon sisältyy mahdollinen arvioitu jäännösarvo;

b) on määräämättömäksi ajaksi tehtyjen sopimusten kuukautta kohti erääntyvien maksuerien arvioitu arvo 48-kertaisena; ja

c) käytetään b alakohtaa, kun on epävarmaa, onko sopimus määräaikainen.

19.3 artikla

Turvallisuus ja yleiset poikkeukset

1. Minkään tähän lukuun sisältyvän ei voida tulkita estävän osapuolta toteuttamasta toimea tai pitämästä salassa tietoa, joita se pitää keskeisten turvallisuusetujensa suojelemisen kannalta välttämättöminä ja jotka liittyvät

a) aseiden, ampuma- ([1]) tai sotatarvikkeiden hankkimiseen

b) kansallisen turvallisuuden kannalta välttämättömiin hankintoihin; tai

c) kansalliseen puolustukseen.

([1]) Tämän artiklan ilmauksen ”ampumatarvikkeet” katsotaan vastaavan ilmausta ”ammukset”.

2. Edellyttäen, ettei toimenpiteitä sovelleta tavalla, joka merkitsisi mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää osapuolten kesken samanlaisten olosuhteiden vallitessa tai kansainvälisen kaupan peiteltyä rajoittamista, minkään tämän luvun määräyksen ei voida tulkita estävän osapuolta ottamasta käyttöön tai pitämästä voimassa toimenpiteitä, jotka

a) ovat tarpeen julkisen moraalin, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden suojelemiseksi;

b) ovat tarpeen ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelemiseksi;

c) ovat tarpeen teollis- ja tekijänoikeuksien suojelemiseksi; tai

d) liittyvät vammaisten henkilöiden, hyväntekeväisyysjärjestöjen tai vankityövoiman valmistamiin tavaroihin tai näiden tarjoamiin palveluihin.

19.4 artikla

Yleiset periaatteet

Syrjimättömyys

1. Kukin osapuoli ja sen hankintayksiköt myöntävät kaikkien sopimuksen piiriin kuuluvia hankintoja koskevien toimenpiteiden osalta välittömästi ja ehdoitta toisen osapuolen tavaroille ja palveluille sekä tällaisia tavaroita ja palveluja tarjoaville toisen osapuolen toimittajille vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin osapuoli ja sen hankintayksiköt myöntävät omille tavaroilleen, palveluilleen ja toimittajilleen. Selkeyden vuoksi todetaan, että tällaiseen kohteluun sisältyy

a) Kanadassa yhtä edullinen kohtelu kuin se kohtelu, jonka provinssi tai territorio, sen hankintayksiköt mukaan luettuina, myöntää kyseisen provinssin tai territorion tavaroille ja palveluille ja kyseisessä provinssissa tai territoriossa sijaitseville tarjoajille; ja

b) Euroopan unionissa yhtä edullinen kohtelu kuin se kohtelu, jonka jäsenvaltio tai jäsenvaltion keskushallintotason alapuolinen alue, sen hankintayksiköt mukaan luettuina, myöntää, tapauksen mukaan, kyseisen jäsenvaltion tai jäsenvaltion keskushallintotason alapuolisen alueen tavaroille ja palveluille ja jäsenvaltiossa tai jäsenvaltion keskushallintotason alapuolisella alueella sijaitseville tarjoajille.

2. Osapuoli ja sen hankintayksiköt eivät saa minkään tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa hankintaa koskevan toimenpiteen osalta

a) kohdella alueelle sijoittautunutta toimittajaa epäedullisemmin kuin toista alueelle sijoittautunutta toimittajaa sen ulkomaisten sidosten tai ulkomaisen omistuksen osuuden perusteella; tai

b) kohdella alueelle sijoittautunutta toimittajaa syrjivästi sillä perusteella, että kyseisen toimittajan tiettyä hankintaa varten tarjoamat tavarat tai palvelut ovat toisen osapuolen tavaroita tai palveluja.

Sähköisten välineiden käyttö

3. Kun tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluva hankinta toteutetaan sähköisiä välineitä käyttäen, hankintayksikkö

a) varmistaa, että hankinta toteutetaan käyttäen yleisesti saatavilla olevia ja muiden yleisesti saatavilla olevien tietoteknisten järjestelmien ja ohjelmistojen kanssa yhteentoimivia tietotekniikkajärjestelmiä ja -ohjelmistoja, tietojen todentamiseen ja salaamiseen käytettävät järjestelmät ja ohjelmistot mukaan luettuina; ja

b) ylläpitää mekanismeja, joilla varmistetaan osallistumishakemusten ja tarjousten koskemattomuus, vahvistetaan niiden saapumisaika sekä estetään asiaton pääsy niihin.

Hankinnan toteuttaminen

4. Hankintayksikkö toteuttaa tämän sopimuksen piiriin kuuluvan hankinnan avoimella ja puolueettomalla tavalla siten, että

a) noudatetaan tätä lukua ja käytetään esimerkiksi avointa, valikoivaa tai suljettua tarjouspyyntömenettelyä;

b) vältetään eturistiriidat; ja

c) estetään korruptio.

Alkuperäsäännöt

5. Yksikään osapuoli ei tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan yhteydessä saa soveltaa toisen osapuolen tuomiin tavaroihin tai tarjoamiin palveluihin alkuperäsääntöjä, jotka eroavat niistä alkuperäsäännöistä, joita kyseinen osapuoli soveltaa samaan aikaan tavanomaisessa kaupankäynnissä samanlaisten tavaroiden tuontiin tai palvelujen hankintaan tältä osapuolelta.

Vastikkeet

6. Tämän sopimuksen piiriin kuuluvan hankinnan osalta osapuoli ja sen hankintayksiköt eivät saa tavoitella, ottaa huomioon, määrätä tai panna täytäntöön mitään vastiketta.

Toimenpiteet, jotka eivät koske hankintaa

7. Edellä olevaa 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta tulleihin eikä mihinkään tuonnin yhteydessä kannettaviin tai tuontiin liittyviin maksuihin, tullien ja maksujen kantamismenettelyyn eikä muihin tuontisäännöksiin ja -muodollisuuksiin tai palvelujen kauppaa koskeviin toimenpiteisiin lukuun ottamatta tämän sopimuksen piiriin kuuluvia hankintoja koskevia toimenpiteitä.

19.5 artikla

Hankintajärjestelmästä tiedottaminen

1. Kukin osapuoli

a) julkaisee viipymättä kaikki tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia hankintoja koskevat lait, määräykset, oikeuden päätökset, yleisesti sovellettavaksi tarkoitetut hallinnolliset päätökset, sopimusten vakioehdot, joista säädetään laissa tai asetuksessa ja jotka on otettu viitteeksi ilmoituksiin ja tarjouspyyntöasiakirjoihin, ja menettelyt sekä kaikkien näiden mahdolliset muutokset virallisessa sähköisessä julkaisussa tai paperijulkaisussa, jota levitetään laajasti ja joka on helposti yleisön saatavilla; ja

b) antaa näistä pyydettäessä selvityksen toiselle osapuolelle.

2. Kukin osapuoli luettelee markkinoillepääsyluettelonsa liitteessä 19-8

a) sähköiset julkaisut tai paperijulkaisut, joissa se julkaisee 1 kohdassa kuvatut tiedot;

b) sähköiset julkaisut tai paperijulkaisut, joissa se julkaisee 19.6 artiklassa, 19.8 artiklan 7 kohdassa ja 19.15 artiklan 2 kohdassa edellytetyt ilmoitukset; ja

c) sen verkkosivuston osoitteen tai osoitteet, jossa osapuoli julkaisee

   i) julkisia hankintoja koskevat tilastonsa 19.15 artiklan 5 kohdan mukaisesti; tai

   ii) myönnettyjä sopimuksia koskevat ilmoituksensa 19.15 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

3. Kukin osapuoli ilmoittaa viipymättä julkisia hankintoja käsittelevälle komitealle kaikista liitteessä 19-8 lueteltuihin osapuolen tietoihin tehtävistä muutoksista.

19.6 artikla

Ilmoitukset

Aiottua hankintaa koskeva ilmoitus

1. Hankintayksikkö julkaisee kunkin tämän sopimuksen piiriin kuuluvan hankinnan osalta aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen, paitsi jos kyse on 19.12 artiklassa kuvatuista olosuhteista.

Aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen on oltava välittömästi saatavilla sähköisesti ja maksutta keskitetystä palvelupisteestä, ellei 2 kohdasta muuta johdu. Ilmoitukset voidaan myös julkaista soveltuvassa paperijulkaisussa, jota levitetään laajasti, ja ilmoitusten on oltava helposti yleisön saatavilla ainakin ilmoituksessa ilmoitetun ajanjakson päättymiseen saakka.

Kukin osapuoli ilmoittaa asianmukaisen paperijulkaisun ja sähköisen välineen liitteessä 19-8.

2. Osapuoli voi soveltaa enintään viiden vuoden siirtymäaikaa tämän sopimuksen voimaantulosta liitteiden 19-2 ja 19-3 piiriin kuuluviin yksiköihin, jotka eivät ole valmiita siirtymään 1 kohdassa tarkoitettuun keskitettyyn palvelupisteeseen. Näiden yksiköiden on tällaisen siirtymäkauden ajan toimitettava aiottua hankintaa koskevat ilmoituksensa, jos ne ovat saatavilla sähköisesti, linkkien kautta yhteysverkkosivulla, joka on saatavilla maksutta ja joka on lueteltu liitteessä 19-8.

3. Jollei tässä luvussa muuta määrätä, kunkin aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen on sisällettävä seuraavat tiedot:

a) hankintayksikön nimi ja osoite ja muut tiedot, joita tarvitaan yhteyden ottamiseen hankintayksikköön ja hankinta-asiakirjojen hankkimiseen, tarvittaessa myös niiden hintatiedot ja maksuehdot;

b) hankinnan kuvaus, joka sisältää muun muassa hankittavien tavaroiden tai palvelujen luonteen ja määrän tai, jos määrä ei ole tiedossa, arvioidun määrän;

c) jaksotettujen sopimusten osalta arvio tulevia aiottuja hankintoja koskevien ilmoitusten julkaisuajankohdasta, jos mahdollista;

d) mahdollisten vaihtoehtojen kuvaus;

e) aikataulu tavaroiden tai palvelujen toimittamiselle tai sopimuksen kesto;

f) käytettävä hankintamenetelmä ja tieto siitä, liittyykö menetelmään neuvotteluja tai sähköinen huutokauppa;

g) tarvittaessa osoite ja hankintaan osallistumista koskevien hakemusten viimeinen jättöpäivä;

h) tarjousten toimitusosoite ja viimeinen jättöpäivä;

i) kieli tai kielet, jolla tai joilla tarjoukset tai osallistumishakemukset voidaan jättää, jos ne voidaan jättää kielellä, joka on muu kuin hankintayksikön osapuolen virallinen kieli;

j) luettelo ja lyhyt kuvaus kaikista toimittajiin sovellettavista osallistumisedellytyksistä, mukaan luettuina toimittajilta edellytettäviä asiakirjoja tai todistuksia koskevat vaatimukset, ellei tällaisia vaatimuksia ole ilmoitettu tarjouspyyntöa-siakirjoissa, jotka on saatettu kaikkien kiinnostuneiden toimittajien saataville samanaikaisesti aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen kanssa;

k) toimittajien valintaperusteet ja mahdolliset rajoitukset niiden toimittajien määrään, jotka voivat jättää tarjouksen, jos hankintayksikkö aikoo 19.8 artiklan mukaisesti pyytää rajallisen määrän edellytykset täyttäviä toimittajia jättämään tarjouksen; ja

l) osoitus siitä, että hankinta kuuluu tämän luvun piiriin.

Ilmoituksen tiivistelmä

4. Hankintayksikkö julkaisee jokaisesta aiotusta hankinnasta helposti saatavilla olevan ilmoituksen tiivistelmän englanniksi tai ranskaksi samaan aikaan aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen kanssa. Ilmoituksen tiivistelmän on sisällettävä ainakin seuraavat tiedot:

a) hankinnan kohde;

b) tarjousten viimeinen jättöpäivä tai, tapauksen mukaan, hankintaan osallistumista tai kestoluetteloon sisällyttämistä koskevan hakemuksen viimeinen jättöpäivä; ja

c) osoite, josta hankinta-asiakirjoja voi pyytää.

Suunniteltua hankintaa koskeva ilmoitus

5. Hankintayksiköitä kannustetaan julkaisemaan sähköisesti ja liitteessä 19-8 luetellussa paperijulkaisussa, jos se on käytössä, mahdollisimman aikaisin kunakin verovuonna ilmoitukset tulevista hankintasuunnitelmista, jäljempänä 'suunniteltua hankintaa koskeva ilmoitus'. Suunniteltua hankintaa koskeva ilmoitus on julkaistava myös liitteessä 19-8 luetellun keskitetyn palvelupisteen välityksellä, ellei 2 kohdasta muuta johdu. Suunniteltua hankintaa koskevassa ilmoituksessa olisi mainittava hankinnan kohde ja aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen suunniteltu julkaisupäivä.

6. Liitteen 19-2 tai 19-3 piiriin kuuluva hankintayksikkö voi käyttää suunniteltua hankintaa koskevaa ilmoitusta ilmoituksena aiotusta hankinnasta, jos se sisältää kaikki hankintayksikön saatavilla olevat 3 kohdassa tarkoitetut tiedot ja jos siinä pyydetään kiinnostuneita toimittajia ilmaisemaan hankintayksikölle kiinnostuksensa kyseistä hankintaa kohtaan.

19.7 artikla

Osallistumisedellytykset

1. Hankintayksikkö rajaa hankintaan osallistumisen edellytykset niihin, jotka ovat välttämättömiä sen varmistamiseksi, että toimittajalla on lainsäädännölliset ja rahoitukselliset valmiudet sekä kaupalliset ja tekniset kyvyt toteuttaa asianomainen hankinta.

2. Vahvistaessaan osallistumisedellytykset hankintayksikkö

a) ei saa asettaa toimittajan hankintaan osallistumisen edellytykseksi sitä, että tietyn osapuolen hankintayksikkö on aiemmin myöntänyt kyseiselle toimittajalle yhden tai useamman sopimuksen;

b) voi edellyttää asianmukaista aiempaa kokemusta, jos se on oleellista hankinnan vaatimusten täyttämiseksi; ja

c) ei saa asettaa hankinnan edellytykseksi osapuolen alueella hankittua aikaisempaa kokemusta.

3. Arvioidessaan sitä, täyttääkö toimittaja osallistumisedellytykset, hankintayksikkö

a) arvioi toimittajan taloudellisia valmiuksia sekä kaupallisia ja teknisiä kykyjä tämän liiketoiminnan perusteella sekä hankintayksikön osapuolen alueella että sen ulkopuolella; ja

b) perustaa arvionsa edellytyksiin, jotka se on etukäteen maininnut ilmoituksissa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa.

4. Jos on olemassa asiaa tukevia todisteita, osapuoli ja sen hankintayksiköt voivat hylätä toimittajan muun muassa seuraavin perustein:

a) konkurssi;

b) väärät ilmoitukset;

c) aiemmasta sopimuksesta tai aiemmista sopimuksista johtuvien oleellisten vaatimusten tai velvollisuuksien täyttämisen merkittävä tai jatkuva laiminlyönti;

d) vakavista rikoksista tai muista vakavista rikkomuksista saadut lopulliset tuomiot;

e) ammatillinen laiminlyönti tai toiminta tai toiminnan puute, joka vaikuttaa haitallisesti toimittajan kaupalliseen luotettavuuteen; tai

f) verojen laiminlyönti.

19.8 artikla

Toimittajien kelpuuttaminen

Rekisteröintijärjestelmät ja kelpuuttamismenettelyt

1. Osapuoli ja sen hankintayksiköt voivat pitää yllä toimittajien rekisteröintijärjestelmää, johon kiinnostuneita toimittajia pyydetään rekisteröitymään ja antamaan tiettyjä tietoja.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että

a) sen hankintayksiköt pyrkivät yhtenäistämään kelpuuttamismenettelyjään; ja

b) sen hankintayksiköt pyrkivät yhtenäistämään rekisteröintijärjestelmiään, jos ne ylläpitävät tällaisia järjestelmiä.

3. Osapuoli ja sen hankintayksiköt eivät saa ottaa käyttöön tai soveltaa mitään rekisteröintijärjestelmää tai kelpuuttamismenettelyä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti aiheutetaan tarpeettomia esteitä toisen osapuolen toimittajien osallistumiselle sen hankintaan.

Valikoiva tarjouspyyntömenettely

4. Jos hankintayksikkö aikoo järjestää valikoivan tarjouspyyntömenettelyn, sen on

a) sisällytettävä aiottua hankintaa koskevaan ilmoitukseen ainakin 19.6 artiklan 3 kohdan a, b, f, g, j, k ja l alakohdan mukaiset tiedot ja pyydettävä toimittajia lähettämään osallistumishakemus; ja

b) annettava tarjouskilpailun alkuun mennessä ainakin 19.6 artiklan 3 kohdan c, d, e, h ja i alakohdan mukaiset tiedot edellytykset täyttäville toimittajille, joille se antaa ilmoituksen 19.10 artiklan 3 kohdan b alakohdassa täsmennetyllä tavalla.

5. Hankintayksikkö sallii kaikkien edellytykset täyttävien toimittajien osallistua tiettyyn hankintaan, jollei hankintayksikkö ilmoita aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa rajoituksista niiden toimittajien määrään, jotka saavat jättää tarjouksen, ja perusteita rajoitetun toimittajamäärän valitsemiselle.

6. Jos tarjouspyyntöasiakirjat eivät ole julkisesti saatavilla 4 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen julkaisupäivästä alkaen, hankintayksikön on varmistettava, että kyseiset asiakirjat saatetaan samanaikaisesti kaikkien 5 kohdan mukaisesti valittujen edellytykset täyttävien toimittajien saataville.

Kestoluettelot

7. Hankintayksikkö voi pitää yllä toimittajien kestoluetteloa sillä edellytyksellä, että ilmoitus, jolla kiinnostuneita toimittajia pyydetään hakemaan sisällyttämistä luetteloon

a) julkaistaan vuosittain; ja

b) jos luettelo julkaistaan sähköisesti, se on saatavilla jatkuvasti

liitteessä 19-8 luetellulla soveltuvalla sähköisellä välineellä.

8. Edellä 7 kohdassa tarkoitettuun ilmoitukseen on sisällytettävä seuraavat:

a) kuvaus tavaroista tai palveluista tai niiden luokista, joita varten luetteloa voidaan käyttää;

b) osallistumisedellytykset, jotka toimittajien on täytettävä tullakseen sisällytetyiksi luetteloon, sekä menetelmät, joilla hankintayksikkö varmentaa, että toimittaja täyttää edellytykset;

c) hankintayksikön nimi ja osoite ja muut tiedot, joita tarvitaan yhteydenottoon hankintayksikköön ja kaikkien luetteloon liittyvien merkittävien asiakirjojen hankkimiseen;

d) luettelon voimassaoloaika ja sen voimassaolon uudistamis- tai päättämistapa tai, jos voimassaoloaikaa ei mainita, ilmoitus siitä, miten luettelon käytön päättämisestä ilmoitetaan; ja

e) osoitus siitä, että luetteloa voidaan käyttää tämän luvun piiriin kuuluvaan hankintaan.

9. Jos kestoluettelo on voimassa enintään kolme vuotta, hankintayksikkö voi 7 kohdan määräyksistä poiketen julkaista 7 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen ainoastaan kerran luettelon voimassaoloajan alkaessa sillä edellytyksellä, että

a) ilmoituksessa ilmoitetaan voimassaoloaika ja ettei muita ilmoituksia julkaista; ja

b) ilmoitus julkaistaan sähköisesti ja se on saatavilla jatkuvasti sen voimassaolon ajan.

10. Hankintayksikön on annettava toimittajien milloin tahansa hakea sisällyttämistä kestoluetteloon, ja sen on sisällytettävä luetteloon kaikki edellytykset täyttävät toimittajat kohtuullisessa ajassa.

11. Jos toimittaja, joka ei sisälly kestoluetteloon, jättää kestoluetteloon perustuvaa hankintaa koskevan osallistumishakemuksen ja kaikki vaadittavat asiakirjat 19.10 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen määräaikojen puitteissa, hankintayksikön on käsiteltävä hakemus. Hankintayksikkö ei saa hylätä toimittajaa hankintaa koskevasta käsittelystä sillä perusteella, että yksiköllä ei ole riittävästi aikaa käsitellä hakemusta, jollei ole kyse poikkeustapauksesta, jossa yksikkö ei hankinnan monitahoisuuden vuoksi kykene käsittelemään hakemusta tarjousten jättämiselle asetetussa määräajassa.

Liitteiden 19-2 ja 19-3 hankintayksiköt

12. Liitteen 19-2 tai 19-3 piiriin kuuluva hankintayksikkö voi käyttää aiottua hankintaa koskevana ilmoituksena ilmoitusta, jossa toimittajia pyydetään hakemaan kestoluetteloon sisällyttämistä, sillä edellytyksellä, että

a) ilmoitus julkaistaan 7 kohdan mukaisesti ja se sisältää 8 kohdan mukaisesti vaaditut tiedot, kaikki saatavilla olevat 19.6 artiklan 3 kohdassa vaaditut tiedot sekä maininnan siitä, että kyseinen ilmoitus on aiottua hankintaa koskeva ilmoitus tai että ainoastaan kestoluettelossa olevat toimittajat saavat jatkossa kestoluettelon piiriin kuuluvaa hankintaa koskevia ilmoituksia; ja

b) hankintayksikkö toimittaa viipymättä riittävästi tietoja toimittajille, jotka ovat ilmaisseet hankintayksikölle kiinnostuksensa tiettyä hankintaa kohtaan, jotta toimittajat voivat arvioida, ovatko ne kiinnostuneita hankinnasta, mukaan luettuina kaikki saatavilla olevat lisätiedot, joita edellytetään 19.6 artiklan 3 kohdassa.

13. Liitteen 19-2 tai 19-3 piiriin kuuluva hankintayksikkö voi antaa toimittajan, joka on hakenut sisällyttämistä kestoluetteloon 10 kohdan mukaisesti, tehdä tarjouksen tietyssä hankinnassa, jos hankintayksiköllä on riittävästi aikaa tutkia, täyttääkö toimittaja osallistumisedellytykset.

Hankintayksikön päätöksistä tiedottaminen

14. Hankintayksikön on viipymättä ilmoitettava hankintaan osallistumista koskevan hakemuksen tai toimittajien kestoluetteloon sisällyttämistä koskevan hakemuksen lähettäneelle toimittajalle hankintayksikön tällaisesta hakemuksesta tekemästä päätöksestä.

15. Jos hankintayksikkö hylkää toimittajan esittämän hankintaan osallistumista koskevan hakemuksen tai kestoluetteloon sisällyttämistä koskevan hakemuksen, ei katso toimittajan enää täyttävän osallistumisedellytyksiä tai poistaa toimittajan kestoluettelosta, sen on viipymättä ilmoitettava asiasta toimittajalle ja toimitettava tälle pyynnöstä viipymättä kirjallinen selvitys päätöksen perusteluista.

19.9 artikla

Tekniset eritelmät ja tarjouspyyntöasiakirjat

Tekniset eritelmät

1. Hankintayksikkö ei saa laatia, ottaa käyttöön tai soveltaa teknisiä eritelmiä tai määrätä vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyistä, joiden tarkoituksena tai seurauksena on tarpeettomien esteiden aiheuttaminen kansainväliselle kaupalle.

2. Hankittavien tavaroiden tai palveluiden teknisistä eritelmistä määrätessään hankintayksikön on tarvittaessa

a) laadittava tekniset eritelmät tietoina käyttöominaisuuksista ja toimintavaatimuksista eikä niinkään mallina tai kuvailevina ominaisuuksina; ja

b) käytettävä teknisten eritelmien perustana kansainvälisiä standardeja, jos niitä on; muussa tapauksessa perustana on käytettävä kansallisia teknisiä määräyksiä, tunnustettuja kansallisia standardeja tai rakennusmääräyksiä.

3. Jos teknisissä eritelmissä käytetään mallia tai kuvailevia ominaisuuksia, hankintayksikön on tarvittaessa mainittava, että se ottaa huomioon vastaavia tavaroita tai palveluja koskevat tarjoukset, jotka todistettavasti täyttävät hankintavaatimukset, sisällyttämällä esimerkiksi maininnan ”tai vastaava” tarjouspyyntöasiakirjoihin.

4. Hankintayksikkö ei saa laatia teknisiä eritelmiä, joissa edellytetään tiettyä tavaramerkkiä tai toiminimeä, patenttia, tekijänoikeutta, mallia, tyyppiä, tiettyä alkuperää, valmistajaa tai toimittajaa taikka viitataan niihin, paitsi jos hankintavaatimuksia ei voida muulla tavoin kuvata riittävän tarkasti tai selvästi ja edellyttäen, että tällaisissa tapauksissa hankintayksikkö sisällyttää tarjouspyyntöasiakirjoihin esimerkiksi maininnan ”tai vastaava”.

5. Hankintayksikkö ei saa pyytää eikä ottaa vastaan kilpailua rajoittavalla tavalla vaikuttavaa neuvontaa, jota voidaan käyttää tietyssä hankinnassa käytettävien eritelmien valmistelussa tai hyväksynnässä, sellaiselta henkilöltä, jolla voi olla kaupallista mielenkiintoa tätä hankintaa kohtaan.

6. Selvyyden vuoksi todetaan, että osapuoli ja sen hankintayksiköt saavat laatia, ottaa käyttöön tai soveltaa teknisiä eritelmiä luonnonvarojen säilyttämisen tai ympäristönsuojelun edistämiseksi sillä edellytyksellä, että ne näin tehdessään toimivat tämän artiklan mukaisesti.

Tarjouspyyntöasiakirjat

7. Hankintayksikkö tarjoaa toimittajien saataville tarjouspyyntöasiakirjat, joissa on kaikki ne tiedot, jotka toimittajat tarvitsevat asianmukaisten tarjousten laatimista ja jättämistä varten. Asiakirjoihin on sisällytettävä täydellinen kuvaus seuraavista seikoista, ellei niitä ole esitetty jo aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa:

a) hankinta, mukaan luettuina hankittavien tavaroiden tai palvelujen luonne ja määrä tai, jos määrä ei ole tiedossa, arvioitu määrä ja kaikki vaatimukset, kuten tekniset eritelmät, vaatimustenmukaisuuden arviointitodistus, suunnitelmat, piirustukset tai ohjeaineistot;

b) kaikki toimittajien osallistumisedellytykset sekä luettelo osallistumisedellytyksiin liittyvistä tiedoista ja asiakirjoista, jotka toimittajien on esitettävä;

c) kaikki sopimuksen myöntämisessä huomioon otettavat arviointiperusteet ja, ellei hinta ei ole ainoa arviointiperuste, sen suhteellinen painoarvo;

d) todentamiseen ja salaamiseen liittyvät vaatimukset tai tietojen sähköiseen toimittamiseen liittyvät muut vaatimukset, jos hankintayksikkö toteuttaa hankinnan sähköisesti;

e) huutokaupan säännöt, mukaan luettuna tarjousten arviointiperusteisiin liittyvien tekijöiden yksilöinti, jos hankintayksikkö järjestää sähköisen huutokaupan;

f) tarjousten avaamistilaisuuden päivämäärä, kellonaika ja paikka sekä tarvittaessa tiedot henkilöistä, joilla on oikeus olla läsnä, jos tarjoukset avataan julkisesti;

g) kaikki muut ehdot, kuten maksuehdot ja tarjousten esittämistapaa koskevat rajoitukset, esimerkiksi paperilla tai sähköisesti; ja

h) tavaroiden toimittamiselle tai palvelujen tarjoamiselle mahdollisesti asetetut määräajat.

8. Vahvistaessaan hankittavien tavaroiden tai palvelujen toimittamiselle mahdollisesti asetettavia määräaikoja hankintayksikkö ottaa huomioon muun muassa hankinnan monitahoisuuden, odotettavissa olevan alihankinnan osuuden sekä tuotannon, varastosta oton ja tavaroiden kuljetuksen lähtöpaikasta taikka palvelun toimittamisen vaatiman realistisen ajan.

9. Aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa vahvistettuihin arviointiperusteisiin voivat sisältyä muiden muassa hinta ja muita kustannustekijöitä, laatu, tekniset ansiot, ympäristöominaisuudet ja toimitusehdot.

10. Hankintayksikön on viipymättä

a) asetettava tarjouspyyntöasiakirjat saataville, jotta kiinnostuneilla toimittajilla on riittävästi aikaa asianmukaisten tarjousten jättämistä varten;

b) toimitettava pyynnöstä tarjouspyyntöasiakirjat kaikille kiinnostuneille toimittajille; ja

c) vastattava kaikkien kiinnostuneiden tai hankintaan osallistuvien toimittajien kaikkiin asianmukaisiin tietopyyntöihin sillä edellytyksellä, ettei kyseinen toimittaja saa tietojen avulla etua muihin toimittajiin nähden.

Muutokset

11. Jos hankintayksikkö ennen sopimuksen myöntämistä muuttaa aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa tai hankintaan osallistuville toimittajille annetuissa tarjouspyyntöasiakirjoissa vahvistettuja perusteita tai vaatimuksia tai muuttaa ilmoitusta tai tarjouspyyntöasiakirjoja taikka julkaisee ne uudelleen, sen on toimitettava kirjallisesti kaikki tällaiset muutokset tai muutettu tai uudelleen julkaistu ilmoitus tai tarjouspyyntöasiakirjat

a) kaikille toimittajille, jotka ovat osallisina menettelyssä ajankohtana, jona tietoja muutetaan tai julkaistaan uudelleen, jos nämä ovat yksikön tiedossa, ja muissa tapauksissa samalla tavalla kuin alkuperäiset tiedot; ja

b) riittävän aikaisin, jotta toimittajille jää aikaa tarvittaessa muuttaa tarjouksiaan ja toimittaa muutetut tarjoukset.

19.10 artikla

Määräajat

Yleistä

1. Hankintayksikkö antaa omien kohtuullisten tarpeidensa mukaisesti toimittajille riittävästi aikaa laatia ja toimittaa osallistumishakemukset ja asianmukaiset tarjoukset ottaen huomioon muun muassa

a) hankinnan luonteen ja monitahoisuuden;

b) odotettavissa olevan alihankinnan osuuden; ja

c) vaadittavan ajan tarjousten toimittamiseen muilla kuin sähköisillä välineillä ulkomailla sijaitsevista ja kansallisista paikoista, jos ei käytetä sähköisiä välineitä.

Näiden määräaikojen, mukaan luettuina määräaikojen mahdolliset pidennykset, on oltava samat kaikille hankinnasta kiinnostuneille tai hankintaan osallistuville toimittajille.

Määräajat

2. Valikoivaa tarjouspyyntömenettelyä käyttävä hankintayksikkö vahvistaa osallistumishakemusten viimeisen jättöpäivän siten, että se on periaatteessa vähintään 25 päivää aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisemispäivästä. Jos tämän määräajan noudattaminen on hankintayksikön asianmukaisesti perusteleman kiireen vuoksi käytännössä mahdotonta, määräaika voidaan lyhentää vähintään kymmeneen päivään.

3. Lukuun ottamatta 4, 5, 7 ja 8 kohdan määräyksiä hankintayksikkö vahvistaa tarjousten viimeisen jättöpäivän siten, että se on vähintään 40 päivää siitä, kun

a) aiottua hankintaa koskeva ilmoitus on julkaistu, kun kyseessä on avoin tarjouspyyntömenettely; tai

b) hankintayksikkö ilmoittaa toimittajille, että niitä pyydetään jättämään tarjous, kun kyseessä on valikoiva tarjouspyyntömenettely, riippumatta siitä, käyttääkö hankintayksikkö kestoluetteloa.

4. Hankintayksikkö voi lyhentää tarjousten jättämiselle 3 kohdan mukaisesti asetetun määräajan vähintään kymmeneen päivään, jos

a) hankintayksikkö on julkaissut suunniteltua hankintaa koskevan ilmoituksen 19.6 artiklan 5 kohdan mukaisesti vähintään 40 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisemista ja suunniteltua hankintaa koskeva ilmoitus sisältää seuraavat:

   i) hankinnan kuvaus;

   ii) arvioitu päivämäärä, jolloin tarjoukset tai osallistumishakemukset on viimeistään jätettävä;

   iii) maininta siitä, että kiinnostuneiden toimittajien on ilmaistava hankintayksikölle kiinnostuksensa hankintaan;

   iv) osoite, josta hankinta-asiakirjoja voi pyytää; ja

   v) kaikki saatavilla olevat suunniteltua hankintaa koskevaa ilmoitusta varten 19.6 artiklan 3 kohdassa vaaditut tiedot;

b) hankintayksikkö ilmoittaa jaksotettujen sopimusten osalta aiottua hankintaa koskevassa ensimmäisessä ilmoituksessa, että seuraavissa ilmoituksissa esitetään tämän kohdan mukaiset määräajat tarjousten jättämiselle; tai

c) 3 kohdan mukaisesti tarjousten jättämiselle asetetun määräajan noudattaminen on hankintayksikön asianmukaisesti perusteleman kiireen vuoksi käytännössä mahdotonta.

5. Hankintayksikkö voi lyhentää tarjousten jättämiselle 3 kohdan mukaisesti asetettua määräaikaa viidellä päivällä kaikissa seuraavissa tilanteissa:

a) aiottua hankintaa koskeva ilmoitus julkaistaan sähköisesti;

b) kaikki tarjouspyyntöasiakirjat ovat saatavilla sähköisesti aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisupäivästä alkaen; ja

c) hankintayksikkö hyväksyy tarjousten esittämisen sähköisesti.

6. Edellä olevan 5 kohdan soveltaminen yhdessä 4 kohdan kanssa ei saa johtaa siihen, että 3 kohdan mukaisesti tarjousten jättämiselle asetettuja määräaikoja lyhennetään alle kymmeneen päivään aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisupäivästä.

7. Jos hankintayksikkö ostaa kaupallisia tavaroita tai palveluja tai niiden yhdistelmän, se voi lyhentää 3 kohdan mukaisesti vahvistetun tarjousten jättämiselle asetetun määräajan vähintään 13 päivään sillä edellytyksellä, että se julkaisee samaan aikaan sähköisesti sekä aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen että tarjouspyyntöasiakirjat, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muita tämän artiklan määräyksiä. Mikäli hankintayksikkö edellä mainitun lisäksi hyväksyy kaupallisia tavaroita tai palveluja koskevien tarjousten esittämisen sähköisesti, se voi lyhentää 3 kohdan mukaisesti määritetyn määräajan vähintään kymmeneen päivään.

8. Jos liitteen 19-2 tai 19-3 piiriin kuuluva hankintayksikkö on valinnut kaikki edellytykset täyttävät toimittajat tai rajoitetun määrän niistä, hankintayksikkö ja valitut toimittajat voivat sopia keskenään määräajasta tarjousten jättämiselle. Jos sopimusta ei ole, määräaika on vähintään kymmenen päivää.

19.11 artikla

Neuvottelut

1. Osapuoli voi edellyttää, että sen hankintayksiköt käyvät tarjoajien kanssa neuvotteluja, jos

a) yksikkö on ilmaissut aikomuksensa käydä neuvotteluja 19.6 artiklan 3 kohdan mukaisessa aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa; tai

b) tarjousten arvioinnissa ilmenee, ettei yksikään tarjouksista ole aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyillä arviointiperusteilla selvästi kokonaistaloudellisesti edullisin.

2. Hankintayksikkö

a) varmistaa, että neuvotteluihin osallistuvien toimittajien mahdollinen poissulkeminen tehdään aiottua hankintaa koskevassa ilmoituksessa tai tarjouspyyntöasiakirjoissa esitetyillä arviointiperusteilla; ja

b) ilmoittaa neuvottelujen päätyttyä yleisen määräajan, johon mennessä jäljelle jääneiden toimittajien on jätettävä uusi tai tarkistettu tarjous.

19.12 artikla

Suljettu tarjouspyyntömenettely

1. Edellyttäen, että hankintayksikkö ei käytä tätä määräystä toimittajien kilpailun välttämistarkoituksessa tai tavalla, jolla syrjitään toisen osapuolen toimittajia tai suojellaan kotimaisia toimittajia, hankintayksikkö voi käyttää suljettua tarjouspyyntömenettelyä ja olla soveltamatta 19.6–19.8 artiklaa, 19.9 artiklan 7–11 kohtaa ja 19.10, 19.11, 19.13 ja 19.14 artiklaa seuraavin edellytyksin:

a) jos

i) yhtään tarjousta ei ole jätetty tai yksikään toimittaja ei ole pyytänyt osallistua;

ii) yhtään tarjouspyyntöasiakirjojen olennaiset vaatimukset täyttävää tarjousta ei ole jätetty;

iii) yksikään toimittaja ei ole täyttänyt osallistumisedellytyksiä; tai

iv) toimitetut tarjoukset ovat olleet vilpillisiä;

edellyttäen, että tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyjä vaatimuksia ei ole oleellisesti muutettu;

b) jos ainoastaan tietty toimittaja voi toimittaa tavarat tai palvelut ja varteenotettavia vaihtoehtoisia tai korvaavia tavaroita tai palveluita ei ole mistä tahansa seuraavasta syystä:

i) vaatimuksena on taideteos;

ii) kyse on patenttisuojasta, tekijänoikeuksista tai muista yksinoikeuksista; tai

iii) kilpailua ei ole teknisistä syistä;

c) kyseessä ovat tavaroiden tai palvelujen alkuperäisen toimittajan suorittamat, alkuperäiseen hankintaan sisältymättömät lisätoimitukset, jos toimittajan vaihtaminen tällaisten lisätavaroiden tai -palvelujen osalta

i) ei ole mahdollinen taloudellisista tai teknisistä syistä, joita ovat muun muassa vaatimus korvattavuudesta tai yhteentoimivuudesta olemassa olevien laitteiden, ohjelmistojen, palvelujen tai laitteistojen kanssa, jotka on hankittu osana alkuperäistä hankintaa; ja

ii) aiheuttaisi merkittävää haittaa tai kustannusten olennaista päällekkäisyyttä hankintayksikölle;

d) vain kun tämä on ehdottoman välttämätöntä, jos tavaroita tai palveluja ei ennalta arvaamattomista syistä hankintayksikölle aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi ole voitu hankkia tarpeeksi ajoissa avointa tai valikoivaa tarjouspyyntömenettelyä noudattaen;

e) tavarat hankitaan perushyödykemarkkinoilta;

f) jos hankintayksikkö hankkii prototyypin tai uuden tavaran tai palvelun, joka on kehitetty sen pyynnöstä tietyn tutkimus- tai koetoimintaa, selvitystyötä tai alkuperäiskehittelyä koskevan sopimuksen osana ja sitä varten. Uuden tavaran tai palvelun alkuperäiskehittelyyn voi kuulua rajoitettua tuotantoa tai tarjontaa kenttäkokeiden tulosten saamiseksi ja sen osoittamiseksi, että tavara tai palvelu soveltuu sarjatuotantoon tai -tarjontaan hyväksyttävien laatustandardien mukaisesti, mutta siihen ei kuulu sarjatuotanto tai -tarjonta kaupallisen kannattavuuden saavuttamiseksi tai tutkimus- ja kehittelykulujen kattamiseksi;

g) jos kyse on hankinnasta poikkeuksellisen edullisissa olosuhteissa, jotka liittyvät vain lyhytaikaisesti ilmenevään epätavalliseen tilanteeseen, kuten selvitystilaan, konkurssipesän hallintoon tai konkurssiin, eikä tavanomaisesta hankinnasta vakituisilta toimittajilta; tai

h) jos sopimus tehdään suunnittelukilpailun voittajan kanssa sillä edellytyksellä, että

   i) kilpailu on järjestetty tämän luvun periaatteita noudattaen, erityisesti aiottua hankintaa koskevan ilmoituksen julkaisemisen osalta; ja

   ii) riippumaton tuomaristo arvioi osallistujat suunnittelusopimuksen tekemiseksi voittajan kanssa.

2. Hankintayksikkö laatii kirjallisen kertomuksen jokaisesta 1 kohdan mukaisesti tehdystä sopimuksesta. Kertomus sisältää hankintayksikön nimen, hankittujen tavaroiden tai palvelujen arvon ja tyypin sekä maininnan 1 kohdassa tarkoitetuista olosuhteista ja edellytyksistä, jotka oikeuttavat suljetun tarjouspyyntömenettelyn käytön.

19.13 artikla

Sähköiset huutokaupat

Jos hankintayksikkö aikoo toteuttaa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan sähköistä huutokauppaa käyttäen, sen on toimitettava jokaiselle osallistujalle ennen sähköisen huutokaupan aloittamista

a) tiedot automaattisesta arviointimenettelystä, joka perustuu tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyihin arviointiperusteisiin ja jota käytetään huutokaupassa tarjousten automaattisessa järjestykseen asettamisessa tai niiden järjestyksen muuttamisessa, ja siihen kuuluvista matemaattisista kaavoista;

b) osallistujan tarjouksen alustavan arvioinnin tulokset, jos sopimus myönnetään edullisimman tarjouksen perusteella; ja

c) kaikki muut huutokaupan toteuttamisen kannalta oleelliset tiedot.

19.14 artikla

Tarjousten käsittely ja sopimusten tekeminen

Tarjousten käsittely

1. Hankintayksikön on otettava kaikki tarjoukset vastaan, avattava ne ja käsiteltävä niitä sellaisia menettelyjä noudattaen, joilla taataan hankintaprosessin oikeudenmukaisuus ja puolueettomuus sekä tarjousten luottamuksellisuus.

2. Hankintayksikkö ei saa määrätä seuraamuksia toimittajalle, jonka tarjous vastaanotetaan tarjousten vastaanottamiselle vahvistetun määräajan jälkeen, jos viive johtuu pelkästään hankintayksikön käsittelyvirheestä.

3. Jos hankintayksikkö antaa toimittajalle mahdollisuuden korjata tahattomat muotovirheet tarjousten avaamisen ja sopimuksen myöntämisen välisenä aikana, sen on annettava sama mahdollisuus kaikille tarjousmenettelyyn osallistuville toimittajille.

Sopimusten tekeminen

4. Jotta tarjous voidaan ottaa huomioon sopimusta tehtäessä, se on toimitettava kirjallisesti ja sen on tarjouksia avattaessa oltava ilmoitusten ja tarjouspyyntöasiakirjojen oleellisten vaatimusten mukainen ja osallistumisedellytykset täyttävän toimittajan jättämä.

5. Jollei hankintayksikkö päätä, että sopimuksen tekeminen ei ole yleisen edun mukaista, sen on tehtävä sopimus sellaisen toimittajan kanssa, jonka se on todennut kykenevän täyttämään sopimuksen ehdot ja jonka tarjous on ainoastaan ilmoituksissa ja tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyjen arviointiperusteiden perusteella

a) kokonaistaloudellisesti edullisin; tai

b) hinnaltaan alhaisin, jos hinta on yksinomainen arviointiperuste.

6. Jos hankintayksikkö saa tarjouksen, jonka hinta on epätavallisen alhainen muiden tarjousten hintaan verrattuna, se voi varmistaa toimittajalta, että tämä täyttää osallistumisehdot ja pystyy täyttämään sopimusehdot.

7. Hankintayksikkö ei saa käyttää mahdollisia vaihtoehtoja, peruuttaa hankintaa tai muuttaa myönnettyjä sopimuksia kiertääkseen tämän luvun mukaisia velvollisuuksiaan.

19.15 artikla

Hankintatietojen avoimuus

Tiedotus toimittajille

1. Hankintayksikön on viipymättä ilmoitettava menettelyyn osallistuville toimittajille sopimuksen myöntämistä koskevista päätöksistään ja toimittajan pyynnöstä annettava ilmoitus kirjallisesti. Jollei 19.6 artiklan 2 ja 3 kohdasta muuta johdu, hankintayksikön on pyynnöstä toimitettava toimittajalle, joka ei menestynyt menettelyssä, selvitys syistä, joiden vuoksi hankintayksikkö ei valinnut sen tarjousta, ja esitettävä valitun toimittajan tarjouksen suhteelliset edut.

Sopimuksen myöntämistä koskevien tietojen julkaiseminen

2. Hankintayksikön on viimeistään 72 päivän kuluttua jokaisen tämän luvun piiriin kuuluvan sopimuksen myöntämisestä julkaistava ilmoitus liitteessä 19-8 luetellussa soveltuvassa paperijulkaisussa tai sähköisessä julkaisussa. Jos yksikkö julkaisee ilmoituksen ainoastaan sähköisessä julkaisussa, tietojen on oltava helposti saatavilla kohtuullisen ajan. Ilmoitukseen on sisällytettävä ainakin seuraavat tiedot:

a) hankittavien tavaroiden tai palveluiden kuvaus;

b) hankintayksikön nimi ja osoite;

c) valitun toimittajan nimi ja osoite;

d) valitun tarjouksen arvo tai hankintasopimuksen myöntämisessä huomioon otettujen tarjousten korkein ja alin arvo;

e) myöntämispäätöksen tekopäivä; ja

f) käytetty hankintamenetelmä ja, jos käytettiin 19.12 artiklan mukaista suljettua tarjouspyyntömenettelyä, kuvaus sen käyttöön oikeuttaneista olosuhteista.

Asiakirjojen säilyttäminen, kertomukset ja sähköinen jäljitettävyys

3. Jokainen hankintayksikkö säilyttää vähintään kolmen vuoden ajan sopimuksen tekopäivästä lähtien

a) tämän sopimuksen piiriin kuuluviin hankintoihin liittyviä tarjouspyyntömenettelyjä ja sopimusten myöntämistä koskevat asiakirjat ja kertomukset, mukaan luettuina 19.12 artiklassa vaaditut kertomukset; ja

b) tiedot, joilla varmistetaan tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sähköisesti toteutetun hankinnan asianmukainen jäljitettävyys.

Tilastotietojen kokoaminen ja niistä raportointi

4. Kukin osapuoli kokoaa ja antaa julkisia hankintoja käsittelevälle komitealle vuosittain tilastotiedot tämän sopimuksen alaisista hankintasopimuksistaan. Kukin raportti kattaa yhden vuoden, se toimitetaan kahden vuoden kuluessa raportointijakson päättymisestä ja siihen sisällytetään seuraavat tiedot:

a) liitteen 19-1 hankintayksiköiden osalta

   i) kaikkien tällaisten yksiköiden osalta kaikkien tämän luvun piiriin kuuluvien sopimusten määrä ja kokonaisarvo;

   ii) kaikkien kunkin tällaisen yksikön myöntämien tämän luvun piiriin kuuluvien sopimusten määrä ja kokonaisarvo, kansainvälisesti tunnustetun luokitusjärjestelmän mukaisesti tuote- ja palveluluokittain jaoteltuna; ja

   iii) kaikkien kunkin tällaisen yksikön suljettua tarjouspyyntömenettelyä noudattaen myöntämien tämän luvun piiriin kuuluvien sopimusten määrä ja kokonaisarvo;

b) liitteiden 19-2 ja 19-3 hankintayksiköiden osalta kaikkien tällaisten yksiköiden tämän luvun piiriin kuuluvien sopimusten määrä ja kokonaisarvo, liitteittäin jaoteltuna; ja

c) arviot a ja b alakohdan nojalla vaadittavista tiedoista sekä selvitys arvioiden laatimiseen käytetyistä menetelmistä, jos tietojen toimittaminen ei ole mahdollista.

5. Jos osapuoli julkaisee tilastot virallisella verkkosivustollaan tavalla, joka on 4 kohdan vaatimusten mukainen, osapuoli voi julkisia hankintoja käsittelevälle komitealle toimitettavien raporttien sijaan toimittaa linkin verkkosivustolleen sekä tällaisten tilastojen saantiin ja käyttämiseen tarvittavat ohjeet.

6. Jos osapuoli edellyttää 2 kohdan mukaisesti sähköisesti julkaistavia ilmoituksia myönnetyistä sopimuksista ja jos tällaiset ilmoitukset ovat julkisesti saatavilla yhden tietokannan kautta ja muodossa, joka mahdollistaa tämän sopimuksen piiriin kuuluvien hankintasopimusten analysoinnin, osapuoli voi julkisia hankintoja käsittelevälle komitealle toimitettavien raporttien sijaan toimittaa linkin verkkosivustolleen sekä tällaisten tilastojen saantiin ja käyttämiseen tarvittavat ohjeet.

19.16 artikla

Tietojen luovuttaminen

Tiedotus osapuolille

1. Osapuoli toimittaa toisen osapuolen pyynnöstä viipymättä kaikki tiedot, joita tarvitaan sen arvioimiseksi, toteutettiinko hankinta oikeudenmukaisesti, puolueettomasti ja tämän luvun mukaisesti, mukaan luettuina tiedot valitun tarjouksen erityispiirteistä ja sen suhteellisista eduista. Jos tietojen antaminen vaarantaisi kilpailun tulevien tarjouspyyntömenettelyjen yhteydessä, tiedot saava osapuoli ei saa luovuttaa niitä toimittajille muuten kuin neuvoteltuaan asiasta tiedot antaneen osapuolen kanssa ja saatuaan tämän suostumuksen.

Tietojen salassapito

2. Sen estämättä, mitä muualla tässä luvussa määrätään, osapuoli ja sen hankintayksiköt eivät saa antaa toimittajille tietoja, jotka saattaisivat vaarantaa toimittajien välisen reilun kilpailun.

3. Tämän sopimuksen määräyksiä ei voida tulkita siten, että osapuolen, sen hankintayksiköt, viranomaiset ja muutoksenhakuelimet mukaan luettuina, edellytettäisiin luovuttavan luottamuksellisia tietoja, jos luovuttaminen

a) haittaisi lainvalvontaa;

b) saattaisi vaarantaa toimittajien välisen reilun kilpailun;

c) vaarantaisi tiettyjen henkilöiden perustellut kaupalliset edut, teollis- ja tekijänoikeuksien suoja mukaan luettuna; tai

d) olisi muutoin yleisen edun vastaista.

19.17 artikla

Kansalliset muutoksenhakumenettelyt

1. Kukin osapuoli tarjoaa käyttöön nopean, tehokkaan, avoimen ja syrjimättömän hallinnollisen tai oikeudellisen muutoksenhakumenettelyn, jonka avulla toimittaja voi valittaa

a) tämän luvun rikkomisesta; tai

b) siitä, että tämän luvun täytäntöönpanoa koskevia osapuolen toimenpiteitä ei ole noudatettu, jos toimittajalla ei ole oikeutta valittaa tämän luvun rikkomisesta suoraan osapuolen kansallisen lainsäädännön nojalla,

tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan sellaisen hankinnan yhteydessä, johon liittyy tai on liittynyt toimittajan etu. Kaikkia valituksia koskevat menettelysäännöt on laadittava kirjallisesti ja ne on tarjottava yleisesti saataville.

2. Jos toimittaja valittaa tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sellaisen hankinnan yhteydessä, johon liittyy tai on liittynyt toimittajan etu, 1 kohdassa tarkoitetusta rikkomisesta tai laiminlyönnistä, hankinnan toteuttavan hankintayksikön osapuoli kannustaa yksikköä ja toimittajaa ratkaisemaan asia neuvottelemalla. Hankintayksikön on käsiteltävä jokainen valitus puolueettomasti ja kohtuullisessa ajassa tavalla, joka ei vaikuta toimittajan osallistumiseen meneillään oleviin tai tuleviin hankintoihin tai oikeuteen pyytää hallinnollisen tai oikeudellisen muutoksenhakumenettelyn mukaisia korjaavia toimenpiteitä.

3. Kullekin toimittajalle on annettava riittävästi aikaa, kuitenkin vähintään kymmenen päivää, valituksen valmistelua ja jättämistä varten siitä ajankohdasta lukien, jolloin valituksen peruste tuli toimittajan tietoon tai sen voidaan kohtuudella olettaa tulleen tämän tietoon.

4. Kukin osapuoli perustaa tai nimeää vähintään yhden puolueettoman hallinto- tai oikeusviranomaisen, joka on riippumaton sen hankintayksiköistä ja ottaa vastaan ja tutkii valitukset, joita toimittajat tekevät tämän sopimuksen piiriin kuuluvien hankintojen yhteydessä.

5. Jos muu elin kuin 4 kohdassa tarkoitettu viranomainen tutkii valituksen ensin, osapuoli varmistaa, että toimittaja voi valittaa alkuperäisestä päätöksestä puolueettomalle hallinto- tai oikeusviranomaiselle, joka on riippumaton siitä hankintayksiköstä, jonka hankintaa valitus koskee.

6. Kukin osapuoli varmistaa, että sellaisen muutoksenhakuelimen ratkaisujen, joka ei ole tuomioistuin, on oltava oikeudellisen tarkastuksen alainen tai sen menettelytapoihin on kuuluttava se, että

a) hankintayksikkö vastaa valitukseen kirjallisesti ja luovuttaa muutoksenhakuelimelle kaikki tarvittavat asiakirjat;

b) menettelyn osapuolilla, jäljempänä 'menettelyn osapuolet', on oikeus tulla kuulluksi ennen kuin muutoksenhakuelin tekee valituksesta päätöksen;

c) menettelyn osapuolilla on oikeus edustajaan ja avustajaan;

d) kaikki käsittelyt ovat menettelyn osapuolille avoimia;

e) menettelyn osapuolilla on oikeus pyytää, että käsittelyt järjestetään julkisesti ja että todistajia voidaan esittää; ja

f) muutoksenhakuelin antaa päätökset tai suositukset kohtuullisessa ajassa kirjallisina ja liittää niihin selostuksen niiden perusteluista.

7. Kukin osapuoli ottaa käyttöön tai ylläpitää menettelyjä, jotka mahdollistavat

a) pikaiset väliaikaiset toimenpiteet, jotta toimittaja voi säilyttää mahdollisuutensa osallistua hankintaan. Kyseiset väliaikaiset toimenpiteet voivat johtaa hankintamenettelyn keskeyttämiseen. Menettelyissä voidaan sallia se, että asianomaisten etujen, myös yleisen edun, kannalta merkittävät kielteiset seuraukset voidaan ottaa huomioon päätettäessä näiden toimien toteuttamisesta. Jos asiassa ei ryhdytä toimenpiteisiin, perustelut tästä on ilmoitettava kirjallisesti; ja

b) korjaavan toimenpiteen tai korvauksen kärsitystä menetyksestä tai vahingosta, jos muutoksenhakuelin on todennut 1 kohdassa tarkoitetun rikkomisen tai laiminlyönnin tapahtuneen; korvaus voi olla rajoitettu tarjouksen valmisteluun liittyviin kustannuksiin tai valitukseen liittyviin kustannuksiin taikka molempiin.

8. Viimeistään kymmenen vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta osapuolet neuvottelevat oikeussuojakeinojen laadun kehittämisestä, mukaan luettuna mahdollinen sitoutuminen sopimusta edeltävien suojakeinojen käyttöön ottoon tai voimassa pitämiseen.

19.18 artikla

Soveltamisalan muutokset ja oikaisut

1. Osapuoli voi muuttaa tai oikaista tämän luvun liitteitään.

Muutokset

2. Kun osapuoli muuttaa tämän luvun liitettä, se

a) ilmoittaa tästä toiselle osapuolelle kirjallisesti; ja

b) sisällyttää ilmoitukseen toiselle osapuolelle annettavan ehdotuksen soveltuvista korvaavista muutoksista, jotta soveltamisala säilyy vastaavana kuin ennen muutosta.

3. Sen estämättä, mitä 2 kohdan b alakohdassa määrätään, osapuolen ei tarvitse tehdä korvaavia muutoksia, jos

a) kyseinen muutos on vaikutukseltaan merkityksetön; tai

b) muutos koskee hankintayksikköä, jonka osalta osapuoli on tosiasiallisesti luopunut määräys- tai vaikutusvallastaan.

4. Jos toinen osapuoli ei hyväksy sitä, että

a) 2 kohdan b alakohdan nojalla ehdotettu korvaava muutos on riittävä, jotta säilytetään yhteisesti hyväksytyn soveltamisalan vastaava taso;

b) kyseinen muutos on vaikutukseltaan merkityksetön; tai

c) muutos koskee hankintayksikköä, jonka osalta osapuoli on tosiasiallisesti luopunut määräys- tai vaikutusvallastaan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti,

sen on ilmaistava vastustuksensa kirjallisesti 45 päivän kuluessa 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta; muussa tapauksessa sen katsotaan hyväksyneen korvaavan muutoksen tai muutoksen, myös kahdennenkymmenennenyhdeksännen luvun (Riitojenratkaisu) soveltamista varten.

Oikaisut

5. Seuraavat muutokset osapuolen liitteisiin katsotaan oikaisuiksi sillä edellytyksellä, että ne eivät vaikuta tässä sopimuksessa määrättyyn yhteisesti sovittuun soveltamisalaan:

a) hankintayksikön nimen muutos;

b) kahden tai useamman liitteessä luetellun hankintayksikön sulautuminen; ja

c) liitteessä luetellun hankintayksikön jakautuminen kahdeksi tai useammaksi yksiköksi, jotka lisätään samassa liitteessä lueteltuihin hankintayksiköihin.

6. Kun kyseessä ovat ehdotetut oikaisut osapuolen liitteisiin, osapuoli ilmoittaa näistä toiselle osapuolelle kahden vuoden välein, WTO-sopimuksen liitteeseen 4 sisältyvässä sopimuksessa julkisista hankinnoista määrätyn ilmoitusaikataulun mukaisesti, tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen.

7. Osapuoli voi 45 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta ilmoittaa kirjallisesti toiselle osapuolelle vastustavansa ehdotettua oikaisua. Jos osapuoli toimittaa tällaisen vastalauseen, sen on ilmaistava syyt, joiden vuoksi se uskoo, että ehdotettu oikaisu ei ole tämän artiklan 5 kohdan määräysten mukainen muutos, ja kuvattava ehdotetun oikaisun vaikutusta tämän sopimuksen yhteisesti sovittuun soveltamisalaan. Jos tällaista vastalausetta ei ole toimitettu 45 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, osapuolen katsotaan hyväksyneen oikaisun.

19.19 artikla

Julkisia hankintoja käsittelevä komitea

1. Jäljempänä olevan 26.2 artiklan 1 kohdan e alakohdan nojalla perustettu julkisia hankintoja käsittelevä komitea koostuu kunkin osapuolen edustajista ja kokoontuu tarpeen mukaan suodakseen osapuolille tilaisuuden neuvotella kaikista tämän luvun toimintaan tai sen tavoitteiden edistämiseen liittyvistä asioista sekä suorittaakseen muut tehtävät, joita osapuolet ovat mahdollisesti sille antaneet.

2. Julkisia hankintoja käsittelevä komitea kokoontuu osapuolen pyynnöstä

a) tarkastelemaan julkisiin hankintoihin liittyviä kysymyksiä, jotka osapuoli on antanut sen käsiteltäväksi;

b) vaihtamaan tietoja osapuolten julkisiin hankintoihin liittyvistä mahdollisuuksista;

c) keskustelemaan kaikista muista tämän luvun toimintaan liittyvistä seikoista; ja

d) tarkastelemaan sellaisen koordinoidun toiminnan edistämistä, jolla helpotetaan tarjoajien mahdollisuuksia saada hankintasopimuksia kunkin osapuolen alueella. Tällaiseen toimintaan voi kuulua tiedotustilaisuuksia, joilla erityisesti pyritään parantamaan kunkin osapuolen julkisten hankintojen järjestelmässä yleisesti tarjolla olevan tiedon sähköistä saantia, sekä aloitteita, joilla helpotetaan pienten ja keskisuurten yritysten osallistumista.

3. Kukin osapuoli toimittaa tämän luvun piiriin kuuluvia hankintoja koskevat tilastot 19.15 artiklan määräysten mukaisesti vuosittain julkisia hankintoja käsittelevälle komitealle.

KAHDESKYMMENES LUKU

Teollis- ja tekijänoikeudet

A jakso

Yleiset määräykset

20.1 artikla

Tavoitteet

Tämän luvun tavoitteena on

a) helpottaa osapuolten välillä innovatiivisten ja luovien tuotteiden tuotantoa ja kaupallistamista sekä palveluiden tarjontaa; ja

b) saavuttaa riittävä ja tehokas teollis- ja tekijänoikeuksien suojan taso ja täytäntöönpano.

20.2 artikla

Velvollisuuksien luonne ja soveltamisala

1. Tämän luvun määräyksillä täydennetään osapuolten välisiä TRIPS-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia.

2. Kukin osapuoli voi vapaasti valita tarkoituksenmukaiset keinot tämän sopimuksen määräysten täytäntöönpanemiseksi sen omassa oikeusjärjestyksessään ja -käytännössään.

3. Tällä sopimuksella ei luoda mitään velvollisuutta, joka koskisi voimavarojen jakoa toisaalta teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanomenettelyn ja toisaalta lakien yleisen täytäntöönpanomenettelyn kesken.

20.3 artikla

Kansanterveyden näkökohdat

1. Osapuolet tunnustavat 14 päivänä marraskuuta 2001 WTO:n ministerikokouksessa *TRIPS-sopimuksesta ja kansanterveydestä annetun Dohan julistuksen*, jäljempänä 'Dohan julistus' merkityksen. Tulkitessaan ja pannessaan täytäntöön tämän luvun mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia osapuolet varmistavat johdonmukaisuuden kyseiseen julistukseen nähden.

2. Osapuolet osallistuvat *WTO:n yleisneuvoston 30 päivänä elokuuta 2003* Dohan julistuksen 6 kohdasta *tekemän päätöksen* ja *TRIPS-sopimuksen muuttamisesta* Genevessä 6 päivänä joulukuuta 2005 *tehdyn pöytäkirjan* täytäntöönpanoon ja noudattavat niitä.

20.4 artikla

Sammuminen

Tämä luku ei vaikuta osapuolen vapauteen vahvistaa teollis- ja tekijänoikeuksien sammuminen ja edellytykset, joilla teollis- ja tekijänoikeuksien sammumista sovelletaan.

20.5 artikla

Tietojen luovuttaminen

Tämä luku ei velvoita osapuolta luovuttamaan tietoja sen lainsäädännön vastaisesti tai vapauta sitä luovuttamasta tietoja sen tiedonsaantia ja yksityisyyttä koskevan lainsäädännön mukaisesti.

B jakso

Teollis- ja tekijänoikeuksia koskevat normit

20.6 artikla

Määritelmä

Tässä jaksossa

lääkkeellä tarkoitetaan tuotetta, kemiallinen lääke, biologinen lääke, rokote tai radiofarmaseuttinen lääke mukaan luettuina, joka valmistetaan, myydään tai jota esitetään käytettäväksi seuraavissa:

a) lääketieteellisen diagnoosin tekeminen, sairauden, häiriön tai epänormaalin fyysisen tilan tai sen oireiden hoito, lievittäminen tai estäminen; taikka

b) fysiologisten toimintojen palauttaminen, korjaaminen tai muuttaminen.

A alajakso

Tekijänoikeus ja lähioikeudet

20.7 artikla

Annettava suoja

1. Osapuolet toimivat seuraavien kansainvälisten sopimusten mukaisesti:

a) Pariisissa 24 päivänä heinäkuuta 1971 *kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta* tehdyn *Bernin yleissopimuksen* 2–20 artikla;

b) Genevessä 20 päivänä joulukuuta 1996 tehdyn *WIPOn tekijänoikeussopimuksen* 1–14 artikla;

c) Genevessä 20 päivänä joulukuuta 1996 tehdyn *WIPOn esitys- ja äänitesopimuksen* 1–23 artikla; ja

d) Roomassa 26 päivänä lokakuuta 1961 *esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien sekä radioyritysten suojaamisesta* tehdyn *kansainvälisen yleissopimuksen* 1–22 artikla.

2. Siinä määrin kuin 1 kohdassa tarkoitetut sopimukset sen sallivat, tällä luvulla ei rajoiteta kunkin osapuolen mahdollisuutta rajoittaa teollis- ja tekijänoikeuksien suojaa, jonka se myöntää esityksille, äänitteisiin tallennettuihin esityksiin.

20.8 artikla

Yleisradiointi ja välittäminen yleisölle

1. Kukin osapuoli säätää siitä, että esittäjillä on yksinoikeus sallia tai kieltää esitystensä yleisradiointi vapaasti etenevien radioaaltojen välityksellä ja niiden välittäminen yleisölle, paitsi jos esitys jo sinänsä on yleisradioitu esitys tai on peräisin tallenteelta.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että käyttäjä maksaa kertaluonteisen kohtuullisen korvauksen, jos kaupallisessa tarkoituksessa julkaistua äänitettä tai sen kopiota käytetään vapaasti etenevien radioaaltojen välityksellä tapahtuvaan yleisradiointiin tai mihin tahansa välittämiseen yleisölle ja että esittäjät ja äänitetuottajat jakavat tällaisen kertaluonteisen kohtuullisen korvauksen. Kukin osapuoli voi esittäjien ja äänitetuottajien välisen sopimuksen puuttuessa vahvistaa ne ehdot, joiden mukaan esittäjät ja äänitetuottajat jakavat tällaisen korvauksen.

20.9 artikla

Teknisten toimenpiteiden suojaaminen

1. Tässä artiklassa **teknisillä toimenpiteillä** tarkoitetaan mitä tahansa tekniikkaa, laitetta tai komponenttia, joka on suunniteltu normaalissa käyttötarkoituksessaan estämään tai rajoittamaan sellaisia teoksiin, esityksiin tai äänitteisiin kohdistuvia tekoja, joihin ei ole saatu lupaa tekijöiltä, esittäjiltä tai äänitetuottajilta kunkin osapuolen lainsäädännön mukaisesti. Osapuolen lainsäädännössä säädettyjen tekijänoikeuden ja lähioikeuksien soveltamisalaa rajoittamatta teknisiä toimenpiteitä pidetään tehokkaina, jos tekijät, esiintyjät tai äänitteiden tuottajat valvovat suojattujen teosten, esitysten tai äänitteiden käyttöä sellaisen pääsynvalvonta- tai suojauskeinon avulla, jolla tavoiteltu suoja saavutetaan ja jollaisia ovat esimerkiksi teoksen tai muun aineiston salaus, muuntaminen tai muunlainen muuttaminen taikka kopioinnin valvontajärjestelmä.

2. Kukin osapuoli säätää riittävästä oikeussuojasta ja tehokkaista oikeussuojakeinoista, joilla torjutaan sellaisten tehokkaiden teknisten toimenpiteiden kiertämistä, joita tekijät, esiintyjät tai äänitetuottajat käyttävät oikeuksiensa käyttämisen yhteydessä ja jotka rajoittavat heidän teoksiinsa, esityksiinsä ja äänitteisiinsä kohdistuvia tekoja, joihin ei ole saatu lupaa kyseisiltä tekijöiltä, esiintyjiltä tai äänitetuottajilta tai jotka eivät ole lainsäännön mukaan sallittuja.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitetuista riittävästä oikeudellisesta suojasta ja tehokkaista oikeussuojakeinoista säätäessään kukin osapuoli säätää suojasta ainakin seuraavia vastaan:

a) sen lainsäädännössä vahvistetussa laajuudessa

i) tehokkaan teknisen toimenpiteen luvaton kiertäminen, kun oikeudenloukkaaja tiesi tai hänen olisi perustellusti pitänyt tietää teon olevan luvaton; ja

ii) laitteen tai tuotteen, tietokoneohjelmat mukaan lukien, taikka palvelun markkinointi yleisölle keinona tehokkaan teknisen toimenpiteen kiertämiseksi; ja

b) sellaisen laitteen tai tuotteen, tietokoneohjelmat mukaan lukien, valmistaminen, maahantuonti tai jakelu taikka sellaisen palvelun tarjoaminen,

i) joka on pääasiallisesti suunniteltu tai tuotettu tehokkaan teknisen toimenpiteen kiertämiseksi; tai

ii) jolla on tehokkaan teknisen toimenpiteen kiertämisen ohella vain vähäistä muuta kaupallista merkitystä.

4. Edellä olevan 3 kohdan ilmaisulla ”sen lainsäädännössä vahvistetussa laajuudessa” tarkoitetaan, että kukin osapuoli voi panna a alakohdan i ja ii alakohdan määräykset täytäntöön joustavasti.

5. Osapuolta ei velvoiteta 2 ja 3 kohdan soveltamiseksi edellyttämään, että viihde-elektroniikka-, televiestintä- tai tietotekniikkatuotteet tai niiden osat tai komponentit suunnitellaan jotakin tiettyä teknistä toimenpidettä silmällä pitäen, ellei tuote muuten olisi näitä kohtia koskevien kyseisen osapuolen täytäntöönpanotoimien vastainen. Tämän määräyksen tarkoituksena on, että tällä sopimuksella ei edellytetä, että osapuoli määrää lainsäädännössään yhteentoimivuudesta: tieto- ja viestintätekniikan teollisuudella ei ole velvollisuutta suunnitella laitteita, tuotteita, osia tai palveluita, jotka vastaavat joitakin tiettyjä teknisiä toimenpiteitä.

6. Edellä 2 kohdassa tarkoitetuista riittävästä oikeudellisesta suojasta ja tehokkaista oikeussuojakeinoista säätäessään osapuoli voi hyväksyä tai pitää voimassa asianmukaisia poikkeuksia ja rajoituksia 2 ja 3 kohdan määräysten täytäntöönpanotoimiin. Edellä 2 ja 3 kohdassa vahvistettujen velvollisuuksien soveltaminen ei rajoita osapuolen lainsäädännön mukaisia tekijänoikeutta tai lähioikeuksia koskevia oikeuksia, rajoituksia, poikkeuksia tai suojakeinoja.

20.10 artikla

Oikeuksien hallinnointitietojen suoja

1. **Oikeuksien hallinnointitiedoilla** tarkoitetaan tässä artiklassa

a) teoksen, esityksen tai äänitteen tunnistetietoja; teoksen tekijää, esityksen esittäjää tai äänitteen tuottajaa; tai minkä tahansa oikeuden haltijaa teoksen, esityksen tai äänitteen osalta;

b) tietoja teoksen, esityksen tai äänitteen käyttörajoituksista ja käyttöehdoista; tai

c) numeroita tai koodeja, jotka tarkoittavat tällaista a ja b alakohdassa kuvattua tietoa;

kun jokin näistä tiedoista on liitetty teoksen, esityksen tallenteen tai äänitteen kopioon tai ilmenee mainittua teosta, esitystä tai äänitettä yleisölle välitettäessä tai yleisön saataville saatettaessa.

2. Kukin osapuoli säätää riittävästä oikeudellisesta suojasta ja tehokkaista oikeussuojakeinoista oikeuksien sähköisten hallinnointitietojen suojaamiseksi sellaista henkilöä vastaan, joka tekee luvatta jonkin seuraavista teoista tietäen tai kun hänen olisi perustellusti pitänyt tietää, että teko aiheuttaa tai mahdollistaa tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkauksen taikka helpottaa sen tekemistä tai salaa sen:

a) oikeuksien sähköisten hallinnointitietojen poistaminen tai muuttaminen; tai

b) teoskappaleiden, esitysten tallenteiden tai äänitteiden kopioiden levittäminen, maahantuonti jakelua varten, yleisradioiminen tai yleisölle välittäminen tai yleisön saataville saattaminen tietäen, että oikeuksien sähköiset hallinnointitiedot on poistettu tai että tietoja on muutettu ilman lupaa.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitetuista riittävästä oikeudellisesta suojasta ja tehokkaista oikeussuojakeinoista säätäessään osapuoli voi hyväksyä tai pitää voimassa asianmukaisia poikkeuksia ja rajoituksia 2 kohdan täytäntöönpanotoimiin. Edellä 2 kohdassa vahvistettujen velvollisuuksien soveltaminen ei rajoita osapuolen lainsäädännön mukaisia tekijänoikeutta tai lähioikeuksia koskevia oikeuksia, rajoituksia, poikkeuksia tai suojakeinoja.

20.11 artikla

Välittäjien vastuu

1. Jollei tämän artiklan muista kohdista muuta johdu, kukin osapuoli säätää lainsäädännössään rajoituksista tai poikkeuksista, jotka koskevat välittäjinä toimivien palveluntarjoajien vastuuta tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkauksissa, jotka tapahtuvat viestintäverkoissa tai viestintäverkkojen kautta niiden palveluntarjonnan yhteydessä tai niiden palveluita käytettäessä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen rajoitusten tai poikkeusten

a) on katettava ainakin seuraavat toiminnot:

   i) tiedon isännöinti isännöintipalvelun käyttäjän pyynnöstä;

   ii) automaattisesti toteutettu välimuistiin tallennus, kun palvelun tarjoaja

      A) ei muuta tietoja muuten kuin teknisistä syistä;

      B) varmistaa, että kaikkia tiedon välimuistiin tallentamiseen liittyviä ohjeita, jotka on täsmennetty tavalla, joka on laajalti tunnustettua ja käytettyä toimialalla, noudatetaan; ja

      C) ei puutu sellaisen teknologian käyttöön, joka on laillista ja joka on laajalti tunnustettua ja käytettyä toimialalla tiedon saamiseksi tällaisten tietojen käytöstä; ja

   iii) pelkkä siirtotoiminta, jossa tarjotaan keinot käyttäjän toimittamien tietojen siirtämiseksi viestintäverkossa tai viestintäverkkoon pääsemiseksi; ja

b) avulla voidaan kattaa myös muita toimintoja, mukaan lukien tiedon automaattisen paikannusvälineen tarjoaminen tekemällä automaattisesti kopioita tekijänoikeudella suojatusta aineistosta ja välittämällä näitä kopioita.

3. Tässä artiklassa tarkoitettujen rajoitusten tai poikkeusten sovellettavuuden edellytyksenä ei saa olla se, että palveluntarjoaja valvoo palveluaan tai aktiivisesti etsii loukkaamisesta kertovia tietoja.

4. Kukin osapuoli voi kansallisessa lainsäädännössään vahvistaa edellytykset, joiden mukaisesti palveluntarjoajiin voidaan soveltaa tämän artiklan rajoituksia tai poikkeuksia. Rajoittamatta edellä esitetyn soveltamista kukin osapuoli voi vahvistaa soveltuvat menettelyt, joilla tehokkaasti annetaan ilmoitus väitetystä loukkauksesta ja joilla ne, joiden aineisto on poistettu tai tehty toimimattomaksi virheellisesti tai väärän tunnisteen vuoksi, voivat tehdä tätä koskevan vastailmoituksen.

5. Tällä artiklalla ei rajoiteta osapuolen lainsäädännön mukaisia tekijänoikeuden tai lähioikeuksien rikkomista koskevia rajoituksia, poikkeuksia tai muita suojakeinoja. Tämä artikla ei vaikuta tuomioistuimen tai hallintoviranomaisen mahdollisuuteen vaatia osapuolen oikeusjärjestelmän mukaisesti palveluntarjoajaa lopettamaan tai estämään loukkaukset.

20.12 artikla

Videokuvaus

Kukin osapuoli voi säätää rikosoikeudellisista menettelyistä ja seuraamuksista, joita sen lakien ja asetusten mukaisesti sovelletaan henkilöön, joka ilman elokuvateatterin johtajan tai elokuvateoksen oikeudenhaltijan lupaa tekee kopion kyseisestä elokuvateoksesta tai sen osasta elokuvan yleisölle avoimessa esityksessä.

B alajakso

Tavaramerkit

20.13 artikla

Kansainväliset sopimukset

Kukin osapuoli pyrkii kaikin kohtuullisin keinoin noudattamaan Singaporessa 27 päivänä maaliskuuta 2006 *tavaramerkkioikeudesta* tehdyn *Singaporen sopimuksen* 1–22 artiklaa ja liittymään Madridissa 27 päivänä kesäkuuta 1989 tehtyyn *tavaramerkkien kansainvälistä rekisteröintiä koskevaan Madridin sopimukseen liittyvään pöytäkirjaan*.

20.14 artikla

Rekisteröintimenettely

Kukin osapuoli perustaa tavaramerkkien rekisteröintijärjestelmän, jossa tavaramerkin rekisteröinnin hylkäävän päätöksen perustelut ilmoitetaan kirjallisesti hakijalle, jolla on mahdollisuus riitauttaa kyseinen hylkäävä päätös ja hakea oikeusviranomaiselta muutosta lopulliseen hylkäävään päätökseen. Kukin osapuoli säätää mahdollisuudesta vastustaa joko tavaramerkkihakemusta tai tavaramerkin rekisteröintiä. Kukin osapuoli tarjoaa yleisesti saataville sähköisen tietokannan tavaramerkkihakemuksista ja tavaramerkkien rekisteröinneistä.

20.15 artikla

Poikkeukset tavaramerkillä myönnettyihin oikeuksiin

Kukin osapuoli säätää kuvaavien termien, maantieteellistä alkuperää kuvaavat termit mukaan luettuina, oikeudenmukaisesta käytöstä rajoitettuna poikkeuksena tavaramerkkioikeuksiin. Määriteltäessä, mikä on oikeudenmukaista käyttöä, olisi otettava huomioon tavaramerkin omistajan ja kolmansien osapuolien oikeutettu etu. Kukin osapuoli voi säätää muista rajoitetuista poikkeuksista edellyttäen, että tällaisissa poikkeuksissa otetaan huomioon tavaramerkin omistajan ja kolmansien osapuolien oikeutettu etu.

C alajakso

Maantieteelliset merkinnät

20.16 artikla

Määritelmät

Tässä alajaksossa

maantieteellisellä merkinnällä tarkoitetaan merkintää, joka osoittaa maataloustuotteen tai elintarvikkeen olevan peräisin osapuolen alueelta tai tietyltä seudulta taikka paikkakunnalta kyseisellä alueella, kun tuotteen tunnettu laatu, maine tai muu luonteenpiirre liittyy olennaisella tavalla sen maantieteelliseen alkuperään; ja

tuoteluokalla tarkoitetaan liitteessä 20-C lueteltua tuoteluokkaa.

20.17 artikla

Soveltamisala

Tätä alajaksoa sovelletaan maantieteellisiin merkintöihin, joilla tunnistetaan johonkin liitteessä 20-C lueteltuun tuoteluokkaan kuuluvia tuotteita.

20.18 artikla

Luettelossa mainitut maantieteelliset merkinnät

Tässä alajaksossa

a) liitteen 20-A osassa A luetellut merkinnät ovat maantieteellisiä merkintöjä, jotka osoittavat tuotteen olevan peräisin Euroopan unionin alueelta tai tietyltä seudulta taikka paikkakunnalta kyseisellä alueella; ja

b) liitteen 20-A osassa B luetellut merkinnät ovat maantieteellisiä merkintöjä, jotka osoittavat tuotteen olevan peräisin Kanadan alueelta tai tietyltä seudulta taikka paikkakunnalta kyseisellä alueella.

20.19 artikla

Liitteessä 20-A mainittujen maantieteellisten merkintöjen suoja

1. Tarkasteltuaan toisen osapuolen maantieteellisiä merkintöjä kukin osapuoli suojaa ne tässä alajaksossa vahvistetun suojan tason mukaisesti.

2. Kukin osapuoli säätää oikeudellisista keinoista, joilla asianomaiset osapuolet voivat estää seuraavat:

a) liitteessä 20-A luetellun toisen osapuolen maantieteellisen merkinnän käyttäminen sellaisesta tuotteesta, joka kuuluu kyseisen maantieteellisen merkinnän osalta liitteessä 20-A lueteltuun tuoteluokkaan ja joka joko

   i) ei ole peräisin siitä alkuperäpaikasta, joka liitteessä 20-A on täsmennetty kyseiselle maantieteelliselle merkinnälle; tai

   ii) on peräisin siitä alkuperäpaikasta, joka liitteessä 20-A on täsmennetty kyseiselle maantieteelliselle merkinnälle, mutta jota ei ole valmistettu toisen osapuolen niiden lakien ja asetusten mukaisesti, joita sovellettaisiin, jos tuote olisi tarkoitettu kulutukseen toisessa osapuolessa;

b) mikä tahansa tapa merkitä tai esittää tavara, joka osoittaa tai antaa ymmärtää, että kyseessä oleva tavara on peräisin muulta maantieteelliseltä alueelta kuin sen todellisesta alkuperäpaikasta tavalla, joka johtaa yleisöä harhaan tavaran maantieteellisen alkuperän osalta; ja

c) mikä tahansa muu käyttö, joka on Tukholmassa 14 päivänä heinäkuuta 1967 tehdyn *teollisoikeuksien suojelemista koskevan Pariisin yleissopimuksen* 10 bis artiklassa tarkoitettua epäreilua kilpailua.

3. Edellä 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu suoja on tarjottava myös, kun todellinen tuotteiden alkuperä osoitetaan tai kun maantieteellistä merkintää käytetään käännöksenä taikka sellaisen ilmaisun yhteydessä kuten ”laatuinen”, ”tyyppinen”, ”tyylinen”, ”jäljitelmä” tai vastaava.

4. Kukin osapuoli säätää, siinä määrin kuin se on mahdollista osapuolen lainsäädännön mukaisesti, täytäntöönpanosta hallinnollisin toimin, joilla henkilöitä kielletään tuottamasta, valmistamasta, pakkaamasta, merkitsemästä, myymästä tai tuomasta maahan taikka mainostamasta elintarviketta tavalla, joka on väärä, harhaanjohtava tai vilpillinen tai todennäköisesti luo virheellisen mielikuvan sen alkuperästä.

5. Edellä olevan 4 artiklan mukaisesti osapuoli säätää hallinnollisista toimista, jotka koskevat valituksia, jotka liittyvät tuotteiden merkintöihin, mukaan luettuna tuotteiden esittäminen tavalla, joka on väärä, harhaanjohtava tai vilpillinen tai todennäköisesti luo virheellisen mielikuvan niiden alkuperästä.

6. Sellaisen tavaramerkin rekisteröinti, joka sisältää liitteessä 20-A luetellun, toisen osapuolen maantieteellisen merkinnän tai koostuu siitä, hylätään tai mitätöidään joko viran puolesta, jos kyseisen osapuolen lainsäädäntö tämän mahdollistaa, tai asianomaisen osapuolen pyynnöstä sellaisen tuotteen osalta, joka kuuluu kyseisen maantieteellisen merkinnän osalta liitteessä 20-A täsmennettyyn tuoteluokkaan ja joka ei ole peräisin siitä alkuperäpaikasta, joka liitteessä 20-A on täsmennetty kyseiselle maantieteelliselle merkinnälle.

7. Mikään tässä alajaksossa ei velvoita suojaamaan maantieteellisiä merkintöjä, joita ei suojata tai joiden suoja lakkaa niiden alkuperäpaikassa tai joita on lakattu käyttämästä alkuperäpaikassa. Jos osapuolen liitteessä 20-A luetellun maantieteellisen merkinnän suoja lakkaa sen alkuperäpaikassa tai sitä lakataan käyttämästä alkuperäpaikassa, osapuoli ilmoittaa tästä toiselle osapuolelle ja pyytää suojan lakkauttamista.

20.20 artikla

Samannimiset maantieteelliset merkinnät

1. Kun kyseessä ovat osapuolten samannimiset maantieteelliset merkinnät samaan tuoteluokkaan kuuluvien tuotteiden osalta, kukin osapuoli päättää niistä käytännön ehdoista, joiden perusteella kyseessä olevat samannimiset merkinnät erotetaan toisistaan, ottaen huomioon tarve varmistaa kyseisten tuottajien tasapuolinen kohtelu ja se, että kuluttajia ei johdeta harhaan.

2. Jos osapuoli ehdottaa kolmannen maan kanssa käytävien neuvottelujen yhteydessä kyseisen kolmannen maan alkuperätuotteen maantieteellisen merkinnän suojaamista ja jos kyseinen merkintä on samanniminen kuin liitteessä 20-A lueteltu toisen osapuolen maantieteellinen merkintä ja jos kyseinen tuote kuuluu toisen osapuolen samannimisen maantieteellisen merkinnän osalta liitteessä 20-A täsmennettyyn tuoteluokkaan, toiselle osapuolelle ilmoitetaan asiasta ja annetaan mahdollisuus esittää huomautuksia ennen kyseisen maantieteellisen merkinnän suojaamista.

20.21 artikla

Poikkeukset

1. Sen estämättä, mitä 20.19 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrätään, Kanadan ei edellytetä tarjoavan oikeuskeinoja asianomaisten osapuolten käyttöön, jotta ne voisivat estää liitteen 20-A osassa A lueteltujen ja yhdellä asteriskilla ([1]) merkittyjen termien käytön, kun tällaisiin termeihin liittyy sellainen ilmaisu kuten ”laatuinen”, ”tyyppinen”, ”tyylinen”, ”jäljitelmä” tai vastaava yhdistettynä helppolukuiseen ja näkyvään merkintään kyseisen tuotteen maantieteellisestä alkuperästä.

2. Sen estämättä, mitä 20.19 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrätään, liitteen 20-A osassa A lueteltujen ja yhdellä asteriskilla ([2]) merkittyjen maantieteellisten merkintöjen suoja ei estä mitään sellaista henkilöä, seuraajat ja siirronsaajat mukaan luettuina, joka on käyttänyt näitä merkintöjä kaupallisiin tarkoituksiin luokkaan ”juustot” kuuluvien tuotteiden osalta ennen 18 päivää lokakuuta 2013, käyttämästä mitään tällaista merkintää Kanadan alueella.

3. Sen estämättä, mitä 20.19 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrätään, liitteen 20-A osassa A lueteltujen ja kahdella asteriskilla merkittyjen maantieteellisten merkintöjen suoja ei estä mitään sellaista henkilöä, seuraajat ja siirronsaajat mukaan luettuina, joka on käyttänyt tällaista merkintää kaupallisiin tarkoituksiin luokkaan ”tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet” kuuluvien tuotteiden osalta vähintään viiden vuoden ajan ennen 18 päivää lokakuuta 2013, käyttämästä tätä merkintää. Kaikkiin muihin henkilöihin, seuraajat ja siirronsaajat mukaan luettuina, jotka ovat käyttäneet tätä merkintää kaupallisiin tarkoituksiin luokkaan ”tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet” kuuluvien tuotteiden osalta vähemmän kuin viiden vuoden ajan ennen 18 päivää lokakuuta 2013, sovelletaan viiden vuoden siirtymäaikaa, jonka kuluessa edellä mainitun merkinnän käyttöä ei estetä.

4. Sen estämättä, mitä 20.19 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrätään, liitteen 20-A osassa A lueteltujen ja kolmella asteriskilla merkittyjen maantieteellisten merkintöjen suoja ei estä mitään sellaista henkilöä, seuraajat ja siirronsaajat mukaan luettuina, joka on käyttänyt näitä merkintöjä kaupallisiin tarkoituksiin luokkiin ”kuivasuolatut lihat” tai ”juustot” kuuluvien tuotteiden osalta vähintään kymmenen vuoden ajan ennen 18 päivää lokakuuta 2013, käyttämästä näitä merkintöjä. Kaikkiin muihin henkilöihin, seuraajat ja siirronsaajat mukaan luettuina, jotka ovat käyttäneet näitä merkintöjä kaupallisiin tarkoituksiin luokkaan ”kuivasuolatut lihat” tai ”juustot” kuuluvien tuotteiden osalta vähemmän kuin kymmenen vuoden ajan ennen 18 päivää lokakuuta 2013, sovelletaan viiden vuoden siirtymäaikaa, jonka kuluessa edellä mainittujen merkintöjen käyttöä ei estetä.

([1]) Selkeyden vuoksi todetaan, että tätä kohtaa sovelletaan myös merkintään ”feta”.
([2]) Selkeyden vuoksi todetaan, että tätä kohtaa sovelletaan myös merkintään ”feta”.

5. Kun tavaramerkkiä on haettu tai se on rekisteröity hyvässä uskossa taikka kun tavaramerkkioikeudet on osapuolen alueella hankittu hyvässä uskossa tapahtuneella käytöllä ennen 6 kohdassa vahvistettua päivämäärää, tämän alajakson täytäntöön panemiseksi kyseisessä osapuolessa annetuilla toimenpiteillä ei rajoiteta tavaramerkin rekisteröinnin mahdollisuutta tai pätevyyttä tai oikeutta tavaramerkin käyttöön sillä perusteella, että tavaramerkki on identtinen tai samanlainen kuin jokin maantieteellinen merkintä.

6. Edellä olevan 5 kohdan soveltamiseksi tarkoitettu päivämäärä on

a) liitteessä 20-A tämän sopimuksen allekirjoituspäivänä luetellun maantieteellisen merkinnän osalta tämän alajakson voimaantulopäivä; tai

b) liitteeseen 20-A tämän sopimuksen allekirjoituspäivän jälkeen tämän sopimuksen 20.22 artiklan nojalla lisätyn maantieteellisen merkinnän osalta päivä, jona maantieteellinen merkintä lisättiin.

7. Jos maantieteellisen merkinnän käännös on identtinen sellaisen termin kanssa, joka on tavanomainen yleiskielinen yleisnimitys jollekin tuotteelle jonkin osapuolen alueella, tai jos maantieteellisen merkinnän käännös sisältää tällaisen termin tai jos maantieteellinen merkintä ei ole identtinen mutta siihen sisältyy tällainen termi, tämän alajakson määräyksillä ei rajoiteta minkään henkilön oikeutta käyttää kyseistä termiä mainitun osapuolen kyseisen tuotteen yhteydessä.

8. Mikään ei estä käyttämästä osapuolen alueella minkä tahansa tuotteen osalta kasvilajikkeen tai eläinrodun tavanomaista nimeä, joka on käytössä kyseisen osapuolen alueella tämän alajakson voimaantulopäivänä.

9. Osapuoli voi säätää, että mikä tahansa tämän alajakson määräysten nojalla esitetty vaatimus, joka liittyy tavaramerkin käyttöön tai rekisteröintiin, on tehtävä viiden vuoden kuluessa siitä, kun suojatun merkinnän vastainen käyttö on tullut yleisesti tunnetuksi osapuolen alueella, tai tavaramerkin rekisteröintipäivästä osapuolen alueella edellyttäen, että tavaramerkki on julkaistu mainittuun päivään mennessä, jos sanottu päivä edeltää päivää, jolloin merkinnän vastainen käyttö tuli tunnetuksi kyseisen osapuolen alueella, sillä edellytyksellä, että maantieteellistä merkintää ei ole käytetty tai rekisteröity vilpillisessä mielessä.

10. Tämän alajakson määräykset eivät vaikuta minkään henkilön oikeuteen käyttää kaupankäynnissä omaa nimeään tai sen nimeä, joka harjoitti liiketoimintaa ennen häntä paitsi, jos sellaista nimeä käytetään tavalla, joka johtaa yleisöä harhaan.

11. a) Tämän alajakson määräykset eivät vaikuta minkään henkilön oikeuteen käyttää tai rekisteröidä Kanadassa tavaramerkki, joka sisältää jonkin liitteen 20-B osassa A luetelluista termeistä tai koostuu siitä; ja

b) edellä olevaa a alakohtaa ei sovelleta liitteen 20-B osassa A lueteltuihin termeihin minkään sellaisen käytön osalta, joka voisi johtaa yleisöä harhaan tavaroiden maantieteellisestä alkuperästä.

12. Liitteen 20-B osassa B lueteltujen termien käyttöön Kanadassa ei sovelleta tämän alajakson määräyksiä.

13. Edellä 2–4 kohdassa tarkoitettuun siirronsaantiin ei sisälly maantieteellisen merkinnän yksinään käyttämistä koskevan oikeuden siirto.

20.22 artikla

Muutokset liitteeseen 20-A

1. Jäljempänä olevalla 26.1 artiklalla (CETA-sekakomitea) perustettu CETA-sekakomitea, joka toimii yhteisymmärryksessä ja maantieteellisiä merkintöjä käsittelevän CETA-komitean suosituksesta, voi päättää liitteen 20-A muuttamisesta siten, että siihen lisätään maantieteellisiä merkintöjä tai siitä poistetaan maantieteellisiä merkintöjä, joiden suoja on lakannut niiden alkuperäpaikassa tai joita on lakattu käyttämästä alkuperäpaikassa.

2. Maantieteellistä merkintää ei periaatteessa lisätä liitteen 20-A osaan A, jos kyseessä on nimi, joka tämän sopimuksen allekirjoituspäivänä on lueteltu soveltuvassa Euroopan unionin rekisterissä merkinnällä ”rekisteröity” jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion osalta.

3. Maantieteellistä merkintää, jolla tunnistetaan tietystä osapuolesta peräisin oleva tuote, ei lisätä liitteeseen 20-A

a) jos se on identtinen toisessa osapuolessa rekisteröityyn tavaramerkkiin nähden samojen tai samanlaisten tuotteiden osalta tai sellaiseen tavaramerkkiin nähden, johon on toisessa osapuolessa hankittu oikeuksia hyvässä uskossa tapahtuneella käytöllä ja josta on jätetty hakemus samojen tai samanlaisten tuotteiden osalta;

b) jos se on identtinen kasvilajikkeen tai eläinrodun totunnaiseen nimeen nähden, joka on käytössä toisessa osapuolessa; tai

c) jos se on identtinen termin kanssa, joka on tavanomainen yleiskielinen yleisnimitys tällaiselle tuotteelle toisessa osapuolessa.

20.23 artikla

Muu suoja

Tämän alajakson määräykset eivät estä käyttämästä oikeutta hakea maantieteellisen merkinnän tunnustamista ja suojaa osapuolen asiaa koskevan lainsäädännön mukaisesti.

D alajakso

Mallit

20.24 artikla

Kansainväliset sopimukset

Kukin osapuoli pyrkii kaikin kohtuullisin keinoin liittymään 2 päivänä heinäkuuta 1999 Genevessä tehtyyn *teollismallien kansainvälistä rekisteröintiä koskevaan Haagin sopimukseen liittyvään Geneven asiakirjaan*.

20.25 artikla

Suhde tekijänoikeuteen

Mallien oikeudet voidaan suojata tekijänoikeuslainsäädännön nojalla, jos tällaisen suojan edellytykset täyttyvät. Kukin osapuoli määrää näin myönnettävän suojan laajuuden ja edellytykset sekä vaadittavan omaperäisyyden.

E alajakso

Patentit

20.26 artikla

Kansainväliset sopimukset

Kukin osapuoli pyrkii kaikin kohtuullisin keinoin noudattamaan Genevessä 1 päivänä kesäkuuta 2000 tehdyn *patenttilakisopimuksen* 1–14 ja 22 artiklaa.

20.27 artikla

Lääkkeiden *sui generis* -suoja

1. Tässä artiklassa

peruspatentilla tarkoitetaan patenttia, jolla suojataan tuote sellaisenaan, tuotteen saamiseksi käytettävä prosessi tai tuotteen sovellus ja jonka sen patentin haltija, jota voidaan käyttää peruspatenttina, on nimennyt peruspatentiksi *sui generis* -suojan myöntämistä varten; ja

tuotteella tarkoitetaan lääkkeen vaikuttavaa ainetta tai vaikuttavien aineiden yhdistelmää.

2. Kukin osapuoli tarjoaa patentin haltijan tai haltijan luovutuksensaajan pyynnöstä *sui generis* -suojakauden sellaiselle tuotteelle, joka on suojattu voimassa olevalla peruspatentilla, sillä edellytyksellä, että seuraavat ehdot täyttyvät:

a) lupa saattaa tuote kyseisen osapuolen markkinoille lääkkeenä on myönnetty, jäljempänä tässä artiklassa 'myyntilupa';

b) tuotteeseen ei ole jo sovellettu *sui generis* -suojakautta; ja

c) edellä a alakohdassa tarkoitettu myyntilupa on ensimmäinen lupa, joka koskee tuotteen saattamista kyseisen osapuolen markkinoille lääkkeenä.

3. Kukin osapuoli voi

a) tarjota *sui generis* -suojakauden vain, jos ensimmäinen myyntilupahakemus toimitetaan kyseisen osapuolen määräämän kohtuullisen määräajan kuluessa; ja

b) määrätä ensimmäisen myyntiluvan myöntämisestä alkavan vähintään 60 päivän määräajan *sui generis* -suojakautta koskevan hakemuksen jättämistä varten. Jos ensimmäinen myyntilupa on kuitenkin myönnetty ennen patentin myöntämistä, kukin osapuoli myöntää patentin myöntämisestä alkavan vähintään 60 päivän määräajan, jonka kuluessa tämän artiklan mukaista suojakautta koskeva hakemus voidaan jättää.

4. Jos tuote on suojattu yhdellä peruspatentilla, *sui generis* -suojakausi alkaa kyseisen patentin laillisen voimassaolon päättyessä.

Jos tuote on suojattu useammalla kuin yhdellä patentilla, jotka voivat toimia peruspatentteina, osapuoli voi säätää ainoastaan yhdestä *sui generis* -suojakaudesta, joka alkaa sen peruspatentin laillisen voimassaolon päättyessä,

a) jonka on valinnut *sui generis* -suojakautta hakeva henkilö, kun kaikki patentit, jotka voivat toimia peruspatentteina, ovat saman henkilön hallussa; ja

b) joka on valittu patentinhaltijoiden sopimuksella, kun patentit, jotka voivat toimia peruspatentteina, eivät ole saman henkilön hallussa, mistä seuraa keskenään ristiriidassa olevia *sui generis* -suojaa koskevia pyyntöjä.

5. Kukin osapuoli huolehtii siitä, että *sui generis* -suojakausi vastaa pituudeltaan peruspatenttihakemuksen tekemispäivästä ensimmäisen myyntiluvan myöntämispäivään kulunutta kautta, josta on vähennetty viiden vuoden jakso.

6. Sen estämättä, mitä 5 kohdassa määrätään, ja rajoittamatta osapuolen mahdollisesti toteuttamaa *sui generis* -suojakauden jatkamista tiettyihin ryhmiin, kuten lapsiin kohdistuvan tutkimuksen kannustimena tai palkkiona, *sui generis* -suojan kesto ei voi ylittää kahdesta viiteen vuoden pituista kautta, joka kunkin osapuolen on määritettävä.

7. Kukin osapuoli voi säätää *sui generis* -suojan raukeamisesta,

a) jos edunsaaja luopuu *sui generis* -suojasta; tai

b) jos mahdollisesti määrättyjä hallinnollisia maksuja ei suoriteta.

Kukin osapuoli voi lyhentää *sui generis* -suojakautta niiden mahdollisten perusteettomien viivästysten mukaisesti, joita voi koitua hakijan toiminnan puutteesta myyntiluvan hakemisen jälkeen, kun peruspatentin haltija on myyntiluvan hakija tai siihen yhteydessä oleva elin.

8. *Sui generis* -suoja ulottuu peruspatentin antaman suojan rajoissa ainoastaan myyntiluvan piiriin kuuluvaan lääkkeeseen ja ennen *sui generis* -suojan päättymistä mahdollisesti hyväksyttyihin kyseisen tuotteen käyttötarkoituksiin lääkkeenä. Ellei edellisestä virkkeestä muuta johdu, *sui generis* -suojalla myönnetään samat oikeudet kuin patentilla ja sitä koskevat samat rajoitukset ja velvollisuudet.

9. Sen estämättä, mitä 1–8 kohdassa määrätään, kukin osapuoli voi myös rajoittaa suojan alaa vahvistamalla poikkeuksia, jotka koskevat tuotteiden valmistamista, käyttämistä, tarjoamista myyntiin, myyntiä tai tuontia vientiä varten suojakauden aikana.

10. Kukin osapuoli voi kumota *sui generis* -suojan peruspatentin mitättömyyteen liittyvistä syistä, myös jos patentti on rauennut ennen sen laillisen voimassaolon päätymistä tai se on kumottu tai sitä on rajoitettu siinä määrin, että tuote, jolle suoja myönnettiin, ei enää kuuluisi peruspatentin vaatimusten suojan piirin, taikka syistä, jotka liittyvät myyntiluvan tai myyntilupien peruuttamiseen kyseisillä markkinoilla, tai jos suoja on myönnetty 2 kohdan määräysten vastaisesti.

20.28 artikla

Lääkkeisiin liittyvien patenttien kytkemisjärjestelyt

Jos osapuoli käyttää patenttien ”kytkemisjärjestelyitä”, joissa rinnakkaisvalmisteen myyntiluvan (tai yhdenmukaisuusilmoituksen tai vastaavan) myöntäminen kytketään patenttisuojan olemassaoloon, se varmistaa, että kaikilla asian osapuolilla on vastaavat ja tehokkaat muutoksenhakuoikeudet.

F alajakso

Tietosuoja

20.29 artikla

Lääkkeisiin liittyvien julkistamattomien tietojen suoja

1. Jos osapuoli vaatii julkistamattomia testituloksia tai muita tietoja edellytyksenä myyntiluvan myöntämiseksi sellaisille lääkkeille, joissa käytetään uusia kemiallisia yhdisteitä ([1]), jäljempänä tässä artiklassa ’myyntiluvan myöntäminen’, sen määrittämiseksi, onko kyseisen tuotteen käyttö turvallista ja tehokasta, osapuoli suojaa tällaiset tiedot paljastumiselta, jos tällaisten tietojen aikaansaaminen on edellyttänyt huomattavaa ponnistusta, paitsi milloin se on tarpeen yleisön suojelemiseksi, tai ellei toimenpiteisiin ole jo ryhdytty sen varmistamiseksi, että tieto on suojassa sopimattomalta kaupalliselta käytännöltä.

2. Kukin osapuoli huolehtii siitä, että 1 kohdan piiriin kuuluvien tietojen osalta, jotka toimitetaan osapuolelle tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen,

a) mikään muu kuin ne toimittanut henkilö ei voi ilman viimeksi mainitun suostumusta hyödyntää tällaisia tietoja lupahakemuksen tukena vähintään kuuden vuoden ajan siitä päivästä, jona osapuoli myönsi luvan henkilölle, joka tuotti tiedot lupaa varten; ja

b) osapuoli ei saa myöntää lupaa millekään sellaiselle henkilölle, joka hyödyntää tällaisia tietoja kaudella, joka on vähintään kahdeksan vuotta siitä päivästä, jona osapuoli myönsi luvan henkilölle, joka tuotti tiedot lupaa varten, ellei tällaiset tiedot tuottanut henkilö anna tähän suostumusta.

Jollei tästä kohdasta muuta johdu, kumpikin osapuoli voi rajoituksetta panna täytäntöön tällaisia tuotteita koskevia lyhennettyjä lupamenettelyitä biologista samanarvoisuutta ja biologista hyväksikäytettävyyttä koskevien tutkimusten pohjalta.

20.30 artikla

Kasvinsuojeluaineisiin liittyvien tietojen suoja

1. Kukin osapuoli määrittää turvallisuus- ja tehokkuusvaatimukset ennen kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamisen hyväksymistä, jäljempänä tässä artiklassa ’lupa’.

([1]) Selkeyden vuoksi todetaan, että tietosuojan osalta käsite ”kemiallinen yhdiste” kattaa Kanadassa biologisen lääkkeen tai radiofarmaseuttisen lääkkeen, jota säännellään uutena lääkkeenä elintarvikkeita ja lääkkeitä koskevissa Kanadan säädöksissä.

2. Kukin osapuoli tarjoaa rajatun tietosuojajakson testi- tai tutkimusraporteille, jotka on toimitettu ensimmäistä lupaa haettaessa. Tällaisen jakson aikana kukin osapuoli huolehtii siitä, että testi- tai tutkimusraporttia ei käytetä jonkin muun sellaisen henkilön eduksi, joka pyrkii saamaan luvan, paitsi jos ensimmäinen luvanhaltija on nimenomaisesti tähän suostunut.

3. Testi- tai tutkimusraporttia olisi vaadittava lupaan tai lupamuutokseen, jolla sallitaan käyttö muihin viljelykasveihin.

4. Tietosuojajakson olisi kummassakin osapuolessa oltava vähintään kymmenen vuotta alkaen siitä päivästä, jolloin osapuoli myönsi ensimmäisen luvan uuden vaikuttavan aineen hyväksymistä tukevan testi- tai tutkimusraportin ja vaikuttavaa ainetta sisältävän lopputuotteen samanaikaista rekisteröintiä tukevien tietojen osalta. Suoja voidaan myöntää pidemmälle voimassaoloajalle, jotta voidaan edistää vähäriskisiä kasvinsuojeluaineita tai vähäistä käyttötarkoitusta koskevien lupien myöntämistä.

5. Kukin osapuoli voi myös vahvistaa tietosuojavaatimuksia tai rahallista korvausta koskevia vaatimuksia testi- tai tutkimusraporteille, jotka esitetään luvan muuttamisen tai uusimisen tueksi.

6. Kukin osapuoli vahvistaa sääntöjä, joilla vältetään selkärankaisilla eläimillä tehtäviä päällekkäisiä testejä. Hakijaa, joka aikoo suorittaa testejä ja tutkimuksia selkärankaisilla eläimillä, olisi kannustettava toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet tarkistaakseen, että kyseisiä testejä ja tutkimuksia ei ole jo suoritettu tai aloitettu.

7. Kunkin osapuolen olisi kannustettava kaikkia uusia luvanhakijoita ja vastaavien lupien haltijoita varmistamaan kaikin tavoin, että selkärankaisilla eläimillä tehtyjen testien ja tutkimusten tiedot jaetaan. Tällaisten testi- ja tutkimusraporttien jakamiskustannukset on määritettävä oikeudenmukaisella, avoimella ja syrjimättömällä tavalla. Hakijalta edellytetään osallistumista ainoastaan niiden tietojen kustannuksiin, joiden toimittamista hakijalta edellytetään lupavaatimusten täyttämiseksi.

8. Luvan haltijalla tai haltijoilla on oltava oikeus saada korvaus oikeudenmukaisesta osuudesta niitä kustannuksia, joita niille koitui tällaisen hakemuksen tueksi käytetyistä testi- tai tutkimusraportista hakijalta, joka hyödyntää tällaisia testi- tai tutkimusraportteja saadakseen luvan uudelle kasvinsuojeluaineelle. Kukin osapuoli voi ohjata minkä tahansa riidan osapuolet oman lainsäädäntönsä mukaisesti hallinnoituun sitovaan välimiesmenettelyyn.

G alajakso

Kasvilajikkeet

20.31 artikla

Kasvilajikkeet

Kukin osapuoli toimii yhteistyössä edistääkseen ja vahvistaakseen kasvilajikkeiden suojelua Pariisissa 2 päivänä joulukuuta 1961 tehdyn *uusien kasvilajikkeiden suojaamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen* vuonna 1991 tehdyn sopimusasiakirjan pohjalta.

C jakso

Teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpano

20.32 artikla

Yleiset velvollisuudet

1. Kukin osapuoli varmistaa, että teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanomenettelyt ovat oikeudenmukaisia ja tasapuolisia eivätkä tarpeettoman monimutkaisia tai kalliita ja että niihin ei liity kohtuuttomia määräaikoja tai aiheettomia viivästyksiä. Näitä menettelyjä tulee soveltaa siten, että vältetään luomasta esteitä lailliselle kaupankäynnille ja että luodaan takeet menettelyjen väärinkäyttöä vastaan.

2. Pannessaan täytäntöön tämän jakson määräyksiä kukin osapuoli ottaa huomioon oikeasuhteisuuden loukkauksen vakavuuden, kolmansien osapuolten etujen sekä sovellettavien toimenpiteiden, oikeussuojakeinojen ja seuraamusten välillä.

3. Jäljempänä olevat 20.33–20.42 artiklat liittyvät siviilioikeudelliseen täytäntöönpanoon.

4. Jäljempänä olevien 20.33–20.42 artikloiden soveltamista varten **teollis- ja tekijänoikeuksilla** tarkoitetaan kaikentyyppisiä teollis- ja tekijänoikeuksia, joista on määräyksiä TRIPS-sopimuksen II osan 1–7 kohdassa.

20.33 artikla

Oikeutetut hakijat

Kukin osapuoli myöntää oikeuden pyytää 20.34–20.42 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen ja oikeussuojakeinojen soveltamista seuraaville henkilöille:

a) osapuolen lainsäädännön määräysten mukaisille teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoille;

b) kaikille muille henkilöille, joilla on lupa käyttää näitä oikeuksia, jos näillä henkilöillä on osapuolen lainsäädännön mukaisesti oikeus vedota näihin oikeuksiin;

c) teollis- ja tekijänoikeuksia kollektiivisesti hallinnoiville elimille, joilla on säännönmukaisesti tunnustettu oikeus edustaa teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoita, jos tällaisilla elimillä on osapuolen lainsäädännön mukaisesti oikeus vedota näihin oikeuksiin; ja

d) alan edunvalvonnasta vastaaville elimille, joilla on säännönmukaisesti tunnustettu oikeus edustaa teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoita, jos tällaisilla elimillä on osapuolen lainsäädännön mukaisesti oikeus vedota näihin oikeuksiin.

20.34 artikla

Todistusaineisto

Jos teollis- ja tekijänoikeuksien väitetty loukkaus on toteutettu kaupallisessa laajuudessa, kukin osapuoli varmistaa, että oikeusviranomaiset voivat tarvittaessa pyynnöstä antaa määräyksen toimittaa osapuolen lainsäädännön mukaisesti tarvittavia tietoja, myös pankki-, rahoitus- tai kaupallisia asiakirjoja, jotka ovat vastapuolen hallussa, sillä edellytyksellä, että luottamuksellisten tietojen suoja taataan.

20.35 artikla

Toimenpiteet todistusaineiston suojaamiseksi

1. Kukin osapuoli varmistaa, että jo ennen pääasiaa koskevan käsittelyn aloittamista oikeusviranomaiset voivat sen elimen hakemuksesta, joka on esittänyt kohtuullisesti saatavissa olevaa todistusaineistoa tukeakseen väitteitään teollis- tai tekijänoikeutensa loukkaamisesta tai tällaisen loukkaamisen uhasta, määrätä nopeita ja tehokkaita väliaikaisia toimia väitettyyn loukkaamiseen liittyvän asiaankuuluvan todistusaineiston suojaamiseksi sillä edellytyksellä, että luottamuksellisten tietojen suoja taataan.

2. Kukin osapuoli voi säätää, että 1 kohdassa kuvatut toimenpiteet voivat sisältää riidanalaisten tavaroiden yksityiskohtaisen kuvaamisen ja mahdollisen näytteidenoton tai riidanalaisten tavaroiden ja soveltuvissa tapauksissa näiden tavaroiden valmistuksessa tai jakelussa käytettyjen materiaalien ja välineiden sekä tavaroihin liittyvien asiakirjojen fyysisen haltuun ottamisen. Oikeusviranomaisilla on oltava valtuudet toteuttaa nämä toimenpiteet tarvittaessa toista osapuolta kuulematta, erityisesti jos mahdollisesta viiveestä voi koitua korvaamatonta haittaa oikeudenhaltijalle tai jos todistusaineiston hävittämisen vaara on ilmeinen.

20.36 artikla

Tiedonsaantioikeus

Kukin osapuoli huolehtii siitä, että sen oikeusviranomaisilla on teollis- ja tekijänoikeuden täytäntöönpanoa koskevissa yksityisoikeudellisissa menettelyissä toimivalta oikeudenhaltijan perustellusta vaatimuksesta määrätä oikeudenloukkaaja tai väitetty oikeudenloukkaaja toimittamaan oikeudenhaltijalle tai oikeusviranomaisille ainakin todistelutarkoituksessa oikeudenloukkaajan tai väitetyn oikeudenloukkaajan hallussa taikka saatavilla olevat, asiaan sovellettavien osapuolen lakien ja asetusten mukaisesti merkitykselliset tiedot, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kunkin osapuolen etuoikeutta, tietolähteiden luottamuksellisuuden suojaa tai henkilötietojen käsittelyä koskevan lainsäädännön soveltamista. Nämä tiedot voivat koskea loukkaukseen tai väitettyyn loukkaukseen jollakin tavalla liittyvään seikkaan osallista henkilöä ja oikeuksia loukkaavien tai väitetysti loukkaavien tavaroiden tai palvelujen tuotantomenetelmiä tai jakelukanavia, mukaan lukien tällaisten tavaroiden tai palvelujen tuotantoon ja jakeluun osallisiksi väitettyjen kolmansien osapuolten henkilöllisyyttä ja jakelukanavia.

20.37 artikla

Väliaikaiset toimenpiteet ja turvaamistoimenpiteet

1. Kukin osapuoli huolehtii siitä, että sen oikeusviranomaisilla on valtuudet määrätä nopeita ja tehokkaita väliaikaisia toimenpiteitä ja turvaamistoimenpiteitä, väliaikainen kielto mukaan luettuna, jotka kohdistuvat sellaiseen osapuoleen tai tilanteen mukaan sellaiseen kolmanteen osapuoleen, jonka osalta asianomainen oikeusviranomainen on toimivaltainen, mahdollisten teollis- ja tekijänoikeuksien loukkausten estämiseksi ja etenkin riidanalaisten tavaroiden jakelukanavien piiriin pääsyn estämiseksi.

2. Kukin osapuoli huolehtii siitä, että sen oikeusviranomaisilla on valtuudet määrätä takavarikoitaviksi tai muuten haltuun otettaviksi tavarat, joiden epäillään loukkaavan teollis- tai tekijänoikeutta, jotta voidaan estää niiden saattaminen jakelukanavien piiriin tai levittäminen jakelukanavia pitkin.

3. Kukin osapuoli huolehtii siitä, että väitettyjen, kaupallisessa laajuudessa tehtyjen teollis- ja tekijänoikeusloukkausten osalta oikeusviranomaiset voivat osapuolen lainsäädännön mukaisesti määrätä väitetyn loukkaajan omaisuutta asetettavaksi hukkaamiskieltoon, pankkitilien ja muiden varojen jäädyttäminen mukaan lukien. Tätä varten oikeusviranomaiset voivat tarpeen mukaan määrätä esitettäviksi pankki-, rahoitus- tai kaupallisia asiakirjoja tai pääsyn muihin asiaankuuluviin tietoihin.

20.38 artikla

Muut oikeussuojakeinot

1. Kukin osapuoli varmistaa, että oikeusviranomaiset voivat hakijan pyynnöstä ja rajoittamatta loukkauksen johdosta oikeudenhaltijalle kuuluvia vahingonkorvauksia sellaisten tavaroiden osalta, joiden ne ovat todenneet loukkaavan teollis- tai tekijänoikeutta, antaa määräyksen niiden poistamisesta jakelukanavista tai hävittämisestä ilman minkäänlaista hyvitystä. Kukin osapuoli varmistaa, että oikeusviranomaiset voivat tarvittaessa määrätä myös näiden tavaroiden luomisessa tai valmistuksessa pääasiassa käytettyjen materiaalien ja välineiden hävittämisestä. Tällaisia oikeussuojakeinoja koskevaa pyyntöä harkittaessa on otettava huomioon oikeasuhteisuus loukkauksen vakavuuden ja määrättyjen oikeussuojakeinojen välillä sekä kolmansien osapuolien edut.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että oikeusviranomaisilla on valtuudet määrätä, että 1 kohdassa tarkoitetut oikeussuojakeinot toteutetaan oikeudenloukkaajan kustannuksella, jollei tämän esteeksi vedota erityisiin syihin.

20.39 artikla

Kieltotuomiot

1. Kukin osapuoli huolehtii siitä, että teollis- ja tekijänoikeuden täytäntöönpanoa koskevissa yksityisoikeudellisissa menettelyissä sen oikeusviranomaisilla on toimivalta määrätä osapuoli lopettamaan loukkaava toimi sekä muun muassa määrätä, että osapuolen tai, tilanteen mukaan, sellaisen kolmannen osapuolen, jonka osalta asianomainen oikeusviranomainen on toimivaltainen, on estettävä teollis- tai tekijänoikeutta loukkaavien tavaroiden pääsy jakelukanaviin.

2. Tämän jakson muiden määräysten estämättä osapuoli voi rajoittaa saatavilla olevia oikeussuojakeinoja sellaisen käytön osalta, johon hallitus tai kolmas osapuoli hallituksen luvalla voi ilman oikeudenhaltijoiden suostumusta ryhtyä, käsittämään vain korvauksen maksamisen sillä edellytyksellä, osapuoli noudattaa TRIPS-sopimuksen osan II määräyksiä, jotka nimenomaisesti koskevat tällaista käyttöä. Muissa tapauksissa sovelletaan tässä jaksossa tarkoitettuja oikeussuojakeinoja tai, milloin nämä oikeussuojakeinot eivät ole yhdenmukaisia osapuolen lainsäädännön kanssa, on tarjottava mahdollisuus vahvistustuomioon ja riittävään korvaukseen.

20.40 artikla

Vahingonkorvaukset

1. Kukin osapuoli huolehtii siitä, että

a) sen oikeusviranomaisilla on yksityisoikeudellisissa menettelyissä toimivalta määrätä oikeudenloukkaaja, joka tiesi tai jolla oli riittävät perusteet tietää ryhtyneensä teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavaan tekoon, maksamaan oikeudenhaltijalle

   i) vahingonkorvaus, joka riittää hyvittämään oikeudenhaltijan loukkauksesta kärsimän vahingon; tai

   ii) loukkauksesta loukkaajalle koituneet voitot, minkä voidaan olettaa olevan i kohdassa tarkoitetun vahingonkorvauksen määrä; ja

b) määrittäessään vahingonkorvausta teollis- tai tekijänoikeuden loukkauksesta sen oikeusviranomaiset voivat ottaa huomioon muun muassa oikeudenhaltijan mahdollisesti esittämän oikeutetun arvon määreen, saamatta jäänyt voitto mukaan lukien.

2. Vaihtoehtona 1 kohdalle osapuolen lainsäädännössä voidaan vahvistaa korvauksen, kuten rojaltin tai maksun, maksaminen oikeudenhaltijalle hyvityksenä oikeudenhaltijan teollis- ja tekijänoikeuksien luvattomasta käytöstä.

20.41 artikla

Oikeudenkäyntikulut

Kukin osapuoli huolehtii siitä, että sen oikeusviranomaisilla on tilanteen mukaan teollis- ja tekijänoikeuksien täytäntöönpanoa koskevan yksityisoikeudellisen menettelyn päätteeksi toimivalta määrätä, että hävinnyt osapuoli maksaa voittaneen osapuolen oikeudenkäynti- ja muut kulut kyseisen osapuolen lainsäädännön mukaisesti.

20.42 artikla

Olettama tekijänoikeudesta

1. Tekijänoikeuksia tai lähioikeuksia koskevissa siviilioikeudellisissa menettelyissä tekijän tunnistamiseen riittää, että kirjallisten tai taiteellisten teosten oikeudenhaltijan nimi ilmenee teoksesta tavanomaisella tavalla, ja näin ollen tällä on oikeus ajaa kannetta tekijänoikeutensa loukkaamisesta, jollei toisin osoiteta. Tällaiseen toisin osoittamiseen voi sisältyä rekisteröinti.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan soveltuvin osin lähioikeuksien haltijoihin tällaisten oikeuksien suojaaman aineiston osalta.

D jakso

Rajatoimenpiteet

20.43 artikla

Rajatoimenpiteiden soveltamisala

1. Tässä jaksossa

maantieteellistä merkintää loukkaavalla tuoteväärennöksellä tarkoitetaan mitä tahansa 20.17 artiklan mukaisia johonkin liitteessä 20-C lueteltuun tuoteluokkaan kuuluvia tavaroita, pakkaus mukaan lukien, joissa on ilman lupaa maantieteellinen merkintä, joka on identtinen sellaisen asianmukaisesti rekisteröidyn tai muuten suojatun maantieteellisen merkinnän kanssa, joka koskee tällaisia tavaroita, ja joka loukkaa kyseisen maantieteellisen merkinnän omistajan tai haltijan oikeutta sen osapuolen lainsäädännön mukaisesti, jossa rajatoimenpiteitä sovelletaan;

tavaramerkkioikeutta loukkaavalla tuoteväärennöksellä tarkoitetaan mitä tahansa tavaroita, pakkaus mukaan lukien, joihin on ilman lupaa liitetty tavaramerkki, joka on identtinen sellaisen asianmukaisesti rekisteröidyn tavaramerkin kanssa, joka koskee samoja tavaroita, tai jota ei voida sen olennaisten piirteiden osalta erottaa sellaisesta tavaramerkistä, ja joka loukkaa kyseisen tavaramerkin oikeuden haltijan oikeutta sen osapuolen lainsäännön mukaan, jossa rajatoimenpiteitä sovelletaan;

vientilähetyksillä tarkoitetaan tavaralähetyksiä, jotka toimitetaan osapuolen alueelta sen ulkopuolella sijaitsevaan paikkaan, lukuun ottamatta tullipassituslähetyksiä ja jälleenlaivauksia;

tuontilähetyksillä tarkoitetaan tavaralähetyksiä, jotka toimitetaan osapuolen alueelle sen alueen ulkopuolella sijaitsevasta paikasta, ja tavarat pysyvät tullivalvonnassa, mukaan lukien osapuolen alueen tullivarastoihin tai vapaa-alueille tuodut tavarat mutta lukuun ottamatta tullipassituslähetyksiä ja jälleenlaivauksia;

tekijänoikeutta loukkaavalla piraattitavaralla tarkoitetaan mitä tahansa tavaroita, jotka on kopioitu ilman oikeudenhaltijan tai oikeudenhaltijan asianmukaisesti valtuuttaman henkilön antamaa suostumusta valmistusmaassa ja jotka on tehty suoraan tai epäsuorasti tavarasta, jonka kopioiminen olisi täyttänyt sen osapuolen lainsäädännön mukaan tekijänoikeuden tai lähioikeuksien rikkomisen tunnusmerkistön, jossa rajatoimenpiteitä sovelletaan;

tullipassituslähetyksillä tarkoitetaan osapuolen alueelle sen alueen ulkopuolella sijaitsevasta paikasta tulevia lähetyksiä, joilla on tulliviranomaisten lupa kuljetukseen jatkuvassa tullivalvonnassa saapumistullitoimipaikasta poistumistullitoimipaikkaan osapuolen alueelta poistumista varten. Tulipassituslähetyksiä, jotka myöhemmin hyväksytään siirrettäväksi pois tullivalvonnasta ilman niiden poistumista alueelta, pidetään tuontilähetyksinä; ja

jälleenlaivauksilla tarkoitetaan tavaralähetyksiä, jotka siirretään tullivalvonnassa tuonnin liikennevälineestä viennin liikennevälineeseen yhden tullitoimipaikan alueella, joka on sekä tuonti- että vientitullitoimipaikka.

2. Tämän jakson viittaukset teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksiin on tulkittava viittauksiksi tavaramerkkioikeutta loukkaavien tuoteväärennösten, tekijänoikeutta loukkaavien piraattitavaroiden tai maantieteellistä merkintää loukkaavien tuoteväärennösten tapauksiin.

3. Osapuolten näkemyksenä on, että mitään velvollisuutta soveltaa tässä jaksossa vahvistettuja menettelyjä ei ole, kun oikeudenhaltija asettaa tavarat markkinoille toisessa maassa tai näin tehdään oikeudenhaltijan suostumuksella.

4. Kukin osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa tuonti- ja vientilähetyksiä koskevia menettelyjä, joilla oikeudenhaltija voi pyytää toimivaltaisia viranomaisia lykkäämään teollis- ja tekijänoikeutta loukkaaviksi epäiltyjen tavaroiden luovutusta tai ottamaan ne haltuunsa.

5. Kukin osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa tuonti- ja vientilähetyksiä koskevia menettelyjä, joilla toimivaltaiset viranomaiset voivat omasta aloitteestaan lykätä teollis- ja tekijänoikeutta loukkaaviksi epäiltyjen tavaroiden luovutusta tai ottaa ne haltuunsa, jotta oikeudenhaltijat voivat virallisesti pyytää apua 4 kohdan nojalla.

6. Kukin osapuoli voi tehdä järjestelyjä yhden tai useamman kolmannen maan kanssa laatiakseen yhteisiä turvallisuus- ja tulliselvitysmenettelyitä. Tavaroiden, jotka on selvitetty tällaiseen järjestelyyn kuuluvien yhteisten tullimenettelyiden mukaisesti, katsotaan olevan 4 ja 5 kohdan vaatimusten mukaisia sillä edellytyksellä, että kyseinen osapuoli säilyttää oikeudellisen toimivallan mainittujen kohtien noudattamiseen.

7. Kukin osapuoli voi ottaa käyttöön tai pitää voimassa 4 ja 5 kohdassa tarkoitettuja menettelyitä tullipassituslähetysten ja jälleenlaivausten osalta.

8. Kukin osapuoli voi jättää tämän artiklan soveltamisalan ulkopuolelle sellaiset vähäiset ja luonteeltaan ei-kaupalliset tavaramäärät, jotka kuuluvat matkailijoiden henkilökohtaisiin matkatavaroihin tai jotka toimitetaan pieninä lähetyksinä.

20.44 artikla

Oikeudenhaltijan hakemus

1. Kukin osapuoli huolehtii siitä, että sen toimivaltaiset viranomaiset edellyttävät oikeudenhaltijalta, joka käynnistää 20.43 artiklassa kuvatut menettelyt, riittäviä todisteita, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat varmistautua siitä, että menettelyt tarjoavan osapuolen lainsäädännön mukaan oikeudenhaltijan teollis- tai tekijänoikeutta on todennäköisesti loukattu, samoin kuin riittävästi tietoja, joita kohtuudella voidaan olettaa oikeudenhaltijalla olevan, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat kohtuudella tunnistaa epäilyksenalaiset tavarat. Riittävien tietojen toimittamista koskevalla vaatimuksella ei saa kohtuuttomasti estää 20.43 artiklassa kuvattujen menettelyjen käyttämistä.

2. Kukin osapuoli säätää mahdollisuudesta hakea 20.43 artiklassa lueteltujen teollis- ja tekijänoikeutta loukkaaviksi epäiltyjen tavaroiden luovutuksen lykkäämistä tai tällaisten tavaroiden haltuunottoa alueellaan. Vaatimukseen, jonka mukaan tällaisista hakemuksista on säädettävä, sovelletaan velvollisuutta tarjota 20.43 artiklan 4 ja 5 kohdassa tarkoitetut menettelyt. Toimivaltaiset viranomaiset voivat vahvistaa, että tällaiset hakemukset voivat koskea useita lähetyksiä. Kukin osapuoli voi säätää, että oikeudenhaltijan pyynnöstä hakemus, joka koskee teollis- ja tekijänoikeutta loukkaaviksi epäiltyjen tavaroiden luovutuksen lykkäämistä tai tavaroiden haltuunottoa, voi koskea tiettyjä tullivalvonnassa olevia tulo- ja lähtöpaikkoja.

3. Kukin osapuoli varmistaa, että sen toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat hakijalle kohtuullisessa ajassa, ovatko ne hyväksyneet hakemuksen. Jos toimivaltaiset viranomaiset ovat hyväksyneet hakemuksen, niiden on myös ilmoitettava hakijalle aika, jonka hakemus on voimassa.

4. Kukin osapuoli voi säätää, että sen toimivaltaiset viranomaiset voivat evätä, keskeyttää tai mitätöidä hakemuksen tapauksessa, jossa hakija on käyttänyt 20.43 artiklassa kuvattuja menettelyjä väärin tai jossa siihen on perusteltu syy.

20.45 artikla

Oikeudenhaltijan toimittamat tiedot

Kukin osapuoli sallii, että sen toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää oikeudenhaltijalta asiaankuuluvia tietoja, joita kohtuudella voidaan olettaa oikeudenhaltijalla olevan, jotta toimivaltaiset viranomaiset voivat toteuttaa tässä jaksossa tarkoitettuja rajatoimenpiteitä. Kukin osapuoli voi myös sallia sen, että oikeudenhaltija toimittaa tällaiset tiedot sen toimivaltaisille viranomaisille.

20.46 artikla

Takuu tai vastaava vakuus

1. Kukin osapuoli huolehtii siitä, että sen toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus edellyttää hakijalta, joka pyytää 20.43 artiklassa kuvattua menettelyä, sellaisen kohtuullinen takuun tai vastaavan vakuuden asettamista, joka riittää suojaamaan vastaajaa ja toimivaltaisia viranomaisia ja estämään väärinkäytökset. Kukin osapuoli huolehtii siitä, että tällainen takuu tai vastaava vakuus ei perusteettomasti estä turvautumasta tähän menettelyyn.

2. Kukin osapuoli voi säätää, että tällainen vakuus voi olla takaus, jonka ehdot suojaavat vastaajaa tavaroiden luovuttamisen lykkäämisestä tai haltuunottamisesta mahdollisesti aiheutuvalta menetykseltä tai vahingolta siinä tapauksessa, että toimivaltaiset viranomaiset toteavat, että tavarat eivät loukkaa teollis- tai tekijänoikeuksia. Osapuoli voi ainoastaan poikkeuksellisissa olosuhteissa tai tuomioistuimen määräyksestä sallia vastaajan ottaa epäilyksenalaiset tavarat haltuunsa takausta tai muuta vakuutta vastaan.

20.47 artikla

Loukkauksen toteaminen

Kukin osapuoli ottaa käyttöön tai pitää voimassa menettelyt, joiden avulla toimivaltaiset viranomaiset voivat kohtuullisen ajan kuluessa 20.43 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen aloittamisesta ratkaista, loukkaavatko epäilyksenalaiset tavarat teollis- tai tekijänoikeutta.

20.48 artikla

Oikeussuojakeinot

1. Kukin osapuoli huolehtii siitä, että sen toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet määrätä tavaroita hävitettäviksi sen jälkeen, kun 20.47 artiklassa tarkoitetusti on todettu, että tavarat loukkaavat teollis- tai tekijänoikeutta. Jos tavaroita ei hävitetä, kukin osapuoli varmistaa, elleivät olosuhteet ole poikkeukselliset, että tällaiset tavarat poistetaan markkinoilta siten, ettei oikeudenhaltijalle aiheudu vahinkoa.

2. Tavaramerkkioikeutta loukkaavan tuoteväärennöksen osalta pelkkä laittomasti kiinnitetyn tavaramerkin irrottaminen ei riitä muutoin kuin poikkeustapauksissa siihen, että tavara voidaan päästää markkinoille.

3. Kukin osapuoli voi säätää, että sen toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet määrätä hallinnollisia seuraamuksia sen jälkeen, kun 20.47 artiklassa tarkoitetusti on todettu, että tavarat loukkaavat teollis- tai tekijänoikeutta.

20.49 artikla

Erityinen yhteistyö rajatoimenpiteiden alalla

1. Kukin osapuoli sopii toimivansa yhteistyössä toisen osapuolen kanssa sellaisten tavaroiden kansainvälisen kaupankäynnin lopettamiseksi, jotka loukkaavat teollis- ja tekijänoikeuksia. Tätä varten kukin osapuoli perustaa hallintoonsa yhteyspisteet ja on valmis oikeuksia loukkaavien tavaroiden kauppaa koskevaan tietojen vaihtoon. Kukin osapuoli edistää erityisesti tietojenvaihtoa ja yhteistyötä omien ja toisen osapuolen tulliviranomaisten välillä teollis- ja tekijänoikeuksia loukkaavien tavaroiden kauppaa koskevissa kysymyksissä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuun yhteistyöhön voi sisältyä tietojen vaihtoa erilaisista järjestelyistä tietojen saamiseksi oikeudenhaltijoilta, parhaista toimintatavoista ja riskinhallintastrategioista saaduista kokemuksista sekä tiedottamista, jolla tuetaan sellaisten lähetysten tunnistamista, joiden epäillään sisältävän oikeuksia loukkaavia tavaroita.

3. Tämän jakson mukainen yhteistyö on toteutettava kumpaakin osapuolta sitovien kyseisen alan kansainvälisten sopimusten kanssa yhteensopivalla tavalla. Edellä 6.14 artiklassa (Tulliyhteistyösekakomitea) tarkoitettu tulliyhteistyösekakomitea määrittää painopisteet ja tarjoaa soveltuvat menettelyt tämän jakson mukaiselle yhteistyölle osapuolten toimivaltaisten viranomaisten välillä.

E jakso

Yhteistyö

20.50 artikla

Yhteistyö

1. Kukin osapuoli sopii tekevänsä yhteistyötä toisen osapuolen kanssa tukeakseen tämän luvun nojalla tehtyjen sitoumusten ja velvollisuuksien täytäntöönpanoa. Yhteistyöaloihin kuuluu tiedon tai kokemusten vaihto seuraavista:

a) teollis- ja tekijänoikeuksien suojelu ja täytäntöönpano, maantieteelliset merkinnät mukaan luettuina; ja

b) järjestelyjen vahvistaminen osapuolten yhteisvalvontajärjestöjen välille.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti kukin osapuoli sopii, että se käynnistää teollis- ja tekijänoikeuksia koskevan tehokkaan vuoropuhelun, jonka aiheena ovat tässä luvussa tarkoitettujen teollis- ja tekijänoikeuksien suojelun ja täytäntöönpanon kannalta olennaiset aiheet sekä muut olennaiset asiat, ja ylläpitää tällaista vuoropuhelua.

KAHDESKYMMENESENSIMMÄINEN LUKU

Sääntely-yhteistyö

21.1 artikla

Soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan osapuolten sääntelyviranomaisten sellaisten sääntelytoimenpiteiden laatimiseen, tarkasteluun ja menetelmäkysymyksiin, jotka kuuluvat muiden muassa kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen, terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevan sopimuksen, GATT 1994 -sopimuksen, GATS-sopimuksen sekä neljännen (Kaupan tekniset esteet), viidennen (Terveys- ja kasvinsuojelutoimet), yhdeksännen (Rajatylittävä palvelukauppa), kahdennenkymmenennentoisen (Kauppa ja kestävä kehitys), kahdennenkymmenennenkolmannen (Kauppa ja työ) ja kahdennenkymmenennenneljännen luvun (Kauppa ja ympäristö) piiriin.

21.2 artikla

Periaatteet

1. Osapuolet vahvistavat kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen, terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevan sopimuksen, GATT 1994 -sopimuksen ja GATS-sopimuksen mukaiset oikeutensa ja velvollisuutensa sääntelytoimenpiteisiin nähden.

2. Osapuolet ovat sitoutuneet ihmisten, eläinten ja kasvien elämän tai terveyden sekä ympäristön korkeatasoiseen suojaan kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen, terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevan sopimuksen, GATT 1994 -sopimuksen, GATS-sopimuksen ja tämän sopimuksen mukaisesti.

3. Osapuolet tunnustavat omien kauppakumppaniensa kanssa sekä kahdenvälisesti että monenkeskisesti tehtävän sääntely-yhteistyön arvon. Aina kun se on käytännössä mahdollista ja molemminpuolisesti edullista, osapuolet toimivat sääntely-yhteistyössä tavalla, joka on avoin muiden kansainvälisten kauppakumppanien osallistumiselle.

4. Rajoittamatta kunkin osapuolen mahdollisuutta toteuttaa omia sääntelyyn, lainsäädäntöön ja politiikkaan liittyviä toimiaan osapuolet sitoutuvat jatkamaan sääntely-yhteistyön kehittämistä yhteisten etujen pohjalta

a) estääkseen ja poistaakseen tarpeettomia kaupan ja sijoitusten esteitä;

b) parantaakseen kilpailukyky- ja innovointi-ilmastoa, myös pyrkimällä sääntelyn yhteensopivuuteen, vastaavuuden tunnustamiseen ja sääntelyn lähentämiseen; ja

c) edistääkseen avoimia, tehokkaita ja toimivia sääntelymenettelyitä, joilla tuetaan politiikan tavoitteita ja täytetään sääntelyelinten toimeksiannot, muun muassa tietojenvaihdon edistämisen ja parhaiden toimintatapojen tehostetun käytön avulla.

5. Tällä luvulla korvataan Kanadan hallituksen ja Euroopan komission välillä Brysselissä 21 päivänä joulukuuta 2004 tehdyt sääntely-yhteistyön ja avoimuuden puitteet ja sillä säännellään toimintaa, jota aiemmin toteutettiin mainittujen puitteiden yhteydessä.

6. Osapuolet voivat toteuttaa sääntely-yhteistyötoimia vapaaehtoiselta pohjalta. Selkeyden vuoksi todetaan, että osapuolen ei edellytetä ryhtyvän mihinkään tiettyyn sääntely-yhteistyötoimintaan ja että osapuoli voi kieltäytyä tai vetäytyä yhteistyöstä. Jos osapuoli kieltäytyy sääntely-yhteistyön käynnistämisestä tai vetäytyy yhteistyötä, sen olisi kuitenkin oltava valmis selvittämään päätöksensä syyt toiselle osapuolelle.

21.3 artikla

Sääntely-yhteistyön tavoitteet

Sääntely-yhteistyön tavoitteita ovat muiden muassa seuraavat:

a) tukea ihmisten elämän, terveyden tai turvallisuuden suojelua, eläinten- tai kasviensuojelua taikka ympäristönsuojelua

   i) hyödyntämällä kansainvälisiä resursseja esimerkiksi tutkimuksen, markkinoille saattamista edeltävän hyväksynnän ja riskianalyysin aloilla, jotta paikallisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti tärkeitä ja merkityksellisiä sääntelykysymyksiä voidaan käsitellä; ja

   ii) tukemalla tietopohjaa, jota käytetään riskien tunnistamiseen, arviointiin ja hallintaan sääntelystä vastaavissa osastoissa;

b) rakentaa luottamusta, syventää molemminpuolista ymmärrystä sääntelyn kehittämisestä ja saada keskinäistä hyötyä toisen osapuolen kokemuksista ja näkemyksistä, jotta voidaan

   i) parantaa sääntelyehdotusten suunnittelua ja kehittämistä;

   ii) edistää avoimuutta ja ennustettavuutta sääntelyn laatimisessa ja käyttöönotossa;

   iii) tehostaa sääntelyn vaikutusta;

   iv) tunnistaa vaihtoehtoisia välineitä;

   v) tunnustaa sääntelyn liitännäisvaikutukset;

   vi) välttää tarpeettomia sääntelyeroja; ja

   vii) parantaa sääntelyn täytäntöönpanoa ja noudattamista;

c) helpottaa kahdenvälistä kauppaa ja sijoituksia tavalla,

   i) joka rakentuu voimassa oleville yhteistyöjärjestelyille;

   ii) jolla vähennetään tarpeettomia sääntelyeroja; ja

   iii) jolla tunnistetaan uusia työskentelytapoja tiettyjen alojen yhteistyötä varten;

d) tukea teollisuuden kilpailukyvyn ja tehokkuuden parantamista tavalla, jolla

   i) minimoidaan hallintokulut aina, kun se on mahdollista;

   ii) vähennetään päällekkäisiä sääntelyvaatimuksia ja niiden noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia aina kun se on mahdollista; ja

   iii) harjoitetaan yhteensopivia toimintatapoja sääntelyn alalla, jos mahdollista ja aiheellista,

      A) soveltamalla sääntelyn teknologianeutraaleja toimintatapoja; ja

      B) tunnustamalla vastaavuus tai edistämällä lähentymistä.

21.4 artikla

Sääntely-yhteistyötoiminta

Osapuolet pyrkivät täyttämään 21.3 artiklassa vahvistetut tavoitteet toteuttamalla sääntely-yhteistyötoimia, joihin voi sisältyä seuraavia:

a) kahdenvälisten keskustelujen käyminen sääntelyn hallinnasta, mihin sisältyvät

   i) keskustelut sääntelyuudistuksesta ja sen vaikutuksista osapuolten väliseen suhteeseen;

   ii) saatujen kokemusten tunnistaminen;

   iii) tarvittaessa sääntelyä koskevien vaihtoehtoisten toimintatapojen tutkiminen; ja

   iv) kokemusten vaihto sääntelyn työkaluista ja välineistä, mukaan lukien sääntelyn vaikutusten arvioinnit, riskien arviointi sekä vaatimusten noudattamiseen tähtäävä strategia ja täytäntöönpanostrategia;

b) keskinäiset neuvottelut tarvittaessa ja tietojenvaihto sääntelyn koko kehitysprosessin ajan. Tällaiset neuvottelut ja vaihto olisi aloitettava mahdollisimman varhaisessa vaiheessa prosessia;

c) ei-julkisen tiedon jakaminen siinä määrin kuin sitä voidaan tarjota muiden maiden hallituksille tiedot tarjoavan osapuolen sovellettavien sääntöjen mukaisesti;

d) sellaisten ehdotettujen teknisten tai terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevien sääntelyehdotusten jakaminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, joilla voi olla vaikutusta toisen osapuolen kanssa käytävään kauppaan, jotta havainnot ja muutosehdotukset voidaan ottaa huomioon;

e) toisen osapuolen pyynnöstä tapahtuva kopion toimittaminen ehdotetusta sääntelystä, ellei sovellettavasta yksityisyyttä koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu, ja riittävän ajan varaaminen asianomaisille osapuolille huomioiden esittämiseksi kirjallisina;

f) tietojenvaihto suunnitelluista sääntelytoimista, -toimenpiteistä tai -muutoksista mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta voidaan

   i) ymmärtää osapuolen sääntelyvalintojen taustalla olevia syitä, myös sääntelyvälineen valintaa, ja tarkastella mahdollisuuksia lähentää edelleen osapuolten näkemyksiä siitä, miten sääntelyn tavoitteet olisi ilmaistava ja miten sääntelyn ala olisi määriteltävä. Osapuolten olisi myös käsiteltävä sääntelyn, standardien ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin välistä rajapintaa tässä yhteydessä; ja

   ii) verrata menetelmiä ja oletuksia, joita käytetään sääntelyehdotusten analysointiin, soveltuvissa tapauksissa myös teknisen tai taloudellisen toteutettavuuden ja etujen analysointi suhteessa tavoiteltuihin tavoitteisiin kaikkien tarkasteltavien merkittävien vaihtoehtoisten sääntelyvaatimusten tai -lähestymistapojen osalta. Tietojenvaihtoon voi myös sisältyä vaatimusten noudattamiseen tähtäävä strategia ja vaikutustenarviointi, mukaan lukien sääntelyehdotuksen potentiaalisen kustannustehokkuuden vertailu tarkasteltaviin merkittäviin vaihtoehtoisiin sääntelyvaatimuksiin tai -lähestymistapoihin nähden;

g) mahdollisuuksien tarkasteleminen tarpeettomien sääntelyerojen minimoimiseksi esimerkiksi seuraavilla keinoilla:

   i) toteuttamalla samanaikaisesti tai yhteisesti riskinarviointi ja sääntelyn vaikutusten arviointi, jos mahdollista ja molemminpuolisesti hyödyllistä;

   ii) saavuttamalla yhdenmukaistettu, vastaava tai yhteensopiva ratkaisu; tai

   iii) harkitsemalla vastavuoroista tunnustamista erityistapauksissa;

h) yhteistyön tekeminen kysymyksissä, jotka koskevat kansainvälisten standardien, ohjeiden ja suositusten laatimista, hyväksymistä, täytäntöönpanoa ja ylläpitoa;

i) sen tarkasteleminen, onko asianmukaista ja mahdollista kerätä samoja tai samanlaisia tietoja sellaisten ongelmien luonteesta, laajuudesta ja yleisyydestä, jotka voisivat antaa aihetta sääntelytoimintaan, jolloin voitaisiin nopeammin tehdä tilastollisia päätelmiä tällaisista ongelmista;

j) tiedonkeruukäytäntöjen säännöllinen vertailu;

k) sen tarkasteleminen, onko mahdollista käyttää samoja tai samanlaisia oletuksia ja menetelmiä kuin toinen osapuoli käyttää analysoidessaan tietoja ja arvioidessaan sääntelyn avulla käsiteltäviä taustakysymyksiä, jotta voidaan

   i) vähentää eroja kysymysten määrittelyssä; ja

   ii) edistää tulosten samankaltaisuutta;

l) analyyttisten oletusten ja menetelmien säännöllinen vertailu;

m) tietojen vaihto sääntelyn hallinnoinnista, täytäntöönpanosta ja täytäntöönpanon valvonnasta sekä keinoista vaatimustenmukaisuuden saavuttamiseksi ja mittaamiseksi;

n) tutkimusohjelmien toteuttaminen yhteistyössä, jotta voidaan

   i) vähentää päällekkäistä tutkimustyötä;

   ii) tuottaa tietoa edullisemmin;

   iii) kerätä parhaat tiedot;

   iv) rakentaa tarvittaessa yhteistä tieteellistä perustaa;

   v) käsitellä kiireellisimmät sääntelyongelmat johdonmukaisemmin ja toimintasuuntautuneemmin; ja

   vi) minimoida tarpeettomat erot uusissa sääntelyehdotuksissa ja samalla tehokkaasti parantaa terveyden, turvallisuuden ja ympäristön suojelua;

o) jälkiarviointien tekeminen sääntelystä tai toimintalinjoista;

p) tällaisissa jälkiarvioinneissa käytettyjen menetelmien ja oletusten vertailu;

q) tällaisten jälkiarviointien tuloksia koskevien tiivistelmien tarjoaminen tarvittaessa toisen osapuolen saataville;

r) sellaisen soveltuvan toimintatavan tunnistaminen, jolla vähennetään voimassa olevan sääntelyn kielteisiä vaikutuksia kahdenväliseen kauppaan ja sijoituksiin osapuolen nimeämillä aloilla, tarvittaessa myös lähentymisen ja vastavuoroisen tunnustamisen kautta ja minimoimalla kauppaa ja sijoituksia vääristävien sääntelyvälineiden käyttö sekä käyttämällä kansainvälisiä standardeja, myös vaatimustenmukaisuuden arvioinnin standardeja ja ohjeita; tai

s) tietojen, osaamisen ja kokemusten vaihto eläinten hyvinvoinnin alalla, jotta voidaan edistää eläinten hyvinvointia koskevaa yhteistyötä osapuolten välillä.

21.5 artikla

Sääntelytoimenpiteiden yhteensopivuus

Jotta osapuolten sääntelytoimenpiteiden keskinäistä lähentymistä ja yhteensopivuutta voidaan tehostaa, kukin osapuoli ottaa asianmukaisesti huomioon toisen osapuolen samaa tai samanlaista aihetta koskevat sääntelytoimenpiteet tai -aloitteet. Tämä ei estä sitä, että osapuoli voi eri syistä, kuten osapuolelle ominaisten erilaisten institutionaalisten tai lainsäädännöllisten toimintatapojen, olosuhteiden, arvojen tai painopisteiden vuoksi, hyväksyä myös erilaisia sääntelytoimenpiteitä tai toteuttaa erilaisia aloitteita.

21.6 artikla

Sääntely-yhteistyön foorumi

1. Perustetaan 26.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) 1 kohdan h alakohdan nojalla sääntely-yhteistyön foorumi helpottamaan ja edistämään tämän luvun mukaista sääntely-yhteistyötä osapuolten välillä.

2. Sääntely-yhteistyön foorumilla on seuraavat tehtävät:

a) tarjota tilaisuus käydä keskustelua yhteisen edun mukaisista sääntelypolitiikan kysymyksistä, jotka osapuolet ovat nimenneet muun muassa 21.8 artiklan mukaisesti toteutetuissa kuulemisissa;

b) auttaa eri sääntelytahoja löytämään potentiaalisia kumppaneita yhteistyötoimiin ja tarjota niille soveltuvat työkalut tätä varten, kuten luottamuksellisuutta koskevat mallisopimukset;

c) tarkastella sekä käynnissä olevia tai tulevia sääntelyaloitteita, jotka osapuolen näkemyksen mukaan voivat tarjota yhteistyömahdollisuuksia. Tällaisilla tarkasteluilla, jotka toteutetaan kuulemalla sääntelystä vastaavia osastoja ja virastoja, olisi tuettava tämän luvun täytäntöönpanoa; ja

d) rohkaista kahdenvälisten yhteistyötoimien kehitystä 21.4 artiklan mukaisesti ja tarkastella sääntelystä vastaavilta osastoilta ja virastoilta saatujen tietojen pohjalta sääntely-yhteistyön aloitteiden etenemistä, saavutuksia ja parhaita käytäntöjä tietyillä toimialoilla.

3. Sääntely-yhteistyön foorumin puheenjohtajina toimivat yhdessä Kanadan hallituksen apulaisministeritason tai sitä vastaavan tason johtava edustaja tai tämän nimeämä henkilö ja Euroopan komission pääjohtajatason tai sitä vastaavan tason johtava edustaja tai tämän nimeämä henkilö, ja sääntely-yhteistyön foorumi koostuu kyseisestä aiheesta vastaavista kunkin osapuolen virkamiehistä. Osapuolet voivat yhteisellä sopimuksella kutsua sääntely-yhteistyön foorumin kokouksiin muita asianomaisia osapuolia.

4. Sääntely-yhteistyön foorumi

a) hyväksyy tehtävänmäärityksensä, menettelynsä ja työohjelmansa ensimmäisessä kokouksessaan tämän sopimuksen tultua voimaan;

b) kokoontuu vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta ja sen jälkeen vähintään vuosittain, elleivät osapuolet toisin päätä; ja

c) raportoi asianmukaisesti CETA-sekakomitealle tämän luvun täytäntöönpanosta.

21.7 artikla

Muu osapuolten välinen yhteistyö

1. Edellä olevan 21.6 artiklan 2 kohdan c alakohdan nojalla ja jotta voidaan seurata tulevia sääntelyhankkeita ja tunnistaa sääntely-yhteistyön mahdollisuuksia, osapuolet vaihtavat säännöllisesti tietoja käynnissä olevista tai suunnitelluista sääntelyhankkeista omilla vastuualoillaan. Näihin tietoihin olisi, tapauksen mukaan, sisällytettävä uudet tekniset määräykset ja voimassa oleviin teknisiin määräyksiin todennäköisesti ehdotettavat tai hyväksyttävät muutokset.

2. Osapuolet voivat helpottaa sääntely-yhteistyötä virkamiesvaihdolla, joka toteutetaan erityisjärjestelyn mukaisesti.

3. Osapuolet pyrkivät tekemään yhteistyötä ja jakamaan tietoa vapaaehtoisuuden pohjalta muiden tuotteiden kuin elintarvikkeiden turvallisuuden alalla. Tämä yhteistyö tai tiedonvaihto voi liittyä erityisesti seuraaviin:

a) tieteelliset, tekniset ja sääntelykysymykset muiden tuotteiden kuin elintarvikkeiden turvallisuuden parantamiseksi;

b) uudet merkittävät terveys- ja turvallisuuskysymykset, jotka kuuluvat osapuolten viranomaisten toimivaltaan;

c) standardointiin liittyvä toiminta;

d) markkinavalvonta ja täytäntöönpanotoimet;

e) riskinarviointimenetelmät ja tuotetestaus; ja

f) tuotteiden koordinoitu takaisinveto tai muut vastaavat toimet.

4. Osapuolet voivat käynnistää vastavuoroisen tietojenvaihdon kuluttajatuotteiden turvallisuutta koskevista tiedoista sekä toteutetuista ennaltaehkäisevistä, rajoittavista ja korjaavista toimenpiteistä. Kanada voi saada pääsyn osaan yleisestä tuoteturvallisuudesta 3 päivänä joulukuuta 2001 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/95/EY tarkoitetun Euroopan unionin Rapex-hälytysjärjestelmän (tai sen seuraajajärjestelmän) kuluttajatuotteita koskevista tiedoista. Euroopan unioni voi saada varhaisvaroitustietoja rajoittavista toimenpiteistä ja tuotteiden takaisinvedoista Kanadan kuluttajatuotteita koskevien poikkeuksellisten tapahtumien ilmoitusjärjestelmästä, joka tunnetaan nimellä Radar, tai sen seuraajajärjestelmästä säädöksessä *Canada Consumer Product Safety Act* (S.C. 2010, c. 21) määriteltyjen kuluttaja-tuotteiden ja säädöksessä *Food and Drugs Act* (R.S.C. 1985, c. F-27) määritellyn kosmetiikan osalta. Tämä vastavuoroinen tietojenvaihto pohjautuu järjestelyyn, jossa vahvistetaan 5 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet.

5. Ennen kuin osapuolet toteuttavat ensimmäisen 4 kohdan mukaisen tietojenvaihdon, ne varmistavat, että tavarakauppakomitea hyväksyy näiden vaihtojen toteuttamiseen tarvittavat toimenpiteet. Osapuolet varmistavat, että tällaisissa toimenpiteissä täsmennetään vaihdettavien tietojen laji, vaihtoa koskevat säännöt sekä luottamuksellisuutta ja henkilötietojen suojaa koskevien sääntöjen soveltaminen.

6. Tavarakauppakomitea hyväksyy 5 kohdan mukaiset toimenpiteet vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta, elleivät osapuolet päätä määräajan jatkamisesta.

7. Osapuolet voivat muuttaa 5 kohdassa tarkoitettuja toimenpiteitä. Tavarakauppakomitean on hyväksyttävä mahdolliset muutokset toimenpiteisiin.

21.8 artikla

Kuulemiset yksityisten tahojen kanssa

Jotta saataisiin hallituksen ulkopuolisia näkemyksiä tämän luvun täytäntöönpanoon liittyvistä asioista, kukin osapuoli voi tai osapuolet voivat tarvittaessa kuulla sidosryhmiä ja asianomaisia osapuolia, myös korkeakoulujen, ajatushautomoiden, kansalaisjärjestön sekä yritys-, kuluttaja- ja muiden järjestöjen edustajia. Nämä kuulemiset voidaan toteuttaa millä tahansa osapuolen tai osapuolten hyväksi katsomalla tavalla.

21.9 artikla

Yhteyspisteet

1. Osapuolten välisen viestinnän yhteyspisteinä tämän luvun piirissä esille tulevissa asioissa ovat

a) Kanadan tapauksessa ulko-, kauppa- ja kehitysministeriön teknisiä esteitä ja sääntelyä käsittelevä osasto (Technical Barriers and Regulations Division of the Department of Foreign Affairs, Trade and Development) tai sen seuraaja; ja

b) Euroopan unionin tapauksessa Euroopan komission sisämarkkinoiden, teollisuuden, yrittäjyyden ja pk-yritystoiminnan pääosaston kansainvälisten asioiden yksikkö tai sen seuraaja.

2. Kukin yhteyspiste on vastuussa sääntelystä vastaavien osastojensa ja virastojensa kuulemisista ja koordinoinnista, tarpeen mukaan, tämän luvun piiriin kuuluvissa asioissa.

KAHDESKYMMENESTOINEN LUKU

Kauppa ja kestävä kehitys

22.1 artikla

Taustaa ja tavoitteet

1. Osapuolet palauttavat mieliin vuonna 1992 annetun ympäristöä ja kehitystä koskevan Rion julistuksen, vuoden 1992 ympäristöä ja kehitystä koskevan Agenda 21:n, vuoden 2002 kestävää kehitystä koskevan Johannesburgin julistuksen ja vuoden 2002 kestävän kehityksen maailmankokouksen täytäntöönpanosuunnitelman, Yhdistyneiden kansakuntien talous- ja sosiaalineuvoston kokouksen ministeritason julkilausuman vuodelta 2006, joka koskee tuottavaa täystyöllisyyttä ja ihmisarvoista työtä kaikille edistävän ympäristön luomista kansallisella ja kansainvälisellä tasolla sekä sen vaikutusta kestävään kehitykseen, ja ILO:n vuonna 2008 antaman julistuksen sosiaalisesti oikeudenmukaisesta globalisaatiosta. Osapuolet tunnustavat, että taloudellinen kehitys, sosiaalinen kehitys ja ympäristönsuojelu ovat toisistaan riippuvaisia ja toinen toistaan vahvistavia kestävän kehityksen osatekijöitä, ja vahvistavat uudelleen sitoutumisensa kansainvälisen kaupan kehityksen edistämiseen siten, että siitä on hyötyä kestävän kehityksen tavoitteen saavuttamiseksi sekä nykyisten että tulevien sukupolvien hyvinvointia varten.

2. Osapuolet korostavat kauppaan liittyvien työ- ja ympäristökysymysten tarkastelusta saatavaa hyötyä osana kaupan ja kestävän kehityksen globaalia lähestymistapaa. Tämän vuoksi osapuolet ovat samaa mieltä siitä, että kahdennenkymmenennenkolmannen (Kauppa ja työ) ja kahdennenkymmenennenneljännen luvun (Kauppa ja ympäristö) mukaiset oikeudet ja velvollisuudet on otettava huomioon tämän sopimuksen yhteydessä.

3. Tältä osin osapuolet pyrkivät kahdennenkymmenennenkolmannen (Kauppa ja työ) ja kahdennenkymmenennenneljännen luvun (Kauppa ja ympäristö) täytäntöönpanolla

a) edistämään kestävää kehitystä tehostamalla työtä, ympäristöä ja kauppaa koskevien omien toimintalinjojensa ja toimenpiteidensä koordinointia ja yhdentymistä;

b) edistämään osapuolten välistä vuoropuhelua ja yhteistyötä, jotta voidaan kehittää niiden kauppa- ja taloussuhteita tavalla, jolla tuetaan niiden työtä ja ympäristöä koskevia suojelutoimenpiteitä ja -standardeja, sekä puolustaa niiden ympäristön ja työn suojelua koskevia tavoitteita vapaiden, avointen ja läpinäkyvien kauppasuhteiden yhteydessä;

c) tehostamaan oman työ- ja ympäristölainsäädäntönsä täytäntöönpanoa sekä kansainvälisten työ- ja ympäristösopimusten noudattamista;

d) edistämään eri välineiden, kuten vaikutustenarviointien ja sidosryhmäkuulemisten, täysimittaista hyödyntämistä kauppa-, työ- ja ympäristökysymysten sääntelyssä ja rohkaisemaan yrityksiä, kansalaisjärjestöjä ja kansalaisia laatimaan ja panemaan täytäntöön toimintatapoja, joilla edistetään kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista; ja

e) edistämään julkista kuulemista ja osallistumista tämän sopimuksen piiriin kuuluvista kestävän kehityksen kysymyksistä käytävään keskusteluun sekä aiheeseen liittyvän lainsäädännön ja toimintalinjojen kehittämiseen.

22.2 artikla

Avoimuus

Osapuolet korostavat avoimuuden merkitystä tärkeänä tekijänä, kun tämän luvun yhteydessä edistetään yleisön osallistumista ja tarjotaan tietoja julkisesti saataville tämän ja kahdennenkymmenennenseitsemännen (Avoimuus) luvun sekä 23.6 (Yleinen tiedottaminen) ja 24.7 (Yleinen tiedottaminen) artiklan mukaisesti.

22.3 artikla

Yhteistyö ja kestävää kehitystä tukevan kaupan edistäminen

1. Osapuolet tunnustavat kansainvälisen yhteistyön arvon kestävän kehityksen tavoitteen saavuttamisessa sekä talous-, sosiaali- ja ympäristöalan kehitystä ja suojelua koskevien aloitteiden, toimien ja toimenpiteiden yhdentämisessä kansainvälisellä tasolla. Tämän vuoksi osapuolet sopivat käyvänsä vuoropuhelua ja kuulevansa toisiaan yhteistä etua koskevista kauppaan liittyvistä kestävän kehityksen kysymyksistä.

2. Osapuolet vahvistavat, että kaupan olisi tuettava kestävää kehitystä. Näin ollen kukin osapuoli pyrkii edistämään kauppaa ja talouden virtoja ja toimintatapoja, joilla tuetaan ihmisarvoista työtä ja ympäristönsuojelua esimerkiksi seuraavasti:

a) tuetaan tavaroiden ja palveluiden kestävään tuotantoon liittyvien vapaaehtoisten ohjelmien, kuten ympäristömerkinnät ja reilun kaupan ohjelmat, kehittämistä ja käyttöä;

b) tuetaan yritysten yhteiskunnallista vastuuta koskevien vapaaehtoisten parhaiden toimintatapojen, kuten OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille, kehittämistä ja käyttöä yrityksissä, jotta voidaan vahvistaa taloudellisten, yhteiskunnallisten ja ympäristötavoitteiden keskinäistä johdonmukaisuutta;

c) tuetaan kestävyyteen liittyvien näkökantojen ottamista osaksi yksityisiä ja julkisia kulutuspäätöksiä; ja

d) edistetään ympäristötehokkuuden tavoitteiden ja standardien laatimista, vahvistamista ja voimassa pitoa tai parantamista.

3. Osapuolet tunnustavat, että on tärkeää käsitellä kestävän kehityksen erityiskysymyksiä arvioimalla potentiaalisten toimien taloudellisia, yhteiskunnallisia ja ympäristövaikutuksia ja ottaen huomioon sidosryhmien näkemykset. Tämän vuoksi kukin osapuoli sitoutuu tarkastelemaan, valvomaan ja arvioimaan tämän sopimuksen täytäntöönpanon vaikutusta kestävään kehitykseen omalla alueellaan, jotta voidaan tunnistaa mahdolliset toimintatarpeet, joita tämän sopimuksen yhteydessä ilmenee. Osapuolet voivat toteuttaa yhteisarviointeja. Tällaiset arvioinnit toteutetaan tavalla, joka on sopeutettu kunkin osapuolen toimintatapoihin ja olosuhteisiin käyttämällä osapuolten omia osallistavia menettelyitä sekä tämän sopimuksen nojalla perustettuja menettelyitä.

22.4 artikla

Institutionaaliset mekanismit

1. Jäljempänä olevan 26.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) 1 kohdan g alakohdan mukaisesti perustetun kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevän komitean jäseninä on osapuolten korkean tason edustajia, jotka ovat vastuussa tämän luvun sekä kahdennenkymmenennenkolmannen (Kauppa ja työ) ja kahdennenkymmenennenneljännen luvun (Kauppa ja ympäristö) piiriin kuuluvista asioista. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea valvoo mainittujen lukujen täytäntöönpanoa, mihin sisältyvät myös yhteistyötoimet ja tämän sopimuksen kestävään kehitykseen kohdistuvan vaikutuksen tarkastelu, ja se käsittelee yhdennetysti kaikki osapuolien yhteistä etua koskevat kysymykset taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen sekä ympäristönsuojelun rajapinnan osalta. Kahdennenkymmenennenkolmannen (Kauppa ja työ) ja kahdennenkymmenennenneljännen luvun (Kauppa ja ympäristö) osalta kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea voi myös toteuttaa tehtävänsä erityisistunnoissa, joihin osallistuu näiden lukujen nojalla käsiteltävistä asioista vastaavia osanottajia.

2. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea kokoontuu vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta ja sen jälkeen aina, kun osapuolet katsovat sen tarpeelliseksi. Jäljempänä olevassa 23.8 (Institutionaaliset mekanismit) ja 24.13 (Institutionaaliset mekanismit) artiklassa tarkoitetut yhteyspisteet ovat vastuussa osapuolten välisestä viestinnästä, joka koskee tällaisten kokousten tai erityisistuntojen aikatauluja ja järjestelyitä.

3. Jokaiseen kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevän komitean tavanomaiseen kokoukseen tai erityisistuntoon sisältyy julkinen istunto, jossa keskustellaan kyseisten lukujen täytäntöönpanon kannalta merkittävistä seikoista, elleivät osapuolet toisin päätä.

4. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea edistää avoimuutta ja yleisön osallistumista. Tämän vuoksi

a) kaikki kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevän komitean päätökset tai raportit julkaistaan, jollei komitea itse toisin päätä;

b) kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea esittää päivityksiä kaikista tähän lukuun, sen täytäntöönpano mukaan luettuna, liittyvistä seikoista 22.5 artiklassa tarkoitetulle kansalaisyhteiskunnan foorumille. Kaikki kansalaisyhteiskunnan foorumin näkemykset tai lausunnot esitetään suoraan osapuolille tai 23.8 artiklan (Institutionaaliset mekanismit) 3 kohdassa ja 24.13 artiklassa (Institutionaaliset mekanismit) tarkoitettujen kuulemismenettelyiden välityksellä. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea raportoi vuosittain tällaisen viestinnän seurannasta;

c) kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea raportoi vuosittain kaikista kysymyksistä, joita se käsittelee 24.7 artiklan (Yleinen tiedottaminen) 3 kohdan tai 23.8 artiklan (Institutionaaliset mekanismit) 4 kohdan nojalla.

22.5 artikla

Kansalaisyhteiskunnan foorumi

1. Osapuolet tukevat niiden alueilla toimivien kansalaisjärjestöjen edustajista, myös 23.8 artiklan (Institutionaaliset mekanismit) 3 kohdassa ja 24.13 artiklassa (Institutionaaliset mekanismit) tarkoitettujen kuulemismenettelyiden osallistujista, koostuvan yhteisen kansalaisyhteiskunnan foorumin toimintaa, jotta voidaan käydä vuoropuhelua tämän sopimuksen kestävää kehitystä koskevista seikoista.

2. Kansalaisyhteiskunnan foorumi kutsutaan koolle kerran vuodessa, jolleivät osapuolet muuta sovi. Osapuolet edistävät aiheeseen liittyvien eri etunäkökohtien tasapainoista edustusta, mukaan luettuina työnantajien, ammattiliittojen, ammatti- ja elinkeinoelämän järjestöjen, ympäristöryhmien sekä tarvittaessa muiden aiheeseen liittyvien kansalaisjärjestöjen riippumattomien edustajien osalta. Osapuolet voivat myös tukea virtuaalisesti toteutettavaa osallistumista.

KAHDESKYMMENESKOLMAS LUKU

Kauppa ja työ

23.1 artikla

Taustaa ja tavoitteet

1. Osapuolet tunnustavat työelämän kysymyksiä koskevan kansainvälisen yhteistyön ja sopimusten merkityksen kansainvälisen yhteisön vastauksena talouden, työllisyyden ja yhteiskunnan haasteille ja mahdollisuuksille, jotka ovat globalisaation seurausta. Ne tunnustavat panoksen, jonka kansainvälinen kauppa voi antaa täydelle ja tuottavalle työllisyydelle ja ihmisarvoisen työn takaamiseksi kaikille, ja sitoutuvat, tarpeen mukaan, toteuttamaan kuulemisia ja tekemään yhteistyötä kauppaan liittyvissä yhteisen edun mukaisissa työvoima- ja työllisyyskysymyksissä.

2. Osapuolet vahvistavat arvon, joka on ihmisarvoista työtä koskevalla entistä johdonmukaisemmalla politiikalla, joka sisältää keskeiset työelämän normit ja korkeatasoisen työsuojelun yhdistettynä tehokkaaseen täytäntöönpanoon, ja tunnustavat hyödyllisen roolin, joka näillä toiminta-aloilla voi olla talouden tehokkuuden, innovoinnin ja tuottavuuden osalta, myös vientitulosten osalta. Tässä yhteydessä osapuolet tunnustavat myös työvoimakysymyksiä koskevan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun tärkeyden työntekijöiden ja työnantajien sekä näitä edustavien järjestöjen ja hallitusten välillä ja sitoutuvat edistämään tällaista vuoropuhelua.

23.2 artikla

Oikeus sääntelyyn ja suojan tasot

Kukin osapuoli tunnustaa toisen oikeuden asettaa omat työtä koskevat painopisteensä sekä vahvistaa oman työsuojelutasonsa ja antaa tai muuttaa vastaavasti lainsäädäntöään ja toimintalinjojaan tavalla, joka on yhdenmukainen sen kansainvälisten työtä koskevien sitoumusten kanssa, tähän lukuun sisältyvät sitoumukset mukaan luettuina, ja kukin osapuoli pyrkii varmistamaan, että sen lainsäädännössä ja toimintalinjoissa määrätään korkeatasoisesta työsuojelusta ja rohkaistaan siihen ja pyrkii jatkuvasti parantamaan tällaista lainsäädäntöä ja toimintalinjoja tavoitteenaan tarjota korkeatasoinen työsuojelu.

23.3 artikla

Monenväliset työelämän normit ja -sopimukset

1. Kukin osapuoli varmistaa, että sen työvoimalainsäädäntö ja -käytännöt sisältävät jäljempänä luetellut työtä koskevat perusperiaatteet ja -oikeudet ja että niissä säädetään näiden periaatteiden ja oikeuksien suojasta. Osapuolet vahvistavat sitoutuneensa kunnioittamaan, edistämään ja toteuttamaan näitä periaatteita ja oikeuksia Kansainvälisen työjärjestön, jäljempänä 'ILO', jäseniä koskevien velvollisuuksien ja Kansainvälisen työkonferenssin 86. kokouksessa vuonna 1998 annetun työelämän perusperiaatteita ja -oikeuksia koskevan ILO:n julistuksen ja sen seurannan velvollisuuksien mukaisesti:

a) yhdistymisvapaus ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden tosiasiallinen tunnustaminen;

b) kaikenlaisen pakkotyön poistaminen;

c) lapsityövoiman käytön tosiasiallinen poistaminen; ja

d) työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä esiintyvän syrjinnän poistaminen.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että sen työlainsäädännössä ja -käytännöissä edistetään seuraavien tavoitteiden noudattamista, jotka sisältyvät ILO:n ihmisarvoista työtä koskevaan ohjelmaan, ja että se tapahtuu Kansainvälisen työkonferenssin 97. kokouksessa vuonna 2008 annetun sosiaalisesti oikeudenmukaista globalisaatiota koskevan ILO:n julistuksen ja muiden kansainvälisten sitoumusten mukaisesti:

a) työterveys ja -turvallisuus, mukaan luettuna työtapaturmien tai työperäisten sairauksien torjunta ja korvaus tällaisista tapaturmista tai sairauksista;

b) hyväksyttävien työoikeudellisten vähimmäisnormien vahvistaminen palkansaajia varten, mukaan lukien ne, jotka eivät kuulu työehtosopimuksen piiriin; ja

c) syrjimättömyys työolojen osalta, myös siirtotyöläisille.

3. Kukin osapuoli varmistaa 2 kohdan a alakohdan mukaisesti, että sen työlainsäädäntö ja -käytännöt sisältävät ja tarjoavat työntekijöiden terveyttä ja turvallisuutta kunnioittavien työolojen suojan, mukaan lukien sellaisten toimintalinjojen muotoilu, joilla edistetään työtapaturmien ja työhön liittyvien loukkaantumisten ehkäisemiseen tähtääviä perusperiaatteita ja joilla pyritään kehittämään terveyteen ja turvallisuuteen liittyvää ennaltaehkäisevää toimintatapaa, jossa ennaltaehkäisyn periaatteelle annetaan suurin prioriteetti. Valmistellessaan ja pannessaan täytäntöön työterveyden ja -turvallisuuden edistämiseen tähtääviä toimenpiteitä kukin osapuoli ottaa huomioon asiaa koskevat olemassa olevat tieteelliset ja tekniset tiedot sekä aiheeseen liittyvät kansainväliset standardit, ohjeet tai suositukset, jos toimenpiteet voivat vaikuttaa osapuolten väliseen kauppaan tai sijoituksiin. Osapuolet myöntävät, että tapauksissa, joissa on olemassa olevia tai potentiaalisia vaaroja tai olosuhteita, joiden voidaan kohtuudella olettaa aiheuttavan luonnolliselle henkilölle vamman tai sairauden, osapuoli ei voi käyttää täyden tieteellisen varmuuden puuttumista kustannustehokkaiden suojatoimenpiteiden lykkäämisen syynä.

4. Kukin osapuoli vahvistaa uudelleen sitoutuvansa lainsäädännössään ja käytännöissään panemaan koko alueellaan tehokkaasti täytäntöön Kanadan ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden ratifioimat keskeiset ILO:n yleissopimukset. Osapuolet pyrkivät jatkuvasti ja hellittämättömästi ratifioimaan ILO:n keskeiset yleissopimukset, elleivät ne ole jo näin tehneet. Osapuolet vaihtavat tietoja omasta tilanteestaan ja edistymisestä keskeisten, ensisijaisten ja muiden sellaisten ILO:n yleissopimusten ratifioinnissa, jotka ILO on luokitellut ajan tasalla oleviksi.

23.4 artikla

Suojelun tasojen säilyttäminen

1. Osapuolet tunnustavat, että ei ole asianmukaista edistää kauppaa tai sijoituksia heikentämällä tai alentamalla työlainsäädännön ja -normien mukaisen suojan tasoa.

2. Osapuoli ei voi jättää soveltamatta työlainsäädäntöään ja -normejaan tai muutoin poiketa niistä taikka tarjoutua jättämään soveltamatta työlainsäädäntöään ja -normejaan tai muutoin poikkeamaan niistä rohkaistakseen kauppaa tai sijoituksen tekemistä, hankkimista, laajentamista tai säilyttämistä alueellaan.

3. Osapuoli ei voi pysyvällä tai toistuvalla toiminnalla tai toimimatta jättämällä käytännössä laiminlyödä työlainsäädäntönsä ja -normiensa tehokasta täytäntöönpanoa rohkaistakseen kauppaa tai sijoituksia.

23.5 artikla

Täytäntöönpanomenettelyt, hallinnolliset menettelyt ja hallinnollisen toimen uudelleentarkastelu

1. Kukin osapuoli edistää 23.4 artiklan mukaisesti työlainsäädäntönsä noudattamista ja panee työlainsäädäntönsä tehokkaasti täytäntöön myös seuraavilla tavoin:

a) ylläpitämällä osapuolen kansainvälisten sitoumusten mukaisesti työsuojelutarkastusjärjestelmää, jolla pyritään varmistamaan sellaisten työoloja ja työntekijöiden suojelua koskevien säännösten täytäntöönpano, jotka työsuojelutarkastajat voivat panna täytäntöön; ja

b) varmistamalla, että sellaisten henkilöiden saatavilla, joilla on asiassa oikeudellisesti tunnustettu etu ja jotka katsovat, että osapuolen lainsäädännön mukaista oikeutta on rikottu, on hallinnollisia ja oikeudellisia menettelyitä, joilla voidaan tehokkaasti toimia tällaisia osapuolen työlainsäädännön rikkomisia vastaan, mukaan luettuina tällaisen lain rikkomisiin sovellettavat asianmukaiset oikeussuojakeinot.

2. Kukin osapuoli varmistaa lainsäädäntönsä mukaisesti, että 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetut menettelyt eivät ole tarpeettoman monimutkaisia tai kohtuuttoman kalliita, niihin ei sisälly kohtuuttomia määräaikoja tai perusteettomia viivästyksiä, niissä tarjotaan tarvittaessa väliaikaiset turvaamistoimenpiteet ja ne ovat oikeudenmukaisia ja tasapuolisia, myös siten että

a) vastaajalle toimitetaan kohtuullisessa ajassa ilmoitus, kun menettely pannaan vireille, myös kuvaus menettelyn luonteesta ja kanteen peruste;

b) menettelyn osapuolille tarjotaan kohtuulliset mahdollisuudet tukea tai puolustaa omia kantojaan, myös esittämällä tietoja tai todisteita ennen lopullisen päätöksen antamista;

c) säädetään, että lopulliset päätökset on annettava kirjallisina ja niissä on tarvittaessa selvitettävä tapauksen perusteet ja että päätöksen on perustuttava tietoihin tai todisteisiin, jonka osalta menettelyn osapuolille on tarjottu mahdollisuus tulla kuulluiksi; ja

d) tarjotaan hallinnollisen menettelyn osapuolille mahdollisuus lopullisten hallinnollisten päätösten uudelleentarkasteluun ja, jos aiheellista, oikaisuun kohtuullisen ajan kuluessa laillisesti perustetussa tuomioistuimessa asianmukaisine takuineen tuomioistuimen riippumattomuudesta ja puolueettomuudesta.

23.6 artikla

Yleinen tiedottaminen

1. Jäljempänä olevan 27.1 artiklan (Julkaiseminen) mukaisten velvollisuuksien lisäksi kukin osapuoli rohkaisee julkista keskustelua ei-valtiollisten toimijoiden kanssa ja niiden välillä sellaisten toimintalinjojen kehittämisestä ja määrittelemisestä, joiden seurauksena sen viranomaiset voivat antaa uutta työlainsäädäntöä ja -normeja.

2. Kukin osapuoli edistää työlainsäädäntönsä ja -normiensa sekä täytäntöönpano- ja noudattamismenettelyidensä yleistä tunnettuutta, myös varmistamalla tietojen saatavuuden ja toteuttamalla toimia lisätäkseen tietämystä ja ymmärrystä työntekijöiden, työnantajien ja heidän edustajiensa keskuudessa.

23.7 artikla

Yhteistyötoimet

1. Osapuolet sitoutuvat yhteistyössä edistämään tämän luvun tavoitteiden saavuttamista esimerkiksi seuraavilla toimilla:

a) tiedonvaihto yhteisen edun mukaisia aiheita koskevista parhaista toimintatavoista ja merkittävistä tapahtumista, toimista ja aloitteista;

b) yhteistyö kaupan ja työn kannalta merkittäviä kysymyksiä käsittelevillä kansainvälisillä foorumeilla, erityisesti WTO:ssa ja ILO:ssa;

c) 23.3 artiklan 1 kohdassa ja ILO:ssa vahvistetussa ihmisarvoista työtä koskevassa ohjelmassa tarkoitettujen työtä koskevien perusperiaatteiden ja -oikeuksien kansainvälinen edistäminen ja tehokas soveltaminen;

d) vuoropuhelu ja tietojen jakaminen työtä koskevista säännöksistä osapuolten kauppaa koskevien eri sopimusten ja niiden täytäntöönpanon yhteydessä;

e) yhteistyömahdollisuuksien tutkiminen kolmansia osapuolia koskevissa aloitteissa; ja

f) kaikki muut sopiviksi katsotut yhteistyömuodot.

2. Osapuolet ottavat huomioon kaikki työntekijöiden, työnantajien ja kansalaisjärjestöjen edustajien esittämät näkemykset määrittäessään yhteistyön aloja ja toteuttaessaan yhteistyötoimia.

3. Osapuolet voivat tehdä yhteistyöjärjestelyjä ILO:n ja muiden toimivaltaisten kansainvälisten tai alueellisten järjestöjen kanssa hyödyntääkseen niiden asiantuntemusta ja voimavaroja tämän luvun tavoitteiden saavuttamista varten.

23.8 artikla

Institutionaaliset mekanismit

1. Kukin osapuoli nimeää viraston, joka toimii toisen osapuolen yhteyspisteenä tämän luvun täytäntöönpanoa varten myös seuraavien seikkojen osalta:

a) 23.7 artiklan mukaiset yhteistyöohjelmat ja -toiminta;

b) 23.9 artiklan mukaisten huomautusten ja ilmoitusten vastaanotto; ja

c) toiselle osapuolelle, asiantuntijapaneelille ja yleisölle toimitettavat tiedot.

2. Kukin osapuoli ilmoittaa 1 kohdassa tarkoitetut yhteyspisteet toiselle osapuolelle kirjallisesti.

3. Säännöllisissä kokouksissaan tai erityisistunnoissaan, joihin osallistuu tämän luvun piiriin kuuluvista asioista vastaavia osallistujia, 26.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) 1 kohdan g alakohdan mukaisesti perustettu kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea

a) valvoo tämän luvun täytäntöönpanoa ja tarkastelee sen mukaisesti saavutettua edistymistä, myös sen toimintaa ja tehokkuutta; ja

b) keskustelee kaikista muista tämän luvun piiriin kuuluvista seikoista.

4. Kukin osapuoli perustaa uuden työtä tai kestävää kehitystä käsittelevän kansallisen neuvoa-antavan ryhmän tai kuulee jo olemassa olevia ryhmiään saadakseen näkemyksiä ja neuvoja tähän lukuun liittyvistä kysymyksistä. Nämä ryhmät koostuvat riippumattomista ja edustavista kansalaisyhteiskunnan järjestöistä, joissa työnantaja-, ammattiliitto-, työ- ja liike-elämän organisaatiot ja tarvittaessa muut olennaiset sidosryhmät ovat tasapainoisesti edustettuina. Ne voivat omasta aloitteestaan toimittaa lausuntoja ja antaa suosituksia kaikista tähän lukuun liittyvistä seikoista.

5. Kukin osapuoli vastaanottaa avoimesti ja tarkastelee asianmukaisesti kaikkia yleisöltä saatavia näkemyksiä, jotka koskevat tähän lukuun liittyviä seikkoja, mukaan luettuina ilmoitukset täytäntöönpanon ongelmista. Kukin osapuoli ilmoittaa omille työtä tai kestävää kehitystä käsitteleville neuvoa-antaville ryhmilleen tällaisista ilmoituksista.

6. Osapuolet ottavat huomioon ILO:n toiminnan, jotta voidaan edistää yhteistyötä ja johdonmukaisuutta osapuolten ja ILO:n välisessä työssä.

23.9 artikla

Neuvottelut

1. Osapuoli voi ehdottaa neuvotteluja toisen osapuolen kanssa mistä tahansa tämän luvun mukaisesta kysymyksestä toimittamalla kirjallisen pyynnön toisen osapuolen yhteyspisteeseen. Osapuoli esittää pyynnössään asian selkeästi, yksilöi kyseessä olevat seikat ja antaa lyhyen tiivistelmän mahdollisista tämän luvun mukaisista vaateista. Neuvottelut aloitetaan viipymättä sen jälkeen kun osapuoli on toimittanut neuvottelupyynnön.

2. Neuvottelujen aikana kukin osapuoli toimittaa toiselle osapuolelle, luottamuksellisia henkilötietoja ja kaupallisia tietoja koskevan lainsäädäntönsä asettamissa rajoissa, riittävästi hallussaan olevia tietoja, jotta esille tuotujen kysymysten täysimittainen tarkastelu on mahdollista.

3. Tarvittaessa ja kummankin osapuolen suostumuksella osapuolet pyytävät kaikkien sellaisten henkilöiden, organisaatioiden tai elinten, ILO mukaan luettuna, tietoja tai näkemyksiä, joilla voidaan tukea esille tulevien kysymysten tutkimista.

4. Jos osapuoli katsoo, että keskustelua asiasta on jatkettava, osapuoli voi toimittamalla kirjallisen pyynnön toisen osapuolen yhteyspisteeseen pyytää, että kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea kutsutaan koolle tarkastelemaan asiaa. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevän komitean on kokoonnuttava viipymättä ja pyrittävä löytämään asiaan ratkaisu. Tarvittaessa sen on pyydettävä apua työtä tai kestävää kehitystä käsitteleviltä osapuolten neuvoa-antavilta ryhmiltä 23.8 artiklassa tarkoitettujen kuulemismenettelyiden avulla.

5. Kukin osapuoli tarjoaa julkisesti saataville kaikki tämän artiklan mukaisesti käsiteltyä kysymystä koskevat ratkaisut tai päätökset.

23.10 artikla

Asiantuntijapaneeli

1. Kaikissa asioissa, joita ei voida tyydyttävällä tavalla käsitellä 23.9 artiklan mukaisissa neuvotteluissa, osapuoli voi 90 päivän kuluttua 23.9 artiklan 1 kohdan mukaisen neuvottelupyynnön saamisen jälkeen toimittamalla kirjallisen pyynnön toisen osapuolen yhteyspisteeseen pyytää, että asiaa tarkastelemaan asetetaan asiantuntijapaneeli.

2. Ellei tämän luvun määräyksistä muuta johdu, osapuolet soveltavat liitteen 29-A työjärjestystä ja liitteen 29-B käytännesääntöjä, jolleivät osapuolet toisin sovi.

3. Asiantuntijapaneeli koostuu kolmesta jäsenestä.

4. Osapuolet neuvottelevat päästäkseen sopimukseen asiantuntijapaneelin kokoonpanosta kymmenen työpäivän kuluessa siitä, kun vastaajana oleva osapuoli on vastaanottanut asiantuntijapaneelin asettamispyynnön. Asianmukaista huomiota on kiinnitettävä siihen, että ehdotetut paneelin jäsenet täyttävät 7 kohdassa vahvistetut vaatimukset ja että heillä on kyseiseen asiaan soveltuva asiantuntemus.

5. Jos osapuolet eivät 4 kohdassa vahvistetussa määräajassa pääse sopimukseen asiantuntijapaneelin kokoonpanosta, sovelletaan 29.7 artiklan (Välimiespaneelin kokoonpano) 3–7 kohdassa vahvistettua valintamenettelyä 6 kohdan mukaisesti laadittuun luetteloon.

6. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea vahvistaa ensimmäisessä kokouksessaan tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen luettelon vähintään yhdeksästä henkilöstä, jotka ovat halukkaita ja kykeneviä toimimaan asiantuntijapaneelissa, käyttäen valinnan perusteina objektiivisuutta, luotettavuutta ja hyvää arvostelukykyä. Kukin osapuoli nimeää vähintään kolme henkilöä luetteloon paneelissa toimimista varten. Osapuolet nimeävät myös vähintään kolme henkilöä, jotka eivät ole kummankaan osapuolen kansalaisia ja jotka ovat halukkaita ja kykeneviä toimimaan asiantuntijapaneelin puheenjohtajana. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea varmistaa, että luettelo on aina tällä tasolla.

7. Paneeliin ehdotetuilla asiantuntijoilla on oltava erikoisosaamista tai -asiantuntemusta työlainsäädännön tai muiden tässä luvussa käsiteltyjen aiheiden alalta taikka kansainvälisten sopimusten puitteissa syntyvien riitojen ratkaisemisesta. Heidän on oltava riippumattomia ja toimittava henkilökohtaisessa ominaisuudessaan, eivätkä he saa ottaa käsiteltävään asiaan liittyviä ohjeita miltään organisaatiolta tai hallitukselta. Heillä ei saa olla sidoksia kummankaan osapuolen hallitukseen, ja heidän täytyy noudattaa 2 kohdassa tarkoitettuja käytännesääntöjä.

8. Elleivät osapuolet viiden työpäivän kuluessa paneelin jäsenten valinnasta toisin sovi, asiantuntijapaneelin tehtävänä on

> ”tarkastella kahdennenkymmenennenkolmannen luvun (Kauppa ja työ) soveltuvien määräysten pohjalta asiantuntijapaneelin asettamista koskevassa pyynnössä tarkoitettua asiaa ja antaa kahdennenkymmenennenkolmannen luvun (Kauppa ja työ) 23.10 artiklan (Asiantuntijapaneeli) mukaisesti raportti, jossa annetaan suosituksia asian ratkaisemiseksi.”

9. Asioissa, jotka liittyvät monenvälisiin sopimuksiin 23.3 artiklassa vahvistun mukaisesti, asiantuntijapaneelin olisi pyydettävä ILO:lta tietoja, mukaan luettuina kaikki asiaankuuluvat saatavilla olevat ILO:n hyväksymät tulkintaohjeet, päätelmät tai päätökset. [1]

10. Paneeli voi pyytää ja ottaa vastaan kirjallisia huomautuksia tai muita tietoa henkilöiltä, joilla on merkityksellistä tietoja tai erityistietämystä.

[1] Osapuolet soveltavat tätä määräystä liitteessä 29-A vahvistetun välimiesmenettelyn työjärjestyksen säännön 42 mukaisesti.

11. Asiantuntijapaneeli antaa osapuolille väliraportin ja loppuraportin, joissa esitetään asiahavainnot, paneelin päätelmät asiasta, myös se, onko vastaajaosapuoli toiminut tämän luvun vaatimusten mukaisesti, sekä kaikki paneelin havaintojen, päätelmien ja suositusten perustelut. Asiantuntijapaneeli toimittaa väliraportin 120 päivän kuluessa paneelin viimeisen jäsenen valinnasta tai muuna osapuolten päättämänä ajankohtana. Osapuolet voivat esittää asiantuntijapaneelille huomautuksia väliraportista 45 päivän kuluessa sen toimittamisesta. Otettuaan tällaiset huomautukset huomioon asiantuntijapaneeli voi tarkastella uudestaan raporttiaan tai tehdä uusia tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Asiantuntijapaneeli toimittaa loppuraportin osapuolille 60 päivän kuluessa väliraportin toimittamisesta. Kukin osapuoli tarjoaa loppuraportin julkisesti saataville 30 päivän kuluessa sen toimittamisesta.

12. Jos asiantuntijapaneelin loppuraportissa päätellään, että osapuoli ei ole toiminut tämän luvun mukaisten velvollisuuksiensa mukaisesti, osapuolet käynnistävät keskustelut ja pyrkivät kolmen kuukauden kuluessa loppuraportin toimittamisesta nimeämään soveltuvat toimenpiteet tai tarvittaessa päättämään yhteisesti hyväksyttävissä olevasta toimintaohjelmasta. Näissä keskusteluissa osapuolet ottavat loppuraportin huomioon. Vastaajana oleva osapuoli ilmoittaa kohtuullisessa ajassa omille työtä tai kestävää kehitystä käsitteleville neuvoa-antaville ryhmilleen ja pyynnön esittäneelle osapuolelle päätöksistään, jotka koskevat toteutettavia toimia tai toimenpiteitä. Lisäksi pyynnön esittänyt osapuoli ilmoittaa kohtuullisessa ajassa omille työtä tai kestävää kehitystä käsitteleville neuvoa-antaville ryhmilleen ja vastaavalle osapuolelle kaikista muista toimista tai toimenpiteistä, joita se mahdollisesti päättää toteuttaa loppuraportin seurannan yhteydessä, jotta tuettaisiin asian ratkaisua tämän sopimuksen mukaisella tavalla. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea valvoo loppuraportin ja asiantuntijapaneelin suositusten seurantaa. Työtä tai kestävää kehitystä käsittelevät osapuolten neuvoa-antavat ryhmät ja kansalaisyhteiskunnan foorumi voivat tältä osin esittää havaintojaan kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevälle komitealle.

13. Jos osapuolet pääsevät asiassa yhteiseen sopimusratkaisuun sen jälkeen, kun asiantuntijapaneeli on asetettu, ne ilmoittavat kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevälle komitealle ja asiantuntijapaneelille tällaisista ratkaisuista. Kun yhteinen sopimusratkaisu on ilmoitettu, menettely päätetään.

23.11 artikla

Riitojenratkaisu

1. Kaikissa tämän luvun piiriin kuuluvia asioita koskevissa riidoissa osapuolet voivat turvautua ainoastaan tässä luvussa vahvistettuihin sääntöihin ja menettelyihin.

2. Osapuolet pyrkivät kaikin tavoin pääsemään riidassa molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun. Osapuolet voivat milloin tahansa turvautua hyviin palveluihin, sovitteluun tai välitykseen kyseisen riidan ratkaisemiseksi.

3. Osapuolet ymmärtävät, että tähän lukuun sisällytetyt velvollisuudet ovat sitovia ja täytäntöönpanokelpoisia 23.10 artiklassa riitojenratkaisuun vahvistetuilla menettelyillä. Tässä yhteydessä osapuolet keskustelevat kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevän komitean kokouksissa luvun täytäntöönpanon tehokkuudesta, kunkin osapuolen toimintalinjojen muutoksista, kansainvälisten sopimusten muutoksista ja sidosryhmien esittämistä näkemyksistä sekä mahdollisista tarkistuksista 23.10 artiklassa vahvistettuihin riitojenratkaisun menettelyihin.

4. Jos kyseessä on 3 kohdan piiriin kuuluva erimielisyys, osapuoli voi pyytää 23.9 artiklassa vahvistettujen menettelyiden mukaisia neuvotteluja, jotta voidaan tarkastella 23.10 artiklassa vahvistettuja riitojenratkaisun määräyksiä, kun pyrkimyksenä on päästä asiassa yhteiseen sopimusratkaisuun.

5. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea voi suositella CETA-sekakomitealle muutoksia aihetta koskeviin tämän luvun määräyksiin 30.2 artiklassa (Muutokset) vahvistettujen muutosmenettelyiden mukaisesti.

KAHDESKYMMENESNELJÄS LUKU

Kauppa ja ympäristö

24.1 artikla

Määritelmä

Tätä lukua sovellettaessa

ympäristölainsäädännöllä tarkoitetaan osapuolen lakeja ja asetuksia tai muita oikeudellisesti sitovia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ympäristönsuojelu, ihmisten elämälle tai terveydelle ympäristövaikutuksista koituvan vaaran torjunta mukaan luettuna, esimerkiksi lainsäädäntö, joilla pyritään seuraaviin tavoitteisiin:

a) saastuttavien aineiden tai ympäristön epäpuhtauksien päästöjen estäminen, vähentäminen tai hallinta,

b) kemiallisten aineiden ja jätteiden hallinta tai niihin liittyvän tiedon levittäminen, tai

c) luonnonvaraisten kasvien ja eläinten säilyttäminen ja suojelu, mukaan luettuina uhanalaiset lajit ja niiden elinympäristö sekä suojelualueet,

mutta siihen eivät sisälly sellaiset osapuolen toimenpiteet, jotka koskevat ainoastaan kahdennenkymmenennenkolmannen luvun (Kauppa ja työ) soveltamisalaan kuuluvaa työntekijöiden terveyttä ja turvallisuutta, tai osapuolen toimenpiteet, joiden tarkoituksena on omavaraistalouden tai alkuperäisväestön harjoittaman luonnonvarojen hyödyntämisen hallinta.

24.2 artikla

Taustaa ja tavoitteet

Osapuolet tunnustavat, että ympäristö on kestävän kehityksen perustekijä ja että kaupalla voidaan osallistua kestävän kehityksen edistämiseen. Osapuolet painottavat, että tehostetulla yhteistyöllä ympäristön suojelemiseksi ja säilyttämiseksi saadaan etuja, joilla

a) edistetään kestävää kehitystä;

b) vahvistetaan osapuolten ympäristöhallintoa;

c) täydennetään kansainvälisiä ympäristösopimuksia, joiden osapuolia ne ovat; ja

d) täydennetään tämän sopimuksen tavoitteita.

24.3 artikla

Oikeus sääntelyyn ja suojan tasot

Osapuolet tunnustavat kunkin osapuolen oikeuden vahvistaa omat ympäristöä koskevat painopisteensä, ympäristönsuojelun tasonsa sekä antaa tai muuttaa vastaavasti lainsäädäntöään ja toimintalinjojaan tavalla, joka on yhteensopiva niiden monenvälisten ympäristösopimusten, joiden osapuoli se on, sekä tämän sopimuksen kanssa. Kukin osapuoli pyrkii varmistamaan, että sen omassa lainsäädännössä ja toimintalinjoissa määrätään korkeatasoisesta ympäristön suojelusta ja rohkaistaan siihen, ja pyrkii jatkuvasti parantamaan tällaista lainsäädäntöä ja toimintalinjoja sekä niiden perustana olevaa suojelun tasoa.

24.4 artikla

Monenväliset ympäristösopimukset

1. Osapuolet tunnustavat kansainvälisen ympäristöhallinnon ja -sopimusten merkityksen kansainvälisen yhteisön vastauksena maailmanlaajuisiin tai alueellisiin ympäristöongelmiin ja korostavat, että on tarpeen tehostaa kauppaa ja ympäristöä koskevien toimintalinjojen, sääntöjen ja toimenpiteiden keskinäistä täydentävyyttä.

2. Kukin osapuoli vahvistaa uudelleen sitoutumisensa panemaan tosiasiallisesti täytäntöön omassa lainsäädännössään ja käytännöissään ja koko alueellaan ne monenväliset ympäristösopimukset, joiden osapuoli se on.

3. Osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan ja tekemään yhteistyötä asianmukaisella tavalla yhteisen edun mukaisissa ympäristökysymyksissä, jotka liittyvät monenvälisiin ympäristösopimuksiin, ja erityisesti kauppaan liittyvissä kysymyksissä. Tähän sitoumukseen sisältyy tietojenvaihto seuraavista aiheista:

a) sellaisten monenvälisten ympäristösopimusten täytäntöönpano, joiden osapuolena tämän sopimuksen osapuoli on;

b) uusia monenvälisiä ympäristösopimuksia koskevat käynnissä olevat neuvottelut; ja

c) kunkin osapuolen omat näkemykset liittymisestä uuteen monenväliseen kansainväliseen ympäristösopimukseen.

4. Osapuolet tunnustavat oikeuden käyttää 28.3 artiklaa (Yleiset poikkeukset) ympäristötoimenpiteiden osalta, mukaan luettuina toimenpiteet, jotka on toteutettu sellaisten monenvälisten ympäristösopimusten nojalla, joiden osapuolina ne ovat.

24.5 artikla

Suojelun tason säilyttäminen

1. Osapuolet tunnustavat, että ei ole asianmukaista edistää kauppaa tai sijoituksia heikentämällä tai alentamalla ympäristölainsäädännön mukaisen suojan tasoa.

2. Osapuoli ei jätä soveltamatta ympäristölainsäädäntöään tai muutoin poikkea siitä taikka tarjoudu jättämään soveltamatta ympäristölainsäädäntöään tai muutoin poikkeamaan siitä rohkaistakseen kauppaa tai sijoituksen tekemistä, hankkimista, laajentamista tai säilyttämistä alueellaan.

3. Osapuoli ei pysyvällä tai toistuvalla toiminnalla tai toimimatta jättämällä käytännössä laiminlyö ympäristölainsäädäntönsä tehokasta täytäntöönpanoa rohkaistakseen kauppaa tai sijoituksia.

24.6 artikla

Mahdollisuus oikeussuojakeinoihin ja menettelylliset takeet

1. Edellä olevan 24.5 artiklan mukaisten velvollisuuksien mukaisesti

a) kukin osapuoli varmistaa lainsäädäntönsä mukaisesti, että sen viranomaiset, jotka ovat toimivaltaisia ympäristölainsäädännön täytäntöönpanon valvonnassa, ottavat asianmukaisesti huomioon minkä tahansa sen alueella oleskelevan tai sinne sijoittautuneen asianomaisen henkilön esittämät väitteet, jotka koskevat ympäristölainsäädännön rikkomista; ja

b) kukin osapuoli varmistaa, että sellaisten henkilöiden, joiden etua tietyn asian on oikeudellisesti tunnustettu koskevan tai jotka katsovat, että osapuolen lainsäädännön mukaista oikeutta on rikottu, saatavilla on hallinnollisia ja oikeudellisia menettelyitä, joilla voidaan tehokkaasti toimia tällaisia osapuolen ympäristölainsäädännön rikkomisia vastaan, mukaan luettuina tällaisen lainsäädännön rikkomisiin sovellettavat asianmukaiset oikeussuojakeinot.

2. Kukin osapuoli varmistaa kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti, että 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetut menettelyt eivät ole tarpeettoman monimutkaisia tai kohtuuttoman kalliita, niihin ei sisälly kohtuuttomia määräaikoja tai perusteettomia viivästyksiä, niissä tarjotaan tarvittaessa väliaikaiset turvaamistoimenpiteet ja ne ovat oikeudenmukaisia, tasapuolisia ja avoimia, myös siten että

a) vastaajalle toimitetaan kohtuullisessa ajassa ilmoitus, kun menettely pannaan vireille, myös kuvaus menettelyn luonteesta ja kanteen peruste;

b) menettelyn osapuolille tarjotaan kohtuulliset mahdollisuudet tukea tai puolustaa omia kantojaan, myös esittämällä tietoja tai todisteita ennen lopullisen päätöksen antamista;

c) säädetään, että lopulliset päätökset on annettava kirjallisina ja niissä on tarvittaessa selvitettävä tapauksen perusteet ja että päätöksen on perustuttava tietoihin tai todisteisiin, jonka osalta menettelyn osapuolille on tarjottu mahdollisuus tulla kuulluiksi; ja

d) tarjotaan hallinnollisen menettelyn osapuolille mahdollisuus lopullisten hallinnollisten päätösten uudelleentarkasteluun ja, jos aiheellista, oikaisuun kohtuullisen ajan kuluessa laillisesti perustetussa tuomioistuimessa asianmukaisine takuineen tuomioistuimen riippumattomuudesta ja puolueettomuudesta.

24.7 artikla

Yleinen tiedottaminen

1. Jäljempänä olevan 27.1 artiklan (Julkaiseminen) lisäksi kukin osapuoli rohkaisee julkista keskustelua ei-valtiollisten toimijoiden kanssa ja niiden välillä sellaisten toimintalinjojen kehittämisestä ja määrittelemisestä, joiden seurauksena sen viranomaiset voivat antaa uutta ympäristölainsäädäntöä.

2. Kukin osapuoli edistää ympäristölainsäädäntönsä sekä täytäntöönpano- ja noudattamismenettelyidensä yleistä tunnettavuutta varmistamalla tiedon saatavuuden sidosryhmien keskuudessa.

3. Kukin osapuoli vastaanottaa avoimesti ja tarkastelee asianmukaisesti kaikkia yleisöltä saatavia näkemyksiä, jotka koskevat tähän lukuun liittyviä seikkoja, mukaan luettuina ilmoitukset täytäntöönpanon ongelmista. Kukin osapuoli ilmoittaa 24.13 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen kuulemismenettelyiden kautta kansalaisjärjestöilleen tällaisista ilmoituksista.

24.8 artikla

Tieteellinen ja tekninen tieto

1. Valmistellessaan ja pannessaan täytäntöön ympäristönsuojelun edistämiseen tähtääviä toimenpiteitä, jotka voivat vaikuttaa kauppaan ja sijoituksiin osapuolten välillä, kukin osapuoli ottaa huomioon asiaa koskevat tieteelliset ja tekniset tiedot sekä aiheeseen liittyvät kansainväliset standardit, ohjeet tai suositukset.

2. Osapuolet myöntävät, että tapauksissa, joissa on vakavan tai korvaamattoman vahingon vaaroja, osapuoli ei voi pitää täyden tieteellisen varmuuden puuttumista syynä kustannustehokkaiden ympäristön pilaantumisen ehkäisytoimenpiteiden lykkäämiseen.

24.9 artikla

Kauppaa edistävä ympäristönsuojelu

1. Osapuolet pyrkivät päättäväisesti edistämään ja tukemaan ympäristötuotteiden ja -palveluiden kauppaa ja niihin tehtäviä sijoituksia, myös käsittelemällä tällaisiin tuotteisiin ja palveluihin liittyvien tullien ulkopuolisten esteiden vähentämistä.

2. Kansainvälisten sitoumustensa kanssa yhdenmukaisella tavalla osapuolet kiinnittävät erityistä huomiota kaupan ja sijoitusten esteiden poistamiseen ilmastonmuutoksen hillitsemisen kannalta erityisen merkittäviltä tuotteilta ja palveluilta, ja erityisesti uusiutuvaan energiaan perustuvilta tuotteilta ja niihin liittyviltä palveluilta.

24.10 artikla

Metsätaloustuotteiden kauppa

1. Osapuolet tunnustavat metsien suojelun ja kestävän metsätalouden merkityksen ympäristötoimintojen osalta sekä taloudellisten ja sosiaalisten mahdollisuuksien tarjoajana nykyisille ja tuleville sukupolville sekä kestävästi hoidetuista metsistä kyseisen maan lainsäädännön mukaisesti korjattujen metsätaloustuotteiden markkinoille pääsyn merkityksen.

2. Tämän vuoksi ja niiden kansainvälisten velvollisuuksien kanssa yhteensopivalla tavalla osapuolet aikovat

a) rohkaista kestävästi hoidetuista metsistä saatavien kyseisen maan lainsäädännön mukaisesti korjattujen metsätaloustuotteiden kauppaa;

b) vaihtaa tietoja ja tehdä tarvittaessa yhteistyötä aloitteissa, joilla edistetään kestävää metsätaloutta, myös aloitteissa, joilla torjutaan laittomia hakkuita ja niihin liittyvää kauppaa;

c) edistää Washingtonissa 3 päivänä maaliskuuta 1973 tehdyn *luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen* tehokasta käyttöä niiden puulajien osalta, joiden suojelutilanne katsotaan riskinalaiseksi; ja

d) tehdä tarvittaessa yhteistyötä kansainvälisillä foorumeilla, joilla käsitellään metsien suojelua ja kestävää hoitoa.

3. Osapuolet keskustelevat 2 kohdassa tarkoitetuista aiheista kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevässä komiteassa tai kahdennessakymmenennessäviidennessä luvussa (Kahdenvälinen vuoropuhelu ja yhteistyö) tarkoitetussa metsätaloustuotteita koskevassa kahdenvälisessä vuoropuhelussa oman toimivaltansa aloilla.

24.11 artikla

Kalastus- ja vesiviljelytuotteiden kauppa

1. Osapuolet tunnustavat kalatalouden ja vesiviljelyn suojelun sekä niiden kestävän ja vastuullisen hallinnan merkityksen ja niiden panoksen ympäristö-, talous- ja sosiaalisten mahdollisuuksien tarjoajana nykyisille ja tuleville sukupolville.

2. Tämän vuoksi ja niiden kansainvälisten velvollisuuksien kanssa yhteensopivalla tavalla osapuolet aikovat

a) ottaa käyttöön tai pitää voimassa tehokkaita seuranta-, hallinta- ja valvontatoimenpiteitä, kuten tarkkailijajärjestelmät, alusten seurantajärjestelmät, uudelleenlastauksen valvonta, merellä tehtävät tarkastukset, satamavaltioiden suorittama valvonta sekä näihin liittyvät seuraamukset, jotta voidaan suojella kalakantoja ja torjua liikakalastusta;

b) ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimia ja tehdä yhteistyötä laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän, jäljempänä 'LIS', kalastuksen torjumiseksi, tarvittaessa myös vaihtamalla tietoja LIS-toiminnasta osapuolten vesillä sekä toimintalinjojen ja toimenpiteiden täytäntöönpanosta LIS-tuotteiden sulkemiseksi pois kauppavirroista ja kalankasvatustoiminnasta;

c) tehdä yhteistyötä alueellisissa kalastuksenhoitojärjestöissä, joissa osapuolet ovat jäseniä, tarkkailijoita tai yhteistyötä tekeviä muita kuin sopimuspuolia, tai tehdä yhteistyötä tällaisten järjestöjen kanssa tavoitteenaan hyvä hallintotapa, myös tukemalla tieteeseen pohjautuvia päätöksiä ja tällaisten päätösten mukaista toimintaa kyseisissä järjestöissä; ja

d) edistää ympäristövastuullista ja taloudellisesti kilpailukykyistä vesiviljelyalaa.

24.12 artikla

Yhteistyö ympäristökysymyksissä

1. Osapuolet tunnustavat, että tehostettu yhteistyö on merkittävä tekijä tämän luvun tavoitteiden edistämisessä, ja sitoutuvat tekemään yhteistyötä kauppaan liittyvissä yhteistä etua koskevissa ympäristökysymyksissä esimerkiksi seuraavilla aloilla:

a) tämän sopimuksen potentiaalinen ympäristövaikutus ja keinot tehostaa, estää tai hillitä tällaista vaikutusta ottaen huomioon osapuolten mahdollisesti toteuttamat vaikutustenarvioinnit;

b) toiminta kansainvälisillä foorumeilla, jotka käsittelevät sekä kauppa- että ympäristöpolitiikan kannalta merkityksellisiä aiheita, erityisesti WTO, OECD, YK:n ympäristöohjelma ja monenväliset ympäristösopimukset;

c) yritysten yhteiskuntavastuun ja vastuuvelvollisuuden ympäristöulottuvuus, myös kansainvälisesti tunnustettujen ohjeiden täytäntöönpano ja seuranta;

d) ympäristösääntelyn ja -standardien vaikutus kauppaan sekä kauppa- ja investointisääntöjen ympäristövaikutus, mukaan luettuna ympäristösääntelyn ja -standardien kehitys;

e) nykyisen ja tulevan ilmastonmuutosta käsittelevän kansainvälisen järjestelmän kauppaan liittyvät näkökohdat, myös kansalliset ilmastoa koskevat toimintalinjat ja ohjelmat, jotka liittyvät hillitsemiseen ja sopeutumiseen, mukaan luettuina hiilimarkkinoihin liittyvät kysymykset, keinot kaupan kielteisten ilmastovaikutusten torjumiseksi sekä energiatehokkuuden edistämiseksi ja vähähiilisen ja muun ilmastoystävällisen teknologian kehittämiseksi ja käyttöönottamiseksi;

f) ympäristötuotteiden ja -palveluiden kauppa ja niihin tehtävät investoinnit, myös ympäristöteknologia ja vihreä teknologia ja toimintatavat; uusiutuva energia, energiatehokkuus sekä veden käyttö, suojelu ja käsittely;

g) yhteistyö biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön osalta kauppaan liittyvissä kysymyksissä;

h) tavaroiden elinkaarihallinnan edistäminen, mukaan luettuina hiilikirjanpito ja käyttöiän lopun hallinta, laajennettu tuottajavastuu, jätteen kierrätys ja vähentäminen ja muut parhaat toimintatavat;

i) taloudellisen toiminnan ja markkinavoimien ympäristöön kohdistuvien vaikutusten parempi ymmärtäminen; ja

j) näkemysten vaihto monenvälisten ympäristösopimusten ja kansainvälisen kaupan sääntöjen välisestä suhteesta.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaista yhteistyötä toteutetaan toimilla ja välineillä, joihin voivat kuulua tekniset vaihdot, tietojen ja parhaiden toimintatapojen vaihdot, tutkimushankkeet, tutkimukset, raportit, konferenssit ja työpajat.

3. Osapuolet ottavat huomioon yleisön ja asianomaisten sidosryhmien näkemykset tai panoksen määritellessään ja pannessaan täytäntöön yhteistyötoimiaan ja voivat tarvittaessa tuoda nämä sidosryhmät mukaan tällaisiin toimiin.

24.13 artikla

Institutionaaliset mekanismit

1. Kukin osapuoli nimeää viraston, joka toimii toisen osapuolen yhteyspisteenä tämän luvun täytäntöönpanoa varten myös seuraavien seikkojen osalta:

a) 24.12 artiklan mukaiset yhteistyöohjelmat ja -toiminta;

b) 24.7 artiklan 3 kohdan mukaisten huomautusten ja ilmoitusten vastaanotto; ja

c) toiselle osapuolelle, asiantuntijapaneelille ja yleisölle toimitettavat tiedot.

2. Kukin osapuoli ilmoittaa 1 kohdassa tarkoitetun yhteyspisteen toiselle osapuolelle kirjallisesti.

3. Säännöllisissä kokouksissaan tai erityisistunnoissaan, joihin osallistuu tämän luvun piiriin kuuluvista asioista vastaavia osallistujia, 26.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) 1 kohdan g alakohdan mukaisesti perustettu kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea

a) valvoo tämän luvun täytäntöönpanoa ja tarkastelee sen mukaisesti saavutettua edistymistä;

b) keskustelee yhteistä etua koskevista seikoista; ja

c) keskustelee kaikista muista tämän luvun piiriin kuuluvista seikoista, kun osapuolet yhdessä näin päättävät.

4. Osapuolet ottavat huomioon asianomaisten monenvälisten ympäristöjärjestöjen tai -elinten toiminnan, jotta voidaan edistää yhteistyötä ja johdonmukaisuutta osapuolten ja kyseisten organisaatioiden tai elinten toiminnassa.

5. Kukin osapuoli hyödyntää voimassa olevia kuulemisjärjestelyjä, kuten kansallisia neuvoa-antavia ryhmiä, tai perustaa uusia saadakseen näkemyksiä ja neuvoja tähän lukuun liittyvistä kysymyksistä. Nämä kuulemisjärjestelyt koostuvat riippumattomista ja edustavista kansalaisyhteiskunnan järjestöistä, joissa ympäristöjärjestöt, liike-elämän organisaatiot ja tarvittaessa muut olennaiset sidosryhmät ovat tasapainoisesti edustettuina. Tällaisten kuulemisjärjestelyiden kautta sidosryhmät voivat omasta aloitteestaan toimittaa lausuntoja ja antaa suosituksia kaikista tähän lukuun liittyvistä seikoista.

24.14 artikla

Neuvottelut

1. Osapuoli voi ehdottaa neuvotteluja toisen osapuolen kanssa mistä tahansa tämän luvun mukaisesta kysymyksestä toimittamalla kirjallisen pyynnön toisen osapuolen yhteyspisteeseen. Osapuoli esittää pyynnössään asian selkeästi, yksilöi kyseessä olevat seikat ja antaa lyhyen tiivistelmän mahdollisista tämän luvun mukaisista vaateista. Neuvottelut aloitetaan viipymättä sen jälkeen kun osapuoli on toimittanut neuvottelupyynnön.

2. Neuvottelujen aikana kukin osapuoli toimittaa hallussaan olevia tietoja toiselle osapuolelle riittävästi, luottamuksellisia tai yksityisiä tietoja koskevan lainsäädäntönsä asettamissa rajoissa, jotta esille tuotujen kysymysten täysimittainen tarkastelu on mahdollista.

3. Tarvittaessa ja kummankin osapuolen suostumuksella osapuolet pyytävät kaikkien sellaisten henkilöiden, organisaatioiden tai elinten, kysymyksen kannalta merkittävät kansainväliset organisaatiot tai elimet mukaan luettuna, tietoja tai näkemyksiä, joilla voidaan tukea käsillä olevan kysymyksen tutkimista.

4. Jos osapuoli katsoo, että keskustelua asiasta on jatkettava, osapuoli voi toimittamalla kirjallisen pyynnön toisen osapuolen yhteyspisteeseen pyytää, että kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea kutsutaan koolle tarkastelemaan asiaa. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevän komitean on kokoonnuttava viipymättä ja pyrittävä löytämään asiaan ratkaisu. Tarvittaessa sen on pyydettävä apua osapuolten kansalaisyhteiskunnan järjestöiltä 24.13 artiklan 5 kohdassa tarkoitettujen kuulemisjärjestelyiden avulla.

5. Kukin osapuoli tarjoaa julkisesti saataville kaikki tämän artiklan mukaisesti käsiteltyä kysymystä koskevat ratkaisut tai päätökset.

24.15 artikla

Asiantuntijapaneeli

1. Kaikissa asioissa, joita ei voida tyydyttävällä tavalla käsitellä 24.14 artiklan mukaisissa neuvotteluissa, osapuoli voi 90 päivän kuluttua 24.14 artiklan 1 kohdan mukaisen neuvottelupyynnön saamisen jälkeen toimittamalla kirjallisen pyynnön toisen osapuolen yhteyspisteeseen pyytää, että asiaa tarkastelemaan asetetaan asiantuntijapaneeli.

2. Ellei tämän luvun määräyksistä muuta johdu, osapuolet soveltavat liitteen 29-A työjärjestystä ja liitteen 29-B käytännesääntöjä, jolleivät osapuolet toisin sovi.

3. Asiantuntijapaneeli koostuu kolmesta jäsenestä.

4. Osapuolet neuvottelevat päästäkseen sopimukseen asiantuntijapaneelin kokoonpanosta kymmenen työpäivän kuluessa siitä, kun vastaajana oleva osapuoli on vastaanottanut asiantuntijapaneelin asettamispyynnön. Asianmukaista huomiota on kiinnitettävä siihen, että ehdotetut paneelin jäsenet täyttävät 7 kohdassa vahvistetut vaatimukset ja että heillä on kyseiseen asiaan soveltuva asiantuntemus.

5. Jos osapuolet eivät 4 kohdassa vahvistetussa määräajassa pääse sopimukseen asiantuntijapaneelin kokoonpanosta, sovelletaan 29.7 artiklan (Välimiespaneelin kokoonpano) 3–7 kohdassa vahvistettua valintamenettelyä 6 kohdan mukaisesti laadittuun luetteloon.

6. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea vahvistaa ensimmäisessä kokouksessaan tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen luettelon vähintään yhdeksästä henkilöstä, jotka ovat halukkaita ja kykeneviä toimimaan asiantuntijapaneelissa, käyttäen valinnan perusteina objektiivisuutta, luotettavuutta ja hyvää arvostelukykyä. Kukin osapuoli nimeää vähintään kolme henkilöä toimimaan paneelissa. Osapuolet nimeävät myös vähintään kolme henkilöä, jotka eivät ole kummankaan osapuolen kansalaisia ja jotka ovat halukkaita ja kykeneviä toimimaan asiantuntijapaneelin puheenjohtajana. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea varmistaa, että luettelo on aina tällä tasolla.

7. Paneeliin ehdotetuilla asiantuntijoilla on oltava erikoisosaamista tai -asiantuntemusta ympäristölainsäädännön tai muiden tässä luvussa käsiteltyjen aiheiden alalta taikka kansainvälisten sopimusten puitteissa syntyvien riitojen ratkaisemisesta. Heidän on oltava riippumattomia ja toimittava henkilökohtaisessa ominaisuudessaan, eivätkä he saa ottaa käsiteltävään asiaan liittyviä ohjeita miltään organisaatiolta tai hallitukselta. Heillä ei saa olla sidoksia kummankaan osapuolen hallitukseen, ja heidän täytyy noudattaa 2 kohdassa tarkoitettuja käytännesääntöjä.

8. Elleivät osapuolet viiden työpäivän kuluessa paneelin jäsenten valinnasta toisin sovi, asiantuntijapaneelin tehtävänä on

> ”tarkastella kahdennenkymmenennenneljännen luvun (Kauppa ja ympäristö) soveltuvien määräysten pohjalta asiantuntijapaneelin asettamista koskevassa pyynnössä tarkoitettua asiaa ja antaa kahdennenkymmenennenneljännen luvun (Kauppa ja ympäristö) 24.15 artiklan (Asiantuntijapaneeli) mukaisesti raportti, jossa annetaan suosituksia asian ratkaisemiseksi.”

9. Asioissa, jotka liittyvät monenvälisiin ympäristösopimuksiin 24.4 artiklassa vahvistun mukaisesti, asiantuntijapaneelin olisi pyydettävä näiden sopimusten nojalla perustetuilta merkityksellisiltä elimiltä näkemyksiä ja tietoja, mukaan luettuina kaikki saatavilla olevat tällaisten elinten hyväksymät tulkintaohjeet, päätelmät tai päätökset. ([1])

10. Asiantuntijapaneeli antaa osapuolille väliraportin ja loppuraportin, joissa esitetään asiahavainnot, paneelin päätelmät asiasta, myös se, onko vastaajaosapuoli toiminut tämän luvun vaatimusten mukaisesti sekä kaikki paneelin havaintojen, päätelmien ja suositusten perustelut. Asiantuntijapaneeli toimittaa väliraportin 120 päivän kuluessa paneelin viimeisen jäsenen valinnasta tai muuna osapuolten päättämänä ajankohtana. Osapuolet voivat esittää asiantuntijapaneelille huomautuksia väliraportista 45 päivän kuluessa sen toimittamisesta. Otettuaan tällaiset huomautukset huomioon asiantuntijapaneeli voi tarkastella uudestaan raporttiaan tai tehdä uusia tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Asiantuntijapaneeli toimittaa loppuraportin osapuolille 60 päivän kuluessa väliraportin toimittamisesta. Kukin osapuoli tarjoaa loppuraportin julkisesti saataville 30 päivän kuluessa sen toimittamisesta.

11. Jos asiantuntijapaneelin loppuraportissa päätellään, että osapuoli ei ole toiminut tämän luvun mukaisten velvollisuuksiensa mukaisesti, osapuolet käynnistävät keskustelut ja pyrkivät kolmen kuukauden kuluessa loppuraportin toimittamisesta nimeämään soveltuvan toimenpiteen tai tarvittaessa päättämään yhteisesti hyväksyttävissä olevasta toimintaohjelmasta. Näissä keskusteluissa osapuolet ottavat loppuraportin huomioon. Vastaajana oleva osapuoli ilmoittaa kohtuullisessa ajassa omille kansalaisyhteiskunnan järjestöilleen 24.13 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun kuulemisjärjestelyn kautta ja pyynnön esittäneelle osapuolelle päätöksestään, joka koskee mahdollisesti toteutettavaa toimea tai toimenpidettä. Kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea valvoo loppuraportin ja asiantuntijapaneelin suositusten seurantaa. Kansalaisyhteiskunnan järjestöt voivat 24.13 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun kuulemisjärjestelyn ja kansalaisyhteiskunnan foorumin kautta esittää havaintojaan kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevälle komitealle.

12. Jos osapuolet pääsevät asiassa yhteiseen sopimusratkaisuun sen jälkeen, kun asiantuntijapaneeli on asetettu, ne ilmoittavat kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevälle komitealle ja asiantuntijapaneelille tällaisista ratkaisuista. Kun yhteinen sopimusratkaisu on ilmoitettu, menettely päätetään.

24.16 artikla

Riitojenratkaisu

1. Kaikissa tämän luvun piiriin kuuluvia asioita koskevissa riidoissa osapuolet voivat turvautua vain tässä luvussa vahvistettuihin sääntöihin ja menettelyihin.

2. Osapuolet pyrkivät kaikin tavoin pääsemään riidassa molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun. Osapuolet voivat milloin tahansa turvautua hyviin palveluihin, sovitteluun tai välitykseen kyseisen riidan ratkaisemiseksi.

([1]) Osapuolet soveltavat tätä määräystä liitteessä 29-A vahvistetun välimiesmenettelyn työjärjestyksen säännön 42 mukaisesti.

KAHDESKYMMENESVIIDES LUKU

Kahdenvälinen vuoropuhelu ja yhteistyö

25.1 artikla

Tavoitteet ja periaatteet

1. Osapuolet sopivat vakiintuneen kumppanuutensa ja yhteisten arvojensa pohjalta yhteistyön tukemisesta yhteistä etua koskevissa asioissa esimerkiksi seuraavasti:

a) vahvistamalla biotekniikkaa koskevaa kahdenvälistä yhteistyötä biotekniikan markkinoille pääsyn kysymyksiä koskevan vuoropuhelun kautta;

b) tukemalla ja edistämällä kahdenvälistä vuoropuhelua ja tiedonvaihtoa seikoista, jotka liittyvät metsätaloustuotteiden kauppaan metsätaloustuotteita koskevan kahdenvälisen vuoropuhelun kautta;

c) pyrkimällä luomaan ja ylläpitämään raaka-aineita koskevaa tehokasta yhteistyötä raaka-aineita koskevan kahdenvälisen vuoropuhelun kautta; ja

d) rohkaisemalla ja tehostamalla tiede-, teknologia-, tutkimus- ja innovaatiokysymyksiä koskevaa yhteistyötä.

2. Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, kahdenväliset vuoropuhelut toteutetaan viipymättä kumman tahansa osapuolen tai CETA-sekakomitean pyynnöstä. Vuoropuheluiden puheenjohtajina toimivat Kanadan ja Euroopan unionin edustajat yhdessä. Kokousten aikataulut ja asialistat vahvistetaan puheenjohtajien sopimuksella.

3. Kahdenvälisen vuoropuhelun puheenjohtajat ilmoittavat kaikkien kahdenvälisten vuoropuheluiden aikataulut ja asialistat CETA-sekakomitealle riittävän ajoissa ennen kokouksia. Kahdenvälisen vuoropuhelun puheenjohtajat raportoivat CETA-sekakomitealle vuoropuhelun tuloksista ja päätelmistä tarvittaessa tai CETA-sekakomitean pyynnöstä. Vuoropuhelun perustaminen tai olemassaolo ei estä kumpaakaan osapuolta esittämästä mitään kysymystä suoraan CETA-sekakomitealle.

4. CETA-sekakomitea voi päättää muuttaa tai ottaa itselleen vuoropuhelulle määrätyn tehtävän tai hajottaa vuoropuhelun.

5. Osapuolet voivat CETA-sekakomitean suostumuksella harjoittaa kahdenvälistä yhteistyötä myös muilla tämän sopimuksen mukaisilla aloilla.

25.2 artikla

Biotekniikan markkinoille pääsyn kysymyksiä koskeva vuoropuhelu

1. Osapuolet sopivat, että yhteistyö ja tietojenvaihto biotekniikan tuotteisiin liittyvistä kysymyksistä on yhteisen edun mukaista. Tällainen yhteistyö ja tietojenvaihto tapahtuu kahdenvälisessä yhteisen edun mukaisia maatalousbiotekniikan markkinoille pääsyn kysymyksiä koskevassa vuoropuhelussa, joka on perustettu 15 päivänä heinäkuuta 2009 Kanadan ja Euroopan unionin välillä saavutetulla yhteisellä sopimusratkaisulla WTO-riidassa *Euroopan yhteisöt – bioteknologian tuotteiden hyväksymistä ja markkinoille saattamista koskevat toimet* WT/DS292. Kahdenvälinen vuoropuhelu kattaa kaikki osapuolten yhteisen edun mukaisesti merkitykselliset aiheet, seuraavat mukaan luettuina:

a) biotekniikkatuotteiden hyväksynnät osapuolten alueella sekä tarvittaessa tulevat, jommankumman puolen kannalta kaupallisesti kiinnostavat tuotteiden hyväksyntähakemukset;

b) kaupalliset ja taloudelliset näkymät biotekniikkatuotteiden tulevien hyväksyntien osalta;

c) biotekniikkatuotteiden eriaikaisiin hyväksymisiin tai hyväksymättömien tuotteiden satunnaiseen markkinoille pääsyyn mahdollisesti liittyvät vaikutukset kauppaan ja näiltä osin soveltuvat toimenpiteet;

d) biotekniikkaan liittyvät toimenpiteet, jotka voivat vaikuttaa osapuolten väliseen kauppaan, mukaan lukien Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimenpiteet;

e) kaikki biotekniikka-alan uusi lainsäädäntö; ja

f) parhaat toimintatavat biotekniikkalainsäädännön täytäntöönpanossa.

2. Osapuolet panevat merkille myös seuraavien yhteisten tavoitteiden merkityksen biotekniikka-alan yhteistyön osalta:

a) vaihdetaan tietoja biotekniikkatuotteisiin liittyvistä yhteisen edun mukaisista politiikan, sääntelyn ja tekniikan kysymyksistä ja erityisesti osapuolten riskinarviointijärjestelmistä ja -prosesseista muuntogeenisten organismien käyttöä koskevia päätöksiä tehtäessä;

b) edistetään biotekniikkatuotteiden tehokkaita ja tiedepohjaisia hyväksyntäprosesseja;

c) tehdään kansainvälistä yhteistyötä biotekniikkaan liittyvissä kysymyksissä, kuten muuntogeenisten organismien esiintyminen vähäisinä määrinä; ja

d) harjoitetaan sääntely-yhteistyötä, jotta voidaan minimoida biotekniikkatuotteiden sääntelykäytäntöjen haitalliset vaikutukset kauppaan.

25.3 artikla

Metsätaloustuotteita koskeva kahdenvälinen vuoropuhelu

1. Osapuolet ovat samaa mieltä siitä, että metsätaloustuotteiden tuotannon, kaupan ja kulutuksen kannalta merkityksellisiä lakeja, asetuksia, toimintalinjoja ja tärkeitä kysymyksiä koskeva kahdenvälinen vuoropuhelu, yhteistyö sekä tietojen ja näkemysten vaihto ovat yhteisen edun mukaisia. Osapuolet sopivat tällaisen vuoropuhelun, yhteistyön ja vaihdon toteuttamisesta metsätaloustuotteita koskevassa kahdenvälisessä vuoropuhelussa, johon kuuluvat myös seuraavat:

a) tätä aihetta koskevien lakien, asetusten, toimintalinjojen ja standardien laatiminen, hyväksyminen ja täytäntöönpano sekä testaus-, sertifiointi- ja akkreditointivaatimukset ja niiden mahdollinen vaikutus osapuolten väliseen metsätaloustuotteiden kauppaan;

b) metsien kestävään hoitoon ja metsähallintoon liittyvät osapuolten aloitteet;

c) metsätaloustuotteiden laillisen tai kestävän alkuperän varmistamiskeinot;

d) metsätaloustuotteiden pääsy osapuolten tai muille markkinoille;

e) monenvälisten ja useammankeskisten järjestöjen näkymät ja prosessit, joihin ne osallistuvat ja joilla pyritään edistämään metsien kestävää hoitoa ja torjumaan laittomia hakkuita;

f) 24.10 artiklassa (Metsätaloustuotteiden kauppa) tarkoitetut kysymykset; ja

g) kaikki muut osapuolten sopimat, metsätaloustuotteisiin liittyvät kysymykset.

2. Metsätaloustuotteita koskeva kahdenvälinen vuoropuhelu kokoontuu vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta ja sen jälkeen 25.1 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

3. Osapuolet ovat samaa mieltä siitä, että metsätaloustuotteita koskevassa kahdenvälisessä vuoropuhelussa käydyt keskustelut voivat tarjota pohjatietoja kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevän komitean keskusteluille.

25.4 artikla

Raaka-aineita koskeva kahdenvälinen vuoropuhelu

1. Osapuolet tunnustavat avoimen, syrjimättömän, läpinäkyvän ja sääntöihin ja tieteelliseen tietoon perustuvan kauppaympäristön merkityksen ja pyrkivät saamaan aikaan ja ylläpitämään raaka-aineita koskevaa tehokasta yhteistyötä. Tätä yhteistyötä varten raaka-aineisiin luetaan mineraalit, metallit ja maataloustuotteet, joilla on teollista käyttöä.

2. Raaka-aineita koskeva kahdenvälinen vuoropuhelu kattaa kaikki yhteisen edun mukaiset merkitykselliset kysymykset, kuten seuraavat:

a) keskustelufoorumin tarjoaminen osapuolille raaka-aineiden alalla, raaka-ainetavaroiden ja niihin liittyvien palveluiden ja sijoitusten markkinoille pääsyn edistäminen ja raaka-aineita koskevien tullien ulkopuolisten esteiden välttäminen;

b) molemminpuolisen ymmärryksen lisääminen raaka-ainealalla, jotta voidaan vaihtaa tietoja parhaista toimintatavoista ja raaka-aineita koskevasta osapuolten sääntelypolitiikasta;

c) toimien edistäminen yritysten yhteiskunnallisen vastuun tueksi kansainvälisesti tunnustettujen standardien mukaisesti, kuten OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille ja konflikti- ja riskialueilta peräisin olevien mineraalien toimitusketjun vastuullisuutta koskeva OECD:n due diligence -opas; ja

d) tarvittaessa tuki osapuolten kantojen kuulemiselle monenvälisillä ja useammankeskisillä foorumeilla, joilla voidaan ottaa esille raaka-aineisiin liittyviä kysymyksiä ja keskustella niistä.

25.5 artikla

Tehostettu tiede-, teknologia-, tutkimus- ja innovaatioyhteistyö

1. Osapuolet tunnustavat tieteen, teknologian, tutkimuksen ja innovoinnin sekä kansainvälisen kaupan ja sijoitusten keskinäisen riippuvuuden teollisuuden kilpailukyvyn sekä sosiaalisen ja taloudellisen vaurauden lisäämisessä.

2. Tämän yhteisymmärryksen pohjalta osapuolet sopivat yhteistyönsä vahvistamisesta tiede-, teknologia-, tutkimus- ja innovaatioalalla.

3. Osapuolet pyrkivät rohkaisemaan, kehittämään ja tukemaan yhteistyötoimia vastavuoroisuuden pohjalta tukeakseen tai täydentääkseen Halifaxissa 17 päivänä kesäkuuta 1995 tehtyä *sopimusta Euroopan yhteisön ja Kanadan tieteellisestä ja teknologisesta yhteistyöstä*. Osapuolet sopivat näiden toimien toteuttamisesta seuraavien periaatteiden pohjalta:

a) toimet ovat osapuolten yhteisen edun mukaisia;

b) osapuolet sopivat toimien laajuudesta ja niiden luonteesta; ja

c) toimissa olisi otettava huomioon yksityisen sektorin ja tutkimuslaitosten suuri merkitys tieteen, teknologian, tutkimuksen ja innovoinnin kehityksessä sekä niistä saatavien tavaroiden ja palveluiden kaupallisessa hyödyntämisessä.

4. Osapuolet myös tunnustavat tehostetun yhteistyön merkityksen tieteessä, teknologiassa, tutkimuksessa ja innovoinnissa, kuten eri sidosryhmien – esimerkiksi Kanadan liittovaltion tai provinssien ja territorioiden, Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden – käynnistämät, kehittämät tai toteuttamat toimet.

5. Kukin osapuoli rohkaisee lainsäädäntönsä mukaisesti yksityisen sektorin, tutkimuslaitosten ja kansalaisyhteiskunnan osallistumista tehostetun yhteistyön toimintoihin alueellaan.

KAHDESKYMMENESKUUDES LUKU

Hallinnolliset ja institutionaaliset määräykset

26.1 artikla

CETA-sekakomitea

1. Osapuolet perustavat CETA-sekakomitean, johon kuuluu Euroopan unionin ja Kanadan edustajia. CETA-sekakomitean puheenjohtajina toimivat yhdessä Kanadan ulkomaankauppaministeri ja kauppapolitiikasta vastaava Euroopan komission jäsen tai heidän nimeämänsä henkilöt.

2. CETA-sekakomitea kokoontuu kerran vuodessa tai osapuolen pyynnöstä. CETA-sekakomitea sopii itse kokoontumisaikataulustaan ja asialistastaan.

3. CETA-sekakomitea on vastuussa kaikista osapuolten välistä kauppaa ja sijoituksia koskevista kysymyksistä sekä tämän sopimuksen täytäntöönpanosta ja soveltamisesta. Osapuoli voi saattaa CETA-sekakomitean käsiteltäväksi kaikki tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja tulkintaa koskevat kysymykset sekä kaikki muut osapuolten välistä kauppaa ja sijoituksia koskevat kysymykset.

4. CETA-sekakomitea

a) valvoo ja helpottaa tämän sopimuksen täytäntöönpanoa ja soveltamista, ja edistää sen yleisiä tavoitteita;

b) valvoo kaikkien tämän sopimuksen mukaisesti perustettujen erikoistuneiden komiteoiden ja muiden elinten työskentelyä;

c) etsii asianmukaisia tapoja ja menetelmiä estääkseen ongelmia, jotka voivat ilmetä tämän sopimuksen kattamilla aloilla, tai ratkaistakseen riitoja, jotka voivat ilmetä tämän sopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta kahdeksannen luvun (Sijoitukset), kahdennenkymmenennentoisen luvun (Kauppa ja kestävä kehitys), kahdennenkymmenennenkolmannen luvun (Kauppa ja työ), kahdennenkymmenennenneljännen luvun (Kauppa ja ympäristö) ja kahdennenkymmenennenyhdeksännen luvun (Riitojenratkaisu) soveltamiseen;

d) vahvistaa oman työjärjestyksensä;

e) tekee 26.3 artiklassa tarkoitetut päätökset; ja

f) tarkastelee kaikkia muita seikkoja, jotka liittyvät tämän sopimuksen piiriin kuuluviin aloihin.

5. CETA-sekakomitea voi

a) siirtää vastuita 26.2 artiklan nojalla perustetuille erikoistuneille komiteoille;

b) olla yhteydessä kaikkiin asianomaisiin osapuoliin, yksityinen sektori ja kansalaisyhteiskunnan järjestöt mukaan luettuina;

c) tarkastella muutoksia tai sopia niistä tämän sopimuksen määräysten mukaisesti;

d) tutkia osapuolten välisen kaupan kehitystä ja tarkastella keinoja osapuolten välisten kauppasuhteiden tehostamiseksi edelleen;

e) antaa tämän sopimuksen määräysten tulkintoja, jotka sitovat kahdeksannen luvun F jakson (Sijoittajien ja valtioiden välisten sijoitusriitojen ratkaiseminen) ja kahdennenkymmenennenyhdeksännen luvun (Riitojenratkaisu) nojalla perustettuja tuomioistuimia;

f) antaa suosituksia, jotka soveltuvat kaupan ja sijoitusten kasvun edistämiseen tämän sopimuksen mukaisesti;

g) muuttaa tai ottaa itselleen 26.2 artiklan nojalla perustetulle erikoistuneelle komitealle määrätyn tehtävän tai hajottaa minkä tahansa erikoistuneen komitean;

h) perustaa erikoistuneita komiteoita ja kahdenvälisiä vuoropuheluita, jotka avustavat sitä tehtävien hoitamisessa; ja

i) ryhtyä osapuolten päättämiin muihin toimenpiteisiin tehtäviään suorittaessaan.

26.2 artikla

Erikoistuneet komiteat

1. Perustetaan seuraavat erikoistuneet komiteat, tai c alakohdassa tarkoitetun tulliyhteistyösekakomitean tapauksessa myönnetään sille valtuudet toimia CETA-sekakomitean puitteissa:

a) tavarakauppakomitea, joka käsittelee tavarakauppaa, tulleja, kaupan teknisiä esteitä, vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyiden tulosten vastavuoroisesta hyväksymisestä tehtyä pöytäkirjaa ja tavaroihin liittyviä teollis- ja tekijänoikeuksia koskevia kysymyksiä. Osapuolen pyynnöstä tai, kun asiaa käsittelevä erikoistunut komitea siirtää asian sille, tai valmistellessaan CETA-sekakomiteassa käytäviä keskusteluja tavarakauppakomitea voi myös käsitellä kysymyksiä, jotka tulevat esiin alkuperäsääntöjen, alkuperämenettelyiden, tulliasioiden ja kaupan helpottamisen sekä rajatoimenpiteiden, terveys- ja kasvinsuojelutoimien, julkisten hankintojen tai sääntely-yhteistyön alalla, jos näin helpotetaan sellaisen asian ratkaisemista, jota kyseinen erikoistunut komitea ei muutoin voi ratkaista. Perustetaan myös tavarakauppakomitean alaisuuteen maatalouskomitea, viinejä ja alkoholijuomia käsittelevä komitea sekä lääkkeitä käsittelevä alakohtainen sekaryhmä, jotka raportoivat tavarakauppakomitealle;

b) palveluita ja sijoituksia käsittelevä komitea, joka käsittelee rajatylittävää palvelukauppaa, sijoituksia, tilapäistä maahan saapumista, sähköistä kauppaa ja palveluihin liittyviä teollis- ja tekijänoikeuksia koskevia kysymyksiä. Osapuolen pyynnöstä tai, kun asiaa käsittelevä erikoistunut komitea siirtää asian sille, tai valmistellessaan CETA-sekakomiteassa käytäviä keskusteluja palveluita ja sijoituksia käsittelevä komitea voi myös käsitellä kysymyksiä, jotka tulevat esiin rahoituspalveluiden tai julkisten hankintojen alalla, jos näin helpotetaan sellaisen asian ratkaisemista, jota kyseinen erikoistunut komitea ei muutoin voi ratkaista.

   Perustetaan palveluita ja sijoituksia käsittelevän komitean alaisuuteen ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista käsittelevä sekakomitea, joka raportoi palveluita ja sijoituksia käsittelevälle komitealle;

c) Ottawassa 4 päivänä joulukuuta 1997 tehdyllä *Euroopan yhteisön ja Kanadan tulliyhteistyötä ja keskinäistä avunantoa tulliasioissa koskevalla* vuoden 1998 *sopimuksella* perustettu tulliyhteistyösekakomitea, joka käsittelee tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia alkuperäsääntöjä, alkuperämenettelyjä, tulliasioita ja kaupan helpottamista, rajatoimenpiteitä ja tullietuuskohtelun tilapäistä keskeyttämistä koskevia kysymyksiä;

d) terveys- ja kasvinsuojelutoimia käsittelevä yhteinen hallintokomitea, joka käsittelee terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevia kysymyksiä;

e) julkisia hankintoja käsittelevä komitea, joka käsittelee julkisia hankintoja koskevia kysymyksiä;

f) rahoituspalvelukomitea, joka käsittelee rahoituspalveluja koskevia kysymyksiä;

g) kauppaa ja kestävää kehitystä käsittelevä komitea, joka käsittelee kestävää kehitystä koskevia kysymyksiä;

h) sääntely-yhteistyön foorumi, joka käsittelee sääntely-yhteistyötä koskevia kysymyksiä; ja

i) maantieteellisiä merkintöjä käsittelevä CETA-komitea, joka käsittelee maantieteellisiä merkintöjä koskevia kysymyksiä.

2. Edellä olevan 1 kohdan nojalla perustetut erikoistuneet komiteat toimivat 3–5 kohdan määräysten mukaisesti.

3. Edellä olevan 1 kohdan nojalla perustettujen erikoistuneiden komiteoiden toimeksianto ja tehtävät määritellään tarkemmin tämän sopimuksen niitä koskevissa luvuissa ja pöytäkirjoissa.

4. Jollei tässä artiklassa toisin määrätä tai jolleivät puheenjohtajat yhdessä toisin päätä, erikoistuneet komiteat kokoontuvat kerran vuodessa. Lisäkokouksia voidaan pitää osapuolen tai CETA-sekakomitean pyynnöstä. Niiden puheenjohtajina toimivat Kanadan ja Euroopan unionin edustajat. Erikoistuneet komiteat vahvistavat oman kokousaikataulunsa ja asialistansa yhteisellä suostumuksella. Ne vahvistavat oman työjärjestyksensä ja muuttavat sitä tarpeelliseksi katsoessaan. Erikoistuneet komiteat voivat ehdottaa päätösluonnoksia CETA-sekakomitean hyväksyttäväksi tai tehdä itse päätöksiä, kun tässä sopimuksessa niin määrätään.

5. Kukin osapuoli varmistaa, että erikoistuneiden komiteoiden kokouksissa on osapuolen sopivaksi katsoma, asialistan kustakin kysymyksestä vastaavien toimivaltaisten viranomaisten edustus ja että kaikista kysymyksistä voidaan keskustella riittävän asiantuntevalla tasolla.

6. Erikoistuneet komiteat ilmoittavat CETA-sekakomitealle aikataulunsa ja asialistansa riittävän ajoissa ennen kokouksiaan, ja ne raportoivat CETA-sekakomitealle kunkin kokouksensa tuloksista ja päätelmistä. Erikoistuneen komitean perustaminen tai olemassaolo ei estä osapuolta esittämästä mitään kysymystä suoraan CETA-sekakomitealle.

26.3 artikla

Päätöksenteko

1. Tässä sopimuksessa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi CETA-sekakomitea käyttää päätösvaltaa kaikissa kysymyksissä, joista tässä sopimuksessa niin määrätään.

2. CETA-sekakomitean päätökset sitovat osapuolia sillä edellytyksellä, että mahdollisesti vaadittavat sisäiset vaatimukset täytetään ja menettelyt saatetaan päätökseen, ja osapuolet panevat tällaiset päätökset täytäntöön. CETA-sekakomitea voi tarvittaessa myös antaa soveltuvia suosituksia.

3. CETA-sekakomitea tekee päätöksensä ja antaa suosituksensa yhteisellä suostumuksella.

26.4 artikla

Tietojen jakaminen

Kun osapuoli toimittaa CETA-sekakomitealle tai jollekin tämän sopimuksen mukaiselle erikoistuneelle komitealle sen lainsäädännön mukaisesti luottamuksellisiksi tai paljastamiselta suojattaviksi katsottuja tietoja, toinen osapuoli käsittelee näitä tietoja luottamuksellisina.

26.5 artikla

CETA-yhteyspisteet

1. Kukin osapuoli nimeää viipymättä CETA-yhteyspisteen ja ilmoittaa sen toiselle osapuolelle 60 päivän kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta.

2. CETA-yhteyspiste

a) seuraa kaikkien tämän sopimuksen nojalla perustettujen institutionaalisten elinten työtä, mukaan luettuna ilmoitukset tällaisten elinten seuraajista;

b) koordinoi komiteoiden kokousvalmisteluja;

c) toteuttaa tarvittaessa CETA-sekakomitean mahdollisten päätösten seurantaa;

d) ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, ottaa vastaan kaikki tämän sopimuksen mukaiset ilmoitukset ja tiedot ja tarvittaessa tukee osapuolten välistä viestintää kaikissa tämän sopimuksen piiriin kuuluvissa seikoissa;

e) vastaa kaikkiin 27.2 artiklan (Tietojen antaminen) mukaisiin tietopyyntöihin; ja

f) tarkastelee CETA-sekakomitean toimeksiannon mukaisesti kaikkia muita asioita, jotka voivat vaikuttaa tämän sopimuksen toimintaan.

3. CETA-yhteyspisteiden on toteuttava viestintä vaaditulla tavalla.

26.6 artikla

Kokoukset

1. Tässä luvussa tarkoitetut kokoukset olisi toteutettava henkilökohtaisina. Osapuolet voivat myös sopia kokousten pitämisestä video- tai teleneuvotteluina.

2. Osapuolet pyrkivät kokoontumaan 30 päivän kuluessa siitä, kun osapuoli on saanut toisen osapuolen esittämän kokouspyynnön.

KAHDESKYMMENESSEITSEMÄS LUKU

Avoimuus

27.1 artikla

Julkaiseminen

1. Kukin osapuoli varmistaa, että kaikki tämän sopimuksen piiriin kuuluvien asioiden osalta lait, asetukset, menettelyt ja yleisesti sovellettavat hallinnolliset päätökset julkaistaan viipymättä tai asetetaan saataville siten, että asianomaiset henkilöt ja toinen osapuoli voivat niihin tutustua.

2. Siinä määrin kuin se on mahdollista, kukin osapuoli

a) julkaisee ennalta kaikki toimenpiteet, jotka se aikoo hyväksyä; ja

b) antaa asianomaiselle henkilölle ja toiselle osapuolelle kohtuullisen mahdollisuuden esittää näkemyksiä tällaisista ehdotetuista toimenpiteistä.

27.2 artikla

Tietojen antaminen

1. Osapuoli toimittaa, siinä määrin kuin se on mahdollista, toisen osapuolen pyynnöstä viipymättä tietoja ja vastaa kysymyksiin, jotka koskevat jotakin tämän sopimuksen toimintaan olennaisesti vaikuttavaa voimassa olevaa tai ehdotettua toimenpidettä.

2. Tämän artiklan mukaisesti toimitetuilla tiedoilla ei vaikuteta siihen, onko toimenpide tämän sopimuksen mukainen.

27.3 artikla

Hallinnolliset menettelyt

Jotta tämän sopimuksen piiriin kuuluviin asioihin vaikuttavaa yleisesti sovellettavaa toimenpidettä voidaan hallinnoida johdonmukaisuutta, puolueettomuutta ja kohtuutta noudattaen, kukin osapuoli varmistaa, että sen hallinnollisissa menettelyissä, joilla sovelletaan 27.1 artiklassa tarkoitettuja toimenpiteitä yksittäisessä tapauksessa toisen osapuolen tiettyyn henkilöön, tavaraan tai palveluun

a) ilmoitetaan, aina kun se on mahdollista, kohtuullisessa määräajassa kansallisten menettelysääntöjen mukaisesti toisen osapuolen asianomaisille henkilöille, joita menettely välittömästi koskee, kun menettely aloitetaan, mukaan lukien selvitys menettelyn luonteesta, siitä oikeusviranomaisesta, jossa menettely on aloitettu, ja yleinen kuvaus riidan aiheista;

b) tarjotaan a alakohdassa tarkoitetulle henkilölle kohtuullinen mahdollisuus esittää tosiseikkoja ja väitteitä kantansa tueksi ennen mitään lopullista hallinnollista toimea, kun tämä on ajan, menettelyn luonteen ja yleisen edun mukaisesti mahdollista; ja

c) varmistetaan, että ne toteutetaan sen lainsäädännön mukaisesti.

27.4 artikla

Uudelleentarkastelu ja muutoksenhaku

1. Kukin osapuoli perustaa tai pitää yllä oikeudellisia tuomioistuimia, niihin verrattavia tuomioistuimia tai hallinnollisia tuomioistuimia tai menettelyjä, joiden tarkoituksena on tarkastella pikaisesti uudelleen ja, jos aiheellista, korjata tässä sopimuksessa käsiteltäviin seikkoihin liittyviä hallinnollisia toimenpiteitä. Kumpikin osapuoli varmistaa, että sen tuomioistuimet ovat puolueettomia ja riippumattomia hallinnollisesta toimeenpanosta vastaavasta virastosta tai viranomaisesta eikä niille koidu merkittävää etua asian lopputuloksesta.

2. Kukin osapuoli varmistaa, että kaikissa 1 kohdassa tarkoitetuissa tuomioistuimissa tai menettelyissä menettelyn osapuolille tarjotaan oikeus

a) kohtuulliseen mahdollisuuteen tukea tai puolustaa omia kantojaan; ja

b) ratkaisuun, joka perustuu näyttöön ja esitettyihin asiakirjoihin tai, jos osapuolen lainsäädäntö niin edellyttää, hallinto-viranomaisen kokoamiin asiakirjoihin.

3. Kukin osapuoli varmistaa, että tällaiset päätökset panee täytäntöön käsillä olevaa hallinnollista asiaa hoitava virasto tai viranomainen ja että nämä päätökset ohjaavat tällaisen viraston tai viranomaisen toimintaa, ellei osapuolen lainsäädännössä vahvistetusta muutoksenhausta tai lisätarkastelusta muuta johdu.

27.5 artikla

Yhteistyö avoimuuden lisäämisen edistämiseksi

Osapuolet sopivat erilaisia toimintatapoja koskevasta yhteistyöstä kahdenvälisillä, alueellisilla ja monenvälisillä foorumeilla avoimuuden edistämiseksi kansainvälisessä kaupassa ja sijoituksissa.

KAHDESKYMMENESKAHDEKSAS LUKU

Poikkeukset

28.1 artikla

Määritelmät

Tätä lukua sovellettaessa

kotipaikalla tarkoitetaan verotuksellista kotipaikkaa;

verosopimuksella tarkoitetaan sopimusta kaksinkertaisen kansainvälisen verotuksen estämiseksi tai muuta kansainvälistä verotussopimusta tai -järjestelyä; ja

veroon ja **verotustoimenpiteeseen** sisältyy valmistevero mutta ei

a) 1.1 artiklassa (Yleiset määritelmät) määritelty tulli, eikä

b) 1.1 artiklan (Yleiset määritelmät) 'tullia' koskevan määritelmän b tai c alakohdan poikkeuksissa lueteltu toimenpide.

28.2 artikla

Osapuolikohtaiset määritelmät

Tätä lukua sovellettaessa

kilpailuviranomaisella tarkoitetaan

a) Kanadan osalta Commissioner of Competitionia tai sen seuraajaa, joka on ilmoitettu toiselle osapuolelle CETA-yhteyspisteiden kautta; ja

b) Euroopan unionin osalta Euroopan unionin komissiota Euroopan unionin kilpailulakien mukaisten vastuiden mukaisesti;

kilpailulailla tarkoitetaan

a) Kanadan osalta säädöstä *Competition Act* (R.S.C. 1985, c. C-34); ja

b) Euroopan unionin osalta 13 päivänä joulukuuta 2007 *Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen* 101, 102 ja 106 artiklaa ja 20 päivänä tammikuuta 2004 yrityskeskittymien valvonnasta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 139/2004 sekä niiden täytäntöönpanoasetuksia tai muutoksia; ja

osapuolen kilpailulain nojalla suojatuilla tiedoilla tarkoitetaan

a) Kanadan osalta tietoja, jotka kuuluvat säädöksen *Competition Act* (R.S.C. 1985, c. C-34) 29 luvun piiriin; ja

b) Euroopan unionin osalta tietoja, jotka kuuluvat perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16 päivänä joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 28 artiklan tai yrityskeskittymien valvonnasta 20 päivänä tammikuuta 2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 17 artiklan piiriin.

28.3 artikla

Yleiset poikkeukset

1. Jäljempänä olevan 30.8 artiklan (Muiden voimassa olevien sopimusten lopettaminen, keskeyttäminen tai liittäminen tähän sopimukseen) 5 kohdan, toisen luvun (Tavaroiden kansallinen kohtelu ja markkinoille pääsy), viidennen luvun (Terveys- ja kasvinsuojelutoimet) ja kuudennen luvun (Tulliasiat ja kaupan helpottaminen), alkuperäsääntöjä ja alkuperämenettelyitä koskevan pöytäkirjan sekä kahdeksannen luvun (Sijoitukset) B (Sijoituksen tekeminen) ja C jakson (Syrjimätön kohtelu) soveltamista varten GATT 1994 -sopimuksen XX artikla sisällytetään tähän sopimukseen ja otetaan osaksi sitä. Osapuolet ymmärtävät, että GATT 1994 -sopimuksen XX artiklan b alakohtaan sisältyvät ympäristötoimenpiteet, jotka ovat tarpeen ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelemiseksi. Osapuolet ymmärtävät, että GATT 1994 -sopimuksen XX artiklan g alakohtaa sovelletaan toimenpiteisiin, jotka koskevat elollisten ja elottomien uusiutumattomien luonnonvarojen säilyttämistä.

2. Yhdeksännen luvun (Rajatylittävä palvelukauppa), kymmenennen luvun (Luonnollisten henkilöiden tilapäinen saapuminen ja oleskelu liiketoimintaa varten), kahdennentoista luvun (Kotimainen sääntely), kolmannentoista luvun (Rahoituspalvelut), neljännentoista luvun (Kansainväliset meriliikennepalvelut), viidennentoista luvun (Televiestintä) ja kuudennentoista luvun (Sähköinen kaupankäynti) sekä kahdeksannen luvun (Sijoitukset) B (Sijoituksen tekeminen) ja C jakson (Syrjimätön kohtelu) soveltamista varten, edellyttäen, että tällaisia toimenpiteitä ei sovelleta tavalla, joka merkitsisi mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää osapuolten kesken samanlaisten olosuhteiden vallitessa tai palvelukaupan peiteltyä rajoittamista, minkään tässä sopimuksessa ei voida tulkita estävän osapuolta ottamasta käyttöön tai pitämästä voimassa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen

a) yleisen turvallisuuden tai moraalin taikka yleisen järjestyksen suojelemiseksi; ([1])

b) ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelemiseksi; ([2]) tai

c) sellaisten lakien ja asetusten noudattamisen turvaamiseksi, jotka ovat tämän sopimuksen määräysten mukaisia, mukaan luettuina ne, jotka liittyvät

   i) harhaanjohtavien ja vilpillisten toimintatapojen estämiseen tai sopimusten laiminlyöntien seurauksista huolehtimiseen;

   ii) yksityisyyden suojaamiseen henkilötietojen käsittelyn ja levittämisen yhteydessä ja yksittäisten tietueiden ja tilien luottamuksellisuuden suojaamiseen; tai

   iii) turvallisuuteen.

([1]) Yleiseen turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen liittyviä poikkeuksia voidaan käyttää ainoastaan, kun johonkin yhteiskunnallisesti perustavanlaatuiseen etuun kohdistuu aito ja riittävän vakava uhka.

([2]) Osapuolet ymmärtävät, että b alakohtaan sisältyvät ympäristötoimenpiteet, jotka ovat tarpeen ihmisten, eläinten tai kasvien elämän tai terveyden suojelemiseksi.

28.4 artikla

Pääomanliikkeitä ja maksuja koskevat tilapäiset suojatoimenpiteet

1. Jos poikkeuksellisissa olosuhteissa pääomanliikkeet ja maksut, siirrot mukaan luettuina, aiheuttavat tai uhkaavat aiheuttaa vakavia vaikeuksia Euroopan unionin talous- ja rahaliiton toiminnalle, Euroopan unioni voi enintään 180 päivän ajaksi määrätä suojatoimenpiteitä, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä tällaisten vaikeuksien käsittelemiseksi.

2. Euroopan unionin 1 kohdan mukaisesti käyttöön ottamat toimenpiteet eivät saa merkitä Kanadan tai sen sijoittajien mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää kolmanteen maahan tai sen sijoittajiin nähden. Euroopan unioni ilmoittaa tällaisista toimenpiteistä viipymättä Kanadalle ja esittää mahdollisimman pian aikataulun niiden poistamiseksi.

28.5 artikla

Rajoitukset vakavissa maksutaseen ja ulkoisen rahoitusaseman ongelmissa

1. Jos Kanada tai jokin Euroopan unionin jäsenvaltio, joka ei ole Euroopan rahaliiton jäsen, kokee vakavia maksutaseen tai ulkoisen rahoitusaseman ongelmia tai tällaisten ongelmien uhkaa, se voi ottaa käyttöön tai pitää voimassa rajoittavia toimenpiteitä, jotka koskevat pääomanliikkeitä tai maksuja, siirrot mukaan luettuina.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden

a) seurauksena ei saa olla osapuolen vähemmän suotuisa kohtelu kuin mikä myönnetään kolmannelle osapuolelle vastaavissa olosuhteissa;

b) on soveltuvin osin oltava johdonmukaisia Bretton Woodsissa 22 päivänä heinäkuuta 1944 tehdyn *Kansainvälistä valuuttarahastoa koskevan sopimuksen* kanssa;

c) on vältettävä tarpeetonta vahinkoa osapuolten kaupallisille, taloudellisille ja rahoituseduille;

d) on oltava tilapäisiä, ja ne on asteittain poistettava, kun 1 kohdassa määritelty tilanne parantuu, eikä niiden kesto saa ylittää 180 päivää. Jos äärimmäisen poikkeuksellisissa olosuhteissa osapuoli haluaa jatkaa tällaisia toimenpiteitä yli 180 päivän ajan, se kuulee ennalta toista osapuolta ehdotetun jatkon toteuttamisesta.

3. Tavarakaupan osalta osapuoli voi toteuttaa rajoittavia toimenpiteitä suojatakseen maksutasettaan tai ulkoista rahoitusasemaansa. Tällaisten toimenpiteiden on oltava GATT 1994 -sopimuksen ja WTO-sopimuksen liitteeseen 1A sisältyvän *tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 1994 maksutasetta koskevista määräyksistä tehdyn sopimuksen* mukaisia.

4. Palvelukaupan osalta osapuoli voi toteuttaa rajoittavia toimenpiteitä suojatakseen maksutasettaan tai ulkoista rahoitusasemaansa. Tällaisten toimenpiteiden on oltava GATS-sopimuksen mukaisia.

5. Osapuoli, joka ottaa käyttöön tai pitää voimassa 1 kohdassa tarkoitetun toimenpiteen, ilmoittaa viipymättä siitä toiselle osapuolelle ja antaa mahdollisimman pian aikataulun sen poistamiseksi.

6. Kun rajoituksia otetaan käyttöön tai pidetään voimassa tämän artiklan nojalla, osapuolten väliset neuvottelut järjestetään viipymättä CETA-sekakomiteassa, elleivät tällaiset neuvottelut ole käynnissä muutoin tämän sopimuksen ulkopuolisella foorumilla. Tämän kohdan mukaisissa neuvotteluissa arvioidaan maksutaseen tai ulkoisen rahoitusaseman ongelmaa, joka on johtanut kyseisiin toimenpiteisiin, ja otetaan huomioon muun muassa seuraavat tekijät:

a) vaikeuksien luonne ja laajuus;

b) talouden ja kaupan ulkoinen ympäristö; tai

c) vaihtoehtoisten korjaavien toimenpiteiden käytettävyys.

7. Edellä olevan 6 kohdan mukaisissa neuvotteluissa käsitellään sitä, ovatko mahdolliset rajoittavat toimenpiteet 1–4 kohdan määräysten mukaisia. Osapuolet hyväksyvät kaikki Kansainvälisen valuuttarahaston, jäljempänä 'IMF', esittämät, ulkomaanvaluuttaan, valuuttavarantoihin ja maksutaseeseen liittyvät tilastotulokset ja muut tosiseikat, ja niiden päätelmät perustuvat IMF:n arvioihin kyseisen osapuolen maksutaseesta ja ulkoisesta rahoitusasemasta.

28.6 artikla

Kansallinen turvallisuus

Minkään tässä sopimuksessa ei pidä tulkita

a) edellyttävän, että osapuoli toimittaa tietoja tai sallii tietojen saannin, jos osapuoli katsoo, että kyseisten tietojen paljastaminen olisi sen keskeisten turvallisuusetujen vastaista; tai

b) estävän osapuolta toteuttamasta toimea, jonka se katsoo tarpeelliseksi sellaisten olennaisten turvallisuusetujensa suojelemiseksi, jotka

   i) liittyvät aseiden, ammusten tai muiden sotatarvikkeiden tuotantoon tai kauppaan, muiden sellaisten tavaroiden ja materiaalien, palveluiden ja teknologian kauppaan ja niitä koskeviin liiketoimiin sekä taloudelliseen toimintaan, jota toteutetaan suoraan tai välillisesti puolustuslaitosten tai muiden turvallisuuteen liittyvien laitosten tarpeita varten; ([1])

   ii) toteutetaan sodan tai muun kansainvälisissä suhteissa ilmenevän hätätilanteen aikana; tai

   iii) liittyvät fissioituvaan ja fuusioituvaan ydinmateriaaliin tai materiaaleihin, joista edellä mainitut on johdettu; tai

c) estävän osapuolta toteuttamasta toimia täyttääkseen kansainväliset velvollisuutensa rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämiseksi.

28.7 artikla

Verotus

1. Tämän sopimuksen määräyksillä ei estetä kumpaakaan osapuolta ottamasta käyttöön tai pitämästä yllä mitään sellaista verotustoimenpidettä, jolla erotellaan eri tilanteessa olevat veronmaksajat, erityisesti asuinpaikan tai sen osalta, minne he ovat sijoittaneet pääomansa.

2. Tämän sopimuksen määräyksillä ei estetä kumpaakaan osapuolta ottamasta käyttöön tai pitämästä yllä mitään sellaista verotustoimenpidettä, jolla pyritään torjumaan verojen välttäminen tai kiertäminen sen verolainsäädännön tai verosopimusten mukaisesti.

3. Tämän sopimuksen määräykset eivät vaikuta minkään verosopimuksen nojalla osapuolelle kuuluviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Jos tämä sopimus ja tällainen verosopimus ovat keskenään ristiriidassa, sovelletaan siltä osin verosopimusta.

4. Mitään tässä sopimuksessa tai sen yhteydessä hyväksytyssä järjestelyssä ei sovelleta seuraaviin:

a) osapuolen verotustoimenpide, jolla vahvistetaan suotuisampi verotuskohtelu yritykselle tai yrityksen osakkeenomistajalle sillä perusteella, että kyseinen yritys on kokonaan tai osittain, suoraan tai epäsuorasti yhden tai useamman sellaisen sijoittajan omistuksessa tai määräysvallassa, joilla on asuinpaikka kyseisessä osapuolessa;

b) osapuolen verotustoimenpide, jolla myönnetään etu suhteessa suoritettaviin maksuihin tai saataviin tuloihin järjestelyissä, joilla lykätään veroa tai vapautetaan verosta eläkkeen, säästöjen, koulutuksen, terveydenhuollon tai vamman tai muun vastaavan tarkoituksen vuoksi sillä edellytyksellä, että kyseinen osapuoli säilyttää jatkuvan oikeudenkäyttövallan tällaiseen järjestelyyn;

c) osapuolen verotustoimenpide, jolla myönnetään etu jonkin tietyn palvelun hankkimisessa tai kuluttamisessa sillä edellytyksellä, että palvelu on tarjottu kyseisen osapuolen alueella;

([1]) Tämän artiklan ilmaisu "aseiden, ammusten tai muiden sotatarvikkeiden kauppa" vastaa ilmaisua "aseiden ja ampuma- ja sotatarvikkeiden kauppa".

d) osapuolen verotustoimenpide, jonka tarkoituksena on varmistaa tasapuolinen ja tehokas verotus tai veronkanto, mukaan luettuna toimenpide, jonka osapuoli toteuttaa varmistaakseen osapuolen verotusjärjestelmän noudattamisen;

e) verotustoimenpide, jolla annetaan etu jollekin hallitukselle, osalle hallitusta tai henkilölle, joka on suoraan tai epäsuorasti jonkin hallituksen omistuksessa tai määräysvallassa tai jonkin hallituksen perustama;

f) voimassa oleva, vaatimusten vastainen verotustoimenpide, joka ei muutoin kuulu 1 ja 2 kohdan ja 4 kohdan a–e alakohdan piiriin, tällaisen toimenpiteen jatkaminen tai ripeä uusiminen tai tällaisen toimenpiteen muuttaminen sillä edellytyksellä, että muutos ei heikennä sen vaatimustenmukaisuutta tämän sopimuksen määräyksiin nähden verrattuna ennen muutosta voimassa olleeseen toimenpiteeseen.

5. Selkeyden vuoksi todetaan, että se, että verotustoimenpide tarkoittaa merkittävää muutosta voimassa olevaan verotustoimenpiteeseen, se tulee välittömästi ilmoittamisensa yhteydessä voimaan, sillä selkeytetään voimassa olevan verotustoimenpiteen tarkoitettua soveltamista tai sillä on odottamaton vaikutus sijoittajaan tai tämän sopimuksen piiriin kuuluvaan sijoitukseen, ei itsessään merkitse 8.10 artiklan (Sijoittajien ja tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten kohtelu) rikkomista.

6. Edellä olevaa 8.7 (Suosituimmuuskohtelu), 9.5 (Suosituimmuuskohtelu) ja 13.4 artiklaa (Suosituimmuuskohtelu) ei sovelleta etuun, jonka osapuoli myöntää verosopimuksen nojalla.

7. a) Jos sijoittaja esittää 8.19 artiklan (Neuvottelut) nojalla neuvottelupyynnön, jossa väitetään, että jokin verotustoimenpide rikkoo kahdeksannen luvun (Sijoitukset) C (Syrjimätön kohtelu) tai D jakson (Sijoitusten suoja) mukaista velvollisuutta, vastaaja voi siirtää asian osapuolten neuvoteltavaksi ja niiden yhteisesti määriteltäväksi sen,

   i) onko kyseinen toimenpide verotustoimenpide;

   ii) rikkooko toimenpide, jos sen todetaan olevan verotustoimenpide, kahdeksannen luvun (Sijoitukset) C (Syrjimätön kohtelu) tai D jakson (Sijoitusten suoja) mukaista velvollisuutta; tai

   iii) onko sopimuksen velvollisuuksien, joita väitetään rikotun, ja jonkin verosopimuksen velvollisuuksien välillä epäjohdonmukaisuutta.

b) Tällainen a alakohdassa tarkoitettu asian siirtäminen on tehtävä viimeistään sinä päivänä, jonka tuomioistuin vahvistaa vastaajalle vastaväitteen toimittamista varten. Jos vastaaja toteuttaa tällaisen siirron, kahdeksannen luvun (Sijoitukset) F jaksossa (Sijoittajien ja valtioiden välisten sijoitusriitojen ratkaiseminen) vahvistettujen määräaikojen tai menettelyiden soveltaminen keskeytetään. Jos osapuolet eivät 180 päivän kuluessa asian siirtämisestä sovi kysymyksen tarkastelusta tai eivät pysty määrittämään yhteistä kantaa, määräaikojen tai menettelyiden keskeyttämistä ei enää sovelleta ja sijoittaja voi jatkaa kanteensa ajamista.

c) Osapuolten a alakohdan mukaisesti yhdessä määrittämä kanta sitoo tuomioistuinta.

d) Kukin osapuoli varmistaa, että sen edustajiin a alakohdan nojalla käytävissä neuvotteluissa kuuluu henkilöitä, joilla on asianmukainen asiantuntemus tämän artiklan piiriin kuuluvissa aiheissa, mukaan luettuina kunkin osapuolen veroviranomaisten edustajat. Kanadan osalta tämä tarkoittaa valtionvarainministeriön (Department of Finance Canada) virkamiehiä.

8. Selkeyden vuoksi todetaan, että

a) **osapuolen verotustoimenpiteellä** tarkoitetaan osapuolen millä tahansa hallintotasolla annettua verotustoimenpidettä; ja

b) kansallista tasoa alemman hallintotason hallitusten toimenpiteiden osalta **osapuolessa asuvalla henkilöllä** tarkoitetaan joko kyseisen kansallista tasoa alemman hallintotason alueella tai sen osapuolen alueella, josta kyseinen valtiotasoa alemman hallintotason alue muodostaa osan, asuvaa henkilöä.

28.8 artikla

Tietojen luovuttaminen

1. Tämä sopimus ei velvoita osapuolta toimittamaan tietoja tai sallimaan sellaisten tietojen saantia, joiden paljastaminen estäisi lain noudattamisen tai joiden paljastaminen olisi sen lainsäädännössä kiellettyä tai rajoitettua.

2. Tämän sopimuksen mukaisen riitojenratkaisumenettelyn aikana

a) osapuolen ei vaadita toimittavan sen kilpailulainsäädännön mukaisesti suojattuja tietoja tai sallivan niiden saantia; ja

b) osapuolen kilpailuviranomaisen ei vaadita toimittavan sisäpiiritietoja tai muutoin paljastamiselta suojattuja tietoja tai sallivan niiden saantia.

28.9 artikla

Kulttuuriin sovellettavat poikkeukset

Osapuolet palauttavat mieleen kulttuuriin sovellettavat poikkeukset, jotka on vahvistettu seitsemännen luvun (Tuet), kahdeksannen luvun (Sijoitukset), yhdeksännen luvun (Rajatylittävä palvelukauppa), kahdennentoista luvun (Kotimainen sääntely) ja yhdeksännentoista luvun (Julkiset hankinnat) tätä kysymystä koskevissa määräyksissä.

28.10 artikla

WTO-poikkeusluvat

Jos tämän sopimuksen oikeus tai velvollisuus toistaa WTO-sopimuksen oikeuden tai velvollisuuden, osapuolet sopivat, että WTO-sopimuksen IX artiklan mukaisesti tehdyn poikkeuspäätöksen mukainen toimenpide on myös tässä sopimuksessa toistetun määräyksen mukainen.

KAHDESKYMMENESYHDEKSÄS LUKU

Riitojen ratkaiseminen

A jakso

Alkumääräykset

29.1 artikla

Yhteistyö

Osapuolet pyrkivät aina sopimaan tämän sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta ja kaikin tavoin yhteistyön ja neuvottelujen avulla pääsemään molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun asioissa, jotka voisivat vaikuttaa sopimuksen toimintaan.

29.2 artikla

Soveltamisala

Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, tätä lukua sovelletaan kaikkiin tämän sopimuksen määräysten tulkintaa tai soveltamista koskeviin riitoihin.

29.3 artikla

Foorumin valinta

1. Turvautuminen tämän sopimuksen riitojenratkaisua koskeviin määräyksiin ei rajoita mahdollisuutta käyttää WTO-sopimuksen tai minkä tahansa muun sopimuksen, jonka osapuolia osapuolet ovat, mukaista riitojenratkaisua.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, jos tämän sopimuksen mukainen velvollisuus on sisällöltään vastaava kuin WTO-sopimuksen tai minkä tahansa muun sopimuksen, jonka osapuolia osapuolet ovat, mukainen velvollisuus, osapuoli ei voi hakea muutosta tällaisen velvollisuuden rikkomiseen kahdella foorumilla. Kun riitojenratkaisumenettely on tällaisessa tapauksessa aloitettu yhden sopimuksen nojalla, osapuoli ei saa nostaa toisella foorumilla kannetta muutoksen hakemiseksi olennaisilta osiltaan samanlaisen velvollisuuden rikkomisen vuoksi toisen sopimuksen nojalla, paitsi jos ensiksi valittu foorumi ei pysty menettelyä koskevien tai tuomiovaltaan liittyvien syiden vuoksi, lukuun ottamatta liitteessä 29-A olevan 20 kohdan mukaista päättämistä, tutkimaan kyseisen velvollisuuden rikkomista koskevaa kannetta.

3. Edellä olevan 2 kohdan soveltamista varten

a) osapuolen katsotaan aloittaneen WTO-sopimuksen mukaisen riitojenratkaisumenettelyn, jos se pyytää paneelin asettamista riitojen ratkaisemista koskevan sopimuksen 6 artiklan mukaisesti;

b) osapuolen katsotaan aloittaneen tämän luvun mukaisen riitojenratkaisumenettelyn, jos se pyytää välimiespaneelin asettamista 29.6 artiklan mukaisesti; ja

c) osapuolen katsotaan aloittaneen jonkin muun sopimuksen mukaisen riitojenratkaisumenettelyn, jos se pyytää riitojenratkaisupaneelin tai tuomioistuimen asettamista kyseisen sopimuksen määräysten mukaisesti.

4. Tämän sopimuksen määräykset eivät estä osapuolta soveltamasta WTO:n riitojenratkaisuelimen hyväksymää velvollisuuksien keskeyttämistä. Osapuoli ei voi vedota WTO-sopimukseen estääkseen toista osapuolta keskeyttämästä tämän luvun mukaisia velvollisuuksiaan.

B jakso

Neuvottelut ja sovittelu

29.4 artikla

Neuvottelut

1. Osapuoli voi kirjallisesti pyytää neuvotteluja toisen osapuolen kanssa mistä tahansa 29.2 artiklassa tarkoitetusta kysymyksestä.

2. Pyynnön esittänyt osapuoli toimittaa pyynnön vastaajana olevalle osapuolelle ja esittää pyynnön perusteet sekä yksilöi kohteena olevan toimenpiteen ja valituksen oikeusperustan.

3. Ellei 4 kohdasta muuta johdu, neuvottelut on aloitettava 30 päivän kuluessa siitä, kun vastaajana oleva osapuoli on vastaanottanut pyynnön.

4. Kiireellisissä tilanteissa, kuten niissä, jotka koskevat pilaantuvia tai kausitavaroita taikka palveluita, jotka menettävät nopeasti arvonsa, neuvottelut on aloitettava 15 päivän kuluessa siitä, kun vastaajana oleva osapuoli on vastaanottanut pyynnön.

5. Osapuolet pyrkivät kaikin tavoin pääsemään asiassa neuvottelujen kautta molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun. Tätä tarkoitusta varten osapuolet

a) toimittavat riittävästi tietoja, jotta käsillä olevan asian täysimittainen tarkastelu on mahdollista;

b) suojaavat tiedot toimittaneen osapuolen pyynnöstä kaikki neuvottelujen aikana vaihdetut luottamukselliset tai yksityiset tiedot; ja

c) tarjoavat käyttöön valtion virastojensa tai muiden sääntelyelintensä henkilöstön, jolla on asiantuntemusta neuvottelujen kohteena olevasta asiasta.

6. Neuvottelut ovat luottamuksellisia eivätkä vaikuta osapuolten oikeuksiin tämän luvun mukaisissa menettelyissä.

7. Neuvottelut käydään vastaajana olevan osapuolen alueella, jolleivät osapuolet muusta sovi. Neuvottelut käydään henkilökohtaisina tai muulla osapuolten sopimalla tavalla.

8. Osapuolen ehdotetusta toimenpiteestä voidaan käydä tämän artiklan mukaisia neuvotteluja, mutta siihen ei voida soveltaa 29.5 artiklan mukaista sovittelua tai C jakson mukaista riitojenratkaisumenettelyä.

29.5 artikla

Sovittelu

Osapuolet voivat turvautua sovitteluun sellaisen toimenpiteen osalta, joka vaikuttaa haitallisesti osapuolten väliseen kauppaan ja sijoituksiin. Sovittelumenettelyt on esitetty liitteessä 29-C.

C jakso

Riitojenratkaisumenettelyt ja niiden noudattaminen

A alajakso

Riitojenratkaisumenettelyt

29.6 artikla

Välimiespaneelin asettamispyyntö

1. Jolleivät osapuolet muuta sovi, jos 29.4 artiklassa tarkoitettua asiaa ei ole ratkaistu

a) 45 päivän kuluessa neuvotteluja koskevan pyynnön vastaanottamisesta; tai

b) 29.4 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuissa asioissa 25 päivän kuluessa neuvotteluja koskevan pyynnön vastaanottamisesta,

pyynnön esittänyt osapuoli voi siirtää asian välimiespaneelille toimittamalla vastaajana olevalle osapuolelle kirjallisen pyynnön välimiespaneelin asettamiseksi.

2. Pyynnön esittänyt osapuoli yksilöi kirjallisessa pyynnössään kyseessä olevan toimenpiteen ja valituksen oikeusperustan ja selittää, millä tavoin toimenpide rikkoo 29.2 artiklassa tarkoitettuja määräyksiä.

29.7 artikla

Välimiespaneelin kokoonpano

1. Välimiespaneeli koostuu kolmesta välimiehestä.

2. Osapuolet neuvottelevat päästäkseen sopimukseen välimiespaneelin kokoonpanosta kymmenen päivän kuluessa siitä, kun vastaajana oleva osapuoli on vastaanottanut välimiespaneelin asettamispyynnön.

3. Jos osapuolet eivät pysty sopimaan välimiespaneelin kokoonpanosta 2 kohdassa määrätyssä määräajassa, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää CETA-sekakomitean puheenjohtajaa tai tämän valtuuttamaa henkilöä valitsemaan sovittelijat arvalla tämän sopimuksen 29.8 artiklan mukaisesti laaditusta luettelosta. Yksi välimies valitaan pyynnön esittäneen osapuolen alaluettelosta, yksi vastaajana olevan osapuolen alaluettelosta ja yksi puheenjohtajien alaluettelosta. Jos osapuolet pääsevät sopimukseen yhdestä tai useammasta välimiehestä, kaikki jäljelle jäävät välimiehet valitaan samalla menettelyllä välimiesten soveltuvasta alaluettelosta. Jos osapuolet pääsevät sopimukseen yhdestä välimiehestä, joka ei ole puheenjohtaja eikä kummankaan osapuolen kansalainen, puheenjohtaja ja toinen välimies valitaan puheenjohtajien alaluettelosta.

4. CETA-sekakomitean puheenjohtaja tai tämän valtuuttama henkilö valitsee välimiehet mahdollisimman nopeasti ja yleensä viiden työpäivän kuluessa siitä, kun jompikumpi osapuoli on esittänyt 3 kohdassa tarkoitetun pyynnön. Puheenjohtaja tai tämän valtuuttama henkilö antaa kunkin osapuolen edustajille kohtuullisen mahdollisuuden olla läsnä, kun arvonta suoritetaan. Yksi puheenjohtajista voi suorittaa arvonnan yksin, jos toiselle puheenjohtajalle on ilmoitettu arvonnan päivä, aika ja paikka mutta hän ei viiden työpäivän kuluessa 3 kohdassa tarkoitetusta pyynnöstä ole päättänyt osallistua arvontatilaisuuteen.

5. Välimiespaneelin asettamispäivä on se päivä, jona viimeinen kolmesta välimiehestä valitaan.

6. Jos 29.8 artiklassa tarkoitettua luetteloa ei ole laadittu tai jos se ei sisällä riittävästi nimiä silloin kun tämän artiklan 3 kohdan mukainen pyyntö esitetään, välimiehet valitaan arvalla niiden henkilöiden joukosta, joita joko toinen osapuoli tai molemmat osapuolet ovat 29.8 artiklan 1 kohdan mukaisesti ehdottaneet.

7. Välimiehiä voidaan vaihtaa ainoastaan niistä syistä ja niiden menettelyiden mukaisesti, jotka on vahvistettu liitteessä 29-A olevissa 21–25 kohdassa.

29.8 artikla

Välimiesten luettelo

1. CETA-sekakomitea vahvistaa ensimmäisessä kokouksessaan tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen luettelon vähintään 15 henkilöstä, jotka ovat halukkaita ja kykeneviä toimimaan välimiehinä, käyttäen valinnan perusteina objektiivisuutta, luotettavuutta ja hyvää arvostelukykyä. Kyseinen luettelo koostuu kolmesta alaluettelosta: yksi alaluettelo kummallekin osapuolelle ja yksi alaluettelo henkilöistä, jotka eivät ole kummankaan osapuolen kansalaisia puheenjohtajana toimimista varten. Kussakin alaluettelossa on oltava vähintään viisi henkilöä. CETA-sekakomitea voi tarkastella luetteloa milloin tahansa, ja se varmistaa, että luettelo on tämän artiklan vaatimusten mukainen.

2. Välimiehillä on oltava erikoistietämystä kansainvälisestä kauppaoikeudesta. Puheenjohtajina toimivilla välimiehillä on oltava myös kokemusta riitojenratkaisumenettelyn neuvonantajana tai paneelin jäsenenä asioissa, jotka kuuluvat tämän sopimuksen piiriin. Välimiesten on oltava riippumattomia ja toimittava henkilökohtaisessa ominaisuudessaan, he eivät saa ottaa ohjeita miltään organisaatiolta tai hallitukselta eikä heillä saa olla sidoksia kummankaan osapuolen hallitukseen ja heidän on noudatettava liitteessä 29-B esitettyjä käytännesääntöjä.

29.9 artikla

Paneelin väliraportti

1. Välimiespaneeli antaa osapuolille väliraportin 150 päivän kuluessa välimiespaneelin asettamispäivästä. Raporttiin sisältyvät

a) asiahavainnot; ja

b) päätelmät siitä, onko vastaajana oleva osapuoli toiminut tämän sopimuksen velvollisuuksien mukaisesti.

2. Kukin osapuoli voi välimiespaneelin mahdollisesti asettamissa määräajoissa toimittaa välimiespaneelille kirjallisia huomautuksia väliraportista. Tarkasteltuaan tällaisia väliraporttia koskevia kirjallisia huomautuksia välimiespaneeli voi

a) tarkastella raporttiaan uudelleen; tai

b) toteuttaa kaikki aiheellisiksi katsomansa lisätutkimukset.

3. Välimiespaneelin väliraportti on luottamuksellinen.

29.10 artikla

Paneelin loppuraportti

1. Jolleivät osapuolet toisin sovi, välimiespaneeli antaa loppuraportin tämän luvun mukaisesti. Loppuraportissa esitetään selvitetyt tosiseikat, tämän sopimuksen asiaa koskevien määräysten sovellettavuus sekä välimiespaneelin tekemien havaintojen ja päätelmien perustelut. Välimiespaneelin loppuraportissa annettu välitystuomio sitoo osapuolia.

2. Välimiespaneeli antaa loppuraportin osapuolille ja CETA-sekakomitealle 30 päivän kuluessa väliraportin antamisesta.

3. Kukin osapuoli julkaisee paneelin loppuraportin, ellei liitteessä 29-A olevasta 39 kohdasta muuta johdu.

29.11 artikla

Kiireellinen menettely

Kiireellisissä tilanteissa, kuten niissä, jotka koskevat pilaantuvia tai kausitavaroita taikka palveluita, jotka menettävät nopeasti arvonsa, välimiespaneeli ja osapuolet pyrkivät kaikin tavoin nopeuttamaan menettelyä mahdollisimman paljon. Välimiespaneelin on pyrittävä antamaan väliraportti 75 päivän kuluessa välimiespaneelin asettamispäivästä ja loppuraportti 15 päivän kuluessa väliraportista. Jos osapuoli sitä pyytää, välimiespaneelin on kymmenen päivän kuluessa tällaisesta pyynnöstä tehtävä alustava päätös siitä, katsooko se asian kiireelliseksi.

B alajakso

Noudattaminen

29.12 artikla

Paneelin loppuraportin noudattaminen

Vastaajana oleva osapuoli toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet välimiespaneelin loppuraportin noudattamiseksi. Vastaajana oleva osapuoli ilmoittaa viimeistään 20 päivän kuluttua siitä, kun osapuolet ovat vastaanottaneet välimiespaneelin loppuraportin, toiselle osapuolelle ja CETA-sekakomitealle aikeistaan raportin noudattamiseksi.

29.13 artikla

Noudattamista koskeva kohtuullinen määräaika

1. Jos noudattaminen ei ole välittömästi mahdollista, vastaajana oleva osapuoli ilmoittaa viimeistään 20 päivän kuluttua siitä, kun osapuolet ovat vastaanottaneet välimiespaneelin loppuraportin, pyynnön esittäneelle osapuolelle ja CETA-sekakomitealle raportin noudattamiseksi tarvitsemansa ajan.

2. Jos osapuolet ovat erimielisiä välimiespaneelin loppuraportin noudattamiseksi tarvittavan kohtuullisen määräajan kestosta, pyynnön esittänyt osapuoli voi 20 päivän kuluessa vastaajana olevan osapuolen tekemän 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaanotosta esittää välimiespaneelille kirjallisen pyynnön, jotta välimiespaneeli määrittäisi kohtuullisen määräajan pituuden. Pyyntö on toimitettava samanaikaisesti toiselle osapuolelle ja CETA-sekakomitealle. Välimiespaneeli antaa päätöksensä osapuolille ja CETA-sekakomitealle 30 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamispäivästä.

3. Kohtuullista määräaikaa voidaan jatkaa osapuolten yhteisellä sopimuksella.

4. Kohtuullisen määräajan puolivälin jälkeen vastaajana oleva osapuoli on valmis pyynnön esittäneen osapuolen pyynnöstä keskustelemaan toimista, joita se toteuttaa noudattaakseen välimiespaneelin loppuraporttia.

5. Vastaajana oleva osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle ja CETA-sekakomitealle ennen kohtuullisen määräajan päättymistä toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut välimiespaneelin loppuraportin noudattamiseksi.

29.14 artikla

Raportin noudattamatta jättämisestä seuraavat väliaikaiset korjaavat toimenpiteet

1. Jos

a) vastaajana oleva osapuoli ei ilmoita 29.12 artiklan mukaisesti aikeestaan noudattaa välimiespaneelin loppuraporttia tai 29.13 artiklan 1 kohdan mukaisesti ajasta, jonka se tarvitsee noudattamiseen;

b) kohtuullisen määräajan päätyttyä vastaajana oleva osapuoli ei ilmoita mistään toteutetusta toimenpiteestä välimiespaneelin loppuraportin noudattamiseksi; tai

c) 6 kohdassa tarkoitettu noudattamista käsittelevä välimiespaneeli toteaa, että noudattamiseksi toteutettu toimenpide ei ole yhdenmukainen 29.2 artiklassa tarkoitettujen määräysten mukaisiin kyseisen osapuolen velvollisuuksiin nähden,

pyynnön esittäneellä osapuolella on oikeus keskeyttää velvollisuuksia tai saada korvausta. Mitätöivien tai heikentävien vaikutusten taso lasketaan siitä päivästä, jona välimiespaneelin loppuraportti on ilmoitettu osapuolille.

2. Ennen velvollisuuksien keskeyttämistä pyynnön esittänyt osapuoli ilmoittaa vastaajana olevalle osapuolelle ja CETA-sekakomitealle aikeistaan toimia näin, mukaan lukien niiden velvollisuuksien taso, jotka se aikoo keskeyttää.

3. Ellei tässä sopimuksessa toisin määrätä, velvollisuuksien keskeyttäminen voi koskea kaikkia 29.2 artiklassa tarkoitettuja määräyksiä ja se on rajattu tasoon, joka vastaa rikkomisen aiheuttamaa mitätöivää tai heikentävää vaikutusta.

4. Pyynnön esittänyt osapuoli voi toteuttaa keskeyttämisen kymmenen työpäivän kuluessa siitä, kun vastaajana oleva osapuoli on vastaanottanut 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen, ellei jokin osapuoli ole pyytänyt 6 ja 7 kohdan mukaista välimiesmenettelyä.

5. Osapuolten välinen erimielisyys siitä, onko noudattamista varten toteutettu mitään toimenpidettä tai onko toimenpide yhdenmukainen 29.2 artiklassa tarkoitettuihin määräyksiin nähden, jäljempänä 'noudattamista koskeva erimielisyys', tai siitä, ovatko keskeyttämisen taso ja rikkomisen aiheuttama mitätöivä tai heikentävä vaikutus toisiaan vastaavia, jäljempänä 'vastaavuutta koskeva erimielisyys', on siirrettävä välimiespaneelin käsiteltäväksi.

6. Osapuoli voi kutsua välimiespaneelin uudelleen koolle toimittamalla välimiespaneelille, toiselle osapuolelle ja CETA-sekakomitealle kirjallisen pyynnön. Jos kyseessä on noudattamista koskeva erimielisyys, välimiespaneelin kutsuu koolle pyynnön esittänyt osapuoli. Jos kyseessä on vastaavuutta koskeva erimielisyys, välimiespaneelin kutsuu koolle vastaajana oleva osapuoli. Jos kyseessä on sekä noudattamista että vastaavuutta koskeva erimielisyys, välimiespaneeli päättää välitystuomion noudattamista koskevasta erimielisyydestä ennen kuin se päättää vastaavuutta koskevasta erimielisyydestä.

7. Välimiespaneeli ilmoittaa välitystuomionsa osapuolille ja CETA-sekakomitealle

a) 90 päivän kuluessa välimiespaneelin uudelleen kokoon kutsumista koskevan pyynnön esittämisestä, kun kyseessä on noudattamista koskeva erimielisyys;

b) 30 päivän kuluessa välimiespaneelin uudelleen kokoon kutsumista koskevan pyynnön esittämisestä, kun kyseessä on vastaavuutta koskeva erimielisyys;

c) 120 päivän kuluessa välimiespaneelin uudelleen kokoon kutsumista koskevan pyynnön esittämisestä, kun kyseessä on sekä noudattamista että vastaavuutta koskeva erimielisyys.

8. Pyynnön esittänyt osapuoli ei saa keskeyttää velvollisuuksia, ennen kuin 6 ja 7 artiklan mukaisesti uudelleen koolle kutsuttu välimiespaneeli on antanut välitystuomionsa. Kaikkien keskeytysten on oltava välitystuomion mukaisia.

9. Velvollisuuksien keskeyttäminen on väliaikaista ja sitä sovelletaan ainoastaan siihen asti, kunnes 29.2 artiklassa tarkoitettujen määräysten kanssa yhteensopimattomaksi todettu toimenpide on peruttu tai sitä on muutettu siten, että se on kyseisten määräysten mukainen 29.15 artiklassa vahvistetulla tavalla, tai kunnes osapuolet ovat sopineet riidan.

10. Pyynnön esittänyt osapuoli voi milloin tahansa pyytää vastaajana olevaa osapuolta toimittamaan tarjouksen tilapäisestä korvauksesta, jolloin vastaajana oleva osapuoli esittää tällaisen tarjouksen.

29.15 artikla

Velvollisuuksien keskeyttämisen jälkeen noudattamista varten toteutettujen toimenpiteiden tarkastelu

1. Kun pyynnön esittänyt osapuoli on keskeyttänyt velvollisuuksia ja vastaajana oleva osapuoli tämän jälkeen toteuttaa toimenpiteitä noudattaakseen välimiespaneelin loppuraporttia, vastaajana oleva osapuoli ilmoittaa tästä toiselle osapuolelle ja CETA-sekakomitealle ja pyytää pyynnön esittäneen osapuolen soveltaman velvollisuuksien keskeyttämisen lopettamista.

2. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen ilmoitettujen toimenpiteiden yhteensopivuudesta 29.2 artiklassa tarkoitettujen määräysten kanssa 60 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, pyynnön esittänyt osapuoli pyytää kirjallisesti välimiespaneelia ratkaisemaan asian. Pyyntö on toimitettava samanaikaisesti toiselle osapuolelle ja CETA-sekakomitealle. Välimiespaneelin loppuraportti ilmoitetaan osapuolille ja CETA-sekakomitealle 90 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä. Jos välimiespaneeli katsoo, että jokin noudattamista varten toteutettu toimenpide on 29.2 artiklassa tarkoitettujen määräysten mukainen, velvollisuuksien keskeyttäminen on lopetettava.

D jakso

Yleiset määräykset

29.16 artikla

Työjärjestys

Tämän luvun mukaisiin riitojenratkaisumenettelyihin sovelletaan liitteessä 29-A vahvistettua välimiesmenettelyn työjärjestystä, elleivät osapuolet muuta sovi.

29.17 artikla

Yleinen tulkintasääntö

Välimiespaneelin on tulkittava tämän sopimuksen määräyksiä yleisen kansainvälisen oikeuden tavanomaisten tulkintasääntöjen ja myös *valtiosopimusoikeutta koskevassa Wienin yleissopimuksessa* vahvistettujen sääntöjen mukaisesti. Välimiespaneelin on lisäksi otettava huomioon WTO:n riitojenratkaisuelimen hyväksymien paneelien ja valituselimen raporteissa annetut tulkinnat.

29.18 artikla

Välimiespaneelin välitystuomiot

Välimiespaneelin välitystuomioilla ei voida lisätä eikä vähentää tässä sopimuksessa määrättyjä osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia.

29.19 artikla

Yhteiset sopimusratkaisut

Osapuolet voivat milloin tahansa päästä tämän luvun piiriin kuuluvassa riidassa yhteiseen sopimusratkaisuun. Ne ilmoittavat tällaisesta ratkaisusta CETA-sekakomitealle ja välimiespaneelille. Saatuaan ilmoituksen yhteisesti sovitusta ratkaisusta välimiespaneeli lopettaa työskentelyn, ja menettely päätetään.

KOLMASKYMMENES LUKU

Loppumääräykset

30.1 artikla

Tämän sopimuksen erottamattomat osat

Tämän sopimuksen pöytäkirjat, liitteet, julistukset, yhteiset julistukset, yhteisymmärrykset ja alaviitteet ovat erottamaton osa tätä sopimusta.

30.2 artikla

Muutokset

1. Osapuolet voivat kirjallisesti sopia tämän sopimuksen muuttamisesta. Muutos tulee voimaan sen jälkeen, kun osapuolet ovat vaihtaneet kirjalliset ilmoitukset, joilla vahvistetaan, että ne ovat täyttäneet muutoksen voimaantulon edellyttämät omat sisäiset vaatimuksensa ja saattaneet päätökseen sisäiset menettelynsä, tai osapuolten sopimana päivänä.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, CETA-sekakomitea voi päättää tämän liitteen pöytäkirjojen ja liitteiden muuttamisesta. Osapuolet voivat hyväksyä CETA-sekakomitean päätöksen sellaisten omien sisäisten vaatimustensa ja menettelyidensä mukaisesti, jotka ovat tarpeen muutoksen voimaantuloa varten. Päätös tulee voimaan osapuolten sopimana päivänä. Tätä menettelyä ei sovelleta liitteisiin I, II ja III tehtäviin muutoksiin eikä kahdeksannen luvun (Sijoitukset), yhdeksännen luvun (Rajatylittävä palvelukauppa), kymmenennen luvun (Luonnollisten henkilöiden tilapäinen saapuminen ja oleskelu liiketoimintaa varten) ja kolmannentoista luvun (Rahoituspalvelut) liitteisiin tehtäviin muutoksiin, lukuun ottamatta liitettä 10-A (Luettelo Euroopan unionin jäsenvaltioiden yhteyspisteistä).

30.3 artikla

Etuuksien käyttö

Osapuolet vaihtavat kymmenen vuoden ajan tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen neljännesvuosittaiset tiedot HS:n lukujen 1–97 tullinimiketasolla sellaisten tavaroiden tuonnista toisesta osapuolesta, joihin sovelletaan tämän sopimuksen mukaisesti suosituimmuustullia ja tullietuuksia. Jolleivät osapuolet toisin päätä, tämä kausi uusitaan viideksi vuodeksi, minkä jälkeen osapuolet voivat jatkaa sitä.

30.4 artikla

Vaihtotase

Kumpikin osapuoli hyväksyy Bretton Woodsissa 22 päivänä heinäkuuta 1944 tehdyn *Kansainvälistä valuuttarahastoa koskevan sopimuksen* VIII artiklan mukaisesti kaikki vapaasti vaihdettavassa valuutassa suoritettavat vaihtotaseeseen liittyvät maksut ja siirrot osapuolten välillä.

30.5 artikla

Pääomanliikkeet

Osapuolet neuvottelevat keskenään helpottaakseen pääoman liikkumista välillään jatkamalla pääoma- ja rahoitustaseen asteittaista vapauttamista koskevien toimintalinjojensa täytäntöönpanoa ja tukemalla pitkän aikavälin sijoitusten vakaita ja taloudellisia puitteita.

30.6 artikla

Yksityiset oikeudet

1. Minkään tässä sopimuksessa ei pidä tulkita luovan oikeuksia tai määräävän velvollisuuksia millekään henkilöille paitsi osapuolten välille kansainvälisen julkisoikeuden mukaisesti eikä sallivan sitä, että tähän sopimuksen vedotaan suoraan osapuolten omissa oikeusjärjestelmissä.

2. Osapuoli ei omassa lainsäädännössään säädä kanneoikeudesta toista osapuolta vastaan sillä perusteella, että toisen osapuolen toimenpide ei ole yhdenmukainen tämän sopimuksen kanssa.

30.7 artikla

Voimaantulo ja väliaikainen soveltaminen

1. Osapuolet hyväksyvät tämän sopimuksen omien sisäisten vaatimustensa ja menettelyidensä mukaisesti.

2. Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona osapuolet vaihtavat kirjalliset ilmoitukset, joilla vahvistetaan, että ne ovat täyttäneet omat sisäiset vaatimuksensa ja saattaneet päätökseen sisäiset menettelynsä, tai muuna osapuolten mahdollisesti sopimana päivänä.

3. a) Osapuolet voivat soveltaa tätä sopimusta väliaikaisesti sitä päivää seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä, jona ne ovat ilmoittaneet toisilleen, että niiden tämän sopimuksen väliaikaisen soveltamisen edellyttämät omat sisäiset vaatimukset on täytetty ja sisäiset menettelyt on saatettu päätökseen, tai muuna osapuolten mahdollisesti sopimana päivänä.

b) Jos osapuoli aikoo jättää jonkin tämän sopimuksen määräyksen väliaikaisesti soveltamatta, se ilmoittaa ensin toiselle osapuolelle niistä määräyksistä, joita se ei aio soveltaa väliaikaisesti, ja tarjoutuu viipymättä aloittamaan neuvottelut. Toinen osapuoli voi 30 päivän kuluessa tällaisesta ilmoituksesta joko ilmaista vastustuksensa, jolloin tätä sopimusta ei sovelleta väliaikaisesti, tai antaa oman ilmoituksensa tämän sopimuksen mahdollisesti vastaavista määräyksistä, joita se ei aio soveltaa väliaikaisesti. Jos toinen osapuoli 30 päivän kuluessa tällaisesta toisesta ilmoituksesta ilmaisee vastustuksensa, tätä sopimusta ei sovelleta väliaikaisesti.

Määräyksiä, joista osapuoli ei ole antanut ilmoitusta, aletaan väliaikaisesti soveltaa kyseisessä osapuolessa jälkimmäistä ilmoitusta seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä tai muusta osapuolten sopimasta päivästä sillä edellytyksellä, että osapuolet ovat vaihtaneet a alakohdan mukaiset ilmoitukset.

c) Osapuoli voi lopettaa tämän sopimuksen väliaikaisen soveltamisen toiselle osapuolelle annettavalla kirjallisella ilmoituksella. Tämä lopettaminen tulee voimaan tällaista ilmoitusta seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä.

d) Jos tätä sopimusta tai sen tiettyjä määräyksiä sovelletaan väliaikaisesti, osapuolet ymmärtävät, että ilmauksella ”tämän sopimuksen voimaantulo” tarkoitetaan väliaikaisen soveltamisen aloittamispäivää. CETA-sekakomitea ja muut tämän sopimuksen nojalla perustetut elimet voivat harjoittaa tehtäviään tämän sopimuksen väliaikaisen soveltamisen aikana. Niiden tehtävien harjoittamisen yhteydessä tehtyjen päätösten voimassaolo lakkaa, jos tämän sopimuksen väliaikainen soveltaminen lopetetaan c alakohdan mukaisesti.

4. Kanada toimittaa tämän artiklan mukaiset ilmoitukset Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristölle tai sen seuraajalle. Euroopan unioni toimittaa tämän artiklan mukaiset ilmoitukset Kanadan ulko-, kauppa- ja kehitysministeriölle (Department of Foreign Affairs, Trade and Development) tai sen seuraajalle.

30.8 artikla

Muiden voimassa olevien sopimusten lopettaminen, keskeyttäminen tai liittäminen tähän sopimukseen

1. Liitteessä 30-A lueteltujen sopimusten voimassaolo päättyy, ja ne korvataan tällä sopimuksella. Liitteessä 30-A lueteltujen sopimusten päättyminen tulee voimaan tämän sopimuksen voimaantulopäivänä.

2. Rajoittamatta sitä, mitä 1 kohdassa määrätään, liitteessä 30-A luetellun sopimuksen nojalla voidaan nostaa kanne sopimuksessa vahvistettujen sääntöjen ja menettelyiden mukaisesti, jos

a) kanteen aiheena oleva menettely myönnettiin, kun sopimusta ei ollut lopetettu; ja

b) on kulunut enintään kolme vuotta sopimuksen lopettamispäivästä.

3. Brysselissä 28 päivänä helmikuuta 1989 tehty *Euroopan talousyhteisön ja Kanadan välistä alkoholijuomien kauppaa koskeva sopimus*, sellaisena kuin se on muutettuna, jäljempänä ’vuoden 1989 alkoholijuomasopimus’, ja Niagara-on-the-Lakessa 16 päivänä syyskuuta 2003 tehty *Euroopan yhteisön ja Kanadan välinen viinien ja väkevien alkoholijuomien kauppaa koskeva sopimus*, jäljempänä ’vuoden 2003 sopimus viineistä ja väkevistä alkoholijuomista’, sisällytetään tähän sopimukseen ja otetaan osaksi sitä, sellaisina kuin ne ovat muutettuina liitteellä 30-B.

4. Vuoden 1989 alkoholijuomasopimus ja vuoden 2003 sopimus viineistä ja väkevistä alkoholijuomista, sellaisina kuin ne ovat muutettuina ja tähän sopimukseen sisällytettyinä, ovat etusijalla, jos mainittujen sopimusten ja jonkin tämän sopimuksen määräyksen välillä on ristiriita.

5. Lontoossa 14 päivänä toukokuuta 1998 tehty *sopimus vastavuoroisesta tunnustamisesta Euroopan yhteisön ja Kanadan välillä*, jäljempänä ’sopimus vastavuoroisesta tunnustamisesta’ lopetetaan tämän sopimuksen voimaantulopäivästä. Kun kyseessä on 30.7 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukainen neljännen luvun (Kaupan tekniset esteet) väliaikainen soveltaminen, sopimus vastavuoroisesta tunnustamisesta sekä siitä johdetut oikeudet ja velvollisuudet keskeytetään väliaikaisen soveltamisen päivämäärästä lähtien. Jos väliaikainen soveltaminen lopetetaan, vastavuoroisesta tunnustamisesta tehdyn sopimuksen keskeyttäminen päättyy.

6. Osapuolet tunnustavat Ottawassa 17 päivänä joulukuuta 1998 tehdyn *kansanterveyden ja eläinten terveyden suojelemiseksi toteutettavia toimenpiteitä elävien eläinten ja eläintuotteiden kaupassa koskevan Euroopan yhteisön ja Kanadan hallituksen välisen sopimuksen*, jäljempänä 'eläinlääkintäsopimus', puitteissa saavutetun edistyksen ja vahvistavat aikomuksensa jatkaa työtä tämän sopimuksen puitteissa. Eläinlääkintäsopimus lopetetaan tämän sopimuksen voimaantulopäivästä. Kun kyseessä on 30.7 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukainen viidennen luvun (Terveys- ja kasvinsuojelutoimet) väliaikainen soveltaminen, eläinlääkintäsopimus sekä siitä johdetut oikeudet ja velvollisuudet keskeytetään väliaikaisen soveltamisen päivämäärästä lähtien. Jos väliaikainen soveltaminen lopetetaan, eläinlääkintäsopimuksen keskeyttäminen päättyy.

7. Edellä olevan 30.7 artiklan 3 kohdan d alakohdan määritelmää "tämän sopimuksen voimaantulosta" ei sovelleta tähän artiklaan.

30.9 artikla

Päättyminen

1. Osapuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen antamalla kirjallisen ilmoituksen sopimuksen lopettamisesta Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristölle tai Kanadan ulko-, kauppa- ja kehitysministeriölle (Department of Foreign Affairs, Trade and Development) tai niiden seuraajille. Sopimus päättyy 180 päivän kuluttua tällaisesta ilmoituksesta. Osapuoli, joka antaa ilmoituksen sopimuksen lopettamisesta, toimittaa ilmoituksen kopion CETA-sekakomitealle.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, jos tämä sopimus lopetetaan, kahdeksannen luvun (Sijoitukset) määräykset pysyvät voimassa 20 vuoden ajan sopimuksen lopettamispäivästä niiden sijoitusten osalta, jotka on tehty ennen lopettamispäivää.

30.10 artikla

Euroopan unionin uusien jäsenvaltioiden liittyminen

1. Euroopan unioni ilmoittaa Kanadalle kaikista pyynnöistä liittyä Euroopan unioniin.

2. Euroopan unionin ja liittymistä hakevan maan välisten neuvottelujen aikana Euroopan unioni

a) tarjoaa Kanadan pyynnöstä ja siinä määrin kuin se on mahdollista tietoja kaikista tämän sopimuksen piiriin kuuluvista seikoista; ja

b) ottaa huomioon kaikki Kanadan mahdollisesti ilmaisemat huolenaiheet.

3. Euroopan unioni ilmoittaa Kanadalle mahdollisen Euroopan unioniin liittymisen voimaantulosta.

4. Riittävän ajoissa ennen maan liittymistä Euroopan unioniin CETA-sekakomitea tarkastelee liittymisen vaikutuksia tähän sopimukseen ja päättää mahdollisista muutoksista tai siirtymätoimenpiteistä.

5. Euroopan unionin uudet jäsenvaltiot liittyvät tähän sopimukseen liittymisasiakirjaan sisältyvän lausekkeen perusteella siitä päivästä alkaen, jona ne liittyvät Euroopan unioniin. Jos liittymisasiakirjassa ei määrätä Euroopan unionin jäsenvaltion ilman eri toimenpiteitä tapahtuvasta liittymisestä tähän sopimukseen, kyseinen Euroopan unionin jäsenvaltio liittyy tähän sopimukseen tallettamalla liittymisasiakirjan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristöön ja Kanadan ulko-, kauppa- ja kehitysministeriöön (Department of Foreign Affairs, Trade and Development) tai niiden seuraajiin.

30.11 artikla

Todistusvoimaiset tekstit

Tämä sopimus laaditaan kahtena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, kroaatin, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä, ja jokainen toisinto on yhtä todistusvoimainen.

Съставено в Брюксел на тридесети октомври през две хиляди и шестнадесета година.

Hecho en Bruselas, el treinta de octubre de dos mil dieciséis.

V Bruselu dne třicátého října dva tisíce šestnáct.

Udfærdiget i Bruxelles den tredivte oktober to tusind og seksten.

Geschehen zu Brüssel am dreißigsten Oktober zweitausendsechzehn.

Kahe tuhande kuueteistkümnenda aasta oktoobrikuu kolmekümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις τριάντα Οκτωβρίου δύο χιλιάδες δεκαέξι.

Done at Brussels on the thirtieth day of October in the year two thousand and sixteen.

Fait à Bruxelles, le trente octobre deux mille seize.

Sastavljeno u Bruxellesu tridesetog listopada godine dvije tisuće šesnaeste.

Fatto a Bruxelles, addì trenta ottobre duemilasedici.

Briselē, divi tūkstoši sešpadsmitā gada trīsdesmitajā oktobrī.

Priimta du tūkstančiai šešioliktų metų spalio trisdešimtą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-tizenhatodik év október havának harmincadik napján.

Magħmul fi Brussell, fit-tletin jum ta' Ottubru fis-sena elfejn u sittax.

Gedaan te Brussel, dertig oktober tweeduizend zestien.

Sporządzono w Brukseli dnia trzydziestego października roku dwa tysiące szesnastego.

Feito em Bruxelas, em trinta de outubro de dois mil e dezasseis.

Întocmit la Bruxelles la treizeci octombrie două mii șaisprezece.

V Bruseli tridsiateho októbra dvetisícšestnásť.

V Bruslju, dne tridesetega oktobra leta dva tisoč šestnajst.

Tehty Brysselissä kolmantenakymmenentenä päivänä lokakuuta vuonna kaksituhattakuusitoista.

Som skedde i Bryssel den trettionde oktober år tjugohundrasexton.

Voor het Koninkrijk België

Pour le Royaume de Belgique

Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

Za Republiku Hrvatsku

Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour la Grand-Duché de Luxembourg

Magyarország részéről

Ghar-Repubblika ta' Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

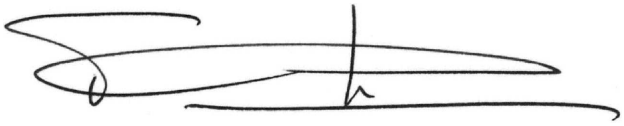

Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

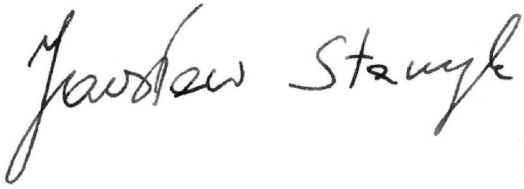

Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Ghall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

For Canada
Pour le Canada

LIITE 2-A

TULLIEN POISTAMINEN

1. Tämän liitteen soveltamiseksi, mukaan lukien tässä liitteessä oleva kummankin osapuolen luettelo, vuosi yksi tarkoittaa ajanjaksoa, joka alkaa tämän sopimuksen voimaantulopäivänä ja loppuu 31 päivänä joulukuuta sinä samana kalenterivuonna, jona tämä sopimus tulee voimaan. Vuosi kaksi alkaa 1 päivänä tammikuuta tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen, ja kukin seuraava tullinalennus tapahtuu kunkin seuraavan vuoden 1 päivänä tammikuuta.

2. Jollei tässä liitteessä muuta määrätä, osapuolet poistavat kaikki tullit, jotka kannetaan toisesta osapuolesta tuoduista harmonoidun järjestelmän ryhmien 1–97 alkuperätavaroista, joiden osalta määrätään suosituimmuuskohtelutullista, tämän sopimuksen voimaantulopäivästä alkaen.

3. Tässä liitteessä kummankin osapuolen luettelossa vahvistettujen toisesta osapuolesta peräisin olevien tavaroiden osalta sovelletaan seuraavia vaiheluokkia kummankin osapuolen toteuttamaan, 2.4 artiklan mukaiseen tullien poistamiseen:

   a) osapuolen luettelossa vaiheluokan A nimikkeisiin kuuluvien alkuperätavaroiden tullit poistetaan tämän sopimuksen voimaantulopäivästä;

   b) osapuolen luettelossa vaiheluokan B nimikkeisiin kuuluvien alkuperätavaroiden tullit poistetaan neljässä tasasuuressa vaiheessa alkaen tämän sopimuksen voimaantulopäivästä, ja kyseisiä tavaroita saa tuoda tullitta vuoden neljä 1 päivästä tammikuuta alkaen;

   c) osapuolen luettelossa vaiheluokan C nimikkeisiin kuuluvien alkuperätavaroiden tullit poistetaan kuudessa tasasuuressa vaiheessa alkaen tämän sopimuksen voimaantulopäivästä, ja kyseisiä tavaroita saa tuoda tullitta vuoden kuusi 1 päivästä tammikuuta alkaen;

   d) osapuolen luettelossa vaiheluokan D nimikkeisiin kuuluvien alkuperätavaroiden tullit poistetaan kahdeksassa tasasuuressa vaiheessa alkaen tämän sopimuksen voimaantulopäivästä, ja kyseisiä tavaroita saa tuoda tullitta vuoden kahdeksan 1 päivästä tammikuuta alkaen.

   Selkeyden vuoksi todetaan, että kun Euroopan unioni soveltaa nimikkeiden 1001 11 00 ja 1001 19 00, nimikkeen ex 1001 99 00 korkealaatuisen tavallisen vehnän sekä nimikkeiden 1002 10 00 ja 1002 90 00 osalta tullia sen tasoisena ja sillä tavoin, että tietyn viljan tullin sisältävä tuontihinta ei ole korkeampi kuin tosiasiallinen interventiohinta (tai jos nykyistä järjestelmää muutetaan, tosiasiallinen tukihinta), johon on lisätty 55 prosenttia, kuten vahvistetaan neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä vilja-alan tuontitullien osalta 20 päivänä heinäkuuta 2010 annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 642/2010 ([1]), Euroopan unioni soveltaa tullien poistamisen vaiheluokkaa kaikkiin määriteltyihin tulleihin, joita sovellettaisiin edellä mainitun asetuksen mukaisesti, seuraavasti:

Vuosi	Sovellettava tulli
1	87,5 prosenttia asetuksen (EU) N:o 642/2010 mukaisesti määritellystä tullista
2	75 prosenttia asetuksen (EU) N:o 642/2010 mukaisesti määritellystä tullista
3	62,5 prosenttia asetuksen (EU) N:o 642/2010 mukaisesti määritellystä tullista
4	50 prosenttia asetuksen (EU) N:o 642/2010 mukaisesti määritellystä tullista
5	37,5 prosenttia asetuksen (EU) N:o 642/2010 mukaisesti määritellystä tullista
6	25 prosenttia asetuksen (EU) N:o 642/2010 mukaisesti määritellystä tullista
7	12,5 prosenttia asetuksen (EU) N:o 642/2010 mukaisesti määritellystä tullista
kahdeksas vuosi ja kukin seuraava vuosi	0 prosenttia asetuksen (EU) N:o 642/2010 mukaisesti määritellystä tullista (tulliton)

([1]) EUVL L 187, 21.7.2010, s. 5.

e) osapuolen luettelossa vaiheluokan S nimikkeisiin kuuluvien alkuperätavaroiden tullit poistetaan kolmessa tasasuuressa vaiheessa alkaen tämän sopimuksen voimaantulon viidennestä vuosipäivästä, ja kyseisiä tavaroita saa tuoda tullitta vuoden kahdeksan 1 päivästä tammikuuta alkaen;

f) osapuolen luettelossa vaiheluokan "AV0 + EP" nimikkeisiin kuuluviin alkuperätavaroihin sovellettavien tullien arvotulliosuus poistetaan tämän sopimuksen voimaantulopäivästä; tullin poistamista sovelletaan yksinomaan arvotulliosuuteen; näistä alkuperätavaroista kannettavaa tulohintajärjestelmästä johtuvaa paljoustullia kannetaan edelleen; ja

g) osapuolen luettelossa vaiheluokan E nimikkeisiin kuuluvien alkuperätavaroiden tulleja ei poisteta.

4. Perustaso nimikkeen välivaiheen tullin määrittämiseksi on 9 päivänä kesäkuuta 2009 sovellettu suosituimmuustulli.

5. Kun tulli poistetaan 2.4 artiklan mukaisesti, välivaiheen tullit pyöristetään alaspäin vähintään lähimpään prosenttiyksikön kymmenykseen tai, jos tulli ilmaistaan rahayksikkönä, vähintään lähimpään osapuolen virallisen valuutan tuhannesosaan.

Tariffikiintiöt

6. Jotta tässä sopimuksessa vahvistettuja tariffikiintiöitä voidaan hallinnoida vuonna yksi, osapuolet määrittävät kyseisen tariffikiintiön määrän diskonttaamalla suhteutetun määrän, joka vastaa 1 päivän tammikuuta ja tämän sopimuksen voimaantulopäivän välistä ajanjaksoa. Kyseinen määritetty kiintiömäärä asetetaan käyttöön tämän sopimuksen voimaantulopäivänä.

Jalostettuihin katkarapuihin sovellettava siirtymävaiheen kiintiö

7. a) Tässä liitteessä olevassa Euroopan unionin luettelossa maininnalla "TQShrimps" varustettujen, d alakohdassa lueteltujen nimikkeiden alkuperätavarat saa tuoda tullitta seuraavina kokonaismäärinä jäljempänä täsmennettyinä vuosina:

Vuosi	Vuotuinen kokonaismäärä (tonnia [1])
1–7	23 000

[1] Nettopainona ilmaistuna.

b) Euroopan unioni

i) hallinnoi tätä tariffikiintiötä ensiksi tullutta palvellaan ensiksi -periaatteella;

ii) hallinnoi tätä tariffikiintiötä kalenterivuoden perusteella niin, että koko kiintiömäärä asetetaan käyttöön kunkin vuoden 1 päivänä tammikuuta; ja

iii) ei aseta tuotujen tavaroiden loppukäytölle rajoituksia tämän tariffikiintiön hakemisen tai käytön edellytyksenä.

c) Tässä tariffikiintiössä Euroopan unioniin ei tuoda katkarapuvalmisteita ja -säilykkeitä, jotka viedään Kanadasta alkuperäsääntöjä ja alkuperämenettelyjä koskevassa pöytäkirjassa olevan liitteen 5 (Tuotekohtaiset alkuperäsäännöt) lisäyksen 1 (Alkuperäkiintiöt) B jakson mukaisesti.

d) Edellä olevia a ja b alakohtaa sovelletaan seuraaviin tullinimikkeisiin luokiteltuihin jalostettuihin katkarapuihin: 1605 29 00, 1605 21 90, ex 0306 16 10, ex 0306 17 10, ex 0306 26 10 ja ex 0306 27 10, paitsi jos tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino on enintään 2 kg.

Jäädytettyyn turskaan sovellettava siirtymävaiheen kiintiö

8. a) Tässä liitteessä olevassa Euroopan unionin luettelossa maininnalla ”TQCod” varustettujen, c alakohdassa lueteltujen nimikkeiden alkuperätavarat saa tuoda tullitta seuraavina kokonaismäärinä jäljempänä täsmennettyinä vuosina:

Vuosi	Vuotuinen kokonaismäärä (tonnia [1])
1–7	1 000

[1] Nettopainona ilmaistuna.

b) Euroopan unioni

i) hallinnoi tätä tariffikiintiötä ensiksi tullutta palvellaan ensiksi -periaatteella;

ii) hallinnoi tätä tariffikiintiötä kalenterivuoden perusteella niin, että koko kiintiömäärä asetetaan käyttöön kunkin vuoden 1 päivänä tammikuuta; ja

iii) ei aseta tuotujen tavaroiden loppukäytölle erityisiä rajoituksia tämän tariffikiintiön hakemisen tai käytön edellytyksenä.

c) Tätä kohtaa sovelletaan tullinimikkeisiin 0304 71 90 ja 0304 79 10 luokiteltuun jäädytettyyn turskaan.

Heikko- ja keskilaatuiseen tavalliseen vehnään sovellettava siirtymävaiheen kiintiö

9. a) Tässä liitteessä olevassa Euroopan unionin luettelossa maininnalla ”TQCW” varustettujen, d alakohdassa lueteltujen nimikkeiden alkuperätavarat saa tuoda tullitta seuraavina kokonaismäärinä jäljempänä täsmennettyinä vuosina:

Vuosi	Vuotuinen kokonaismäärä (tonnia)
1–7	100 000

b) Euroopan unioni hallinnoi tätä tariffikiintiötä 30 päivänä lokakuuta 2008 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1067/2008 mukaisesti.

c) Edellä mainitut tullittomat kokonaismäärät sisältävät vuodesta yksi alkaen ne 38 853 tonnia, jotka on myönnetty Kanadalle komission asetuksella (EY) N:o 1067/2008.

d) Tätä kohtaa sovelletaan tullinimikkeeseen ex 1001 99 00 luokiteltuun muuhun tavalliseen vehnään kuin korkealaatuiseen vehnään.

Sokerimaissiin sovellettava tariffikiintiö

10. a) Tässä liitteessä olevassa Euroopan unionin luettelossa maininnalla ”TQSC” varustettujen, c alakohdassa lueteltujen nimikkeiden alkuperätavarat saa tuoda tullitta seuraavina kokonaismäärinä jäljempänä täsmennettyinä vuosina:

Vuosi	Vuotuinen kokonaismäärä (tonnia [1])
1	1 333
2	2 667
3	4 000
4	5 333

Vuosi	Vuotuinen kokonaismäärä (tonnia [1])
5	6 667
kuudes vuosi ja kukin seuraava vuosi	8 000

[1] Nettopainona ilmaistuna.

b) Euroopan unioni

i) hallinnoi tätä tariffikiintiötä ensiksi tullutta palvellaan ensiksi -periaatteella; ja

ii) hallinnoi tätä tariffikiintiötä kalenterivuoden perusteella niin, että koko kiintiömäärä asetetaan käyttöön kunkin vuoden 1 päivänä tammikuuta.

c) Tätä kohtaa sovelletaan seuraaviin tullinimikkeisiin: 0710 40 00 (käytettävissä ainoastaan ajanjaksolla ennen kuin kyseisten tavaroiden tullit poistetaan tähän nimikkeeseen tässä liitteessä olevassa Euroopan unionin luettelossa sovellettavan vaiheluokan mukaisesti) ja 2005 80 00.

Biisoniin sovellettava tariffikiintiö

11. a) Tässä liitteessä olevassa Euroopan unionin luettelossa maininnalla ”TQB3” varustettujen, d alakohdassa lueteltujen nimikkeiden alkuperätavarat saa tuoda tullitta seuraavina kokonaismäärinä jäljempänä täsmennettyinä vuosina:

Vuosi	Vuotuinen kokonaismäärä (tonnia – teuraspainoekvivalentteina)
ensimmäinen vuosi ja kukin seuraava vuosi	3 000

b) Tuotuja määriä laskettaessa käytetään 21 kohdassa täsmennettyjä muuntokertoimia tuotepainon muuttamiseksi teuraspainoekvivalenteiksi.

c) Euroopan unioni

i) hallinnoi tätä tariffikiintiötä ensiksi tullutta palvellaan ensiksi -periaatteella; ja

ii) hallinnoi tätä tariffikiintiötä kalenterivuoden perusteella niin, että koko kiintiömäärä asetetaan käyttöön kunkin vuoden 1 päivänä tammikuuta.

d) Tätä kohtaa sovelletaan seuraaviin tullinimikkeisiin luokiteltuun biisoniin:

ex 0201 10 00, ex 0201 20 20, ex 0201 20 30, ex 0201 20 50, ex 0201 20 90, ex 0201 30 00, ex 0202 10 00, ex 0202 20 10, ex 0202 20 30, ex 0202 20 50, ex 0202 20 90, ex 0202 30 10, ex 0202 30 50, ex 0202 30 90, ex 0206 10 95, ex 0206 29 91, ex 0210 20 10, ex 0210 20 90, ex 0210 99 51 ja ex 0210 99 59.

Tuoreeseen tai jäähdytettyyn naudanlihaan sovellettava tariffikiintiö

12. a) Tässä liitteessä olevassa Euroopan unionin luettelossa maininnalla ”TQB1” varustettujen, f alakohdassa lueteltujen nimikkeiden alkuperätavarat saa tuoda tullitta seuraavina kokonaismäärinä jäljempänä täsmennettyinä vuosina:

Vuosi	Vuotuinen kokonaismäärä (tonnia – teuraspainoekvivalentteina)
1	5 140
2	10 280

Vuosi	Vuotuinen kokonaismäärä (tonnia – teuraspainoekvivalentteina)
3	15 420
4	20 560
5	25 700
kuudes vuosi ja kukin seuraava vuosi	30 840

b) Edellä olevassa taulukossa esitettyjä vuotuisia tullittomia kokonaismääriä korotetaan, vuodesta yksi alkaen, tuotepainona ilmaistuna 3 200 tonnilla (4 160 tonnia teuraspainoekvivalentteina) johtuen korkealaatuisen naudanlihan autonomisen tuontitariffikiintiön avaamisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 617/2009 soveltamisesta.

c) Tuotuja määriä laskettaessa käytetään 21 kohdassa täsmennettyjä muuntokertoimia tuotepainon muuttamiseksi teuraspainoekvivalenteiksi.

d) Euroopan unioni hallinnoi tätä tariffikiintiötä, mukaan lukien b alakohdassa täsmennetyt lisämäärät, joko tariffikiintiöiden hallinnosta annetussa julistuksessa esitetyllä tuontitodistusjärjestelmällä tai siten kuin osapuolten välillä on muutoin sovittu.

e) Sen estämättä, mitä d alakohdassa määrätään, 19 ja 20 kohtaa sovelletaan tähän kohtaan.

f) Tätä kohtaa sovelletaan seuraaviin tullinimikkeisiin luokiteltuun naudanlihaan:

ex 0201 10 00, ex 0201 20 20, ex 0201 20 30, ex 0201 20 50, ex 0201 20 90, ex 0201 30 00 ja ex 0206 10 95.

Jäädytettyyn tai muuhun naudanlihaan sovellettava tariffikiintiö

13. a) Tässä liitteessä olevassa Euroopan unionin luettelossa maininnalla ”TQB2” varustettujen, e alakohdassa lueteltujen nimikkeiden alkuperätavarat saa tuoda tullitta seuraavina kokonaismäärinä jäljempänä täsmennettyinä vuosina:

Vuosi	Vuotuinen kokonaismäärä (tonnia – teuraspainoekvivalentteina)
1	2 500
2	5 000
3	7 500
4	10 000
5	12 500
kuudes vuosi ja kukin seuraava vuosi	15 000

b) Tuotuja määriä laskettaessa käytetään 21 kohdassa täsmennettyjä muuntokertoimia tuotepainon muuttamiseksi teuraspainoekvivalenteiksi.

c) Euroopan unioni hallinnoi tätä tariffikiintiötä joko tariffikiintiöiden hallinnosta annetussa julistuksessa esitetyllä tuontitodistusjärjestelmällä tai siten kuin osapuolten välillä on muutoin sovittu.

d) Sen estämättä, mitä c alakohdassa määrätään, 19 ja 20 kohtaa sovelletaan tähän kohtaan.

e) Tätä kohtaa sovelletaan seuraaviin tullinimikkeisiin luokiteltuun naudanlihaan:

ex 0202 10 00, ex 0202 20 10, ex 0202 20 30, ex 0202 20 50, ex 0202 20 90, ex 0202 30 10, ex 0202 30 50, ex 0202 30 90, ex 0206 29 91, ex 0210 20 10, ex 0210 20 90, ex 0210 99 51 ja ex 0210 99 59.

Nautaeläinten korkealaatuiseen tuoreeseen, jäähdytettyyn ja jäädytettyyn lihaan sovellettava tariffikiintiö

14. Alkuperätavarat, jotka viedään Kanadasta ja tuodaan Euroopan unioniin 21 päivänä kesäkuuta 2013 annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 593/2013 vahvistetussa Euroopan unionin nykyisessä 11 500 tuotetonnin WTO-tariffikiintiössä, joka koskee CN-tullinimikkeiden ex 0201 ja ex 0202 korkealaatuista tuoretta, jäähdytettyä tai jäädytettyä naudanlihaa ja CN-tullinimikkeiden ex 0206 10 95 ja ex 0206 29 91 tuotteita, voidaan tuoda tullitta tämän sopimuksen voimaantulopäivästä.

Sianlihaan sovellettava tariffikiintiö

15. a) Tässä liitteessä olevassa Euroopan unionin luettelossa maininnalla ”TQP” varustettujen, f alakohdassa lueteltujen nimikkeiden alkuperätavarat saa tuoda tullitta seuraavina kokonaismäärinä jäljempänä täsmennettyinä vuosina:

Vuosi	Vuotuinen kokonaismäärä (tonnia – teuraspainoekvivalentteina)
1	12 500
2	25 000
3	37 500
4	50 000
5	62 500
kuudes vuosi ja kukin seuraava vuosi	75 000

b) Edellä olevassa taulukossa esitettyjä vuotuisia tullittomia kokonaismääriä korotetaan, vuodesta yksi alkaen, tuotepainona ilmaistuna 4 624 tonnilla (5 549 tonnia teuraspainoekvivalentteina) perustuen määrään, joka vahvistetaan Kanadaa koskevassa Euroopan unionin sianlihan WTO-tariffikiintiössä.

c) Tuotuja määriä laskettaessa käytetään 21 kohdassa täsmennettyjä muuntokertoimia tuotepainon muuttamiseksi teuraspainoekvivalenteiksi.

d) Euroopan unioni hallinnoi tätä tariffikiintiötä, mukaan lukien b alakohdassa täsmennetyt, Kanadaa koskevasta Euroopan unionin sianlihan WTO-tariffikiintiöstä johtuvat lisämäärät, joko tariffikiintiöiden hallinnosta annetussa julistuksessa esitetyllä tuontitodistusjärjestelmällä tai siten kuin osapuolten välillä on muutoin sovittu.

e) Sen estämättä, mitä d alakohdassa määrätään, 19 ja 20 kohtaa sovelletaan tähän kohtaan.

f) Tätä kohtaa sovelletaan seuraaviin tullinimikkeisiin:

0203 12 11, 0203 12 19, 0203 19 11, 0203 19 13, 0203 19 15, 0203 19 55, 0203 19 59, 0203 22 11, 0203 22 19, 0203 29 11, 0203 29 13, 0203 29 15, 0203 29 55, 0203 29 59, 0210 11 11, 0210 11 19, 0210 11 31 ja 0210 11 39.

Juustoon sovellettava tariffikiintiö

16. a) Tässä liitteessä olevassa Kanadan luettelossa maininnalla ”TRQ Cheese” varustettujen, d alakohdassa lueteltujen nimikkeiden alkuperätavarat saa tuoda tullitta seuraavina kokonaismäärinä jäljempänä täsmennettyinä vuosina:

Vuosi	Vuotuinen kokonaismäärä (tonnia [1])
1	2 667
2	5 333
3	8 000
4	10 667
5	13 333
kuudes vuosi ja kukin seuraava vuosi	16 000

[1] Nettopainona ilmaistuna.

b) Kanada hallinnoi tätä tariffikiintiötä joko tariffikiintiöiden hallinnosta annetussa julistuksessa esitetyllä tuontitodistusjärjestelmällä tai siten kuin osapuolten välillä on muutoin sovittu.

c) Sen estämättä, mitä b alakohdassa määrätään, 19 ja 20 kohtaa sovelletaan tähän kohtaan.

d) Tätä kohtaa sovelletaan seuraaviin tullinimikkeisiin:

0406 10 10, 0406 20 11, 0406 20 91, 0406 30 10, 0406 40 10, 0406 90 11, 0406 90 21, 0406 90 31, 0406 90 41, 0406 90 51, 0406 90 61, 0406 90 71, 0406 90 81, 0406 90 91, 0406 90 93, 0406 90 95 ja 0406 90 98.

Teolliseen juustoon sovellettava tariffikiintiö

17. a) Tässä liitteessä olevassa Kanadan luettelossa maininnalla ”TRQ Industrial Cheese” varustettujen, d alakohdassa lueteltujen nimikkeiden alkuperätavarat saa tuoda tullitta seuraavina kokonaismäärinä jäljempänä täsmennettyinä vuosina:

Vuosi	Vuotuinen kokonaismäärä (tonnia [1])
1	283
2	567
3	850
4	1 133
5	1 417
kuudes vuosi ja kukin seuraava vuosi	1 700

[1] Nettopainona ilmaistuna.

b) Kanada hallinnoi tätä tariffikiintiötä joko tariffikiintiöiden hallinnosta annetussa julistuksessa esitetyllä tuontitodistusjärjestelmällä tai siten kuin osapuolten välillä on muutoin sovittu.

c) Sen estämättä, mitä b alakohdassa määrätään, 19 ja 20 kohtaa sovelletaan tähän kohtaan.

d) Tätä kohtaa sovelletaan teolliseen juustoon, joka tarkoittaa irtotavarana tuotavaa (ei vähittäismyyntiin) elintarvikkeiden lisäjalostuksen ainesosina käytettävää juustoa (sekundaarinen jalostus), joka luokitellaan seuraaviin tullinimikkeisiin:

ex 0406 10 10, ex 0406 20 11, ex 0406 20 91, ex 0406 30 10, ex 0406 40 10, ex 0406 90 11, ex 0406 90 21, ex 0406 90 31, ex 0406 90 41, ex 0406 90 51, ex 0406 90 61, ex 0406 90 71, ex 0406 90 81, ex 0406 90 91, ex 0406 90 93, ex 0406 90 95 ja ex 0406 90 98.

Juustoon sovellettava WTO-tariffikiintiö

18. Kanada uudelleenkohdentaa tämän sopimuksen ensimmäisestä vuodesta alkaen 800 tonnia juustoon sovellettavasta Kanadan 20 411 866 kilogramman WTO-tariffikiintiöstä Euroopan unionille.

Alikäyttöä koskeva järjestelmä

19. Edellä 12, 13, 15, 16 ja 17 kohdassa vahvistettujen tariffikiintiöiden osalta

a) Jos tariffikiintiössä on alikäyttöä siten määriteltynä, että vuotuisesta kokonaismäärästä on tosiasiallisesti tuotu tariffikiintiössä osapuoleen alle 75 prosenttia tiettynä vuonna, osapuolet tapaavat jommankumman osapuolen pyynnöstä 26.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) 1 kohdan a alakohdan nojalla perustetussa maatalouskomiteassa selvittääkseen pikaisesti alikäytön perimmäiset syyt tai mahdolliset muut kysymykset, jotka vaikuttavat tariffikiintiön joustavaan toimintaan.

b) Jos tariffikiintiössä on alikäyttöä siten määriteltynä, että vuotuisesta kokonaismäärästä on tosiasiallisesti tuotu tariffikiintiössä osapuoleen alle 75 prosenttia tiettynä vuonna kolmen peräkkäisen vuoden ajan ja jos tällainen alikäyttö ei liity asianomaisen tavaran vähäiseen tarjontaan tai kysyntään, kiintiötä hallinnoidaan seuraavana vuonna tai seuraavina vuosina ensiksi tullutta palvellaan ensiksi -periaatteella. Osoittaakseen tarjonnan tai kysynnän olevan vähäistä, osapuolen on määrällisesti ilmaistavissa olevalla tavalla selkeästi osoitettava, että joko riittävää tarjontaa tariffikiintiön täyttämiseksi ei ole vientimaassa tai että tariffikiintiön määrää ei pystytty kuluttamaan tuontimarkkinoilla. Jos osapuolet ovat eri mieltä alikäyttöön johtavista syistä, asia saatetaan sitovaan välimiesmenettelyyn osapuolen pyynnöstä.

c) Jos b alakohdassa tarkoitetun alikäytön jälkeen tariffikiintiö käytetään kokonaisuudessaan siten määriteltynä, että vuotuisesta kokonaismäärästä on tosiasiallisesti tuotu tariffikiintiössä osapuoleen vähintään 90 prosenttia tiettynä vuonna kahden peräkkäisen vuoden ajan, osapuolet voivat harkita lupajärjestelmään paluuta sen jälkeen, kun osapuolet ovat kuulleet toisiaan tämän tarpeellisuudesta ja toteutettavuudesta sekä tällaisen todistusjärjestelmän ominaispiirteistä.

Uudelleentarkastelulauseke

20. a) Edellä 12, 13, 15, 16 ja 17 kohdassa vahvistettujen tariffikiintiöiden osalta niin siirtymäajan puolivälissä kuin siirtymäajan lopussa tai milloin tahansa osapuolen perustellusta pyynnöstä osapuolet tarkastelevat uudelleen asianomaista tariffikiintiöiden hallinnointijärjestelmää ottaen erityisesti huomioon järjestelmän tehokkuuden kiintiön käytön varmistamisessa, markkinaolosuhteet ja hallinnollisen taakan, joka järjestelmän osalta aiheutuu sekä talouden toimijoille että osapuolille.

b) Edellä 16 ja 17 kohdassa vahvistettujen tariffikiintiöiden osalta a alakohdassa tarkoitettu uudelleentarkastelu sisältää myös uudet toimijat mahdollistavan jakomenettelyn.

c) Edellä 12, 13 ja 15 kohdassa vahvistettujen tariffikiintiöiden osalta a alakohdassa tarkoitettu uudelleentarkastelu sisältää myös ne seuraukset, joita aiheutuu kolmannen maan kanssa samojen tavaroiden osalta muiden sellaisten kauppaneuvottelujen yhteydessä, joissa osapuolet ovat mukana, sovituista tariffikiintiöiden hallinnointia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä, ja mahdollisuuden tarjota viejäosapuolelle tilaisuus siirtyä toisessa sopimuksessa sovittuun lähestymistapaan. Pohjois-Amerikassa vallitsevat kilpailuedellytykset ovat tarpeellinen osa uudelleentarkastelua.

Muuntokertoimet

21. Edellä 11, 12, 13 ja 15 kohdassa vahvistettujen tariffikiintiöiden osalta käytetään seuraavia muuntokertoimia tuotepainon muuttamiseksi teuraspainoekvivalenteiksi:

a) 11, 12 ja 13 kohdassa vahvistetut tariffikiintiöt:

Tullinimike	Tullinimikkeen kuvaus (ainoastaan havainnollistamistarkoituksiin)	Muuntokerroin
0201 10 00	Tuoreet tai jäähdytetyt naudan ruhot ja puoliruhot	100 %
0201 20 20	Tuoreet tai jäähdytetyt saman naudanruhon neljännekset, luulliset	100 %
0201 20 30	Tuoreet tai jäähdytetyt naudan erottamattomat tai erotetut etuneljännekset, luulliset	100 %
0201 20 50	Tuoreet tai jäähdytetyt naudan erottamattomat tai erotetut takaneljännekset, luulliset	100 %
0201 20 90	Tuoreet tai jäähdytetyt naudan palat, luulliset (ei kuitenkaan ruhot ja puoliruhot, etuneljännekset ja takaneljännekset sekä saman ruhon neljännekset)	100 %
0201 30 00	Tuore tai jäähdytetty naudanliha, luuton	130 %
0206 10 95	Tuoreet tai jäähdytetyt naudan pallealihat ja kuvelihat (ei kuitenkaan farmaseuttisten tuotteiden valmistukseen tarkoitetut)	100 %
0202 10 00	Jäädytetyt naudan ruhot ja puoliruhot	100 %
0202 20 10	Jäädytetyt saman naudanruhon neljännekset, luulliset	100 %
0202 20 30	Jäädytetyt naudan erottamattomat tai erotetut etuneljännekset, luulliset	100 %
0202 20 50	Jäädytetyt naudan erottamattomat tai erotetut takaneljännekset, luulliset	100 %
0202 20 90	Jäädytetyt naudan luulliset palat (eivät kuitenkaan ruhot, puoliruhot, saman ruhon neljännekset, etuneljännekset ja takaneljännekset)	100 %
0202 30 10	Jäädytetyt naudan luuttomat etuneljännekset, kokonaisina tai leikattuina enintään viideksi palaksi, kukin neljännes omana kokonaisuutena; saman ruhon neljännekset, kahtena kokonaisuutena, joista toinen sisältää etuneljänneksen kokonaisena tai leikattuna enintään viideksi palaksi ja toinen takaneljänneksen, ilman sisäfileetä, yhtenä palana	130 %
0202 30 50	Jäädytetyt naudan etuneljänneksen selkäosat (crop), niskat ja etuselät sekä lavat (chuck and blade) ja rinnat (brisket), luuttomat	130 %
0202 30 90	Jäädytetty naudanliha, luuton (ei kuitenkaan etuneljännekset, kokonaisina tai leikattuina enintään viideksi palaksi, kunkin neljänneksen ollessa omana kokonaisuutena; saman ruhon neljännekset, kahtena kokonaisuutena, joista toinen sisältää etuneljänneksen kokonaisena tai leikattuna enintään viideksi palaksi ja toinen takaneljänneksen, ilman sisäfilettä, yhtenä palana)	130 %

Tullinimike	Tullinimikkeen kuvaus (ainoastaan havainnollistamistarkoituksiin)	Muuntokerroin
0206 29 91	Jäädytetyt naudan pallealihat ja kuvelihat (ei kuitenkaan farmaseuttisten tuotteiden valmistukseen tarkoitetut)	100 %
0210 20 10	Naudanliha, suolattu, suolavedessä, kuivattu tai savustettu, luullinen	100 %
0210 20 90	Naudanliha, suolattu, suolavedessä, kuivattu tai savustettu, luuton	135 %
0210 99 51	Pallealihat ja kuvelihat, syötävät, nautaa, suolatut, suolavedessä, kuivatut tai savustetut	100 %
0210 99 59	Syötävät eläimenosat, nautaa, suolatut, suolavedessä, kuivatut tai savustetut (ei kuitenkaan liha, pallealihat ja kuvelihat)	100 %

b) 15 kohdassa vahvistettu tariffikiintiö:

Tullinimike	Tullinimikkeen kuvaus (ainoastaan havainnollistamistarkoituksiin)	Muuntokerroin
0203 12 11	Tuoreet tai jäähdytetyt kesyn sian kinkut ja niiden palat, luulliset	100 %
0203 12 19	Tuoreet tai jäähdytetyt kesyn sian lavat ja niiden palat, luulliset	100 %
0203 19 11	Tuoreet tai jäähdytetyt kesyn sian etuosat ja niiden palat	100 %
0203 19 13	Tuoreet tai jäähdytetyt kesyn sian selät ja niiden palat, luulliset	100 %
0203 19 15	Tuoreet tai jäähdytetyt kesyn sian kyljet ja kupeet (lihaskudosta sisältävä silava) sekä niiden palat	100 %
0203 19 55	Tuore tai jäähdytetty kesyn sian liha, luuton (ei kuitenkaan kyljet ja kupeet sekä niiden palat)	120 %
0203 19 59	Tuore tai jäädytetty kesyn sian luullinen liha (eivät kuitenkaan ruhot, puoliruhot, kinkku, lapa ja niiden palat eivätkä etuneljännekset, selkä, kylki, kuve ja niiden palat)	100 %
0203 22 11	Jäädytetyt kesyn sian kinkut ja niiden palat, luulliset	100 %
0203 22 19	Jäädytetyt kesyn sian lavat ja niiden palat, luulliset	100 %
0203 29 11	Jäädytetyt kesyn sian etuosat ja niiden palat	100 %
0203 29 13	Jäädytetyt kesyn sian selät ja niiden palat, luulliset	100 %
0203 29 15	Jäädytetyt kesyn sian kyljet ja kupeet (lihaskudosta sisältävä silava) sekä niiden palat	100 %

Tullinimike	Tullinimikkeen kuvaus (ainoastaan havainnollistamistarkoituksiin)	Muuntokerroin
0203 29 55	Jäädytetty kesyn sian luuton liha (ei kuitenkaan kylki ja kuve sekä niiden palat)	120 %
0203 29 59	Jäädytetty kesyn sian liha, luullinen (ei kuitenkaan ruhot ja puoliruhot, kinkut, lavat ja niiden palat, sekä etuosat, selät, kyljet, kupeet ja niiden palat)	100 %
0210 11 11	Kinkut ja niiden palat, luulliset, kesyä sikaa, suolatut tai suolavedessä	100 %
0210 11 19	Lavat ja niiden palat, luulliset, kesyä sikaa, suolatut tai suolavedessä	100 %
0210 11 31	Kinkut ja niiden palat, luulliset, kesyä sikaa, kuivatut tai savustetut	120 %
0210 11 39	Lavat ja niiden palat, luulliset, kesyä sikaa, kuivatut tai savustetut	120 %

LIITE 2-A

Kanadan tulliluettelo

Tullinimike	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
0105 11 22	Broilerinpoikaset: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	238 %, mutta vähintään 30,8 ¢ kappale	E	SSG
0105 94 92	Muut: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	238 % mutta vähintään 1,25 $/kg	E	SSG
0105 99 12	Kalkkunat: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	154,5 % mutta vähintään 1,60 $/kg	E	SSG
0207 11 92	Muut: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	238 % mutta vähintään 1,67 $/kg	E	SSG
0207 12 92	Muut: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	238 % mutta vähintään 1,67 $/kg	E	SSG
0207 13 92	Muut: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luulliset	249 % mutta vähintään 3,78 $/kg	E	SSG
0207 13 93	Muut: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luuttomat	249 % mutta vähintään 6,74 $/kg	E	SSG
0207 14 22	Maksa: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	238 % mutta vähintään 6,45 $/kg	E	SSG
0207 14 92	Muut: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luulliset	249 % mutta vähintään 3,78 $/kg	E	SSG
0207 14 93	Muut: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luuttomat	249 % mutta vähintään 6,74 $/kg	E	SSG
0207 24 12	Jatkojalostukseen: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	154,5 % mutta vähintään 2,11 $/kg	E	SSG
0207 24 92	Muut: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	154,5 % mutta vähintään 1,95 $/kg	E	SSG
0207 25 12	Jatkojalostukseen: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	154,5 % mutta vähintään 2,11 $/kg	E	SSG
0207 25 92	Muut: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	154,5 % mutta vähintään 1,95 $/kg	E	SSG
0207 26 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luulliset	165 % mutta vähintään 2,94 $/kg	E	SSG
0207 26 30	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luuttomat	165 % mutta vähintään 4,82 $/kg	E	SSG

Tullinimike	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
0207 27 12	Maksa: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	154,5 % mutta vähintään 4,51 $/kg	E	SSG
0207 27 92	Muut: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luulliset	165 % mutta vähintään 2,94 $/kg	E	SSG
0207 27 93	Muut: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luuttomat	165 % mutta vähintään 4,82 $/kg	E	SSG
0209 90 20	Kanan rasvaa, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	249 % mutta vähintään 6,74 $/kg	E	SSG
0209 90 40	Kalkkunan rasvaa, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	165 % mutta vähintään 4,82 $/kg	E	SSG
0210 99 12	Siipikarjanlihaa: Kananlihaa, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luullinen	249 % mutta vähintään 5,81 $/kg	E	SSG
0210 99 13	Siipikarjanlihaa: Kananlihaa, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luuton	249 % mutta vähintään 10,36 $/kg	E	SSG
0210 99 15	Siipikarjanlihaa: Kalkkunanlihaa, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luullinen	165 % mutta vähintään 3,67 $/kg	E	SSG
0210 99 16	Siipikarjanlihaa: Kalkkunanlihaa, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luuton	165 % mutta vähintään 6,03 $/kg	E	SSG
0401 10 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	241 % mutta vähintään 34,50 $/hl	E	SSG
0401 20 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	241 % mutta vähintään 34,50 $/hl	E	SSG
0401 40 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	292,5 % mutta vähintään 2,48 $/kg	E	SSG
0401 50 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	292,5 % mutta vähintään 2,48 $/kg	E	SSG
0402 10 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	201,5 % mutta vähintään 2,01 $/kg	E	SSG
0402 21 12	Maito: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	243 % mutta vähintään 2,82 $/kg	E	SSG
0402 21 22	Kerma: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	295,5 % mutta vähintään 4,29 $/kg	E	SSG

Tullinimike	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
0402 29 12	Maito: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	243 % mutta vähintään 2,82 $/kg	E	SSG
0402 29 22	Kerma: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	295,5 % mutta vähintään 4,29 $/kg	E	SSG
0402 91 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	259 % mutta vähintään 78,9 c/kg	E	SSG
0402 99 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	255 % mutta vähintään 95,1 c/kg	E	SSG
0403 10 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	237,5 % mutta vähintään 46,6 c/kg	E	SSG
0403 90 12	Kirnupiimäjauhe: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	208 % mutta vähintään 2,07 $/kg	E	SSG
0403 90 92	Muut: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	216,5 % mutta vähintään 2,15 $/kg	E	SSG
0404 10 22	Herajauhe: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	208 % mutta vähintään 2,07 $/kg	E	SSG
0404 10 90	Muut	11 %	C	
0404 90 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	270 % mutta vähintään 3,15 $/kg	E	SSG
0405 10 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	298,5 % mutta vähintään 4,00 $/kg	E	SSG
0405 20 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	274,5 % mutta vähintään 2,88 $/kg	E	SSG
0405 90 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	313,5 % mutta vähintään 5,12 $/kg	E	SSG
0406 10 10	Kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 10 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 4,52 $/kg	E	SSG
0406 20 11	Cheddar ja Cheddar-tyyppiset: Kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	2,84 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 20 12	Cheddar ja Cheddar-tyyppiset: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 3,58 $/kg	E	SSG
0406 20 91	Muut: Kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese

Tullinimike	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
0406 20 92	Muut: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 5,11 $/kg	E	SSG
0406 30 10	Kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 30 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 4,34 $/kg	E	SSG
0406 40 10	Kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 40 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 5,33 $/kg	E	SSG
0406 90 11	Cheddar ja Cheddar-tyyppiset: Kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	2,84 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 12	Cheddar ja Cheddar-tyyppiset: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 3,53 $/kg	E	SSG
0406 90 21	Camembert ja Camembert-tyyppiset: Kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 22	Camembert ja Camembert-tyyppiset: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 5,78 $/kg	E	SSG
0406 90 31	Brie ja Brie-tyyppiset: Kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 32	Brie ja Brie-tyyppiset: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 5,50 $/kg	E	SSG
0406 90 41	Gouda ja Gouda-tyyppiset: Kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 42	Gouda ja Gouda-tyyppiset: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 4,23 $/kg	E	SSG
0406 90 51	Provolone ja Provolone-tyyppiset: Kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 52	Provolone ja Provolone-tyyppiset: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 5,08 $/kg	E	SSG
0406 90 61	Mozzarella ja Mozzarella-tyyppiset: Kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese

Tullinimike	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
0406 90 62	Mozzarella ja Mozzarella-tyyppiset: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 3,53 $/kg	E	SSG
0406 90 71	Swiss/Emmental ja Swiss/Emmental-tyyppiset: Kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 72	Swiss/Emmental ja Swiss/Emmental-tyyppiset: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 4,34 $/kg	E	SSG
0406 90 81	Gruyère ja Gruyère-tyyppiset: Kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 82	Gruyère ja Gruyère-tyyppiset: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 5,26 $/kg	E	SSG
0406 90 91	Muut: Havarti ja Havarti-tyyppiset, kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 92	Muut: Havarti ja Havarti-tyyppiset, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 4,34 $/kg	E	SSG
0406 90 93	Muut: Parmesan ja Parmesan-tyyppiset, kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 94	Muut: Parmesan ja Parmesan-tyyppiset, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 5,08 $/kg	E	SSG
0406 90 95	Muut: Romano ja Romano-tyyppiset, kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 96	Muut: Romano ja Romano-tyyppiset, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 5,15 $/kg	E	SSG
0406 90 98	Muut: Muut, kiintiössä pysymistä koskeva sitoumus	3,32 c/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 99	Muut: Muut, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	245,5 % mutta vähintään 3,53 $/kg	E	SSG
0407 11 12	Haudotus, teuraskananpoikia varten: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	238 % mutta vähintään 2,91 $/tusina	E	SSG
0407 11 92	Muut: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	163,5 % mutta vähintään 79,9 c/tusina	E	SSG
0407 21 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	163,5 % mutta vähintään 79,9 c/tusina	E	SSG

Tullinimike	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
0407 90 12	Kananmunat: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	163,5 % mutta vähintään 79,9 c/tusina	E	SSG
0408 11 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	6,12 $/kg	E	SSG
0408 19 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	1,52 $/kg	E	SSG
0408 91 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	6,12 $/kg	E	SSG
0408 99 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	1,52 $/kg	E	SSG
0603 11 00	Ruusut	10,5 %	B	
0603 13 10	Cymbidium	16 %	B	
0603 13 90	Muut	12,5 %	B	
0603 14 00	Krysanteemit	8 %	B	
1003 10 12	Mallastamista varten: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	94,5 %	C	
1003 90 12	Mallastamista varten: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	94,5 %	C	
1107 10 12	Kokonaiset: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	157,00 $/tonni	C	
1107 10 92	Muut: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	160,10 $/tonni	C	
1107 20 12	Kokonaiset: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	141,50 $/tonni	C	
1108 13 00	Perunatärkkelys	10,5 %	C	
1517 10 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	82,28 c/kg	E	SSG
1517 90 22	Voin korvikkeet: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	218 % mutta vähintään 2,47 $/kg	E	SSG
1601 00 22	Kanaa, muussa kuin tölkissä tai lasipurkissa: Muuta kuin munijakanaa, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	238 %	E	SSG
1601 00 32	Kalkkunaa, muussa kuin tölkissä tai lasipurkissa: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	154,5 %	E	SSG

Tullinimike	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
1602 20 22	Tahna, kanaa, ei tölkissä tai lasipurkissa: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	238 %	E	SSG
1602 20 32	Tahna, kalkkunaa, ei tölkissä tai lasipurkissa: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	154,5 %	E	SSG
1602 31 13	Valmisruoat: Muut, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luullinen	169,5 % mutta vähintään 3,76 $/kg	E	SSG
1602 31 14	Valmisruoat: Muut, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luuton	169,5 % mutta vähintään 6,18 $/kg	E	SSG
1602 31 94	Muut: Muut, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luulliset	165 % mutta vähintään 3,67 $/kg	E	SSG
1602 31 95	Muut: Muut, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luuton	165 % mutta vähintään 6,03 $/kg	E	SSG
1602 32 13	Valmisruoat: Muut, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luullinen	253 % mutta vähintään 5,91 $/kg	E	SSG
1602 32 14	Valmisruoat: Muut, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luuton	253 % mutta vähintään 10,54 $/kg	E	SSG
1602 32 94	Muut: Muut, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luullinen	249 % mutta vähintään 5,81 $/kg	E	SSG
1602 32 95	Muut: Muut, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus, luuton	249 % mutta vähintään 10,36 $/kg	E	SSG
1701 91 90	Muut	30,86 $/tonni	S	
1701 99 90	Muut	30,86 $/tonni	S	
1806 20 22	Suklaajäätelöseos tai maitojäätelöseos: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	265 % mutta vähintään 1,15 $/kg	E	SSG
1806 90 12	Suklaajäätelöseos tai maitojäätelöseos: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	265 % mutta vähintään 1,15 $/kg	E	SSG
1901 20 12	Pakkauksissa, joiden paino on enintään 11,34 kg: enemmän kuin 25 painoprosenttia voirasvaa sisältävät, ei kuitenkaan vähittäismyyntimuodoissa, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	246 % mutta vähintään 2,85 $/kg	E	SSG

Tullinimike	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
1901 20 22	Irtotavarana tai pakkauksissa, joiden paino on yli 11,34 kg: enemmän kuin 25 painoprosenttia voirasvaa sisältävät, ei kuitenkaan vähittäismyyntimuodoissa, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	244 % mutta vähintään 2,83 $/kg	E	SSG
1901 90 32	Nimikkeiden 04.01–04.04 tuotteista tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa on enemmän kuin 10 mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia maidon kuiva-ainetta: Jäätelöseokset tai maitojäätelöseokset, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	267,5 % mutta vähintään 1,16 $/kg	E	SSG
1901 90 34	Nimikkeiden 04.01–04.04 tuotteista tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa on enemmän kuin 10 mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia maidon kuiva-ainetta: Muut, ei kuitenkaan vähittäismyyntimuodoissa, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	250,5 % mutta vähintään 2,91 $/kg	E	SSG
1901 90 52	Nimikkeiden 04.01–04.04 tuotteista tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa on vähintään 50 painoprosenttia maidon kuiva-ainetta: Jäätelöseokset tai maitojäätelöseokset, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	267,5 % mutta vähintään 1,16 $/kg	E	SSG
1901 90 54	Nimikkeiden 04.01–04.04 tuotteista tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa on vähintään 50 painoprosenttia maidon kuiva-ainetta: Muut, ei kuitenkaan vähittäismyyntimuodoissa, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	250,5 % mutta vähintään 2,91 $/kg	E	SSG
2105 00 92	Muut: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	277 % mutta vähintään 1,16 $/kg	E	SSG
2106 90 32	Maito, kerma tai voin korvikkeet ja valmisteet, joita voidaan käyttää voin korvikkeina: Maito, kerma tai voin korvikkeet, joissa on vähintään 50 painoprosenttia maitoainesta, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	212 % mutta vähintään 2,11 $/kg	E	SSG
2106 90 34	Maito, kerma tai voin korvikkeet ja valmisteet, joita voidaan käyttää voin korvikkeina: Valmisteet, joissa on enemmän kuin 15 painoprosenttia maitorasvaa mutta vähemmän kuin 50 painoprosenttia maitoainesta ja joita voidaan käyttää voin korvikkeina, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	212 % mutta vähintään 2,11 $/kg	E	SSG
2106 90 52	Munavalmisteet: Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	1,45 $/kg	E	SSG

Tullinimike	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
2106 90 94	Muut: Sisältää vähintään 50 painoprosenttia maitoainesta, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	274,5 % mutta vähintään 2,88 $/kg	E	SSG
2202 90 43	Maitoa sisältävät juomat: Muut, sisältää enemmän kuin 50 painoprosenttia maitoainesta, ei kuitenkaan vähittäismyyntimuodoissa, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	256 % mutta vähintään 36,67 $/hl	E	SSG
2309 90 32	Täys- ja täydennysrehut, myös tiivisteet: Sisältää vähintään 50 painoprosenttia maidon rasvatonta kuiva-ainetta, kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	205,5 % mutta vähintään 1,64 $/kg	E	SSG
3502 11 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	6,12 $/kg	E	SSG
3502 19 20	Kiintiön ylittymistä koskeva sitoumus	1,52 $/kg	E	SSG
8702 10 10	Vähintään 16 henkilön (kuljettaja mukaan lukien) kuljettamiseen	6,1 %	C	
8702 10 20	10–15 henkilön (kuljettaja mukaan lukien) kuljettamiseen	6,1 %	C	
8702 90 10	Vähintään 16 henkilön (kuljettaja mukaan lukien) kuljettamiseen	6,1 %	C	
8702 90 20	10–15 henkilön (kuljettaja mukaan lukien) kuljettamiseen	6,1 %	C	
8703 21 90	Muut	6,1 %	C	
8703 22 00	Iskutilavuus suurempi kuin 1 000 cm^3 mutta enintään 1 500 cm^3	6,1 %	D	
8703 23 00	Iskutilavuus suurempi kuin 1 500 cm^3 mutta enintään 3 000 cm^3	6,1 %	D	
8703 24 00	Iskutilavuus suurempi kuin 3 000 cm^3	6,1 %	D	
8703 31 00	Iskutilavuus enintään 1 500 cm^3	6,1 %	D	
8703 32 00	Iskutilavuus suurempi kuin 1 500 cm^3 mutta enintään 2 500 cm^3	6,1 %	D	
8703 33 00	Iskutilavuus suurempi kuin 2 500 cm^3	6,1 %	D	

Tullinimike	Tavaran kuvaus	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
8703 90 00	Muut	6,1 %	C	
8704 21 90	Muut	6,1 %	B	
8704 22 00	Kokonaispaino suurempi kuin 5 tonnia mutta enintään 20 tonnia	6,1 %	B	
8704 23 00	Kokonaispaino suurempi kuin 20 tonnia	6,1 %	B	
8704 31 00	Kokonaispaino enintään 5 tonnia	6,1 %	B	
8704 32 00	Kokonaispaino suurempi kuin 5 tonnia	6,1 %	B	
8901 10 10	Pituus yli 294,13 m ja leveys yli 32,31 m	25 %	D	
8901 10 90	Muut	25 %	D	
8901 30 00	Jäähdytysalukset, muut kuin alanimikkeeseen 8901 20 kuuluvat	25 %	B	
8901 90 10	Avonaiset alukset	15 %	B	
8901 90 91	Muut: Pituus yli 294,13 m ja leveys yli 32,31 m	25 %	B	
8901 90 99	Muut: Muut	25 %	B	
8904 00 00	Hinaajat ja työntöalukset	25 %	D	
8905 20 19	Porauslautat: Muut	20 %	B	
8905 20 20	Tuotantolautat	25 %	B	
8905 90 19	Porausalukset, porausproomut ja uivat porauslautat: Muut	20 %	B	
8905 90 90	Muut	25 %	B	
8906 90 19	Avonaiset alukset: Muut	15 %	B	
8906 90 91	Muut: Pituus yli 294,13 m ja leveys yli 32,31 m	25 %	B	
8906 90 99	Muut: Muut	25 %	B	

Euroopan unionin tulliluettelo

Tullinimike (CN2015)	CN2015 Tavaran kuvaus (ks. huomautus 1)	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
0105 11 91	– – – – munijarotuiset	52 €/1 000 p/st	E	
0105 11 99	– – – – muut	52 €/1 000 p/st	E	
0105 94 00	– – kanat	20,9 €/100 kg/net	E	
0105 99 30	– – – kalkkunat	23,8 €/100 kg/net	E	
0201 10 00	– ruhot ja puoliruhot	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	E	TQB1, TQB3
0201 20 20	– – saman ruhon neljännekset	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	E	TQB1, TQB3
0201 20 30	– – erottamattomat tai erotetut etuneljännekset	12,8 + 141,4 €/100 kg/net	E	TQB1, TQB3
0201 20 50	– – erottamattomat tai erotetut takaneljännekset	12,8 + 212,2 €/100 kg/net	E	TQB1, TQB3
0201 20 90	– – muut	12,8 + 265,2 €/100 kg/net	E	TQB1, TQB3
0201 30 00	– luuton	12,8 + 303,4 €/100 kg/net	E	TQB1, TQB3
0202 10 00	– ruhot ja puoliruhot	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0202 20 10	– – saman ruhon neljännekset	12,8 + 176,8 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0202 20 30	– – erottamattomat tai erotetut etuneljännekset	12,8 + 141,4 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0202 20 50	– – erottamattomat tai erotetut takaneljännekset	12,8 + 221,1 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0202 20 90	– – muut	12,8 + 265,3 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0202 30 10	– – etuneljännekset, kokonaisina tai leikattuina enintään viideksi palaksi, kunkin neljänneksen ollessa omana kokonaisuutena; saman ruhon neljännekset, kahtena kokonaisuutena, joista toinen sisältää etuneljänneksen kokonaisena tai leikattuna enintään viideksi palaksi ja toinen takaneljänneksen, ilman sisäfilettä, yhtenä palana	12,8 + 221,1 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0202 30 50	– – leikatut palat, joita kutsutaan nimillä ”etuneljänneksen selkäosa” (crop), ”niska ja etuselkä sekä lapa” (chuck and blade) ja ”rinta” (brisket)	12,8 + 221,1 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3

Tullinimike (CN2015)	CN2015 Tavaran kuvaus (ks. huomautus 1)	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
0202 30 90	– – muut	12,8 + 304,1 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0203 12 11	– – – – kinkku ja sen palat	77,8 €/100 kg/net	E	TQP
0203 12 19	– – – – lapa ja sen palat	60,1 €/100 kg/net	E	TQP
0203 19 11	– – – – etuosa ja sen palat	60,1 €/100 kg/net	E	TQP
0203 19 13	– – – – selkä ja sen palat, luulliset	86,9 €/100 kg/net	E	TQP
0203 19 15	– – – – kylki ja kuve (lihaskudosta sisältävä silava) sekä niiden palat	46,7 €/100 kg/net	E	TQP
0203 19 55	– – – – – luuttomat	86,9 €/100 kg/net	E	TQP
0203 19 59	– – – – – muut	86,9 €/100 kg/net	E	TQP
0203 22 11	– – – – kinkku ja sen palat	77,8 €/100 kg/net	E	TQP
0203 22 19	– – – – lapa ja sen palat	60,1 €/100 kg/net	E	TQP
0203 29 11	– – – – etuosa ja sen palat	60,1 €/100 kg/net	E	TQP
0203 29 13	– – – – selkä ja sen palat, luulliset	86,9 €/100 kg/net	E	TQP
0203 29 15	– – – – kylki ja kuve (lihaskudosta sisältävä silava) sekä niiden palat	46,7 €/100 kg/net	E	TQP
0203 29 55	– – – – – luuttomat	86,9 €/100 kg/net	E	TQP
0203 29 59	– – – – – muut	86,9 €/100 kg/net	E	TQP
0205 00 80	– jäädytetyt	5,1	B	
0206 10 95	– – – pallealiha ja kuveliha	12,8 + 303,4 €/100 kg/net	E	TQB1, TQB3
0206 29 91	– – – – pallealiha ja kuveliha	12,8 + 304,1 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0206 80 91	– – – hevosta, aasia, muulia tai muuliaasia	6,4	B	
0206 90 91	– – – hevosta, aasia, muulia tai muuliaasia	6,4	B	

Tullinimike (CN2015)	CN2015 Tavaran kuvaus (ks. huomautus 1)	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
0207 11 10	– – – kynittynä ja suolistettuna, päineen ja koipineen (ns. 83-prosenttista kanaa)	26,2 €/100 kg/net	E	
0207 11 30	– – – kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia, mutta kaulan, sydämen, maksan ja kivipiiran kanssa (ns. 70-prosenttista kanaa)	29,9 €/100 kg/net	E	
0207 11 90	– – – kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia ja ilman kaulaa, sydäntä, maksaa ja kivipiiraa (ns. 65-prosenttista kanaa), tai muussa muodossa	32,5 €/100 kg/net	E	
0207 12 10	– – – kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia, mutta kaulan, sydämen, maksan ja kivipiiran kanssa (ns. 70-prosenttista kanaa)	29,9 €/100 kg/net	E	
0207 12 90	– – – kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia ja ilman kaulaa, sydäntä, maksaa ja kivipiiraa (ns. 65-prosenttista kanaa), tai muussa muodossa	32,5 €/100 kg/net	E	
0207 13 10	– – – – luuttomat	102,4 €/100 kg/net	E	
0207 13 20	– – – – – puolikkaat ja neljännekset	35,8 €/100 kg/net	E	
0207 13 30	– – – – – kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä	26,9 €/100 kg/net	E	
0207 13 40	– – – – – selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 13 50	– – – – – rinta ja sen palat	60,2 €/100 kg/net	E	
0207 13 60	– – – – – koipi-reisipalat ja niiden palat	46,3 €/100 kg/net	E	
0207 13 70	– – – – – muut	100,8 €/100 kg/net	E	
0207 13 91	– – – – maksa	6,4	E	
0207 13 99	– – – – muut	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 14 10	– – – – luuttomat	102,4 €/100 kg/net	E	

Tullinimike (CN2015)	CN2015 Tavaran kuvaus (ks. huomautus 1)	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
0207 14 20	– – – – – puolikkaat ja neljännekset	35,8 €/100 kg/net	E	
0207 14 30	– – – – – kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä	26,9 €/100 kg/net	E	
0207 14 40	– – – – – selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 14 50	– – – – – rinta ja sen palat	60,2 €/100 kg/net	E	
0207 14 60	– – – – – koipi-reisipalat ja niiden palat	46,3 €/100 kg/net	E	
0207 14 70	– – – – – muut	100,8 €/100 kg/net	E	
0207 14 91	– – – – maksa	6,4	E	
0207 14 99	– – – – muut	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 24 10	– – – kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia, mutta kaulan, sydämen, maksan ja kivipiiran kanssa (ns. 80-prosenttista kalkkunaa)	34 €/100 kg/net	E	
0207 24 90	– – – kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia ja ilman kaulaa, sydäntä, maksaa ja kivipiiraa (ns. 73-prosenttista kalkkunaa), tai muussa muodossa	37,3 €/100 kg/net	E	
0207 25 10	– – – kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia, mutta kaulan, sydämen, maksan ja kivipiiran kanssa (ns. 80-prosenttista kalkkunaa)	34 €/100 kg/net	E	
0207 25 90	– – – kynittynä ja puhdistettuna, ilman päätä ja koipia ja ilman kaulaa, sydäntä, maksaa ja kivipiiraa (ns. 73-prosenttista kalkkunaa), tai muussa muodossa	37,3 €/100 kg/net	E	
0207 26 10	– – – – luuttomat	85,1 €/100 kg/net	E	
0207 26 20	– – – – – puolikkaat ja neljännekset	41 €/100 kg/net	E	
0207 26 30	– – – – – kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä	26,9 €/100 kg/net	E	

Tullinimike (CN2015)	CN2015 Tavaran kuvaus (ks. huomautus 1)	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
0207 26 40	– – – – – selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 26 50	– – – – – rinta ja sen palat	67,9 €/100 kg/net	E	
0207 26 60	– – – – – – koivet ja niiden palat	25,5 €/100 kg/net	E	
0207 26 70	– – – – – – muut	46 €/100 kg/net	E	
0207 26 80	– – – – – muut	83 €/100 kg/net	E	
0207 26 91	– – – – maksa	6,4	E	
0207 26 99	– – – – muut	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 27 10	– – – – luuttomat	85,1 €/100 kg/net	E	
0207 27 20	– – – – – puolikkaat ja neljännekset	41 €/100 kg/net	E	
0207 27 30	– – – – – kokonaiset siivet, myös ilman siivenkärkiä	26,9 €/100 kg/net	E	
0207 27 40	– – – – – selkä, kaula, selkä ja kaula yhdessä, pyrstöt ja siivenkärjet	18,7 €/100 kg/net	E	
0207 27 50	– – – – – rinta ja sen palat	67,9 €/100 kg/net	E	
0207 27 60	– – – – – – koivet ja niiden palat	25,5 €/100 kg/net	E	
0207 27 70	– – – – – – muut	46 €/100 kg/net	E	
0207 27 80	– – – – – muut	83 €/100 kg/net	E	
0207 27 91	– – – – maksa	6,4	E	
0207 27 99	– – – – muut	18,7 €/100 kg/net	E	
0210 11 11	– – – – – kinkku ja sen palat	77,8 €/100 kg/net	E	TQP
0210 11 19	– – – – – lapa ja sen palat	60,1 €/100 kg/net	E	TQP
0210 11 31	– – – – – kinkku ja sen palat	151,2 €/100 kg/net	E	TQP

Tullinimike (CN2015)	CN2015 Tavaran kuvaus (ks. huomautus 1)	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
0210 11 39	– – – – – lapa ja sen palat	119 €/100 kg/net	E	TQP
0210 20 10	– – luullinen	15,4 + 265,2 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0210 20 90	– – luuton	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0210 92 91	– – – – liha	130 €/100 kg/net	B	
0210 92 92	– – – – muut eläimenosat	15,4	B	
0210 92 99	– – – – lihasta tai muista eläimenosista valmistettu syötävä jauho ja jauhe	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	D	
0210 99 10	– – – – hevosenliha, suolattu, suolavedessä tai kuivattu	6,4	B	
0210 99 21	– – – – – luullinen	222,7 €/100 kg/net	D	
0210 99 29	– – – – – luuton	311,8 €/100 kg/net	D	
0210 99 31	– – – – poronliha	15,4	B	
0210 99 39	– – – – muu	130 €/100 kg/net	B	
0210 99 51	– – – – – pallealiha ja kuveliha	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	E	TQB2, TQB3
0210 99 59	– – – – – muut	12,8	E	TQB2, TQB3
0210 99 79	– – – – – – muu	6,4	B	
0210 99 85	– – – – – muut	15,4	B	
0210 99 90	– – – lihasta tai muista eläimenosista valmistettu syötävä jauho ja jauhe	15,4 + 303,4 €/100 kg/net	D	
0304 71 90	– – – muut	7,5	D	TQCod
0304 79 10	– – – *Boreogadus saida* -lajin kala (jäämerenseiti)	7,5	D	TQCod
0305 43 00	– – taimenet (*Salmo trutta, Oncorhynchus mykiss, Oncorhynchus clarki, Oncorhynchus aguabonita, Oncorhynchus gilae, Oncorhynchus apache* ja *Oncorhynchus chrysogaster*)	14	D	

Tullinimike (CN2015)	CN2015 Tavaran kuvaus (ks. huomautus 1)	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
ex 0305 72 00 (ks. huomautus 2)	– – kalan päät, pyrstöt ja uimarakot	13	D	
ex 0305 79 00 (ks. huomautus 2)	– – muut	13	D	
0306 12 05	– – – savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	C	
0306 12 10	– – – – kokonaiset	6	B	
0306 12 90	– – – – muut	16	B	
0306 14 05	– – – savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	8	D	
0306 14 90	– – – – muut	7,5	B	
ex 0306 16 10 (ks. huomautus 3)	– – – savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	D	TQShrimps
ex 0306 17 10 (ks. huomautus 3)	– – – savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	D	TQShrimps
0306 22 30	– – – – savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	C	
0306 24 10	– – – savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	8	D	
ex 0306 26 10 (ks. huomautus 3)	– – – savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	D	TQShrimps

Tullinimike (CN2015)	CN2015 Tavaran kuvaus (ks. huomautus 1)	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
ex 0306 27 10 (ks. huomautus 3)	– – – savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	D	TQShrimps
0307 19 10	– – – savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	C	
0307 29 05	– – – savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	C	
0307 39 05	– – – savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	D	
0307 49 05	– – – savustetut, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	C	
0307 59 05	– – – savustetut, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	C	
0307 60 10	– – savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	C	
0307 79 10	– – – savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	C	
0307 89 10	– – – savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	C	

Tullinimike (CN2015)	CN2015 Tavaran kuvaus (ks. huomautus 1)	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
0307 99 10	– – – savustetut, kuorineen tai ilman kuorta, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitellyt, muuten valmistamattomat	20	C	
0407 11 00	– – kananmunat	35 €/1 000 p/st	E	
0407 19 19	– – – – muut	35 €/1 000 p/st	E	
0407 21 00	– – kananmunat	30,4 €/100 kg/net	E	
0407 29 10	– – – muut siipikarjan munat kuin kananmunat	30,4 €/100 kg/net	E	
0407 90 10	– – siipikarjan munat	30,4 €/100 kg/net	E	
0408 11 80	– – – muu	142,3 €/100 kg/net	E	
0408 19 81	– – – – nestemäinen	62 €/100 kg/net	E	
0408 19 89	– – – – muu, myös jäädytetty	66,3 €/100 kg/net	E	
0408 91 80	– – – muut	137,4 €/100 kg/net	E	
0408 99 80	– – – muut	35,3 €/100 kg/net	E	
0702 00 00	Tuoreet tai jäähdytetyt tomaatit	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0707 00 05	– kurkut (ei kuitenkaan pikkukurkut)	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0709 91 00	– – latva-artisokat	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0709 93 10	– – – kesäkurpitsat	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0710 40 00	– sokerimaissi	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	D	TQSC

Tullinimike (CN2015)	CN2015 Tavaran kuvaus (ks. huomautus 1)	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
0805 10 20	– – makeat appelsiinit, tuoreet	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0805 20 10	– – klementiinit	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0805 20 30	– – monrealit (monreales) ja satsumat	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0805 20 50	– – mandariinit ja wilkingit	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0805 20 70	– – tangeriinit	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0805 20 90	– – muut	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0805 50 10	– – sitruunat (*Citrus limon, Citrus limonum*)	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0806 10 10	– – syötäviksi tarkoitetut viinirypäleet	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0808 10 80	– – muut	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0808 30 90	– – muut	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0809 10 00	– aprikoosit	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0809 21 00	– – hapankirsikat (*Prunus cerasus*)	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0809 29 00	– – muut	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	

Tullinimike (CN2015)	CN2015 Tavaran kuvaus (ks. huomautus 1)	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
0809 30 10	– – nektariinit	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0809 30 90	– – muut	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
0809 40 05	– – luumut	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
1001 11 00	– – siemenvilja	148 €/t	D	
1001 19 00	– – muut	148 €/t	D	
1001 91 90	– – – muu	95 €/t	D	
1001 99 00	– – muut	95 €/t	D	TQCW
1002 10 00	– siemenvilja	93 €/t	D	
1002 90 00	– muut	93 €/t	D	
1003 90 00	– muu	93 €/t	D	
1004 10 00	– siemenvilja	89 €/t	D	
1004 90 00	– muut	89 €/t	D	
1108 11 00	– – vehnätärkkelys	224 €/t	D	
1108 12 00	– – maissitärkkelys	166 €/t	D	
1108 13 00	– – perunatärkkelys	166 €/t	D	
1108 14 00	– – maniokkitärkkelys (kassavatärkkelys)	166 €/t	D	
1108 19 10	– – – riisitärkkelys	216 €/t	D	
1108 19 90	– – – muu	166 €/t	D	
1604 14 21	– – – – – kasviöljyssä	24	D	
1604 14 26	– – – – – – fileet (ns. ”loins”)	24	D	

Tullinimike (CN2015)	CN2015 Tavaran kuvaus (ks. huomautus 1)	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
1604 14 28	– – – – – – muut	24	D	
1604 14 31	– – – – – kasviöljyssä	24	D	
1604 14 36	– – – – – – fileet (ns. ”loins”)	24	D	
1604 14 38	– – – – – – muut	24	D	
1604 14 41	– – – – – kasviöljyssä	24	D	
1604 14 46	– – – – – – fileet (ns. ”loins”)	24	D	
1604 14 48	– – – – – – muut	24	D	
1604 14 90	– – – sardat (*Sarda* spp.)	25	D	
1604 20 70	– – – tonnikalasta, boniitista tai muusta *Euthynnus*-suvun kalasta	24	D	
1605 10 00	– taskuravut	8	D	
1605 21 90	– – – muut	20	D	TQShrimps
1605 29 00	– – muut	20	D	TQShrimps
1605 30 90	– – muut	20	C	
1605 51 00	– – osterit	20	C	
1605 52 00	– – kampasimpukat, myös kuningatarkampasimpukat	20	C	
1605 53 10	– – – ilmanpitävissä pakkauksissa	20	D	
1605 53 90	– – – muut	20	D	
1605 54 00	– – seepiat ja kalmarit	20	C	
1605 55 00	– – meritursaat	20	C	
1605 56 00	– – venussimpukat, sydänsimpukat ja arkkisimpukat	20	C	
1605 57 00	– – merikorvat	20	C	
1605 58 00	– – etanat, ei kuitenkaan rantakotilot	20	C	

Tullinimike (CN2015)	CN2015 Tavaran kuvaus (ks. huomautus 1)	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
1605 59 00	– – muut	20	C	
1701 12 10	– – – puhdistettavaksi tarkoitettu	33,9 €/100 kg/net	D	
1701 12 90	– – – muu	41,9 €/100 kg/net	D	
1701 13 10	– – – puhdistettavaksi tarkoitettu	33,9 €/100 kg/net	D	
1701 13 90	– – – muu	41,9 €/100 kg/net	D	
1701 14 10	– – – puhdistettavaksi tarkoitettu	33,9 €/100 kg/net	D	
1701 14 90	– – – muu	41,9 €/100 kg/net	D	
1701 91 00	– – lisättyä maku- tai väriainetta sisältävä	41,9 €/100 kg/net	D	
1701 99 10	– – – valkoinen sokeri	41,9 €/100 kg/net	D	
1701 99 90	– – – muu	41,9 €/100 kg/net	D	
2005 80 00	– sokerimaissi (*Zea mays* var. *saccharata*)	5,1 + 9,4 €/100 kg/net	E	TQSC
2009 61 10	– – – arvo suurempi kuin 18 €/100 kg netto	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
2009 69 19	– – – – muu	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
2009 69 51	– – – – – tiivistetty	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
2009 69 59	– – – – – muu	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
2204 30 92	– – – – tiivistetty	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
2204 30 94	– – – – muu	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
2204 30 96	– – – – tiivistetty	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	

Tullinimike (CN2015)	CN2015 Tavaran kuvaus (ks. huomautus 1)	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
2204 30 98	– – – – muut	Ks. komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1101/2014 liite 2 (s. 679–718)	AV0+EP	
8702 10 11	– – – uudet	16	C	
8702 10 19	– – – käytetyt	16	C	
8702 10 91	– – – uudet	10	C	
8702 10 99	– – – käytetyt	10	C	
8702 90 11	– – – – uudet	16	C	
8702 90 19	– – – – käytetyt	16	C	
8702 90 31	– – – – uudet	10	C	
8702 90 39	– – – – käytetyt	10	C	
8702 90 90	– – joissa on muuta tyyppiä oleva moottori	10	C	
8703 21 10	– – – uudet	10	C	
8703 22 10	– – – uudet	10	D	
8703 22 90	– – – käytetyt	10	D	
8703 23 11	– – – – matkailuautot	10	D	
8703 23 19	– – – – muut	10	D	
8703 23 90	– – – käytetyt	10	D	
8703 24 10	– – – uudet	10	D	
8703 24 90	– – – käytetyt	10	D	
8703 31 10	– – – uudet	10	D	
8703 31 90	– – – käytetyt	10	D	
8703 32 11	– – – – matkailuautot	10	D	
8703 32 19	– – – – muut	10	D	
8703 32 90	– – – käytetyt	10	D	

Tullinimike (CN2015)	CN2015 Tavaran kuvaus (ks. huomautus 1)	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
8703 33 11	– – – – matkailuautot	10	D	
8703 33 19	– – – – muut	10	D	
8703 33 90	– – – käytetyt	10	D	
8703 90 10	– – joissa on sähkömoottori	10	C	
8703 90 90	– – muut	10	C	
8704 21 10	– – – erittäin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen erityisesti suunnitellut (Euratom)	3,5	B	
8704 21 31	– – – – – uudet	22	B	
8704 21 39	– – – – – käytetyt	22	B	
8704 21 91	– – – – – uudet	10	B	
8704 21 99	– – – – – käytetyt	10	B	
8704 22 10	– – – erittäin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen erityisesti suunnitellut (Euratom)	3,5	B	
8704 22 91	– – – – uudet	22	B	
8704 22 99	– – – – käytetyt	22	B	
8704 23 10	– – – erittäin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen erityisesti suunnitellut (Euratom)	3,5	B	
8704 23 91	– – – – uudet	22	B	
8704 23 99	– – – – käytetyt	22	B	
8704 31 10	– – – erittäin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen erityisesti suunnitellut (Euratom)	3,5	B	
8704 31 31	– – – – – uudet	22	B	
8704 31 39	– – – – – käytetyt	22	B	
8704 31 91	– – – – – uudet	10	B	

Tullinimike (CN2015)	CN2015 Tavaran kuvaus (ks. huomautus 1)	Perustaso	Vaihe-luokka	Huomautus
8704 31 99	– – – – – käytetyt	10	B	
8704 32 10	– – – erittäin radioaktiivisten aineiden kuljetukseen erityisesti suunnitellut (Euratom)	3,5	B	
8704 32 91	– – – – uudet	22	B	
8704 32 99	– – – – käytetyt	22	B	
Huomautus 1:	tässä luettelossa olevia tuotteita määrittävät komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 1101/2014 vahvistetut CN-koodit			
Huomautus 2:	ex 0305 72 00 ja ex 0305 79 00 – ainoastaan CN-koodin 0305 43 00 taimenta			
Huomautus 3:	ex 0306 16 10, ex 0306 17 10, ex 0306 26 10 ja ex 0306 27 10 – ei sovelleta, jos tuotetta lähinnä olevan pakkauksen nettopaino on enintään 2 kg			

LIITE 2-B

OSAPUOLTEN JULISTUS TARIFFIKIINTIÖIDEN HALLINNOINNISTA

A JAKSO

Julistus Euroopan unionin hallinnointitoimista tämän sopimuksen mukaisten naudan- ja sianlihan tariffikiintiöiden osalta

1. Yleisenä periaatteena on, että tariffikiintiöiden hallinnoinnin olisi oltava mahdollisimman suotuista kaupankäynnille. Se ei saa haitata tai estää osapuolten neuvottelemien markkinoille pääsyä koskevien sitoumusten toteutumista, sen on oltava läpinäkyvää ja ennakoitavaa, ja sillä on minimoitava liiketoimista kaupan alan toimijoille aiheutuvat kustannukset, maksimoitava käyttöaste ja autettava välttämään mahdollista keinottelua.

Tuontitodistusjärjestelmän rakenne

Neljännesvuosittaiset alajaksot ja tariffikiintiöiden käyttämättömien määrien siirtäminen seuraavaan alajaksoon

2. Markkinointivuoden kunakin vuosineljänneksenä 25 prosenttia tariffikiintiön vuosittaisesta määrästä avataan todistushakemuksille.

3. Vuosineljänneksen lopussa mahdollisesti käytettävissä oleva määrä siirretään automaattisesti seuraavalle vuosineljännekselle markkinointivuoden loppuun saakka.

Tuontitodistusten hakuaika

4. Tuontitodistushakemukset on jätettävä viimeistään 45 kalenteripäivää ennen kunkin vuosineljänneksen alkua, ja tuontitodistus annetaan viimeistään 30 kalenteripäivää ennen vuosineljänneksen alkua.

5. Jos todistusten kysyntä ylittää hakuaikana kyseisellä vuosineljänneksellä käytettävissä olevat määrät, todistukset myönnetään määräsuhteen mukaisesti.

6. Jos jonakin vuosineljänneksenä sille varattuja määriä ei myönnetä hakuaikana kokonaisuudessaan, osallistumiskelpoiset hakijat voivat hakea jäljelle jääneitä määriä tarpeen mukaan vuosineljänneksen loppuun asti. Tuontitodistukset myönnetään tällöin haettaessa automaattisesti, kunnes käytettävissä oleva määrä on käytetty loppuun kyseisen ajanjakson osalta.

Todistusten voimassaoloaika

7. Tuontitodistus on voimassa

   a) antamispäivästä tai sen vuosineljänneksen alkamispäivästä, jota tuontitodistus koskee, sen mukaan kumpi niistä on myöhemmin; ja

   b) viisi kuukautta a alakohdassa tarkoitetusta päivästä tai markkinavuoden loppuun asti, sen mukaan kumpi niistä on aiemmin.

8. Tuontitodistuksia voidaan käyttää missä tahansa Euroopan unionin tullipaikassa ja useita eri kuljetuksia varten.

Kelpoisuusperusteet

9. Kelpoisuusperusteiden ja myöntämismenettelyjen tulisi johtaa kiintiöiden kohdentamiseen niille henkilöille, jotka todennäköisimmin käyttävät ne, eivätkä ne saisi luoda esteitä tuonnille.

10. Hakuaikana osallistumiskelpoisia hakijoita naudan- ja vasikanlihan tuonnin osalta ovat perinteiset naudan-, biisonin- ja vasikanlihan tuojat ja sianlihan tuonnin osalta perinteiset naudan-, biisonin- ja vasikanlihan sekä sianlihan tuojat.

11. Kaikkina vuosineljänneksinä sen jälkeen, kun todistukset on hakuajan jälkeen asetettu käytettäväksi tarpeen mukaan, hakijoiden kelpoisuusperusteita laajennetaan koskemaan tukkukauppiaita ja akkreditoituja lihanjalostajia.

Vakuudet

Tuontitodistushakemuksiin sidotut vakuudet

12. Todistushakemuksiin liitetään vakuus, joka on naudanlihan osalta enintään 95 euroa/tonni ja sianlihan osalta 65 euroa/tonni.

Todistuksen siirtäminen ja vastaava vakuus

13. Todistukset eivät ole siirrettävissä.

Todistuksen palauttaminen ja vastaava vakuus

14. Käyttämättömät todistuksen alaiset määrät voidaan palauttaa ennen voimassaolon päättymistä ja viimeistään neljä kuukautta ennen markkinointivuoden loppua. Kukin todistuksenhaltija voi palauttaa enintään 30 prosenttia henkilökohtaisen todistuksensa alaisesta määrästä. Tällaisen määrän palauttamisen yhteydessä vakuudesta vapautetaan 60 prosenttia.

15. Kaikki palautetut määrät asetetaan välittömästi muiden osallistumiskelpoisten hakijoiden haettavaksi tarpeen mukaan vuosineljänneksen loppuun asti, ja ellei hakemuksia ole, ne siirretään seuraavalle vuosineljännekselle.

Vakuuden vapauttaminen ja koko vakuuden vapauttaminen, kun 95 prosenttia tuonnista on toteutunut

16. Vakuudet vapautetaan asteittain sitä mukaa, kun tuonti tosiasiallisesti on tapahtunut.

17. Kun 95 prosenttia tuojan henkilökohtaisen todistuksen määrästä on tosiasiallisesti tuotu, vakuus vapautetaan kokonaisuudessaan.

B JAKSO

Julistus Kanadan hallinnointitoimista tämän sopimuksen mukaisten juuston tariffikiintiöiden osalta

1. Yleisenä periaatteena on, että tariffikiintiöiden hallinnoinnin olisi oltava mahdollisimman suotuista kaupankäynnille. Se ei saa etenkään haitata tai estää osapuolten neuvottelemien markkinoille pääsyä koskevien sitoumusten toteutumista, vaan sen on oltava läpinäkyvää ja ennakoitavaa, ja sillä on minimoitava liiketoimista kaupan alan toimijoille aiheutuvat kustannukset, maksivoitava käyttöaste ja autettava välttämään mahdollista keinottelua.

2. Kelpoisuusperusteiden ja myöntämismenettelyjen tulisi johtaa kiintiöiden kohdentamiseen niille henkilöille, jotka todennäköisimmin käyttävät ne, eivätkä ne saisi luoda esteitä tuonnille.

Tuontitodistusjärjestelmän rakenne

3. Vuosittaiset tariffikiintiöt jaetaan kunakin vuonna osallistumiskelpoisten hakijoiden kesken.

4. Tariffikiintiöiden kohdentamismenettely mahdollistaa sen, että joka vuosi mukana on uusia hakijoita. Siirtymävaiheen aikana vuosina 1–5 vähintään 30 prosenttia tariffikiintiöistä on uusien hakijoiden saatavilla joka vuosi. Siirtymävaiheen päätyttyä vuonna 6 ja sen jälkeen vähintään 10 prosenttia tariffikiintiöistä on uusien hakijoiden saatavilla.

5. Tariffikiintiöt jaetaan kalenterivuosittain. Asianomaisten osapuolten hakemukset vastaanotetaan ja käsitellään maataloussopimuksen 2 artiklassa määriteltyjen maataloustuotteiden tariffikiintiöiden hallinnoinnista tehdystä sopimuksesta (Understanding on Tariff Rate Quota Administration Provisions of Agricultural Products, as defined in Article 2 of the Agreement on Agriculture) 7. joulukuuta 2013 annetun ministerikokouksen päätöksen WT/MIN(13)/39 määräysten mukaisesti, ja hakemusten jättöaika on neljästä kuuteen viikkoa. Tuonti voidaan aloittaa vuoden ensimmäisestä päivästä alkaen.

6. Mikäli tariffikiintiöitä ei myönnetä kokonaisuudessaan 3 kohdassa tarkoitetun hakumenettelyn puitteissa, jäljellä olevia kiintiöitä tarjotaan välittömästi osallistumiskelpoisille hakijoille suhteessa niiden kiintiöihin tai tarpeen mukaan haettavaksi, jos kiintiöitä on edelleen jäljellä ensimmäisen tarjouskierroksen jälkeen.

Kelpoisuusperusteet

7. Osallistumiskelpoisen hakijalla on oltava vähintään asuinpaikka Kanadassa, ja tämän on toimittava vuoden aikana säännöllisesti Kanadan juustoalalla.

8. Siirtymävaiheen aikana vuosina 1–5 uudeksi hakijaksi katsotaan osallistumiskelpoinen hakija, joka ei ole Kanadan WTO-juustokiintiön haltija.

9. Siirtymävaiheen päätyttyä vuonna 6 ja sen jälkeen uudeksi hakijaksi katsotaan osallistumiskelpoinen hakija, joka ei ole Kanadan WTO-juustokiintiön haltija tai joka ei saanut tämän sopimuksen mukaista kiintiötä edellisenä vuonna.

10. Uutta hakijaa pidetään uutena hakijana kolmen vuoden ajan.

11. Kun hakijaa ei enää pidetä uutena hakijana, sitä kohdellaan samalla tavalla kuin muita hakijoita.

12. Kanada voi harkita kiintiöiden määrän rajoittamista tiettyyn prosenttiin, jos se katsotaan tarpeelliseksi kilpailukykyisen, oikeudenmukaisen ja tasapainoisen tuontiympäristön edistämiseksi.

Tuontikiintiöiden käyttäminen ja tuontiluvat

13. Jaetut kiintiöt ovat voimassa yhden kiintiövuoden tai, jos ne on annettu kiintiövuoden alkamisen jälkeen, kiintiövuoden loppuun asti.

14. Sen varmistamiseksi, että tuonti on linjassa kotimaan markkinaolosuhteiden kanssa, ja kaupan esteiden minimoimiseksi kiintiön haltija voi yleensä käyttää kiintiönsä minkä tahansa tariffikiintiöön kuuluvan tuotteen tuontiin milloin tahansa vuoden kuluessa.

15. Kiintiönsä pohjalta tuoja tekee tuontilupahakemuksen sellaisen tariffikiintiöön kuuluvan tuotteen kutakin kuljetusta varten, jota se aikoo tuoda Kanadaan. Tuontiluvat myönnetään yleensä hakemuksen perusteella automaattisesti Kanadan viranomaisten sähköisen lupajärjestelmän kautta. Nykyisten toimintatapojen mukaan tuontilupia voi hakea viimeistään 30 päivää ennen suunniteltua maahantuloa, ja ne ovat voimassa viisi päivää ennen ja 25 päivää maahantulopäivän jälkeen.

16. Luvat eivät ole siirrettävissä.

17. Tuontilupaa voidaan muuttaa, tai se voidaan peruuttaa.

18. Kiintiöiden siirtämiseen voidaan antaa lupa.

19. Jos kiintiön haltija käyttää jonakin vuonna alle 95 prosenttia kiintiöstään, sille voidaan määrätä rangaistus vajaakäytöstä seuraavana vuonna, jona sille myönnetään kiintiö, joka vastaa edellisen kiintiön tosiasiallista käyttöastetta. Vajaakäyttöä koskevan rangaistuksen saavalle kiintiön haltijalle ilmoitetaan asiasta ennen kiintiöiden lopullista jakamista.

20. Kiintiön haltija voi palauttaa käyttämättömät kiintiömäärät tiettyyn päivämäärään asti. Vajaakäyttöä koskevaa rangaistusta sovellettaessa palautetut määrät katsotaan käytetyiksi. Jatkuvista palautuksista voidaan määrätä rangaistuksia.

21. Palautetut kiintiömäärät asetetaan yleensä sellaisten halukkaiden kiintiön haltijoiden käyttöön, jotka eivät ole palauttaneet käyttämättömiä määriä kiintiöstään, palauttamista koskevan määräajan jälkeisenä päivänä. Jos määriä on jäljellä vielä tämän jälkeen, niitä voidaan tarjota muille halukkaille kolmansille osapuolille.

22. Palautuksen määräajaksi asetetaan päivämäärä, joka on riittävän aikainen palautettujen kiintiöiden käyttämiseksi mutta riittävän myöhäinen, jotta kiintiön haltijat pystyvät määrittämään tuontitarpeensa vuoden loppuun asti, mahdollisesti kiintiövuoden keskivaiheilla.

LIITE 4-A

YHTEISTYÖ MOOTTORIAJONEUVOJA KOSKEVIEN MÄÄRÄYSTEN ALALLA

1 artikla

Tavoitteet ja päämäärä

1. Osapuolet ottavat huomioon Kanadan ja Euroopan komission välisen yhteistyön tieteen ja teknologian alalla.

2. Osapuolet vahvistavat yhteisen sitoutumisensa ajoneuvojen turvallisuus- ja ympäristöominaisuuksien parantamiseksi sekä yhdenmukaistamispyrkimyksensä Yhdistyneiden kansakuntien Euroopan talouskomission (UNECE) *ajoneuvoja koskevien sääntöjen yhdenmukaistamista käsittelevän maailmanfoorumin (WP.29) hallinnoiman vuoden 1998 maailmanlaajuisen sopimuksen*, jäljempänä '*vuoden 1998 maailmanlaajuinen sopimus*', puitteissa.

3. Osapuolet vahvistavat sitoutumisensa lisätä ponnistelujaan tämän luvun ja kahdennenkymmenennenensimmäisen luvun (Sääntely-yhteistyö) mukaisen sääntely-yhteistyön alalla.

4. Osapuolet tunnustavat toistensa oikeuden määrätä haluamastaan terveyden ja turvallisuuden sekä ympäristön- ja kuluttajansuojan tasosta.

5. Osapuolet haluavat edistää yhteistyötä ja lisätä resurssien tehokasta käyttöä moottoriajoneuvoja koskeviin teknisiin määräyksiin liittyvissä asioissa tavalla, joka ei estä osapuolia täyttämästä velvollisuuksiaan.

6. Tämän liitteen tavoitteena on lisätä yhteistyötä ja tiedottamista, mukaan lukien tietojenvaihto, moottoriajoneuvojen turvallisuus- ja ympäristöominaisuuksia koskevissa tutkimustoimissa, jotka liittyvät uusien teknisten määräysten tai asiaan kuuluvien standardien kehittämiseen, ja edistää *vuoden 1998 maailmanlaajuisen sopimuksen* mukaisesti maailmanlaajuisten teknisten määräysten soveltamista ja tunnustamista osapuolten välillä uusien teknisten määräysten tai asiaan kuuluvien standardien parantamisen ja muun kehittämisen osalta.

2 artikla

Yhteistyöalat

Osapuolet pyrkivät jakamaan tietoja ja toteuttamaan yhteistyötoimia seuraavilla aloilla:

a) teknisten määräysten tai asiaan kuuluvien standardien kehittäminen ja laatiminen;

b) teknisten määräysten tai asiaan kuuluvien standardien täytäntöönpanon jälkeinen tarkastelu;

c) teknisiä määräyksiä tai asiaan kuuluvia standardeja koskevan tiedon laatiminen ja levittäminen kuluttajille;

d) ajoneuvojen uusien turvallisuusmääräysten tai asiaan kuuluvien standardien kehittämiseen liittyvien tutkimuksen, tiedon ja tulosten vaihtaminen; ja

e) käytettävissä olevan tiedon vaihto turvallisuuteen tai päästöihin liittyvien puutteiden tunnistamisen ja teknisten määräysten vaatimustenvastaisuuden osalta.

3 artikla

Yhteistyömuodot

Osapuolet pyrkivät pitämään yllä avointa ja jatkuvaa vuoropuhelua moottoriajoneuvoja koskevien teknisten määräysten tai asiaan kuuluvien standardien alalla. Tätä tarkoitusta varten osapuolet pyrkivät

a) kokoontumaan vähintään kerran vuodessa (mukaan lukien kokoukset WP.29:n istuntojen yhteydessä) videoyhteyden avulla tai vuorotellen Kanadassa ja Euroopan unionissa, mikäli kokoonnutaan fyysisesti;

b) jakamaan tietoja kotimaisista ja kansainvälisistä ohjelmista ja toimintasuunnitelmista, mukaan lukien uusiin teknisiin määräyksiin tai asiaan kuuluviin standardeihin liittyvät tutkimusohjelmien suunnittelu;

c) yhdessä rohkaisemaan ja edistämään teknisten vaatimusten kansainvälisen yhdenmukaistamisen lisäämistä muun muassa kansainvälisten foorumien kautta, kuten *vuoden 1998 maailmanlaajuisella sopimuksella* ja tällaisia toimia tukevien aloitteiden suunnittelua koskevalla yhteistyöllä;

d) jakamaan moottoriajoneuvojen teknisiä turvallisuus- ja ympäristömääräyksiä tai asiaan kuuluvia standardeja koskevia tutkimus- ja kehittämissuunnitelmia sekä keskustelemaan niistä;

e) tekemään, silloin kun se on molemmille osapuolille hyödyllistä, käytännöllistä ja tarkoituksenmukaista, yhteisiä analyysejä sekä kehittämään menettelyjä ja toimintatapoja, joilla voidaan auttaa ja helpottaa moottoriajoneuvoja koskevien teknisten määräysten tai asiaan kuuluvien standardien kehittämistä; ja

f) laatimaan yhteistyötä koskevia lisämääräyksiä.

4 artikla

Yhdistyneiden kansankuntien sääntöjen noudattaminen Kanadassa

1. Osapuolet ottavat huomioon, että Kanada on sisällyttänyt Yhdistyneiden kansakuntien sääntöihin sisältyvät tekniset määräykset tarpeellisiksi katsominsa mukautuksin säädökseen *Motor Vehicle Safety Regulations*, C.R.C., c. 1038, sellaisena kuin ne on eritelty liitteessä 4-A-1.

2. Kanada varaa itselleen oikeuden muuttaa tai tarkistaa lainsäädäntöään, myös siltä osin mitä Yhdistyneiden kansakuntien sääntöjä on sisällytetty sen lainsäädäntöön, tai tapaa, jolla kyseiset säännöt on sisällytetty sen lainsäädäntöön, tai sitä, missä määrin ne on sisällytetty sen lainsäädäntöön. Ennen tällaisten muutosten tekemistä Kanada ilmoittaa aikeestaan Euroopan unionille ja on pyydettäessä valmis toimittamaan tietoja näiden muutosten perusteista. Kanada tunnustaa edelleen tärkeimmät Yhdistyneiden kansakuntien säännöt, ellei niiden noudattaminen tarkoita alhaisempaa turvallisuuden tasoa kuin mitä muutoksilla saadaan aikaan tai haittaa Pohjois-Amerikan integroitumista.

3. Osapuolet aloittavat tekniset neuvottelut, joiden tarkoituksena on määrittää viimeistään kolme vuotta tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen, olisiko myös liitteessä 4-A-2 eriteltyjen Yhdistyneiden kansakuntien sääntöjen sisältämät tekniset määräykset sisällytettävä Kanadan säädökseen *Motor Vehicle Safety Regulations* Kanadan tarpeellisiksi katsomin mukautuksin. Kyseiset tekniset määräykset olisi sisällytettävä lainsäädäntöön, ellei niiden noudattaminen tarkoita alhaisempaa turvallisuuden tasoa kuin Kanadan määräyksissä edellytetään tai haittaa Pohjois-Amerikan integroitumista.

4. Osapuolet aloittavat niin ikään tekniset neuvottelut määrittääkseen, olisiko liitteeseen 4-A-2 sisällytettävä muita teknisiä määräyksiä.

5. Kanada laatii luettelon Yhdistyneiden kansakuntien sääntöihin kuuluvista määräyksistä, jotka on sisällytetty Kanadan säädökseen *Motor Vehicle Safety Regulations* ja ylläpitää sitä. Kanada asettaa luettelon julkisesti saataville.

6. Edistääkseen sääntelyn lähentämistä osapuolet vaihtavat tietoja moottoriajoneuvojen turvallisuusmääräyksistään siinä määrin kuin se on tarkoituksenmukaista.

5 artikla

Toisen osapuolen teknisten määräysten huomioon ottaminen

Kun osapuoli laatii moottoriajoneuvoja ja niiden osia koskevia uusia teknisiä määräyksiä tai kun se muuttaa voimassa olevia määräyksiään, se ottaa huomioon toisen osapuolen tekniset määräykset, myös ne, jotka on otettu käyttöön UNECEn *ajoneuvoja koskevien sääntöjen yhdenmukaistamista käsittelevän maailmanfoorumin (WP.29)* puitteissa. Osapuoli toimittaa toisen osapuolen pyynnöstä selvityksen siitä, missä määrin se on ottanut huomioon toisen osapuolen tekniset määräykset laatiessaan omat uudet tekniset määräyksensä.

6 artikla

Yhteistyö Amerikan yhdysvaltojen kanssa

Osapuolet tunnustavat yhteisen edun tehdä yhteistyötä Amerikan yhdysvaltojen kanssa moottoriajoneuvoja koskevien teknisten määräysten alalla. Jos Euroopan unioni ja Yhdysvallat tekevät sopimuksen tai sopivat järjestelystä, joka koskee niiden moottoriajoneuvoja koskevien määräysten yhdenmukaistamista, osapuolet tekevät yhteistyötä tarkoituksena määrittää, pitäisikö niiden välillä tehdä samanlainen sopimus tai sopia samanlaisesta järjestelystä.

LIITE 4-A-1

Liitteessä 4-A olevassa 4.1 artiklassa tarkoitettu luettelo

Yhdistyneiden kansakuntien sääntö	Yhdistyneiden kansakuntien säännön nimi	Kanadan säädös, johon Yhdistyneiden kansakuntien sääntö sisällytetään kokonaisuudessaan tai osittain	Sen Kanadan säädöksen nimi, johon Yhdistyneiden kansakuntien sääntö sisällytetään kokonaan tai osittain
Nro 98	Moottoriajoneuvojen kaasupurkausvalonlähteillä varustettujen ajovalaisimien hyväksyntää koskevat yhdenmukaiset vaatimukset	CMVSS 108 (*)	Valaisinjärjestelmät ja heijastimet
Nro 112	Epäsymmetrisen lähivalon tai kaukovalon aikaansaavien, hehkulampuilla ja/tai valodiodimoduuleilla (LED) varustettujen moottoriajoneuvojen ajovalaisimien tyyppihyväksyntää koskevat yhdenmukaiset vaatimukset	CMVSS 108 (*)	Valaisinjärjestelmät ja heijastimet
Nro 113	Symmetrisen lähivalon tai kaukovalon tai molemmat aikaansaavien, hehkulampuilla, kaasupurkausvalonlähteillä tai LED-moduuleilla varustettujen moottoriajoneuvojen ajovalaisimien tyyppihyväksyntää koskevat yhdenmukaiset vaatimukset	CMVSS 108 (*)	Valaisinjärjestelmät ja heijastimet
Nro 51	Yhdenmukaiset vaatimukset vähintään nelirenkaisten moottoriajoneuvojen hyväksynnästä niiden melupäästöjen osalta	CMVSS 1106 (*)	Melupäästöt
Nro 41	Moottoripyörien hyväksyntää melun osalta koskevat yhdenmukaiset vaatimukset	CMVSS 1106 (*)	Melupäästöt
Nro 11	Yhdenmukaiset vaatimukset, jotka koskevat ajoneuvojen hyväksyntää ovisalpojen ja ovien pidätysmekanismien komponenttien osalta	CMVSS 206 (*)	Ovisalvat ja ovien pidätysmekanismit
Nro 116 (ainoastaan ajonesto-laitteet)	Moottoriajoneuvojen luvattoman käytön estäviä laitteita koskevat yhdenmukaiset vaatimukset (ainoastaan ajonestolaitteet)	CMVSS 114 (*)	Varashälyttimet ja vierinnän estolaitteet
Nro 42	Ajoneuvojen etu- ja taka-alleajosuojien hyväksyntää koskevat yhdenmukaiset vaatimukset (puskurit jne.)	CMVSS 215 (*)	Puskurit
Nro 78	Luokkien L1, L2, L3, L4 ja L5 ajoneuvojen jarrulaitteiden hyväksyntää koskevat yhdenmukaiset vaatimukset	CMVSS 122 (*)	Moottoripyörien jarrujärjestelmät

Yhdistyneiden kansakuntien sääntö	Yhdistyneiden kansakuntien säännön nimi	Kanadan säädös, johon Yhdistyneiden kansakuntien sääntö sisällytetään kokonaisuudessaan tai osittain	Sen Kanadan säädöksen nimi, johon Yhdistyneiden kansakuntien sääntö sisällytetään kokonaan tai osittain
Nro 8	Yhdenmukaiset vaatimukset, jotka koskevat epäsymmetrisen lähivalon tai kaukovalon tai molemmat tuottavien, halogeenihehkulampuilla varustettujen moottoriajoneuvoihin tarkoitettujen ajovalaisimien hyväksyntää (H1, H2, H3, HB3, HB4, H7, H8, H9, HIR1, HIR2 ja/tai H11)	CMVSS 108 (*)	Valaisinjärjestelmät ja heijastimet
Nro 20	Yhdenmukaiset vaatimukset, jotka koskevat epäsymmetrisen lähivalon tai kaukovalon tai molemmat tuottavien ja halogeenihehkulampuilla (H4-lampuilla) varustettujen moottoriajoneuvoihin tarkoitettujen ajovalaisimien tyyppihyväksyntää	CMVSS 108 (*)	Valaisinjärjestelmät ja heijastimet
Nro 31	Yhdenmukaiset vaatimukset, jotka koskevat moottorikäyttöisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen, eurooppalaisen epäsymmetrisen lähivalon tai kaukovalon tai molemmat tuottavien halogeeniumpioilla varustettujen ajovalaisimien tyyppihyväksyntää	CMVSS 108 (*)	Valaisinjärjestelmät ja heijastimet
Nro 57	Moottoripyörien ja sellaisina pidettävien ajoneuvojen ajovalaisimien hyväksyntää koskevat yhdenmukaiset vaatimukset	CMVSS 108 (*)	Valaisinjärjestelmät ja heijastimet
Nro 72	Epäsymmetrisen lähivalon ja kaukovalon aikaansaavien, halogeenilampuilla (HS1) varustettujen moottoripyörien ajovalaisimien tyyppihyväksyntää koskevat yhdenmukaiset vaatimukset	CMVSS 108 (*)	Valaisinjärjestelmät ja heijastimet
Nro 13H (ainoastaan elektroninen ajonvakautus)	Henkilöautojen jarrulaitteiden hyväksyntää koskevat yhdenmukaiset määräykset (ainoastaan elektroninen ajonvakautus)	CMVSS 126	Elektroniset ajonvakautusjärjestelmät
Nro 60	Kaksipyöräisten moottoripyörien ja mopojen hallintalaitteita sekä hallintalaitteiden, ilmaisimien ja osoittimien tunnistamista koskevat yhdenmukaiset hyväksymisvaatimukset	CMVSS 123	Moottoripyörien hallintalaitteet ja näytöt
Nro 81	Yhdenmukaiset hyväksymisvaatimukset, jotka koskevat taustapeilejä kaksipyöräisissä moottorikäyttöisissä ajoneuvoissa sekä sivuvaunun kanssa että ilman sivuvaunua siltä osin, mikä koskee taustapeilien asentamista ohjaustankoon	CMVSS 111	Peilit

(*) Sellaisena kuin sääntö oli voimassa 13. helmikuuta 2013.

LIITE 4-A-2

Liitteessä 4-A olevassa 4.3 artiklassa tarkoitettu luettelo

Yhdistyneiden kansakuntien sääntö	Yhdistyneiden kansakuntien säännön nimi
Nro 12	Ajoneuvojen hyväksyntää koskevat yhdenmukaiset vaatimukset kuljettajan suojaamiseksi törmäyksessä ohjausmekanismia vasten
Nro 17	Yhdenmukaiset vaatimukset, jotka koskevat ajoneuvojen hyväksyntää istuimien, niiden kiinnityspisteiden ja mahdollisten pääntukien osalta
Nro 43	Yhdenmukaiset vaatimukset, jotka koskevat turvalasien ja niiden ajoneuvoihin asennuksen hyväksyntää
Nro 48	Yhdenmukaiset vaatimukset, jotka koskevat ajoneuvojen hyväksyntää valaisimien ja merkkivalolaitteiden asennuksen osalta
Nro 87	Moottorikäyttöisten ajoneuvojen huomiovalaisimien hyväksyntää koskevat yhdenmukaiset vaatimukset
Nro 53	Yhdenmukaiset vaatimukset, jotka koskevat luokan L3 ajoneuvojen hyväksyntää valaisimien ja merkkivalolaitteiden asennuksen osalta
Nro 116	Moottoriajoneuvojen luvattoman käytön estäviä laitteita koskevat yhdenmukaiset tekniset vaatimukset
Nro 123	Moottoriajoneuvoille tarkoitettujen mukautuvien etuvalaisinjärjestelmien (AFS-järjestelmien) tyyppihyväksyntää koskevat yhdenmukaiset määräykset

LIITE 5-A

TOIMIVALTAISET VIRANOMAISET

Euroopan unionin toimivaltaiset viranomaiset

1. Toimivallan jakavat jäsenvaltioiden kansalliset viranomaiset ja Euroopan komissio. Tältä osin sovelletaan seuraavaa:

   a) Kanadaan tapahtuvan viennin osalta jäsenvaltiot ovat vastuussa tuotanto-olosuhteiden ja tuotantovaatimusten valvonnasta, mukaan lukien lakisääteiset tarkastukset ja terveystodistusten laatiminen sovittujen terveys- ja kasvinsuojelutoimien ja -vaatimusten noudattamisen osoittamiseksi;

   b) Kanadasta tapahtuvan tuonnin osalta jäsenvaltiot ovat vastuussa sen valvomisesta, että tuonti on Euroopan unionin tuontivaatimusten mukaista; ja

   c) Euroopan komissio on vastuussa yleisestä koordinoinnista, valvontajärjestelmien tarkastuksista ja tarvittavista toimenpiteistä, mukaan lukien lainsäädäntötoimet, joilla varmistetaan tämän sopimuksen mukaisten standardien ja vaatimusten yhdenmukainen soveltaminen.

Kanadan toimivaltaiset viranomaiset

2. Seuraavat tahot ovat vastuussa kotimaassa tuotettuihin, vietyihin ja tuotuihin eläimiin ja eläintuotteisiin sekä kasveihin ja kasvituotteisiin liittyvistä terveys- ja kasvinsuojelutoimista ja terveystodistusten laatimisesta sovittujen terveys- ja kasvinsuojelutoimien noudattamisen osoittamiseksi, ellei muuta ilmoiteta:

   a) the Canadian Food Inspection Agency, jäljempänä ’CFIA’;

   b) the Department of Health, tapauksen mukaan; tai

   c) toiselle osapuolelle ilmoitettu toimielimen seuraaja.

LIITE 5-B

ALUEELLINEN TILANNE

Taudit, joiden osalta voidaan antaa alueellistamista koskevia päätöksiä:

Taudit

1. Suu- ja sorkkatauti
2. Vesikulaarinen stomatiitti
3. Sian vesikulaaritauti
4. Karjarutto
5. Pienten märehtijäin rutto
6. Naudan tarttuva keuhkorutto
7. Lumpy skin -tauti
8. Rift Valley -kuume
9. Bluetongue-tauti
10. Lammas- ja vuohirokko
11. Afrikkalainen hevosrutto
12. Afrikkalainen sikarutto
13. Klassinen sikarutto
14. Lintuinfluenssa, josta on ilmoitettava
15. Newcastlen tauti
16. Venezuelalainen hevosen virusenkefalomyeliitti
17. Epitsoottinen verenvuototauti

Vesieläinten taudit

Osapuolet voivat neuvotella vesieläinten tautien luettelosta Maailman eläintautijärjestön (OIE) vesieläinten terveyttä koskevan säännöstön pohjalta.

LIITE 5-C

ALUEELLISEN TILANTEEN TUNNUSTAMISMENETTELYT

Eläintaudit

Sovitaan myöhemmässä vaiheessa.

Kasvintuhoojat

Sovitaan myöhemmässä vaiheessa.

LIITE 5-D

OHJEET VASTAAVUUDEN MÄÄRITTÄMISEEN, TUNNUSTAMISEEN JA YLLÄPITÄMISEEN

Vastaavuuden määrittäminen ja tunnustaminen

Sovitaan myöhemmässä vaiheessa.

Vastaavuuden ylläpitäminen

1. Jos osapuoli aikoo hyväksyä, muuttaa tai kumota sellaista osa-aluetta koskevan terveys- ja kasvinsuojelutoimen, jonka osalta se on tunnustanut vastaavuuden 5.6 artiklan 3 kohdan a tai b alakohdan mukaisesti, kyseisen osapuolen on

   a) arvioitava, vaikuttaako kyseisen terveys- ja kasvinsuojelutoimen hyväksyminen, muuttaminen tai kumoaminen tunnustamiseen; ja

   b) ilmoitettava toiselle osapuolelle aikomuksestaan hyväksyä, muuttaa tai kumota kyseinen terveys- ja kasvinsuojelutoimi sekä a alakohdan mukaisesta arvioinnista. Ilmoitus on annettava niin aikaisessa vaiheessa, että muutoksia voidaan vielä tehdä ja kommentit ottaa huomioon.

2. Jos osapuoli hyväksyy, muuttaa tai kumoaa sellaista osa-aluetta koskevan terveys- ja kasvinsuojelutoimen, jonka osalta se on tunnustanut vastaavuuden, tuojaosapuolen on jatkettava 5.6 artiklan 3 kohdan a tai b alakohdassa, tapauksen mukaan, tarkoitettua vastaavuuden tunnustamista kyseisen osa-alueen osalta, kunnes se on ilmoittanut viejäosapuolelle, onko tämän täytettävä joitakin erityisedellytyksiä, ja jos näin on, kunnes se on toimittanut tiedon erityisedellytyksistä viejäosapuolelle. Tuojaosapuolen on neuvoteltava viejäosapuolen kanssa näiden erityisedellytysten määrittämisestä.

LIITE 5-E

TERVEYS- JA KASVINSUOJELUTOIMIEN TUNNUSTAMINEN

Yleiset huomautukset

1. Jos osapuoli muuttaa tässä liitteessä mainittua terveys- ja kasvinsuojelutointa, muutettua terveys- ja kasvinsuojelutointa sovelletaan toisen osapuolen tuontiin liitteessä 5-D olevan 2 kohdan mukaisesti. Päivitettyjen terveys- ja kasvinsuojelutoimien osalta seurataan kunkin osapuolen lainsäädännöllisiä julkaisuja.

2. Jos osapuoli katsoo, että tässä liitteessä mainittu erityisedellytys ei ole enää tarpeellinen, se ilmoittaa toiselle osapuolelle 26.5 artiklan mukaisesti, että se ei enää sovella kyseistä erityisedellytystä toisen osapuolen tuontiin.

3. Selkeyden vuoksi todetaan, että tuojaosapuolen terveys- ja kasvinsuojelutoimia, joihin ei muutoin viitata tässä liitteessä, tai tuojaosapuolen toimenpiteitä, jotka eivät ole terveys- ja kasvinsuojelutoimia, sovelletaan toisen osapuolen tuontiin soveltuvin osin.

A JAKSO

Terveyden suojelua koskevat toimet

Terveys- ja kasvinsuojelutoimien ala	Vienti Euroopan unionista Kanadaan			Vienti Kanadasta Euroopan unioniin		
	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset
Siemenneste						
Naudat						
Eläinten terveys	Direktiivi 88/407/ETY	— *Health of Animals Act*, S. C. 1990, c. 21 — *Health of Animals Regulations*, C.R.C., c. 296	Keinosiemennysaseman oltava kliinisesti vapaa paratuberkuloosista	— *Health of Animals Act* — *Health of Animals Regulations* — CFIA Artificial Insemination Program	Direktiivi 88/407/ETY	1. Nautaeläinten tarttuva leukoosi: (seerumi) entsyymi-immunologinen määritys, jäljempänä 'ELISA' Lisäksi valitun luovuttajasonnin emälle olisi luovuttajasonnin vieroituksen jälkeen mahdollisuuksien mukaan tehtävä ELISA-testi nautaeläinten tarttuvan leukoosin varalta negatiivisin tuloksin.

Terveys- ja kasvinsuojelutoimien ala	Vienti Euroopan unionista Kanadaan			Vienti Kanadasta Euroopan unioniin		
	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset
						Siemennesteen vienti Euroopan unionin jäsenvaltioihin edellyttää emän testaamista, kun siemenneste kerätään luovuttajasonnilta ennen kuin tämä saavuttaa 24 kuukauden iän, minkä jälkeen edellytetään ELISA-testiä negatiivisin tuloksin. Testiä ei vaadita, jos valittu luovuttajasonni on peräisin karjasta, joka on akkreditoitu Kanadassa (Canada Health Accredited Herd) nautaeläinten tarttuvan leukoosin osalta; sekä 2. Naudan tarttuva rinotrakeiitti: (seerumi) ELISA Kaikki laitoksessa olevat eläimet on testattava puolivuosittain naudan tarttuvan rinotrakeiitin varalta sellaisissa naudan tarttuvasta rinotrakeiitista vapaissa laitoksissa, jotka on hyväksytty Euroopan unioniin vientiä varten. Ainoastaan naudan tarttuvasta rinotrakeiitista vapaat laitokset saavat viedä siemennestettä Euroopan unioniin.
Alkiot						
In vivo -tuotetut naudan alkiot						
Eläinten terveys	Direktiivi 89/556/ETY	— *Health of Animals Act* — *Health of Animals Regulations*, Part XIII		— *Health of Animals Act* — *Health of Animals Regulations* — CFIA Embryo Export Approval Program	Direktiivi 89/556/ETY Päätökset 2006/168/EY 2007/240/EY	1. Luovuttajanaaraat viettivät keräämistä välittömästi edeltäneet kuusi kuukautta Kanadassa enintään kahdessa karjassa, a) jotka olivat virallisten tietojen mukaan vapaita tuberkuloosista; b) jotka olivat virallisten tietojen mukaan vapaita luomistaudista; c) jotka olivat vapaita nautaeläinten tarttuvasta leukoosista tai joissa yhdelläkään eläimellä ei ilmennyt kliinisiä oireita naudan tarttuvasta leukoosista kolmen edellisen vuoden aikana; ja

Terveys- ja kasvinsuojelutoimien ala	Vienti Euroopan unionista Kanadaan			Vienti Kanadasta Euroopan unioniin		
	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset
						d) joissa yhdelläkään eläimellä ei ilmennyt kliinisiä oireita naudan tarttuvasta rinotrakeiitista / tarttuvasta pustulaarisesta vulvovaginiitista 12 edellisen kuukauden aikana; 2. Kymmenen kilometrin säteellä luovuttajanaaraan sijaintipaikasta ei esiintynyt epitsoottisen verenvuototaudin taudinpurkauksia keräämistä edeltäneiden 30 päivän aikana; sekä 3. Siemenneste kerätään ja varastoidaan CFIA:n hyväksymissä keräyskeskuksissa tai varastoidaan varastointikeskuksissa taikka kerätään ja varastoidaan sellaisen kolmannen maan toimivaltaisen viranomaisen hyväksymissä varastointikeskuksissa, jolla on lupa viedä sitä EU:hun, tai siemenneste viedään EU:sta.

Tuore liha

Märehtijät, hevoseläimet, sikaeläimet, siipikarja sekä tarhatut hirvi- ja jäniseläimet ja sileälastaiset linnut

Kansanterveys	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004 (EY) N:o 2073/2005 (EU) N:o 2015/1375	— *Meat Inspection Act*, R.S.C. 1985, c. 25 (1st Supp.) — *Meat Inspection Regulations, 1990*, S.O.R./90-288 — *Food and Drugs Act*, R.S.C., 1985, c. F-27 — *Food and Drug Regulations*, C.R.C., c. 870	1. Tarttuvan spongiformisen enkefalopatian osalta Kanadan säännöt; 2. Pitkitettyä, viivästettyä sisälmysten poistoa ei sallita; 3. Tuojaosapuolen soveltamat elintarvikkeiden turvallisuutta koskevat mikrobiologiset vaatimukset;	— *Meat Inspection Act* — *Meat Inspection Regulations, 1990* — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations*	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004 (EY) N:o 2073/2005 (EU) N:o 2015/1375	Katso lisäys A

Terveys- ja kasvinsuojelutoimien ala	Vienti Euroopan unionista Kanadaan			Vienti Kanadasta Euroopan unioniin		
	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset
			4. Sellaisenaan syötävien elintarvikkeiden valmistukseen tarkoitettu sianliha testataan tai jäädytetään komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1375 mukaisesti; 5. Veri kerätään suljetulla veren keräysmenetelmällä; sekä 6. Hätäteurastetuista eläimistä saatava liha ei kelpaa kaupattavaksi.			
Lihavalmisteet						
Märehtijät, hevoseläimet, sikaeläimet, siipikarja ja tarhattu riista						
Kansanterveys	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004 (EY) N:o 2073/2005	— *Meat Inspection Act* — *Meat Inspection Regulations, 1990* — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations*	1. Valmisteisiin käytettävän tuoreen lihan on oltava sovellettavien erityisedellytysten mukaista, pois lukien erityisedellytys 4 silloin kun valmis valmiste kuumakäsitellään sellaiseen lämpötilaan, joka on riittävä tuhoamaan trikiinin; 2. Noudatetaan tuojaosapuolen tuotevaatimuksia; sekä 3. Noudatetaan tuojaosapuolen soveltamia elintarvikkeiden turvallisuutta koskevia mikrobiologisia vaatimuksia.	— *Meat Inspection Act* — *Meat Inspection Regulations, 1990* — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations*	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004 (EY) N:o 2073/2005	1. Valmisteisiin käytettävän tuoreen lihan on oltava sovellettavien erityisedellytysten mukaista, pois lukien lisäyksessä A olevassa erityisedellytyksessä 6 oleva a alakohta silloin kun valmis valmiste kuumakäsitellään sellaiseen lämpötilaan, joka on riittävä tuhoamaan trikiinin; 2. Noudatetaan tuojaosapuolen tuotevaatimuksia; sekä 3. Noudatetaan tuojaosapuolen soveltamia elintarvikkeiden turvallisuutta koskevia mikrobiologisia vaatimuksia.

Terveys- ja kasvinsuojelutoimien ala	Vienti Euroopan unionista Kanadaan			Vienti Kanadasta Euroopan unioniin		
	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset
Jauhettu liha, raakalihavalmisteet						
Märehtijät, hevoseläimet, sikaeläimet, siipikarja ja tarhattu riista						
Kansanterveys	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004 (EY) N:o 2073/2005	— *Meat Inspection Act* — *Meat Inspection Regulations, 1990* — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations*	1. Valmisteisiin käytettävän tuoreen lihan on oltava sovellettavien erityisedellytysten mukaista; 2. Noudatetaan tuojaosapuolen tuotevaatimuksia; sekä 3. Noudatetaan tuojaosapuolen soveltamia elintarvikkeiden turvallisuutta koskevia mikrobiologisia vaatimuksia.	— *Meat Inspection Act* — *Meat Inspection Regulations, 1990* — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations*	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004 (EY) N:o 2073/2005	1. Valmisteisiin käytettävän tuoreen lihan on oltava sovellettavien erityisedellytysten mukaista; 2. Noudatetaan tuojaosapuolen tuotevaatimuksia; sekä 3. Noudatetaan tuojaosapuolen soveltamia elintarvikkeiden turvallisuutta koskevia mikrobiologisia vaatimuksia.
Ihmisravinnoksi tarkoitetut jalostetut eläinvalkuaiset						
Märehtijät, hevoseläimet, sikaeläimet, siipikarja ja tarhattu riista						
Kansanterveys	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004	— *Meat Inspection Act* — *Meat Inspection Regulations, 1990* — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations*	1. Valmisteisiin käytettävän tuoreen lihan on oltava sovellettavien erityisedellytysten mukaista, pois lukien erityisedellytys 4 silloin kun valmis valmiste kuumakäsitellään sellaiseen lämpötilaan, joka on riittävä tuhoamaan trikiinin; sekä	— *Meat Inspection Act* — *Meat Inspection Regulations, 1990* — *Food and Drugs Act* — *Food and Drugs Regulations*	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004	1. Valmisteisiin käytettävän tuoreen lihan on oltava sovellettavien erityisedellytysten mukaista, pois lukien lisäyksessä A olevassa erityisedellytyksessä 6 oleva a alakohta silloin kun valmis valmiste kuumakäsitellään sellaiseen lämpötilaan, joka on riittävä tuhoamaan trikiinin; sekä 2. Noudatetaan tuojaosapuolen tuotevaatimuksia.

Terveys- ja kasvinsuojelutoimien ala	Vienti Euroopan unionista Kanadaan			Vienti Kanadasta Euroopan unioniin		
	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset
			2. Noudatetaan tuojaosapuolen tuotevaatimuksia.			
Ihmisravinnoksi tarkoitettu renderöity eläinrasva						
Märehtijät, hevoseläimet, sikaeläimet, siipikarja ja tarhattu riista						
Kansanterveys	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004	— *Meat Inspection Act* — *Meat Inspection Regulations, 1990* — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations*	1. Valmisteisiin käytettävän tuoreen lihan on oltava sovellettavien erityisedellytysten mukaista, pois lukien erityisedellytys 4; sekä 2. Noudatetaan tuojaosapuolen tuotevaatimuksia.	— *Meat Inspection Act* — *Meat Inspection Regulations, 1990* — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations*	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004	1. Valmisteisiin käytettävän tuoreen lihan on oltava sovellettavien erityisedellytysten mukaista, pois lukien lisäyksessä A olevassa erityisedellytyksessä 6 oleva a alakohta; sekä 2. Noudatetaan tuojaosapuolen tuotevaatimuksia.
Ihmisravinnoksi tarkoitetut eläinten suolet						
Nautakarja, lampaat, vuohet ja siat						
Kansanterveys	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004	— *Meat Inspection Act* — *Meat Inspection Regulations, 1990* — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations*	Tarttuvan spongiformisen enkefalopatian osalta noudatetaan Kanadan sääntöjä.	— *Meat Inspection Act* — *Meat Inspection Regulations, 1990* — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations*	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004	Tarttuvan spongiformisen enkefalopatian osalta noudatetaan Euroopan unionin sääntöjä.

Terveys- ja kasvinsuojelutoimien ala	Vienti Euroopan unionista Kanadaan			Vienti Kanadasta Euroopan unioniin		
	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset
Kalastustuotteet ja elävät simpukat						
Ihmisravinnoksi tarkoitetut kala ja kalastustuotteet						
Kansanterveys	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004 (EY) N:o 2073/2005 (EY) N:o 2074/2005	— *Fish Inspection Act*, R.S. C. 1985, c. F-12 — *Fish Inspection Regulations*, C.R.C., c. 802 — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations*	Ilmatiiviisiin säiliöihin pakatun jäädyttämättömän savukalan suolapitoisuuden on oltava vähintään 9 % (vesivaihemenetelmä). Kanadan ja EU:n järjestelmien tarkoituksena on tarjota vastaava suojelun taso mikrobiologisten vaatimusten osalta. Niiden soveltamat lopputuotteen seurantaa koskevat mikrobiologiset vaatimukset kuitenkin poikkeavat toisistaan joiltain osin. Vientituotteiden osalta viejän vastuulla on varmistaa, että tuotteet täyttävät tuojamaan elintarvikkeiden turvallisuutta koskevat vaatimukset.	— *Fish Inspection Act* — *Fish Inspection Regulations* — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations*	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004 (EY) N:o 2073/2005 (EY) N:o 2074/2005	Kanadan ja Euroopan unionin järjestelmien tarkoituksena on tarjota vastaava suojelun taso mikrobiologisten vaatimusten osalta. Kanadan ja Euroopan unionin soveltamat lopputuotteen seurantaa koskevat mikrobiologiset vaatimukset kuitenkin poikkeavat toisistaan joiltain osin. Vientituotteiden osalta viejän vastuulla on varmistaa, että tuotteet täyttävät tuojamaan elintarvikkeiden turvallisuutta koskevat vaatimukset.
Ihmisravinnoksi tarkoitettu päätön suolistettu kala						
Eläinten terveys	Direktiivi 2006/88/EY	— *Health of Animals Act* — *Health of Animals Regulations*, Part XVI — *Reportable Disease Regulations*, S.O.R./91-2		— *Health of Animals Act* — *Health of Animals Regulations*, Part XVI	Direktiivi 2006/88/EY Asetus (EY) N:o 1251/2008	

Terveys- ja kasvinsuojelutoimien ala	Vienti Euroopan unionista Kanadaan			Vienti Kanadasta Euroopan unioniin		
	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset
Ihmisravinnoksi tarkoitetut elävät simpukat, mukaan lukien piikkinahkaiset, vaippaeläimet ja merikotilot						
Kansanterveys	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004 (EY) N:o 2074/2005	— *Fish Inspection Act* — *Fish Inspection Regulations* — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations*	Kanadan ja Euroopan unionin järjestelmien tarkoituksena on tarjota vastaava suojelun taso mikrobiologisten vaatimusten osalta. Kanadan ja Euroopan unionin soveltamat lopputuotteen seurantaa koskevat mikrobiologiset vaatimukset kuitenkin poikkeavat toisistaan joiltain osin. Vientituotteiden osalta viejän vastuulla on varmistaa, että tuotteet täyttävät tuojamaan elintarvikkeiden turvallisuutta koskevat vaatimukset.	— *Fish Inspection Act* — *Fish Inspection Regulations* — Management of Contaminated *Fisheries Regulations*, S.O.R./90-351 — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations*	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004 (EY) N:o 2074/2005	Eläviä simpukoita seurataan simpukkaripulimyrkyn varalta riskiperusteisesti. Kanadan ja Euroopan unionin järjestelmien tarkoituksena on tarjota vastaava suojelun taso mikrobiologisten vaatimusten osalta. Kanadan ja Euroopan unionin soveltamat lopputuotteen seurantaa koskevat mikrobiologiset vaatimukset kuitenkin poikkeavat toisistaan joiltain osin. Vientituotteiden osalta viejän vastuulla on varmistaa, että tuotteet täyttävät tuojamaan elintarvikkeiden turvallisuutta koskevat vaatimukset.
Kanadan virkistyskalastusluvalla pyydetty kala						
Kansanterveys				— *Fish Inspection Act* — *Fish Inspection Regulations*	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004 (EY) N:o 2073/2005	Kanadassa virkistyskalastusluvalla pyydystetyn kalan osalta on ilmoitettava tuojan nimi, ja seuraavien edellytysten on täytyttävä: 1. Kalat on pyydystetty Kanadan kalastusvesillä luvan voimassaoloaikana urheilukalastusta koskevien Kanadan säännösten mukaisesti, ja Kanadassa sovellettavia pyynnin rajoituksia on noudatettu;

Terveys- ja kasvinsuojelutoimien ala	Vienti Euroopan unionista Kanadaan			Vienti Kanadasta Euroopan unioniin		
	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset
						2. Kalat on suolistettu asianmukaisten hygieniaan ja säilytykseen liittyvien toimenpiteiden mukaisesti; 3. Kalat eivät ole myrkyllisistä lajeista eivätkä mahdollisesti biotoksiineja sisältävistä lajeista; sekä 4. Kalat tuodaan Euroopan unioniin kuukauden kuluessa virkistyskalastusluvan viimeisestä voimassaolopäivästä ja niitä ei ole tarkoitettu pidettäviksi kaupan. Mukana seuraavaan asiakirjaan on liitetty virkistyskalastusluvan kopio.
Ihmisravinnoksi tarkoitetut maito ja maitotuotteet						
Pastöroidut juustot ja juustot, jotka on valmistettu pastöroimattomasta (tai alhaisella lämmöllä käsitellystä) maidosta ja raakamaidosta ja joita on kypsytetty vähintään 60 päivää						
Kansanterveys	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004	— *Health of Animals Act* — *Health of Animals Regulations*, s. 34 — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations*, Part B, Division 8 — *Canada Agricultural Products Act*, R.S.C 1985, c. 20 (4th Supp.) — *Dairy Products Regulations*, S.O.R./79-840	Kanadan ja Euroopan unionin järjestelmien tarkoituksena on tarjota vastaava suojelun taso mikrobiologisten vaatimusten osalta. Kanadan ja Euroopan unionin soveltamat lopputuotteen seurantaa koskevat mikrobiologiset vaatimukset kuitenkin poikkeavat toisistaan joiltain osin. Vientituotteiden osalta viejän vastuulla on varmistaa, että tuotteet täyttävät tuojamaan elintarvikkeiden turvallisuutta koskevat vaatimukset.	— *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations*, Part B, Division B — *Canada Agricultural Products Act* — *Dairy Products Regulations*	Päätös 2011/163/EU Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004 (EU) N:o 605/2010	1. Kanadan on arvioitava sellaisten laitosten vaara-analyysin ja kriittisten hallintapisteiden, jäljempänä 'HACCP', järjestelmät, joita ei ole hyväksytty Food Safety Enhancement Program, jäljempänä 'FSEP', HACCP:n mukaisiksi, sen varmistamiseksi, että ne toimivat HACCP-periaatteiden mukaisesti; sekä 2. Vientitodistuksessa on oltava kaksi allekirjoitusta: eläinten terveystodistukset allekirjoittaa virkaeläinlääkäri ja kansanterveyteen liittyvät todistukset allekirjoittaa virallinen tarkastaja. Kanadan ja Euroopan unionin järjestelmien tarkoituksena on tarjota vastaava suojelun taso mikrobiologisten vaatimusten osalta. Kanadan ja Euroopan unionin soveltamat lopputuotteen seurantaa koskevat mikrobiologiset vaatimukset kuitenkin poikkeavat toisistaan joiltain osin. Vientituotteiden osalta viejän vastuulla on varmistaa, että tuotteet täyttävät tuojamaan elintarvikkeiden turvallisuutta koskevat vaatimukset.

Terveys- ja kasvinsuojelutoimien ala	Vienti Euroopan unionista Kanadaan			Vienti Kanadasta Euroopan unioniin		
	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset
Muuksi kuin ihmisravinnoksi tarkoitetut eläinten suolet						
Siat						
Eläinten terveys	Asetus (EY) N:o 1069/2009	— *Health of Animals Act* — *Health of Animals Regulations*, Part IV				
Muuksi kuin ihmisravinnoksi tarkoitetut luut, sarvet ja sorkat sekä niistä valmistetut tuotteet (ei jauho)						
Eläinten terveys				— *Health of Animals Act* — *Health of Animals Regulations*	Asetus (EY) N:o 1069/2009	Päätöksen 97/534/EY mukainen todistus.
Muuksi kuin ihmisravinnoksi tarkoitetut veri ja verituotteet						
Märehtijät						
Eläinten terveys	Asetus (EY) N:o 1069/2009	— *Health of Animals Act* — *Health of Animals Regulations*, Part IV and Part XIV — *Feeds Act*, R.S.C. 1985, c. F-9 — *Feeds Regulations*, 1983, S.O.R./83-593	Tarttuvan spongiformisen enkefalopatian osalta noudatetaan Kanadan sääntöjä.			

Terveys- ja kasvinsuojelutoimien ala	Vienti Euroopan unionista Kanadaan			Vienti Kanadasta Euroopan unioniin		
	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset
Muuksi kuin ihmisravinnoksi tarkoitetut mehiläistuotteet						
Eläinten terveys	Asetus (EY) N:o 1069/2009	— *Health of Animals Act* — *Health of Animals Regulations*, Part VI	Tuotteita on käsiteltävä, esimerkiksi pakastekuivauksella, säteilytyksellä tai tyhjiöpakkaamalla.	— *Health of Animals Act* — *Health of Animals Regulations* — Mehiläis-tuotteita koskeva määräys TAHD-DSAT-IE-2001-3-6, 5. tammikuuta 2011	Asetus (EY) N:o 1069/2009	1. Ihmisravinnoksi tai eläinten rehuksi tai teolliseen käyttöön tarkoitetuille mehiläishoitotuotteille ei ole asetettu rajoituksia; sekä 2. Mehiläisten rehuksi tarkoitetut mehiläishoitotuotteet on käsiteltävä.
Villa, höyhenet ja karva						
Villa						
Eläinten terveys	Asetus (EY) N:o 1069/2009	— *Health of Animals Act* — *Health of Animals Regulations*, Part IV	Alkuperätodistus	— *Health of Animals Act* — *Health of Animals Regulations*	Asetus (EY) N:o 1069/2009	
Sianharjakset						
Eläinten terveys	Asetus (EY) N:o 1069/2009	— *Health of Animals Act* — *Health of Animals Regulations*, Part IV	Alkuperätodistus	— *Health of Animals Act* — *Health of Animals Regulations*	Asetus (EY) N:o 1069/2009	
Ihmisravinnoksi tarkoitetut kuorimunat ja munatuotteet						
Eläinten terveys	Direktiivit 90/539/ETY 2002/99/EY	— *Health of Animals Act* — *Health of Animals Regulations*, Part III and Part IV (kuorimunat ja munatuotteet)	1. Alkuperävakuutus; sekä 2. Eläinlääkärintodistus	*Egg Products – Import Procedures*, AHPD-DSAE-IE-2001-5-3, 20. joulukuuta 1995	Direktiivit 90/539/ETY 2002/99/EY	

Terveys- ja kasvinsuojelutoimien ala	Vienti Euroopan unionista Kanadaan			Vienti Kanadasta Euroopan unioniin		
	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset	Kanadan terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Euroopan unionin terveys- ja kasvinsuojelutoimet	Erityisedellytykset
Monialaiset kysymykset						
Luettelo laitoksista	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004	— *Meat Inspection Act* — *Meat Inspection Regulations, 1990* — *Fish Inspection Act* — *Fish Inspection Regulations* — *Canada Agricultural Products Act* — *Dairy Products Regulations*	Tuoreen lihan ja lihavalmisteiden osalta edellytetään luettelointia.	— *Meat Inspection Act* — *Meat Inspection Regulations, 1990* — *Fish Inspection Act* — *Fish Inspection Regulations* — *Canada Agricultural Products Act* — *Dairy Products Regulations*	Asetukset (EY) N:o 852/2004 (EY) N:o 853/2004 (EY) N:o 854/2004	Seuraavia edellytyksiä sovelletaan kaikkiin eläimiin ja eläintuotteisiin, joilla on kansanterveyteen liittyvä tunnustus ja joiden osalta edellytetään luetteloa laitoksista: 1. Kanadan on syötettävä TRACES-järjestelmään luettelo kanadalaisista laitoksista ja tehtaista; sekä 2. Kanadan on annettava takuut siitä, että laitokset täyttävät kaikki tässä luvussa esitetyt edellytykset. Euroopan unioni päivittää ja julkaisee viivyttelemättä luettelon laitoksista.
Vesi	Direktiivi 98/83/EY	— *Canada Agricultural Products Act* — *Dairy Products Regulations* — *Fish Inspection Act* — *Fish Inspection Regulations* — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations* — *Meat Inspection Act* — *Meat Inspection Regulations, 1990*		— *Canada Agricultural Products Act* — *Dairy Products Regulations* — *Fish Inspection Act* — *Fish Inspection Regulations* — *Food and Drugs Act* — *Food and Drug Regulations* — *Meat Inspection Act* — *Meat Inspection Regulations, 1990*	Direktiivi 98/83/EY	

LISÄYS A

ERITYISEDELLYTYKSET, JOTKA KOSKEVAT TIETTYÄ TUONTIA KANADASTA EUROOPAN UNIONIIN

1. Tarttuvan spongiformisen enkefalopatian osalta noudatetaan Euroopan unionin sääntöjä;

2. Ruhoja ei saa kääriä;

3. Dekontaminaation osalta noudatetaan Euroopan unionin sääntöjä;

4. Suomeen ja Ruotsiin tapahtuvassa viennissä sovelletaan komission asetuksessa (EY) N:o 1688/2005 tarkoitettua mikrobiologista testausta;

5. Ante mortem -tarkastus

   Sovelletaan rutiininomaisia ante mortem -tarkastusmenettelyjä ja edellytetään, että CFIA:n eläinlääkäri on paikan päällä, kun ante mortem -tarkastus suoritetaan sellaisille eläimille, jotka aiotaan teurastaa Euroopan unioniin vientiä varten;

6. Post mortem -tarkastus

   a) sianliha:

      komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1375 mukaisesti:

      i) luustolihas testataan trikiinin varalta CFIA:n hyväksymällä validoidulla digestiomenetelmällä CFIA:n laboratoriossa tai CFIA:n kyseistä tarkoitusta varten sertifioimassa laboratoriossa; tai,

      ii) luustolihas kylmäkäsitellään CFIA:n hyväksymällä käsittelyllä;

   b) yli 6 viikon ikäiset nautaeläimet:

      i) maksa: viskeraalipuolen ja lobus caudatuksen tyven viiltäminen sappitiehyeiden tutkimusta varten;

      ii) pää: kaksi alaleuan kanssa yhdensuuntaista viiltoa ulompiin puremalihaksiin;

   c) kotieläiminä pidettävät kavioeläimet:

      komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1375 mukaisesti luustolihas testataan trikiinin varalta CFIA:n hyväksymällä validoidulla digestiomenetelmällä CFIA:n laboratoriossa tai CFIA:n kyseistä tarkoitusta varten sertifioimassa laboratoriossa;

   d) tarhattu riista – villisiat:

      komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1375 mukaisesti luustolihas testataan trikiinin varalta CFIA:n hyväksymällä validoidulla digestiomenetelmällä CFIA:n laboratoriossa tai CFIA:n kyseistä tarkoitusta varten sertifioimassa laboratoriossa;

7. Yleistä hygieniaa koskevat säännölliset tarkastukset:

   Kanadan operatiivisten ja esioperatiivisten terveysvaatimusten lisäksi sovelletaan Amerikan yhdysvaltojen (USA) osalta E. coli- ja salmonella-bakteereja koskevia tuotteiden testausvaatimuksia, sellaisena kuin ne on esitetty liitteessä T – testaus Escherichia coli (E. coli) -bakteerin varalta teurastamoissa – ja liitteessä U – CFIA's Meat Hygiene Manual of Procedures -oppaan luvun 11 USA-jaksossa esitetyt salmonellaa koskevat USDA-suoritestandardit; sekä

8. Noudatetaan tuojaosapuolen soveltamia elintarvikkeiden turvallisuutta koskevia mikrobiologisia vaatimuksia.

B JAKSO

Kasvinsuojelutoimet

Sovitaan myöhemmässä vaiheessa.

LIITE 5-F

LAITOSTEN JA TILOJEN HYVÄKSYMINEN

Sopimuksen 5.7 artiklan 4 kohdan b alakohdassa tarkoitetut edellytykset ja menettelyt ovat seuraavat:

a) tuojaosapuolen toimivaltainen viranomainen on tarvittaessa hyväksynyt tuotteen tuonnin;

b) viejäosapuolen toimivaltainen viranomainen on hyväksynyt kyseisen laitoksen tai tilan;

c) viejäosapuolen toimivaltaisella viranomaisella on oikeus keskeyttää tai peruuttaa laitoksen tai tilan lupa; sekä

d) viejäosapuoli on toimittanut tuojaosapuolen pyytämät olennaiset tiedot.

LIITE 5-G

KASVIEN TERVEYTTÄ KOSKEVIIN ERITYISIIN TUONTIVAATIMUKSIIN LIITTYVÄ MENETTELY

Menettelyn tärkein tavoite on varmistaa, että tuojaosapuoli laatii hyödykkeiden osalta parhaan kykynsä mukaan säänneltyjen tuhoojien luettelon ja ylläpitää sitä siltä osin kuin sen alueella esiintyy kasvien terveyteen liittyviä ongelmia.

1. Jos osapuolet yhdessä määrittävät tietyn hyödykkeen ensisijaiseksi, tuojaosapuolen olisi laadittava alustava tuhoojien luettelo kyseisen hyödykkeen osalta osapuolten sopiman määräajan kuluessa, kun se on saanut viejäosapuolelta

   a) tiedot viejäosapuolen alueen tuhoojatilanteesta ainakin yhden osapuolen sääntelemien tuhoojien osalta; ja

   b) tiedot tuhoojatilanteesta muiden sen alueella esiintyvien tuhoojien osalta kansainvälisten tietokantojen ja muiden käytettävissä olevien tietolähteiden pohjalta.

2. Tuojaosapuolen alustava tuhoojien luettelo voi sisältää tuhoojia, joita jo säännellään sen alueella. Sen lisäksi se voi sisältää potentiaalisia karanteenituhoojia, joiden osalta osapuoli saattaa vaatia riskinarviointia, jos hyödyke katsotaan ensisijaiseksi 3 kohdan mukaisesti.

3. Sellaisen hyödykkeen osalta,

   a) jolle on laadittu alustava tuhoojien luettelo 2 kohdan mukaisesti;

   b) jonka osapuolet määrittävät ensisijaiseksi; ja

   c) josta viejäosapuoli on toimittanut kaikki tuojaosapuolen edellyttämät olennaiset tiedot,

   tuojaosapuolen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet säänneltyjen tuhoojien luettelon laatimiseksi ja vahvistettava kyseistä hyödykettä koskevat erityiset tuontivaatimukset.

4. Jos tuojaosapuoli esittää enemmän kuin yhden kasvinsuojelutoimen, jonka noudattamista edellytetään tiettyä hyödykettä koskevien erityisten tuontivaatimusten täyttämiseksi, viejäosapuolen toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava tuojaosapuolen toimivaltaisille viranomaisille, mitä toimenpidettä tai toimenpiteitä se käyttää sertifiointinsa perustana.

LIITE 5-H

AUDITOINNIN TAI TARKASTUKSEN TEKEMISTÄ KOSKEVAT PERIAATTEET JA OHJEET

Sovitaan myöhemmässä vaiheessa.

LIITE 5-I

VIENTITODISTUSMENETTELY

Eläinten ja eläintuotteiden terveystodistusten mallit

1. Virallisten terveystodistusten on katettava osapuolten välisen kaupan kohteena olevien tuotteiden lähetykset.

Terveystodistukset

2. Vastaavuus tunnustettu: käytettävä terveystodistuksen mallia (toimenpiteiden tai todistusjärjestelmien vastaavuus). Viitataan liitteeseen 5-E:

"Tässä kuvattu [lisätään tuote] on niiden asiaa koskevien [Euroopan unionin / Kanadan] (*) terveys- ja kasvinsuojelutoimien mukainen, joiden on tunnustettu vastaavan [Kanadan / Euroopan unionin] (*) terveys- ja kasvinsuojelutoimia ja Kanadan ja Euroopan unionin välisen laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen liitteen 5-E vaatimuksia [sekä liitteessä 5-E esitettyjä erityisedellytyksiä] (*).

(*) Tarpeeton yliviivataan."

3. Olemassa olevia todistuksia käytetään, kunnes vastaavuuden perusteella laaditut todistukset on annettu.

Todistusten viralliset kielet

4. a) Euroopan unioniin tuonnin yhteydessä todistus on laadittava ainakin yhdellä sen jäsenvaltion virallisista kielistä, jonka rajatarkastusaseman kautta lähetys tulee Euroopan unioniin; ja

   b) Kanadaan tuonnin yhteydessä todistus on laadittava ainakin yhdellä Kanadan virallisista kielistä.

Todistuksen antaminen

5. Todistusten sisältämän tiedon vaihto voi tapahtua paperiasiakirjoihin perustuvan järjestelmän tai sellaisen turvallisen sähköisen tiedonsiirtojärjestelmän avulla, joka tarjoaa vastaavan todistustakuun. Viejäosapuoli voi valita sähköiset viralliset todistukset, jos tuojaosapuoli katsoo niiden tarjoavan vastaavan todistustakuun, mukaan lukien digitaaliset allekirjoitukset ja kiistämättömyysmekanismi. Tuojaosapuolen suostumus yksinomaan sähköisten todistusten käyttöön voidaan vahvistaa joko kirjaamalla se kirjeenvaihdon avulla johonkin tämän luvun liitteistä tai sopimuksen 5.14 artiklan 8 kohdan mukaisesti kirjeenvaihdolla.

6. Euroopan unioni voi vahvistaa tuontitodistusten mallit sellaisille Kanadasta tuotaville eläville eläimille ja eläintuotteille, joilla on yhdennetyssä eläinlääkinnällisessä tietojärjestelmässä, jäljempänä 'Traces', liitteen 5-E mukainen vastaavuusasema.

LIITE 5-J

TUONTITARKASTUKSET JA -MAKSUT

A JAKSO

Tarkastustiheys

Osapuolet voivat tarvittaessa muuttaa tarkastustiheyttä omalla vastuualallaan ottaen huomioon viejäosapuolen ennen vientiä tekemien tarkastusten luonteen, tuojaosapuolen aiemmat kokemukset viejäosapuolesta tuoduista tuotteista, vastaavuuden tunnustamisessa saavutetun edistymisen taikka tässä sopimuksessa tarkoitettujen toimien tai neuvottelujen tuloksena saavutetun edistymisen.

Taulukko 1

Elävien eläinten, eläintuotteiden ja eläimistä saatavien sivutuotteiden lähetyksiä koskevien rajatarkastusten tiheys

Rajatarkastuksen tyyppi	5.10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu toteuttamistiheys
1. **Asiakirjat ja tunnistaminen** Kukin osapuoli suorittaa asiakirja- ja tunnistustarkastuksia kaikille lähetyksille.	
2. **Fyysiset tarkastukset**	
Elävät eläimet	100 prosenttia
Siemenneste, alkiot tai munasolut	10 prosenttia
Ihmisravinnoksi tarkoitetut eläintuotteet Tuore liha, muut eläimenosat mukaan lukien, ja tuotteet, jotka ovat peräisin nautaeläimistä, lampaista, vuohista, sioista ja hevoseläinten lajeista, sellaisena kuin ne on määritelty neuvoston direktiivissä 92/5/ETY Kokonaiset munat Laardi ja renderoidut rasvat Eläinten suolet Gelatiini Siipikarjanliha ja siitä tehdyt valmisteet Kaninliha, (luonnonvaraisen tai tarhatun) riistan liha ja niistä saatavat tuotteet Maito ja maitotuotteet Munatuotteet Hunaja Luut ja luutuotteet Lihavalmisteet ja jauhettu liha Sammakonreidet ja etanat	10 prosenttia
Muuksi kuin ihmisravinnoksi tarkoitetut eläintuotteet Laardi ja renderoidut rasvat Eläinten suolet	10 prosenttia

Rajatarkastuksen tyyppi	5.10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu toteuttamistiheys
Maito ja maitotuotteet Gelatiini Luut ja luutuotteet Kavioeläinten nahat ja vuodat Metsästystrofeet Jalostettu lemmikkieläinten ruoka Lemmikkieläinten ruoan valmistukseen käytettävät raaka-aineet Farmaseuttiseen tai tekniseen käyttöön tarkoitetut raaka-aineet, veri, verituotteet, rauhaset ja elimet Jalostettu (pakattu) eläinvalkuainen Harjakset, villa, karvat ja höyhenet Sarvet ja sarvituotteet, kaviot, sorkat ja niistä valmistetut tuotteet Mehiläistuotteet Siitosmunat Lanta Heinä ja oljet	
Muuksi kuin ihmisravinnoksi tarkoitettu jalostettu eläinvalkuainen (irtotavarana)	100 prosenttia kuuden peräkkäisen lähetyksen osalta (asetuksen (EY) N:o 1069/2009 täytäntöönpanoa koskevan komission asetuksen (EU) N:o 142/2011 mukaisesti), ja jos nämä peräkkäiset kokeet osoittautuvat negatiivisiksi, pistokokeet vähennetään 20 prosenttiin samasta lähteestä tulevien seuraavien irtotavaralähetysten osalta. Jos yhden tällaisen pistokokeen tulos osoittautuu positiiviseksi, toimivaltaisen viranomaisen on otettava näytteet kustakin samasta lähteestä tulevasta lähetyksestä siihen saakka, että kuusi peräkkäistä koetta jälleen osoittautuvat negatiivisiksi.
Elävät simpukat	15 prosenttia
Ihmisravinnoksi tarkoitetut kala ja kalastustuotteet	
Kalastustuotteet ilmatiiviisti suljetuissa astioissa, joiden tarkoituksena on pitää tuotteiden lämpötila vakaana ympäristön lämpötilasta huolimatta, tuore ja jäädytetty kala, kuivatut kalastustuotteet, suolatut kalastustuotteet tai kuivatut ja suolatut kalastustuotteet	15 prosenttia
Muut kalastustuotteet	
Elävät äyriäiset tai tuore kala, jolta on poistettu pää ja sisälmykset ilman muuta manuaalista käsittelyä	2 prosenttia

Tätä liitettä sovellettaessa 'lähetyksellä' tarkoitetaan saman tyyppisten tuotteiden määrää, joka sisältyy samaan terveystodistukseen tai asiakirjaan, joka kuljetetaan samalla kuljetuksella, jolla on yksi lähettäjä ja joka on peräisin samasta viejäosapuolesta tai tämän osasta.

B JAKSO

Maksut

Sovitaan myöhemmässä vaiheessa.

LIITE 8-A

PAKKOLUNASTUS

Osapuolet vahvistavat yhteisymmärryksensä seuraavista seikoista:

1. Pakkolunastus voi olla välitöntä tai välillistä:

   a) kyseessä on välitön pakkolunastus, kun sijoitus kansallistetaan tai muulla tavalla pakkolunastetaan suoraan siirtämällä omistusoikeus virallisesti tai takavarikoimalla; ja

   b) kyseessä on välillinen pakkolunastus, kun osapuolen toimenpiteellä tai joukolla toimenpiteitä on sama vaikutus kuin välittömällä pakkolunastuksella siten, että se merkittävällä tavalla estää asianomaista sijoittajaa hyödyntämästä sijoituksensa perusominaisuuksia, käyttöoikeus mukaan luettuna, nauttimasta siitä ja myymästä sitä ilman, että omistusoikeus siirretään virallisesti tai takavarikoidaan.

2. Sen määrittäminen, onko osapuolen toimenpiteessä tai joukossa toimenpiteitä tietyssä tilanteessa kyse välillisestä pakkolunastuksesta, edellyttää tapauskohtaista ja tosiasioihin perustuvaa selvitystä, jossa otetaan huomioon muun muassa seuraavat seikat:

   a) toimenpiteen tai toimenpiteiden joukon taloudellinen vaikutus, vaikkakaan se, että toimenpiteellä tai joukolla toimenpiteitä on haitallinen vaikutus sijoituksen taloudelliseen arvoon, ei yksinään tarkoita, että kyseessä on välillinen pakkolunastus;

   b) osapuolen toimenpiteen tai toimenpiteiden joukon kesto;

   c) se, missä määrin toimenpide tai joukko toimenpiteitä vaikuttaa haitallisesti sijoitukseen perustuviin selkeisiin ja kohtuullisiin odotuksiin; ja

   d) toimenpiteen tai toimenpiteiden joukon luonne, erityisesti niiden tavoite, laajuus ja tarkoitus.

3. Selkeyden vuoksi todetaan, että osapuolen ei-syrjivät toimenpiteet, joka on suunniteltu ja toteutettu oikeutettujen julkisten politiikan tavoitteiden kuten terveyden, turvallisuuden tai ympäristön suojaamiseksi, eivät muodosta välillistä pakkolunastusta, lukuun ottamatta niitä harvinaisia tapauksia, joissa toimenpiteen tai toimenpiteiden joukon vaikutus on tavoitteeseen nähden niin voimakas, että se vaikuttaa ilmeisen kohtuuttomalta.

LIITE 8-B

JULKINEN VELKA

1. Tässä liitteessä tarkoitetaan

   sovitulla uudelleenjärjestelyllä osapuolen velan uudelleen järjestelyä tai uudelleen sovittamista seuraavasti:

   a) velkainstrumenttien mukauttaminen tai muuttaminen niiden ehtojen mukaisesti, mukaan lukien niihin sovellettava laki, tai

   b) velkojen vaihto tai muu samanlainen prosessi, jossa ne, joiden hallussa on vähintään 75 prosenttia jäljellä olevan, uudelleenjärjestelyjen kohteena olevan velan koko pääomamäärästä, ovat suostuneet tällaiseen velkojen vaihtoon tai muuhun prosessiin; ja

   velkainstrumenttiin **sovellettavalla lailla** oikeudenkäyttöalueella kyseiseen velkainstrumenttiin sovellettavaa lainsäädäntöä.

2. Kannetta, jonka mukaan osapuolen velan uudelleenjärjestely rikkoo C ja D jakson mukaisia velvollisuuksia, ei voida esittää tai, jos sellainen on jo esitetty, kanne ei voi jatkua F jakson mukaisesti, jos uudelleenjärjestely on sovittu uudelleenjärjestely esittämisen ajankohtana tai se muuttuu sovituksi uudelleenjärjestelyksi esittämisen jälkeen, lukuun ottamatta kannetta, jonka mukaan uudelleenjärjestely on 8.6 tai 8.7 artiklan vastainen.

3. Sen estämättä, mitä 8.22 artiklan 1 kohdan b alakohdassa määrätään, ja jollei 2 kohdasta muuta johdu, osapuolen sijoittaja ei saa esittää F jakson mukaisesti kannetta, jonka mukaan osapuolen velan uudelleenjärjestely rikkoo C ja D jakson mukaisia velvollisuuksia (muut kuin 8.6 ja 8.7 artikla) ([1]), ellei kantajan kirjallisen neuvottelupyynnön esittämispäivästä ole kulunut 270 päivää 8.19 artiklan mukaisesti.

4. Selkeyden vuoksi todetaan, että **osapuolen velalla** tarkoitetaan osapuolen minkä tahansa hallintotason velkainstrumenttia.

([1]) Selkeyden vuoksi todetaan, että pelkät osapuolen tietyille sijoittajille tai sijoituksille myöntämän kohtelun erot, jotka perustuvat oikeutettuihin politiikan tavoitteisiin velkakriisin tai velkakriisin uhan yhteydessä, mukaan lukien kohtelussa esiintyvät erot, jotka johtuvat kelpoisuudesta velkojen uudelleenjärjestelyyn, eivät merkitse 8.6 tai 8.7 artiklan rikkomista.

LIITE 8-C

RIITOJEN RATKAISUMEKANISMIN ULKOPUOLELLE JÄTTÄMINEN

Säädöksen *Investment Canada Act*, R.S.C. 1985, c. 28 (1st Supp.) mukaisen tarkastelun jälkeen tehtävään Kanadan päätökseen siitä, sallitaanko tarkastelun kohteena oleva sijoitus vai ei, ei sovelleta F jakson riitojenratkaisumenettelyä koskevia määräyksiä eikä kahdennenkymmenennenyhdeksännen luvun (Riitojen ratkaiseminen) määräyksiä. Selkeyden vuoksi todetaan, että soveltamatta jättäminen ei vaikuta osapuolen oikeuteen vedota kahdennenkymmenennenyhdeksännen luvun (Riitojen ratkaiseminen) määräyksiin siltä osin kuin on kyse toimenpiteen yhdenmukaisuudesta osapuolen varausten kanssa, sellaisina kuin ne esitetään tapauksen mukaan liitteessä I, II tai III olevassa osapuolen luettelossa.

LIITE 8-D

8.12 ARTIKLAN 6 KOHTAA KOSKEVA YHTEINEN JULISTUS

Pitäen mielessä, että sijoittajien ja valtioiden välisten sijoitusriitojen ratkaisemista varten perustetun tuomioistuimen tarkoituksena on panna täytäntöön 8.18 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut velvollisuudet ja että ne eivät ole mekanismi, jolla haetaan muutosta kansallisten tuomioistuinten tuomioihin, osapuolet muistuttavat, että kunkin osapuolen kansalliset tuomioistuimet ovat vastuussa teollis- ja tekijänoikeuksien olemassaolon ja pätevyyden määrittämisestä. Lisäksi osapuolet tunnustavat, että kukin osapuoli voi vapaasti valita tarkoituksenmukaiset menettelyt tämän sopimuksen teollis- ja tekijänoikeuksia koskevien määräysten sisällyttämiseksi omaan oikeusjärjestykseensä ja -käytäntöönsä. Osapuolet sopivat tarkastelevansa teollis- ja tekijänoikeuksien sekä sijoittamista koskevien määräysten suhdetta kolmen vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta tai osapuolen pyynnöstä. Tarkastelun lisäksi osapuolet voivat tarvittavassa laajuudessa laatia sitovia tulkintoja sen varmistamiseksi, että tämän sopimuksen mukaista sijoitusten suojan soveltamisalaa tulkitaan asianmukaisesti 8.31 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

LIITE 8-E

8.16 ARTIKLAA, 9.8 ARTIKLAA JA 28.6 ARTIKLAA KOSKEVA YHTEINEN JULISTUS

8.16 artiklan (Etujen kieltäminen), 9.8 artiklan ja 28.6 (Kansallinen turvallisuus) artiklan osalta osapuolet vahvistavat yhteisymmärryksensä siitä, että toimenpiteisiin, jotka ”liittyvät kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseen”, sisältyy myös ihmisoikeuksien suojeleminen.

LIITE 8-F

SÄÄDÖSTÄ *INVESTMENT CANADA ACT* KOSKEVA KANADAN JULISTUS

Kun tämä sopimus on pantu täytäntöön, Kanada nostaa säädöksessä *Investment Canada Act*, R.S.C. 1985, c. 28 (1st Supp.), jäljempänä 'ICA', vahvistetun tarkastelua koskevan kynnysarvon 1,5 miljardiin Kanadan dollariin.

ICA:an myöhemmin tehtäviin mahdollisiin muutoksiin sovellettaisiin vaatimusta, jonka mukaan tällaisilla muutoksilla ei voitaisi vähentää ICA:n vastaavuutta tämän sopimuksen mukaisiin sijoitusvelvollisuuksiin nähden.

Kuten Kanadan ICA:ta koskevassa varauksessa (Liite 1-C-1) vahvistetaan, korkeampaa kynnysarvoa sovelletaan sellaisten Euroopan unionin sijoittajien kanadalaisia yrityksiä koskeviin yritysostoihin, jotka eivät ole valtionyhtiöitä. Sen määrittäminen, onko ostaja Euroopan unionin sijoittaja, perustuisi siihen, onko Euroopan unionin kansalaisella laillinen määräysvalta hankkijassa tai, omistusenemmistön puuttuessa, onko Euroopan unionin kansalaisilla tosiasiallinen määräysvalta hankkijassa esimerkiksi äänivallan hallussapidon kautta tai hallituksen jäsenten kansalaisuuden kautta. Myös sellaiset Euroopan unionin yritykset, jotka ovat sellaisten maiden kansalaisten määräysvallassa, joiden kanssa Kanadalla on voimassa oleva vapaakauppasopimus ja joiden kanssa Kanada on tehnyt sijoittamiseen liittyviä sitoumuksia, hyötyisivät korkeammasta kynnysarvosta.

Kun tämä sopimus tulee voimaan, Kanada aikoo muuttaa ICA:ta edellä mainittua korkeampaa tarkastelun kynnysarvoa koskevien tarvittavien muutosten tekemiseksi.

LIITE 9-A

RAJATYLITTÄVÄN PALVELUNTARJONNAN KANSALLISTA KOHTELUA KOSKEVA YHTEISYMMÄRRYS

1. EU-osapuoli ja Kanada ovat yhtä mieltä 9.3 artiklan soveltamisesta 9.1 artiklassa määriteltyä rajatylittävää palveluntarjontaa tai osapuolen luonnollisen henkilön toisen osapuolen alueella tarjoamaa palveluntarjontaa koskevaan kohteluun, jonka on myöntänyt Kanadan provinssi- tai territoriotason hallinto tai Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion hallinto tai jossakin jäsenvaltiossa toimiva hallinto.

2. ”Kohtelua, joka on vähintään yhtä edullinen kuin kyseisen hallinnon vastaavissa tilanteissa omille palveluntarjoajilleen ja palveluilleen myöntämä edullisin kohtelu” ei sovelleta 9.3 artiklan nojalla toisen osapuolen henkilöihin tai tämän henkilön tarjoamiin palveluihin, jos

   a) Kanadan tapauksessa provinssi- tai territoriotason hallinto myöntää edullisemman kohtelun sellaiselle palveluntarjoajalle, joka on muun Kanadan provinssi- tai territoriotason hallinnon henkilö, tai tämän henkilön tarjoamille palvelulle; ja

   b) EU-osapuolen tapauksessa:

      i) Euroopan unionin jäsenvaltion hallinto myöntää edullisemman kohtelun sellaiselle palveluntarjoajalle, joka on muun Euroopan unionin jäsenvaltion henkilö, tai tällaisen henkilön tarjoamille palvelulle;

      ii) Euroopan unionin jäsenvaltion alueellinen hallinto myöntää edullisemman kohtelun sellaiselle palveluntarjoajalle, joka on kyseisen Euroopan unionin jäsenvaltion muun alueen henkilö, tai tällaisen henkilön tarjoamille palvelulle; ja

   c) edellä a ja b alakohdassa tarkoitettu edullisempi kohtelu myönnetään näiden hallintojen välillä sovellettavien erityisten keskinäisten oikeuksien ja velvollisuuksien nojalla.

3. EU-osapuolen osalta 2 kohta sisältää erityisesti *Euroopan unionin toiminnasta* Lissabonissa 13 päivänä joulukuuta 2007 *tehdyn sopimuksen* mukaisesti myönnetyn kohtelun henkilöiden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden osalta sekä kaikkien mainitun sopimuksen nojalla hyväksyttyjen toimenpiteiden nojalla myönnetyn kohtelun. Jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion hallinto tai jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa toimiva hallinto voi *Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen* perusteella myöntää edullisemman kohtelun muun Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaisille tai muun Euroopan unionin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti muodostetuille yrityksille, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai rekisteröity toimipaikka on Euroopan unionissa, sekä tällaisten luonnollisten henkilöiden tai yritysten tarjoamille palveluille.

4. Kanadan osalta 2 kohta sisältää erityisesti Kanadan hallituksen ja sen provinssien ja territorioiden hallitusten välillä 18. heinäkuuta 1994 tehdyn, Kanadan sisäistä kauppaa koskevan sopimuksen *Canadian Agreement on Internal Trade*, jäljempänä ”AIT”, mukaisesti myönnetyn kohtelun sekä AIT:n tai alueellisten, henkilöiden ja palveluiden vapaata liikkuvuutta koskevien sopimusten nojalla hyväksyttyjen toimenpiteiden mukaisesti myönnetyn kohtelun. Kanadan provinssi- tai territoriotason hallinto voi myöntää edullisemman kohtelun AIT:n ja mainittujen alueellisten sopimusten nojalla AIT:n tai alueellisten sopimusten osapuolen alueella asuville luonnollisille henkilöille tai yrityksille, jotka on muodostettu AIT:n tai alueellisten sopimusten osapuolen lainsäädännön mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Kanadassa, sekä tällaisten luonnollisten henkilöiden tai yritysten tarjoamille palveluille.

LIITE 9-B

UUSIA PALVELUJA, JOITA EI OLE LUOKITELTU YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN YHTEISESSÄ TAVARALUOKITUKSESSA (CPC 1991), KOSKEVA YHTEISYMMÄRRYS

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että kahdettatoista lukua (Sisäinen sääntely) ja 9.3, 9.5 ja 9.6 artiklaa ei sovelleta toimenpiteeseen, joka koskee uutta palvelua, jota ei voida luokitella CPC 1991:n mukaisesti.

2. Siinä määrin kuin se on mahdollista, osapuolet ilmoittavat toisilleen 1 kohdassa tarkoitettua uutta palvelua koskevasta, kahdennentoista luvun (Sisäinen sääntely) sekä 9.3, 9.5 ja 9.6 artiklan vastaisesta toimenpiteestä ennen sen hyväksymistä.

3. Osapuolen pyynnöstä osapuolet käynnistävät neuvottelut uuden palvelun sisällyttämiseksi tämän sopimuksen soveltamisalaan.

4. Selkeyden vuoksi todetaan, että 1 kohtaa ei sovelleta olemassa olevaan palveluun, joka voitaisiin luokitella CPC 1991:n mukaisesti mutta jota ei aiemmin voitu toimittaa rajatylittävästi teknisistä syistä.

LIITE 9-C

KURIIRIPALVELUJA KOSKEVA YHTEISYMMÄRRYS

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä 8.2 artiklan 2 kohdan a alakohdan (Soveltamisala) ja 9.2 artiklan 2 kohdan e alakohdan (Soveltamisala) soveltamisesta seuraavassa esitetyn mukaisesti.

2. Osapuolet vahvistavat, että kuriiripalvelut kuuluvat kahdeksannen luvun (Sijoitukset) ja yhdeksännen luvun (Rajatylittävä palvelukauppa) soveltamisalaan, ja niihin sovelletaan liitteissä I ja II olevissa osapuolten luetteloissa esitettyjä varauksia. Selkeyden vuoksi todetaan, että kahdeksannen luvun ja yhdeksännen luvun nojalla kuriiripalveluille myönnettävään kohteluun ei sisälly lentoliikenneoikeuksien myöntäminen kuriiripalvelujen tarjoajille. Näihin oikeuksiin sovelletaan Brysselissä 17 päivänä joulukuuta 2009 ja Ottawassa 18 päivänä joulukuuta 2009 tehtyä *Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kanadan välistä lentoliikennesopimusta*.

LIITE 10-A

LUETTELO EUROOPAN UNIONIN JÄSENVALTIOIDEN YHTEYSPISTEISTÄ

Tätä liitettä sovellettaessa käytetään liitteessä 10-E olevassa 8 kohdassa määriteltyjä lyhenteitä.

AT

Oleskeluluvat ja viisumit:

Osasto III/4 – Oleskeluluvat, väestörekisteri ja kansalaisuusasiat

Liittovaltion sisäministeriö

Työmarkkinat:

EU:n työmarkkinalainsäädäntö ja työmarkkinalainsäädännön kansainväliset kysymykset

Liittovaltion työ-, sosiaali- ja kuluttajansuoja-asiain ministeriö

BE

Direction générale Potentiel économique

Politique Commerciale

BG

Kansainvälisestä työvoiman muuttoliikkeestä ja sovittelusta vastaava johtaja

Työvoimatoimisto

CY

Väestörekisteristä ja muuttoliikkeestä vastaavan osaston johtaja

Sisäministeriö

CZ

Teollisuus- ja kauppaministeriö

Yleisestä kauppapolitiikasta ja kansainvälisistä taloudellisista organisaatioista vastaava osasto

DE

CETA-neuvonantaja

Kanadalais-saksalainen teollisuus- ja kauppakamari

DK

Tanskan työmarkkina- ja työvoimavirasto

Työministeriö

EE

Muuttoliike- ja rajapolitiikan osaston päällikkö

Viron sisäministeriö

EL

Oikeus- ja sisäasioita sekä Schengeniä käsittelevä osasto

Ulkoasiainministeriö

ES

Työ- ja sosiaaliasiainministeriö

Talous- ja kilpailukykyministeriö – Kaupan ja investointien pääosasto

FI

Maahanmuuttoyksikkö, työntekijöitä koskevat asiat

Maahanmuuttovirasto

FR

Direction générale des étrangers en France (DGEF).

Ministère de l'Intérieur

HR

Kauppapolitiikan osaston päällikkö

Ulko- ja Eurooppa-asiain ministeriö

HU

Kauppapolitiikan osasto

Ulkoasiain- ja ulkomaankauppaministeriö

IE

Immigration and Citizenship Policy Division (Maahanmuutto- ja kansalaisuuspolitiikan osasto)

Irish Naturalisation & Immigration Service (Irlannin maahanmuutto- ja kansalaisuusvirasto)

IT

Kauppapolitiikan osasto

Taloudellisen kehityksen ministeriö

LT

Kansainvälisistä taloudellisista organisaatioista vastaava osasto

Ulkoisista taloudellisista suhteista vastaava osasto

Liettuan tasavallan ulkoasiainministeriö

LU

Bureau des Passeports, Visas et Légalisations

Ulkoasiainministeriö

LV

Latvian kansalaisuus- ja maahanmuuttovirasto

MT

Director Citizenship and Expatriate Affairs (Kansalaisuudesta ja ulkomaille muuttaneiden asioista vastaava johtaja)

Citizenship and Expatriate Affairs Department (Kansalaisuudesta ja ulkomaille muuttaneiden asioista vastaava osasto)

Ministry for Home Affairs & National Security (Sisäasiain ja kansallisen turvallisuuden ministeriö)

NL

Taloudellisista suhteista ulkomaihin vastaava osasto

Ulkoasiainministeriö

PT

Konsuliasioista ja portugalilaisyhteisöistä vastaava osasto

Ulkoasiainministeriö

PL

Kauppapolitiikan osasto

Talousministeriö

RO

Oleskelusta/asumisesta EU:ssa, ETA-kansalaisuudesta ja kolmansien maiden kansalaisuudesta vastaava yksikkö – maahanmuutto-osasto

Maahanmuuton tarkastuslaitos (GII)

SE

Kauppakollegio

Oikeusministeriö, Maahanmuuton ja turvapaikkapolitiikan osasto

SI

Maahanmuuttopolitiikan ja lasinsäädännön osasto

Maahanmuuttotoimisto

Sisäisiä hallinnollisia asioita, maahanmuuttoa ja kansalaisuutta käsittelevä osasto

Sisäministeriö

SK

Ulkomaalaisasioita käsittelevä poliisiviranomainen

Rajavartiolaitos ja poliisivoimien ylijohdon ulkomaalaisasioita käsittelevä yksikkö

Kauppapolitiikan osasto

Talousministeriö

UK

Head of Migration Policy (Maahanmuuttopolitiikan päällikkö)

Immigration and Border Policy Directorate (Maahanmuutosta ja rajavartiolaitoksesta vastaava osasto)

Home Office (Sisäministeriö)

LIITE 10-B

VARAUMAT JA POIKKEUKSET, JOITA TIETYISSÄ EUROOPAN UNIONIN JÄSENVALTIOISSA SOVELLETAAN AVAINHENKILÖSTÖÖN JA LYHYTAIKAISIIN LIIKEMATKALAISIIN

1. Tässä liitteessä mainittuihin olemassa oleviin vaatimustenvastaisiin toimenpiteisiin ei sovelleta 10.7 ja 10.9 artiklaa vaatimustenvastaisuuden osalta.

2. Tässä liitteessä mainittu toimenpide voidaan pitää voimassa, uusia tai muuttaa taikka sen voimassaoloa voidaan jatkaa edellyttäen, että muutos ei vähennä toimenpiteen vastaavuutta 10.7 tai 10.9 artiklan osalta, siihen nähden millaisena se oli voimassa ennen muutosta. ([1])

3. Sijoitustarkoituksessa tulevat liikematkalaiset

Kaikki toimialat	**AT:** Liikematkalaisen on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: ei sitoumuksia. **CZ:** Sijoitustarkoituksessa tulevan liikematkalaisen on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: ei sitoumuksia. **SK:** Sijoitustarkoituksessa tulevan liikematkalaisen on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: ei sitoumuksia. Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa. **UK:** Oleskelun sallittu kesto: enintään 90 päivää kahdentoista kuukauden ajanjaksolla. Liikematkalaisen on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: ei sitoumuksia.

4. Sijoittajat

Kaikki toimialat	**AT:** Taloudellinen tarveharkinta. **CZ, SK:** Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa, jos sijoittaja on yrityksen palveluksessa. **DK:** Enintään 90 päivää kuuden kuukauden ajanjaksolla. Yrityksen perustaminen itsenäisenä elinkeinonharjoittajana Tanskaan edellyttää sijoittajalta työlupaa. **FI:** Sijoittajan on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa keskijohdossa tai ylimmässä johdossa. **HU:** Oleskelun kesto voi olla enintään 90 päivää, jos sijoittaja ei ole Unkarissa yrityksen palveluksessa. Jos sijoittaja on Unkarissa yrityksen palveluksessa, edellytetään taloudellista tarveharkintaa. **IT:** Jos sijoittaja ei ole yrityksen palveluksessa, edellytetään taloudellista tarveharkintaa. **LT, NL, PL:** Sijoittajien luokkaa ei tunnusteta sellaisten luonnollisten henkilöiden osalta, jotka edustavat sijoittajaa. **LV:** Ennen sijoittamisvaihetta oleskelun kesto on enintään 90 päivää kuuden kuukauden ajanjaksolla. Sijoittamisen tapahduttua kestoa voidaan pidentää yhteen vuoteen riippuen kansallisen lainsäädännön perusteista ja alasta sekä tehdyn sijoituksen suuruudesta. **UK:** Sijoittajien luokkaa ei tunnusteta: ei sitoumuksia.

5. Yrityksen sisäisesti siirretyt työntekijät (asiantuntijat ja johto):

Kaikki toimialat	**BG:** Bulgarialaisen yrityksen palveluksessa olevien ulkomaisten luonnollisten henkilöiden määrä ei saa olla suurempi kuin kymmenen prosenttia kunkin bulgarialaisen yrityksen palveluksessa olevien Euroopan unionin kansalaisten keskimääräisestä vuotuisesta määrästä. Jos työntekijöitä on alle 100, määrä voi ylittää kymmenen prosenttia, jos siihen saadaan lupa.

([1]) Tätä kohtaa ei sovelleta Yhdistyneen kuningaskunnan varaumiin.

	AT, CZ, SK, UK: Yrityksen sisäisesti siirretyn työntekijän on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: ei sitoumuksia. **FI:** Johdon on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa. **HU:** Luonnolliset henkilöt, jotka ovat olleet yrityksen osakkaita, eivät voi olla sisäisesti siirrettyjä työntekijöitä.

6. Yrityksen sisäisesti siirretyt työtekijät (korkeakoulututkinnon suorittaneet harjoittelijat)

Kaikki toimialat	**AT, CZ, FR, DE, ES, HU, SK:** Korkeakoulututkinnon suorittaneen harjoittelijan siirtämisen perusteena olevalla koulutuksella on oltava yhteys korkeakoulututkinnon suorittaneen harjoittelijan suorittamaan tutkintoon. **BG, HU:** Taloudellinen tarveharkinta. **CZ, FI, SK, UK:** Korkeakoulututkinnon suorittaneen harjoittelijan on oltava muun yrityksen kuin voittoa tavoittelemattoman yhteisön palveluksessa, muuten: ei sitoumuksia.

7. Lyhytaikaiset liikematkalaiset

Kaikki liitteessä 10-D mainitut toiminnot	**DK, HR:** Edellytyksenä on työlupa sekä taloudellinen tarveharkinta, jos lyhytaikainen liikematkalainen tarjoaa palvelua Tanskan tai Kroatian alueella. **LV:** Sopimusperusteisten toimintojen suorittaminen / palvelujen tarjoaminen edellyttää työlupaa. **SK:** Palvelujen tarjoaminen Slovakian alueella edellyttää työlupaa, sekä taloudellista tarveharkintaa, kun seitsemän päivää kuukaudessa tai 30 päivää kalenterivuodessa ylittyvät. **UK:** Lyhytaikaisten liikematkalaisten luokkaa ei tunnusteta: ei sitoumuksia.
Tutkimus ja suunnittelu	**AT:** Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa, pois lukien tieteen ja tilastoalan tutkijoiden tutkimustoimet. **NL:** Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa.
Markkinointitutkimus	**AT:** Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa. Taloudellista tarveharkintaa koskevasta vaatimuksesta luovutaan tutkimus- ja analysointitoimintojen osalta, jos seitsemän päivää kuukaudessa tai 30 päivää kalenterivuodessa ei ylity. Edellytetään yliopistotutkintoa. **NL:** Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa.
Messut ja näyttelyt	**AT:** Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa, kun toiminta ylittää seitsemän päivää kuukaudessa tai 30 päivää kalenterivuodessa.
Myynnin- tai vuokrauksenjälkeiset palvelut	**AT:** Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa. Taloudellista tarveharkintaa koskevasta vaatimuksesta luovutaan sellaisten luonnollisten henkilöiden osalta, jotka kouluttavat työntekijöitä tarjoamaan palveluja ja joilla on harvinaista tietämystä. **CZ:** Edellytetään työlupaa, kun seitsemän päivää kuukaudessa tai 30 päivää kalenterivuodessa ylittyvät. **FI:** Toiminnosta riippuen saatetaan edellyttää oleskelulupaa. **SE:** Työlupaa edellytetään, paitsi kun kyseessä ovat i) henkilöt, jotka osallistuvat koulutukseen, testaamiseen, toimitusten valmisteluun tai viimeistelyyn taikka näiden tyyppisiin toimintoihin liiketoimen yhteydessä, tai ii) asentajat tai tekniset neuvonantajat kiireellisen koneiden asentamisen tai korjaamisen yhteydessä hätätilanteessa ja enintään kahden kuukauden ajan. Taloudellista tarveharkintaa ei sovelleta.

Liiketoimet	**AT:** Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa, kun toiminta ylittää seitsemän päivää kuukaudessa tai 30 päivää kalenterivuodessa. **FI:** Luonnollisen henkilön on tarjottava palveluja toisen osapuolen alueella sijaitsevan yrityksen työntekijänä. **NL:** Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa.
Matkailualan henkilökunta	**NL:** Edellytetään työlupaa sekä taloudellista tarveharkintaa. **FI:** Luonnollisen henkilön on tarjottava palveluja toisen osapuolen alueella sijaitsevan yrityksen työntekijänä. **PL:** Ei sitoumuksia. **SE:** Edellytetään työlupaa, paitsi turistibussien kuljettajien ja henkilöstön osalta. Taloudellista tarveharkintaa ei sovelleta.
Kääntäminen ja tulkkaus	**AT, NL:** Edellytetään työlupaa, sekä taloudellista tarveharkintaa. **PL:** Ei sitoumuksia.

LIITE 10-C

TEKNIIKAN JA TIETEEN ERI ALOJEN ASIANTUNTIJOIDEN PÄTEVYYDEN VASTAAVUUS

Tätä sopimusta sovellettaessa:

a) tekniikan eri alojen asiantuntijat (CPC 8672 ja 8673): kolmevuotisen keskiasteen jälkeisen tutkinnon suorittamisen virallisesti tunnustetussa insinööritekniikan laitoksessa katsotaan vastaavan yliopistotutkintoa; ja

b) tieteen eri alojen asiantuntijat (CPC 881, 8671, 8674, 8676, 851, 852, 853, 8675 ja 883): kolmevuotisen keskiasteen jälkeisen tutkinnon suorittamisen virallisesti tunnustetussa laitoksessa maatalouden, arkkitehtuurin, biologian, kemian, fysiikan, metsätieteiden, geologian, geofysiikan, kaivosalan tai energian opintoalalla katsotaan vastaavan yliopistotutkintoa.

LIITE 10-D

LYHYTAIKAISTEN LIIKEMATKALAISTEN TOIMINNOT

a) **Kokoukset ja neuvottelut**: luonnolliset henkilöt, jotka osallistuvat kokouksiin tai konferensseihin taikka neuvotteluihin liikekumppaneiden kanssa;

b) **Tutkimus ja suunnittelu**: tekniset, tieteelliset ja tilastoalan tutkijat, jotka tekevät riippumatonta tutkimustyötä tai tutkimustyötä toisen osapuolen alueella sijaitsevalle yritykselle;

c) **Markkinointitutkimus**: markkinatutkijat ja -analyytikot, jotka tekevät tutkimuksia tai analyysejä toisen osapuolen alueella sijaitsevalle yritykselle;

d) **Koulutusseminaarit**: yrityksen työntekijät, jotka tulevat toisen osapuolen alueelle saamaan koulutusta kyseisen osapuolen yritysten tai organisaatioiden käyttämissä tekniikoissa ja työmenetelmissä edellyttäen, että saatava koulutus rajoittuu tarkkailemiseen ja tutustumiseen sekä luokkahuoneessa tapahtuvaan ohjaamiseen;

e) **Messut ja näyttelyt**: messuille tulevat työntekijät, jotka markkinoivat yritystään ja sen tuotteita tai palveluja;

f) **Myynti**: palvelujen tai tavaroiden toimittajien edustajat, jotka ottavat vastaan tilauksia, neuvottelevat palvelujen tai tavaroiden myynnistä tai tekevät palvelujen tai tavaroiden myyntisopimuksia kyseisen toimittajan puolesta mutta jotka eivät itse toimita tavaroita tai palveluja. Lyhytaikaiset liikematkalaiset eivät osallistu yleisölle tapahtuvaan suoraan myyntiin;

g) **Ostot**: ostajat, jotka tekevät hankintoja yritykselle, tai johto ja valvontahenkilöstö, joka osallistuu toisen sopimuspuolen alueella toteutettavaan liiketoimeen;

h) **Myynnin- tai vuokrauksenjälkeiset palvelut**: asentajat, korjaus- ja huoltohenkilöstö ja esimiehet, joilla on myyjän sopimusvelvollisuuksien kannalta oleellista erityistietämystä ja jotka tarjoavat palveluja tai kouluttavat työntekijöitä tarjoamaan palveluja sellaisten kaupallisten tai teollisten koneiden tai laitteiden, tietokoneohjelmistot mukaan lukien, takuun tai muun niiden myyntiin tai vuokraukseen liittyvän palvelusopimuksen nojalla, jotka on hankittu tai vuokrattu sen osapuolen alueen ulkopuolella sijaitsevalta yritykseltä, jonka alueella halutaan tilapäisesti tulla koko takuun tai palvelusopimuksen voimassaolon ajaksi;

i) **Liiketoimet**: johto ja valvontahenkilöstö sekä rahoituspalveluhenkilöstö (mukaan lukien vakuutuslaitosten ja pankkien henkilöstö ja sijoitusvälittäjät), joka osallistuu toisen osapuolen alueella sijaitsevan yrityksen liiketoimeen;

j) **Matkailualan henkilökunta**: matkatoimistot, matkanjärjestäjät ja matkaoppaat, jotka osallistuvat alansa tilaisuuksiin tai ovat mukana matkoilla, jotka ovat alkaneet toisen osapuolen alueelta; sekä

k) **Kääntäminen ja tulkkaus**: kääntäjät ja tulkit, jotka tarjoavat palveluja toisen osapuolen alueella sijaitsevan yrityksen työntekijänä.

LIITE 10-E

SOPIMUSPERUSTEISIA PALVELUNTARJOAJIA JA RIIPPUMATTOMIA AMMATINHARJOITTAJIA KOSKEVAT TOIMIALAKOHTAISET SITOUMUKSET

1. Kukin osapuoli sallii toisen osapuolen sopimusperusteisten palveluntarjoajien ja riippumattomien ammatinharjoittajien palveluntarjonnan alueellaan luonnollisten henkilöiden läsnäolon kautta 10.8 artiklan mukaisesti tässä liitteessä lueteltujen toimialojen osalta asiaankuuluvin rajoituksin.

2. Varaumaluettelossa on seuraavat osat:

   a) ensimmäisessä sarakkeessa ilmoitetaan toimiala tai osa-ala, jolla varaumaa sovelletaan; ja

   b) toisessa sarakkeessa esitetään sovellettavat varaumat.

3. Kanadan toimialakohtaisia sitoumuksia sovelletaan Kanadan ammattiluokituksen (Canada's National Occupational Classification, NOC) "0"- ja "A"-tasoilla lueteltuihin ammatteihin.

4. Tässä liitteessä lueteltujen varaumien lisäksi kukin osapuoli voi hyväksyä tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee pätevyysvaatimuksia, pätevyysmenettelyjä, teknisiä standardeja, lupavaatimuksia tai lupamenettelyjä, jotka eivät ole 10.8 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Vaikka kyseisiä toimenpiteitä, joita ovat esimerkiksi toimiluvan myöntämistä, tutkintotodistusten tunnustamista säännellyillä aloilla sekä tiettyjen tutkintojen, kuten kielitutkinnot, läpäisemistä koskevat edellytykset, ei mainita tässä liitteessä, niitä sovelletaan joka tapauksessa osapuolten sopimusperusteisiin palveluntarjoajiin ja riippumattomiin ammatinharjoittajiin.

5. Euroopan unionissa niillä toimialoilla, joilla sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, pääasiallinen peruste on asianomaisen markkinatilanteen arviointi siinä Euroopan unionin jäsenvaltioissa tai sillä alueella, jossa palvelu tarjotaan, mukaan lukien olemassa olevien palveluntarjoajien määrä ja vaikutus niihin.

6. Euroopan unioni tekee 10.8 artiklan mukaiset sitoumukset jäsenvaltioittain tässä liitteessä esitetyn varaumaluettelon mukaisesti.

7. Tästä liitteestä johtuvat oikeudet ja velvollisuudet eivät ole sellaisenaan välittömästi sovellettavissa, eivätkä ne näin ollen luo välittömästi oikeuksia luonnollisille tai oikeushenkilöille.

8. Tässä liitteessä olevassa varaumaluettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

   AT Itävalta

   BE Belgia

   BG Bulgaria

   CY Kypros

   CZ Tšekki

   DE Saksa

   DK Tanska

   EE Viro

   ES Espanja

   EU Euroopan unioni, mukaan lukien kaikki sen jäsenvaltiot

   FI Suomi

   FR Ranska

   EL Kreikka

   HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LV Latvia

LT Liettua

LU Luxemburg

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SK Slovakia

SI Slovenia

SE Ruotsi

UK Yhdistynyt kuningaskunta

CAN Kanada

CSS: Contractual Service Suppliers (englanninkielisessä versiossa)

IP: Independent Professionals (englanninkielisessä versiossa)

9. Tämän sopimuksen 10.8 artiklan 1 kohtaa sovelletaan seuraaviin toimialoihin ja osa-aloihin:

a) Kansainvälistä julkisoikeutta ja ulkomaista lainsäädäntöä koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut ([1])

b) Laskentatoimen palvelut ja kirjanpito palvelut

c) Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut

d) Arkkitehti-, kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut

e) Tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut

f) Lääkäri- ja hammaslääkäripalvelut

g) Eläinlääkäripalvelut

h) Kätilöpalvelut

i) Sairaanhoitajien, fysioterapeuttien ja avustavan hoitohenkilöstön tarjoamat palvelut

j) Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut

k) Tutkimus- ja kehittämispalvelut

l) Mainontapalvelut

m) Markkinatutkimus- ja mielipidetutkimuspalvelut

([1]) Jäsenvaltion tekemää, liitteessä I tai II kuvattua lakiasiainpalveluja koskevaa varaumaa, joka koskee '*kansallista lainsäädäntöä*' kattaen '*EU:n ja jäsenvaltion lainsäädännön*', sovelletaan samassa laajuudessa tähän liitteeseen.

n) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut

o) Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut

p) Tekniset testaus- ja analysointipalvelut

q) Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut

r) Kaivostoiminta

s) Alusten huolto- ja korjaus

t) Rautatiekaluston huolto ja korjaus

u) Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantiekaluston huolto ja korjaus

v) Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus

w) Metallituotteiden, (muiden kuin toimisto)koneiden ja (muiden kuin kuljetus- ja toimisto)laitteiden sekä henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden huolto ja korjaus

x) Käännös- ja tulkkauspalvelut

y) Televiestintäpalvelut

z) Posti- ja kuriiripalvelut

aa) Rakentaminen ja siihen liittyvät tekniset palvelut

bb) Rakennusalueen tutkimustyöt

cc) Korkea-asteen koulutuspalvelut

dd) Maatalouteen, metsästykseen ja metsätalouteen liittyvät palvelut

ee) Ympäristöön liittyvät palvelut

ff) Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut

gg) Muut rahoituspalveluihin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut

hh) Liikenteeseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut

ii) Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelut

jj) Matkailijoiden opastuspalvelut

kk) Tuotantoon liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut

10. Sopimuksen 10.8 artiklan 2 kohtaa sovelletaan seuraaviin toimialoihin ja osa-aloihin:

a) Kansainvälistä julkisoikeutta ja ulkomaista lainsäädäntöä koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut ([1])

b) Arkkitehti-, kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut

c) Tekniset palvelut ja tekniset kokonaispalvelut

d) Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut

e) Tutkimus- ja kehittämispalvelut

f) Markkinatutkimus- ja mielipidetutkimuspalvelut

g) Liikkeenjohdon konsultointipalvelut

([1]) Jäsenvaltion tekemää, liitteessä I tai II kuvattua lakiasiainpalveluja koskevaa varaumaa, joka koskee '*kansallista lainsäädäntöä*' kattaen '*EU:n ja jäsenvaltion lainsäädännön*', sovelletaan tähän liitteeseen.

h) Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut

i) Kaivostoiminta

j) Käännös- ja tulkkauspalvelut

k) Televiestintäpalvelut

l) Posti- ja kuriiripalvelut

m) Korkea-asteen koulutuspalvelut

n) Vakuutustoimintaan liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut

o) Muut rahoituspalveluihin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut

p) Liikenteeseen liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut

q) Tuotantoon liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut

11. Varaumaluettelot

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
EU – KAIKKI TOIMIALAT	**Oleskelun kesto** **AT, UK**: Sopimusperusteisten palveluntarjoajien ja riippumattomien ammatinharjoittajien oleskelun enimmäiskesto on yhteenlaskettuna kuusi kuukautta 12 kuukauden ajanjaksolla tai sopimuksen kesto sen mukaan, kumpi näistä on lyhyempi. **LT:** Sopimusperusteisten palveluntarjoajien ja riippumattomien ammatinharjoittajien oleskelun enimmäiskesto on kuusi kuukautta, ja sitä voidaan pidentää kerran uudella kuuden kuukauden ajanjaksolla, tai sopimuksen kesto sen mukaan, kumpi näistä on lyhyempi. **BE, CZ, MT, PT**: Sopimusperusteisten palveluntarjoajien ja riippumattomien ammatinharjoittajien oleskelun enimmäiskesto on 12 peräkkäistä kuukautta tai sopimuksen kesto sen mukaan, kumpi näistä on lyhyempi. **Asiantuntijat** Liitettä 10-C sovelletaan EU:hun seuraavia poikkeuksia lukuun ottamatta: **AT, DE, EL, ES, HU, IT, LT, NL, PT, SK, UK**. **CY**: Liitettä 10-C sovelletaan ainoastaan osa-aloilla CPC 8676, 851, 852, 853 ja 883 toimiviin asiantuntijoihin. **FI**: Taloudellinen tarveharkinta. **FR**: Liitettä 10-C sovelletaan ainoastaan osa-alalla CPC 86721 toimiviin asiantuntijoihin. **PL**: Asiantuntijoilla on oltava vähintään alempaa korkeakoulututkintoa vastaava tutkinto.
CAN – KAIKKI TOIMIALAT	**Asiantuntijat** **CAN**: Sovelletaan liitettä 10-C.
Kansainvälistä julkisoikeutta ja ulkomaista lainsäädäntöä koskevat oikeudelliset neuvontapalvelut (CPC 861 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE, UK**: Ei mitään. **BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN**: Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **AT, CY, DE, EE, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE, UK**: Ei mitään. **BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN**: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Laskentatoimen palvelut ja kirjanpitopalvelut (CPC 86212 muut kuin 'tilintarkastuspalvelut', 86213, 86219 ja 86220)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **AT, BE, CY, DE, EE, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **BG, CZ, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN**: Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia.
Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut (CPC 863) ([1])	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **AT, BE, CY, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK**: Ei mitään. **BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **PT**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia.
Arkkitehtipalvelut ja **Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut** (CPC 8671 ja 8674)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **FI**: Ei mitään, paitsi: Luonnollisen henkilön on osoitettava, että hänellä on erityistietämystä tarjottavan palvelun osalta. **BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **DK**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. **AT**: Ainoastaan kaupunkisuunnittelu, jossa: taloudellinen tarveharkinta. **CAN**: Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **FI**: Ei mitään, paitsi: Luonnollisen henkilön on osoitettava, että hänellä on erityistietämystä tarjottavan palvelun osalta. **BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **AT**: Ainoastaan kaupunkisuunnittelu, jossa: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN**: Ei mitään.
Tekniset palvelut ja **Tekniset kokonaispalvelut** (CPC 8672 ja 8673)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **FI**: Ei mitään, paitsi: Luonnollisen henkilön on osoitettava, että hänellä on erityistietämystä tarjottavan palvelun osalta. **BG, CZ, DE, LT, LV, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **DK**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. **AT**: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa: taloudellinen tarveharkinta. **HU**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN**: Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **FI**: Ei mitään, paitsi: Luonnollisen henkilön on osoitettava, että hänellä on erityistietämystä tarjottavan palvelun osalta.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	BE, BG, CZ, DK, ES, IT, LT, RO, SK: Taloudellinen tarveharkinta. **AT**: Ainoastaan suunnittelupalvelut, joissa: taloudellinen tarveharkinta. **HU**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN**: Ei mitään.
Lääkäripalvelut (ml. psykologien palvelut) ja hammaslääkäripalvelut (CPC 9312 ja 85201 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **SE**: Ei mitään. **CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI**: Taloudellinen tarveharkinta. **FR**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi psykologien osalta, jolloin: ei sitoumuksia. **AT**: Ei sitoumuksia, paitsi psykologien ja hammaslääkäreiden osalta, jolloin: taloudellinen tarveharkinta. **BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK, UK**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia.
Eläinlääkäripalvelut (CPC 932)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: SE: Ei mitään. **CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI**: Taloudellinen tarveharkinta. **AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK, UK**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia.
Kätilöpalvelut (CPC 93191 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **SE**: Ei mitään. **AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI**: Taloudellinen tarveharkinta. **BE, BG, FI, HR, HU, SK, UK**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia.
Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut (CPC 93191 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **SE**: Ei mitään. **AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI**: Taloudellinen tarveharkinta. **BE, BG, FI, HR, HU, SK, UK**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut (CPC 84)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **FI**: Ei mitään, paitsi: Luonnollisen henkilön on osoitettava, että hänellä on erityistietämystä tarjottavan palvelun osalta. **AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **DK**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. **CAN**: Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **CY, DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **FI**: Ei mitään, paitsi: Luonnollisen henkilön on osoitettava, että hänellä on erityistietämystä tarjottavan palvelun osalta. **AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **HR**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei mitään.
Tutkimus- ja kehittämispalvelut (CPC 851, 852 pl. psykologien palvelut ([2]) ja 853)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **EU paitsi SE**: Vaatimuksena on vastaanottosopimus hyväksytyn tutkimuslaitoksen kanssa. ([3]) **EU** paitsi **CZ, DK, SK**: Ei mitään. **CZ, DK, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN**: Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU paitsi SE**: Vaatimuksena on vastaanottosopimus ([4]) hyväksytyn tutkimuslaitoksen kanssa. **EU** paitsi **BE, CZ, DK, IT, SK**: Ei mitään. **BE, CZ, DK, IT, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN**: Ei mitään.
Mainontapalvelut (CPC 871)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN:** Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN:** Ei sitoumuksia.
Markkinatutkimus- ja mielipidetutkimuspalvelut (CPC 864)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **PT**: Ei mitään, paitsi julkisten mielipidetutkimuspalvelujen (CPC 86402) osalta, jolloin: ei sitoumuksia. **HU, LT**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi julkisten mielipidetutkimuspalvelujen (CPC 86402) osalta, jolloin: ei sitoumuksia. **CAN:** Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	Riippumattomat ammatinharjoittajat: **CY, DE, EE, FR, IE, LU, NL, PL, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **PT**: Ei mitään, paitsi julkisten mielipidetutkimuspalvelujen (CPC 86402) osalta, jolloin: ei sitoumuksia. **HU, LT**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi julkisten mielipidetutkimuspalvelujen (CPC 86402) osalta, jolloin: ei sitoumuksia. **CAN:** Ei mitään.
Liikkeenjohdon konsultointipalvelut (CPC 865)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **DK**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. **CAN:** Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK:** Ei mitään. **AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN:** Ei mitään.
Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (CPC 866)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **DK**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. **HU**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi välimies- ja sovittelupalvelujen (CPC 86602) osalta, jolloin: ei sitoumuksia. **CAN:** Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **HU**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi välimies- ja sovittelupalvelujen (CPC 86602) osalta, jolloin: ei sitoumuksia. **CAN:** Ei mitään.
Tekniset testaus- ja analysointipalvelut (CPC 8676)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **DK**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. **CAN:** Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN:** Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut (CPC 8675)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **DE**: Ei mitään, paitsi julkisesti tehtäväänsä nimitettyjen maanmittausinsinöörien osalta, jolloin: ei sitoumuksia. **FR**: Ei mitään, paitsi omistusoikeuksien määrittämiseen ja maaoikeuteen liittyvien 'maaperätutkimusten' osalta, jolloin: ei sitoumuksia. **BG**: Ei sitoumuksia. **CAN:** Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN:** Ei sitoumuksia.
Kaivostoiminta (CPC 883, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **DK**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. **CAN:** Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN:** Ei mitään.
Alusten huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN:** Ei mitään, paitsi johtajien osalta, jolloin: ei sitoumuksia. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN:** Ei sitoumuksia.
Rautatiekaluston huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN:** Ei mitään, paitsi johtajien osalta, jolloin: ei sitoumuksia. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN:** Ei sitoumuksia.
Moottoriajoneuvojen, moottoripyörien, moottorikelkkojen ja maantiekaluston huolto ja korjaus (CPC 6112, 6122, 8867 osittain ja 8868 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN:** Ei mitään, paitsi johtajien osalta, jolloin: ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia.
Ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus (CPC 8868 osittain)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN**: Ei mitään, paitsi johtajien osalta, jolloin: ei sitoumuksia. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia.
Metallituotteiden, (muiden kuin toimisto)koneiden ja (muiden kuin kuljetus- ja toimisto)laitteiden sekä henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden huolto ja korjaus ([5]) (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 ja 8866)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **FI**: Ei sitoumuksia, paitsi myynnin- tai vuokrauksenjälkeisten sopimusten yhteydessä, jolloin: oleskelun kesto on rajoitettu kuuteen kuukauteen; henkilökohtaisten esineiden ja kotitaloustavaroiden huolto ja korjaus (CPC 633): taloudellinen tarveharkinta. **CAN**: Ei mitään, paitsi laitosten johtajien osalta, jolloin: ei sitoumuksia. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia.
Käännös- ja tulkkauspalvelut (CPC 87905, pl. virallinen tai varmennettu toiminta)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN**: Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **CY, DE, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **HR**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei mitään.
Televiestintäpalvelut (CPC 7544, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **DK**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. **CAN**: Ei mitään, paitsi johtajien osalta, jolloin: ei sitoumuksia. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN**: Ei mitään, paitsi johtajien osalta, jolloin: ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Posti- ja kuriiripalvelut (CPC 751, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, FI, HU, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **DK**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. **CAN**: Ei mitään, paitsi johtajien osalta, jolloin: ei sitoumuksia. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN**: Ei mitään, paitsi johtajien osalta, jolloin: ei sitoumuksia.
Rakentaminen ja siihen liittyvät tekniset palvelut (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 ja 518) BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 ja 517)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **EU**: Ei sitoumuksia paitsi **BE, CZ, DK, ES, FR, NL** ja **SE**. **BE, DK, ES, NL, SE**: Ei mitään. **CZ**: Taloudellinen tarveharkinta. **FR**: Ei sitoumuksia, paitsi teknikoiden osalta, jolloin: työlupa myönnetään enintään kuudeksi kuukaudeksi. Sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. **CAN**: Ei mitään, paitsi johtajien osalta, jolloin: ei sitoumuksia. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia.
Rakennusalueen tutkimustyöt (CPC 5111)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, FI, HU, LT, LV, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **DK**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. **CAN**: Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia.
Korkea-asteen koulutuspalvelut (CPC 923)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **EU** paitsi **LU, SE**: Ei sitoumuksia. **LU**: Ei sitoumuksia, paitsi yliopistojen opettajien osalta, jolloin: ei mitään. **SE**: Ei mitään, paitsi sellaisten julkisesti ja yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajien osalta, jotka saavat valtiontukea jossakin muodossa, jolloin: ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU** paitsi SE: Ei sitoumuksia. **SE**: Ei mitään, paitsi sellaisten julkisesti ja yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajien osalta, jotka saavat valtiontukea jossakin muodossa, jolloin: ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Maatalouteen, metsästykseen ja metsätalouteen liittyvät palvelut (CPC 881, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **EU** paitsi **BE, DE, DK, ES, FI, HR** ja **SE**: Ei sitoumuksia. **BE, DE, ES, HR, SE**: Ei mitään. **DK**: Taloudellinen tarveharkinta. **FI**: Ei sitoumuksia, paitsi metsätalouteen liittyvien neuvonta- ja konsultointipalvelujen osalta, jolloin: ei mitään. **CAN**: Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia.
Ympäristöön liittyvät palvelut (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, 94060 osittain, 9405, 9406 osittain ja 9409)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN**: Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia.
Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut (ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, FI, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **DK**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. **HU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **HU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei mitään.
Muut rahoituspalvelut (ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, DE, ES, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, FI, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **DK**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. **HU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, IT, LT, NL, PL, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **HU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei mitään.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
Liikenne (CPC 71, 72, 73 ja 74, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **DK**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. **BE**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei mitään, paitsi johtajien osalta, jolloin: ei sitoumuksia. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **PL**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi lentoliikenteen osalta, jolloin: ei mitään. **BE**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei mitään, paitsi johtajien osalta, jolloin: ei sitoumuksia.
Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (mukaan lukien matkanjohtajat ([6])) (CPC 7471)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK**: Ei mitään. **BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **DK**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. **BE, IE**: Ei sitoumuksia, paitsi ryhmänjohtajien osalta, jolloin: ei mitään. **CAN**: Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia.
Matkailijoiden opastuspalvelut (CPC 7472)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **SE, UK**: Ei mitään. **AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, RO, SK, SI**: Taloudellinen tarveharkinta. **ES, HR, LT, PL, PT**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei mitään. Riippumattomat ammatinharjoittajat: **EU**: Ei sitoumuksia. **CAN**: Ei sitoumuksia.
Tuotanto (CPC 884 ja 885, ainoastaan neuvonta- ja konsultointipalvelut)	Sopimusperusteiset palveluntarjoajat: **BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **DK**: Taloudellinen tarveharkinta, paitsi jos sopimusperusteisen palveluntarjoajan oleskelu kestää enintään kolme kuukautta. **CAN**: Ei mitään, paitsi johtajien osalta, jolloin: ei sitoumuksia.

Toimiala tai osa-ala	Varaumien kuvaus
	Riippumattomat ammatinharjoittajat: **CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK**: Ei mitään. **AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK**: Taloudellinen tarveharkinta. **CAN**: Ei mitään, paitsi johtajien osalta, jolloin: ei sitoumuksia.

(1) Ei sisällä verotukseen liittyviä oikeudellisia neuvonta- ja edustuspalveluja, jotka kuuluvat kansainvälistä julkisoikeutta ja ulkomaista lainsäädäntöä koskeviin oikeudellisiin neuvontapalveluihin.
(2) Osittain CPC 85201, joka kuuluu lääkäri- ja hammaslääkäripalveluihin.
(3) UK:ta ja DK:ta lukuun ottamatta tutkimuslaitoksen hyväksynnän ja vastanottosopimuksen on täytettävä 12 päivänä lokakuuta 2005 annetun EU:n direktiivin 2005/71/EY mukaisesti vahvistetut vaatimukset.
(4) UK:ta ja DK:ta lukuun ottamatta tutkimuslaitoksen hyväksynnän ja vastanottosopimuksen on täytettävä 12 päivänä lokakuuta 2005 annetun EU:n direktiivin 2005/71/EY mukaisesti vahvistetut vaatimukset.
(5) Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet (CPCP 845), korjaus- ja huoltopalvelut kuuluvat tietokonepalveluihin.
(6) Palveluntarjoajat, joiden tehtävänä on liikkua vähintään 10 hengen ryhmän mukana toimimatta kohteissa oppaana.

LIITE 10-F

YRITYKSEN SISÄISESTI SIIRRETTYJEN HENKILÖIDEN PUOLISOITA KOSKEVA YHTEISYMMÄRRYS

1. Sellaisten Euroopan unionin jäsenvaltioiden osalta, joihin sovelletaan voimassa olevaa kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä 15 päivänä toukokuuta 2014 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2014/66/EU, Euroopan unioni laajentaa mainitun direktiivin nojalla yrityksen sisäisesti siirrettyjen henkilöiden puolisoille myönnettävän väliaikaisen maahantulon ja oleskelun oikeuden koskemaan sellaisten Kanadan kansalaisten puolisoita, jotka yritys on siirtänyt sisäisesti Euroopan unioniin; ja

2. Kanada myöntää yrityksen sisäisesti Kanadaan siirrettyjen Euroopan unionin kansalaisten puolisoille vastaavan kohtelun kuin yrityksen sisäisesti siirrettyjen Kanadan kansalaisten puolisoille myönnetään siinä Euroopan unionin jäsenvaltiossa, josta yrityksen sisäisesti siirretty henkilö on lähtöisin.

LIITE 11-A

OHJEET VASTAVUOROISTA TUNNUSTAMISTA KOSKEVIA SOPIMUKSIA VARTEN

Johdanto

Tämä liite sisältää ohjeita, joilla voidaan helpottaa vastavuoroista tunnustamista koskevien sopimusten neuvotteluja säänneltyjen ammattien osalta. Ohjeet eivät ole sitovia eivätkä ne muuta tästä sopimuksesta johtuvia osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia tai vaikuta niihin.

Määritelmät

Tässä liitteessä tarkoitetaan

sopeutumisajalla valvottua, mahdollisesti lisäkoulutusta sisältävää säännellyn ammatin harjoittamista vastaanottavalla oikeudenkäyttöalueella pätevän henkilön alaisuudessa. Mainitusta valvotusta ammatinharjoittamisen jaksosta laaditaan arviointi. Sopeutumisaikaa, sitä koskevaa arviointia ja valvonnan alaisen henkilön ammattiasemaa koskevat yksityiskohtaiset ohjeet on vahvistettava tarpeen mukaan vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen lainsäädännössä;

soveltuvuustestillä vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen asianomaisten viranomaisten tekemää testiä, jolla testataan ainoastaan hakijan ammatillista tietämystä ja jonka tarkoituksena on arvioida hakijan kykyä harjoittaa säänneltyä ammattia kyseisellä oikeudenkäyttöalueella; ja

ammatinharjoittamisen alalla säänneltyyn ammattiin kuuluvaa toimintoa tai joukkoa toimintoja.

Vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen muoto ja sisältö

Tässä jaksossa esitetään eri seikkoja, joita neuvotteluissa voidaan käsitellä ja jotka sovittaessa sisältyvät lopulliseen vastavuoroista tunnustamista koskevaan sopimukseen. Siinä luetellaan asioita, joita voidaan edellyttää niiltä ulkomaisilta ammattilaisilta, jotka haluavat hyödyntää vastavuoroista tunnustamista koskevaa sopimusta.

1. Osallistujat

Vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen osapuolet olisi ilmoitettava selkeästi.

2. Vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen tavoite

Vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen tavoite olisi ilmoitettava selkeästi.

3. Vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen soveltamisala

Vastavuoroista tunnustamista koskevassa sopimuksessa olisi ilmoitettava selkeästi seuraavaa:

a) vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen soveltamisala;

b) kuka on oikeutettu käyttämään kyseessä olevia nimikkeitä;

c) perustuuko tunnustamismekanismi viralliseen pätevyyteen, alkuperäisellä oikeudenkäyttöalueella saatuun lupaan vai johonkin muuhun vaatimukseen; ja

d) oikeuttaako vastavuoroista tunnustamista koskeva sopimus kyseessä olevan ammatin harjoittamiseen väliaikaisesti vai pysyvästi.

4. Vastavuoroista tunnustamista koskevat määräykset

Vastavuoroista tunnustamista koskevassa sopimuksessa olisi määriteltävä selkeästi edellytykset, joiden täyttymistä pätevyyden tunnustaminen kullakin oikeudenkäyttöalueella edellyttää, ja sovittu vastaavuuden taso.

Pätevyyden tunnustamisen yksinkertaistamiseksi ja helpottamiseksi olisi harkittava seuraavan nelivaiheisen menettelyn käyttöä.

Nelivaiheinen menettely pätevyyden tunnustamiseksi

Vaihe yksi: Vastaavuuden todentaminen

Neuvottelevien yksiköiden olisi määritettävä, missä määrin säännellyn ammatin harjoittamisen tai pätevyyden edellytykset vastaavat toisiaan niiden oikeudenkäyttöalueilla.

Pätevyyden tutkimiseen olisi kuuluttava kaikkien sellaisten olennaisten harjoittamisoikeuksia koskevien tietojen kerääminen, jotka liittyvät säänneltyjen ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalaan tai vaadittavaan pätevyyteen kyseisillä oikeudenkäyttöalueilla.

Näin ollen neuvottelevien yksiköiden olisi:

a) määritettävä toiminnot tai toimintojen ryhmät, jotka kuuluvat säänneltyjen ammattien harjoittamisoikeuksien soveltamisalaan; ja

b) määritettävä kullakin oikeudenkäyttöalueella vaadittava pätevyys. Tähän voi kuulua seuraavia osa-alueita:

   i) vaadittava koulutuksen vähimmäistaso, esimerkiksi pääsyvaatimukset, opintojen pituus ja opintoaineet;

   ii) vaadittava vähimmäiskokemus, esimerkiksi ennen toimiluvan saantia suoritetun käytännön koulutuksen tai valvotun ammatillisen harjoittelun suorituspaikka, pituus ja edellytykset tai eettiset ja ammatilliset vaatimukset;

   iii) suoritetut tutkinnot, erityisesti ammatilliseen pätevyyteen liittyvät tutkinnot;

   iv) yhdellä oikeudenkäyttöalueella saavutetun pätevyyden tunnustamisen laajuus muulla oikeudenkäyttöalueella; ja

   v) pätevyys, jonka kukin oikeudenkäyttöalueen asianomainen viranomainen on valmis tunnustamaan, esimerkiksi luettelemalla tietyt tutkinnot ja todistukset tai ilmoittamalla tietyt vähimmäisvaatimukset, jotka alkuperäisen oikeudenkäyttöalueen asianomaisten viranomaisten on sertifioitava, mukaan lukien se, voidaanko tietyn pätevyysasteen perusteella sallia ammatinharjoittamisen tietyt toiminnot mutta ei toisia (koulutuksen taso ja pituus, koulutuksen pääasialliset painopisteet, opintoaineet ja -alueet).

Säänneltyjen ammattien harjoittamisoikeudet ja pätevyysvaatimukset vastaavat yleisellä tasolla toisiaan, jos oikeudenkäyttöalueiden välillä ei esiinny näiltä osin merkittäviä eroja.

Vaihe kaksi: Merkittävien erojen arviointi

Pätevyysvaatimusten välillä on merkittäviä eroja säänneltyjen ammattien harjoittamisoikeuksien osalta, jos oikeudenkäyttöalueilla esiintyy

a) merkittäviä eroja olennaisessa tietämyksessä; tai

b) merkittäviä eroja koulutuksen kestossa ja sisällössä.

Ammatinharjoittamisessa on merkittäviä eroja, jos

a) yksi tai useampi ammatillinen toiminto ei ole osa vastaavaa ammattia alkuperäisellä oikeudenkäyttöalueella;

b) tietyt toiminnot edellyttävät erityiskoulutusta vastaanottavalla oikeudenkäyttöalueella; sekä

c) vastaanottavalla oikeudenkäyttöalueella tiettyjä toimintoja koskevaan koulutukseen kuuluu merkittävässä määrin sellaisia asioita, joita hakijan pätevyys ei kata.

Vaihe kolme: Korvaavat toimenpiteet

Jos neuvottelevat yksiköt katsovat, että oikeudenkäyttöalueiden harjoittamisoikeuksien ja pätevyysvaatimusten välillä esiintyy merkittäviä eroja, ne voivat sopia korvaavista toimenpiteistä erojen vähentämiseksi.

Korvaava toimenpide voi olla esimerkiksi sopeutumisaika tai tarvittaessa soveltuvuustesti.

Korvaavien toimenpiteiden olisi oltava suhteessa niihin merkittäviin eroihin, jotka niillä pyritään poistamaan. Neuvottelevien yksiköiden olisi lisäksi arvioitava alkuperäisellä oikeudenkäyttöalueella hankittu ammatillinen käytännön kokemus sen määrittämiseksi, onko kokemus riittävä korvaamaan kokonaan tai osittain oikeudenkäyttöalueiden harjoittamisoikeuksien ja pätevyysvaatimusten välillä esiintyvät merkittävät erot, ennen kuin ne sopivat korvaavista toimenpiteistä.

Vaihe neljä: Tunnustamisedellytysten määrittely

Kun säänneltyjen ammattien harjoittamisoikeuksien ja pätevyysvaatimusten vastaavuus on arvioitu yleisellä tasolla, neuvottelevien yksiköiden olisi eriteltävä vastavuoroista tunnustamista koskevassa sopimuksessa

a) säännellyn ammatin harjoittamiseen vaadittava laillinen pätevyys;

b) säännellyn ammatin pätevyysvaatimukset;

c) korvaavien toimenpiteiden tarpeellisuus;

d) missä määrin ammatillinen kokemus voi korvata merkittävät erot;

e) kuvaus mahdollisista korvaavista toimenpiteistä, mukaan lukien sopeutumisaika ja soveltuvuustesti.

5. Täytäntöönpanomekanismit

Vastavuoroista tunnustamista koskevassa sopimuksessa olisi vahvistettava

a) sopimuksen määräysten seurantaan ja täytäntöönpanon valvontaan sovellettavat säännöt ja menettelyt;

b) vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen osapuolten välistä vuoropuhelua ja hallinnollista yhteistyötä koskevat järjestelyt; ja

c) keinot, jotka yksittäisillä hakijoilla on käytettävissään vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen tulkinnasta tai täytäntöönpanosta johtuvien seikkojen esiin tuomiseksi.

Yksittäisten hakijoiden kohtelua koskevien ohjeiden osalta vastavuoroista tunnustamista koskevassa sopimuksessa olisi esitettävä seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

a) palvelupiste, joka tarjoaa tietoa kaikista hakemiseen liittyvistä seikoista, esimerkiksi asianomaisten viranomaisten nimi ja osoite, toimilupamenettelyt, tietoa vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen lisävaatimuksista, joiden on täytyttävä;

b) aika, joka vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen asianomaisilta viranomaisilta kuluu hakemusten käsittelymenettelyihin;

c) asiakirjat, jotka hakijoiden on toimitettava, ja muoto, jossa ne on esitettävä;

d) vastaanottavalla oikeudenkäyttöalueella laadittujen, pätevyysvaatimuksia ja lupia koskevien asiakirjojen ja todistusten hyväksyminen;

e) menettelyt valitusten tai tarkastelupyyntöjen osoittamiseksi asianomaisille viranomaisille.

Vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen olisi lisäksi sisällettävä seuraavat asianomaisten viranomaisten sitoumukset:

a) lupia, pätevyysvaatimuksia ja menettelyjä koskevat pyynnöt käsitellään ripeästi;

b) hakijoille annetaan riittävästi aikaa hakumenettelyn tai minkä tahansa asianomaisille viranomaisille tehdyn valituksen tai tarkastelupyynnön vaatimusten täyttämiseen;

c) kokeita ja testejä järjestetään kohtuullisen tiheästi;

d) niille hakijoille, jotka haluavat hyötyä vastavuoroista tunnustamista koskevasta sopimuksesta, aiheutuvien kustannusten on oltava oikeassa suhteessa vastaanottavalle oikeudenkäyttöalueelle aiheutuviin kustannuksiin; ja

e) kaikista vastaanottavalla oikeudenkäyttöalueella järjestettävistä, käytännön koulutusta tarjoavista tukiohjelmista sekä vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen tällä osa-alueella tekemistä sitoumuksista tiedotetaan.

6. Lupamenettelyt ja vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen muut määräykset

Jos vastavuoroista tunnustamista koskevaa sopimusta sovelletaan, siinä olisi esitettävä myös keinot ja edellytykset, joiden perusteella lupa myönnetään kelpoisuuden määrittämisen jälkeen, sekä mitä lupa kattaa, esimerkiksi lupa ja sen sisältö, ammatillisen järjestön jäsenyys taikka ammatillisen tai akateemisen nimikkeen käyttö. Kaikki muut lupavaatimukset kuin pätevyysvaatimukset olisi selitettävä, mukaan lukien vaatimukset, jotka liittyvät

a) siihen, että hakijalla on toimisto-osoite, että hakija ylläpitää yritystä tai että hakijaan sovelletaan asuinpaikka-vaatimusta;

b) kielitaitoon;

c) hyvään maineen osoittamiseen;

d) ammatilliseen vastuuvakuutukseen;

e) vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen kauppa- tai yritysnimeä koskevien vaatimusten noudattamiseen; ja

f) vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen etiikan noudattamiseen, esimerkiksi riippumattomuus ja huolellinen ammatinharjoittaminen.

Avoimuuden varmistamiseksi vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen olisi sisällettävä kunkin vastaanottavan oikeudenkäyttöalueen osalta seuraavat tiedot:

a) asianomainen sovellettava laki, esimerkiksi seuraamusten, taloudellisen vastuun tai velkojen osalta;

b) ammatillisten standardien noudattamiseen ja täytäntöönpanon valvontaan liittyvät periaatteet, mukaan lukien kurinpitotoimet ja ammatillisen toiminnan harjoittamisen mahdolliset seuraukset

c) pätevyyden jatkuvan osoittamisen keinot; ja

d) rekisteröinnin peruuttamisen perusteet ja siihen liittyvät menettelyt.

7. Vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen uudelleen tarkastelu

Jos vastavuoroista tunnustamista koskevaan sopimukseen sisältyy ehtoja, joiden perusteella sitä voidaan tarkastella uudelleen tai se voidaan peruuttaa, ehdot olisi ilmoitettava selkeästi.

8. Avoimuus

Osapuolten olisi

a) asetettava tekemiensä vastavuoroista tunnustamista koskevien sopimusten teksti julkisesti saataville; ja

b) ilmoitettava toisilleen mahdollisista pätevyysvaatimusten muutoksista, jotka voivat vaikuttaa vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen soveltamiseen tai täytäntöönpanoon. Mahdollisuuksien mukaan toiselle osapuolelle pitäisi antaa mahdollisuus esittää huomautuksia osapuolen tekemiin muutoksiin.

LIITE 13-A

RAHOITUSPALVELUJEN RAJATYLITTÄVÄ KAUPPA

Kanadan luettelo

Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

1. Tämän sopimuksen 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjoamiseen tai kauppaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevan määritelmän a alakohdassa, seuraavien osalta:

   a) seuraavia riskejä koskevat vakuutukset:

      i) meriliikenne ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruusalusten laukaisut ja kuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä kuljetuksesta mahdollisesti syntyvät vastuut; ja

      ii) kansainvälinen kauttakulkutavara;

   b) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;

   c) 13.1 artiklassa annetun vakuutustoimintaa ja siihen liittyviä palveluja koskevan määritelmän iv alakohdassa kuvatut vakuutustoimintaan liittyvät palvelut; sekä

   d) edellä a ja b alakohdassa lueteltujen palvelujen vakuutusriskeihin liittyvien vakuutusten välittäminen, kuten vakuutusmeklarien ja -asiamiesten toiminta.

Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

2. Tämän sopimuksen 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjoamiseen tai kauppaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevan määritelmän a alakohdassa, seuraavien osalta:

   a) rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot, sellaisena kuin se kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xi alakohdassa; ja

   b) neuvonta ja muut liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xii alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa kuvattua välitystä.

Salkunhoitopalvelut

3. Tämän sopimuksen 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjontaan tai kauppaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista tai rahoituspalvelujen rajatylittävää kauppaa koskevan määritelmän a alakohdassa, tarjottaessa seuraavia palveluja sen alueella sijaitseville yhteissijoitusjärjestelyille:

   a) sijoitusneuvonta; ja

   b) salkunhoitopalvelut, pois lukien

      i) säilytyspalvelut;

      ii) notariaattipalvelut; tai

      iii) toimeksiantojen toteutuspalvelut.

4. Tätä sitoumusta sovellettaessa salkunhoitopalveluilla tarkoitetaan asiakaskohtaista harkinnanvaraista salkun hoitoa asiakkaan antaman valtuutuksen mukaisesti, jos tällaiset salkut sisältävät yhden tai useamman rahoitusvälineen.

5. Yhteissijoitusjärjestelyllä tarkoitetaan sijoitusrahastoja taikka asiaankuuluvan arvopaperilainsäädännön ja -määräysten mukaisesti säänneltyjä tai rekisteröityjä omaisuudenhoitoyhtiöitä. Riippumatta siitä, mitä 3 kohdassa määrätään, Kanada voi vaatia, että Kanadassa sijaitseva yhteissijoitusjärjestely pitää itsellään lopullisen vastuun yhteissijoitusjärjestelyn hallinnoinnista tai sen hallinnoimista varoista.

6. Liitteessä II olevassa Kanadan luettelossa esitettyjä vaatimustenvastaisia toimenpiteitä koskevia varaumia ei sovelleta 3–5 kohtaan.

Euroopan unionin luettelo

(sovelletaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa ellei toisin ilmoiteta)

Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

1. Lukuun ottamatta **CY:tä, EE:tä, LV:tä, LT:tä, MT:tä** ja **PL:a** [1] 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjontaan tai kauppaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista tai rahoituspalvelujen rajatylittävää kauppaa koskevan määritelmän a alakohdassa, seuraavien osalta:

   a) seuraavia riskejä koskevat vakuutukset:

      i) meriliikenne ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruusalusten laukaisut ja kuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä kuljetuksesta mahdollisesti syntyvät vastuut; ja

      ii) kansainvälinen kauttakulkutavara;

   b) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;

   c) 13.1 artiklassa annetun vakuutustoimintaa ja siihen liittyviä palveluja koskevan määritelmän iv alakohdassa kuvatut vakuutustoimintaan liittyvät palvelut; ja

   d) edellä a ja b alakohdassa lueteltujen palvelujen vakuutusriskeihin liittyvien vakuutusten välittäminen, kuten vakuutusmeklarien ja -asiamiesten toiminta.

2. **CY:n** osalta 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjontaan tai kauppaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevan määritelmän a alakohdassa, seuraavien osalta:

   a) ensivakuutuspalvelut (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) seuraavia riskejä koskevien vakuutusten osalta:

      i) meriliikenne ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruusalusten laukaisut ja kuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa: kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä kuljetuksesta mahdollisesti syntyvät vastuut; ja

      ii) kansainvälinen kauttakulkutavara;

   b) vakuutusten välittäminen;

   c) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus; ja

   d) 13.1 artiklassa annetun vakuutustoimintaa ja siihen liittyviä palveluja koskevan määritelmän iv alakohdassa kuvatut vakuutustoimintaan liittyvät palvelut.

3. **EE:n** osalta 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjontaan tai kauppaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevan määritelmän a alakohdassa, seuraavien osalta:

   a) ensivakuutus (mukaan luettuna rinnakkaisvakuutus);

   b) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus;

[1] Tässä liitteessä käytetyt lyhenteet määritellään liitteessä I olevan ylähuomautuksen 8 kohdassa (Voimassa olevia toimenpiteitä koskevat varaumat ja vapauttamista koskevat sitoumukset).

c) vakuutusten välittäminen; ja

d) 13.1 artiklassa annetun vakuutustoimintaa ja siihen liittyviä palveluja koskevan määritelmän iv alakohdassa kuvatut vakuutustoimintaan liittyvät palvelut.

4. **LV:n ja LT:n** osalta 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjontaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevan määritelmän a alakohdassa, seuraavien osalta:

a) seuraavia riskejä koskevat vakuutukset:

i) meriliikenne ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruusalusten laukaisut ja kuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa: kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä kuljetuksesta mahdollisesti syntyvät vastuut; ja

ii) kansainvälinen kauttakulkutavara;

b) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus; ja

c) 13.1 artiklassa annetun vakuutustoimintaa ja siihen liittyviä palveluja koskevan määritelmän iv alakohdassa kuvatut vakuutustoimintaan liittyvät palvelut.

5. **MT:n** osalta 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjontaan tai kauppaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevan määritelmän a alakohdassa, seuraavien osalta:

a) seuraavia riskejä koskevat vakuutukset:

i) meriliikenne ja kaupallinen lentoliikenne sekä avaruusalusten laukaisut ja kuljetukset (mukaan lukien satelliitit), jossa vakuutus kattaa: kuljetettavan tavaran, kuljetusvälineen sekä kuljetuksesta mahdollisesti syntyvät vastuut; ja

ii) kansainvälinen kauttakulkutavara;

b) jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus; ja

c) 13.1 artiklassa annetun vakuutustoimintaa ja siihen liittyviä palveluja koskevan määritelmän iv alakohdassa kuvatut vakuutustoimintaan liittyvät palvelut.

6. **PL:n** osalta 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjontaan tai kauppaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevan määritelmän a alakohdassa, seuraavien osalta:

a) kansainvälisessä kaupassa oleviin tavaroihin liittyvien riskien vakuutukset; ja

b) kansainvälisessä kaupassa oleviin tavaroihin liittyvien riskien jälleenvakuutus ja edelleenvakuutus.

Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut)

7. Lukuun ottamatta **BE:tä, CY:tä, EE:tä, LV:tä, LT:tä, MT:tä, SI:tä** ja **RO:ta** 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjontaan tai kauppaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista tai rahoituspalvelujen rajatylittävää kauppaa koskevan määritelmän a alakohdassa, seuraavien osalta:

a) rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot, sellaisena kuin se kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xi alakohdassa; ja

b) neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xii alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa kuvattua välitystä.

8. **BE:n** osalta 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjontaan tai kauppaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevan määritelmän a alakohdassa, seuraavien osalta:

   a) rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot, sellaisena kuin se kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xi alakohdassa.

9. **CY:n** osalta 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjontaan tai kauppaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevan määritelmän a alakohdassa, seuraavien osalta:

   a) kaupankäynti siirtokelpoisilla arvopapereilla omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä, OTC-markkinoilla tai muuten;

   b) rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot, sellaisena kuin se kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xi alakohdassa; ja

   c) neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xii alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa kuvattua välitystä.

10. **EE:n ja LT:n** osalta 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjontaan tai kauppaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevan määritelmän a alakohdassa, seuraavien osalta:

   a) talletusten vastaanottaminen;

   b) kaikenlainen antolainaustoiminta;

   c) rahoitusleasing;

   d) kaikki maksu- ja rahansiirtopalvelut;

   e) takaukset ja sitoumukset;

   f) kaupankäynti omaan tai asiakkaiden lukuun pörssissä tai OTC-markkinoilla;

   g) osallistuminen asiamiehenä (julkisesti tai yksityisesti) kaikentyyppisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun, myös merkintävastuuseen ja sijoitukseen, ja liikkeeseenlaskuun liittyvien palvelujen tarjoaminen;

   h) välitystoiminta rahamarkkinoilla;

   i) omaisuuden hoito, kuten käteisvarojen tai arvopaperisalkun hoito, yhteissijoitusten hoidon kaikki muodot sekä arvopapereiden talletus- ja notariaattipalvelut;

   j) rahoitusvaroihin, kuten arvopapereihin, johdannaistuotteisiin ja muihin siirtokelpoisiin välineisiin, liittyvät maksu- ja selvityspalvelut;

   k) rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot, sellaisena kuin se kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xi alakohdassa; sekä

   l) neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xii alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa kuvattua välitystä.

11. **LV:n** osalta 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjontaan tai kauppaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevan määritelmän a alakohdassa, seuraavien osalta:

   a) osallistuminen asiamiehenä (julkisesti tai yksityisesti) kaikentyyppisten arvopapereiden liikkeeseenlaskuun, myös merkintävastuuseen ja sijoitukseen, ja liikkeeseenlaskuun liittyvien palvelujen tarjoaminen;

b) rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot, sellaisena kuin se kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xi alakohdassa; ja

c) neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xii alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa kuvattua välitystä.

12. **MT:n** osalta 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjontaan tai kauppaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevan määritelmän a alakohdassa, seuraavien osalta:

a) talletusten vastaanottaminen;

b) kaikenlainen antolainaustoiminta;

c) rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot, sellaisena kuin se kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xi alakohdassa; ja

d) neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xii alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa kuvattua välitystä.

13. **RO:n** osalta 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjontaan tai kauppaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevan määritelmän a alakohdassa, seuraavien osalta:

a) talletusten vastaanottaminen;

b) kaikenlainen antolainaustoiminta;

c) takaukset ja sitoumukset;

d) välitystoiminta rahamarkkinoilla;

e) rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot, sellaisena kuin se kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xi alakohdassa; ja

f) neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xii alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa kuvattua välitystä.

14. **SI:n** osalta 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjontaan tai kauppaan, sellaisena kuin se määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevan määritelmän a alakohdassa, seuraavien osalta:

a) kaikenlainen antolainaustoiminta;

b) kotimaisten oikeushenkilöiden ja yksityisten elinkeinonharjoittajien ulkomaisilta luottolaitoksilta vastaanottamat takaukset ja sitoumukset;

c) rahoitustietojen antaminen ja siirto, rahoitukseen liittyvä tietojenkäsittely ja siihen liittyvät ohjelmistot, sellaisena kuin se kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xi alakohdassa; ja

d) neuvonta ja muut pankkitoimintaan ja muihin rahoituspalveluihin liittyvät liitännäisrahoituspalvelut, sellaisena kuin ne kuvataan 13.1 artiklassa annetun pankkitoimintaa ja muita rahoituspalveluja (lukuun ottamatta vakuutuksia) koskevan määritelmän xii alakohdassa, lukuun ottamatta kyseisessä alakohdassa kuvattua välitystä.

Salkunhoitopalvelut

15. Tämän sopimuksen 13.7 artiklan 1 kohtaa sovelletaan rahoituspalvelujen rajatylittävään tarjontaan tai kauppaan, sellaisena kuin se on määritellään 13.1 artiklassa annetun rahoituspalvelujen rajatylittävää tarjoamista koskevan määritelmän a alakohdassa, sellaisten salkunhoitopalvelujen osalta, joita Kanadassa muodostettu kanadalainen rahoituslaitos tarjoaa Euroopan unionissa sijaitsevalle Euroopan unionin ammattimaiselle asiakkaalle, kun neljän vuoden siirtymäaika tämän sopimuksen voimaantulosta on kulunut. Selkeyden vuoksi todetaan, että tähän sitoumukseen sovelletaan Euroopan unionin vakavaraisuuden sääntelyjärjestelmää, mukaan lukien vastaavuusarviointi ([1]):

16. Tätä sitoumusta sovellettaessa

a) salkunhoitopalveluilla tarkoitetaan asiakaskohtaista harkinnanvaraista salkun hoitoa asiakkaan antaman valtuutuksen mukaisesti, jos tällaiset salkut sisältävät yhden tai useamman rahoitusvälineen.

b) salkunhoitopalvelut eivät sisällä

i) säilytyspalveluja;

ii) notariaattipalveluja; tai

iii) toimeksiantojen toteutuspalveluja. ja

c) Euroopan unionin ammattimaisilla asiakkailla tarkoitetaan ammattimaisia asiakkaita sellaisena kuin ne on määritelty rahoitusvälineiden markkinoista 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun direktiivin 2004/39/EY liitteessä II olevan I jakson 1 kohdan e alakohdassa.

([1]) Tämä tarkoittaa sitä, että kun Euroopan komissio on hyväksynyt salkunhoitoa koskevan vastaavuuspäätöksen ja kanadalainen rahoituslaitos on täyttänyt Euroopan unionin vakavaraisuusvaatimukset, kyseinen rahoituslaitos voi tarjota harkinnanvaraisia salkunhoitopalveluja Euroopan unionin ammattimaiselle asiakkaalle ilman, että se perustaa yhtiön Euroopan unioniin. Tähän sitoumukseen ei sen jälkeen enää sovelleta Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimenpiteitä, joilla rajoitetaan rajatylittävien salkunhoitopalvelujen tarjoamista tai kielletään se, mukaan lukien niiden liitteissä I ja II olevissa luetteloissa esitetyt varaumat.

LIITE 13-B

13.16 artiklaN 1 KOHDAN JA 13.21 artiklaN SOVELTAMISTA KOSKEVA YHTEISYMMÄRRYS

Osapuolet tunnustavat, että vakavaraisuuteen liittyvät toimenpiteet vahvistavat kansallisia rahoitusjärjestelmiä, edistävät laitosten, markkinoiden ja infrastruktuurien vakautta, tehokkuutta ja häiriönsietokykyä ja tukevat kansainvälisen rahoituksen vakautta tarjoamalla lisää tietoa antolainauksen ja sijoituspäätösten perustaksi, lisäämällä markkinoiden eheyttä ja vähentämällä rahoitusvaikeuksien ja -häiriöiden riskiä.

Tästä syystä osapuolet ovat sopineet 13.16 artiklan 1 kohdassa vakauden ja luotettavuuden turvaamista koskevasta poikkeuksesta, jonka myötä osapuolet voivat hyväksyä tai ylläpitää toimenpiteitä vakavaraisuussyistä, ja antaneet 26.2 artiklan 1 kohdan f alakohdan mukaisesti perustetun rahoituspalvelukomitean tehtäväksi määrittää, sovelletaanko vakauden ja luotettavuuden turvaamista koskevaa poikkeusta 13.21 artiklan mukaisissa rahoituspalveluja koskevissa sijoitusriidoissa ja jos sovelletaan, missä määrin.

13.21 artiklassa tarkoitettu menettely

1. Rahoituspalvelukomitea päättää 13.21 artiklassa tarkoitetun sijoitusriitoja koskevan tehtävänsä mukaisesti, onko vakauden ja luotettavuuden turvaamista koskeva poikkeus pätevä kanteen puolustukseksi ja jos on, missä määrin.

2. Osapuolet toimivat vilpittömässä mielessä. Kukin osapuoli esittää kantansa rahoituspalvelukomitealle 60 päivän kuluessa asian siirtämisestä rahoituspalvelukomitean käsiteltäväksi.

3. Jos muu kuin riidan osapuolena oleva sopimuksen osapuoli ilmoittaa rahoituspalvelukomitealle 2 kohdassa tarkoitetun 60 päivän kuluessa, että se on käynnistänyt asiasta sisäisen menettelyn kantansa määrittämiseksi, 2 kohdassa tarkoitettu määräaika keskeytetään, kunnes kyseinen osapuoli ilmoittaa rahoituspalvelukomitealle kannastaan. Määräajan keskeyttämisen yli kuudeksi kuukaudeksi katsotaan olevan vilpittömän toiminnan vastaista.

4. Jos vastaaja ei esitä kantaansa rahoituspalvelukomitealle 2 kohdassa tarkoitetussa määräajassa, 13.21 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja määräajan keskeyttämistä tai menettelyjä ei enää sovelleta, ja sijoittaja voi jatkaa kanteensa esittämistä.

5. Jos rahoituspalvelukomitea ei pysty 60 päivän kuluessa tekemään päätöstä yhteisestä kannasta tietyssä sijoittajan ja valtion välisessä riidassa, joka koskee vakavaraisuuteen liittyvää toimenpidettä, rahoituspalvelukomitea siirtää asian CETA-sekakomitean käsiteltäväksi ([1]). Mainittu 60 päivän määräaika alkaa siitä hetkestä, jolloin rahoituspalvelukomitea vastaanottaa 2 kohdassa tarkoitetut osapuolten kannat.

6. Rahoituspalvelukomitean tai CETA-sekakomitean yhteinen kanta sitoo tuomioistuinta ainoastaan kyseessä olevassa riidassa. Yhteinen kanta ei muodosta osapuolia sitovaa ennakkotapausta vakauden ja luotettavuuden turvaamista koskevan poikkeuksen tai muiden tämän sopimuksen ehtojen soveltamisalan tai soveltamisen osalta.

7. Jos CETA-sekakomitea ei pääse sopimukseen kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun rahoituspalvelukomitea siirsi asian sen käsiteltäväksi 5 kohdan mukaisesti, kukin osapuoli toimittaa kantansa sen tuomioistuimen saataville, joka toimii välittäjänä kyseessä olevassa riidassa, ellei CETA-sekakomitea toisin päätä. Tuomioistuin ottaa kannat huomioon päätöstä tehdessään.

Korkean tason periaatteet

8. Osapuolet katsovat, että soveltaessaan 13.16 artiklan 1 kohtaa osapuolten ja tuomioistuinten olisi noudatettava seuraavia periaatteita, joita koskeva luettelo ei ole tyhjentävä:

   a) osapuoli voi määrätä oman asianmukaisen vakavaraisuussääntelytasonsa. Osapuoli voi erityisesti ottaa käyttöön ja panna täytäntöön toimenpiteitä, joilla taataan korkeampi vakavaraisuuden suoja kuin tavanomaisilla kansainvälisillä vakavaraisuussitoumuksilla;

([1]) Kukin osapuoli varmistaa, että sen tähän asiaan liittyvässä edustuksessa CETA-sekakomiteassa on myös rahoituspalveluviranomaisia.

b) oleellisiin perusteisiin sen määrittämisessä, onko toimenpide 13.16 artiklan 1 kohdan vaatimusten mukainen, sisältyy se, missä määrin toimenpide on tarpeellinen tilanteen kiireellisyyden vuoksi, sekä osapuolen käytettävissä olevat tiedot toimenpiteen hyväksymisen ajankohtana;

c) ottaen huomioon vakavaraisuussääntelyn erityisen luonteen näitä periaatteita soveltavien on noudatettava mahdollisimman tarkasti osapuolten oikeudenkäyttöalueiden määräyksiä ja käytäntöjä sekä vakavaraisuusviranomaisten päätöksiä ja tosiseikkoihin perustuvia päätelmiä, mukaan lukien riskinarvioinnit;

d) i) toimenpiteen katsotaan täyttävän 13.16 artiklan 1 kohdan vaatimukset, lukuun ottamatta ii alakohdassa tarkoitettuja tapauksia, jos

A) sillä on vakavaraisuutta koskeva tavoite; ja

B) se ei ole tavoitteeseensa nähden niin tiukka, että se on selvästi suhteeton tavoitteensa saavuttamiseksi; ja

ii) toimenpide, joka muuten täyttää i alakohdan vaatimukset, ei täytä 13.16 artiklan 1 kohdan vaatimuksia, jos se on peitelty ulkomaisia sijoituksia koskeva rajoitus tai jos se tarkoittaa mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää samassa tilanteessa olevien sijoittajien välillä;

e) edellyttäen, että toimenpidettä ei sovelleta siten, että se tarkoittaisi mielivaltaista tai perusteetonta syrjintää samassa tilanteessa olevien sijoittajien välillä, tai että se on peitelty ulkomaisia sijoituksia koskeva rajoitus, toimenpiteen katsotaan täyttävän 13.16 artiklan 1 kohdan vaatimukset, jos

i) se on yhdenmukainen osapuolille yhteisten kansainvälisten vakavaraisuussitoumusten kanssa;

ii) sen tarkoituksena on sellaisen rahoituslaitoksen kriisinratkaisu, joka ei enää ole elinkelpoinen tai joka todennäköisesti ei enää ole elinkelpoinen;

iii) sen tarkoituksena on elvyttää rahoituslaitosta tai hallinnoida stressitilanteessa olevaa rahoituslaitosta; tai

iv) sen tarkoituksena on säilyttää tai palauttaa rahoitusvakaus koko järjestelmää koskevan rahoituskriisin jälkeen.

Säännöllinen tarkastelu

9. Rahoituspalvelukomitea voi molempien osapuolten suostumuksella muuttaa tätä yhteisymmärrystä milloin tahansa. Rahoituspalvelukomitean olisi tarkasteltava tätä yhteisymmärrystä vähintään kahden vuoden välein.

Tässä yhteydessä rahoituspalvelukomitea voi laatia 13.16 artiklan 1 kohdan soveltamista koskevan yhteisymmärryksen komiteassa käytyjen, tiettyjä riitoja koskevien vuoropuhelun ja keskustelujen perusteella ja pitäen mielessä osapuolille yhteiset kansainväliset vakavaraisuussitoumukset.

LIITE 13-C

YHTEISYMMÄRRYS RAHOITUSPALVELUSEKTORIN SÄÄNTELYÄ KOSKEVASTA VUOROPUHELUSTA

Osapuolet vahvistavat sitoutuvansa lujittamaan rahoituksen vakautta. Rahoituspalvelukomiteassa käytävän rahoituspalvelusektorin sääntelyä koskevan vuoropuhelun on perustuttava monenkeskisesti sovittuihin periaatteisiin ja vakavaraisuusvaatimuksiin. Osapuolet sopivat keskittävänsä keskustelut aiheisiin, joilla on rajatylittäviä vaikutuksia, kuten rajatylittävään arvopaperikauppaan (mukaan lukien mahdollisuus tehdä salkunhoitoa koskevia lisäsitoumuksia), katettuja joukkovelkakirjoja koskeviin kehyksiin ja jälleenvakuutuksen vakuuksiin, sekä keskustelevansa sivuliikkeiden toimintaan liittyvistä kysymyksistä.

KANADAN MARKKINOILLEPÄÄSYLUETTELO

LIITE 19-1

Keskushallinnon yksiköt

Ellei toisin täsmennetä, tätä lukua sovelletaan tässä liitteessä lueteltujen yksikköjen hankintoihin seuraavien kynnysarvojen mukaisesti:

Kynnysarvot:

Tavarat	130 000 erityisnosto-oikeutta
Palvelut	130 000 erityisnosto-oikeutta
Rakennusalan palvelut	5 000 000 erityisnosto-oikeutta

Tässä liitteessä lueteltujen yksikköjen tehdessä liitteessä 19-3 olevassa B jaksossa lueteltuihin toimintoihin liittyviä hankintoja sovelletaan kyseisessä jaksossa vahvistettuja kynnysarvoja.

Yksikköjen luettelo

1. Atlantic Canada Opportunities Agency
2. Canada Border Services Agency
3. Canada Emission Reduction Incentives Agency
4. Canada Employment Insurance Commission
5. Canada Industrial Relations Board
6. Canada Revenue Agency
7. Canada School of Public Service
8. Canadian Centre for Occupational Health and Safety
9. Canadian Environmental Assessment Agency
10. Canadian Food Inspection Agency
11. Canadian Forces Grievance Board
12. Canadian Grain Commission
13. Canadian Human Rights Commission
14. Canadian Human Rights Tribunal
15. Canadian Institutes of Health Research
16. Canadian Intergovernmental Conference Secretariat
17. Canadian International Trade Tribunal

18. Canadian Northern Economic Development Agency

19. Canadian Nuclear Safety Commission

20. Canadian Polar Commission

21. Canadian Radio-television and Telecommunications Commission

22. Canadian Space Agency

23. Canadian Transportation Accident Investigation and Safety Board

24. Canadian Transportation Agency

25. Copyright Board

26. Correctional Service of Canada

27. Courts Administration Service

28. Department of Agriculture and Agri-Food

29. Department of Canadian Heritage

30. Department of Citizenship and Immigration

31. Department of Employment and Social Development

32. Department of Finance

33. Department of Fisheries and Oceans

34. Department of Foreign Affairs, Trade and Development

35. Department of Health

36. Department of Indian Affairs and Northern Development

37. Department of Industry

38. Department of Justice

39. Department of National Defence

40. Department of Natural Resources

41. Department of Public Safety and Emergency Preparedness

42. Department of Public Works and Government Services

43. Department of the Environment

44. Department of Transport

45. Department of Veterans Affairs

46. Department of Western Economic Diversification

47. Director of Soldier Settlement

48. Director, The Veterans' Land Act

49. Economic Development Agency of Canada for the Regions of Quebec

50. Federal Economic Development Agency for Southern Ontario

51. Financial Consumer Agency of Canada

52. Immigration and Refugee Board

53. Indian Residential Schools Truth and Reconciliation Commission

54. Library and Archives of Canada

55. Military Police Complaints Commission

56. National Battlefields Commission

57. National Energy Board

58. National Farm Products Council

59. National Film Board

60. Parole Board of Canada

61. National Research Council of Canada

62. Natural Sciences and Engineering Research Council

63. Northern Pipeline Agency

64. Office of Infrastructure of Canada

65. Office of the Auditor General

66. Office of the Chief Electoral Officer

67. Office of the Commissioner for Federal Judicial Affairs

68. Office of the Commissioner of Lobbying

69. Office of the Commissioner of Official Languages

70. Office of the Communications Security Establishment Commissioner

71. Office of the Co-ordinator, Status of Women

72. Office of the Correctional Investigator of Canada

73. Office of the Director of Public Prosecutions

74. Office of the Governor General's Secretary

75. Office of the Public Sector Integrity Commissioner

76. Office of the Superintendent of Financial Institutions

77. Office of the Information Commissioner of Canada

78. Office of the Privacy Commissioner of Canada

79. Parks Canada Agency

80. Patented Medicine Prices Review Board

81. Privy Council Office

82. Public Health Agency of Canada

83. Public Service Commission

84. Public Service Labour Relations and Employment Board

85. Registrar of the Supreme Court of Canada

86. Registry of the Competition Tribunal

87. Registry of the Public Servants Disclosure Protection Tribunal

88. Registry of the Specific Claims Tribunal

89. Royal Canadian Mounted Police

90. Royal Canadian Mounted Police External Review Committee

91. Royal Canadian Mounted Police Public Complaints Commission

92. Security Intelligence Review Committee

93. Shared Services Canada

94. Social Sciences and Humanities Research Council

95. Statistics Canada

96. Transportation Appeal Tribunal of Canada

97. Treasury Board of Canada Secretariat

98. Veterans Review and Appeal Board

Kanadan liitettä 19-1 koskevat huomautukset

1. Kanadan avaruusjärjestön (Canadian Space Agency) osalta sopimuksen piiriin kuuluvat tavarat ja palvelut rajoittuvat satelliittiviestintään, maapallon seurantaan ja maailmanlaajuisiin satelliittinavigointijärjestelmiin liittyviin tavaroihin ja palveluihin. Tämä sitoumus on voimassa viiden vuoden ajan tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen. Kyseinen viiden vuoden ajanjakso sisältää mahdollisen tilapäisen soveltamisen ajan. Kanada voi ennen kyseisen viiden vuoden ajanjakson päättymistä ilmoittaa Euroopan unionille poistavansa tämän tilapäisen sitoumuksen. Ilmoitus tulee voimaan viiden vuoden ajanjakson päättyessä. Jos Kanada ei tee tällaista ilmoitusta, tilapäisestä sitoumuksesta tulee pysyvä.

2. Tämän luvun 19.18 artiklaa ei sovelleta tässä huomautuksessa tarkoitetun tilapäisen sitoumuksen poistamiseen.

LIITE 19-2

Keskushallintoa alemman tason yksiköt

Ellei toisin täsmennetä, tätä lukua sovelletaan tässä liitteessä lueteltujen yksikköjen hankintoihin seuraavien kynnysarvojen mukaisesti:

Kynnysarvot:

Tavarat	200 000 erityisnosto-oikeutta
Palvelut	200 000 erityisnosto-oikeutta
Rakennusalan palvelut	5 000 000 erityisnosto-oikeutta

Tässä liitteessä lueteltujen yksikköjen tehdessä liitteessä 19-3 olevassa B jaksossa lueteltuihin toimintoihin liittyviä hankintoja sovelletaan kyseisessä jaksossa vahvistettuja kynnysarvoja.

Yksikköjen luettelo:

1. **ALBERTA**

1.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki

1. ministeriöt, virastot, lautakunnat, neuvostot, komiteat, komissiot ja vastaavat valtion hallintoelimet;
2. alue-, paikallis- ja piirikuntahallinto ja muut kunnallishallinnon elimet; ja
3. koululautakunnat ja julkisin varoin rahoitettavat korkeakoulutus-, terveys- ja sosiaalipalveluyksiköt.

1.2 Tähän liitteeseen eivät sisälly

1. Legislative Assembly
2. Legislative Assembly Office
3. Office of the Auditor General
4. Office of the Chief Electoral Officer
5. Office of the Ethics Commissioner
6. Office of the Information and Privacy Commissioner
7. Office of the Ombudsman

2. **BRITTILÄINEN KOLUMBIA**

2.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki

1. ministeriöt, virastot, lautakunnat, neuvostot, komiteat, komissiot ja vastaavat valtion hallintoelimet;
2. alue-, paikallis- ja piirikuntahallinto ja muut kunnallishallinnon elimet; ja
3. koululautakunnat ja julkisin varoin rahoitettavat korkeakoulutus-, terveys- ja sosiaalipalveluyksiköt.

2.2 Tähän liitteeseen eivät sisälly lakiasäätävä kokous (Legislative Assembly) ja sen itsenäiset virastot.

3. **MANITOBA**

3.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki

1. ministeriöt, lautakunnat, komissiot, komiteat ja vastaavat valtion hallintoelimet;
2. kunnat ja kunnalliset organisaatiot; ja
3. koululautakunnat ja julkisin varoin rahoitettavat korkeakoulutus-, terveys- ja sosiaalipalveluyksiköt.

4. **NEW BRUNSWICK**

4.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki seuraavat ministeriöt, sihteeristöt ja virastot:

1. Aboriginal Affairs Secretariat
2. Agriculture, Aquaculture and Fisheries
3. Ambulance New Brunswick Inc.
4. Aquarium and Marine Center of New Brunswick
5. Office of the Attorney General
6. Child and Youth Advocate
7. Education and Early Childhood Development
8. Efficiency New Brunswick
9. Elections New Brunswick
10. Energy and Mines
11. Environment and Local Government
12. Executive Council Office
13. FacilicorpNB Ltd.
14. Farm Products Commission
15. Finance
16. Forest Protection Limited
17. Health
18. Horizon Health Network (Regional Health Authority)
19. Justice
20. Labour and Employment Board
21. Natural Resources
22. New Brunswick Arts Board
23. New Brunswick Emergency Measures Organization

24. New Brunswick Energy & Utilities Board
25. New Brunswick Forest Products Commission
26. New Brunswick Health Council
27. New Brunswick Human Rights Commission
28. New Brunswick Insurance Board
29. New Brunswick Internal Services Agency
30. New Brunswick Lotteries Commission
31. New Brunswick Museum
32. New Brunswick Police Commission
33. New Brunswick Public Libraries
34. Office of Human Resources
35. Office of the Auditor General
36. Office of the Commissioner of Official Languages
37. Office of the Comptroller
38. Office of the Consumer Advocate for Insurance
39. Office of the Leader of the Opposition
40. Office of the Lieutenant-Governor
41. Office of the Premier
42. Office of the Public Trustee
43. Ombudsman
44. Population Growth Secretariat
45. Post-Secondary Education, Training and Labour
46. Premier's Council on the Status of Disabled Persons
47. Public Safety
48. Vitalité (Regional Health Authority)
49. Senior and Healthy Aging Secretariat
50. Social Development
51. Government Services
52. Tourism, Heritage and Culture
53. Transportation
54. Village Historique Acadien
55. Workplace Health, Safety and Compensation Commission

4.2 District Education Councils (piirikuntien koulutusneuvostot)

1. Kaikki piirikuntien koulutusneuvostot (District Education Councils)

4.3 Yliopistot

1. Mount Allison University
2. St. Thomas' University
3. Université de Moncton
4. The University of New Brunswick

4.4 Community Colleges (korkea-asteen oppilaitoksia)

1. Collège communautaire du Nouveau-Brunswick (CCNB)
2. New Brunswick Community College (NBCC)

4.5 Regional Solid Waste Commissions (alueelliset kiinteää jätettä hallinnoivat viranomaiset)

1. Commission de gestion déchets de Kent
2. Commission de gestion des déchets solides de la Péninsule acadienne
3. Commission des Déchets Solides / Nepisiguit-Chaleur Solid Waste Commission
4. Fredericton Region Solid Waste Commission
5. Fundy Region Solid Waste Commission
6. Kings County Region Solid Waste Commission
7. La Commission de gestion enviro ressources du Nord-Ouest
8. Northumberland Solid Waste Commission
9. Restigouche Solid Waste Corporation
10. Southwest Solid Waste Commission
11. Valley Solid Waste Commission
12. Westmorland-Albert Solid Waste Corporation

4.6 Wastewater Commissions (jätevesiviranomaiset)

1. Fredericton Area Pollution Control Commission
2. Greater Moncton Sewerage Commission

4.7 Municipalities and Municipal Organisations (kunnat ja niiden organisaatiot) (ei sisällä kunnallisia energiayksikköjä)

1. City of Bathurst
2. City of Campbellton
3. City of Dieppe

4. City of Edmundston

5. City of Fredericton

6. City of Miramichi

7. City of Moncton

8. City of Saint John

5. **NEWFOUNDLAND JA LABRADOR**

5.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki

1. ministeriöt, lautakunnat ja komissiot;

2. kunnat ja kunnalliset organisaatiot; ja

3. koululautakunnat ja julkisin varoin rahoitettavat korkeakoulutus-, terveys- ja sosiaalipalveluyksiköt.

5.2 Tähän liitteeseen ei sisälly lakiasäätävä kokous (Legislative Assembly).

6. **LUOTEISTERRITORIOT**

6.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki

1. ministeriöt, virastot;

2. kunnat; ja

3. koululautakunnat ja julkisin varoin rahoitettavat korkeakoulutus-, terveys- ja sosiaalipalveluyksiköt.

6.2 Tähän liitteeseen ei sisälly lakiasäätävä kokous (Legislative Assembly).

7. **NOVA SCOTIA**

7.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki julkisen sektorin yksiköt (public sector entities), siten kuin ne määritellään säädöksessä *Public Procurement Act*, S.N.S. 2011, c. 12, lukuun ottamatta seuraavia:

1. kaikki luetellut hallintojen väliset tai yksityistetyt valtiolliset laitokset, jos provinssi ei omista niitä tai sillä ei ole määräysvaltaa niiden enemmistöön;

2. kaikki liitteessä 19-3 olevassa A jaksossa luetellut tai kuvatut yksiköt riippumatta siitä onko ne sisällytetty kyseiseen jaksoon vai suljettu sen ulkopuolelle;

3. Emergency Health Services (terveysministeriön alaiset kiireelliset terveyspalvelut) maantieambulansseihin liittyvien, kiireellisiin terveyspalveluihin tarkoitettujen hankintojen osalta;

4. Sydney Tar Ponds Agency;

5. Nova Scotia Lands Inc.; ja

6. Harbourside Commercial Park.

8. **NUNAVUT**

8.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki

1. ministeriöt, virastot;

2. kunnat ja kunnalliset organisaatiot; ja

3. koululautakunnat ja julkisin varoin rahoitettavat korkeakoulutus-, terveys- ja sosiaalipalveluyksiköt.

8.2 Tähän liitteeseen ei sisälly lakiasäätävä kokous (Legislative Assembly).

9. **ONTARIO**

9.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki

1. provinssien ministeriöt ja luokitellut virastot – ei kuitenkaan seuraavat: energia-alan virastot, kaupallis- tai teollisluonteiset virastot ja Ontario Infrastructure and Lands Corporation;

2. koululautakunnat ja julkisin varoin rahoitettavat korkeakoulutus-, terveys- ja sosiaalipalveluyksiköt; ja

3. kunnat lukuun ottamatta kunnallisia energiayksiköitä.

9.2 Tähän liitteeseen eivät sisälly lakiasäätävän kokouksen virastot (Offices of the Legislative Assembly).

10. **PRINSSI EDWARDIN SAARI**

10.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki

1. ministeriöt, virastot;

2. kunnat; ja

3. koululautakunnat ja julkisin varoin rahoitettavat korkeakoulutus-, terveys- ja sosiaalipalveluyksiköt.

11. **QUEBEC**

11.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki

1. ministeriöt, valtiolliset laitokset; ja

2. puolijulkiset organisaatiot.

"**Valtiollisilla laitoksilla**" ("governmental agencies") tarkoitetaan säädöksen *Act Respecting Contracting by Public Bodies*, C.Q.L.R. c. C-65.1 4 §:n 2-4 momentissa lueteltuja elimiä, mukaan luettuna Agence du revenu du Québec, sekä kyseisen pykälän toisessa momentissa tarkoitettuja henkilöitä, ei kuitenkaan kyseisen säädöksen 5 §:ssä lueteltuja elimiä ja henkilöitä.

"**Puolijulkisilla organisaatioilla**" ("para-public organisations") tarkoitetaan kuntia ja kunnallisia organisaatioita sekä säädöksen *Act Respecting Contracting by Public Bodies* 4 §:n 5 ja 6 momentissa tarkoitettuja elimiä, mukaan luettuna oikeushenkilöt tai muut yksiköt, jotka ovat yhden tai usean puolijulkisen organisaation omistuksessa tai määräysvallassa.

12. **SASKATCHEWAN**

12.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki

1. ministeriöt, virastot, Treasury Board Crown corporation -yritykset, lautakunnat, komissiot;

2. kunnat; ja

3. koululautakunnat ja julkisin varoin rahoitettavat korkeakoulutus-, terveys- ja sosiaalipalveluyksiköt.

13. **YUKON**

13.1 Tähän liitteeseen sisältyvät seuraavat:

Ministeriöt

1. Department of Community Services

2. Department of Economic Development

3. Department of Education

4. Department of Energy, Mine and Resources

5. Department of Environment
6. Department of Finance
7. Department of Health and Social Services
8. Department of Highways and Public Works
9. Department of Justice
10. Department of Tourism and Culture
11. Executive Council Office
12. Public Service Commission
13. Women's Directorate
14. French Language Services Directorate

Virastot

1. Yukon Worker's Compensation Health & Safety Board

LIITE 19-3

Muut yksiköt

A jakso

Ellei toisin täsmennetä, tätä lukua sovelletaan tämän liitteen A jaksossa lueteltujen yksikköjen hankintoihin seuraavien kynnysarvojen mukaisesti:

Kynnysarvot:

Tavarat	355 000 erityisnosto-oikeutta
Palvelut	355 000 erityisnosto-oikeutta
Rakennusalan palvelut	5 000 000 erityisnosto-oikeutta

Tehtäessä B jaksossa lueteltuihin toimintoihin liittyviä hankintoja sovelletaan kyseisessä jaksossa vahvistettuja kynnysarvoja.

Yksikköjen luettelo

1. **LIITTOVALTIOTASON YKSIKÖT**

1.1 Tähän liitteeseen sisältyvät säädöksen *Financial Administration Act* (FAA) R.S.C. 1985, c. F-11, X osassa tarkoitetut kruununyhtiöt (Crown corporations), jotka ovat kyseisen säädöksen 88 §:n nojalla vastuussa parlamentille.

2. **ALBERTA**

2.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki

1. kruununyhtiöt (Crown corporations), valtion omistamat kaupalliset yritykset sekä muut yksiköt, jotka ovat omistusoikeuden kautta Albertan hallituksen omistuksessa; ja

2. yhtiöt tai yksiköt, jotka ovat liitteen 19-2 sisältämien alue-, paikallis- ja piirikuntahallinnon ja kunnallishallinnon elinten omistuksessa tai määräysvallassa.

3. **BRITTILÄINEN KOLUMBIA**

3.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki

1. kruununyhtiöt (Crown corporations), valtion omistamat kaupalliset yritykset sekä muut yksiköt, jotka ovat omistusoikeuden kautta Brittiläisen Kolumbian hallituksen omistuksessa; ja

2. yhtiöt tai yksiköt, jotka ovat yhden tai usean kunnanhallituksen omistuksessa tai määräysvallassa.

4. **MANITOBA**

4.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki provinssin kruununyhtiöt (Crown corporations), lukuun ottamatta seuraavia:

1. Manitoba Public Insurance Corporation

2. Venture Manitoba Tours Limited

5. **NEW BRUNSWICK**

5.1 Tähän liitteeseen sisältyvät seuraavat kruununyhtiöt (Crown corporations):

1. Kings Landing Corporation
2. New Brunswick Credit Union Deposit Insurance Corporation
3. New Brunswick Highway Corporation
4. New Brunswick Housing Corporation
5. New Brunswick Investment Management Corporation
6. New Brunswick Liquor Corporation
7. New Brunswick Municipal Finance Corporation
8. New Brunswick Research and Productivity Council
9. Opportunities New Brunswick
10. Financial and Consumer Services Commission
11. Regional Development Corporation
12. Service New Brunswick

6. **NEWFOUNDLAND JA LABRADOR**

6.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki provinssin kruununyhtiöt (Crown corporations) lukuun ottamatta seuraavia:

1. Nalcor Energy ja kaikki sen olemassa olevat ja tulevat tytäryhtiöt ja sidosyritykset, paitsi Newfoundland and Labrador Hydro.
2. Research & Development Corporation of Newfoundland and Labrador ja sen tytäryhtiöt.

7. **LUOTEISTERRITORIOT**

7.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki territorion kruununyhtiöt (Crown corporations).

8. **NOVA SCOTIA**

8.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki yksiköt, jotka on säädösten *Finance Act*, S.N.S. 2010, c. 2, ja *Public Procurement Act* nojalla nimetty valtion liikelaitoksiksi (government business enterprise), lukuun ottamatta säädöksessä *Provincial Finance Act* lueteltuja hallintojen välisiä tai yksityistettyjä valtiollisia laitoksia, jos provinssi ei omista niitä tai sillä ei ole määräysvaltaa niiden enemmistöön.

9. **NUNAVUT**

9.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki territorion kruununyhtiöt (Crown corporations).

10. **ONTARIO**

10.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki provinssi- ja kuntatason hallinnon omistamat kaupallis- tai teollisluonteiset yksiköt.

10.2 Tähän liitteeseen eivät sisälly energiayksiköt lukuun ottamatta seuraavia: Hydro One ja Ontario Power Generation.

11. **PRINSSI EDWARDIN SAARI**

11.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki provinssin kruununyhtiöt (Crown corporations) lukuun ottamatta seuraavaa: Innovation PEI

12. **QUEBEC**

12.1 Tähän liitteeseen sisältyvät valtionyritykset ja oikeushenkilöt tai muut yksiköt, jotka ovat yhden tai usean tällaisen yrityksen omistuksessa tai määräysvallassa ja jotka eivät kilpaile yksityissektorin kanssa.

12.2 "**Valtionyrityksellä**" (government enterprise) tarkoitetaan säädöksen *Act Respecting Contracting by Public Bodies* 7 §:ssä tarkoitettua yritystä.

13. **SASKATCHEWAN**

13.1 Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki provinssin kruununyhtiöt (Crown corporations), jotka ovat yhden tai usean kunnanhallituksen omistuksessa tai määräysvallassa, sekä Saskatchewan Liquor and Gaming Authority.

14. **YUKON**

Tähän liitteeseen sisältyvät kaikki säädöksessä *Corporate Governance Act*, R.S.Y. 2002, c. 45, tarkoitetut government corporation -yhtiöt lukuun ottamatta seuraavaa:

a) Yukon Development Corporation

Liitteessä 19-3 olevaa Kanadan A jaksoa koskevat huomautukset

1. Tätä liitettä ei sovelleta hankintoihin, jotka koskevat Canada Deposit Insurance Corporationin tai sen tytäryhtiöiden toteuttamia väliintulotoimia, eikä kyseisten väliintulotoimien vuoksi perustettujen tytäryhtiöiden tekemiin hankintoihin.

2. Tätä liitettä ei sovelleta Canada Lands Company Limitedin tai sen tytäryhtiöiden tekemiin hankintoihin kiinteistöjen rakentamiseksi kaupallista myyntiä tai jälleenmyyntiä varten.

3. Ontario Power Generation varaa itselleen oikeuden asettaa etusijalle provinssia hyödyttävät tarjoukset, joissa suositaan esimerkiksi paikallista aliurakointia, ydinvoimalaitosten rakentamisessa ja huollossa ja niihin liittyviä palveluja koskevissa hankinnoissa. Provinssille koituvien hyötyjen osuus tarjousten valintakriteereistä saa olla enintään 20 prosenttia kokonaispisteistä.

4. Tätä lukua ei sovelleta uusiutuvan energian tuotantoon, siirtoon ja jakeluun liittyviin Ontarion provinssin hankintoihin vesivoimaa lukuun ottamatta, säädöksen *Green Energy Act*, S.O. 2009, c. 12, Sch. A mukaisesti.

B jakso

Seuraavia kynnysarvoja sovelletaan hankintoihin, joita tekevät liitteissä 19-1 ja 19-2 sekä liitteessä 19-3 olevassa A jaksossa mainitut hankintayksiköt, joiden keskeiseen toimintaan kuuluu mikä tahansa seuraavista toiminnoista tai niiden yhdistelmä:

1. lentokenttä- tai muiden terminaalitilojen ja -palvelujen saattaminen lentoliikenteen harjoittajien käyttöön;

2. sellaisten verkkojen tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota julkisia kuljetuspalveluja rautateitse, automatisoiduin järjestelmin, raitioteitse, johdinautoilla, linja-autoilla tai kaapeliradoilla;

3. meri- tai sisävesisatamien tai muiden terminaalitilojen ja -palvelujen saattaminen meri- tai sisävesiliikenteen harjoittajien käyttöön; ja

4. sellaisten kiinteiden verkkojen tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota juomaveden tuotantoon, kuljetukseen tai jakeluun ja jäteveden käsittelyyn liittyviä julkisia palveluja, tai juomaveden toimittaminen tällaisiin verkkoihin;

5. sellaisten kiinteiden verkkojen tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota sähkön tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyviä julkisia palveluja, tai sähkön toimittaminen tällaisiin verkkoihin; tai

6. sellaisten kiinteiden verkkojen tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota kaasun tai lämmön tuotantoon, siirtoon tai jakeluun liittyviä julkisia palveluja, tai kaasun tai lämmön toimittaminen tällaisiin verkkoihin.

Kynnysarvot:

Tavarat	400 000 erityisnosto-oikeutta
Palvelut	400 000 erityisnosto-oikeutta
Rakennusalan palvelut	5 000 000 erityisnosto-oikeutta

Liitteessä 19-3 olevaa Kanadan B jaksoa koskevat huomautukset

1. Tätä lukua ei sovelleta hankintayksikköjen tekemiin hankintoihin edellä B jaksossa lueteltujen toimintojen harjoittamiseksi, kun toiminta on avoin kilpailulle kyseisillä markkinoilla.

2. Tätä lukua ei sovelleta hankintayksikköjen tekemiin hankintoihin, jotka koskevat B jaksossa lueteltuja toimintoja,

   a) joiden tavoitteena on veden, energian tai polttoaineiden ostaminen tai energian tuotanto;

   b) joiden tavoitteena on harjoittaa kyseisiä toimintoja Kanadan ulkopuolella; tai

   c) joiden tavoitteena on jälleenmyynti tai vuokraaminen kolmansille osapuolille, jos hankintayksiköllä ei ole erityistä tai yksinomaista oikeutta myydä tai vuokrata kyseisten sopimusten kohdetta ja jos muilla yksiköillä on oikeus myydä tai vuokrata sopimuksen kohde samoilla ehdoilla kuin hankintayksiköllä.

3. Tätä lukua ei sovelleta hankintayksikköjen tekemiin hankintoihin jonkin maantieteellisen alueen hyödyntämiseksi öljyn tai kaasun taikka hiilen tai muiden kiinteiden polttoaineiden etsinnän tai talteenoton aloilla.

LIITE 19-4

TAVARAT

1. Ellei toisin täsmennetä, tätä lukua sovelletaan kaikkiin tavaroihin.

2. Jollei sopimuksen 19.3 artiklan 1 kohdasta muuta johdu, niiden hankintojen osalta, jotka on tehnyt Department of National Defence, Royal Canadian Mounted Police, Department of Fisheries and Oceans Kanadan rannikkovartiostoa varten, Canadian Air Transport Security Authority tai provinssien tai kuntien poliisivoimat, tätä lukua sovelletaan ainoastaan tavaroihin, jotka on kuvattu jossain jäljempänä esitetyistä liittovaltion tarvikeluokituksista (Federal Supply Classification, FSC):

FSC	22.	Rautatiekalusto
FSC	23.	Moottoriajoneuvot, perävaunut ja polkupyörät (lukuun ottamatta koodin 2310 linja-autoja; ja lukuun ottamatta sotilaskäyttöön tarkoitettuja kuorma-autoja ja perävaunuja (koodit 2320 ja 2330), telaketjuilla varustettuja taistelu- ja hyökkäysajoneuvoja ja taktisia ajoneuvoja (koodi 2350) ja pyörillä varustettuja taistelu- ja hyökkäysajoneuvoja ja taktisia ajoneuvoja (koodi 2355), jotka luokiteltiin aiemmin koodiin 2320).
FSC	24.	Traktorit
FSC	25.	Ajoneuvojen osat
FSC	26.	Ulko- ja sisärenkaat
FSC	29.	Moottorin lisälaitteet
FSC	30.	Mekaaniset voimansiirtolaitteet
FSC	32.	Puuntyöstökoneet ja -laitteet
FSC	34.	Metallintyöstökoneet
FSC	35.	Palvelualojen ja kaupan laitteet
FSC	36.	Tiettyjen teollisuudenalojen koneet
FSC	37.	Maatalouskoneet ja -laitteet
FSC	38.	Rakentamisessa, louhinta- ja kaivutöissä sekä teiden kunnossapidossa käytettävät koneet ja laitteet
FSC	39.	Materiaalinsiirtolaitteet
FSC	40.	Köydet, kaapelit, ketjut ja niiden varusteet
FSC	41.	Jäähdytys- ja ilmastointilaitteet
FSC	42.	Tulensammutus-, pelastus- ja suojeluvälineet (lukuun ottamatta koodia 4220: Meripelastus- ja sukelluslaitteet; ja koodia 4230: Dekontaminointi- ja kyllästyslaitteet)
FSC	43.	Pumput ja kompressorit
FSC	44.	Uunit, höyrykattilat, kuivauslaitteet ja ydinreaktorit
FSC	45.	Putkisto-, lämmitys- ja saniteettilaitteet
FSC	46.	Vedenpuhdistus- ja jätevesien käsittelylaitteet
FSC	47.	Putket, letkut ja niiden varusteet
FSC	48.	Venttiilit
FSC	49.	Huoltamo- ja korjaamovarusteet

FSC	52.	Mittausvälineet
FSC	53.	Pienmetallitarvikkeet ja hiontavälineet
FSC	54.	Tehdasvalmisteiset rakennelmat ja rakennustelineet
FSC	55.	Puutavara, vanerit ja viilut
FSC	56.	Rakennusaineet ja -tarvikkeet
FSC	61.	Voima- ja jakelulaitteet, sähköjohtimet
FSC	62.	Valaisimet ja lamput
FSC	63.	Hälytys- ja merkinantojärjestelmät (lukuun ottamatta koodia 6350: Turvatarkastukseen liittyvät tarkastusjärjestelmät)
FSC	65.	Lääke-, hammaslääke- ja eläinlääketieteelliset laitteet ja tarvikkeet
FSC	66.	Instrumentit ja laboratoriolaitteet (lukuun ottamatta koodia 6615: Autopilottijärjestelmät ja ilma-alusten gyrokomponentit koodia 6635: Turvatarkastukseen liittyvä fyysisten ominaisuuksien testaus ja tutkiminen; ja koodia 6665: Vaarojen havaitsemiseen käytettävät instrumentit ja laitteet)
FSC	67.	Valokuvauslaitteet
FSC	68.	Kemikaalit ja kemialliset tuotteet
FSC	69.	Koulutus- ja harjoitusvälineet
FSC	70.	Yleiskäyttöiset automaattiset tietojenkäsittelylaitteet, ohjelmistot, tarvikkeet ja tukilaitteet (lukuun ottamatta koodia 7010: Tietojenkäsittelylaitteiden konfiguraatiot)
FSC	71.	Huonekalut ja kalusteet
FSC	72.	Sisustustavarat ja -tarvikkeet
FSC	73.	Ruoanvalmistus- ja tarjoiluvälineet
FSC	74.	Toimistokoneet, tekstinkäsittelyjärjestelmät ja kortistointilaitteet
FSC	75.	Toimistotarvikkeet ja -laitteet
FSC	76.	Kirjat, kartat ja muut painotuotteet (lukuun ottamatta koodia 7650: Piirustukset ja eritelmät)
FSC	77.	Soittimet, levysoittimet ja radiot
FSC	78.	Virkistys- ja urheiluvarusteet
FSC	79.	Puhdistusvälineet ja -tarvikkeet
FSC	80.	Maalausvälineet, maalit, suoja- ja tiivistysaineet sekä liimat
FSC	81.	Kuljetussäiliöt, -laatikot ja pakkaustarvikkeet
FSC	85.	Hygieniatuotteet
FSC	87.	Maataloustarvikkeet
FSC	88.	Elävät eläimet
FSC	91.	Poltto- ja voiteluaineet, öljyt ja vahat
FSC	93.	Ei-metallisista aineista valmistetut materiaalit
FSC	94.	Ei-metalliset perusraaka-aineet

FSC 96. Malmit, kivennäiset ja niistä valmistetut alkutuotteet

FSC 99. Sekalaiset tuotteet

Kanadan liitettä 19-4 koskevat huomautukset

1. Ontarion ja Quebecin provinssien osalta tätä huomautusta sovelletaan joukkoliikennevälineiden hankintaan. Joukkoliikennevälineellä tarkoitetaan julkisessa liikenteessä käytettävää raitiovaunua, linja-autoa, johdinautoa, metrovaunua, kiskobussia taikka metro- tai rautatieveturia.

   a) Ostaessaan joukkoliikennevälineitä Ontarion ja Quebecin provinssien hankintayksiköt voivat tämän luvun ehtojen mukaisesti vaatia, että tarjouskilpailun voittanut tarjoaja tekee sopimuksista Kanadassa osuuden, jonka arvo on jopa 25 prosenttia sopimuksen arvosta.

   b) Kyseistä prosenttilukua voidaan alentaa Kanadan hallituksen tai Ontarion provinssin tai Quebecin provinssin päätöksellä kansainvälisen sopimuksen tai kansallisen lainsäädännön, määräyksen tai politiikan perusteella, ja prosenttiluku korvaa edellä mainitun 25 prosenttia pysyvästi tämän luvun nojalla ja kyseisen provinssin ja sen joukkoliikennevälineluokan osalta, johon uutta prosenttilukua sovelletaan. Tätä huomautusta soveltaessaan Ontarion ja Quebecin provinssien on myönnettävä Euroopan unionin tarjoajille vähintään yhtä edullinen kohtelu kuin Kanadan tai muun, kolmannen maan tarjoajille.

   c) Termillä ”arvo” (value) tarkoitetaan joukkoliikennevälineiden hankinnan hyväksyttäviä kustannuksia Kanadassa tuotettujen komponenttien, alakomponenttien ja raaka-aineiden osalta, mukaan luettuna työ tai muut asiaan liittyvät palvelut, kuten myynninjälkeiset ja huoltopalvelut, tarjouksen mukaisesti. Lisäksi se sisältää kaikki kustannukset, jotka liittyvät joukkoliikennevälineen lopulliseen kokoonpanoon Kanadassa. Tarjoaja päättää, mikä osa sopimuksen arvosta toteutetaan käyttämällä Kanadassa hankittavaa arvoa. Quebecin provinssi voi edellyttää, että lopullinen kokoonpano tehdään Kanadassa.

   d) Lopullinen kokonpano:

      i) Linja-auton lopulliseen kokoonpanoon sisältyy

         A) moottorin, voimansiirron, akselien ja jarrujärjestelmän asennus ja liitännät;

         B) lämmitys- ja ilmastointilaitteiden asennus ja liitännät;

         C) ovijärjestelmien sekä pneumaattisten ja sähköisten järjestelmien asennus;

         D) matkustajien istuinten ja kädensijojen asennus;

         E) määränpään ilmaisevan näytön asennus;

         F) pyörätuoliluiskan asennus; ja

         G) lopputarkastus, tietestit ja valmistelu luovutusta varten.

      ii) Junan lopulliseen kokoonpanoon sisältyy

         A) tuuletus-, lämmitys- ja ilmastointilaitteiden asennus ja liitännät;

         B) telirunkojen, jousituksen, akselien ja tasauspyörästön asennus ja liitännät;

         C) käyttömoottorien, moottorinohjauksen ja apuvoimalaitteen asennus ja liitännät;

         D) jarrujen hallintalaitteen, jarrulaitteiden ja ilmajarrujen kompressorin asennus ja liitännät;

         E) viestintäjärjestelmän, junan sisäisen tietojärjestelmän ja etävalvontajärjestelmän asennus ja liitännät; ja

         F) tarkastus, kaikkien asennus- ja liitäntätöiden varmentaminen ja kiinteissä kohdissa suoritettava testaus toimintojen varmentamiseksi.

e) Hyväksyttävissä kustannuksissa on oltava kohtuullisesti joustoa, jotta tarjouskilpailun voittaja voi tehdä sopimuksen arvon mukaiset hankinnat kanadalaisilta toimittajilta kilpailukykyisin ehdoin, hinta ja laatu mukaan lukien. Sopimuksia ei saa jakaa osiin siinä tarkoituksessa, että rajoitetaan tarjoajan valintamahdollisuuksia hyväksyttävien kustannusten osalta.

f) Hankintayksikköjen on ilmaistava tällaiset ehdot selkeästi ja objektiivisesti sekä hankintailmoituksissa että sopimusasiakirjoissa.

g) Tämän kohdan soveltamista tarkastellaan uudelleen viiden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta.

h) Tämän kohdan soveltamista tarkastellaan uudelleen, jotta vähennetään sen epäjohdonmukaisuutta tämän luvun määräyksiin siinä tapauksessa, että Amerikan yhdysvallat alentaa pysyvästi julkisen liikenteen ajoneuvoihin (liikkuvaan kalustoon) sovellettavia paikallista sisältöä koskevia rajoituksia alle 25 prosenttiin paikallis- ja osavaltiotason hankintaviranomaisten osalta.

2. Prinssi Edwardin saaren osalta tätä liitettä ei sovelleta maanteiden (highway) rakentamiseen ja kunnossapitoon käytettävien rakennusmateriaalien hankintaan.

3. Quebecin provinssin osalta tätä liitettä ei sovelleta Hydro-Québecin hankkiessa seuraavia tavaroita (yksilöity HS-järjestelmän mukaisesti): HS 7308.20; HS 8406; HS 8410; HS 8426; HS 8504; HS 8535; HS 8536; HS 8537; HS 8544; HS 8705.10; HS 8705.20; HS 8705.90; HS 8707; HS 8708; HS 8716.39; tai HS 8716.40.

4. Manitoban provinssin osalta tätä liitettä ei sovelleta Manitoba Hydro Electric Boardin hankkiessa seuraavia tavaroita:

a) tekstiilit – paloturvalliset vaatteet ja muut työvaatteet;

b) tehdasvalmisteiset rakennukset;

c) sillat, siltaelementit, tornit ja ristikkomastot, rautaa tai terästä;

d) höyryturbiinit; hydrauliset turbiinit ja vesipyörät; kaasuturbiinit (pl. suihkuturbiinimoottorit ja potkuriturbiinimoottorit);

e) sähkömuuntajat, staattiset sähkömuuttajat ja induktorit;

f) sähkönjakelu- tai -valvontalaitteet;

g) sähkönjakelu- tai -valvontalaitteiden osat;

h) koaksiaalikaapeli ja muut koaksiaaliset sähköjohtimet;

i) muut sähköjohtimet, suurempaa kuin 1 000 V:n jännitettä varten;

j) portit;

k) puupylväät ja pylväsorret; tai

l) generaattorit.

LIITE 19-5

Palvelut

1. Ellei toisin täsmennetä, tätä lukua sovelletaan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuihin palveluihin. Rakennusalan palveluja käsitellään liitteessä 19-6. Tässä liitteessä ja liitteessä 19-6 luetellut palvelut on yksilöity CPC-järjestelmän mukaisesti.

2. Tätä liitettä sovelletaan, kun liitteessä 19-1 ja liitteessä 19-3 olevassa A jaksossa mainitut keskusyksiköt hankkivat seuraavia palveluja:

861	Lakiasiainpalvelut (ainoastaan ulkomaista lainsäädäntöä ja kansainvälistä oikeutta koskevat neuvontapalvelut)
862	Laskentatoimen palvelut, tilintarkastus- ja kirjanpitopalvelut

3. Tätä liitettä sovelletaan, kun liitteissä 19-1 ja 19-2 ja liitteessä 19-3 olevassa A jaksossa mainitut yksiköt hankkivat seuraavia palveluja:

CPC-viite	Kuvaus
633	Henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjauspalvelut
7512	Kaupalliset kuriiripalvelut (ml. multimodaaliset palvelut)
7523	Organisaatioiden välinen tiedonsiirto (EDI)
7523	Sähköposti
7523	Parannetut tai lisäarvofaksipalvelut, ml. etappivälitys (store and forward, store and retrieve)
—	Koodin ja protokollan muuntaminen
7523	Verkkotiedonhaku ja -tietokantahaku
7523	Puheposti
822	Kiinteistöalan palvelut palkkio- tai sopimusperusteisesti
841	Tietokonelaitteistojen asennukseen liittyvät konsultointipalvelut
842	Ohjelmistojen asennuspalvelut, ml. tietojärjestelmiä ja ohjelmistoja koskevat konsultointipalvelut, systeemianalyysi-, suunnittelu-, ohjelmointi- ja ylläpitopalvelut
843	Tietojenkäsittelypalvelut, ml. tietojenkäsittely- ja taulukointipalvelut ja tietojenkäsittelylaitteistojen hallintapalvelut
843	Sähköinen tietojen ja/tai datan käsittely (ml. tapahtumakäsittely)
844	Tietokantapalvelut
845	Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet, huolto- ja korjauspalvelut
849	Muut tietokonepalvelut
86501	Yleishallinnon konsultointipalvelut
86503	Markkinoinnin konsultointipalvelut

CPC-viite	Kuvaus
86504	Henkilöstöhallinnon konsultointipalvelut
86505	Tuotannonhallinnan konsultointipalvelut
866	Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (pl. 86602 Välimies- ja sovittelupalvelut)
8671	Arkkitehtipalvelut
8672	Tekniset palvelut
8673	Tekniset kokonaispalvelut (pl. 86731 Tekniset kokonaispalvelut liikennettä ja infrastruktuuria koskevissa avaimet käteen -projekteissa)
8674	Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut
8676	Tekniset testaus- ja analysointipalvelut, myös laadunvalvonta- ja tarkastuspalvelut (paitsi FSC-koodiin 58 liittyen ja liikennevälineet)
874	Rakennusten puhtaanapitopalvelut
8861–8864 ja 8866	Metallituotteiden, koneiden ja laitteiden korjauspalvelut
94	Viemäri- ja jätehuolto, puhtaanapito ja vastaavat palvelut

Kanadan liitettä 19-5 koskevat huomautukset

1. Tätä lukua ei sovelleta seuraavien hankintaan:

   a) kaikki palvelut, jotka liittyvät niiden tavaroiden hankintaan, jotka on tehnyt Department of National Defence, Royal Canadian Mounted Police, Department of Fisheries and Oceans Kanadan rannikkovartiostoa varten, Canadian Air Transport Security Authority tai provinssien tai kuntien poliisivoimat ja joihin ei sovelleta liitettä 19-4; ja

   b) ulkomailla olevien asevoimien tueksi hankitut palvelut.

2. Tätä lukua ei sovelleta raha- ja valuuttakurssipolitiikan tai julkista velkaa tai varantojen hallintaa koskevan taikka muun politiikan keinoihin, joihin sisältyy arvopapereihin tai muihin rahoitusvälineisiin liittyviä suorituksia, erityisesti liiketoimia, joilla hankintaviranomainen hankkii rahaa tai pääomaa. Sen vuoksi tätä lukua ei sovelleta arvopapereiden tai muiden rahoitusvälineiden liikkeeseenlaskua, ostoa, myyntiä tai siirtoa koskeviin sopimuksiin. Myös keskuspankkien palvelut on suljettu pois.

3. Liitteeseen 19-2 sisältyvien hankintayksikköjen osalta kynnysarvot ovat 355 000 erityisnosto-oikeutta, kun yksikkö hankkii sellaisiin luottamuksellisiin tietoihin liittyviä konsultointipalveluja, joiden paljastumisen voi kohtuudella odottaa vaarantavan valtion luottamuksellisia tietoja, haittaavan taloutta tai muuten olevan yleisen edun vastaista.

4. Quebecin provinssin osalta tätä liitettä ei sovelleta voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen hankintoihin, jotka liittyvät kaupunkisuunnitteluun, suunnitelmien ja eritelmien laatimiseen ja urakoiden hallinnointiin edellyttäen, että kyseinen voittoa tavoittelematon yhteisö noudattaa hankinnassaan tämän luvun mukaisia hankintayksikön velvollisuuksia.

5. Quebecin provinssin osalta tätä liitettä ei sovelleta Hydro-Québecin hankkiessa seuraavia palveluja (yksilöity CPC-järjestelmän mukaisesti):

   84 – Tietokonepalvelut ja niihin liittyvät palvelut

   86724 – Maa-, tie- ja vesirakennustöiden tekninen suunnittelu

   86729 – Muut tekniset palvelut.

6. Manitoban provinssin osalta tätä liitettä ei sovelleta Manitoba Hydro Electric Boardin palveluhankintoihin.

LIITE 19-6

Rakennusalan palvelut

1. Ellei toisin täsmennetä, tätä lukua sovelletaan kaikkiin CPC-luokituksen osastossa 51 yksilöityihin rakennusalan palveluihin.

2. Liitteissä 19-1 ja 19-2 ja liitteessä 19-3 olevassa A jaksossa mainittujen yksikköjen myöntämiin rakennuspalvelusopimuksiin, joihin sisältyy rakennusalan palveluntoimittajalle määräajaksi annettava kokonaan tai osittain vastikkeellinen väliaikainen omistusoikeus tai oikeus hallita ja operoida tällaisten sopimusten tuloksena olevia maa- ja vesirakentamisen tai rakennusten tai rakennelmien rakentamisen kohteita ja veloittaa maksu niiden käytöstä sopimuksen voimassaolon ajan, sovelletaan ainoastaan seuraavia määräyksiä: 19.1, 19.2, 19.4, 19.5 ja 19.6 artikla (lukuun ottamatta 3 kohdan e ja l alakohtaa) sekä 19.15 artikla (lukuun ottamatta 3 ja 4 kohtaa) ja 19.17 artikla.

3. Tähän lukuun eivät sisälly 2 kohdassa kuvatut rakennuspalvelusopimukset, jotka hankintayksiköt myöntävät liitteessä 19-3 olevassa B jaksossa lueteltujen toimintojen toteuttamiseksi.

Kanadan liitettä 19-6 koskevat huomautukset

1. Liitteessä 19-1 mainittujen keskushallinnon yksikköjen osalta tähän liitteeseen sisältyvät ruoppauspalvelut sekä rakennuspalvelusopimuksiin liittyvät ruoppauspalvelut seuraavien vaatimusten mukaisesti:

   a) ruoppauspalvelujen tarjoamisessa käytetty alus tai muu kelluva laitteisto / käytettyä alusta tai muuta kelluvaa laitteistoa

      i) on valmistettu Kanadassa tai Euroopan unionissa; tai

      ii) on mukautettu pääosin Kanadassa tai Euroopan unionissa, ja se on ollut Kanadassa tai Euroopan unionissa olevan henkilön omistuksessa vähintään vuoden ajan, ennen kuin tarjoaja on esittänyt tarjouksensa; ja

   b) aluksen on oltava rekisteröity

      i) Kanadassa; tai

      ii) Euroopan unionin jäsenvaltiossa, ja sillä on oltava säädöksen *Coasting Trade Act*, S.C. 1992, c. 31, nojalla myönnetty väliaikainen lupa. Väliaikainen lupa myönnetään Euroopan unionin alukselle sovellettavien yksiselitteisten vaatimusten ([1]) mukaisesti. Väliaikaista lupaa koskevaan hakemukseen ei sovelleta vaatimusta, jonka mukaan väliaikainen lupa myönnetään ainoastaan, jos saatavilla ei ole kanadalaista tullattua tai tullaamatonta alusta.

2. Quebecin provinssi varaa itselleen oikeuden hyväksyä tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla asetetaan etusijalle paikallinen ulkoistaminen, kun kyse on Hydro-Québecin myöntämistä rakennuspalvelusopimuksista. Selkeyden vuoksi todetaan, että tällainen toimenpide ei missään tapauksessa olisi ehtona toimittajien osallistumiselle tai kelpuuttamiselle.

3. Manitoban provinssin osalta tätä liitettä ei sovelleta Manitoba Hydro Electric Boardin rakennuspalveluhankintoihin.

([1]) Selkeyden vuoksi todetaan, että säädöksessä Coasting Trade Act ei aseteta miehistön jäseniä koskevia kansalaisuusvaatimuksia.

LIITE 19-7

Yleiset huomautukset

1. Tätä lukua ei sovelleta

a) hankintasopimuksiin, jotka liittyvät laivojen rakentamiseen ja korjaukseen, mukaan luettuna arkkitehtipalvelut ja tekniset palvelut, liitteeseen19-1 ja liitteessä 19-3 olevaan A jaksoon sisältyville keskusyksiköille; ja liitteeseen 19-2 ja liitteessä 19-3 olevaan A jaksoon sisältyville keskushallintoa alemman tason yksiköille Brittiläisessä Kolumbiassa, Manitobassa, Newfoundland ja Labradorissa, New Brunswickissa, Nova Scotiassa, Prinssi Edwardin saarella ja Quebecissä;

b) hankintasopimuksiin, jotka liittyvät maatalouden tukiohjelmien tai elintarvikeohjelmien edistämiseksi tehtyyn maataloustuotteiden hankintaan;

c) sellaisten liikennepalvelujen hankintaan, jotka ovat osa hankintasopimusta tai liittyvät hankintasopimukseen;

d) hankintasopimuksiin, jotka liittyvät kansainvälisiin rajanylityksiin Kanadan ja toisen valtion välillä, mukaan luettuna rajanylityksen suunnittelu, rakentaminen, operointi tai ylläpito sekä mahdollinen näihin liittyvä infrastruktuuri;

e) hankintoihin, jotka tehdään saman yksikön tytäryhtiöiden tai sidosyritysten välillä tai yksikön ja sen tytäryhtiön tai sidosyrityksen välillä taikka yksikön ja sellaisen avoimen yhtiön, kommandiittiyhtiön tai osakkuusyrityksen välillä, jossa kyseisellä yksiköllä on enemmistö tai määräysvallan tuottava osakkuus; ja

f) hankintasopimuksiin, jotka liittyvät edustamista tai myynninedistämistä varten hankittuihin tavaroihin tai provinssin ulkopuolella tapahtuvaa edustamista tai myynninedistämistä varten hankittuihin palveluihin tai rakennusalan palveluihin Albertan, Brittiläisen Kolumbian, Newfoundland ja Labradorin, Nova Scotian, Prinssi Edwardin saaren, Quebecin ja Saskatchewanin osalta;

g) palveluhankintasopimuksiin, lukuun ottamatta rakennuspalvelusopimuksia, joissa toimittajalle annetaan oikeus tarjota palvelua yleisölle kokonaan tai osittain vastikkeellisesti jonkin hankintasopimuksen mukaisen palvelun tarjoamista vastaan.

h) hankintasopimuksiin, jotka liittyvät yleisradiotoiminnan harjoittajien ohjelmien ostoa, kehittämistä, tuotantoa tai yhteistuotantoa koskeviin hankintoihin sekä lähetysaikaa koskeviin sopimuksiin;

i) Quebecin yksikköjen tekemiin taideteoshankintoihin paikallisilta taiteilijoilta tai muiden provinssien ja territorioiden kuntien, akateemisten laitosten tai koululautakuntien hankintoihin, jotka liittyvät kulttuuriteollisuuteen. Tämän kohdan soveltamiseksi taideteoksilla tarkoitetaan yksittäisiä taideteoksia, jotka on määrä sijoittaa julkiseen rakennukseen tai julkiselle paikalle;

j) liitteisiin 19-1 ja 19-2 ja liitteessä 19-3 olevaan A jaksoon sisältyvien hankintayksikköjen tekemiin hankintasopimuksiin, jotka liittyvät juomavesi-, energia-, liikenne- ja postialan toimiin, ellei niihin sovelleta liitteessä 19-3 olevan B jakson määräyksiä;

k) hankintasopimuksiin, joita koskee Northwest Territories Business Incentive Policy; ja

l) hankintasopimuksiin, joita koskee Nunavummi Nangminiqaqtunik Ikajuuti Policy (NNI Policy).

2. Tätä lukua ei sovelleta

a) alkuperäiskansoja koskeviin hyväksyttyihin tai voimassa oleviin toimenpiteisiin eikä alkuperäiskansojen liiketoimintaa varten oleviin varantoihin; tämä luku ei vaikuta Kanadan minkään alkuperäiskansan olemassa oleviin oikeuksiin tai sopimusperusteisiin oikeuksiin, joita suojellaan säädöksen *Constitution Act*, 1982, 35 §:n nojalla; ja

b) Quebecin hyväksymiin tai voimassa pitämiin toimenpiteisiin, jotka koskevat kulttuuriteollisuutta.

3. Selkeyden vuoksi todetaan, että tätä lukua on tulkittava seuraavien seikkojen mukaisesti:

a) sopimuksen piiriin kuuluva hankinta määritellään Kanadan osalta sopimusperusteiseksi liiketoimeksi, jonka tarkoituksena on hankkia tavaroita tai palveluja hallinnon välittömäksi hyödyksi tai välittömään käyttöön. Hankintamenettely on prosessi, joka alkaa yksikön päätettyä tarpeestaan ja jatkuu sopimuksen myöntämiseen ja myös sisältää sopimuksen myöntämisen;

b) jos yksikön myöntämään sopimukseen ei sovelleta tätä lukua, Kanadan markkinoillepääsyluettelon liitteiden ei saa tulkita koskevan mitään kyseiseen sopimukseen kuuluvaa tavaraa tai palvelua;

c) soveltamisen ulkopuolelle jättäminen, joka liittyy joko erityisesti tai yleisesti liitteisiin 19-1 tai 19-2 tai liitteessä 19-3 olevaan A kohtaan sisältyviin keskushallinnon tai sitä alemman tason yksiköihin tai yrityksiin, koskee myös näiden yksikköjen tai yritysten seuraajaa tai seuraajia, jotta Kanadan markkinoillepääsyluettelon liitteiden kattama arvo pysyy ennallaan tämän luvun osalta;

d) tämän luvun kattamiin palveluihin sovelletaan poikkeuksia ja varaumia, jotka Kanada on tehnyt kahdeksanteen lukuun (Sijoitukset), yhdeksänteen lukuun (Rajatylittävä palvelukauppa) ja kolmanteentoista lukuun (Rahoituspalvelut);

e) tätä lukua ei sovelleta hankintayksikön toisen yksikön puolesta tekemiin hankintoihin siinä tapauksessa, että tätä lukua ei sovellettaisi kyseiseen hankintaan, jos yksikkö tekisi hankinnan itse; ja

f) tätä lukua ei sovelleta hankintayksikön tekemään hankintaan julkisen sektorin yksiköltä.

4. Alueellinen talouskehitys

a) Provinssit ja territoriot Manitoba, Newfoundland ja Labrador, New Brunswick, Nova Scotia, Luoteisterritoriot, Nunavut, Prinssi Edwardin saari ja Yukon voivat poiketa tämän luvun määräyksistä edistääkseen alueellista talouskehitystä antamatta kuitenkaan aiheetonta tukea monopolitoiminnalle.

b) Kaikkien hankintojen, joihin voidaan soveltaa tämän huomautuksen mukaista poikkeusta,

i) on oltava arviolta enintään yhden miljoonan Kanadan dollarin arvoinen; ja

ii) on tuettava pienyrityksiä tai työllistymismahdollisuuksia kaupunkialueiden ulkopuolella.

c) Jos hankinta täyttää b alakohdan ii alakohdan vaatimuksen mutta sen kokonaisarvo on suurempi kuin yksi miljoona Kanadan dollaria, sopimuksen sen osan, jota poikkeus koskisi, arvo ei ylitä yhtä miljoonaa Kanadan dollaria.

d) Mikään a alakohdassa luetelluista provinsseista ja territorioista ei saa poiketa tämän huomautuksen määräyksistä enempää kuin kymmenen kertaa vuodessa.

e) Hankintaan ei voida soveltaa poikkeusta tämän huomautuksen nojalla, jos hankinta on liittovaltion hallituksen rahoittama.

f) Hankinnasta, johon voidaan soveltaa poikkeusta tämän huomautuksen nojalla, on ilmoitettava vähintään 30 päivää ennen hankintasopimuksen allekirjoittamista, ja ilmoituksen yhteydessä on esitettävä

i) tähän huomautukseen perustuvan poikkeuksen yksityiskohtaiset perustelut;

ii) tiedot alueesta, jolla hankinnan odotetaan hyödyttävän alueellista talouskehitystä, ja toimittajan nimi, jos se on saatavilla; ja

iii) selostus hankinnan vaatimustenmukaisuudesta tämän huomautuksen määräyksiin nähden.

LIITE 19-8

Julkaisuvälineet

A jakso:

Sähköiset julkaisut tai paperijulkaisut, joita käytetään 19.5 artiklan nojalla niiden lakien, määräysten, oikeuden päätösten, yleisesti sovellettavaksi tarkoitettujen hallinnollisten päätösten, sopimusten vakioehtojen ja menettelyjen julkaisemiseen, jotka koskevat tämän luvun soveltamisalaan kuuluvia julkisia hankintoja

1. **KANADA**

1.1 Hallinnon yksiköt ja kruununyhtiöt (Crown corporations):

1. Lait ja määräykset:

a) Statutes of Canada:

http://laws.justice.gc.ca/

b) Canada Gazette:

http://www.gazette.gc.ca

2. Oikeuden päätökset:

a) Supreme Court Judgments:

http://scc.lexum.org/decisia-scc-csc/scc-csc/scc-csc/en/2013/nav_date.do

b) Federal Court Reports:

http://reports.fja-cmf.gc.ca/eng/index.html

c) Federal Court of Appeal:

http://www.fca-caf.gc.ca

d) Canadian International Trade Tribunal:

http://www.citt-tcce.gc.ca

3. Hallinnolliset päätökset ja menettelyt:

a) Government Electronic Tendering System (GETS):

https://buyandsell.gc.ca/

b) Canada Gazette:

http://www.gazette.gc.ca

c) Contracting Policy:

http://www.tbs-sct.gc.ca/pol/doc-eng.aspx?id=14494&section=text

2. **PROVINSSIT JA TERRITORIOT**

2.1 Alberta

1. Lait ja määräykset:

a) Alberta Acts, Regulations and Codes:

http://www.qp.alberta.ca/Laws_Online.cfm

b) Alberta Gazette:

http://www.qp.alberta.ca/Alberta_Gazette.cfm

2. Oikeuden päätökset:

a) Alberta Justice – Alberta Courts:

http://www.albertacourts.ab.ca/index.php?p=169

3. Hallinnolliset päätökset:

a) http://www.canlii.org/en/ab/

2.2 Brittiläinen Kolumbia

1. Lait ja määräykset:

a) http://www.bclaws.ca/

2. Oikeuden päätökset:

a) http://www.courts.gov.bc.ca/index.aspx

3. Hallinnolliset päätökset ja menettelyt:

a) http://www.courts.gov.bc.ca/index.aspx

2.3 Manitoba

1. Lait ja määräykset:

a) Manitoba Gazette:

http://web2.gov.mb.ca/laws/index.php

2. Oikeuden päätökset:

a) http://www.manitobacourts.mb.ca/

3. Hallinnolliset päätökset ja menettelyt:

a) http://www.gov.mb.ca/tenders

4. Kunnat ja kunnalliset organisaatiot:

a) City of Winnipeg:

http://www.winnipeg.ca/matmgt/info.stm

b) City of Brandon:

https://purchasing.brandon.ca/

c) City of Thompson:

http://www.thompson.ca/index.aspx?page=96

d) City of Steinbach:

http://www.steinbach.ca/home

e) City of Portage La Prairie:

http://www.city.portage-la-prairie.mb.ca

5. Julkisin varoin rahoitettavat koulutus-, terveys- ja sosiaalipalveluyksiköt:

a) Red River College:

http://www.rrc.ca/

b) Regional Health Authorities of Manitoba:

http://www.rham.mb.ca/rhampp.html

c) University of Brandon:

https://www.brandonu.ca/finance/faculty-staff-resources/purchasing-department/;

sekä https://www.brandonu.ca/vp-finance/files/Purchasing-Manual-revised-October-2012.pdf

d) University College of the North:

https://www.ucn.ca/defaulted.aspx

e) University of Manitoba:

http://www.umanitoba.ca/admin/governance/governing_documents/financial/392.html

f) University of Winnipeg:

http://www.uwinnipeg.ca/index/cms-filesystem-action/pdfs/admin/policies/purchasing%20procedures%2004-01-13.pdf

g) Winnipeg Regional Health Authority:

http://www.wrha.mb.ca/about/busopp/contracting.php

6. Koululautakunnat:

a) Beautiful Plains:

http://www.beautifulplainssd.ca/

b) Border Land:

http://www.blsd.ca/Board/boardpolicies/Pages/default.aspx

c) Division scolaire franco-manitobaine:

https://www.dsfm.mb.ca/SiteWeb2010/documents/La%20CSFM/Directives%202012/ADM%20-%20administration/ADM%2019%20Appel%20d_offres.pdf

d) Evergreen:

http://www.esd.ca/Parents-and-Community/Documents/Administration%20Manual/5%20-%20Business%20Administration/5.130%20Purchasing%20Procedure.pdf

e) Flin Flon:

http://www.ffsd.mb.ca/division/policies

f) Fort La Bosse:

http://www.flbsd.mb.ca/division-info/policies#sectiond

g) Frontier:

http://www.frontiersd.mb.ca/governance/policy/SitePages/Section%20D%20-%20Business%20Administration.aspx; sekä

http://www.frontiersd.mb.ca/governance/policy/Documents/Section%20D%20-%20Business%20Administration/D.3.B%20Tenders%20(Policy%20and%20Regulation).pdf

h) Garden Valley:

http://www.gvsd.ca/images/PDF/Policies/POLICY_MANUAL_1.pdf

i) Hanover:

http://hsd.ca/board/division-policies/

j) Interlake:

http://www.isd21.mb.ca/

k) Kelsey:

http://www.ksd.mb.ca

l) Lakeshore:

http://www.lakeshoresd.mb.ca/regulations-and-procedures

m) Lord Selkirk:

http://www.lssd.ca/division/policy_documents/pdfs/B-16%20Purchasing.pdf

n) Louis Riel:

https://www.lrsd.net/leadership/administrative-guidelines/

o) Manitoba Institute of Trade and Technology (formerly Winnipeg Tech. College):

www.mitt.ca

p) Mountain View:

http://www.mvsd.ca/governance.cfm?subpage=435

q) Mystery Lake:

http://www.mysterynet.mb.ca/documents/general/5.130-purchasing-procedure.pdf

r) Park West:

http://www.pwsd.ca/Policies/Section%205/Section%205.html

s) Pembina Trails:

http://www.pembinatrails.ca/board_administration/open_tenders.html

t) Pine Creek:

http://www.pinecreeksd.mb.ca/section-d-fiscal-management.html

u) Portage la Prairie:

http://www.plpsd.mb.ca/board-and-governance/policies/d

v) Prairie Rose:

http://www.prsdmb.ca/policies-d/

w) Prairie Spirit:

https://sites.google.com/a/prspirit.org/prairie-spirit-5/division/policy-manual

x) Public Schools Finance Board:

http://www.edu.gov.mb.ca/k12/finance/

y) Red River Valley:

http://rrvsd.ca/wp-content/uploads/2015/09/DJB-Purchasing-Procedures.pdf

z) River East Transcona:

http://www.retsd.mb.ca/yourretsd/Policies/Documents/DJB.pdf

aa) Rolling River:

http://www.rrsd.mb.ca/governance/PolicyManual/Pages/default.aspx

bb) Seine River:

http://www.srsd.mb.ca/PolMan/DJ_REG.pdf

cc) Seven Oaks:

http://www.7oaks.org/News/Pages/Tenders.aspx

dd) Southwest Horizon:

http://www.shmb.ca/images/stories/Administrative-Manual/Section2/purchasing%20procedures.pdf

ee) St. James-Assiniboia:

http://polmanual.sjsd.net/?p=Section D – Fiscal Management/

ff) Sunrise:

http://www.sunrisesd.ca/OperationalDepartments/Pages/default.aspx

gg) Swan Valley:

http://www.svsd.ca/svsd/policiesnum.htm

hh) Turtle Mountain:

http://www.tmsd.mb.ca/procedures/D/D-10.pdf

ii) Turtle River:

http://trsd32.mb.ca/TRSD/PDF's/TRSDPolicies/Administration.pdf

jj) Western:

http://www.westernsd.mb.ca/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=61:section-d-fiscal-management&Itemid=73#

kk) Whiteshell:

http://www.sdwhiteshell.mb.ca/

ll) Winnipeg:

https://www.winnipegsd.ca/Pages/Bids-and-Tenders.aspx

7. Kruununyhtiöt (Crown corporations):

a) Manitoba Hydro:

https://www.hydro.mb.ca/selling_to_mh/selling_index.shtml?WT.mc_id=2030

b) Manitoba Liquor and Lotteries:

http://www.mbll.ca/

2.4 New Brunswick

1. Lait ja määräykset:

   a) New Brunswick Acts and Regulations:

   http://www2.gnb.ca/content/gnb/en/departments/attorney_general/acts_regulations.html

   b) The Royal Gazette:

   http://www2.gnb.ca/content/gnb/en/departments/attorney_general/royal_gazette/content/

2. Oikeuden päätökset:

   a) The New Brunswick Reports:

   http://www.mlb.nb.ca/html/canadian-case-law-search.php; ja

   https://www.canlii.org/en/nb/

   b) Dominion Law Reports:

   http://www.carswell.com/product-detail/dominion-law-reports-4th-series/

   c) Supreme Court Reports:

   http://www.scc-csc.gc.ca/

   d) National Reporter:

   http://www.mlb.nb.ca/site/catalog/nr.htm

3. Hallinnolliset päätökset ja menettelyt:

   a) New Brunswick Opportunities Network:

   http://www.gnb.ca/tenders

   b) Réseau de possibilités d'affaires du Nouveau-Brunswick:

   http://www.gnb.ca/soumissions

2.5 Newfoundland ja Labrador

1. Lait ja määräykset:

   a) http://www.gpa.gov.nl.ca

2. Oikeuden päätökset:

   a) http://www.gpa.gov.nl.ca

3. Hallinnolliset päätökset ja menettelyt:

   a) http://www.gpa.gov.nl.ca

2.6 Luoteisterritoriot

1. Lait ja määräykset:

   a) http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp

2. Oikeuden päätökset:

   a) http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp

3. Hallinnolliset päätökset ja menettelyt:

a) http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp

2.7 Nova Scotia

1. Lait ja määräykset:

a) Office of the Legislative Counsel:

http://nslegislature.ca

b) The Registry of Regulations:

http://www.gov.ns.ca/just/regulations/

2. Oikeuden päätökset:

a) The Courts of Nova Scotia:

http://www.courts.ns.ca/

3. Hallinnolliset päätökset ja menettelyt:

a) http://www.novascotia.ca/tenders/

2.8 Nunavut

1. Lait ja määräykset:

a) http://www.justice.gov.nu.ca/apps/authoring/dspPage.aspx?page=STATUTES+AND+REGULATIONS+PAGE

2. Oikeuden päätökset:

a) http://www.canlii.org/en/nu/

3. Hallinnolliset päätökset ja menettelyt:

a) NNI Contracting Appeals Board Annual Report:

http://nni.gov.nu.ca/documents

b) GN Policies and Procedures on procurement practices: saatavilla osoitteessa

http://www.gov.nu.ca/sites/default/files/files/Procurement%20Procedures.pdf

2.9 Ontario

1. Lait ja määräykset:

a) Statutes and Regulations of Ontario:

http://www.ontario.ca/laws

b) The Ontario Gazette:

http://www.ontario.ca/ontario-gazette

2. Oikeuden päätökset:

a) http://www.ontariocourts.ca/decisions_index/en/

3. Hallinnolliset päätökset ja menettelyt:

a) http://www.doingbusiness.mgs.gov.on.ca/

4. Koululautakunnat ja julkisin varoin rahoitettavat korkeakoulutus-, terveys- ja sosiaalipalveluyksiköt, kunnat ja kaikki provinssi- ja kuntatason hallinnon omistamat kaupallis- tai teollisluonteiset yksiköt:

   a) http://www.marcan.net/en/on/index.php

5. Hydro One:

   http://www.hydroone.com/DoingBusiness/Pages/default.aspx

6. Ontario Power Generation:

   http://www.opg.com/working-with-opg/suppliers/supply-chain/Pages/Become%20a%20Supplier.aspx

2.10 Prinssi Edwardin saari

1. Lait ja määräykset:

   a) http://www.gov.pe.ca/law/regulations/index.php3

   b) The Royal Gazette of Prince Edward Island

2. Oikeuden päätökset:

   a) http://www.gov.pe.ca/courts/supreme/index.php3?number=1000150&lang=E

3. Hallinnolliset päätökset ja menettelyt:

   a) http://www.gov.pe.ca/finance/index.php3?number=1041973

2.11 Quebec

1. Lait ja määräykset:

   a) Publications du Québec:

      http://www3.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/loisreglements.fr.html

   b) Gazette officielle du Québec:

      http://www3.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/gazetteofficielle.en.html

2. Oikeuden päätökset:

   a) Annuaire de jurisprudence et de doctrine du Québec

   b) Jurisprudence Express (J.E.)

   c) Jugements.qc.ca:

      http://www.jugements.qc.ca/

3. Hallinnolliset päätökset ja menettelyt:

   a) Publications du Québec:

      http://www3.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/loisreglements.fr.html

   b) Gazette officielle du Québec:

      http://www3.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/gazetteofficielle.fr.html

   c) Site internet du Secrétariat du Conseil du trésor:

      http://www.tresor.gouv.qc.ca/fr/faire-affaire-avec-letat/les-marches-publics/

2.12 Saskatchewan

1. Lait ja määräykset:

a) Queen's Printer:

http://www.publications.gov.sk.ca

2. Oikeuden päätökset:

a) Queen's Bench:

http://www.sasklawcourts.ca

3. Hallinnolliset päätökset ja menettelyt:

a) SaskTenders:

www.sasktenders.ca

2.13 Yukon

1. Lait ja määräykset:

a) http://www.gov.yk.ca/legislation/index.html

2. Oikeuden päätökset:

a) http://www.yukoncourts.ca/

3. Hallinnolliset päätökset ja menettelyt:

a) http://www.hpw.gov.yk.ca/selling/bidchallenge.html

B jakso:

Sähköiset julkaisut tai paperijulkaisut, joita käytetään 19.6 artiklassa, 19.8 artiklan 7 kohdassa ja 19.15 artiklan 2 kohdassa edellytettyjen ilmoitusten julkaisemiseen 19.5 artiklan nojalla.

1. **KANADA**

1.1 Hallinnon yksiköt ja kruununyhtiöt (Crown corporations):

1. Government Electronic Tendering System (GETS):

https://buyandsell.gc.ca/procurement-data/tenders

2. MERX, Cebra Inc.:

http://www.merx.ca

2. **PROVINSSIT JA TERRITORIOT**

2.1 Alberta

1. Alberta Purchasing Connection:

http://www.purchasingconnection.ca

2.2 Brittiläinen Kolumbia

1. BC Bid:

http://www.bcbid.gov.bc.ca

2.3 Manitoba

1. Provinssitaso:

a) http://www.gov.mb.ca/tenders

2. Kunnat ja kunnalliset organisaatiot:

a) City of Winnipeg:

http://www.winnipeg.ca/matmgt/bidopp.asp

b) City of Brandon:

http://brandon.ca/purchasing-a-tenders

c) City of Steinbach:

http://www.steinbach.ca/city_services/tender_opportunities/

d) City of Portage La Prairie:

http://www.city-plap.com/main/category/opportunities/; ja

http://www.rfp.ca/organization/City-of-Portage-la-Prairie

e) City of Thompson:

http://www.thompson.ca/index.aspx?page=229

3. Julkisin varoin rahoitettavat koulutus-, terveys- ja sosiaalipalveluyksiköt:

a) University of Manitoba:

http://umanitoba.ca/admin/financial_services/purch/bid_opportunities.html; ja

https://www.biddingo.com/

b) University of Winnipeg:

https://www.merx.com/

c) University of Brandon:

http://www.rfp.ca/organization/Brandon-University

d) Red River College:

www.merx.com

e) University College of the North:

www.merx.com

f) Winnipeg Regional Health Authority:

http://www.wrha.mb.ca/about/busopp/bids.php

g) Regional Health Authorities of Manitoba:

www.healthprocanada.com; sekä www.biddingo.com

4. Koululautakunnat:

a) Beautiful Plains:

http://www.beautifulplainssd.ca/

b) Border Land:

http://www.blsd.ca/About/tenders/Pages/default.aspx

c) Brandon:

https://www.bsd.ca/Division/tenders/Pages/default.aspx

d) Division scolaire franco-manitobaine:

www.MERX.com

e) Evergreen:

http://www.esd.ca/Programs/Pages/Maintenance-and-Transportation.aspx

f) Flin Flon:

http://www.ffsd.mb.ca

g) Fort La Bosse:

http://www.flbsd.mb.ca/

h) Frontier:

http://www.frontiersd.mb.ca/resources/Pages/bidopportunities.aspx

i) Garden Valley:

http://www.gvsd.ca

j) Hanover:

www.merx.com

k) Interlake:

http://www.isd21.mb.ca/request_for_proposals.html

l) Kelsey:

http://www.ksd.mb.ca

m) Lord Selkirk:

http://www.lssd.ca/

n) Lakeshore:

www.merx.com

o) Louis Riel:

www.merx.com

p) Mountain View:

http://www.mvsd.ca/index.cfm

q) Mystery Lake:

http://www.mysterynet.mb.ca

r) Park West:

http://www.pwsd.ca/home.html

s) Pembina Trails:

http://www.pembinatrails.ca/board_administration/open_tenders.html

t) Pine Creek:

http://www.pinecreeksd.mb.ca

u) Portage la Prairie:

http://www.plpsd.mb.ca/

v) Prairie Rose:

http://www.prsdmb.ca/

w) Prairie Spirit:

https://sites.google.com/a/prspirit.org/prairie-spirit-5/employment/tenders-and-rfp

x) Red River Valley:

http://rrvsd.ca/

y) River East Transcona:

www.merx.com

z) Rolling River:

http://www.rrsd.mb.ca/governance/PolicyManual/Pages/default.aspx

aa) Seine River:

http://www.srsd.mb.ca/

bb) Seven Oaks:

http://www.7oaks.org/News/Pages/Tenders.aspx; and www.merx.com

cc) Southwest Horizon:

http://www.shmb.ca/

dd) St. James-Assiniboia:

www.merx.com

ee) Sunrise:

http://www.sunrisesd.ca/OperationalDepartments/Purchasing/Proposals%20and%20Tenders/Pages/default.aspx

ff) Swan Valley:

http://www.svsd.ca/

gg) Turtle Mountain:

http://www.tmsd.mb.ca

hh) Turtle River:

http://trsd32.mb.ca

ii) Western:

http://www.westernsd.mb.ca/

jj) Whiteshell:

http://www.sdwhiteshell.mb.ca/

kk) Winnipeg:

https://www.winnipegsd.ca/Pages/Bids-and-Tenders.aspx

ll) Manitoba Institute of Trades and Technology (aiemmin Winnipeg Tech. College):

www.mitt.ca

mm) Public Schools Finance Board:

http://www.plansource.ca/Portals/61984/spr/wca.htm

5. Kruununyhtiöt (Crown corporations):

a) Manitoba Hydro:

http://www.merx.com/English/Nonmember.asp?WCE=Show&TAB=3&PORTAL=MERX&State=1&hcode=ZnHb9N%2fychQhquB6o2pU2g%3d%3d

b) Manitoba Liquor and Lotteries:

www.merx.com; ja

www.winnipegconstruction.ca (construction only)

2.4 New Brunswick

1. New Brunswick Opportunities Network:

https://nbon-rpanb.gnb.ca/welcome?language=En

2. Réseau de possibilités d'affaires du Nouveau-Brunswick:

http://www.gnb.ca/soumissions

2.5 Newfoundland ja Labrador

1. Tiedot saatavilla Government Purchasing Agencyn verkkosivuilla:

http://www.gpa.gov.nl.ca/index.html

2.6 Luoteisterritoriot

1. Contract Registry:

http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp

2.7 Nova Scotia

1. Procurement Services:

   http://www.novascotia.ca/tenders/

2.8 Nunavut

1. http://www.nunavuttenders.ca/

2.9 Ontario

1. https://ontariotenders.bravosolution.com/esop/nac-host/public/web/login.html

2. Koululautakunnat ja julkisin varoin rahoitettavat korkeakoulutus-, terveys- ja sosiaalipalveluyksiköt, kunnat ja kaikki provinssi- ja kuntatason hallinnon omistamat kaupallis- tai teollisluonteiset yksiköt:

   a) http://www.marcan.net/en/on/index.php

3. Hydro One:

   http://www.hydroone.com/DoingBusiness/Pages/default.aspx

4. Ontario Power Generation:

   http://www.opg.com/working-with-opg/suppliers/supply-chain/Pages/Become%20a%20Supplier.aspx

2.10 Prinssi Edwardin saari

1. http://www.gov.pe.ca/finance/index.php3?number=1041973

2.11 Quebec

1. Hankintailmoitukset (19.6 artikla), kelpuuttamishakemukset, tavarantoimitussopimusten (delivery order contract) tai palveluntoimitussopimusten (task order contract) yhteydessä ilmoitetut valittujen toimittajien nimet sekä myönnettyjä sopimuksia koskevat tiedot (19.15 artiklan 2 kohta) julkaisee SEAO, joka on Quebecin hallituksen hyväksymä sähköinen tarjouskilpailujärjestelmä (http://www.seao.ca).

2. Määräysten mukaan Quebecissä voidaan käyttää kestoluetteloa ainoastaan toimittajan kelpuuttamismenettelyn yhteydessä (19.8 artiklan 7 kohta)

2.12 Saskatchewan

1. SaskTenders:

   www.sasktenders.ca

2.13 Yukon

1. http://www.gov.yk.ca/tenders/tms.html

2. http://www.hpw.gov.yk.ca/tenders/index.html

C jakso:

Verkko-osoite tai -osoitteet, jossa osapuolet julkaisevat julkisia hankintoja koskevat tilastot 19.15 artiklan 5 kohdan nojalla ja ilmoitukset myönnetyistä sopimuksista 19.15 artiklan 6 kohdan nojalla

1. **KANADA**

1.1 Hallinnon yksiköt ja kruununyhtiöt (Crown corporations):

1. Purchasing Activity Report:

   http://www.tbs-sct.gc.ca/pubs_pol/dcgpubs/con_data/siglist-eng.asp

2. Government Electronic Tendering System (GETS):

   https://buyandsell.gc.ca/

2. **PROVINSSIT JA TERRITORIOT**

2.1 Alberta

1. http://www.purchasingconnection.ca

2.2 Brittiläinen Kolumbia

1. http://www.bcbid.gov.bc.ca

2.3 Manitoba

1. http://www.gov.mb.ca/tenders
2. http://www.merx.com

2.4 New Brunswick

1. http://www.gnb.ca/tenders
2. http://www.gnb.ca/soumissions

2.5 Newfoundland ja Labrador

1. http://www.gpa.gov.nl.ca

2.6 Luoteisterritoriot

1. http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp

2.7 Nova Scotia

1. http://www.novascotia.ca/tenders/

2.8 Nunavut

1. http://www.nunavuttenders.ca/

2. http://www.gov.nu.ca/eia/programs-services/information-businesses

2.9 Ontario

1. http://www.doingbusiness.mgs.gov.on.ca/

2.10 Prinssi Edwardin saari

1. http://www.gov.pe.ca/finance/index.php3?number=1041973

2.11 Quebec

1. Statistiques sur les acquisitions gouvernementales:

   http://www.tresor.gouv.qc.ca/faire-affaire-avec-letat/publications/statistiques-sur-les-acquisitions-gouvernementales/

2. Avis concernant les marchés adjugés Système électronique d'appel d'offres approuvé par le gouvernement du Québec SEAO (http://www.seao.ca)

2.12 Saskatchewan

1. www.sasktenders.ca

2.13 Yukon

1. http://www.gov.yk.ca/tenders/tms.html

2. http://www.hpw.gov.yk.ca/registry/

EUROOPAN UNIONIN MARKKINOILLEPÄÄSYLUETTELO

LIITE 19-1

Keskushallinnonyksiköt, jotka tekevät hankintoja tämän luvun määräysten mukaisesti

Tavarat Liitteen 19-4 mukaisesti Kynnysarvot	130 000 erityisnosto-oikeutta
Palvelut Liitteen 19-5 mukaisesti Kynnysarvot	130 000 erityisnosto-oikeutta
Rakennusalan palvelut ja käyttöoikeusurakat Liitteen 19-6 mukaisesti Kynnysarvot	5 000 000 erityisnosto-oikeutta

A jakso: Euroopan unionin yksiköt:

1. Euroopan unionin neuvosto
2. Euroopan komissio
3. Euroopan ulkosuhdehallinto

B jakso: Euroopan unionin jäsenvaltioiden valtionhallintoon kuuluvat hankintaviranomaiset

(Huomautus: tämä luettelo on tyhjentävä)

BELGIA

1. **Services publics fédéraux:**	1. **Federale Overheidsdiensten:**
SPF Chancellerie du Premier Ministre	FOD Kanselarij van de Eerste Minister
SPF Personnel et Organisation	FOD Kanselarij Personeel en Organisatie
SPF Budget et Contrôle de la Gestion	FOD Budget en Beheerscontrole
SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict)	FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict)
SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement	FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
SPF Intérieur	FOD Binnenlandse Zaken
SPF Finances	FOD Financiën
SPF Mobilité et Transports	FOD Mobiliteit en Vervoer
SPF Emploi, Travail et Concertation sociale	FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale	FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid
SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement	FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
SPF Justice	FOD Justitie

SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie
Ministère de la Défense	Ministerie van Landsverdediging
Service public de programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté Et Economie sociale	Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie
Service public fédéral de Programmation Développement durable	Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling
Service public fédéral de Programmation Politique scientifique	Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid
2. **Régie des Bâtiments:**	2. **Regie der Gebouwen:**
Office national de Sécurité sociale	Rijksdienst voor sociale Zekerheid
Institut national d'Assurance sociales Pour travailleurs indépendants	Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité; Office national des Pensions	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering; Rijksdienst voor Pensioenen
Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité	Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering
Fond des Maladies professionnelles	Fonds voor Beroepsziekten
Office national de l'Emploi	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
La Poste [1]	De Post [1]

BULGARIA

1. Администрация на Народното събрание (kansalliskokouksen hallinto)
2. Администрация на Президента (presidentin kanslia)
3. Администрация на Министерския съвет (ministerineuvoston hallinto)
4. Конституционен съд (perustuslakituomioistuin)
5. Българска народна банка (Bulgarian keskuspankki)
6. Министерство на външните работи (ulkoasiainministeriö)
7. Министерство на вътрешните работи (sisäministeriö)
8. Министерство на извънредните ситуации (katastrofi- ja onnettomuustilanteita koskevan valtion politiikan ministeriö)
9. Министерство на държавната администрация и административната реформа (valtionhallinnon ja hallintouudistusten ministeriö)
10. Министерство на земеделието и горите (maatalous- ja elintarvikeministeriö)
11. Министерство на здравеопазването (terveysministeriö)
12. Министерство на икономиката и енергетиката (talous- ja energiaministeriö)
13. Министерство на културата (kulttuuriministeriö)
14. Министерство на образованието и науката (opetus- ja tiedeministeriö)
15. Министерство на околната среда и водите (ympäristö- ja vesitalousministeriö)

[1] Joulukuun 24 päivänä 1993 annetun säädöksen mukainen postitoiminta.

16. Министерство на отбраната (puolustusministeriö)

17. Министерство на правосъдието (oikeusministeriö)

18. Министерство на регионалното развитие и благоустройството (alueellisen kehityksen ja julkisten hankkeiden ministeriö)

19. Министерство на транспорта (liikenneministeriö)

20. Министерство на труда и социалната политика (työ- ja sosiaaliministeriö)

21. Министерство на финансите (valtiovarainministeriö)

22. държавни агенции, държавни комисии, изпълнителни агенции и други държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт (valtion virastot, valtion toimikunnat, toimeenpanovirastot ja muut valtion viranomaiset, jotka on perustettu lailla tai ministerineuvoston määräyksellä ja joilla on täytäntöönpanovallan käyttämiseen liittyvä tehtävä):

23. Агенция за ядрено регулиране (ydinvalvontavirasto)

24. Държавна комисия за енергийно и водно регулиране (valtion energia- ja vesialan sääntelykomissio)

25. Държавна комисия по сигурността на информацията (valtion tietoturvakomissio)

26. Комисия за защита на конкуренцията (kilpailunsuojelukomissio)

27. Комисия за защита на личните данни (henkilötietojen suojelukomissio)

28. Комисия за защита от дискриминация (syrjinnän torjuntaa käsittelevä komissio)

29. Комисия за регулиране на съобщенията (viestintäalan sääntelykomissio)

30. Комисия за финансов надзор (finanssivalvontakomissio)

31. Патентно ведомство на Република България (Bulgarian tasavallan patenttivirasto)

32. Сметна палата на Република България (Bulgarian tasavallan kansallinen tilintarkastusviraston)

33. Агенция за приватизация (yksityistämisvirasto)

34. Агенция за следприватизационен контрол (yksityistämisen jälkeisestä valvonnasta vastaava virasto)

35. Български институт по метрология (Bulgarian metrologiainstituutti)

36. Държавна агенция "Архиви" (arkistoista vastaava valtion virasto)

37. Държавна агенция "Държавен резерв и военновременни запаси" (varmuus- ja valmiusvarastoista vastaava valtion virasto)

38. Държавна агенция за бежанците (valtion pakolaisvirasto)

39. Държавна агенция за българите в чужбина (ulkomailla asuvien bulgarialaisten asioita käsittelevä valtion virasto)

40. Държавна агенция за закрила на детето (valtion lastensuojeluvirasto)

41. Държавна агенция за информационни технологии и съобщения (valtion tietotekniikan ja viestinnän virasto)

42. Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (metrologisesta ja teknisestä valvonnasta vastaava valtion virasto)

43. Държавна агенция за младежта и спорта (valtion nuoriso- ja urheiluvirasto)

44. Държавна агенция по туризма (valtion matkailuvirasto)

45. Държавна комисия по стоковите борси и тържища (tavarapörsseistä ja markkinapaikoista vastaava valtion komissio)

46. Институт по публична администрация и европейска интеграция (julkishallinnon ja Euroopan yhdentymisen instituutti)

47. Национален статистически институт (kansallinen tilastoinstituutti)

48. Агенция "Митници" (tullilaitos)

49. Агенция за държавна и финансова инспекция (julkistalouden tarkastusvirasto)

50. Агенция за държавни вземания (valtion saatavien perinnästä vastaava virasto)

51. Агенция за социално подпомагане (sosiaalihuoltolaitos)

52. Държавна агенция "Национална сигурност" (kansallisesta turvallisuudesta vastaava valtion virasto)

53. Агенция за хората с увреждания (vammaisasioiden virasto)

54. Агенция по вписванията (rekisterivirasto)

55. Агенция по енергийна ефективност (energiatehokkuusvirasto)

56. Агенция по заетостта (työvoimavirasto)

57. Агенция по геодезия, картография и кадастър (maanmittaus-, kartoitus- ja kiinteistörekisterivirasto)

58. Агенция по обществени поръчки (julkisten hankintojen virasto)

59. Българска агенция за инвестиции (Bulgarian investointivirasto)

60. Главна дирекция "Гражданска въздухоплавателна администрация" (ilmailuhallinnon pääosasto)

61. Дирекция за национален строителен контрол (kansallinen rakennustarkastus)

62. Държавна комисия по хазарта (valtion rahapelikomissio)

63. Изпълнителна агенция "Автомобилна администрация" (ajoneuvohallinnon toimeenpanovirasto)

64. Изпълнителна агенция "Борба с градушките" (viljelysten suojaamisesta raevaurioilta vastaava toimeenpanovirasto)

65. Изпълнителна агенция "Българска служба за акредитация" (Bulgarian akkreditointipalvelun toimeenpanovirasto)

66. Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" (yleisen työsuojeluhallinnon toimeenpanovirasto)

67. Изпълнителна агенция "Железопътна администрация" (rautatiehallinnon toimeenpanovirasto)

68. Изпълнителна агенция "Морска администрация" (merenkulkuhallinnon toimeenpanovirasto)

69. Изпълнителна агенция "Национален филмов център" (kansallisen elokuvakeskuksen toimeenpanovirasto)

70. Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" (satamahallinnon toimeenpanovirasto)

71. Изпълнителна агенция "Проучване и поддържане на река Дунав" (Tonavan tutkimisesta ja kunnossapidosta vastaava toimeenpanovirasto)

72. Фонд "Републиканска пътна инфраструктура" (kansallinen infrastruktuurirahasto)

73. Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози (talousanalyyseistä ja -ennusteista vastaava toimeenpanovirasto)

74. Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия (pienten ja keskisuurten yritysten edistämisestä vastaava toimeenpanovirasto)

75. Изпълнителна агенция по лекарствата (lääkealan toimeenpanovirasto)

76. Изпълнителна агенция по лозата и виното (viinialan toimeenpanovirasto)

77. Изпълнителна агенция по околна среда (ympäristöasiain toimeenpanovirasto)

78. Изпълнителна агенция по почвените ресурси (maavaroista vastaava toimeenpanovirasto)

79. Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (kalastus- ja vesiviljelyalan toimeenpanovirasto)

80. Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството (valinnasta ja jalostuksesta kotieläintuotannossa vastaava toimeenpanovirasto)

81. Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (kasvilajikkeiden testauksesta, viljelystarkastuksista ja siementarkastuksista vastaava toimeenpanovirasto)

82. Изпълнителна агенция по трансплантация (elinsiirroista vastaava toimeenpanovirasto)

83. Изпълнителна агенция по хидромелиорации (vesitalouden tehostamisesta vastaava toimeenpanovirasto)

84. Комисията за защита на потребителите (kuluttajansuojakomissio)

85. Контролно-техническата инспекция (teknisen valvonnan virasto)

86. Национална агенция за приходите (kansallinen verovirasto)

87. Национална ветеринарномедицинска служба (kansallinen eläinlääkintävirasto)

88. Национална служба за растителна защита (kansallinen kasvinsuojeluvirasto)

89. Национална служба по зърното и фуражите (kansallinen vilja- ja rehuvirasto)

90. Държавна агенция по горите (valtion metsävirasto)

91. Висшата атестационна комисия (akateemisten tutkintojen komissio)

92. Национална агенция за оценяване и акредитация (kansallinen arviointi- ja akkreditointivirasto)

93. Националната агенция за професионално образование и обучение (ammattikoulutuksesta vastaava kansallinen virasto)

94. Национална комисия за борба с трафика на хора (kansallinen ihmiskaupan vastainen komissio)

95. Дирекция "Материално-техническо осигуряване и социално обслужване" на Министерство на вътрешните работи (aineellisteknisestä varmistamisesta ja sosiaalipalveluista vastaava sisäministeriön osasto)

96. Дирекция "Оперативно издирване" на Министерство на вътрешните работи (operatiivisesta tutkinnasta vastaava sisäministeriön osasto)

97. Дирекция "Финансово-ресурсно осигуряване" на Министерство на вътрешните работи (rahoituksen ja resurssien varmistamisesta vastaava sisäministeriön osasto)

98. Изпълнителна агенция "Военни клубове и информация" (varuskuntakerhoista ja tiedotuksesta vastaava toimeenpanovirasto)

99. Изпълнителна агенция "Държавна собственост на Министерството на отбраната" (valtion omaisuudesta vastaava puolustusministeriön toimeenpanovirasto)

100. Изпълнителна агенция "Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущества"(aseiden, varusteiden ja omaisuuden testaus- ja valvontamittauksista vastaava toimeenpanovirasto)

101. Изпълнителна агенция "Социални дейности на Министерството на отбраната" (sosiaalisesta toiminnasta vastaava puolustusministeriön toimeenpanovirasto)

102. Национален център за информация и документация (kansallinen tietopalvelukeskus)

103. Национален център по радиобиология и радиационна защита (radiobiologian ja säteilysuojelun kansallinen keskus)

104. Национална служба "Полиция" (kansallinen poliisihallinto)

105. Национална служба "Пожарна безопасност и защита на населението" (paloturvallisuuden ja väestönsuojelun kansallinen virasto)

106. Национална служба за съвети в земеделието (kansallinen maatalouden neuvontapalvelu)

107. Служба "Военна информация" (sotilaallisten tietojen keskus)

108. Служба "Военна полиция" (sotilaspoliisi)

109. Авиоотряд 28 (ilmavoimien yksikkö 28)

TŠEKKI

1. Ministerstvo dopravy (liikenneministeriö)

2. Ministerstvo financí (valtiovarainministeriö)

3. Ministerstvo kultury (kulttuuriministeriö)

4. Ministerstvo obrany (puolustusministeriö)

5. Ministerstvo pro místní rozvoj (aluekehitysministeriö)

6. Ministerstvo práce a sociálních věcí (työ- ja sosiaaliministeriö)

7. Ministerstvo průmyslu a obchodu (kauppa- ja teollisuusministeriö)

8. Ministerstvo spravedlnosti (oikeusministeriö)

9. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (opetus-, nuoriso- ja urheiluministeriö)

10. Ministerstvo vnitra (sisäministeriö)

11. Ministerstvo zahraničních věcí (ulkoasiainministeriö)

12. Ministerstvo zdravotnictví (terveysministeriö)

13. Ministerstvo zemědělství (maatalousministeriö)

14. Ministerstvo životního prostředí (ympäristöministeriö)

15. Poslanecká sněmovna PČR (Tšekin tasavallan parlamentin edustajainhuone)

16. Poslanecká sněmovna PČR (Tšekin tasavallan parlamentin senaatti)

17. Kancelář prezidenta (presidentin kanslia)

18. Český statistický úřad (Tšekin tilastovirasto)

19. Český úřad zeměměřičský a katastrální (Tšekin maanmittaus-, kartoitus- ja kiinteistörekisterivirasto)

20. Úřad průmyslového vlastnictví (teollisoikeusvirasto)

21. Úřad pro ochranu osobních údajů (tietosuojavirasto)

22. Bezpečnostní informační služba (turvallisuustietopalvelu)

23. Národní bezpečnostní úřad (kansallinen turvallisuusviranomainen)

24. Česká akademie věd (Tšekin tasavallan tiedeakatemia)

25. Vězeňská služba (vankeinhoitolaitos)

26. Český báňský úřad (Tšekin kaivosviranomainen)

27. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (kilpailunsuojeluvirasto)

28. Správa státních hmotných rezerv (valtion materiaalivarastojen hallintovirasto)

29. Státní úřad pro jadernou bezpečnost (valtion ydinturvallisuusvirasto)

30. Energetický regulační úřad (energia-alan sääntelyvirasto)

31. Úřad vlády České republiky (Tšekin tasavallan hallituksen kanslia)

32. Ústavní soud (perustuslakituomioistuin)

33. Nejvyšší soud (korkein oikeus)

34. Nejvyšší správní soud (korkein hallinto-oikeus)

35. Nejvyšší státní zastupitelství (ylimmän syyttäjän virasto)

36. Nejvyšší kontrolní úřad (tilintarkastusvirasto)

37. Kancelář Veřejného ochránce práv (oikeusasiamiehen virasto)

38. Grantová agentura České republiky (Tšekin tasavallan tutkimusapurahavirasto)

39. Státní úřad inspekce práce (valtion työsuojeluvirasto)

40. Český telekomunikační úřad (Tšekin televiestintävirasto)

41. Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD) (Tšekin tasavallan maantie- ja moottoritievirasto)

TANSKA

1. Folketinget — The Danish Parliament, Rigsrevisionen — The National Audit Office

2. Statsministeriet — The Prime Minister's Office

3. Udenrigsministeriet — Ministry of Foreign Affairs

4. Beskæftigelsesministeriet — Ministry of Employment

   5 styrelser og institutioner — 5 agencies and institutions

5. Domstolsstyrelsen — The Court Administration

6. Finansministeriet — Ministry of Finance

   5 styrelser og institutioner — 5 agencies and institutions

7. Forsvarsministeriet — Ministry of Defence

   5 styrelser og institutioner — 5 agencies and Institutions

8. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse — Ministry of the Interior and Health

   Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut — Several agencies and institutions, including Statens Serum Institut

9. Justitsministeriet — Ministry of Justice

   Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser — Commissioner of Police, 1 directorate and a number of agencies

10. Kirkeministeriet — Ministry of Ecclesiastical Affairs

    10 stiftsøvrigheder — 10 diocesan authorities

11. Kulturministeriet — Ministry of Culture

    4 styrelser samt et antal statsinstitutioner — A Department and a number of institutions

12. Miljøministeriet — Ministry of the Environment

    5 styrelser — 5 agencies

13. Ministeriet for Flygtninge, Invandrere og Integration — Ministry of Refugee, Immigration and Integration Affairs

    1 styrelse — 1 agency

14. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri — Ministry of Food, Agriculture and Fisheries

    4 direktorater og institutioner — 4 directorates and institutions

15. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling — Ministry of Science, Technology and Innovation

    Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger — Several agencies and institutions, including Risoe National Laboratory and Danish National Research and Education Buildings

16. Skatteministeriet — Ministry of Taxation

    1 styrelse og institutioner — 1 agency and several institutions

17. Velfærdsministeriet — Ministry of Welfare

    3 styrelser og institutioner — 3 agencies and several institutions

18. Transportministeriet — Ministry of Transport

    7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet — 7 agencies and institutions, including Øresundsbrokonsortiet

19. Undervisningsministeriet — Ministry of Education

    3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner — 3 agencies, 4 educational establishments, 5 other institutions

20. Økonomi- og Erhvervsministeriet — Ministry of Economic and Business Affairs

    Adskillige styrelser og institutioner — Several agencies and institutions

21. Klima- og Energiministeriet — Ministry for Climate and Energy

    3 styrelser og institutioner — 3 agencies and institutions

SAKSA

1.	Liittovaltion ulkoasiainministeriö	Auswärtiges Amt
2.	Liittokanslerinvirasto	Bundeskanzleramt
3.	Liittovaltion työ- ja sosiaaliministeriö	Bundesministerium für Arbeit und Soziales
4.	Liittovaltion opetus- ja tutkimusministeriö	Bundesministerium für Bildung und Forschung
5.	Liittovaltion elintarvike-, maatalous- ja kuluttajansuojaministeriö	Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz
6.	Liittovaltion valtiovarainministeriö	Bundesministerium der Finanzen
7.	Liittovaltion sisäministeriö (ainoastaan siviilitarvikkeet)	Bundesministerium des Innern
8.	Liittovaltion terveysministeriö	Bundesministerium für Gesundheit

9.	Liittovaltion perhe-, vanhus-, nais- ja nuorisoasiainministeriö	Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend
10.	Liittovaltion oikeusministeriö	Bundesministerium der Justiz
11.	Liittovaltion liikenne-, rakennus- ja kaupunkikehitysministeriö	Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung
12.	Liittovaltion talous- ja teknologiaministeriö	Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie
13.	Liittovaltion taloudellisen yhteistyön ja kehityksen ministeriö	Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung
14.	Liittovaltion puolustusministeriö	Bundesministerium der Verteidigung
15.	Liittovaltion ympäristö-, luonnonsuojelu- ja ydinturvallisuusministeriö	Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit

VIRO

1. Vabariigi Presidendi Kantselei (Viron tasavallan presidentin kanslia)
2. Eesti Vabariigi Riigikogu (Viron tasavallan parlamentti)
3. Eesti Vabariigi Riigikohus (Viron tasavallan korkein oikeus)
4. Riigikontroll (Viron tasavallan tilintarkastusvirasto)
5. Õiguskantsler (oikeuskansleri)
6. Riigikantselei (valtioneuvoston kanslia)
7. Rahvusarhiiv (kansallisarkisto)
8. Haridus- ja Teadusministeerium (opetus- ja tutkimusministeriö)
9. Justiitsministeerium (oikeusministeriö)
10. Kaitseministeerium (puolustusministeriö)
11. Keskkonnaministeerium (ympäristöministeriö)
12. Kultuuriministeerium (kulttuuriministeriö)
13. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (talous- ja viestintäministeriö)
14. Põllumajandusministeerium (maatalousministeriö)
15. Rahandusministeerium (valtiovarainministeriö)
16. Siseministeerium (sisäministeriö)
17. Sotsiaalministeerium (sosiaaliministeriö)
18. Välisministeerium (ulkoasiainministeriö)
19. Keeleinspektsioon (kielilain noudattamista valvova virasto)
20. Riigiprokuratuur (syyttäjänvirasto)
21. Teabeamet (tiedustelupalvelu)

22. Maa-amet (maankäyttövirasto)
23. Keskkonnainspektsioon (ympäristövirasto)
24. Metsakaitse- ja Metsauuenduskeskus (metsiensuojelu- ja metsänhoitokeskus)
25. Muinsuskaitseamet (Viron museovirasto)
26. Patendiamet (patenttivirasto)
27. Tehnilise Järelevalve Amet (teknisen valvonnan virasto)
28. Tarbijakaitseamet (kuluttajansuojalautakunta)
29. Riigihangete Amet (julkisten hankintojen virasto)
30. Taimetoodangu Inspektsioon (kasvintuotannon tarkastuslaitos)
31. Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (maatalouden rekisteri- ja tietovirasto)
32. Veterinaar- ja Toiduamet (eläinlääkintä- ja elintarvikevirasto)
33. Konkurentsiamet (kilpailuviranomainen)
34. Maksu- ja Tolliamet (vero- ja tullihallinto)
35. Statistikaamet (tilastovirasto)
36. Kaitsepolitseiamet (turvallisuuspoliisi)
37. Kodakondsus- ja Migratsiooniamet (kansalaisuus- ja maahanmuuttovirasto)
38. Piirivalveamet (rajavartiolaitos)
39. Politseiamet (poliisihallitus)
40. Eesti Kohtuekspertiisi ja Instituut (rikostekniikan palvelukeskus)
41. Keskkriminaalpolitsei (keskusrikospoliisi)
42. Päästeamet (pelastuslaitos)
43. Andmekaitse Inspektsioon (tietosuojaviranomainen)
44. Ravimiamet (valtion lääkevirasto)
45. Sotsiaalkindlustusamet (sosiaalivakuutushallitus)
46. Tööturuamet (työmarkkinahallitus)
47. Tervishoiuamet (terveyshallitus)
48. Tervisekaitseinspektsioon (terveydensuojelun tarkastuslaitos)
49. Tööinspektsioon (työsuojeluviranomainen)
50. Lennuamet (ilmailulaitos)
51. Maanteeamet (tielaitos)
52. Veeteede Amet (merenkulkulaitos)
53. Julgestuspolitsei (lainvalvontaviranomaisena toimiva poliisiyksikkö)
54. Kaitseressursside Amet (puolustusvoimien resurssivirasto)
55. Kaitseväe Logistikakeskus (puolustusvoimien logistiikkakeskus)

KREIKKA

1. Υπουργείο Εσωτερικών (sisäministeriö)
2. Υπουργείο Εξωτερικών (ulkoasiainministeriö)
3. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (talous- ja valtiovarainministeriö)
4. Υπουργείο Ανάπτυξης (kehitysministeriö)
5. Υπουργείο Δικαιοσύνης (oikeusministeriö)
6. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (opetus- ja uskontoministeriö)
7. Υπουργείο Πολιτισμού (kulttuuriministeriö)
8. Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (terveysasioiden ja sosiaalisen yhteisvastuun ministeriö)
9. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (ympäristön ja aluesuunnittelun sekä yleisten töiden ministeriö)
10. Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (työllisyyden ja sosiaalisen suojelun ministeriö)
11. Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (liikenne- ja viestintäministeriö)
12. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (maaseudun kehittämis- ja elintarvikeministeriö)
13. Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (kauppamerenkulun, Egeanmeren asioiden ja saaristopolitiikan ministeriö)
14. Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης (Makedonian ja Traakian ministeriö)
15. Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (viestintävirasto)
16. Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης (tiedotusvirasto)
17. Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (nuorisoasiainvirasto)
18. Γενική Γραμματεία Ισότητας (tasa-arvovirasto)
19. Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (sosiaaliturvavirasto)
20. Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (ulkomailla asuvien kreikkalaisten asioita käsittelevä virasto)
21. Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (teollisuusvirasto)
22. Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (tutkimus- ja teknologiavirasto)
23. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (urheiluvirasto)
24. Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (julkisten töiden virasto)
25. Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (Kreikan tilastovirasto)
26. Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας (kansallinen hyvinvointineuvosto)
27. Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (työntekijöiden asuntoasioista vastaava virasto)
28. Εθνικό Τυπογραφείο (valtion kirjapaino)
29. Γενικό Χημείο του Κράτους (valtionlaboratorio)
30. Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (kansallinen tienrakennusrahasto)
31. Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Ateenan yliopisto)
32. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Thessalonikin yliopisto)

33. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Traakian yliopisto)

34. Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Egean yliopisto)

35. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Ioanninan yliopisto)

36. Πανεπιστήμιο Πατρών (Patraksen yliopisto)

37. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (Makedonian yliopisto)

38. Πολυτεχνείο Κρήτης (Kreetan teknillinen yliopisto)

39. Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων (Sivitanidioksen teknillinen oppilaitos)

40. Αιγινήτειο Νοσοκομείο (Aiginition sairaala)

41. Αρεταίειο Νοσοκομείο (Areteion sairaala)

42. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (kansallinen julkisen hallinnon keskus)

43. Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού (A.E. julkisen materiaalin hallintavirasto)

44. Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (viljelijöiden vakuutuslaitos)

45. Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (koulurakennusvirasto)

46. Γενικό Επιτελείο Στρατού (maavoimien esikunta)

47. Γενικό Επιτελείο Ναυτικού (merivoimien esikunta)

48. Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας (ilmavoimien esikunta)

49. Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Kreikan atomienergiakomissio)

50. Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (jatko- ja täydennyskoulutusvirasto)

51. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (puolustusministeriö)

52. Γενική Γραμματεία Εμπορίου (kauppapoliittinen pääsihteeristö)

53. Ελληνικά Ταχυδρομεία (Kreikan posti (EL. TA))

ESPANJA

Presidencia de Gobierno

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación

Ministerio de Justicia

Ministerio de Defensa

Ministerio de Economía y Hacienda

Ministerio del Interior

Ministerio de Fomento

Ministerio de Educación y Ciencia

Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación

Ministerio de la Presidencia

Ministerio de Administraciones Públicas

Ministerio de Cultura

Ministerio de Sanidad y Consumo

Ministerio de Medio Ambiente

Ministerio de Vivienda

RANSKA

1. **Ministères**

Services du Premier ministre

Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports

Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales

Ministère chargé de la justice

Ministère chargé de la défense

Ministère chargé des affaires étrangères et européennes

Ministère chargé de l'éducation nationale

Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi

Secrétariat d'Etat aux transports

Secrétariat d'Etat aux entreprises et au commerce extérieur

Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité

Ministère chargé de la culture et de la communication

Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique

Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche

Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche

Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables

Secrétariat d'Etat à la fonction publique

Ministère chargé du logement et de la ville

Secrétariat d'Etat à la coopération et à la francophonie

Secrétariat d'Etat à l'outre-mer

Secrétariat d'Etat à la jeunesse et aux sports et de la vie associative

Secrétariat d'Etat aux anciens combattants

Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement

Secrétariat d'Etat en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques

Secrétariat d'Etat aux affaires européennes

Secrétariat d'Etat aux affaires étrangères et aux droits de l'homme

Secrétariat d'Etat à la consommation et au tourisme

Secrétariat d'Etat à la politique de la ville

Secrétariat d'Etat à la solidarité

Secrétariat d'Etat en charge de l'emploi

Secrétariat d'Etat en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services

Secrétariat d'Etat en charge du développement de la région-capitale

Secrétariat d'Etat en charge de l'aménagement du territoire

2. **Établissements publics nationaux**

Académie de France à Rome

Académie de marine

Académie des sciences d'outre-mer

Académie des technologies

Agence Centrale des Organismes de Sécurité Sociale (A.C.O.S.S.)

Agences de l'eau

Agence de biomédecine

Agence pour l'enseignement du français à l'étranger

Agence française de sécurité sanitaire des aliments

Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail

Agence Nationale de l'Accueil des Etrangers et des migrations

Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)

Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)

Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Egalité des Chances

Agence pour la garantie du droit des mineurs

Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM)

Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)

Bibliothèque nationale de France

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Caisse des Dépôts et Consignations

Caisse nationale des autoroutes (CNA)

Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)

Caisse de garantie du logement locatif social

Casa de Velasquez

Centre d'enseignement zootechnique

Centre d'études de l'emploi

Centre hospitalier national des Quinze-Vingts

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale

Centre des Monuments Nationaux

Centre national d'art et de culture Georges Pompidou

Centre national des arts plastiques

Centre national de la cinématographie

Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements adaptés

Centre National d'Etudes et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)

Ecole nationale supérieure de Sécurité Sociale

Centre national du livre

Centre national de documentation pédagogique

Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)

Centre national professionnel de la propriété forestière

Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)

Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)

Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)

Collège de France

Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres

Conservatoire National des Arts et Métiers

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon

Conservatoire national supérieur d'art dramatique

Ecole centrale de Lille

Ecole centrale de Lyon

École centrale des arts et manufactures

École française d'archéologie d'Athènes

École française d'Extrême-Orient

École française de Rome

École des hautes études en sciences sociales

Ecole du Louvre

École nationale d'administration

École nationale de l'aviation civile (ENAC)

École nationale des Chartes

École nationale d'équitation

Ecole Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg

Écoles nationales d'ingénieurs

Ecole nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes

Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles

École nationale de la magistrature

Écoles nationales de la marine marchande

École nationale de la santé publique (ENSP)

École nationale de ski et d'alpinisme

École nationale supérieure des arts décoratifs

École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix

Ecole nationale supérieure des arts et techniques du théâtre

Écoles nationales supérieures d'arts et métiers

École nationale supérieure des beaux-arts

École nationale supérieure de céramique industrielle

École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)

Ecole Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires

Écoles nationales vétérinaires

École nationale de voile

Écoles normales supérieures

École polytechnique

École de viticulture — Avize (Marne)

Etablissement national d'enseignement agronomique de Dijon

Établissement national des invalides de la marine (ENIM)

Établissement national de bienfaisance Koenigswarter

Fondation Carnegie

Fondation Singer-Polignac

Haras nationaux

Hôpital national de Saint-Maurice

Institut français d'archéologie orientale du Caire

Institut géographique national

Institut National des Appellations d'origine

Institut national des hautes études de sécurité

Institut de veille sanitaire

Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes

Institut National d'Etudes Démographiques (I.N.E.D)

Institut National d'Horticulture

Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire

Institut national des jeunes aveugles — Paris

Institut national des jeunes sourds — Bordeaux

Institut national des jeunes sourds — Chambéry

Institut national des jeunes sourds — Metz

Institut national des jeunes sourds — Paris

Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)

Institut national de la propriété industrielle

Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)

Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)

Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)

Institut national d'histoire de l'art (I.N.H.A.)

Institut National des Sciences de l'Univers

Institut National des Sports et de l'Education Physique

Instituts nationaux polytechniques

Instituts nationaux des sciences appliquées

Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)

Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)

Institut de Recherche pour le Développement

Instituts régionaux d'administration

Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech)

Institut supérieur de mécanique de Paris

Institut Universitaires de Formation des Maîtres

Musée de l'armée

Musée Gustave-Moreau

Musée du Louvre

Musée du Quai Branly

Musée national de la marine

Musée national J.-J.-Henner

Musée national de la Légion d'honneur

Musée de la Poste

Muséum National d'Histoire Naturelle

Musée Auguste-Rodin

Observatoire de Paris

Office français de protection des réfugiés et apatrides

Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)

Office national de la chasse et de la faune sauvage

Office National de l'eau et des milieux aquatiques

Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)

Office universitaire et culturel français pour l'Algérie

Palais de la découverte

Parcs nationaux

Universités

3. **Institutions, autorités et juridictions indépendantes**

Présidence de la République

Assemblée Nationale

Sénat

Conseil constitutionnel

Conseil économique et social

Conseil supérieur de la magistrature

Agence française contre le dopage

Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles

Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires

Autorité de régulation des communications électroniques et des postes

Autorité de sûreté nucléaire

Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel

Commission d'accès aux documents administratifs

Commission consultative du secret de la défense nationale

Commission nationale des comptes de campagne et des financements politiques

Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité

Commission nationale de déontologie de la sécurité

Commission nationale du débat public

Commission nationale de l'informatique et des libertés

Commission des participations et des transferts

Commission de régulation de l'énergie

Commission de la sécurité des consommateurs

Commission des sondages

Commission de la transparence financière de la vie politique

Conseil de la concurrence

Conseil supérieur de l'audiovisuel

Défenseur des enfants

Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité

Haute autorité de santé

Médiateur de la République

Cour de justice de la République

Tribunal des Conflits

Conseil d'Etat

Cours administratives d'appel

Tribunaux administratifs

Cour des Comptes

Chambres régionales des Comptes

Cours et tribunaux de l'ordre judiciaire (Cour de Cassation, Cours d'Appel, Tribunaux d'instance et Tribunaux de grande instance)

4. **Autre organisme public national**

Union des groupements d'achats publics (UGAP)

Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E)

Autorité indépendante des marchés financiers

Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)

Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)

Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

KROATIA

Hrvatski sabor (Kroatian parlamentti)

Predsjednik Republike Hrvatske (Kroatian tasavallan presidentti)

Ured predsjednika Republike Hrvatske (Kroatian tasavallan presidentin kanslia)

Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti (Kroatian tasavallan presidentin kanslia virkakauden päätyttyä)

Vlada Republike Hrvatske (Kroatian tasavallan hallitus)

Ured predsjednika Republike Hrvatske (Kroatian tasavallan hallituksen virastot)

Ministarstvo gospodarstva (talousministeriö)

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (aluekehityksestä ja EU:n varojen käytöstä vastaava ministeriö)

Ministarstvo financija (valtiovarainministeriö)

Ministarstvo obrane (puolustusministeriö)

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova (ulko- ja Eurooppa-asioiden ministeriö)

Ministarstvo unutarnjih poslova (sisäministeriö)

Ministarstvo pravosuđa (oikeusministeriö)

Ministarstvo uprave (julkisesta hallinnosta vastaava ministeriö)

Ministarstvo poduzetništva i obrta (yrittäjyys- ja ammatinharjoittamisasioista vastaava ministeriö)

Ministarstvo rada i mirovinskog sustava (työllisyysasioista ja eläkejärjestelmästä vastaava ministeriö)

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture (meriasiain, liikenne- ja infrastruktuuriministeriö)

Ministarstvo poljoprivrede (maatalousministeriö)

Ministarstvo turizma (matkailuministeriö)

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (ympäristöasioista ja luonnonsuojelusta vastaava ministeriö)

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja (rakennus- ja aluesuunnitteluministeriö)

Ministarstvo branitelja (veteraaniasioista vastaava ministeriö)

Ministarstvo socijalne politike i mladih (sosiaalipolitiikasta ja nuorisoasioista vastaava ministeriö)

Ministarstvo zdravlja (terveysministeriö)

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (tiede-, koulutus- ja urheiluministeriö)

Ministarstvo kulture (kulttuuriministeriö)

državne upravne organizacije (valtionhallinnon organisaatiot)

uredi državne uprave u županijama (kunnalliset valtionhallintovirastot)

Ustavni sud Republike Hrvatske (Kroatian tasavallan perustuslakituomioistuin)

Vrhovni sud Republike Hrvatske (Kroatian tasavallan korkein oikeus)

sudovi (tuomioistuimet)

Državno sudbeno vijeće (Kroatian tuomarineuvosto)

državna odvjetništva (valtion syyttäjän virastot)

Državnoodvjetničko vijeće (Kroatian valtion syyttäjäneuvosto)

pravobraniteljstva (oikeusasiamiehen toimistot)

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave (julkisten hankintamenettelyjen valvontakomitea)

Hrvatska narodna banka (Kroatian keskuspankki)

državne agencije i uredi (valtion virastot ja toimistot)

Državni ured za reviziju (valtion tilintarkastusvirasto)

IRLANTI

1. President's Establishment
2. Houses of the Oireachtas — [Parliament]
3. Department of the Taoiseach — [Prime Minister]
4. Central Statistics Office
5. Department of Finance
6. Office of the Comptroller and Auditor General
7. Office of the Revenue Commissioners

8. Office of Public Works
9. State Laboratory
10. Office of the Attorney General
11. Office of the Director of Public Prosecutions
12. Valuation Office
13. Commission for Public Service Appointments
14. Office of the Ombudsman
15. Chief State Solicitor's Office
16. Department of Justice, Equality and Law Reform
17. Courts Service
18. Prisons Service
19. Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests
20. Department of the Environment, Heritage and Local Government
21. Department of Education and Science
22. Department of Communications, Energy and Natural Resources
23. Department of Agriculture, Fisheries and Food
24. Department of Transport
25. Department of Health and Children
26. Department of Enterprise, Trade and Employment
27. Department of Arts, Sports and Tourism
28. Department of Defence
29. Department of Foreign Affairs
30. Department of Social and Family Affairs
31. Department of Community, Rural and Gaeltacht — [Gaelic speaking regions] Affairs
32. Arts Council
33. National Gallery

ITALIA

I. **Hankintaelimet:**

1. Presidenza del Consiglio dei Ministri (ministerineuvoston kanslia)
2. Ministero degli Affari Esteri (ulkoasiainministeriö)
3. Ministero dell'Interno (sisäministeriö)
4. Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari (esclusi i giudici di pace) [oikeusministeriö ja tuomarien toimistot (muut kuin *giudici di pace*)]
5. Ministero della Difesa (puolustusministeriö)

6. Ministero dell'Economia e delle Finanze (talous- ja valtiovarainministeriö)

7. Ministero dello Sviluppo Economico (talouskehitysministeriö)

8. Ministero del Commercio internazionale (kansainvälisen kaupan ministeriö)

9. Ministero delle Comunicazioni (viestintäministeriö)

10. Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (maa- ja metsätalouspolitiikasta vastaava ministeriö)

11. Ministero dell'Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare (ympäristö-, maa- ja meriministeriö)

12. Ministero delle Infrastrutture (infrastruktuuriministeriö)

13. Ministero dei Trasporti (liikenneministeriö)

14. Ministero del Lavoro e delle politiche sociali e della Previdenza sociale (työ-, sosiaalipolitiikka- ja sosiaaliturvaministeriö)

15. Ministero della Solidarietà sociale (sosiaalisen yhteisvastuun ministeriö)

16. Ministero della Salute (terveysministeriö)

17. Ministero dell' Istruzione dell' università e della ricerca (opetus-, yliopisto- ja tutkimusministeriö)

18. Ministero per i Beni e le Attività culturali comprensivo delle sue articolazioni periferiche (kulttuuriperintö- ja kulttuuriministeriö ja sen alaiset yksiköt)

II. **Muut kansalliset julkiset elimet:**

CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici) [1]

KYPROS

1. a) Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο (presidentti ja presidentin palatsi)

   b) Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης (harmonisointikoordinaattorin toimisto)

2. Υπουργικό Συμβούλιο (ministerineuvosto)

3. Βουλή των Αντιπροσώπων (edustajainhuone)

4. Δικαστική Υπηρεσία (oikeuslaitos)

5. Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (tasavallan lainvalvontayksikkö)

6. Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (tasavallan tilintarkastusvirasto)

7. Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (julkisen palvelun komissio)

8. Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (opetusalan valvontaelin)

9. Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως (oikeusasiamiehen toimisto)

10. Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (kilpailunsuojelukomissio)

11. Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (sisäisen tarkastuksen virasto)

12. Γραφείο Προγραμματισμού (suunnitteluvirasto)

13. Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας (varainhoitohallinto)

[1] Toimii valtionhallintoon kuuluvan hankintayksikön tavoin kaikkien Italian viranomaisten puolesta.

14. Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (tietosuojavirasto)

15. Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων (valtiontukivirasto)

16. Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (tarjousten arvioinnista vastaava elin)

17. Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (osuuskuntien valvonnasta ja kehittämisestä vastaava viranomainen)

18. Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων (pakolaishakemusten arviointielin)

19. Υπουργείο Άμυνας (puolustusministeriö)

20. a) Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (maatalous-, luonnonvara- ja ympäristöministeriö)

    b) Τμήμα Γεωργίας (maatalousosasto)

    c) Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (eläinlääkintäpalvelut)

    d) Τμήμα Δασών (metsäosasto)

    e) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (vesivarojen kehittämisestä vastaava osasto)

    f) Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (geologisesta tutkimuksesta vastaava osasto)

    g) Μετεωρολογική Υπηρεσία (sääpalvelu)

    h) Τμήμα Αναδασμού (kiinteistöjärjestelystä vastaava osasto)

    i) Υπηρεσία Μεταλλείων (kaivosvirasto)

    j) Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών (maatalouden tutkimuslaitos)

    k) Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (kalastus- ja merentutkimusosasto)

21. a) Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (oikeus- ja yleisen järjestyksen ministeriö)

    b) Αστυνομία (poliisi)

    c) Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου (Kyproksen palo- ja pelastustoimi)

    d) Τμήμα Φυλακών (vankiloista vastaava osasto)

22. a) Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (kauppa-, teollisuus- ja matkailuministeriö)

    b) Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (yritysrekisteristä ja konkurssipesien hoidosta vastaava osasto)

23. a) Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (työ- ja sosiaalivakuutusministeriö)

    b) Τμήμα Εργασίας (työvoimaosasto)

    c) Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (sosiaalivakuutusosasto)

    d) Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (sosiaaliturvapalvelujen osasto)

    e) Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (Kyproksen tuottavuuskeskus)

    f) Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (Kyproksen ylempi hotellialan oppilaitos)

    g) Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (ylempi teknillinen oppilaitos)

    h) Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (työsuojelutarkastuksista vastaava osasto)

    i) Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων (työmarkkinasuhteiden osasto)

24. a) Υπουργείο Εσωτερικών (sisäministeriö)

b) Επαρχιακές Διοικήσεις (aluehallintovirastot)

c) Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (kaupunkisuunnittelusta ja asuntorakentamisesta vastaava osasto)

d) Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως (siviilirekisteri- ja maahanmuutto-osasto)

e) Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (kiinteistörekisteri- ja maanmittausosasto)

f) Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (lehdistö- ja tiedotustoimisto)

g) Πολιτική Άμυνα (siviilipuolustus)

h) Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων (siirtolaisten hoidosta ja kuntoutuksesta vastaava virasto)

i) Υπηρεσία Ασύλου (turvapaikkavirasto)

25. Υπουργείο Εξωτερικών (ulkoasiainministeriö)

26. a) Υπουργείο Οικονομικών (valtiovarainministeriö)

b) Τελωνεία (tulli ja valmisteverotus)

c) Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (verohallinto-osasto)

d) Στατιστική Υπηρεσία (tilastovirasto)

e) Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (valtion hankinnoista ja tarvikkeista vastaava osasto)

f) Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (julkishallinto- ja henkilöstöosasto)

g) Κυβερνητικό Τυπογραφείο (valtion kirjapaino)

h) Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (tietotekniikkapalvelujen osasto)

27. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (opetus- ja kulttuuriministeriö)

28. a) Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (liikenne-, viestintä- ja julkisten töiden ministeriö)

b) Τμήμα Δημοσίων Έργων (julkisten töiden osasto)

c) Τμήμα Αρχαιοτήτων (antiikkiesineiden osasto)

d) Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας (siviili-ilmailuosasto)

e) Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας (kauppamerenkulun osasto)

f) Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (postipalveluosasto)

g) Τμήμα Οδικών Μεταφορών (tieliikenneosasto)

h) Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (sähkömekaanisten palvelujen osasto)

i) Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (sähköisen televiestinnän osasto)

29. a) Υπουργείο Υγείας (terveysministeriö)

b) Φαρμακευτικές Υπηρεσίες (apteekkipalvelut)

c) Γενικό Χημείο (yleinen laboratorio)

d) Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (sairaanhoitopavelut ja julkiset terveydenhoitopalvelut)

e) Οδοντιατρικές Υπηρεσίες (hammashoitopalvelut)

f) Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (mielenterveyspalvelut)

LATVIA

A) **Ministrijas, īpašu uzdevumu ministru sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (ministeriöt, erityistoimeksiannoista huolehtivien ministerien sihteeristöt ja niiden alaisuudessa toimivat laitokset):**

1. Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (puolustusministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
2. Ārlietu ministrija un tas padotībā esošās iestādes (ulkoasiainministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
3. Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes (talousministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
4. Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (valtiovarainministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
5. Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (sisäministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
6. Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (opetus- ja tiedeministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
7. Kultūras ministrija un tas padotībā esošās iestādes (kulttuuriministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
8. Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (hyvinvointiministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
9. Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (liikenneministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
10. Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (oikeusministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
11. Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (terveysministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
12. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (ympäristönsuojelu- ja aluekehitysministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
13. Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (maatalousministeriö ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
14. Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (erityistoimeksiannoista huolehtivat ministeriöt ja niiden alaisuudessa toimivat laitokset)

B) **Citas valsts iestādes (muut valtion laitokset):**

1. Augstākā tiesa (korkein oikeus)
2. Centrālā vēlēšanu komisija (keskusvaalilautakunta)
3. Finanšu un kapitāla tirgus komisija (rahoitus- ja pääomamarkkinoiden komissio)
4. Latvijas Banka (Latvian keskuspankki)
5. Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes (syyttäjänvirasto ja sen valvonnassa olevat laitokset)
6. Saeima un tās padotībā esošās iestādes (parlamentti ja sen alaisuudessa toimivat laitokset)
7. Satversmes tiesa (perustuslakituomioistuin)
8. Valsts kanceleja un tās pārraudzībā esošās iestādes (valtionkanslia ja sen valvonnassa olevat laitokset)
9. Valsts kontrole (tilintarkastusvirasto)
10. Valsts prezidenta kanceleja (presidentin kanslia)
11. Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (muut valtion laitokset, jotka eivät ole ministeriöiden alaisia):
    — Tiesībsarga birojs (oikeusasiamiehen toimisto)
    — Nacionālā radio un televīzijas padome (kansallinen yleisradioneuvosto)

Muut valtion laitokset

LIETTUA

Prezidentūros kanceliarija (presidentin kanslia)

Seimo kanceliarija (parlamentin (Seimas) kanslia)

Seimui atskaitingos institucijos (parlamentille (Seimas) vastuussa olevat laitokset):

Lietuvos mokslo taryba (tiedeneuvosto)

Seimo kontrolierių įstaiga (parlamentin oikeusasiamiesten toimisto)

Valstybės kontrolė (kansallinen tilintarkastusvirasto)

Specialiųjų tyrimų tarnyba (erityinen tutkintavirasto)

Valstybės saugumo departamentas (valtion turvallisuudesta vastaava osasto)

Konkurencijos taryba (kilpailuneuvosto)

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (kansanmurha- ja vastarintatutkimuskeskus)

Vertybinių popierių komisija (Liettuan arvopaperikomissio)

Ryšių reguliavimo tarnyba (viestintäalan sääntelyviranomainen)

Nacionalinė sveikatos taryba (kansallinen terveysviranomainen)

Etninės kultūros globos taryba (etnisen kulttuurin suojeluneuvosto)

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (tasa-arvovaltuutetun virasto)

Valstybinė kultūros paveldo komisija (kansallinen kulttuuriperintökomissio)

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga (lasten oikeuksista vastaavan oikeusasiamiehen virasto)

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (valtiollinen energiavarojen hintasääntelykomissio)

Valstybinė lietuvių kalbos komisija (liettuan kielen valtiollinen komissio)

Vyriausioji rinkimų komisija (keskusvaalilautakunta)

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (valtakunnallinen eettinen toimikunta)

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba (lehdistöetiikan tarkastusvirasto)

Vyriausybės kanceliarija (hallituksen kanslia)

Vyriausybei atskaitingos institucijos (hallitukselle vastuussa olevat laitokset):

Ginklų fondas (aseistusrahasto)

Informacinės visuomenės plėtros komitetas (tietoyhteiskunnan kehittämiskomitea)

Kūno kultūros ir sporto departamentas (liikuntakasvatus- ja urheiluosasto)

Lietuvos archyvų departamentas (Liettuan arkistosta vastaava osasto)

Mokestinių ginčų komisija (verotukseen liittyviä riitoja käsittelevä komissio)

Statistikos departamentas (tilasto-osasto)

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (kansallisten vähemmistöjen ja ulkomailla asuvien liettualaisten asioita käsittelevä osasto)

Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba (valtion tupakan- ja alkoholinvalvontavirasto)

Viešųjų pirkimų tarnyba (julkisten hankintojen virasto)

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (ydinturvallisuudesta vastaava valtion tarkastusvirasto)

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (tietosuojasta vastaava valtion tarkastusvirasto)

Valstybinė lošimų priežiūros komisija (rahapelien valvontakomissio)

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (valtion elintarvike- ja eläinlääkintävirasto)

Vyriausioji administracinių ginčų komisija (ylin hallintoriitalautakunta)

Draudimo priežiūros komisija (vakuutusten valvontakomissio)

Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas (Liettuan valtion tiede- ja opintosäätiö)

Konstitucinis Teismas (perustuslakituomioistuin)

Lietuvos bankas (Liettuan keskuspankki)

Aplinkos ministerija (ympäristöministeriö)

Įstaigos prie Aplinkos ministerijos (ympäristöministeriön alaiset laitokset)

Generalinė miškų urėdija (valtion metsistä vastaava pääosasto)

Lietuvos geologijos tarnyba (Liettuan geologinen tutkimuslaitos)

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba (Liettuan sää- ja hydrologiapalvelu)

Lietuvos standartizacijos departamentas (Liettuan standardivirasto)

Nacionalinis akreditacijos biuras (Liettuan kansallinen akkreditointivirasto)

Valstybinė metrologijos tarnyba (valtion metrologialaitos)

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (suojelualueista vastaava valtion virasto)

Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija (aluesuunnittelusta ja rakentamisesta vastaava valtion tarkastusvirsto)

Finansų ministerija (valtiovarainminsiteriö)

Įstaigos prie Finansų ministerijos (valtiovarainminsiteriön alaiset laitokset)

Muitinės departamentas (Liettuan tulli)

Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba (valtion asiakirjojen teknologisesta turvallisuudesta vastaava virasto)

Valstybinė mokesčių inspekcija (valtion verotarkastusvirasto)

Finansų ministerijos mokymo centras (valtiovarainminsiteriön koulutuskeskus)

Krašto apsaugos ministerija (puolustusministeriö)

Įstaigos prie Krašto apsaugos ministerijos (puolustusministeriön alaist laitokset)

Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas (toinen tiedusteluosasto)

Centralizuota finansų ir turto tarnyba (rahoituksesta ja omaisuudesta vastaava keskusvirasto)

Karo prievolės administravimo tarnyba (puolustusvoimien rekrytointipalvelu)

Krašto apsaugos archyvas (puolustusvoimien arkisto)

Krizių valdymo centras (kriisinhallintakeskus)

Mobilizacijos departamentas (liikekannallepanosta vastaava osasto)

Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba (viestintä- ja tietojärjestelmistä vastaava palvelu)

Infrastruktūros plėtros departamentas (infrastruktuurin kehittämisestä vastaava osasto)

Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras (siviilivastarintakeskus)

Lietuvos kariuomenė (Liettuan puolustusvoimat)

Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos (puolustusvoimien sotilasyksiköt ja palveluyksiköt)

Kultūros ministerija (kulttuuriministeriö)

Įstaigos prie Kultūros ministerijos (kulttuuriministeriön alaiset laitokset)

Kultūros paveldo departamentas (Liettuan kulttuuriperinnöstä vastaava osasto)

Valstybinė kalbos inspekcija (valtion kielikomissio)

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (sosiaaliturva- ja työministeriö)

Įstaigos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (sosiaaliturva- ja työministeriön alaiset laitokset)

Garantinio fondo administracija (takuurahaston hallinto)

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba (lasten oikeuksien suojelusta ja adoptioasioista vastaava valtion virasto)

Lietuvos darbo birža (Liettuan työnvälitys)

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba (Liettuan työmarkkinoiden koulutusviranomainen)

Trišalės tarybos sekretoriatas (kolmikantaneuvoston sihteeristö)

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas (sosiaalipalvelujen valvontaosasto)

Darbo inspekcija (työsuojelutarkastusvirasto)

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba (valtion sosiaalivakuutusrahastosta vastaava elin)

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (toimintarajoitteiden ja työkyvyn määrittämisestä vastaava laitos)

Ginčų komisija (riitoja käsittelevä lautakunta)

Techninės pagalbos neįgaliesiems centras (vammaisten avuksi tarkoitetusta tekniikasta vastaava keskus)

Neįgaliųjų reikalų departamentas (vammaisasioista vastaava osasto)

Susisiekimo ministerija (liikenne- ja viestintäminisiteriö)

Įstaigos prie Susisiekimo ministerijos (liikenne- ja viestintäminisiteriön alaiset laitokset)

Lietuvos automobilių kelių direkcija (Liettuan tiehallinto)

Valstybinė geležinkelio inspekcija (rautateiden tarkastusvirasto)

Valstybinė kelių transporto inspekcija (maatieliikenteen tarkastusvirasto)

Pasienio kontrolės punktų direkcija (rajatarkastuspisteistä vastaava osasto)

Sveikatos apsaugos ministerija (terveysministeriö)

Įstaigos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (terveysministeriön alaiset laitokset)

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba (terveydenhuollon akkreditointivirasto)

Valstybinė ligonių kasa (valtion potilasrahasto)

Valstybinė medicininio audito inspekcija (terveydenhuollon tarkastusvirasto)

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (valtion lääkevalvontavirasto)

Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba (Liettuan rikostekninen psykiatrian ja narkologian laitos)

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba (julkinen terveydenhuolto)

Farmacijos departamentas (farmasiaosasto)

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras (terveysministeriön terveysuhkakeskus)

Lietuvos bioetikos komitetas (Liettuan bioeettinen komitea)

Radiacinės saugos centras (säteilyturvakeskus)

Švietimo ir mokslo ministerija (opetus- ja tiedeministeriö)

Įstaigos prie Švietimo ir mokslo ministerijos (opetus- ja tiedeministeriön alaiset laitokset)

Nacionalinis egzaminų centras (kansallinen tutkintokeskus)

Studijų kokybės vertinimo centras (korkeakoulutuksen laadunarviontikeskus)

Teisingumo ministerija (oikeusministeriö)

Įstaigos prie Teisingumo ministerijos (oikeusministeriön alaiset laitokset)

Kalėjimų departamentas (vankilalaitoksista vastaava osasto)

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba (kansallinen kuluttajansuojalautakunta)

Europos teisės departamentas (Eurooppa-oikeudesta vastaava osasto)

Ūkio ministerija (talousministeriö)

Įstaigos prie Ūkio ministerijos (talousministeriön alaiset laitokset)

Įmonių bankroto valdymo departamentas (yritysten konkurssihallinnosta vastaava osasto)

Valstybinė energetikos inspekcija (energiantarkastusvirasto)

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija (muiden tuotteiden kuin elintarvikkeiden tarkastusvirasto)

Valstybinis turizmo departamentas (matkailusta vastaava osasto)

Užsienio reikalų ministerija (ulkoasiainministeriö)

Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų (diplomaatti- ja konsuliedustustot sekä edustustot kansainvälisissä järjestöissä)

Vidaus reikalų ministerija (sisäministeriö)

Įstaigos prie Vidaus reikalų ministerijos (sisäministeriön alaist laitokset)

Asmens dokumentų išrašymo centras (henkilöasiakirjoista vastaava keskus)

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (talousrikosten tutkintavirasto)

Gyventojų registro tarnyba (asukasrekisteri)

Policijos departamentas (poliisiosasto)

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas (palo- ja pelastusosasto)

Turto valdymo ir ūkio departamentas (omaisuudenhallinta- ja talousosasto)

Vadovybės apsaugos departamentas (VIP-henkilöiden suojelusta vastaava osasto)

Valstybės sienos apsaugos tarnyba (rajavartio-osasto)

Valstybės tarnybos departamentas (julkishallinnon osasto)

Informatikos ir ryšių departamentas (tietotekniikka- ja viestintäosasto)

Migracijos departamentas (maahanmuutto-osasto)

Sveikatos priežiūros tarnyba (terveydenhuolto-osasto)

Bendrasis pagalbos centras (hätätoimikeskus)

Žemės ūkio ministerija (maatalousministeriö)

Įstaigos prie Žemės ūkio ministerijos (maatalousministeriön alaiset laitokset)

Nacionalinė mokėjimo agentūra (valtion maksuvirasto)

Nacionalinė žemės tarnyba (valtion maankäyttövirasto)

Valstybinė augalų apsaugos tarnyba (valtion kasvinsuojeluvirasto)

Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba (eläinjalostuksen valvontavirasto)

Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba (valtion siemen- ja viljavirasto)

Žuvininkystės departamentas (kalastusosasto)

Teismai (tuomioistuimet)

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Liettuan korkein oikeus)

Lietuvos apeliacinis teismas (Liettuan muutoksenhakutuomioistuin)

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Liettuan korkein hallinto-oikeus)

Apygardų teismai (läänien tuomioistuimet)

Apygardų administraciniai teismai (läänien hallintotuomioistuimet)

Apylinkių teismai (alueelliset tuomioistuimet)

Nacionalinė teismų administracija (kansallinen tuomioistuinhallinto)

Generalinė prokuratūra (syyttäjänvirasto)

Kiti centriniai valstybinio administravimo subjektai (institucijos, įstaigos, tarnybos) (muut keskushallinnon yksiköt (instituutit, laitokset ja virastot)):

— Muitinės kriminalinė tarnyba (tullin rikostutkintayksikkö)

— Muitinės informacinių sistemų centras (tullin tietojärjestelmäyksikkö)

— Muitinės laboratorija (tullilaboratorio)

— Muitinės mokymo centras (tullin koulutuskeskus)

LUXEMBURG

1. Ministère d'Etat

2. Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration

   Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration: Direction de la Défense (Armée)

3. Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural

   Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural: Administration des Services Techniques de l'Agriculture

4. Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement

5. Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche

6. Ministère de l'Economie et du Commerce extérieur

7. Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle

   Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle: Lycée d'Enseignement Secondaire et d'Enseignement Secondaire Technique

8. Ministère de l'Egalité des chances

9. Ministère de l'Environnement

   Ministère de l'Environnement: Administration de l'Environnement

10. Ministère de la Famille et de l'Intégration

    Ministère de la Famille et de l'Intégration: Maisons de retraite

11. Ministère des Finances

12. Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative

    Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative: Service Central des Imprimés et des Fournitures de l'Etat – Centre des Technologies de l'informatique de l'Etat

13. Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire

    Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire: Police Grand-Ducale Luxembourg – Inspection générale de Police

14. Ministère de la Justice

    Ministère de la Justice: Etablissements Pénitentiaires

15. Ministère de la Santé

    Ministère de la Santé: Centre hospitalier neuropsychiatrique

16. Ministère de la Sécurité sociale

17. Ministère des Transports

18. Ministère du Travail et de l'Emploi

19. Ministère des Travaux publics

    Ministère des Travaux publics: Bâtiments Publics – Ponts et Chaussées

UNKARI

Nemzeti Erőforrás Minisztérium (Luonnonvaraministeriö)

Vidékfejlesztési Minisztérium (Maaseudun kehittämisestä vastaava ministeriö)

Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (Kansallisesta kehityksestä vastaava ministeriö)

Honvédelmi Minisztérium (Puolustusministeriö)

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (Julkishallinnosta ja oikeusasioista vastaava ministeriö)

Nemzetgazdasági Minisztérium (Kansantaloudesta vastaava ministeriö)

Külügyminisztérium (Ulkoasiainministeriö)

Miniszterelnöki Hivatal (Pääministerin kanslia)

Belügyminisztérium (Sisäministeriö)

Központi Szolgáltatási Főigazgatóság (Keskeisten palvelujen pääosasto)

MALTA

1. Uffiċċju tal-Prim Ministru (Pääministerin kanslia)
2. Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (Perheasioista ja sosiaalisesta yhteisvastuusta vastaava ministeriö)
3. Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zghazagh u Impjieg (Opetuksesta, nuorisoasioista ja työllisyydestä vastaava ministeriö)
4. Ministeru tal-Finanzi (Valtiovarainministeriö)
5. Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (Resursseista ja infrastruktuurista vastaava ministeriö)
6. Ministeru tat-Turiżmu u Kultura (Matkailusta ja kulttuurista vastaava ministeriö)
7. Ministeru tal-Ġustizzja u l-Intern (Oikeus- ja sisäministeriö)
8. Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Maaseutuasioista ja ympäristöstä vastaava ministeriö)
9. Ministeru għal Għawdex (Gozosta vastaava ministeriö)
10. Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (Terveydestä, vanhustenhuollosta ja avohuollosta vastaava ministeriö)
11. Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (Ulkoasiainministerö)
12. Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (Investoinneista, teollisuudesta ja tietoteknologiasta vastaava ministeriö)
13. Ministeru għall-Kompetittivà u Komunikazzjoni (Kilpailukyky- ja viestintäministeriö)
14. Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (Kaupunkikehityksestä ja tiestöstä vastaava ministeriö)
15. L-Uffiċċju tal-President (Presidentin kanslia)
16. Uffiċċju ta 'l-iskrivan tal-Kamra tad-Deputati (Edustajainhuoneen kirjurin kanslia)

ALANKOMAAT

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN — (YLEISTEN ASIOIDEN MINISTERIÖ)

— Bestuursdepartement — (Hallinto-osasto)

— Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid — (Hallituksen politiikan neuvoa-antava toimikunta)

— Rijksvoorlichtingsdienst — (Valtion tiedotusosasto)

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES — (SISÄMINISTERIÖ)

— Bestuursdepartement — (Hallinto-osasto)

— Centrale Archiefselectiedienst (CAS) — (Keskusarkistopalvelu)

— Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) — (Tiedustelu- ja turvallisuuspalvelu)

— Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) — (Henkilötieto- ja matkustusasiakirjatoimisto)

— Agentschap Korps Landelijke Politiediensten — (Kansallinen poliisivirasto)

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN — (ULKOASIAINMINISTERIÖ)

— Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC) — (Aluepolitiikan ja konsuliasioiden pääosasto)

— Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ) — (Poliittisten asioiden pääosasto)

— Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS) — (Kansainvälisen yhteistyön pääosasto)

— Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES) — (Eurooppalaisen yhteistyön pääosasto)

— Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI) — (Kehitysmaista tapahtuvan tuonnin edistämiskeskus)

— Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS — (Pääsihteerin ja apulaispääsihteerin alaisuuteen kuuluvat tukipalvelut)

— Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk) — (Ulkomaanedustustot)

MINISTERIE VAN DEFENSIE — (PUOLUSTUSMINISTERIÖ)

— Bestuursdepartement — (Hallinto-osasto)

— Commando Diensten Centra (CDC) — (Huolto- ja tukipalvelujen esikunta)

— Defensie Telematica Organisatie (DTO) — (Puolustusvoimien telematiikkalaitos)

— Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst — (Puolustusvoimien kiinteistöpalvelu, keskusosasto)

— De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst — (Puolustusvoimien kiinteistöpalvelu, alueelliset osastot)

— Defensie Materieel Organisatie (DMO) — (Puolustusvoimien materiaalilaitos)

— Landelijk Bevoorradingsbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie — (Puolustusvoimien materiaalilaitoksen hankintatoimisto)

— Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie — (Puolustusvoimien materiaalilaitoksen logistiikkakeskus)

— Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie — (Puolustusvoimien materiaalilaitoksen merikaluston huoltokeskus)

— Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO) — (Puolustusvoimien polttoaineputkistosta vastaava laitos)

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN — (TALOUSMINISTERIÖ)

— Bestuursdepartement — (Hallinto-osasto)

— Centraal Planbureau (CPB) — (Talouspoliittinen suunnitteluvirasto)

— Bureau voor de Industriële Eigendom (BIE) — (Teollisoikeuksien virasto)

— SenterNovem — (SenterNovem – Kestävästä innovoinnista vastaava virasto)

— Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) — (Kaivostoiminnan valvontavirasto)

— Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) — (Alankomaiden kilpailuviranomainen)

— Economische Voorlichtingsdienst (EVD) — (Alankomaiden ulkomaankaupan tiedotustoimisto)

— Agentschap Telecom — (Televiestintävirasto)

— Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOo) — (Ammattimaiset ja innovatiiviset hankintakäytännöt, hankintaviranomaisten verkosto)

— Regiebureau Inkoop Rijksoverheid — (Keskushallinnon hankintojen koordinointikeskus)

— Octrooicentrum Nederland — (Alankomaiden patenttivirasto)

— Consumentenautoriteit — (Kuluttajaviranomainen)

MINISTERIE VAN FINANCIËN — (VALTIOVARAINMINISTERIÖ)

— Bestuursdepartement — (Hallinto-osasto)

— Belastingdienst Automatiseringscentrum — (Vero- ja tullihallinnon tietokone- ja ohjelmistokeskus)

— Belastingdienst — (Vero- ja tullihallinto)

— De afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen — (Tulli- ja verohallinnon eri jaostot eri puolilla Alankomaita)

— Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (incl. Economische Controle dienst (ECD) — (Verotieto- ja verotutkintayksikkö (mukaan lukien taloustutkintayksikkö)

— Belastingdienst Opleidingen — (Vero- ja tullihallinnon koulutuskeskus)

— Dienst der Domeinen — (Valtion omaisuuden hoitoyksikkö)

MINISTERIE VAN JUSTITIE — (OIKEUSMINISTERIÖ)

— Bestuursdepartement — (Hallinto-osasto)

— Dienst Justitiële Inrichtingen — (Vankeinhoitolaitos)

— Raad voor de Kinderbescherming — (Lasten huollosta ja suojelusta vastaava virasto)

— Centraal Justitie Incasso Bureau — (Keskusperintätoimisto)

— Openbaar Ministerie — (Yleisen syyttäjän virasto)

— Immigratie en Naturalisatiedienst — (Maahanmuutto- ja kansalaisuusyksikkö)

— Nederlands Forensisch Instituut — (Alankomaiden rikostutkinnan laitos)

— Dienst Terugkeer & Vertrek — (Palauttamis- ja paluuvirasto)

MINISTERIE VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT — (MAATALOUDESTA, LUONNOSTA JA ELINTARVIKKEIDEN LAADUSTA VASTAAVA MINISTERIÖ)

— Bestuursdepartement — (Hallinto-osasto)

— Dienst Regelingen (DR) — (Lainsäädännön täytäntöönpanosta vastaava kansallinen yksikkö (virasto))

— Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD) — (Kasvinsuojelusta vastaava yksikkö (virasto)

— Algemene Inspectiedienst (AID) — (Yleinen tarkastusyksikkö)

— Dienst Landelijk Gebied (DLG) — (Maaseudun kestävästä kehityksestä vastaava valtion yksikkö)

— Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) — (Elintarvikkeiden ja kulutustavaroiden turvallisuudesta vastaava viranomainen)

MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN — (OPETUS-, KULTTUURI- JA TIEDEMINISTERIÖ)

— Bestuursdepartement — (Hallinto-osasto)

— Inspectie van het Onderwijs — (Opetusalan tarkastuslaitos)

— Erfgoedinspectie — (Kulttuuri- ja muun perinnön tarkastuslaitos)

— Centrale Financiën Instellingen — (Laitosten keskusrahoitusvirasto)

— Nationaal Archief — (Kansallisarkisto)

— Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid — (Tiede- ja teknologiapolitiikan neuvoa-antava toimikunta)

— Onderwijsraad — (Opetusneuvosto)

— Raad voor Cultuur — (Kulttuurineuvosto)

MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID — (SOSIAALI- JA TYÖLLISYYSMINISTERIÖ)

— Bestuursdepartement — (Hallinto-osasto)

— Inspectie Werk en Inkomen — (Työllisyyden ja ansiotulojen tarkastuslaitos)

— Agentschap SZW- (SZW-virasto)

MINISTERIE VAN VERKEER EN WATERSTAAT — (LIIKENTEESTÄ, JULKISISTA TÖISTÄ JA VESIHUOLLOSTA VASTAAVA MINISTERIÖ)

— Bestuursdepartement — (Hallinto-osasto)

— Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart — (Liikenteen ja siviili-ilmailun pääosasto)

— Directoraat-generaal Personenvervoer — (Henkilöliikenteen pääosasto)

— Directoraat-generaal Water — (Vesihuollon pääosasto)

— Centrale diensten — (Keskeiset palvelut)

— Shared services Organisatie Verkeer en Watersaat — (Yhteisten palvelujen laitos; liikenne ja vesihuolto) (uusi laitos)

— Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut KNMI— (Alankomaiden kuninkaallinen ilmatieteen laitos)

— Rijkswaterstaat, Bestuur — (Julkiset työt ja vesihuolto, hallinto-osasto)

— De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat — (Julkisten töiden ja vesihuollon pääosaston erilliset alueyksiköt)

— De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat — (Julkisten töiden ja vesihuollon pääosaston erilliset erityisyksiköt)

— Adviesdienst Geo-Informatie en ICT — (Paikkatietojen sekä tieto- ja viestintäteknologian neuvoa-antava toimikunta)

— Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) – (Liikenteen ja kuljetuksen neuvoa-antava toimikunta)

— Bouwdienst – (Rakennuspalvelu)

— Corporate Dienst — (Yrityspalvelu)

— Data ICT Dienst — (Data- ja TVT-palvelu)

— Dienst Verkeer en Scheepvaart — (Liikenne- ja vesiliikennepalvelu)

— Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW) — (Tie- ja vesirakennuspalvelu)

— Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) — (Rannikko- ja merialueista vastaava kansallinen laitos)

— Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) — (Makeasta vedestä ja vedenkäsittelystä vastaava kansallinen laitos)

— Waterdienst — (Vesipalvelu)

— Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie — (Kuljetusalan ja vesihuollon tarkastuksen pääosasto)

— Satamavaltiovalvonta

— Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO) — (Viestinnän ja tutkimuksen valvonnan kehitysosasto)

— Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht — (Hallintoyksikkö ”Ilma”)

— Toezichthouder Beheer Eenheid Water — (Hallintoyksikkö ”Vesi”)

— Toezichthouder Beheer Eenheid Land — (Hallintoyksikkö ”Maaperä”)

MINISTERIE VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER — (ASUNTOASIOISTA, ALUEIDENKÄYTÖN SUUNNITTELUSTA JA YMPÄRISTÖASIOISTA VASTAAVA MINISTERIÖ)

— Bestuursdepartement — (Hallinto-osasto)

— Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie — (Asunto- ja kunta-asioista sekä integraatiosta vastaava pääosasto)

— Directoraat-generaal Ruimte — (Alueidenkäytön suunnittelupolitiikasta vastaava pääosasto)

— Directoraat-general Milieubeheer — (Ympäristönsuojelun pääosasto)

— Rijksgebouwendienst — (Valtion kiinteistölaitos)

— VROM Inspectie — (VROM-tarkastuslaitos)

MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT — (TERVEYS-, HYVINVOINTI- JA URHEILUMINISTERIÖ)

— Bestuursdepartement — (Hallinto-osasto)

— Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken — (Terveydensuojelun, elintarviketurvallisuuden ja eläinlääkinnän tarkastuslaitos)

— Inspectie Gezondheidszorg — (Terveydenhuollon tarkastuslaitos)

— Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming — (Nuorisopalvelujen ja nuorten suojelun tarkastuslaitos)

— Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM) — (Kansanterveyden ja ympäristön kansallinen laitos)

— Sociaal en Cultureel Planbureau — (Sosiaali- ja kulttuurialan suunnitteluvirasto)

— Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen — (Lääkkeiden arviointilautakunnan toimisto)

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL — (PARLAMENTIN ALAHUONE)

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL — (PARLAMENTIN YLÄHUONE)

RAAD VAN STATE — (YLIN NEUVOA-ANTAVA JA KORKEINTA HALLINTO-OIKEUTTA KÄYTTÄVÄ ELIN)

ALGEMENE REKENKAMER — (ALANKOMAIDEN TILINTARKASTUSVIRASTO)

NATIONALE OMBUDSMAN — (KANSALLINEN OIKEUSASIAMIES)

KANSELARIJ DER NEDERLANDSE ORDEN — (ALANKOMAIDEN RITARIKUNNAN KANSLIA)

KABINET DER KONINGIN — (KUNINGATTAREN KABINETTI)

RAAD VOOR DE RECHTSPRAAK EN DE RECHTBANKEN — (OIKEUSNEUVOSTO JA TUOMIOISTUIMET)

ITÄVALTA

A/ **Tämänhetkiset yksiköt**

1. Bundeskanzleramt (Liittokanslerin virasto)

2. Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten (Eurooppa-asioista ja kansainvälisistä asioista vastaava liittovaltion ministeriö)

3. Bundesministerium der Finanzen (Liittovaltion valtiovarainministeriö)

4. Bundesministerium für Gesundheit (Liittovaltion terveysministeriö)

5. Bundesministerium für Inneres (Liittovaltion sisäministeriö)

6. Bundesministerium für Justiz (Liittovaltion oikeusministeriö)

7. Bundesministerium für Landesverteidigung und Sport (Liittovaltion puolustus- ja urheiluministeriö)

8. Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (Maa- ja metsätaloudesta, ympäristöstä ja vesihuollosta vastaava liittovaltion ministeriö)

9. Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz (Työllisyydestä, sosiaaliasioista ja kuluttajansuojasta vastaava liittovaltion ministeriö)

10. Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (Opetuksesta, taiteesta ja kulttuurista vastaava liittovaltion ministeriö)

11. Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie (Liikenteestä, innovoinnista ja teknologiasta vastaava liittovaltion ministeriö)

12. Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend (Talous-, perhe- ja nuorisoasioista vastaava liittovaltion ministeriö)

13. Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung (Liittovaltion tiede- ja tutkimusministeriö)

14. Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen (Kalibrointi- ja mittaustekniikasta vastaava liittovaltion virasto)

15. Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H (Itävallan tutkimus- ja testauskeskus Arsenal GmbH)

16. Bundesanstalt für Verkehr (Liittovaltion liikennevirasto)

17. Bundesbeschaffung G.m.b.H (Liittovaltion julkisista hankinnoista vastaava osakeyhtiö)

18. Bundesrechenzentrum G.m.b.H (Liittovaltion tietojenkäsittelykeskus (osakeyhtiömuotoinen))

B/ **Kaikki muut keskushallinnon viranomaiset mukaan lukien niiden alueelliset ja paikalliset yksiköt edellyttäen, että niillä ei ole teollista tai kaupallista toimintaa.**

PUOLA

1. Kancelaria Prezydenta RP (Presidentin kanslia)

2. Kancelaria Sejmu RP (Parlamentin alahuoneen (Sejm) kanslia)

3. Kancelaria Senatu RP (Senaatin kanslia)

4. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (Pääministerin kanslia)

5. Sąd Najwyższy (Korkein oikeus)

6. Naczelny Sąd Administracyjny (Korkein hallinto-oikeus)

7. Sądy powszechne – rejonowe, okręgowe i apelacyjne (Yleinen tuomioistuin – Alioikeus, aluetuomioistuin, muutoksenhakutuomioistuin)

8. Trybunat Konstytucyjny (Perustuslakituomioistuin)

9. Najwyższa Izba Kontroli (Korkein tarkastuskamari)

10. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (Ihmisoikeusasiamiehen toimisto)

11. Biuro Rzecznika Praw Dziecka (Lapsiasiavaltuutetun toimisto)

12. Biuro Ochrony Rządu (Salainen palvelu)

13. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego (Kansallinen turvallisuustoimisto)

14. Centralne Biuro Antykorupcyjne (Korruption torjunnasta vastaava keskusyksikö)

15. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (Työllisyys- ja sosiaalipolitiikan ministeriö)

16. Ministerstwo Finansów (Valtiovarainministeriö)

17. Ministerstwo Gospodarki (Talousministeriö)

18. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Aluekehitysministeriö)

19. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Kulttuurista ja kansallisperinnöstä vastaava ministeriö)

20. Ministerstwo Edukacji Narodowej (Opetusministeriö)

21. Ministerstwo Obrony Narodowej (Puolustusministeriö)

22. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Maataloudesta ja maaseudun kehittämisestä vastaava ministeriö)

23. Ministerstwo Skarbu Państwa (Valtiokonttori)

24. Ministerstwo Sprawiedliwości (Oikeusministeriö)

25. Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (Liikenteestä, rakennusalasta ja meritaloudesta vastaava ministeriö)

26. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Tiede- ja korkeakoulutusministeriö)

27. Ministerstwo Środowiska (Ympäristöministeriö)

28. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Sisäministeriö)

29. Ministrestwo Administracji i Cyfryzacji (Hallinto- ja digitalisointiministeriö)

30. Ministerstwo Spraw Zagranicznych (Ulkoasiainministeriö)

31. Ministerstwo Zdrowia (Terveysministeriö)

32. Ministerstwo Sportu i Turystyki (Urheilu- ja matkailuministeriö)

33. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (Puolan tasavallan patenttivirasto)

34. Urząd Regulacji Energetyki (Puolan energiasääntelyviranomainen)

35. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (Sotaveteraanien ja sorron uhrien toimisto)

36. Urząd Transportu Kolejowego (Rautatievirasto)

37. Urząd Dozoru Technicznego (Teknisten tarkastusten virasto)

38. Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (Lääkkeiden, lääkinnällisten laitteiden ja biosidivalmisteiden virasto)

39. Urząd do Spraw Cudzoziemców (Ulkomaalaisvirasto)

40. Urząd Zamówień Publicznych (Julkisten hankintojen virasto)

41. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Kilpailu- ja kuluttajansuojavirasto)

42. Urząd Lotnictwa Cywilnego (Siviili-ilmailuvirasto)

43. Urząd Komunikacji Elektronicznej (Sähköisen viestinnän virasto)

44. Wyższy Urząd Górniczy (Valtion kaivosviranomainen)

45. Główny Urząd Miar (Mittatekniikan keskusvirasto)

46. Główny Urząd Geodezji i Kartografii (Geodesian ja kartografian keskusvirasto)

47. Główny Urząd Nadzoru Budowlanego (Rakennusvalvonnan keskusvirasto)

48. Główny Urząd Statystyczny (Tilastovirasto)

49. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (Kansallinen yleisradioneuvosto)

50. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (Henkilötietojen suojan ylitarkastaja)

51. Państwowa Komisja Wyborcza (Keskusvaalilautakunta)

52. Państwowa Inspekcja Pracy (Kansallinen työsuojelutarkastusvirasto)

53. Rządowe Centrum Legislacji (Valtion lainsäädäntökeskus)

54. Narodowy Fundusz Zdrowia (Kansallinen sairausvakuutuskassa)

55. Polska Akademia Nauk (Puolan tiedeakatemia)

56. Polskie Centrum Akredytacji (Puolan akkreditointikeskus)

57. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (Puolan testaus- ja sertifiointikeskus)

58. Polska Organizacja Turystyczna (Puolan kansallinen matkailutoimisto)

59. Polski Komitet Normalizacyjny (Puolan standardisointikomitea)

60. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Sosiaaliturvalaitos)

61. Komisja Nadzoru Finansowego (Puolan finanssivalvontaviranomainen)

62. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych (Valtionarkiston keskustoimisto)

63. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (Maatalouden sosiaalivakuutuskassa)

64. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (Kansallisten teiden ja moottoriteiden pääosasto)

65. Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa (Kasvien ja siementen suojelun tarkastuksen keskustarkastuslaitos)

66. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (Valtion palo- ja pelastustoimen päätoimipaikka)

67. Komenda Główna Policji (Puolan kansallinen poliisi)

68. Komenda Główna Straży Granicxnej (Rajavartiolaitoksen johtokeskus)

69. Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (Maatalous- ja elintarviketuotteiden kaupallisen laadun keskustarkastuslaitos)

70. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (Ympäristönsuojelun keskustarkastuslaitos)

71. Główny Inspektorat Transportu Drogowego (Tieliikenteen keskustarkastuslaitos)

72. Główny Inspektorat Farmaceutyczny (Lääkealan keskustarkastuslaitos)

73. Główny Inspektorat Sanitarny (Hygienia-alan keskustarkastuslaitos)

74. Główny Inspektorat Weterynarii (Eläinlääkintäalan keskustarkastuslaitos)

75. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego (Sisäisen turvallisuuden virasto)

76. Agencja Wywiadu (Ulkomaantiedustelusta vastaava virasto)

77. Agencja Mienia Wojskowego (Sotilasomaisuuden virasto)

78. Wojskowa Agencja Mieszkaniowa (Sotavoimien kiinteistövirasto)

79. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Maatalouden rakenneuudistus- ja nykyaikaistamisvirasto)

80. Agencja Rynku Rolnego (Maatalousmarkkinavirasto)

81. Agencja Nieruchomości Rolnych (Maatalousomaisuuden virasto)

82. Państwowa Agencja Atomistyki (Kansallinen atomienergiavirasto)

83. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej (Puolan lennonvarmistuspalveluvirasto)

84. Polska Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (Alkoholin haittavaikutusten ehkäisyvirasto)

85. Agencja Rezerw Materiałowych (Materiaalivarastoista vastaava virasto)

86. Narodowy Bank Polski (Puolan keskuspankki)

87. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Ympäristönsuojelun ja vesihuollon kansallinen rahasto)

88. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Vammaisten kansallinen kuntoutusrahasto)

89. Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu (Puolan kansallisen muistiperinnön instituutti – Puolan kansaa vastaan tehtyjen rikosten syytekomissio)

90. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (Taistelujen ja marttyyrikuolemien muistamisen suojelukomitea)

91. Służba Celna Rzeczypospolitej Polskiej (Puolan tasavallan tullihallinto)

92. Państwowe Gospodarstwo Leśne "Lasy Państwowe" (Valtion metsäyhtiö "Lasy Państwowe")

93. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (Puolan yrityskehitysvirasto)

94. Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda (Ministerin, keskushallintoyksikön tai voivodin (wojewoda) perustamat julkiset itsenäiset terveydenhuollon hallintoyksiköt)

PORTUGALI

1. Presidência do Conselho de Ministros (Ministerineuvoston kanslia)

2. Ministério das Finanças (Valtiovarainministeriö)

3. Ministério da Defesa Nacional (Puolustusministeriö)

4. Ministério dos Negócios Estrangeiros e das Comunidades Portuguesas (Ulkoasiain ja portugalilaisyhteisöjen ministeriö)

5. Ministério da Administração Interna (Sisäministeriö)

6. Ministério da Justiça (Oikeusministeriö)

7. Ministério da Economia (Talousministeriö)

8. Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas (Maatalous- ja kalastusasiain sekä maaseudun kehittämisen ministeriö)

9. Ministério da Educação (Opetusministeriö)

10. Ministério da Ciência e do Ensino Superior (Tieteen ja korkea-asteen koulutuksen ministeriö)

11. Ministério da Cultura (Kulttuuriministeriö)

12. Ministério da Saúde (Terveysministeriö)

13. Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social (Työllisyysasioista ja sosiaalisesta yhteisvastuusta vastaava ministeriö)

14. Ministério das Obras Públicas, Transportes e Habitação (Julkisista töistä, liikenteestä ja asuntoasioista vastaava ministeriö)

15. Ministério das Cidades, Ordenamento do Território e Ambiente (Kaupungeista, alueidenkäytön suunnittelusta ja ympäristöstä vastaava ministeriö)

16. Ministério para a Qualificação e o Emprego (Pätevyysasioista ja työllisyydestä vastaava ministeriö)

17. Presidência da Republica (Tasavallan presidentti)

18. Tribunal Constitucional (Perustuslakituomioistuin)

19. Tribunal de Contas (Tilintarkastustuomioistuin)

20. Provedoria de Justiça (Oikeusasiamies)

ROMANIA

Administrația Prezidențială (Presidentin kanslia)

Senatul României (Romanian senaatti)

Camera Deputaților (Edustajainhuone)

Înalta Curte de Casație și Justiție (Korkein oikeus)

Curtea Constituțională (Perustuslakituomioistuin)

Consiliul Legislativ (Lakiasäätävä neuvosto)

Curtea de Conturi (Tilintarkastusvirasto)

Consiliul Superior al Magistraturii (Ylin tuomarineuvosto)

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (Korkeimman oikeuden yhteydessä toimiva syyttäjänvirasto)

Secretariatul General al Guvernului (Hallituksen pääsihteeristö)

Cancelaria Primului-Ministru (Pääministerin kanslia)

Ministerul Afacerilor Externe (Ulkoasiainministeriö)

Ministerul Economiei și Finanțelor (Talous- ja valtiovarainministeriö)

Ministerul Justiției (Oikeusministeriö)

Ministerul Apărării (Puolustusministeriö)

Ministerul Internelor și Reformei Administrative (Sisä- ja hallintouudistusministeriö)

Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Sanse (Työvoimasta ja yhtäläisistä mahdollisuuksista vastaava ministeriö)

Ministerul pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale (Pk-yrityksistä, kaupankäynnistä, matkailusta ja vapaista ammateista vastaava ministeriö)

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (Maataloudesta ja maaseudun kehittämisestä vastaava ministeriö)

Ministerul Transporturilor (Liikenneministeriö)

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței (Kehityksestä, julkisista töistä ja asuntoasioista vastaava ministeriö)

Ministerul Educației Cercetării și Tineretului (Opetuksesta, tutkimuksesta ja nuorisoasioista vastaava ministeriö)

Ministerul Sănătății Publice (Kansanterveysministeriö)

Ministerul Culturii și Cultelor (Kulttuuri- ja uskontoasiain ministeriö)

Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației (Viestinnän ja tietotekniikan ministeriö)

Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (Ympäristöstä ja kestävästä kehityksestä vastaava ministeriö)

Serviciul Român de Informații (Romanian tiedustelupalvelu)

Serviciul Român de Informații Externe (Romanian ulkomaantiedustelupalvelu)

Serviciul de Protecție și Pază (Suojelu- ja vartiointipalvelu)

Serviciul de Telecomunicații Speciale (Erityisteleviestintäpalvelu)

Consiliul Național al Audiovizualului (Kansallinen audiovisuaalineuvosto)

Consiliul Concurenței (CC) (Kilpailuneuvosto)

Direcția Națională Anticorupție (Kansallinen korruptiontorjuntavirasto)

Inspectoratul General de Poliție (Keskuspoliisipiiri)

Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (Kansallinen julkisten hankintojen sääntely- ja valvontaviranomainen)

Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (Kiistojenratkaisun kansallinen neuvosto)

Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) (Yleishyödyllisten palveluiden sääntelystä vastaava kansallinen viranomainen)

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (Terveys- ja eläinlääkintä- sekä elintarviketurvallisuusasioista vastaava kansallinen viranomainen)

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (Kansallinen kuluttajansuojaviranomainen)

Autoritatea Navală Română (Romanian merenkulkuviranomainen)

Autoritatea Feroviară Română (Romanian rautatieviranomainen)

Autoritatea Rutieră Română (Romanian tieviranomainen)

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului-și Adopție (Lasten oikeuksien suojelusta ja adoptiosta vastaava kansallinen viranomainen)

Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap (Vammaisasioista vastaava kansallinen viranomainen)

Autoritatea Națională pentru Tineret (Nuorisoasioista vastaava kansallinen viranomainen)

Autoritatea Națională pentru Cercetare Stiințifica (Tieteellisestä tutkimuksesta vastaava kansallinen viranomainen)

Autoritatea Națională pentru Comunicații (Viestintäasioista vastaava kansallinen viranomainen)

Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale (Tietoyhteiskunnan palveluista vastaava kansallinen viranomainen)

Autoritatea Electorală Permanente (Pysyvä vaaliviranomainen)

Agenția pentru Strategii Guvernamentale (Valtion strategiavirasto)

Agenția Națională a Medicamentului (Kansallinen lääkevirasto)

Agenția Națională pentru Sport (Kansallinen urheiluvirasto)

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (Kansallinen työvoimavirasto)

Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (Sähköenergian sääntelystä vastaava kansallinen viranomainen)

Agenția Română pentru Conservarea Energiei (Romanian energiansäästövirasto)

Agenția Națională pentru Resurse Minerale (Mineraalivaroista vastaava kansallinen viranomainen)

Agenția Română pentru Investiții Străine (Ulkomaisista sijoituksista vastaava Romanian virasto)

Agenția Națională a Funcționarilor Publici (Kansallinen virkamiesvirasto)

Agenția Națională de Administrare Fiscală (Kansallinen verohallintovirasto)

Agenția de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială (Erityistekniikan hankintojen hyvityksistä vastaava virasto)

Agenția Națională Anti-doping (Kansallinen antidopingtoimisto)

Agenția Nucleară (Ydinenergiavirasto)

Agenția Națională pentru Protecția Familiei (Perhesuojelusta vastaava kansallinen virasto)

Agenția Națională pentru Egalitatea de Sanse între Bărbați și Femei (Miesten ja naisten tasavertaisista mahdollisuuksista vastaava kansallinen virasto)

Agenția Națională pentru Protecția Mediului (Ympäristönsuojelusta vastaava kansallinen virasto)

Agenția Națională Antidrog (Huumausaineiden torjunnasta vastaava kansallisen virasto)

SLOVENIA

1. Predsednik Republike Slovenije (Slovenian tasavallan presidentti)
2. Državni zbor (Kansalliskokous)
3. Državni svet (Kansallisneuvosto)
4. Varuh človekovih pravic (Oikeusasiamies)
5. Ustavno sodišče (Perustuslakituomioistuin)
6. Računsko sodišče (Tilintarkastusvirasto)
7. Državna revizijska komisija (Kansallinen tarkastelukomissio)
8. Slovenska akademija znanosti in umetnosti (Slovenian tiede- ja taideakatemia)
9. Vladne službe (Viranomaispalvelut)
10. Ministrstvo za Finance (Valtiovarainministeriö)
11. Ministrstvo za notranje zadeve (Sisäministeriö)
12. Ministrstvo za zunanje zadeve (Ulkoasiainministeriö)
13. Ministrstvo za obrambo (Puolustusministeriö)
14. Ministrstvo za pravosodje (Oikeusministeriö)
15. Ministrstvo za gospodarstvo (Talousministeriö)
16. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (Maa- ja metsätaloudesta ja elintarvikealasta vastaava ministeriö)
17. Ministrstvo za promet (Liikenneministeriö)
18. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo (Ympäristöstä, alueidenkäytön suunnittelusta ja energiasta vastaava ministeriö)
19. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (Työ-, perhe- ja sosiaaliministeriö)
20. Ministrstvo za zdravje (Terveysministeriö)
21. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (Korkeakoulutus-, tiede- ja teknologiaministeriö)
22. Ministrstvo za kulturo (Kulttuuriministeriö)
23. Ministrstvo za javno upravo (Julkishallinnosta vastaava ministeriö)
24. Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Slovenian tasavallan korkein oikeus)
25. Višja sodišča (Ylemmät tuomioistuimet)
26. Okrožna sodišča (Aluetuomioistuimet)
27. Okrajna sodišča (Paikallistuomioistuimet)
28. Vrhovno tožilstvo Republike Slovenije (Slovenian tasavallan ylin syyttäjä)
29. Okrožna državna tožilstva (Piirisyyttäjän virastot)
30. Družbeni pravobranilec Republike Slovenije (Slovenian tasavallan sosiaaliasioiden valtuutettu)
31. Državno pravobranilstvo Republike Slovenije (Slovenian tasavallan valtionsyyttäjälaitos)
32. Upravno sodišče Republike Slovenije (Slovenian tasavallan hallintotuomioistuin)

33. Senat za prekrške Republike Slovenije (Vähäisiä rikkomuksia käsittelevä Slovenian tasavallan jaosto)

34. Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani (Ylempi työ- ja sosiaalituomioistuin)

35. Delovna sodišča (Työtuomioistuimet)

36. Upravne enote (Paikalliset hallintoyksiköt)

SLOVAKIA

Hallituksen ja valtionhallintoon kuuluvien viranomaisten toiminnan rakenteesta annetussa säädöksessä nro 575/2001 (lakikokoelma) tarkoitetut ministeriöt ja muut valtionhallintoon kuuluvat viranomaiset, sellaisessa muodossa kuin ne esitetään myöhemmissä tarkistuksissa:

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan talousministeriö)

Ministerstvo financií Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan valtiovarainministeriö)

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (Liikenteestä, rakennusalasta ja aluekehityksestä vastaava Slovakian tasavallan ministeriö)

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (Maataloudesta ja maaseudun kehittämisestä vastaava Slovakian tasavallan ministeriö)

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan sisäministeriö)

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan puolustusministeriö)

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan oikeusministeriö)

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan ulkoasiainministeriö)

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan työ-, sosiaali- ja perheministeriö)

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan ympäristöministeriö)

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (Slovakin tasavallan opetus-, tiede-, tutkimus- ja urheiluministeriö)

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan kulttuuriministeriö)

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (Slovakian tasavalla terveyspalveluministeriö)

Úrad vlády Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan valtioneuvoston kanslia)

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan antimonopolivirasto)

Štatistický úrad Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan tilastovirasto)

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan geodesia-, kartografia- ja maarekisterilaitos)

Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan ydinalan sääntelyviranomainen)

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (Slovakian standardointi-, metrologia- ja testausvirasto)

Úrad pre verejné obstarávanie (Julkisista hankinnoista vastaava virasto)

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky (Teollisoikeuksista vastaava Slovakian tasavallan virasto)

Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky (Materiaalivarastoista vastaava Slovakian tasavallan virasto)

Národný bezpečnostný úrad (Kansallinen turvallisuusviranomainen)

Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky (Slovakin tasavallan presidentin kanslia)

Národná rada Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan kansallisneuvosto)

Ústavný súd Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan perustuslakituomioistuin)

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan korkein oikeus)

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan yleinen syyttäjä)

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan altiontalouden ylin tilintarkastusvirasto)

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (Slovakian tasavallan televiestintävirasto)

Poštový úrad (Postialan sääntelyvirasto)

Úrad na ochranu osobných údajov (Tietosuojavirasto)

Kancelária verejného ochrancu práv (Oikeusasiamiehen toimisto)

Úrad pre finančný trh (Finanssimarkkinoista vastaava virasto)

SUOMI

OIKEUSKANSLERINVIRASTO – JUSTITIEKANSLERSÄMBETET

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ – KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Viestintävirasto – Kommunikationsverket

Ajoneuvohallintokeskus AKE – Fordonsförvaltningscentralen AKE

Ilmailuhallinto – Luftfartsförvaltningen

Ilmatieteen laitos – Meteorologiska institutet

Merenkulkulaitos – Sjöfartsverket

Merentutkimuslaitos – Havsforskningsinstitutet

Ratahallintokeskus RHK – Banförvaltningscentralen RHK

Rautatievirasto – Järnvägsverket

Tiehallinto – Vägförvaltningen

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ – JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET

Elintarviketurvallisuusvirasto – Livsmedelssäkerhetsverket

Maanmittauslaitos – Lantmäteriverket

Maaseutuvirasto – Landsbygdsverket

OIKEUSMINISTERIÖ – JUSTITIEMINISTERIET

Tietosuojavaltuutetun toimisto – Dataombudsmannens byrå

Tuomioistuimet – domstolar

Korkein oikeus – Högsta domstolen

Korkein hallinto-oikeus – Högsta förvaltningsdomstolen

Hovioikeudet – hovrätter

Käräjäoikeudet – tingsrätter

Hallinto-oikeudet – förvaltningsdomstolar

Markkinaoikeus – Marknadsdomstolen

Työtuomioistuin – Arbetsdomstolen

Vakuutusoikeus – Försäkringsdomstolen

Kuluttajariitalautakunta – Konsumenttvistenämnden

Vankeinhoitolaitos – Fångvårdsväsendet

HEUNI – Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti – HEUNI – Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna

Konkurssiasiamiehen toimisto – Konkursombudsmannens byrå

Oikeushallinnon palvelukeskus – Justitieförvaltningens servicecentral

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus – Justitieförvaltningens datateknikcentral

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) – Rättspolitiska forskningsinstitutet

Oikeusrekisterikeskus – Rättsregistercentralen

Onnettomuustutkintakeskus – Centralen för undersökning av olyckor

Rikosseuraamusvirasto – Brottspåföljdsverket

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus – Brottspåföljdsområdets utbildningscentral

Rikoksentorjuntaneuvosto – Rådet för brottsförebyggande

Saamelaiskäräjät – Sametinget

Valtakunnansyyttäjänvirasto – Riksåklagarämbetet

OPETUSMINISTERIÖ – UNDERVISNINGSMINISTERIET

Opetushallitus – Utbildningsstyrelsen

Valtion elokuvatarkastamo – Statens filmgranskningsbyrå

PUOLUSTUSMINISTERIÖ – FÖRSVARSMINISTERIET

Puolustusvoimat – Försvarsmakten

SISÄASIAINMINISTERIÖ – INRIKESMINISTERIET

Keskusrikospoliisi – Centralkriminalpolisen

Liikkuva poliisi – Rörliga polisen

Rajavartiolaitos – Gränsbevakningsväsendet

Suojelupoliisi – Skyddspolisen

Poliisiammattikorkeakoulu – Polisyrkeshögskolan

Poliisin tekniikkakeskus – Polisens teknikcentral

Pelastusopisto – Räddningsverket

Hätäkeskuslaitos – Nödcentralsverket

Maahanmuuttovirasto – Migrationsverket

Sisäasiainhallinnon palvelukeskus – Inrikesförvaltningens servicecentral

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos – Polisinrättningen i Helsingfors

Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset – Statliga förläggningar för asylsökande

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ – SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET

Työttömyysturvalautakunta – Besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärsnämnden för socialtrygghet

Lääkelaitos – Läkemedelsverket

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus – Rättsskyddscentralen för hälsovården

Säteilyturvakeskus – Strålsäkerhetscentralen

Kansanterveyslaitos – Folkhälsoinstitutet

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO – Utvecklingscentralen för läkemedelsbe-handling

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus – Social- och hälsovårdens produkttill-synscentral

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes – Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ – ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET

Kuluttajavirasto – Konsumentverket

Kilpailuvirasto – Konkurrensverket

Patentti- ja rekisterihallitus – Patent- och registerstyrelsen

Valtakunnansovittelijain toimisto – Riksförlikningsmännens byrå

Työneuvosto – Arbetsrådet

Energiamarkkinavirasto – Energimarknadsverket

Geologian tutkimuskeskus – Geologiska forskningscentralen

Huoltovarmuuskeskus – Försörjningsberedskapscentralen

Kuluttajatutkimuskeskus – Konsumentforskningscentralen

Matkailun edistämiskeskus (MEK) – Centralen för turistfrämjande

Mittatekniikan keskus (MIKES) – Mätteknikcentralen

Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus –Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer

Turvatekniikan keskus (TUKES) – Säkerhetsteknikcentralen

Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) – Statens tekniska forskningscentral

Syrjintälautakunta – Nationella diskrimineringsnämnden

Vähemmistövaltuutetun toimisto – Minoritetsombudsmannens byrå

ULKOASIAINMINISTERIÖ – UTRIKESMINISTERIET

VALTIONEUVOSTON KANSLIA – STATSRÅDETS KANSLI

VALTIOVARAINMINISTERIÖ – FINANSMINISTERIET

Valtiokonttori – Statskontoret

Verohallinto – Skatteförvaltningen

Tullilaitos – Tullverket

Tilastokeskus – Statistikcentralen

Valtiontaloudellinen tutkimuskeskus – Statens ekonomiska forskiningscentral

Väestörekisterikeskus – Befolkningsregistercentralen

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ – MILJÖMINISTERIET

Suomen ympäristökeskus – Finlands miljöcentral

Asumisen rahoitus- ja kehityskeskus – Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO – STATENS REVISIONSVERK

RUOTSI

Royal Academy of Fine Arts	Akademien för de fria konsterna
National Board for Consumer Complaints	Allmänna reklamationsnämnden
Labour Court	Arbetsdomstolen
Swedish Employment Services	Arbetsförmedlingen
National Agency for Government Employers	Arbetsgivarverk, statens
National Institute for Working Life	Arbetslivsinstitutet
Swedish Work Environment Authority	Arbetsmiljöverket
Swedish Inheritance Fund Commission	Arvsfondsdelegationen
Museum of Architecture	Arkitekturmuseet
National Archive of Recorded Sound and Moving Images	Ljud och bildarkiv, statens
The Office of the Childrens' Ombudsman	Barnombudsmannen
Swedish Council on Technology Assessment in Health Care	Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens
Royal Library	Kungliga Biblioteket
National Board of Film Censors	Biografbyrå, statens
Dictionary of Swedish Biography	Biografiskt lexikon, svenskt
Swedish Accounting Standards Board	Bokföringsnämnden

Swedish Companies Registration Office	Bolagsverket
National Housing Credit Guarantee Board	Bostadskreditnämnd, statens (BKN)
National Housing Board	Boverket
National Council for Crime Prevention	Brottsförebyggande rådet
Criminal Victim Compensation and Support Authority	Brottsoffermyndigheten
National Board of Student Aid	Centrala studiestödsnämnden
Data Inspection Board	Datainspektionen
Ministries (Government Departments)	Departementen
National Courts Administration	Domstolsverket
National Electrical Safety Board	Elsäkerhetsverket
Swedish Energy Markets Inspectorate	Energimarknadsinspektionen
Export Credits Guarantee Board	Exportkreditnämnden
Swedish Fiscal Policy Council	Finanspolitiska rådet
Financial Supervisory Authority	Finansinspektionen
National Board of Fisheries	Fiskeriverket
National Institute of Public Health	Folkhälsoinstitut, statens
Swedish Research Council for Environment	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas
National Fortifications Administration	Fortifikationsverket
National Mediation Office	Medlingsinstitutet
Defence Material Administration	Försvarets materielverk
National Defence Radio Institute	Försvarets radioanstalt
Swedish Museums of Military History	Försvarshistoriska museer, statens
National Defence College	Försvarshögskolan
The Swedish Armed Forces	Försvarsmakten
Social Insurance Office	Försäkringskassan
Geological Survey of Sweden	Geologiska undersökning, Sveriges
Geotechnical Institute	Geotekniska institut, statens
The National Rural Development Agency	Glesbygdsverket
Graphic Institute and the Graduate School of Communications	Grafiska institutet och institutet för högre kommunikations- och reklamutbildning
The Swedish Broadcasting Commission	Granskningsnämnden för Radio och TV
Swedish Government Seamen's Service	Handelsflottans kultur- och fritidsråd
Ombudsman for the Disabled	Handikappombudsmannen
Board of Accident Investigation	Haverikommission, statens

Courts of Appeal (6)	Hovrätterna (6)
Regional Rent and Tenancies Tribunals (12)	Hyres- och arendenämnder (12)
Committee on Medical Responsibility	Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd
National Agency for Higher Education	Högskoleverket
Supreme Court	Högsta domstolen
National Institute for Psycho-Social Factors and Health	Institut för psykosocial miljömedicin, statens
National Institute for Regional Studies	Institut för tillväxtpolitiska studier
Swedish Institute of Space Physics	Institutet för rymdfysik
International Programme Office for Education and Training	Internationella programkontoret för utbildningsområdet
Swedish Migration Board	Migrationsverket
Swedish Board of Agriculture	Jordbruksverk, statens
Office of the Chancellor of Justice	Justitiekanslern
Office of the Equal Opportunities Ombudsman	Jämställdhetsombudsmannen
National Judicial Board of Public Lands and Funds	Kammarkollegiet
Administrative Courts of Appeal (4)	Kammarrätterna (4)
National Chemicals Inspectorate	Kemikalieinspektionen
National Board of Trade	Kommerskollegium
Swedish Agency for Innovation Systems	Verket för innovationssystem (VINNOVA)
National Institute of Economic Research	Konjunkturinstitutet
Swedish Competition Authority	Konkurrensverket
College of Arts, Crafts and Design	Konstfack
College of Fine Arts	Konsthögskolan
National Museum of Fine Arts	Nationalmuseum
Arts Grants Committee	Konstnärsnämnden
National Art Council	Konstråd, statens
National Board for Consumer Policies	Konsumentverket
National Laboratory of Forensic Science	Kriminaltekniska laboratorium, statens
Prison and Probation Service	Kriminalvården
National Paroles Board	Kriminalvårdsnämnden
Swedish Enforcement Authority	Kronofogdemyndigheten
National Council for Cultural Affairs	Kulturråd, statens
Swedish Coast Guard	Kustbevakningen
National Land Survey	Lantmäteriverket
Royal Armoury	Livrustkammaren/Skoklosters slott/ Hallwylska museet
National Food Administration	Livsmedelsverk, statens

The National Gaming Board	Lotteriinspektionen
Medical Products Agency	Läkemedelsverket
County Administrative Courts (24)	Länsrätterna (24)
County Administrative Boards (24)	Länsstyrelserna (24)
National Government Employee and Pensions Board	Pensionsverk, statens
Market Court	Marknadsdomstolen
Swedish Meteorological and Hydrological Institute	Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges
Modern Museum	Moderna museet
Swedish National Collections of Music	Musiksamlingar, statens
Swedish Agency for Disability Policy Coordination	Myndigheten för handikappolitisk samordning
Swedish Agency for Networks and Cooperation in Higher Education	Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning
Commission for state grants to religious communities	Nämnden för statligt stöd till trossamfun
Museum of Natural History	Naturhistoriska riksmuseet
National Environmental Protection Agency	Naturvårdsverket
Scandinavian Institute of African Studies	Nordiska Afrikainstitutet
Nordic School of Public Health	Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap
Recorders Committee	Notarienämnden
Swedish National Board for Intra Country Adoptions	Myndigheten för internationella adoptionsfrågor
Swedish Agency for Economic and Regional Growth	Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)
Office of the Ethnic Discrimination Ombudsman	Ombudsmannen mot etnisk diskriminering
Court of Patent Appeals	Patentbesvärsrätten
Patents and Registration Office	Patent- och registreringsverket
Swedish Population Address Register Board	Personadressregisternämnd statens, SPAR-nämnden
Swedish Polar Research Secretariat	Polarforskningssekretariatet
Press Subsidies Council	Presstödsnämnden
The Council of the European Social Fund in Sweden	Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige
The Swedish Radio and TV Authority	Radio- och TV-verket
Government Offices	Regeringskansliet
Supreme Administrative Court	Regeringsrätten
Central Board of National Antiquities	Riksantikvarieämbetet
National Archives	Riksarkivet
Bank of Sweden	Riksbanken
Parliamentary Administrative Office	Riksdagsförvaltningen
The Parliamentary Ombudsmen	Riksdagens ombudsmän, JO
The Parliamentary Auditors	Riksdagens revisorer
National Debt Office	Riksgäldskontoret

National Police Board	Rikspolisstyrelsen
National Audit Bureau	Riksrevisionen
Travelling Exhibitions Service	Riksutställningar, Stiftelsen
National Space Board	Rymdstyrelsen
Swedish Council for Working Life and Social Research	Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap
National Rescue Services Board	Räddningsverk, statens
Regional Legal-aid Authority	Rättshjälpsmyndigheten
National Board of Forensic Medicine	Rättsmedicinalverket
Sami (Lapp) School Board	Sameskolstyrelsen och sameskolor
Sami (Lapp) Schools	
National Maritime Administration	Sjöfartsverket
National Maritime Museums	Maritima museer, statens
Swedish Commission on Security and Integrity Protection	Säkerhets- och intregritetsskyddsnämnden
Swedish Tax Agency	Skatteverket
National Board of Forestry	Skogsstyrelsen
National Agency for Education	Skolverk, statens
Swedish Institute for Infectious Disease Control	Smittskyddsinstitutet
National Board of Health and Welfare	Socialstyrelsen
National Inspectorate of Explosives and Flammables	Sprängämnesinspektionen
Statistics Sweden	Statistiska centralbyrån
Agency for Administrative Development	Statskontoret
Swedish Radiation Safety Authority	Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish International Development Cooperation Authority	Styrelsen för internationellt utvecklings- samarbete, SIDA
National Board of Psychological Defence and Conformity Assessment	Styrelsen för psykologiskt försvar
Swedish Board for Accreditation	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
Swedish Institute	Svenska Institutet, stiftelsen
Library of Talking Books and Braille Publications	Talboks- och punktskriftsbiblioteket
District and City Courts (97)	Tingsrätterna (97)
Judges Nomination Proposal Committee	Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet
Armed Forces' Enrolment Board	Totalförsvarets pliktverk
Swedish Defence Research Agency	Totalförsvarets forskningsinstitut
Swedish Board of Customs	Tullverket
Swedish Tourist Authority	Turistdelegationen
The National Board of Youth Affairs	Ungdomsstyrelsen
Universities and University Colleges	Universitet och högskolor

Aliens Appeals Board	Utlänningsnämnden
National Seed Testing and Certification Institute	Utsädeskontroll, statens
Swedish National Road Administration	Vägverket
National Water Supply and Sewage Tribunal	Vatten- och avloppsnämnd, statens
National Agency for Higher Education	Verket för högskoleservice (VHS)
Swedish Agency for Economic and Regional Development	Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)
Swedish Research Council	Vetenskapsrådet'
National Veterinary Institute	Veterinärmedicinska anstalt, statens
Swedish National Road and Transport Research Institute	Väg- och transportforskningsinstitut, statens
National Plant Variety Board	Växtsortnämnd, statens
Swedish Prosecution Authority	Åklagarmyndigheten
Swedish Emergency Management Agency	Krisberedskapsmyndigheten
Board of Appeals of the Manna Mission	Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag

YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

Cabinet Office

- Office of the Parliamentary Counsel

Central Office of Information

Charity Commission

Crown Estate Commissioners (Vote Expenditure Only)

Crown Prosecution Service

Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform

- Competition Commission
- Gas and Electricity Consumers' Council
- Office of Manpower Economics

Department for Children, Schools and Families

Department of Communities and Local Government

- Rent Assessment Panels

Department for Culture, Media and Sport

- British Library
- British Museum
- Commission for Architecture and the Built Environment
- The Gambling Commission
- Historic Buildings and Monuments Commission for England (English Heritage)
- Imperial War Museum
- Museums, Libraries and Archives Council

National Gallery

National Maritime Museum

National Portrait Gallery

Natural History Museum

Science Museum

Tate Gallery

Victoria and Albert Museum

Wallace Collection

Department for Environment, Food and Rural Affairs

Agricultural Dwelling House Advisory Committees

Agricultural Land Tribunals

Agricultural Wages Board and Committees

Cattle Breeding Centre

Countryside Agency

Plant Variety Rights Office

Royal Botanic Gardens, Kew

Royal Commission on Environmental Pollution

Department of Health

Dental Practice Board

National Health Service Strategic Health Authorities

NHS Trusts

Prescription Pricing Authority

Department for Innovation, Universities and Skills

Higher Education Funding Council for England

National Weights and Measures Laboratory

Patent Office

Department for International Development

Department of the Procurator General and Treasury Solicitor

Legal Secretariat to the Law Officers

Department for Transport

Maritime and Coastguard Agency

Department for Work and Pensions

Disability Living Allowance Advisory Board

Independent Tribunal Service

Medical Boards and Examining Medical Officers (War Pensions)

Occupational Pensions Regulatory Authority

Regional Medical Service

Social Security Advisory Committee

Export Credits Guarantee Department

Foreign and Commonwealth Office

Wilton Park Conference Centre

Government Actuary's Department

Government Communications Headquarters

Home Office

HM Inspectorate of Constabulary

House of Commons

House of Lords

Ministry of Defence

Defence Equipment & Support

Meteorological Office

Ministry of Justice

Boundary Commission for England

Combined Tax Tribunal

Council on Tribunals

Court of Appeal – Criminal

Employment Appeals Tribunal

Employment Tribunals

HMCS Regions, Crown, County and Combined Courts (England and Wales)

Immigration Appellate Authorities

Immigration Adjudicators

Immigration Appeals Tribunal

Lands Tribunal

Law Commission

Legal Aid Fund (England and Wales)

Office of the Social Security Commissioners

Parole Board and Local Review Committees

Pensions Appeal Tribunals

Public Trust Office

Supreme Court Group (England and Wales)

Transport Tribunal

The National Archives

National Audit Office

National Savings and Investments

National School of Government

Northern Ireland Assembly Commission

Northern Ireland Court Service

- Coroners Courts
- County Courts
- Court of Appeal and High Court of Justice in Northern Ireland
- Crown Court
- Enforcement of Judgements Office
- Legal Aid Fund
- Magistrates' Courts
- Pensions Appeals Tribunals

Northern Ireland, Department for Employment and Learning

Northern Ireland, Department for Regional Development

Northern Ireland, Department for Social Development

Northern Ireland, Department of Agriculture and Rural Development

Northern Ireland, Department of Culture, Arts and Leisure

Northern Ireland, Department of Education

Northern Ireland, Department of Enterprise, Trade and Investment

Northern Ireland, Department of the Environment

Northern Ireland, Department of Finance and Personnel

Northern Ireland, Department of Health, Social Services and Public Safety

Northern Ireland, Office of the First Minister and Deputy First Minister

Northern Ireland Office

- Crown Solicitor's Office
- Department of the Director of Public Prosecutions for Northern Ireland
- Forensic Science Laboratory of Northern Ireland
- Office of the Chief Electoral Officer for Northern Ireland
- Police Service of Northern Ireland
- Probation Board for Northern Ireland
- State Pathologist Service

Office of Fair Trading

Office for National Statistics

National Health Service Central Register

Office of the Parliamentary Commissioner for Administration and Health Service Commissioners

Paymaster General's Office

Postal Business of the Post Office

Privy Council Office

Public Record Office

HM Revenue and Customs

The Revenue and Customs Prosecutions Office

Royal Hospital, Chelsea

Royal Mint

Rural Payments Agency

Scotland, Auditor-General

Scotland, Crown Office and Procurator Fiscal Service

Scotland, General Register Office

Scotland, Queen's and Lord Treasurer's Remembrancer

Scotland, Registers of Scotland

The Scotland Office

The Scottish Ministers

Architecture and Design Scotland

Crofters Commission

Deer Commission for Scotland

Lands Tribunal for Scotland

National Galleries of Scotland

National Library of Scotland

National Museums of Scotland

Royal Botanic Garden, Edinburgh

Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Scotland

Scottish Further and Higher Education Funding Council

Scottish Law Commission

Community Health Partnerships

Special Health Boards

Health Boards

The Office of the Accountant of Court

High Court of Justiciary

Court of Session

HM Inspectorate of Constabulary

Parole Board for Scotland

Pensions Appeal Tribunals

Scottish Land Court

Sheriff Courts

Scottish Police Services Authority

Office of the Social Security Commissioners

The Private Rented Housing Panel and Private Rented Housing Committees

Keeper of the Records of Scotland

The Scottish Parliamentary Body Corporate

HM Treasury

Office of Government Commerce

United Kingdom Debt Management Office

The Wales Office (Office of the Secretary of State for Wales)

The Welsh Ministers

Higher Education Funding Council for Wales

Local Government Boundary Commission for Wales

The Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Wales

Valuation Tribunals (Wales)

Welsh National Health Service Trusts and Local Health Boards

Welsh Rent Assessment Panels

Euroopan unionin liitettä 19-1 koskevat huomautukset

1. Tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvien hankintayksiköiden sellaisten tavaroiden tai palvelujen hankintaa, jotka eivät itsessään kuulu tämän luvun soveltamisalaan, ei pidetä tämän sopimuksen piiriin kuuluvana hankintana.

2. Ilmaisu 'Euroopan unionin jäsenvaltioiden hankintaviranomaiset' sisältää minkä tahansa Euroopan unionin jäsenvaltion hankintaviranomaisen alaisuudessa olevan yksikön edellyttäen, että kyseinen yksikkö ei ole erillinen oikeushenkilö.

3. Puolustus- ja turvallisuusalan hankintayksiköiden hankintojen osalta sopimuksen piiriin kuuluvat vain liitteeseen 19-4 liitetyn luettelon sisältämät muut kuin arkaluonteiset ja sotilaalliset materiaalit.

LIITE 19-2

Keskushallintoa alemman tason yksiköt, jotka tekevät hankintoja tämän luvun määräysten mukaisesti

A jakso: Kaikki alueelliset tai paikalliset hankintaviranomaiset

1. Kaikki asetuksessa (EY) N:o 1059/2003 (NUTS-asetus) määritellyt hallinnollisten yksikköjen hankintaviranomaiset.

2. Tämän luvun soveltamiseksi 'alueellisilla hankintaviranomaisilla' tarkoitetaan asetuksessa (EY) N:o 1059/2003 (NUTS-asetus) tarkoitettujen NUTS-tasojen 1 ja 2 hallinnollisten yksikköjen hankintaviranomaisia.

3. Tämän luvun soveltamiseksi 'paikallisilla hankintaviranomaisilla' tarkoitetaan asetuksessa (EY) N:o 1059/2003 (NUTS-asetus) tarkoitettujen NUTS-tason 3 hallinnollisten yksikköjen tai pienempien hallinnollisten yksikköjen hankintaviranomaisia.

Tavarat	
Liitteen 19-4 mukaisesti Kynnysarvot	200 000 erityisnosto-oikeutta
Palvelut	
Liitteen 19-5 mukaisesti Kynnysarvot	200 000 erityisnosto-oikeutta
Rakennusalan palvelut ja käyttöoikeusurakat	
Liitteen 19-6 mukaisesti Kynnysarvot	5 000 0000 erityisnosto-oikeutta

B jakso: Kaikki hankintaviranomaiset, jotka ovat Euroopan unionin hankintadirektiivissä tarkoitettuja julkisoikeudellisia laitoksia

Tavarat	
Liitteen 19-4 mukaisesti	
Kynnysarvot – sairaalat, koulut, yliopistot ja sosiaalipalveluja tarjoavat yksiköt (asuminen, sosiaaliturva, päivähoito), jotka ovat julkisoikeudellisia laitoksia:	200 000 erityisnosto-oikeutta
muut yksiköt:	355 000 erityisnosto-oikeutta
Palvelut	
Liitteen 19-5 mukaisesti	
Kynnysarvot – sairaalat, koulut, yliopistot ja sosiaalipalveluja tarjoavat yksiköt (asuminen, sosiaaliturva, päivähoito), jotka ovat julkisoikeudellisia laitoksia:	200 000 erityisnosto-oikeutta
muut yksiköt:	355 000 erityisnosto-oikeutta
Rakennusalan palvelut ja käyttöoikeusurakat	
Liitteen 19-6 mukaisesti Kynnysarvot	5 000 000 erityisnosto-oikeutta

'**Julkisoikeudellisella laitoksella**' tarkoitetaan mitä tahansa laitosta,

a) joka on nimenomaan perustettu vastaamaan yleisen edun mukaisiin tarpeisiin ja joka ei harjoita teollista tai kaupallista toimintaa;

b) joka on oikeushenkilö; ja

c) jonka rahoituksesta suurin osa on peräisin valtiolta, alueellisilta tai paikallisilta viranomaisilta taikka muilta julkisoikeudellisilta laitoksilta tai jonka johto on näiden laitosten valvonnan alainen taikka jonka hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä valtio tai alueellinen tai paikallinen viranomainen taikka muu julkisoikeudellinen laitos nimittää enemmän kuin puolet.

Euroopan unionin liitettä 19-2 koskevat huomautukset

1. Tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvien hankintayksiköiden sellaisten tavaroiden tai palvelujen hankintaa, jotka eivät itsessään kuulu tämän luvun soveltamisalaan, ei pidetä tämän sopimuksen piiriin kuuluvana hankintana.

2. Euroopan unioni on valmis sisällyttämään liitteessä 19-2 olevat helposti tunnistettavat julkisoikeudellisten laitosten (jotka toimivat senkaltaisilla aloilla kuin sosiaalipalvelut ja kirjastot) ryhmät alemman kynnysarvon (200 000 erityisnosto-oikeutta) piiriin, jos Kanada osoittaa, että samaa kynnysarvoa sovelletaan samantyyppisiin yksiköihin Kanadassa.

LIITE 19-3

Yleishyödylliset laitokset, jotka tekevät hankintoja tämän luvun määräysten mukaisesti

Tavarat	
Liitteen 19-4 mukaisesti	
Kynnysarvot	400 000 erityisnosto-oikeutta
Palvelut	
Liitteen 19-5 mukaisesti	
Kynnysarvot	400 000 erityisnosto-oikeutta
Rakennusalan palvelut ja käyttöoikeusurakat	
Liitteen 19-6 mukaisesti	
Kynnysarvot	5 000 000 erityisnosto-oikeutta

Kaikki hankintayksiköt, joiden hankinnat kuuluvat julkisia palveluja koskevan Euroopan unionin direktiivin soveltamisalaan ja jotka ovat hankintaviranomaisia (esimerkiksi liitteiden 19-1 ja 19-2 soveltamisalaan kuuluvat viranomaiset) tai julkisia yrityksiä ([1]) ja joiden toimintaan sisältyy jokin seuraavista tai niiden yhdistelmä:

a) sellaisten pysyvien verkkojen tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota juomaveden tuotantoon, kuljetukseen tai jakeluun liittyviä julkisia palveluja, tai juomaveden toimittaminen tällaisiin verkkoihin ([2]);

b) sellaisten pysyvien verkkojen tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota sähkön, kaasun ja lämmön tuotantoon, kuljetukseen tai jakeluun liittyviä julkisia palveluja, tai sähkön, kaasun ja lämmön toimittaminen tällaisiin verkkoihin;

c) sellaisten verkkojen ([3]) tarjoaminen ja ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota julkisia kaupunkiliikenteen kuljetuspalveluja kaupunkirautateiden, automatisoitujen järjestelmien, raitioteiden, johdinautojen, linja-autojen ja kaapeliratojen avulla ([4]);

d) sellaisten verkkojen tarjoaminen tai ylläpito, joiden tarkoituksena on tarjota julkisia kuljetuspalveluja rautateitse.

Euroopan unionin liitettä 19-3 koskevat huomautukset

1. Sopimukset, jotka on myönnetty sellaisen edellä mainitun toiminnan harjoittamiseksi, joka on avoin kilpailulle kyseisillä markkinoilla, eivät kuulu tämän sopimuksen piiriin.

2. Tämän luvun määräyksiä ei sovelleta sellaisiin tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvien hankintayksiköiden tekemiin sopimuksiin,

   a) joiden tavoitteena on veden ja energiavarojen tai energiantuotannossa tarvittavien polttoaineiden ostaminen;

   b) joilla on muita tavoitteita kuin tässä liitteessä lueteltujen toimien toteuttaminen tai kyseisten toimien toteuttaminen Euroopan talousalueeseen kuulumattomissa maissa;

([1]) Julkisia palveluja koskevassa Euroopan unionin direktiivissä 'julkisella yrityksellä' tarkoitetaan yritystä, johon hankintaviranomaiset voivat suoraan tai välillisesti käyttää määräysvaltaa omistuksen, rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen perusteella. Hankintaviranomaisilla katsotaan olevan määräysvalta, jos ne suoraan tai välillisesti
a) omistavat enemmistön kyseisen yrityksen merkitystä pääomasta;
b) hallitsevat enemmistöä yrityksen osakkeisiin perustuvista äänioikeuksista; tai
c) voivat nimittää yli puolet yrityksen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenistä.

([2]) Selkeyden vuoksi todetaan, että jos ja kun tällaisiin verkkoihin sisältyy jäteveden poisto ja käsittely, kyseinen toimintojen osa kuuluu myös tämän sopimuksen piiriin.

([3]) Kuljetuspalvelujen verkon katsotaan olevan kyseessä, kun palvelua tarjotaan Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen asettamin edellytyksin, jotka voivat koskea liikennöiträviä linjoja, käytettävissä olevaa kuljetuskapasiteettia tai vuorotiheyttä.

([4]) Joukkoliikenteen ajoneuvojen hankinnassa kanadalaisille tarjoajille on myönnettävä yhtä edullinen kohtelu kuin Euroopan unionin tarjoajille tai muille kolmansien maiden tarjoajille. Joukkoliikennevälineellä tarkoitetaan julkisessa liikenteessä käytettävää raitiovaunua, linja-autoa, johdinautoa, metrovaunua, kevytmetrovaunua taikka matkustajaliikenteen metro- tai rautatieveturia.

c) joiden tavoitteena on jälleenmyynti tai vuokraaminen kolmansille osapuolille, jos hankintayksiköllä ei ole erityistä tai yksinomaista oikeutta myydä tai vuokrata kyseisten sopimusten kohdetta ja jos muilla yksiköillä on oikeus myydä tai vuokrata sopimuksen kohde samoilla ehdoilla kuin hankintayksiköllä.

3. Muun hankintayksikön kuin hankintaviranomaisen suorittamaa juomaveden tai sähkön toimittamista yleisön palvelemiseen tarkoitettuihin verkkoihin ei pidetä tämän liitteen a tai b alakohdassa tarkoitettuna toimintana, jos

a) kyseinen yksikkö tuottaa juomavettä tai sähköä siksi, että niiden kulutus on välttämätöntä jonkin muun kuin tämän liitteen a–d alakohdassa tarkoitetun toiminnan harjoittamista varten; ja

b) toimittaminen yleiseen verkkoon riippuu ainoastaan yksikön omasta kulutuksesta eikä ole ylittänyt 30:tä prosenttia yksikön juomaveden tai energian kokonaistuotannosta laskettuna viimeksi kuluneiden kolmen vuoden tuotannon keskimäärän mukaan, kuluva vuosi mukaan luettuna.

4. Muun hankintayksikön kuin hankintaviranomaisen suorittamaa kaasun tai lämmön toimittamista julkisen palvelun verkkoihin ei pidetä tämän liitteen b alakohdassa tarkoitettuna toimintana, jos

a) kyseisen yksikön suorittama kaasun tai lämmön tuottaminen on välttämätön seuraus muusta kuin tämän liitteen a–d alakohdassa tarkoitetusta toiminnasta; ja

b) yleiseen verkkoon toimittamisen yksinomaisena tavoitteena on tällaisen tuotannon hyödyntäminen taloudellisesti ja tämän toiminnan osuus on enintään 20 prosenttia yksikön liikevaihdosta laskettuna viimeksi kuluneiden kolmen vuoden keskimääräisen liikevaihdon mukaan, kuluva vuosi mukaan lukien.

5. a) Mikäli b alakohdassa määrätyt edellytykset täyttyvät, tämän luvun määräyksiä ei sovelleta hankintasopimuksiin, jotka

i) hankintayksikkö myöntää sidosyritykselle ([1]); tai

ii) yksinomaan useista hankintayksiköistä koostuva, tämän liitteen a–d alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittava yhteisyritys myöntää jollekin yritykselle, joka on sidoksissa näihin hankintayksiköihin.

b) Edellä olevaa a alakohtaa sovelletaan palvelujen tai tavaroiden hankintasopimuksiin, jos vähintään 80 prosenttia sidosyrityksen kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana palvelujen tai tavaroiden toimittamisen alalla saavuttamasta keskimääräisestä liikevaihdosta muodostuu näiden palvelujen tai tavaroiden toimittamisesta yrityksille, joihin se on sidoksissa ([2]).

6. Tätä lukua ei sovelleta hankintasopimuksiin, jotka

a) yksinomaan useista hankintayksiköistä koostuva, tämän liitteen a–d alakohdassa tarkoitettua toimintaa harjoittava yhteisyritys myöntää yhdelle tällaiselle hankintayksikölle; tai

b) hankintayksikkö myöntää sellaiselle yhteisyritykselle, johon se kuuluu, edellyttäen, että yhteisyritys on perustettu kyseisen toiminnan harjoittamiseksi vähintään kolmen vuoden ajaksi ja että yhteisyrityksen perustamisasiakirjassa todetaan yhteisyrityksen muodostavien hankintayksiköiden kuuluvan siihen vähintään saman ajan.

7. Tätä lukua ei sovelleta tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvien hankintayksikköjen tekemiin hankintoihin, jotka liittyvät jonkin maantieteellisen alueen hyödyntämiseen öljyn tai kaasun taikka hiilen tai muiden kiinteiden polttoaineiden etsimiseksi tai talteenottamiseksi.

([1]) '**Sidosyrityksellä**' tarkoitetaan yritystä, jonka vuosittaiset tilinpäätökset konsolidoidaan hankintayksiköiden tilinpäätösten kanssa konsolidoiduista tilinpäätöksistä annetun neuvoston direktiivin 83/349/ETY vaatimusten mukaisesti, tai tämän direktiivin soveltamisalaan kuulumattomien yksiköiden ollessa kyseessä yritystä, johon hankintayksikkö voi suoraan taikka välillisesti käyttää määräysvaltaa taikka joka voi käyttää määräysvaltaa hankintayksikköön tai joka on hankintayksikkönä toisen yrityksen määräysvallan alainen omistuksen, rahoitusosuuden tai yritystä koskevien sääntöjen nojalla.

([2]) Jos sidosyrityksen perustamisajankohdan tai toiminnan aloittamisen ajankohdan vuoksi liikevaihtotietoja kolmelta viimeksi kuluneelta vuodelta ei ole käytettävissä, riittää, että kyseinen yritys osoittaa tässä kohdassa tarkoitetun liikevaihdon toteutumisen todennäköiseksi, muun muassa esittämällä tietoja tulevasta liiketoiminnasta.

LIITE 19-4

TAVARAT

1. Tätä lukua sovelletaan kaikkeen liitteissä 19-1–19-3 lueteltujen yksiköiden hankkimien tavaroiden hankintaan, jollei tässä luvussa toisin määrätä.

2. Tämän liitteen soveltamisalaan kuuluvat ainoastaan jäljempänä täsmennetyissä yhdistetyn nimikkeistön (CN) ryhmissä kuvatut tarvikkeet ja laitteet, joita hankkivat Belgian, Bulgarian, Tšekin, Tanskan, Saksan, Viron, Kreikan, Kroatian, Espanjan, Ranskan, Irlannin, Italian, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Luxemburgin, Unkarin, Maltan, Alankomaiden, Itävallan, Puolan, Portugalin, Romanian, Slovenian, Slovakian, Suomen, Ruotsin ja Yhdistyneen kuningaskunnan puolustusministeriöt ja jotka kuuluvat tämän sopimuksen piiriin:

25 ryhmä: Suola, rikki, maa- ja kivilajit, kipsi, kalkki ja sementti

26 ryhmä: Malmit, kuona ja tuhka

27 ryhmä: Kivennäispolttoaineet, kivennäisöljyt ja niiden tislaustuotteet, bitumiset aineet, kivennäisvahat

paitsi:

ex 27.10: erikoispolttoaineet

28 ryhmä: Kemialliset alkuaineet ja epäorgaaniset yhdisteet, jalometallien, harvinaisten maametallien, radioaktiivisten alkuaineiden ja isotooppien orgaaniset ja epäorgaaniset yhdisteet

paitsi:

ex 28.09: räjähdysaineet

ex 28.13: räjähdysaineet

ex 28.14: kyynelkaasu

ex 28.28: räjähdysaineet

ex 28.32: räjähdysaineet

ex 28.39: räjähdysaineet

ex 28.50: myrkkytuotteet

ex 28.51: myrkkytuotteet

ex 28.54: räjähdysaineet

29 ryhmä: Orgaaniset kemialliset yhdisteet

paitsi:

ex 29.03: räjähdysaineet

ex 29.04: räjähdysaineet

ex 29.07: räjähdysaineet

ex 29.08: räjähdysaineet

ex 29.11: räjähdysaineet

ex 29.12: räjähdysaineet

ex 29.13: myrkkytuotteet

ex 29.14: myrkkytuotteet

ex 29.15: myrkkytuotteet

ex 29.21: myrkkytuotteet

ex 29.22: myrkkytuotteet

ex 29.23: myrkkytuotteet

ex 29.26: räjähdysaineet

ex 29.27: myrkkytuotteet

ex 29.29: räjähdysaineet

30 ryhmä: Farmaseuttiset tuotteet

31 ryhmä: Lannoitteet

32 ryhmä: Parkitus- ja väriuutteet, tanniinit ja niiden johdannaiset, värit, pigmentit ja muut väriaineet, maalit ja lakat, kitti sekä muut täyte- ja tiivistystahnat, painovärit, muste ja tussi

33 ryhmä: Haihtuvat öljyt ja resinoidit, hajuste-, kosmeettiset ja toalettivalmisteet

34 ryhmä: Saippua ja suopa, orgaaniset pinta-aktiiviset aineet, pesuvalmisteet, voiteluvalmisteet, tekovahat, valmistetut vahat, kiillotus-, hankaus- ja puhdistusvalmisteet, kynttilät ja niiden kaltaiset tuotteet, muovailumassat, ”hammasvahat”

35 ryhmä: Valkuaisaineet, liimat ja liisterit, entsyymit

37 ryhmä: Valokuvaus- ja elokuvausvalmisteet

38 ryhmä: Erinäiset kemialliset tuotteet

paitsi:

ex 38.19: myrkkytuotteet

39 ryhmä: Muovit, myös tekohartsit, selluloosaesterit ja -eetterit sekä näistä valmistetut tavarat

40 ryhmä: Kumi, synteettinen kumi, faktis ja näistä valmistetut tavarat

paitsi:

ex 40.11: luodinkestävät renkaat

41 ryhmä: Raakavuodat ja -nahat (muut kuin turkisnahat) sekä muokattu nahka

42 ryhmä: Nahkatavarat, satula- ja valjasteokset, matkatarvikkeet, käsilaukut ja niiden kaltaiset säilytysesineet, suolesta valmistetut tavarat (muu kuin silkkitoukan gut)

43 ryhmä: Turkisnahat ja tekoturkikset, niistä valmistetut tavarat

44 ryhmä: Puu ja puusta valmistetut tavarat, puuhiili

45 ryhmä: Korkki ja korkkitavarat

46 ryhmä: Oljesta, espartosta tai muista punonta- tai palmikointiaineista valmistetut tavarat, kori- ja punontateokset

47 ryhmä: Paperinvalmistusaineet

48 ryhmä: Paperi, kartonki ja pahvi, paperimassa-, paperi-, kartonki- ja pahvitavarat

49 ryhmä: Kirjat, sanomalehdet, kuvat ja muut painotuotteet, käsikirjoitukset, konekirjoitukset ja työpiirustukset

65 ryhmä: Päähineet ja niiden osat

66 ryhmä: Sateenvarjot, päivänvarjot, kävelykepit, ruoskat, ratsupiiskat sekä niiden osat

67 ryhmä: Valmistetut höyhenet ja untuvat sekä höyhenistä tai untuvista valmistetut tavarat, tekokukat, hiuksista valmistetut tavarat

68 ryhmä: Kivestä, kipsistä, sementistä, asbestista, kiilteestä tai niiden kaltaisesta aineesta valmistetut tavarat

69 ryhmä: Keraamiset tuotteet

70 ryhmä: Lasi ja lasitavarat

71 ryhmä: Luonnonhelmet ja viljellyt helmet, jalo- ja puolijalokivet, jalometallit, jalometallilla pleteroidut metallit ja näistä valmistetut tavarat; epäaidot korut

73 ryhmä: Rauta- ja terästavarat

74 ryhmä: Kupari ja kuparitavarat

75 ryhmä: Nikkeli ja nikkelitavarat

76 ryhmä: Alumiini ja alumiinitavarat

77 ryhmä: Magnesium ja beryllium

78 ryhmä: Lyijy ja lyijytavarat

79 ryhmä: Sinkki ja sinkkitavarat

80 ryhmä: Tina ja tinatavarat

81 ryhmä: Muut epäjalot metallit ja niistä valmistetut tavarat

82 ryhmä: Työkalut ja -välineet sekä veitset, lusikat ja haarukat, epäjaloa metallia, niiden epäjaloa metallia olevat osat

paitsi:

ex 82.05: työkalut

ex 82.07: työkalut, osat

83 ryhmä: Erinäiset epäjalosta metallista valmistetut tavarat

84 ryhmä: Höyrykattilat, koneet ja mekaaniset laitteet, niiden osat

paitsi:

ex 84.06: moottorit

ex 84.08: muut moottorit

ex 84.45: koneet

ex 84.53: automaattiset tietojenkäsittelykoneet

ex 84.55: nimikkeeseen 84.53 kuuluvien koneiden osat

ex 84.59: ydinreaktorit

85 ryhmä: Sähkökoneet ja -laitteet sekä niiden osat

paitsi:

ex 85.13: teleliikennelaitteet

ex 85.15: lähettimet

86 ryhmä: Rautatieveturit, raitiomoottorivaunut ja muu liikkuva kalusto sekä niiden osat, rautatie- ja raitiotieradan varusteet ja kiinteät laitteet sekä niiden osat, kaikenlaiset liikennemerkinantolaitteet (ei sähköllä toimivat)

paitsi:

ex 86.02: panssaroidut veturit, sähkökäyttöiset

ex 86.03: muut panssaroidut veturit

ex 86.05: panssaroidut vaunut

ex 86.06: korjausvaunut

ex 86.07: vaunut

87 ryhmä: Kuljetusvälineet ja kulkuneuvot, muut kuin rauta- tai raitioteiden liikkuvaan kalustoon kuuluvat, sekä niiden osat ja tarvikkeet

paitsi:

ex 87.08: tankit ja muut panssariajoneuvot

ex 87.01: traktorit

ex 87.02: sotilasajoneuvot

ex 87.03: huoltoautot

ex 87.09: moottoripyörät

ex 87.14: perävaunut

89 ryhmä: Alukset ja uivat rakenteet

paitsi:

ex 89.01 A: sotalaivat

90 ryhmä: Optiset, valokuvaus-, elokuva-, mittaus-, tarkistus-, tarkkuus-, lääketieteelliset tai kirurgiset kojeet ja laitteet, niiden osat

paitsi:

ex 90.05: kiikarit

ex 90.13: erinäiset kojeet, laserit

ex 90.14: etäisyysmittarit

ex 90.28: sähköiset ja elektroniset mittauskojeet

ex 90.11: mikroskoopit

ex 90.17: lääketieteelliset kojeet

ex 90.18: hoitomekaaniset laitteet

ex 90.19: ortopediset välineet

ex 90.20: röntgenlaitteet

91 ryhmä: Kellot ja niiden osat

92 ryhmä: Soittimet, äänen tallennus- tai toistolaitteet, televisiokuvan tai -äänen tallennus- tai toistolaitteet sekä tällaisten tavaroiden osat ja tarvikkeet

94 ryhmä: Huonekalut ja niiden osat, vuoteiden joustinpohjat ja vuodevarusteet, kuten patjat ja tyynyt, sekä niiden kaltaiset pehmustetut sisustustavarat

paitsi:

ex 94.01 A: ilma-alusten istuimet

95 ryhmä: Veisto- ja muovailuaineesta valmistetut teokset

96 ryhmä: Luudat, harjat, puuterihuiskut ja seulat

98 ryhmä: Erinäiset tavarat

LIITE 19-5

Palvelut

Asiakirjassa MTN.GNS/W/120 olevassa yleisessä palvelutoimintojen luettelossa mainituista palveluista seuraavat:

Palvelu	***CPC-viite***
Henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjauspalvelut	633
Kaupalliset kuriiripalvelut (ml. multimodaaliset palvelut)	7512
Organisaatioiden välinen tiedonsiirto (EDI) Sähköposti Parannetut tai lisäarvofaksipalvelut, ml. etappivälitys (store and forward, store and retrieve) Koodin ja protokollan muuntaminen Verkkotiedonhaku ja -tietokantahaku Puheposti	7523
Kiinteistöalan palvelut palkkio- tai sopimusperusteisesti	822
Tietokonelaitteistojen asennukseen liittyvät konsultointipalvelut	841
Ohjelmistojen asennuspalvelut, ml. tietojärjestelmiä ja ohjelmistoja koskevat konsultointipalvelut, systeemianalyysi-, suunnittelu-, ohjelmointi- ja ylläpitopalvelut	842
Tietojenkäsittelypalvelut, ml. tietojenkäsittely- ja taulukointipalvelut ja tietojenkäsittelylaitteistojen hallintapalvelut Sähköinen tietojen ja/tai datan käsittely (ml. tapahtumakäsittely)	843
Tietokantapalvelut	844
Toimistokoneiden ja -laitteiden, ml. tietokoneet, huolto- ja korjauspalvelut	845
Muut tietokonepalvelut	849
Yleishallinnon konsultointipalvelut	86501
Markkinoinnin konsultointipalvelut	86503
Henkilöstöhallinnon konsultointipalvelut	86504
Tuotannonhallinnan konsultointipalvelut	86505
Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut (paitsi välimies- ja sovittelupalvelut)	866
Arkkitehtipalvelut	8671
Tekniset palvelut	8672

Palvelu	*CPC-viite*
Tekniset kokonaispalvelut (pl. 86731 Tekniset kokonaispalvelut liikennettä ja infrastruktuuria koskevissa avaimet käteen -projekteissa)	8673
Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut	8674
Tekniset testaus- ja analysointipalvelut, myös laadunvalvonta- ja tarkastuspalvelut (paitsi FSC-luokkaan 58 liittyen ja liikennevälineet)	8676
Rakennusten puhtaanapitopalvelut	874
Metallituotteiden, koneiden ja laitteiden korjauspalvelut	8861 – 8864 ja 8866
Viemäri- ja jätehuolto, puhtaanapito ja vastaavat palvelut	94

Euroopan unionin liitettä 19-5 koskevat huomautukset

1. Liitteen 19-2 soveltamisalaan kuuluvien hankintayksikköjen osalta kynnysarvot ovat 355 000 erityisnosto-oikeutta, kun yksikkö hankkii sellaisiin luottamuksellisiin tietoihin liittyviä konsultointipaveluja, joiden paljastumisen voi kohtuudella odottaa vaarantavan valtioiden luottamuksen, haittaavan taloutta tai muuten olevan yleisen edun vastaista.

2. Tätä lukua ei sovelleta palveluihin, jotka yksiköiden on hankittava toiselta yksiköltä julkaistujen lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten nojalla annetun yksinoikeuden perusteella.

3. Jos julkisia hankintoja koskevan Euroopan unionin lainsäädännön meneillään oleva tarkistus johtaa kyseisen lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvien palvelujen ja palveluja koskevien käyttöoikeussopimusten alan laajentamiseen, Euroopan unioni on valmis aloittamaan neuvottelut Kanadan kanssa tämän luvun soveltamisalaan kuuluvien palvelujen ja palveluja koskevien käyttöoikeussopimusten vastavuoroisen kattavuuden laajentamiseksi.

LIITE 19-6

Rakennusalan palvelut ja käyttöoikeusurakat

A jakso: Rakennusalan palvelut

Määritelmä:

Rakennuspalvelusopimuksella tarkoitetaan sopimusta, jonka kohteena on jokin CPC-luokituksen alajaksossa 51 tarkoitettu millä mahdollisella tavalla tahansa suoritettava maa- ja vesirakentamiseen tai rakennusten tai rakennelmien rakentamiseen liittyvä työsuorite.

CPC-luokituksen alajakso 51:

Kaikki alajaksossa 51 luetellut palvelut.

B jakso: Käyttöoikeusurakat

Silloin kun käyttöoikeusurakan myöntää liitteissä 19-1 ja 19-2 mainittu yksikkö, urakkaan sovelletaan ainoastaan tämän luvun 19.1, 19.2, 19.4, 19.5, 19.6 (lukuun ottamatta 3 kohdan e ja l alakohtaa), 19.15 (lukuun ottamatta 3 ja 4 kohtaa) ja 19.17 artiklaa.

LIITE 19-7

Yleiset huomautukset

1. Tätä lukua ei sovelleta

   a) i) maatalouden tukiohjelmien ja elintarvikeohjelmien edistämiseksi tehtyyn maataloustuotteiden hankintaan (esimerkiksi elintarvikeapu, kiireellinen hätäapu mukaan luettuna), ja

      ii) radio- ja televisiotoiminnan harjoittajien ohjelmien ostoa, kehittämistä, tuotantoa tai yhteistuotantoa koskeviin hankintoihin sekä lähetysaikaa koskeviin sopimuksiin;

   b) liitteiden 19-1 ja 19-2 soveltamisalaan kuuluvien hankintayksiköiden juomavesi-, energia-, liikenne- ja postialaan liittyvien toimien hankintaan, paitsi jos ne kuuluvat liitteen 19-3 soveltamisalaan;

   c) laivanrakennukseen ja huoltoon liittyviin hankintoihin, jotka toteuttavat seuraavat tahot:

      i) liitteen 19-3 soveltamisalaan kuuluvat hankintayksiköt;

      ii) liitteen 19-2 soveltamisalaan kuuluvat julkisoikeudelliset laitokset; ja

      iii) liitteessä 19-2 olevan B jakson soveltamisalaan kuuluvat paikalliset hankintaviranomaiset (määritellään kyseisessä jaksossa NUTS-tason 3 hallinnollisiksi yksiköiksi tai pienemmiksi hallinnollisiksi yksiköiksi); tai

   d) tavaroihin ja palveluihin, jotka tämän sopimuksen piiriin kuuluva yksikkö hankkii sisäisesti tai jotka yksi tämän sopimuksen piiriin kuuluva yksikkö toimittaa toiselle tämän sopimuksen piiriin kuuluvalle yksikölle.

2. Ahvenanmaan osalta sovelletaan Suomen liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen Ahvenanmaasta tehdyn pöytäkirjan N:o 2 erityisehtoja.

3. Euroopan unioni tarjoaa kanadalaisten toimittajien käyttöön sopimusta edeltävät muutoksenhakukeinot tämän luvun 19.17 artiklan mukaisesti kymmenen ensimmäisen vuoden ajan tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen. Sopimusta edeltävien muutoksenhakukeinojen tarjoaminen kanadalaisten toimittajien käyttöön riippuu sen jälkeen 19.17 artiklan 8 kohdassa määrättyjen neuvottelujen tuloksesta.

LIITE 19-8

Julkaisuvälineet

A jakso:

Sähköiset julkaisut tai paperijulkaisut, joita käytetään 19.5 artiklan nojalla niiden lakien, määräysten, oikeuden päätösten, yleisesti sovellettavaksi tarkoitettujen hallinnollisten päätösten, sopimusten vakioehtojen ja menettelyjen julkaisemiseen, jotka koskevat tämän sopimuksen piiriin kuuluvia julkisia hankintoja:

1. **BELGIA**

1.1 Lait, kuninkaan vahvistamat asetukset, ministeriöiden määräykset ja kiertokirjeet:

1. le Moniteur Belge

1.2 Oikeuskäytäntö:

1. Pasicrisie

2. **BULGARIA**

2.1 Lait ja määräykset:

1. Държавен вестник (valtion virallinen lehti)

2.2 Oikeuden päätökset:

1. http://www.sac.government.bg

2.3 Yleisesti sovellettavat hallinnolliset päätökset ja kaikki menettelytavat:

1. http://www.aop.bg
2. http://www.cpc.bg.

3. **TŠEKKI**

3.1 Lait ja määräykset:

1. Tšekin lakikokoelma

3.2 Kilpailunsuojeluviraston päätökset

1. Kilpailunsuojeluviraston päätöskokoelma

4. **TANSKA**

4.1 Lait ja määräykset:

1. Lovtidende

4.2 Oikeuden päätökset:

1. Ugeskrift for Retsvaesen

4.3 Hallinnolliset päätökset ja menettelyt:

1. Ministerialtidende

4.4 Julkisia hankintoja käsittelevän valituslautakunnan päätökset

1. Kendelser fra Klagenævnet for Udbud

5. **SAKSA**

5.1 Lait ja määräykset:

1. Bundesgesetzblatt
2. Bundesanzeiger

5.2 Oikeuden päätökset:

1. Entscheidungsammlungen des: Bundesverfassungsgerichts; Bundesgerichtshofs; Bundesverwaltungsgerichts Bundesfinanzhofs sowie der Oberlandesgerichte

6. **VIRO**

6.1 Lait, asetukset ja yleisesti sovellettavat hallinnolliset päätökset:

1. Riigi Teataja – http://www.riigiteataja.ee

6.2 Julkisia hankintoja koskevat menettelyt:

1. https://riigihanked.riik.ee

7. **IRLANTI**

7.1 Lait ja määräykset:

1. Iris Oifigiuil (Irlannin hallituksen virallinen lehti).

8. **KREIKKA**

8.1 Epishmh efhmerida eurwpaikwn koinothtwn (Kreikan hallituksen virallinen lehti)

9. **ESPANJA**

9.1 Lainsäädäntö:

1. Boletin Oficial del Estado

9.2 Tuomioistuinten päätökset

1. Ei virallista julkaisua

10. **RANSKA**

10.1 Lainsäädäntö:

1. Journal Officiel de la République française

10.2 Oikeuskäytäntö:

1. Recueil des arrêts du Conseil d'État

10.3 Revue des marchés publics

11. **KROATIA**

11.1 Narodne novine – http://www.nn.hr

12. **ITALIA**

12.1 Lainsäädäntö:

1. Gazzetta Ufficiale

12.2 Oikeuskäytäntö:

1. Ei virallista julkaisua

13. **KYPROS**

13.1 Lainsäädäntö:

1. Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (Tasavallan virallinen lehti)

13.2 Oikeuden päätökset:

1. Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου 1999 – Τυπογραφείο της Δημοκρατίας (Korkeimman oikeuden päätökset – Julkaisutoimisto)

14. **LATVIA**

14.1 Lainsäädäntö:

1. Latvijas vēstnesis (virallinen lehti)

15. **LIETTUA**

15.1 Lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset:

1. Teisės aktų registras (Säädösrekisteri)

15.2 Oikeuden päätökset, oikeuskäytäntö:

1. Liettuan korkeimman oikeuden lehti ”Teismų praktika”

2. Liettuan korkeimman hallinto-oikeuden lehti ”Administracinių teismų praktika”

16. **LUXEMBURG**

16.1 Lainsäädäntö:

1. Memorial

16.2 Oikeuskäytäntö:

1. Pasicrisie

17. **UNKARI**

17.1 Lainsäädäntö:

1. Magyar Közlöny (Unkarin virallinen lehti)

17.2 Oikeuskäytäntö:

1. Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Julkisia hankintoja koskeva lehti – Julkisia hankintoja hoitavan neuvoston virallinen lehti)

18. **MALTA**

18.1 Lainsäädäntö:

1. Hallituksen virallinen lehti

19. **ALANKOMAAT**

19.1 Lainsäädäntö:

1. Nederlandse Staatscourant tai Staatsblad

19.2 Oikeuskäytäntö:

1. Ei virallista julkaisua

20. **ITÄVALTA**

20.1 Lainsäädäntö:

1. Österreichisches Bundesgesetzblatt
2. Amtsblatt zur Wiener Zeitung

20.2 Oikeuden päätökset:

1. Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes, Verwaltungsgerichtshofes, Obersten Gerichtshofes, der Oberlandesgerichte, des Bundesverwaltungsgerichtes und der Landesverwaltungsgerichte – http://ris.bka.gv.at/Judikatur/

21. **PUOLA**

21.1 Lainsäädäntö:

1. Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Lakikokoelma – Puolan tasavalta)

21.2 Oikeuden päätökset, oikeuskäytäntö:

1. "Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Wybrane orzeczenia zespołu arbitrów i Sądu Okręgowego w Warszawie" (Välimiespaneelin ja Varsovan aluetuomioistuimen päätökset)

22. **PORTUGALI**

22.1 Lainsäädäntö:

1. Diário da República Portuguesa 1a Série A e 2a série

22.2 Oikeuskäytäntöä koskevat julkaisut:

1. Boletim do Ministério da Justiça
2. Colectânea de Acordos do Supremo Tribunal Administrativo
3. Colectânea de Jurisprudencia Das Relações

23. **ROMANIA**

23.1 Lait ja määräykset:

1. Monitorul Oficial al României (Romanian virallinen lehti)

23.2 Oikeuden päätökset, yleisesti sovellettavat hallinnolliset päätökset ja muut menettelyt:

1. http://www.anrmap.ro

24. **SLOVENIA**

24.1 Lainsäädäntö:

1. Slovenian tasavallan virallinen lehti

24.2 Oikeuden päätökset:

1. Ei virallista julkaisua

25. **SLOVAKIA**

25.1 Lainsäädäntö:

1. Zbierka zákonov (Lakikokoelma)

25.2 Oikeuden päätökset:

1. Ei virallista julkaisua

26. **SUOMI**

26.1 Suomen Säädöskokoelma – Finlands Författningssamling

27. **RUOTSI**

27.1 Svensk författningssamling (Ruotsin säädöskokoelma)

28. **YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA**

28.1 Lainsäädäntö:

1. HM Stationery Office

28.2 Oikeuskäytäntö:

1. Law Reports.

28.3 ”Public Bodies”:

1. HM Stationery Office

B jakso:

Sähköiset julkaisut tai paperijulkaisut, joissa 19.5 artiklan nojalla julkaistaan 19.6 artiklassa, 19.8 artiklan 7 kohdassa ja 19.15 artiklan 2 kohdassa edellytetyt ilmoitukset:

1. **BELGIA**

1.1 Euroopan unionin virallinen lehti

1.2 Le Bulletin des Adjudications

1.3 Muut erikoisalojen lehdet

2. **BULGARIA**

2.1 Euroopan unionin virallinen lehti

2.2 Държавен вестник (valtion virallinen lehti) – http://dv.parliament.bg

2.3 Julkisten hankintojen rekisteri – http://www.aop.bg

3. **TŠEKKI**

3.1 Euroopan unionin virallinen lehti

4. **TANSKA**

4.1 Euroopan unionin virallinen lehti

5. **SAKSA**

5.1 Euroopan unionin virallinen lehti

6. **VIRO**

6.1 Euroopan unionin virallinen lehti

7. **IRLANTI**

7.1 Euroopan unionin virallinen lehti

7.2 Päivälehdet ”Irish Independent”, ”Irish Times”, ”Irish Press”, ”Cork Examiner”

8. **KREIKKA**

8.1 Euroopan unionin virallinen lehti

8.2 Sanomalehdet, talouslehdet, alueelliset lehdet ja alan lehdet

9. **ESPANJA**

9.1 Euroopan unionin virallinen lehti

10. **RANSKA**

10.1 Euroopan unionin virallinen lehti

10.2 Bulletin officiel des annonces des marchés publics

11. **KROATIA**

11.1 Euroopan unionin virallinen lehti

11.2 Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske (Kroatian tasavallan julkisten hankintojen sähköinen ilmoitusjärjestelmä)

12. **ITALIA**

12.1 Euroopan unionin virallinen lehti

13. **KYPROS**

13.1 Euroopan unionin virallinen lehti

13.2 Tasavallan virallinen lehti

13.3 Paikallislehdet

14. **LATVIA**

14.1 Euroopan unionin virallinen lehti

14.2 Latvijas vēstnesis (virallinen sanomalehti)

15. **LIETTUA**

15.1 Euroopan unionin virallinen lehti

15.2 Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema (Julkisten hankintojen keskusportaali)

15.3 Liettuan tasavallan virallisen lehden (Valstybės žinios) liite ”Informaciniai pranešimai”

16. **LUXEMBURG**

16.1 Euroopan unionin virallinen lehti

16.2 Päivälehdet

17. **UNKARI**

17.1 Euroopan unionin virallinen lehti

17.2 Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Julkisia hankintoja koskeva lehti – Julkisia hankintoja hoitavan neuvoston virallinen lehti)

18. **MALTA**

18.1 Euroopan unionin virallinen lehti

18.2 Hallituksen virallinen lehti

19. **ALANKOMAAT**

19.1 Euroopan unionin virallinen lehti

20. **ITÄVALTA**

20.1 Euroopan unionin virallinen lehti

20.2 Amtsblatt zur Wiener Zeitung

21. **PUOLA**

21.1 Euroopan unionin virallinen lehti

21.2 Biuletyn Zamówień Publicznych (Julkisten hankintojen tiedotuslehti)

22. **PORTUGALI**

22.1 Euroopan unionin virallinen lehti

23. **ROMANIA**

23.1 Euroopan unionin virallinen lehti

23.2 Monitorul Oficial al României (Romanian virallinen lehti)

23.3 Julkisten hankintojen sähköinen järjestelmä – http://www.e-licitatie.ro

24. **SLOVENIA**

24.1 Euroopan unionin virallinen lehti

24.2 Portal javnih naročil – http://www.enarocanje.si/?podrocje=portal

25. **SLOVAKIA**

25.1 Euroopan unionin virallinen lehti

25.2 Vestník verejného obstarávania (Julkiset hankinnat esittelevä lehti)

26. **SUOMI**

26.1 Euroopan unionin virallinen lehti

26.2 Julkiset hankinnat Suomessa ja ETA-alueella, Suomen virallisen lehden liite

27. **RUOTSI**

27.1 Euroopan unionin virallinen lehti

28. **YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA**

28.1 Euroopan unionin virallinen lehti

C jakso:

Verkko-osoite tai -osoitteet, jossa osapuolet julkaisevat julkisia hankintoja koskevat tilastot 19.15 artiklan 5 kohdan nojalla ja ilmoitukset myönnetyistä sopimuksista 19.15 artiklan 6 kohdan nojalla:

1. Ilmoitukset Euroopan unionin markkinoillepääsyluettelon liitteissä 19-1–19-3 lueteltujen yksiköiden tekemistä sopimuksista julkaistaan Euroopan unionin virallisen lehden verkkoversiossa, Tenders Electronic Daily -tietokannassa (TED) – http://ted.europa.eu

LIITE 20-A

A OSA

Euroopan unionista peräisin olevan tuotteen yksilöivät maantieteelliset merkinnät

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
České pivo		olut	Tšekki
Žatecký Chmel		humala	Tšekki
Hopfen aus der Hallertau		humala	Saksa
Nürnberger Bratwürste**		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Saksa
Nürnberger Rostbratwürste		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Saksa
Schwarzwälder Schinken		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Saksa
Aachener Printen		sokerivalmisteet ja leipomotuotteet	Saksa
Nürnberger Lebkuchen		sokerivalmisteet ja leipomotuotteet	Saksa
Lübecker Marzipan		sokerivalmisteet ja leipomotuotteet	Saksa
Bremer Klaben		sokerivalmisteet ja leipomotuotteet	Saksa
Hessischer Handkäse		juustot	Saksa
Hessischer Handkäs		juustot	Saksa
Tettnanger Hopfen		humala	Saksa
Spreewälder Gurken		tuoreet kasvikset ja kasvisjalosteet	Saksa
Danablu		juustot	Tanska
Ελιά Καλαμάτας	Elia Kalamatas	syötäväksi tarkoitetut oliivit ja oliivijalosteet	Kreikka
Μαστίχα Χίου	Masticha Chiou	luonnonkumit ja kumihartsit – purukumi	Kreikka
Φέτα*	Feta	juustot	Kreikka

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Ελαιόλαδο Καλαμάτας	Kalamata-oliiviöljy	öljyt ja eläinrasvat	Kreikka
Ελαιόλαδο Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	Kolymvari Chanion Kritis -oliiviöljy	öljyt ja eläinrasvat	Kreikka
Ελαιόλαδο Σητείας Λασιθίου Κρήτης	Sitia Lasithiou Kritis -oliiviöljy	öljyt ja eläinrasvat	Kreikka
Ελαιόλαδο Λακωνία	Lakonia-oliiviöljy	öljyt ja eläinrasvat	Kreikka
Κρόκος Κοζάνης	Krokos Kozanis	mausteet	Kreikka
Κεφαλογραβιέρα	Kefalograviera	juustot	Kreikka
Γραβιέρα Κρήτης	Graviera Kritis	juustot	Kreikka
Γραβιέρα Νάξου	Graviera Naxou	juustot	Kreikka
Μανούρι	Manouri	juustot	Kreikka
Κασέρι	Kasseri	juustot	Kreikka
Φασόλια Γίγαντες Ελέφαντες Καστοριάς	Fassolia Gigantes Elefantes Kastorias	tuoreet kasvikset ja kasvisjalosteet	Kreikka
Φασόλια Γίγαντες Ελέφαντες Πρεσπών Φλώρινας	Fassolia Gigantes Elefantes Prespon Florinas	tuoreet kasvikset ja kasvisjalosteet	Kreikka
Κονσερβολιά Αμφίσσης	Konservolia Amfissis	syötäväksi tarkoitetut oliivit ja oliivijalosteet	Kreikka
Λουκούμι Γεροσκήπου	Loukoumi Geroskipou	sokerivalmisteet ja leipomotuotteet	Kypros
Baena		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Sierra Mágina		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Aceite del Baix Ebre-Montsía		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Oli del Baix Ebre-Montsía		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Aceite del Bajo Aragón		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Antequera		öljyt ja eläinrasvat	Espanja

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Priego de Córdoba		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Sierra de Cádiz		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Sierra de Segura		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Sierra de Cazorla		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Siurana		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Aceite de Terra Alta		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Oli de Terra Alta		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Les Garrigues		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Estepa		öljyt ja eläinrasvat	Espanja
Guijuelo		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Espanja
Jamón de Huelva		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Espanja
Jamón de Teruel		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Espanja
Salchichón de Vic		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Espanja
Llonganissa de Vic		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Espanja
Mahón-Menorca		juustot	Espanja
Queso Manchego		juustot	Espanja
Cítricos Valencianos		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Espanja
Cîtrics Valancians		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Espanja
Jijona		sokerivalmisteet ja leipomotuotteet	Espanja
Turrón de Alicante		sokerivalmisteet ja leipomotuotteet	Espanja
Azafrán de la Mancha		mausteet	Espanja

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Comté		juustot	Ranska
Reblochon		juustot	Ranska
Reblochon de Savoie		juustot	Ranska
Roquefort		juustot	Ranska
Camembert de Normandie		juustot	Ranska
Brie de Meaux		juustot	Ranska
Emmental de Savoie		juustot	Ranska
Pruneaux d'Agen		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Ranska
Pruneaux d'Agen mi-cuits		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Ranska
Huîtres de Marennes-Oléron		tuore ja jäädytetty kala sekä kalajalosteet	Ranska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Chalosse		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Ranska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Gascogne		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Ranska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Gers		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Ranska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Landes		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Ranska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Périgord		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Ranska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Quercy		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Ranska
Jambon de Bayonne***		kuivasuolattu liha	Ranska
Huile d'olive de Haute-Provence		öljyt ja eläinrasvat	Ranska
Huile essentielle de lavande de Haute-Provence		haihtuvat öljyt	Ranska

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Morbier		juustot	Ranska
Epoisses		juustot	Ranska
Beaufort***		juustot	Ranska
Maroilles		juustot	Ranska
Marolles		juustot	Ranska
Munster *		juustot	Ranska
Munster Géromé		juustot	Ranska
Fourme d'Ambert		juustot	Ranska
Abondance		juustot	Ranska
Bleu d'Auvergne		juustot	Ranska
Livarot		juustot	Ranska
Cantal		juustot	Ranska
Fourme de Cantal		juustot	Ranska
Cantalet		juustot	Ranska
Petit Cantal		juustot	Ranska
Tomme de Savoie		juustot	Ranska
Pont – L'Evêque		juustot	Ranska
Neufchâtel		juustot	Ranska
Chabichou du Poitou		juustot	Ranska
Crottin de Chavignol		juustot	Ranska
Saint-Nectaire		juustot	Ranska
Piment d'Espelette		mausteet	Ranska
Lentille verte du Puy		tuoreet kasvikset ja kasvisjalosteet	Ranska

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Aceto balsamico Tradizionale di Modena		etikka	Italia
Aceto balsamico di Modena		etikka	Italia
Cotechino Modena		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Zampone Modena		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Bresaola della Valtellina		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Mortadella Bologna		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Prosciutto di Parma		kuivasuolattu liha	Italia
Prosciutto di S. Daniele		kuivasuolattu liha	Italia
Prosciutto Toscano		kuivasuolattu liha	Italia
Prosciutto di Modena		kuivasuolattu liha	Italia
Provolone Valpadana		juustot	Italia
Taleggio		juustot	Italia
Asiago*		juustot	Italia
Fontina*		juustot	Italia
Gorgonzola*		juustot	Italia
Grana Padano		juustot	Italia
Mozzarella di Bufala Campana		juustot	Italia
Parmigiano Reggiano		juustot	Italia
Pecorino Romano		juustot	Italia
Pecorino Sardo		juustot	Italia

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Pecorino Toscano		juustot	Italia
Arancia Rossa di Sicilia		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Italia
Cappero di Pantelleria		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Italia
Kiwi Latina		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Italia
Lenticchia di Castelluccio di Norcia		tuoreet kasvikset ja kasvisjalosteet	Italia
Mela Alto Adige		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Italia
Südtiroler Apfel		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Italia
Pesca e nettarina di Romagna		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Italia
Pomodoro di Pachino		tuoreet kasvikset ja kasvisjalosteet	Italia
Radicchio Rosso di Treviso		tuoreet kasvikset ja kasvisjalosteet	Italia
Ricciarelli di Siena		sokerivalmisteet ja leipomotuotteet	Italia
Riso Nano Vialone Veronese		viljat	Italia
Speck Alto Adige		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Südtiroler Markenspeck		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Südtiroler Speck		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Veneto Valpolicella		öljyt ja eläinrasvat	Italia
Veneto Euganei e Berici		öljyt ja eläinrasvat	Italia
Veneto del Grappa		öljyt ja eläinrasvat	Italia

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Culatello di Zibello		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Garda		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Lardo di Colonnata		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Italia
Szegedi téliszalámi		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Unkari
Szegedi szalámi		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Unkari
Tiroler Speck		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Itävalta
Steirischer Kren		tuoreet kasvikset ja kasvisjalosteet	Itävalta
Steirisches Kürbiskernöl		öljysiemenet	Itävalta
Queijo S. Jorge		juustot	Portugali
Azeite de Moura		öljyt ja eläinrasvat	Portugali
Azeites de Trás-os-Montes		öljyt ja eläinrasvat	Portugali
Azeite do Alentejo Interior		öljyt ja eläinrasvat	Portugali
Azeites da Beira Interior		öljyt ja eläinrasvat	Portugali
Azeites do Norte Alentejano		öljyt ja eläinrasvat	Portugali
Azeites do Ribatejo		öljyt ja eläinrasvat	Portugali
Pêra Rocha do Oeste		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Portugali
Ameixa d'Elvas		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Portugali
Ananás dos Açores / S. Miguel		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Portugali

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)
Chouriça de carne de Vinhais		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Portugali
Linguiça de Vinhais		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Portugali
Chouriço de Portalegre		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Portugali
Presunto de Barrancos		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Portugali
Queijo Serra da Estrela		juustot	Portugali
Queijos da Beira Baixa		juustot	Portugali
Queijo de Castelo Branco		juustot	Portugali
Queijo Amarelo da Beira Baixa		juustot	Portugali
Queijo Picante da Beira Baixa		juustot	Portugali
Salpicão de Vinhais		tuore ja jäädytetty liha sekä lihajalosteet	Portugali
Gouda Holland		juustot	Alankomaat
Edam Holland		juustot	Alankomaat
Kalix Löjrom		tuore ja jäädytetty kala sekä kalajalosteet	Ruotsi
Magiun de prune Topoloveni		tuoreet hedelmät ja pähkinät sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteet	Romania

B OSA

Kanadasta peräisin olevan tuotteen yksilöivät maantieteelliset merkinnät

Maantieteellinen merkintä	Translitterointi (ainoastaan tiedotustarkoituksiin)	Tuoteluokka	Alkuperäpaikka (Hallintoalue, alue tai paikkakunta)

LIITE 20-B

20.21 artiklaN 11 JA 12 KOHDASSA TARKOITETUT ILMAISUT

A OSA

Valencia Orange

Orange Valencia

Valencia

Black Forest Ham

Jambon Forêt Noire

Tiroler Baco0 ([1])

Bacon Tiroler ([1])

Parmesan

St. George Cheese

Fromage St-George[s]

B OSA

Ilmaisu "comté" elintarvikkeiden kanssa, jos sillä viitataan maakuntaan (esimerkiksi "Comté du Prince-Edouard"; "Prince Edward County"; "Comté de Prescott-Russell"; "Prescott-Russell County").

Ilmaisu "Beaufort" sellaisten juustotuotteiden kanssa, jotka on tuotettu lähellä maantieteellistä paikkaa nimeltään "Beaufort range" Vancouverin saarella, Brittiläisessä Kolumbiassa.

([1]) Erilaiset kirjoitusasut englanniksi tai ranskaksi sallitaan, mukaan lukien "Tyrol", "Tiroler", "Tyroler" ja "Tirolien".

LIITE 20-C

TUOTELUOKAT

1. **tuoreella ja jäädytetyllä lihalla sekä lihajalosteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 2 ryhmän ja nimikkeiden 16.01 tai 16.02 tuotteita;

2. **kuivasuolatulla lihalla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 2 ryhmän ja nimikkeiden 16.01 tai 16.02 tuotteita;

3. **humalalla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 12.10 tuotteita;

4. **tuoreella ja jäädytetyllä kalalla sekä kalajalosteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 3 ryhmän ja nimikkeiden 16.03, 16.04 tai 16.05 tuotteita;

5. **voilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 04.05 tuotteita;

6. **juustoilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 04.06 tuotteita;

7. **tuoreilla kasviksilla ja kasvisjalosteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 7 ryhmän tuotteita sekä kasviksia sisältäviä harmonoidun järjestelmän 20 ryhmän tuotteita;

8. **tuoreilla hedelmillä ja pähkinöillä sekä hedelmä- ja pähkinäjalosteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 8 ryhmän tuotteita sekä hedelmiä ja pähkinöitä sisältäviä harmonoidun järjestelmän 20 ryhmän tuotteita;

9. **mausteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 9 ryhmän tuotteita;

10. **viljoilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 10 ryhmän tuotteita;

11. **myllyteollisuustuotteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 11 ryhmän tuotteita;

12. **öljysiemenillä** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 12 ryhmän tuotteita;

13. **kasviuutteista valmistetuilla juomilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 13.02 tuotteita;

14. **öljyillä ja eläinrasvoilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän 15 ryhmän tuotteita;

15. **sokerivalmisteilla ja leipomotuotteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeiden 17.04, 18.06, 19.04 tai 19.05 tuotteita;

16. **makaronivalmisteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 19.02 tuotteita;

17. **syötäväksi tarkoitetuilla oliiveilla ja oliivijalosteilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeiden 20.01 tai 20.05 tuotteita;

18. **sinappitahnalla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän alanimikkeen 2103.30 tuotteita;

19. **oluella** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 22.03 tuotteita;

20. **etikalla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 22.09 tuotteita;

21. **haihtuvilla öljyillä** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 33.01 tuotteita;

22. **luonnonkumeilla ja kumihartseilla – purukumilla** tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeen 17.04 tuotteita.

LIITE 29-A

VÄLIMIESMENETTELYN TYÖJÄRJESTYS

Määritelmät ja yleiset määräykset

1. Tässä luvussa ja tässä työjärjestyksessä

neuvonantajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä, jonka osapuoli on palkannut neuvomaan tai avustamaan itseään välimiesmenettelyssä;

välimiespaneelilla tarkoitetaan 29.7 artiklan mukaisesti perustettua paneelia;

välimiehellä tarkoitetaan 29.7 artiklan mukaisesti perustetun välimiespaneelin jäsentä;

avustajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka välimiehen toimeksiannon mukaisesti suorittaa tutkimuksia tai avustaa välimiestä;

päivällä tarkoitetaan kalenteripäivää, jollei toisin määrätä;

virallisella vapaapäivällä tarkoitetaan lauantaita ja sunnuntaita samoin kuin kaikkia muitakin päiviä, jotka osapuoli on vahvistanut vapaapäiviksi näiden sääntöjen soveltamiseksi;

osapuolen edustajalla tarkoitetaan osapuolen ministeriön, viraston tai muun julkisen elimen nimeämää työntekijää tai luonnollista henkilöä, joka edustaa osapuolta tähän sopimukseen liittyvässä riidassa;

vastaajana olevalla osapuolella tarkoitetaan osapuolta, jonka väitetään rikkovan 29.2 artiklassa tarkoitettuja määräyksiä; ja

pyynnön esittävällä/esittäneellä osapuolella tarkoitetaan osapuolta, joka pyytää välimiespaneelin perustamista 29.6 artiklan mukaisesti;

2. Vastaajana oleva osapuoli vastaa välimiesmenettelyn logistisesta hallinnosta, erityisesti istuntojen järjestämisestä, jollei toisin sovita. Osapuolet kattavat kuitenkin välimiesmenettelystä aiheutuvat hallinnolliset menot tasavertaisesti samoin kuin välimiehille ja heidän avustajilleen maksettavat palkkiot, kaikki matka- ja majoituskulut sekä yleiskulut.

Ilmoitukset

3. Jollei toisin sovita, osapuolet ja välimiespaneeli toimittavat kaikki pyynnöt, ilmoitukset, kirjalliset lausumat tai muut asiakirjat sähköpostitse sekä samana päivänä myös faksina, kirjattuna lähetyksenä, lähettipalvelua käyttäen, vastaanottotodistusta vastaan tai muulla televiestintävälineellä, jolla asiakirjan lähettämisestä jää tosite. Jollei toisin todisteta, sähköpostiviesti katsotaan vastaanotetuksi sen lähettämispäivänä.

4. Toimittaessaan viestejä kirjallisesti osapuoli toimittaa viestistään sähköisen jäljennöksen toiselle osapuolelle ja kullekin välimiehelle.

5. Pyynnöissä, ilmoituksissa, kirjallisissa lausumissa tai muissa välimiesmenettelyyn liittyvissä asiakirjoissa olevat vähäiset kirjoitusvirheet voidaan oikaista toimittamalla uusi asiakirja, johon muutokset on merkitty selvästi.

6. Jos asiakirjan toimittamiselle asetettu viimeinen määräpäivä osuu viralliselle juhla- tai vapaapäivälle Kanadassa tai Euroopan unionissa, asiakirja voidaan toimittaa seuraavana arkipäivänä. Mitään asiakirjoja, ilmoituksia tai pyyntöjä ei katsota vastaanotetuksi virallisena vapaapäivänä.

7. Sen mukaan, mitä riidanalaiset määräykset koskevat, kaikista CETA-sekakomitealle tämän luvun mukaisesti osoitetuista pyynnöistä ja ilmoituksista on toimitettava jäljennös myös muille asianomaisille institutionaalisille elimille.

Välimiesmenettelyn aloittaminen

8. Jolleivät osapuolet toisin sovi, ne kokoontuvat välimiespaneelin kanssa seitsemän työpäivän kuluessa sen asettamisesta määrittääkseen osapuolten tai välimiespaneelin aiheellisiksi katsomat asiat, kuten välimiehille maksettavat palkkiot ja kulukorvaukset, joiden on oltava WTO:n standardien mukaiset. Kunkin välimiehen avustajan palkkio on enintään 50 prosenttia kyseisen välimiehen palkkioista. Välimiehet ja osapuolten edustajat voivat osallistua tähän kokoukseen myös puhelin- tai videoyhteyden kautta.

9. a) Jolleivät osapuolet viiden työpäivän kuluessa välimiespaneelin perustamisesta toisin sovi, välimiespaneelin tehtävänä on

   ”tarkastella sopimuksen asianomaisten määräysten perusteella välimiespaneelin perustamista koskevassa pyynnössä tarkoitettua asiaa ja päättää, onko tarkasteltavana oleva toimenpide 29.2 artiklassa tarkoitettujen määräysten mukainen, sekä antaa tuomio 29.10, 29.17 ja 29.18 artiklan mukaisesti.”

   b) Osapuolet ilmoittavat sovituista tehtävistä välimiespaneelille kolmen työpäivän kuluessa siitä, kun niistä on sovittu.

   c) Välimiespaneeli voi ratkaista kysymyksen omasta toimivallastaan.

Ensimmäiset lausumat

10. Pyynnön esittäneen osapuolen on toimitettava ensimmäinen kirjallinen lausumansa kymmenen päivän kuluessa välimiespaneelin asettamispäivästä. Vastaajana olevan osapuolen on toimitettava kirjallinen vastineensa 21 päivän kuluessa ensimmäisen kirjallisen lausuman toimittamispäivästä.

Välimiespaneelien työ

11. Välimiespaneelin puheenjohtaja toimii puheenjohtajana kaikissa paneelin kokouksissa. Välimiespaneeli voi valtuuttaa puheenjohtajan tekemään hallinnollisia ja menettelytapapäätöksiä.

12. Istuntoihin on osallistuttava henkilökohtaisesti. Jollei tässä luvussa toisin määrätä ja rajoittamatta 30 kohdan soveltamista, välimiespaneeli voi hoitaa muita tehtäviään erilaisin välinein kuten puhelimitse, faksitse tai tietokoneyhteyksin.

13. Ainoastaan välimiehet voivat osallistua välimiespaneelin päätösneuvotteluun, mutta välimiespaneeli voi sallia avustajiensa läsnäolon päätösneuvottelussa.

14. Tuomioiden laatiminen on yksinomaan välimiespaneelin vastuulla eikä sitä saa siirtää muille.

15. Välimiespaneelin 29.9 ja 29.10 artiklan mukaiset toteamukset, määritykset ja suositukset tulisi tehdä yksimielisesti, mutta jos yksimielisyyteen ei päästä, ne tulisi tehdä jäsenten äänten enemmistöllä.

16. Välimiehet eivät saa antaa erillisiä lausuntoja asioista, joista ei päästä yksimielisyyteen.

17. Jos ilmenee menettelytapakysymys, joka ei kuulu kahdennenkymmenennenyhdeksännen luvun (Riitojenratkaisu) soveltamisalaan, välimiespaneeli voi osapuolia kuultuaan hyväksyä asianmukaisen menettelyn, joka on yhteensopiva kyseisten määräysten kanssa ja jolla varmistetaan osapuolten yhdenvertainen kohtelu.

18. Jos välimiespaneeli katsoo, että on tarpeen muuttaa menettelyyn sovellettavaa määräaikaa tai tehdä muita menettelyyn liittyviä tai hallinnollisia mukautuksia, jotka voivat olla tarpeen menettelyn oikeudenmukaisuuden tai tehokkuuden vuoksi, sen on ilmoitettava osapuolille kirjallisesti muutoksen tai mukautuksen syistä sekä tarvittavasta määräajasta tai mukautuksesta. Välimiespaneeli voi hyväksyä tällaisen muutoksen tai mukautuksen osapuolia kuultuaan.

19. Osapuolet voivat yhteisellä sopimuksella muuttaa mitä tahansa tässä luvussa ja tässä liitteessä tarkoitettua määräaikaa. Välimiespaneeli voi osapuolen pyynnöstä muuttaa menettelyyn sovellettavia määräaikoja.

20. Välimiespaneeli keskeyttää työnsä

a) pyynnön esittäneen osapuolen pyynnöstä pyynnössä määritellyksi ajanjaksoksi mutta kuitenkin enintään 12 peräkkäiseksi kuukaudeksi ja jatkaa työtään pyynnön esittäneen osapuolen pyynnöstä; tai

b) esitettyään väliraporttinsa tai jos kyseessä on 29.14 artiklan mukainen, vastaavuutta koskevaan erimielisyyteen liittyvä menettely tai 29.15 artiklan mukainen menettely, ainoastaan molempien osapuolten pyynnöstä pyynnössä määritellyksi ajanjaksoksi ja jatkaa työtään jommankumman osapuolen pyynnöstä.

Jos välimiespaneelin työn jatkamisesta ei esitetä pyyntöä keskeyttämisestä tehdyssä pyynnössä määritellyn ajanjakson loppuun mennessä, menettely lopetetaan. Välimiespaneelin työn lopettaminen ei rajoita osapuolten oikeuksia toisessa samaa asiaa koskevassa kahdennenkymmenennenyhdeksännen luvun (Riitojenratkaisu) mukaisessa menettelyssä.

Välimiehen korvaaminen toisella

21. Jos välimies ei kykene osallistumaan välimiesmenettelyyn, jättää tehtävänsä tai on korvattava toisella henkilöllä, uusi välimies valitaan 29.7 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

22. Jos osapuoli katsoo, ettei välimies täytä liitteessä 29-B (”Käytännesäännöt”) olevissa käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia ja että hänet olisi tästä syystä vaihdettava, kyseinen osapuoli ilmoittaa asiasta toiselle osapuolelle 15 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jona se sai tietoonsa seikat, joiden perusteella välimiehen voidaan katsoa toimineen käytännesääntöjen vastaisesti.

23. Jos osapuoli katsoo, että muu kuin puheenjohtajana toimiva välimies ei täytä käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia, osapuolet käyvät neuvotteluja ja voivat niin sopiessaan vaihtaa välimiehen valitsemalla uuden välimiehen 29.7 artiklan 3 kohdassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen tarpeesta vaihtaa välimies, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää siirtämään asian välimiespaneelin puheenjohtajalle, jonka päätös asiassa on lopullinen.

Jos puheenjohtaja pyynnön johdosta katsoo, että välimies ei täytä käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia, hänen on valittava uusi välimies arvalla 29.8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta luettelosta, johon alkuperäinen välimies kuului. Jos osapuolet valitsivat alkuperäisen välimiehen 29.7 artiklan mukaisesti, uusi välimies valitaan arvalla pyynnön esittäneen osapuolen ja vastaajana olevan osapuolen 29.8 artiklan 1 kohdan mukaisesti ehdottamista henkilöistä. Uusi välimies on valittava viiden työpäivän kuluessa siitä, kun pyyntö on toimitettu välimiespaneelin puheenjohtajalle.

24. Jos osapuoli katsoo, että välimiespaneelin puheenjohtaja ei täytä käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia, osapuolet käyvät neuvotteluja ja voivat niin sopiessaan vaihtaa puheenjohtajan valitsemalla uuden puheenjohtajan 29.7 artiklan 3 kohdassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen tarpeesta vaihtaa puheenjohtaja, kumpi tahansa osapuoli voi pyytää siirtämään asian kahdelle jäljellä olevalle välimiehelle. Kyseisten välimiesten tekemä päätös siitä, onko puheenjohtaja tarpeen vaihtaa, on lopullinen.

Jos välimiehet päättävät, että puheenjohtaja ei täytä käytännesäännöissä asetettuja vaatimuksia, heidän on valittava uusi puheenjohtaja arvalla 29.8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa luettelossa jäljellä olevista henkilöistä. Uusi puheenjohtaja on valittava viiden työpäivän kuluessa tässä kohdassa tarkoitetun pyynnön esittämisestä.

Jos välimiehet eivät pääse päätökseen kymmenen päivän kuluessa siitä, kun asia siirrettiin heille, sovelletaan 29.7 artiklassa määrättyä menettelyä.

25. Välimiesmenettely on keskeytettävä 21–24 kohdan mukaisen menettelyn edellyttämäksi ajaksi.

Istunnot

26. Puheenjohtaja vahvistaa istunnon päivämäärän ja kellonajan kuullen osapuolia ja muita välimiehiä sekä ilmoittaa asiasta kirjallisesti osapuolille. Menettelyn logistisesta hallinnosta vastaava osapuoli asettaa kyseiset tiedot julkisesti saataville, jollei 39 kohdasta muuta johdu.

27. Jolleivät osapuolet toisin sovi, istunnot pidetään Brysselissä, kun pyynnön esittänyt osapuoli on Kanada, ja Ottawassa, kun pyynnön esittänyt osapuoli on Euroopan unioni.

28. Yleinen sääntö on, että istuntoja tulisi järjestää ainoastaan yksi. Välimiespaneeli voi omasta aloitteestaan tai osapuolen pyynnöstä järjestää yhden ylimääräisen istunnon, jos riita koskee poikkeuksellisen monimutkaisia kysymyksiä. Ylimääräisiä istuntoja ei järjestetä 29.14 ja 29.15 artiklan mukaisissa menettelyissä, paitsi jos noudattamisen ja vastaavuuden osalta vallitsee erimielisyyttä.

29. Kaikkien välimiesten on oltava läsnä istuntojen koko keston ajan.

30. Seuraavat henkilöt voivat osallistua istuntoon riippumatta siitä, onko menettely avoin yleisölle vai ei:

a) osapuolten edustajat;

b) osapuolten neuvonantajat;

c) hallintohenkilöstö, tulkit, kääntäjät ja istuntopöytäkirjojen laatijat; ja

d) välimiesten avustajat.

Ainoastaan osapuolten edustajat ja neuvonantajat voivat esittää lausumia välimiespaneelille.

31. Kummankin osapuolen on viimeistään viisi työpäivää ennen istuntoa toimitettava välimiespaneelille ja toiselle osapuolelle luettelo luonnollisista henkilöistä, jotka esittävät istunnossa suullisia väitteitä tai selvityksiä kyseisen osapuolen puolesta, ja muista edustajista tai neuvonantajista, jotka osallistuvat istuntoon.

32. Välimiespaneeli järjestää istunnon seuraavassa esitetyllä tavalla ja varmistaa, että sekä pyynnön esittäneelle että vastaajana olevalle osapuolelle annetaan yhtä paljon aikaa:

Väite

a) pyynnön esittäneen osapuolen väite

b) vastaajana olevan osapuolen väite

Vastaväite

a) pyynnön esittäneen osapuolen vastaus

b) vastaajana olevan osapuolen vastaväite

33. Välimiespaneeli voi esittää kysymyksiä kummalle tahansa osapuolista istunnon missä vaiheessa tahansa.

34. Kun välimiespaneeli on vastaanottanut osapuolten huomautukset, se toimittaa osapuolille sanatarkan selostuksen kustakin istunnosta.

35. Kumpikin osapuoli voi toimittaa välimiehille ja toiselle osapuolelle kymmenen työpäivän kuluessa istuntopäivästä täydentävän kirjallisen lausuman istunnon aikana esille tulleista asioista.

Kirjalliset kysymykset

36. Välimiespaneeli voi esittää milloin tahansa menettelyn aikana kirjallisia kysymyksiä jommallekummalle osapuolista tai niille molemmille. Kummankin osapuolen on saatava jäljennös kaikista välimiespaneelin esittämistä kysymyksistä.

37. Kumpikin osapuoli myös toimittaa toiselle osapuolelle jäljennöksen välimiespaneelin kysymyksiin antamistaan kirjallisista vastauksista. Kummallekin osapuolelle on annettava tilaisuus toimittaa kirjallisia huomautuksia toisen osapuolen vastaukseen viiden työpäivän kuluessa vastauksen saamisesta.

Avoimuus ja luottamuksellisuus

38. Jollei 39 kohdasta muuta johdu, kumpikin osapuoli asettaa lausumansa julkisesti saataville, ja jolleivät osapuolet toisin päätä, välimiespaneelin järjestämät istunnot ovat yleisölle avoimia.

39. Välimiespaneeli kokoontuu suljetuin ovin silloin, kun osapuolen lausuma ja väitteet sisältävät liikesalaisuuksia. Osapuolten on huolehdittava siitä, että välimiespaneelin istunnot säilyvät luottamuksellisina, kun ne järjestetään suljetuin ovin. Kummankin osapuolen ja niiden neuvonantajien on pidettävä luottamuksellisina toisen osapuolen välimiespaneelille toimittamia ja luottamuksellisiksi luokittelemia tietoja. Jos osapuolen välimiespaneelille toimittama lausuma sisältää luottamuksellisia tietoja, kyseinen osapuoli myös toimittaa lausumasta yleisölle julkistettavissa olevan ei-luottamuksellisen version 15 päivän kuluessa.

Yksipuoliset yhteydet

40. Välimiespaneeli ei saa tavata osapuolta tai ottaa yhteyttä osapuoleen, jos toinen osapuoli ei ole paikalla.

41. Välimiehet eivät saa keskustella menettelyn kohteena olevaan asiaan liittyvistä seikoista osapuolen tai osapuolten kanssa muiden välimiesten poissa ollessa.

Tiedot ja tekniset neuvot

42. Välimiespaneeli voi riidan osapuolen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan pyytää tietoja ja teknisiä neuvoja sopivaksi katsomaltaan henkilöltä tai taholta, jollei osapuolten sopimista ehdoista ja edellytyksistä muuta johdu. Kaikki tällä tavoin saadut tiedot on ilmoitettava kummallekin osapuolelle, ja niiden johdosta on voitava esittää huomautuksia.

Amicus curiae -lausumat

43. Osapuolen alueelle sijoittautuneet valtiosta riippumattomat henkilöt voivat toimittaa *amicus curiae* -lausumia välimiespaneelille seuraavien kohtien mukaisesti.

44. Jolleivät osapuolet toisin sovi viiden päivän kuluessa välimiespaneelin asettamisesta, välimiespaneeli voi ottaa vastaan oma-aloitteisesti toimitettuja kirjallisia lausumia edellyttäen, että ne on laadittu kymmenen päivän kuluessa välimiespaneelin asettamisesta, että ne ovat enintään 15 konekirjoitussivun mittaisia liitteineen ja että niillä on välitöntä merkitystä välimiespaneelin tarkasteltavana olevan asian kannalta.

45. Lausumaan on sisällyttävä sen esittävän luonnollisen tai oikeushenkilön kuvaus sekä kuvaus tämän toiminnan luonteesta ja rahoituslähteestä, ja siinä on mainittava, mikä on kyseisen henkilön intressi välimiesmenettelyssä. Lausuma on laadittava osapuolten valitsemilla kielillä 48 ja 49 kohdan mukaisesti.

46. Välimiespaneeli luettelee tuomiossaan kaikki vastaanottamansa lausumat, jotka ovat näiden sääntöjen mukaisia. Välimiespaneeli ei ole velvollinen käsittelemään tuomiossaan kyseisissä lausumissa esitettyjä väitteitä. Välimiespaneelin on ilmoitettava osapuolille kaikista tällaista lausumista, jotta ne voivat esittää huomautuksiaan.

Kiireelliset tapaukset

47. Sopimuksen 29.11 artiklassa tarkoitetuissa kiireellisissä tapauksissa välimiespaneeli, osapuolia kuultuaan, mukauttaa asianmukaisesti tässä työjärjestyksessä mainitut määräajat ja ilmoittaa osapuolille tällaisista mukautuksista.

Menettelyn, käännösten ja tulkkauksen työkieli

48. Osapuolet pyrkivät sopimaan yhteisestä työkielestä välimiespaneelimenettelyä varten 29.7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen aikana ja viimeistään 8 kohdassa tarkoitetussa kokouksessa.

49. Jos osapuolet eivät pääse sopimukseen yhteisestä työkielestä, kummankin osapuolen on järjestettävä ja kustannettava kirjallisten lausumiensa kääntäminen toisen osapuolen valitsemalle kielelle. Vastaajana oleva osapuoli järjestää suullisten lausumien tulkkauksen osapuolten valitsemille kielille.

50. Välitystuomiot laaditaan osapuolten valitsemalla kielellä tai valitsemilla kielillä.

51. Välitystuomioiden kääntämisestä osapuolten valitsemalle kielelle tai valitsemille kielille mahdollisesti aiheutuvat kustannukset jaetaan tasan osapuolten kesken.

52. Osapuolet voivat esittää huomautuksia tämän työjärjestyksen mukaisesti laadittujen asiakirjojen käännösten tarkkuudesta.

Määräaikojen laskeminen

53. Kaikki tässä luvussa ja tässä liitteessä vahvistetut määräajat, myös välimiespaneelille välitystuomion tiedoksiantoa varten asetetut määräajat, lasketaan kalenteripäivinä alkaen sitä toimea tai tosiseikkaa seuraavasta päivästä, johon ne viittaavat, jollei toisin täsmennetä.

54. Jos osapuoli 6 kohdan nojalla saa asiakirjan eri päivänä kuin toinen osapuoli, määräaika, jonka laskeminen perustuu kyseisen asiakirjan vastaanottamiseen, lasketaan sen päivämäärän perusteella, jona asiakirja saatiin viimeisenä.

Muut menettelyt

55. Tässä työjärjestyksessä mainitut määräajat on mukautettava välitystuomion antamisen erityisiin määräaikoihin 29.14 ja 29.15 artiklan mukaisissa menettelyissä.

56. Jos alkuperäinen välimiespaneeli tai jotkut sen jäsenistä eivät pysty kokoontumaan uudelleen 29.14 ja 29.15 artiklan mukaisia menettelyjä varten, sovelletaan 29.7 artiklan mukaista menettelyä. Tällöin tuomion tiedoksiannon määräaikaa pidennetään 20 päivällä.

LIITE 29-B

VÄLIMIESTEN JA SOVITTELIJOIDEN KÄYTÄNNESÄÄNNÖT

Määritelmät

1. Tässä luvussa ja näissä käytännesäännöissä

välimiehellä tarkoitetaan 29.7 artiklan mukaisesti perustetun välimiespaneelin jäsentä;

avustajalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka välimiehen toimeksiannon mukaisesti suorittaa tutkimuksia tai avustaa välimiestä;

ehdokkaalla tarkoitetaan henkilöä, jonka nimi on 29.8 artiklassa tarkoitetussa välimiesten luettelossa ja jonka valitsemista välimieheksi harkitaan 29.7 artiklan mukaisesti;

sovittelijalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä, joka panee toimeen sovittelun 29.5 artiklan mukaisesti;

menettelyllä tarkoitetaan välimiesmenettelyä, jollei toisin täsmennetä;

henkilöstöllä tarkoitetaan, välimiehen osalta, muita välimiehen ohjauksessa ja valvonnassa olevia luonnollisia henkilöitä kuin avustajia.

Ehdokkaiden ja välimiesten velvollisuudet

2. Jokaisen ehdokkaan ja välimiehen on vältettävä käyttäytymästä epäasianmukaisesti ja antamasta vaikutelmaa epäasianmukaisesta käyttäytymisestä, oltava riippumaton ja puolueeton, vältettävä välittömiä ja välillisiä eturistiriitoja sekä varmistettava käyttäytymisellään riitojenratkaisumenettelyn luotettavuuden ja puolueettomuuden säilyminen. Entisten välimiesten on noudatettava 16–19 kohdassa vahvistettuja velvoitteita.

Ilmoittamisvelvollisuudet

3. Ennen kuin ehdokkaan valinta välimieheksi voidaan vahvistaa tämän luvun mukaisesti, ehdokkaan on ilmoitettava kaikki intressit, suhteet tai seikat, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen riippumattomuuteensa tai puolueettomuuteensa taikka joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai menettelyn puolueellisuudesta. Tämän vuoksi ehdokkaan on kaikin kohtuullisesti toteutettavissa olevin toimin pyrittävä selvittämään kyseiset intressit, suhteet ja seikat.

4. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä ehdokkaiden on ilmoitettava seuraavat intressit, suhteet ja seikat:

1) ehdokkaan kaikki taloudelliset intressit:

a) menettelyn tai sen tuloksen osalta, ja

b) hallinnollisen menettelyn, kotimaisen tuomioistuinmenettelyn tai muun paneeli- tai komiteamenettelyn osalta, jossa käsitellään asioita, joista voidaan päättää siinä menettelyssä, johon ehdokasta harkitaan;

2) kaikki ehdokkaan työnantajan, yhteistyö- tai liikekumppanin tai perheenjäsenen taloudelliset intressit:

a) menettelyn tai sen tuloksen osalta, ja

b) hallinnollisen menettelyn, kotimaisen tuomioistuinmenettelyn tai muun paneeli- tai komiteamenettelyn osalta, jossa käsitellään asioita, joista voidaan päättää siinä menettelyssä, johon ehdokasta harkitaan;

3) kaikki aikaisemmat ja nykyiset taloudelliset suhteet, liikesuhteet, ammattisuhteet, perhesuhteet tai sosiaaliset suhteet menettelyssä mukana olevien asianomaisten osapuolten tai heidän neuvonantajiensa kanssa, taikka edellä mainitun kaltaiset suhteet, jotka liittyvät ehdokkaan työnantajaan, yhteistyö- tai liikekumppaniin tai perheenjäseneen; ja

4) julkinen vaikuttaminen tai oikeudellinen tai muu edustus, joka koskee menettelyssä riidan aiheena olevaa asiaa taikka samoja kysymyksiä.

5. Ehdokkaan tai välimiehen on ilmoitettava CETA-sekakomitealle osapuolten tarkasteltaviksi seikat, jotka koskevat näiden käytännesääntöjen todellisia tai mahdollisia rikkomuksia.

6. Välimiehen on nimeämisensä jälkeen jatkettava kaikkia kohtuullisia ponnistuksia 3 kohdassa tarkoitettujen intressien, suhteiden ja seikkojen selvittämiseksi ja niistä ilmoittamiseksi. Ilmoittamisvelvollisuus on jatkuva velvollisuus, joka edellyttää välimieheltä kaikkien menettelyn missä tahansa vaiheessa mahdollisesti esille tulevien intressien, suhteiden ja seikkojen ilmoittamista. Välimiehen on pikaisesti ilmoitettava tällaiset intressit, suhteet ja seikat CETA-komitealle kirjallisesti, jotta osapuolet voivat tarkastella niitä.

Välimiesten tehtävät

7. Valitun välimiehen on suoritettava välimiehen tehtävät täsmällisesti ja nopeasti koko menettelyn ajan oikeudenmukaisuutta ja huolellisuutta noudattaen.

8. Välimiehen on otettava huomioon ainoastaan sellaiset seikat, jotka tulevat esille menettelyssä ja jotka ovat välttämättömiä tuomiota varten, eikä hän saa siirtää tehtäväänsä kenellekään muulle.

9. Välimiehen on varmistettava kaikin soveltuvin keinoin, että hänen avustajansa ja henkilöstönsä ovat tietoisia 2–6 ja 17–19 kohdan säännöistä ja noudattavat niitä.

10. Välimiehellä ei saa olla menettelyä koskevia yksipuolisia yhteyksiä.

Välimiesten riippumattomuus ja puolueettomuus

11. Välimiehen on vältettävä antamasta vaikutelmaa puolueellisuudesta; hänen toimintaansa eivät saa vaikuttaa oman edun tavoittelu, ulkopuolinen painostus, poliittiset näkökohdat, julkiset vaatimukset ja lojaalius osapuolelle tai arvostelun pelko.

12. Välimies ei saa suoraan eikä välillisesti sitoutua mihinkään velvoitteeseen eikä hyväksyä mitään etua, joka voisi jollakin tavalla estää tai näyttää estävän hänen tehtäviensä asianmukaisen suorittamisen.

13. Välimies ei saa käyttää asemaansa välimiespaneelissa omien henkilökohtaisten etujensa ajamiseen, ja hänen on vältettävä toimia, jotka voivat antaa vaikutelman siitä, että muilla on erityisasema vaikuttaa häneen.

14. Välimies ei saa antaa talous-, liike-, ammatti- tai perhesuhteiden tai sosiaalisten suhteiden taikka niihin liittyvien velvollisuuksien vaikuttaa käytökseensä tai arvostelukykyynsä.

15. Välimiehen on vältettävä sellaisia suhteita tai taloudellisia intressejä, jotka todennäköisesti vaikuttavat hänen puolueettomuuteensa tai joiden voidaan kohtuudella olettaa luovan vaikutelman epäasianmukaisesta käyttäytymisestä tai puolueellisuudesta.

Entisten välimiesten velvollisuudet

16. Kaikkien entisten välimiesten on vältettävä toimia, jotka voivat luoda vaikutelman, että he olivat tehtäviään suorittaessaan puolueellisia tai hyötyivät välimiespaneelin päätöksestä tai tuomiosta.

Luottamuksellisuus

17. Välimies tai entinen välimies ei saa milloinkaan ilmaista tai käyttää menettelyä koskevia tai menettelyn aikana saatuja ei-julkisia tietoja muihin tarkoituksiin kuin menettelyä varten, eikä hän saa missään tapauksessa ilmaista tai käyttää edellä mainitun kaltaisia tietoja henkilökohtaisen hyödyn saamiseksi tai hyödyn saamiseksi muille taikka muiden etujen vahingoittamiseksi.

18. Välimies ei saa ilmaista välitystuomion sisältöä tai osia siitä ennen tuomion julkaisemista tämän luvun mukaisesti.

19. Välimies tai entinen välimies ei saa milloinkaan ilmaista välimiespaneelin päätösneuvottelujen sisältöä eikä kenenkään jäsenen mielipidettä.

Kulut

20. Kunkin välimiehen on pidettävä kirjaa ja annettava lopullinen tilitys menettelyyn käytetystä ajasta ja kuluistaan sekä avustajansa ajasta ja kuluista.

Sovittelijat

21. Näitä käytännesääntöjä sovelletaan soveltuvin osin myös sovittelijoihin.

LIITE 29-C

SOVITTELUN TYÖJÄRJESTYS

1 artikla

Tavoite

Viitaten 29.5 artiklaan tämän liitteen tavoitteena on helpottaa sovintoratkaisun löytymistä soveltamalla kattavaa ja nopeaa menettelyä sovittelijan avustuksella.

A JAKSO

Sovittelumenettely

2 artikla

Menettelyn aloittaminen

1. Osapuoli voi milloin tahansa pyytää, että osapuolet aloittavat sovittelumenettelyn. Pyyntö on esitettävä toiselle osapuolelle kirjallisena. Pyynnön on oltava niin yksityiskohtainen, että siitä käy selvästi ilmi pyynnön esittävän osapuolen havaitsemat ongelmat, ja siinä on

a) yksilöitävä kyseessä oleva toimenpide;

b) annettava selvitys väitetyistä kielteisistä vaikutuksista, joita pyynnön esittävä osapuoli uskoo toimenpiteellä olleen tai olevan osapuolten väliseen kauppaan tai sijoituksiin; ja

c) selostettava, miten nämä vaikutukset pyynnön esittävän osapuolen näkemyksen mukaan liittyvät kyseessä olevaan toimenpiteeseen.

2. Sovittelumenettely voidaan aloittaa vain sopimuspuolten yhteisellä sopimuksella. Kun osapuoli pyytää sovittelua 1 kohdan mukaisesti, toinen osapuoli harkitsee pyyntöä vilpittömästi ja esittää kirjallisen vastauksen kymmenen päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.

3 artikla

Sovittelijan valinta

1. Sovittelumenettelyn aluksi osapuolet sopivat sovittelijasta mahdollisuuksien mukaan 15 päivän kuluessa vastauksen saamisesta sovittelupyyntöön.

2. Sovittelija ei saa olla kummankaan osapuolen kansalainen, elleivät osapuolet toisin sovi.

3. Sovittelija auttaa puolueettomasti ja avoimesti osapuolia selventämään kyseessä olevaa toimenpidettä ja sen mahdollisia kauppavaikutuksia sekä pääsemään sovintoratkaisuun asiassa. Viitaten liitteessä 29-B olevaan 21 kohtaan välimiesten ja sovittelijoiden käytännesääntöjä sovelletaan sovittelijoihin. Liitteessä 29-A esitettyjen välimiehiä koskevien käytännesääntöjen 3–7 ja 48–54 kohtaa sovelletaan myös soveltuvien osin.

4 artikla

Sovittelun työjärjestys

1. Sovittelumenettelyä pyytänyt osapuoli esittää kymmenen päivän kuluessa sovittelijan nimittämisestä sovittelijalle ja toiselle osapuolelle kirjallisesti yksityiskohtaisen kuvauksen ongelmasta ja erityisesti kyseessä olevan toimenpiteen toiminnasta ja vaikutuksista kauppaan. Toinen osapuoli voi esittää kyseistä ongelman kuvausta koskevat kirjalliset huomautuksensa 20 päivän kuluessa kuvauksen toimittamisesta. Osapuolet voivat sisällyttää kuvaukseensa tai huomautuksiinsa kaikki tarpeellisiksi katsomansa tiedot.

2. Sovittelija voi päättää asianmukaisimmasta tavasta selventää kyseessä olevaa toimenpidettä ja sen mahdollisia kauppaan liittyviä vaikutuksia. Sovittelija voi esimerkiksi järjestää osapuolten välisiä kokouksia, kuulla osapuolia yhdessä tai erikseen, pyytää alan asiantuntijoilta ([1]) ja sidosryhmiltä apua tai kuulla niitä ja antaa osapuolille niiden mahdollisesti pyytämää lisätukea. Sovittelijan on kuitenkin kuultava osapuolia ennen avun pyytämistä alan asiantuntijoilta ja sidosryhmiltä ja ennen niiden kuulemista.

3. Sovittelija voi tarjota neuvoja ja ehdottaa osapuolille ratkaisua, jonka ne voivat hyväksyä tai hylätä, tai osapuolet voivat sopia erilaisesta ratkaisusta. Sovittelija ei saa kuitenkaan antaa neuvoja tai esittää näkemyksiä siitä, onko kyseessä oleva toimenpide tämän sopimuksen mukainen.

4. Menettely toteutetaan sen osapuolen alueella, jolle pyyntö osoitettiin, tai osapuolten yhteisestä sopimuksesta missä tahansa muualla tai millä tahansa muulla tavalla.

5. Osapuolet pyrkivät pääsemään sovintoratkaisuun 60 päivän kuluessa sovittelijan nimittämisestä. Ennen lopullista ratkaisua osapuolet voivat harkita väliaikaisten ratkaisujen mahdollisuutta, erityisesti jos toimenpiteet liittyvät pilaantuviin tavaroihin.

6. Ratkaisu voidaan hyväksyä CETA-sekakomitean päätöksellä. Sovintoratkaisut asetetaan julkisesti saataville. Yleisesti saataville asetettu versio ei saa kuitenkaan sisältää tietoja, jotka osapuoli on katsonut luottamuksellisiksi.

7. Osapuolten pyynnöstä sovittelija antaa osapuolille kirjallisesti raporttiluonnoksen, jossa on lyhyt tiivistelmä menettelyn kohteena olevasta toimenpiteestä, noudatetusta menettelystä ja menettelyn seurauksena mahdollisesti saavutetusta sovintoratkaisusta, myös mahdollisista tilapäisistä ratkaisuista. Sovittelijan on annettava osapuolille 15 päivää aikaa esittää huomautuksensa raporttiluonnoksesta. Osapuolten määräajassa antamia huomautuksia tarkasteltuaan sovittelija antaa lopullisen kirjallisen raportin osapuolille 15 päivän kuluessa. Tällaiseen tosiseikkoihin pohjautuvaan raporttiin ei saa sisältyä minkäänlaista sopimuksen tulkintaa.

8. Menettely päättyy

a) osapuolten sovintoratkaisuun ratkaisun hyväksymispäivänä;

b) sovittelijan osapuolia kuultuaan tekemällä kirjallisella ilmoituksella siitä, että sovittelua ei enää kannata jatkaa;

c) osapuolen kirjallisella ilmoituksella, jonka tämä tekee tarkasteltuaan sovittelumenettelyssä esitettyjä sovintoratkaisuja ja sovittelijan mahdollisesti antamia neuvoja ja ehdotuksia. Tällaista ilmoitusta ei voi antaa ennen kuin 4.5 artiklassa vahvistettu määräaika on päättynyt; tai

d) missä tahansa menettelyn vaiheessa osapuolten yhteisestä sopimuksesta.

B JAKSO

Täytäntöönpano

5 artikla

Sovintoratkaisun täytäntöönpano

1. Jos osapuolet ovat sopineet ratkaisusta, molempien osapuolten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sovintoratkaisun täytäntöön panemiseksi sovitussa aikataulussa.

2. Täytäntöön panevan osapuolen on ilmoitettava toiselle osapuolelle kirjallisesti kaikista sovintoratkaisun täytäntöön panemiseksi toteutetuista toimenpiteistä.

([1]) Osapuoli ei voi vastustaa asiantuntijan kuulemista tämän luvun tai WTO-sopimuksen mukaisessa riitojenratkaisumenettelyssä yksinomaan sillä perusteella, että asiantuntijaa on kuultu tämän kohdan mukaisesti.

C JAKSO

Yleiset määräykset

6 artikla

Luottamuksellisuus ja suhde riitojen ratkaisuun

1. Rajoittamatta 4.6 artiklan soveltamista kaikki menettelyn vaiheet, mukaan luettuina kaikki neuvot ja ehdotetut ratkaisut, ovat luottamuksellisia, jolleivät osapuolet toisin sovi. Osapuoli voi kuitenkin julkistaa sen, että sovittelu on käynnissä. Salassapitovelvollisuus ei koske tosiseikkoja, jotka ovat jo julkisia.

2. Sovittelumenettelyllä ei rajoiteta tässä sopimuksessa tai missä tahansa muussa sopimuksessa vahvistettujen riitojenratkaisua koskevien määräysten mukaisia osapuolten oikeuksia ja velvollisuuksia.

3. Neuvotteluja ei tarvitse käydä ennen sovittelumenettelyn aloittamista. Yleensä osapuoli kuitenkin käyttää hyväkseen tämän sopimuksen muita asianomaisia yhteistyötä tai neuvotteluja koskevia määräyksiä ennen sovittelumenettelyn aloittamista.

4. Osapuoli ei voi muiden tämän sopimuksen tai minkään muun sopimuksen mukaisten riitojenratkaisumenettelyjen yhteydessä käyttää tai esittää todisteena eikä välimiespaneeli saa ottaa huomioon

a) toisen osapuolen sovittelumenettelyn aikana esittämiä kantoja tai 4.2 artiklan nojalla kerättyjä tietoja;

b) sitä seikkaa, että toinen osapuoli on ilmoittanut olevansa valmis hyväksymään sovittelun kohteena olevaa toimenpidettä koskevan ratkaisun; tai

c) sovittelijan antamia neuvoja tai tekemiä ehdotuksia.

5. Sovittelija ei saa toimia tämän sopimuksen tai WTO-sopimuksen alaisessa riitojenratkaisumenettelyssä paneelin jäsenenä samassa asiassa, jossa hän on ollut sovittelijana.

7 artikla

Määräajat

Osapuolet voivat yhteisellä sopimuksella muuttaa mitä tahansa tässä liitteessä tarkoitettua määräaikaa.

8 artikla

Kulut

1. Kumpikin osapuoli maksaa sovittelumenettelyyn osallistumisesta aiheutuvat kulunsa.

2. Osapuolet jakavat yhdessä ja tasapuolisesti järjestelyistä aiheutuvat kulut, sovittelijan palkkio ja kulukorvaukset mukaan luettuina. Sovittelijan palkkio on liitteessä 29-A olevassa 8 kohdassa vahvistetun, välimiespaneelin puheenjohtajalle maksettavan palkkion mukainen.

9 artikla

Uudelleentarkastelu

Viiden vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta osapuolet neuvottelevat tarpeesta muuttaa tätä sovittelujärjestelmää siitä saatujen kokemusten perusteella ja ottaen huomioon mahdollisen vastaavan järjestelmän kehittämisen WTO:ssa.

LIITE 30-A

LUETTELO KANADAN JA EUROOPAN UNIONIN JÄSENVALTIOIDEN KAHDENVÄLISISTÄ SIJOITUSSOPIMUKSISTA

Kroatian tasavallan hallituksen ja Kanadan hallituksen välinen sopimus sijoitusten edistämisestä ja suojelusta, tehty Ottawassa 3 päivänä helmikuuta 1997.

Tšekin tasavallan ja Kanadan välinen sopimus sijoitusten edistämisestä ja suojelusta, tehty Prahassa 6 päivänä toukokuuta 2009.

Unkarin tasavallan hallituksen ja Kanadan hallituksen välinen sopimus sijoitusten edistämisestä ja vastavuoroisesta suojelusta, tehty Ottawassa 3 päivänä lokakuuta 1991.

Latvian tasavallan hallituksen ja Kanadan hallituksen välinen sopimus sijoitusten edistämisestä ja suojelusta, tehty Riiassa 5 päivänä toukokuuta 2009.

Kanadan hallituksen ja Maltan tasavallan hallituksen välinen noottienvaihto, joka muodostaa ulkomaisia sijoituksia koskevaan investointitakuuseen liittyvän sopimuksen, tehty Vallettassa 24 päivänä toukokuuta 1982.

Puolan tasavallan hallituksen ja Kanadan hallituksen välinen sopimus sijoitusten edistämisestä ja vastavuoroisesta suojelusta, tehty Varsovassa 6 päivänä huhtikuuta 1990.

Romanian hallituksen ja Kanadan hallituksen välinen sopimus sijoitusten edistämisestä ja vastavuoroisesta suojelusta, tehty Bukarestissa 8 päivänä toukokuuta 2009.

Slovakian tasavallan ja Kanadan välinen sopimus sijoitusten edistämisestä ja suojelusta, tehty Bratislavassa 20 päivänä heinäkuuta 2010.

LIITE 30-B

MUUTOKSET VUONNA 1989 TEHTYYN ALKOHOLIJUOMIA KOSKEVAAN SOPIMUKSEEN JA VUONNA 2003 TEHTYYN VIINEJÄ JA VÄKEVIÄ ALKOHOLIJUOMIA KOSKEVAAN SOPIMUKSEEN

A JAKSO

Lisätään vuonna 1989 tehdyn alkoholijuomia koskevan sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 2003 tehdyn viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskevan sopimuksen liitteellä VIII, 1 artiklaan seuraava määritelmä:

""toimivaltaisilla viranomaisilla" tarkoitetaan sopimuspuolen hallitusta, komissiota tai neuvostoa taikka muuta hallinnollista elintä, jolla on lain mukainen oikeus valvoa viinien ja tislattujen alkoholijuomien myyntiä."

B JAKSO

Korvataan vuonna 1989 tehdyn alkoholijuomia koskevan sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 2003 tehdyn viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskevan sopimuksen liitteellä VIII, 2 artiklan 2 kohdan b alakohta seuraavasti:

"b) vaatia, että Ontarion ja Brittiläisen Kolumbian yksityisissä viinikaupoissa, jotka sijaitsevat tuotantopaikan ulkopuolella, myydään ainoastaan Kanadan viinitehtaissa valmistettua viiniä. Näiden tuotantopaikan ulkopuolella sijaitsevien yksityisten viinikauppojen, joissa kyseisissä provinsseissa saa myydä ainoastaan Kanadan viinitehtaissa valmistettua viiniä, lukumäärä saa olla enintään 292 Ontariossa ja 60 Brittiläisessä Kolumbiassa."

C JAKSO

Korvataan vuonna 1989 tehdyn alkoholijuomia koskevan sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 2003 tehdyn viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskevan sopimuksen liitteellä VIII, 4 artikla seuraavasti:

"4 artikla

Kaupallinen kohtelu

1. Toimivaltaiset viranomaiset noudattavat toisen sopimuspuolen tuotteiden hankintaan, jakeluun ja vähittäismyyntiin liittyviä toimia toteuttaessaan GATT-sopimuksen valtion yrityksiä koskevan XVII artiklan määräyksiä erityisesti siten, että ne tekevät kaikki päätökset pelkästään kaupallisista näkökohdista ja antavat toisen sopimuspuolen yrityksille perinteisten kaupallisten käytäntöjen mukaisesti asianmukaisen mahdollisuuden kilpailla tällaisiin hankintoihin osallistumisesta.

2. Kumpikin sopimuspuoli toteuttaa kaikki mahdolliset toimenpiteet varmistaakseen, että yritys, jolle on myönnetty monopoli viinien ja väkevien alkoholijuomien kauppaan ja myyntiin sopimuspuolen alueella, ei käytä monopoliasemaansa ryhtyäkseen harjoittamaan, joko suoraan tai välillisesti, mukaan lukien tällaisten yritysten toimet emo- tai tytäryritystensä tai muiden samassa omistuksessa olevien yritysten kanssa, viinin ja väkevien alkoholijuomien myyntiä markkinoilla, jotka sijaitsevat sen alueen ulkopuolella, jolla yrityksellä on monopoliasema, niin että myynnin harjoittamisella on kilpailua tuntuvasti kyseisillä markkinoilla rajoittava kilpailunvastainen vaikutus."

D JAKSO

Korvataan vuonna 1989 tehdyn alkoholijuomia koskevan sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 2003 tehdyn viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskevan sopimuksen liitteellä VIII, 4 a artikla seuraavasti:

"4 a – Hinnoittelu

1. Sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset varmistavat, että korotukset, palvelukustannukset tai muut hinnoittelutoimenpiteet eivät ole syrjiviä, että niitä sovelletaan kaikkeen vähittäismyyntiin ja että ne ovat 2 artiklan mukaisia.

2. Palvelukustannusten eroa voidaan soveltaa toisen sopimuspuolen tuotteeseen ainoastaan, jos se ei ole suurempi kuin toisen sopimuspuolen tuotteen kaupan pitämiseen tavanomaisesti liittyvät lisäkustannukset, ottaen huomioon muun muassa jakelumenetelmistä ja -tiheydestä johtuvat lisäkustannukset.

3. Kumpikin sopimuspuoli varmistaa, ettei palvelukustannuksia sovelleta toisen sopimuspuolen tuotteeseen tuotteen arvon perusteella.

4. Palvelukustannusten ero on perusteltava niiden normaalien kirjanpitokäytäntöjen mukaisesti, joita riippumattomat tarkastajat soveltavat tehdessään toisen sopimuspuolen pyynnöstä tarkastuksen vuoden kuluessa viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskevan vuonna 2003 tehdyn sopimuksen voimaantulosta ja tämän jälkeen kyseisen sopimuspuolen pyynnöstä vähintään neljän vuoden välein. Tarkastustuloksista on ilmoitettava sopimuspuolille vuoden kuluessa tarkastuspyynnöstä.

5. Toimivaltaisten viranomaisten on saatettava palvelukustannusten eron vuoksi perittävät lisähinnat tarpeen mukaan ajan tasalle, jotta 4 a artiklan 2 kohdassa annettu sitoumus voidaan ottaa huomioon.

6. Toimivaltaisten viranomaisten on julkaistava palvelukustannusten eron vuoksi perittävät lisähinnat esimerkiksi virallisella verkkosivustollaan.

7. Toimivaltaisten viranomaisten on perustettava yhteyspiste vastaamaan toisesta sopimuspuolesta lähtöisin oleviin kysymyksiin ja huolenaiheisiin, jotka koskevat palvelukustannusten eron vuoksi perittäviä lisähintoja. Sopimuspuoli vastaa toisesta sopimuspuolesta lähtöisin olevaan pyyntöön kirjallisesti 60 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta."

E JAKSO

Muutetaan vuonna 1989 tehtyä alkoholijuomia koskevaa sopimusta, sellaisena kuin se on muutettuna vuonna 2003 tehdyn viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskevan sopimuksen liitteellä VIII, lisäämällä 4 b artikla seuraavasti:

"4 b artikla

Sekoittamisvaatimukset

Kumpikaan sopimuspuoli ei saa hyväksyä tai pitää voimassa toimenpiteitä, joissa edellytetään, että toisen sopimuspuolen alueelta pullotusta varten tuodut tislatut alkoholijuomat olisi sekoitettava tuojana olevan sopimuspuolen tislattujen alkoholijuomien kanssa."

F JAKSO

Muutetaan viinejä ja väkeviä alkoholijuomia koskeva vuonna 2003 tehty sopimus seuraavasti:

a) Korvataan 27 artiklan (Sekakomitea) 3 kohdan ensimmäinen luetelmakohta ilmaisulla "muutosten tekemisestä tämän sopimuksen liitteisiin sekakomitean päätöksellä".

b) Poistetaan VIII osasto (Riitojen ratkaiseminen).

c) Korvataan 8 artiklan (Vastaväitemenettely) 1 kohdan kaksi viimeistä virkettä seuraavasti: "Sopimuspuoli voi pyytää neuvotteluja Kanadan ja Euroopan unionin välisen laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen, jäljempänä "CETA-sopimus", 29.4 artiklassa (Neuvottelut) määrätyllä tavalla. Jos neuvotteluissa ei päästä ratkaisuun, sopimuspuoli voi ilmoittaa toiselle sopimuspuolelle kirjallisesti päätöksestään saattaa asia CETA-sopimuksen 29.6–20.10 artiklan mukaiseen välimiesmenettelyyn."

d) Korvataan 9 artiklan (Liitteen I muuttaminen) 2 kohdan johdantolause (chapeau) seuraavasti: "Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa määrätään, jos sopimuspuoli on aloittanut 8 artiklassa (Vastaväitemenettely) määrätyn vastaväitemenettelyn, sopimuspuolet toimivat neuvottelujen tulosten mukaisesti, jollei asiaa saateta CETA-sopimuksen 29.6–29.10 artiklan mukaiseen välimiesmenettelyyn, jolloin:"

e) Lisätään 9 artiklaan (Liitteen I muuttaminen) kolmas kohta seuraavasti: "3. Kun CETA-sopimuksen 29.6–29.10 artiklaa sovelletaan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn aikana, artikloja sovelletaan soveltuvin osin."

LIITE 30-C

VIINEJÄ JA VÄKEVIÄ ALKOHOLIJUOMIA KOSKEVA YHTEINEN JULISTUS

Osapuolet tunnustavat viinien ja väkevien alkoholijuomien osalta tästä sopimuksesta neuvoteltaessa tehdyn työn ja tapahtuneen edistymisen. Näin päästiin yhteisesti sovittuihin ratkaisuihin useissa hyvin tärkeissä kysymyksissä.

Osapuolet sopivat keskustelevansa asianmukaisten mekanismien välityksellä viivästyksettä ja löytääkseen yhteisesti sovitut ratkaisut viineihin ja väkeviin alkoholijuomiin mahdollisesti liittyviin muihin huolenaiheisiin ja erityisesti Euroopan unionin toiveeseen siitä, että poistettaisiin niiden provinsiaalisten korotusten ero, joita sovelletaan kotimaisiin viineihin ja Kanadassa pullotettuihin viineihin yksityisissä viinikaupoissa.

Osapuolet sopivat tarkastelevansa uudelleen tämän sopimuksen voimaantulon jälkeisen viidennen vuoden lopussa edistymistä edellisessä kohdassa tarkoitetun eron poistamisessa sen perusteella, miten koko toimiala on kehittynyt, mukaan lukien sen vaikutukset, että kolmansille maille on mahdollisesti myönnetty suotuisampi kohtelu muissa kauppaneuvotteluissa, joihin Kanada osallistuu.

LIITE 30-D

OSAPUOLTEN YHTEINEN JULISTUS MAISTA, JOTKA OVAT PERUSTANEET TULLILIITON EUROOPAN UNIONIN KANSSA

1. Euroopan unioni muistuttaa tulliliiton Euroopan unionin kanssa perustaneiden valtioiden velvoitteesta yhdenmukaistaa kauppajärjestelmänsä Euroopan unionin kauppajärjestelmän kanssa ja tiettyjen valtioiden velvoitteesta tehdä etuuskohtelusopimus niiden maiden kanssa, jotka ovat tehneet etuuskohtelusopimuksen Euroopan unionin kanssa.

2. Tässä yhteydessä Kanada pyrkii aloittamaan neuvottelut sellaisten maiden kanssa,

   a) jotka ovat perustaneet tulliliiton Euroopan unionin kanssa ja

   b) joiden tavaroihin ei sovelleta tämän sopimuksen mukaisia tariffimyönnytyksiä,

   tehdäkseen kattavan kahdenvälisen sopimuksen, jolla perustetaan vapaakauppa-alue WTO-sopimuksen asianomaisten, tavaroita ja kauppaa koskevien määräysten mukaisesti, edellyttäen että kyseiset maat suostuvat neuvottelemaan kunnianhimoisen ja kattavan sopimuksen, joka on verrattavissa laajuudeltaan ja tavoitteiltaan tähän sopimukseen. Kanada aloittaa neuvottelut mahdollisimman pian, jotta tällainen sopimus tulisi voimaan mahdollisimman pian tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen.

Alkuperäsääntöjä ja alkuperämenettelyjä koskeva pöytäkirja

A JAKSO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 artikla

Määritelmät

Tässä pöytäkirjassa tarkoitetaan

vesiviljelyllä vesieliöiden, kuten kalojen, nilviäisten, äyriäisten ja muiden vesiselkärangattomien sekä vesikasvien, viljelyä siemenkannasta kuten munista, kalanpoikasista ja toukista osallistumalla kasvatus- tai kasvuprosesseihin tuotannon lisäämiseksi tehtävillä toimilla, kuten säännöllisellä kannan täydentämisellä, ruokinnalla tai petoeläimiltä suojelulla;

luokituksella tuotteen luokitusta harmonoidun järjestelmän (HS) tiettyyn nimikkeeseen tai alanimikkeeseen;

tulliviranomaisella mitä tahansa valtion viranomaista, joka on osapuolen lainsäädännön mukaisesti vastuussa tullilainsäädännön hallinnosta ja soveltamista, tai EU:n osalta, kun siitä määrätään, Euroopan komission toimivaltaisia yksikköjä;

tullausarvolla tullausarvoa koskevan sopimuksen mukaisesti määritettyä arvoa;

alkuperän määrittämisellä sen määrittämistä, täyttääkö tuote alkuperätuotteen edellytykset tämän pöytäkirjan mukaisesti;

viejällä osapuolen alueella sijaitsevaa viejää;

identtisillä alkuperätuotteilla tuotteita, jotka ovat kaikissa suhteissa samanlaisia, myös fyysisiltä ominaisuuksiltaan, laadultaan ja maineeltaan, riippumatta pienistä ulkoisista eroista, jotka eivät ole merkityksellisiä kyseisten tuotteiden alkuperän määrittämiseksi tämän pöytäkirjan mukaisesti;

tuojalla osapuolen alueella sijaitsevaa tuojaa;

aineksella kaikkia aineosia, komponentteja, osia tai tuotteita, joita käytetään toisen tuotteen tuotannossa;

ei-alkuperäaineksen nettopainolla tuotteen tuotannossa käytetyn aineksen painoa ilman pakkausta;

tuotteen nettopainolla tuotteen painoa ilman pakkausta. Lisäksi jos tuotantoon sisältyy kuumennus tai kuivatus, tuotteen nettopaino voi olla kaikkien tuotannossa käytettyjen ainesten nettopaino, lukuun ottamatta tuotteen tuotannon aikana lisättyä nimikkeen 22.01 vettä;

tuottajalla henkilöä, joka harjoittaa kaikenlaista valmistusta tai käsittelyä, myös toimia kuten viljely, kaivostoiminta, kotieläintalous, sadonkorjuu, kalastus, ansapyynti, metsästys, valmistus, kokoonpano tai tuotteen purkaminen;

tuotteella tuotannon tulosta, vaikka se olisi tarkoitettu käytettäväksi aineksena toisen tuotteen tuotannossa;

tuotannolla kaikenlaista valmistusta tai käsittelyä, myös toimia kuten viljely, kaivostoiminta, kotieläintalous, sadonkorjuu, kalastus, ansapyynti, metsästys, valmistus, kokoonpano tai tuotteen purkaminen;

tuotteen kauppa-arvolla tai noudettuna-hinnalla tarkoitetaan tuotteesta tuottajalle maksettua tai maksettavaa hintaa siinä paikassa, jossa viimeinen tuotantotoimi suoritettiin, ja sen on sisällettävä kaikkien ainesten arvo. Jos maksettua tai maksettavaa hintaa ei ole tai jos se ei sisällä kaikkien ainesten arvoa, tuotteen kauppa-arvoon tai noudettuna-hintaan

a) on sisällyttävä tuotteen tuottamiseen käytettyjen kaikkien ainesten arvo ja tuotannon kustannukset laskettuina yleisesti hyväksyttyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaisesti; ja

b) voi sisältyä määriä, jotka vastaavat yleiskustannuksia ja tuottajan voittoa ja jotka voidaan järkevästi kohdistaa tuotteeseen.

Mukaan ei lueta kansallisia veroja, jotka palautetaan tai voidaan palauttaa, kun tuotettu tuote viedään. Jos tuotteen kauppa-arvo tai noudettuna-hinta sisältää tuotteen tuotantopaikasta lähdön jälkeisiä kustannuksia, kuten kuljetus, lastaus, purku, käsittely tai vakuutus, kyseisiä kustannuksia ei lasketa mukaan; ja

ei-alkuperäainesten arvolla tullausarvoa koskevan sopimuksen mukaisesti määritettyä aineksen tulliarvoa sinä hetkenä kun se tuodaan osapuolen alueelle. Ei-alkuperäainesten arvon on sisällettävä kaikki kustannukset, jotka aiheutuvat aineksen kuljettamisesta tuontipaikalle, kuten kuljetus, lastaus, purku, käsittely tai vakuutus. Jos tullausarvoa ei tiedetä tai voida todeta, ei-alkuperäainesten arvo on ensimmäinen todettavissa oleva aineksista maksettu hinta Euroopan unionissa tai Kanadassa.

B JAKSO

ALKUPERÄSÄÄNNÖT

2 artikla

Yleiset vaatimukset

1. Tässä sopimuksessa tuote on sen osapuolen alkuperätuote, jossa viimeinen tuotantotoimi suoritettiin, jos osapuolen alueella tai kummankin osapuolen alueella 3 artiklan mukaisesti, tuote

a) on kokonaan tuotettu 4 artiklassa tarkoitetulla tavalla;

b) on tuotettu yksinomaan alkuperäaineksista; tai

c) on riittävästi valmistettu 5 artiklassa tarkoitetulla tavalla.

2. Jollei 3 artiklan 8 ja 9 kohdasta muuta johdu, tässä pöytäkirjassa vahvistettujen alkuperäaseman saamisen edellytysten on täytyttävä keskeytyksettä yhden tai kummankin osapuolen alueella.

3 artikla

Alkuperäkumulaatio

1. Osapuolesta peräisin olevan tuotteen katsotaan olevan toisen osapuolen alkuperätuote, kun sitä käytetään aineksena jonkin tuotteen tuotannossa kyseisessä toisessa osapuolessa.

2. Määritettäessä tuotteen alkuperäasemaa viejä voi ottaa huomioon ei-alkuperäainekselle toisessa osapuolessa suoritetut tuotantotoimet.

3. Edellä olevaa 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta, jos tuotteelle suoritetut tuotantotoimet eivät ylitä 7 artiklassa tarkoitettuja toimia ja tämän tuotannon kohteena on todistettavasti kiertää osapuolten finanssi- tai verolainsäädäntöä.

4. Jos viejä on laatinut alkuperäilmoituksen 2 kohdassa tarkoitetuille tuotteille, viejällä on oltava hallussaan täytetty ja allekirjoitettu tuotannossa käytettyjen ei-alkuperäainesten tavarantoimittajalta saatu tavarantoimittajan ilmoitus.

5. Tavaranoimittajan ilmoitus voi olla liitteessä 3 vahvistettu ilmoitus tai vastaava asiakirja, joka sisältää samat tiedot, joissa ei-alkuperäainekset kuvataan riittävän yksityiskohtaisesti niiden tunnistamiseksi.

6. Jos 4 kohdassa tarkoitettu tavarantoimittajan ilmoitus on sähköisessä muodossa, sitä ei tarvitse allekirjoittaa edellyttäen, että tavarantoimittaja voidaan tunnistaa tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla siinä osapuolessa, jossa tavarantoimittajan ilmoitus laadittiin.

7. Tavarantoimittajan ilmoitus koskee vain yhtä laskua tai useita laskuja samalle ainekselle, joka on toimitettu enintään 12 kuukauden mittaisen ajanjakson aikana tavarantoimittajan ilmoituksessa vahvistetusta päivästä laskettuna.

8. Jollei 9 kohdasta muuta johdu, jos kummallakin osapuolella on vapaakauppasopimus saman kolmannen maan kanssa, kyseisen kolmannen maan alkuperäaines voidaan WTO:n sopimuksen mukaisesti ottaa huomioon määritettäessä, onko tuote tämän sopimuksen mukainen alkuperätuote.

9. Kumpikin osapuoli soveltaa 8 kohtaa ainoastaan, jos vastaavat määräykset ovat voimassa kummankin osapuolen ja kolmannen maan välillä ja osapuolet ovat sopineet sovellettavista ehdoista.

10. Sen estämättä, mitä 9 kohdassa määrätään, jos kummallakin osapuolella on vapaakauppasopimus Yhdysvaltojen kanssa ja osapuolet ovat sopineet sovellettavista ehdoista, kummankin osapuolen on sovellettava 8 kohtaa määritettäessä, onko 2 tai 11 ryhmän, nimikkeen 16.01–16.03, 19 ryhmän, nimikkeen 20.02 tai 20.03 tai alanimikkeen 3505.10 tuote alkuperätuote tämän sopimuksen nojalla.

4 artikla

Kokonaan tuotetut tuotteet

1. Seuraavia tuotteita pidetään osapuolessa kokonaan tuotettuina:

a) osapuolesta louhitut tai otetut mineraalit ja muut elottomat luonnonvarat;

b) siellä korjatut tai kerätyt vihannekset, kasvit ja kasvituotteet;

c) siellä syntyneet ja kasvatetut elävät eläimet;

d) siellä pidetyistä elävistä eläimistä saadut tuotteet;

e) siellä syntyneistä ja kasvatetuista teurastetuista eläimistä saadut tuotteet;

f) siellä metsästämällä, ansastamalla tai kalastamalla saadut tuotteet, mutta ei osapuolen aluemeren ulkorajojen ulkopuolella;

g) siellä kasvatetut vesiviljelytuotteet;

h) aluemeren ulkorajojen ulkopuolella aluksesta pyydetyt kalat, äyriäiset ja muut merieläimet;

i) tehdasaluksilla ainoastaan h alakohdassa tarkoitetuista tuotteista valmistetut tuotteet;

j) mineraalit ja muut elottomat luonnonvarat, jotka on otettu tai louhittu seuraaviin kuuluvasta merenpohjasta tai merenpohjan alaisista kerrostumista:

   i) Kanadan tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden yksinomainen talousvyöhyke, kuten kansallisessa lainsäädännössä on määritelty, yhdenmukaisesti Montego Bayssa 10 päivänä joulukuuta 1982 tehdyn *Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksen*, jäljempänä 'UNCLOS', V osan kanssa;

   ii) Kanadan tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden mannerjalusta, kuten kansallisessa lainsäädännössä on määritelty, yhdenmukaisesti UNCLOS:in VI osan kanssa; tai

   iii) UNCLOS:in 1 artiklan 1 kohdassa määritelty alue,

   osapuolen tai osapuolen henkilön toimesta, edellyttäen, että kyseisellä osapuolella tai osapuolen henkilöllä on oikeudet hyödyntää kyseistä merenpohjaa tai merenpohjan alaisia kerrostumia;

k) siellä kerätyistä käytetyistä tuotteista talteenotetut raaka-aineet edellyttäen, että kyseiset tuotteet soveltuvat ainoastaan tällaiseen talteenottoon;

l) siellä kerätyistä käytetyistä tuotteista talteenotetut komponentit edellyttäen, että kyseiset tuotteet soveltuvat ainoastaan tällaiseen talteenottoon, kun komponentti on

   i) sisällytetty toiseen tuotteeseen; tai

   ii) jatkokäsitelty tuotteeksi, jonka suorituskyky ja elinkaari ovat vastaavat tai samankaltaiset kuin uudella samantyyppisellä tuotteella;

m) missä tahansa tuotantovaiheessa olevat tuotteet, jotka on tuotettu siellä pelkästään a–j alakohdassa täsmennetyistä tuotteista.

2. Sovellettaessa 1 kohdan h ja i alakohtaa alukseen tai tehdasalukseen sovelletaan seuraavia edellytyksiä:

a) aluksen tai tehdasaluksen on oltava

i) rekisteröity Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Kanadassa; tai

ii) merkitty luetteloon Kanadassa, jos alus

A) on välittömästi ennen luetteloon merkitsemistä Kanadassa oikeutettu purjehtimaan Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion lipun alla ja sen on toimittava kyseisen lipun alla; ja

B) täyttää 2 kohdan b alakohdan i alakohdan tai 2 kohdan b alakohdan ii alakohdan edellytykset;

iii) oikeutettu purjehtimaan Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion lipun alla ja sen on toimittava kyseisen lipun alla; ja

b) Euroopan unionin osalta aluksen tai tehdasaluksen on oltava

i) vähintään 50-prosenttisesti Euroopan unionin jonkin jäsenvaltion kansalaisten omistama; tai

ii) sellaisten yritysten omistama, joiden kotipaikka tai päätoimipaikka on jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa ja jotka ovat vähintään 50-prosenttisesti Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan unionin jäsenvaltion julkisten elinten tai kansalaisten omistamia; tai

c) Kanadan osalta aluksen tai tehdasaluksen on pyydettävä kaloja, äyriäisiä tai muita merieläimiä Kanadan kalastusluvan mukaisin valtuuksin. Kanadassa kalastuslupiin kuuluvat Kanadan kaupalliset kalastusluvat ja alkuperäisväestön organisaatioille myönnettävät Kanadan alkuperäisväestön kalastusluvat. Kanadan kalastusluvan haltijan on oltava

i) Kanadan kansalainen;

ii) yritys, joka on enintään 49 -prosenttisesti ulkomaisessa omistuksessa ja joka on kaupallisesti läsnä Kanadassa;

iii) kalastusalus, jonka omistaa i tai ii alakohdassa tarkoitettu henkilö ja joka on rekisteröity Kanadassa, oikeutettu purjehtimaan Kanadan lipun alla ja jonka on toimittava kyseisen lipun alla; tai

iv) Kanadan alueella sijaitseva alkuperäisväestön organisaatio. Kanadan alkuperäisväestön kalastusluvan mukaisin valtuuksin kalastavan henkilön on oltava Kanadan kansalainen.

5 artikla

Riittävä valmistus

1. Sovellettaessa 2 artiklaa tuotteita, jotka eivät ole kokonaan tuotettuja, pidetään riittävästi valmistettuina, jos liitteessä 5 vahvistetut ehdot täyttyvät.

2. Jos ei-alkuperäaines on riittävästi valmistettu, tuloksena olevan tuotteen katsotaan olevan alkuperätuote eikä sen sisältämiä ei-alkuperäaineksia oteta huomioon, kun kyseistä tuotetta käytetään myöhemmin toisen tuotteen tuotannossa.

6 artikla

Toleranssi

1. Sen estämättä, mitä 5 artiklan 1 kohdassa määrätään, ja jollei 3 kohdasta muuta johdu, jos tuotteen valmistuksessa käytetyt ei-alkuperäainekset eivät täytä liitteessä 5 vahvistettuja ehtoja, tuotteen katsotaan olevan alkuperätuote edellyttäen, että

a) kyseisten ei-alkuperäainesten kokonaisarvo on enintään 10 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta;

b) mitään niistä prosenttimääristä, jotka liitteessä 5 annetaan ei-alkuperäainesten enimmäisarvoksi tai -painoksi, ei ylitetä tätä kohtaa sovellettaessa; ja

c) tuote täyttää tämän pöytäkirjan kaikki muut sovellettavat vaatimukset.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta tuotteisiin, jotka on tuotettu kokonaan osapuolessa 4 artiklassa tarkoitetulla tavalla. Jos liitteessä 5 täsmennetyssä alkuperäsäännössä edellytetään, että tuotteen valmistuksessa käytettyjen ainesten on oltava kokonaan tuotettuja, 1 kohdassa vahvistettua toleranssia sovelletaan näiden ainesten yhteismäärään.

3. Harmonoidun järjestelmän 50–63 ryhmään kuuluvia tekstiili- ja vaatetusteollisuuden tuotteita koskeva toleranssi määritetään liitteen 1 mukaisesti.

4. Edellä olevaan 1–3 kohtaan sovelletaan 8 artiklan c alakohtaa.

7 artikla

Riittämätön valmistus

1. Rajoittamatta 2 kohdan soveltamista seuraavat toimet ovat riittämättömiä antamaan tuotteelle alkuperäaseman riippumatta siitä, täyttyvätkö 5 tai 6 artiklan vaatimukset:

a) toimet, joiden tarkoituksena on yksinomaan tuotteiden kunnon säilyttäminen varastoinnin ja kuljetuksen aikana ([1]);

b) pakkausten jakaminen tai yhdistäminen;

c) pesu, puhdistus tai toimet, joilla tuotteesta poistetaan pölyä, oksidia, öljyä, maalia tai muuta peiteaineita;

d) harmonoidun järjestelmän 50–63 ryhmän tekstiilien tai tekstiilitavaroiden silitys tai prässäys;

e) yksinkertainen maalaus tai kiillotus;

f) 10 ryhmän viljojen tai riisin esikuorinta, hiominen osittain tai kokonaan, kiillotus tai lasitus, joka ei aiheuta ryhmän muuttumista;

g) nimikkeen 17.01 tai 17.02 sokerin värjäys tai maustaminen; nimikkeen 17.01 sokeripalojen muodostus; nimikkeen 17.01 kidesokerin hienontaminen osittain tai kokonaan;

h) 7 ryhmän kasvisten, 8 ryhmän hedelmien, nimikkeen 08.01 tai 08.02 pähkinöiden tai nimikkeen 12.02 maapähkinöiden kuoriminen ja kivien poisto, jos kyseiset vihannekset, hedelmät, pähkinät ja maapähkinät luokitellaan edelleen samaan ryhmään;

i) teroitus, yksinkertainen hiominen tai yksinkertainen leikkaaminen;

j) yksinkertainen seulonta, lajittelu, luokittelu, ryhmittely tai yhteensovitus;

k) yksinkertaiset pakkaustoimet, kuten pullotus, tölkitys, pussitus, koteloihin tai rasioihin pakkaaminen taikka kartongille tai levyille kiinnittäminen;

l) merkkien, nimilappujen, logojen ja muiden vastaavanlaisten tunnusten kiinnittäminen tai painaminen tuotteisiin tai niiden pakkauksiin;

m) nimikkeen 17.01 tai 17.02 sokerin sekoittaminen minkä tahansa aineksen kanssa;

n) erilaistenkin ainesten yksinkertainen sekoittaminen; yksinkertainen sekoittaminen ei sisällä tointa, joka aiheuttaa liitteessä 5 olevan 28 tai 29 ryhmän huomautuksissa määritellyn kemiallisen reaktion;

o) tavaroiden osien yksinkertainen yhdistäminen harmonoidun järjestelmän 61, 62 tai 82–97 ryhmän kokonaiseksi tavaraksi tai 61, 62 tai 82–97 ryhmän kokonaisten tavaroiden purkaminen osiin;

p) kahden tai useamman a–o alakohdassa täsmennetyn toimen toteuttaminen yhdessä; ja

q) eläinten teurastus.

2. Kaikki Euroopan unionissa ja Kanadassa tuotteelle suoritettu valmistus otetaan 3 artiklan mukaisesti huomioon sen määrittämiseksi, onko kyseisen tuotteen valmistus riittävä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

([1]) Säilyttämistoimia, kuten jäähdytys, jäädytys tai tuuletus, pidetään riittämättöminä a alakohdassa tarkoitetulla tavalla, kun taas toimia, kuten säilöminen, kuivatus tai savustus, joiden tarkoituksena on antaa tuotteelle erityisiä tai erilaisia ominaisuuksia, ei pidetä riittämättöminä.

3. Sovellettaessa 1 kohtaa tointa on pidettävä yksinkertaisena silloin, kun toimien suorittamiseen ei tarvita erityistaitoja eikä toimia varten nimenomaisesti tuotettuja tai asennettuja koneita, laitteita, tai työkaluja tai kun kyseiset taidot, koneet, laitteet tai työkalut eivät myötävaikuta tuotteen olennaisiin ominaispiirteisiin tai ominaisuuksiin.

8 artikla

Luokitusyksikkö

Tässä pöytäkirjassa:

a) tietyn tuotteen tai aineksen tariffiluokitus määritetään harmonoidun järjestelmän mukaisesti;

b) kun tavara- tai komponenttiryhmästä tai -yhdistelmästä koostuva tuote luokitellaan harmonoidun järjestelmän sääntöjen mukaisesti yhteen ainoaan nimikkeeseen tai alanimikkeeseen, tämä kokonaisuus muodostaa kyseisen tietyn tuotteen; ja

c) kun lähetys koostuu useasta samanlaisesta tuotteesta, jotka luokitellaan harmonoidun järjestelmän samaan nimikkeeseen tai alanimikkeeseen, kutakin tuotetta on tarkasteltava erikseen.

9 artikla

Pakkaukset ja pakkausmateriaalit ja säiliöt

1. Jos harmonoidun järjestelmän yleisen tulkintasäännön 5 mukaan pakkausta pidetään tuotteeseen kuuluvana luokiteltaessa, se otetaan huomioon määritettäessä, täyttäväkö kaikki tuotteen tuotannossa käytetyt ei-alkuperäainekset liitteessä 5 vahvistetut vaatimukset.

2. Pakkauksia ja säiliöitä, joihin tuote on pakattu kuljetusta varten, ei oteta huomioon määritettäessä kyseisen tuotteen alkuperää.

10 artikla

Keskenään korvattavissa olevien ainesten tai tuotteiden kirjanpidollinen erottelu

1. a) Jos tuotteen tuotannossa käytetään keskenään korvattavissa olevia alkuperä- ja ei-alkuperäaineksia, keskenään korvattavissa olevien ainesten alkuperän määrittämistä ei tarvitse tehdä minkään tietyn korvattavissa olevan aineksen fyysisen erottamisen ja tunnistamisen kautta, vaan se voidaan määrittää varastonhallintajärjestelmän perusteella; tai

b) jos harmonoidun järjestelmän 10, 15, 27, 28 tai 29 ryhmän, nimikkeiden 32.01–32.07 tai nimikkeiden 39.01–39.14 keskenään korvattavissa olevia alkuperä- ja ei-alkuperätuotteita on fyysisesti yhdistetty tai sekoitettu osapuolen varastossa ennen toiseen osapuoleen vientiä, keskenään korvattavissa olevien tuotteiden alkuperän määrittämistä ei tarvitse tehdä minkään tietyn korvattavissa olevan tuotteen fyysisen erottamisen ja tunnistamisen kautta, vaan se voidaan määrittää varastonhallintajärjestelmän perusteella.

2. Varastonhallintajärjestelmän on

a) taattava, että alkuperäaseman saaneiden tuotteiden lukumäärä on aina enintään sama kuin jos keskenään korvattavissa olevat ainekset tai keskenään korvattavissa olevat tuotteet olisivat olleet fyysisesti erillään;

b) ilmaistava alkuperä- ja ei-alkuperäainesten tai -tuotteiden määrät, mukaan lukien päivämäärät, jolloin nämä ainekset tai tuotteet sijoitettiin varastoon ja, jos sitä edellytetään sovellettavassa alkuperäsäännössä, kyseisten ainesten tai tuotteiden arvo;

c) ilmaistava niiden keskenään korvattavissa olevia aineksia käyttäen tuotettujen tuotteiden määrä tai keskenään korvattavissa olevien tuotteiden määrä, joka toimitetaan asiakkaille, jotka tarvitsevat selvityksen alkuperästä osapuolessa saadakseen etuuskohtelun tämän sopimuksen mukaisesti, sekä asiakkaille, jotka eivät tarvitse tällaista selvitystä; ja

d) ilmaistava, oliko alkuperätuotteiden varastoa saatavilla riittävä määrä alkuperäasemaa koskevan ilmoituksen antamiseksi.

3. Osapuoli voi edellyttää, että sen alueella oleva viejä tai tuottaja, joka haluaa käyttää varastonhallintajärjestelmää tämän artiklan mukaisesti, hankkii kyseiseltä osapuolelta etukäteisluvan kyseisen järjestelmän käyttämiseksi. Osapuoli voi peruuttaa luvan käyttää varastonhallintajärjestelmää, jos viejä tai tuottaja käyttää sitä sääntöjenvastaisesti.

4. Edellä 1 kohtaa sovellettaessa 'keskenään korvattavissa olevilla aineksilla' tai 'keskenään korvattavissa olevilla tuotteilla' tarkoitetaan saman lajin ja saman kauppalaadun aineksia tai tuotteita, joiden tekniset ja fyysiset ominaisuudet ovat samat ja joita ei voida erottaa toisistaan niiden alkuperän määrittämiseksi.

11 artikla

Tarvikkeet, varaosat ja työkalut

Tarvikkeet, varaosat ja työkalut, jotka toimitetaan yhdessä tuotteen kanssa ja jotka ovat osa sen vakiotarvikkeita, -varaosia ja -työkaluja ja joita ei laskuteta erikseen ja joiden määrät ja arvo ovat tuotteelle tavanomaisia, on

a) otettava huomioon laskettaessa asianomaisten ei-alkuperäainesten arvoa, kun tuotteeseen sovellettava liitteen 5 alkuperäsääntö sisältää prosenttimäärän ei-alkuperäainesten enimmäisarvolle; ja

b) jätettävä ottamatta huomioon määritettäessä, muuttuuko kaikkien tuotteen tuotannossa käytettyjen ei-alkuperäainesten tariffiluokitus tai muu liitteessä 5 vahvistettu vaatimus.

12 artikla

Sarjat

1. Jollei liitteestä 5 muuta johdu, harmonoidun järjestelmän 3 yleisessä tulkintasäännössä tarkoitettu sarja on alkuperätuote edellyttäen, että

a) kaikki sarjan komponenttituotteet ovat alkuperätuotteita; tai

b) kun sarja sisältää ei-alkuperätuotteita olevia komponenttituotteita, vähintään yksi komponenttituotteista tai sarjan kaikki pakkausmateriaalit ja säiliöt ovat alkuperätuotteita; ja

   i) järjestelmän 1–24 ryhmän ei-alkuperätuotteita olevien komponenttituotteiden arvo on enintään 15 prosenttia sarjan kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta;

   ii) harmonoidun järjestelmän 25–97 ryhmän ei-alkuperätuotteita olevien komponenttituotteiden arvo on enintään 25 prosenttia sarjan kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta; ja

   iii) sarjan kaikkien ei-alkuperätuotteita olevien komponenttituotteiden arvo on enintään 25 prosenttia sarjan kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

2. Ei-alkuperätuotteita olevien komponenttituotteiden arvo on laskettu samalla tavalla kuin ei-alkuperäainesten arvo.

3. Sarjan kauppa-arvo tai noudettuna-hinta on laskettava samalla tavalla kuin tuotteen kauppa-arvo tai noudettuna-hinta.

13 artikla

Neutraalit tekijät

Määritettäessä, onko tuote alkuperätuote, ei ole tarpeen määrittää seuraavien tuotteen tuotannossa mahdollisesti käytettyjen tuotteiden alkuperää:

a) energia ja polttoaineet;

b) laitokset ja laitteistot;

c) koneet ja työkalut; tai

d) ainekset, jotka eivät sisälly ja joiden ei ole tarkoitus sisältyä tuotteen lopulliseen koostumukseen.

14 artikla

Kuljetus kolmannen maan kautta

1. Tuotteen, jonka tuotanto täyttää 2 artiklan vaatimukset, katsotaan olevan alkuperätuote ainoastaan, jos kyseisen tuotannon jälkeen

a) tuotteelle ei suoriteta osapuolten alueiden ulkopuolella muuta valmistusta tai muita toimia kuin purkaminen, uudelleenlastaus tai muu toimi, joka on tarpeen tuotteen kunnon säilyttämiseksi ja tuotteen kuljettamiseksi osapuolen alueelle; ja

b) pysyy tullivalvonnassa, kun se on osapuolten alueiden ulkopuolella.

2. Tuotteet tai lähetykset voidaan varastoida tai lähetykset toimittaa osalähetyksinä, jos tämä tehdään viejän tai jonkin myöhemmän tuotteiden haltijan vastuulla ja tuotteet pysyvät tullivalvonnassa kauttakulkumaassa tai -maissa.

15 artikla

Alkuperätuotteiden palauttaminen

Jos osapuolesta kolmanteen maahan viety alkuperätuote palautetaan, sitä on pidettävä ei-alkuperätuotteena, jollei tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla voida osoittaa, että

a) palautettu tuote on sama kuin viety tuote; ja

b) palautetulle tuotteelle ei ole tehty muuta tointa kuin sen kunnon säilyttämiseksi tehdyt toimet.

16 artikla

Sokeri

1. Jos alkuperäsäännössä edellytetään, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino ei ylitä tiettyä kynnysarvoa, tuote täyttää tämän edellytyksen, jos kaikkien tuotteen tai tuotannossa käytettyjen ainesten sisältämien monosakkaridien ja disakkaridien kokonaisnettopaino ei ylitä kyseistä kynnysarvoa.

2. Tuote täyttää myös 1 kohdan edellytyksen, jos kynnysarvo ei ylity nimikkeeseen 17.01 tai alanimikkeisiin 1702.30–1702.60 tai 1702.90 luokitellun ei-alkuperäsokerin osalta, lukuun ottamatta maltodekstriiniä, kemiallisesti puhdasta maltoosia tai nimikkeen 17.02 selityksissä kuvattua 'karamelliväriä', kun niitä käytetään seuraavien tuotannossa:

a) tuote; ja

b) alanimikkeisiin 1302.20, 1704.90, 1806.10, 1806.20, 1901.90, 2101.12, 2101.20, 2106.90 ja 3302.10 luokitellut sokeripitoiset ei-alkuperäainekset, joita käytetään sellaisenaan tuotteen tuotannossa. Vaihtoehtoisesti voidaan myös käyttää näiden sokeripitoisten ainesten sisältämien monosakkaridien ja disakkaridien nettopainoa. Jos näiden sokeripitoisten ainesten tuotannossa käytettävän ei-alkuperäsokerin nettopaino tai näiden sokeripitoisten ainesten sisältämien monosakkaridien ja disakkaridien nettopaino ei ole tiedossa, on sovellettava näiden sellaisenaan tuotteen tuotannossa käytettyjen ainesten kokonaisnettopainoa.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitetun ei-alkuperäsokerin nettopaino voidaan laskea kuivapainosta.

4. Alkuperäsääntöjen soveltamiseksi nimikkeiden 17.04 ja 18.06 osalta ei-alkuperäsokerin arvolla tarkoitetaan 2 kohdassa tarkoitetun, tuotteen tuotannossa käytetyn ei-alkuperäaineksen arvoa.

17 artikla

Nettokustannus

1. Tämän artiklan soveltamiseksi 1 artiklassa vahvistettujen määritelmien lisäksi sovelletaan seuraavia määritelmiä:

moottoriajoneuvolla tarkoitetaan alanimikkeen 8703.21–8703.90 tuotetta;

nettokustannuksella tarkoitetaan kokonaiskustannusta, josta vähennetään kokonaiskustannukseen sisältyvät myynninedistämis-, markkinointi- ja myynninjälkeispalvelujen kustannukset, rojaltit, lähetys- ja pakkauskustannukset sekä ei-hyväksyttävä korkokustannus.

ei-hyväksyttävällä korkokustannuksella tarkoitetaan tuottajalle koituvia korkokustannuksia, jotka ovat 700 peruspistettä suuremmat kuin vastaavanpituisiin maturiteetteihin sovellettava kansallinen valtionkorko;

rojalteilla tarkoitetaan kaikenlaisia maksuja, myös teknistä apua tai vastaavaa koskevien sopimusten nojalla suoritettuja maksuja, jotka saadaan vastikkeeksi kirjallisen, taiteellisen tai tieteellisen teoksen, tekijänoikeuden, patentin, tavaramerkin, mallin, suunnitelman, salaisen kaavan tai menetelmän käytöstä tai käyttöoikeudesta, lukuun ottamatta teknistä apua tai vastaavaa koskevien sopimusten nojalla suoritettuja maksuja, jotka voivat liittyä tiettyihin palveluihin, kuten

a) henkilöstön koulutukseen riippumatta siitä, missä se suoritetaan; ja

b) insinööri-, työkalu-, säätö- ja ohjelmistosuunnittelupalveluihin ja samankaltaisiin tietokonepalveluihin tai muihin palveluihin, jos ne suoritetaan yhden tai kummankin osapuolen alueella;

myynninedistämisen, markkinoinnin ja myynninjälkeispalvelujen kustannuksilla tarkoitetaan seuraavia myynninedistämiseen, markkinointiin ja myynninjälkeispalveluihin liittyviä kustannuksia:

a) myynninedistäminen ja markkinointi; mainostaminen tiedotusvälineissä; mainostaminen ja markkinatutkimus; myynninedistämis- ja esittelyaineisto; näytteet; myyntikonferenssit, messut ja kokoukset; bannerit; mainostelineet; ilmaisnäytteet; myynti-, markkinointi- ja myynninjälkeispalvelujen aineisto (tuotekuvastot, luettelot, tekninen kirjallisuus, hintaluettelot, huolto-oppaat ja myynnin apuvälineisiin liittyvät tiedot); logojen ja tavaramerkkien luominen ja suojelu; sponsorointi: tukku- ja vähittäiskaupan palautusmaksut; edustuskulut;

b) myynti- ja markkinointipalkinnot; kuluttaja-, vähittäis- tai tukkualennukset; tavarapalkinnot;

c) palkat; myyntiprovisiot; bonukset; etuudet (esimerkiksi terveydenhoito, vakuutus ja eläke); matka- ja oleskelukustannukset; sekä myynti-, markkinointi- ja myynninjälkeispalveluhenkilöstön jäsenmaksut ja asiantuntijapalkkiot;

d) myynninedistämis-, markkinointi- ja myynninjälkeispalveluhenkilöstön työhönotto ja koulutus sekä myynninjälkeispalvelujen asiakaspalveluhenkilöstön työhönotto ja koulutus, jos kyseiset kustannukset yksilöidään erikseen tuotteiden myynninedistämis-, markkinointi- ja myynninjälkeispalvelujen osalta tuottajan tilinpäätöksissä tai kustannuslaskelmissa;

e) tuotevastuuvakuutus;

f) tuotteiden myynninedistämis-, markkinointi- ja myynninjälkeispalvelujen toimistotarvikkeet, jos kyseiset kustannukset yksilöidään erikseen tuotteiden myynninedistämis-, markkinointi- ja myynninjälkeispalvelujen osalta tuottajan tilinpäätöksissä tai kustannuslaskelmissa;

g) puhelin-, posti- ja muu viestintä, jos kyseiset kustannukset yksilöidään erikseen tuotteiden myynninedistämis-, markkinointi- ja myynninjälkeispalvelujen osalta tuottajan tilinpäätöksissä tai kustannuslaskelmissa;

h) myynninedistämis-, markkinointi- ja myynninjälkeispalvelujen toimistojen ja jakelukeskusten vuokra ja poistot;

i) myynninedistämis-, markkinointi- ja myynninjälkeispalvelujen toimistojen ja jakelukeskusten omaisuusvakuutusmaksut, verot, käyttökorvaukset, korjaus ja kunnossapito, jos kyseiset kustannukset yksilöidään erikseen tuotteiden myynninedistämis-, markkinointi- ja myynninjälkeispalvelujen osalta tuottajan tilinpäätöksissä tai kustannuslaskelmissa; ja

j) maksut, jotka tuottaja suorittaa muille henkilöille takuukorjauksista;

lähetys- ja pakkauskustannuksilla tarkoitetaan kustannuksia, jotka aiheutuvat tuotteen pakkaamisesta lähetystä varten ja tuotteen lähettämisestä suoraan ostajalle, lukuun ottamatta tuotteen valmistelua ja pakkaamista vähittäismyyntiä varten; ja

kokonaiskustannuksella tarkoitetaan kaikkia aiheutuneita tuotekustannuksia, periodikustannuksia ja muita kustannuksia, jotka liittyvät tuotteen tuotantoon Kanadassa, kun

a) **tuotekustannuksilla** tarkoitetaan kustannuksia, jotka liittyvät tuotteen tuotantoon ja sisältävät ainesten arvon, välittömät työvoimakustannukset ja välittömät yleiskustannukset.

b) **periodikustannuksilla** tarkoitetaan muita kustannuksia kuin tuotekustannuksia, jotka kirjataan kuluiksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet, mukaan lukien myyntikustannukset sekä yleiset ja hallinnolliset kulut.

c) **muilla kustannuksilla** tarkoitetaan kaikkia tuottajan kirjanpitoon kirjattua kustannuksia, jotka eivät ole tuotteen kustannuksia tai tilikausikustannuksia.

2. Liitteessä 5-A olevan taulukon D.1 (Vuotuiset kiintiöt Kanadasta Euroopan unioniin viedyille ajoneuvoille) tuotteen nettokustannuksen laskemiseksi tuotteen tuottaja voi

a) laskea kokonaiskustannuksen kaikkien kyseisen tuottajan tuottamien tuotteiden osalta, vähentää kaikkien kyseisten tuotteiden kokonaiskustannuksiin sisältyvät myynninedistämis-, markkinointi- ja myynninjälkeispalvelun kustannukset, rojaltit, lähetys- ja pakkauskustannukset sekä ei-hyväksyttävän korkokustannuksen, ja tämän jälkeen kohdistaa tuloksena olevan kyseisten tuotteiden nettokustannuksen järkevästi tuotteelle;

b) laskea kokonaiskustannuksen kaikkien kyseisen tuottajan tuottamien tuotteiden osalta, kohdistaa kokonaiskustannuksen järkevästi tuotteelle, ja sitten vähentää tuotteelle kohdistettuun kokonaiskustannuksen osaan sisältyvät myynninedistämis-, markkinointi- ja myynninjälkeispalvelun kustannukset, rojaltit, lähetys- ja pakkauskustannukset sekä ei-hyväksyttävän korkokustannuksen; tai

c) kohdistaa järkevästi kunkin kustannuksen, joka muodostaa osan kyseiselle tuottajalle tuotteen osalta aiheutuneesta kokonaiskustannuksesta, niin että kyseisten kustannusten aggregaatti ei sisällä mitään myynninedistämis-, markkinointi- ja myynninjälkeispalvelun kustannuksia, rojalteja, lähetys- ja pakkauskustannuksia tai ei-hyväksyttävää korkokustannusta.

3. Tuotteen nettokustannuksen laskemiseksi 1 kohdan mukaisesti tuottaja voi jakaa laskelmansa varainhoitovuotensa ajalle käyttäen jotakin seuraavista luokista joko kaikkien kyseisen tuottajan kyseisessä luokassa tuottamien ajoneuvojen perusteella tai ainoastaan kyseisen luokan niiden moottoriajoneuvojen perusteella, jotka kyseinen tuottaja on tuottanut ja vienyt toisen osapuolen alueelle:

a) samassa tehtaassa osapuolen alueella tuotettu saman ajoneuvoluokan sama moottoriajoneuvomallisto;

b) samassa tehtaassa osapuolen alueella tuotettu sama moottoriajoneuvomallisto;

c) osapuolen alueella tuotettu sama moottoriajoneuvomallisto;

d) samassa tehtaassa osapuolen alueella tuotettu sama moottoriajoneuvoluokka; tai

e) jokin muu luokka osapuolten päätöksen mukaan.

C JAKSO

ALKUPERÄMENETTELYT

18 artikla

Alkuperäselvitys

1. Euroopan unionista peräisin olevat Kanadaan tuotavat tuotteet ja Kanadasta peräisin olevat Euroopan unioniin tuotavat tuotteet hyötyvät tämän sopimuksen mukaisesta tullietuuskohtelusta ilmoituksen perusteella, jäljempänä 'alkuperäilmoitus'.

2. Alkuperäilmoitus annetaan laskulla tai muulla kaupallisella asiakirjalla, jossa alkuperätuote kuvataan riittävän tarkasti sen yksilöimisen mahdollistamiseksi.

3. Alkuperäilmoituksen tekstin eri kieliversiot on esitetty liitteessä 2.

19 artikla

Vientiin liittyvät velvoitteet

1. Edellä 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun alkuperäilmoituksen voi laatia

a) Euroopan unionissa viejä asiaa koskevan Euroopan unionin lainsäädännön mukaisesti; ja

b) Kanadassa viejä lain *Customs Act*, R.S.C., 1985, c. 1 (2nd Supp.) V osan mukaisesti.

2. Alkuperäilmoituksen laativan viejän on viejäosapuolen tulliviranomaisen pyynnöstä toimitettava jäljennös alkuperäilmoituksesta ja kaikki asianmukaiset asiakirjat, jotka todistavat asianomaisten tuotteiden alkuperäaseman, myös tuottajilta tai tavarantoimittajilta saadut tositteet tai kirjalliset lausunnot, ja noudatettava tämän pöytäkirjan muita vaatimuksia.

3. Viejän on laadittava ja allekirjoitettava alkuperäilmoitus, jollei toisin määrätä.

4. Osapuoli voi sallia, että viejä laatii alkuperäilmoituksen silloin, kun siinä tarkoitetut tuotteet viedään, tai viennin jälkeen, jos alkuperäilmoitus esitetään tuojaosapuolessa kahden vuoden kuluessa siitä, kun siinä tarkoitetut tuotteet tuotiin, tai tuojaosapuolen lainsäädännössä täsmennetyn pidemmän ajan kuluttua.

5. Tuojaosapuolen tulliviranomainen voi sallia alkuperäilmoituksen soveltamisen useisiin samanlaisten tuotteiden lähetyksiin, jotka toimitetaan viejän kyseisessä ilmoituksessa vahvistaman, enintään 12 kuukauden pituisen ajanjakson kuluessa.

6. Viejän, joka on laatinut alkuperäilmoituksen ja saa tietää tai sillä on syytä uskoa, että alkuperäilmoitus sisältää virheellisiä tietoja, on välittömästi ilmoitettava tuojalle kirjallisesti kaikista muutoksista, jotka vaikuttavat alkuperäilmoituksen soveltamisalaan kuuluvan kunkin tuotteen alkuperäasemaan.

7. Osapuolet voivat sallia sellaisen järjestelmän perustamisen, jolla alkuperäilmoitus voidaan toimittaa sähköisesti viejältä osapuolen alueelta suoraan tuojalle toisen osapuolen alueelle, mukaan luettuna viejän alkuperäilmoituksessa olevan allekirjoituksen korvaaminen sähköisellä allekirjoituksella tai tunnisteella.

20 artikla

Alkuperäilmoituksen voimassaolo

1. Alkuperäilmoitus on voimassa 12 kuukautta siitä päivästä, jona viejä on sen laatinut, tai tuojaosapuolen määräämän pidemmän ajan. Tuojaosapuolen tulliviranomaiselta voidaan hakea tullietuuskohtelua kyseisenä voimassaoloaikana.

2. Tuojaosapuoli voi hyväksyä alkuperäilmoituksen, joka on toimitettu sen tulliviranomaiselle 1 kohdassa tarkoitetun voimassaoloajan jälkeen tullietuuskohtelua varten kyseisen osapuolen lainsäädännön mukaisesti.

21 artikla

Tuontiin liittyvät velvoitteet

1. Tullietuuskohtelun hakemista varten tuojan on

a) toimitettava alkuperäilmoitus tuojaosapuolen tulliviranomaiselle tuojaosapuolen edellyttämällä tavalla ja kyseisessä osapuolessa sovellettavien menettelyjen mukaisesti;

b) toimitettava tuojaosapuolen tulliviranomaisen pyynnöstä alkuperäilmoituksen käännös; ja

c) toimitettava tuojaosapuolen tulliviranomaisen pyynnöstä tuonti-ilmoituksen ohessa tai sen osana lausuma siitä, että tuotteet täyttävät tämän sopimuksen soveltamisen vaatimat edellytykset.

2. Tuojan, joka saa tietää tai jolla on syytä uskoa, että tullietuuskohtelun saaneen tuotteen alkuperäilmoitus sisältää virheellistä tietoa, on välittömästi ilmoitettava tuojaosapuolen tulliviranomaiselle kirjallisesti kaikista muutoksista, jotka vaikuttavat kyseisen tuotteen alkuperäasemaan ja maksettava mahdolliset tullit.

3. Kun tuoja hakee tullietuuskohtelua toisen osapuolen alueelta tuotavalle tavaralle, tuojaosapuoli voi evätä tullietuuskohtelun tavaralle, jos tuoja ei täytä jotakin tämän pöytäkirjan mukaista vaatimusta.

4. Osapuolen on lainsäädäntönsä puitteissa määrättävä, että jos tuote olisi täyttänyt alkuperätuotteen edellytykset, kun se tuotiin kyseisen osapuolen alueelle, mutta tuojalla ei ollut tuontihetkellä alkuperäilmoitusta, tuotteen tuoja voi vähintään kolmen vuoden kuluessa tuontipäivän jälkeen hakea palautusta tulleista, jotka maksettiin siksi, että tuotteelle ei ollut myönnetty tullietuuskohtelua.

22 artikla

Kolmannen maan kautta kuljetukseen liittyvä näyttö

Kumpikin osapuoli voi tulliviranomaisensa välityksellä vaatia tuojaa osoittamaan, että tuote, jolle tuoja hakee tullietuuskohtelua, on lähetetty 14 artiklan mukaisesti, toimittamalla

a) kuljetusasiakirjat, kuten konossementit tai rahtikirjat, joista ilmenevät lähetysreitti ja kaikki tuontia edeltävät lähetys- ja jälleenlaivauspaikat; ja

b) kun tuote lähetetään osapuolten alueiden ulkopuolisten alueiden kautta tai uudelleenlastataan osapuolten alueiden ulkopuolella, jäljennös tullivalvonnan asiakirjoista, joista tulliviranomainen näkee, että tuote pysyi tullivalvonnassa, kun se oli osapuolten alueiden ulkopuolella.

23 artikla

Tuonti osalähetyksinä

Kunkin osapuolen on määrättävä, että jos harmonoidun järjestelmän yleisen tulkintasäännön 2 a alakohdassa tarkoitettuja osiinsa purettuja tai kokoamattomia tuotteita, jotka kuuluvat harmonoidun järjestelmän XVI ja XVII jaksoon tai nimikkeisiin 7308 ja 9406, tuodaan osalähetyksinä tuojan pyynnöstä ja tuojaosapuolen tulliviranomaisen vahvistamin edellytyksin, kyseisistä tuotteista on toimitettava tarvittaessa yksi alkuperäilmoitus asianomaiselle tulliviranomaiselle ensimmäisen erän tuonnin yhteydessä.

24 artikla

Vapautus alkuperäilmoituksen antamisesta

1. Osapuoli voi lainsäädäntönsä puitteissa luopua 21 artiklassa tarkoitetun alkuperäilmoituksen esittämisvaatimuksesta toisesta osapuolesta tulevien arvoltaan vähäisten alkuperätuotteiden lähetysten osalta ja toisesta osapuolesta tulevien matkustajien henkilökohtaisiin matkatavaroihin kuuluvien alkuperätuotteiden osalta.

2. Osapuoli voi sulkea minkä tahansa tuonnin 1 kohdan määräysten ulkopuolelle, kun tuonti on osa tuontitapahtumien sarjaa, jonka voidaan kohtuudella katsoa olevan toteutettu tai järjestetty tarkoituksena välttää alkuperäilmoituksia koskevat tämän pöytäkirjan vaatimukset.

3. Osapuolet voivat asettaa 1 kohdassa tarkoitettujen tuotteiden arvolle rajoja ja vaihtavat tietoja näistä rajoista.

25 artikla

Tositteet

Edellä 19 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut asiakirjat voivat sisältää seuraavia koskevia asiakirjoja:

a) alkuperätuotteelle tai kyseisen tuotteen tuotannossa käytetyille aineksille suoritetut tuotantoprosessit;

b) tuotteen hankinta, kustannus, arvo ja maksu;

c) tuotteen tuotannossa käytettyjen aineksien, myös neutraalien tekijöiden, alkuperä, hankinta, kustannus, arvo ja maksu; ja

d) tuotteen lähetys.

26 artikla

Asiakirjojen säilyttäminen

1. Alkuperäilmoituksen täyttäneen viejän on säilytettävä alkuperäilmoituksen jäljennös ja 25 artiklassa tarkoitetut tositteet kolme vuotta alkuperäilmoituksen täyttämisen jälkeen tai pidemmän aikaa sen mukaan, mitä viejäosapuoli määrittää.

2. Jos viejä on perustanut alkuperäilmoituksen tuottajan kirjalliseen lausumaan, tuottaja on velvollinen säilyttämään asiakirjat 1 kohdan mukaisesti.

3. Jos tuojaosapuolen laeissa niin säädetään, tuojan, jolle on myönnetty tullietuuskohtelu, on säilytettävä tuotteen tuontiin liittyvät asiakirjat, myös alkuperäilmoituksen jäljennös, kolme vuotta etuuskohtelun myöntämispäivästä tai pidemmän aikaa sen mukaan, mitä kyseinen osapuoli määrittää.

4. Kummankin osapuolen on sallittava omien lakiensa mukaisesti, että niiden alueen tuojat, viejät ja tuottajat säilyttävät asiakirja-aineistoa tai kirjanpitoa missä muodossa tahansa, edellyttäen että kyseinen asiakirja-aineisto tai kirjanpito voidaan hakea ja tulostaa.

5. Osapuoli voi evätä tullietuuskohtelun tuotteelta, jolle suoritetaan alkuperän tarkastus, kun tuotteen tuoja, viejä tai tuottaja, jonka on säilytettävä kirjanpito tai asiakirja-aineisto tämän artiklan mukaisesti,

a) ei säilytä kirjanpitoa tai asiakirja-aineistoa, joilla on merkitystä tuotteen alkuperän määrittämisessä tämän pöytäkirjan vaatimusten mukaisesti; tai

b) epää mahdollisuuden tutustua kirjanpitoon tai asiakirja-aineistoon.

27 artikla

Poikkeavuudet ja muotovirheet

1. Pienet poikkeavuudet alkuperäilmoituksessa esitettyjen tietojen ja tuotteiden tuontimuodollisuuksien täyttämistä varten tulliviranomaisille toimitettujen asiakirjojen merkintöjen välillä eivät sinänsä tee alkuperäilmoituksesta mitätöntä, jos osoitetaan, että se vastaa toimitettuja tuotteita.

2. Alkuperäilmoituksessa olevat selvät muotovirheet kuten lyöntivirheet eivät saa johtaa kyseisen asiakirjan hylkäämiseen, elleivät nämä virheet ole sellaisia, että ne antavat aihetta epäillä asiakirjassa esitettyjen tietojen oikeellisuutta.

28 artikla

Yhteistyö

1. Osapuolten on tehtävä yhteistyötä tämän pöytäkirjan yhdenmukaisessa hallinnoinnissa ja tulkinnassa ja avustettava tulliviranomaistensa välityksellä toisiaan alkuperäilmoituksen perusteena olevan tuotteiden alkuperäaseman tarkastamisessa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tarkastusten ja avunannon helpottamiseksi osapuolten tulliviranomaiset on toimitettava vastuussa olevien tulliviranomaisten osoitteet toisilleen Euroopan komission välityksellä.

3. Viejäosapuolen tulliviranomaisen oletetaan vastaavan kaikista kuluista 1 kohdan toteuttamisessa.

4. Osapuolten tulliviranomaisten oletetaan keskustelevan tarkastusprosessin yleisestä toiminnasta ja hallinnosta, mukaan lukien työmäärän ennakointi ja painopisteet. Jos pyyntöjen määrä kasvaa poikkeuksellisen paljon, osapuolten tulliviranomaiset neuvottelevat painopisteiden asettamisesta ja pohtivat toimia työmäärän hallitsemiseksi ottaen huomioon operatiiviset vaatimukset.

5. Alkuperätuotteina 3 artiklan mukaisesti pidettyjen tuotteiden osalta osapuolet voivat tehdä yhteistyötä kolmannen maan kanssa kehittääkseen tämän pöytäkirjan periaatteisiin perustuvia tullimenettelyjä.

29 artikla

Alkuperän tarkastaminen

1. Sen varmistamiseksi, että tätä pöytäkirjaa sovelletaan oikein, osapuolet avustavat toisiaan tulliviranomaistensa välityksellä tarkastaessaan, ovatko tuotteet alkuperätuotteita, ja varmistaakseen tullietuuskohtelua koskevien hakemusten oikeellisuuden.

2. Alkuperän tarkastamista koskevan osapuolen pyynnön, joka koskee sitä, onko tuote alkuperätuote tai sitä, täyttyvätkö tämän pöytäkirjan kaikki muut vaatimukset, on täytettävä seuraavat edellytykset:

a) pyynnön on perustuttava tuojaosapuolen tulliviranomaisen riskinarviointimenetelmiin, joihin voi kuulua satunnainen valinta; tai

b) pyyntö on esitettävä, kun tuojaosapuolella on perusteltuja epäilyksiä siitä, onko tuote alkuperätuote tai siitä, täyttyvätkö tämän pöytäkirjan kaikki muut vaatimukset.

3. Tuojaosapuolen tulliviranomainen voi tarkastaa, onko tuote alkuperätuote, pyytämällä kirjallisesti, että viejäosapuolen tulliviranomainen tarkastaa, onko tuote alkuperätuote. Tarkastusta pyytäessään tuojaosapuolen tulliviranomaisen on ilmoitettava viejäosapuolen tulliviranomaiselle

a) pyynnön esittävän tulliviranomaisen tunnistetiedot;

b) tarkastettavan viejän tai tuottajan nimi;

c) tarkastuksen kohde ja laajuus; ja

d) alkuperäilmoituksen jäljennös ja tarvittaessa muut asiaa koskevat asiakirjat.

4. Tarvittaessa tuojaosapuolen tulliviranomainen voi pyytää 3 kohdan mukaisesti tiettyjä asiakirjoja ja tietoja viejäosapuolen tulliviranomaiselta.

5. Tuojaosapuolen tulliviranomaisen 3 kohdan mukaisesti esittämä pyyntö on toimitettava viejäosapuolen tulliviranomaiselle kirjattuna kirjeenä tai muulla tavalla, jolla kyseiseltä tulliviranomaiselta saadaan vastaanottovahvistus.

6. Viejäosapuolen tulliviranomaisen on suoritettava alkuperän tarkastaminen. Tätä varten tulliviranomainen voi lainsäädäntönsä puitteissa pyytää asiakirjoja ja todisteita tai vierailla viejän tai tuottajan tiloissa tarkistamassa 25 artiklassa tarkoitettuja asiakirjoja ja tarkastella tuotteen tuotannossa käytettäviä laitteistoja.

7. Jos viejä on perustanut alkuperäilmoituksen tuottajalta tai tavarantoimittajalta saatuun kirjalliseen lausumaan, viejä voi järjestää niin, että tuottaja tai tavarantoimittaja toimittaa asiakirjat tai tiedot suoraan viejäosapuolen tulliviranomaiselle kyseisen osapuolen pyynnöstä.

8. Viejäosapuolen tulliviranomaisen on saatava mahdollisimman pian ja joka tapauksessa 12 kuukauden kuluessa 4 kohdassa tarkoitetun pyynnön vastaanottamisesta päätökseen tarkastus, joka koskee sitä, onko tuote alkuperätuote ja täyttääkö se tämän pöytäkirjan muut vaatimukset, ja

a) toimitettava tuojaosapuolen tulliviranomaiselle kirjattuna kirjeenä tai muulla tavalla, jolla kyseiseltä tulliviranomaiselta saadaan vastaanottovahvistus, kirjallinen selvitys, jonka avulla se voi määrittää, onko tuote alkuperätuote, ja joka sisältää

   i) tarkastuksen tulokset;

   ii) tarkastuksen kohteena olevan tuotteen kuvauksen sekä alkuperäsäännön soveltamisen kannalta merkityksellisen tariffiluokituksen;

   iii) tuotannon kuvauksen ja selityksen, jotka tukevat riittävästi tuotteen alkuperäaseman perusteita;

   iv) tiedot tavasta, jolla tarkastus suoritettiin; ja

   v) tarvittaessa tositeasiakirjoja; ja

b) ilmoitettava lainsäädäntönsä puitteissa viejälle päätöksestään, onko tuote alkuperätuote.

9. Edellä 8 kohdassa tarkoitettua ajanjaksoa voi pidentää asianomaisten tulliviranomaisten yhteisellä suostumuksella.

10. Odotettaessa 8 kohdan mukaisesti suoritetun tarkastuksen tai 13 kohdan mukaisten neuvottelujen tuloksia tuojaosapuolen tulliviranomainen luovuttaa tuotteen tuojalle tarpeellisiksi katsominsa varmuustoimenpitein.

11. Jos alkuperän tarkastamisen tulosta ei ole toimitettu 8 kohdan mukaisesti, tuojaosapuolen tulliviranomainen voi evätä etuuskohtelun tuotteelta, jos sillä on perusteltuja epäilyksiä tai jos se ei kykene määrittämään, onko tuote alkuperätuote.

12. Jos tämän artiklan tarkastusmenettelyistä tai alkuperäsääntöjen tulkinnasta on erimielisyyksiä määritettäessä, täyttääkö tuote alkuperätuotteen edellytykset, eikä niitä voida ratkaista tarkastusta pyytäneen tulliviranomaisen ja tarkastuksen toteuttamisesta vastaavan tulliviranomaisen välisin neuvotteluin, ja jos tuojaosapuolen tulliviranomainen aikoo tehdä alkuperämäärityksen, joka on ristiriidassa viejäosapuolen tulliviranomaisen 8 kohdan a alakohdan mukaisesti toimittaman kirjallisen raportin kanssa, tuojaosapuolen on ilmoitettava asiasta viejäosapuolelle 60 päivän kuluessa kirjallisen raportin vastaanottamisesta.

13. Osapuolten on kumman tahansa osapuolen pyynnöstä järjestettävä ja saatettava päätökseen 90 päivän kuluessa 12 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen päivästä neuvotteluja kyseisten erimielisyyksien ratkaisemiseksi. Neuvottelujen päätökseen saattamisen määräaikaa voidaan jatkaa tapauskohtaisesti osapuolten yhteisellä kirjallisella suostumuksella. Tuojaosapuolen tulliviranomainen voi tehdä alkuperän määrittämisen näiden neuvottelujen päättämisen jälkeen. Osapuolet voivat myös pyrkiä ratkaisemaan kyseiset erimielisyydet 34 artiklassa tarkoitetussa tulliyhteistyösekakomiteassa.

14. Tuojan ja tuojaosapuolen tulliviranomaisen väliset erimielisyydet on kaikissa tapauksissa ratkaistava tuojaosapuolen lainsäädännön mukaisesti.

15. Tämä pöytäkirja ei estä osapuolen tulliviranomaista määrittämästä alkuperää tai antamasta ennakkopäätöstä tulliyhteistyösekakomiteassa tai 26.2 artiklan a kohdan (Erityiskomiteat) nojalla perustetussa tavarakauppakomiteassa käsiteltävistä kysymyksistä tai toteuttamasta muita tarpeellisiksi katsomiaan toimia, kunnes asia on ratkaistu tämän sopimuksen mukaisesti.

30 artikla

Uudelleentarkastelu ja muutoksenhaku

1. Kunkin osapuolen on myönnettävä tulliviranomaisensa tekemiin määrityksiin alkuperästä ja ennakkopäätöksiin olennaisilta osiltaan samat uudelleentarkastelu- ja muutoksenhakuoikeudet kuin se myöntää alueensa tuojille, henkilölle, joka

a) on saanut määrityksen alkuperästä tätä pöytäkirjaa sovellettaessa; tai

b) on saanut ennakkopäätöksen 33 artiklan 1 kohdan nojalla.

2. Sen lisäksi, mitä 27.3 artiklassa (Hallinnolliset menettelyt) ja 27.4 artiklassa (Uudelleentarkastelu ja muutoksenhaku) määrätään, kunkin osapuolen on määrättävä, että 1 kohdassa tarkoitettuihin uudelleentarkastelu- ja muutoksenhakuoikeuksiin kuuluu pääsy vähintään kahdelle uudelleentarkastelun tai muutoksenhaun tasolle, jotka käsittävät vähintään yhden tuomioistuintason tai tuomioistuintyyppisen tason.

31 artikla

Seuraamukset

Kumpikin osapuoli pitää voimassa toimenpiteet, joilla määrätään rikosoikeudellisia, siviilioikeudellisia tai hallinnollisia seuraamuksia tähän pöytäkirjaan liittyvän lainsäädäntönsä rikkomisesta.

32 artikla

Luottamuksellisuus

1. Tämä pöytäkirja ei velvoita osapuolta toimittamaan tai antamaan käyttöön liiketoimintaan taikka tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön liittyviä tietoja, joiden paljastaminen estäisi lainsäädännön täytäntöönpanoa tai olisi ristiriidassa kyseisen osapuolen liiketoimintatietoja, henkilötietoja ja yksityisyyttä suojaavan lainsäädännön kanssa.

2. Kunkin osapuolen on säilytettävä lainsäädäntönsä mukaisesti tämän pöytäkirjan nojalla kerättyjen tietojen luottamuksellisuus ja suojattava kyseiset tiedot ilmaisemiselta, joka voisi vaarantaa tiedot luovuttavan henkilön kilpailuaseman. Jos tiedot vastaanottavalla tai hankkivalla osapuolella on lainsäädäntönsä mukaisesti velvollisuus ilmaista tällaiset tiedot, kyseisen osapuolen on ilmoitettava tästä tiedot toimittaneelle henkilölle tai osapuolelle.

3. Kunkin osapuolen on varmistettava, että tämän pöytäkirjan nojalla kerättyjä luottamuksellisia tietoja ei käytetä muihin kuin hallinnollisiin tarkoituksiin ja alkuperän määrittämisen ja tulliasioiden täytäntöönpanon tarkoituksiin, lukuun ottamatta tapauksia, joissa tähän on saatu luottamukselliset tiedot toimittaneen henkilön tai osapuolen lupa.

4. Sen estämättä, mitä 3 kohdassa määrätään, osapuoli voi sallia tämän pöytäkirjan nojalla kerätyn tiedon käyttämisen hallinnollisessa menettelyssä, tuomioistuinmenettelyssä tai tuomioistuintyyppisessä menettelyssä, joka on käynnistetty tämän pöytäkirjan täytäntöönpanemiseksi annetun tulliasioihin liittyvän lainsäädännön rikkomisen vuoksi. Osapuolen on ilmoitettava tietojen tällaisesta käytöstä etukäteen tiedot toimittaneelle henkilölle tai osapuolelle.

5. Osapuolten on vaihdettava tietoja tietosuojaa koskevasta lainsäädännöstään 2 kohdan toiminnan ja soveltamisen helpottamiseksi.

33 artikla

Alkuperää koskevat ennakkopäätökset

1. Kunkin osapuolen on huolehdittava tulliviranomaisensa välityksellä siitä, että ennen tuotteen tuontia sen alueelle annetaan sen lainsäädännön mukaisesti nopeasti kirjalliset ennakkopäätökset siitä, täyttääkö tuote alkuperätuotteen edellytykset tämän pöytäkirjan nojalla.

2. Kunkin osapuolen on otettava käyttöön tai pidettävä voimassa menettelyt ennakkopäätösten antamista varten, mukaan luettuna yksityiskohtainen kuvaus tiedoista, joita voidaan kohtuudella vaatia päätöstä koskevan hakemuksen käsittelemiseksi.

3. Kunkin osapuolen on huolehdittava, että sen tulliviranomainen

a) voi milloin tahansa ennakkopäätöstä koskevan hakemuksen arvioinnin aikana pyytää täydentäviä tietoja päätöstä pyytävältä henkilöltä;

b) antaa päätöksen 120 päivän kuluessa päivästä, jona se on saanut kaikki tarvittavat tiedot ennakkopäätöstä pyytävältä henkilöltä; ja

c) antaa ennakkopäätöstä pyytävälle henkilölle täydellisen selvityksen päätöksen perusteluista.

4. Kun ennakkopäätöstä koskevaan hakemukseen liittyy kysymys, joka koskee

a) alkuperän tarkastamista;

b) tulliviranomaisen suorittamaa uudelleentarkastelua tai muutoksenhakua tulliviranomaiselta; tai

c) tuomioistuintarkastelua tai tuomioistuintyyppistä tarkastelua tulliviranomaisen alueella;

tulliviranomainen voi lainsäädäntönsä mukaisesti kieltäytyä antamasta päätöstä tai lykätä sitä.

5. Jollei 7 kohdasta muuta johdu, kunkin osapuolen on sovellettava ennakkopäätöstä, kun sen alueelle tuodaan tuote, josta on pyydetty ennakkopäätös, ennakkopäätöksen antamispäivästä tai päätöksessä täsmennetystä myöhemmästä päivästä.

6. Kunkin osapuolen on annettava ennakkopäätöstä pyytävälle henkilölle sama kohtelu kuin muille henkilöille, joille se on antanut ennakkopäätöksen, edellyttäen, että tosiasiat ja olosuhteet ovat olennaisilta osiltaan samanlaiset.

7. Ennakkopäätöksen antava osapuoli voi muuttaa ennakkopäätöstä tai peruuttaa sen:

a) jos päätös perustuu asiavirheeseen;

b) jos päätöksen perusteena olevissa olennaisissa tosiseikoissa tai olosuhteissa on tapahtunut muutos;

c) lukuun 2 (Tavaroiden kansallinen kohtelu ja markkinoille pääsy) tai tähän pöytäkirjaan tehdyn muutoksen noudattamiseksi; tai

d) oikeuden päätökseen tai sen lainsäädäntöön tehdyn muutoksen noudattamiseksi.

8. Kunkin osapuolen on määrättävä, että ennakkopäätöksen muutos tai peruutus tulee voimaan sinä päivänä, jona muutos tai peruutus annetaan, tai päätöksessä täsmennettynä myöhempänä ajankohtana, eikä sitä voida soveltaa tuotteen tuontiin, joka on tapahtunut ennen kyseistä päivää, paitsi jos henkilö, jolle ennakkopäätös oli annettu, ei ole toiminut sen ehtojen ja edellytysten mukaisesti.

9. Sen estämättä, mitä 8 kohdassa määrätään, osapuoli voi lainsäädäntönsä mukaisesti lykätä muutoksen tai peruutuksen voimaantulopäivää enintään kuudella kuukaudella.

10. Jollei 7 kohdasta muuta johdu, kunkin osapuolen on määrättävä, että ennakkopäätös on voimassa ja että sitä noudatetaan.

34 artikla

Komitea

Tulliyhteistyösekakomitea, jolle on myönnetty valtuudet toimia CETA-sekakomitean puitteissa erikoistuneena komiteana 26.2 artiklan 1 kohdan (Erityiskomiteat) nojalla, voi tarkastella uudelleen tätä pöytäkirjaa ja antaa CETA-sekakomitealle suosituksia sen määräysten muuttamiseksi. Tulliyhteistyösekakomitea pyrkii päättämään

a) alkuperäsääntöjen yhdenmukaisesta hallinnoinnista, myös tähän pöytäkirjaan liittyvistä tariffiluokittelu- ja arvonmäärityskysymyksistä;

b) tähän pöytäkirjaan liittyvistä teknisistä, tulkinnallisista ja hallinnollisista kysymyksistä; tai

c) alkuperän tarkastuksiin liittyvistä painopisteistä ja muista alkuperän tarkastamisesta johtuvista kysymyksistä.

LIITE 1

TEKSTIILI- JA VAATETUSTEOLLISUUDEN TUOTTEIDEN TOLERANSSI

1. Tässä liitteessä sovelletaan seuraavia määritelmiä:

luonnonkuiduilla tarkoitetaan muita kuituja kuin muunto- ja synteettikuituja, joita ei ole kehrätty. Luonnonkuituihin kuuluvat jätteet ja, jollei toisin mainita, kuidut, jotka on karstattu, kammattu tai muulla tavoin käsitelty, mutta joita ei ole kehrätty. Luonnonkuituihin kuuluvat nimikkeen 05.11 jouhi, nimikkeiden 50.02–50.03 silkki, nimikkeiden 51.01–51.05 villakuidut ja hieno ja karkea eläimenkarva, nimikkeiden 52.01–52.03 puuvillakuidut ja nimikkeiden 53.01–53.05 muut kasvitekstiilikuidut.

tekstiilimassalla, kemiallisilla aineilla ja paperinvalmistusaineilla tarkoitetaan 50–63 ryhmään kuulumattomia aineksia, joita voidaan käyttää muunto-, synteetti- tai paperikuitujen tai -lankojen valmistukseen; ja

katkotuilla tekokuiduilla tarkoitetaan nimikkeiden 55.01–55.07 synteetti- tai muuntokuitufilamenttitouvia, synteetti- ja muuntokatkokuituja ja niiden jätteitä.

2. Varmuuden vuoksi 1–49 tai 64–97 ryhmän ei-alkuperäainekset, myös tekstiiliä sisältävät ainekset, voidaan jättää ottamatta huomioon määritettäessä, täyttävätkö kaikki 50–63 ryhmän tuotteen tuotannossa käytetyt ei-alkuperäainekset liitteessä 5 vahvistetun sovellettavan alkuperäsäännön.

3. Jollei 7 kohdasta muuta johdu, jos 50–63 ryhmän tuotteen tuotannossa käytetyt ei-alkuperäainekset eivät täytä liitteessä 5 vahvistettuja edellytyksiä, tuote on silti alkuperätuote edellyttäen, että

a) tuote on tuotettu taulukossa 1 luetellusta kahdesta tai useammasta perustekstiiliaineesta;

b) taulukossa 1 lueteltujen ei-alkuperätuotteita olevien perustekstiiliaineiden nettopaino on enintään 10 prosenttia tuotteen nettopainosta; ja

c) tuote täyttää tämän pöytäkirjan kaikki muut sovellettavat vaatimukset.

4. Jollei 7 kohdasta muuta johdu, jos 50–63 ryhmän tuote on tuotettu kahdesta tai useammasta taulukossa 1 luetellusta perustekstiiliaineesta ja ei-alkuperätuotetta olevasta segmentoidusta polyuretaania olevasta langasta, jossa on joustavia polyeetterisegmenttejä, tuote on silti alkuperätuote edellyttäen, että

a) ei-alkuperätuotetta olevan segmentoidun polyuretaania olevan langan, jossa on joustavia polyeetterisegmenttejä, paino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta; ja

b) tuote täyttää tämän pöytäkirjan kaikki muut sovellettavat vaatimukset.

5. Jollei 7 kohdasta muuta johdu, jos 50–63 ryhmän tuote on tuotettu kahdesta tai useammasta taulukossa 1 luetellusta perustekstiiliaineesta ja ei-alkuperätuotetta olevista kaistaleista, jotka koostuvat enintään 5 mm leveästä kahden muovikelmun väliin joko värittömällä tai värillisellä liimalla kiinnitetystä, alumiinifoliota tai muovikelmua, myös alumiinijauheella peitettyä, olevasta sydämestä, tuote on silti alkuperätuote edellyttäen, että

a) ei-alkuperätuotetta olevien kaistaleiden, jotka koostuvat enintään 5 mm leveästä kahden muovikelmun väliin joko värittömällä tai värillisellä liimalla kiinnitetystä, alumiinifoliota tai muovikelmua, myös alumiinijauheella peitettyä, olevasta sydämestä, paino on enintään 30 prosenttia tuotteen painosta; ja

b) tuote täyttää tämän pöytäkirjan kaikki muut sovellettavat vaatimukset.

6. Jollei 7 kohdasta muuta johdu, jos 61–63 ryhmän tuotteen tuotannossa käytetyt ei-alkuperäainekset eivät täytä liitteessä 5 vahvistettuja edellytyksiä, tuote on silti alkuperätuote edellyttäen, että

a) ei-alkuperäainekset luokitellaan muuhun kuin tuotteen nimikkeeseen;

b) ei-alkuperäainesten arvo on enintään 8 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta; ja

c) tuote täyttää tämän pöytäkirjan kaikki muut sovellettavat vaatimukset.

Tätä kohtaa ei sovelleta 61–63 ryhmän tuotteen vuorin ja välivuorin tuotannossa käytettyihin ei-alkuperäaineksiin.

7. Edellä 2–6 kohdassa tarkoitettua toleranssia ei sovelleta tuotteen tuotannossa käytettyihin ei-alkuperäaineksiin, jos kyseisiä aineksia koskee alkuperäsääntö, joka sisältää niiden enimmäisarvoa tai -painoa koskevan prosenttiosuuden.

Taulukko 1 – Perustekstiiliaineet

1. silkki
2. villa
3. karkea eläimenkarva
4. hieno eläimenkarva
5. jouhet
6. puuvilla
7. paperinvalmistusaineet ja paperi
8. pellava
9. hamppu
10. juutti ja muut niinitekstiilikuidut
11. sisali ja muut *Agave*-sukuisista kasveista saadut tekstiilikuidut
12. kookoskuidut, manilla, rami ja muut kasvitekstiilikuidut
13. synteettikuidut
14. muuntokuidut
15. sähköä johtavat filamentit
16. polypropeenista valmistetut synteettikatkokuidut
17. polyesteristä valmistetut synteettikatkokuidut
18. polyamidista valmistetut synteettikatkokuidut
19. polyakryylinitriilistä valmistetut synteettikatkokuidut
20. polyimidistä valmistetut synteettikatkokuidut
21. polytetrafluorietyleenistä valmistetut synteettikatkokuidut
22. poly(fenyleenisulfidista) valmistetut synteettikatkokuidut
23. poly(vinyylikloridista) valmistetut synteettikatkokuidut
24. muut synteettikatkokuidut
25. viskoosista valmistetut muuntokatkokuidut
26. muut muuntokatkokuidut

27. segmentoitu polyuretaania oleva lanka, jossa on joustavia polyeetterisegmenttejä, myös kierrepäällystetty

28. segmentoitu polyuretaania oleva lanka, jossa on joustavia polyesterisegmenttejä, myös kierrepäällystetty

29. nimikkeen 56.05 aines (metalloitu lanka), joissa on kaistaleita, jotka koostuvat enintään 5 mm leveästä kahden muovikelmun väliin joko värittömällä tai värillisellä liimalla kiinnitetystä, alumiinifoliota tai muovikelmua, myös alumiinijauheella peitettyä, olevasta sydämestä

30. muu nimikkeen 56.05 aines

LIITE 2

ALKUPERÄILMOITUKSEN TEKSTI

Alkuperäilmoitus, jonka teksti on jäljempänä, on laadittava alaviitteiden mukaisesti. Alaviitteitä ei kuitenkaan tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

(_____ ja _____ välinen aika ([1]))

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa N:o … ([2])) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja … ([3]) alkuperätuotteita.

..... ([4])
(Paikka ja päiväys)

..... ([5])
(Allekirjoitus ja viejän nimi painokirjaimin)

([1]) Kun alkuperäilmoitus laaditaan useille samanlaisten alkuperätuotteiden lähetyksille 19 artiklan 5 kohdan mukaisesti, on mainittava ajanjakso, johon alkuperäilmoitusta sovelletaan. Kyseinen ajanjakso ei saa olla pidempi kuin 12 kuukautta. Tuotteen kaiken tuonnin on tapahduttava mainitun ajanjakson puitteissa. Jos ajanjaksoa ei sovelleta, kohta voidaan jättää tyhjäksi.

([2]) EU:n viejien osalta: Kun alkuperäilmoituksen laatii valtuutettu tai rekisteröity viejä, on ilmoitettava viejän tullin lupa- tai rekisteröintinumero. Tullin lupanumero vaaditaan ainoastaan, jos viejä on valtuutettu viejä. Kun alkuperäilmoitusta ei laadi valtuutettu tai rekisteröity viejä, suluissa olevat sanat jätetään pois tai kohta jätetään tyhjäksi.
Kanadan viejien osalta: Kanadan valtion osoittama viejän yritystunnus (Business Number) on ilmoitettava. Jos viejälle ei ole osoitettu yritystunnusta, kohta voidaan jättää tyhjäksi.

([3]) ”Kanada/EU” tarkoittaa tuotteita, jotka täyttävät Kanadan ja EU:n välisen laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen alkuperäsääntöjen mukaiset alkuperätuotteiden edellytykset. Kun alkuperäilmoitus koskee kokonaan tai osittain Ceutan ja Melillan alkuperätuotteita, viejän on merkittävä selvästi tunnus ”CM”.

([4]) Nämä maininnat voidaan jättää pois, jos tiedot sisältyvät itse asiakirjaan.

([5]) 19 artiklan 3 kohdassa määrätään viejän allekirjoitusta koskevasta poikkeuksesta. Kun viejän allekirjoitusta ei vaadita, vapautus allekirjoituksesta merkitsee myös vapautusta allekirjoittajan nimen merkitsemisestä.

Bulgariankielinen toisinto

(Период: от _____ до _____ ([1]))

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение № … ([2])), декларира, че освен когато е отбелязано друго, тези продукти са с/със … преференциален произход ([3]).

Espanjankielinen toisinto

(Período comprendido entre el _____ y el _____ ([1]))

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera nº … ([2])) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial. … ([3]).

Tšekinkielinen toisinto

(Období: od _____ do _____ ([1]))

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení … ([2])) prohlašuje, že kromě zřetelně označených, mají tyto výrobky preferenční původ v … ([3]).

Tanskankielinen toisinto

(Periode: fra _____ til _____ ([1]))

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr. … ([2])), erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i … ([3]).

Saksankielinen toisinto

(Zeitraum: von _____ bis _____ ([1]))

Der Ausführer (ermächtigter Ausführer; Bewilligungs-Nr. … ([2])) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anderes angegeben, präferenzbegünstigte … ([3]) Ursprungswaren sind.

Vironkielinen toisinto

(Ajavahemik: alates _____ kuni _____ ([1]))

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolli luba nr. … ([2])) deklareerib, et need tooted on … ([3]) sooduspäritoluga, välja arvatud juhul, kui on selgelt näidatud teisiti.

Kreikankielinen toisinto

(Περίοδος: από _____ έως _____ ([1]))

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ. … ([2])) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής … ([3]).

Englanninkielinen toisinto

(Period: from _____ to _____ ([1]))

The exporter of the products covered by this document (customs authorisation No … ([2])) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of … ([3]) preferential origin.

Ranskankielinen toisinto

(Période: du _____ au _____ ([1]))

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° … ([2])) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle … ([3])).

Kroaatinkielinen toisinto

(Razdoblje: od _____ do _____ ([1]))

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. … ([2])) izjavljuje da su, osim ako je drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi … ([3]) preferencijalnog podrijetla.

Italiankielinen toisinto

(Periodo: dal _____ al _____ ([1]))

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. … ([2])) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale … ([3]).

Latviankielinen toisinto

(Laikposms: no _____ līdz _____ ([1]))

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas atļauja Nr. … ([2])) deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme … ([3]).

Liettuankielinen toisinto

(Laikotarpis: nuo _____ iki _____ ([1]))

Šiame dokumente išvardintų prekių eksportuotojas (muitinės liudijimo Nr. … ([2])) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra … ([3]) preferencinės kilmės prekės.

Unkarinkielinen toisinto

(Időszak: _____ -tól _____ -ig ([1]))

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: … ([2])) kijelentem, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában az áruk preferenciális … ([3]) származásúak.

Maltankielinen toisinto

(Perjodu: minn _____ sa _____ ([1]))

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana Nru. … ([2])) jiddikjara li, ħlief fejn indikat b'mod ċar li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali … ([3]).

Hollanninkielinen toisinto

(Periode: van _____ tot en met _____ ([1]))

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. … ([2])), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële oorsprong zijn uit … ([3]).

Puolankielinen toisinto

(Okres: od _____ do _____ ([1]))

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr … ([2])) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają … ([3]) preferencyjne pochodzenie.

Portugalinkielinen toisinto

(Período: de _____ a _____ ([1]))

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira n.º … ([2])), declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial … ([3]).

Romaniankielinen toisinto

(Perioada: de la _____ până la _____ ([1]))

Exportatorul produselor care fac obiectul prezentului document (autorizația vamală nr. … ([2])) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială … ([3]).

Sloveeninkielinen toisinto

(Obdobje: od _____ do _____ ([1]))

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št … ([2])), izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno … ([3]) poreklo.

Slovakinkielinen toisinto

(Obdobie: od _____ do _____ ([1]))

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo colného povolenia … ([2])) vyhlasuje, že pokiaľ nie je jasne uvedené inak, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v … ([3]).

Suomenkielinen toisinto

(_____ ja _____ välinen aika ([1]))

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa N:o … ([2])) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja … alkuperätuotteita ([3]).

Ruotsinkielinen toisinto

(Period: från _____ till _____ ([1]))

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr … ([2])) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ursprung i … ([3]).

LIITE 3

TAVARANTOIMITTAJAN ILMOITUS EI-ALKUPERÄTUOTTEIDEN TUOTANNOSSA KÄYTETYISTÄ EI-ALKUPERÄAINEKSISTA

Ilmoitus:

Allekirjoittanut, oheisessa asiakirjassa mainittujen tuotteiden tavarantoimittaja ilmoittaa, että

a) seuraavia aineksia, jotka eivät ole peräisin Euroopan unionista / Kanadasta ([1]), on käytetty Euroopan unionissa / Kanadassa seuraavien toimitettujen ei-alkuperätuotteiden tuotannossa.

b) kaikki muut Euroopan unionissa / Kanadassa kyseisten tuotteiden tuotannossa käytetyt ainekset ovat peräisin sieltä.

1	2	3	4	5	6
Toimitettujen ei-alkuperä-tuotteiden kuvaus	Toimitettujen ei-alkuperä-tuotteiden harmonoidun järjestelmän mukainen luokitus	Toimitettujen ei-alkuperä-tuotteiden arvo ([2])	Käytettyjen ei-alkuperä-ainesten kuvaus	Käytettyjen ei-alkuperä-ainesten harmonoidun järjestelmän mukainen luokitus	Käytettyjen ei-alkuperä-ainesten arvo ([2])
		Yhteensä:			Yhteensä:

Allekirjoittanut sitoutuu toimittamaan kaikki vaaditut lisäasiakirjat.

.....

(Paikka ja päiväys)

.....

(Nimi ja tehtävä tai asema, yrityksen nimi ja osoite)

.....

(Allekirjoitus)

([1]) Tarpeeton osapuoli yliviivataan tapauksen mukaan.
([2]) Kunkin toimitetun ei-alkuperätuotteen ja käytetyn ei-alkuperäaineksen osalta arvo täsmennetään sarakkeessa 3 kuvatun tuotteen ja sarakkeessa 6 kuvatun aineksen yksikköä kohti.

LIITE 4

CEUTAA JA MELILLAA KOSKEVAT SEIKAT

1. Euroopan unionin osalta tätä pöytäkirjaa sovellettaessa käsitteeseen 'osapuoli' eivät sisälly Ceuta ja Melilla.

2. Ceutaan ja Melillaan tuotaviin Kanadan alkuperätuotteisiin sovelletaan kaikilta osin samaa tullikohtelua, myös tullietuuskohtelua, jota sovelletaan Euroopan unionin tullialueen alkuperätuotteisiin *Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan Euroopan yhteisöön liittymisestä tehdyn asiakirjan pöytäkirjan n:o 2* mukaisesti. Kanada soveltaa tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien, Ceutan ja Melillan alkuperätuotteiden tuontiin samaa tullikohtelua, myös tullietuuskohtelua, jota sovelletaan Euroopan unionista tuotaviin Euroopan unionin alkuperätuotteisiin.

3. Kanadaan tämän pöytäkirjan mukaisesti sovellettavia alkuperäsääntöjä sovelletaan määritettäessä Kanadasta Ceutaan ja Melillaan vietävien tuotteiden alkuperää. Euroopan unioniin tämän pöytäkirjan mukaisesti sovellettavia alkuperäsääntöjä sovelletaan määritettäessä Ceutasta ja Melillasta Kanadaan vietävien tuotteiden alkuperää.

4. Tämän pöytäkirjan alkuperäselvitysten antamista, käyttöä ja jälkitarkastusta koskevia määräyksiä sovelletaan Kanadasta Ceutaan ja Melillaan vietäviin tuotteisiin sekä Ceutasta ja Melillasta Kanadaan vietäviin tuotteisiin.

5. Tämän pöytäkirjan alkuperäkumulaatiota koskevia määräyksiä sovelletaan Euroopan unionin, Kanadan ja Ceutan ja Melillan väliseen tuotteiden tuontiin ja vientiin.

6. Edellä olevia 2, 3, 4 ja 5 kohtaa sovellettaessa Ceutaa ja Melillaa on pidettävä yhtenä alueena.

7. Espanjan tulliviranomaiset vastaavat tämän liitteen soveltamisesta Ceutassa ja Melillassa.

LIITE 5

TUOTEKOHTAISET ALKUPERÄSÄÄNNÖT

Alkuhuomautukset liitteeseen 5

1. Tässä liitteessä vahvistetaan edellytykset sille, että tuotetta voidaan pitää 5 artiklassa (Riittävä valmistus) tarkoitettuna alkuperätuotteena.

2. Sovelletaan seuraavia määritelmiä:

   ryhmällä tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän ryhmää;

   nimikkeellä tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeistön nelinumeroista lukua tai jonkin luvun neljää ensimmäistä numeroa;

   jaksolla tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän jaksoa;

   alanimikkeellä tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän nimikkeistön kuusinumeroista lukua tai jonkin luvun kuutta ensimmäistä numeroa; ja

   tariffimääräyksellä tarkoitetaan harmonoidun järjestelmän ryhmää, nimikettä tai alanimikettä.

3. Tuotekohtainen alkuperäsääntö tai alkuperäsäännöt, joita sovelletaan tiettyyn nimikkeeseen, alanimikkeeseen taikka nimikkeiden tai alanimikkeiden joukkoon luokiteltuun tuotteeseen, mainitaan alanimikkeen, nimikkeen taikka nimikkeiden tai alanimikkeiden joukon välittömässä yhteydessä.

4. Jollei toisin mainita, tuotekohtaisessa alkuperäsäännössä vahvistettu tariffiluokituksen muutos tai muu edellytys koskee ainoastaan ei-alkuperäainesta.

5. Jakson, ryhmän, nimikkeen tai alanimikkeen huomautukset mainitaan tarvittaessa kunkin uuden jakson, ryhmän, nimikkeen tai alanimikkeen alussa. Nämä huomautukset on luettava yhdessä kyseistä jaksoa, ryhmää, nimikettä tai alanimikettä koskevan tuotekohtaisen alkuperäsäännön kanssa, ja niissä voidaan määrätä lisäedellytyksiä tai vaihtoehtoja tuotekohtaiselle alkuperäsäännölle.

6. Jollei toisin mainita, tuotekohtaisessa alkuperäsäännössä olevalla viittauksella painoon tarkoitetaan nettopainoa, joka on aineksen tai tuotteen paino ilman pakkauksen painoa, kuten tämän pöytäkirjan 1 artiklan (Määritelmät) määritelmissä ’ei-alkuperäaineksen nettopaino’ ja ’tuotteen nettopaino’ vahvistetaan.

7. Tuotekohtaisessa alkuperäsäännössä olevalla viittauksella ei-alkuperäsokeriin tarkoitetaan tämän pöytäkirjan 16 artiklassa (Sokeri) tarkoitettua ei-alkuperäainesta.

8. Jos tuotekohtaisessa alkuperäsäännössä edellytetään

   a) muutosta jostain muusta ryhmästä, nimikkeestä tai alanimikkeestä taikka muutosta tuotteeksi *x* ([1]) jostain muusta ryhmästä, nimikkeestä tai alanimikkeestä, tuotteen tuotannossa saa käyttää ainoastaan muuhun kuin kyseisen tuotteen ryhmään, nimikkeeseen tai alanimikkeeseen luokiteltua ei-alkuperäainesta;

   b) muutosta tietyn nimikkeen tai alanimikkeen sisällä tai minkä tahansa kyseisen nimikkeen tai alanimikkeen sisällä, kyseiseen nimikkeeseen tai alanimikkeeseen luokiteltua ei-alkuperäainesta saa käyttää tuotteen tuotannossa, samoin kuin muuhun kuin tuotteen ryhmään, nimikkeeseen tai alanimikkeeseen luokiteltua ei-alkuperäainesta;

   c) muutosta jostain joukon ulkopuolisesta nimikkeestä tai alanimikkeestä, tuotteen tuotannossa saa käyttää ainoastaan kyseisen nimikkeiden tai alanimikkeiden joukon ulkopuolelle luokiteltua ei-alkuperäainesta;

   d) että tuote on kokonaan tuotettu, tuotteen on oltava kokonaan tuotettu 4 artiklan (Kokonaan tuotetut tuotteet) mukaisesti. Kun lähetys koostuu useasta samanlaisesta tariffimääräyksen *x* mukaisesti luokitellusta tuotteesta, kutakin tuotetta on tarkasteltava erikseen;

([1]) Näissä huomautuksissa tuotteella *x* tai tariffimääräyksellä *x* tarkoitetaan tiettyä tuotetta tai tariffimääräystä ja *x* prosentilla tarkoitetaan tiettyä prosenttiosuutta.

e) tuotantoa, jossa kaikki tariffimääräyksen *x* aines on kokonaan tuotettua, kaiken tuotteen tuotannossa käytetyn tariffimääräyksen *x* aineksen on oltava kokonaan tuotettua 4 artiklan (Kokonaan tuotetut tuotteet) mukaisesti;

f) muutosta tariffimääräyksestä *x*, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta ryhmästä, nimikkeestä tai alanimikkeestä, sanoilla ”riippumatta siitä” alkavassa lauseessa täsmennetyn tariffiluokituksen muutoksen täyttävän ei-alkuperäaineksen arvoa ei oteta huomioon laskettaessa ei-alkuperäainesten arvoa. Jos johonkin nimikkeeseen, alanimikkeeseen taikka nimikkeiden tai alanimikkeiden joukkoon sovelletaan kahta tai useampaa tuotekohtaista alkuperäsääntöä, kyseisessä lauseessa täsmennetty tariffiluokituksen muutos kuvaa ensimmäisessä alkuperäsäännössä täsmennettyä muutosta;

g) että tariffimääräyksen *x* ei-alkuperäainesten arvo on enintään *x* prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta, ainoastaan kyseisessä alkuperäsäännössä täsmennetyn ei-alkuperäaineksen arvo otetaan huomioon laskettaessa ei-alkuperäainesten arvoa. Kyseisessä alkuperäsäännössä vahvistettua ei-alkuperäainesten prosenttiosuuden enimmäisarvoa ei saa ylittää 6 artiklaa (Toleranssi) käyttämällä;

h) että lopputuotteen kanssa samaan tariffimääräykseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään *x prosenttia* tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta, muuhun kuin tuotteen tariffimääräykseen luokiteltua tuotetta saa käyttää tuotteen tuotannossa. Ainoastaan lopputuotteen kanssa samaan tariffimääräykseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo otetaan huomioon laskettaessa ei-alkuperäainesten arvoa. Kyseisessä alkuperäsäännössä vahvistettua ei-alkuperäainesten prosenttiosuuden enimmäisarvoa ei saa ylittää 6 artiklaa (Toleranssi) käyttämällä;

i) että tariffimääräyksen *x* ei-alkuperäainesten arvo on enintään *x* prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta, kyseisessä alkuperäsäännössä täsmennettyjen kaikkien ei-alkuperäainesten arvo otetaan huomioon laskettaessa ei-alkuperäainesten arvoa. Kyseisessä alkuperäsäännössä vahvistettua ei-alkuperäainesten prosenttiosuuden enimmäisarvoa ei saa ylittää 6 artiklaa (Toleranssi) käyttämällä; ja

j) tuotannossa käytetyn tariffimääräyksen *x* ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään *x* prosenttia tuotteen nettopainosta, täsmennettyjä ei-alkuperäaineksia saa käyttää tuotteen tuotannossa edellyttäen, että ne eivät ylitä tuotteen nettopainolle täsmennettyä prosenttiosuutta 1 artiklan määritelmän ’tuotteen nettopaino’ mukaisesti. Kyseisessä alkuperäsäännössä vahvistettua ei-alkuperäaineksen enimmäispainoa ei saa ylittää 6 artiklaa (Toleranssi) käyttämällä;

9. Tuotekohtainen alkuperäsääntö edustaa vähimmäismäärää valmistusta, joka ei-alkuperäainekselle on tehtävä, jotta tuloksena oleva tuote saisi alkuperäaseman. Tuotekohtaisessa alkuperäsäännössä vaadittua suurempi määrä valmistusta kyseiselle tuotteelle antaa myös alkuperäaseman.

10. Jos tuotekohtaisessa alkuperäsäännössä määrätään, että täsmennettyä ei-alkuperäainesta ei saa käyttää tai että täsmennetyn ei-alkuperäaineksen paino ei saa ylittää tiettyä kynnysarvoa, näitä edellytyksiä ei sovelleta muualle harmonoituun järjestelmään luokiteltuun ei-alkuperäainekseen.

11. Kun aines saa alkuperäaseman osapuolen alueella ja kyseistä ainesta käytetään edelleen sellaisen tuotteen tuotannossa, jonka alkuperää ollaan määrittämässä, mitään kyseisen aineksen tuotannossa käytettyä ei-alkuperäainesta ei oteta huomioon 5 artiklan (Riittävä valmistus) mukaisesti. Tämä pätee riippumatta siitä, onko aines saanut alkuperäaseman samassa tehtaassa, jossa tuote on tuotettu.

12. Tässä liitteessä vahvistettuja tuotekohtaisia sääntöjä sovelletaan myös käytettyihin tuotteisiin.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
I jakso	**Elävät eläimet; eläintuotteet**
1. ryhmä	**Elävät eläimet**
01.01-01.06	Kaikki 1 ryhmän eläimet ovat kokonaan tuotettuja.
2. ryhmä	**Liha ja muut syötävät eläimenosat**
02.01-02.10	Tuotanto, jossa kaikki käytetty 1 tai 2 ryhmän aines on kokonaan tuotettua.
3. ryhmä	**Kalat sekä äyriäiset, nilviäiset ja muut vedessä elävät selkärangattomat** ***Huomautus:*** *3 ryhmän vesiviljelytuotteita pidetään osapuolen alkuperätuotteina ainoastaan, jos ne on kasvatettu kyseisen osapuolen alueella ei-alkuperäsiemenkannasta tai alkuperäsiemenkannasta, kuten munista, kalanpoikasista tai toukista.*
03.01-03.08	Tuotanto, jossa kaikki käytetty 3 ryhmän aines on kokonaan tuotettua.
4. ryhmä	**Maito ja meijerituotteet; linnunmunat; luonnonhunaja; muualle kuulumattomat eläinperäiset syötävät tuotteet**
04.01	Muutos jostain muusta ryhmästä, paitsi alanimikkeen 1901.90 meijerivalmisteista, jotka sisältävät enemmän kuin 10 prosenttia maitokuiva-aineita kuivapainosta, edellyttäen, että kaikki käytetty 4 ryhmän aines on kokonaan tuotettua.
0402.10	Muutos jostain muusta ryhmästä, paitsi alanimikkeen 1901.90 meijerivalmisteista, jotka sisältävät enemmän kuin 10 prosenttia maitokuiva-aineita kuivapainosta, edellyttäen, että a) kaikki käytetty 4 ryhmän aines on kokonaan tuotettua, ja b) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 40 prosenttia tuotteen nettopainosta.
0402.21-0402.99	Muutos jostain muusta ryhmästä, paitsi alanimikkeen 1901.90 meijerivalmisteista, jotka sisältävät enemmän kuin 10 prosenttia maitokuiva-aineita kuivapainosta, edellyttäen, että a) kaikki käytetty 4 ryhmän aines on kokonaan tuotettua, ja b) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
04.03-04.06	Muutos jostain muusta ryhmästä, paitsi alanimikkeen 1901.90 meijerivalmisteista, jotka sisältävät enemmän kuin 10 prosenttia maitokuiva-aineita kuivapainosta, edellyttäen, että a) kaikki käytetty 4 ryhmän aines on kokonaan tuotettua, ja b) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
04.07-04.10	Tuotanto, jossa a) kaikki käytetty 4 ryhmän aines on kokonaan tuotettua; ja b) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
5. ryhmä	**Muualle kuulumattomat eläinperäiset tuotteet**
0501.00-0511.99	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
II jakso	**Kasvituotteet** ***Huomautus:*** *Osapuolen alueella kasvatettuja maatalous- ja puutarhatuotteita on kohdeltava kyseisen osapuolen alueen alkuperätuotteina, vaikka ne olisi kasvatettu kolmannesta maasta tuoduista siemenistä, sipuleista, juurakoista, pistokkaista, varttamisoksista, versoista, nupuista tai kasvien muista elävistä osista.*
6. ryhmä	**Elävät puut ja muut elävät kasvit; sipulit, juuret ja niiden kaltaiset tuotteet; leikkokukat ja leikkovihreä**
06.01-06.04	Tuotanto, jossa kaikki käytetty 6 ryhmän aines on kokonaan tuotettua.
7. ryhmä	**Kasvikset sekä tietyt syötävät kasvit, juuret ja mukulat**
07.01-07.09	Tuotanto, jossa kaikki käytetty 7 ryhmän aines on kokonaan tuotettua.
0710.10-0710.80	Tuotanto, jossa kaikki käytetty 7 ryhmän aines on kokonaan tuotettua.
0710.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytettyjen 7 ryhmän ei-alkuperätuotteita olevien parsan, papujen, parsakaalin, keräkaalin, porkkanoiden, kukkakaalin, kesäkurpitsan, kurkun, pikkukurkkujen, latva-artisokan, sienten, sipulin, herneiden, perunan, sokerimaissin, paprikan ja tomaatin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja b) tuotannossa käytettyjen 7 ryhmän ei-alkuperäkasvisten nettopaino on enintään 50 prosenttia tuotteen nettopainosta.
07.11	Tuotanto, jossa kaikki käytetty 7 ryhmän aines on kokonaan tuotettua.
0712.20-0712.39	Tuotanto, jossa kaikki käytetty 7 ryhmän aines on kokonaan tuotettua.
0712.90	Muutos kuivattujen kasvisten sekoituksiksi yhdestä kuivatusta kasvislajista tämän alanimikkeen tai minkä tahansa muun alanimikkeen sisällä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytettyjen 7 ryhmän ei-alkuperätuotteita olevien keräkaalin, porkkanoiden, kesäkurpitsan, kurkun, pikkukurkkujen, latva-artisokan, sienten, perunan, sokerimaissin, paprikan, tomaatin ja nauriiden nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja b) tuotannossa käytettyjen 7 ryhmän ei-alkuperäkasvisten nettopaino on enintään 50 prosenttia tuotteen nettopainosta; tai Alanimikkeen 0712.90 muiden tuotteiden osalta tuotanto, jossa kaikki käytetty 7 ryhmän aines on kokonaan tuotettua.
07.13-07.14	Tuotanto, jossa kaikki käytetty 7 ryhmän aines on kokonaan tuotettua.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
8. ryhmä	**Syötävät hedelmät ja pähkinät; sitrushedelmien ja melonin kuoret**
08.01-08.10	Tuotanto, jossa kaikki käytetty 8 ryhmän aines on kokonaan tuotettua.
08.11	Tuotanto, jossa a) kaikki käytetty 8 ryhmän aines on kokonaan tuotettua, ja b) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 40 prosenttia tuotteen nettopainosta.
08.12	Tuotanto, jossa kaikki käytetty 8 ryhmän aines on kokonaan tuotettua.
0813.10-0813.40	Tuotanto, jossa kaikki käytetty 8 ryhmän aines on kokonaan tuotettua.
0813.50	Muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytettyjen 8 ryhmän ei-alkuperätuotteita olevien manteleiden, omenoiden, aprikoosien, banaanien, kirsikoiden, kastanjoiden, sitrushedelmien, viikunoiden, viinirypäleiden, hasselpähkinöiden, nektariinien, persikoiden, päärynöiden, luumujen ja saksanpähkinöiden nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, b) tuotannossa käytettyjen 8 ryhmän ei-alkuperätuotteita olevien muiden hedelmien ja pähkinöiden kuin manteleiden, omenoiden, aprikoosien, banaanien, parapähkinöiden, karambolien, cashew-omenoiden, cashewpähkinöiden, kirsikoiden, kastanjoiden, sitrushedelmien, kookospähkinöiden, viikunoiden, viinirypäleiden, guavien, hasselpähkinöiden, jakkipuun hedelmien, litsien, australianpähkinöiden, mangojen, mangostanien, nektariinien, papaijoiden, passiohedelmien, persikoiden, päärynöiden, pistaasipähkinöiden, pitahaijojen, luumujen, tamarindien tai saksanpähkinöiden nettopaino on enintään 50 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja c) tuotannossa käytettyjen 8 ryhmän ei-alkuperätuotteita olevien hedelmien ja pähkinöiden nettopaino on enintään 80 prosenttia tuotteen nettopainosta.
08.14	Tuotanto, jossa kaikki käytetty 8 ryhmän aines on kokonaan tuotettua.
9. ryhmä	**Kahvi, tee, mate ja mausteet**
0901.11-0901.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
0902.10-0910.99	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
10. ryhmä	**Vilja**
10.01-10.08	Kaikki 10 ryhmän vilja on kokonaan tuotettua.
11. ryhmä	**Myllyteollisuustuotteet; maltaat; tärkkelys; inuliini; vehnägluteeni**
11.01-11.09	Tuotanto, jossa kaikki käytetty nimikkeen 07.01, alanimikkeen 0710.10, 10 tai 11 ryhmän taikka nimikkeen 23.02 tai 23.03 aines on kokonaan tuotettua.
12. ryhmä	**Öljysiemenet ja -hedelmät; erinäiset siemenet ja hedelmät; teollisuus- ja lääkekasvit; oljet ja kasvirehu**
12.01-12.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
12.08	Muutos jostain muusta ryhmästä.
12.09-12.14	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
13. ryhmä	**Kumilakat; kumit, hartsit ja muut kasvimehut ja -uutteet**
1301.20-1301.90	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
1302.11-1302.39	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
14. ryhmä	**Kasviperäiset punonta- ja palmikointiaineet; muualle kuulumattomat kasvituotteet**
1401.10-1404.90	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
III jakso	**Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden pilkkoutumistuotteet; valmistetut ravintorasvat; eläin- ja kasvivahat**
15. ryhmä	**Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden pilkkoutumistuotteet; valmistetut ravintorasvat; eläin- ja kasvivahat**
15.01-15.04	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
15.05	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
15.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
15.07-15.08	Muutos jostain muusta ryhmästä.
15.09-15.10	Tuotanto, jossa kaikki nimikkeen 15.09 tai 15.10 oliiviöljyt ovat kokonaan tuotettuja.
15.11-15.15	Muutos jostain muusta ryhmästä.
1516.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
1516.20	Muutos jostain muusta ryhmästä.
15.17	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeistä 15.07–15.15, alanimikkeestä 1516.20 tai nimikkeestä 15.18. ***Huomautus:*** *Sovellettaessa alkuperäsääntöjä nimikkeen 15.18 osalta, jossa viitataan liukenemattomien epäpuhtauksien pitoisuuteen, kyseinen pitoisuus on mitattava käyttäen American Oil Chemists' Societyn menetelmää Ca 3a-46.*
15.18	Muutos yksittäisiksi kasvisrasvoiksi tai -öljyiksi tai niiden jakeiksi jostain muusta ryhmästä; tai Muutos eläin- tai kasvisrasvojen tai -öljyjen tai niiden jakeiden syötäväksi kelpaamattomiksi seoksiksi tai niistä valmistetuiksi tuotteiksi, joiden nettopainosta enintään 0,15 prosenttia on liukenemattomia epäpuhtauksia, tämän nimikkeen sisällä tai jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että liukenemattomien epäpuhtauksien pitoisuus pienenee valmistuksessa; tai Muutos joksikin muuksi nimikkeen 15.18 tuotteeksi jostain muusta nimikkeestä.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
15.20	Muutos tämän nimikkeen sisällä tai jostain muusta nimikkeestä.
15.21-15.22	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
IV jakso	**Elintarviketeollisuuden tuotteet; Juomat, väkevät alkoholijuomat ja etikka; Tupakka ja valmistetut tupakankorvikkeet**
16. ryhmä	**Lihasta, kalasta, äyriäisistä, nilviäisistä tai muista vedessä elävistä selkärangattomista valmistetut tuotteet**
16.01-16.02	Muutos jostain muusta ryhmästä, paitsi 2 ryhmästä.
16.03	Muutos jostain muusta ryhmästä, paitsi 2 tai 3 ryhmästä.
16.04-16.05	Muutos jostain muusta ryhmästä, paitsi 3 ryhmästä.
17. ryhmä	**Sokeri ja sokerivalmisteet**
17.01	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
17.02	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi alanimikkeestä 1701.91 tai 1701.99, edellyttäen, että tuotannossa käytettyjen nimikkeiden 11.01–11.08, alanimikkeen 1701.11 tai 1701.12 tai nimikkeen 17.03 ei-alkuperäainesten nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
17.03	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
17.04	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että a) i) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 40 prosenttia tuotteen nettopainosta; tai ii) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin arvo on enintään 30 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta; ja b) tuotannossa käytetyn 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
18. ryhmä	**Kaakao ja kaakaovalmisteet**
18.01-18.02	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
1803.10-1803.20	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
18.04-18.05	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
18.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että a) i) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 40 prosenttia tuotteen nettopainosta; tai ii) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin arvo on enintään 30 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta, ja b) tuotannossa käytetyn 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
19. ryhmä	**Viljasta, jauhoista, tärkkelyksestä tai maidosta valmistetut tuotteet; leipomatuotteet**
19.01	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn nimikkeen 10.06 tai 11.01–11.08 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta. b) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 30 prosenttia tuotteen nettopainosta; c) tuotannossa käytetyn 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja d) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin ja 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 40 prosenttia tuotteen nettopainosta.
1902.11-1902.19	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn nimikkeen 10.06 tai 11.01–11.08 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, b) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja c) tuotannossa käytetyn 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
1902.20	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn 2, 3 tai 16 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta. b) tuotannossa käytetyn nimikkeen 10.06 tai 11.01–11.08 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta. c) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja d) tuotannossa käytetyn 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
1902.30-1902.40	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn nimikkeen 10.06 tai 11.01–11.08 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, b) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja c) tuotannossa käytetyn 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
19.03	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn nimikkeen 10.06 tai 11.01–11.08 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja b) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
1904.10-1904.20	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn nimikkeen 10.06 tai 11.01–11.08 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, b) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 30 prosenttia tuotteen nettopainosta, c) tuotannossa käytetyn 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja d) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin ja 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 40 prosenttia tuotteen nettopainosta.
1904.30	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn nimikkeen 10.06 tai 11.01–11.08 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja b) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
1904.90	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn nimikkeen 10.06 tai 11.01–11.08 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, b) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 30 prosenttia tuotteen nettopainosta, c) tuotannossa käytetyn 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja d) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin ja 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 40 prosenttia tuotteen nettopainosta.
19.05	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn nimikkeen 10.06 tai 11.01–11.08 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, b) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 40 prosenttia tuotteen nettopainosta, c) tuotannossa käytetyn 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja d) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin ja 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 50 prosenttia tuotteen nettopainosta.
20. ryhmä	**Kasviksista, hedelmistä, pähkinöistä tai muista kasvinosista valmistetut tuotteet**
20.01	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
20.02-20.03	Muutos jostain muusta nimikkeestä, jossa kaikki 7 ryhmän aines on kokonaan tuotettua.
20.04-20.05	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
20.06	Muutos mustikka-, kirsikka-, karpalo-, loganinmarja-, vadelma-, saskatoonmarja- tai mansikkavalmisteiksi jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 60 prosenttia tuotteen nettopainosta; tai Muutos joksikin muuksi nimikkeen 20.06 tuotteeksi jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2007.10-2007.91	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2007.99	Muutos hilloiksi, hyytelöiksi, hedelmälevitteiksi tai hedelmäpastoiksi jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 60 prosenttia tuotteen nettopainosta; tai Muutos joksikin muuksi alanimikkeen 2007.99 tuotteeksi jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta. ***Huomautus:*** *Sovellettaessa alkuperäsääntöjä nimikkeen 20.08 mustikka-, kirsikka-, karpalo-, loganinmarja-, vadelma-, saskatoonmarja- tai mansikkavalmisteiden osalta, tuotteen nettopaino voi olla kaikkien tuotteen tuotannossa käytettyjen aineksen nettopaino lukuun ottamatta tuotteen tuotannon aikana lisätyn nimikkeen 22.01 veden nettopainoa. Tuotannossa käytettyjen hedelmien nettopaino voi olla hedelmien nettopaino, myös jäädytettyinä tai paloiteltuina mutta ei enempää käsiteltyinä.*
2008.11-2008.19	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 40 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2008.20-2008.50	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2008.60	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 60 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2008.70	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2008.80	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 60 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2008.91	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2008.93	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 60 prosenttia tuotteen nettopainosta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
2008.97	Muutos mustikoita, kirsikoita, karpaloja, loganinmarjoja, vadelmia, saskatoonmarjoja tai mansikoita sisältäviksi sekoituksiksi muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 60 prosenttia tuotteen nettopainosta; tai Muutos joksikin muuksi alanimikkeen 2008.97 tuotteeksi jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 40 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2008.99	Muutos mustikka-, loganinmarja-, vadelma- tai saskatoon-marjavalmisteiksi jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 60 prosenttia tuotteen nettopainosta; tai Muutos joksikin muuksi alanimikkeen 2008.99 tuotteeksi jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2009.11-2009.79	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2009.81	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 40 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2009.89	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2009.90	Muutos mustikka-, karpalo-, seljanmarja-, loganinmarja- tai saskatoonmarjamehua sisältäviksi sekoituksiksi jostain muusta alanimikkeestä, paitsi nimikkeen 20.09 ei-alkuperätuotetta olevasta mustikka-, karpalo-, seljanmarja-, loganinmarja- tai saskatoonmarjamehusta, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn nimikkeen 20.09 tiivistämättömän ja laimentamattoman ei-alkuperämehun nettopaino on enintään 40 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja b) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta; tai Muutos joksikin muuksi alanimikkeen 2009.90 tuotteeksi jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
21. ryhmä	**Erinäiset elintarvikevalmisteet**
2101.11-2101.30	Muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja b) tuotannossa käytetyn 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2102.10-2102.30	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
2103.10	Muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja b) tuotannossa käytetyn nimikkeen 04.07–04.10 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
2103.20	Muutos tomaattiketsupiksi tai grillauskastikkeeksi jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 40 prosenttia tuotteen nettopainosta, b) tuotannossa käytetyn nimikkeen 04.07, 04.08 tai 04.10 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja c) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin ja nimikkeen 04.07, 04.08 tai 04.10 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 50 prosenttia tuotteen nettopainosta; tai Muutos joksikin muuksi alanimikkeen 2103.20 tuotteeksi jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja b) tuotannossa käytetyn nimikkeen 04.07–04.10 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2103.30	Muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja b) tuotannossa käytetyn nimikkeen 04.07–04.10 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta. ***Huomautus:*** *Sovellettaessa alanimikkeen 2103.90 alkuperäsääntöjä maustamisvalmisteita olevat sekoitukset ovat elintarvikevalmisteita, joita voidaan lisätä ruokaan lisäämään tai antamaan makua elintarvikkeen valmistuksen tai valmistamisen aikana tai ennen tarjoilua tai tarjoilun jälkeen.*
2103.90	Muutos grillauskastikkeiksi, hedelmäpohjaiseksi kastikkeiksi tai maustamisvalmisteita oleviksi sekoituksiksi jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 40 prosenttia tuotteen nettopainosta, b) tuotannossa käytetyn nimikkeen 04.07, 04.08 tai 04.10 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin ja nimikkeen 04.07, 04.08 tai 04.10 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 50 prosenttia tuotteen nettopainosta. tai Muutos joksikin muuksi alanimikkeen 2103.90 tuotteeksi jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja b) tuotannossa käytetyn nimikkeen 04.07–04.10 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2104.10-2105.00	Muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja b) tuotannossa käytetyn 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
21.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 40 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja b) tuotannossa käytetyn 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
22. ryhmä	**Juomat, etyylialkoholi (etanoli) ja etikka**
22.01	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
2202.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja b) tuotannossa käytetyn 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2202.90	Muutos maitoa sisältäviksi juomiksi jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 04.01–04.06 tai alanimikkeen 1901.90 maito- ja meijerituotteista, jotka sisältävät enemmän kuin 10 painoprosenttia maidon kuiva-aineita kuivapainosta, edellyttäen, että: a) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja b) tuotannossa käytetyn nimikkeen 04.07–04.10 ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta; tai Muutos joksikin muuksi alanimikkeen 2202.90 tuotteeksi jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja b) tuotannossa käytetyn 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
22.03	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
22.04	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi alanimikkeestä 0806.10, 2009.61 tai 2009.69 taikka nimikkeestä 22.07 tai 22.08.
22.05-22.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
22.07-22.09	Muutos jostain tämän joukon ulkopuolisesta muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 22.04.
23. ryhmä	**Elintarviketeollisuuden jätetuotteet ja jätteet; valmistettu rehu**
23.01	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
23.02	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn 10 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2303.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn 10 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
2303.20-2303.30	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
23.04-23.08	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
23.09	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi 2 tai 3 ryhmästä, edellyttäen, että a) tuotannossa käytetyn 10 tai 11 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta. b) tuotannossa käytetyn ei-alkuperäsokerin nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta, ja c) tuotannossa käytetyn 4 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
24. ryhmä	**Tupakka ja valmistetut tupakankorvikkeet** ***Huomautus:*** *Osapuolen alueella kasvatettuja maatalous- ja puutarhatuotteita on kohdeltava kyseisen osapuolen alueen alkuperätuotteina, vaikka ne olisi kasvatettu kolmannesta maasta tuoduista siemenistä, sipuleista, juurakoista, pistokkaista, varttamisoksista, versoista, nupuista tai kasvien muista elävistä osista.*
24.01	Tuotanto, jossa kaikki käytetty nimikkeen 24.01 aines on kokonaan tuotettua.
2402.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn 24 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 30 prosenttia tuotteen tuotannossa käytetyn 24 ryhmän kaiken aineksen nettopainosta.
2402.20	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi alanimikkeestä 2403.10, edellyttäen, että nimikkeen 24.01 kokonaan tuotetun aineksen nettopaino on vähintään 10 prosenttia tuotteen tuotannossa käytetyn 24 ryhmän kaiken aineksen nettopainosta.
2402.90	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn 24 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 30 prosenttia tuotteen tuotannossa käytetyn 24 ryhmän kaiken aineksen nettopainosta.
24.03	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytetyn 24 ryhmän ei-alkuperäaineksen nettopaino on enintään 30 prosenttia tuotteen tuotannossa käytetyn 24 ryhmän kaiken aineksen nettopainosta.
V osasto	**Kivennäistuotteet**
25. ryhmä	**Suola; rikki; maa- ja kivilajit; kipsi; kalkki ja sementti**
25.01-25.03	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
2504.10-2504.90	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
25.05-25.14	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
2515.11-2516.90	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
25.17	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
2518.10-2520.20	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
25.21-25.23	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
2524.10-2525.30	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
25.26-25.29	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
2530.10-2530.90	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
26. ryhmä	**Malmit, kuona ja tuhka**
26.01-26.21	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
27. ryhmä	**Kivennäispolttoaineet, kivennäisöljyt ja niiden tislaustuotteet; bitumiset aineet; kivennäisvahat**
27.01-27.09	Muutos näiden nimikkeiden sisällä tai jostain muusta nimikkeestä.
27.10	Muutos tämän nimikkeen sisällä tai jostain muusta nimikkeestä, paitsi alanimikkeen 3824.90 tai nimikkeen 38.26 biodieselistä.
27.11-27.16	Muutos näiden nimikkeiden sisällä tai jostain muusta nimikkeestä.
VI jakso	**Kemianteollisuuden tai siihen liittyvän teollisuuden tuotteet**
28. ryhmä	**Kemialliset alkuaineet ja epäorgaaniset yhdisteet; jalometallien, harvinaisten maametallien, radioaktiivisten alkuaineiden ja isotooppien orgaaniset ja epäorgaaniset yhdisteet** ***Huomautus 1:*** *Tämän ryhmän tuote on alkuperätuote, jos se on tulosta jostain seuraavista:* *a) tämän ryhmän alkuperäsäännöissä täsmennetty sovellettava tariffiluokituksen muutos;* *b) jäljempänä huomautuksessa 2 kuvattu kemiallinen reaktio; tai* *c) jäljempänä huomautuksessa 3 kuvattu puhdistus.* ***Huomautus 2: Kemiallinen reaktio ja CAS-numeron muutos*** *Tämän ryhmän tuotetta on kohdeltava alkuperätuotteena, jos se on kemiallisen reaktion tulos ja kyseinen kemiallinen reaktio aiheuttaa CAS-numeron (Chemical Abstract Service Number) muuttumisen.* *Tässä ryhmässä 'kemiallisella reaktiolla' tarkoitetaan (myös biokemiallista) prosessia, jossa syntyy uusi molekyyli siten, että atomienväliset sidokset katkeavat ja muodostuu uusia sidoksia tai atomien avaruusjärjestys molekyylissä muuttuu.* *Seuraavia ei pidetä kemiallisina reaktioina sen määrittämiseksi, onko tuote alkuperätuote:* *a) liukeneminen veteen tai muuhun liuottimeen;* *b) liuottimien, myös liuotinveden, poistaminen; tai* *c) kideveden lisääminen tai poistaminen.*

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
	Huomautus 3: Puhdistus *Tämän ryhmän tuotetta, jolle suoritetaan puhdistus, on kohdeltava kuten alkuperätuotetta, edellyttäen, että puhdistaminen tapahtuu yhden tai kummankin osapuolen alueella ja poistaa vähintään 80 prosenttia epäpuhtauksista.* ***Huomautus 4: Erottamiskielto*** *Tuotetta, joka täyttää tariffiluokituksen sovellettavan muutoksen yhden tai kummankin osapuolen alueella sen tuloksena, että keinotekoisesta seoksesta erotetaan yksi aines tai useita aineksia, ei kohdella alkuperätuotteena, paitsi jos erotetussa aineksessa tapahtui kemiallinen reaktio yhden tai kummankin osapuolen alueella.*
2801.10-2853.00	Muutos jostain muusta alanimikkeestä; tai Muutos näiden alanimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan alanimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
29. ryhmä	**Orgaaniset kemialliset yhdisteet** ***Huomautus 1:*** *Tämän ryhmän tuote on alkuperätuote, jos se on tulosta jostain seuraavista:* *a) tämän ryhmän alkuperäsäännöissä täsmennetty sovellettava tariffiluokituksen muutos;* *b) jäljempänä huomautuksessa 2 kuvattu kemiallinen reaktio; tai* *c) jäljempänä huomautuksessa 3 kuvattu puhdistus.* ***Huomautus 2: Kemiallinen reaktio ja CAS-numeron muutos*** *Tämän ryhmän tuotetta on kohdeltava alkuperätuotteena, jos se on kemiallisen reaktion tulos ja kyseinen kemiallinen reaktio aiheuttaa CAS-numeron (Chemical Abstract Service Number) muuttumisen.* *Tässä ryhmässä 'kemiallisella reaktiolla' tarkoitetaan (myös biokemiallista) prosessia, jossa syntyy uusi molekyyli siten, että atomienväliset sidokset katkeavat ja muodostuu uusia sidoksia tai atomien avaruusjärjestys molekyylissä muuttuu.* *Seuraavia ei pidetä kemiallisina reaktioina sen määrittämiseksi, onko tuote alkuperätuote:* *a) liukeneminen veteen tai muuhun liuottimeen;* *b) liuottimien, myös liuotinveden, poistaminen; tai* *c) kideveden lisääminen tai poistaminen.* ***Huomautus 3: Puhdistus*** *Tämän ryhmän tuotetta, jolle suoritetaan puhdistus, on kohdeltava kuten alkuperätuotetta, edellyttäen, että puhdistaminen tapahtuu yhden tai kummankin osapuolen alueella ja poistaa vähintään 80 prosenttia epäpuhtauksista.* ***Huomautus 4: Erottamiskielto*** *Tuotetta, joka täyttää tariffiluokituksen sovellettavan muutoksen yhden tai kummankin osapuolen alueella sen tuloksena, että keinotekoisesta seoksesta erotetaan yksi aines tai useita aineksia, ei kohdella alkuperätuotteena, paitsi jos erotetussa aineksessa tapahtuu kemiallinen reaktio yhden tai kummankin osapuolen alueella.*

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
2901.10-2942.00	Muutos jostain muusta alanimikkeestä; tai Muutos näiden alanimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan alanimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
30. ryhmä	**Farmaseuttiset tuotteet**
3001.20-3005.90	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
3006.10-3006.60	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
3006.70-3006.92	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
31. ryhmä	**Lannoitteet**
31.01	Muutos tämän nimikkeen sisällä tai jostain muusta nimikkeestä.
31.02	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
3103.10-3104.90	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
31.05	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
32. ryhmä	**Parkitus- ja väriuutteet; tanniinit ja niiden johdannaiset; värit, pigmentit ja muut väriaineet; maalit ja lakat; kitti sekä muut täyte- ja tiivistystahnat; painovärit, muste ja tussi**
3201.10-3210.00	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
32.11-32.12	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
3213.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
3213.90	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
32.14-32.15	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
33. ryhmä	**Haihtuvat öljyt ja resinoidit; hajuste-, kosmeettiset ja toalettivalmisteet**
3301.12-3301.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä; tai Muutos näiden alanimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan alanimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
3302.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että nimikkeen 17.01 tai 17.02 ei-alkuperäaineksen paino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
3302.90	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
33.03	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
33.04-33.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
34. ryhmä	**Saippua ja suopa, orgaaniset pinta-aktiiviset aineet, pesuvalmisteet, voiteluvalmisteet, tekovahat, valmistetut vahat, kiillotus-, hankaus- ja puhdistusvalmisteet, kynttilät ja niiden kaltaiset tuotteet, muovailumassat, ”hammasvahat” ja kipsiin perustuvat hammaslääkinnässä käytettävät valmisteet**
3401.11-3401.20	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
3401.30	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi alanimikkeestä 3402.90; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi alanimikkeestä 3402.90, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
3402.11-3402.19	Muutos jostain muusta alanimikkeestä; tai Muutos näiden alanimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan alanimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
3402.20	Muutos jostain muusta alanimikkeestä, paitsi alanimikkeestä 3402.90;
3402.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä; tai Muutos tämän alanimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että tämän alanimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
3403.11-3405.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
34.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
34.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä, tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että a) vähintään yksi sarjaan kuuluvista komponenttituotteista on alkuperätuote; ja b) tämän nimikkeen ei-alkuperätuotteita olevien komponenttituotteiden arvo on enintään 50 prosenttia sarjan kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta, ja
35. ryhmä	**Valkuaisaineet; modifioidut tärkkelykset; liimat ja liisterit; entsyymit**
35.01-35.02	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi 2–4 ryhmästä; tai Muutos 2–4 ryhmästä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että 2–4 ryhmän ei-alkuperäainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
35.03	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi 2 ryhmästä, siannahkaa lukuun ottamatta, tai 3 ryhmästä, kalannahkaa lukuun ottamatta; tai Muutos 2 ryhmästä, siannahkaa lukuun ottamatta, tai 3 ryhmästä, kalannahkaa lukuun ottamatta, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, 2 ryhmän siannahasta tai 3 ryhmän kalannahasta, edellyttäen, että 2 ryhmän, siannahkaa lukuun ottamatta, tai 3 ryhmän, kalannahkaa lukuun ottamatta, ei-alkuperäainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
35.04	Muutos maitoproteiiniaineiksi jostain muusta nimikkeestä, paitsi 4 ryhmästä tai alanimikkeen 1901.90 meijerivalmisteista, jotka sisältävät enemmän kuin 10 painoprosenttia maidon kuiva-aineita kuivapainosta; Muutos joksikin muuksi nimikkeen 35.04 tuotteeksi jostain muusta nimikkeestä, paitsi 2–4 ryhmän tai nimikkeen 11.08 ei-alkuperäaineksista; tai Muutos joksikin muuksi nimikkeen 35.04 tuotteeksi 2–4 ryhmästä tai nimikkeestä 11.08, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että 2–4 ryhmän tai nimikkeen 11.08 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
35.05	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 11.08; tai Muutos nimikkeestä 11.08, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että nimikkeen 11.08 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
35.06-35.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
36. ryhmä	**Räjähdysaineet; pyrotekniset tuotteet; tulitikut; pyroforiset seokset; helposti syttyvät aineet**
36.01-36.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
37. ryhmä	**Valokuvaus- ja elokuvausvalmisteet**
37.01	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
37.02	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 37.01.
37.03-37.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
3707.10-3707.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
38. ryhmä	**Erinäiset kemialliset tuotteet**
38.01-38.02	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
38.03	Muutos tämän nimikkeen sisällä tai jostain muusta nimikkeestä.
38.04	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
3805.10	Muutos puhdistetuksi sulfaattitärpätiksi jostain muusta alanimikkeestä tai tislaamalla puhdistetusta raa'asta sulfaattitärpättiöljystä; tai Muutos joksikin muuksi alanimikkeen 3805.10 tuotteeksi jostain muusta alanimikkeestä.
3805.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
3806.10-3806.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
38.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
3808.50-3808.99	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
3809.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 10.06 tai nimikkeistä 11.01–11.08; tai Muutos nimikkeestä 10.06 tai nimikkeistä 11.01–11.08, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tuotannossa käytettyjen nimikkeen 10.06 tai nimikkeiden 11.01–11.08 ei-alkuperäainesten paino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
3809.91-3809.93	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
38.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
3811.11-3811.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
38.12	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
38.13-38.14	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
3815.11-3815.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
38.16-38.19	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
38.20	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi alanimikkeestä 2905.31 tai 2905.49; tai Muutos alanimikkeestä 2905.31 tai 2905.49, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että alanimikkeen 2905.31 tai 2905.49 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
38.21-38.22	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
3823.11-3823.70	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
3824.10-3824.50	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 20 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
3824.60	Muutos jostain muusta alanimikkeestä, paitsi nimikkeistä 11.01–11.08, 17.01, 17.02 tai alanimikkeestä 2905.44. tai Muutos nimikkeistä 11.01–11.08, 17.01, 17.02 tai alanimikkeestä 2905.44, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että nimikkeiden 11.01–11.08, 17.01, 17.02 tai alanimikkeen 2905.44 ei-alkuperäainesten paino on enintään 20 prosenttia tuotteen nettopainosta.
3824.71-3824.83	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
3824.90	Muutos biodieseliksi jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että biodiesel vaihtoesteröidään osapuolen alueella; Muutos etanolia sisältäviksi tuotteiksi jostakin muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeen 22.07 tai alanimikkeen 2208.90 etanolista; tai Muutos joksikin muuksi alanimikkeen 3824.90 tuotteeksi jostain muusta nimikkeestä.
38.25	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
38.26	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että biodiesel vaihtoesteröidään osapuolen alueella.
VII jakso	**Muovit ja muovitavarat; Kumi ja kumitavarat**
39. ryhmä	**Muovit ja muovitavarat**
39.01-39.15	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta. tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten nettopaino on enintään 50 prosenttia tuotteen nettopainosta.
39.16-39.26	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
40. ryhmä	**Kumi ja kumitavarat**
40.01-40.11	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
4012.11-4012.19	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
4012.20-4012.90	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
40.13-40.16	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
40.17	Muutos tämän nimikkeen sisällä tai jostain muusta nimikkeestä.
VIII jakso	**Raakavuodat ja -nahat, muokattu nahka, turkisnahat ja niistä valmistetut tavarat; Satulat ja valjaat; Matkatarvikkeet, käsilaukut ja niiden kaltaiset säilytysesineet; suolesta (ei kuitenkaan silkkitoukan gutista) valmistetut tavarat**
41. ryhmä	**Raakavuodat ja -nahat (muut kuin turkisnahat) sekä muokattu nahka**
41.01-41.03	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
4104.11-4104.19	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
4104.41-4104.49	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
4105.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
4105.30	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
4106.21	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
4106.22	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
4106.31	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
4106.32	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
4106.40	Muutos tämän alanimikkeen sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
4106.91	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
4106.92	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
41.07-41.13	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi alanimikkeestä 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 tai 4106.92. tai Muutos alanimikkeestä 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 tai 4106.92, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että alanimikkeen 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 tai 4106.92 aineksille tehdään jälkiparkitus osapuolen alueella.
41.14-41.15	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
42. ryhmä	**Nahkatavarat; satula- ja valjasteokset; matkatarvikkeet, käsilaukut ja niiden kaltaiset säilytysesineet; suolesta valmistetut tavarat**
42.01-42.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
43. ryhmä	**Turkisnahat ja tekoturkikset; niistä valmistetut tavarat**
43.01	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
4302.11-4302.30	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
43.03-43.04	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
IX jakso	**Puu ja puusta valmistetut tavarat; Puuhiili; korkki ja korkkitavarat; oljesta, espartosta tai muista punonta- tai palmikointiaineista valmistetut tavarat; kori- ja punontateokset**
44. ryhmä	**Puu ja puusta valmistetut tavarat; puuhiili**
44.01-44.21	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
45. ryhmä	**Korkki ja korkkitavarat**
45.01-45.04	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
46. ryhmä	**Oljesta, espartosta tai muista punonta- tai palmikointiaineista valmistetut tavarat; kori- ja punontateokset**
46.01-46.02	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
X jakso	**Puusta tai muusta kuituisesta selluloosa-aineesta valmistettu massa; keräyspaperi, -kartonki ja -pahvi (-jäte); paperi, kartonki ja pahvi sekä niistä valmistetut tavarat**
47. ryhmä	**Puusta tai muusta kuituisesta selluloosa-aineesta valmistettu massa; keräyspaperi, -kartonki ja -pahvi (-jäte)**
47.01-47.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
48. ryhmä	**Paperi, kartonki ja pahvi; paperimassa-, paperi-, kartonki- ja pahvitavarat**
48.01-48.09	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
4810.13-4811.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
48.12-48.23	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
49. ryhmä	**Kirjat, sanomalehdet, kuvat ja muut painotuotteet; käsikirjoitukset, konekirjoitukset ja työpiirustukset**
49.01-49.11	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
XI jakso	**Tekstiiliaineet ja tekstiilitavarat**
50. ryhmä	**Silkki**
50.01-50.02	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
50.03	Muutos tämän nimikkeen sisällä tai jostain muusta nimikkeestä.
50.04-50.06	Luonnonkuitujen kehruu tai tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun tai kiertämisen kanssa.
50.07	Luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus tai kiertäminen kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa; Kutominen yhdessä värjäämisen kanssa; Langan värjääminen yhdessä kutomisen kanssa; tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
51. ryhmä	**Villa sekä hieno ja karkea eläimenkarva; jouhilanka ja jouhesta kudotut kankaat**
51.01-51.05	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
51.06-51.10	Luonnonkuitujen kehruu tai tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa.
51.11-51.13	Luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa; Kutominen yhdessä värjäämisen kanssa; Langan värjääminen yhdessä kutomisen kanssa; tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
52. ryhmä	**Puuvilla**
52.01-52.03	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
52.04-52.07	Luonnonkuitujen kehruu tai tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa.
52.08-52.12	Luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa; Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa; Langan värjääminen yhdessä kutomisen kanssa; tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
53. ryhmä	**Muut kasvitekstiilikuidut; paperilanka ja kudotut paperilankakankaat**
53.01-53.05	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
53.06-53.08	Luonnonkuitujen kehruu tai tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa.
53.09-53.11	Luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa; Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa; Langan värjääminen yhdessä kutomisen kanssa; tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
54. ryhmä	**Tekokuitufilamentti**
54.01-54.06	Tekokuitujen suulakepuristus tarvittaessa yhdessä kehruun tai luonnonkuitujen kehruun kanssa.
54.07-54.08	Luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa; Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa; Kiertäminen tai teksturointi yhdessä kutomisen kanssa, edellyttäen, että käytettyjen kiertämättömien tai teksturoimattomien lankojen arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta; tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
55. ryhmä	**Katkotut tekokuidut**
55.01-55.07	Tekokuitujen suulakepuristus.
55.08-55.11	Luonnonkuitujen kehruu tai tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa.
55.12-55.16	Luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa; Kutominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa; Langan värjääminen yhdessä kutomisen kanssa; tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
56. ryhmä	**Vanu, huopa ja kuitukangas; erikoislangat; side- ja purjelanka, nuora ja köysi sekä niistä valmistetut tavarat**
56.01	Muutos jostain muusta ryhmästä.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
5602.10	Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kankaan valmistamisen kanssa, nimikkeen 54.02 polypropeenifilamenttia, nimikkeen 55.03 tai 55.06 polypropeenikuituja tai nimikkeen 55.01 polypropeenifilamenttitouvia, jossa jokainen yksittäinen filamentti tai kuitu on alle 9 desitexiä, voidaan kuitenkin käyttää, edellyttäen, että niiden yhteisarvo on enintään 40 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta; tai Pelkkä kankaan valmistaminen, kun kyseessä on luonnonkuiduista tehty huopa.
5602.21-5602.90	Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kankaan valmistamisen kanssa; tai Pelkkä kankaan valmistaminen, kun kyseessä on luonnonkuiduista tehty muu huopa.
56.03	Tekokuitujen suulakepuristus tai luonnonkuitujen käyttö yhdessä neulaamisen kaltaisten kuitukangastekniikoiden kanssa.
5604.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
5604.90	
– Kumilanka (tekstiilillä päällystetty)	Tuotanto yksinkertaisesta tai kerratusta tekstiilillä päällystämättömästä kumilangasta.
– Muut	Luonnonkuitujen kehruu tai tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun kanssa.
56.05	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeen 50.04–50.06, 51.06–51.10, 52.04–52.07, 53.06–53.08, 54.01–54.06 tai 55.09–55.11 langasta; Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun tai luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruun kanssa.
56.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeen 50.04–50.06, 51.06–51.10, 52.04–52.07, 53.06–53.08, 54.01–54.06 tai 55.09–55.11 langasta; Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun tai luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruun kanssa; Kehruu yhdessä nukkaamisen kanssa; tai Nukkaaminen yhdessä värjäämisen kanssa.
56.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeen 50.04–50.06, 51.06–51.10, 52.04–52.07, 53.06–53.08, 54.01–54.06 tai 55.09–55.11 langasta; Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun tai luonnonkuitujen kehruun kanssa; tai Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa.
56.08	Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun tai luonnonkuitujen kehruun kanssa; tai Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa.
56.09	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeen 50.04–50.06, 51.06–51.10, 52.04–52.07, 54.01–54.06 tai 55.09–55.11 langasta; Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kehruun tai luonnonkuitujen kehruun kanssa; tai Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
57. ryhmä	**Matot ja muut lattianpäällysteet tekstiiliainetta** ***Huomautus:*** Juuttikangasta voidaan käyttää pohjana tämän ryhmän tuotteissa.
57.01-57.05	Luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa; Tuotanto kookoskuitu-, sisal- tai juuttilangasta; Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa; Tuftaus yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa; tai Tekokuitujen suulakepuristus neulaamisen kaltaisten kuitukangastekniikoiden kanssa, nimikkeen 54.02 polypropeenifilamenttia, nimikkeen 55.03 tai 55.06 polypropeenikuituja tai nimikkeen 55.01 polypropeenifilamenttitouvia, jossa jokainen yksittäinen filamentti tai kuitu on alle 9 desitexiä, voidaan kuitenkin käyttää edellyttäen, että niiden yhteisarvo on enintään 40 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
58. ryhmä	**Kudotut erikoiskankaat; tuftatut tekstiilikankaat; pitsit; kuvakudokset; koristepunokset; koruompelukset** ***Huomautus:*** Nimikkeen 58.11 tuotteissa vanun tuottamiseen käytetyt materiaalit on suulakepuristettava yhden tai kummankin osapuolen alueella.
58.01-58.04	Luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen kanssa; Kutominen yhdessä värjäämisen, nukkaamisen tai päällystämisen kanssa; Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa; Langan värjääminen yhdessä kutomisen kanssa; tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
58.05	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
58.06-58.09	Luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen tai kankaan valmistamisen kanssa; Kutominen tai kankaan valmistaminen yhdessä värjäämisen, nukkaamisen tai päällystämisen kanssa; Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa; Langan värjääminen yhdessä kutomisen tai kankaan valmistamisen kanssa; tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
58.10	Tuotanto, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
58.11	Luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen, neulomisen tai kuitukangasprosessin kanssa; Kutominen, neulominen tai kuitukangasprosessi kussakin tapauksessa yhdessä värjäämisen, nukkaamisen tai päällystämisen kanssa; Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa; Langan värjääminen yhdessä kutomisen, neulomisen tai kuitukangasprosessin kanssa; tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
59. ryhmä	**Kyllästetyt, päällystetyt, peitetyt tai kerrostetut tekstiilikankaat; tekstiilitavarat, jollaiset soveltuvat teknisiin tarkoituksiin**
59.01	Kutominen, neulominen tai kuitukangasprosessi kussakin tapauksessa yhdessä värjäämisen, nukkaamisen tai päällystämisen kanssa; tai Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa.
59.02	
– Jossa on enintään 90 painoprosenttia tekstiiliainetta	Kutominen, neulominen tai kuitukangasprosessi.
– Muut	Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kutomisen, neulomisen tai kuitukangasprosessin kanssa.
59.03	Kutominen, neulominen tai kuitukangasprosessi kussakin tapauksessa yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa; tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
59.04	Kutominen, neulominen tai kuitukangasprosessi kussakin tapauksessa yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa.
59.05	
– Kumilla, muovilla tai muilla aineilla kyllästetyt, päällystetyt, peitetyt tai kerrostetut	Kutominen, neulominen tai kuitukangasprosessi kussakin tapauksessa yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
– Muut	Luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen, neulomisen tai kuitukangasprosessin kanssa; Kutominen, neulominen tai kuitukangasprosessi kussakin tapauksessa yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa; tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
59.06	
– Neulokset	Luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus, kussakin tapauksessa yhdessä neulomisen kanssa; Neulominen yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa; tai Luonnonkuiduista valmistetun langan värjääminen yhdessä neulomisen kanssa.
– Muut synteettikuitufilamenttilangasta valmistetut kankaat, joissa on enemmän kuin 90 painoprosenttia tekstiiliainetta	Tekokuitujen suulakepuristus yhdessä kutomisen, neulomisen tai kuitukangasprosessin kanssa.
– Muut	Kutominen, neulominen tai kuitukangasprosessi kussakin tapauksessa yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa; tai Luonnonkuiduista valmistetun langan värjääminen yhdessä kutomisen, neulomisen tai valmistamisen kanssa.
59.07	Muutos jostain muusta ryhmästä, paitsi nimikkeen 50.07, 51.11–51.13, 52.08–52.12, 53.10, 53.11, 54.07, 54.08, 55.12–55.16, 56.02, 56.03, 57 ryhmän, nimikkeen 58.03, 58.06, 58.08 tai 60.02–60.06 kankaasta; Kutominen yhdessä värjäämisen, nukkaamisen tai päällystämisen kanssa; Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa; tai Painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
59.08	
– Kyllästetyt hehkusukat	Tuotanto pyöröneulotusta hehkusukkakankaasta
– Muut	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
59.09-59.11	
– Kiillotuslaikat ja -renkaat, ei kuitenkaan nimikkeen 59.11 huovasta valmistetut	Kutominen, neulominen tai kuitukangasprosessi.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
– Nimikkeen 59.11 kudotut kankaat, myös huovutetut, jollaisia tavallisesti käytetään paperikoneissa tai muihin teknisiin tarkoituksiin, myös kyllästetyt tai päällystetyt, letkumaiset tai päättömät, yksinkertaisin tai moninkertaisin loimin tai kutein kudotut, taikka litteäksi moninkertaisin loimin tai kutein kudotut	Luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu, kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen tai neulomisen kanssa; tai Kutominen, neulominen tai kuitukankangasprosessi, kussakin tapauksessa yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa, edellyttäen, että käytetään ainoastaan yhtä tai useampia seuraavista aineksista: — kookoskuitulanka, — polytetrafluorieteenilanka, — kerrattu polyamidilanka, fenolihartsilla päällystetty, kyllästetty tai peitetty, — m-fenyleenidiamiinin ja isoftaalihapon polykondensaatiossa saatua aromaattista polyamidia olevista synteettisistä tekstiilikuiduista valmistettu lanka, — polytetrafluorieteenistä valmistettu monofilamenttilanka, — poly(p-fenyleenitereftalamidia) olevista synteettisistä tekstiilikuiduista valmistettu lanka, — lasikuitulanka, fenolihartsilla päällystetty ja akryylilangalla kierrepäällystetty, — kopolyesterimonofilamentit, jotka on valmistettu polyesteristä sekä tereftaalihaposta, 1,4-sykloheksaanidietanolista ja isoftaalihaposta muodostuneesta hartsista
– Muut	Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus tai luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu, kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen, neulomisen tai kuitukangasprosessin kanssa; tai Kutominen, neulominen tai kuitukangasprosessi kussakin tapauksessa yhdessä värjäämisen tai päällystämisen kanssa.
60. ryhmä	**Neulokset**
60.01-60.06	Luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus, kussakin tapauksessa yhdessä neulomisen kanssa; Neulominen yhdessä värjäämisen, nukkaamisen tai päällystämisen kanssa; Nukkaaminen yhdessä värjäämisen tai painamisen kanssa; Luonnonkuiduista valmistetun langan värjääminen yhdessä neulomisen kanssa; tai Kiertäminen tai teksturointi yhdessä neulomisen kanssa, edellyttäen, että käytettyjen kiertämättömien tai teksturoimattomien lankojen arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
61. ryhmä	**Vaatteet ja vaatetustarvikkeet, neulosta**
61.01-61.17	
– Kahdesta tai useammasta määrämuotoon leikatusta tai suoraan määrämuotoon neulotusta neuloskappaleesta yhteen ompelemalla tai muuten yhdistämällä valmistetut	Neulominen tai virkkaaminen ja sovittaminen (mukaan lukien leikkaaminen).
– Muut (suoraan määrämuotoon neulotut tuotteet)	Luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu tai tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus, kussakin tapauksessa yhdessä neulomisen tai virkkaamisen kanssa; tai Luonnonkuiduista valmistetun langan värjääminen yhdessä neulomisen tai virkkaamisen kanssa.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
62. ryhmä	**Vaatteet ja vaatetustarvikkeet, muuta kuin neulosta**
62.01	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
62.02	
– Naisten ja tyttöjen vaatteet, koruommellut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Tuotanto koru-ompelemattomasta kankaasta, edellyttäen, että käytetyn koruompelemattoman kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta.
– Muut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
62.03	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
62.04	
– Naisten ja tyttöjen vaatteet, koruommellut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Tuotanto koru-ompelemattomasta kankaasta, edellyttäen, että käytetyn koruompelemattoman kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta.
– Muut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
62.05	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
62.06	
– Naisten ja tyttöjen vaatteet, koruommellut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Tuotanto koru-ompelemattomasta kankaasta, edellyttäen, että käytetyn koruompelemattoman kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta.
– Muut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
62.07-62.08	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
62.09	
– Naisten ja tyttöjen vaatteet, koruommellut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Tuotanto koru-ompelemattomasta kankaasta, edellyttäen, että käytetyn koruompelemattoman kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta.
– Muut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
62.10	
– Tulensuojavarusteet, alumi-noidulla polyesterikalvolla päällystettyä kangasta	Tuotanto langasta; tai Tuotanto päällystämättömästä kankaasta, edellyttäen, että käytetyn päällystämättömän kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta.
– Muut	Kutominen tai muu kankaan valmistusprosessi yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
62.11	
– Naisten ja tyttöjen vaatteet, koruommellut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Tuotanto koru-ompelemattomasta kankaasta, edellyttäen, että käytetyn koruompelemattoman kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta.
– Muut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
62.12	Neulominen tai kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
62.13-62.14	
– Koruommellut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; Tuotanto koru-ompelemattomasta kankaasta, edellyttäen, että käytetyn koruompelemattoman kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta. tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
– Muut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
62.15	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
62.16	
– Tulensuojavarusteet, alumi-noidulla polyesterikalvolla päällystettyä kangasta	Tuotanto langasta; tai Tuotanto päällystämättömästä kankaasta, edellyttäen, että käytetyn päällystämättömän kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta.
– Muut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että käytetyn painamattoman kankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
62.17	
– Koruommellut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Tuotanto koru-ompelemattomasta kankaasta, edellyttäen, että käytetyn koruompelemattoman kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta.
– Tulensuojavarusteet, alumi-noidulla polyesterikalvolla päällystettyä kangasta – Välivuorit kauluksia ja kalvosimia varten, määrämuotoon leikatut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Päällystäminen, edellyttäen, että käytetyn päällystämättömän kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta, yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa. Tuotanto minkä tahansa paitsi tuotteen oman nimikkeen aineksista, ja kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
– Muut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa
63. ryhmä	**Muut sovitetut tekstiilitavarat; sarjat; käytetyt vaatteet ja muut käytetyt tekstiilitavarat, jalkineet ja päähineet; lumput**
63.01-63.04	
– Huopaa, kuitukangasta	Tekokuitujen suulakepuristus tai luonnonkuitujen käyttö, kussakin tapauksessa yhdessä neulaamisen kaltaisen kuitukangasprosessin ja sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa.
– Muut, koruommellut	Kutominen tai neulominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Tuotanto koru-ompelemattomasta kankaasta, edellyttäen, että käytetyn koruompelemattoman kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnasta.
– Muut, koruompelemattomat	Kutominen tai neulominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa.
63.05	Tekokuitujen suulakepuristus tai luonnon- tai katkottujen tekokuitujen kehruu, kussakin tapauksessa yhdessä kutomisen tai neulomisen ja sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Tekokuitujen suulakepuristus tai luonnonkuitujen käyttö kussakin tapauksessa yhdessä neulaamisen kaltaisen kuitukangastekniikan ja sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
63.06	
– Kuitukangasta	Tekokuitujen suulakepuristus tai luonnonkuitujen käyttö, kussakin tapauksessa yhdessä neulaamisen kaltaisen kuitukangastekniikan kanssa.
– Muut	Kutominen yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa; tai Päällystäminen, edellyttäen, että käytetyn päällystämättömän kankaan arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta, yhdessä sovittamisen (mukaan lukien leikkaaminen) kanssa.
63.07	Tuotanto, jossa kaikkien ei-alkuperäainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
63.08	Muutos jostain muusta ryhmästä, edellyttäen, että joko kangas tai lanka täyttää alkuperäsäännön, jota sovellettaisiin, jos kangas tai lanka luokiteltaisiin yksinään.
63.09	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
63.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
XII jakso	**Sateenvarjot, päivänvarjot, kävelykepit, istuinkepit, ruoskat, ratsupiiskat sekä niiden osat; valmistetut höyhenet ja niistä valmistetut tavarat; tekokukat; hiuksista valmistetut tavarat**
64. ryhmä	**Jalkineet, nilkkaimet ja niiden kaltaiset tavarat; niiden osat**
64.01-64.05	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeen 64.06 kokoonpannuista päällisistä, jotka on kiinnitetty sisäpohjiin tai muihin pohjan osiin.
64.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
65. ryhmä	**Päähineet ja niiden osat**
65.01-65.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
66. ryhmä	**Sateenvarjot, päivänvarjot, kävelykepit, istuinkepit, ruoskat, ratsupiiskat sekä niiden osat**
66.01-66.03	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
67. ryhmä	**Valmistetut höyhenet ja untuvat sekä höyhenistä tai untuvista valmistetut tavarat; tekokukat; hiuksista valmistetut tavarat**
67.01	Muutos höyhenistä tai untuvista valmistetuiksi tavaroiksi tämän nimikkeen sisällä tai jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos joksikin muuksi nimikkeen 67.01 tuotteeksi jostain muusta nimikkeestä.
67.02-67.04	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
XIII jakso	**Kivestä, kipsistä, sementistä, asbestista, kiilteestä tai niiden kaltaisesta aineesta valmistetut tavarat; keraamiset tuotteet; lasi ja lasitavarat**
68. ryhmä	**Kivestä, kipsistä, sementistä, asbestista, kiilteestä tai niiden kaltaisesta aineesta valmistetut tavarat**
68.01-68.02	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
68.03	Muutos tämän nimikkeen sisällä tai jostain muusta nimikkeestä.
68.04-68.11	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
6812.80-6812.99	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
68.13	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
6814.10-6814.90	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
68.15	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
69. ryhmä	**Keraamiset tuotteet**
69.01-69.14	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
70. ryhmä	**Lasi ja lasitavarat**
70.01-70.05	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
70.06	Muutos tämän nimikkeen sisällä tai jostain muusta nimikkeestä.
70.07-70.08	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
7009.10	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
7009.91-7009.92	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
70.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos hiotuiksi lasiesineiksi nimikkeen 70.10 hiomattomista lasiesineistä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että ei-alkuperätuotteita olevien hiomattomien lasiesineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
70.11	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
70.13	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos hiotuiksi lasiesineiksi nimikkeen 70.13 hiomattomista lasiesineistä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että ei-alkuperätuotteita olevien hiomattomien lasiesineiden arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
70.14-70.18	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
7019.11-7019.40	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
7019.51	Muutos jostain muusta alanimikkeestä, paitsi alanimikkeistä 7019.52–7019.59;
7019.52-7019.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
70.20	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
XIV jakso	**Luonnonhelmet ja viljellyt helmet, jalo- ja puolijalokivet, jalometallit, jalometallilla pleteroidut metallit ja näistä valmistetut tavarat; epäaidot korut; Metalliraha**
71. ryhmä	**Luonnonhelmet ja viljellyt helmet, jalo- ja puolijalokivet, jalometallit, jalometallilla pleteroidut metallit ja näistä valmistetut tavarat; epäaidot korut; metalliraha**
71.01	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
7102.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
7102.21-7102.39	Muutos jostain muusta alanimikkeestä, paitsi alanimikkeestä 7102.10.
7103.10-7104.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
71.05	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
7106.10-7106.92	Muutos jostain muusta alanimikkeestä; tai Muutos näiden alanimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan alanimikkeeseen luokitelluille ei-alkuperäaineksille tehdään elektrolyyttinen, terminen tai kemiallinen erottaminen taikka seostus.
71.07	Muutos tämän nimikkeen sisällä tai jostain muusta nimikkeestä.
7108.11-7108.20	Muutos jostain muusta alanimikkeestä; tai Muutos näiden alanimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan alanimikkeeseen luokitelluille ei-alkuperäaineksille tehdään elektrolyyttinen, terminen tai kemiallinen erottaminen taikka seostus.
71.09	Muutos tämän nimikkeen sisällä tai jostain muusta nimikkeestä.
7110.11-7110.49	Muutos jostain muusta alanimikkeestä; tai Muutos näiden alanimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan alanimikkeeseen luokitelluille ei-alkuperäaineksille tehdään elektrolyyttinen, terminen tai kemiallinen erottaminen taikka seostus.
71.11	Muutos tämän nimikkeen sisällä tai jostain muusta nimikkeestä.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
71.12-71.15	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
71.16-71.17	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
71.18	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
XV jakso	**Epäjalot metallit ja epäjalosta metallista valmistetut tavarat**
72. ryhmä	**Rauta ja teräs**
72.01-72.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
72.08-72.17	Muutos jostain tämän joukon ulkopuolisesta nimikkeestä.
72.18	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
72.19-72.23	Muutos jostain tämän joukon ulkopuolisesta nimikkeestä.
72.24	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
72.25-72.29	Muutos jostain tämän joukon ulkopuolisesta nimikkeestä.
73. ryhmä	**Rauta- ja terästavarat**
73.01-73.03	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
7304.11-7304.39	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
7304.41	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
7304.49-7304.90	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
73.05-73.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
7307.11-7307.19	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
7307.21-7307.29	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 72.07; tai Muutos nimikkeen 72.07 taotuista teelmistä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että nimikkeen 72.07 ei-alkuperätuotteita olevien taottujen teelmien arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
7307.91-7307.99	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
73.08	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi alanimikkeestä 7301.20; tai Muutos alanimikkeestä 7301.20, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että alanimikkeen 7301.20 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
73.09-73.14	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
73.15	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
73.16-73.20	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
73.21	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
73.22-73.23	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
73.24	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
73.25-73.26	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
74. ryhmä	**Kupari ja kuparitavarat**
74.01-74.02	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
7403.11-7403.29	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
74.04-74.19	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
75. ryhmä	**Nikkeli ja nikkelitavarat**
75.01-75.08	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
76. ryhmä	**Alumiini ja alumiinitavarat**
7601.10-7601.20	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
76.02-76.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
76.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
76.08-76.16	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
78. ryhmä	**Lyijy ja lyijytavarat**
7801.10	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
7801.91-7801.99	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
78.02-78.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
79. ryhmä	**Sinkki ja sinkkitavarat**
79.01-79.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
80. ryhmä	**Tina ja tinatavarat**
80.01-80.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
81. ryhmä	**Muut epäjalot metallit; kermetit; niistä valmistetut tavarat**
8101.10-8113.00	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
82. ryhmä	**Työkalut ja -välineet sekä veitset, lusikat ja haarukat, epäjaloa metallia; niiden epäjaloa metallia olevat osat** *Huomautus: Tämän ryhmän tuotteen tuotannossa käytettyjä epäjaloa metallia olevia kahvoja ei oteta huomioon määritettäessä kyseisen tuotteen alkuperää.*
82.01-82.04	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8205.10-8205.70	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, paitsi alanimikkeestä 9608.90, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen, paitsi alanimikkeen 9608.90, ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
8205.90	Muutos jostain muusta nimikkeestä; Muutos alasimiksi, kenttäahjoiksi tai käsi- tai jalkakäyttöisiksi hiomalaitteiksi tämän nimikkeen sisällä, paitsi alanimikkeen 8205.90 sarjasta, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen, muun kuin alanimikkeen 8205.90 sarjan, ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta; tai Muutos sarjaksi tämän nimikkeen jostain muusta tuotteesta, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperätuotteita olevien komponenttituotteiden arvo on enintään 25 prosenttia sarjan kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
82.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeistä 82.02–82.05; tai Muutos nimikkeistä 82.02–82.05, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että nimikkeiden 82.02–82.05 ei-alkuperätuotteita olevien komponenttituotteiden arvo on enintään 25 prosenttia sarjan kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8207.13	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 82.09; tai Muutos alanimikkeestä 8207.19 tai nimikkeestä 82.09, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että alanimikkeen 8207.19 tai nimikkeen 82.09 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8207.19-8207.90	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden alanimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan alanimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
82.08-82.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
8211.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos alanimikkeistä 8211.91–8211.95, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että alanimikkeiden 8211.91–8211.93 ei-alkuperätuotteita olevien komponenttituotteiden arvo on enintään 25 prosenttia sarjan kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8211.91-8211.93	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos alanimikkeestä 8211.94 tai 8211.95, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että alanimikkeen 8211.94 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8211.94-8211.95	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
82.12-82.13	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
8214.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
8214.20	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos alanimikkeen 8214.20 sarjaksi tämän alanimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että alanimikkeen 8214.20 ei-alkuperätuotteita olevien komponenttituotteiden arvo on enintään 25 prosenttia sarjan kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
8214.90	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
8215.10-8215.20	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos alanimikkeistä 8215.91–8215.99, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että alanimikkeiden 8215.91–8215.99 ei-alkuperätuotteita olevien komponenttituotteiden arvo on enintään 25 prosenttia sarjan kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8215.91-8215.99	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
83. ryhmä	**Erinäiset epäjalosta metallista valmistetut tavarat**
8301.10-8301.50	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos alanimikkeestä 8301.60, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että alanimikkeen 8301.60 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8301.60-8301.70	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
8302.10-8302.30	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
8302.41	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8302.42-8302.50	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
8302.60	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
83.03-83.04	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
83.05	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos alanimikkeestä 8305.90, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että alanimikkeen 8305.90 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
83.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
83.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
83.08	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos alanimikkeestä 8308.90, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että alanimikkeen 8308.90 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
83.09-83.10	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
83.11	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
XVI jakso	**Koneet ja mekaaniset laitteet; sähkölaitteet niiden osat; äänen tallennus- tai toistolaitteet, televisiokuvan tai -äänen tallennus- tai toistolaitteet sekä tällaisten tavaroiden osat ja tarvikkeet**
84. ryhmä	**Ydinreaktorit, höyrykattilat, koneet ja mekaaniset laitteet; niiden osat**
84.01-84.12	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8413.11-8413.82	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
8413.91-8413.92	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
84.14-84.15	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8416.10-8417.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
84.18-84.22	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8423.10-8426.99	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
84.27	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 84.31; tai Muutos nimikkeestä 84.31, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että nimikkeen 84.31 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
8428.10-8430.69	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
84.31	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8432.10-8442.50	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
84.43	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8444.00-8449.00	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
84.50-84.52	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8453.10-8454.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
84.55	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
84.56-84.65	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 84.66; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä tai nimikkeestä 84.66, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen tai nimikkeeseen 84.66 luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
84.66	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
84.67-84.68	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8469.00-8472.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
84.73	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
8474.10-8479.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
84.80-84.83	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8484.10-8484.20	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
8484.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että ei-alkuperätuotteita olevien komponenttituotteiden arvo on enintään 25 prosenttia sarjan kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
84.86	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8487.10-8487.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
85. ryhmä	**Sähkökoneet ja -laitteet sekä niiden osat; äänen tallennus- tai toistolaitteet, televisiokuvan tai -äänen tallennus- tai toistolaitteet sekä tällaisten tavaroiden osat ja tarvikkeet**
85.01-85.02	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 85.03; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä tai nimikkeestä 85.03, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen tai nimikkeeseen 85.03 luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
85.03-85.16	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8517.11-8517.62	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
8517.69-8517.70	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos nimikkeen 85.17 sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että nimikkeen 85.17 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
85.18	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
85.19-85.21	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 85.22; tai Muutos nimikkeestä 85.22, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että nimikkeeseen 85.22 luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
85.22	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
85.23	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
85.25	Muutos tämän nimikkeen sisällä tai muusta nimikkeestä, edellyttäen, että kaikkien ei-alkuperäainesten arvo on enintään 40 prosenttia sarjan kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
85.26-85.28	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 85.29; tai Muutos nimikkeestä 85.29, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että nimikkeen 85.29 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
85.29	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8530.10-8530.90	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
85.31	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
8532.10-8534.00	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.
85.35-85.37	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 85.38; tai Muutos nimikkeestä 85.38, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että nimikkeeseen 85.38 luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
85.38-85.48	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
XVI jakso	**Kulkuneuvot, ilma-alukset ja alukset sekä niihin rinnastettavat kuljetusvarusteet**
86. ryhmä	**Rautatieveturit, raitiomoottorivaunut ja muu liikkuva kalusto sekä niiden osat; rautatie- ja raitiotieradan varusteet ja kiinteät laitteet sekä niiden osat; kaikenlaiset mekaaniset (myös sähkömekaaniset) liikennemerkinantolaitteet**
86.01-86.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 86.07; tai Muutos nimikkeestä 86.07, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että nimikkeen 86.07 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
86.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
86.08-86.09	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
87. ryhmä	**Kuljetusvälineet ja kulkuneuvot, muut kuin rautatien tai raitiotien liikkuvaan kalustoon kuuluvat, sekä niiden osat ja tarvikkeet**
87.01	Tuotanto, jossa kaikkien ei-alkuperäainesten arvo on enintään 45 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta. ([1])
87.02	Tuotanto, jossa kaikkien ei-alkuperäainesten arvo on enintään 45 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta ([2]).
87.03	Tuotanto, jossa kaikkien ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta ([3]).
87.04	Tuotanto, jossa kaikkien ei-alkuperäainesten arvo on enintään 45 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta ([4]).
87.05	Tuotanto, jossa kaikkien ei-alkuperäainesten arvo on enintään 45 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta. ([5])
87.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 84.07, 84.08 tai 87.08; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä tai nimikkeestä 84.07, 84.08 tai 87.08, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostakin muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen tai nimikkeen 84.07, 84.08 tai 87.08 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
87.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 87.08; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä tai nimikkeestä 87.08, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostakin muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen tai nimikkeen 87.08 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
87.08	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
87.09	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
87.10-87.11	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
87.12	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 87.14; tai Muutos nimikkeestä 87.14, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että nimikkeen 87.14 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
87.13	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
87.14-87.16	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
88. ryhmä	**Ilma-alukset, avaruusalukset sekä niiden osat**
88.01	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
88.02-88.05	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
89. ryhmä	**Alukset ja uivat rakenteet**
89.01-89.06	Muutos jostain muusta ryhmästä; tai Muutos tämän ryhmän sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta ryhmästä, edellyttäen, että 89 ryhmän ei-alkuperäainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
89.07-89.08	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
XVII jakso	**Optiset, valokuvaus-, elokuva-, mittaus-, tarkistus-, tarkkuus-, lääketieteelliset tai kirurgiset kojeet ja laitteet; kellot; soittimet; niiden osat ja tarvikkeet**
90. ryhmä	**Optiset, valokuvaus-, elokuva-, mittaus-, tarkistus-, tarkkuus-, lääketieteelliset tai kirurgiset kojeet ja laitteet; niiden osat ja tarvikkeet**
90.01	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
90.02	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 90.01; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä tai nimikkeestä 90.01, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen tai nimikkeen 90.01 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
90.03-90.33	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
91. ryhmä	**Kellot ja niiden osat**
91.01-91.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeistä 91.08–91.14; tai Muutos nimikkeistä 91.08–91.14, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että nimikkeiden 91.08–91.14 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
91.08-91.14	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
92. ryhmä	**Soittimet; niiden osat ja tarvikkeet**
92.01-92.08	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 92.09; tai Muutos nimikkeestä 92.09, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että nimikkeen 92.09 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
92.09	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
VI jakso	**Aseet ja ampumatarvikkeet; niiden osat ja tarvikkeet**
93. ryhmä	**Aseet ja ampumatarvikkeet; niiden osat ja tarvikkeet**
93.01-93.04	Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeestä 93.05; tai Muutos nimikkeestä 93.05, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että nimikkeen 93.05 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
93.05-93.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
XX jakso	**Erinäiset tavarat**
94. ryhmä	**Huonekalut; vuoteiden joustinpohjat ja vuodevarusteet, kuten patjat ja tyynyt, sekä niiden kaltaiset pehmustetut sisustustavarat; valaisimet ja valaistusvarusteet, muualle kuulumattomat; valokilvet ja niiden kaltaiset tavarat; tehdasvalmisteiset rakennukset**
94.01-94.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
95. ryhmä	**Lelut, pelit ja urheiluvälineet; niiden osat ja tarvikkeet**
95.03-95.05	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
9506.11-9506.29	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan alanimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
9506.31	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos alanimikkeestä 9506.39, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että alanimikkeen 9506.39 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
9506.32-9506.99	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan alanimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
95.07-95.08	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
96. ryhmä	**Erinäiset tavarat**
9601.10-9602.00	Muutos näiden alanimikkeiden sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä.
96.03-96.04	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
96.05	Muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että ei-alkuperätuotteita olevien komponenttituotteiden arvo on enintään 25 prosenttia sarjan kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
96.06-96.07	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos näiden nimikkeiden sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että lopputuotteen kanssa samaan nimikkeeseen luokiteltujen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
9608.10-9608.40	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, paitsi alanimikkeestä 9608.50, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen, paitsi alanimikkeen 9608.50, ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
9608.50	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos alanimikkeistä 9608.10–9608.40 tai 9608.60–9608.99, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että alanimikkeiden 9608.10–9608.40 tai 9608.60–9608.99 ei-alkuperätuotteita olevien komponenttituotteiden arvo on enintään 25 prosenttia sarjan kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
9608.60-9608.99	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, paitsi alanimikkeestä 9608.50, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen, paitsi alanimikkeen 9608.50, ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
96.09	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
96.10-96.12	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

Harmonoidun järjestelmän luokitus	5 artiklan mukaista riittävää valmistusta koskeva tuotekohtainen sääntö
96.13	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
96.14	Muutos tämän nimikkeen sisällä tai jostain muusta nimikkeestä.
96.15	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
96.16-96.18	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
96.19	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
XX jakso	**Taideteokset, kokoelmaesineet ja antiikkiesineet**
97. ryhmä	**Taideteokset, kokoelmaesineet ja antiikkiesineet**
97.01-97.06	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

(1) Osapuolet sopivat soveltavansa kumulaatiota Yhdysvaltojen kanssa seuraavien määräysten mukaisesti:
Edellyttäen, että kummankin osapuolen ja Yhdysvaltojen välillä on voimassa oleva vapaakauppasopimus, joka on johdonmukainen osapuolten WTO:n velvoitteiden kanssa, ja osapuolet pääsevät sopimukseen kaikista sovellettavista edellytyksistä, kaikki harmonoidun järjestelmän 84, 85, 87 tai 94 ryhmän Yhdysvalloista peräisin olevat ainekset, joita käytetään tämän tuotteen tuotannossa Kanadassa tai Euroopan unionissa, katsotaan alkuperäaineksiksi. Sanotun rajoittamatta Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välisten vapaakauppaneuvottelujen lopputulosta, sovellettavista edellytyksistä käytäviin keskusteluihin tulee tarpeen mukaan sisältymään neuvotteluja, joilla varmistetaan, että Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välillä sovittu laskentamenetelmä on yhdenmukainen tämän sopimuksen nojalla sovellettavan menetelmän kanssa.
Näin ollen edellä mainitun alkuperäsäännön soveltaminen päättyy yhden vuoden kuluttua tällaisen kumulaation voimaantulosta ja sen sijaan sovelletaan seuraavaa alkuperäsääntöä:
Tuotanto, jossa kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
Kumulaation ja uuden alkuperäsäännön soveltaminen julkaistaan tiedoksi *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

(2) Ks. alaviite 1.

(3) Tämän alkuperäsäännön soveltaminen päättyy seitsemän vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta. Seuraavia alkuperäsääntöjä on noudatettava sen sijasta:
Tuotanto, jossa kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 45 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
Sen estämättä, mitä edellä määrätään, ja ottaen huomioon osapuolten keskenään sopimat mahdolliset sovellettavat ehdot, seuraavia alkuperäsääntöjä sovelletaan liitteessä 5-A tarkoitetun kumulaation tapauksessa: D jakso – Kulkuneuvot, Huomautus 1 tulee voimaan:
Tuotanto, jossa kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo on enintään 40 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

(4) Ks. alaviite 1.

(5) Ks. alaviite 1.

LIITE 5-A

ALKUPERÄKIINTIÖT JA LIITTEESSÄ 5 VAHVISTETTUJEN TUOTEKOHTAISTEN ALKUPERÄSÄÄNTÖJEN VAIHTOEHDOT

Yhteiset määräykset

1. Liitettä 5-A sovelletaan seuraavissa jaksoissa yksilöityihin tuotteisiin:

   a) A jakso: Maataloustuotteet

   b) B jakso: Kala ja äyriäiset

   c) C jakso: Tekstiilit ja vaatteet

   d) D jakso: Ajoneuvot

2. Kussakin jaksossa taulukoissa lueteltuja tuotteita vastaavat alkuperäsäännöt ovat vaihtoehtoisia niille, jotka on esitetty liitteessä 5 – Tuotekohtaiset alkuperäsäännöt, sovellettavan vuotuisen kiintiön rajoissa.

3. Tuojaosapuoli hallinnoi alkuperäkiintiöitä tuontijärjestyksessä ja laskee näissä alkuperäkiintiöissä tulleiden tuotteiden määrän kyseisen osapuolen tuonnin perusteella.

4. Kaikessa alkuperäkiintiöihin kuuluvassa viennissä on viitattava liitteeseen 5-A. Osapuolet eivät saa lukea yhtään tuotetta vuotuiseen alkuperäkiintiöön ilman tällaista viittausta.

5. Kanadan on ilmoitettava Euroopan unionille, jos Kanada asettaa asiakirjavaatimuksia seuraaville:

   a) sovellettavassa alkuperäkiintiössä Kanadasta vietävät tuotteet; tai

   b) sovellettavassa alkuperäkiintiössä Kanadaan tuotavat tuotteet.

6. Jos Euroopan unioni saa 5 kohdan a alakohdan mukaisen ilmoituksen, Euroopan unioni sallii liitteessä 5-A täsmennettyyn vaihtoehtoiseen alkuperäsääntöön perustuvan tullietuuskohtelun hakeminen vain sellaisille tuotteille, joiden mukana seuraa tällainen asiakirja.

7. Osapuolet hallinnoivat tariffikiintiöitä kalenterivuoden perusteella niin, että koko kiintiömäärä asetetaan käyttöön kunkin vuoden 1 päivänä tammikuuta. Kyseisten kiintiöiden hallinnoimiseksi vuonna yksi osapuolet laskevat näiden alkuperäkiintiöiden kiintiövolyymin diskonttaamalla tammikuun 1. päivän ja sopimuksen voimaantulopäivän välistä ajanjaksoa vastaavan volyymin.

8. Euroopan unionin osalta kaikkia tässä liitteessä tarkoitettuja määriä hallinnoi Euroopan komissio, joka toteuttaa kaikki niiden tehokkaan hallinnoinnin kannalta suotavina pitämänsä hallinnolliset toimet sovellettavaa unionin lainsäädäntöä noudattaen.

9. Osapuolet neuvottelevat tarpeen mukaan sen takaamiseksi, että liitettä 5-A hallinnoidaan tehokkaasti, ja tekevät yhteistyötä liitteen 5-A hallinnoinnissa. Osapuolet neuvottelevat mahdollisista muutoksista liitteeseen 5-A.

10. Lisämääräyksistä, esim. alkuperäkiintiöiden uudelleentarkastelusta tai kasvattamisesta, määrätään erikseen kunkin jakson osalta.

A jakso – Maatalous

Taulukko A.1

Vuotuinen kiintiö Kanadasta Euroopan unioniin vietäville paljon sokeria sisältäville [1] **tuotteille** [2]

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Riittävä valmistus	Vuotuinen kiintiö Kanadan viennille Euroopan unioniin (tonnia, nettopainona)
ex 1302.20	Pektiiniaineet, pektinaatit ja pektaatit, alanimikkeen 1701.91–1701.99 lisättyä sokeria sisältävät,	Muutos tämän alanimikkeen sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä, paitsi alanimikkeestä 1701.91–1701.99.	30 000
ex 1806.10	Kaakaojauhe, alanimikkeen 1701.91–1701.99 lisättyä sokeria sisältävät	Muutos jostain muusta alanimikkeestä, paitsi alanimikkeestä 1701.91–1701.99.	
ex 1806.20	Valmisteet, jotka sisältävät alanimikkeen 1701.91–1701.99 lisättyä sokeria, suklaajuomien valmistusta varten	Muutos tämän alanimikkeen sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä, paitsi alanimikkeestä 1701.91–1701.99.	
ex 2101.12	Kahviuutteisiin, -esansseihin tai -tiivisteisiin taikka kahviin perustuvat valmisteet, jotka sisältävät alanimikkeen 1701.91–1701.99 lisättyä sokeria	Muutos jostain muusta alanimikkeestä, paitsi alanimikkeestä 1701.91–1701.99.	
ex 2101.20	Tee- tai mateuutteisiin, -esansseihin tai -tiivisteisiin taikka teehen tai mateen perustuvat valmisteet, jotka sisältävät alanimikkeen 1701.91–1701.99 lisättyä sokeria	Muutos tämän alanimikkeen sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä, paitsi alanimikkeestä 1701.91–1701.99.	
ex 2106.90	Elintarvikevalmisteet, alanimikkeen 1701.91–1701.99 lisättyä sokeria sisältävät	Muutos tämän alanimikkeen sisällä tai jostain muusta alanimikkeestä, paitsi alanimikkeestä 1701.91–1701.99.	

(1) Tuotteiden, joihin sovelletaan taulukkoa A.1, on sisällettävä vähintään 65 prosenttia nettopainostaan alanimikkeen 1701.91–1701.99 lisättyä ruoko- tai juurikassokeria. Kaiken ruoko- tai juurikassokerin on oltava puhdistettu Kanadassa.

(2) Sellaisten tuotteiden osalta, joihin sovelletaan taulukkoa A.1, katsotaan, että tähän sarakkeeseen sisältyvä riittävä valmistus tarkoittaa 7 artiklassa tarkoitetun riittämättömän valmistuksen ylittävää valmistusta.

Taulukkoon A.1 liittyvät uudelleentarkastelu- ja korotusmääräykset

1. Osapuolet tarkastelevat taulukon A.1 alkuperäkiintiön tasoa uudelleen joka viisivuotiskauden lopussa tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavien ensimmäisten kolmen peräkkäisen viisivuotiskauden aikana.

2. Joka viisivuotiskauden lopussa tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavien ensimmäisten kolmen peräkkäisen viisivuotiskauden aikana taulukon A.1 alkuperäkiintiön määrää korotetaan 20 prosentilla edelliselle kaudelle vahvistetusta volyymistä edellyttäen, että:

   a) ensimmäisen viisivuotiskauden aikana minä tahansa vuonna kiintiön käyttöaste on vähintään 60 prosenttia;

   b) toisen viisivuotiskauden aikana minä tahansa vuonna kiintiön käyttöaste on vähintään 70 prosenttia; ja

   c) kolmannen viisivuotiskauden aikana minä tahansa vuonna kiintiön käyttöaste on vähintään 80 prosenttia.

3. Mahdollinen alkuperäkiintiön volyymin korotus pannaan täytäntöön seuraavan kalenterivuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

4. Tarkastelun suorittaa maatalouskomitea. Tarkastelun lopuksi osapuolet ilmoittavat tarvittaessa toisilleen kirjallisesti kiintiön korottamisesta 2 kohdan mukaisesti sekä päivän, josta korotusta sovelletaan 3 kohdan mukaisesti. Osapuolet varmistavat, että alkuperäkiintiön korottaminen ja päivämäärä, josta korotusta sovelletaan, ovat julkisesti saatavilla.

Taulukko A.2

Vuotuinen kiintiö Kanadasta Euroopan unioniin vietäville sokeri- ja suklaavalmisteille

<table>
<tr><th>Harmonoidun järjestelmän luokitus</th><th>Tavaran kuvaus</th><th>Riittävä valmistus</th><th>Vuotuinen kiintiö Kanadan viennille Euroopan unioniin (tonnia, nettopainona)</th></tr>
<tr><td>17.04</td><td>Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet (myös valkoinen suklaa)</td><td>Muutos jostain muusta nimikkeestä;</td><td rowspan="4">10 000</td></tr>
<tr><td>1806.31</td><td>Suklaa ja muut kaakaota sisältävät elintarvikevalmisteet, levyinä, tankoina tai patukoina, täytetyt, joiden paino on enintään 2 kilogrammaa</td><td rowspan="3">Muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että muutos on tulosta muustakin kuin pakkaamisesta.</td></tr>
<tr><td>1806.32</td><td>Suklaa ja muut kaakaota sisältävät elintarvikevalmisteet, levyinä, tankoina tai patukoina, täyttämättömät, joiden paino on enintään 2 kilogrammaa</td></tr>
<tr><td>1806.90</td><td>Suklaa ja muut kaakaota sisältävät elintarvikevalmisteet, muut kuin alanimikkeisiin 1806.10–1806.32 kuuluvat</td></tr>
</table>

Taulukkoon A.2 liittyvät uudelleentarkastelu- ja korotusmääräykset

1. Osapuolet tarkastelevat taulukon A.2 alkuperäkiintiötä uudelleen joka viisivuotiskauden lopussa tämän sopimuksen voimaantulosta, edellyttäen, että edellisen viisivuotiskauden aikana minä tahansa vuonna alkuperäkiintiön käyttöaste on vähintään 60 prosenttia.

2. Uudelleentarkastelu suoritetaan volyymin kasvattamiseksi kaikkien merkityksellisten seikkojen tarkastelun perusteella, erityisesti käyttöasteen, Kanadan maailmanlaajuisen viennin kasvun, Euroopan unionin kokonaistuonnin kasvun ja kaikkien muiden merkittävien kehityssuuntausten niiden tuotteiden kaupassa, joihin alkuperäkiintiötä sovelletaan.

3. Alkuperäkiintiön korotus vahvistetaan seuraavaksi viisivuotiskaudeksi, ja se saa olla enintään 10 prosenttia edelliselle kaudelle vahvistetusta volyymistä.

4. Tarkastelun suorittaa maatalouskomitea. Maatalouskomitean mahdolliset suositukset alkuperäkiintiön korottamiseksi on toimitettava CETA-sekakomitealle päätöstä varten 30.2 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Taulukko A.3

Vuotuinen kiintiö Kanadasta Euroopan unioniin vietäville jalostetuille elintarvikkeille

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Riittävä valmistus	Vuotuinen kiintiö Kanadan viennille Euroopan unioniin (tonnia, nettopainona)
19.01	Mallasuute; muualle kuulumattomat hienoista tai karkeista jauhoista, rouheista, tärkkelyksestä tai mallasuutteesta tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaota tai joissa sitä on vähemmän kuin 40 painoprosenttia täysin rasvattomasta aineesta laskettuna; muualle kuulumattomat nimikkeiden 04.01–04.04 tuotteista tehdyt elintarvikevalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaota tai joissa sitä on vähemmän kuin 5 painoprosenttia täysin rasvattomasta aineesta laskettuna	Muutos jostain muusta nimikkeestä;	35 000
ex 1902.11	Kypsentämättömät makaronivalmisteet, joita ei ole täytetty eikä muullakaan tavalla valmistettu, munaa ja riisiä sisältävät	Muutos jostain muusta nimikkeestä;	
ex 1902.19	Kypsentämättömät makaronivalmisteet, joita ei ole täytetty eikä muullakaan tavalla valmistettu, riisiä sisältävät		
ex 1902.20	Täytetyt makaronivalmisteet, myös kypsennetyt tai muulla tavalla valmistetut, riisiä sisältävät		
ex 1902.30	Muut makaronivalmisteet, riisiä sisältävät		
1904.10	Viljasta tai viljatuotteista paisuttamalla tai paahtamalla tehdyt elintarvikevalmisteet (esim. maissihiutaleet)	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Muutos tämän nimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen ei-alkuperäainesten paino on enintään 30 prosenttia joko tuotteen painosta tai kaiken tuotannossa käytetyn aineksen nettopainosta.	
1904.20	Paahtamattomista viljahiutaleista tai paahtamattomien viljahiutaleiden ja paahdettujen viljahiutaleiden tai paisutetun viljan sekoituksesta saadut elintarvikevalmisteet		

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Riittävä valmistus	Vuotuinen kiintiö Kanadan viennille Euroopan unioniin (tonnia, nettopainona)
1904.90	Elintarvikevalmisteet, muut kuin alanimikkeisiin 1904.10–1904.30 kuuluvat	Muutos jostain muusta nimikkeestä;	
19.05	Ruokaleipä, kakut ja leivokset, keksit ja pikkuleivät (biscuits) sekä muut leipomatuotteet, myös jos niissä on kaakaota; ehtoollisleipä, tyhjät oblaattikapselit, jollaiset soveltuvat farmaseuttiseen käyttöön, sinettiöylätit, riisipaperi ja niiden kaltaiset tuotteet	Muutos jostain muusta nimikkeestä;	
2009.81	Karpalomehu	Muutos jostain muusta nimikkeestä;	
ex 2009.89	Mustikkamehu	Muutos jostain muusta nimikkeestä;	
2103.90	Muut kastikkeet ja valmisteet niitä varten, muut maustamisvalmisteita olevat sekoitukset	Muutos jostain muusta nimikkeestä;	
ex 2106.10	Proteiinitiivisteet ja teksturoidut proteiiniaineet, jotka eivät sisällä alanimikkeen 1701.91–1701.99 lisättyä sokeria tai jotka sisältävät vähemmän kuin 65 prosenttia nettopainostaan alanimikkeen 1701.91–1701.99 lisättyä sokeria	Muutos jostain muusta alanimikkeestä; tai Muutos saman alanimikkeen sisällä, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta alanimikkeestä, edellyttäen, että kyseisen alanimikkeen ei-alkuperäainesten nettopaino on enintään 30 prosenttia joko tuotteen painosta tai kaiken tuotannossa käytetyn aineksen nettopainosta.	
ex 2106.90	Muualle kuulumattomat muut elintarvikevalmisteet, jotka eivät sisällä alanimikkeen 1701.91–1701.99 lisättyä sokeria tai jotka sisältävät vähemmän kuin 65 prosenttia nettopainostaan alanimikkeen 1701.91–1701.99 lisättyä sokeria		

Taulukkoon A.3 liittyvät uudelleentarkastelu- ja korotusmääräykset

1. Osapuolet tarkastelevat taulukon A.3 alkuperäkiintiötä uudelleen joka viisivuotiskauden lopussa tämän sopimuksen voimaantulosta, edellyttäen, että edellisen viisivuotiskauden aikana minä tahansa vuonna alkuperäkiintiön käyttöaste on vähintään 60 prosenttia.

2. Uudelleentarkastelu suoritetaan volyymin kasvattamiseksi kaikkien merkityksellisten seikkojen tarkastelun perusteella, erityisesti käyttöasteen, Kanadan maailmanlaajuisen viennin kasvun, Euroopan unionin kokonaistuonnin kasvun ja kaikkien muiden merkittävien kehityssuuntausten niiden tuotteiden kaupassa, joihin alkuperäkiintiötä sovelletaan.

3. Alkuperäkiintiön korotus vahvistetaan seuraavaksi viisivuotiskaudeksi, ja se saa olla enintään 10 prosenttia edelliselle kaudelle vahvistetusta volyymistä.

4. Tarkastelun suorittaa maatalouskomitea. Maatalouskomitean mahdolliset suositukset alkuperäkiintiön korottamiseksi on toimitettava CETA-sekakomitealle päätöstä varten 30.2 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Taulukko A.4

Vuotuinen kiintiö Kanadasta Euroopan unioniin vietävälle koiran- ja kissanruoalle

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Riittävä valmistus	Vuotuinen kiintiö Kanadan viennille Euroopan unioniin (tonnia, nettopainona)
2309.10	Koiran- tai kissanruoka, vähittäismyyntimuodoissa	Muutos alanimikkeestä 2309.90 tai jostain muusta nimikkeestä, paitsi alanimikkeen 2309.90 koiran- tai kissanruoasta.	60 000
ex 2309.90	Koiran- tai kissanruoka, ei vähittäismuodoissa	Muutos tämän alanimikkeen sisällä tai jostain muusta nimikkeestä, paitsi tähän alanimikkeeseen kuuluvasta koiran- tai kissanruoasta.	

Taulukkoon A.4 liittyvät uudelleentarkastelu- ja korotusmääräykset

1. Osapuolet tarkastelevat taulukon A.4 alkuperäkiintiötä uudelleen joka viisivuotiskauden lopussa tämän sopimuksen voimaantulosta, edellyttäen, että edellisen viisivuotiskauden aikana minä tahansa vuonna alkuperäkiintiön käyttöaste on vähintään 60 prosenttia.

2. Uudelleentarkastelu suoritetaan volyymin kasvattamiseksi kaikkien merkityksellisten seikkojen tarkastelun perusteella, erityisesti käyttöasteen, Kanadan maailmanlaajuisen viennin kasvun, Euroopan unionin kokonaistuonnin kasvun ja kaikkien muiden merkittävien kehityssuuntausten niiden tuotteiden kaupassa, joihin alkuperäkiintiötä sovelletaan.

3. Alkuperäkiintiön korotus vahvistetaan seuraavaksi viisivuotiskaudeksi, ja se saa olla enintään 10 prosenttia edelliselle kaudelle vahvistetusta volyymistä.

4. Tarkastelun suorittaa maatalouskomitea. Maatalouskomitean mahdolliset suositukset alkuperäkiintiön korottamiseksi on toimitettava CETA-sekakomitealle päätöstä varten 30.2 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

B jakso – Kala ja äyriäiset

Taulukko B.1

Vuotuinen kiintiö Kanadasta Euroopan unioniin vietäville kalalle ja äyriäisille

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Vuotuinen kiintiö Kanadan viennille Euroopan unioniin (tonnia, nettopainona)	Riittävä valmistus
ex 0304.83	Jäädytetyt ruijanpallasfileet, muut kuin *Reinhardtius hippoglossoides*	10	Muutos jostain muusta nimikkeestä ([1]).
ex 0306.12	Keitetty ja jäädytetty hummeri	2 000	Muutos jostain muusta alanimikkeestä.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Vuotuinen kiintiö Kanadan viennille Euroopan unioniin (tonnia, nettopainona)	Riittävä valmistus
1604.11	Lohivalmisteet ja -säilykkeet	3 000	Muutos jostain muusta ryhmästä.
1604.12	Sillivalmisteet ja -säilykkeet	50	
ex 1604.13	Valmisteet ja säilykkeet, jotka on valmistettu sardiineista, *Sardinella*-suvun kaloista ja kilohailista, lukuun ottamatta *Sardina pilchardusta*	200	
ex 1605.10	Taskurapuvalmisteet ja -säilykkeet, muut kuin *Cancer pagurus*	44	
1605.21-1605.29	Katkarapuvalmisteet ja -säilykkeet	5 000	
1605.30	Hummerivalmisteet ja -säilykkeet	240	

(1) Alanimikkeen 0304.83 tuotteita koskevan alkuperäsäännön osalta katsotaan, että valmistus ylittää 7 artiklassa tarkoitetun riittämättömän valmistuksen.

Taulukkoon B.1 liittyvät korotusennusteet

1. Jos yli 80 prosenttia taulukossa B.1 luetellulle tuotteelle osoitetusta alkuperäkiintiöstä käytetään kalenterivuoden aikana, alkuperäkiintiötä korotetaan seuraavalle kalenterivuodelle. Korotus on 10 prosenttia tuotteelle edellisen kalenterivuoden aikana osoitetusta alkuperäkiintiöstä. Korotusmääräystä sovelletaan ensimmäisen kerran tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan ensimmäisen täyden kalenterivuoden päättymisen jälkeen, ja sitä haetaan yhteensä neljäksi perättäiseksi vuodeksi.

2. Mahdollinen alkuperäkiintiön volyymin korotus pannaan täytäntöön seuraavan kalenterivuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Tuojaosapuolen on ilmoitettava viejäosapuolelle kirjallisesti, täyttyykö 1 kohdan edellytys, ja jos se täyttyy, alkuperäkiintiön korotus ja päivä, josta korotusta sovelletaan. Osapuolten on varmistettava, että korotettu alkuperäkiintiö ja päivämäärä, josta korotusta sovelletaan, ovat julkisesti saatavilla.

Taulukkoon B.1 liittyvä uudelleentarkastelumääräys

Sopimuksen voimaantuloa seuraavan kolmannen kalenterivuoden päättymisen jälkeen osapuolet keskustelevat osapuolen pyynnöstä mahdollisista muutoksista tähän jaksoon.

C jakso – Tekstiilit ja vaatteet

Taulukko C.1

Vuotuinen kiintiö Kanadasta Euroopan unioniin vietäville tekstiileille

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Vuotuinen kiintiö Kanadan viennille Euroopan unioniin (kilogrammaa nettopainona, jollei toisin täsmennetä)	Riittävä valmistus
5107.20	Kampavillalanka, ei kuitenkaan vähittäismyyntimuodoissa, vähemmän kuin 85 painoprosenttia villaa sisältävä	192 000	Muutos jostain muusta nimikkeestä;

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Vuotuinen kiintiö Kanadan viennille Euroopan unioniin (kilogrammaa nettopainona, jollei toisin täsmennetä)	Riittävä valmistus
5205.12	Puuvillalanka, muualle kuulumaton, 85 prosenttia tai enemmän puuvillaa, ei kuitenkaan vähittäismyyntimuodoissa, yksinkertainen kampaamaton lanka, yli 14 nm mutta enintään 43 nm	1 176 000	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
5208.59	Kudotut puuvillakankaat, vähintään 85 prosenttia puuvillaa, painetut, muuta kuin palttinaa, muualle kuulumattomat, paino enintään 200 g/m²	60 000 m²	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
5209.59	Kudotut puuvillakankaat, vähintään 85 prosenttia puuvillaa, painetut, muuta kuin palttinaa, muualle kuulumattomat, paino vähintään 200 g/m²	79 000 m²	
54.02	Lanka, synteettikuitufilamenttia (muu kuin ompelulanka), ei kuitenkaan vähittäismyyntimuodoissa, myös pienempi kuin 67 desitexin monofilamenttilanka, synteettikuituainetta	4 002 000	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
5404.19	Vähintään 67 desitexin monofilamenttilanka, synteettikuituainetta, poikkileikkauksen suurin mitta enintään 1 mm, muualle kuulumaton	21 000	
54.07	Kudotut kankaat synteettikuitufilamenttilankaa, myös nimikkeen 54.04 aineista kudotut kankaat	4 838 000 m²	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Painaminen tai värjääminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että ei-alkuperäkankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Vuotuinen kiintiö Kanadan viennille Euroopan unioniin (kilogrammaa nettopainona, jollei toisin täsmennetä)	Riittävä valmistus
5505.10	Synteettikuitujätteet (myös kampausjätteet, lankajätteet ja garnetoidut jätteet ja lumput)	1 025 000	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
5513.11	Kudotut polyesterikatkokuitukankaat, alle 85 painoprosenttia polyesterikatkokuitua, valkaisemattomat tai valkaistut, palttina, sekoitettu pääasiassa tai yksinomaan puuvillan kanssa, enintään 170 g/m²	6 259 000 m²	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
56.02	Huopa, myös kyllästetty, päällystetty, peitetty tai kerrostettu	583 000	Muutos jostain muusta ryhmästä.
56.03	Kuitukangas (tekstiiliainetta), myös kyllästetty, päällystetty, peitetty tai kerrostettu	621 000	
57.03	Matot ja muut lattianpäällysteet tekstiiliainetta, tuftatut, myös sovitetut	196 000 m²	
58.06	Kudotut nauhat, muut kuin nimikkeen 58.07 tavarat (muut kuin nimilaput, merkit ja niiden kaltaiset tavarat, metritavarana jne.); yhteenliimattujen, yhdensuuntaisten lankojen tai kuitujen muodostamat kuteettomat nauhat	169 000	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
5811.00	Tikatut tekstiilituotteet (yksi tai useampi kerros on yhdistetty pehmusteeseen ompelemalla tai muulla tavalla), metritavarana, muut kuin nimikkeen 58.10 koruompelukset	12 000 m²	Muutos jostain muusta nimikkeestä;
59.03	Muovilla kyllästetyt, päällystetyt, peitetyt tai kerrostetut tekstiilikankaat, muut kuin nimikkeeseen 59.02 kuuluvat	1 754 000 m²	Muutos jostain muusta ryhmästä, edellyttäen, että ei-alkuperäkankaan arvo on enintään 60 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Vuotuinen kiintiö Kanadan viennille Euroopan unioniin (kilogrammaa nettopainona, jollei toisin täsmennetä)	Riittävä valmistus
5904.90	Lattianpäällysteet, joissa on tekstiiliainepohjalla muu päällyste- tai peitekerros, myös määrämuotoisiksi leikatut, ei kuitenkaan linoleumi	24 000 m^2	
59.06	Kumilla käsitellyt tekstiilikankaat, muut kuin nimikkeeseen 59.02 kuuluvat	450 000	
5907.00	Muulla tavoin kyllästetyt, päällystetyt tai peitetyt tekstiilikankaat; teatterikulissiksi, studion taustakankaaksi tai sen kaltaista tarkoitusta varten maalattu kangas	2 969 000 m^2	
59.11	Tekstiilituotteet ja tavarat täsmennettyihin teknisiin tarkoituksiin	173 000	
60.04	Neulokset, leveys suurempi kuin 30 cm, vähintään 5 painoprosenttia elastomeerilankaa tai kumilankaa sisältävät, muut kuin nimikkeeseen 60.01 kuuluvat	25 000	Muutos jostain muusta nimikkeestä; tai Painaminen tai värjääminen yhdessä vähintään kahden valmistelu- tai viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestoviimeistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja noppaus), edellyttäen, että ei-alkuperäkankaan arvo on enintään 47,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.
60.05	Loimineulokset (myös virkkuuneulekoneella neulotut), muut kuin nimikkeisiin 60.01–60.04 kuuluvat	16 000	
60.06	Muualle kuulumattomat neulokset	24 000	
63.06	Tavarapeitteet, ulkokaihtimet, aurinkokatokset, teltat, purjeet veneitä, purjelautoja tai maakulkuneuvoja varten sekä leirintävarusteet, tekstiiliainetta	124 000	Muutos jostain muusta ryhmästä.
63.07	Muualle kuulumattomat sovitetut tavarat, tekstiiliainetta	503 000	

m^2 = neliömetriä

Taulukko C.2

Vuotuinen kiintiö Kanadasta Euroopan unioniin vietäville vaatteille

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Vuotuinen kiintiö Kanadan viennille Euroopan unioniin (yksikköä, jollei toisin täsmennetä)	Riittävä valmistus (1)
6101.30	Miesten ja poikien päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut, anorakit, hiihtotakit ja -puserot ja niiden kaltaiset tavarat, tekokuitua, neulosta	10 000	Muutos jostain muusta ryhmästä, edellyttäen, että tuote on sekä leikattu (tai neulottu muotoon) että ommeltu) tai muulla tavoin koottu osapuolen alueella; tai Muutos muotoon neulotuksi tavaraksi, jota ei tarvitse ommella tai muuten koota, jostain muusta ryhmästä.
6102.30	Naisten ja tyttöjen päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut, anorakit, hiihtotakit ja -puserot ja niiden kaltaiset tavarat, tekokuitua, neulosta	17 000	
61.04	Naisten ja tyttöjen puvut, yhdistelmäasut, jakut, takit ja bleiserit, leningit, hameet, housuhameet, pitkät housut jne. (ei uimapuvut), neulosta	535 000	
6106.20	Naisten ja tyttöjen puserot ja paitapuserot, tekokuitua, neulosta	44 000	
6108.22	Naisten ja tyttöjen pikkuhousut ja muut alushousut, tekokuitua, neulosta	129 000	
6108.92	Naisten ja tyttöjen kylpytakit, aamutakit ja niiden kaltaiset tavarat, tekokuitua, neulosta	39 000	
6109.10	T-paidat, aluspaidat ja muut aluspaitojen kaltaiset paidat, puuvillaa, neulosta	342 000	
6109.90	T-paidat, aluspaidat ja muut aluspaitojen kaltaiset paidat, tekstiiliainetta, muualle kuulumattomat, neulosta	181 000	
61.10	Neulepuserot, pujopaidat, neuletakit, liivit ja niiden kaltaiset tavarat, neulosta	478 000	

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Vuotuinen kiintiö Kanadan viennille Euroopan unioniin (yksikköä, jollei toisin täsmennetä)	Riittävä valmistus (1)
6112.41	Naisten ja tyttöjen uimapuvut, tekokuitua, neulosta	73 000	
61.14	Vaatteet, muualle kuulumattomat, neulosta	90 000 kilogrammaa	
61.15	Sukkahousut, myös terättömät, sukat, puolisukat ja niiden kaltaiset neuletuotteet, myös tukisukat (esimerkiksi suonikohjusukat) ja jalkineet, joissa ei ole kiinnitettyä anturaa, neulosta	98 000 kilogrammaa	
62.01	Miesten ja poikien päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut, anorakit (myös hiihtotakit ja -puserot), tuulipuserot, tuulitakit ja niiden kaltaiset tavarat, ei kuitenkaan neulosta, muut kuin nimikkeeseen 6203 kuuluvat	96 000	
62.02	Naisten ja tyttöjen päällystakit, autoilutakit, viitat, kaavut, anorakit (myös hiihtotakit ja -puserot), tuulipuserot, tuulitakit ja niiden kaltaiset tavarat, ei kuitenkaan neulosta, muut kuin nimikkeeseen 6204 kuuluvat	99 000	
62.03	Miesten ja poikien puvut, yhdistelmäasut, takit, bleiserit, pitkät housut, lappuhaalarit, polvihousut ja shortsit (muut kuin uimahousut), ei kuitenkaan neulosta	95 000	
62.04	Naisten ja tyttöjen puvut, yhdistelmäasut, jakut, takit ja bleiserit, leningit, hameet, housuhameet, pitkät housut, lappuhaalarit, polvihousut ja shortsit (ei kuitenkaan uimapuvut), ei kuitenkaan neulosta	506 000	

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Vuotuinen kiintiö Kanadan viennille Euroopan unioniin (yksikköä, jollei toisin täsmennetä)	Riittävä valmistus [1]
62.05	Miesten ja poikien paidat, ei kuitenkaan neulosta	15 000	
62.06	Naisten ja tyttöjen puserot ja paitapuserot, ei kuitenkaan neulosta	64 000	
6210.40	Miesten ja poikien vaatteet, nimikkeen 59.03, 59.06 tai 59.07 kankaista tehdyt, muualle kuulumattomat, ei kuitenkaan neulosta	68 000 kilogrammaa	
6210.50	Naisten ja tyttöjen vaatteet, nimikkeen 59.03, 59.06 tai 59.07 kankaista tehdyt, muualle kuulumattomat, ei kuitenkaan neulosta	30 000 kilogrammaa	
62.11	Verryttelypuvut, hiihtopuvut sekä uimapuvut ja uimahousut, muut muualle kuulumattomat vaatteet, ei kuitenkaan neulosta	52 000 kilogrammaa	
6212.10	Rintaliivit, myös neulosta	297 000	
6212.20	Lantioliivit ja housuliivit, myös neulosta	32 000	
6212.30	Korseletit, myös neulosta	40 000	
6212.90	Housunkannattimet, sukanpitimet, sukkanauhat ja niiden kaltaiset tavarat sekä niiden osat, myös neulosta	16 000 kilogrammaa	

[1] Sellaisten tuotteiden osalta, joihin sovelletaan taulukkoa C.2, katsotaan, että tähän sarakkeeseen sisältyvä riittävä valmistus tarkoittaa 7 artiklassa tarkoitetun riittämättömän valmistuksen ylittävää valmistusta.

Taulukko C.3

Vuotuinen kiintiö Euroopan unionista Kanadaan vietäville vaatteille

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Vuotuinen kiintiö Euroopan unionin viennille Kanadaan (kilogrammaa, jollei toisin täsmennetä)	Riittävä valmistus
5007.20	Muut kankaat, joissa on vähintään 85 painoprosenttia silkkiä tai muuta silkkijätettä kuin bourette-silkkiä	83 000 m^2	Kudonta.
5111.30	Kudotut kankaat, joissa on pääasiallisesti mutta vähemmän kuin 85 painoprosenttia karstavillaa tai karstattua hienoa eläimenkarvaa, sekoitettuina pääasiallisesti tai yksinomaan katkottujen tekokuitujen kanssa	205 000 m^2	Kudonta.
51.12	Kudotut kankaat kampavillaa tai kammattua hienoa eläimenkarvaa	200 000	Kudonta.
5208.39	Kudotut puuvillakankaat, joissa on vähintään 85 painoprosenttia puuvillaa, paino enintään 200 g/m^2, ei kuitenkaan 3- tai 4-vartiset toimikkaat eikä ristitoimikkaat, ja palttina	116 000 m^2	Kudonta.
5401.10	Ompelulanka, synteettikuitufilamenttia, myös vähittäismyyntimuodoissa	18 000	Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus, myös yhdessä kehruun kanssa: tai Kehruu.
5402.11	Synteettikuitufilamenttilanka, ei kuitenkaan vähittäismyyntimuodoissa, erikoisluja aramidilanka	504 000	Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus, myös yhdessä kehruun kanssa: tai Kehruu.
54.04	Vähintään 67 desitexin monofilamenttilanka, synteettikuituainetta, poikkileikkauksen suurin mitta enintään 1 mm; kaistaleet ja niiden kaltaiset tuotteet (esim. tekoniini) synteettikuituainetta, näennäisleveys enintään 5 mm	275 000	Tekokuitufilamenttilangan suulakepuristus, myös yhdessä kehruun kanssa: tai Kehruu.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Vuotuinen kiintiö Euroopan unionin viennille Kanadaan (kilogrammaa, jollei toisin täsmennetä)	Riittävä valmistus
54.07	Kudotut kankaat synteettikuitufilamenttilankaa, myös nimikkeen 54.04 aineista kudotut kankaat	636 000	Kudonta.
56.03	Kuitukangas, myös kyllästetty, päällystetty, peitetty tai kerrostettu, muualle kuulumaton	1 629 000	Mikä tahansa kuitukangasprosessi, myös neulaaminen.
5607.41	Lyhdelanka ja paalinaru, polyeteeniä tai polypropeenia	813 000	Mikä tahansa kuitukangasprosessi, myös neulaaminen.
5607.49	Side- ja purjelanka, nuora ja köysi, polyeteeniä tai polypropeenia, myös palmikoidut tai punotut ja myös kyllästetyt, päällystetyt tai peitetyt muovilla tai kumilla tai muovi- tai kumivaippaiset (ei kuitenkaan lyhdelanka tai paalinaru)	347 000	Mikä tahansa kuitukangasprosessi, myös neulaaminen.
5702.42	Matot ja muut lattianpäällysteet, tekstiilitekokuituainetta, kudotut, tuftaamattomat ja flokkaamattomat, nukalliset, sovitetut (ei kuitenkaan kelim-, sumak-, karamanie- ja niiden kaltaiset käsin kudotut matot)	187 000 m^2	Kudonta; tai Minkä tahansa kuitukangasprosessin käyttö, myös neulaaminen.
5703.20	Matot ja muut lattianpäällysteet, nailonia tai muuta polyamidia, tuftatut, myös sovitetut	413 000 m^2	Kudonta; tai Minkä tahansa kuitukangasprosessin käyttö, myös neulaaminen.
5704.90	Matot ja muut lattianpäällysteet, huopaa, tuftaamattomat ja flokkaamattomat, myös sovitetut (ei kuitenkaan laatat, joiden pinta-ala on enintään 0,3 m^2)	1 830 000	Kudonta; tai Minkä tahansa kuitukangasprosessin käyttö, myös neulaaminen.
59.03	Muovilla kyllästetyt, päällystetyt, peitetyt tai kerrostetut tekstiilikankaat (ei kuitenkaan kordikangas ulkorenkaita varten, nailonia tai muuta polyamidia, polyesteriä tai viskoosia olevasta erikoislujasta langasta)	209 000	Kudonta; tai Pinnoitus, nukitus, laminointi tai metallointi, kussakin tapauksessa yhdessä vähintään kahden muun tärkeän valmistelevan viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely) antavat alkuperäaseman, jos lisäarvoa syntyy vähintään 52,5 prosenttia tuotteen kauppa-arvon tai noudettuna-hinnan perusteella

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Vuotuinen kiintiö Euroopan unionin viennille Kanadaan (kilogrammaa, jollei toisin täsmennetä)	Riittävä valmistus
5904.10	Linoleumi, myös määrämuotoiseksi leikattu	61 000 m^2	Kudonta; tai Pinnoitus, nukitus, laminointi tai metallointi, kussakin tapauksessa yhdessä vähintään kahden muun tärkeän valmistelevan viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely) antavat alkuperäaseman, jos lisäarvoa syntyy vähintään 52,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnan perusteella
5910.00	Käyttö- ja kuljetushihnat, tekstiiliainetta, myös muovilla kyllästetyt, päällystetyt, peitetyt tai kerrostetut tai metallilla tai muilla aineilla vahvistetut	298 000	Valmistus langasta taikka nimikkeen 63.10 jätekankaista tai lumpuista Kudonta; tai Pinnoitus, nukitus, laminointi tai metallointi, kussakin tapauksessa yhdessä vähintään kahden muun tärkeän valmistelevan viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely) antavat alkuperäaseman, jos lisäarvoa syntyy vähintään 52,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnan perusteella
59.11	Tekstiilituotteet ja -tavarat teknisiin tarkoituksiin, 59 ryhmän huomautuksessa 7 mainitut	160 000	Valmistus langasta taikka nimikkeen 63.10 jätekankaista tai lumpuista Kudonta; tai Pinnoitus, nukitus, laminointi tai metallointi, kussakin tapauksessa yhdessä vähintään kahden muun tärkeän valmistelevan viimeistelytoimenpiteen kanssa (kuten kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely) antavat alkuperäaseman, jos lisäarvoa syntyy vähintään 52,5 prosenttia tuotteen noudettuna-hinnan perusteella
6302.21	Vuodeliinavaatteet, painetut, puuvillaa, ei kuitenkaan neulosta	176 000	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen; tai Minkä kuitukangasprosessin tahansa käyttö, mukaan lukien neulaaminen yhdessä sovittamisen kanssa (mukaan lukien leikkaaminen).
6302.31	Vuodeliinavaatteet (muut kuin painetut), puuvillaa, ei kuitenkaan neulosta	216 000	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen; Minkä kuitukangasprosessin tahansa käyttö, mukaan lukien neulaaminen yhdessä sovittamisen kanssa (mukaan lukien leikkaaminen); tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Vuotuinen kiintiö Euroopan unionin viennille Kanadaan (kilogrammaa, jollei toisin täsmennetä)	Riittävä valmistus
6302.91	Pyyheliinat, puuvillaa (eivät kuitenkaan froteekankaasta valmistetut) lattiarievut, tiskirievut, hankausrievut ja pölyrievut	20 000	Minkä kuitukangasprosessin tahansa käyttö, mukaan lukien neulaaminen yhdessä sovittamisen kanssa (mukaan lukien leikkaaminen). Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen; tai Sovittaminen, jota edeltää painaminen.

Taulukko C.4

Vuotuinen kiintiö Euroopan unionista Kanadaan vietäville vaatteille

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Vuotuinen kiintiö Euroopan unionin viennille Kanadaan (yksikköjä, jollei toisin täsmennetä)	Riittävä valmistus ([1])
6105.10	Miesten ja poikien paidat, puuvillaa, neulosta (eivät kuitenkaan yöpaidat, T-paidat, aluspaidat ja niiden kaltaiset paidat)	46 000	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen.
61.06	Naisten ja tyttöjen puserot ja paitapuserot, neulosta (eivät kuitenkaan T-paidat ja aluspaidat)	126 000	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen.
61.09	T-paidat, aluspaidat ja muut aluspaitojen kaltaiset paidat, neulosta	722 000	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen.
61.10	Neulepuserot, pujopaidat, neuletakit, liivit ja niiden kaltaiset tavarat, neulosta (eivät kuitenkaan toppaliivit)	537 000	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen; tai Suoraan määrämuotoon neulominen tuotteille, joille ei tarvita ompelua tai muuta kokoamista.
61.14	Muut vaatteet, muualle kuulumattomat, neulosta	58 000 kilogrammaa	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen; tai Suoraan määrämuotoon neulominen tuotteille, joille ei tarvita ompelua tai muuta kokoamista.
61.15	Sukkahousut, myös terättömät, sukat, puolisukat ja niiden kaltaiset neuletuotteet, myös tukisukat (esimerkiksi suonikohjusukat) ja jalkineet, joissa ei ole kiinnitettyä anturaa, neulosta (ei kuitenkaan vauvoille)	1 691 000 paria	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen; tai Suoraan määrämuotoon neulominen tuotteille, joille ei tarvita ompelua tai muuta kokoamista.

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Vuotuinen kiintiö Euroopan unionin viennille Kanadaan (yksikköjä, jollei toisin täsmennetä)	Riittävä valmistus [1]
6202.11	Naisten ja tyttöjen päällystakit, sadetakit, autoilutakit, viitat, kaavut ja niiden kaltaiset tavarat, villaa tai hienoa eläimenkarvaa, ei kuitenkaan neulosta	15 000	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen.
6202.93	Naisten ja tyttöjen anorakit, tuulipuserot, tuulitakit ja niiden kaltaiset tavarat, tekokuitua (ei kuitenkaan neulosta)	16 000	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen.
6203.11	Miesten ja poikien puvut, villaa tai hienoa eläimenkarvaa	39 000	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen.
6203.12-6203.49	Miesten ja poikien puvut (ei kuitenkaan villaa tai hienoa eläimenkarvaa), yhdistelmäasut, takit, bleiserit, pitkät housut, lappuhaalarit, polvihousut ja shortsit (ei kuitenkaan neulosta eivätkä uimahousut)	281 000	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen.
62.04	Naisten ja tyttöjen puvut, yhdistelmäasut, jakut, takit ja bleiserit, leningit, hameet, housuhameet, pitkät housut, lappuhaalarit, polvihousut ja shortsit (ei kuitenkaan neulosta eivätkä uimapuvut)	537 000	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen.
6205.20	Miesten ja poikien paidat, puuvillaa, ei kuitenkaan neulosta	182 000	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen.
62.10	Nimikkeen 56.02, 56.03, 59.03, 59.06 tai 59.07 kankaista tehdyt vaatteet (ei kuitenkaan neulosta eivätkä vauvojen vaatteet)	19 000	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen.
62.11	Verryttelypuvut, hiihtopuvut, uimapuvut ja uimahousut sekä muut vaatteet, muualle kuulumattomat (ei kuitenkaan neulosta)	85 000 kilogrammaa	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen.
62.12	Rintaliivit, lantioliivit, korsetit, housunkannattimet, sukanpitimet, sukkanauhat ja niiden kaltaiset tavarat sekä niiden osat, mitä tekstiiliainetta tahansa, myös elastiset, myös neulosta (ei kuitenkaan kokonaan kumista valmistetut vyöt ja uumakorsetit)	26 000 tusinaa	Kankaan leikkaaminen ja sovittaminen.

[1] Sellaisten tuotteiden osalta, joihin sovelletaan taulukkoa C.4, katsotaan, että tähän sarakkeeseen sisältyvä riittävä valmistus tarkoittaa 7 artiklassa tarkoitetun riittämättömän valmistuksen ylittävää valmistusta.

Taulukoihin C.1, C.2, C.3 ja C.4 liittyvät korotusennusteet

1. Jos yli 80 prosenttia taulukossa C.1, C.2, C.3 ja C.4 luetellulle tuotteelle osoitetusta alkuperäkiintiöstä käytetään kalenterivuoden aikana, alkuperäkiintiötä korotetaan seuraavalle kalenterivuodelle. Korotus on 3 prosenttia tuotteelle edellisen kalenterivuoden aikana osoitetusta alkuperäkiintiöstä. Korotussääntöä sovelletaan ensimmäisen kerran tämän sopimuksen voimaantuloa seuraavan ensimmäisen täyden kalenterivuoden päättymisen jälkeen. Vuotuisia alkuperäkiintiöitä voidaan korottaa enintään kymmenen vuoden ajan.

2. Mahdollinen alkuperäkiintiön volyymin korotus pannaan täytäntöön seuraavan kalenterivuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Tuojaosapuolen on ilmoitettava viejäosapuolelle kirjallisesti, täyttyykö 1 kohdan edellytys, ja jos se täyttyy, alkuperäkiintiön korotus ja päivä, josta korotusta sovelletaan. Osapuolten on varmistettava, että korotettu alkuperäkiintiö ja päivämäärä, josta korotusta sovelletaan, ovat julkisesti saatavilla.

Taulukoihin C.1, C.2, C.3 ja C.4 liittyvä uudelleentarkastelumääräys

Osapuolet kokoontuvat osapuolen pyynnöstä tarkistamaan kiintiön soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden määriä merkityksellisillä markkinoilla ja sektoreilla tapahtuvan kehityksen perusteella. Osapuolet voivat suositella muutoksia tavarakauppakomitealle.

D jakso – Ajoneuvot

Taulukko D. 1

Vuotuinen kiintiö Kanadasta Euroopan unioniin vietäville ajoneuvoille

<table>
<tr><th>Harmonoidun järjestelmän luokitus</th><th>Tavaran kuvaus</th><th>Riittävä valmistus</th><th>Vuotuinen kiintiö Kanadan viennille Euroopan unioniin (yksikköä)</th></tr>
<tr><td>8703.21</td><td>Muut ajoneuvot, joissa on kipinäsytytteinen iskumäntämoottori: iskutilavuus enintään 1 000 cm³</td><td rowspan="4">Tuotanto, jossa kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo on enintään:
a) 70 prosenttia tuotteen kauppaarvosta tai noudettuna- hinnasta; tai
b) 80 prosenttia tuotteen nettokustannuksesta;</td><td rowspan="4">100 000</td></tr>
<tr><td>8703.22</td><td>Muut ajoneuvot, joissa on kipinäsytytteinen iskumäntämoottori: iskutilavuus suurempi kuin 1 000 cm³ mutta enintään 1 500 cm³</td></tr>
<tr><td>8703.23</td><td>Muut ajoneuvot, joissa on kipinäsytytteinen iskumäntämoottori: iskutilavuus suurempi kuin 1 500 cm³ mutta enintään 3 000 cm³</td></tr>
<tr><td>8703.24</td><td>Muut ajoneuvot, joissa on kipinäsytytteinen iskumäntämoottori: iskutilavuus suurempi kuin 3 000 cm³</td></tr>
</table>

Harmonoidun järjestelmän luokitus	Tavaran kuvaus	Riittävä valmistus	Vuotuinen kiintiö Kanadan viennille Euroopan unioniin (yksikköä)
8703.31	muut ajoneuvot, joissa on puristussytytteinen mäntämoottori (diesel- tai puolidieselmoottori) iskutilavuus enintään 1 500 cm^3		
8703.32	muut ajoneuvot, joissa on puristussytytteinen mäntämoottori (diesel- tai puolidieselmoottori) iskutilavuus suurempi kuin 1 500 cm^3 mutta enintään 2 500 cm^3		
8703.33	muut ajoneuvot, joissa on puristussytytteinen mäntämoottori (diesel- tai puolidieselmoottori) iskutilavuus suurempi kuin 2 500 cm^3		
8703.90	Muut		

Huomautus 1:

Osapuolet sopivat soveltavansa kumulaatiota Yhdysvaltojen kanssa seuraavien määräysten mukaisesti:

Edellyttäen, että kummankin osapuolen ja Yhdysvaltojen välillä on voimassa oleva vapaakauppasopimus, joka on johdonmukainen osapuolten WTO:n velvoitteiden kanssa, ja osapuolet pääsevät sopimukseen kaikista sovellettavista edellytyksistä, kaikki harmonoidun järjestelmän 84, 85, 87 tai 94 ryhmän Yhdysvalloista peräisin olevat ainekset, joita käytetään harmonoidun järjestelmän alanimikkeen 8703.21–8703.90 tuotteen tuotannossa Kanadassa tai Euroopan unionissa, katsotaan alkuperäaineksiksi. Sanotun rajoittamatta Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välisten vapaakauppaneuvottelujen lopputulosta, sovellettavista edellytyksistä käytäviin keskusteluihin tulee tarpeen mukaan sisältymään neuvotteluja, joilla varmistetaan, että Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen välillä sovittu laskentamenetelmä on yhdenmukainen 87 ryhmän tuotteisiin tämän sopimuksen nojalla sovellettavan menetelmän kanssa.

Näin ollen taulukon D.1 soveltaminen päättyy yhden vuoden kuluttua tällaisen kumulaation voimaantulosta.

Kumulaation soveltaminen ja huomautuksen 1 poistaminen julkaistaan tiedoksi Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Uudelleentarkastelumääräys

Jos kumulaatio Yhdysvaltojen kanssa ei ole vielä tullut voimaan seitsemän vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta, osapuolten on osapuolen pyynnöstä kokoonnuttava tarkistamaan näitä määräyksiä.

Vaihtoehtoinen tuotekohtainen alkuperäsääntö nimikkeen 87.02 tuotteille

Nimikkeen 87.02 tuotteiden viennissä Kanadasta Euroopan unioniin sovelletaan seuraavaa alkuperäsääntöä vaihtoehtona liitteessä 5 vahvistetulle alkuperäsäännölle:

> *Muutos jostain muusta nimikkeestä, paitsi nimikkeistä 87.06–87.08; tai*
>
> *Muutos tämän nimikkeen sisällä tai nimikkeistä 87.06–87.08, riippumatta siitä tapahtuuko lisäksi muutos jostain muusta nimikkeestä, edellyttäen, että tämän nimikkeen tai nimikkeiden 87.06–87.08 ei-alkuperäainesten arvo on enintään 50 prosenttia tuotteen kauppa-arvosta tai noudettuna-hinnasta.*

Tätä alkuperäsääntöä sovelletaan Kanadassa sijaitseviin yrityksiin ja niiden seuraajiin, ja se koskee nimikkeen 87.02 tuotteiden tuottamista Kanadassa neuvottelujen päätökseen saamisesta 1. elokuuta 2014 lähtien.

Huomautus 2:

Osapuolet sopivat soveltavansa kumulaatiota Yhdysvaltojen kanssa seuraavien määräysten mukaisesti:

Edellyttäen, että kummankin osapuolen ja Yhdysvaltojen välillä on voimassa oleva vapaakauppasopimus, joka on johdonmukainen osapuolten WTO:n velvoitteiden kanssa, ja osapuolet pääsevät sopimukseen kaikista sovellettavista edellytyksistä, kaikki harmonoidun järjestelmän 84, 85, 87 tai 94 ryhmän Yhdysvalloista peräisin olevat ainekset, joita käytetään harmonoidun järjestelmän nimikkeen 87.02 tuotteen tuotannossa Kanadassa tai Euroopan unionissa, katsotaan alkuperäaineksiksi.

Näin ollen nimikkeen 87.02 tuotteita koskevan vaihtoehtoisen tuotekohtaisen alkuperäsäännön soveltaminen päättyy yhden vuoden kuluttua tällaisen kumulaation voimaantulosta.

Kumulaation soveltaminen ja huomautuksen 2 poistaminen julkaistaan tiedoksi Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

LIITE 6

TEKSTIILIEN JA VAATTEIDEN ALKUPERÄSÄÄNTÖJÄ KOSKEVA YHTEINEN JULISTUS

1. Tämän sopimuksen mukaisesti osapuolten välinen tekstiili- ja vaatetustuotteiden kauppa perustuu periaatteeseen, jonka mukaan kaksivaiheinen valmistus tai käsittely antaa tuotteelle alkuperäaseman, kuten alkuperäsääntöjä ja alkuperämenettelyjä koskevan pöytäkirjan liitteessä 5 (Tuotekohtaiset alkuperäsäännöt) esitetään.

2. Tästä huolimatta useista eri syistä, kuten siksi, että negatiivinen kumulatiivinen vaikutus ei koske EU:n tuottajia, osapuolet sopivat 1 kohdasta poikkeamisesta määräämällä tekstiileille ja vaatteille rajoitetut vastavuoroiset alkuperäkiintiöt. Nämä alkuperäkiintiöt ilmaistaan määrällisesti luokiteltuina tuoteluokittain, ja sisältävät sen, että värjääminen katsotaan painamista vastaavaksi toimenpiteeksi rajoitettujen ja selkeästi yksilöityjen tuoteluokkien osalta.

3. Osapuolet vahvistavat, että näitä poikkeuksellisia alkuperäkiintiöitä sovelletaan tiukasti alkuperäsääntöjä ja alkuperämenettelyjä koskevan pöytäkirjan mukaisesti.

LIITE 7

ANDORRAN RUHTINASKUNTAA JA SAN MARINON TASAVALTAA KOSKEVAT YHTEISET JULISTUKSET

ANDORRAN RUHTINASKUNTAA KOSKEVA YHTEINEN JULISTUS

1. Kanada hyväksyy Andorran ruhtinaskunnasta peräisin olevat harmonoidun järjestelmän 25–97 ryhmään kuuluvat tuotteet Euroopan unionin alkuperätuotteina tämän sopimuksen tarkoittamalla tavalla edellyttäen, että Euroopan talousyhteisön ja Andorran ruhtinaskunnan sopimuksen tekemisestä kirjeenvaihtona 26 päivänä marraskuuta 1990 tehdyllä neuvoston päätöksellä 90/680/ETY perustettu tulliunioni on edelleen voimassa.

2. Alkuperäsääntöjä ja alkuperämenettelyjä koskevaa pöytäkirjaa sovelletaan soveltuvin osin tämän yhteisen julistuksen 1 kohdassa tarkoitettujen tuotteiden alkuperäaseman määrittämiseksi.

SAN MARINON TASAVALTAA KOSKEVA YHTEINEN JULISTUS

1. Kanada hyväksyy San Marinosta peräisin olevat tuotteet Euroopan unionin alkuperätuotteina tämän sopimuksen tarkoittamalla tavalla edellyttäen, että nämä tuotteet kuuluvat Brysselissä 16 päivänä joulukuuta 1991 tehdyn Euroopan talousyhteisön ja San Marinon tasavallan yhteistyötä ja tulliliittoa koskevan sopimuksen piiriin ja että kyseinen sopimus on edelleen voimassa.

2. Alkuperäsääntöjä ja alkuperämenettelyjä koskevaa pöytäkirjaa sovelletaan soveltuvin osin tämän yhteisen julistuksen 1 kohdassa tarkoitettujen tuotteiden alkuperäaseman määrittämiseksi.

Pöytäkirja vaatimustenmukaisuuden arviointien tulosten vastavuoroisesta hyväksymisestä

1 artikla

Määritelmät

Jollei muuta määrätä, kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen liitteessä 1 olevia määritelmiä sovelletaan tähän pöytäkirjaan. Tähän pöytäkirjaan ei kuitenkaan sovelleta määritelmiä, jotka esitetään ISO/IEC:n oppaan 2 kuudennessa painoksessa: Standardisointi ja siihen liittyvä toiminta. Yleiset termit ja määritelmät 1991. Lisäksi sovelletaan seuraavia määritelmiä:

akkreditoinnilla tarkoitetaan kolmannen osapuolen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksesta antamaa todistusta, joka on virallinen osoitus laitoksen pätevyydestä suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointiin liittyviä erityisiä tehtäviä;

akkreditointilaitoksella tarkoitetaan akkreditoinnin suorittavaa laitosta ([1]);

todistamisella tarkoitetaan tarkastelun jälkeen tehdyn päätöksen perusteella annettua lausuntoa siitä, että erityisten teknisten vaatimusten on osoitettu täyttyvän;

Kanadan teknisillä määräyksillä tarkoitetaan Kanadan kansallisen hallituksen tai yhden tai useamman Kanadan provinssin ja territorion antamia teknisiä määräyksiä;

vaatimustenmukaisuuden arvioinnilla tarkoitetaan prosessia sen määrittelemiseksi, onko teknisten määräysten asianomaiset vaatimukset täytetty. Tämän pöytäkirjan soveltamiseksi vaatimustenmukaisuuden arviointi ei sisällä akkreditointia;

vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella tarkoitetaan elintä, joka suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia, kuten kalibrointia, testausta, sertifiointia ja tarkastuksia;

päätöksellä 768/2008/EY tarkoitetaan tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja päätöksen 93/465/ETY kumoamisesta 9 päivänä heinäkuuta 2008 tehtyä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöstä 768/2008/EY;

Euroopan unionin teknisillä määräyksillä tarkoitetaan Euroopan unionin teknisiä määräyksiä ja kaikkia jäsenvaltion Euroopan unionin antaman direktiivin täytäntöönpanemiseksi hyväksymiä toimenpiteitä;

sisäisellä laitoksella tarkoitetaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosta, joka suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia sen yksikön puolesta, jonka osa se on, kuten Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden tapauksessa akkreditoitua sisäistä laitosta, joka täyttää päätöksen 768/2008/EY liitteessä I olevassa R21 artiklassa esitetyt vaatimukset tai korvaavan välineen vastaavat vaatimukset;

oikeutetulla tarkoituksella on sama merkitys kuin kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 2 artiklan 2 kohdassa;

sopimuksella vastavuoroisesta tunnustamisesta tarkoitetaan *vastavuoroisesta tunnustamisesta* Lontoossa 14 päivänä toukokuuta 1998 *tehtyä Euroopan yhteisön ja Kanadan välistä sopimusta*;

kolmantena osapuolena suoritettavalla vaatimustenmukaisuuden arvioinnilla tarkoitetaan sellaisen henkilön tai laitoksen tekemää vaatimustenmukaisuuden arviointia, joka on riippumaton tuotteen toimittavasta henkilöstä tai laitoksesta ja tuotteeseen kohdistuvista käyttäjien eduista;

kolmantena osapuolena vaatimustenmukaisuuden arviointeja suorittavalla laitoksella tarkoitetaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosta, joka tekee vaatimustenmukaisuuden arviointeja kolmantena osapuolena.

2 artikla

Soveltamisala ja poikkeukset

1. Tätä pöytäkirjaa sovelletaan liitteessä 1 lueteltuihin tavaraluokkiin, joiden osalta osapuoli tunnustaa valtiosta riippumattomia elimiä sen arvioimiseksi, ovatko tavarat kyseisen osapuolen teknisten määräysten mukaisia.

2. Kolmen vuoden sisällä tämän sopimuksen voimaantulosta osapuolet kuulevat toisiaan tämän pöytäkirjan soveltamisalan laajentamiseksi siten, että liitettä 1 muutettaisiin ja siihen sisällytettäisiin sellaisia uusia tavaraluokkia, joiden osalta osapuoli on tunnustanut valtiosta riippumattomia elimiä sen arvioimiseksi, olivatko asianomaiset tavarat niiden teknisten määräysten mukaisia, joita kyseinen osapuoli sovelsi sopimuksen voimaantulohetkellä tai ennen sitä. Ensisijaiset harkittavat tavaraluokat esitetään liitteessä 2.

([1]) Akkreditointilaitoksen toimivalta on tavallisesti valtion myöntämä.

3. Osapuolet ovat valmiita harkitsemaan sitä, että tätä pöytäkirjaa sovellettaisiin muihinkin tavaraluokkiin, joille hyväksytyt valtiosta riippumattomat yksityiset laitokset saattavat tehdä kolmantena osapuolena suoritettavia vaatimustenmukaisuuden arviointeja osapuolen tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen hyväksymien teknisten määräysten perusteella. Tätä varten osapuoli ilmoittaa viipymättä toiselle osapuolelle kirjallisesti tällaisista mahdollisista teknisistä määräyksistä, jotka hyväksytään tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen. Jos toinen osapuoli ilmaisee kiinnostuksensa sisällyttää uusi tavaraluokka liitteeseen 1, mutta ilmoituksen tehnyt osapuoli ei suostu siihen, ilmoituksen tehneen osapuolen on toimitettava toiselle osapuolelle pyynnöstä perusteet sille, miksi se kieltäytyy laajentamasta tämän pöytäkirjan soveltamisalaa.

4. Jos osapuolet päättävät 2 tai 3 kohdan mukaisesti sisällyttää uusia tavaraluokkia liitteeseen 1, ne pyytävät tavarakauppakomiteaa 18 artiklan c alakohdan nojalla esittämään CETA-sekakomitealle suositukset liitteen 1 muuttamiseksi.

5. Tätä pöytäkirjaa ei sovelleta

a) terveys- ja kasvinsuojelutoimista tehdyn sopimuksen liitteessä A määriteltyihin terveys- ja kasvinsuojelutoimiin;

b) valtion elimen omia tuotanto- tai kulutusvaatimuksiaan varten laatimiin hankintaeritelmiin;

c) toimiin, jotka yksityinen elin suorittaa markkinavalvonnasta ja markkinavalvonnan täytäntöönpanosta vastaavan viranomaisen puolesta markkinoille saattamisen jälkeistä valvontaa ja täytäntöönpanoa varten, paitsi jos 11 artiklassa muuta määrätään;

d) jos osapuoli on siirtänyt yksinomaisen toimivallan yhdelle ainoalle yksityiselle elimelle sen arvioimiseksi, ovatko tavarat kyseisen osapuolen teknisten määräysten mukaisia;

e) maataloustuotteisiin;

f) lentoturvallisuuden arviointiin riippumatta siitä, kuuluuko se Prahassa 6 päivänä toukokuuta 2009 tehdyn *Kanadan ja Euroopan yhteisön välisen siviili-ilmailun turvallisuutta* koskevan sopimuksen soveltamisalaan; ja

g) muiden kuin huvialusten lakisääteisiin tarkastuksiin ja todistuskirjojen myöntämiseen.

6. Tämä pöytäkirja ei edellytä sitä, että osapuoli tunnustaisi tai hyväksyisi toisen osapuolen tekniset määräykset omia määräyksiään vastaaviksi.

7. Tämä pöytäkirja ei rajoita osapuolen valmiuksia valmistella, hyväksyä, soveltaa tai muuttaa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyitä kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen 5 artiklan mukaisesti.

8. Tämä pöytäkirja ei vaikuta lainsäädäntöön tai velvollisuuksiin, joita osapuolen alueella sovelletaan siviilioikeudelliseen vastuuseen, eikä muuta niitä.

3 artikla

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten tunnustaminen

1. Kanada tunnustaa Euroopan unioniin sijoittautuneen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen päteväksi arvioimaan erityisten Kanadan teknisten määräysten noudattamista edellytyksin, jotka ovat vähintään yhtä edulliset kuin ne, joita sovelletaan Kanadaan sijoittautuneiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten tunnustamiseen, edellyttäen että seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) Kanadan tunnustama akkreditointilaitos on akkreditoinut vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen päteväksi arvioimaan kyseisten erityisten Kanadan teknisten määräysten noudattamista; tai

b) i) 12 tai 15 artiklan nojalla tunnustettu akkreditointilaitos on akkreditoinut Euroopan unioniin sijoittautuneen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen päteväksi arvioimaan kyseisten erityisten Kanadan teknisten määräysten noudattamista;

ii) Euroopan unionin jäsenvaltio nimeää Euroopan unioniin sijoittautuneen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen 5 artiklassa vahvistettujen menettelyjen mukaisesti;

iii) 6 artiklan mukaisia ratkaisemattomia vastaväitteitä ei ole;

iv) Euroopan unionin jäsenvaltio ei ole peruuttanut 5 artiklassa vahvistettujen menettelyjen mukaisesti tehtyä nimeämistä; ja

v) 6 artiklan 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun 30 päivän määräajan päätyttyä Euroopan unioniin sijoittautunut vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos täyttää edelleen kaikki 5 artiklan 5 kohdassa kuvatut edellytykset.

2. Euroopan unioni tunnustaa Kanadaan sijoittautuneen kolmantena osapuolena vaatimustenmukaisuuden arviointeja suorittavan laitoksen päteväksi arvioimaan erityisten Euroopan unionin teknisten määräysten noudattamista edellytyksin, jotka ovat vähintään yhtä edulliset kuin ne, joita sovelletaan Euroopan unioniin sijoittautuneiden kolmantena osapuolena vaatimustenmukaisuuden arviointeja suorittavien laitosten tunnustamiseen, edellyttäen että seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) i) Euroopan unionin jäsenvaltion nimeämä akkreditointilaitos on akkreditoinut vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen päteväksi arvioimaan kyseisten erityisten Euroopan unionin teknisten määräysten noudattamista;

ii) Kanada nimeää Kanadaan sijoittautuneen kolmantena osapuolena vaatimustenmukaisuuden arviointeja suorittavan laitoksen 5 artiklassa vahvistettujen menettelyjen mukaisesti;

iii) 6 artiklan mukaisia ratkaisemattomia vastaväitteitä ei ole;

iv) Kanada ei ole peruuttanut 5 artiklassa vahvistettujen menettelyjen mukaisesti tehtyä nimeämistä; ja

v) 6 artiklan 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun 30 päivän määräajan päätyttyä Kanadaan sijoittautunut kolmantena osapuolena vaatimustenmukaisuuden arviointeja suorittava laitos täyttää edelleen kaikki 5 artiklan 2 kohdassa kuvatut edellytykset; tai

b) i) 12 tai 15 artiklan nojalla tunnustettu akkreditointilaitos on akkreditoinut Kanadaan sijoittautuneen kolmantena osapuolena vaatimustenmukaisuuden arviointeja suorittavan laitoksen päteväksi arvioimaan kyseisten erityisten Euroopan unionin teknisten määräysten noudattamista;

ii) Kanada nimeää Kanadaan sijoittautuneen kolmantena osapuolena vaatimustenmukaisuuden arviointeja suorittavan laitoksen 5 artiklassa vahvistettujen menettelyjen mukaisesti;

iii) 6 artiklan mukaisia ratkaisemattomia vastaväitteitä ei ole;

iv) Kanada ei ole peruuttanut 5 artiklassa vahvistettujen menettelyjen mukaisesti tehtyä nimeämistä; ja

v) 6 artiklan 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun 30 päivän määräajan päätyttyä Kanadaan sijoittautunut kolmantena osapuolena vaatimustenmukaisuuden arviointeja suorittava laitos täyttää edelleen kaikki 5 artiklan 2 kohdassa kuvatut edellytykset.

3. Kumpikin osapuoli ylläpitää tunnustetuista vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksista luetteloa, jossa mainitaan kohdeala, jonka osalta kukin laitos tunnustetaan, ja julkaisee kyseisen luettelon. Euroopan unioni antaa tunnistenumeron Kanadaan sijoittautuneille vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksille, jotka on tunnustettu tämän pöytäkirjan nojalla, ja kirjaa kyseiset vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset Euroopan unionin tietojärjestelmään eli NANDO-järjestelmään (uuden lähestymistavan mukaiset ilmoitetut ja hyväksytyt organisaatiot) tai korvaavaan järjestelmään.

4 artikla

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten akkreditointi

Osapuolet tunnustavat, että vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tulisi hakea akkreditointia akkreditointilaitokselta, joka on sijoittautunut alueelle, jolla vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos sijaitsee, edellyttäen että akkreditointilaitos on 12 tai 15 artiklan nojalla tunnustettu laitokseksi, joka voi myöntää vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hakeman erityisen akkreditoinnin. Jos osapuolen alueella ei ole akkreditointilaitosta, joka 12 tai 15 artiklan nojalla olisi tunnustettu laitokseksi, joka voi myöntää kyseisen osapuolen alueelle sijoittautuneen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hakeman erityisen akkreditoinnin, niin

a) kumpikin osapuoli toteuttaa käytettävissään olevat kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että sen alueelle sijoittautuneet akkreditointilaitokset akkreditoivat toisen osapuolen alueelle sijoittautuneet vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset edellytyksin, jotka ovat vähintään yhtä edulliset kuin ne, joita sovelletaan sen alueelle sijoittautuneisiin vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksiin;

b) osapuoli ei saa hyväksyä tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla rajoitetaan sen alueelle sijoittautuneiden akkreditointilaitosten kykyä akkreditoida toisen osapuolen alueelle sijoittautuneita vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia, eikä pyrkiä saamaan akkreditointilaitoksia luopumaan akkreditoimasta toisen osapuolen alueelle sijoittautuneita vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia edellytyksin, jotka ovat vähintään yhtä edulliset kuin ne, joita sovelletaan tunnustavan osapuolen alueelle sijoittautuneisiin vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksiin;

c) osapuoli ei saa hyväksyä tai pitää voimassa toimenpiteitä, joissa edellytetään tai kannustetaan siihen, että sen alueelle sijoittautuneet akkreditointilaitokset soveltavat toisen osapuolen alueelle sijoittautuneisiin vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksiin akkreditointiedellytyksiä, jotka ovat vähemmät suotuisat kuin edellytykset, joita sovelletaan sen alueelle sijoittautuneiden vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten akkreditointiin.

5 artikla

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeäminen

1. Osapuoli nimeää vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ilmoittamalla asiasta toisen osapuolen yhteyspisteelle ja toimittamalla sille liitteessä 3 kuvatut tiedot. Euroopan unioni sallii Kanadan käyttää Euroopan unionin sähköistä ilmoitusvälinettä näihin tarkoituksiin.

2. Kanada nimeää ainoastaan sellaisen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen, joka täyttää seuraavat edellytykset, ja toteuttaa kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kyseiset edellytykset täyttyvät jatkossakin:

a) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos täyttää päätöksen 768/2008/EY liitteessä I olevassa R17 artiklassa vahvistetut vaatimukset tai korvaavan välineen vastaavat vaatimukset, lukuun ottamatta sitä seikkaa, että perustamisen kansallisen lainsäädännön mukaisesti katsotaan tämän pöytäkirjan soveltamiseksi tarkoittavan Kanadan lainsäädäntöä; ja

b) i) Euroopan unionin jäsenvaltion nimeämä akkreditointilaitos on akkreditoinut vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen päteväksi arvioimaan niiden Euroopan unionin teknisten määräysten noudattamista, joiden osalta vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos nimetään; tai

ii) Kanadaan sijoittautunut 12 tai 15 artiklan nojalla tunnustettu akkreditointilaitos on akkreditoinut vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen päteväksi arvioimaan niiden Euroopan unionin teknisten määräysten noudattamista, joiden osalta vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos nimetään.

3. Osapuolet katsovat päätöksen 768/2008/EY liitteessä I olevassa R17 artiklassa vahvistetut sovellettavat vaatimukset täytetyiksi, jos vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos on akkreditoitu jommankumman 2 kohdan b alakohdassa kuvatun menettelyn mukaisesti ja jos akkreditointilaitos edellyttää akkreditoinnin myöntämisen ehtona, että vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos täyttää vaatimukset, jotka vastaavat päätöksen 768/2008/EY liitteessä I olevassa R17 artiklassa vahvistettuja sovellettavia vaatimuksia tai korvaavien välineiden vastaavia vaatimuksia.

4. Jos Euroopan unioni harkitsee päätöksen 768/2008/EY liitteessä I olevassa R17 artiklassa vahvistettujen vaatimusten tarkistamista, se kuulee Kanadaa tarkistusmenettelyn mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja koko menettelyn ajan sen varmistamiseksi, että Kanadan alueelle sijoittautuneet vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset täyttävät jatkossakin mahdolliset tarkistetut vaatimukset vähintään yhtä edullisin edellytyksin kuin Euroopan unionin alueelle sijoittautuneet vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset.

5. Euroopan unionin jäsenvaltio nimeää ainoastaan sellaisen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen, joka täyttää seuraavat edellytykset, ja toteuttaa kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kyseiset edellytykset täyttyvät jatkossakin:

a) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos on sijoittautunut jäsenvaltion alueelle; ja

b) i) Kanadan tunnustama akkreditointilaitos on akkreditoinut vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen päteväksi arvioimaan niiden Kanadan teknisten määräysten noudattamista, joiden osalta vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos nimetään; tai

ii) Euroopan unioniin sijoittautunut 12 tai 15 artiklan nojalla tunnustettu akkreditointilaitos on akkreditoinut vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen päteväksi arvioimaan niiden Kanadan teknisten määräysten noudattamista, joiden osalta vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos nimetään.

6. Osapuoli voi kieltäytyä tunnustamasta vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen, joka ei täytä tapauksen mukaan 2 ja 5 kohdassa vahvistettuja edellytyksiä.

6 artikla

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämisen vastustaminen

1. Osapuoli voi vastustaa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämistä 30 päivän kuluessa siitä kun toinen osapuoli on tehnyt asiasta ilmoituksen 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jos:

a) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen nimennyt osapuoli ei ole toimittanut liitteessä 3 kuvattuja tietoja; tai

b) osapuolella on syytä uskoa, että nimettävä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos ei täytä 5 artiklan 2 tai 5 kohdassa kuvattuja edellytyksiä.

2. Toisen osapuolen toimitettua myöhemmin mahdollisia tietoja osapuoli voi vastustaa nimeämistä 30 päivän kuluessa kyseisten tietojen vastaanottamisesta, jos tiedot eivät edelleenkään riitä osoittamaan, että nimetty vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos täyttää 5 artiklan 2 tai 5 kohdassa kuvatut edellytykset.

7 artikla

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämisen kiistäminen

1. Osapuoli, joka on tunnustanut vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tämän pöytäkirjan nojalla, voi kiistää kyseisen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen pätevyyden, jos

a) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen nimennyt osapuoli ei ole toteuttanut 11 artiklan 3 kohdassa edellytettyjä toimia saatuaan toisen osapuolen ilmoituksen siitä, ettei sovellettavia teknisiä määräyksiä ole noudatettu sellaisen tuotteen osalta, jonka kyseinen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos on arvioinut mainittujen teknisten määräysten mukaiseksi; tai

b) osapuolella on syytä uskoa, että kyseisen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tekemien vaatimustenmukaisuuden arviointien tulokset eivät tarjoa riittäviä takeita siitä, että tuotteet, jotka kyseinen laitos on arvioinut sovellettavien teknisten määräysten mukaisiksi, tosiasiallisesti ovat kyseisten teknisten määräysten mukaisia.

2. Osapuoli, joka kiistää tämän pöytäkirjan nojalla tunnustetun vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen pätevyyden, ilmoittaa välittömästi vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen nimenneelle osapuolelle kiistämisestä ja esittää sille perusteet.

3. Osapuoli,

a) joka on kiistänyt tämän pöytäkirjan nojalla tunnustetun vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen pätevyyden; ja

b) jolla on hyvät perusteet uskoa, että tuotteet, jotka kyseinen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos on arvioinut sovellettavien teknisten määräysten mukaisiksi, saattavat olla sen teknisten määräysten vastaisia,

voi kieltäytyä hyväksymästä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen toteuttamien vaatimustenmukaisuuden arviointien tuloksia siihen saakka, kun kiistäminen on ratkaistu tai tunnustava osapuoli on lakannut tunnustamasta vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen 5 kohdan mukaisesti.

4. Osapuolet toimivat yhteistyössä ja toteuttavat kohtuulliset toimenpiteet kiistämisen ratkaisemiseksi pikaisesti.

5. Rajoittamatta 3 kohdan soveltamista tunnustava osapuoli voi lakata tunnustamasta vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen, jonka pätevyys on kiistetty, jos

a) osapuolet ratkaisevat kiistämisen toteamalla, että tunnustava osapuoli on tuonut esille aiheellisia huolenaiheita vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen pätevyyden suhteen;

b) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen nimennyt osapuoli ei ole toteuttanut 11 artiklan 3 kohdassa edellytettyjä toimia 60 päivän kuluessa ilmoituksen saamisesta 1 kohdan a alakohdan mukaisesti; tai

c) tunnustava osapuoli osoittaa objektiivisesti toiselle osapuolelle, että kyseisen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tekemien vaatimustenmukaisuuden arviointien tulokset eivät tarjoa riittäviä takeita siitä, että tuotteet, jotka kyseinen laitos on arvioinut sovellettavien teknisten määräysten mukaisiksi, tosiasiallisesti ovat kyseisten teknisten määräysten mukaisia; ja

d) kiistämistä ei ole ratkaistu 120 päivän kuluessa siitä, kun vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen nimenneelle osapuolelle on ilmoitettu kiistämisestä 1 kohdan nojalla.

8 artikla

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämisen peruuttaminen

1. Osapuoli peruuttaa nimeämänsä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämisen tai tapauksen mukaan muuttaa nimeämisalaa, jos osapuolen tietoon tulee, että:

a) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen akkreditoinnin soveltamisalaa on rajoitettu;

b) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen akkreditointi raukeaa;

c) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos ei enää täytä 5 artiklan 2 tai 5 kohdassa kuvattuja edellytyksiä; tai

d) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos ei ole enää halukas tai ei ole muutoin enää pätevä tai kykenevä arvioimaan vaatimustenmukaisuutta sillä kohdealalla, jonka osalta se on nimetty.

2. Osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle kirjallisesti 1 kohdan mukaisesta nimeämisen peruuttamisesta tai nimeämisalan muuttamisesta.

3. Jos osapuoli peruuttaa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten nimeämisen tai tapauksen mukaan muuttaa nimeämisalaa sen vuoksi, että kyseisen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen pätevyydestä tai niiden vaatimusten tai velvollisuuksien jatkuvasta täyttämisestä, joita siihen sovelletaan 5 artiklan nojalla, aiheutuu huolta, se ilmoittaa päätöksensä perustelut kirjallisesti toiselle osapuolelle.

4. Viestinnässään toisen osapuolen kanssa osapuoli ilmoittaa päivämäärät, joista alkaen se katsoo, että jokin 1 tai 3 kohdassa luetelluista olosuhteista tai huolenaiheista on saattanut koskea vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosta.

5. Rajoittamatta 7 artiklan 5 kohdan soveltamista tunnustava osapuoli voi välittömästi lakata tunnustamasta vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen päteväksi, jos

a) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen akkreditointi raukeaa;

b) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos vapaaehtoisesti peruu saamansa tunnustamisen;

c) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen nimeäminen perutaan tämän artiklan nojalla;

d) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos ei ole enää sijoittautunut toisen osapuolen alueelle; tai

e) tunnustava osapuoli lakkaa tunnustamasta akkreditointilaitoksen, joka akkreditoi vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen 13 tai 14 artiklan nojalla.

9 artikla

Tunnustettujen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten tekemien vaatimustenmukaisuuden arviointien tulosten hyväksyminen

1. Osapuoli hyväksyy toisen osapuolen alueelle sijoittautuneiden, osapuolen 3 artiklan mukaisesti tunnustamien vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten tekemien vaatimustenmukaisuuden arviointien tulokset edellytyksin, jotka ovat vähintään yhtä edulliset kuin ne, joita sovelletaan sen alueelle sijoittautuneiden tunnustettujen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten tekemien vaatimustenmukaisuuden arviointien tuloksiin. Osapuoli hyväksyy kyseiset tulokset riippumatta vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kohteena olevan tuotteen toimittajan tai valmistajan kansalaisuudesta ja sijaintipaikasta sekä tuotteen alkuperämaasta.

2. Jos osapuoli on lakannut tunnustamasta toisen osapuolen alueelle sijoittautuneen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen, se voi lakata hyväksymästä kyseisen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tekemien vaatimustenmukaisuuden arviointien tulokset siitä päivämäärästä alkaen, jona se lakkasi tunnustamasta kyseisen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen. Jollei osapuolella ole syytä uskoa, että kyseinen toisen osapuolen alueelle sijoittautunut vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos ei ollut pätevä arvioimaan, olivatko tuotteet osapuolen teknisten määräysten mukaisia, ennen päivämäärää, jona osapuoli lakkasi tunnustamasta kyseisen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen, osapuoli hyväksyy edelleen niiden vaatimustenmukaisuuden arviointien tulokset, jotka kyseinen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos teki ennen päivämäärää, jona osapuoli lakkasi tunnustamasta kyseisen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen, vaikka tuotteet olisi saatettu osapuolen markkinoille kyseisen päivämäärän jälkeen.

10 artikla

Kanadaan sijoittautuneiden sisäisten laitosten tekemien vaatimustenmukaisuuden arviointien tulosten hyväksyminen

1. Euroopan unioni hyväksyy Kanadaan sijoittautuneen akkreditoidun sisäisen laitoksen tekemän vaatimustenmukaisuuden arvioinnin tulokset edellytyksin, jotka ovat vähintään yhtä edulliset kuin ne, joita sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltion alueelle sijoittautuneen akkreditoidun sisäisen laitoksen tekemien vaatimustenmukaisuuden arviointien tuloksiin, edellyttäen että

a) Euroopan unionin jäsenvaltion nimeämä akkreditointilaitos on akkreditoinut Kanadaan sijoittautuneen sisäisen laitoksen päteväksi arvioimaan kyseisten teknisten määräysten noudattamista; tai

b) 12 tai 15 artiklan nojalla tunnustettu akkreditointilaitos on akkreditoinut Kanadaan sijoittautuneen sisäisen laitoksen päteväksi arvioimaan kyseisten teknisten määräysten noudattamista.

2. Jos tämän sopimuksen voimaantulopäivänä Kanadalla ei ole vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyä, jossa sisäiset laitokset tekevät vaatimustenmukaisuuden arvioinnit, ja tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen Kanada harkitsee laativansa vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt, jossa sisäiset laitokset tekevät vaatimustenmukaisuuden arvioinnit, se kuulee Euroopan unionia sääntöjen laadintamenettelyn mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja koko menettelyn ajan sen varmistamiseksi, että Euroopan unioniin sijoittautuneet sisäiset laitokset voivat täyttää kyseisissä säännöksissä vahvistetut mahdolliset vaatimukset vähintään yhtä edullisin edellytyksin kuin Kanadaan sijoittautuneet sisäiset laitokset.

3. Edellä olevien 1 ja 2 kohdan mukaiset tulokset on hyväksyttävä sen tuotteen alkuperämaasta riippumatta, jonka osalta vaatimustenmukaisuuden arviointi tehtiin.

11 artikla

Markkinavalvonta, markkinavalvonnan täytäntöönpano ja suojalausekkeet

1. Lukuun ottamatta tullimenettelyjä osapuoli varmistaa, että ne toimet, jotka markkinavalvonnasta ja markkinavalvonnan täytäntöönpanosta vastaavat viranomaiset toteuttavat tarkastaakseen tai todentaakseen, että tuotteet, jotka toisen osapuolen alueelle sijoittautunut tunnustettu vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos tai 10 artiklan edellytykset täyttävä sisäinen laitos on arvioinut, ovat sovellettavien teknisten määräysten mukaisia, suoritetaan edellytyksin, jotka ovat vähintään yhtä edulliset kuin ne, joita sovelletaan tuotteisiin, jotka on arvioinut tunnustavan osapuolen alueelle sijoittautunut vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos. Osapuolet tekevät tarpeen mukaan yhteistyötä näiden toimien toteuttamisessa.

2. Jos jonkin tuotteen saattaminen markkinoille tai käyttö markkinoilla voisi vaarantaa oikeutetun tavoitteen saavuttamisen, osapuoli voi hyväksyä tai pitää voimassa kyseisen tuotteen osalta toimenpiteitä edellyttäen, että ne ovat tämän sopimuksen mukaisia. Näihin toimenpiteisiin voi sisältyä tuotteen poistaminen markkinoilta, tuotteen markkinoille saattamisen tai markkinoilla käyttämisen kieltäminen tai tuotteen liikkuvuuden rajoittaminen markkinoilla. Osapuoli, joka hyväksyy tai ylläpitää tällaisia toimenpiteitä, ilmoittaa asiasta pikaisesti toiselle osapuolelle ja esittää toisen osapuolen pyynnöstä perustelut tällaisten toimenpiteiden hyväksymiselle tai ylläpitämiselle.

3. Kun osapuoli on vastaanottanut toiselta osapuolelta kirjallisen valituksen, jonka tukena on oltava todisteita, siitä, että kyseisen osapuolen nimeämän vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen arvioimat tuotteet eivät ole teknisten määräysten mukaisia, osapuoli

a) pyytää pikaisesti lisätietoja kyseiseltä nimetyltä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokselta, sen akkreditointilaitokselta ja asianomaisilta toimijoilta;

b) tutkii valituksen; ja

c) toimittaa toiselle osapuolelle kirjallisen vastauksen valitukseen.

4. Osapuoli voi toteuttaa 3 kohdassa mainitut toimet akkreditointilaitoksen välityksellä.

12 artikla

Akkreditointilaitosten tunnustaminen

1. Osapuoli, jäljempänä 'tunnustava osapuoli', voi 2 ja 3 kohdassa kuvattua menettelyä noudattaen tunnustaa toisen osapuolen, jäljempänä 'nimeävä osapuoli', alueelle sijoittautuneen akkreditointilaitoksen päteväksi akkreditoimaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset niin, että ne ovat puolestaan päteviä arvioimaan tunnustavan osapuolen asianomaisten teknisten määräysten noudattamista.

2. Nimeävä osapuoli voi pyytää, että toinen osapuoli tunnustaa nimeävän osapuolen alueelle sijoittautuneen akkreditointilaitoksen päteväksi, toimittamalla tunnustavalle osapuolelle ilmoituksen, joka sisältää seuraavat tiedot kyseisestä akkreditointilaitoksesta, jäljempänä 'nimetty akkreditointilaitos':

a) sen nimi, osoite ja yhteystiedot;

b) todisteet siitä, että sen toimivalta on valtion myöntämää;

c) toimiiko se muussa kuin kaupallisessa tai kilpailutarkoituksessa;

d) todisteet sen riippumattomuudesta arvioimistaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksista ja kaupallisista paineista sen varmistamiseksi, ettei sillä ole eturistiriitoja vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten kanssa;

e) todisteet siitä, että se on organisoitu ja toimii niin, että sen toimintojen objektiivisuus ja puolueettomuus sekä sen saamien tietojen luottamuksellisuus säilyvät;

f) todisteet siitä, että kaikki vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen pätevyyden todistamiseen liittyvät päätökset tekee pätevä henkilö, joka ei ole sama kuin arvioinnin suorittanut henkilö;

g) kohdeala, jonka osalta sen tunnustamista haetaan;

h) todisteet sen pätevyydestä akkreditoida vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia sillä kohdealalla, jonka osalta sen tunnustamista haetaan, viitaten sovellettaviin kansainvälisiin standardeihin, ohjeisiin ja suosituksiin sekä sovellettaviin eurooppalaisiin tai kanadalaisiin standardeihin, teknisiin määräyksiin ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyihin;

i) todisteet sen sisäisistä menettelyistä, joilla varmistetaan tehokas hallinnointi ja tarkoituksenmukaiset sisäiset tarkastukset, mukaan lukien käytössä olevat menettelyt, joilla dokumentoidaan arvioinnin laatuun ja pätevyyden todistamiseen mahdollisesti vaikuttavan henkilöstön tehtävät, vastuut ja toimivalta;

j) todisteet sen käytettävissä olevan pätevän henkilöstön määrästä, jonka tulisi olla riittävä sen tehtävien asianmukaisen hoitamisen kannalta, ja käytössä olevista menettelyistä, joilla seurataan akkreditointiprosessissa mukana olevan henkilöstön suoriutumista ja pätevyyttä;

k) onko se nimitetty sille kohdealalle, jonka osalta tunnustamista haetaan nimeävän osapuolen alueella;

l) todisteet sen asemasta kansainvälisen akkreditointiorganisaation (International Laboratory Accreditation Cooperation), jäljempänä 'ILAC', tai kansainvälisen akkreditointifoorumin (International Accreditation Forum), jäljempänä 'IAF', monenvälisen tunnustamissopimuksen ja mahdollisten asiaan liittyvien alueellisten tunnustamissopimusten allekirjoittajana; ja

m) kaikki muut tiedot, jotka osapuolet saattavat katsoa tarpeellisiksi.

3. Osapuolet tunnustavat, että niiden standardien, teknisten määräysten ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen välillä voi olla eroja. Jos tällaisia eroja on, tunnustava osapuoli voi pyrkiä varmistumaan siitä, että nimetty akkreditointilaitos on pätevä akkreditoimaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset niin, että ne ovat päteviä arvioimaan tunnustavan osapuolen asianomaisten teknisten määräysten noudattamista. Tunnustava osapuoli voi saada varmistuksen seuraavin keinoin:

a) järjestely, jossa määrätään eurooppalaisten ja kanadalaisten akkreditointijärjestelmien välisestä yhteistyöstä;

tai jos tällaista järjestelyä ei ole,

b) yhteistyöjärjestely nimetyn akkreditointilaitoksen ja tunnustavan osapuolen päteväksi tunnustaman akkreditointilaitoksen välillä.

4. Edellä 2 kohdan nojalla esitetyn pyynnön perusteella ja jollei 3 kohdasta muuta johdu, osapuoli tunnustaa toisen osapuolen alueelle sijoittautuneen pätevän akkreditointilaitoksen edellytyksin, jotka ovat vähintään yhtä edulliset kuin ne, joita sovelletaan sen alueelle sijoittautuneiden akkreditointilaitosten tunnustamiseen.

5. Tunnustava osapuoli vastaa kirjallisesti 60 päivän kuluessa 2 kohdan mukaisesti esitetystä pyynnöstä ja esittää vastauksessaan seuraavat tiedot:

a) se tunnustaa nimeävän osapuolen akkreditointilaitoksen päteväksi akkreditoimaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia ehdotetulla kohdealalla;

b) se tunnustaa nimeävän osapuolen akkreditointilaitoksen päteväksi akkreditoimaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia ehdotetulla kohdealalla, kunhan on tehty tarvittavat lainsäädännön tai asetusten muutokset. Tällaisen vastauksen on sisällettävä selitys vaadituista muutoksista ja arvio siitä, kuinka kauan tällaisten muutosten voimaantulo kestää;

c) nimeävä osapuoli ei ole toimittanut 2 kohdassa kuvattuja tietoja. Tällaisen vastauksen on sisällettävä lausunto siitä, mitä tietoja puuttuu; tai

d) se ei tunnusta nimettyä akkreditointilaitosta päteväksi akkreditoimaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia ehdotetulla kohdealalla. Tällainen lausunto on perusteltava objektiivisesti ja harkitusti, ja siinä on tarkasti selitettävä edellytykset, joiden mukaisesti tunnustaminen myönnettäisiin.

6. Kumpikin osapuoli julkaisee tunnustamiensa toisen osapuolen akkreditointilaitosten nimet ja kunkin akkreditointilaitoksen osalta sen teknisten määräysten soveltamisalan, jonka osalta se tunnustaa kyseisen akkreditointilaitoksen.

13 artikla

Akkreditointilaitosten tunnustamisen päättyminen

Jos osapuolen 12 artiklan nojalla tunnustama akkreditointilaitos lakkaa olemasta 12 artiklan 2 kohdan 1 alakohdassa tarkoitettu monenvälisen tunnustamissopimuksen tai alueellisen tunnustamissopimuksen allekirjoittaja tai 12 artiklan 3 kohdassa kuvatun yhteistyöjärjestelyn allekirjoittaja, tunnustava osapuoli voi lakata tunnustamasta kyseisen akkreditointilaitoksen päteväksi samoin kuin kaikki vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset, joiden tunnustamisen perustana on se, että ne olivat yksinomaan kyseisen akkreditointilaitoksen akkreditoimia.

14 artikla

Akkreditointilaitosten tunnustamisen kiistäminen

1. Sanotun rajoittamatta 13 artiklan soveltamista tunnustava osapuoli voi kiistää 12 artiklan 5 kohdan a tai b alakohdan nojalla tunnustamiensa akkreditointilaitoksen pätevyyden sillä perusteella, että akkreditointilaitos ei ole enää pätevä akkreditoimaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia niin, että ne ovat puolestaan päteviä arvioimaan tunnustavan osapuolen asianomaisten teknisten määräysten noudattamista. Tunnustava osapuoli ilmoittaa heti nimeävälle osapuolelle kiistämisestä ja esittää objektiiviset ja harkitut perustelut.

2. Osapuolet toimivat yhteistyössä ja toteuttavat kohtuulliset toimenpiteet ratkaistakseen kiistämisen pikaisesti. Jos 12 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu yhteistyöjärjestely on olemassa, osapuolet varmistavat, että 12 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut eurooppalaiset ja kanadalaiset akkreditointijärjestelmät tai -laitokset pyrkivät ratkaisemaan kiistämisen osapuolten puolesta.

3. Tunnustava osapuoli voi lakata tunnustamasta nimetyn akkreditointilaitoksen, jonka pätevyys on kiistetty, ja kaikki vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset, joiden tunnustamisen perustana on se, että ne olivat yksinomaan kyseisen akkreditointilaitoksen akkreditoimia, jos

a) osapuolet ratkaisevat, mukaan lukien eurooppalaisten ja kanadalaisten akkreditointijärjestelmien avustuksella, kiistämisen toteamalla, että tunnustava osapuoli on tuonut esille aiheellisia huolenaiheita nimetyn akkreditointilaitoksen pätevyyden suhteen; tai

b) tunnustava osapuoli osoittaa objektiivisesti toiselle osapuolelle, että akkreditointilaitos ei ole enää pätevä akkreditoimaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksia niin, että ne ovat puolestaan päteviä arvioimaan tunnustavan osapuolen asianomaisten teknisten määräysten noudattamista; ja

c) kiistämistä ei ole ratkaistu 120 päivän kuluessa siitä, kun nimeävälle osapuolelle on ilmoitettu kiistämisestä.

15 artikla

Akkreditointilaitosten tunnustaminen televiestinnän ja sähkömagneettisen yhteensopivuuden aloilla

Kun kyseessä ovat tekniset määräykset, jotka liittyvät telepäätelaitteisiin, tietotekniikkalaitteisiin, radioliikenteessä käytettyihin laitteisiin ja sähkömagneettiseen yhteensopivuuteen, tämän pöytäkirjan voimaantulopäivästä alkaen akkreditointilaitoksiin, jotka on tunnustanut

a) Kanada, sisältyvät

   i) testauslaboratorioiden osalta Euroopan unionin jäsenvaltioiden kaikki kansalliset akkreditointilaitokset, jotka ovat ILACin monenvälisen tunnustamissopimuksen allekirjoittajia; ja

   ii) sertifiointielinten osalta Euroopan unionin jäsenvaltioiden kaikki kansalliset akkreditointilaitokset, jotka ovat IAFin monenvälisen tunnustamissopimuksen allekirjoittajia;

b) Euroopan unioni, sisältyy Standards Council of Canada, tai sen seuraajajärjestö.

16 artikla

Siirtymä vastavuoroisesta tunnustamisesta tehdystä sopimuksesta

Osapuolet sopivat, että vastavuoroista tunnustamista koskevan sopimuksen nojalla nimetty vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos on ilman eri toimenpiteitä tämän pöytäkirjan nojalla tunnustettu vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos päivänä, jona tämä sopimus tulee voimaan.

17 artikla

Viestintä

1. Kumpikin osapuoli yksilöi yhteyspisteet, jotka vastaavat viestinnästä toisen osapuolen kanssa tästä pöytäkirjasta johtuvissa asioissa.

2. Yhteyspisteet voivat viestiä sähköpostin, videokonferenssien tai muiden parhaaksi katsomiensa menetelmien avulla.

18 artikla

Pöytäkirjan hallinnointi

Tämän pöytäkirjan soveltamiseksi 26.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) 1 kohdan a alakohdan nojalla perustetun tavarakauppakomitean tehtäviin kuuluvat seuraavat:

a) hallinnoida tämän pöytäkirjan täytäntöönpanoa;

b) käsitellä mitä tahansa osapuolen tämän pöytäkirjan osalta esille tuomia seikkoja;

c) laatia CETA-sekakomitean harkittavaksi suosituksia tämän pöytäkirjan muuttamiseksi;

d) toteuttaa muita toimenpiteitä, joiden osapuolet katsovat auttavan niitä tämän pöytäkirjan täytäntöönpanossa; ja

e) raportoida CETA-sekakomitealle tarvittaessa tämän pöytäkirjan täytäntöönpanosta.

LIITE 1

TUOTELUETTELO

a) Sähkö- ja elektroniikkalaitteet, mukaan lukien sähkölaitteistot ja -kojeet, sekä niihin liittyvät komponentit

b) Radio- ja telepäätelaitteet

c) Sähkömagneettinen yhteensopivuus

d) Lelut

e) Rakennustuotteet

f) Koneet ja laitteet, mukaan lukien osat, komponentit, myös turvakomponentit, vaihdettavat varusteet ja rakenneyhdistelmät

g) Mittauslaitteet

h) Kuumavesikattilat, mukaan lukien niihin liittyvät laitteet

i) Räjähdysvaarallisissa tiloissa käytettävät laitteet, koneet, välineet, kojeet, ohjauskomponentit, suojajärjestelmät, turvalaitteet, säätö- tai ohjauslaitteet sekä niihin liittyvät instrumentointi-, ennaltaehkäisy- ja ilmaisujärjestelmät (ATEX-laitteet)

j) Ulkona käytettävät laitteet sikäli kuin kyseessä ovat melupäästöt ympäristöön; ja

k) Huvialukset, mukaan lukien niiden komponentit.

LIITE 2

ENSISIJAISET TAVARALUOKAT, JOIDEN SISÄLLYTTÄMISTÄ LIITTEESEEN 1 HARKITAAN 2 ARTIKLAN 2 KOHDAN NOJALLA

a) Lääkinnälliset laitteet, mukaan lukien lisälaitteet

b) Painelaitteet, mukaan lukien alukset, putkistot, lisälaitteet ja yhdistelmät

c) Kaasumaisia polttoaineita käyttävät laitteet, mukaan lukien niihin liittyvät tarvikkeet

d) Henkilönsuojaimet

e) Raideliikennejärjestelmät, osajärjestelmät ja yhteentoimivuuden osatekijät; ja

f) Aluksille sijoitettavat varusteet

LIITE 3

TIEDOT, JOTKA ON TOIMITETTAVA NIMEÄMISEN YHTEYDESSÄ

Osapuolen on vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen nimeämisen yhteydessä toimitettava seuraavat tiedot:

a) kaikissa tapauksissa:

   i) nimeämisala (ei saa ylittää laitoksen akkreditoinnin soveltamisalaa);

   ii) akkreditointitodistus ja akkreditoinnin asianomainen soveltamisala;

   iii) laitoksen osoite- ja yhteystiedot; ja

b) kun Euroopan unionin jäsenvaltio nimeää sertifiointielimen, paitsi jos kyseessä on 15 artiklassa kuvatut tekniset määräykset:

   i) sertifiointielimen rekisteröity tarkastusmerkki, mukaan lukien vaatimusten täyttymisen osoittava lausuma ([1]); ja

c) kun Euroopan unionin jäsenvaltio nimeää vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen 15 artiklassa kuvattujen teknisten määräysten osalta:

   i) sertifiointielimen tapauksessa:

      (A) sen yksilöllinen tunniste ([2]);

      (B) tunnustamista koskeva hakemus, jonka laitos on allekirjoittanut CB-01:n (Requirements for Certification Bodies eli sertifiointielimiä koskevat vaatimukset) tai sen korvaavan välineen mukaisesti; ja

      (C) laitoksen täyttämä ristikkäisten viittausten tarkistusluettelo ja todisteet siitä, että laitos täyttää sovellettavat tunnustamisperusteet CB-02:n (Recognition Criteria, and Administrative and Operational Requirements Applicable to Certification Bodies (CB) for the Certification of Radio Apparatus to Industry Canada's Standards and Specifications eli tunnustamisperusteet sekä hallinnolliset ja toiminnalliset vaatimukset, joita sovelletaan sertifiointielimiin sertifioitaessa radiolaitteita Industry Canadan standardien ja eritelmien mukaisesti) tai sen korvaavan välineen mukaisesti; ja

   ii) testauslaboratorion tapauksessa:

      (A) sen yksilöllinen tunniste; ja

      (B) tunnustamista koskeva hakemus, jonka laitos allekirjoittaa REC-LABin (Procedure for the Recognition of Designated Foreign Testing Laboratories by Industry Canada eli menettely, jolla Industry Canada tunnustaa nimetyt ulkomaiset testauslaboratoriot) tai sen korvaavan välineen mukaisesti; ja

d) mahdolliset muut tiedot, joista osapuolet ovat yhdessä päättäneet.

([1]) Vaatimusten täyttymisen osoittava lausuma ("qualifying statement") on tavallisesti pieni "c" sertifiointielimen rekisteröidyn tarkastusmerkin vieressä sen osoittamiseksi, että tuote on sovellettavien Kanadan teknisten määräysten mukainen.

([2]) Yksilöllinen kuusimerkkinen tunniste, jossa on kaksi kirjainta (tavallisesti ISO 3166 -maakoodi) ja niiden perässä neljä numeroa.

Pöytäkirja lääkkeiden hyviä tuotantotapoja koskevan noudattamis- ja valvontaohjelman vastavuoroisesta tunnustamisesta

1 artikla

Määritelmät

1. Tässä pöytäkirjassa

hyvien tuotantotapojen noudattamistodistuksella tarkoitetaan sääntelyviranomaisen myöntämää todistusta, jolla todistetaan, että valmistuslaitos noudattaa hyviä tuotantotapoja (Good Manufacturing Practices, GMP);

vastaavalla viranomaisella tarkoitetaan osapuolen sääntelyviranomaista, jonka toinen osapuoli tunnustaa vastaavaksi viranomaiseksi;

valmistus kattaa valmistamisen, pakkaamisen, uudelleenpakkaamisen, merkinnät, testauksen ja varastoinnin;

lääkkeellä tarkoitetaan mitä tahansa tuotetta, joka katsotaan *Food and Drugs Act* -säädöksen (R.S.C., 1985, c. F-27) nojalla lääkkeeksi tai joka katsotaan Euroopan unionin sovellettavan lainsäädännön nojalla lääkkeeksi riippumatta siitä, onko se valmis tuote, välituote tai tutkittava tuote tai vaikuttava aine;

paikalla tehtävällä arvioinnilla tarkoitetaan tuotekohtaista arviointia, joka tehdään lääkkeen myyntilupahakemukseen liittyen valmistuslaitoksessa, jotta voidaan arvioida, vastaavatko lääkkeen valmistustilat, valmistusprosessi ja -olosuhteet ja valmistuksen valvonta esitettyjä tietoja, ja jotta voidaan puuttua myyntilupahakemuksen arvioinnissa mahdollisesti vielä jäljellä oleviin kysymyksiin; ja

sääntelyviranomaisella tarkoitetaan osapuolen tahoa, jolla on osapuolen lainsäädäntöön perustuva laillinen oikeus valvoa ja tarkastaa lääkkeitä kyseisessä osapuolessa.

2. Kun tässä pöytäkirjassa viitataan tarkastuksiin, ei tarkoiteta paikalla tehtäviä arviointeja, jollei muuta määrätä.

2 artikla

Tavoite

Tämän pöytäkirjan tavoitteena on hyvien tuotantotapojen noudattamistodistusten vastavuoroisella tunnustamisella lujittaa osapuolten viranomaisten välistä yhteistyötä varmistettaessa, että lääkkeet täyttävät asianmukaiset laatustandardit.

3 artikla

Soveltamisalaan kuuluvat tuotteet

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan kaikkiin lääkkeisiin, joihin sovelletaan hyvää tuotantotapaa koskevia vaatimuksia molemmissa osapuolissa, siten kuin liitteessä 1 vahvistetaan.

4 artikla

Sääntelyviranomaisten tunnustaminen

1. Liitteessä 2 lueteltavan uuden sääntelyviranomaisen vastaavuuden arviointimenettelyssä noudatetaan 12 artiklaa.

2. Kumpikin osapuoli varmistaa, että vastaavaksi tunnustettujen sääntelyviranomaisten luettelo, myös sen mahdolliset muutokset, on julkisesti saatavilla.

5 artikla

Hyvien tuotantotapojen noudattamistodistusten vastavuoroinen tunnustaminen

1. Osapuoli hyväksyy toisen osapuolen vastaavan sääntelyviranomaisen myöntämän hyvien tuotantotapojen noudattamistodistuksen 3 kohdan mukaisesti osoituksena siitä, että valmistuslaitos, jota todistus koskee ja joka sijaitsee jommankumman osapuolen alueella, noudattaa todistuksessa yksilöityjä hyviä tuotantotapoja.

2. Osapuoli voi hyväksyä toisen osapuolen vastaavan sääntelyviranomaisen myöntämän hyvien tuotantotapojen noudattamistodistuksen, joka koskee osapuolten alueen ulkopuolista valmistuslaitosta, 3 kohdan mukaisesti. Osapuoli voi määrittää ehdot ja edellytykset, joilla se on valmis hyväksymään todistuksen.

3. Hyvien tuotantotapojen noudattamistodistuksessa on yksilöitävä

a) valmistuslaitoksen nimi ja osoite;

b) päivämäärä, jona todistuksen myöntänyt vastaava sääntelyviranomainen viimeksi tarkasti valmistuslaitoksen;

c) valmistusprosessit ja tarpeen mukaan lääkkeet ja annostelumuodot, joiden osalta laitos noudattaa hyviä tuotantotapoja; ja

d) hyvien tuotantotapojen noudattamistodistuksen voimassaoloaika.

4. Jos osapuolen maahantuoja, viejä tai säätelyviranomainen pyytää hyvien tuotantotapojen noudattamistodistusta valmistuslaitokselle, jolle toisen osapuolen vastaava viranomainen on myöntänyt todistuksen, toinen osapuoli varmistaa, että vastaava sääntelyviranomainen myöntää hyvien tuotantotapojen noudattamistodistuksen

a) 30 kalenteripäivän kuluessa päivästä, jona todistuksen myöntävä viranomainen vastaanotti todistuspyynnön, jos uutta tarkastusta ei tarvita; ja

b) 90 kalenteripäivän kuluessa päivästä, jona todistuksen myöntävä viranomainen vastaanotti todistuspyynnön, jos uusi tarkastus on tarpeen ja valmistuslaitos läpäisee tarkastuksen.

6 artikla

Hyvien tuotantotapojen noudattamistodistusten muu tunnustaminen

1. Osapuoli voi hyväksyä hyvien tuotantotapojen noudattamistodistuksen lääkkeelle, joka ei sisälly liitteessä I olevaan 2 kohtaan.

2. Osapuoli, joka hyväksyy todistuksen 1 kohdan mukaisesti, voi määritellä ehdot ja edellytykset, joilla se hyväksyy todistuksen.

7 artikla

Eräkohtaisten todistusten hyväksyminen

1. Osapuoli hyväksyy valmistajan myöntämän eräkohtaisen todistuksen ilman tuote-erän uudelleen tarkastamista tuonnin yhteydessä edellyttäen, että

a) tuote-erään sisältyvät tuotteet valmistettiin valmistuslaitoksessa, jonka vastaava sääntelyviranomainen on sertifioinut vaatimuksia vastaavaksi;

b) eräkohtainen todistus vastaa erätodistusten myöntämistä koskevissa kansainvälisesti yhdenmukaistetuissa vaatimuksissa (*Internationally Harmonized Requirements for Batch Certification*) esitettyä lääkkeiden eräkohtaisen todistuksen (*Batch Certificate for Medicinal Products*) sisältöä; ja

c) eräkohtaisen todistuksen on allekirjoittanut henkilö, joka vastaa tuote-erän vapauttamisesta myyntiin tai jakeluun.

2. Edellä oleva 1 kohta ei vaikuta osapuolen oikeuteen vapauttaa virallisesti tuote-eriä.

3. Henkilön, joka vastaa

a) lopullisen lääkevalmisteen erän vapauttamisesta myyntiin tai jakeluun Euroopan unionissa sijaitsevien valmistuslaitosten osalta, on oltava direktiivin 2001/83/EY 48 artiklassa ja direktiivin 2001/82/EY 52 artiklassa määritelty 'pätevyysvaatimukset täyttävä henkilö'; tai

b) lääkkeen tuote-erän vapauttamisesta myyntiin tai jakeluun Kanadassa sijaitsevien valmistuslaitosten osalta, on oltava *Food and Drugs Regulations* -määräyksissä (C.R.C., c. 870, Part C, Division 2, section C.02.014) määritelty laadunvalvontaosastosta vastaava henkilö.

8 artikla

Paikalla tehtävät arvioinnit

1. Osapuolella on oikeus suorittaa oma paikalla tehtävä arviointi valmistuslaitoksessa, jonka toisen osapuolen vastaava sääntelyviranomainen on sertifioinut vaatimuksia vastaavaksi.

2. Ennen 1 kohdassa tarkoitetun paikalla tehtävän arvioinnin suorittamista osapuoli ilmoittaa asiasta toiselle osapuolelle kirjallisesti ja kertoo paikalla tehtävän arvioinnin laajuudesta. Osapuoli pyrkii ilmoittamaan toiselle osapuolelle asiasta kirjallisesti vähintään 30 päivää ennen ehdotettua paikalla tehtävää arviointia, mutta ilmoitusaika voi olla lyhyempi kiireellisissä tilanteissa. Toisella osapuolella on oikeus osallistua osapuolen suorittamaan paikalla tehtävään arviointiin.

9 artikla

Osapuolen pyynnöstä suoritettavat tarkastukset ja paikalla tehtävät arvioinnit

1. Osapuolen pyynnöstä toinen osapuoli tarkastaa laitoksen, joka on mukana pyynnön esittäneen osapuolen alueelle tuotavan lääkkeen valmistusprosessissa, todentaakseen, että laitos noudattaa hyviä tuotantotapoja.

2. Osapuolen pyynnöstä toinen osapuoli voi suorittaa paikalla tehtävän arvioinnin, joka perustuu tuotehakemusta koskevaan asiakirja-aineistoon sisältyvien tietojen arviointiin. Osapuolet voivat vaihtaa asiaan liittyvät tuotetiedot, kun kyseessä on paikalla tehtävää arviointia koskeva pyyntö, 14 artiklan mukaisesti.

10 artikla

Suojatoimet

1. Osapuolella on oikeus tehdä oma tarkastus valmistuslaitoksessa, jonka toisen osapuolen vastaava sääntelyviranomainen on sertifioinut vaatimuksia vastaavaksi. Turvautumisen tähän oikeuteen tulisi olla poikkeus osapuolen tavanomaiseen käytäntöön.

2. Ennen 1 kohdassa tarkoitetun tarkastuksen suorittamista osapuoli ilmoittaa asiasta toiselle osapuolelle kirjallisesti ja kertoo syyt oman tarkastuksen suorittamiseen. Osapuoli pyrkii ilmoittamaan toiselle osapuolelle asiasta kirjallisesti vähintään 30 päivää ennen ehdotettua tarkastusta, mutta ilmoitusaika voi olla lyhyempi kiireellisissä tilanteissa. Toisella osapuolella on oikeus osallistua osapuolen tekemään tarkastukseen.

11 artikla

Kaksisuuntainen varoitusohjelma ja tiedonjako

1. Jäljempänä 15 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun hyviä tuotantotapoja koskeviin hallinnollisiin järjestelyihin sisältyvän kaksisuuntaisen varoitusohjelman mukaisesti osapuoli

a) varmistaa, että alueensa asianomainen sääntelyviranomainen ilmoittaa toisen osapuolen alueen asianomaiselle sääntelyviranomaiselle sellaisesta valmistusluvan rajoittamisesta, väliaikaisesta peruuttamisesta tai lopullisesta peruuttamisesta, joka voi vaikuttaa kansanterveyden suojelemiseen; ja

b) tarpeen mukaan ennakoivasti ilmoittaa kirjallisesti toiselle osapuolelle alueellaan sijaitsevaan valmistuslaitokseen liittyvästä vakavasta ongelmasta, josta on saatu vahvistettu raportti tai joka on havaittu toisen osapuolen alueella tehdyn paikalla suoritetun arvioinnin tai tarkastuksen yhteydessä, mukaan lukien ongelmat, jotka liittyvät laatuvirheisiin, tuote-erien vetämiseen markkinoilta, epäaitoihin tai väärennettyihin lääkkeisiin, ja mahdolliset vakavat saatavuuteen liittyvät ongelmat.

2. Jäljempänä 15 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen hyviä tuotantotapoja koskeviin hallinnollisiin järjestelyihin sisältyvien tiedonvaihtoprosessin osatekijöiden osana osapuoli

a) vastaa erityiseen tietopyyntöön, mukaan lukien kohtuulliseen pyyntöön saada tarkastusraportti tai raportti paikalla tehdystä arvioinnista; ja

b) varmistaa, että alueensa vastaava viranomainen toimittaa asianomaiset tiedot toisen osapuolen tai toisen osapuolen vastaavan viranomaisen pyynnöstä.

3. Osapuoli toimittaa toiselle osapuolelle kirjallisella ilmoituksella alueensa kaikkien vastaavien viranomaisten yhteyspisteet.

12 artikla

Uusien sääntelyviranomaisten vastaavuus

1. Osapuoli, jäljempänä 'pyynnön esittävä/esittänyt osapuoli' voi pyytää, että sen alueen sääntelyviranomainen, jota ei ole tunnustettu toisen osapuolen, jäljempänä 'arvioinnin tekevä/tehnyt osapuoli', sääntelyviranomaisia vastaavaksi, arvioidaan sen määrittämiseksi, olisiko se tunnustettava vastaavaksi. Pyynnön vastaanotettuaan arvioinnin tekevä osapuoli tekee 15 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun hyviä tuotantotapoja koskeviin hallinnollisiin järjestelyihin sisältyvän uusien sääntelyviranomaisten arviointimenettelyn mukaisen arvioinnin.

2. Arvioinnin tekevä osapuoli arvioi uuden sääntelyviranomaisen soveltamalla 15 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja hyviä tuotantotapoja koskeviin hallinnollisiin järjestelyihin sisältyviä hyvien tuotantotapojen noudattamisohjelman osatekijöitä. Hyvien tuotantotapojen noudattamisohjelman osatekijöiden on sisällettävä senkaltaiset tekijät kuin lainsäädäntöön ja sääntelyyn perustuvat vaatimukset, tarkastuksia koskevat standardit, valvontajärjestelmät ja laadunhallintajärjestelmä.

3. Jos arvioinnin tehtyään arvioinnin tekevä osapuoli katsoo, että uusi sääntelyviranomainen on vastaava, se ilmoittaa pyynnön esittäneelle osapuolelle kirjallisesti, että se tunnustaa uuden sääntelyviranomaisen vastaavaksi.

4. Jos arvioinnin tehtyään arvioinnin tekevä osapuoli katsoo, että uusi sääntelyviranomainen ei ole vastaava, arvioinnin tehnyt osapuoli toimittaa pyynnön esittäneelle osapuolelle kirjallisen perustelun, jossa osoitetaan, että sillä on hyvät perusteet olla tunnustamatta uutta sääntelyviranomaista vastaavaksi. Pyynnön esittäneen osapuolen pyynnöstä 15 artiklassa tarkoitettu lääkkeitä käsittelevä alakohtainen sekaryhmä, jäljempänä 'alakohtainen sekaryhmä', arvioi arvioinnin tehneen osapuolen kieltäytymistä tunnustaa uusi sääntelyviranomainen vastaavaksi ja voi antaa suosituksia molempien osapuolten avustamiseksi kysymyksen ratkaisemisessa.

5. Jos arvioinnin tehtyään arvioinnin tekevä osapuoli katsoo, että uusi sääntelyviranomainen on vastaava ainoastaan rajoitetummalla soveltamisalalla kuin pyynnön esittänyt osapuoli on ehdottanut, arvioinnin tehnyt osapuoli toimittaa pyynnön esittäneelle osapuolelle kirjallisen perustelun, jossa osoitetaan, että sillä on hyvät perusteet tunnustaa uusi sääntelyviranomainen vastaavaksi ainoastaan rajoitetummalla soveltamisalalla. Pyynnön esittäneen osapuolen pyynnöstä alakohtainen sekaryhmä arvioi arvioinnin tehneen osapuolen kieltäytymistä tunnustaa uusi sääntelyviranomainen vastaavaksi ja voi antaa suosituksia molempien osapuolten avustamiseksi kysymyksen ratkaisemisessa.

6. Sääntelyviranomainen, joka on tunnustettu vastaavaksi vastavuoroisesta tunnustamisesta Lontoossa 14 päivänä toukokuuta 1998 tehdyn *Euroopan yhteisön ja Kanadan välisen sopimuksen* nojalla, tunnustetaan tämän sopimuksen nojalla vastaavaksi tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen.

13 artikla

Vastaavuuden ylläpito-ohjelma

1. Alakohtainen sekaryhmä laatii 15 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun hyviä tuotantotapoja koskeviin hallinnollisiin järjestelyihin sisältyvän vastaavuuden ylläpito-ohjelman sääntelyviranomaisten vastaavuuden ylläpitämiseksi. Osapuolet toimivat kyseisen ohjelman mukaisesti, kun ne päättävät, onko sääntelyviranomaisen vastaavuusasemaa muutettava.

2. Jos sääntelyviranomaisen vastaavuusasema muuttuu, osapuoli voi uudelleenarvioida kyseisen sääntelyviranomaisen. Uudelleenarviointi on tehtävä 12 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen. Uudelleenarvioinnin laajuus on rajoitettava niihin tekijöihin, joiden vuoksi vastaavuusasema muuttui.

3. Osapuolet vaihtavat kaikki tarvittavat tiedot sen varmistamiseksi, että molemmat osapuolet voivat luottaa siihen, että sääntelyviranomaisten vastaavuus todellakin tarkoittaa vastaavuutta.

4. Osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle ennen kuin se tekee muutoksia hyviin tuotantotapoihin liittyviin teknisiin ohjeisiinsa tai määräyksiinsä.

5. Osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle ennen kuin se hyväksyy hyviin tuotantotapoihin liittyviä uusia teknisiä ohjeita, tarkastusmenettelyjä tai määräyksiä.

14 artikla

Luottamuksellisuus

1. Osapuoli ei saa julkaista luottamuksellisia teknisiä, kaupallisia tai tieteellisiä tietoja, mukaan lukien liikesalaisuudet ja omistusoikeuden kohteena olevat tiedot, jotka eivät ole julkisia ja jotka se on saanut toiselta osapuolelta.

2. Osapuoli saa julkaista 1 kohdassa tarkoitetut tiedot, jos se katsoo, että tällainen julkaiseminen on tarpeen kansanterveyden ja kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi. Toista osapuolta on kuultava ennen julkaisemista.

15 artikla

Pöytäkirjan hallinnointi

1. Alakohtainen sekaryhmä, joka on perustettu 26.2 artiklan (Erikoistuneet komiteat) 1 alakohdan a alakohdalla, koostuu molempien osapuolten edustajista.

2. Alakohtainen sekaryhmä päättää itse kokoonpanostaan ja työjärjestyksestään.

3. Alakohtainen sekaryhmä hyväksyy hyviä tuotantotapoja koskevat hallinnolliset järjestelyt tämän pöytäkirjan täytäntöönpanon helpottamiseksi. Hyviä tuotantotapoja koskevat hallinnolliset järjestelyt sisältävät

a) alakohtaisen sekaryhmän tehtävänmäärityksen;

b) kaksisuuntainen varoitusohjelman;

c) luettelon yhteyspisteistä, jotka vastaavat tämän pöytäkirjan tiimoilta syntyvistä kysymyksistä;

d) tiedonvaihtoprosessin osatekijät;

e) hyvien tuotantotapojen noudattamisohjelman osatekijät;

f) uusien sääntelyviranomaisten arviointimenettelyn; ja

g) vastaavuuden ylläpito-ohjelman.

4. Alakohtainen sekaryhmä voi muuttaa hyviä tuotantotapoja koskevia hallinnollisia järjestelyitä, jos se katsoo sen tarpeelliseksi.

5. Osapuolten pyynnöstä alakohtainen sekaryhmä tarkastelee tämän pöytäkirjan liitteitä ja laatii liitteiden muuttamisesta suosituksia, joita CETA-sekakomitea tarkastelee.

6. Edellä olevan 5 kohdan nojalla alakohtainen sekaryhmä tarkastelee liitteessä 1 olevan 2 kohdassa mainittuja toiminnalliseen soveltamisalaan kuuluvia lääkkeitä liitteessä 1 olevassa 1 kohdassa lueteltujen lääkkeiden sisällyttämiseksi asianomaiseen kohtaan.

7. Osapuolet laativat hyviä tuotantotapoja koskevat hallinnolliset järjestelyt tämän sopimuksen tultua voimaan. Kyseisiin järjestelyihin ei sovelleta kahdennenkymmenennenyhdeksännen luvun (Riitojenratkaisu) määräyksiä.

16 artikla

Maksut

1. Tämän artiklan soveltamiseksi maksuksi katsotaan kustannusvastaavuuteen liittyvä toimenpide, kuten käyttäjämaksu, sääntömääräinen maksu tai jossakin sopimuksessa vahvistettu maksu.

2. Osapuolella on oikeus määrittää maksu, jota sovelletaan sen alueella sijaitseviin valmistuslaitoksiin, mukaan lukien maksut, jotka liittyvät hyvien tuotantotapojen noudattamistodistusten myöntämiseen, ja maksut, jotka liittyvät tarkastuksiin tai paikalla tehtäviin arviointeihin.

3. Maksujen, jotka peritään valmistuslaitokselta osapuolen toisen osapuolen pyynnöstä suorittamasta tarkastuksesta tai paikalla tehtävästä arvioinnista, on noudatettava 2 kohtaa.

LIITE 1

LÄÄKKEET

Soveltamisalaan kuuluvat lääkkeet

1. Tätä pöytäkirjaa sovelletaan seuraaviin, liitteessä 3 tarkoitetussa osapuolten lainsäädännössä määriteltyihin lääkkeisiin edellyttäen, että molempien osapuolten ohjelmat, jotka koskevat hyviin tuotantotapoihin liittyviä vaatimuksia ja hyvien tuotantotapojen noudattamista, ovat kyseisten lääkkeiden osalta vastaavat:

   a) ihmisille tarkoitetut lääkkeet, mukaan lukien resepti- ja käsikauppalääkkeet sekä lääkkeelliset kaasut;

   b) ihmisille tarkoitetut biologiset valmisteet, mukaan lukien immunologiset valmisteet, ihmisverestä tai -veriplasmasta peräisin olevat stabiilit lääkkeet sekä bioterapeuttiset valmisteet;

   c) ihmisille tarkoitetut radiofarmaseuttiset lääkkeet;

   d) eläinlääkkeet, mukaan lukien resepti- ja käsikauppalääkkeet sekä eläimille tarkoitettujen lääkerehujen valmistuksessa käytettävät esiseokset;

   e) eläimille tarkoitetut biologiset valmisteet;

   f) tapauksen mukaan vitamiinit, kivennäisaineet, rohdosvalmisteet ja homeopaattiset lääkkeet;

   g) lääkkeiden vaikuttavat aineet;

   h) välituotteet ja irtovalmisteena olevat lääkkeet (esimerkiksi irtovalmisteena olevat tabletit);

   i) kliinisissä tutkimuksissa käytettäviksi tarkoitetut valmisteet tai tutkimuslääkkeet; ja

   j) pitkälle kehitetyssä terapiassa käytettävät lääkkeet.

Toiminnalliseen soveltamisalaan kuuluvat lääkkeet

2. Viitaten 1 kohtaan molempien osapuolten ohjelmat, jotka koskevat hyviin tuotantotapoihin liittyviä vaatimuksia ja hyvien tuotantotapojen noudattamista, ovat vastaavat seuraavien lääkkeiden osalta:

   a) ihmisille tarkoitetut lääkkeet, mukaan lukien resepti- ja käsikauppalääkkeet sekä lääkkeelliset kaasut;

   b) ihmisille tarkoitetut biologiset valmisteet, mukaan lukien immunologiset valmisteet ja bioterapeuttiset valmisteet;

   c) ihmisille tarkoitetut radiofarmaseuttiset lääkkeet;

   d) eläinlääkkeet, mukaan lukien resepti- ja käsikauppalääkkeet sekä eläimille tarkoitettujen lääkerehujen valmistuksessa käytettävät esiseokset;

   e) välituotteet ja irtovalmisteena olevat lääkkeet;

   f) kliinisissä tutkimuksissa käytettäviksi tarkoitetut valmisteet tai tutkimuslääkkeet; valmistajalla on valmistuslupa tai laitokselle myönnetty lupa; ja

   g) vitamiinit, kivennäisaineet, rohdosvalmisteet, homeopaattiset lääkkeet (Kanadassa nimeltään ”natural health products”), joiden valmistajalla on valmistuslupa tai, Kanadassa, laitokselle myönnetty lupa (”establishment licence”).

LIITE 2

SÄÄNTELYVIRANOMAISET

Osapuolet tunnustavat seuraavat yksiköt tai niiden seuraajat, jotka osapuoli on ilmoittanut alakohtaiselle sekaryhmälle, vastaaviksi sääntelyviranomaisikseen:

Euroopan unioni:

Maa	Ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden osalta	Eläimille tarkoitettujen lääkkeiden osalta
Belgia	Lääkkeistä ja terveystuotteista vastaava liittovaltion virasto / Federaal Agentschap voor geneesmiddelen en gezondheidsproducten / Agence fédérale des médicaments et produits de santé	Ks. ihmisille tarkoitetuista lääkkeistä vastaava viranomainen
Tšekki	Valtion lääkevalvontavirasto / Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL)	Eläimille tarkoitettujen lääkkeiden ja biologisten valmisteiden valvontainstituutti / Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL)
Kroatia	Lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden virasto / Agencija za lijekove i medicinske proizvode (HALMED)	Maatalousministeriö, eläinlääkinnän ja elintarviketurvallisuuden osasto / Ministarstvo Poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane
Tanska	Tanskan terveys- ja lääkevirasto / Laegemiddelstyrelsen	Ks. ihmisille tarkoitetuista lääkkeistä vastaava viranomainen
Saksa	Lääkkeistä ja lääkinnällisistä laitteista vastaava Saksan liittotasavallan laitos / Bundesinstitut für Arzneimittel und Medizinprodukte (BfArM) Paul-Ehrlich-Institute (PEI), Rokotteista ja biolääkkeistä vastaava Saksan liittotasavallan laitos / Paul-Ehrlich-Institut (PEI) Bundesinstitut für Impfstoffe und biomedizinische Arzneimittel Saksan liittovaltion terveysministeriö/ Bundesministerium für Gesundheit (BMG)	Saksan liittotasavallan kuluttajansuoja- ja elintarviketurvallisuusvirasto Bundesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit (BVL) Saksan liittovaltion elintarvike- ja maatalousministeriö / Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft
Viro	Valtion lääkevirasto / Ravimiamet	Ks. ihmisille tarkoitetuista lääkkeistä vastaava viranomainen
Kreikka	Kansallinen lääkelaitos / Ethnikos Organismos Farmakon (EOF) – (ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ))	Ks. ihmisille tarkoitetuista lääkkeistä vastaava viranomainen
Espanja	Lääkkeistä ja lääkinnällisistä laitteista vastaava Espanjan virasto / Agencia Española de Medicamentos y Productos Sanitários	Ks. ihmisille tarkoitetuista lääkkeistä vastaava viranomainen
Ranska	Lääkkeiden ja terveystuotteiden turvallisuudesta vastaava Ranskan kansallinen virasto Agence nationale de sécurité du médicament et des produits de santé (ANSM)	Elintarvike-, ympäristö- sekä työterveys- ja työturvallisuusasioista vastaava Ranskan virasto – *Eläinlääkkeistä vastaava kansallinen virasto* / Agence Nationale de Sécurité Sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail-Agence Nationale du Médicament Vétérinaire (Anses-ANMV)

Maa	Ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden osalta	Eläimille tarkoitettujen lääkkeiden osalta
Irlanti	Terveydenhoitotuotteiden sääntelyviranomainen / Health Products Regulatory Authority (HPRA)	Ks. ihmisille tarkoitetuista lääkkeistä vastaava viranomainen
Italia	*Italian lääkevirasto* / Agenzia Italiana del Farmaco	Eläinten terveydestä ja eläinlääkkeistä vastaava pääosasto Ministero della Salute, Direzione Generale della Sanità Animale e dei Farmaci Veterinari
Kypros	Terveysministeriö – Apteekkipalvelut / Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, Υπουργείο Υγείας	Maataloudesta, maaseudun kehittämisestä ja ympäristöstä vastaava ministeriö – Eläinlääkintäpalvelut / Κτηνιατρικές Υπηρεσίες- Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
Latvia	Valtion lääkevirasto / Zāļu valsts aģentūra	Elintarvike- ja eläinlääkintäviraston arviointi- ja rekisteröintiosasto / Pārtikas un veterinārā dienesta Novērtēšanas un reģistrācijas departaments
Liettua	Valtion lääkevalvontavirasto / Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	Valtion elintarvike- ja eläinlääkintävirasto / Valstybinės maisto ir veterinarijo tarnyba
Luxemburg	Terveysministeriö, Apteekki- ja lääkejaosto / Minìstere de la Santé, Division de la Pharmacie et des Médicaments	Ks. ihmisille tarkoitetuista lääkkeistä vastaava viranomainen
Unkari	Kansallinen farmasialaitos / Országos Gyógyszerészeti Intézet (OGYI)	Kansallisen elintarvikeketjun turvallisuuden toimisto, eläinlääkeosasto / Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Állatgyógyászati Termékek Igazgatósága (ÁTI)
Malta	Lääkealan sääntelyviranomainen / Medicines Regulatory Authority	Eläinlääkkeistä ja eläinten ravitsemuksesta vastaava jaosto / Veterinary Medicines and Animal Nutrition section VMANS Eläinlääkintälainsäädännöstä vastaava osasto / Veterinary Regulation Directorate (VRD), Eläinlääkintä- ja kasvinsuojelulainsäädännöstä vastaava laitos / The Veterinary and Phytosanitary Regulation Department (VPRD)
Alankomaat	Terveydenhuollon tarkastusvirasto / Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ)	Lääkkeiden arvioinnista vastaava lautakunta / Bureau Diergeneesmiddelen, College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG)/
Itävalta	Terveydestä ja elintarviketurvallisuudesta vastaava Itävallan virasto / Österreichische Agentur für Gesundheit und Ernährungssicherheit GmbH	Ks. ihmisille tarkoitetuista lääkkeistä vastaava viranomainen
Puola	Valtion lääkevalvontaviranomainen / Główny Inspektorat Farmaceutyczny (GIF) /	Ks. ihmisille tarkoitetuista lääkkeistä vastaava viranomainen
Portugali	Kansallinen lääke- ja terveystuoteviranomainen / INFARMED, I.P Autoridade Nacional do Medicamento e Produtos de Saúde, I.P	Elintarvikkeista ja eläinlääkinnästä vastaava pääosasto / DGAV – Direção Geral de Alimentação e Veterinária (PT)

Maa	Ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden osalta	Eläimille tarkoitettujen lääkkeiden osalta
Slovenia	Slovenian tasavallan lääkkeiden ja lääkinnällisten laitteiden virasto / Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP)	Ks. ihmisille tarkoitetuista lääkkeistä vastaava viranomainen
Slovakian tasavalta (Slovakia)	Valtion lääkevalvontavirasto / Štátny ústav pre kontrolu liečiv (ŠÚKL)	Eläimille tarkoitettujen lääkkeiden ja biologisten valmisteiden valvontainstituutti Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv (USKVBL)
Suomi	Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (FIMEA)	Ks. ihmisille tarkoitetuista lääkkeistä vastaava viranomainen
Ruotsi	Ruotsin lääkevirasto / Läkemedelsverket	Ks. ihmisille tarkoitetuista lääkkeistä vastaava viranomainen
Yhdistynyt kuningaskunta	Lääkkeistä ja terveystuotteista vastaava sääntelyvirasto / Medicines and Healthcare products Regulatory Agency	Eläinlääkkeistä vastaava osasto / Veterinary Medicines Directorate
Bulgaria	Bulgarian lääkevirasto / ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ЛЕКАРСТВАТА	Bulgarian elintarviketurvallisuusvirasto / Българска агенция по безопасност на храните
Romania	Lääkkeistä ja lääkinnällisistä laitteista vastaava kansallinen virasto / Agenția Națională a Medicamentului şi a Dispozitivelor Medicale	Terveys- ja eläinlääkintäasioista sekä elintarviketurvallisuudesta vastaava kansallinen viranomainen / Autoritatea Națională Sanitară Veterinară şi pentru Siguranța Alimentelor

Kanada:

	Health Canada	Health Canada

LIITE 3

SOVELLETTAVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Euroopan unioni:

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/83/EY, annettu 6 päivänä marraskuuta 2001, ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskevista yhteisön säännöistä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/82/EY, annettu 6 päivänä marraskuuta 2001, eläinlääkkeitä koskevista yhteisön säännöistä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/20/EY, annettu 4 päivänä huhtikuuta 2001, hyvän kliinisen tutkimustavan noudattamista ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden kliinisissä tutkimuksissa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä.

Asetus (EU) N:o 536/2014, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden kliinisistä lääketutkimuksista ja direktiivin 2001/20/EY kumoamisesta.

Komission direktiivi 2003/94/EY, annettu 8 päivänä lokakuuta 2003, ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden ja ihmisille tarkoitettujen tutkimuslääkkeiden hyvien tuotantotapojen periaatteista ja yleisohjeista.

Komission direktiivi 91/412/ETY, annettu 23 päivänä heinäkuuta 1991, eläinlääkkeiden hyvien tuotantotapojen periaatteista ja yleisohjeista.

Komission delegoitu asetus (EU) N:o 1252/2014, annettu 28 päivänä toukokuuta 2014, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/83/EY täydentämisestä siltä osin kuin on kyse ihmisille tarkoitettujen lääkkeiden vaikuttavien aineiden hyvää tuotantotapaa koskevista periaatteista ja yleisohjeista.

Viimeisin versio hyvien tuotantotapojen oppaasta, joka sisältyy lääkkeisiin sovellettavien Euroopan unionin sääntöjen (Rules governing medicinal products in the European Union) osaan IV, sekä tarkastuksia ja tietojenvaihtoa koskevien yhteisön menettelyjen kokoelma (Compilation of the community procedures on inspections and exchange of information).

Kanada:

Food and Drugs Act, R.S.C., 1985, c. F-27.

LIITE I

Ylähuomautus

Voimassa olevia toimenpiteitä koskevat varaumat ja vapauttamista koskevat sitoumukset

1. Tämän liitteen sisältämässä osapuolen luettelossa esitetään 8.15 artiklan (Varaumat ja poikkeukset), 9.7 artiklan (Varaumat) ja 14.4 artiklan (Varaumat) nojalla sekä Euroopan unionin osalta 13.10 artiklan (Varaumat ja poikkeukset) nojalla kyseisen osapuolen tekemät varaumat koskien voimassa olevia toimenpiteitä, jotka eivät ole seuraavassa määrättyjen velvollisuuksien mukaisia:

   a) 8.6 artikla (Kansallinen kohtelu) ja 9.3 artikla (Kansallinen kohtelu) tai Euroopan unionin osalta 13.3 artikla (Kansallinen kohtelu);

   b) 8.7 artikla (Suosituimmuuskohtelu) ja 9.5 artikla (Suosituimmuuskohtelu) tai Euroopan unionin osalta 13.4 artikla (Suosituimmuuskohtelu);

   c) 8.4 artikla (Markkinoille pääsy) ja 9.6 artikla (Markkinoille pääsy) tai Euroopan unionin osalta 13.6 artikla (Markkinoille pääsy);

   d) 8.5 artikla (Suoritevaatimukset);

   e) 8.8 artikla (Ylempi johto ja hallitukset) tai Euroopan unionin osalta 13.8 artikla (Ylempi johto ja hallitukset);

   f) Euroopan unionin osalta 13.7 artikla (Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta); tai

   g) 14.3 artikla (Velvollisuudet);

   ja joissa tietyissä tapauksissa esitetään välitöntä tai tulevaa vapauttamista koskevia sitoumuksia.

2. Osapuolen varaumat eivät rajoita osapuolten GATS-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia.

3. Jokainen varauma sisältää seuraavat osat:

   a) **Toimialalla** tarkoitetaan yleistä toimialaa, jolla varauma tehdään;

   b) **Osa-alalla** tarkoitetaan tiettyä toimialaa, jolla varauma tehdään;

   c) **Toimialaluokalla** tarkoitetaan soveltuvin osin varauman kattamaa, CPC- tai ISIC Rev 3.1 -luokituksen mukaista toimintaa tai osapuolen varaumassa nimenomaisesti muutoin kuvattua toimintaa;

   d) **Varauman tyypillä** tarkoitetaan 1 kohdassa tarkoitettua velvollisuutta, jonka osalta varauma tehdään;

   e) **Hallintotasolla** tarkoitetaan sitä toimenpidettä hallinnoivaa hallintotasoa, jonka osalta varauma tehdään;

   f) **Toimenpiteillä** tarkoitetaan lakeja tai muita toimenpiteitä, joiden osalta varauma tehdään, siten kuin se on tarvittaessa esitetty **kuvauksessa**. **Toimenpiteet**-osassa mainittu toimenpide

      i) tarkoittaa toimenpidettä sellaisena kuin se on muutettuna, jatkettuna tai uusittuna tämän sopimuksen voimaantulopäivänä;

      ii) sisältää mahdolliset siihen perustuvat toimenpiteet, jotka on hyväksytty tai jotka ovat voimassa kyseisen toimenpiteen nojalla ja sen mukaisesti; ja

      iii) sisältää

         A) Euroopan unionin direktiivin osalta kaikki lait tai muut toimenpiteet, joilla direktiivi pannaan täytäntöön jäsenvaltioissa; ja

         B) Kanadan osalta kaikki kansallisen tai aluetason lait tai muut toimenpiteet, joilla pannaan täytäntöön liittovaltion hallituksen sekä provinssien ja territorioiden väliset sopimukset; ja

   g) **Kuvauksessa** esitetään sen voimassa olevan toimenpiteen vaatimustenvastaiset näkökohdat, joiden osalta varauma tehdään. Siinä voidaan esittää myös vapauttamista koskevia sitoumuksia.

4. Varauman tulkinnassa otetaan huomioon varauman kaikki osat. Varaumaa tulkitaan niiden asiaa koskevien, luvuissa esitettyjen velvollisuuksien kannalta, joiden osalta varauma tehdään. Siinä määrin kuin

   a) **toimenpiteet**-osaa määrittää **kuvaus**-osassa esitetty vapauttamista koskeva sitoumus, näin määritetty **toimenpiteet**-osa on etusijalla kaikkiin muihin osiin nähden; ja

   b) **toimenpiteet**-osaa ei ole tällä tavoin määritetty, **toimenpiteet**-osa on etusijalla kaikkiin muihin osiin nähden, ellei **toimenpiteet**-osan ja muiden osien välinen ristiriita ole niin suuri ja olennainen, että olisi kohtuutonta päätellä **toimenpiteet**-osan olevan etusijalla, missä tapauksessa muilla osilla on etusija ristiriidan laajuuden rajoissa.

5. Jos osapuoli pitää voimassa toimenpiteen, jonka mukaan palveluntarjoajan on oltava luonnollinen henkilö, kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas tai tämän on asuttava sen alueella voidakseen tarjota palvelua sen alueella, kyseiseen toimenpiteeseen rajatylittävän palvelukaupan osalta tehtävää varaumaa pidetään kyseisen toimenpiteen rajoissa sijoitusta koskevana varaumana.

6. Toimenpiteeseen, jonka mukaan palveluntarjoajan on oltava luonnollinen henkilö, kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas tai hänen on asuttava osapuolen alueella voidakseen tarjota palvelua sen alueella, 13.7 artiklan (Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta) osalta tehtävää varaumaa pidetään 13.3 artiklan (Kansallinen kohtelu), 13.4 artiklan (Suosituimmuuskohtelu), 13.6 artiklan (Markkinoille pääsy) ja 13.8 artiklan (Ylempi johto ja hallitukset) osalta tehtävänä varaumana, kyseisen toimenpiteen rajoissa.

7. Tässä liitteessä, mukaan lukien sen sisältämissä kunkin osapuolen luetteloissa

   ilmauksella "**ISIC Rev. 3.1**" tarkoitetaan kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No 4, *ISIC Rev. 3.1*, 2002).

8. Tämän liitteen sisältämässä Euroopan unionin luettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

   AT Itävalta

   BE Belgia

   BG Bulgaria

   CY Kypros

   CZ Tšekki

   DE Saksa

   DK Tanska

   EU Euroopan unioni

   ES Espanja

   EE Viro

   FI Suomi

   FR Ranska

   EL Kreikka

   HR Kroatia

   HU Unkari

   IE Irlanti

   IT Italia

LV Latvia

LT Liettua

LU Luxemburg

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SK Slovakia

SI Slovenia

SE Ruotsi

UK Yhdistynyt kuningaskunta

Kanadan luettelo – Liittovaltiotaso

Kanadassa sovellettavat varaumat

(sovelletaan kaikissa provinsseissa ja territorioissa)

Varauma I-C-1

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Suoritevaatimukset
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Investment Canada Act*, R.S.C. 1985, c. 28 (1st Supp.)
Investment Canada Regulations, S.O.R./85-611

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Lukuun ottamatta 3 ja 7 kohdan määräyksiä sijoitusjohtaja (Director of Investments) tarkastelee Euroopan unionin sijoittajan suoran määräysvallan hankintaa (”acquisition of control”) kanadalaisessa yrityksessä, siten kuin se määritellään säädöksessä *Investment Canada Act*, jos kanadalaisen yrityksen arvo on vähintään 1,5 miljardia Kanadan dollaria; määrää mukautetaan sovellettavin menetelmin kunkin vuoden tammikuussa *Investment Canada Act* -säädöksen mukaisesti.
2. Sen estämättä, miten ”sijoittaja” määritellään 8.1 artiklassa (Määritelmät), ainoastaan sijoittajat, jotka ovat Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisia tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaisten määräysvallassa olevia yksikköjä, voivat *Investment Canada Act* -säädöksen mukaisesti hyödyntää korkeampaa tarkastelun kynnysarvoa.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua korkeampaa kynnysarvoa ei sovelleta siihen, että valtion omistama yritys hankkii suoran määräysvallan kanadalaisessa yrityksessä. Sijoitusjohtaja tarkastelee tällaisia hankintoja, jos kanadalaisen yrityksen arvo oli vuonna 2015 vähintään 369 miljoonaa Kanadan dollaria; määrää mukautetaan sovellettavin menetelmin kunkin vuoden tammikuussa *Investment Canada Act* -säädöksen mukaisesti.

4. Sijoitusta, jota on *Investment Canada Act* -säädöksen nojalla tarkasteltava, ei saa toteuttaa, ellei kyseisestä säädöksestä vastaava ministeri ole ilmoittanut hakijalle, että sijoituksesta on todennäköisesti nettohyötyä Kanadalle. Tämä päätös tehdään mainitussa säädöksessä kuvattujen kuuden tekijän perusteella, jotka ovat tiivistetysti seuraavat:

   a) sijoituksen vaikutukset Kanadan taloudellisen toiminnan tasoon ja luonteeseen, mukaan lukien vaikutus työllisyyteen, Kanadassa tuotettavien osien, komponenttien ja palvelujen käyttöön sekä Kanadan vientiin;

   b) kanadalaisten osallistumisen laajuus ja merkitys sijoituksessa;

   c) sijoituksen vaikutus Kanadan tuottavuuteen, teollisuuden tehokkuuteen, teknologian kehitykseen ja tuoteinnovointiin;

   d) sijoituksen vaikutus tuotannonalan sisäiseen kilpailuun Kanadassa;

   e) sijoituksen soveltuvuus kansalliseen teollisuus-, talous- ja kulttuuripolitiikkaan ottaen huomioon hallituksen tai provinssin lainsäätäjien esittämät teollisuus-, talous- ja kulttuuripoliittiset tavoitteet, joihin sijoituksella todennäköisesti on merkittävät vaikutukset; ja

   f) sijoituksen edistävä vaikutus Kanadan kilpailukykyyn maailmanmarkkinoilla.

5. Nettohyötyä koskevaa päätöstä tehdessään ministeri voi sijoitusjohtajan välityksellä tarkastella suunnitelmia, joiden perusteella hakija osoittaa ehdotetun hankinnan nettohyödyn Kanadalle. Hakija voi myös esittää ministerille tarkasteltavana olevaan hankintaan liittyviä sitoumuksia. Jos hakija ei noudata sitoumusta, ministeri voi pyytää tuomioistuimelta noudattamista edellyttävää määräystä tai muuta säädöksen *Investment Canada Act* nojalla hyväksyttävää oikeuskeinoa.

6. Muun kuin kanadalaisen, joka perustaa tai hankkii kanadalaisen yrityksen, johon ei sovelleta tarkasteluvaatimusta, on ilmoitettava siitä sijoitusjohtajalle.

7. Edellä 1 ja 3 kohdassa vahvistettuja tarkastelua koskevia kynnyksiä ei sovelleta kulttuurialan yrityksen hankintaan.

8. Lisäksi yrityksen hankintaa tai uuden yrityksen perustamista tietyntyyppisillä Kanadan kulttuuriperintöön tai kansalliseen identiteettiin liittyvillä yritystoiminnan aloilla, joilla hankinnasta tai perustamisesta on tavallisesti ilmoitettava, saatetaan tarkastella, jos Kanadan liittovaltion hallitus (Governor in Council) sallii tarkastelun yleisen edun nimissä.

9. Euroopan unionin sijoittajan hankkiessa epäsuoran määräysvallan kanadalaisessa yrityksessä, joka ei ole kulttuurialan yritys, hankintaa ei tarkastella.

10. Sen estämättä, mitä 8.5 artiklassa (Suoritevaatimukset) määrätään, Kanada voi säädöksen *Investment Canada Act* mukaista sijoituksen hankintaa koskevaa tarkastelua tehdessään asettaa vaatimuksen tai edellyttää sitoumusta tai velvollisuutta, joka liittyy minkä tahansa sellaisen sijoituksen perustamiseen, hankintaan, laajentamiseen, hallintoon, toimintaan tai johtamiseen, jonka Euroopan unionin tai kolmannen maan sijoittaja on tehnyt teknologian, tuotantoprosessin tai rajoitetun tiedon siirtämiseksi siirtäjään sidoksissa olevalle kansalaiselle tai yritykselle Kanadassa.

11. Lukuun ottamatta tämän varauman 10 kohdassa määrättyjä teknologian siirtoon liittyviä vaatimuksia, sitoumuksia tai velvoitteita, 8.5 artiklaa (Suoritevaatimukset) sovelletaan säädöksen *Investment Canada Act* nojalla asetettuihin tai edellytettyihin vaatimuksiin, sitoumuksiin tai velvoitteisiin.

12. Tätä varaumaa sovellettaessa ”muulla kuin kanadalaisella” (”non-Canadian”) tarkoitetaan yksityishenkilöä, hallintoa tai sen virastoa taikka yksikköä, joka ei ole kanadalainen, ja ”kanadalaisella” (”Canadian”) tarkoitetaan Kanadan kansalaista tai pysyvän oleskeluluvan saanutta asukasta (permanent resident), kanadalaista hallintoa tai sen virastoa taikka kanadalaisten määräysvallassa olevaa yksikköä säädöksen *Investment Canada Act* mukaisesti.

Varauma I-C-2

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: **Kuvaus**-osan mukaisesti

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Myydessään tai luovuttaessaan omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanada tai provinssi tai territorio voi estää tällaisten omapääomaosuuksien tai varojen omistuksen ja tällaisten omapääomaosuuksien tai varojen omistajien mahdollisuuden harjoittaa määräysvaltaa näin muotoutuneessa yrityksessä tai asettaa niille rajat Euroopan unionin tai kolmannen maan sijoittajien tai näiden sijoitusten osalta. Kanada tai provinssi tai territorio voi tällaisen myynnin tai muun luovutuksen osalta hyväksyä tai pitää voimassa ylemmän johdon tai hallituksen jäsenten kansalaisuutta koskevan toimenpiteen.

2. Tätä varaumaa sovellettaessa

   a) **toimenpide**, joka pidetään voimassa tai hyväksytään tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen ja jolla myynnin tai muun järjestelyn yhteydessä estetään omapääomaosuuksien tai varojen omistus tai asetetaan sille rajoituksia taikka asetetaan tässä varaumassa kuvattu kansalaisuusvaatimus, on voimassa oleva toimenpide; ja

b) **valtionyrityksellä** (government enterprise) tarkoitetaan yritystä, jonka Kanada tai provinssi tai territorio omistaa tai jossa Kanadalla tai provinssilla tai territoriolla on omistusoikeuksien kautta määräysvalta ja joka kattaa sellaisen tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen perustetun yrityksen, jonka tarkoituksena on ainoastaan olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisen vallan yksikön omapääomaosuuksien tai varojen myynti tai luovutus.

Varauma I-C-3

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Canada Business Corporations Act*, R.S.C. 1985, c. C-44
Canada Business Corporations Regulations, 2001, S.O.R./2001-512
Canada Cooperatives Act, S.C. 1998, c. 1
Canada Cooperatives Regulations, S.O.R./99-256

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Yhtiö voi asettaa rajoituksia liittovaltion yritysrekisteriin merkityn yhtiön osakkeiden liikkeeseenlaskulle, siirrolle ja omistukselle. Rajoitusten tarkoituksena on mahdollistaa se, että yhtiöt täyttävät *Canada Business Corporations Regulations 2001* -määräyksissä vahvistetut kanadalaista omistusta tai määräysvaltaa koskevat vaatimukset toimialoilla, joilla lisenssien, lupien, avustusten, maksujen tai muiden etujen saaminen edellyttää kanadalaista omistusta tai määräysvaltaa. Tietyntasoisen kanadalaisen omistusosuuden säilyttämiseksi yhtiöllä on lupa myydä osakkeenomistajien osakkeita ilman näiden suostumusta ja ostaa omia osakkeitaan avoimilla markkinoilla.
2. Säädöksessä *Canada Cooperatives Act* säädetään, että rajoituksia voidaan asettaa osuuskunnan sijoitusosuuksien liikkeeseenlaskuun tai siirtoon henkilöille, jotka eivät asu Kanadassa, jotta osuuskunnat voisivat täyttää kanadalaisomistusta koskevat vaatimukset, joita sovelletaan lupaan liiketoiminnan harjoittamiseksi, kanadalaisen sanoma- tai aikakauslehden kustantajaksi ryhtymiseksi tai rahoituksen välittäjän sijoitusosuuksien hankkimiseksi, sekä toimialoilla, joilla lisenssien, lupien, avustusten, maksujen tai muiden etujen saaminen edellyttää omistusta tai määräysvaltaa. Säädöksessä *Canada Cooperatives Act* säädetään omistettavien sijoitusosuuksien sallittua määrää koskevasta rajoituksesta tai sijoitusosuuksien omistusta koskevasta kiellosta, kun sijoitusosuuksien omistus tai määräysvalta niiden suhteen vaikuttaisi haitallisesti osuuskunnan kykyyn säilyttää kanadalainen omistusosuus tai määräysvalta.
3. Tätä varaumaa sovellettaessa **kanadalaisella** tarkoitetaan ”kanadalaista” siten kuin ”Canadian” määritellään määräyksissä *Canada Business Corporations Regulations 2001* tai *Canada Cooperatives Regulations*.

Varauma I-C-4

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Canada Business Corporations Act*, R.S.C. 1985, c. C-44
Canada Business Corporations Regulations, 2001, S.O.R./2001-512
Canada Cooperatives Act, S.C. 1998, c. 1
Canada Cooperatives Regulations, S.O.R./99-256
Canada Corporations Act, R.S.C. 1970, c. C-32
Tiettyjä yrityksiä koskevat parlamentin erityissäädökset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Säädöksessä *Canada Business Corporations Act* edellytetään useimpien liittovaltion yritysrekisteriin merkittyjen yhtiöiden osalta, että 25 prosentin johtajista on asuttava Kanadassa ja jos tällaisessa yrityksessä on vähemmän kuin neljä johtajaa, vähintään yhden heistä on asuttava Kanadassa. Kuten määräyksissä *Canada Business Corporations Regulations 2001* vahvistetaan, seuraavien alojen yrityksissä johtajien yksinkertaisen enemmistön on asuttava Kanadassa: uraanin louhinta; kirjojen kustantaminen tai jakelu; kirjojen myynti, jos kirjamyynti on yhtiön liiketoiminnan tärkein osa; filmien tai videoiden levittäminen. Samoin yhtiöiden, joita parlamentin säädöksen tai määräyksen nojalla tapauskohtaisesti koskevat kanadalaisomistuksen vähimmäisvaatimukset, johtajien enemmistön on asuttava Kanadassa.
2. Säädöksen *Canada Business Corporations Act* soveltamiseksi **Kanadassa asuvalla** ("resident Canadian") tarkoitetaan yksityishenkilöä, joka on Kanadan kansalainen ja jonka vakinainen asuinpaikka on Kanadassa, Kanadan kansalaista, jonka vakinainen asuinpaikka ei ole Kanadassa ja joka kuuluu *Canada Business Corporations Regulations 2001* -määräyksissä säädettyyn ryhmään tai joka on säädöksessä *Immigration and Refugee Protection Act*, S.C. 2001, c. 27, määritelty pysyvän oleskeluluvan saanut asukas ("permanent resident"), joka on muu kuin sellainen pysyvän oleskeluluvan saanut asukas, jolla on ollut vakinainen asuinpaikka Kanadassa yli vuoden ajan sen jälkeen, kun hän on tullut kelpoiseksi hakemaan Kanadan kansalaisuutta.
3. Hallintayhtiön ollessa kyseessä enintään kolmasosan johtajista on tarpeen olla Kanadassa asuvia, jos hallintayhtiön ja sen tytäryhtiöiden tuotot Kanadassa ovat alle viisi prosenttia hallintayhtiön ja sen tytäryhtiöiden bruttotuotoista.
4. Säädöksessä *Canada Cooperatives Act* edellytetään, että vähintään kahden kolmasosan johtajista on oltava osuuskunnan jäseniä. Osuuskunnan johtajista vähintään 25 prosentin on asuttava Kanadassa, ja jos osuuskunnalla on ainoastaan kolme johtajaa, vähintään yhden heistä on asuttava Kanadassa.

5. Säädöksen *Canada Cooperatives Act* soveltamiseksi **Kanadassa asuva** ("resident of Canada") määritellään *Canada Cooperatives Regulations* -määräyksissä yksityishenkilöksi, joka on Kanadan kansalainen ja jonka vakinainen asuinpaikka on Kanadassa; Kanadan kansalainen, jonka vakinainen asuinpaikka ei ole Kanadassa ja joka kuuluu määräyksissä *Canada Cooperatives Regulations* vahvistettuun ryhmään, tai joka on säädöksessä *Immigration and Refugee Protection Act* määritelty pysyvän oleskeluluvan saanut asukas ("permanent resident"), joka on muu kuin sellainen pysyvän oleskeluluvan saanut asukas, jolla on ollut vakinainen asuinpaikka Kanadassa yli vuoden ajan sen jälkeen, kun hän on tullut kelpoiseksi hakemaan Kanadan kansalaisuutta.

Varauma I-C-5

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Citizenship Act*, R.S.C. 1985, c. C-29

Foreign Ownership of Land Regulations, S.O.R./79-416

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. *Foreign Ownership of Land Regulations* on laadittu säädösten *Citizenship Act* ja *Agricultural and Recreational Land Ownership Act*, R.S.A. 1980, c. A-9, nojalla. Albertassa henkilöllä, joka ei täytä kelpoisuusehtoja, tai yhtiöllä, joka on ulkomaalaisomistuksessa tai ulkomaisessa määräysvallassa, saa olla controlled land -maasta ainoastaan omistusosuus, joka on enintään kaksi lohkoa ja jonka pinta-ala on yhteensä enintään 20 eekkeriä.
2. Tätä varaumaa sovellettaessa

   henkilöllä, joka ei täytä kelpoisuusehtoja, tarkoitetaan

   a) luonnollista henkilöä, joka ei ole Kanadan kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident);
   b) ulkomaan hallintoa tai ulkomaan viranomaista; tai
   c) muussa valtiossa kuin Kanadassa perustettua yhtiötä; ja

   controlled land -maalla Albertassa sijaitsevaa maata lukuun ottamatta seuraavia:

   a) albertalainen kruunun maa (land of the Crown);
   b) kaupungin, uuden kaupungin (new town), kylän tai lomakylän alueella oleva maa; ja
   c) kaivokset tai mineraalit.

Varauma I-C-6

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Air Canada Public Participation Act*, R.S.C. 1985, c. 35 (4th Supp.)

Canadian Arsenals Limited Divestiture Authorization Act, S.C. 1986, c. 20

Eldorado Nuclear Limited Reorganization and Divestiture Act, S.C. 1988, c. 41

Nordion and Theratronics Divestiture Authorization Act, S.C. 1990, c. 4

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. ”Ulkomaalaiset” (”non-residents”) saavat omistaa enintään tietyn prosenttiosuuden sellaisen yhtiön äänivaltaisista osakkeista, joita säädökset koskevat. Joidenkin yritysten osalta rajoitusta sovelletaan yksittäisiin osakkeenomistajiin, kun taas joidenkin muiden yritysten osalta rajoituksia voidaan soveltaa kaikkiin osakkeenomistajiin yhteensä. Jos yksittäisen kanadalaissijoittajan omistusosuudelle on prosenttimääräisiä rajoituksia, niitä sovelletaan myös ulkomaalaisiin. Rajoitukset ovat seuraavat:

   Air Canada: 25 prosenttia kaikkien osakkeenomistajien osalta yhteensä;

   Cameco Limited (aiemmin Eldorado Nuclear Limited): 15 prosenttia ulkomaalaisten luonnollisten henkilöiden osalta, 25 prosenttia kaikkien osakkeenomistajien osalta yhteensä;

   Nordion International Inc.: 25 prosenttia kaikkien osakkeenomistajien osalta yhteensä;

   Theratronics International Limited: 49 prosenttia kaikkien osakkeenomistajien osalta yhteensä; ja

   Canadian Arsenals Limited: 25 prosenttia kaikkien osakkeenomistajien osalta yhteensä.

2. Tätä varaumaa sovellettaessa **ulkomaalaisiin** (non-residents) kuuluu

   a) luonnollinen henkilö, joka ei ole Kanadan kansalainen ja jolla ei ole vakinaista asuinpaikkaa Kanadassa;

   b) yhtiö, joka on perustettu, muodostettu tai muuten organisoitu Kanadan ulkopuolella;

   c) vieraan valtion hallinto tai vieraan valtion hallinnon poliittinen osa taikka henkilö, jolla on valtuudet tehtävän tai velvollisuuden suorittamiseen tällaisen hallinnon puolesta;

   d) yhtiö, jossa suora tai epäsuora määräysvalta on a–c alakohdassa tarkoitetulla henkilöllä tai yksiköllä;

   e) trusti

      i) jonka on perustanut b–d alakohdassa tarkoitettu henkilö tai yksikkö, joka on muu kuin sellaisen eläkerahaston hallinnosta vastaava trusti, joka toimii enemmistöltään Kanadassa asuvien luonnollisten henkilöiden eduksi; tai

      ii) jossa b–d alakohdassa tarkoitetulla henkilöllä tai yksiköllä on yli 50 prosentin omistusosuus; ja

   f) yhtiö, jossa suora tai epäsuora määräysvalta on e alakohdassa tarkoitetulla trustilla.

Varauma I-C-7

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Export and Import Permits Act*, R.S.C. 1985, c. E-19

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Ainoastaan luonnollinen henkilö, jolla on vakinainen asuinpaikka Kanadassa, yritys, jonka päätoimipaikka on Kanadassa, tai ulkomaisen yhtiön Kanadassa toimiva sivutoimipiste voi hakea ja saada tuonti- tai vientiluvan tai kauttakuljetustodistuksen sellaisen tavaran tai siihen liittyvän palvelun osalta, johon sovelletaan säädöksen *Export and Import Permits Act* nojalla tehtäviä tarkastuksia.

Varauma I-C-8

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suosituimmuuskohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet:

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Kanada varaa itselleen oikeuden pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee sellaisten sosiaalipalvelujen tarjoamista, joista ei varauman II-C-9 perusteella muuten esitetä varaumia.
2. Tätä suosituimmuuskohtelun vastaista varaumaa ei sovelleta yksityisten koulutuspalvelujen tarjoamiseen.

Varauma I-C-9

Toimiala: Viestintäpalvelut

Osa-ala: Televiestinnän siirtoverkot ja palvelut
Radioliikenne

Toimialaluokka: CPC 752

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Telecommunications Act*, S.C. 1993, c. 38

Canadian Telecommunications Common Carrier Ownership and Control Regulations, S.O.R./94-667

Radiocommunications Act, R.S.C. 1985, c. R-2

Radiocommunication Regulations, S.O.R./96-484

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Ulkomaiset sijoitukset jakelukanaviin perustuviin televiestintäpalvelujen tarjoajiin on rajoitettu enintään yhteensä 46,7 prosenttiin äänivallasta, kun suorien sijoitusten osuus on 20 prosenttia ja epäsuorien sijoitusten 33,3 prosenttia.
2. Jakelukanaviin perustuvien televiestintäpalvelujen tarjoajien on oltava tosiasiallisesti kanadalaisten määräysvallassa.
3. Vähintään 80 prosenttia jakelukanaviin perustuvien televiestintäpalvelujen tarjoajien hallituksen jäsenistä on oltava kanadalaisia.
4. Edellä kuvatuista rajoituksista huolimatta
   a) ulkomaiset sijoitukset sallitaan 100 prosenttiin asti niiden palveluntarjoajien osalta, jotka toimivat kansainvälisen merikaapeliluvan puitteissa;
   b) kanadalainen palveluntarjoaja voi käyttää ulkomaisen palveluntarjoajan satelliittivälitteisiä matkaviestintäjärjestelmiä tarjotakseen palveluja Kanadassa;
   c) ulkomaisen palveluntarjoajan kiinteän satelliittiliikenteen järjestelmiä voidaan käyttää palvelujen tarjoamiseen Kanadassa sijaitsevien paikkojen ja kaikkien Kanadan ulkopuolella sijaitsevien paikkojen välillä;
   d) ulkomaiset sijoitukset sallitaan 100 prosenttiin asti niiden palveluntarjoajien osalta, jotka toimivat satelliittiluvan puitteissa; ja
   e) ulkomaiset sijoitukset sallitaan 100 prosenttiin asti niiden jakelukanaviin perustuvien televiestintäpalvelujen tarjoajien osalta, joilla on tuloja – sidosyritysten tulot mukaan luettuina – televiestintäpalvelujen tarjoamisesta Kanadassa, jos näiden tulojen osuus on alle 10 prosenttia kaikista televiestintäpalvelutuloista Kanadassa.

Varauma I-C-10

Toimiala: Kuljetuspalvelut

Osa-ala: Tulliasioitsijat

Muut liikenteen tuki- ja liitännäispalvelut

Toimialaluokka: CPC 749

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Customs Act*, R.S.C. 1985, c. 1 (2nd Supp.)

Customs Brokers Licensing Regulations, S.O.R./86-1067

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Saadakseen luvan toimia tulliasioitsijana

a) luonnollisen henkilön on oltava Kanadan kansalainen;

b) yhtiön on oltava perustettu Kanadassa ja sen johtajien enemmistön on oltava Kanadan kansalaisia; ja

c) henkilöyhtiön on koostuttava henkilöistä, jotka ovat Kanadan kansalaisia, tai Kanadassa perustetuista yhtiöistä, joiden johtajien enemmistö on Kanadan kansalaisia.

Varauma I-C-11

Toimiala: Jakelupalvelut

Osa-ala: Tax-free-myymälät

Toimialaluokka: CPC 631, 632 (vain tax-free-myymälöiden osalta)

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Customs Act*, R.S.C. 1985, c. 1 (2nd Supp.)

Duty Free Shop Regulations, S.O.R./86-1072

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Saadakseen luvan toimia tax-free-myymälätoiminnan harjoittajana maarajan ylityspaikassa Kanadassa luonnollisen henkilön

   a) on oltava Kanadan kansalainen;

   b) on oltava hyvämaineinen;

   c) pääasiallisen asuinpaikan on oltava Kanadassa; ja

   d) on oltava asunut Kanadassa vähintään 183 päivää luvan hakemista edeltävästä vuodesta.

2. Saadakseen luvan toimia tax-free-myymälätoiminnan harjoittajana maarajan ylityspaikassa Kanadassa yhtiön

   a) on oltava perustettu Kanadassa; ja

   b) kaikkien osakkeiden on oltava 1 kohdassa määrätyt vaatimukset täyttävien Kanadan kansalaisten omistuksessa.

Varauma I-C-12

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kulttuuriomaisuuden vientiin ja tuontiin liittyvät tarkastuspalvelut

Museopalvelut lukuun ottamatta historiallisia kohteita ja rakennuksia (vain kulttuuriomaisuuden tarkastuspalvelujen osalta)

Toimialaluokka: CPC 96321, 87909 (vain kulttuuriomaisuuden tarkastuspalvelujen osalta)

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Cultural Property Export and Import Act*, R.S.C. 1985, c. C-51

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Säädöksen *Cultural Property Export and Import Act* soveltamiseksi ainoastaan Kanadassa asuva henkilö tai Kanadassa sijaitseva laitos voidaan nimetä kulttuuriomaisuutta tutkivaksi asiantuntijaksi.
2. Tätä varaumaa sovellettaessa
   a) **laitoksella** tarkoitetaan julkisessa omistuksessa olevaa yksikköä, joka toimii yksinomaisesti yleisön hyödyttämiseksi, joka on perustettu koulutus- tai kulttuuritarkoituksia varten ja joka säilyttää ja pitää esillä esineitä; ja
   b) **Kanadassa asuvalla** (resident of Canada) tarkoitetaan luonnollista henkilöä, jolla on vakinainen asuinpaikka Kanadassa, tai yhtiötä, jonka päätoimipaikka on Kanadassa tai jolla on Kanadassa toimipaikka, jolle yhtiön liiketoimintaa varten palkatut työntekijät tavallisesti tekevät työnsä.

Varauma I-C-13

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Patenttiasiamiehet
Lainopillisia neuvonta- ja edustuspalveluja tarjoavat patenttiasiamiehet

Toimialaluokka: CPC 8921

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Patent Act*, R.S.C. 1985, c. P-4
Patent Rules, S.O.R./96-423

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Voidakseen edustaa henkilöä patenttihakemusasiassa tai muussa asiassa patenttivirastossa patenttiasiamiehen on asuttava Kanadassa ja oltava patenttiviraston rekisteröimä.

Varauma I-C-14

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tavaramerkkiasiamiehet
Lainopillisia neuvonta- ja edustuspalveluja lakisääteisissä menettelyissä tarjoavat tavaramerkkiasiamiehet

Toimialaluokka: CPC 8922

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Trade-marks Act*, R.S.C. 1985, c. T-13

Trade-marks Regulations, S.O.R./96-195

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Voidakseen edustaa henkilöä tavaramerkkihakemusasiassa tai muussa asiassa tavaramerkkivirastossa tavaramerkkiasiamiehen on asuttava Kanadassa ja oltava tavaramerkkiviraston rekisteröimä.

Varauma I-C-15

Toimiala: Energia (öljy ja kaasu)

Osa-ala: Raakaöljy- ja maakaasuteollisuus

Kaivostoimintaan liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 120, 883

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Canada Petroleum Resources Act*, R.S.C. 1985, c. 36 (2ndSupp.)

Territorial Lands Act, R.S.C. 1985, c. T-7

Federal Real Property and Federal Immovables Act, S.C. 1991, c. 50

Canada-Newfoundland Atlantic Accord Implementation Act, S.C. 1987, c. 3

Canada-Nova Scotia Offshore Petroleum Resources Accord Implementation Act, S.C. 1988, c. 28

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Tätä varaumaa sovelletaan tuotantolupiin, jotka on myönnetty pohjoisille maa- ja rannikkoalueille (”frontier lands”) ja merialueille (”offshore areas” – provinssien oikeudenkäyttöalueeseen kuulumattomat alueet), siten kuin ne määritellään sovellettavissa säädöksissä.
2. Henkilön, jolla on öljyn tai kaasun tuotantolupa tai osuuksia sellaisesta, on oltava Kanadassa perustettu yhtiö.

Varauma I-C-16

Toimiala: Energia (öljy ja kaasu)

Osa-ala: Raakaöljy- ja maakaasuteollisuus

Kaivostoimintaan liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 120, 883

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet:

Canada Oil and Gas Production and Conservation Act, R.S.C. 1985, c. O-7, sellaisena kuin se on muutettuna säädöksellä *Canada Oil and Gas Operations Act*, S.C. 1992, c. 35

Canada – Nova Scotia Offshore Petroleum Resources Accord Implementation Act, S.C. 1988, c. 28

Canada – Newfoundland Atlantic Accord Implementation Act, S.C. 1987, c. 3

Kanadan ja Yukonin öljy- ja kaasusopimuksen (Canada-Yukon Oil and Gas Accord) täytäntöönpanotoimenpiteet, mukaan luettuna *Canada-Yukon Oil and Gas Accord Implementation Act*, 1998, c.5, s. 20 ja *Oil and Gas Act*, RSY 2002, c. 162

Luoteisterritorioiden öljy- ja kaasusopimuksen (Northwest Territories Oil and Gas Accord) täytäntöönpanotoimenpiteet, mukaan luettuna toimenpiteet, jotka koskevat Nunavutia tai ovat Nunavutin hyväksymiä entisten Luoteisterritorioiden seuraajana

St. Lawrencen lahden öljyvaroja koskevan Kanadan ja Quebecin sopimuksen (Canada-Quebec Gulf of St. Lawrence Petroleum Resources Accord) täytäntöönpanotoimenpiteet

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

1. Säädöksen *Canada Oil and Gas Operations Act* nojalla hyötysuunnitelman on oltava ministerin hyväksymä, jotta kehittämishankkeella on toteuttamislupa.
2. **Hyötysuunnitelmalla** ("benefits plan") tarkoitetaan suunnitelmaa kanadalaisten työllistämisestä ja siitä, että kanadalaisille valmistajille, konsulteille, urakoitsijoille ja palveluyrityksille annetaan täysimääräinen ja tasapuolinen mahdollisuus osallistua kilpailupohjalta sellaisten tavaroiden ja palvelujen toimittamiseen, joita käytetään hyötysuunnitelmassa tarkoitetussa, suunnitellussa urakassa tai toiminnassa.
3. Ministeri voi säädöksen *Canada Oil and Gas Operations Act* mukaisessa hyötysuunnitelmassa määrätä hakijalle lisävaatimuksen sen varmistamiseksi, että heikossa asemassa olevat henkilöt tai ryhmät saavat koulutus- ja työllistymistilaisuuksia tai voivat osallistua sellaisten tavaroiden ja palvelujen toimittamiseen, joita käytetään hyötysuunnitelmassa tarkoitetussa, suunnitellussa urakassa tai toiminnassa.
4. Säädöksessä *Canada Oil and Gas Operations Act* vahvistettujen säännösten mukaisia säännöksiä sisältyy lakeihin, joilla pannaan täytäntöön Kanadan ja Yukonin öljy- ja kaasusopimus.
5. Säädöksessä *Canada Oil and Gas Operations Act* vahvistettujen säännösten mukaisia säännöksiä sisällytetään tuleviin lakeihin tai määräyksiin, joilla pannaan täytäntöön eri provinssien ja territorioiden kanssa tehtävät sopimukset, mukaan luettuna provinssien ja territorioiden täytäntöönpanolainsäädäntö (esimerkiksi Luoteisterritorioiden öljy- ja kaasusopimus, St. Lawrencen lahden öljyvaroja koskeva Kanadan ja Quebecin sopimus ja New Brunswickin öljy- ja kaasusopimus). Tätä varaumaa sovellettaessa kyseisiä sopimuksia ja kyseistä täytäntöönpanolainsäädäntöä on hyväksymisensä jälkeen pidettävä voimassa olevina toimenpiteinä.

6. Säädöksissä *Canada-Nova Scotia Offshore Petroleum Resources Accord Implementation Act* ja *Canada-Newfoundland Atlantic Accord Implementation Act* on samat hyötysuunnitelmaa koskevat vaatimukset, mutta niissä edellytetään lisäksi, että hyötysuunnitelmissa varmistetaan seuraavat seikat:
   a) suunnitelman toimittava yhtiö tai muu taho perustaa kyseessä olevaan provinssiin toimiston, jossa tehdään asianmukaisen tasoiset päätökset ennen urakan tai toiminnan toteuttamista merialueella;
   b) provinssissa toteutettavaan tutkimukseen ja kehittämiseen sekä siellä tarjottavaan koulutukseen kohdennetaan määrärahoja; ja
   c) etusijalla ovat tavarat ja palvelut, jotka on tuotettu provinssista, kun kyseiset tavarat ja palvelut ovat käyvän markkinahinnan, laadun ja toimituksen osalta kilpailukykyisiä.
7. Näiden säädösten nojalla hyötysuunnitelmia hallinnoivat hallitukset voivat vaatia myös, että suunnitelmat sisältävät kohtia sen varmistamiseksi, että heikossa asemassa olevat henkilöt tai ryhmät tai heidän omistamansa yhtiöt tai osuuskunnat, joiden toimintaa he harjoittavat, osallistuvat sellaisten tavaroiden ja palvelujen toimittamiseen, joita käytetään hyötysuunnitelmassa tarkoitetussa, suunnitellussa urakassa tai toiminnassa.
8. Lisäksi Kanada voi siinä yhteydessä, kun kehittämishankkeet hyväksytään sovellettavien säädösten nojalla, asettaa vaatimuksen tai edellyttää sitoumusta tai velvoitetta, joka koskee teknologian, tuotantoprosessin tai rajoitetun tiedon siirtämistä Kanadan henkilölle.

Varauma I-C-17

Toimiala: Energia (öljy ja kaasu)

Osa-ala: Raakaöljy- ja maakaasuteollisuus
Kaivostoimintaan liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 120, 883

Varauman tyyppi: Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Canada-Newfoundland Atlantic Accord Implementation Act*, S.C. 1987, c. 3
Hibernia Development Project Act, S.C. 1990, c. 41

Kuvaus:

Sijoittaminen

1. Säädöksen *Hibernia Development Project Act* nojalla Kanada ja Hibernia-hankkeen toteuttajat voivat tehdä keskinäisiä sopimuksia. Sopimuksissa voidaan vaatia, että hankkeen toteuttajat toteuttavat tietyt työt Kanadassa ja Newfoundlandissa ja pyrkivät kaikin tavoin saavuttamaan Kanadan ja Newfoundlandin tavoitetasot niiden määräysten osalta, jotka sisältyvät säädöksen *Canada-Newfoundland Atlantic Accord Implementation Act* nojalla edellytettyyn hyötysuunnitelmaan. Hyötysuunnitelmia kuvataan tarkemmin Kanadan varaumassa I-C-16.
2. Lisäksi Kanada voi Hibernia-hankkeeseen liittyen asettaa vaatimuksen tai edellyttää sitoumusta tai velvoitetta, joka koskee teknologian, tuotantoprosessin tai omistusoikeuden suojaaman tiedon siirtämistä Kanadan kansalaiselle tai yritykselle Kanadassa.

Varauma I-C-18

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Uraanikaivokset
Kaivostoimintaan liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 883

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suosituimmuuskohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Investment Canada Act*, R.S.C. 1985, c. 28 (1st Supp.)
Investment Canada Regulations, S.O.R./85-611
Non-Resident Ownership Policy in the Uranium Mining Sector, 1987

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Muiden kuin kanadalaisten (”non-Canadians”), siten kuin se määritellään säädöksessä *Investment Canada Act*, omistusoikeus uraanikaivoksiin on rajattu 49 prosenttiin ensituotantovaiheesta. Tähän rajoitukseen voidaan sallia poikkeuksia, jos voidaan osoittaa, että kaivos on tosiasiallisesti kanadalaisten määräysvallassa (”Canadian controlled”), siten kuin se määritellään säädöksessä *Investment Canada Act*.
2. Vapautukset säädöksen *Non-Resident Ownership Policy in the Uranium Mining Sector* säännöksistä ovat Kanadan liittovaltion hallituksen (Governor in Council) hyväksyminä sallittuja ainoastaan niissä tapauksissa, joissa kaivoksen omistusoikeuteen ei ole saatavilla kanadalaisia kumppaneita. Muiden kuin kanadalaisten kaivoksiin tekemät sijoitukset, jotka on tehty ennen 23. joulukuuta 1987 ja jotka ylittävät sallitun omistusosuuden, saavat jatkua. Muiden kuin kanadalaisten omistusosuus ei saa kasvaa.
3. Tarkastellessaan Euroopan unionin investoijan pyyntöä saada vapautus tällaisesta toimintalinjasta Kanada ei edellytä tämän todistavan, että kanadalaista kumppania ei löydy.

Varauma I-C-19

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastus

Toimialaluokka: CPC 862

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Bank Act*, S.C. 1991, c. 46
Insurance Companies Act, S.C. 1991, c. 47
Cooperative Credit Associations Act, S.C. 1991, c. 48
Trust and Loan Companies Act, S.C. 1991, c. 45

Kuvaus:

Rajatylittävä palvelukauppa

1. Pankeilla on oltava käytettävissään tilintarkastusyritys, joka suorittaa pankin tilintarkastuksen. Tilintarkastusyrityksen on täytettävä säädöksen *Bank Act* vaatimukset. Vaatimuksiin kuuluu muun muassa se, että yrityksessä vähintään kahden jäsenen on asuttava vakinaisesti Kanadassa ja että sen jäsenen, jonka yritys ja pankki ovat yhdessä nimenneet suorittamaan tilintarkastuksen, on asuttava vakinaisesti Kanadassa.
2. Vakuutusyhtiöllä, osuustoiminnallisella luottoyhdistyksellä ja omaisuudenhoitoyhtiöllä tai luottoyrityksellä on oltava tilintarkastaja, joka voi olla joko luonnollinen henkilö tai tilintarkastusyritys. Tällaisen yhteisön tilintarkastajan on täytettävä säädöksen *Insurance Companies Act*, *Cooperative Credit Associations Act* tai *Trust and Loan Companies Act* vaatimukset. Jos luonnollinen henkilö nimetään tällaisen rahoituslaitoksen tilintarkastajaksi, vaatimuksiin kuuluu muun muassa se, että kyseisen henkilön on asuttava vakinaisesti Kanadassa. Jos tällaisen rahoituslaitoksen tilintarkastajaksi nimetään tilintarkastusyritys, yrityksen jäsenen, jonka yritys ja luottolaitos ovat yhdessä nimenneet suorittamaan tilintarkastuksen, on asuttava vakinaisesti Kanadassa.

Varauma I-C-20

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Lentoliikennepalvelut (matkustaja- ja tavaraliikenne)

"Lentoliikenteen erityispalvelut" (Specialty air services) (jäljempänä olevan **kuvaus**-osan mukaisesti)

Kuriiripalvelut

Toimialaluokka: CPC 73, 7512, "lentoliikenteen erityispalvelut" (specialty air services) (jäljempänä olevan **kuvaus**-osan mukaisesti)

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Canada Transportation Act*, S.C. 1996, c. 10

Aeronautics Act, R.S.C. 1985, c. A-2

Canadian Aviation Regulations, S.O.R./96-433:

Part II, Subpart 2 – "Aircraft Markings and Registration" (Ilma-alusten merkinnät ja rekisteröinti);

Part IV – "Personnel Licensing and Training" (Henkilöstön lupakirjat ja koulutus); ja

Part VII – "Commercial Air Services" (Kaupallinen lentoliikenne)

Kuvaus:

Sijoittaminen

1. Säädöksen *Canada Transportation Act* 55 §:ssä määritellään "kanadalainen" seuraavasti:

2. "… 'kanadalaisella' tarkoitetaan Kanadan kansalaista tai säädöksen *Immigration and Refugee Protection Act* 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua pysyvän oleskeluluvan saanutta asukasta (permanent resident), kanadalaista hallintoa tai sen viranomaista taikka yhtiötä tai muuta yksikköä, joka on perustettu tai muodostettu Kanadan tai sen provinssin lainsäädännön nojalla, joka on tosiasiallisesti kanadalaisten määräysvallassa ja jonka äänivallasta vähintään seitsemänkymmentäviisi prosenttia – tai Kanadan liittovaltion hallituksen (Governor in Council) määräyksellä vahvistettuna pienempi määrä – on kanadalaisten omistuksessa ja määräysvallassa…"

3. Säädöksen *Aeronautics Act* nojalla annetuissa määräyksissä viitataan säädöksen *Canada Transportation Act* sisältämään "kanadalaisen" määritelmään. Näissä määräyksissä edellytetään, että kanadalainen kaupallisen lentoliikenteen harjoittaja liikennöi Kanadassa rekisteröidyillä ilma-aluksilla. Näissä määräyksissä vaaditaan, että saadakseen kanadalaisen lentotoimintaluvan ja täyttääkseen ehdot ilma-aluksen rekisteröimiseksi kanadalaiseksi lentoliikenteen harjoittajan on oltava kanadalainen.

4. Ainoastaan kanadalaiset voivat tarjota seuraavia kaupallisia lentoliikennepalveluja:

   a) kotimaan liikenne (lentoliikenne Kanadan alueella sijaitsevien paikkojen välillä tai samasta paikasta samaan paikkaan taikka Kanadan alueella sijaitsevan paikan ja muun kuin toisen valtion alueella sijaitsevan paikan välillä;

   b) aikataulunmukainen kansainvälinen liikenne (aikataulunmukainen liikenne Kanadan alueella sijaitsevan paikan ja toisen valtion alueella sijaitsevan paikan välillä), kun kyseinen liikenne on voimassa olevien tai tulevien lentoliikennesopimusten nojalla varattu kanadalaisille liikenteenharjoittajille;

   c) muu kuin aikataulunmukainen kansainvälinen liikenne (muu kuin aikataulunmukainen liikenne Kanadan alueella sijaitsevan paikan ja toisen valtion alueella sijaitsevan paikan välillä), kun kyseinen liikenne on säädöksen *Canada Transportation Act* nojalla varattu kanadalaisille liikenteenharjoittajille; ja

   d) lentoliikenteen erityispalveluihin kuuluvat seuraavat: ilmakartoitus, pinta-alakartoitus, ilmakuvaus, metsäpalojen hallinta, palonsammutus, ilmamainonta, purjelentokoneen hinaus, laskuvarjohyppy, helikopterin käyttö rakennustöissä, puun kuljetus ilmateitse, ilmatarkastukset, ilmavalvonta, lentokoulutus, maisemalennot ja viljelysten lentoruiskutukset.

5. Ulkomaalainen henkilö ei täytä vaatimuksia ollakseen Kanadassa rekisteröidyn ilma-aluksen rekisteröity omistaja.

6. Lisäksi määräyksissä *Canadian Aviation Regulations* vahvistetaan, että Kanadassa perustettu yhtiö, joka ei täytä kanadalaista omistusoikeutta ja määräysvaltaa koskevia vaatimuksia, voi rekisteröidä ilma-aluksen ainoastaan yksityiskäyttöön edellyttäen, että ilma-alusta käytetään pääosin (vähintään 60 prosenttia) Kanadassa.

7. Määräyksillä *Canadian Aviation Regulations* myös rajoitetaan muiden kuin kanadalaisten yhtiöiden ulkomailla rekisteröityjen yksityisten ilma-alusten oleminen Kanadassa enintään 90 päivään kahdentoista kuukauden aikana. Ulkomailla rekisteröityä yksityistä ilma-alusta saa käyttää ainoastaan yksityiskäytössä samoin kuin Kanadassa rekisteröityä ilma-alusta, jonka käyttö edellyttää yksityistä lentotoimintalupaa.

Varauma I-C-21

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Ilma-alusten korjaus- ja huoltopalvelut

Maahuolintapalvelut (ainoastaan linjahuolto) siten kuin ne määritellään rajatylittävää palvelukauppaa ja sijoittamista koskevissa luvuissa.

Toimialaluokka: ”Ilma-alusten korjaus- ja huoltopalvelut” ja ”maahuolintapalvelut” (ainoastaan linjahuolto) siten kuin ne määritellään 8.1 artiklassa (Määritelmät) ja 9.1 artiklassa (Rajatylittävä palvelukauppa)

Hallintotaso: Kansallinen taso

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Toimenpiteet: *Aeronautics Act*, R.S.C. 1985, c. A-2

Canadian Aviation Regulations, S.O.R./96-433:

Part IV – ”Personnel Licensing and Training” (Henkilöstön lupakirjat ja koulutus);

Part V – ”Airworthiness” (Lentokelpoisuus);

Part VI – ”General Operating and Flight Rules” (Yleiset toimintasäännöt ja lentosäännöt) ja

Part VII – ”Commercial Air Services” (Kaupallinen lentoliikenne)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Kanadassa rekisteröityjen ilma-alusten ja muiden ilmailualan tuotteiden lentokelpoisuuden ylläpitämiseksi vaadittujen ilma-alusten ja muiden ilmailualan tuotteiden korjaus-, peruskorjaus- tai huoltotoimien (linjahuolto mukaan luettuna) on oltava sellaisten henkilöiden tekemiä, jotka täyttävät Kanadan ilmailulainsäädännön vaatimukset (eli ovat hyväksyttyjä huolto-organisaatioita ja lentokonehuoltoinsinöörejä). Lupia ei myönnetä Kanadan ulkopuolella sijaitseville henkilöille Kanadassa sijaitsevien huolto-organisaatioiden alaorganisaatioita lukuun ottamatta.

Varauma I-C-22

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Aikataulunmukainen ja muu kuin aikataulunmukainen maanteiden matkustaja- ja tavaraliikenne, kuriiripalvelut mukaan luettuina

Toimialaluokka: CPC 7121, 7122, 7123, 7512

Hallintotaso: Kansallinen taso

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Toimenpiteet: *Motor Vehicle Transport Act*, R.S.C. 1985, c. 29 (3rd Supp.), sellaisena kuin se on muutettuna S.C. 2001, c. 13

Canada Transportation Act, S.C. 1996, c. 10

Customs Tariff, S.C. 1997, c. 36

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Kuorma- tai linja-autopalveluja Kanadassa sijaitsevien paikkojen välillä voivat tarjota ainoastaan Kanadan henkilöt, jotka käyttävät Kanadassa rekisteröityjä kuorma- tai linja-autoja, jotka ovat joko Kanadassa valmistettuja tai niistä on maksettu Kanadassa tulli.

Varauma I-C-23

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikennepalvelut (matkustaja- ja tavaraliikenne) merialuksilla ja muilla kuin merialuksilla

Vesiliikenteen tuki- ja muut palvelut

Vesiväylien, satamien, patojen ja muiden vesirakennustöiden rakentaminen

Kaikki muut kaupalliset mereen liittyvät toiminnot, jotka suoritetaan aluksilta

Toimialaluokka: CPC 721, 722, 745, 5133, 5223 ja kaikki muut kaupalliset mereen liittyvät toiminnot, jotka suoritetaan aluksilta

Hallintotaso: Kansallinen taso

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Toimenpiteet: *Canada Shipping Act, 2001*, S.C. 2001, c. 26

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

1. Jotta aluksen voisi rekisteröidä Kanadassa, aluksen omistajan tai henkilön, jonka yksinomaisessa hallinnassa kyseinen alus on, on oltava
   a) Kanadan kansalainen tai säädöksen *Immigration and Refugee Protection Act* 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident);
   b) Kanadan, provinssin tai territorion lainsäädännön nojalla perustettu yhtiö; tai
   c) jos alusta ei ole jo rekisteröity toisessa valtiossa, jonkin muun valtion kuin Kanadan lainsäädännön nojalla perustettu yhtiö, jos jokin/joku seuraavista toimii kaikissa kyseiseen alukseen liittyvissä asioissa:
      i) Kanadan, provinssin tai territorion lainsäädännön nojalla perustetun yhtiön tytäryhtiö;
      ii) Kanadassa liiketoimintaa harjoittavan yhtiön sivutoimipisteen työntekijä tai johtaja Kanadassa; tai
      iii) Kanadan, provinssin tai territorion lainsäädännön nojalla perustettu alusten hallintoyritys.
2. Ulkomailla rekisteröity, ilman miehistöä vuokrattu alus voidaan merkitä rekisteriin Kanadassa vuokrauksen ajaksi aluksen rekisteröinnin ollessa keskeytettynä sen rekisteröintimaassa, jos vuokraaja on
   a) Kanadan kansalainen tai säädöksen *Immigration and Refugee Protection Act* 2 §:n 1 momentissa määritelty pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident); tai
   b) Kanadan, provinssin tai territorion lainsäädännön nojalla perustettu yhtiö.

Varauma I-C-24

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikennepalvelut (matkustaja- ja tavaraliikenne) merialuksilla ja muilla kuin merialuksilla

Vesiliikenteen tuki- ja muut palvelut

Vesiväylien, satamien, patojen ja muiden vesirakennustöiden rakentaminen

Kaikki muut kaupalliset mereen liittyvät toiminnot, jotka suoritetaan aluksilta

Toimialaluokka: CPC 721, 722, 745, 5133, 5223 ja kaikki muut kaupalliset mereen liittyvät toiminnot, jotka suoritetaan aluksilta

Hallintotaso: Kansallinen taso

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Toimenpiteet: *Canada Shipping Act, 2001*, S.C. 2001, c. 26

Marine Personnel Regulations, S.O.R./2007-115

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Päälliköillä, perämiehillä, konemestareilla ja tietyillä muilla merenkulkijoilla on oltava liikenneministeriön myöntämä lupa voidakseen työskennellä Kanadaan rekisteröidyillä aluksilla. Tällainen lupa voidaan myöntää ainoastaan Kanadan kansalaisille tai pysyvän oleskeluluvan saaneille asukkaille (permanent residents).

Varauma I-C-25

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Luotsauspalvelut ja alusten kiinnityspalvelut

Toimialaluokka: CPC 74520

Hallintotaso: Kansallinen taso

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Toimenpiteet: *Pilotage Act*, R.S.C. 1985, c. P-14

General Pilotage Regulations, S.O.R./2000-132

Atlantic Pilotage Authority Regulations, C.R.C. c. 1264

Laurentian Pilotage Authority Regulations, C.R.C. c. 1268

Great Lakes Pilotage Regulations, C.R.C. c. 1266

Pacific Pilotage Regulations, C.R.C. c. 1270

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Kanadan varauman II-C-15 mukaisesti luotsauspalvelujen tarjoamiseksi Kanadan pakollisilla luotsausalueilla vaaditaan asianomaisen alueen luotsausviranomaisen myöntämä lisenssi tai luotsilupa (pilotage certificate). Ainoastaan Kanadan kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident) voi saada lisenssin tai luotsiluvan. Kanadassa pysyvän oleskeluluvan saaneen asukkaan (permanent resident), jolle on myönnetty lisenssi tai luotsilupa, on saatava Kanadan kansalaisuus viiden vuoden kuluessa kyseisen lisenssin tai luotsiluvan myöntämisestä voidakseen pitää sen.

Varauma I-C-26

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Liikennepalvelut merialuksilla ja muilla kuin merialuksilla

Toimialaluokka: CPC 721, 722

Hallintotaso: Kansallinen taso

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu
Velvollisuudet

Toimenpiteet: *Coasting Trade Act*, S.C. 1992, c. 31

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Säädöksen *Coasting Trade Act* mukaisia kieltoja, joista määrätään Kanadan varaumassa II-C-14, ei sovelleta Amerikan yhdysvaltojen hallinnon omistamiin aluksiin, jos aluksia käytetään yksinomaisesti Amerikan yhdysvaltojen hallinnon omistamien tavaroiden kuljetukseen Kanadan alueelta varhaisvaroitusjärjestelmän (Distant Early Warning) kohteisiin.

Varauma I-C-27

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Aikataulunmukainen ja muu kuin aikataulunmukainen maanteiden henkilöliikenne

Toimialaluokka: CPC 7121, 7122

Hallintotaso: Kansallinen taso

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Toimenpiteet: *Motor Vehicle Transport Act*, R.S.C. 1985, c. 29 (3rd Supp.), sellaisena kuin se on muutettuna, S.C. 2001, c. 13

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Provinssien viranomaisille on siirretty toimivalta myöntää henkilöille toimilupia harjoittaa provinssin ulkopuolista (provinssien välistä ja rajatylittävää) linja-autoliikennettä omissa provinsseissaan ja territorioissaan samoin perustein kuin paikallisbussipalveluja. Useimpien provinssien viranomaiset sallivat paikallisbussipalvelujen tarjoamisen yleisen edun ja tarveharkinnan perusteella.

Varauma I-C-28

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Kaikki liikenteen osa-alat

Toimialaluokka: CPC 7

Hallintotaso: Kansallinen taso

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Toimenpiteet: *Canada Transportation Act,* S.C. 1996, c. 10

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Säädöksen *Canada Transportation Act* mukaisesti Kanadan liittovaltion hallituksen (Governor in Council) hyväksyttäväksi on jätettävä kaikki ehdotetut liiketoimet, jotka sisältävät liikenteeseen liittyviä sitoumuksia, joissa ministerin määrityksen mukaan on yleistä etua koskevia ongelmia, koska liiketoimi liittyy kansalliseen liikenteeseen.

Varauma I-C-29

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Postipalvelut, postin kuljetus kaikilla kuljetusmuodoilla

Toimialaluokka: CPC 71124, 71235, 7321, 7511

Hallintotaso: Kansallinen taso

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Toimenpiteet: *Canada Post Corporation Act,* R.S.C. 1985, c. C-10

Letter Definition Regulations, S.O.R./83-481

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Postimonopolilla on ainoa ja yksinomainen oikeus "kirjeiden", siten kuin ne määritellään määräyksissä *Letter Definition Regulations,* keruuseen, kuljetukseen ja jakeluun Kanadassa.

Selvennyksenä todetaan, että ainoaan ja yksinomaiseen oikeuteen liittyviä toimia voidaan myös rajoittaa, mukaan luettuna postimerkkien julkaiseminen sekä postilaatikon tai laitteen asentaminen, pystyttäminen tai siirtäminen julkiseen paikkaan postin keruuta, jakelua tai säilytystä varten.

Kanadan luettelo – Provinssi- ja territoriotasot

Albertassa sovellettavat varaumat

Varauma I-PT-1

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kirjanpito

Tilintarkastus- ja kirjanpitopalvelut

Toimialaluokka: CPC 862

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Regulated Accounting Profession Act*, R.S.A. 2000, c. R-12
Certified General Accountants Regulation, Alta. Reg. 176/2001
Certified Management Accountants Regulation, Alta. Reg. 177/2001
Chartered Accountants Regulation, Alta. Reg. 178/2001

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Voidakseen hakea rekisteröintiä hyväksyttynä jäsenenä hakijan esitettävä todiste Kanadan kansalaisuudesta tai siitä, että hän on tullut laillisesti Kanadaan ja hänellä on lupa työskennellä siellä. Julkista kirjanpitotoimintaa harjoittavan rekisteröidyn tahon kunkin Albertassa sijaitsevan toimiston on oltava sellaisen jäsenen henkilökohtaisella vastuulla ja henkilökohtaisesti johtama, joka on tavallisesti asiakkaiden tavoitettavissa toimiston aukioloaikoina.

Varauma I-PT-2

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Veterinary Profession Act*, R.S.A. 2000, c. V-2
General Regulation, Alta. Reg. 44/86

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Ainoastaan Kanadan kansalaiset tai henkilöt, jotka ovat tulleet laillisesti Kanadaan ja joilla on lupa työskennellä siellä, voivat tästä tyydyttävät todisteet esitettyään saada rekisteröintikomitean (Registration Committee) myöntämän rekisteröinnin.

Varauma I-PT-3

Toimiala: Kiinteistöt

Osa-ala: Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat palkkio- tai sopimusperusteiset kiinteistöpalvelut

Toimialaluokka: CPC 821, 822, 81331

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: ***Real Estate Act***, R.S.A. 2000, c. R–5

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Palveluntarjoajilla on lupa toimintansa harjoittamiseen sellaisen välitysliikkeen kautta, jolla on rekisteröity liiketoimintapaikka provinssissa. Rekisteröidyn liiketoimintapaikan on oltava paikka, josta käsin henkilö harjoittaa liiketoimintaa, joka on palveluntarjoajan määräysvallassa ja jossa kyseisessä laissa edellytetyt asiakirjat säilytetään.

Varauma I-PT-4

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Maanmittaus

Toimialaluokka: CPC 8675

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Land Surveyors Act*, R.S.A. 2000, c. L-3

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Jos palvelua tarjotaan yhtiön välityksellä, kaupallisen läsnäolon on oltava maanmittausyrityksen muodossa.

Varauma I-PT-5

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut

Tukkukaupan palvelut

Vähittäiskauppapalvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)

Alkoholijuomien valmistus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107, 643, 88411

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Gaming and Liquor Act*,R.S.A. 2000, c. G-1

Gaming and Liquor Regulation, Alta. Reg. 143/96

Alberta Gaming and Liquor Commission Boardin toimintalinjat

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Alberta valvoo edellä mainittujen toimenpiteiden avulla väkevien alkoholijuomien valmistusta, tuontia, myyntiä, ostoa, hallussapitoa, varastointia, kuljetusta, käyttöä ja kulutusta, myös niitä koskevilla luvilla ja lisensseillä, joihin voi liittyä kansalaisuutta tai asuinpaikkaa tai muita näiden toimintojen perustamista, harjoittamista ja tarjontaa koskevia rajoituksia.

Varauma I-PT-6

Toimiala: Maatalous

Osa-ala: Maa

Maatalouteen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 8811 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen), 531

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Provincial Parks Act,* R.S.A. 2000, c. P-35

Provincial Parks (Dispositions) Regulations, Alta. Reg. 241/77

Provincial Parks (General) Regulation, Alta. Reg. 102/85

Dispositions and Fees Regulation, Alta. Reg. 54/2000

Special Areas Disposition Regulation, Alta. Reg. 137/2001

*Declaration Regulation,*Alta. Reg. 195/2001

Forest Reserves Regulation, Alta. Reg. 42/2005

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Kruunun maata (Crown land), provinssin luonnonpuistojen maa mukaan lukien,voi luovuttaa ainoastaan sellaisille Albertassa asuville henkilöille, jotka ovat Kanadan kansalaisia tai Kanadassa pysyvän oleskeluluvan saaneita asukkaita (permanent residents) säädöksen *Immigration and Refugee Protection Act,* S.C. 2001, c. 27, määritelmän mukaisesti.

Varauma I-PT-7

Toimiala: Metsästys

Osa-ala: Metsästykseen liittyvät palvelut

Metsästysoppaat

Muut kulttuuripalvelut

Toimialaluokka: CPC 0297, 8813, 96419, 9633

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Wildlife Act,* R.S.A. 2000, c. W-10

Wildlife Regulation, Alta. Reg. 143/97

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Villieläinten metsästykseen liittyvää opastusta ja matkanjärjestämistä (outfitting) koskevalle nimeämiselle, luville ja lisensseille voidaan asettaa ehdoksi kansalaisuutta tai pysyvää oleskelulupaa (permanent recidency) koskevia vaatimuksia. Samoja vaatimuksia voidaan asettaa ehdoksi myös eläintarhan pitämistä, eläinten täyttämistä, parkitsemista ja turkiskauppaa tai turkisalan hallinnointia (fur management) koskeville luville ja lisensseille.

Varauma I-PT-8

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikennepalvelut

Henkilöliikenne

Toimialaluokka: CPC 7121, 7122

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Motor Transport Act,* R.S.A. 2000, c. M-21

Motor Vehicle Administration Act, R.S.A. 2000, M-23

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ennen toimiluvan myöntämistä kaupunkien väliselle ja aikataulunmukaiselle / muulle kuin aikataulunmukaiselle linja-autoliikenteelle saatetaan edellyttää yleisen edun tarkastelua ja tarveharkintaa, joidenkin tai kaikkien seuraavien kriteerien soveltaminen mukaan luettuna: nykyisen linja-autoliikenteen riittävyys; markkinaolosuhteet, joiden perusteella voidaan edellyttää palvelun laajentamista; uusien palveluntarjoajien vaikutus yleiseen etuun, mukaan luettuna palvelun jatkuvuus ja laatu sekä hakijan mahdollisuudet, halukkuus ja kyky tarjota asianmukaisia palveluja.

Varauma I-PT-9

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: Teollista hyötyä koskevat toimintalinjat

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Hakijoille saatetaan määrätä suoritevaatimuksia (esimerkiksi etusijalle saatetaan asettaa Albertasta tai Kanadasta tulevat palveluntarjoajat, jos ne ovat hinnaltaan ja laadultaan kilpailukykyisiä) kaikissa mittavissa hankkeissa, jotka edellyttävät teollisuuden kehittämiseen, metsänhoitoon, öljyhiekkaan, voima- tai kaasulaitoksen tai hiiliteollisuuden kehittämiseen liittyviä lupia.

Varauma I-PT-10

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Business Corporations Act*, R.S.A. 2000, c. B-9

Business Corporations Regulation, Alta. Reg. 118/2000

Companies Act, R.S.A. 2000, c. C-21

Cooperatives Act, S.A. 2001, c. C-28.1

Partnership Amendment Act, R.S.A. 2000 (Supp.), c. P-25

Societies Act, R.S.A. 2000, c. S-14

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Albertalaisen yhtiön johtajista vähintään 25 prosentin on asuttava Kanadassa.
2. Näiden toimenpiteiden soveltamiseksi 'Kanadassa asuvalla' (resident Canadian) tarkoitetaan henkilöä, joka on
   a) Kanadan kansalainen, jonka vakinainen asuinpaikka on Kanadassa;
   b) Kanadan kansalainen, jonka vakinainen asuinpaikka ei ole Kanadassa ja joka kuuluu määrättyyn henkilöryhmään; tai
   c) säädöksessä *Immigration and Refugee Protection Act*, S.C. 2001, c. 27, määritelty pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident), jonka vakinainen asuinpaikka on Kanadassa.

Varauma I-PT-11

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Land Titles Act*, R.S.A. 2000, c. L-4

Agricultural and Recreational Land Ownership Act, R.S.A. 2000, c. A-9

Regulations Respecting the Ownership of Agricultural and Recreational Land in Alberta, Alta. Reg. 160/79

Public Lands Act, R.S.A. 2000, c. P-40

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Julkisia maa-alueita ei voida myydä

a) henkilölle, joka ei ole Kanadan kansalainen tai säädöksessä *Immigration and Refugee Protection Act*, S.C. 2001, c. 27, määritelty pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident);

b) yhtiölle, joka ei ole kanadalainen yhtiö; tai

c) henkilölle tai yhtiölle, joka toimii edustajana henkilölle, joka ei ole Kanadan kansalainen tai säädöksessä *Immigration and Refugee Protection Act* määritelty pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident), tai yhtiölle, joka ei ole kanadalainen yhtiö.

Varauma I-PT-12

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Gaming and Liquor Act*, R.S.A. 2000, c. G-1

Horse Racing Alberta Act, RSA 2000, c. H-11.3

Gaming and Liquor Regulation, Alta. Reg. 143/1996

Alberta Gaming and Liquor Commission Boardin toimintalinjat

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Edellä mainittujen toimenpiteiden avulla Alberta sääntelee ja hyväksyy arpajaisiin, uhkapelilaitteisiin, rahapeleihin, kilpa-ajoihin, bingoihin, kasinoihin ja vastaaviin liittyviä palveluja, palveluntarjoajia, valmistajia, materiaalintoimittajia, operaatioita ja korjaamista, mukaan luettuna niitä koskevat luvat ja lisenssit, joihin voi liittyä kansalaisuutta tai asuinpaikkaa tai muita näiden toimintojen perustamista, harjoittamista ja tarjontaa koskevia rajoituksia.

Varauma I-PT-13

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kotieläintalouteen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 8812

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Stray Animals Act,* R.S.A. 2000, c. S-20
Horse Capture Regulation, Alta. Reg. 59/94

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Ainoastaan Kanadan kansalainen tai henkilö, joka on laillisesti pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (person lawfully admitted into Canada for permanent residence), voi hakea ja saada luvan tai pitää hallussaan lupaa ottaa kiinni, houkutella syötein, ajaa takaa, jahdata, seurata tai väijyä hevosia sellaisella Albertan julkisella maa-alueella, joka on osoitettu luvanvaraiseen hevosten kiinniottoon.

Brittiläisessä Kolumbiassa sovellettavat varaumat

Varauma I-PT-14

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Metsätalous- ja hakkuutuotteet

Toimialaluokka: CPC 03

Varauman tyyppi: Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Forest Act,* R.S.B.C. 1996, c. 157

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Kaikki provinssin mailta korjattu puutavara on joko käytettävä provinssissa tai valmistettava provinssissa muiksi tavaroiksi. Provinssi voi kuitenkin myöntää poikkeuksen tästä vaatimuksesta, jos kyseisen provinssin puunjalostuslaitoksissa on puun tarpeeseen nähden ylitarjontaa, jos puuta ei voida jalostaa taloudellisesti lähellä korjuualuetta eikä kuljettaa taloudellisesti toiseen laitokseen provinssissa tai jos myöntämällä poikkeus vältetään jätteen syntymistä tai parannetaan puun käyttöä.

Varauma I-PT-15

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 8611

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Evidence Act,* R.S.B.C. 1996, c. 124

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Voidakseen tulla nimitetyksi valaehtoisia todistuksia vastaanottavaksi viranhaltijaksi (commissioner for taking affidavits) henkilön on oltava Kanadan kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident).

Varauma I-PT-16

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Laskentatoimi, tilintarkastus ja kirjanpito

Toimialaluokka: CPC 862

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Accountants (Certified General) Act,* R.S.B.C. 1996. c. 2

Accountants (Chartered) Act, R.S.B.C. 1996, c. 3

Accountants (Management) Act, R.S.B.C. 1996, c. 4

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Tilitoimiston johtajan on asuttava Brittiläisessä Kolumbiassa.

Varauma I-PT-17

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Cooperative Association Act,* S.B.C. 1999, c. 28

Society Act, R.S.B.C. 1996, c. 433

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Säädöksen *Cooperative Association Act* mukaisesti kyseisen säädöksen nojalla perustetun yhdistyksen johtajien enemmistön on asuttava Kanadassa ja vähintään yhden johtajan on asuttava provinssissa.
2. Säädöksen *Society Act* mukaisesti kyseisen säädöksen nojalla perustetun yhdistyksen johtajista vähintään yhden on asuttava provinssissa.

Varauma I-PT-18

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Asianajajat ja notaarit

Toimialaluokka: CPC 861

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Notaries Act*, R.S.B.C. 1996, c. 334

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Ainoastaan Kanadan kansalainen tai Kanadan pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident) voidaan laillistaa julkiseksi notaariksi (notary public) Brittiläisessä Kolumbiassa. Säädöksessä *Notaries Act* rajoitetaan notaarien mahdollisuuksia tarjota palveluja notaariyrityksen välityksellä. Säännellyillä provinssi- tai liittovaltiotason rahoituslaitoksilla on oltava rahasto.

Varauma I-PT-19

Toimiala: Matkailu

Osa-ala: Metsästykseen liittyvät palvelut (metsästysoppaat, metsästys- tai kalastusmatkan järjestäjät, kalastusoppaat)
Kalastukseen liittyvät palvelut
Matkatoimistot, matkanjärjestäjät ja matkaoppaat

Toimialaluokka: CPC 8813, 882, 96419

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Wildlife Act*, R.S.B.C. 1996, c. 488

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Ainoastaan Kanadan kansalaiset ja Kanadan pysyvän oleskeluluvan saaneet asukkaat (permanent residents) ovat kelpoisia saamaan oppaan ja metsästys- tai kalastusmatkanjärjestäjän (guide outfitter) ja kalastusoppaan (angling guide) lupia.

Varauma I-PT-20

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Muut ammatilliset palvelut
Metsätalous- ja hakkuutuotteet
Metsätaloutta palveleva toiminta

Toimialaluokka: CPC 03, 8814

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Foresters Act,* S.B.C. 2003, c. 19

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Jotta henkilö voisi tulla rekisteröidyksi ammattimaisena metsänhoitajana (forester), hänen on ensin hankittava vähintään 24 kuukauden asianmukainen työkokemus Brittiläisessä Kolumbiassa. Joissain tapauksissa ammattimaiset metsänhoitajat, jotka on rekisteröity Kanadan muilla oikeudenkäyttöalueilla, voidaan vapauttaa tästä vaatimuksesta.

Varauma I-PT-21

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Teollisuuteen liittyvät palvelut
Joulukuusiluvat
Pelastushakkuuluvat
Metsäpalstaluvat

Toimialaluokka: CPC 03, 8814

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Forest Act,* R.S.B.C. 1996, c. 157

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Joulukuusilupa (Christmas tree permit) voidaan myöntää ainoastaan Kanadan kansalaisille tai pysyvän oleskeluluvan saaneille asukkaille (permanent residents) tai yhtiöille, jotka ovat Kanadan kansalaisten tai pysyvän oleskeluluvan saaneiden asukkaiden (permanent residents) määräysvallassa.
2. Pelastushakkuulupia (log salvage permit) voivat hakea ainoastaan Kanadan kansalaiset tai pysyvän oleskeluluvan saaneet asukkaat (landed immigrants).
3. Metsäpalstalupia (woodlot licence) voivat hakea ainoastaan Kanadan kansalaiset tai pysyvän oleskeluluvan saaneet asukkaat (permanent residents) tai yhtiö (muu kuin yhteisö), joka on Kanadan kansalaisten tai pysyvän oleskeluluvan saaneiden asukkaiden (permanent residents) määräysvallassa.
4. Yksityisasunnon sijainti sen metsäpalstan läheisyydessä, johon lupaa haetaan, ja ehdotettuun metsäpalstaan sisällytettävien yksityisten maiden etäisyys ja koko kuuluvat luvan myöntämisessä käytettyihin kriteereihin.

Varauma I-PT-22

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Metsätalous ja puunkorjuu

Toimialaluokka: CPC 03

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Forest Act,* R.S.B.C. 1996, c. 157

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Ainoastaan seuraavat yksiköt voivat tehdä yhteismetsää koskevan sopimuksen:
   a) Yhdistys, joka on perustettu säädöksen *Society Act,* R.S.B.C. 1996, c. 433, nojalla;
   b) Säädöksessä *Cooperative Association Act,* S.B.C. 1999, c. 28, määritelty yhdistys;
   c) Yhtiö, jos se on perustettu säädöksellä tai säädöksen nojalla tai jos se on säädöksen *Business Corporations Act,* S.B.C. 2002, c. 57, nojalla rekisteröity provinssin ulkopuoliseksi yritykseksi (extraprovincial company);
   d) Avoin yhtiö, jos siihen kuuluu kuntia tai piirikuntia, järjestöjä, yhdistyksiä, yrityksiä tai provinssin ulkopuolisia yrityksiä tai edellä mainittujen yhdistelmiä; tai
   e) Kunta tai piirikunta.
2. Yhteismetsää koskeva sopimus (community forest agreement) on suoraan myönnettävissä.

Varauma I-PT-23

Toimiala: Maatalous

Osa-ala: Maataloustuotteet
Puutarhatalous ja kaupallinen puutarhaviljely
Maatalouteen liittyvät palvelut (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen)
Kotieläintalouteen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 01, 8811 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen), 8812

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Range Act,* S.B.C. 2004, c. 71

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Hakija, joka kykenee osoittamaan paikallisen läsnäolonsa, on etusijalla myönnettäessä laiduntamislupia (grazing licences and permits).

Varauma I-PT-24

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Metsätalous ja puunkorjuu

Toimialaluokka: CPC 03

Varauman tyyppi: Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Forest Act,* R.S.B.C. 1996, c. 157

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Hakijalta voidaan edellyttää, että hän sitoutuu perustamaan tuotantolaitoksen täyttääkseen metsätalousluvan (forest licence) saamista koskevat vaatimukset.

Varauma I-PT-25

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Metsätalous ja puunkorjuu

Toimialaluokka: CPC 03

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Forest Act,* R.S.B.C. 1996, c. 157

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Yhteisölupa pystypuuston hyödyntämiseen (community salvage licence) voidaan myöntää ainoastaan erityisille ryhmille, etenkin järjestöille ja osuuskunnille, tarkoituksiin, jotka tuovat Brittiläiselle Kolumbialle sosiaalisia ja taloudellisia hyötyjä, kasvattavat valtion tuloja, tarjoavat tilaisuuksia saavuttaa erilaisia yhteisön tavoitteita, kuten työllisyyteen, yhteiskuntaan, ympäristöön ja talouteen liittyviä hyötyjä, kannustavat yhteistyöhön yhteisön ja sidosryhmien keskuudessa ja antavat tilaisuuksia käyttää käyttökelpoista puutavaraa. Lisäksi voidaan edellyttää muita seikkoja, jotka ministeri tai hänen valtuuttamansa henkilö täsmentää asiaa koskevassa ilmoituksessa.

Varauma I-PT-26

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Metsätalous ja puunkorjuu

Toimialaluokka: CPC 03

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Forest Act,* R.S.B.C. 1996, c. 157

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Rajoitettuja metsätalouslupia (restricted forest licence) myönnetään rajallinen määrä. Tällaisten lupien myöntämiselle voidaan asettaa suoritevaatimuksia, kuten vaatimus omistaa tai vuokrata provinssissa sijaitseva puunjalostuslaitos.

Varauma I-PT-27

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Land Act,* R.S.B.C. 1996, c. 245
Ministry of Forest and Range Policy – Grazing Lease Policy, 15. marraskuuta 2004

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Säädöksen *Land Act* mukaisesti kruunun maata voidaan luovuttaa (Crown grants) ainoastaan Kanadan kansalaisille tai pysyvän oleskeluluvan saaneille asukkaille (permanent residents). Kruunun maata voidaan tietyissä olosuhteissa luovuttaa myös valtion yritykselle, kunnalle, piirikunnalle, sairaalan johtokunnalle, yliopistolle, oppilaitokselle, säädöksessä *School Act,* R.S.B.C. 1996, c. 412 määritellylle ranskankielisestä koulutuksesta vastaavalle viranomaiselle (francophone education authority), muulle valtioon liittyvälle elimelle tai säädöksen *South Coast British Columbia Transportation Authority Act,* S.B.C. 1998, c. 30, mukaiselle Brittiläisen Kolumbian etelärannikon liikenneviranomaiselle tai sen virastolle.
2. Ainoastaan Kanadan kansalaisilla voi olla laidunmaan vuokraperusteinen hallintaoikeus (grazing lease tenure). Yrityksille asetetaan suoritevaatimuksia edellytykseksi tällaiselle laidunmaan hallintaoikeudelle.

Varauma I-PT-28

Toimiala: Kalatalous

Osa-ala: Kala ja muut kalastustuotteet
Kalastukseen liittyvät palvelut
Maa

Toimialaluokka: CPC 04, 531, 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Fisheries Act,* R.S.B.C. 1996, c. 149
Land Act, R.S.B.C. 1996, c. 245

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ainoastaan Kanadan kansalaiselle tai pysyvän oleskeluluvan saaneelle asukkaalle (permanent resident) voidaan luovuttaa kruunun maata (Crown grants) vesiviljelytarkoituksiin, paitsi jos kyseisen henkilön tekemä kruunun maan luovutusta koskeva hakemus on hyväksytty ennen 1. toukokuuta 1970.

Varauma I-PT-29

Toimiala: Kalatalous

Osa-ala: Kalastukseen liittyvät palvelut
Tukkukaupan palvelut

Toimialaluokka: CPC 04, 62112, 62224, 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Fisheries Act,* R.S.B.C. 1996, c. 149
Commercial Fisheries and Mariculture: A Policy for the 1980s

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kalan, merikasvien tai luonnonvaraisten ostereiden korjaamista tai kalan jalostusta, ostoa tai välitystä koskeville luville voidaan asettaa ehdoksi kansalaisuutta, pysyvää asuinpaikkaa (residency) ja suoritteita koskevia vaatimuksia. Rannikolla ja merellä tapahtuva jalostaminen rajoittuu omat saaliinsa jalostaviin kalastajiin sekä kalalajeihin, joita ei voida taloudellisesti jalostaa olemassa olevissa, maissa sijaitsevissa laitoksissa.

Varauma I-PT-30

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikennepalvelut
Henkilöliikenne

Toimialaluokka: CPC 7121, 7122

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Passenger Transportation Act,* S.B.C. 2004, c. 39
Motor Vehicle Act, R.S.B.C. 1996, c. 318

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Säädöksen *Passenger Transportation Act* mukaisesti henkilön on saatava Passenger Transportation Boardilta henkilöliikenteen lupa voidakseen tarjota taksipalveluja tai harjoittaa kaupunkien välistä linja-autoliikennettä Brittiläisessä Kolumbiassa. Passenger Transportation Board voi hyväksyä lupahakemuksen, jos se katsoo, että
   a) palvelulle on julkista kysyntää;
   b) hakija on sovelias ja luotettava (”fit and proper”) ja kykenee tarjoamaan kyseessä olevan palvelun; ja
   c) jos lupa myönnetään, se edistäisi vakaita taloudellisia olosuhteita Brittiläisen Kolumbian henkilöliikennetoiminnassa.

2. Passenger Transportation Boardilla on valtuudet asettaa luvalle ehtoja ja edellytyksiä. Jos luvan on tarkoitus sisältää mahdollisuus käyttää moottoriajoneuvoja kaupunkien välisessä linja-autoliikenteessä, luvan ehdot ja edellytykset sisältävät kyseisen liikenteen reitit ja niillä ajettavien vuorojen vähimmäistiheydet. Jos luvan on tarkoitus sisältää mahdollisuus käyttää moottoriajoneuvoja yksilöllisessä henkilöliikenteessä (esim. takseina ja limusiineina), luvan ehdot ja edellytykset kattavat muun muassa kaluston määrän, palvelun hinnat ja maantieteellisen toiminta-alueen.

Varauma I-PT-31

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikennepalvelut: julkinen liikenne

Toimialaluokka: CPC 7121, 7122

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *British Columbia Transit Act,* R.S.B.C. 1996, c. 38

South Coast British Columbia Transportation Authority Act, S.B.C. 1998, c. 30

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. British Columbia Transit on kruununyhtiö (Crown corporation), jolla on yksinoikeus suunnitella, hankkia ja rakentaa julkisen henkilöliikenteen järjestelmiä, jotka tukevat liikennealueiden alueellisia kasvustrategioita, virallisia yhteisösuunnitelmia ja taloudellista kehitystä kaikkialla Brittiläisessä Kolumbiassa, lukuun ottamatta South Coast British Columbia Transportation Authorityn kattamaa liikennealuetta.
2. South Coast British Columbia Transportation Authorityllä on yksinoikeus organisoida kaikissa Greater Vancouver Regional Districtin kunnissa ja maaseutualueilla alueellinen henkilö- ja tavaraliikenteen järjestelmä, joka tukee alueellista kasvustrategiaa, provinssi- ja aluetason ympäristötavoitteita (mukaan lukien ilmanlaatua ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevat tavoitteet) sekä liikennealueen taloudellista kehitystä.

Varauma I-PT-32

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkö

Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 171, 887

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *BC Hydro Public Power Legacy and Heritage Contract Act,* S.B.C. 2003. c. 86

Clean Energy Act, S.B.C. 2010, c. 22

Utilities Commission Act, R.S.B.C. 1996, c. 473

Hydro and Power Authority Act, R.S.B.C. 1996, c. 212

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Brittiläisessä Kolumbiassa sähköyhtiöt toimivat palvelualueellaan säänneltyinä sähkön monopolijakelijoina.
2. British Columbia Hydro and Power Authority ("BC Hydro") on kruununyhtiö (Crown corporation), joka omistaa valtaosan sähkön tuotanto-, siirto- ja jakelurakenteista Brittiläisessä Kolumbiassa. BC Hydro nauttii provinssin lainsäädännön nojalla erilliskohtelua ja on joissain tapauksissa vapautettu British Columbia Utilities Commissionin tarkastuksista. BC Hydro ei saa luovuttaa (myöskään myymällä) perintöomaisuuttaan, paitsi jos sitä ei enää käytetä tai se on käynyt tarpeettomaksi.
3. British Columbia Utilities Commission, jota ohjaa varakuvernööri toimeenpanevan elimen neuvosta (Lieutenant Governor in Council), sääntelee provinssissa myytävän sähkön hintaa.

Varauma I-PT-33

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Vapaa kaivostoiminnan harjoittaja (free miner)

Toimialaluokka: CPC 8675

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Mineral Tenure Act,* R.S.B.C. 1996, c. 292

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Free miner -luvan voi saada henkilö, joka asuu Kanadassa vähintään 183 päivää kunakin kalenterivuonna tai jolla on työlupa Kanadassa, tai kanadalainen yhtiö tai vaatimukset täyttävistä yksityishenkilöistä tai kanadalaisista yhtiöistä koostuva avoin yhtiö.

Manitobassa sovellettavat varaumat

Varauma I-PT-34

Toimiala: Yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut

Osa-ala: Hautaustoimi

Tuhkaus- ja hautaustoimistopalvelut

Toimialaluokka: CPC 9703

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Prearranged Funeral Services Act*, C.C.S.M. c. F-200

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Hautauksen ennakkotilaussopimuksia voittoa tavoitellen myyvillä on oltava asianmukainen lupa. Tällaista lupaa voi hakea ainoastaan henkilö, joka tarjoaa säännöllisesti hautauspalveluja ja jolla on Manitobassa yritys tätä tarkoitusta varten. Hautauksen ennakkotilaussopimuksia voidaan tarjota ainoastaan sellaisen yrityksen välityksellä, jolla on kyseinen lupa.

Varauma I-PT-35

Toimiala: Jäsenyysjärjestöjen palvelut

Osa-ala: Oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 8613, 95910

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Marriage Act*, C.C.S.M. c. M-50
Nimitettyjen henkilöiden asuinpaikkaa tai kansalaisuutta koskevat toimintalinjat

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Säädöksen *The Marriage Act* nojalla asiasta vastaava ministeri voi nimittää henkilön provinssin tai ministerin määrittämän provinssin osan avioliittoon vihkimisestä vastaavaksi virkamieheksi (marriage commissioner), joka saa virkakautensa ajan toimittaa avioliittoon vihkimisiä. Ministeri voi kohdella suosivasti Kanadan kansalaisia tai Manitoban pysyvän oleskeluluvan saaneita asukkaita (permanent residents).

Varauma I-PT-36

Toimiala: Koulutus

Osa-ala: Muut koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 9290

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: The Manitoba Registered Music Teachers' Association
Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 100

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Saadakseen Manitoban rekisteröityjen musiikinopettajien järjestön (Manitoba Registered Music Teachers' Association) jäsenyyden ja voidakseen käyttää rekisteröidyn musiikinopettajan (Registered Music Teacher) ammattinimikettä henkilön on osoitettava asuneensa Manitobassa edeltävät kuusi kuukautta.

Varauma I-PT-37

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Community Development Bonds Act,* C.C.S.M. c. C-160

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Kaikkien yhteisön kehittämiseen tarkoitettuja joukkovelkakirjoja (community development bond) liikkeeseen laskevan yhtiön johtajien on asuttava Manitobassa. Yhtiön perustajien on oltava yhtiön päätoimipaikan sijaintikunnan tai sen lähikunnan asukkaita.
2. Jos joukkovelkakirja on Manitoban hallinnon takaama, ainoastaan vaatimukset täyttävät joukkovelkakirjan haltijat voivat vedota takaukseen. Vaatimukset täyttäviä joukkovelkakirjan haltijoita (eligible bondholders) ovat ne, joilla joukkovelkakirjoja hankkiessaan oli yhteys Manitobaan tai Kanadaan, esimerkiksi Manitobassa asuvat yksityishenkilöt, manitobalainen yhtiö, joka on perustettu säädöksen *Canada Business Corporations Act,* R.S.C., 1985, c. C-44, nojalla, yhtiö, jonka päätoimipaikka sijaitsee Manitobassa, trusti, jos suurin osa omaisuuden laillisista omistajista tai edunsaajista asuu Manitobassa, tai manitobalainen kunta.
3. Yhteisön kehittämiseen tarkoitettujen joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskusta saadut tuotot on sijoitettava vaatimukset täyttäviin yrityksiin ("eligible business"). Nämä ovat yhtiöitä tai osuuskuntia,
   a) jotka on perustettu tapauksen mukaan säädöksen *The Corporations Act,* C.C.S.M., c. C225 tai *Canada Business Corporations Act* tai *The Co-operatives Act,* C.C.S.M., c. C223, nojalla;
   b) jotka harjoittavat tai alkavat harjoittaa voittoa tavoittelevaa liiketoimintaa Manitobassa; ja
   c) joiden Manitobassa sijaitsevat varat ovat (tai tulevat olemaan, kun yksikön liiketoiminta alkaa) Manitobassa asuvien määräysvallassa (muun muassa testit, joihin ei kuulu asuminen Manitobassa tai Manitoban asukkaiden omistajuus).

Varauma I-PT-38

Toimiala: Maatalous

Osa-ala: Maatalousmaa

Metsä ja muu puustoinen maa

Toimialaluokka: CPC 531

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Farm Lands Ownership Act,* C.C.S.M. c. F-35

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Yli 40 eekkeriä Manitoban maatalousmaata saavat omistaa ainoastaan säädöksessä *Immigration and Refugee Protection Act,* S.C. 2001, c. 27, tarkoitetut Kanadan kansalaiset tai Kanadan pysyvän oleskeluluvan saaneet asukkaat (permanent residents) eli vaatimukset täyttävät henkilöt ("eligible individuals"), työssä tai eläkkeellä olevien viljelijöiden tai vaatimukset täyttävien yksityishenkilöiden kokonaan omistamat yritykset, trustit, henkilöyhtiöt tai muut liikeyritykset tai näiden yhdistelmät, hallinnot (kunnan tai provinssin) tai sen viranomaiset tai maahanmuuttajan aseman saaneet henkilöt (qualified immigrant), jolla on oikeus ja joka aikoo tulla vaatimukset täyttäväksi henkilöksi kahden vuoden kuluessa maatalousmaan hankkimisesta.

Varauma I-PT-39

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Labour-sponsored Venture Capital Corporations Act,* C.C.S.M. c. L-12
The Corporations Act, C.C.S.M. c. C-225

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Ammattijärjestöjen sponsoroimien riskipääomayhtiöiden (Labour-sponsored Venture Capital Corporation) on investoitava toimiviin yrityksiin (joiden varat ovat alle 50 miljoonaa Kanadan dollaria), joiden kokopäivätoimisesta henkilöstöstä vähintään 50 prosenttia työskentelee Manitobassa tai joiden henkilöstön palkoista vähintään 50 prosenttia katetaan henkilöstön Manitobassa tarjoamista palveluista.
2. Yhtiöt on rekisteröitävä säädöksen *The Corporations Act* nojalla, ja ainoastaan kyseisen säädöksen nojalla perustetut yhtiöt voivat hakea rekisteröintiä. Tämä merkitsee sitä, että vähintään 25 prosentin yhtiön johtajista on asuttava Kanadassa (tai vähintään yhden, jos johtajia on enintään kolme) säädöksen *The Corporations Act* mukaisesti.

Varauma I-PT-40

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Cooperatives Act*, C.C.S.M. c. C-223

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Osuuskunnan johtajista suurimman osan on asuttava Kanadassa. Jotta osuuskunnan johtajien kokous olisi sääntöjen mukainen, suurimman osan kokoukseen osallistuvista johtajista on asuttava Kanadassa. Kanadassa asuva johtaja, joka ei ole paikalla kokouksessa, voi hyväksyä kokouksessa käsitellyt asiat, jos vaadittu enemmistö olisi tullut täyteen hänen ollessaan läsnä. Osuuskunnan toimitusjohtajan on asuttava Kanadassa.

Varauma I-PT-41

Toimiala: Maatalous

Osa-ala: Maatalousmaa
Metsä ja muu puustoinen maa
Kruunun maan vuokraus ja kruunun maahan liittyvät luvat
Maatalouteen liittyvät palvelut
Kotieläintalouteen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 531, 8811 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen), 8812

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Crown Lands Act*, C.C.S.M. c. C-340
Agricultural Crown Land Leases Regulation, 168/2001
Agricultural Crown Land Grazing and Hay Permits Regulation, 288/88

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Voidakseen vuokrata kruunun maatalousmaata (Crown lands) rehukasvien viljelyä varten (forage lease) vuokraajan on oltava Kanadan kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (landed Canadian immigrant status) ja hänen on asuttava Manitobassa. Jos vuokraajana on avoin yhtiö tai rehuosuuskunta, jokaisen kumppanin tai jäsenen on oltava Kanadan kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (landed Canadian immigrant status) ja hänen on asuttava Manitobassa. Jos vuokraajana on yhtiö, jokaisen osakkaan on oltava Kanadan kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas ja hänen on asuttava Manitobassa, ja yhtiön on oltava rekisteröity harjoittamaan liiketoimintaa Manitobassa.
2. Laiduntamislupa (grazing permit) tai heinänkorjuulupa (hay permit) kruunun maatalousmaille voidaan myöntää ainoastaan henkilölle, jonka vakinainen asuinpaikka on luvassa tarkoitetulla alueella tai sen lähellä.

Varauma I-PT-42

Toimiala: Maatalous

Osa-ala: Maatalousmaa
Metsä ja muu puustoinen maa
Virkistyskäyttöön tarkoitettu maa ja muut avoimet maa-alueet

Toimialaluokka: CPC 531, 533

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Crown Lands Act*, C.C.S.M. c. C-340
Mökkipalstojen (cottage lots) jakamista, myyntiä ja vuokrausta sekä provinssien luonnonpuistoissa ja muulla kruunun maalla (Crown land) sijaitsevien kaupallisten laitosten kehittämistä koskevat toimintalinjat

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Ministeri voi kohdella suosivasti Manitobassa asuvia verrattuna muihin henkilöihin mökkipalstojen jakamista, myyntiä ja vuokrausta sekä provinssien luonnonpuistoissa ja muulla kruunun maalla sijaitsevien kaupallisten laitosten kehittämistä koskevissa toimissaan.

Varauma I-PT-43

Toimiala: Kalatalous

Osa-ala: Kalastukseen liittyvät palvelut
Tukkukaupan palvelut

Toimialaluokka: CPC 04, 62224, 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Fisheries Act*, C.C.S.M. c. F-90
Fishing Licensing Regulation, Man. Reg. 124/97
Kaupallisten kalastuslupien myöntämistä koskevat toimintalinjat

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Manitobassa pyydettyä kalaa ei saa myydä tai ostaa jakelua varten muuten kuin Freshwater Fish Marketing Corporationin, jäljempänä 'yhtiö', kautta, paitsi jos se on säädöksen mukaisesti sallittua tai siihen on saatu yhtiön lupa, tai tietyissä rajatuissa olosuhteissa.

2. Kaupallisten kalastuslupien myöntäminen ja niitä koskevien ehtojen asettaminen on täysin ministerin päätettävissä. Nykyisissä toimintalinjoissa todetaan, että kaupallisia kalastuslupia on jaettava, uudelleenjaettava ja uusittava niistä saatavan hyödyn mukaan siten, että ensisijaisuusjärjestys on seuraava:

   a) paikallinen talous,

   b) alueen talous ja

   c) provinssin talous.

Varauma I-PT-44

Toimiala:	Yrityspalvelut
Osa-ala:	Maanmittarit
Toimialaluokka:	CPC 8675
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy Kansallinen kohtelu
Hallintotaso:	Provinssitaso – Manitoba
Toimenpiteet:	*The Land Surveyors Act,* C.C.S.M. c. L-60
Kuvaus:	**Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa** 1. Vain luonnollinen henkilö voi toimia manitobalaisena maanmittarina (”Manitoba land surveyor”). Manitobalaiset maanmittarit eivät saa tarjota maanmittauspalveluja osakeyhtiön välityksellä. Manitobalaisen maanmittarin liiketoiminnan on tapahduttava yksityisenä elinkeinonharjoittajana tai henkilöyhtiössä. 2. Maanmittarin, joka on harjoittanut maanmittausta Manitobassa ja josta on sen jälkeen tullut muun valtion kansalainen tai oikeushenkilö, on säädöksen *Citizenship Act* R.S.C., 1985, c. C-29, mukaisesti saatava kansalaisuus uudelleen, ennen kuin hän voi jatkaa palvelun tarjoamista Manitobassa.

Varauma I-PT-45

Toimiala:	Yrityspalvelut
Osa-ala:	Lainopilliset neuvonta- ja edustuspalvelut
Toimialaluokka:	CPC 8612
Varauman tyyppi:	Kansallinen kohtelu
Hallintotaso:	Provinssitaso – Manitoba
Toimenpiteet:	*The Legal Profession Act,* C.C.S.M. c. L-107
Kuvaus:	**Rajatylittävä palvelukauppa** Eri oikeudenkäyttöalueita kattavat asianajotoimistot saavat tarjota yleisölle Manitoban lainsäädäntöön liittyviä lakiasiainpalveluja vain, jos (muun muassa) yrityksellä on toimisto Manitobassa ja vähintään yhdellä toisella Kanadan tai ulkomaan oikeudenkäyttöalueella ja jos vähintään yhdellä yrityksen osakkaalla on oikeus harjoittaa lakimiehen ammattia ja hän myös harjoittaa sitä pääasiallisesti Manitobassa.

Varauma I-PT-46

Toimiala: Tukkukauppa

Osa-ala: Farmaseuttiset tuotteet ja lääkintätarvikkeet

Toimialaluokka: CPC 62251

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Hearing Aid Act,* C.C.S.M. c. H-38

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Hearing Aid Boardilla on valtuudet sertifioida kuulokojeiden jälleenmyyjät ja myöntää Manitobassa tai Kanadassa asuville sertifioinnin hakijoille etuuskohteluun perustuva pääsy markkinoille ja etuuskohteluun perustuvat ehdot.

Varauma I-PT-47

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Henkilöliikenteen kuljetusjärjestelmät

Toimialaluokka: CPC 71213, 71223

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Highway Traffic Act,* C.C.S.M. c. H-60

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Manitoba Transport Board voi rajoittaa niiden lupien määrää, joita myönnetään Manitoban julkisilla teillä julkista henkilöliikennettä moottoriajoneuvoilla harjoittaville. Se voi rajoittaa uusien julkisen henkilöliikenteen harjoittajien pääsyä julkisten palvelujen ajoneuvomarkkinoille tai vaatia liikenteenharjoittajia ottamaan hoidettavakseen heikommin kannattavia reittejä, jos se pitää palvelun saatavuutta yleisölle olennaisen tärkeänä.

Varauma I-PT-48

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Laskentatoimen palvelut, tilintarkastus- ja kirjanpitopalvelut

Toimialaluokka: CPC 862

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Chartered Accountants Act*; C.C.S.M. c. C-70

The Certified General Accountants Act, C.C.S.M. c. C-46

The Certified Management Accountants Act, C.C.S.M. c. C-46.1

The Corporations Act, C.C.S.M. c. C-225

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Kolmessa ensimmäisessä edellä mainituista säädöksistä säädetään, että laskentatoimen sekä tilintarkastus- ja kirjanpitoyrityksille ei voida myöntää lupaa palvelujen tarjoamiseen Manitobassa, ellei yritystä ole perustettu säädöksen *The Corporations Act* nojalla. Tämä merkitsee sitä, että vähintään 25 prosentin yrityksen johtajista on asuttava Kanadassa (tai vähintään yhden, jos johtajia on enintään kolme).

Varauma I-PT-49

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 8621

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet:

The Chartered Accountants Act, C.C.S.M. c. C-70

The Certified General Accountants Act, C.C.S.M. c. C-46

The Certified Management Accountants Act, C.C.S.M. c. C-46.1

The Addictions Foundation Act, C.C.S.M. c. A-60

The Convention Centre Act, S.M. 1988-89 c. 39, sellaisena kuin se on muutettuna

The Crown Corporations Public Review and Accountability Act, C.C.S.M. c. C-336, sellaisena kuin se on muutettuna

The Insurance Act, C.C.S.M. c. 140

The Municipal Act, C.C.S.M. c. M-225

The Northern Affairs Act, C.C.S.M. c. N-100, sellaisena kuin se on muutettuna

The Public Schools Act, C.C.S.M. c. P-250, sellaisena kuin se on muutettuna

The Trustee Act, C.C.S.M. c. T-160, sellaisena kuin se on muutettuna

The City of Winnipeg Charter, S.M. 2002, c. 39, sellaisena kuin se on muutettuna

The Concordia Hospital Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 39

The Hudson Bay Mining Employees' Health Association Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 68

The Investors Syndicate Limited Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 77

The Mount Carmel Clinic Act, R.S.M. 1990, c. 120

L'Œuvre des bourses du Collège de Saint-Boniface Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 132

The Seven Oaks General Hospital Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 180

The United Health Services Corporation Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 201

The Winnipeg Art Gallery Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 216

The Winnipeg Clinic Incorporation Act, R.S.M. 1990, c. 220

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Edellä luetelluissa säädöksissä säädetään, että tilintarkastuspalveluja voi tarjota henkilö, jolla on lupa harjoittaa tilintarkastajan ammattia joko säädöksen *The Chartered Accountants Act*, *The Certified General Accountants Act* tai *The Certified Management Accountants Act* nojalla.

Varauma I-PT-50

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Corporations Act,* C.C.S.M. c. C-225

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Vähintään 25 prosentin yhtiön johtajista on asuttava Kanadassa (tai vähintään yhden, jos johtajia on enintään kolme). Johtajat eivät saa päättää liiketoimista johtajien kokouksessa, ellei läsnä olevista johtajista vähintään 25 prosenttia ole Kanadassa asuvia (tai jos johtajia on kolme tai vähemmän, vähintään yhden läsnä olevista johtajista on asuttava Kanadassa). Jos johtajat siirtävät osan toimivallastaan toimitusjohtajalle tai hallitukselle, tapauksen mukaan toimitusjohtajan tai suurimman osan hallituksen jäsenistä on asuttava Kanadassa.

Varauma I-PT-51

Toimiala: Metsästys

Osa-ala: Metsästykseen liittyvät palvelut
Metsästys, kalastus ja ansapyynti
Matkailijoiden opastoimistot
Metsästys omaan lukuun

Toimialaluokka: CPC 7472, 8813, 96419

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Wildlife Act,* C.C.S.M. c. W–130
Allocation of Hunting Licences Regulation, Man. Reg. 77/2006
Captive Wild Animal Regulation, Man. Reg. 23/98
Exotic Wildlife Regulation, Man. Reg. 78/99
General Hunting Regulation, Man. Reg. 351/87
Hunting Dogs Regulation, Man. Reg. 79/95
Hunting Seasons and Bag Limits Regulation, Man. Reg. 165/91
Miscellaneous Licences and Permits Regulation, Man. Reg. 53/2007
Trapping Areas and Zones Regulation, Man. Reg. 149/2001
Hunting Guides Regulation, Man. Reg. 110/93
Manitoba Trapping Guide 2011/2012
The Resource Tourism Operators Act, C.C.S.M. c. R119.5

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Edellä mainittujen lakien ja määräysten nojalla ministeri ja hänen nimittämänsä hallintovirkamies päättävät kyseisissä laeissa edellytettyjen lupien tai lisenssien myöntämisestä henkilölle sellaisin ehdoin ja edellytyksin, jotka ministeri tai hallintovirkamies katsoo sopiviksi, ja päättää edellä mainittuihin lakeihin liittyvistä määräyksistä. Määräyksissä voidaan määrätä, että Manitoban tai Kanadan asukkaille myönnetään lupia ja lisenssejä etuuskohtelun mukaisesti ja etuuskohteluun perustuvin ehdoin.

Varauma I-PT-52

Toimiala: Maatalous

Osa-ala: Maataloustuotteet
Maatalouteen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 01, 8811 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen)

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Wild Rice Act*, C.C.S.M. c. W-140

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ainoastaan henkilöillä, jotka ovat asuneet Manitobassa vähintään yhden vuoden, on oikeus hakea tämän säädöksen perusteella lisenssiä, lupaa, kuljetuslupaa (load slip) tai vientilupaa (export certificate).

Varauma I-PT-53

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Metsätalous- ja hakkuutuotteet
Teollisuuteen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 0311, 0312, 8843

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Forest Act*, C.C.S.M. c. F-150
Forest Use and Management Regulation, Man. Reg. 227/88R

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ministeri vastaa edellä mainitun lain ja määräyksen nojalla metsätalouteen liittyvien asioiden sääntelystä kyseisten säädösten mukaisesti, ja hän päättää avustuksista tai kyseisen lain nojalla edellytettyjen lisenssien tai lupien myöntämisestä henkilölle sellaisin ehdoin ja edellytyksin, jotka hän katsoo sopiviksi. Metsänhakkuuoikeuksia (timber cutting rights) on myönnettävä siten kuin ministeri parhaiten katsoo hyödyttävän Manitoban metsäteollisuutta. Manitoban asukkaat ja Kanadan kansalaiset voidaan asettaa etusijalle, jos tällaisia avustuksia tai lisenssejä tai lupia myönnetään.

Varauma I-PT-54

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Maanteiden henkilöliikenne (taksit)

Toimialaluokka: CPC 71221

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Taxicab Act*, C.C.S.M. c. T-10
The Highway Traffic Act, C.C.S.M. c. H-60

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Säädöksen *The Taxicab Act* mukaisesti kaikkien henkilöiden, jotka pyrkivät tarjoamaan taksipalveluja tai harjoittamaan taksiliiketoimintaa, on haettava ja saatava Taxicab Boardilta taksiliikennelupa (taxicab business licence). Taxicab Boardilla on valtuudet asettaa myöntämälleen taksiliikenneluvalle ehtoja ja edellytyksiä. Päättäessään luvan myöntämisestä sen on tutkittava, vastaako hakemus yleistä etua ja Winnipegin kaupungissa tarvittavien taksien määrää.
2. Säädöksessä *The Highway Traffic Act* edellytetään, että kaikkien henkilöiden, jotka pyrkivät tarjoamaan taksipalveluja yli kuntarajojen, on haettava ja saatava asiaa koskeva lupakirja (certificate) Motor Transport Boardilta. Motor Transport Boardilla on valtuudet asettaa myöntämälleen lupakirjalle ehtoja ja edellytyksiä. Päättäessään lupakirjan myöntämisestä sen on tutkittava, ovatko olemassa olevat liikennepalvelut riittämättömiä tai edistääkö ehdotetun liikennepalvelun perustaminen tai jatkuminen vuodesta toiseen yleistä etua.

Varauma I-PT-55

Toimiala: Maatalous

Osa-ala: Maataloustuotteet
Elävät eläimet ja eläintuotteet
Liha- ja maitotuotteet
Muut elintarvikkeet, muualle luokittelemattomat
Maatalouteen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 01, 02, 21, 22, 239, 8811 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen)

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Farm Products Marketing Act*, C.C.S.M. c. F-47
Dairy Farmers of Manitoba Marketing Plan Regulation, Man. Reg. 89/2004

Manitoba Egg and Pullet Producers Marketing Plan Regulation, Man. Reg. 70/2005

Manitoba Chicken Broiler Producers Marketing Plan Regulation, Man. Reg. 246/2004

Manitoba Turkey Producers Marketing Plan Regulation, Man. Reg. 38/2004

Manitoba Vegetable Producers Marketing Plan Regulation, Man. Reg. 117/2009

The Milk Prices Review Act, C.C.S.M. c. M-130

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Edellä lueteltujen toimenpiteiden mukaiset tuottajaorganisaatiot (boards) ja markkinointikomissiot (commissions) voivat asettaa etusijalle Manitoban pysyvän oleskeluluvan saaneet asukkaat (permanent residents) ja Kanadan kansalaiset.

Varauma I-PT-56

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkövoima

Toimialaluokka: CPC 17, 887

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet:

The Manitoba Hydro Act, C.C.S.M. c. H-190

The Public Utilities Board Act, C.C.S.M. c. P-280

The Water Power Act, C.C.S.M. c. W-60

The Environment Act, C.C.S.M. c. E-125

The Crown Corporations Public Review and Accountability Act, C.C.S.M. c. C336

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Manitoban hallinto tai Manitoba Hydro voivat muun muassa edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla
   a) säännellä ja myöntää erilaisia sähkön tuotantoon, siirtoon, jakeluun, vientiin, tuontiin, toimittamiseen ja myyntiin liittyviä lisenssejä, lupia tai hyväksyntiä, jos sähkö on tuotettu uusiutuvista energialähteistä tai muista energiatuotteista, -voimista tai -lähteistä, joista on mahdollista tuottaa sähköä;
   b) säännellä voimalaitosten, generaattoriasemien, sivuasemien, voimansiirtolinjojen, sähkömastojen ja muiden a alakohdassa tarkoitetuissa toiminnoissa edellytettyjen laitosten, rakenteiden ja laitteistojen suunnittelua, rakentamista tai kunnossapitoa; ja
   c) siirtää tai luovuttaa kiinteää omaisuutta tai kiinteään omaisuuteen liittyviä oikeuksia Manitobassa tai siirtää henkilökohtaista omaisuutta tai henkilökohtaiseen omaisuuteen liittyviä oikeuksia jonkin a tai b alakohdassa mainitun toiminnan yhteydessä.
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä näihin toimenpiteisiin voi liittyä positiivista syrjintää Manitoban asukkaiden tai Kanadan lainsäädännön mukaisesti perustettujen yksikköjen eduksi (joilla on toimipaikka Manitobassa).

Varauma I-PT-57

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut

Tukkukaupan palvelut

Vähittäiskauppapalvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)

Alkoholijuomien valmistus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Liquor and Gaming Control Act,* C.C.S.M. c. L-160

The Corporations Act, C.C.S.M. c. C-225

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Manitoban alkoholijuomien ja rahapelien valvontaviranomainen (Liquor and Gaming Control Authority of Manitoba) päättää alkoholijuomien myyntilupien myöntämisestä. Jos hakija on yksityishenkilö, lupa voidaan myöntää ainoastaan täysi-ikäiselle luonnolliselle henkilölle, joka on Kanadan kansalainen tai jolla on Kanadassa pysyvän oleskeluluvan saaneen asukkaan asema (permanent residence status) ja joka asuu Kanadassa. Jos hakija on henkilöyhtiö, kaikkien sen osakkaiden on täytettävä tämä vaatimus. Jos hakija on osakeyhtiö, sen on oltava perustettu Manitobassa tai sillä on oltava lupa harjoittaa liiketoimintaa Manitobassa Manitoban lainsäädännön mukaisesti. Jos hakija on perustettu Manitoban lainsäädännön nojalla, vähintään 25 prosentin yhtiön johtajista on asuttava Kanadassa (tai vähintään yhden, jos johtajia on enintään kolme).

Varauma I-PT-58

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Liquor and Gaming Control Act,* C.C.S.M. c. G-5

The Manitoba Liquor and Lotteries Corporation Act, C.C.S.M. c. L-210

The Manitoba Horse Racing Commission Act, C.C.S.M. c. H-90

Rules of Thoroughbred Racing and Commission Directives, 2011

Rules of Standardbred Racing and Commission Directives, 2010

Commission Quarterhorse Directives, 2011

Pari-Mutuel Betting Supervision Regulations, SOR 91-365

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Hyväntekeväisyysjärjestöjen, uskonnollisten yhteisöjen, messujen ja näyttelyjen sekä käyttöoikeussopimustoimijoiden ja huvipalvelujen järjestäjien rahapelitoiminta

1. Hyväntekeväisyysjärjestöt ja uskonnolliset yhteisöt, messut ja näyttelyt sekä käyttöoikeussopimustoimijat ja huvipalvelujen järjestäjät eivät saa järjestää rahapelejä Manitobassa, ellei niillä ole siihen Manitoban alkoholijuomien ja rahapelien valvontaviranomaisen (Liquor and Gaming Control Authority of Manitoba) tai muun Manitoban valtuuttaman elimen myöntämää lupaa. Alkoholijuomien ja rahapelien valvontaviranomainen päättää tällaisten lupien myöntämisestä sellaisin ehdoin ja edellytyksin, jotka se katsoo sopiviksi, ja se voi kohdella suosivasti Manitobassa läsnä olevia hakijoita.

2. Henkilöstä ei voi tulla Manitoba Liquor and Lotteries Corporationin tai manitobalaisen rahapelitoimijan työntekijää eikä hän voi säännöllisesti olla niiden toimitiloissa Manitobassa, jos rahapelitoimintaa harjoitetaan rahapelipalvelun tarjoamiseksi, ellei alkoholijuomien ja rahapelien valvontaviranomainen ole rekisteröinyt henkilöä tähän tarkoitukseen. Alkoholijuomien ja rahapelien valvontaviranomainen päättää henkilön rekisteröinnistä sellaisin ehdoin ja edellytyksin, jotka se katsoo sopiviksi, ja se voi kohdella suosivasti Kanadan kansalaisia tai Manitoban pysyvän oleskeluluvan saaneita asukkaita (permanent residents).

3. Liikeyrityksen omistajasta, liiketoimintayksiköstä tai yhdistyksestä ei voi tulla Manitobassa rahapelitoimijaa (gaming operator), videopelihallinpitäjää (video lottery terminal siteholder), arpalippujen vähittäismyyjää (lottery ticket retailer) taikka pelitarvikkeiden (gaming supplies) tai pelipalvelujen (gaming services) myyjää, ellei alkoholijuomien ja rahapelien valvontaviranomainen ole rekisteröinyt häntä/sitä tähän tarkoitukseen. Alkoholijuomien ja rahapelien valvontaviranomainen päättää liikeyrityksen omistajan, liiketoimintayksikön tai yhdistyksen rekisteröinnistä sellaisin ehdoin ja edellytyksin, jotka se katsoo sopiviksi, ja se voi kohdella suosivasti Kanadan kansalaisia tai Manitoban pysyvän oleskeluluvan saaneita asukkaita (permanent residents) tai Manitobassa läsnä olevia liiketoimintayksiköitä tai yhdistyksiä.

Rahapelitoiminta – arpajaiset (lottery schemes)

4. Ainoastaan Manitoban hallinto saa järjestää ja hallinnoida Manitobassa arpajaisia, jotka eivät kuulu alkoholijuomien ja rahapelien valvontaviranomaisen tai muiden, arpajaisten järjestämiseen ja hallinnointiin lupia myöntävien elinten toimivallan piiriin. Manitoba järjestää ja hallinnoi arpajaisia Manitobassa Manitoba Liquor and Lotteries Corporationin välityksellä, joka on sen edustaja Manitobassa. Lisäksi Manitoba järjestää ja hallinnoi arpajaisia Manitobassa ja yhdellä tai useammalla Kanadan oikeudenkäyttöalueella yhteistyössä kyseisten oikeudenkäyttöalueiden hallintojen (governments) kanssa Western Canada Lottery Corporationin ja Interprovincial Lottery Corporationin välityksellä. Manitoba Liquor and Lotteries Corporation, Western Canada Lottery Corporation ja Interprovincial Lottery Corporation ovat jäljempänä yhdessä 'korporaatiot'.

5. Manitoba ja korporaatiot voivat edellä mainittujen toimintojen yhteydessä kohdella suosivasti Kanadan kansalaisia tai Manitoban pysyvän oleskeluluvan saaneita asukkaita (permanent residents) tai Manitobassa läsnä olevia liiketoimintayksiköitä.

Hevoskilpailut ja vedonlyönti

6. Manitobassa henkilö ei saa pitää raviratata, laukkaratata tai vedonlyöntitoimistoa eikä toimia käyttöoikeussopimuksella ravi- tai laukkaradan tai vedonlyöntitoimiston pitäjänä, jollei Horse Racing Commission ole myöntänyt toimintaan asianomaista lupaa. Horse Racing Commission päättää luvan myöntämisestä henkilölle tai liiketoimintayksikölle sellaisin ehdoin ja edellytyksin, jotka se katsoo sopiviksi, ja se voi kohdella suosivasti Kanadan kansalaisia tai Manitoban pysyvän oleskeluluvan saaneita asukkaita (permanent residents) tai liiketoimintayksiköitä, joilla on toimisto Manitobassa.

New Brunswickissä sovellettavat varaumat

Varauma I-PT-59

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Maatalousmaa, metsä ja muu puustoinen maa
Metsätalous- ja hakkuutuotteet

Toimialaluokka: CPC 03, 531

Varauman tyyppi: Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – New Brunswick

Toimenpiteet: *Crown Lands and Forest Act,* S.N.B. 1980, c. C-38.1

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta kaikki kruunun puun (Crown timber) hakkuuseen oikeuttavat lisenssit ja luvat on myönnettävä sillä edellytyksellä, että niiden puitteissa kaadettu puu on jalostettava New Bruswickissä puutavaraksi, selluksi tai muiksi puutuotteiksi.

Varauma I-PT-60

Toimiala: Kaivostoiminta

Osa-ala: Kaivostoiminta
Louhinta- ja öljynporausteollisuus

Toimialaluokka: CPC 11, 12, 13, 14, 15, 16

Varauman tyyppi: Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – New Brunswick

Toimenpiteet: *Mining Act,* S.N.B. 1985, c. M-14.1

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Vuokraajan on jalostettava tai edelleen prosessoitava provinssissa kaikki provinssissa kaivosluvalla louhitut mineraalit, jos ministeri tätä edellyttää kaivosluvan myöntäessään tai milloin tahansa sen jälkeen.

Varauma I-PT-61

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut

Tukkukaupan palvelut

Vähittäiskauppapalvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)

Alkoholijuomien valmistus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – New Brunswick

Toimenpiteet: *Liquor Control Act,* R.S.N.B. 1973, c. L-10

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. New Brunswick Liquor Commission (ANBL), on New Brunswickin hallinnon kruunun laitos (Crown agency), joka on New Brunswickin ainoa alkoholijuomien tuoja ja tukkumyyjä, vähittäismyyjä ja jakelija. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla New Brunswick voi säännellä alkoholijuomien tuontia, ostoa, tuotantoa, jakelua, toimittamista, kaupan pitämistä ja myyntiä New Brunswickissä ja myöntää niitä koskevia lupia. ANBL päättää suoritevaatimuksista, jotka on saavutettava tai ylitettävä, jotta toimittaja voisi jatkaa tuontia, jakelua ja vähittäismyyntiä siitä riippumatta, onko kyseessä kotimainen vai kansainvälinen toimittaja.
2. ANBL varaa itselleen oikeuden edistää ensisijaisesti paikallisesti tuotettujen alkoholijuomien myyntiä ja kaupan pitämistä.

Newfoundland ja Labradorissa sovellettavat varaumat

Varauma I-PT-62

Toimiala: Energia

Osa-ala: Raakaöljy ja maakaasu

Toimialaluokka: CPC 120, 7112, 71232, 7131, 7422, 8675, 883, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy (vain CPC 71232 ja 7422)

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Canada-Newfoundland and Labrador Atlantic Accord Implementation Newfoundland and Labrador Act,* R.S.N.L. 1990, c. C-2

Canada-Newfoundland Atlantic Accord – 11. helmikuuta 1985

Energy Corporation Act, S.N.L. 2007, c. E-11.01

Petroleum and Natural Gas Act, RSNL 1990, c. P-10

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Newfoundland ja Labradorin hallinto voi säännellä hiilivetyjen etsintää, tuotantoa, hyödyntämistä, kehittämistä ja kuljetusta sekä yksinoikeuksia hiilivetyjen jakelujärjestelmien ja varastojen hoitoon, niihin liittyvät hiilivetyputket, jakelu meriteitse, uudelleenlastauslaitteistot ja kuljetuspalvelut mukaan luettuina, sekä myöntää erilaisia näitä koskevia lupia. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, markkinoille pääsyä koskevia rajoituksia, suoritevaatimuksia tai Newfoundland ja Labradorin asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää toimintaa Newfoundland ja Labradorissa.

Varauma I-PT-63

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkö

Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 171, 887

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Electric Power Control Act, 1994*, S.N.L. 1994, c. E-5.1

Energy Corporation Act, S.N.L. 2007, c. E-11.01

Energy Corporation of Newfoundland and Labrador Water Rights Act, S.N.L. 2008, c. E-11.02

Hydro Corporation Act, 2007, SNL 2007, c. H-17

Lower Churchill Development Act, RSNL 1990, c. L-27

Lands Act, SNL 1991, c. 36

Water Resources Act, SNL 2002, c. W-401

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Newfoundland ja Labradorin hallinto voi muun muassa edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla
   a) säännellä sähkön tuotantoa, generointia, kehittämistä, siirtoa (verkonohjaus mukaan luettuna), jakelua, toimittamista ja vientiä ja myöntää erilaisia näitä koskevia lupia sekä säätää näihin liittyvien laitteistojen rakentamisesta ja ylläpidosta;
   b) säätää provinssin alueella sijaitsevien maiden ja vesien käyttöoikeuksien luovuttamisesta sellaisen energiatuotteen, -voiman tai -lähteen hankkimiseksi, josta on mahdollista tuottaa sähköä, mukaan luettuna tuuliturbiinien ja vesivoimalaitosten rakentaminen; ja
   c) vahvistaa ja muuttaa sähkön hintoja.

2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, suoritevaatimuksia tai Newfoundland ja Labradorin asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää toimintaa Newfoundland ja Labradorissa.

Varauma I-PT-64

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Raakapuu

Puu, korkki-, olki- ja punontatuotteet

Metsätalous- ja hakkuutuotteet

Massa, paperi ja paperituotteet

Puutavaran, puutuotteiden sekä korkkituotteiden valmistus, lukuun ottamatta huonekaluja

Onki- ja punontatuotteiden valmistus palkkio- tai sopimusperusteisesti

Toimialaluokka: CPC 031, 31, 321, 88430

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy (vain CPC 31)

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Forestry Act*, R.S.N.L. 1990, c. F-23

Forest Protection Act, R.S.N.L. 1990, c. F-22

Plant Protection Act, R.S.N.L. 1990, c. P-16

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Newfoundland ja Labradorin hallinto voi säännellä metsävarojen ja niihin liittyvien tuotteiden tuotantoa, hyödyntämistä ja kehittämistä provinssissa ja myöntää erilaisia näitä koskevia lupia. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, markkinoille pääsyä koskevia rajoituksia, suoritevaatimuksia tai Newfoundland ja Labradorin asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää toimintaa Newfoundland ja Labradorissa.

Varauma I-PT-65

Toimiala: Maatalous

Osa-ala: Maataloustuotteet

Metsätalous ja kalatalous

Maatalousraaka-aineiden ja elävien eläinten tukkukaupan palvelut

Maatalouteen, metsästykseen ja metsätalouteen liittyvät palvelut

Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 01, 021, 029, 04, 21, 22, 6221, 62224, 881 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen ja 8814), 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Farm Products Corporation Act,* R.S.N.L. 1990, c. F-5
Natural Products Marketing Act, R.S.N.L. 1990, c. N-2
Poultry and Poultry Products Act, R.S.N.L. 1990, c. P-18

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Newfoundland ja Labradorin hallinto voi säännellä maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden tuotantoa ja kaupan pitämistä ja kalataloustuotteiden ja villieläinten turkisten kaupan pitämistä provinssissa, mukaan luettuna maitotaloustuotteiden, munien ja siipikarjatuotteiden tarjonnan sääntelyyn liittyvät toimenpiteet, ja myöntää erilaisia näitä koskevia lupia. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, suoritevaatimuksia tai Newfoundland ja Labradorin asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää toimintaa Newfoundland ja Labradorissa.

Varauma I-PT-66

Toimiala: Kalatalous

Osa-ala: Kala ja muut kalastustuotteet
Kalavalmisteet ja -säilykkeet
Kalataloustuotteiden tukkukaupan palvelut
Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 04, 212, 62224, 882

Varauman tyyppi: Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Fisheries Act,* S.N.L. 1995, c. F-12.1
Aquaculture Act, R.S.N.L. 1990, c. A-13
Fish Inspection Act, R.S.N.L. 1990, c. F-12
Fishing Industry Collective Bargaining Act, R.S.N.L. 1990, c. F-18
Fish Processing Licensing Board Act, S.N.L. 2004, c. F-12.01
Professional Fish Harvesters Act, S.N.L. 1996, c. P-26.1
Lands Act, S.N.L. 1991, c. 36
Water Resources Act, S.N.L. 2002 c. W-4.01

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Newfoundland ja Labradorin hallinto voi säännellä ja myöntää erilaisia lupia, jotka koskevat kalan ja vesiviljelyn kalatuotteiden tuotantoa, jalostusta tai kaupan pitämistä, mukaan luettuna kalastajien (fish harvesters), vesiviljelijöiden (aquaculturalists) ja ostajien suorittama meren tuotteiden siirto, jakelu ja välittäminen. Näissä toimenpiteissä säädetään suoritevaatimusten asettamisesta tietyissä olosuhteissa.

Varauma I-PT-67

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Corporations Act,* R.S.N.L 1990, c. C-36

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Kaikkien säädöksen *Corporations Act* nojalla perustettujen yhtiöiden johtajista vähintään 25 prosentin on asuttava Kanadassa lukuun ottamatta seuraavia:
   a) oikeushenkilö, joka on perustettu säädöksen *The Companies Act* nojalla, jonka toiminta on jatkunut säädöksen *Corporation Act* nojalla ja jossa niiden johtajien osuus, jotka eivät ole pysyvän oleskeluluvan saaneita asukkaita, on 1. tammikuuta 1987 jälkeen säilynyt yhtä suurena kuin se oli ennen 1. tammikuuta 1987; tai
   b) yhtiö, jolla ei ole tuloja Kanadassa.
2. Säädöksen *Corporations Act* nojalla perustetun yhtiön johtajat eivät saa päättää liiketoimista johtajien kokouksessa, ellei läsnä olevista johtajista vähintään 25 prosenttia ole Kanadassa asuvia, paitsi jos yksi Kanadassa asuva johtaja, joka ei voi osallistua kokoukseen, hyväksyy liiketoimen kirjallisesti, puhelimitse tai muulla viestintävälineellä ja hänen ollessaan läsnä vähintään 25 prosenttia kokouksessa läsnä olevista johtajista olisi ollut Kanadassa asuvia.

Varauma I-PT-68

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Maanmittauspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86753

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Land Surveyors Act, 1991,* S.N.L. 1991, c. C-37

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Luvan myöntäminen provinssissa maanmittausta harjoittavalle yritykselle, henkilöyhtiölle tai oikeushenkilölle edellyttää pysyvää asuinpaikkaa (permanent residency) Kanadassa.

Varauma I-PT-69

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Yksityiset tutkinta- ja turvallisuuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 873

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Private Investigation and Security Services Act,* R.S.N.L. 1990, c. P-24

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Henkilön, jolla on lupa pitää yksityisetsivätoimistoa tai turvallisuusalan yritystä, on oltava Kanadan kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident), ja tällaisen yrityksen johtajan vakinaisen asuinpaikan on oltava Kanadassa.
2. Suurimman osan hallituksen jäsenistä on oltava Kanadan pysyvän oleskeluluvan saaneita asukkaita (permanent residents).

Varauma I-PT-70

Toimiala: Matkailu

Osa-ala: Metsästykseen liittyvät palvelut, opastoimistot
Metsästys omaan lukuun

Toimialaluokka: CPC 7472, 8813, 96419

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Wild Life Act,* R.S.N.L. 1990, c. W-8

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Muiden kuin provinssissa asuvien on käytettävä luvan saaneen oppaan palveluja harjoittaessaan tietynlaista luvanvaraista metsästystä provinssissa.

2. Muille kuin provinssissa asuville ei saa myöntää tietyntyyppisiä lupia, ja voidakseen harjoittaa tietynlaista kalastusta provinssissa heidän on hankittava muille kuin provinssissa asuville tarkoitettu lupa.
3. Voidakseen rekisteröityä oppaaksi henkilön on asuttava Kanadassa.

Varauma I-PT-71

Toimiala: Maa

Osa-ala: Virkistyskäyttöön tarkoitettu maa ja muut avoimet maa-alueet

Toimialaluokka: CPC 5330

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Lands Act*, S.N.L. 1991, c. 36
Policy Directive FT. 004 (Amendment 1), 2001

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Ainoastaan provinssin pysyvän oleskeluluvan saaneet asukkaat (permanent residents) voivat saada luvan vapaa-ajan asuntoon (residential cottage licence) kruunun maalla.

Varauma I-PT-72

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Rautatieliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 711

Varauman tyyppi: Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Rail Service Act, 2009*, S.N.L. 2009, c. R-1.2

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Henkilön, joka pyrkii ostamaan tai rakentamaan rautatieliikennepalvelun tai hoitamaan tällaista palvelua, on ensin saatava provinssin hyväksyntä. Hyväksyntä voidaan myöntää provinssin asianmukaisiksi katsomin ehdoin ja edellytyksin. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseiseen hyväksyntään voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, suoritevaatimukset mukaan luettuina.

Varauma I-PT-73

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Muut maaliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 712

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Aquaculture Act*, R.S.N.L. 1990, c. A-13
Fisheries Act, S.N.L. 1995, c. F-12.1
Fish Inspection Act, R.S.N.L. 1990, c. F-12
Liquor Corporation Act, R.S.N.L. 1990, c. L-19
Liquor Control Act, R.S.N.L. 1990, c. L-18
Motor Carrier Act, R.S.N. 1990, c. M-19
Professional Fish Harvesters Act, S.N.L. 1996, c. P-26.1

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Provinssin henkilöliikenteeseen ja joihinkin tavaraliikenteen osa-aloihin sovelletaan yleisen edun tarkastelua ja tarveharkintaa. Hyväksyntään sovelletaan muun muassa seuraavia perusteita: nykyisten liikennepalvelujen riittävyys, markkinaolosuhteet, joiden perusteella voidaan edellyttää palvelun laajentamista, uusien palveluntarjoajien vaikutus yleiseen etuun sekä hakijan mahdollisuudet, halukkuus ja kyky tarjota asianmukaisia palveluja. Suoritevaatimuksia voidaan määrätä.

Varauma I-PT-74

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Labour Relations Act*, R.S.N.L. 1990, c. L-1

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Edellä mainitun säädöksen nojalla Newfoundland ja Labradorin varakuvernööri toimeenpanevan elimen neuvosta (Lieutenant Governor in Council) voi antaa hankkeita koskevia erityismääräyksiä (Special Project Orders). Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin määräyksiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä ja rajoituksia tai kytkentöjä sijoittamiseen tai markkinoille pääsyyn, suoritevaatimuksia tai Newfoundland ja Labradorin asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää toimintaa Newfoundland ja Labradorissa.

Varauma I-PT-75

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut ja niihin liittyvät palvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti
Metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 8844, 885, 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy (vain CPC 8844 ja 885)
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Lotteries Act*, S.N.L. 1991, c. 53

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Newfoundland ja Labradorin hallinto sääntelee arpajaisiin, arvontoihin, viihdelaitteisiin, videopelikoneisiin, uhkapeleihin, kilpa-ajoihin, vedonlyöntitoimistoihin, bingoihin, kasinoihin ja myynninedistämiskilpailuihin liittyviä palveluja, palveluntarjoajia, valmistusta, materiaalintoimittajia, toiminnan harjoittamista ja korjaamista sekä myöntää näitä koskevia lupia.
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, markkinoille pääsyä koskevia rajoituksia, suoritevaatimuksia tai Newfoundland ja Labradorin asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää toimintaa Newfoundland ja Labradorissa.

Varauma I-PT-76

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut
Tukkukaupan palvelut
Vähittäiskauppapalvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)
Alkoholijuomien valmistus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107, 643 ja 88411

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Liquor Corporation Act*, R.S.N.L. 1990, c. L-19
Liquor Control Act, R.S.N.L. 1990, c. L-18

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Newfoundland ja Labradorin hallinto voi säännellä alkoholijuomien tuotantoa, jakelua, toimittamista, myyntiä ja kaupan pitämistä ja myöntää niitä koskevia lupia.

2. Newfoundland Liquor Corporation toimii monopolina, joka vastaa alkoholijuomien jakelusta, toimittamisesta, kuljetuksesta, myynnistä ja kaupan pitämisestä.
3. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, markkinoille pääsyä koskevia rajoituksia, suoritevaatimuksia tai Newfoundland ja Labradorin asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää toimintaa Newfoundland ja Labradorissa.

Varauma I-PT-77

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut (notaarit)

Toimialaluokka: CPC 861

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Notaries Public Act,* R.S.N.L. 1990, c. N-5

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Ainoastaan provinssissa asuvasta Kanadan kansalaisesta voi tulla provinssin julkinen notaari.

Luoteisterritorioissa sovellettavat varaumat

Varauma I-PT-78

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut (julkiset notaarit)

Toimialaluokka: CPC 861

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Territoriotaso – Luoteisterritoriot

Toimenpiteet: *Evidence Act,* R.S.N.W.T. 1988, c. E-8, s. 79

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Henkilön, joka hakee nimittämistä julkiseksi notaariksi, on asuttava Luoteisterritorioissa ja oltava Kanadan kansalainen tai Kanadan pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident).

Nova Scotiassa sovellettavat varaumat

Varauma I-PT-79

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Laskentatoimen palvelut

Toimialaluokka: CPC 862

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Certified General Accountants Act*, S. N.S. 1998, c. 10
Certified Management and Accountants of Nova Scotia Act, S.N.S. 2005, c. 35
Public Accountants Act, R.S.N.S. 1989, c. 369
Chartered Accountants Act, S.N.S. 1994, c. 14

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Ainoastaan Kanadan kansalainen voi saada luvan toimia hyväksyttynä kirjanpitäjänä Nova Scotiassa ja käyttää nimitystä hyväksytty kirjanpitäjä (”Public Accountant”).

Varauma I-PT-80

Toimiala: Matkailu ja virkistyspalvelut

Osa-ala: Metsästykseen liittyvät palvelut
Matkailijoiden opastoimistot
Metsästys omaan lukuun

Toimialaluokka: CPC 7472, 8813, 96419

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Wildlife Act*, R.S.N.S. 1989, c. 504

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Ainoastaan Nova Scotian asukkaat voivat saada luvan metsästää turkiseläimiä (fur harvester’s licence) tai hirviä (moose hunting licence). Muut kuin provinssin asukkaat saattavat olla tutkinnon suorittaneen oppaan valvonnassa metsästäessään taikka kalastaessaan näihin tarkoituksiin osoitetuissa joissa.

Varauma I-PT-81

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Maanteiden tavaraliikenne

Toimialaluokka: CPC 7123

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *The Public Utilities Act,* R.S., c. 380, s. 1

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Joihinkin provinssin tavaraliikenteen osa-aloihin sovelletaan yleisen edun tarkastelua ja tarveharkintaa. Hyväksyntään liittyvät muun muassa seuraavat perusteet: nykyisten liikennepalvelujen riittävyys, markkinaolosuhteet, joiden perusteella voidaan edellyttää palvelun laajentamista, uusien palveluntarjoajien vaikutus yleiseen etuun sekä hakijan mahdollisuudet, halukkuus ja kyky tarjota asianmukaisia palveluja. Suoritevaatimuksia voidaan määrätä.

Varauma I-PT-82

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Kaupunkien välinen linja-autoliikenne ja aikataulunmukainen liikenne

Toimialaluokka: CPC 7121

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Public Utilities Act,* R.S.N.S. 1989, c. 380

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Tämän palvelun uusille palveluntarjoajille myönnettäviin lupiin sovelletaan yleisen edun tarkastelua ja tarveharkintaa, joihin kuuluu nykyisten liikennepalvelujen riittävyyden tarkastelu, markkinaolosuhteet, joiden perusteella voidaan edellyttää palvelun laajentamista, uusien palveluntarjoajien vaikutus yleiseen etuun, mukaan luettuna palvelun jatkuvuus ja laatu, sekä hakijan mahdollisuudet, halukkuus ja kyky tarjota asianmukaisia palveluja. Suoritevaatimuksia voidaan määrätä.

Varauma I-PT-83

Toimiala: Maa

Osa-ala: Muu maa

Toimialaluokka: CPC 539

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Land Titles Clarification Act*, R.S.N.S. 1989, c. 250

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Henkilön, joka esittää maata koskevan vaatimuksen maan hallintaoikeuden selvitysalueella (land titles clarification area) aiemman oikeudettoman hallinnan perusteella, on oltava Nova Scotian asukas.

Varauma I-PT-84

Toimiala: Luotto- ja perintäpalvelut

Osa-ala: Luottotietoselvitys- ja perintätoimistopalvelut

Kuluttajien luottotietoja myyvät yritykset

Toimialaluokka: CPC 87901, 87902, 87909

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Consumer Creditors' Conduct Act,* R.S.N.S., c. 91

Consumer Protection Act, R.S.N.S., c. 92

Consumer Reporting Act, R.S.N.S., c. 93

Consumer Services Act, R.S.N.S., c. 94

Direct Sellers Licensing and Regulation Act, R.S.N.S. 1989, c. 129

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Riippumatta siitä, onko kyseessä yksityishenkilö vai henkilöyhtiö, rekisteröintiä kuluttajien luottotietoja myyväksi yritykseksi hakevan on oltava Kanadan kansalainen tai hänen on oltava saapunut laillisesti Kanadaan ja hänellä on oltava siellä vakinainen asuinpaikka. Yrityshakijan on oltava perustettu Kanadassa ja rekisteröity harjoittamaan liiketoimintaa Nova Scotiassa. Kuluttajien luottotietoja myyvän yrityksen – riippumatta siitä, onko kyseessä yksityishenkilö, henkilöyhtiö vai osakeyhtiö – on harjoitettava liiketoimintaansa Nova Scotiassa sijaitsevasta vakituisesta toimipaikasta, jonka on oltava yleisölle avoinna tavanomaisena virka-aikana.
2. Luottotietoselvitys- ja perintätoimistopalveluja on annettava kaupallisen läsnäolon välityksellä.
3. Kuluttajaneuvontapalvelujen antajan on oltava pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent residency).
4. Lupahakemuksessa on oltava Nova Scotiassa sijaitseva palveluosoite, jossa on Nova Scotiassa suoramyyntiä harjoittavien myyjien vakituinen toimipaikka.

Varauma I-PT-85

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut

Tukkukaupan palvelut

Vähittäiskauppapalvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)

Alkoholijuomien valmistus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107, 643, 88411

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Liquor Control Act*, R.S.N.S. 1989, c. 260

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla provinssi voi Nova Scotia Liquor License Corporationin monopolin välityksellä säännellä väkevien alkoholijuomien ja tavaran ostoa, tuontia, hallussapitoa, jakelua ja myyntiä
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseiseen toimenpiteeseen voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, markkinoille pääsyä koskevia rajoituksia, suoritevaatimuksia tai Nova Scotian asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää liiketoimintaa Nova Scotiassa.

Varauma I-PT-86

Toimiala: Yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut

Osa-ala: Uskonnolliset yhteisöt

Toimialaluokka: CPC 95910

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Solemnization of Marriage Act*, R.S.N.S. 1989, c. 436

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Ainoastaan Nova Scotian asukkaat voidaan rekisteröidä henkilöiksi, joilla on lupa vihkiä avioliittoon.

Varauma I-PT-87

Toimiala: Kaivostoiminta

Osa-ala: Kaivos-, louhinta- ja öljylähdeteollisuus

Toimialaluokka: CPC 11, 12, 13, 14, 15, 16, 883

Varauman tyyppi: Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Mineral Resources Act*, S.N.S. 1990, c. 18

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Testausta lukuun ottamatta provinssista ei saa viedä provinssissa sijaitsevan kaivoksen tuotteita jalostettavaksi Kanadan ulkopuolelle hankkimatta siihen ennakolta ministerin hyväksyntää.
2. Jos kyseistä hyväksyntää ei ole hankittu, toimijalle voidaan määrätä sakko, joka on kolme kertaa toimijan muutoin maksaman rojaltin määrä.
3. Erisuuruisia rojalteja sovelletaan myös Nova Scotian ulkopuolella jalostettuihin kaivosten tuotteisiin.

Varauma I-PT-88

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti
Teollisuuteen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 8844, 885, 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy (vain CPC 8844 ja 885)
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Gaming Control Act*, S.N.S. 1994-95, c. 4

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla provinssi sääntelee arpajaisiin, arvontoihin, viihdelaitteisiin, videopelikoneisiin, uhkapeleihin, kilpa-ajoihin, vedonlyöntitoimistoihin, bingoihin, kasinoihin ja myynninedistämiskilpailuihin liittyviä palveluja, palveluntarjoajia, valmistusta, materiaalintoimittajia, toiminnan harjoittamista ja korjaamista sekä myöntää erilaisia näitä koskevia lupia.
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, markkinoille pääsyä koskevia rajoituksia, suoritevaatimuksia tai Nova Scotian asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää liiketoimintaa Nova Scotiassa.

Varauma I-PT-89

Toimiala: Yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut

Osa-ala: Hautaus-, tuhkaus- ja hautaustoimistopalvelut

Toimialaluokka: CPC 9703

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Embalmers and Funeral Directors Act*, R.S.N.S., c. 144

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Ministerillä on valtuudet järkevästä syystä kieltäytyä myöntämästä tai uusimasta hautaustoimiston (funeral home) toimilupaa.
2. Säädöksessä edellytetään, että palsamointiharjoittelijan (apprentice embalmer) lupaa hakevan henkilön on pitänyt suorittaa toinen alan opintojaksoista Nova Scotiassa. Jos henkilö on suorittanut opintojakson muulla oikeudenkäyttöalueella kuin Nova Scotiassa, rekisteröintilautakunnalla (Board) on valtuudet hyväksyä tai hylätä kyseinen opintojakso.

Varauma I-PT-90

Toimiala: Energia

Osa-ala: Raakaöljy ja maakaasu

Toimialaluokka: CPC 120, 7112, 71232, 7131, 7422, 8675, 883, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy (vain CPC 71232 ja 7422)

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Canada-Nova Scotia Offshore Petroleum Resources Accord Implementation (Nova Scotia) Act*, S.N.S. 1987, c. 3

Crown Lands Act, R.S.N.S. 1989, c. 114

Gas Distribution Act, S.N.S. 1997, c. 4

Offshore Petroleum Royalty Act, S.N.S. 1987, c. 9

Petroleum Resources Act, R.S.N.S. 1989, c. 342

Petroleum Resources Removal Permit Act, S.N.S. 1999, c. 7

Pipeline Act, R.S.N.S. 1989, c. 345

Public Utilities Act, R.S.N.S. 1989, c. 380

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Nova Scotian hallinto sääntelee hiilivetyjen etsintää, tuotantoa, hyödyntämistä, jalostamista, kehittämistä ja kuljetusta sekä yksinoikeuksia hiilivetyjen jakelujärjestelmien ja varastojen hoitoon, mukaan luettuna niihin liittyvät hiilivetyputket, jakelu meriteitse, uudelleenlastauslaitteistot ja kuljetuspalvelut, sekä myöntää erilaisia näitä koskevia lupia.
2. Lupien myöntämiseen voi liittyä harkintaan perustuvia päätöksiä, jotka pohjautuvat moniin tekijöihin, markkinoille pääsyä koskevia rajoituksia, suoritevaatimuksia tai Nova Scotian asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää liiketoimintaa Nova Scotiassa.

Varauma I-PT-91

Toimiala: Kalatalous

Osa-ala: Kala ja muut kalastustuotteet
Kalavalmisteet ja -säilykkeet
Kalataloustuotteiden tukkukaupan palvelut
Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 04, 212, 62224, 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Fisheries and Coastal Resources Act*, R.S.N.S. 1996, c. 25
Fisheries Organizations Support Act, S.N.S., 1995-96, c. 6

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla provinssi voi säännellä kalan ja vesiviljelyn kalatuotteiden tuotantoa, jalostusta tai kaupan pitämistä, mukaan luettuna kalastajien (fish harvesters), vesiviljelijöiden (aquaculturalists) ja ostajien suorittama meren tuotteiden siirto, jakelu ja välittäminen, ja myöntää erilaisia niitä koskevia lupia.
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, suoritevaatimuksia tai Nova Scotian asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää liiketoimintaa Nova Scotiassa.

Varauma I-PT-92

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Puu, korkki-, olki- ja punontatuotteet
Metsätalous- ja hakkuutuotteet
Massa, paperi ja paperituotteet
Puutavaran, puutuotteiden sekä korkkituotteiden valmistus, lukuun ottamatta huonekaluja
Olki- ja punontatuotteiden valmistus palkkio- tai sopimusperusteisesti

Toimialaluokka: CPC 031, 31, 321, 88430

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy (vain CPC 31)
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet:

Crown Lands Act, R.S.N.S. 1989, c. 114

Forests Act, R.S.N.S. 1989, c. 179

Primary Forests Products Marketing Act, R.S.N.S. 1989, c. 355

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

1. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla provinssi voi säännellä metsävarojen ja niihin liittyvien tuotteiden tuotantoa, hyödyntämistä ja kehittämistä provinssissa ja myöntää erilaisia näitä koskevia lupia.
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, markkinoille pääsyä koskevia rajoituksia, suoritevaatimuksia tai Nova Scotian asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää liiketoimintaa Nova Scotiassa.

Varauma I-PT-93

Toimiala:

Maatalous

Osa-ala:

Maataloustuotteet

Metsätalous ja kalatalous

Maatalousraaka-aineiden ja elävien eläinten tukkukaupan palvelut

Maatalouteen, metsästykseen ja metsätalouteen liittyvät palvelut

Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka:

CPC 01, 021, 029, 04, 21, 22, 6221, 881 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen ja 8814), 882

Varauman tyyppi:

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso:

Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet:

Natural Products Act, R.S.N.S. 1989, c. 308

Dairy Industry Act, S.N.S. 2000, c. 24

Agriculture and Rural Credit Act, R.S.N.S. 1989, c. 7

Agriculture and Marketing Act, R.S.N.S., c. 6

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

1. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla provinssi voi säännellä maataloustuotteiden, elintarvikkeiden ja kalataloustuotteiden tuotantoa ja kaupan pitämistä provinssissa, mukaan luettuna maitotaloustuotteiden, munien ja siipikarjatuotteiden tarjonnan sääntelyyn liittyvät toimenpiteet, ja myöntää erilaisia näitä koskevia lupia.
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, suoritevaatimuksia tai Nova Scotian asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää liiketoimintaa Nova Scotiassa.

Varauma I-PT-94

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkö
Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 17, 887

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Crown Lands Act*, R.S.N.S. 1989, c. 114
Electricity Act, S.N.S. 2004, c. 25
Nova Scotia Power Privatization Act, S.N.S. 1992, c. 8
Nova Scotia Power Reorganization (1998) Act, S.N.S. 1998, c. 19
Public Utilities Act, R.S.N.S. 1989, c. 380
Renewable Electricity Regulations, O.I.C. 2010-381 (October 12, 2010), N.S. Reg. 155/2010

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Nova Scotian hallinto voi muun muassa edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla
   a) säännellä sähkön tuotantoa, kehittämistä, generointia ja sen ylläpitoa, siirtoa (verkonohjaus mukaan luettuna), jakelua, toimittamista, tuontia, vientiä ja syöttöä, uusiutuvista energialähteistä tuotettu sähkö mukaan luettuna, ja myöntää erilaisia näitä koskevia lupia;
   b) säätää provinssissa sijaitsevien maiden ja vesien käyttöoikeuksien luovuttamisesta sellaisen energiatuotteen, -voiman tai -lähteen hankkimiseksi, josta on mahdollista tuottaa sähköä, mukaan luettuna tuuliturbiinien ja vesivoimalaitosten rakentaminen; ja
   c) vahvistaa ja muuttaa sähkön hintoja, syöttötariffit mukaan luettuina.
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, suoritevaatimuksia tai Nova Scotian asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää liiketoimintaa Nova Scotiassa.

Nunavutissa sovellettavat varaumat

Varauma I-PT-95

Toimiala: Matkailu, maatalous

Osa-ala: Muut – metsästykseen liittyvät palvelut
Metsästys, kalastus ja ansapyynti
Opastoimistot (erämatkailu)

Metsästys omaan lukuun
Elävät eläimet
Vuodat, nahat ja turkisnahat

Toimialaluokka: CPC 021, 0297, 7472, 8813, 96419

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Territoriotaso – Nunavut

Toimenpiteet: *Wildlife Act*, S. Nu. 2003, c. 26, s. 113

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Välityslupaa, opaslupaa, turkistarhalupaa, riistatarhalupaa, parkitsemislupaa tai eläintentäyttölupaa myönnettäessä etusijalla on oltava hakija, jonka pääsääntöinen asuinpaikka on hakemuksen jättämistä edeltävien 18 peräkkäisen kuukauden aikana ollut Nunavut Settlement Area -alueella. Etusijalle on asetettava myös hakemukset, joista saadaan suoraa hyötyä Nunavutin taloudelle etenkin paikallisten työvoima- ja talousresurssien kannalta.

Varauma I-PT-96

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut (julkiset notaarit)

Toimialaluokka: CPC 861

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Territoriotaso – Nunavut

Toimenpiteet: *Evidence Act*, R.S.N.W.T. 1988, c. E-8, s. 79

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Henkilön, joka hakee nimittämistä julkiseksi notaariksi, on asuttava Nunavutissa ja oltava Kanadan kansalainen tai Kanadan pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident).

Ontariossa sovellettavat varaumat

Varauma I-PT-97

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Business Corporations Act,* R.S.O. 1990, c. B.16, ss. 118(3), 126(2) ja 45(1)(b)

Special Acts of the Legislature incorporating specific companies

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Yhtiöiden (muiden kuin ulkomaisten yhtiöiden) johtajista vähintään 25 prosentin on asuttava Kanadassa. Jos yhtiössä on vähemmän kuin neljä johtajaa, vähintään yhden heistä on asuttava Kanadassa. Suurin osa johtajien kokouksista on pidettävä Kanadassa.
2. Osakkeiden siirrolle ja omistusoikeudelle voidaan yhtiöissä asettaa rajoituksia. Yhtiöillä on lupa myydä osakkeenomistajien osakkeita ilman näiden suostumusta ja ostaa osakkeita täyttääkseen tiettyjen etujen saamista koskevat vaatimukset, jotka liittyvät kanadalaisomistuksen vähimmäistasoon.

Varauma I-PT-98

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Teollisuuteen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 884, 885

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Technical Standards and Safety Act, 2000,* S.O. 2000, c. 16

Upholstered and Stuffed Articles, O. Reg. 218/01 ss. 8 ja 17

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Sellaisia pehmustettuja tai täytettyjä tavaroita ei saa myydä tai tarjota myytäväksi, jotka eivät ole Ontariossa luvan saaneen valmistajan valmistamia tai joita ei ole valmistettu osoitetulla oikeudenkäyttöalueella, käytettyjä tavaroita lukuun ottamatta.

Varauma I-PT-99

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Gaming Control Act, 1992,* S.O. 1992, c. 24

General O. Reg. 78/12

Order in Council 1413/08, ss. 3(b) ja 16(i)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ontario sääntelee arpajaisten avustajia ja palveluntarjoajia ja laitteistontoimittajia, mukaan luettuna uhkapelit, vedonlyönti, bingo, kasinot ja myynninedistämiskilpailut, myös provinssin monopolien välityksellä toimivat. Tuotto on käytettävä suoraan Ontarion asukkaiden hyödyksi.

Varauma I-PT-100

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Perintäasiamiehet

Toimialaluokka: CPC 87902

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Collection and Debt Settlement Services Act,* R.S.O. 1990, c. C-14
General, R.R.O. 1990, Reg. 74, ss. 12(2)(a) ja 19.1

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Ainoastaan Kanadan kansalaiset ja pysyvän oleskeluluvan saaneet asukkaat (permanent residents) tai henkilöt, joilla on Kanadassa vakinainen asuinpaikka, voidaan rekisteröidä Ontariossa perintäalan ammattilaisiksi, ja he voivat ryhtyä pitämään siellä perintätoimistoa.
2. Yhtiön on oltava Kanadan (liittovaltion tai provinssin) lainsäädännön mukaisesti rekisteröity harjoittamaan perintäalan liiketoimintaa Ontariossa. Edellä mainituissa säädöksessä ja määräyksissä vahvistetaan poikkeukset, joita sovelletaan voittoa tavoittelemattomiin velkaneuvontapalveluihin.

Varauma I-PT-101

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kiinteistöalan palvelut palkkio- tai sopimusperusteisesti
Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut

Toimialaluokka: CPC 821, 822

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Real Estate and Business Brokers Act, 2002,* S.O. 2002, c. 30, Sched. C
General, O. Reg. 567/05 ss. 4(1), para. 2, ja ss. 24(1)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Kiinteistöpalveluja on tarjottava Ontariossa tapahtuvan kaupallisen läsnäolon välityksellä.

Varauma I-PT-102

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Viinituotteet

Toimialaluokka: CPC 242

Varauman tyyppi: Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Wine Content and Labelling Act,* S.O 2000, c. 26, Sched. P
Content of Wine, O. Reg. 659/00

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Ontariossa sijaitseva viininvalmistamo saa myydä maahan tuotujen ja kotimaisten rypäletuotteiden sekoituksesta valmistettua viiniä, jos Ontariosta peräisin olevien rypäleiden osuus on vähintään 25 prosenttia pulloa kohti.

Varauma I-PT-103

Toimiala: Matkailu

Osa-ala: Matkatoimistojen, matkanjärjestäjien ja matkaoppaiden palvelut

Toimialaluokka: CPC 7471

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Travel Industry Act, 2002,* S.O. 2002, c. 30, Sched. D, s. 4(1)
General, O. Reg. 26/05, s. 5, para 1, ja ss. 10(1)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
1. Henkilön on asuttava Kanadassa voidakseen tulla rekisteröidyksi matkanjärjestäjäksi (travel agent) ja matkojen tukkumyyjäksi (travel wholesaler) Ontariossa.
2. Rekisteröidyt tahot voivat harjoittaa liiketoimintaa vain jos niiden vakituinen toimipaikka on Ontariossa.

Varauma I-PT-104

Toimiala: Maatalous

Osa-ala: Maataloustuotteet
Maatalouteen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 01, 8811 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen)

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Wild Rice Harvesting Act*, R.S.O., 1990, c. W. 7, ss. 1 ja 3(2)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Henkilöllä, joka haluaa korjata villiriisiä kruunun mailta (Crown lands), on oltava siihen lupa. Luvan voivat saada henkilöt, jotka ovat asuneet Ontariossa luvan hakemista välittömästi edeltävien 12 peräkkäisen kuukauden ajan.

Varauma I-PT-105

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Maanmittaus (kiinteistönmittaus)

Toimialaluokka: CPC 86753

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Surveyors Act*, R.S.O. 1990, c. S.29, ss. 3(6), 5(1), 12(1), 14(2) ja (3)

General, O. Reg. 1026, s. 23

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Ainoastaan Kanadassa asuva voi saada luvan kiinteistönmittaukseen. Ainoastaan Kanadan kansalaiset voivat toimia Ontarion maanmittareiden järjestön (Association of Ontario Land Surveyors, AOLS) johtokunnan jäseninä (councillor).
2. Yhtiön on ensisijaisesti tarjottava ammattimaisia mittauspalveluja, ja 50 prosentin sen hallituksen jäsenistä on oltava AOLS:n jäseniä, jotta yhtiö voi saada luvan tarjota kiinteistönmittauspalveluja. Jos yhtiö tarjoaa kiinteistönmittauspalveluja, vähintään yhden sen johtajista tai kokoaikaisista työntekijöistä on oltava AOLS:n hyväksymä.

Varauma I-PT-106

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Metsästykseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 8813

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Fish and Wildlife Conservation Act*, S.O. 1997, c. 41, s. 1(1)

Hunting, O.Reg. 665/98, s. 37

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Ainoastaan asukas voi saada luvan pyydystää härkäsammakoita myyntiin tai vaihtokauppaan. Asukkaalla tarkoitetaan henkilöä, joka on pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident) tai jonka ensisijainen asuinpaikka on Ontariossa ja joka on asunut Ontariossa kuusi kuukautta edeltävistä 12 kuukaudesta.

Varauma I-PT-107

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Metsästykseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 8813

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Fish and Wildlife Conservation Act*, S.O. 1997, c. 41, s. 1(1)

Trapping, O. Reg. 667/98, s. 11(1)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Ainoastaan Kanadan kansalainen tai Ontarion asukas voi saada luvan metsästää tai ansastaa turkiseläimiä. Ontarion asukkaalla tarkoitetaan henkilöä, jonka ensisijainen asuinpaikka on Ontariossa ja joka on asunut Ontariossa kuusi kuukautta hakemusta edeltävistä 12 kuukaudesta.

Varauma I-PT-108

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Urheilupalvelut

Metsästykseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 9641, 8813

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Fish and Wildlife Conservation Act*, S.O. 1997, c. 41

Hunting, O. Reg. 665/98, s. 12

Ontario Hunter Education Program Standards, Wildlife Policy Section, 2014

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Ainoastaan Ontarion asukkaat saavat toimia opettajina metsästystietokursseilla.

Varauma I-PT-109

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Metsästykseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 8813

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Fish and Wildlife Conservation Act*, S.O. 1997, c. 41, ss. 1(1), ja 32
Hunting, O. Reg. 665/98, ss. 94 ja 95

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Voidakseen saada luvan toimia metsästysoppaana Rainy Riverin hallintoalueella (Territorial District of Rainy River) ja metsästysoppaana muuttolintujen metsästyksessä Lake St. Clairillä hakijan on oltava Ontarion tai Kanadan asukas. Asukkaalla tarkoitetaan henkilöä, joka on asunut Ontariossa luvan hakemista välittömästi edeltävien kuuden peräkkäisen kuukauden ajan.

Varauma I-PT-110

Toimiala: Jakelupalvelut

Osa-ala: Kalataloustuotteiden tukkukaupan palvelut

Toimialaluokka: CPC 62224

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Freshwater Fish Marketing Act*, R.S.O. 1990, c. F.33

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Ainoastaan asianomaisen säädöksen mukaisesti hyväksytyllä henkilöllä on lupa valvoa kalan ostoa tai myyntiä Ontariossa.

Varauma I-PT-111

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Sahatukit ja kuitupuu havupuusta
Sahatukit ja kuitupuu muusta kuin havupuusta
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus, lukuun ottamatta huonekaluja
Olki- ja punontatuotteiden valmistus palkkio- tai sopimusperusteisesti

Toimialaluokka: CPC 0311, 0312, 8843

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Crown Forest Sustainability Act,* S.O. 1994, c. 25, ss. 30 ja 34
General, O. Reg. 167/95

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Metsävarojen käyttöä koskevan luvan (forest resource licence), jonka nojalla saa kaataa kruunun puita (Crown trees), saamisen edellytyksenä on, että kaikki kaadetut puut on jalostettava Kanadassa puutavaraksi, selluksi tai muiksi tuotteiksi.
2. Metsävarojen käyttöä koskevat luvat myönnetään määritellyille maa-alueille. Lupia myönnetään rajoitettu määrä.
3. Ministeri voi muuttaa metsävarojen käyttöä koskevaa lupaa määräyksen 167/95 mukaisesti. Siinä edellytetään sosiaalisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin liittyvän metsäsuunnitelman toimittamista. Paikallisyhteisöjen tarpeet ja hyödyt ovat etusijalla laajempiin yhteisöihin nähden suunnitelmien laadinnassa sekä tavoitteiden asettelussa ja toteuttamisessa.

Varauma I-PT-112

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Veterinarians Act,* R.S.O. 1990, c. V. 3
General, O. Reg. 1093/90

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ainoastaan Kanadan kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident)tai henkilö jolla on muu säädöksen *Immigration and Refugee Protection Act,* S. C. 2001, c. 27 mukainen asema sen mukaan, mitä lupaluokkaa hakemus koskee, voi saada Ontariossa luvan harjoittaa eläinlääkintää.

Varauma I-PT-113

Toimiala: Jakelupalvelut

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Livestock Medicines Act*, R.S.O. 1990, c. L.-23
General, O. Reg. 730/90

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Ainoastaan henkilöt, joiden pääasiallinen toimipaikka on Ontariossa, voivat saada luvan myydä tuotantoeläimille tarkoitettuja eläinlääkkeitä Ontariossa.
Lupia voidaan myöntää myyjille, joilla on tilapäinen toimipaikka esimerkiksi kilpa-ajojen tai maatalousmessujen tai -näyttelyjen yhteydessä.

Varauma I-PT-114

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut (oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut)

Toimialaluokka: CPC 86130

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Notaries Act*, R.S.O. 1990, c. N.6, s. 2(1)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Henkilön, joka ei ole toimisto- tai oikeudenkäyntiasianajaja (solicitor, barrister), on oltava Kanadan kansalainen voidakseen tulla nimitetyksi julkiseksi notaariksi (notary public) Ontariossa.

Varauma I-PT-115

Toimiala: Malmit ja mineraalit, sähkö, kaasu ja vesi

Osa-ala: Maakaasu
Sähköenergia

Toimialaluokka: CPC 120, 17, 334, 713, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Ontario Energy Board Act,* S.O. 1998, c. 15, Sched. B

Electricity Act, S.O. 1998, c. 15, Sched. A

Green Energy Act, S.O. 2009, c. 12, Sched. A

Green Energy and Green Economy Act, 2009, S.O. 2009, c. 12

Municipal Franchises Act, R.S.O. 1990, c. M-55

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Ontarion hallinto ja sen energiaviranomaiset, -yksiköt ja -virastot, mukaan lukien Independent Electricity System Operator, Ontario Power Generation Inc., Hydro One Inc. ja Ontario Energy Board sekä niiden seuraajat tai oikeudenomistajat, voivat antaa yhdelle tai useammalle henkilölle tai yksikölle luvan perustaa tai laajentaa putkijohtoja ja sähkö- ja kaasuinfrastruktuuria tai tuottaa, siirtää, jakaa, säästää, hallinnoida (kysyntää ja kuormitusta), varastoida, myydä tai markkinoida energiaa tai harjoittaa energian vähittäiskauppaa (mukaan lukien sähkö, maakaasu ja uusiutuva energia) kaikilla Ontarion alueilla energiakäytävät mukaan luettuina. Lisäksi Ontarion hallinto tai jokin sen energiaviranomaisista, Ontario Energy Board tai sen seuraajat tai oikeudenomistajat voivat säännellä energian tuottajien, jakajien, siirtäjien, myyjien, vähittäismyyjien, markkinoijien ja varastointiyhtiöiden hintoja, varastointia, standardeja ja palveluja.
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä Ontarion ja edellä mainittujen energiaviranomaisten, -yksiköiden ja -virastojen ja niiden seuraajien ja oikeudenomistajien toimenpiteisiin ja toimiin voi sisältyä harkinnanvaraisia päätöksiä, jotka pohjautuvat tekijöihin, joiden perusteella voidaan kohdella suosivasti
   a) Ontarion asukkaita; tai
   b) yksiköitä, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka Ontariossa.
3. Selkeyden vuoksi todetaan, että kaikkia Ontarion lainsäädännön mukaisesti muodostettuja yrityksiä, joilla on toimipaikka Ontariossa, on kohdeltava samalla tavalla kuin Ontarioon sijoittautunutta yritystä.

Varauma I-PT-116

Toimiala: Kaivostoiminta

Osa-ala: Metallimalmit, muut mineraalit

Metallien jalostus palkkio- tai sopimusperusteisesti

Toimialaluokka: CPC 14, 16, 8851

Varauman tyyppi: Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Mining Act,* R.S.O. 1990, c. M.14, 1990, s. 91

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Kaikki Ontariossa sijaitsevilta mailta, valtauksilta tai Ontarion kaivoslupien mukaisesti louhitut ja poistetut mineraalit on käsiteltävä ja jalostettava Kanadassa jalostetuksi metalliksi tai muiksi tuotteiksi, jotka voidaan käyttää teknisessä prosessissa ilman enempää käsittelyä, ellei varakuvernööri toimeenpanevan elimen neuvosta (Lieutenant Governor in Council) vapauta maita, valtausta tai kaivoslupaa tämän vaatimuksen täyttämisestä.

Varauma I-PT-117

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Kaukoliikenne

Toimialaluokka: CPC 71213

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Public Vehicles Act,* R.S.O 1990, c. P-54

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Julkisen liikenteen toimilupia myönnettäessä Ontario Transport Highway Board tutkii, vastaako hakemus tarvetta ja yleistä etua.

Varauma I-PT-118

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala: Kuljettajien lupapalvelut

Toimialaluokka: CPC 9290

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Highway Traffic Act,* R.S.O. 1990, c. H.8, s. 32 (5) Issuance of driver's licence, endorsements

Drivers' Licences, O. Reg. 340/94

Licences for Driving Instructors and Driving School, O. Reg. 473/07

Driver Certification Program Policy

Beginner Driver Education Program

School Bus Driver Improvement Course

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Saadakseen luvan antaa Ontarion ohjelmiin kuuluvaa ajo-opetusta, mukaan luettuna Driver Certification Program, School Bus Driver Improvement Course ja Beginner Driver Education Program, hakijalla on oltava Ontariossa omat tai vuokratut tilat, joita käytetään autokoulun toimistona ja koulutustiloina.

Varauma I-PT-119

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Co-operative Corporations Act*, R.S.O. 1990, c. C. 35, ss. 14(1) ja 85 (3)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Jokaisen osuuskunnan johtajista suurimman osan on asuttava Kanadassa.
2. Osuustoiminnallisen yrityksen päätoimipaikan on sijaittava Ontariossa.

Varauma I-PT-120

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut
Tukkukaupan palvelut
Vähittäiskauppapalvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)
Alkoholijuomien valmistus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Liquor Control Act*, R.S.O. 1990, c. L. 18
General, O. Reg. 717/90
Alcohol and Gaming Regulation and Public Protection Act, R.S.O. 1996, c. 26, Sched.
Assignment of Powers and Duties, O. Reg. 141/01
Registrar of the Alcohol and Gaming Commission of Ontario policies and practices

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Ontario voi säännellä alkoholijuomien tuontia, ostoa, tuotantoa, jakelua, toimittamista, kaupan pitämistä ja myyntiä Ontariossa ja myöntää niitä koskevia lupia sekä harjoittaa näitä toimintoja, myös provinssitason monopolien välityksellä. Olutta saa myydä ainoastaan valtuutetuissa julkisen sektorin myymälöissä.
2. Alkoholin ja rahapelien rekisterinpitäjä (Registrar of Alcohol and Gaming) myöntää Ontarion viinin-, väkevien alkoholijuomien ja oluentuottajille luvan pitää myymälöitä niiden omien viinien, väkevien alkoholijuomien tai oluen myyntiä varten. Lisäksi Ontarion alkoholi- ja rahapelikomissio (Alcohol and Gaming Commission of Ontario) valtuuttaa ainoastaan The Beer Storen myymään kotimaista ja tuontiolutta.

Varauma I-PT-121

Toimiala: Maatalous

Osa-ala: Maatalousmaa, metsä ja muu puustoinen maa

Toimialaluokka: CPC 5310

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Municipal Act,* S.O 2001, c. 25, s. 308.1
Assessment Act, R.S.O. 1990, c. A.31, s. 7
General, O. Reg. 282/98

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Maatalousmaahan ja hoidettuun metsämaahan, jonka omistaa Kanadan kansalainen tai henkilö, joka on laillisesti pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (person lawfully admitted to Canada for permanent residence), tai yhtiö, jonka äänioikeuksista yli 50 prosenttia on Kanadan kansalaisilla tai henkilöillä, jotka ovat laillisesti pysyvän oleskeluluvan saaneita asukkaita (persons lawfully admitted to Canada for permanent residence), sovelletaan alennettuja varallisuusverokantoja.

Varauma I-PT-122

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 862

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Credit Unions and Caisses Populaires Act,* S.O 1994, c. 11, s. 160

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Tilintarkastaja tai tilintarkastusyritys voi toimia luotto-osuuskunnan tilintarkastajana, jos tilintarkastajalla tai, jos kyse on tilintarkastusyrityksestä, yrityksen jäsenellä tai työntekijällä on vakinainen asuinpaikka Kanadassa.

Varauma I-PT-123

Toimiala: Jäsenyysjärjestöjen palvelut

Osa-ala: Oikeudelliset asiakirja- ja todistuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 8613, 95910

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *The Marriage Act*, R.S.O 1990, c. M.3, ss. 11 ja 20

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Ontario varaa itselleen oikeuden rajoittaa myös asuinpaikan perusteella niiden henkilöiden ryhmää, joilla on oikeus myöntää avioliittolupa, ja edellyttää, että mainitun säädöksen nojalla avioliittoon vihkimisiä toimittamaan rekisteröidyn henkilön on oltava Ontarion asukas tai hänellä on oltava vastuullaan yksi tai useampi seurakunta tai sielunhoitajan tehtävä (pastoral charge) kokonaan tai osaksi Ontariossa.

Varauma I-PT-124

Toimiala: Maatalous

Osa-ala: Maataloustuotteet

Metsätalous ja kalatalous

Maatalousraaka-aineiden ja elävien eläinten tukkukaupan palvelut

Maatalouteen, metsästykseen ja metsätalouteen liittyvät palvelut

Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 01, 021, 029, 04, 21, 22, 881 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen ja 8814), 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Farm Products Marketing Act*, R.S.O., c. F-9

Milk Act, R.S.O. 1990, c. M. 12

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla provinssi voi säännellä maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden tuotantoa ja kaupan pitämistä provinssissa, mukaan luettuna maitotaloustuotteiden, munien ja siipikarjatuotteiden tarjonnan sääntelyyn liittyvät toimenpiteet, ja myöntää erilaisia näitä koskevia lupia.
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä Ontarion ja edellä mainittujen yksiköiden ja virastojen toimenpiteisiin ja toimiin voi sisältyä harkinnanvaraisia päätöksiä, jotka pohjautuvat tekijöihin, joiden perusteella voidaan kohdella suosivasti
   a) Ontarion asukkaita; tai
   b) yksiköitä, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka Ontariossa.

Varauma I-PT-125

Toimiala: Kaupan palvelut

Osa-ala: Moottoriajoneuvojen myynti-, huolto- ja korjauspalvelut

Toimialaluokka: CPC 611, 612

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Motor Vehicle Dealers Act*, S.O. 2002, c. 30, Sched. B

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Moottoriajoneuvojen jälleenmyyjän on oltava rekisteröity ja toimittava ainoastaan siitä paikasta käsin, joka on hyväksytty jälleenmyyjän rekisteröinnin yhteydessä. Hyväksytyn paikan on sijaittava Ontariossa.

Prinssi Edwardin saarella sovellettavat varaumat

Varauma I-PT-126

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Arkkitehtipalvelut

Toimialaluokka: CPC 8671

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Architects Acts*, R.S.P.E.I. 1988, c. A-18.1
Architects Association of Prince Edward Island By-laws

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Prinssi Edwardin saarella toimilupaa arkkitehtuurin harjoittamiseen hakevan, muualle sijoittautuneen yksittäisen yrityksen omistajan ja vähintään kahden kolmasosan kyseistä lupaa hakevan, muualle sijoittautuneen henkilöyhtiön tai osakeyhtiön osakkaista, päälliköistä tai johtajista on oltava arkkitehtejä, ja osakeyhtiössä vähintään enemmistön kussakin äänivaltaisten osakkeiden luokassa liikkeeseen lasketuista osakkeista on oltava arkkitehtien omistuksessa ja rekisteröity heidän nimiinsä.

Varauma I-PT-127

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Vakuutus- ja kiinteistönvälitysalat

Toimialaluokka: CPC 821, 822

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Real Estate Trading Act*, R.S.P.E.I. 1988, R -2

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Voidakseen myydä kiinteistöjä luonnollisella henkilöllä on oltava Prinssi Edwardin saaren kiinteistönvälityslupa (real estate licence). Rekisterinpitäjä ei saa myöntää kyseistä lupaa yksityishenkilölle, ellei tämä ole Kanadan kansalainen tai Kanadan pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident).

Varauma I-PT-128

Toimiala: Jakelupalvelut

Osa-ala: Moottoripolttoaineiden jälleenmyynti

Toimialaluokka: CPC 613

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Petroleum Products Act*, R.S.P.E.I. 1988, P-5.1

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Myöntäessään lupaa vähittäismyyntipisteen pitämiseen komission (Appeals Commission) on otettava huomioon yleinen etu ja tarve soveltaen perusteita, jotka se saattaa aika ajoin katsoa aiheellisiksi.

Varauma I-PT-129

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Prince Edward Island Lands Protection Act*, R.S.P.E.I. 1988, L-5

Fees Regulations and Lands Identification Regulations

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Muualla asuvien henkilöiden on jätettävä hakemus voidakseen ostaa enemmän kuin viisi eekkeriä maata tai maa-alueen, jossa on enemmän kuin 165 jalkaa rantaa (shore frontage), ja saatava lupa varakuvernööriltä toimeenpanevan elimen neuvosta (Lieutenant Governor in Council). Rantaa on muun muassa valtameriin, jokiin, järviin, lampiin ja soihin rajoittuva maa.
2. Prinssi Edwardin saaren hallinto myöntää lupia muualla asuville henkilöille edellä mainitun säädöksen nojalla ja voi määrätä luvalle tiukemmat ehdot, kuten että kyseisen maa-alueen on oltava maarekisterissä merkitty maatalousmaaksi tai muuhun käyttöön kuin asuntorakentamiseen.
3. Ainoastaan Prinssi Edwardin saaren asukkaat voivat saada ei-kaupallisen kiinteistön varallisuusveron alennuksen.

Varauma I-PT-130

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kuluttajien luottotietopalvelut

Toimialaluokka: CPC 87901

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Consumer Reporting Act,* R.S.P.E.I. 1988, C-20

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Jokaisen edellä mainitun säädöksen nojalla rekisteröidyn kuluttajien luottotietoja myyvän yrityksen on harjoitettava liiketoimintaansa Prinssi Edwardin saarella sijaitsevasta vakituisesta toimipaikasta.

Varauma I-PT-131

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Legal Profession Act,* 1992 c. 39, R.S.P.E.I. 1988, L-6.1

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Voidakseen tulla hyväksytyksi Prinssi Edwardin saaren asianajajaliiton (Law Society of Prince Edward Island) jäseneksi ja harjoittaa asianajajan ammattia yksityishenkilön on oltava Kanadan kansalainen tai Kanadan pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident).

Varauma I-PT-132

Toimiala: Maatalous

Osa-ala: Maataloustuotteet
Elävät eläimet ja eläintuotteet
Liha
Maitotuotteet
Elintarvikkeet, muualle luokittelemattomat

Toimialaluokka: CPC 01, 02, 21, 22, 239, 6221, 62112

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Natural Products Marketing Act,* R.S.P.E.I. 1988, N-3
Dairy Industry Act, R.S.P.E.I. 1988, D-1
Agricultural Products Standards Act, R.S.P.E.I. 1988, A-9
Dairy Producers Act, R.S.P.E.I. 1988, D-2
Agricultural Insurance Act, R.S.P.E.I. 1988, A-8.2
Animal Health and Protection Act, R.S.P.E.I., A-11.1
Grain Elevators Corporation Act, R.S.P.E.I. 1993, c. 8
Plant Health Act, R.S.P.E.I. 1990, c. 45

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Prinssi Edwardin saaren hallinto voi säännellä ja myöntää lupia, jotka koskevat kaupan pitämiseen liittyviä kysymyksiä, mukaan luettuna muun muassa siipikarjan, munien, maitotuotteiden, sikojen, nautakarjan, perunoiden ja kalkkunoiden osto, myynti, pakkaaminen, luokitus, varastointi, jalostus, laivaus myyntiä tai varastointia varten, myynnin edistäminen, tutkimus ja myytäväksi tarjoaminen sekä tuotanto ja kuljetus mainittujen säädösten tavoitteiden saavuttamiseksi.
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, suoritevaatimuksia tai Prinssi Edwardin saaren asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää liiketoimintaa Prinssi Edwardin saarella.

Varauma I-PT-133

Toimiala: Kalastus ja vesiviljely

Osa-ala: Kalataloustuotteiden tukkukauppa
Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 04, 62224, 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Fisheries Act,* R.S.P.E.I. 1988, F-13.01
Fish Inspection Act, R.S.P.E.I. 1988, F-13
Certified Fisheries Organizations Support Act, R.S.P.E.I. 1988, C-2.1
Natural Products Marketing Act, R.S.P.E.I. 1988, N-3

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Prinssi Edwardin saaren hallinto voi säännellä ja myöntää lupia, jotka koskevat kalavaroihin ja -tuotteisiin liittyviä kysymyksiä, kuten kalavarojen hoito ja kehittäminen, kalan osto ja jalostus ja kaikki muut seikat, joita näiden säädösten tavoitteiden täysimääräinen saavuttaminen edellyttää.
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, suoritevaatimuksia tai Prinssi Edwardin saaren asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää liiketoimintaa Prinssi Edwardin saarella.

Varauma I-PT-134

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkö, öljy ja maakaasu
Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 17, 120, 887

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Energy Corporation Act,* R.S.P.E.I. 1988, E-7
Renewable Energy Act, R.S.P.E.I. 2004, C-16
Oil and Natural Gas Act, R.S.P.E.I. 1988, O-5
Electric Power Act, R.S.PE.I. 1988, E-4

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Prinssi Edwardin saaren hallinto voi säännellä ja myöntää lupia, jotka koskevat energiaan, energiajärjestelmiin, öljyyn, maakaasuun ja uusiutuviin energialähteisiin liittyviä kysymyksiä, kuten energian tuotanto, varastointi, siirto, jakelu, toimittaminen, osto, käyttö ja luovutus, lähteiden poraaminen sekä öljyn ja maakaasun tuotanto ja öljy- ja maakaasuvarojen suojelu sekä kyseisten säädösten tavoitteiden tai säännösten yleisesti edellyttämät seikat.
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, suoritevaatimuksia tai Prinssi Edwardin saaren asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää liiketoimintaa Prinssi Edwardin saarella.

Varauma I-PT-135

Toimiala: Maa-, metsä- ja kalataloustuotteet

Osa-ala: Metsätalous- ja hakkuutuotteet
Metsätaloutta palveleva toiminta

Toimialaluokka: CPC 03, 8814

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Forest Management Act,* R.S.P.E.I. 1988, F-14
Public Forest Council Act, R.S.P.E.I. 2001, C-48

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Prinssi Edwardin saaren hallinto voi säännellä ja myöntää lupia, jotka koskevat metsätaloustuotteisiin liittyviä kysymyksiä, kuten metsätaloustuotteiden säilyttäminen, suojelu, hakkuu, hyödyntäminen ja myynti, lupien myöntäminen ja metsätaloustuottajien sertifiointi, kasvien ja kasviaineiston tuonti, maksut ja palkkiot sekä kyseisten säädösten säännösten yleisesti edellyttämät seikat.
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, suoritevaatimuksia tai Prinssi Edwardin saaren asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää liiketoimintaa Prinssi Edwardin saarella.

Varauma I-PT-136

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut
Tukkukaupan palvelut
Vähittäiskauppapalvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)
Alkoholijuomien valmistus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Liquor Control Act,* R.S.P.E.I. 1988, L-14

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Prinssi Edwardin saaren alkoholinvalvontakomissio (Prince Edward Island Liquor Control Commission, PEILECC) on Prinssi Edwardin saaren hallinnon kruunun laitos (Crown agency), joka on Prinssi Edwardin saaren ainoa maahantuoja ja joka valvoo alkoholijuomien ostoa, jakelua ja myyntiä Prinssi Edwardin saarella. PEILCC pitää varastoa ja sillä on toimisto ja luvanhaltijoiden jakelukeskus (Licensee Distribution Centre). PEILCC toimii väkevien alkoholijuomien vähittäismyyjien ja luvanhaltijoiden jakelukeskuksen tavarantoimittajana ja hallinnoi niiden toimintaa.
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, suoritevaatimuksia tai Prinssi Edwardin saaren asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää liiketoimintaa Prinssi Edwardin saarella.

Varauma I-PT-137

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Lotteries Commission Act*, R.S.P.E.I. 1988, L-17

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Prinssi Edwardin saaren arpajaiskomissiolla (Prince Edward Island Lotteries Commission) on mainitun säädöksen nojalla oikeus kehittää, järjestää, ottaa suorittaakseen, toimeenpanna ja hallinnoida arpajaisia, vedonlyöntijärjestelmiä ja verkkopohjaisia rahapelejä provinssin hallinnon tai muiden sellaisten provinssien hallintojen puolesta, joilla on tämän provinssin kanssa arpajaisia ja vedonlyöntijärjestelmiä koskeva sopimus.
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, suoritevaatimuksia tai Prinssi Edwardin saaren asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää liiketoimintaa Prinssi Edwardin saarella.

Quebecissä sovellettavat varaumat

Varauma I-PT-138

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting the acquisition of farm land by non-residents,* C.Q.L.R., c. A-4.1

Regulation respecting the declaration of non-resident status in the application for registration of the acquisition of farm land; C.Q.L.R., c. A-4.1, r. 1

Regulation respecting an application for authorization and the information and documents required for the application, C.Q.L.R., chapter A-4.1, r. 2

Regulation respecting the tariff of duties, fees, costs made under the Act respecting the acquisition of farm land by non-residents, C.Q.L.R., c. A-4.1, r. 3

An Act respecting the preservation of agricultural land and agricultural activities, C.Q.L.R., c. P-41.1, and regulations

An Act respecting the lands in the domain of the State, C.Q.L.R., c. T-8.1

Regulation respecting the sale, lease and granting of immovable rights on lands in the domain of the State, C.Q.L.R., c. T-8.1, r. 7

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Jos Quebecin ulkopuolella asuva henkilö ostaa Quebecistä suoraan tai epäsuorasti maatalousmaata, hankintaan on saatava hyväksyntä Quebecin maatalousmaan suojelukomissiolta (Commission de protection du territoire agricole du Québec). Komission saadessa hyväksyntähakemuksen Quebecin ulkopuolella asuvalta henkilöltä se ottaa huomioon maan mahdolliset käyttötavat maataloustarkoituksiin sekä käyttötapojen taloudelliset seuraukset.
2. Nimetyllä maatalousalueella ei saa käyttää maapalstaa mihinkään muuhun tarkoitukseen kuin maatalouteen ilman komission hyväksyntää, josta päätettäessä otetaan huomioon tietyt sosioekonomiset tekijät.
3. Quebecin asukkailla on etusija valtiolle kuuluvan maan ostossa ja vuokrauksessa.

Varauma I-PT-139

Toimiala: Maa-, metsä- ja kalatalous

Osa-ala: Maataloustuotteet

Puutarhatalous ja kaupallinen puutarhaviljely

Elävät eläimet ja eläintuotteet

Raakapuu

Kala ja muut kalastustuotteet

Liha, kala, hedelmät, vihannekset, öljyt ja rasvat

Maitotuotteet

Myllytuotteet

Tärkkelys ja tärkkelystuotteet

Muut elintarvikkeet

Maatalouteen liittyvät palvelut

Kotieläintalouteen liittyvät palvelut

Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 01, 02, 031, 04, 21, 22, 23, 8811 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen), 8812, 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *Professional Syndicates Act,* C.Q.L.R., c. S-40

An Act respecting the marketing of agricultural, food and fish products, C.Q.L.R., c. M-35.1

Règlement des producteurs d'œufs d'incubation sur le contingentement, C.Q.L.R., c. M-35.1, r. 223

Règlement sur les quotas des producteurs d'œufs de consommation du Québec, C.Q.L.R., c. M-35.1, r. 239

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Toimialajärjestöt (professional syndicates) voivat hallinnoida maataloustuotteiden tuotantoa ja markkinointia koskevia yhteissuunnitelmia sekä tuottajien markkinointineuvostoja. Ainoastaan Kanadan kansalaiset voivat pyytää saada perustaa toimialajärjestön ja olla jäseninä sen hallituksessa.
2. Ainoastaan Kanadan kansalaiset voivat käyttää uusille siitosmunien tuottajille tarkoitettua varausta, ovat oikeutettuja osallistumaan tiettyihin ohjelmiin ja voivat siirtää munakiintiöitään keskitetyn järjestelmän ulkopuolelle.

Varauma I-PT-140

Toimiala: Maa-, metsä- ja kalatalous

Osa-ala: Kalatuotteet

Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 04, 882

Varauman tyyppi: Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *Marine Products Processing Act,* C.Q.L.R., c. T-11.01

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ministeri voi määräyksellä vahvistaa jalostuksen vähimmäisstandardit, joita toimijan on noudatettava meren tuotteiden jalostuksessa tai säilykkeiden valmistuksessa. Standardit voivat vaihdella meren tuotteen mukaan.

Varauma I-PT-141

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Kulttuuriesineet ja kulttuuriomaisuus

Toimialaluokka: CPC 963

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *Cultural Heritage Act,* C.Q.L.R., c. P-9.002

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Kulttuuriperintöomaisuutta voi olla asiakirja, kiinteistö, esine tai paikka. Saatuaan asiasta kulttuuriperintöneuvoston (Conseil du patrimoine culturel) lausunnon kulttuuri- ja viestintäministeri voi luokitella kokonaan tai osittain kulttuuriperinnöksi minkä tahansa tällaisen kohteen, jonka tunteminen, suojelu, arvostus tai säilyttäminen on yleisen edun mukaista.
2. Ministerin lupaa edellytetään, kun luonnollinen tai oikeushenkilö haluaa myydä tai antaa lahjaksi kulttuuriperinnöksi luokitellun asiakirjan tai esineen muulle hallinnolle tai hallinnon virastolle kuin Quebecin hallinnolle (Gouvernement du Québec), henkilölle, joka ei ole Kanadan kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident), tai oikeushenkilölle, jonka pääasiallinen toimipaikka ei ole Quebecissä. Valtiolle kuuluvaa kulttuuriperinnöksi luokiteltavaa omaisuutta ei voida myydä tai antaa lahjaksi, eikä sitä voida antaa pitkäaikaisesti vuokralle ilman ministerin lupaa. Muissa luovutustapauksissa edellytetään etukäteen annettavaa kirjallista ilmoitusta.

Varauma I-PT-142

Toimiala: Yhteiskunnalliset, sosiaaliset ja henkilökohtaiset palvelut

Osa-ala: Hautaus-, tuhkaus- ja hautaustoimistopalvelut

Toimialaluokka: CPC 9703

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting medical laboratories, organ and tissue conservation and the disposal of human bodies,* C.Q.L.R., c. L-0.2

Regulation respecting the application of the Act respecting medical laboratories, organ and tissue conservation and the disposal of human bodies, C.Q.L.R., c. L-0.2, r. 1

An Act respecting prearranged funeral services and sepultures, C.Q.L.R., c. A-23.001

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Luonnollinen henkilö, joka hakee lupaa toimia hautausurakoitsijana joko omaan lukuunsa tai sellaisen oikeushenkilön, henkilöyhtiön tai yhdistyksen puolesta, jonka päätoimipaikka on Quebecissä, on oltava asunut Quebecissä vähintään 12 peräkkäisen, hakemuksen jättämistä edeltävän kuukauden ajan.
2. Henkilön, joka hakee lupaa harjoittaa palsamointia tai tuhkausta, ei edellytetä asuvan Quebecissä, jos asuinpaikka on Kanadassa.

Varauma I-PT-143

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Taksipalvelut

Toimialaluokka: CPC 71221

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting transportation services by taxi*, C.Q.L.R., c. S-6.01
Taxi Transportation Regulation, C.Q.L.R., c. S-6.01, r. 3, *Highway Safety Code*, C.Q.L.R., c. C-24.2
Regulation respecting road vehicle registration, C.Q.L.R., c. C-24.2, r. 29

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Jotta Quebecin liikennekomissio (Commission des transports du Québec) voisi myöntää, osoittaa tai siirtää taksinomistajan luvan luonnolliselle henkilölle, tämän on oltava Kanadan kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident). Jotta Quebecin autovakuutusyhtiö (Société de l'assurance automobile du Québec) voisi myöntää luonnolliselle henkilölle taksinkuljettajan luvan, tämän on oltava Kanadan kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident).
2. Yhdellä henkilöllä voi olla enintään 20 taksinomistajan lupaa.

Varauma I-PT-144

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Erikoiskuljetukset kaukoliikenteessä
Muun rahdin kuljetus

Toimialaluokka: CPC 71214, 71239

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *Highway Safety Code*, C.Q.L.R., c. C-24.2
Regulation respecting road vehicle registration, C.Q.L.R., c. C-24.2, r. 29

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Kansainvälisen rekisteröintijärjestelmän (International Registration Plan, IRP) mukaisesti rahdinkuljettajat maksavat rekisteröintimaksun kerran yhdelle oikeudenkäyttöalueelle, joka puolestaan takaa sen, että asianmukaisesti hyväksytyt ajoneuvot voivat liikennöidä muilla oikeudenkäyttöalueilla. Tällainen maksujenjakojärjestelmä perustuu kullakin oikeudenkäyttöalueella kuljettuun matkaan. IRP:n rekisteröintitodistus tunnustetaan Kanadan provinsseissa ja Yhdysvaltojen osavaltioissa. Jaettu rekisteröinti myönnetään ainoastaan henkilölle, jolla on toimipaikka Quebecissä, ja vähintään yksi hänen ajoneuvoistaan liikennöi Quebecissä.

Varauma I-PT-145

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Linja-autoliikenne

Toimialaluokka: CPC 71211, 71212, 71213, 71214, 71222

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *Transport Act*, C.Q.L.R., c. T-12

Bus Transportation Regulation, C.Q.L.R., c. T-12, r. 16

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Myöntäessään linja-autoliikenteen lupia Quebecin liikennekomissio (Commission des transports du Québec) voi soveltaa liikennöitävällä alueella tarvehankintaa. Lisäksi se voi harkita, johtaisiko haetun luvan myöntäminen todennäköisesti jonkin toisen linja-autoliikenteen palvelun häviämiseen tai heikentäisi selvästi sen laatua.

Varauma I-PT-146

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne

Toimialaluokka: CPC 71231, 71232, 71233, 71234

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting the Ministère des Transports*, C.Q.L.R., c. M-28

Transport Act, C.Q.L.R., c. T-12

Regulation respecting the brokerage of bulk trucking services, C.Q.L.R., c. T-12, r. 4

An Act respecting owners, operators and drivers of heavy vehicles, C.Q.L.R., c. P-30.3

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Liikenneministeri päättää ehdoista, jotka raskaan ajoneuvoliikenteen harjoittajan, joka on sijoittautunut Quebecin ulkopuolelle mutta Kanadan sisäistä kauppaa koskevan sopimuksen (Agreement on Internal Trade) osapuolen alueelle, on täytettävä voidakseen tulla merkityksi irtolastikuljetusrekisteriin (bulk trucking register). Rekisteröityjen kokonaismäärä on rajoitettu. Quebecin ulkopuolelle sijoittautuneen raskaan ajoneuvoliikenteen harjoittajan päätoimipaikan on pysyttävä Quebecin ulkopuolella eikä sen rekisteröintiä voi siirtää.

2. Vähintään 50 prosenttia kuljetuksista, joita tarvitaan teiden rakentamista, korjaamista tai kunnossapitoa koskevien liikenneministeriön sopimusten toteuttamiseksi, on varattu pienille irtolastikuljetusta harjoittaville yrityksille, jotka osallistuvat välitysluvan (brokerage permit) saaneen yhdistyksen välittämien palvelujen tarjoamiseen. Irtolastikuljetusta harjoittavat yritykset, jotka eivät ole kirjautuneet rekisteriin, voivat saada vain jäljelle jäävät 50 prosenttia tarvittavista kuljetuksista, jos välitysluvan haltija hyväksyy tarjouksen suorittaa 50 prosenttia tarvittavista kuljetuksista.
3. Välitysluvan saadakseen voittoa tavoittelemattoman oikeushenkilön tai osuuskunnan on osoitettava edustavansa vähintään 35:tä prosenttia raskaan liikenteen harjoittajista, jotka ovat kirjautuneet irtolastikuljetusrekisteriin ja joiden päätoimipaikka on alueella, jota välityslupa koskee. Liikenteenharjoittajan on osallistuttava välitettävien palvelujen tarjoamiseen välitysalueella, jolla hänen päätoimipaikkansa sijaitsee tai joka osoitetaan määräyksellä.

Varauma I-PT-147

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Meriliikenne

Toimialaluokka: CPC 72211

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting the Société des Traversiers du Québec*, C.Q.L.R., c. S-14
Transport Act, C.Q.L.R., c. T-12

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Quebecin liikennekomissio (Commission des transports du Québec) myöntää tai siirtää luvan vesiliikenteen henkilökuljetukseen henkilölle, joka hakee sitä komission käyttämällä lomakkeella, jos komissio katsoo, että kyseinen henkilö on osoittanut todellisen ja välittömän tarpeen tarjota lisäpalveluja kunkin käytettävän aluksen osalta. Tarvittaessa tätä ehtoa sovelletaan siinä tapauksessa, että kyseinen henkilö tarjoaa matkustajille muiden lauttaliikennepalvelujen kanssa kilpailevia lauttaliikennepalveluja.
2. Hallituksen jäsenenä voi olla vain henkilö, jonka kotipaikka on Quebecissä.

Varauma I-PT-148

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Urheilu- ja muut virkistyspalvelut

Toimialaluokka: CPC 964

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting safety in sports*, C.Q.L.R., c. S-3.1
Regulation respecting combat sports, C.Q.L.R., c. S-3.1, r. 11
Regulation respecting combat sports licensing, C.Q.L.R., c. S-3.1, r. 7

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Henkilö, jonka kotipaikka ei ole Kanadassa, ei voi saada ammattimaisten taistelulajien vuotuista erotuomarilupaa, mutta hänelle voidaan myöntää tietyn urheilutapahtuman ajan voimassa oleva lupa.

Varauma I-PT-149

Toimiala: Matkatoimistojen, matkanjärjestäjien ja matkaoppaiden palvelut

Osa-ala: Matkatoimistot
Matkanjärjestäjäpalvelut

Toimialaluokka: CPC 7471

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *Travel Agents Act*, C.Q.L.R., c. A-10
Regulation respecting travel agents, C.Q.L.R., c. A-10, r. 1

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Matkatoimistolupaa omaan lukuunsa hakevan luonnollisen henkilön on perustettava päätoimipaikka Quebeciin ja pidettävä se siellä. Yhdistyksen, henkilöyhtiön tai henkilön, jonka puolesta lupaa haetaan, on perustettava päätoimipaikka Quebeciin ja pidettävä se siellä. Päätoimipaikka on toimipaikka, josta käsin luvanhaltija pääosin toimii.

Varauma I-PT-150

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *Cooperatives Act*, C.Q.L.R., c. C-67.2
Regulation under the Cooperatives Act, C.Q.L.R., c. C-67.2, r. 1

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Säädöksessä *Cooperatives Act* asetetaan rajoituksia osakkeiden liikkeeseenlaskulle, siirrolle ja omistusoikeudelle. Osuuskunnan jäsenyys edellyttää, että jäsen tosiasiallisesti käyttää osuuskunnan tarjoamia palveluja ja että osuuskunta voi tarjota hänelle kyseiset palvelut. Lisäksi säädöksessä *Cooperatives Act* säädetään, että jokainen osuuskunnan jäsen tai jäsenenä olevan oikeushenkilön tai henkilöyhtiön edustaja voi olla johtaja. Osuuskunnan tai liiton (federation, confederation) päätoimipaikan on aina sijaittava Quebecissä.
2. Osuuskunnan tai liiton on harjoitettava tiettyä osaa liiketoiminnastaan jäsentensä kanssa sen mukaisesti, mikä prosenttiosuus hallituksen määräyksessä vahvistetaan. Jos kyseessä on solidaarisuusosuuskunta (solidarity cooperative), kyseinen osuus lasketaan erikseen niiden jäsenten osalta, jotka ovat osuuskunnan käyttäjiä, ja niiden, jotka ovat sen työntekijöitä.

Varauma I-PT-151

Toimiala: Maa-, metsä- ja kalatalous

Osa-ala: Metsätalous- ja hakkuutuotteet

Puu, korkki-, olki- ja punontatuotteet

Massa, paperi ja paperituotteet

Toimialaluokka: CPC 031, 31, 32

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting the Ministère des Ressources Naturelles et de la Faune,* C.Q.L.R., c. M-25.2

Sustainable Forest Development Act, C.Q.L.R., c. A-18.1

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Kaikki valtion mailta korjattu puutavara, myös biomassa, on jalostettava täysimääräisesti Quebecissä. Hallinto voi kuitenkin määräämiensä ehtojen mukaisesti sallia osittain jalostetun puutavaran kuljetuksen valtion alueelta Quebecin ulkopuolelle, jos muun vaihtoehdon valitseminen näyttäisi olevan yleisen edun vastaista.
2. Ministeri voi toteuttaa toimenpiteitä alaisuudessaan olevien valtion mailla sijaitsevien maa-alueiden tai metsävarojen kehittämiseksi edistääkseen alueen kehitystä tai pannakseen täytäntöön muuta asiaan liittyvää politiikkaa.

Varauma I-PT-152

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Hevoskilpailut

Toimialaluokka: CPC 02113, 96492

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting racing*, C.Q.L.R., c. C-72.1
Rules respecting the breeding of Québec Standardbred race horses, C.Q.L.R., c. C-72.1, r. 6
Rules respecting Certification, C.Q.L.R., c. C-72.1, r. 1
Rules respecting betting houses, CQLR, c. C-72.1, r. 8
Rules respecting Standardbred horse racing, C.Q.L.R., c. C-72.1, r. 3
Regulation respecting betting horses, C.Q.L.R., c. C-72.1, r.7

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Ainoastaan Kanadan kansalainen voi hakea lupaa pitää ravi- tai laukkarataa, lupaa järjestää kilpailuja tai lupaa pitää vedonlyöntitoimistoa.
2. Henkilön, joka hakee lupaa rekisteröidä amerikanravuri-rotuisen oriin valtion alkoholi-, kilpa-ajo- ja peliorganisaatioon (Régie des alcools, des courses et des jeux, RACJ), on oltava asunut Quebecissä vähintään 183 päivää.
3. Ainoastaan quebeciläiselle kilpahevoselle, siten kuin se määritellään *Rules respecting the breeding of Québec Standardbred race horses* -säännöissä, voidaan myöntää jokin erioikeus tai etu.

Varauma I-PT-153

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting the Société des loteries du Québec*, C.Q.L.R., c. S-13.1
An Act respecting the Régie des alcools des courses et des jeux, C.Q.L.R. luku R-6.1
An Act respecting lotteries, publicity contests and amusement machines, C.Q.L.R., c. L-6
Lottery Scheme Rules, C.Q.L.R., c. L-6, r. 12
Rules respecting amusement machines, C.Q.L.R., c. L-6, r. 2
Rules respecting publicity contests, C.Q.L.R., c. L-6, r. 6
Rules respecting video lottery machines, C.Q.L.R., c. L-6, r. 3
Bingo Rules, C.Q.L.R., c. L-6, r. 5

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Henkilön, joka hakee lupaa harjoittaa arpajaistoimintaa, on oltava Kanadan kansalainen, tai jos kyseessä on yritys, sillä on oltava toimisto Quebecissä.

2. Henkilön, joka hakee peliautomaattilupaa (amusement machine operator's licence) tai kauppalupaa (merchant licence), on oltava Kanadan kansalainen, ja jos kyseessä on yritys, sillä on oltava pääkonttori tai päätoimipaikka Kanadassa ja toimisto Quebecissä.
3. Muualla kuin valtion kasinossa käytettävien videopelikoneiden osalta valtion alkoholi-, kilpa-ajo- ja peliorganisaatio (Régie des alcools, des courses et des jeux, RACJ) voi ottaa huomioon Kanadan kansalaisuuden tai asumisen Kanadassa laatiessaan säännöt, joita sovelletaan lupaehdoista ja toimintastandardeista, rajoituksista ja kielloista päätettäessä. RACJ voi määrittää pelaajien osallistumisehdot sekä standardit, rajoitukset tai kiellot, jotka liittyvät myynninedistämiseen, mainontaan tai videopelikoneita koskeviin opetusohjelmiin, joita voidaan kohdentaa kokonaan tai osittain tietyille henkilöryhmille.
4. Bingon osalta hankkeet, joita varten hyväntekeväisyysjärjestö tai uskonnollinen yhteisö hakee lupaa bingohallille, mediabingolle tai huvibingolle, on toteutettava kokonaan Quebecissä. Bingolupaa (bingo supplier's licence) hakevalla yksityishenkilöllä tai yrityksellä on oltava toimipaikka Quebecissä.
5. Hallituksen jäsenenä voi olla vain henkilö, jonka kotipaikka on Quebecissä.

Varauma I-PT-154

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut
Tukkukaupan palvelut
Vähittäiskaupan palvelut
Juomat

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting the Société des alcools du Québec,* C.Q.L.R., c. S-13

Regulation respecting cider and other apple-based alcoholic beverages, C.Q.L.R., c. S-13, r. 4

Regulation respecting wine and other alcoholic beverages made or bottled by holders of a wine maker's permit, C.Q.L.R., c. S-13, r. 7

Regulation respecting alcoholic beverages made and bottled by holders of a distiller's permit, C. Q.L.R., c. S-13, r. 3

Regulation respecting the terms of sale of alcoholic beverages by holders of a grocery permit, C. Q.L.R., c. S-13, r. 6

An Act respecting offences relating to alcoholic beverages, C.Q.L.R., c. I-8.1

An Act respecting liquor permits, C.Q.L.R., c. P-9.1

Regulation respecting liquor permits, C.Q.L.R., c. P-9.1, r. 5

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Quebecin alkoholiyhtiö (Société des alcools du Québec) toimii alkoholijuomien tuonnista, jakelusta, toimittamisesta, kuljetuksesta, myynnistä, kaupasta ja markkinoinnista vastaavana monopolina.
2. Hallituksen jäsenenä voi olla vain henkilö, jonka kotipaikka on Quebecissä.

Varauma I-PT-155

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut
Tukkukaupan palvelut
Vähittäiskaupan palvelut
Juomat

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting the Société des alcools du Québec*, C.Q.L.R., c. S-13
Regulation respecting the terms of sale of alcoholic beverages by holders of a grocery permit, C. Q.L.R., c. S-13, r. 6
An Act respecting offences relating to alcoholic beverages, C.Q.L.R., c. I-8.1

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Ainoastaan toimipaikan Quebecissä omistavat voivat saada luvan oluen myyntiin, oluen panemiseen, tislaukseen, viininvalmistukseen, siiderinvalmistukseen, varastonpitoon, pienimuotoiseen valmistukseen tai pienimuotoiseen oluentuotantoon.
2. Tislausluvan (distiller's permit) haltijat saavat myydä tuottamiaan tai pullottamiaan tuotteita ainoastaan Quebecin alkoholiyhtiölle (Société des alcools du Québec), paitsi jos tällaisia tuotteita lähetetään Quebecin ulkopuolelle.
3. Pienimuotoiseen tuotantoon oikeuttavan luvan haltijat saavat myydä tuottamiaan alkoholijuomia omissa tuotantotiloissaan.

Varauma I-PT-156

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut
Tukkukaupan palvelut
Vähittäiskaupan palvelut
Juomat
Hotelli- ja ravintolapalvelut

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107, 641, 642, 643

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting liquor permits,* C.Q.L.R., c. P-9.1

Regulation respecting liquor permits, C.Q.L.R., c. P-9.1, r. 5

Regulation respecting the terms of sale of alcoholic beverages by holders of a grocery permit, C. Q.L.R., c. S-13, r. 6

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Säädöksen *Act respecting liquor permits* mukaisen alkoholiluvan (liquor permit) saadakseen henkilöiden, jotka eivät ole Kanadan kansalaisia, on oltava asunut Quebecissä Kanadan pysyvän oleskeluluvan saaneina asukkaina (permanent resident), paitsi jos he hakevat lupaa tiettyä tilaisuutta varten (reunion permit) tai "Man and His World" -lupaa hallinnon, maan, provinssin tai valtion edustajina.
2. Yritykset ja osakeyhtiöt, joita ei ole noteerattu kanadalaisessa pörssissä, voivat saada alkoholin myyntiluvan vain jos kaikki niiden yhtiökumppanit tai johtajat ja osakkeenomistajat, joilla on vähintään 10 prosenttia äänivaltaisista osakkeista, ovat Kanadan kansalaisia tai ovat asuneet Quebecissä Kanadan pysyvän oleskeluluvan saaneina asukkaina (permanent resident).
3. Tiettyjen tuoteryhmien osalta kaupan pitämisestä huolehtivat valtion alkoholi-, kilpa-ajo- ja peliorganisaation (Régie des alcools, des courses et des jeux) myöntämän elintarvikemyymäläluvan (grocery licence) haltijat. Ruokatavarakauppiaiden on ostettava sallitut alkoholijuomat valtuutetulta jakelijalta.
4. Alkoholiluvan hakijoiden, jotka eivät ole Kanadan kansalaisia, on todistettava asuneensa Quebecissä vähintään vuoden. Jos hakija on yritys tai osakeyhtiö, jota ei ole listattu kanadalaiseen pörssiin, sen on todistettava, että kaikki sen yhtiökumppanit tai johtajat ja osakkeenomistajat, joilla on vähintään 10 prosenttia äänivaltaisista osakkeista ja jotka eivät ole Kanadan kansalaisia, ovat asuneet Quebecissä vähintään vuoden.
5. Henkilöllä, joka hoitaa alkoholijuomien myyntiin tai anniskeluun paikan päällä oikeuttavan luvan haltijan puolesta alan toimipaikkaa, on oltava kanadalainen sosiaaliturvatunnus.
6. Tiettyä tilaisuutta varten hankittujen alkoholin myyntilupien (reunion permits) osalta säädetään, että jos tilaisuudesta saatavat tuotot käytetään sellaisen voittoa tavoittelemattoman yhteisön hyväksi, joka ei ole luvan hakija, kyseisellä voittoa tavoittelemattomalla yhteisöllä on oltava toimipaikka Quebecissä.

Varauma I-PT-157

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkö

Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 171, 887

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act Respecting the Régie de l'énergie,* C.Q.L.R., c. R-6.01

Hydro-Québec Act, C.Q.L.R., c. H-5

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Quebec voi (myös sääntelyviranomaisen Régie de l'énergie sekä Hydro-Québecin kautta) vahvistaa, määrittää ja muuttaa sähköenergian tuotantoon, ostoon, kuljetukseen, siirtoon, toimittamiseen, jakeluun ja myyntiin liittyvät maksut, tariffit, hinnat ja muut ehdot.
2. Rajoittamatta edellä sanotun yleispätevyyttä kyseisiin toimenpiteisiin voi liittyä moniin tekijöihin perustuvia harkinnanvaraisia päätöksiä, suoritevaatimuksia tai Quebecin asukkaiden tai sellaisten yksiköiden positiivista syrjintää, jotka on perustettu Kanadan tai sen provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti ja joilla on toimipaikka ja merkittävää liiketoimintaa Quebecissä.

Varauma I-PT-158

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkö

Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 171, 887

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting the exportation of electric power*, C.Q.L.R., c. E-23

An Act Respecting the Régie de l'énergie, C.Q.L.R, c. R-6.01

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Hydro-Québecillä sekä kunnallisilla ja yksityisillä sähköenergiajärjestelmillä on yksinoikeus sähkövoiman jakeluun.
2. Sähkövoiman vienti Quebecistä on kielletty. Quebecin hallinto (Gouvernement du Québec) voi kuitenkin määräyksellään hyväksyä sähkövoiman vientiä Quebecistä koskevan sopimuksen päättämillään ehdoilla ja päättämissään tapauksissa.
3. Sähkövoiman vientiä koskevat Hydro-Québecin sopimukset, mukaan luettuna kuljetuspalvelusopimuksen mukainen siirto, on hallinnon päättämissä tapauksissa toimitettava hallinnon hyväksyttäviksi, ja niihin sovelletaan hallinnon mahdollisesti määrittämiä ehtoja.

Varauma I-PT-159

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut

Kiinteistöalan palvelut palkkio- tai sopimusperusteisesti

Toimialaluokka: CPC 821, 822

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *Real Estate Brokerage Act*, C.Q.L.R., c. C-73.2

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Säädöksessä *Real Estate Brokerage Act* säädetään kiinteistönvälittäjiä ja -välitysyrityksiä koskevista asuinpaikkavaatimuksista. Sen vuoksi välittäjällä on oltava toimipaikka Quebecissä. Jos välittäjä toimii välitysyrityksen puolesta, välittäjän toimipaikka on välitysyrityksen toimipaikka. Välitysyrityksellä on oltava toimipaikka Quebecissä.

Saskatchewanissa sovellettavat varaumat

Varauma I-PT-160

Toimiala: Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien myynti, korjaus ja huolto

Osa-ala: Tukkukaupan palvelut

Moottoriajoneuvojen vähittäismyynti mukaan lukien autot ja muut maantieajoneuvot

Toimialaluokka: CPC 61111, 61112

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Motor Dealers Act*, R.S.S. 1978, c. M-22

The Motor Dealers Regulations, R.R.S. c. M-22 Reg. 1

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Moottoriajoneuvojen jälleenmyyntilupaa ei myönnetä, ellei luvan hakijalla ole provinssin alueella rekisterinpitäjän vaatimuksia vastaavaa toimipaikkaa, josta käsin hän harjoittaa jälleenmyyjänä liiketoimintaa tai osaa siitä.

Varauma I-PT-161

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Fisheries Act (Saskatchewan), 1994*, c. F-16.1
The Fisheries Regulations, c. F-16.1 Reg. 1
Commercial Fishing Licensee Eligibility Requirements, Policy Number 3420.02
Commercial Fishing Co-operatives, Policy Number F & W 2003.2
Commercial Net Fishing Licence Eligibility Requirements Guidelines

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Ainoastaan Saskatchewanin asukas voi saada kaupallisen kalastusluvan. Luvan myöntäminen voidaan rajoittaa paikallisen kalastusalueen asukkaisiin.

Varauma I-PT-162

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Legal Profession Act, 1990*, S.S. 1990-91, c. L-10.1
Rules of the Law Society of Saskatchewan

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Ainoastaan Kanadan kansalaiset tai Kanadan pysyvän oleskeluluvan saaneet asukkaat (permanent residents) voivat olla oikeustieteen opiskelijoina tai asianajajina Saskatchewanin asianajajaliiton (Law Society of Saskatchewan) jäseniä. Ainoastaan Saskatchewanin asianajajaliiton jäsenet, joilla on voimassa oleva toimilupa, voivat harjoittaa asianajajan ammattia Saskatchewanissa.
2. Henkilö, joka on aktiivisesti harjoittanut asianajajan ammattia jollain toisella Kanadan oikeudenkäyttöalueella, voidaan tietyin ehdoin ottaa jäseneksi ilman että hänen pitäisi täyttää tavanomaiset vaatimukset. Satunnaisesti läsnä oleville tarkoitettu jäsenyys (occasional appearance membership) on mahdollinen ainoastaan henkilöille, jotka ovat Kanadan kansalaisia tai Kanadan pysyvän oleskeluluvan saaneita asukkaita (permanent residents) ja joilla on pätevyys harjoittaa asianajajan ammattia jollain toisella Kanadan oikeudenkäyttöalueella.

Varauma I-PT-163

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Notaries Public Act*, R.S.S. 1978, c. N-8

The Commissioners for Oaths Act, R.S.S. 1978, c. C-16

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Ainoastaan Saskatchewanissa asuva Kanadan kansalainen voidaan nimittää julkiseksi notaariksi Saskatchewanissa.
2. Ainoastaan Kanadan kansalainen voi saada Saskatchewanissa nimityksen valaehtoisia todistuksia vastaanottavaksi viranhaltijaksi (commissioner for oaths).

Varauma I-PT-164

Toimiala: Matkailu

Osa-ala: Muut –metsästykseen liittyvät palvelut

Kalastukseen liittyvät palvelut

Matkailijoiden opastoimistot

Metsästys omaan lukuun

Toimialaluokka: CPC 7472, 8813, 8820, 96419

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Wildlife Act, 1998*, S.S. c. W-13.12

The Wildlife Regulations, c. W13.1 Reg. 1

The Outfitter and Guide Regulations, 2004, c. N-3.1 Reg. 3

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Henkilön, joka haluaa metsästys- tai kalastusmatkan järjestäjän luvan (outfitter's licence), on oltava Saskatchewanin asukas ja hänen päätoimipaikkansa on oltava Saskatchewanissa.

Varauma I-PT-165

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut

Kiinteistöalan palvelut palkkio- tai sopimusperusteisesti

Toimialaluokka: CPC 8210, 822

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Real Estate Act*, S.S. 1995, c. R-1.3

The Real Estate Commission policies and bylaws

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Kiinteistönvälitysyrityksellä ja henkilöllä, joka mainitaan kiinteistönvälitysyrityksen rekisteröintitodistuksessa, on oltava toimisto Saskatchewanissa, ja hänellä on oltava Saskatchewanissa sijaitsevassa rahoituslaitoksessa sijoitustili, jonne kaikki kiinteistökaupoista saadut varat talletetaan.

Varauma I-PT-166

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Metsästykseen liittyvät palvelut

Matkailijoiden opastoimistot

Metsästys omaan lukuun

Toimialaluokka: CPC 7472, 8813, 96419

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Wildlife Act, 1998*, S.S. c. W-13.12

The Wildlife Regulations, c. W13.1 Reg. 1

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Turkismetsästysluvan (fur licence) haltijan on oltava Saskatchewanin asukas.
2. Saskatchewanin asukas on Kanadan asukas, jonka pääsääntöinen asuinpaikka on Saskatchewanissa ja joka on asunut kyseisessä provinssissa luvan hakemista edeltävien kolmen kuukauden ajan.

Varauma I-PT-167

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Alcohol and Gaming Regulation Act*, S.S. 1997, c. A-18.011

Saskatchewan Liquor and Gaming Authority Policy

The Slot Machine Act, R.S.S. 1978, c. S-50

The Saskatchewan Gaming Corporation Act, S.S. 1994, c. S-18.2

The Interprovincial Lotteries Act, 1984, S.S. 1983-84, c. I-12.01

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Saskatchewanissa saa käyttää ainoastaan Saskatchewanin hallinnon omistamia tai vuokraamia pelikoneita, mukaan luettuna videopelikoneet ja rahapeliautomaatit.

Varauma I-PT-168

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Henkilöliikenne

Kaupunkien välinen aikataulunmukainen linja-autoliikenne

Muut kuin aikataulunmukaiset linja-autot ja linja-autot tilausajoon ja kiertoajeluun

Toimialaluokka: CPC 71213, 71222, 71223

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Traffic Safety Act*, S.S. 2004, c. T-18.1

The Operating Authority Regulations, 1990, c. M-21.2 Reg. 1

Policies of the Highway Safety Board

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Toimilupaviranomaisen lupaa (operating authority certificate) edellytetään henkilöiltä, jotka tarjoavat vuokralle kaupalliseen tai yrityskäyttöön tarkoitettuja ajoneuvoja käytettäviksi henkilöliikenteessä provinssissa tai sen ulkopuolella.
2. Tarkastellessaan toimilupaviranomaisen lupakirjaa tai siihen tehtävää muutosta koskevaa hakemusta maantieliikenteen turvallisuusvirasto (Highway Safety Board) voi ottaa huomioon, edistääkö haettu lupa julkista liiketoimintaa.
3. Julkista liiketoimintaa voidaan arvioida tarkastelemalla yleistä etua ja harjoittamalla tarveharkintaa, jotka sisältävät seuraavaa:
   a) nykyisten liikennepalvelujen riittävyyden tarkastelu,
   b) markkinaolosuhteet, joiden perusteella voidaan edellyttää palvelun laajentamista,
   c) uusien palveluntarjoajien vaikutus yleiseen etuun, mukaan luettuna palvelun jatkuvuus ja laatu, ja
   d) hakijan mahdollisuudet, halukkuus ja kyky tarjota asianmukaisia palveluja.

Varauma I-PT-169

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Business Corporations Act*, R.S.S. 1978, c. B-10

Private Acts of the Legislature of Saskatchewan establishing corporate bodies

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Vähintään 25 prosentin osakeyhtiön johtajista on asuttava Kanadassa (Kanadan kansalaisina tai pysyvän oleskeluluvan saaneina asukkaina (permanent residents)), mutta jos yhtiössä on vähemmän kuin neljä johtajaa, vähintään yhden heistä on asuttava Kanadassa (resident Canadian).
2. Jos yksikään yhtiön johtajista ei asu Saskatchewanissa, yhtiön on mainitun säädöksen mukaisesti nimettävä asianajaja samalla tavalla kuin silloin, kun kyseessä on provinssin ulkopuolinen yhtiö.
3. Yhtiön johtajat voivat nimittää keskuudestaan toimitusjohtajan, joka asuu Kanadassa, tai johtoryhmän (committee of directors) ja siirtää toimitusjohtajalle tai johtoryhmälle minkä tahansa osan johtajien toimivallasta.
4. Jos yhtiön johtajat nimittävät johtoryhmän, 25 prosentin sen jäsenistä on asuttava Kanadassa (resident Canadians).
5. Osakkeiden siirrolle ja omistusoikeudelle voidaan yhtiöissä asettaa rajoituksia. Niiden tarkoituksena on mahdollistaa se, että yhtiöt täyttävät kanadalaisomistusta koskevat, tiettyjen liittovaltion ja provinssien lakien mukaiset vaatimukset aloilla, joilla omistusoikeus on toiminnan taikka lisenssien, lupien, avustusten, maksujen tai muiden etujen saamisen edellytyksenä. Tietyn kanadalaisomistuksen tason säilyttämiseksi yhtiöllä on lupa myydä osakkeenomistajien osakkeet ilman näiden suostumusta ja ostaa omia osakkeitaan avoimilla markkinoilla.

Varauma I-PT-170

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Co-operatives Act, 1996*, S.S. 1998, c. C-37.3

Private Acts of the Legislature of Saskatchewan establishing corporate bodies

Practice and Policy of the Registrar of Co-operatives

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Osuuskunnalla on oltava rekisteröity toimisto Saskatchewanissa.
2. Jäsenyys voidaan rajoittaa Saskatchewanissa asuviin kanadalaisiin.

3. Johtajia on oltava vähintään viisi, ja suurimman osan heistä on asuttava Kanadassa. Osuuskunnan jäsenet nimittävät johtajat keskuudestaan.
4. Rekisterinpitäjä voi rajoittaa toimialoja, joilla osuuskunta saa harjoittaa liiketoimintaa provinssissa.

Varauma I-PT-171

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Non-profit Corporations Act*, S.S. 1995, c. N-4.2
Private Acts of the Legislature of Saskatchewan establishing corporate bodies

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Yhtiön johtajista vähintään yhden on asuttava Saskatchewanissa.
2. Vähintään 25 prosentin yhtiön johtajista on asuttava Kanadassa (Kanadan kansalaisina), mutta jos yhtiössä on vähemmän kuin neljä johtajaa, vähintään yhden heistä on asuttava Kanadassa.
3. Hyväntekeväisyysyhteisön (charitable corporation) johtajat eivät saa päättää liiketoimista johtajien kokouksessa, ellei läsnä olevista johtajista suurin osa ole Kanadassa asuvia.
4. Yhtiön johtajat voivat nimittää keskuudestaan toimitusjohtajan, joka asuu Kanadassa, tai johtoryhmän (committee of directors) ja siirtää toimitusjohtajalle tai johtoryhmälle minkä tahansa osan johtajien toimivallasta. Jos yhtiön johtajat nimittävät johtoryhmän, suurimman osan sen jäsenistä on asuttava Kanadassa.

Varauma I-PT-172

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Labour-sponsored Venture Capital Corporations Act*, S.S. 1986, c. L-0.2

The Labour-sponsored Venture Capital Corporations Regulations, R.R.S. c. L-0.2 Reg 1

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Ammattijärjestöjen sponsoroimien riskipääomayhtiöiden (labour-sponsored venture capital corporations) on investoitava osakkeiden liikkeeseenlaskusta saamansa varat ensisijaisesti vaatimukset täyttävien liikeyritysten osakkeisiin. Täyttääkseen vaatimukset liikeyrityksen on työllistettävä enintään 500 henkilöä Saskatchewanissa ja maksettava vähintään 25 prosenttia palkoista Saskatchewanin asukkaille.
2. Verohyvitykset on rajoitettu koskemaan henkilöitä, jotka ovat velvollisia maksamaan liittovaltion ja Saskatchewanin provinssin tuloveroa.

Varauma I-PT-173

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Community Bonds Act*, S.S. 1990-91, c. C-16.1

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Kaikkien ehdotetun, yhteisön kehittämiseen tarkoitettuja joukkovelkakirjoja (community bonds) liikkeeseen laskevan yhtiön johtajien on asuttava Saskatchewanissa.

Varauma I-PT-174

Toimiala: Maatalous

Osa-ala: Maatalousmaa

Maataloustuotteet

Elävät eläimet ja eläintuotteet

Toimialaluokka: CPC 01, 02, 531

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Saskatchewan Farm Security Act*, S.S. 1988-89, c. S-17.1

Crown Land Lease Policy (93-10-01)

Community Pasture Policy (93-12-01)

Kuvaus:

Sijoittaminen

1. Ainoastaan Kanadan asukkaat ja yritysrekisteriin merkityt maatalousyritykset voivat omistaa rajoittamattoman määrän maatalousmaata tai hallita sitä suoraan tai epäsuorasti tai olla muuten sen kanssa tekemisissä.
2. Asukkaalla (resident person) tarkoitetaan yksityishenkilöä, joka
   a) asuu Kanadassa vähintään 183 päivää joka vuosi; tai
   b) on Kanadan kansalainen.
3. Muut kuin Kanadan asukkaat ja muut kuin maatalousyritykset eivät saa omistaa eivätkä hankkia maatalousmaata, jonka kokonaispinta-ala on yli 10 eekkeriä, ja heihin/niihin sovelletaan rajoituksia, jotka koskevat Saskatchewanissa sijaitsevaa maatalousmaata, jonka he/ne voivat omistaa ja johon heillä/niillä voi olla suora tai epäsuora määräysvalta tai jonka kanssa he/ne ovat muuten tekemisissä.
4. Muut kuin asukkaat eivät saa hankkia osuutta maahan olemalla osakkaina kommandiittiyhtiöissä.
5. Kotieläintuottajien on oltava Kanadan kansalaisia tai pysyvän oleskeluluvan saaneita asukkaita (landed immigrants), heidän on aktiivisesti hoidettava tai johdettava maatilaa ja heillä on oltava määräysvallassaan Saskatchewanissa sijaitseva maa-ala voidakseen vuokrata laidunmaata.

Varauma I-PT-175

Toimiala: Maatalous

Osa-ala: Maatalous, kaivostoiminta ja valmistusteollisuus
Maatalouteen liittyvät palvelut
Tuotanto ja jakelupalvelut

Toimialaluokka: CPC 0291, 0292, 02122, 22, 8811 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen)

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Agri-Food Act*, S.S. 2004, c. A-15.21
The Broiler Hatching Egg Marketing Plan Regulations, 1985, c. N-3, Reg. 1
The Commercial Egg Marketing Plan Regulations, 2006, c. A-15.21, Reg. 2
The Milk Marketing Plan Regulations, 2010, c. A-15.21, Reg. 12
The Saskatchewan Chicken Marketing Plan, 1978, S.R. 387/78
The Saskatchewan Turkey Producers' Marketing Plan, 1975, S.R. 275/75

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

Tuottajilla on oltava lupa seuraavien tuottamiseen tai kaupan pitämiseen: broilerisiitosmunat, kanat, myytäviksi tarkoitetut munat, maito ja kalkkunat. Ainoastaan hyväksytyt tuottajat voivat omistaa ja tuottaa kuhunkin kiintiötyyppiin kuuluvia hyödykkeitä. Kyseisen kiintiön alaiset tuotteet on tuotettava Saskatchewanissa.

Yukonissa sovellettavat varaumat

Varauma I-PT-176

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Income Tax Act*, R.S.Y. 2002, c. 118

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Säädöksen *Yukon Income Tax Act* mukaisesti pienyrityksiin tehtävistä sijoituksista Yukonissa myönnettävä 25 prosentin verohyvitys (Small Business Investment Tax Credit) hankitusta osuudesta on tarkoitettu Yukonin asukkaille, jotka investoivat hyväksyttyihin liikeyrityksiin. Yukon varaa vuosittain tähän tarkoitukseen miljoona Kanadan dollaria jaettavaksi hakujärjestyksessä.
2. Hyväksyttyjen pienyritysten on täytettävät tietyt kriteerit, yrityksellä on esimerkiksi oltava pysyvä toimipaikka Yukonissa, vähintään 50 prosenttia yrityksen varoista on oltava Yukonissa ja vähintään 50 prosenttia sen palkoista on maksettava Yukonissa.

Varauma I-PT-177

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Legal Profession Act*, R.S.Y. 2002, c. 134

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Seuraavat henkilöt voivat tulla hyväksytyiksi Yukonin asianajajaliittoon (Law Society of Yukon) ja harjoittaa sen jäsenenä asianajajan ammattia territoriossa:

a) henkilö, joka on asianmukaisesti kutsuttu jonkin provinssin asianajajaliiton jäseneksi tai joka on hyväksytty harjoittamaan asianajajan (attorney, advocate, barrister, solicitor) ammattia jossakin provinssissa; tai

b) henkilö, joka on oikeustieteen opiskelijana suorittanut Yukonissa asianajajaliiton jäsenen alaisuudessa 12 kuukauden työharjoittelun, jonka asianajajaliitto on hyväksynyt.

Varauma I-PT-178

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Julkinen notaari

Toimialaluokka: CPC 861

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Notaries Act*, R.S.Y. 2002, c. 158

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Henkilön, joka hakee nimittämistä julkiseksi notaariksi, on oltava Kanadan kansalainen tai Kanadan pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident).

Varauma I-PT-179

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Omaan tai kolmannen osapuolen lukuun suoritettavat kiinteistöpalvelut
Kiinteistöalan palvelut palkkio- tai sopimusperusteisesti

Toimialaluokka: CPC 821, 822

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Real Estate Agents Act*, R.S.Y. 2002, c. 188
Regulation, O.I.C., 1977/158, 1981/14 ja 1990/136

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Kiinteistönvälittäjäksi hakevan on oltava

a) asunut Yukonissa vähintään kolmen kuukauden ajan välittömästi ennen hakemuksen päivämäärää; ja

b) ollut hyväksytty kiinteistönvälittäjänä (salesman) Yukonissa vähintään vuoden ajan ennen hakemuksen päivämäärää.

Varauma I-PT-180

Toimiala: Matkatoimistojen, matkanjärjestäjien ja matkaoppaiden palvelut

Osa-ala: Matkailijoiden opastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 7472

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Wilderness Tourism Licensing Act*, R.S.Y. 2002, c. 228
General Regulation, O.I.C. 1999/69

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Lupia myönnetään rajoitettu määrä Glacier Bay National Park and Preserve area -alueelle. Yukoniin osoitetut luvat jaetaan ensisijaisesti Yukonin asukkaille.
2. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Yukonin hallinto voi säännellä erämatkailua ja myöntää erilaisia sitä koskevia lupia. Tähän saattaa liittyä toimenpiteiden säätäminen muun muassa
   a) omistusoikeuden rajaamiseksi kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella;
   b) markkinoille pääsyn rajoittamiseksi; ja
   c) kanadalaisten henkilöiden ja kanadalaisten palveluntarjoajien asettamiseksi etusijalle.

Varauma I-PT-181

Toimiala: Matkailu

Osa-ala: Metsästykseen, ansastukseen, matkanjärjestämiseen ja matkaoppaisiin liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 8813, 7472, 96419

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Wildlife Act*, R.S.Y. 2002, c. 229
Wildlife Regulations, O.I.C. 2012/84
Trapping Regulation, O.I.C. 1982/283
Parks and Land Certainty Act, R.S.Y. 2002, c. 165
Hershel Island Park Regulation, O.I.C. 1990/038

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Toimilupaa metsästys- tai kalastusmatkan järjestämiseen (outfitting concession), ansastukseen (trapping concession) ja erämatkailuun (wilderness tourism licence) hakevien on oltava Kanadan kansalaisia tai pysyvän oleskeluluvan saaneita asukkaita (permanent residents), joiden vakinainen asuinpaikka on Kanadassa. Metsästys- tai kalastusmatkan järjestäjän (outfitter) on oltava Yukonissa sinä aikana, kun hänen toimilupansa osoittamalla alueella metsästetään.
2. Vuoden voimassa oleva metsästys- tai kalastusmatkan järjestämislupa (outfitting certificate) oikeuttaa haltijansa harjoittamaan matkanjärjestämiseen liittyvää liiketoimintaa erityisen metsästys- tai kalastusmatkan järjestämistä koskevan toimiluvan (outfitting concession) mukaisesti. Metsästys- tai kalastusmatkan järjestämislupa myönnetään henkilölle, jolla on alan toimilupa, tai pyynnöstä matkanjärjestäjän nimeämälle hyväksytylle yritykselle. Yritys voi tämän jälkeen tarjota metsästäjille opaspalveluja. Ansastajan avustajan lupia (assistant trapper's licence) ja ansastajan toimilupia (trapping concession) myönnetään vain Yukonin asukkaille.

3. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Yukonin hallinto voi säännellä matkailua, mukaan luettuna metsästykseen, ansastukseen, metsästys- ja kalastusmatkan järjestämiseen ja matkaoppaisiin liittyvät palvelut, ja myöntää sitä koskevia lupia. Tähän saattaa liittyä toimenpiteiden säätäminen muun muassa
   a) omistusoikeuden rajaamiseksi kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella;
   b) markkinoille pääsyn rajoittamiseksi; ja
   c) kanadalaisten henkilöiden ja kanadalaisten palveluntarjoajien asettamiseksi etusijalle.

Varauma I-PT-182

Toimiala: Maatalouteen, metsästykseen ja metsätalouteen liittyvät palvelut

Osa-ala: Raakavuodat, -nahat ja -turkisnahat
Kotieläintalouteen liittyvät palvelut
Metsästykseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 0297, 8812, 8813

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Wildlife Act*, R.S.Y. 2002, c. 229
Wildlife Regulations, O.I.C. 2012/84
Trapping Regulations, O.I.C. 1982/283
Game Farm Regulations, O.I.C. 1995/15
Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Yukonissa turkistarhausta harjoittavalla henkilöllä on oltava lupa. Lupa voidaan myöntää ainoastaan Yukonin asukkaille. Säädöksen *Wildlife Act* mukaisesti asukkaalla tarkoitetaan henkilöä, joka on asunut Yukonissa vuoden ajan.
2. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Yukonin hallinto voi säännellä maataloutta (mukaan luettuna raakavuodat, -nahat ja -turkisnahat), kotieläintalouteen liittyviä palveluja ja metsästykseen liittyviä palveluja ja myöntää erilaisia niitä koskevia lupia. Tähän saattaa liittyä toimenpiteiden säätäminen muun muassa
   a) omistusoikeuden rajaamiseksi kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella;
   b) markkinoille pääsyn rajoittamiseksi; ja
   c) kanadalaisten henkilöiden ja kanadalaisten palveluntarjoajien asettamiseksi etusijalle.

Varauma I-PT-183

Toimiala: Maa

Osa-ala: Maatalousmaa, metsä ja muu puustoinen maa

Toimialaluokka: CPC 531, 8811 (muu kuin laitteiden vuokraus käyttäjineen), 8812

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Lands Titles Act,* R.S.Y. 2002, c. 130
Lands Act, R.S.Y. 2002, c. 132
Lands Regulation, O.I.C. 1983/192
Lands Act – Regulation to Amend the Lands Regulation, O.I.C. 2012/159
Yukon Agriculture Policy
Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Yrityksen, joka hakee lupaa maatalousmaan käyttöön, on oltava perustettu Kanadassa tai Yukonissa, ja osakkeenomistajien enemmistön on oltava Kanadan kansalaisia tai pysyvän oleskeluluvan saaneita asukkaita (landed immigrants), jotka ovat asuneet Yukonissa yhtäjaksoisesti vuoden ajan.
2. Voidakseen hakea lupaa maatalousmaan käyttöön yhteisön on oltava rekisteröity Yukonissa, ja sen työntekijöiden on oltava Kanadan kansalaisia tai pysyvän oleskeluluvan saaneita asukkaita (landed immigrants), jotka ovat asuneet Yukonissa yhtäjaksoisesti vuoden ajan.
3. Lupaa hakevan maatalousyhdistyksen tai -osuuskunnan jäsenistä suurimman osan on asuttava Yukonissa.
4. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Yukonin hallinto voi säännellä maataloutta, mukaan luettuna maatalousmaa, metsä ja muu puustoinen maa, ja myöntää sitä koskevia lupia. Tähän saattaa liittyä toimenpiteiden säätäminen muun muassa
   a) omistusoikeuden rajaamiseksi kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella;
   b) suoritevaatimusten asettamiseksi;
   c) kanadalaisten henkilöiden ja kanadalaisten palveluntarjoajien asettamiseksi etusijalle; ja
   d) ylemmän johdon ja hallitusten jäsenten kansalaisuuden ja asuinpaikan osalta.

Varauma I-PT-184

Toimiala: Maa

Osa-ala: Maatalousmaa, metsä ja muu puustoinen maa

Toimialaluokka: CPC 8811 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen), 8812, 531

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet:

Land Titles Act, R.S.Y. 2002, c. 130

Lands Act, R.S.Y. 2002, c. 132

Lands Regulation, O.I.C. 1983/192

Lands Act – Regulation to Amend the Lands Regulation, O.I.C. 2012/159

Grazing Regulations, O.I.C. 1988/171

Yukon Grazing Policy

Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

1. Voidakseen hakea laiduntamissopimusta (grazing agreement)
   a) henkilöhakijan on oltava Kanadan kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident) ja hänen on oltava asunut Yukonissa vuoden ajan ennen hakemuksen jättämistä;
   b) suurimman osan yrityshakijan osakkeista on oltava Yukonin asukkaiden hallussa; tai
   c) lupaa hakevan maatalousyhdistyksen tai -osuuskunnan jäsenistä suurimman osan on asuttava Yukonissa.
2. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Yukonin hallinto voi säännellä maataloutta, mukaan luettuna maatalouteen liittyvät palvelut, kotieläintalouteen liittyvät palvelut, maatalousmaa, metsä ja muu puustoinen maa ja kruunun maan (Crown land) vuokraus ja siihen liittyvät luvat, sekä myöntää erilaisia sitä koskevia lupia. Tähän saattaa liittyä toimenpiteiden säätäminen muun muassa
   a) suoritevaatimusten asettamiseksi;
   b) omistusoikeuden rajaamiseksi kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella;
   c) kanadalaisten henkilöiden ja kanadalaisten palveluntarjoajien asettamiseksi etusijalle; ja
   d) ylemmän johdon ja hallitusten jäsenten kansalaisuuden ja asuinpaikan osalta.

Varauma I-PT-185

Toimiala:

Maa-, metsä- ja kalataloustuotteet

Osa-ala:

Maataloustuotteiden tuotanto, jalostus ja kuljetus

Elintarvikkeet ja kalastustuotteet

Kalastukseen liittyvät palvelut

Maatalouteen, metsätalouteen ja metsästykseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka:

CPC 01, 02, 04, 531, 881 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen ja 8814), 882

Varauman tyyppi:

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso:

Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet:

Agricultural Products Act, R.S.Y. 2002, c. 3

Meat Inspection and Abattoir Regulations, O.I.C. 1988/104

Yukon Agricultural Policy

Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Yukonin hallinto voi säännellä maataloutta, mukaan luettuna maataloustuotteiden tuotanto, kaupan pito, jalostus ja kuljetus, elintarvikkeet ja kalastustuotteet ja kalastukseen liittyvät palvelut, ja myöntää erilaisia sitä koskevia lupia. Tähän saattaa liittyä toimenpiteiden säätäminen muun muassa

a) suoritevaatimusten asettamiseksi;

b) omistusoikeuden rajaamiseksi kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella;

c) kanadalaisten henkilöiden ja kanadalaisten palveluntarjoajien asettamiseksi etusijalle; ja

d) ylemmän johdon ja hallitusten jäsenten kansalaisuuden ja asuinpaikan osalta.

Varauma I-PT-186

Toimiala: Maa-, metsä- ja kalataloustuotteet

Osa-ala: Maatalousmaa, metsä ja muu puustoinen maa

Metsätalous- ja hakkuutuotteet

Toimialaluokka: CPC 03, 531

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Forest Resources Act,* S.Y. 2008, c. 15

Forest Resources Regulation, O.I.C. 2010/171

Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Yukonin hallinto voi säännellä metsätaloutta, mukaan luettuna maatalousmaa, metsä ja muu puustoinen maa ja metsätalous- ja hakkuutuotteet, ja myöntää erilaisia sitä koskevia lupia. Tähän saattaa liittyä toimenpiteiden säätäminen muun muassa

a) suoritevaatimusten asettamiseksi;

b) omistusoikeuden rajaamiseksi kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella;

c) kanadalaisten henkilöiden ja kanadalaisten palveluntarjoajien asettamiseksi etusijalle; ja

d) ylemmän johdon ja hallitusten jäsenten kansalaisuuden ja asuinpaikan osalta.

Varauma I-PT-187

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähköenergia

Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 171, 713, 887

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Waters Act*, S.Y. 2003, c. 19
Waters Regulation, O.I.C. 2003/58
Environment Act, R.S.Y. 2002, c. 76
Quartz Mining Act, S.Y. 2003, c. 14
Quartz Mining Land Use Regulation, O.I.C. 2003/64
Security Regulation, O.I.C. 2007/77
Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Yukon varaa itselleen oikeuden vahvistaa ja muuttaa sähkön hintoja.
2. Yukon voi antaa Yukonin kehitysyhtiön (Yukon Development Corporation) tai sen tytäryhtiön tai seuraajayhtiön saataville operatiivisia tarkoituksia varten minkä tahansa laitoksen tai mitä tahansa vesivoimaa, joka on Yukonin omistuksessa tai määräysvallassa.
3. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Yukonin hallinto voi säännellä energiaa, mukaan luettuna sähköenergia ja energian jakeluun liittyvät palvelut, ja myöntää erilaisia sitä koskevia lupia. Tähän saattaa liittyä toimenpiteiden säätäminen muun muassa
   a) suoritevaatimusten asettamiseksi;
   b) omistusoikeuden rajaamiseksi kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella;
   c) kanadalaisten henkilöiden ja kanadalaisten palveluntarjoajien asettamiseksi etusijalle; ja
   d) ylemmän johdon ja hallitusten jäsenten kansalaisuuden ja asuinpaikan osalta.

Varauma I-PT-188

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkön tuotanto, siirto ja jakelu
Kaasu, höyry ja lämminvesi
Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 171, 713, 887

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet:

Corporate Governance Act, R.S.Y. 2002, c. 45

Public Utilities Act, R.S.Y. 2002, c. 186

Yukon Power Corporation Regulations, O.I.C. 1987/71

Yukon Development Corporation Act, R.S.Y. 2002, c. 236

Energy Conservation Fund, O.I.C. 1997/91

Energy Conservation Fund Use Regulation, O.I.C. 1998/204

Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Yukonin hallinto voi säännellä energiaa, mukaan luettuna sähkön, kaasun, höyryn ja kuuman veden tuotanto, siirto ja jakelu ja energian jakeluun liittyvät palvelut, ja myöntää erilaisia sitä koskevia lupia. Tähän saattaa liittyä toimenpiteiden säätäminen muun muassa

a) suoritevaatimusten asettamiseksi;

b) omistusoikeuden rajaamiseksi kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella;

c) kanadalaisten henkilöiden ja kanadalaisten palveluntarjoajien asettamiseksi etusijalle; ja

d) ylemmän johdon ja hallitusten jäsenten kansalaisuuden ja asuinpaikan osalta.

Varauma I-PT-189

Toimiala:

Liikenne

Osa-ala:

Putkijohtokuljetuspalvelut

Polttoaineiden kuljetukset

Muiden tuotteiden kuljetukset

Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka:

CPC 17, 713, 887

Varauman tyyppi:

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso:

Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet:

Public Utilities Act, R.S.Y. 2002, c. 186

Yukon Power Corporation Regulations, O.I.C. 1987/71

Oil and Gas Act, R.S.Y. 2002, c. 162

Oil and Gas Pipeline Regulations

Oil and Gas Disposition Regulations, O.I.C. 1999/147

Oil and Gas Licence Administration Regulations, O.I.C. 2004/157

Oil and Gas Drilling and Production Regulations, O.I.C. 2004/158

Oil and Gas Geoscience and Exploration Regulations, O.I.C. 2004/156

Oil and Gas Royalty Regulations, O.I.C. 2008/25

Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

1. Komissaari toimeenpanevan elimen neuvosta (Commissioner in Executive Council) voi nimetä minkä tahansa energiahankkeen (määritelmä sisältää kaikki öljy- ja kaasuputket) säännellyksi hankkeeksi (”regulated project”) ja antaa ministerin asettaa hankkeelle ehtoja ja edellytyksiä. Commissioner in Executive Council voi antaa Yukon Utilities Boardille ohjeita muun muassa julkisten palvelujen käytöstä perittävistä maksuista ja julkisten palvelujen toiminnasta.
2. Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Yukonin hallinto voi säännellä kuljetuksia, mukaan luettuna putkijohtokuljetukset, polttoaineiden kuljetukset, muiden tuotteiden kuljetukset ja energian jakeluun liittyvät palvelut, ja myöntää erilaisia niitä koskevia lupia. Tähän saattaa liittyä toimenpiteiden säätäminen muun muassa
   a) suoritevaatimusten asettamiseksi;
   b) omistusoikeuden rajaamiseksi kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella;
   c) kanadalaisten henkilöiden ja kanadalaisten palveluntarjoajien asettamiseksi etusijalle; ja
   d) ylemmän johdon ja hallitusten jäsenten kansalaisuuden ja asuinpaikan osalta.

Varauma I-PT-190

Toimiala: Energia

Osa-ala:

Öljy ja kaasu

Energian jakeluun liittyvät palvelut

Raakaöljy ja maakaasu

Putkijohtokuljetuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 120, 713, 887

Varauman tyyppi:

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet:

Canada-Yukon Oil and Gas Accord

Oil and Gas Act, R.S.Y. 2002, c. 162

Oil and Gas Pipeline Regulation

Oil and Gas Disposition Regulations, O.I.C. 1999/147

Oil and Gas Licence Administration Regulations, O.I.C. 2004/157

Oil and Gas Drilling and Production Regulations, O.I.C. 2004/158

Oil and Gas Geoscience and Exploration Regulations, O.I.C. 2004/156

Oil and Gas Royalty Regulations, O.I.C. 2008/25

Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Yukonin hallinto voi säännellä energiaa, mukaan luettuna öljy ja kaasu, energian jakeluun liittyvät palvelut, raakaöljy ja maakaasu ja putkijohtokuljetuspalvelut, ja myöntää erilaisia sitä koskevia lupia. Tähän saattaa liittyä toimenpiteiden säätäminen muun muassa

a) suoritevaatimusten asettamiseksi;

b) omistusoikeuden rajaamiseksi kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella;

c) kanadalaisten henkilöiden ja kanadalaisten palveluntarjoajien asettamiseksi etusijalle; ja

d) ylemmän johdon ja hallitusten jäsenten kansalaisuuden ja asuinpaikan osalta.

Varauma I-PT-191

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala:

Komissionääripalvelut

Tukkukaupan palvelut

Vähittäiskauppapalvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)

Alkoholijuomien valmistus ja kuljetus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107, 7123 (muu kuin 71231, 71232, 71233, 71234), 8841

Varauman tyyppi:

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet:

Liquor Act, R.S.Y. 2002, c. 140

Liquor Regulations, O.I.C. 1977/37

Regulations to Amend the Liquor Regulations, O.I.C. 2010/157, O.I.C. 2012/96

Yukon Act, S.C. 2002, c. 7

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Yukonin hallinto voi säännellä alkoholijuomia, mukaan luettuna tukkukaupan palvelut, elintarvikkeiden vähittäiskaupan palvelut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet, väkevien alkoholijuomien, viinin ja oluen välityspalvelut, alkoholijuomien tuotanto, valmistus ja kuljetus sekä vähittäiskaupan palvelut, ja myöntää erilaisia niitä koskevia lupia. Tähän saattaa liittyä toimenpiteiden säätäminen muun muassa

a) omistusoikeuden rajaamiseksi kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella;

b) kanadalaisten henkilöiden ja kanadalaisten palveluntarjoajien asettamiseksi etusijalle; ja

c) ylemmän johdon ja hallitusten jäsenten kansalaisuuden ja asuinpaikan osalta.

Varauma I-PT-192

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Public Lotteries Act,* R.S.Y. 2002, c. 179
Lottery Licensing Act, R.S.Y. 2002, c. 143
Lotteries and Games of Chance Regulations and the Diamond Tooth Gerties Regulations, O.I.C. 1987/180
Lottery Licensing Act – Regulation to Amend the Lottery and Games of Chance Regulations, O.I.C. 2012/102
Slot Machine Management Regulations, O.I.C. 2205/32

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Yukonin hallinto voi säännellä rahapelejä ja vedonlyöntiä ja myöntää erilaisia niitä koskevia lupia, mukaan luettuna arpajaisiin, viihdelaitteisiin, videopelikoneisiin, uhkapeleihin, kilpa-ajoihin, vedonlyöntitoimistoihin, bingoihin, kasinoihin ja myynninedistämiskilpailuihin liittyvät sääntelypalvelut, palveluntarjoajat, valmistus, materiaalintoimittajat, toiminnot ja korjaukset, sekä harjoittaa tällaista toimintaa, myös territorion monopolien välityksellä. Tähän saattaa liittyä toimenpiteiden säätäminen muun muassa

a) suoritevaatimusten asettamiseksi;

b) omistusoikeuden rajaamiseksi kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella;

c) kanadalaisten henkilöiden ja kanadalaisten palveluntarjoajien asettamiseksi etusijalle; ja

d) ylemmän johdon ja hallitusten jäsenten kansalaisuuden ja asuinpaikan osalta.

Varauma I-PT-193

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lemmikkieläinten eläinlääkintäpalvelut
Muut eläinlääkintäpalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet:

Animal Protection Act, R.S.Y. 2002, c. 6

Animal Health Act, R.S.Y. 2002, c. 5

Occupational Training Act, R.S.Y. 2002, c. 160

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Yukonin hallinto voi säännellä lemmikkieläinten eläinlääkintäpalveluja ja muita eläinlääkintäpalveluja ja myöntää erilaisia niitä koskevia lupia. Tähän saattaa liittyä toimenpiteiden säätäminen muun muassa

a) omistusoikeuden rajaamiseksi kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella; ja

b) kanadalaisten henkilöiden ja kanadalaisten palveluntarjoajien asettamiseksi etusijalle.

Varauma I-PT-194

Toimiala:

Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Osa-ala:

Luonnontieteen ja tekniikan tutkimukseen ja kokeelliseen kehittämiseen liittyvät palvelut

Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimukseen ja kokeelliseen kehittämiseen liittyvät palvelut

Tieteidenväliseen tutkimukseen ja kokeelliseen kehittämiseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka:

CPC 851, 852 (vain kielitiede ja kielet), 853

Varauman tyyppi:

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso:

Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet:

Scientists and Explorers Act, R.S.Y. 2002, c. 200

Historic Resources Act, R.S.Y. 2002, c. 109

Archaeological Sites Regulation, O.I.C. 2003/73

Wildlife Act, R.S.Y. 2002, c. 229

Wildlife Regulations, O.I.C. 2012/84

Languages Act, R.S.Y. 2002, c. 133

Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003, c. 7

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

Edellä mainittujen toimenpiteiden nojalla Yukonin hallinto voi säännellä luonnontieteen ja tekniikan sekä yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalveluja sekä tieteidenväliseen tutkimukseen ja kokeelliseen kehittämiseen liittyviä palveluja ja myöntää erilaisia niitä koskevia lupia. Tähän saattaa liittyä toimenpiteiden säätäminen muun muassa

a) suoritevaatimusten asettamiseksi;

b) omistusoikeuden rajaamiseksi kansalaisuuden tai asuinpaikan perusteella;

c) kanadalaisten henkilöiden ja kanadalaisten palveluntarjoajien asettamiseksi etusijalle; ja

d) ylemmän johdon ja hallitusten jäsenten kansalaisuuden ja asuinpaikan osalta.

EU-osapuolen luettelo

Euroopan unionissa sovellettavat varaumat

(sovelletaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa ellei toisin ilmoiteta)

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: EU-taso – Kansallinen taso

Toimenpiteet: Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Kaikilla EU:n jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustetuilla yhtiöillä tai yrityksillä, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on EU:ssa, mukaan lukien kanadalaisten sijoittajien EU:n jäsenvaltioissa perustamat yhtiöt ja yritykset, on oikeus Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 54 artiklassa myönnettyyn kohteluun. Mainittua kohtelua ei myönnetä yhtiöiden tai yritysten sivuliikkeille tai toimistoille, jotka ovat sijoittautuneet EU:n ulkopuolelle.

Kanadalaisten sijoittajien perustamille yhtiöille tai yrityksille, jotka on perustettu EU:n jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ja joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on EU:ssa, myönnetty kohtelu ei rajoita niiden kahdeksannen luvun (Sijoittaminen) mukaisten edellytysten tai velvollisuuksien soveltamista, joita tällaisille yhtiöille tai yrityksille on mahdollisesti asetettu EU:hun perustamisen yhteydessä ja joiden soveltamista jatketaan.

Toimiala: Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Osa-ala: Luonnontieteen ja tekniikan tutkimus- ja kokeelliset kehittämispalvelut, tieteidenväliset tutkimus- ja kokeelliset kehittämispalvelut

Toimialaluokka: CPC 851, CPC 853

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: EU-taso – Kansallinen taso – Aluetaso

Toimenpiteet: Kaikki tämänhetkiset ja tulevat EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmat, mukaan lukien seitsemänteen puiteohjelmaan osallistumista koskevat säännöt ja yhteisiä teknologia-aloitteita koskevat asetukset, 185 artiklan mukaiset päätökset, kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelma (CIP) ja Euroopan innovaatio- ja teknologiainstituutti (EIT) sekä tämänhetkiset ja tulevat kansalliset, alueelliset ja paikalliset tutkimusohjelmat.

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

Julkisin varoin rahoitettavia tutkimus- ja kehittämispalveluja, jotka saavat EU:n rahoitusta EU-tasolla, koskevia yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan EU:n jäsenvaltioiden kansalaisille ja sellaisille EU:n oikeushenkilöille, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on EU:ssa.

Julkisin varoin rahoitettavia tutkimus- ja kehittämispalveluja, jotka saavat jäsenvaltion rahoitusta, koskevia yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan kyseisen EU:n jäsenvaltion kansalaisille ja sellaisille kyseisen jäsenvaltion oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on kyseisessä jäsenvaltiossa.

Tämä varauma ei vaikuta 8.15 artiklan 5 kohdan a ja b alakohdassa ja 9.2 artiklan 2 kohdan f ja g alakohdassa tarkoitettujen osapuolen hankintojen, tukien tai valtion kauppatukien jättämiseen soveltamisen ulkopuolelle.

Toimiala: Terveydenhuolto-, sosiaali- ja koulutuspalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 92, CPC 93

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: EU-taso – Kansallinen taso – Aluetaso

Toimenpiteet: Esitetään **Kuvaus**-osassa.

Kuvaus:

Sijoittaminen

Myydessään tai luovuttaessaan terveydenhuolto-, sosiaali- ja koulutuspalveluja tarjoavan, olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisen vallan yksikön pääomaosuuksia tai varoja EU:n jäsenvaltio voi estää tällaisten pääomaosuuksien tai varojen omistuksen tai asettaa rajoituksia omistukselle sekä tällaisten pääomaosuuksien tai varojen omistajien määräysvallalle näin muotoutuneissa yrityksissä kanadalaisten tai kolmannen osapuolen sijoittajien tai niiden sijoitusten osalta. EU:n jäsenvaltio voi tällaisen myynnin tai muun luovutuksen osalta ottaa käyttöön tai pitää voimassa ylemmän johdon tai hallitusten jäsenten kansalaisuutta koskevan minkä tahansa toimenpiteen sekä mitä tahansa toimenpiteitä, joilla rajoitetaan toimittajien määrää.

Tätä varaumaa sovellettaessa:

a) mikä tahansa toimenpide, joka pidetään voimassa tai otetaan käyttöön tämän sopimuksen voimaantulopäivän jälkeen ja jolla myynnin tai muun luovutuksen yhteydessä estetään pääomaosuuksien tai varojen omistusoikeus tai asetetaan sille rajoituksia taikka asetetaan tässä varaumassa kuvattu kansalaisuusvaatimus tai toimittajien lukumäärää koskeva vaatimus, on voimassa oleva toimenpide; ja

b) 'valtionyrityksellä' tarkoitetaan yritystä, jonka jokin EU:n jäsenvaltio omistaa tai jossa sillä on omistusoikeuksien kautta määräysvalta ja joka kattaa sellaisen tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen perustetun yrityksen, jonka tarkoituksena on yksinomaan olemassa olevan valtionyrityksen tai julkisen vallan yksikön pääomaosuuksien tai varojen myynti tai luovutus.

Toimiala: Maatalous

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Suoritevaatimukset

Hallintotaso: EU-taso

Toimenpiteet: Neuvoston asetus (EY) N:o 1234/2007, annettu 22 päivänä lokakuuta 2007, maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

EU:n jäsenvaltioiden nimeämät interventioelimet ostavat EU:ssa korjattua viljaa.

Kanadasta tai mistä tahansa kolmannesta maasta tuodulle ja jälleenviedylle riisille ei myönnetä vientitukea. Ainoastaan EU:n riisintuottajat voivat hakea korvauksia.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 8621

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: EU-taso – Kansallinen taso – Aluetaso

Toimenpiteet: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/34/EU, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, tietyntyyppisten yritysten vuositilinpäätöksistä, konsernitilinpäätöksistä ja niihin liittyvistä kertomuksista, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/EY muuttamisesta ja neuvoston direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY kumoamisesta

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

EU:n jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat tunnustaa Kanadan tai minkä tahansa kolmannen maan kansalaisuuden omaavien tilintarkastajien tutkinnon vastaavuuden ja antaa heille luvan toimia EU:ssa virallisesti hyväksyttynä tilintarkastajana vastavuoroisuuden pohjalta.

Toimiala: Viestintäpalvelut

Osa-ala: Postipalvelut

Toimialaluokka: CPC 71235 osittain, CPC 73210 osittain, 751 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: EU-taso – Kansallinen taso – Aluetaso

Toimenpiteet: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/67/EY, annettu 15 päivänä joulukuuta 1997, yhteisön postipalvelujen sisämarkkinoiden kehittämistä ja palvelun laadun parantamista koskevista yhteisistä säännöistä, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2002/39/EY ja direktiivillä 2008/06/EY

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Postilaatikkojen asettamista yleisille alueille, postimerkkien liikkeeseen laskemista ja oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä käytettäviä kirjattuja lähetyksiä koskevia palveluja voidaan EU:ssa rajoittaa kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Toimilupajärjestelmiä voidaan perustaa sellaisia palveluja varten, joihin sovelletaan tavanomaista yleispalveluvelvoitetta. Tällaisiin toimilupiin voidaan soveltaa erityisiä yleispalveluvelvoitteita tai niihin voi sisältyä velvollisuus osallistua korvausrahaston rahoitukseen.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Lentoliikenteen tukipalvelut

Toimialaluokka: Ilma-alusten vuokraus

Varauman tyyppi: CPC 7461, CPC 7469, CPC 83104

Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Suosituimmuuskohtelu

Hallintotaso: EU-taso – Kansallinen taso – Aluetaso

Toimenpiteet: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1008/2008, annettu 24 päivänä syyskuuta 2008, lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä

Neuvoston direktiivi 96/67/EY, annettu 15 päivänä lokakuuta 1996, pääsystä maahuolinnan markkinoille yhteisön lentoasemilla

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 80/2009, annettu 14 päivänä tammikuuta 2009, tietokonepohjaisia paikanvarausjärjestelmiä koskevista käytännesäännöistä

Kuvaus: Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

EU:n lentoliikenteen harjoittajan käyttämän ilma-aluksen on oltava rekisteröity siinä EU:n jäsenvaltiossa, joka on antanut lentoliikenteen harjoittajalle toimiluvan, tai toimiluvan antaneen EU:n jäsenvaltion hyväksyessä muualla EU:ssa. Rekisteröitävän ilma-aluksen voidaan edellyttää olevan joko tietyt kansalaisuusvaatimukset täyttävien luonnollisten henkilöiden tai osakkuutta ja määräysvaltaa koskevat tietyt vaatimukset täyttävien yritysten omistuksessa.

Poikkeuksena kanadalainen lentoliikenteen harjoittaja voi tietyissä olosuhteissa vuokrata EU:n lentoliikenteen harjoittajalle Kanadassa rekisteröidyn ilma-aluksen tämän poikkeuksellista tarvetta tai kausiluonteista kapasiteettitarvetta varten tai toiminnallisten ongelmien ratkaisemiseksi, jos tarvetta ei pystytä kohtuudella tyydyttämään EU:ssa rekisteröidyn ilma-aluksen vuokrauksella edellyttäen, että tähän on saatu lupa rajoitetuksi ajaksi EU:n lentoliikenteen harjoittajalle toimiluvan antaneelta EU:n jäsenvaltiolta.

Maahuolintapalvelujen osalta voidaan edellyttää sijoittautumista EU:n alueelle. Maahuolintapalvelujen avoimuuden taso riippuu lentoaseman koosta. Lentoasemilla toimivien palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa. ”Isoilla lentoasemilla” määrää ei saa rajoittaa vähempään kuin kahteen tarjoajaan. Selvyyden vuoksi todetaan, että tämä ei vaikuta Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kanadan välisestä lentoliikennesopimuksesta johtuviin EU:n oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

Lentoasematoimintojen harjoittaminen edellyttää sijoittautumista EU:hun. Lentoasemapalvelujen tarjoaminen saattaa edellyttää yksittäistä toimilupaa tai viranomaisten lupaa. Toimiluvan tai luvan haltijan on mahdollisesti saatava toimivaltaiselta viranomaiselta erityinen hyväksyntä voidakseen siirtää toimintaa koskevan toimiluvan tai luvan kokonaan tai osittain kolmannelle osapuolelle.

Jos EU:n ulkopuolella toimivat tietokonepohjaisten paikanvarausjärjestelmien (TPJ) tarjoajat eivät myönnä EU:n lentoliikenteen harjoittajille EU:ssa myönnettävää kohtelua vastaavaa (eli syrjimätöntä) kohtelua, tai jos EU:n ulkopuolella toimivat lentoliikenteen harjoittajat eivät myönnä EU:n TPJ-palvelujen tarjoajille EU:ssa myönnettävää kohtelua vastaavaa kohtelua, voidaan toteuttaa toimenpiteitä, jotta EU:ssa toimivat TPJ-palvelujen tarjoajat myöntävät vastaavan kohtelun EU:n ulkopuolella toimiville lentoliikenteen harjoittajille tai EU:n lentoliikenteen harjoittajat EU:n ulkopuolella toimiville TPJ-palvelujen tarjoajille.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Sisävesiliikenne

Sisävesiliikenteen tukipalvelut

Toimialaluokka: CPC 722, CPC 745 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso: EU-taso

Toimenpiteet: Neuvoston asetus (ETY) N:o 3921/91, annettu 16 päivänä joulukuuta 1991, muita kuin jäsenvaltiosta olevia liikenteenharjoittajia koskevista edellytyksistä saada harjoittaa siellä sisävesiväylien tavara- tai henkilöliikennettä

Neuvoston asetus (EY) N:o 1356/96, annettu 8 päivänä heinäkuuta 1996, jäsenvaltioiden väliseen sisävesiväylien tavara- ja matkustajaliikenteeseen sovellettavista yhteisistä säännöistä palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamiseksi tällaisessa liikenteessä

Neuvoston asetus (ETY) N:o 2919/85, annettu 17 päivänä lokakuuta 1985, Reinin vesiliikenteestä tehdyssä tarkistetussa yleissopimuksessa tarkoitettuihin järjestelyihin pääsyn edellytyksistä Reinin navigaatioon kuuluvien alusten osalta

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Sisävesiväylien tavara- ja henkilöliikenteen palveluja voivat tarjota ainoastaan toiminnan harjoittajat, jotka täyttävät seuraavat edellytykset:

a) toiminnan harjoittaja on sijoittautunut EU:n jäsenvaltioon,

b) toiminnan harjoittaja on siellä oikeutettu harjoittamaan (kansainvälistä) tavara- ja henkilöliikennettä sisävesiväylillä, ja

c) toiminnan harjoittaja käyttää EU:n jäsenvaltioon rekisteröityjä aluksia, tai sillä on todistus EU:n jäsenvaltion laivaston jäsenyydestä.

Lisäksi edellytetään, että alukset omistaa yksi tai useampi luonnollinen henkilö, jolla on kotipaikka EU:n jäsenvaltiossa ja joka on EU:n jäsenvaltion kansalainen, tai että alukset omistaa yksi tai useampi EU:n jäsenvaltioon rekisteröity oikeushenkilö, jonka omistajista enemmistö on EU:n jäsenvaltion kansalaisia. Poikkeuksellisissa olosuhteissa omistusta koskevasta enemmistövaatimuksesta voidaan poiketa.

Espanjassa, Ruotsissa ja Suomessa meriväylillä ja sisävesiväylillä ei ole oikeudellista eroa. Meriliikennettä koskevaa asetusta sovelletaan myös sisävesiväyliin.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Rautatieliikenne

Toimialaluokka: CPC 711

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: EU-taso – Kansallinen taso – Aluetaso

Toimenpiteet: Neuvoston direktiivi 95/18/EY, annettu 19 päivänä kesäkuuta 1995, rautatieyritysten toimiluvista

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/49/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, yhteisön rautateiden turvallisuudesta sekä rautatieyritysten toimiluvista annetun neuvoston direktiivin 95/18/EY ja rautateiden infrastruktuurikapasiteetin käyttöoikeuden myöntämisestä ja rautateiden infrastruktuurin käyttömaksujen perimisestä sekä turvallisuustodistusten antamisesta annetun direktiivin 2001/14/EY muuttamisesta (rautatieturvallisuusdirektiivi)

Neuvoston direktiivi 2006/103/EY, annettu 20 päivänä marraskuuta 2006, tiettyjen direktiivien mukauttamisesta liikennepolitiikan alalla Bulgarian ja Romanian liittymisen johdosta

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/58/EY, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, yhteisön rautateiden kehittämisestä annetun neuvoston direktiivin 91/440/ETY ja rautateiden infrastruktuurikapasiteetin käyttöoikeuden myöntämisestä ja rautateiden infrastruktuurin käyttömaksujen perimisestä annetun direktiivin 2001/14/EY muuttamisesta.

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Rautatieliikennepalvelujen tarjoaminen edellyttää toimilupaa, joka voidaan myöntää vain EU:n jäsenvaltioon sijoittautuneelle rautatieyritykselle.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Muut liikennepalvelut (yhdistettyjen liikennepalvelujen tarjoaminen)

Toimialaluokka: CPC 711,CPC 712, CPC 7212, CPC 7222, CPC 741, CPC 742, CPC 743, CPC 744, CPC 745, CPC 748, CPC 749

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: EU-taso – Kansallinen taso – Aluetaso

Toimenpiteet: Neuvoston direktiivi 92/106/ETY, annettu 7 päivänä joulukuuta 1992, tietynlaisia jäsenvaltioiden välisiä tavaroiden yhdistettyjä kuljetuksia koskevista yhteisistä säännöistä

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Suomea lukuun ottamatta vain EU:n jäsenvaltioon perustetut kuljetusyritykset, jotka täyttävät ammattiin ja EU:n jäsenvaltioiden välisille tavarankuljetusmarkkinoille pääsyn edellytykset, voivat EU:n jäsenvaltioiden välisen yhdistetyn kuljetuksen yhteydessä toteuttaa maantiekuljetuksen alku- tai loppuosuudet, jotka muodostavat erottamattoman osan yhdistettyä kuljetusta ja joihin saattaa sisältyä rajan ylittäminen.

Sovelletaan kaikkiin kuljetusmuotoihin vaikuttavia rajoituksia.

Voidaan toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että yhdistettyihin kuljetuksiin käytettävien maantieajoneuvojen ajoneuvoveroja alennetaan tai että ne palautetaan.

Toimiala: Kaikkien liikennemuotojen tukipalvelut

Osa-ala: Tulliselvityspalvelut

Toimialaluokka: CPC 748 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: EU-taso – Kansallinen taso – Aluetaso

Toimenpiteet: Neuvoston asetus (ETY) N:o 2913/92, annettu 12 päivänä lokakuuta 1992, yhteisön tullikoodeksista, ja sen myöhemmät muutokset

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Tulliselvityspalveluja voivat tarjota vain EU:ssa asuvat henkilöt.

Itävallassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Kiinteistöjen hankkiminen, ostaminen, vuoraaminen ja leasing-vuokraaminen

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Aluetaso (alempi kuin kansallinen taso)

Toimenpiteet: Burgenländisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 25/2007
Kärntner Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 9/2004
NÖ- Grundverkehrsgesetz, LGBL. 6800
OÖ- Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 88/1994
Salzburger Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 9/2002
Steiermärkisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 134/1993
Tiroler Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 61/1996
Voralberger Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 42/2004
Wiener Ausländergrundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 11/1998

Kuvaus: **Sijoittaminen**
EU:n ulkopuoliset luonnolliset henkilöt ja yritykset tarvitsevat kiinteistöjen hankkimiseen, ostamiseen, vuokraamiseen ja leasing-vuokraamiseen toimivaltaisten alueellisten viranomaisten (Länder) luvan. Lupa myönnetään ainoastaan, jos hankinnan katsotaan olevan yleisen (erityisesti taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurillisen) edun mukaista.

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Aktiengesetz, BGBL. Nr. 98/1965, § 254 (2)
GmbH-Gesetz, RGBL. Nr. 58/1906, § 107 (2)
Gewerbeordnung, BGBL. Nr. 194/1994, § 39 (2a)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Sivuliikkeen toimintaa varten Euroopan talousalueen (ETA) ulkopuolisten yhtiöiden on nimitettävä vähintään yksi sivuliikkeen edustuksesta vastaava henkilö, joka asuu Itävallassa. Itävallan kauppalain (Gewerbeordnung) noudattamisesta vastaavalla johtohenkilöstöllä (toimitusjohtajat, luonnolliset henkilöt) on oltava kotipaikka Itävallassa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Rechtsanwaltsordnung (asianajajalaki) – RAO, RGBl. Nr. 96/1868, art. 1 ja 21c

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa).

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata, niin ikään syrjimättömästi, yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille.

Asianajajalain mukaan ainoastaan ETA-maan tai Sveitsin valaliiton asianajajat voivat tarjota lakiasianpalveluja kaupallisen läsnäolon kautta. Kanadalaisten asianajajien (joilla on oltava täysi pätevyys Kanadassa) tarjoamille rajatylittäville lakiasiainpalveluille myönnetään lupa ainoastaan kansainvälisen julkisoikeuden ja Kanadan lainsäädännön osalta.

Asianajajaliiton täysjäsenyys, joka on vaatimus EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädännön, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, harjoittamiselle, edellyttää ETA-maan tai Sveitsin valaliiton kansalaisuutta.

Kanadalaisten asianajajien (joilla on oltava täysi pätevyys Kanadassa) pääomaosakkuus ja osuus minkä tahansa asianajotoimiston liiketuloksesta saa olla enintään 25 prosenttia; loppuosan on oltava täysin pätevöityneiden ETA:n ja Sveitsin valaliiton asianajajien hallussa, ja vain viimeksi mainitut voivat käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa asianajotoimiston päätöksenteossa, mikä koskee Itävallassa asianajajalain 1a §:n mukaan yleensä vain tiettyjä yhteisömuotoja.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Laskentatoimen palvelut ja kirjanpitopalvelut
Tilintarkastuspalvelut
Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut

Toimialaluokka: CPC 862, CPC 863

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Wirtschaftstreuhandberufsgesetz (tilintarkastajia ja tilintarkastajan ammattia koskeva laki, BGBl. I Nr. 58/1999), § 12, § 65, § 67, § 68 (1) 4
Bilanzbuchhaltungsgesetz (BibuG, BGBl. I Nr. 11/2008, § 7, § 11, § 56 ja § 59 (1) 4.

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Kotimaansa lainsäädännön nojalla pätevöityneiden ulkomaisten kirjanpitäjien, tilintarkastajien ja veroneuvojien pääomaosuus ja äänioikeus itävaltalaisessa yrityksessä ei ylittää 25:tä prosenttia.
Palveluntarjoajalla on oltava toimisto tai toimipaikka ETA:ssa, jotta se voi tarjota kirjanpitopalveluja ja jotta sillä on oikeus toimia tilintarkastajana tai veroneuvojana Itävallan lainsäädännön mukaisesti.
Jos ulkomaisen tilintarkastajan työnantaja ei ole EU:n jäsenvaltion kansalainen, sen on oltava asianomaisen ammattialajärjestön jäsen kotimaassaan, jos tällainen järjestö on olemassa.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC932

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Tierärztegesetz (eläinlääkärilaki), BGBl. Nr. 16/, §3 (3) 1

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Ainoastaan ETA-maiden kansalaiset voivat tarjota eläinlääkäripalveluja. Kansalaisvaatimuksesta poiketaan muiden kuin ETA-maiden kansalaisten tapauksessa, jos kyseisen muun kuin ETA-maan kanssa on tehty sopimus, jossa määrätään kansallisesta kohtelusta eläinlääkäripalveluja koskevien investointien ja rajatylittävän kaupan osalta.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Sairaanhoitopalvelut

Toimialaluokka: CPC 9312 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lääkäreitä koskeva laki, BGBl. I Nr. 169/1998, §4 (2) ja §5 (b), §§ 8(5), 32, 33 ja 35
Korkeamman tason lääketieteellis-teknisiä ammatteja koskeva liittovaltion laki, BGBl. Nr. 460/1992
Alemman ja korkeamman tason hierojia koskeva liittovaltion laki, BGBl. Nr. 169/2002

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Lääkäripalvelujen tarjoaminen edellyttää ETA-maan tai Sveitsin valaliiton kansalaisuutta.
Muun kuin ETA-maan kansalaiset voivat hakea lääkäripalvelujen osalta seuraavia lupia: yliopistotutkinnon jälkeinen koulutus, yleislääkärin tai erikoislääkärin toimen harjoittaminen sairaalassa ja rangaistuslaitoksessa, yleislääkärin toimen harjoittaminen itsenäisenä ammatinharjoittajana ja lääketieteeseen liittyvä toiminta koulutustarkoituksiin.
Tätä varaumaa ei sovelleta hammaslääkäripalveluihin eikä psykologien ja psykoterapeuttien palveluihin.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Tupakkatuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63108

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Tupakkamonopolia koskeva laki 1996, § 5 ja § 27

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Ainoastaan luonnolliset henkilöt voivat hakea tupakkakauppiaan toimilupaa. Etusijalle asetetaan ETA-maiden kansalaiset.

Toimiala: Jakelu ja terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti
Muut farmaseuttien tarjoamat palvelut

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Apothekengesetz (apteekkeja koskeva laki), RGBl.No. 5/1907, §3 Arzneimittelgesetz (lääkelaki) BGBL. Nr. 185/1983, §57-63

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti yleisölle on varattu apteekeille.

Apteekkitoiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-maan tai Sveitsin valaliiton kansalaisuutta.

Apteekin vuokraoikeuden haltijoiden ja apteekin toiminnasta vastaavien henkilöiden on oltava ETA-maan tai Sveitsin valaliiton kansalaisia.

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala: Korkea-asteen koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 923

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Ammattikorkeakouluja koskeva laki, BGBl I Nr. 340/1993, § 2

Yliopistojen akkreditointia koskeva laki, BGBL. I Nr. 168/1999, § 2

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Yksityisesti rahoitettujen yliopistotasoisten koulutuspalvelujen tarjoaminen ammattikorkeakoulutuksen alalla edellyttää lupaa toimivaltaiselta viranomaiselta (korkeakouluneuvosto, Fachhochschulrat). Ammattikorkeakouluohjelmaa tarjoavan sijoittajan pääasiallisen liiketoiminnan on oltava tällaisten ohjelmien tarjoaminen, ja sen on esitettävä tarvearviointi ja markkinatutkimus ehdotetun opinto-ohjelman hyväksymistä varten. Toimivaltainen ministeriö voi evätä luvan, jos ohjelman ei katsota sopivan yhteen kansallisten koulutusintressien kanssa.

Yksityistä yliopistoa koskevan hakemuksen esittäjä tarvitsee hyväksynnän toimivaltaiselta viranomaiselta (Itävallan akkreditointineuvosto). Toimivaltainen ministeriö voi evätä luvan, jos akkreditointiviranomaisen päätös ei ole kansallisten koulutusintressien mukainen.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Itävallan vakuutusvalvontaa koskeva laki, §5 (1) 3 (VAG)

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Saadakseen luvan sivuliikkeen avaamiseen ulkomaisten vakuutuksenantajien on oltava kotimaassaan oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöitä vastaavia tai niihin verrattavissa tai keskinäisiä vakuutusyhtiöitä.

Sivuliikkeen johdossa on oltava vähintään kaksi Itävallassa asuvaa luonnollista henkilöä.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Vakuutusvalvontaa koskeva laki (VAG), BGBI. Nr. 569/1978, §1 (2)

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**
Myynninedistämis- ja välitystoimet EU:n alueelle sijoittautumattoman tytäryhtiön tai Itävaltaan sijoittautumattoman sivuliikkeen (lukuun ottamatta jälleen- ja edelleenvakuutusta) puolesta ovat kiellettyjä.

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Hiihtokoulupalvelut
Vuoristo-oppaiden palvelut

Toimialaluokka: CPC 96419 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Aluetaso (alempi kuin kansallinen taso)

Toimenpiteet: Kärntner Schischulgesetz, LGBL. Nr. 53/97
Kärntner Berg- und Schiführergesetz, LGBL. Nr. 25/98
NÖ- Sportgesetz, LGBL. Nr. 5710
OÖ- Sportgesetz, LGBl. Nr. 93/1997
Salzburger Schischul- und Snowboardschulgesetz, LGBL. Nr. 83/89
Salzburger Bergführergesetz, LGBL. Nr. 76/81
Steiermärkisches Schischulgesetz, LGBL. Nr.58/97
Steiermärkisches Berg- und Schiführergesetz, LGBL. Nr. 53/76
Tiroler Schischulgesetz. LGBL. Nr. 15/95
Tiroler Bergsportführergesetz, LGBL. Nr. 7/98
Vorarlberger Schischulgesetz, LGBL. Nr. 55/02 §4 (2)a
Vorarlberger Bergführergesetz, LGBL. Nr. 54/02
Wien: Gesetz über die Unterweisung in Wintersportarten, LGBL. Nr. 37/02

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Hiihtokoulujen toiminnasta ja vuoristo-oppaiden palveluista säädetään osavaltioiden (Bundesländer) lainsäädännössä. Näiden palvelujen tarjoaminen saattaa edellyttää ETA-maan kansalaisuutta. Yritysten saatetaan edellyttää nimittävän toimitusjohtajan, joka on ETA-maan kansalainen.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikenne
Vesiliikenteen tukipalvelut

Toimialaluokka: CPC 7221, CPC 7222, CPC 7223, CPC 7224, CPC 745 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset
Markkinoille pääsy
Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Schifffahrtsgesetz, BGBl. I Nr. 62/1997, §75f

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**
Sisävesiliikenteessä laivayhtiön perustaminen edellyttää luonnolliselta henkilöltä ETA-maan kansalaisuutta. Kunkin yrityksen hallituksen enemmistön on oltava ETA-maan kansalaisia. Vaatimuksena on rekisteröity yhtiö tai pysyvä toimipaikka Itävallassa. Yli 50 prosenttia yrityksen osakkeista ja käyttöpääomasta on oltava ETA-maan kansalaisten omistuksessa.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne: henkilöliikenne, tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 712

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Güterbeförderungsgesetz (tavaraliikennelaki), BGBl. Nr. 593/1995; § 5 Gelegenheitsverkehrsgesetz (satunnaista liikennettä koskeva laki), BGBl. Nr. 112/1996; § 6

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Henkilö- ja tavaraliikenteen yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan sellaisille EU:n jäsenvaltioiden kansalaisille ja EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on EU:ssa.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Putkijohtokuljetukset

Toimialaluokka: CPC 713

Varauman tyyppi: Ylempi johto ja hallitukset

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Rohrleitungsgesetz (putkijohtokuljetuksia koskeva laki), BGBl. Nr. 411/1975, § 5(1) ja (2), §§ 5 (1) ja (3), 15, 16

Gaswirtschaftsgesetz (kaasuyhtiöitä koskeva laki), BGBl. I Nr. 121/2000, § 14, 15 ja 16

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Lupa myönnetään ainoastaan sellaisille luonnollisille henkilöille, jotka ovat ETA-maan kansalaisia ja joilla on kotipaikka ETA-maassa. Yritysten ja henkilöyhtiöiden toimipaikan on oltava ETA-maassa. Verkon haltijoiden on nimitettävä toimitusjohtaja ja verkon toiminnan teknisestä valvonnasta vastaava tekninen johtaja, joiden on molempien oltava ETA-maan kansalaisia.

Toimivaltainen viranomainen voi poiketa kansalaisuus- ja kotipaikkavaatimuksesta, jos verkon toiminnan katsotaan olevan yleisen edun mukaista.

Muun kuin kaasun ja veden kuljetukseen sovelletaan seuraavaa:

1. lupa myönnetään ainoastaan sellaisille luonnollisille henkilöille, jotka ovat ETA-maan kansalaisia ja joilla on toimipaikka Itävallassa; ja
2. yritysten ja henkilöyhtiöiden toimipaikan on oltava Itävallassa. Sovelletaan taloudellista tarveharkintaa tai tehdään etuja koskeva testi. Rajatylittävät putkijohdot eivät saa vaarantaa Itävallan turvallisuusetuja ja sen asemaa puolueettomana maana. Yritysten ja henkilöyhtiöiden on nimitettävä toimitusjohtaja, jonka on oltava ETA-maan kansalainen. Toimivaltainen viranomainen voi poiketa kansalaisuus- ja toimipaikkavaatimuksesta, jos putkijohdon toiminnan katsotaan olevan kansallisen taloudellisen edun mukaista.

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkön siirto ja jakelu

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 40, CPC 887

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Aluetaso

Toimenpiteet: Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz (ElWOG), LGBl. Nr. 70/2005; Kärntner Elektrizitätswirtschafts-und Organisationsgesetz (ElWOG), LGBl. Nr. 24/2006

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Lupa myönnetään ainoastaan sellaisille luonnollisille henkilöille, jotka ovat ETA-maan kansalaisia ja joilla on kotipaikka ETA-maassa. Jos operaattori nimittää toimitusjohtajan tai vuokralaisen, kotipaikkavaatimuksesta luovutaan.

Oikeushenkilöiden (yritysten) ja henkilöyhtiöiden toimipaikan on oltava ETA-maassa. Niiden on nimitettävä toimitusjohtaja tai vuokraaja, joiden on molempien oltava ETA-maan kansalaisia, joilla on kotipaikka ETA-maassa.

Toimivaltainen viranomainen voi poiketa kansalaisuus- ja kotipaikkavaatimuksesta, jos verkon toiminnan katsotaan olevan yleisen edun mukaista.

Belgiassa sovellettavat varaumat

Belgian varaumia sovellettaessa kansallinen hallintotaso kattaa liittovaltion hallinnon sekä alueiden ja kuntien hallinnot, koska niillä kaikilla on yhtäläinen lainsäädäntövalta.

Toimiala: Kaivostoiminta ja louhinta

Osa-ala: Muu kaivostoiminta ja louhinta

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 14

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso (liittovaltio)

Toimenpiteet: Arrêt Royal du 1er septembre 2004 relatif aux conditions, à la délimitation géographique et à la procédure d'octroi des concessions d'exploration et d'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Mineraalivarojen ja muiden elottomien luonnonvarojen etsintä ja hyödyntäminen aluevesillä ja mannermaajalustassa edellyttää toimilupaa. Toimiluvan haltijalla on oltava kotipaikka Belgiassa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso (liittovaltio)

Toimenpiteet: Belgian oikeudenkäyntilaki (§ 428–508); Kuninkaan asetus, 24. elokuuta 1970

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Belgian lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa).

Ulkomaalaista asianajajaa koskeva asuinpaikkavaatimus asianajajaliiton täysjäsenyyden saamiseksi on vähintään kuusi vuotta rekisteröintihakemuksen päivämäärästä, tietyissä olosuhteissa kolme vuotta. Vaatimuksena on Belgian ulkoministerin antama todistus kansallisen lainsäädännön tai kansainvälisen yleissopimuksen sallimasta vastavuoroisuudesta (vastavuoroisuusehto). Edustamiseen "*Cour de Cassation*" -oikeusistuimessa sovelletaan kiintiöitä.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso (liittovaltio)

Toimenpiteet: Laki, 22. heinäkuuta 1953, jolla perustetaan yritystilintarkastajien instituutti ja määrätään yritystilintarkastajien ammatin julkisesta valvonnasta, yhteensovitettu 30. huhtikuuta 2007

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Toimiminen virallisena ”yritystilintarkastajana” edellyttää sellaisen toimipaikan ylläpitämistä Belgiassa, jossa ammatillinen toiminta suoritetaan ja jossa siihen liittyvät peruskirjat, asiakirjat ja kirjeenvaihto säilytetään, sekä sitä, että vähintään yksi yrityksen työntekijä tai johtaja on yritystilintarkastaja ja vastuussa Belgiaan sijoittautuneen yksikön hallinnoinnista.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Arkkitehtipalvelut

Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut

Toimialaluokka: CPC 8671,CPC 8674

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso (liittovaltio)

Toimenpiteet: Laki arkkitehdin ammattinimikkeen suojaamisesta, 20. helmikuuta 1939

Laki, jolla perustetaan arkkitehtiliitto, 26. kesäkuuta 1963

Määräykset, 16. joulukuuta 1983, arkkitehtiliiton kansallisen neuvoston laatima etiikka (hyväksytty § 1, A.R., 18. huhtikuuta 1985, M.B., 8. toukokuuta 1985).

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Arkkitehtipalvelujen tarjoaminen Belgiassa edellyttää töiden valvontaa.

Vastaanottavassa maassa toimiluvan saaneiden ulkomaisten arkkitehtien, jotka haluavat harjoittaa ammattiaan satunnaisesti Belgiassa, on saatava ennakkolupa sen maantieteellisen alueen arkkitehtiliiton neuvostolta, jossa he aikovat harjoittaa toimintaansa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Henkilöstön työnvälityspalvelut

Toimialaluokka: CPC 87202

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso (alueet)

Toimenpiteet:

Flanderi: Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling

Vallonia: Décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (asetus työvoimanvälitystoimistojen rekisteröinnistä, 3. huhtikuuta 2009), art. 7; Arrêté du Gouvernement wallon du 10 décembre 2009 portant exécution du décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (Vallonian hallituksen päätös työvoimanvälitystoimistojen rekisteröinnistä 3. huhtikuuta 2009 annetun asetuksen täytäntöönpanosta, 10. joulukuuta 2009), art. 4

Saksankielinen yhteisö: Dekret über die Zulassung der Leiharbeitsvermittler und die Überwachung der privaten Arbeitsvermittler / Décret du 11 mai 2009 relatif à l'agrément des agences de travail intérimaire et à la surveillance des agences de placement privées, art. 6

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

Flanderi: Yrityksen, jonka päätoimipaikka on ETA:n ulkopuolella, on todistettava, että se tarjoaa työnvälityspalveluja alkuperämaassaan.

Vallonia: Työnvälityspalvelujen tarjoaminen edellyttää tiettyä oikeushenkilötyyppiä (régulièrement constituée sous la forme d'une personne morale ayant une forme commerciale, soit au sens du droit belge, soit en vertu du droit d'un Etat membre ou régie par celui-ci, quelle que soit sa forme juridique). Yrityksen, jonka päätoimipaikka on ETA:n ulkopuolella, on osoitettava, että se täyttää asetuksen ehdot (esimerkiksi oikeushenkilötyyppiä koskevat vaatimukset) ja että se tarjoaa työnvälityspalveluja alkuperämaassaan.

Saksankielinen yhteisö: Yrityksen, jonka päätoimipaikka on ETA:n ulkopuolella, on todistettava, että se tarjoaa työnvälityspalveluja alkuperämaassaan, ja sen on täytettävä mainitussa asetuksessa asetetut valintaperusteet.

Toimiala:

Kalastus, liikenne

Osa-ala:

Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka:

ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi:

Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso:

Kansallinen taso (liittovaltio)

Toimenpiteet:

La Loi du 21 décembre 1990 relative à l'enregistrement des navires, telle que modifiée par la loi du 3 mai 1999

L'Arrêté royal du 4 avril 1996 relatif à l'enregistrement des navires et l'entrée en vigueur de la loi du 21 décembre 1990 relative à l'enregistrement des navires, tel que modifié

Kuvaus: **Sijoittaminen ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Alusten rekisteröintiä koskevien Belgian lakien ja asetusten mukaan aluksen omistajan tai liikennöitsijän on oltava:

a) yksityishenkilö, joka on EU:n jäsenvaltion kansalainen;

b) yksityishenkilö, jolla on kotipaikka tai asuinpaikka Belgiassa; tai

c) oikeushenkilö/yhteisö, jonka tosiasiallinen toimipaikka on jossakin EU:n jäsenvaltiossa,

jotta alus voidaan merkitä kansalliseen rekisteriin.

Jotta ulkomaisten sijoittajien alus voidaan merkitä kansalliseen alusrekisteriin, niiden pääasiallisen toimipaikan on oltava Belgiassa.

Aluksia on liikennöitävä Belgiasta eli niiden toiminnallisella omistajalla tai liikennöitsijällä (jos eri kuin omistaja) on oltava belgialainen yritysrekisterinumero.

Ulkomaalaisomistuksessa oleva alus voidaan rekisteröidä belgialaisen liikennöitsijän pyynnöstä omistajan ja Belgian viranomaisten luvalla (Meriliikenteen osasto Brysselissä –Directorate General Maritime Transport in Brussels).

Ulkomaalaisomistuksessa oleva alus voidaan rekisteröidä myös ilman miehistöä vuokrattujen alusten (bareboat charter) rekisteriin (toinen belgialainen rekisteri) ensisijaisesta rekisteristä vastaavien viranomaisten, omistajan ja asianomaisten belgialaisten virnaomaisten luvalla.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Lentoliikenteen tukipalvelut

Ilma-alusten vuokraus

Toimialaluokka: CPC 83104

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso (liittovaltio)

Toimenpiteet: Arrêté Royal du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Sellaisten luonnollisten henkilöiden omistuksessa olevat yksityiset (siviili-)ilma-alukset, jotka eivät ole EU:n jäsenvaltion tai ETA-maan kansalaisia, voidaan rekisteröidä ainoastaan, jos kyseisten luonnollisten henkilöiden koti- tai asuinpaikka on ollut Belgiassa keskeytyksettä vähintään yhden vuoden.

Sellaisten ulkomaalaisten oikeushenkilöiden omistuksessa olevat yksityiset (siviili-) ilma-alukset, joita ei ole muodostettu EU:n jäsenvaltion tai ETA-maan lainsäädännön mukaisesti, voidaan rekisteröidä ainoastaan, jos kyseisillä oikeushenkilöillä on ollut päätoimipaikka, liiketoimipaikka tai toimisto Belgiassa keskeytyksettä vähintään yhden vuoden.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Lentoliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 73

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso (liittovaltio)

Toimenpiteet: Arrêté ministériel du 3 août 1994 fixant les conditions de délivrance des licences d'exploitation aux transporteurs aériens

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Lentoliikennepalvelujen tarjoaminen edellyttää toimilupaa. Toimiluvan saamiseksi lentoliikenteen harjoittajalla on oltava käytettävissä, omistuksessa tai jollakin tavalla vuokrattuna vähintään yksi ilma-alus, joka on rekisteröity tämän nimellä belgialaiseen rekisteriin.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Lentoliikenteen tukipalvelut

Toimialaluokka: CPC 7461, CPC 7469, CPC 83104

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Suosituimmuuskohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso (liittovaltio ja alueet)

Toimenpiteet: Arrêté Royal du 6 novembre 2010 réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale à l'aéroport de Bruxelles-National (art. 18)

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de Vlaamse regionale luchthavens (art. 14)

Arrêté du Gouvernement wallon réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale aux aéroports relevant de la Région wallonne (art.14)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Maahuolintapalvelujen tarjoaminen edellyttää vastavuoroisuutta.

Bulgariassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kauppalaki, 17a §

Investointien edistämistä koskeva laki, § 24

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ulkomaiset oikeushenkilöt, joita ei ole perustettu EU:n jäsenvaltion tai ETA-maan lainsäädännön mukaisesti, voivat harjoittaa liiketoimintaa ja toteuttaa toimia, jos ne ovat sijoittautuneet Bulgarian tasavaltaan kaupparekisteriin merkityn yhtiön muodossa.Sivuliikkeiden perustaminen edellyttää lupaa.

Ulkomaisten yritysten edustustoimistot on rekisteröitävä Bulgarian kauppa- ja teollisuuskamariin, ja ne eivät saa osallistua liitetoimiin vaan niillä on oikeus ainoastaan markkinoida omistajaansa ja toimia edustajana tai asiamiehenä.

Toimiala: Kaivostoiminta ja louhinta

Osa-ala: Kaikki muut toimialat paitsi uraani- ja toriummalmien louhinta

Toimialaluokka: ISIC rev 3.110, ISIC rev 3.111, ISIC rev 3.112, ISIC rev 3.113, ISIC rev 3.114

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso:

Toimenpiteet: Maanalaisia luonnonvaroja koskeva laki
Toimilupia koskeva laki
Yksityistämistä ja yksityistämisen jälkeistä valvontaa koskeva laki

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Tietty taloudellinen toiminta, joka liittyy valtion tai muun julkisen omaisuuden hyödyntämiseen tai käyttöön, edellyttää toimilupia koskevan lain tai muiden erityislupia koskevien lakien mukaisesti myönnettyä toimilupaa.

Bulgarian tasavallan alueella, mannerjalustassa ja Mustanmeren talousvyöhykkeellä maanalaisten luonnonvarojen etsimiseksi ja tutkimiseksi toteutettavat toimet edellyttävät lupaa, kun taas louhintaa ja hyödyntämistä koskevat toimet edellyttävät maanalaisia luonnonvaroja koskevan lain mukaisesti myönnettyä toimilupaa.

Veroetuuskohteluun oikeuttaville lainkäyttöalueille (offshore-alueet) rekisteröidyt yritykset tai niihin suoraan tai epäsuorasti yhteydessä olevat yritykset eivät saa osallistua avoimiin menettelyihin, joissa myönnetään lupia tai toimilupia luonnonvarojen etsimisen, tutkimiseen tai louhintaan, mukaan lukien uraani- ja toriummalmit, eivätkä ne saa toimia jo myönnetyn luvan tai toimiluvan perusteella, koska tällaiset toimet on kielletty, mukaan lukien mahdollisuus tällaisen tutkinnan tuloksena löydetyn esiintymän maantieteellisen tai taloudellisen hyödyntämisen rekisteröintiin.

Kaupalliset yhtiöt, joissa jäsenvaltion tai kunnan pääomaosuus on suurempi kuin 50 prosenttia, eivät voi toteuttaa transaktioita yhtiön käyttöomaisuuden käyttämiseksi sellaisen sopimuksen tekemiseen, joka koskee osakkuuden tai vuokraoikeuden hankkimista, yhteistä toimintaa, luottoa tai saamisten turvaamista taikka aiheuttaa vekseleistä syntyviä velvollisuuksia, ellei siihen ole yksityistämisviraston tai kunnanvaltuuston lupa riippuen siitä, kumpi on toimivaltainen viranomainen.

Riippumatta siitä, mitä 8.4 artiklan 1 ja 2 kohdassa määrätään, Bulgarian tasavallan kansalliskokouksen 18. tammikuuta 2012 antaman päätöksen mukaan hydraulisen murtamisen menetelmän eli frakkauksen käyttäminen öljyn ja kaasun etsimiseen, tutkimiseen tai hyödyntämiseen kielletään parlamentin päätöksellä. Liuskekaasun louhinta ja hyödyntäminen on kiellettyä.

Toimiala: Kaivostoiminta ja louhinta

Osa-ala: Uraani- ja toriummalmien louhinta

Toimialaluokka: ISIC rev 3.112

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki ydinenergian turvallisesta käytöstä, laki talous- ja rahoitussuhteista veroetuuskohteluun oikeuttaville lainkäyttöalueille rekisteröityjen yritysten, niihin yhteydessä olevien yritysten ja niiden todellisten omistajien ja edunsaajien kanssa, laki maanalaisista luonnonvaroista

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Uraanimalmin louhinta kielletään ministerineuvoston 20. elokuuta 1992 antamalla asetuksella nro 163.

Toriummalmin louhintaan sovelletaan kaivostoiminnan yleisiä lupajärjestelyjä. Voidakseen hyödyntää toriummalmin louhintalupia kanadalaisen yrityksen on oltava perustettu Bulgarian kauppalain mukaisesti ja sen on oltava merkitty kaupparekisteriin. Toriummalmin louhintalupia koskevat päätökset annetaan syrjimättömästi ja tapauskohtaisesti.

Veroetuuskohteluun oikeuttaville lainkäyttöalueille (offshore-alueet) rekisteröityjä yrityksiä tai niihin suoraan tai epäsuorasti yhteydessä olevia yrityksiä koskeva kielto osallistua avoimiin menettelyihin, joissa myönnetään toimilupia luonnonvarojen louhintaan, koskee myös uraani- ja toriummalmeja.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Suosituimmuuskohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asianajajalaki

Sovittelulaki

Notaareja ja notaaritoimintaa koskeva laki

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä.

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi.

Bulgaria sallii kanadalaisten asianajajien edustavan Kanadan kansalaisia kotimaisen lainsäädännön osalta samoin ehdoin ja yhteistyössä bulgarialaisen asianajajan kanssa siinä määrin kuin Kanada ja sen territoriot ja provinssit sallivat bulgarialaisten asianajajien edustavan Bulgarian kansalaisia kotimaisen lainsäädännön osalta. Tätä varten ulkomaisilla asianajajilla on oltava ylimmän asianajajaneuvoston päätöksellä annettu lupa toimia asianajajana ja heidän on oltava merkitty ulkomaisten asianajajien yhdistettyyn rekisteriin. Yritysten on oltava rekisteröityjä Bulgariassa lakiyhtiöinä ("advokatsko sadrujie") tai asianajotoimistoina ("advokatsko drujestvo"). Asianajotoimiston nimi saa sisältää vain osakkaiden nimet eli ulkomainen yritys ei voi käyttää nimeään, elleivät nimetyt osakkaat ole rekisteröityjä myös Bulgariassa.

Asianajajaliiton täysjäsenyys on sallittu vain EU:n jäsenvaltion kansalaisille tai sellaisille ulkomaalaisille, joilla on asianajajan pätevyys EU:n jäsenvaltiossa ja jotka ovat saaneet asianajajan ammatin harjoittamiseen oikeuttavan tutkintotodistuksensa EU:n jäsenvaltiossa. Oikeusprosessissa edustaessaan heillä on oltava mukanaan bulgarialainen asianajaja.

Oikeudellista sovittelua koskevien palvelujen tarjoaminen edellyttää pysyvää asuinpaikkaa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Riippumatonta tilintarkastusta koskeva laki

Kuvaus: **Sijoittaminen**

”Erikoistunut tilintarkastusyksikkö” on yritys, joka on rekisteröity Bulgarian kauppalain, muun EU:n jäsenvaltion lainsäädännön tai ETA-sopimuksen mukaisesti, jonka toiminnan pääasiallinen tarkoitus on yritysten tilinpäätösten riippumaton tilintarkastus, jonka jäsenistä kolme neljäsosaa on hyvämaineisia EU:n jäsenvaltion rekisteröityjä tilintarkastajia, tilintarkastajia tai tilintarkastusyksiköitä ja joka on

a) avoin yhtiö, jossa yli puolet osakkaista on muun EU:n jäsenvaltion rekisteröityjä tilintarkastajia, tilintarkastajia tai tilintarkastusyksiköitä;

b) kommandiittiyhtiö, jossa yli puolet henkilökohtaisesti vastuussa olevista yhtiömiehistä on muun EU:n jäsenvaltion rekisteröityjä tilintarkastajia, tilintarkastajia tai tilintarkastusyksiköitä; tai

c) osakeyhtiö, jossa yli puolet osakkaiden pääomasta ja äänistä yleiskokouksessa kuuluu muun EU:n jäsenvaltion rekisteröidyille tilintarkastajille, tilintarkastajille tai tilintarkastusyksiköille.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut

Toimialaluokka: CPC 863

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kirjanpitolaki

Riippumatonta tilintarkastusta koskeva laki

Luonnollisten henkilöiden tuloverolaki

Yritysten tuloverolaki

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Veroneuvojilta edellytetään EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Arkkitehtipalvelut

Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut

Tekniset palvelut

Tekniset kokonaispalvelut

Toimialaluokka: CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673, 8674

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Aluesuunnittelulaki, 230 §

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kansallisesti tai alueellisesti merkittävissä hankkeissa kanadalaisten sijoittajien on toimittava yhteistyössä paikallisten sijoittajien kanssa tai näiden alihankkijoina.

Ulkomaisilla asiantuntijoilla on oltava vähintään kahden vuoden kokemus rakennusalalta, mitä ei vaadita kansallisilta asiantuntijoilta.

Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalveluihin sovelletaan Bulgarian kansalaisuutta koskevaa vaatimusta.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 8675

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Maa- ja kiinteistörekisterilaki

Maanmittaus- ja kartoituslaki

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ammatillinen toimivaltainen elin on se (fyysinen tai oikeus-)henkilö, joka saa antaa toimeksi kiinteistörekistereihin, maanmittaukseen ja kartanpiirtämiseen liittyviä tehtäviä. Maankuoren liikkeitä mitattaessa kiinteistörekistereihin, maanmittaukseen ja kartanpiirtämiseen liittyviä tehtäviä suorittavilta luonnollisilta henkilöiltä edellytetään sijoittautumista ja Bulgarian kansalaisuutta.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Käännös- ja tulkkauspalvelut

Toimialaluokka: CPC 87905

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asiakirjojen laillistamista, todistamista ja kääntämistä koskeva määräys

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Käännöstoimistojen tekemien virallisten käännösten tarjoaminen edellyttää sopimusta ulkoministeriön kanssa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tekninen testaus ja analysointi

Toimialaluokka: CPC 8676

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Tuotteiden teknisiä vaatimuksia koskeva laki

Mittaamista koskeva laki

Vaatimustenmukaisuudesta vastaavien viranomaisten kansallista akkreditointia koskeva laki

Puhdasta ulkoilmaa koskeva laki

Vesilaki, määräys N-32 määräaikaistarkastuksista maantieajoneuvojen teknisen kunnon osoittamiseksi

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Voidakseen tarjota testaus- ja analysointipalveluja Kanadan kansalaisen on oltava sijoittautunut Bulgariaan Bulgarian kauppalain mukaisesti ja oltava merkitty kaupparekisteriin.

Maantieajoneuvojen teknisen kunnon osoittamiseksi tarvittavien määräaikaistarkastusten suorittamiseksi henkilön on oltava rekisteröity Bulgarian kauppalain tai voittoa tavoittelemattomia oikeudellisia henkilöitä koskevan lain mukaisesti tai sen on oltava rekisteröity muussa EU:n jäsenvaltiossa tai ETA-maassa.

Ilman ja veden koostumuksen ja puhtauden testauksen ja analysoinnin voivat suorittaa ainoastaan Bulgarian ympäristö- ja vesiministeriö tai sen virastot yhteistyössä Bulgarian tiedeakatemian kanssa.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Komissionääripalvelut

Tukku- ja vähittäiskaupan palvelut

Toimialaluokka: CPC 621 osittain,CPC 62228, CPC 62251, CPC 62271, CPC 62272 osittain, CPC 62276, CPC 63108, CPC 6329 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Eläinlääkinnällisiä toimia koskeva laki, § 343, 363 ja 373

Kemiallisten aseiden kieltämistä ja myrkyllisten aineiden ja niiden lähtöaineiden valvontaa koskeva laki, § 6

Aseiden sekä kaksikäyttötuotteiden ja -teknologian vientivalvontaa koskeva laki, § 46

Tupakka- ja tupakkatuotelaki, § 21, 27 ja 30

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Öljyn ja öljytuotteiden, kaasun, jalometallien, tupakan ja tupakkatuotteiden jakelu (tukku- ja vähittäiskauppa) edellyttää lupaa, ja sitä voi harjoittaa vasta kaupparekisteriin merkitsemisen jälkeen. Lupa voidaan antaa ainoastaan ETA-maan kansalaisille tai sellaisille ulkomaalaisille, joilla on pysyvä asuinpaikka Bulgariassa.

Tavarataloihin saatetaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa kunnan säännöistä riippuen.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskeva laki, § 146, 161, 195, 222 ja 228

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Farmaseuttisten tuotteiden postimyynti on kiellettyä.

Farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti yleisölle on varattu apteekeille.

Apteekkien johtajien on oltava tutkinnon suorittaneita farmaseutteja, ja he voivat johtaa ainoastaan yhtä apteekkia, jossa he ovat itse työssä. Farmaseutteihin sovelletaan pysyvää asuinpaikkaa koskevaa vaatimusta. On olemassa kiintiö siitä, kuinka monta apteekkia yksi henkilö voi omistaa.

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala: Perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 921, CPC 922

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Koululaki, § 12

Korkeamman asteen koulutusta koskeva laki, lisäsäännösten 4 kohta

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Tätä varaumaa sovelletaan yksityisesti rahoitettuihin perusasteen ja keskiasteen koulutuspalveluihin, joita voivat tarjota ainoastaan hyväksytyt bulgarialaiset yritykset (vaatimuksena kaupallinen läsnäolo).

Ulkomaalaisomisteisia bulgarialaisia lastentarhoja ja kouluja voidaan perustaa tai niitä voidaan muuttaa sellaisten bulgarialaisten ja ulkomaisten järjestöjen, yhtiöiden tai yritysten taikka luonnollisten tai oikeushenkilöiden pyynnöstä, jotka on rekisteröity asianmukaisesti Bulgariassa, koulutus-, nuoriso- ja tiedeministeriön aloitteesta annettavalla ministerineuvoston päätöksellä.

Ulkomaalaisomistuksessa olevia lastentarhoja ja kouluja voidaan perustaa tai niitä voidaan muuttaa ulkomaisten oikeushenkilöiden pyynnöstä kansainvälisten sopimusten ja yleissopimusten sekä edellä mainittujen säännösten mukaisesti.

Ulkomaiset korkeamman asteen koulut (high schools) eivät voi perustaa tytäryhtiöitä Bulgarian alueelle. Ulkomaiset korkeamman asteen koulut (high schools) voivat avata tiedekuntia, osastoja, instituutteja ja oppilaitoksia Bulgariaan ainoastaan bulgarialaisten korkeamman asteen koulujen (high schools) organisaation yhteyteen ja yhteistyössä niiden kanssa.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Vakuutuslaki, § 8, 41 ja 47b

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Ennen vakuutuksia tarjoavan sivuliikkeen tai toimiston perustamista Bulgariaan ulkomaisella vakuutuksenantajalla tai jälleenvakuuttajalla on täytynyt olla lupa tarjota alkuperämaassaan samaan luokkaan kuuluvia vakuutuksia kuin ne, joita se haluaa tarjota Bulgariassa.

Vakuutusten välittäjien on perustettava yhtiö paikalla (ei sivuliikkeitä).

(Jälleen)vakuutusyritysten hallinto- tai valvontaelinten jäseniä ja kaikkia sellaisia henkilöitä, joilla on oikeus johtaa ja edustaa (jälleen)vakuutusyritystä, koskee asuinpaikkavaatimus.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Luottolaitoksia koskeva laki, § 2 ja 17

Sosiaalivakuutuslaki, § 121e

Valuuttalaki, § 3

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Pankki on perustettava osakeyhtiönä.

Vähintään kahden henkilön on johdettava ja edustettava pankkia, ja ainakin toisen heistä on puhuttava sujuvasti bulgariaa.

Näiden kahden pankkia johtavan ja edustavan henkilön on johdettava pankkia olemalla henkilökohtaisesti läsnä pankin johdon osoitteessa.

Voidakseen ottaa yleisöltä vastaan talletuksia ja muita uusiutuvia varoja sekä voidakseen tarjota muita palveluja sellaisen pankin, jonka päätoimipaikka on EU:n ulkopuolella, on saatava Bulgarian keskuspankilta lupa liiketoiminnan aloittamiseen ja harjoittamiseen Bulgariassa sivuliikkeen kautta.

Rahoituslaitos on perustettava osakkuusyhtiönä, osakeyhtiönä tai kommandiittiosakeyhtiönä, jonka päätoimipaikka on Bulgarian alueella.

Ainoastaan Bulgariassa rekisteröidyt rahoituslaitokset ja ulkomaiset rahoituslaitokset, joilla on toimipaikka EU:n jäsenvaltiossa voivat harjoittaa liiketoimintaa Bulgarian alueella.

Eläkevakuutustoimintaa on harjoitettava osakeyhtiönä, jolla on sosiaalivakuutuslain mukainen toimilupa ja joka on rekisteröity kauppalain tai muun EU:n jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti (ei sivuliikkeitä).

Eläkevakuutusyhtiön promoottorit ja edustajat voivat olla muualla asuvia oikeushenkilöitä, jotka on rekisteröity kyseisen maan lainsäädännön mukaisesti sosiaalivakuutuslaitoksena, kaupallisena vakuutuslaitoksena tai muuna rahoituslaitoksena, jos ne esittävät Bulgarian keskuspankin hyväksymän ensiluokkaisen ulkomaisen pankin vakavaraisuustodistukset. Muualla asuvat yksityishenkilöt eivät voi olla eläkevakuutusyhtiön promoottoreita eivätkä osakkeenomistajia.

Vapaaehtoisista lisäeläkerahastoista saatava tulo sekä sellaisten henkilöiden tarjoamaan vapaaehtoiseen eläkevakuutukseen suoraan liittyvä samanlainen tulo, jotka on rekisteröity muun EU:n jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ja jotka voivat kyseisen lainsäädännön perusteella toteuttaa vapaaehtoisia lisäeläkkeeseen liittyviä toimia, ei ole yritysten tuloverolaissa vahvistetun menettelyn mukaisesti verotettavaa tuloa.

Hallintoneuvoston puheenjohtajalla, hallituksen puheenjohtajalla, toimitusjohtajalla ja liikkeenjohdon edustajalla on oltava pysyvä osoite tai pitkäkestoinen oleskelulupa Bulgariassa.

Toimiala: Matkailu ja matkailupalvelut

Osa-ala: Hotelli- ja ravintolapalvelut sekä ateriapalvelut

Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelut

Matkailijoiden opastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 641, CPC 642, CPC 643, CPC 7471, CPC 7472

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Matkailulaki, § 17 ja 45

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Vaatimuksena on yhtiön perustaminen (ei sivuliikkeitä).

Sijoittautuessaan Bulgarian alueelle matkanjärjestäjien ja matkatoimistojen palveluja voi tarjota EU:n jäsenvaltioon tai ETA-maahan sijoittautunut henkilö, jos tämä henkilö esittää jäljennöksen asiakirjasta, jolla todistetaan oikeus harjoittaa mainittua toimintaa, sekä rahoituslaitoksen tai vakuutuksenantajan laatiman todistuksen tai muun asiakirjan, joka sisältää tiedot voimassa olevasta vakuutuksesta, joka kattaa kyseisen henkilön vastuun vahingoista, joita saattaa aiheutua ammatillisten velvollisuuksien tuottamuksellisen täyttämättä jättämisen tuloksena.

Ulkomaisten johtajien määrä ei saa ylittää Bulgarian kansalaisuutta olevien johtajien määrää, jos julkisen (valtiollisen ja/tai kunnallisen) pääoman osuus bulgarialaisessa yrityksessä on enemmän kuin 50 prosenttia.

Matkaoppaita koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala: Kalastus

Liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1: 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5233, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kauppamerenkulkua koskeva laki, § 6, 27 ja 28

Bulgarian tasavallan meriväyliä, sisävesiväyliä ja satamia koskeva laki, § 116, 116a, 117 ja 117a

Määräys nro 17/22.01.2013 sisävesiväylien tavarakuljetuksista

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Merialus voi purjehtia Bulgarian lipun alla, jos

a) sen omistaa valtio;

b) sen omistaa bulgarialainen luonnollinen tai oikeushenkilö;

c) yli puolet siitä on bulgarialaisten luonnollisten tai oikeushenkilöiden omistuksessa; tai

d) sen omistaa EU:n jäsenvaltion luonnollinen tai oikeushenkilö edellyttäen, että Bulgarian lainsäädännön merialuksia koskevien teknisten, hallinnollisten ja muiden vaatimusten noudattamisen osalta aluksen omistaja on antanut valtuutuksen bulgarialaiselle tai Bulgariassa asuvalle EU:n jäsenvaltion luonnolliselle tai oikeushenkilölle, joka on vastuussa näiden tehtävien suorittamisesta omistajan puolesta.

Kansallisesti merkittävissä Bulgarian satamissa tarjottavien julkisen liikenteen tukipalvelujen osalta oikeus tukitoimintojen toteuttamisen myönnetään käyttöoikeussopimuksella. Alueellisesti merkittävissä satamissa kyseinen oikeus myönnetään sataman omistajan kanssa tehtävällä sopimuksella.

Toimiala:

Kalastus

Liikenne

Osa-ala:

Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan alukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), muilla kuin merialuksilla toteutettavat

Luotsauspalvelut ja alusten kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka:

ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.10502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 722, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi:

Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Ylempi johto ja hallitukset

Velvollisuudet

Hallintotaso:

Kansallinen taso

Toimenpiteet:

Kauppamerenkulkua koskeva säännöstö

Bulgarian tasavallan meriväyliä, sisävesiväyliä ja satamia koskeva laki

Määräys bulgarialaisia liikenteen harjoittajia koskevista ehdoista ja valintajärjestyksestä kansainvälisten yleissopimusten mukaisessa henkilö- ja tavaraliikenteessä

Määräys 3 miehittämättömien alusten huoltamisesta

Kuvaus:

Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut

Vesirakennustekniikkaan ja vedenalaisiin rakennustöihin, kivennäisten ja muiden epäorgaanisten luonnonvarojen etsintään ja louhintaan, luotsaukseen, polttoainetäydennyksiin, jätteen vastaanottamiseen, veden ja öljyn sekoituksiin ja muuhun vastaavaan liittyvä kuljettaminen ja muu toiminta, joka suoritetaan aluksilla kansainvälisillä vesillä, Bulgarian aluevesillä tai sisävesiväylillä, on sallittua vain Bulgarian tai muun EU:n jäsenvaltion lipun alla purjehtiville aluksille.

Miehittämättömille aluksille Bulgarian satamissa ja varastoissa Tonavan varrella annettavia palveluja voivat tarjota ainoastaan bulgarialaiset yritykset (edellyttää yhtiön perustamista).

Objektiivisesta kapasiteetista riippuen sataman palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa, mistä päättää liikenne-, tietotekniikka- ja viestintäministeriön asettama asiantuntijaneuvosto.

Tukipalveluja koskee kansalaisuusvaatimus. Aluksen päällikön ja konemestarin on oltava EU:n jäsenvaltion, ETA-maan tai Sveitsin valaliiton kansalaisia. Vähintään 25 prosentin johto- ja operatiivisen tason työntekijöistä ja vähintään 25 prosentin määräyksiä vastaanottavista työntekijöistä on oltava Bulgarian kansalaisia.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Rautatieliikenne

Rautatieliikenteen tukipalvelut

Toimialaluokka: CPC 711

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Rautatieliikennelaki, § 37 ja 48

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ainoastaan EU:n jäsenvaltion kansalaiset voivat tarjota rautatieliikennepalveluja tai rautatieliikenteen tukipalveluja Bulgariassa. Kauppiaiksi rekisteröidyille rautatieliikenteen harjoittajille henkilö- ja tavaraliikenteen harjoittamista koskevan toimiluvan antaa liikenneministeriö.

Kroatiassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Kiinteistöjen hankinta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Omistusoikeutta ja muita aineellisia oikeuksia koskeva laki (OG 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 ja 153/09)

Maatalousmaata koskeva laki (OG 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 31/11 ja 63/11), 2 §

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ulkomaiset yritykset voivat hankkia kiinteistöjä palvelujen tarjoamista varten ainoastaan, jos ne ovat sijoittautuneet Kroatiaan ja yhtiöityneet siellä oikeushenkilönä. Sivuliikkeiden palvelujen tarjontaan tarpeellisten kiinteistöjen hankintaan tarvitaan oikeusministeriön hyväksyntä. Ulkomaalaiset eivät voi hankkia maatalousmaata.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asianajajalaki (OG 9/94, 51/01, 117/08, 75/09, 18/11)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Vain Kroatian asianajajaliiton täysjäsenet (kroatialainen ammattinimike "odvjetnici") voivat edustaa osapuolia tuomioistuimissa. Asianajajaliiton jäsenyys edellyttää kansalaisuutta.

Välimiestuomioistuimissa ja väliaikaisissa tuomioistuimissa kansainvälisiä kysymyksiä sisältävissä menettelyissä osapuolia voivat edustaa asianajajat, jotka ovat muiden maiden asianajajaliittojen jäseniä.

Oikeudellista edustusta koskeviin palveluihin vaadittava asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen (EU:n jäsenvaltion kansalaisuus) täyttymistä.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Laskentatoimen palvelut, tilintarkastus- ja kirjanpitopalvelut

Toimialaluokka: CPC 862

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Tilintarkastuslaki (OG 146/05, 139/08, 144/12), 3 §

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ulkomaiset tilintarkastusyritykset voivat tarjota tilintarkastuspalveluja Kroatian alueella, jos ne ovat perustaneet sivuliikkeen. Tilintarkastuksen voivat suorittaa ainoastaan Kroatiaan sijoittautuneet oikeushenkilöt tai Kroatiassa asuvat luonnolliset henkilöt.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Arkkitehtipalvelut ja tekniset palvelut

Toimialaluokka: CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673, 8674

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Arkkitehtipalveluja ja teknisiä palveluja aluesuunnittelussa ja rakentamisessa koskeva laki (OG152/08, 49/11, 25/13)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Valtuutetun luonnollisen tai oikeushenkilön on validoitava Kroatiassa kaikki ulkomaisen arkkitehdin laatimat suunnitelmat tai hankkeet sen tarkastamiseksi, että ne ovat Kroatian lainsäädännön mukaisia.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Eläinlääkäreitä koskeva laki (OG 41/07, 55/11), § 89 ja 106

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Ainoastaan EU:n jäsenvaltioon eläinlääkäreinä sijoittautuneet luonnolliset ja oikeushenkilöt voivat tarjota rajatylittäviä eläinlääkärin palveluja Kroatiassa (eläinlääkäreitä koskeva laki; OG 41/07, 55/11, § 89).
Ainoastaan EU:n jäsenvaltion kansalaiset voivat perustaa eläinlääkärin vastaanoton Kroatiassa (eläinlääkäreitä koskeva laki, OG 41/07; 55/11, § 106).

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Terveydenhuoltolaki (OG 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 70/12, 144/12)

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Lupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien apteekkien maantieteellinen tiheys.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kiinteistöalan palvelut

Toimialaluokka: CPC 821, CPC 822

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kiinteistönvälitystoimintaa koskeva laki (OG 107/07 and 144/12), § 2

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Kiinteistöalan palvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 8675

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Määräys vaatimuksista, jotka koskevat oikeushenkilöille annettavaa lupaa toteuttaa ammatillisia ympäristönsuojelutoimia (OG No.57/10), § 32-35

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Geologiset, geodeettiset ja kaivostoimintaan liittyvät konsultoinnin peruspalvelut sekä niihin liittyvät ympäristönsuojelua koskevat konsultointipalvelut Kroatian alueella voidaan toteuttaa vain yhdessä kroatialaisten oikeushenkilöiden kanssa tai niiden kautta.

Toimiala: Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut

Osa-ala: Sairaalapalvelut

Sairaankuljetuspalvelut

Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut

Toimialaluokka: CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193, CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Terveydenhuoltolaki (OG 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 70/12, 144/12)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Joidenkin yksityisten sosiaalihuoltopalvelujen perustamiseen saatetaan soveltaa tarveperusteisia rajoituksia tietyillä maantieteellisillä alueilla.

Toimiala: Matkailu ja matkailupalvelut

Osa-ala: Hotellit ja ravintolat

Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (mukaan lukien matkaoppaiden palvelut)

Matkailijoiden opastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 641, CPC 642, CPC 643, CPC 7471, CPC 7472

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Hotelli- ja ravintola-alaa koskeva laki (OG 138/06, 152/08, 43/09, 88/10 i 50/12)

Matkailupalvelujen tarjoamista koskeva laki (OG No. 68/07 ja 88/10)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kotitalouksissa ja pientiloilla tarjottaviin majoitus- ja ateriapalveluihin sovelletaan kansalaisuusvaatimusta.

Toimiala: Kalastus, liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Merilaki (*Pomorski zakonik*), § 187

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Merialus, jonka omistaa EU:n ulkopuolella asuva tai toimipaikkaa pitävä luonnollinen tai oikeushenkilö, voidaan merkitä Kroatian kansalliseen rekisteriin, ja se voi purjehtia Kroatian lipun alla, jos rekisteröintiä hakeva laivayhtiö/yritys on kaupallisesti läsnä Kroatiassa.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Meriliikennepalvelut: hinaus- ja työntöpalvelut
Meriliikenteen tukipalvelut
Kaikkien liikennemuotojen liitännäispalvelut
Rahdinkäsittelypalvelut
Varastointipalvelut
Rahdin kuljetusvälityspalvelut
Muut liikenteen tuki- ja liitännäispalvelut

Toimialaluokka: CPC 7214, CPC 741, CPC 742, 745, CPC 741, CPC 742, CPC 748, CPC 749

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Merialueita ja merisatamia koskeva laki OG 158/03, 100/04, 141/06 i 38/09 (Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama) (NN 158/03, 100/04, 141/06 i 38/09)

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Ulkomaisten oikeushenkilöiden on perustettava yhtiö Kroatiassa ja saatava satamaviranomaisen toimilupa julkisen kilpailumenettelyn kautta.

Kyproksessa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Kiinteistöjen hankinta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kiinteän omaisuuden hankintaa (ulkomaalaiset) koskeva laki (luku 109), sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1969 lailla nro 52, vuoden 1972 lailla nro 55, vuoden 1990 lailla nro 50 ja vuoden 2003 lailla nro 54(I)

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Kyproslaiset ja kyproslaista syntyperää olevat henkilöt sekä EU:n jäsenvaltion kansalaiset voivat hankkia kiinteistöjä Kyproksesta ilman rajoituksia.

Ulkomaalaiset eivät voi hankkia, kuolemantapauksia (*mortis causa*) lukuun ottamatta, mitään kiinteistöjä ilman ministerineuvoston lupaa.

Jos ulkomaalaisten kiinteistöjen hankinta ylittää sen, mikä on tarpeen rakennuksen tai ammatilliseen käyttöön tarkoitetun tilan pystyttämiseksi, tai se on suurempi kuin kaksi donumia (2 676 m^2), ministerineuvoston lupa edellyttää ministerineuvoston antamassa ja edustajainhuoneen hyväksymässä määräyksessä asetettujen ehtojen, rajoitusten, edellytysten ja kriteerien täyttymistä.

Ulkomaalaiseksi katsotaan kaikki henkilöt, jotka eivät ole Kyproksen kansalaisia, mukaan lukien ulkomaisessa määräysvallassa oleva yritys. Käsite ei sisällä kyproslaista syntyperää olevia ulkomaalaisia eikä Kyproksen kansalaisten ei-kyproslaisia puolisoita.

Toimiala: Kaivostoiminta ja louhinta

Osa-ala: Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 1110

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Hiilivetyjä (etsintää, louhintaa ja hyödyntämistä) koskeva laki vuodelta 2007, (laki 4 (I)/2007) sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro 126(I)/2013 ja 29(I)/2014

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ministerineuvosto voi energiavarmuussyistä kieltää pääsyn hiilivetyjen etsintään, louhintaan ja hyödyntämiseen ja niiden harjoittamisen kaikilta yksiköiltä, jotka ovat tosiasiallisesti Kanadan tai Kanadan kansalaisten määräysvallassa.

Mikään yksikkö ei saa ilman ministerineuvoston ennakkolupaa päätyä Kanadan tai Kanadan kansalaisen suoraan tai epäsuoraan määräysvaltaan sen jälkeen, kun sille on myönnetty lupa hiilivetyjen etsintään, louhintaan ja hyödyntämiseen.

Ministerineuvosto voi kieltäytyä myöntämästä lupaa hiilivetyjen etsintään, louhintaan ja hyödyntämiseen sellaiselle yksikölle, joka on tosiasiallisesti Kanadan tai kolmannen maan taikka Kanadan tai kolmannen maan kansalaisten määräysvallassa, jos Kanada tai kolmas maa ei myönnä Kyproksen tasavallan tai EU:n jäsenvaltion yksiköille hiilivetyjen etsintään, louhintaan ja hyödyntämiseen pääsyn ja niiden harjoittamisen osalta vastaavaa kohtelua kuin Kyproksen tasavalta tai EU:n jäsenvaltio myöntää Kanadan tai kolmannen maan yksiköille.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asianajajalaki (luku 2), sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro 42/1961, 20/1963, 46/1970, 40/1975, 55/1978, 71/1981, 92/1983, 98/1984, 17/1985, 52/1985, 9/1989, 175/1991, 212/1991, 9(I)/1993, 56(I)/1993, 83(I)/1994, 76(I)/1995, 103(I)/1996, 79(I)/2000, 31(I)/2001, 41(I)/2002, 180(I)/2002, 117(I)/2003, 130(I)/2003, 199(I)/2004, 264(I)/2004, 21(I)/2005, 65(I)/2005, 124(I)/2005, 158(I)/2005, 175(I)/2006, 117(I)/2007, 103(I)/2008, 109(I)/2008, 11(I)/2009, 130(I)/2009, 4(I)/2010, 65 (I)/2010, 14(I)/2011, 144(I)/2011, 116(I)/2012 ja 18(I)/2013

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä.

Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo) ja EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta. Ainoastaan asianajajaliiton jäseneksi merkityt asianajajat voivat olla asianajotoimiston osakkaita, osakkeenomistajia tai hallituksen jäseniä Kyproksessa.

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Laskentatoimen palvelut ja kirjanpitopalvelut

Tilintarkastuspalvelut, verotukseen liittyvät neuvontapalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220, CPC 863

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Tilintarkastajia ja vuosittaisen ja konsolidoidun tilinpäätöksen pakollista tarkastusta koskeva laki vuodelta 2009 (laki 42(I)/2009), sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro 163(I)/2013

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

Markkinoille pääsy on sallittu vain luonnollisille henkilöille. Kanadalaisten tilintarkastajien on saatava lupa finanssiministeriöltä, ja se perustuu vastavuoroisuuteen.

Lupa edellyttää myös taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: osaalan työllisyystilanne. Luonnollisten henkilöiden väliset ammatilliset kumppanuudet (henkilöyhtiöt) sallitaan. Oikeushenkilöitä ei sallita.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tekninen testaus ja analysointi

Toimialaluokka: CPC 8676

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kemistien rekisteröintiä koskeva laki vuodelta 1988 (laki 157/1988), sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro 24(I)/1992 ja 20(I)/2004

Kuvaus:

Rajatylittävä palvelukauppa

Kemistien ja biologien palvelujen tarjoaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta.

Toimiala: Matkailu ja matkailupalvelut

Osa-ala: Matkatoimistopalvelut ja matkanjärjestäjien palvelut (mukaan lukien matkaoppaiden palvelut)

Matkailijoiden opastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 7471, CPC 7472

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Matkailua, matkatoimistoja ja matkaoppaita koskeva laki 1995–2004 (N.41(I)/1995-2004)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Matkailualan yrityksen ja matkatoimiston perustamista ja toimintaa koskeva toimilupa myönnetään vain EU:n luonnollisille ja oikeushenkilöille; sama koskee olemassa olevan yrityksen toimiluvan uusimista.

Lukuun ottamatta muuhun EU:n jäsenvaltioon sijoittautunutta yritystä ulkomaiset yritykset eivät voi tarjota Kyproksen tasavallassa järjestelmällisesti ja pysyvästi edellä mainitun lain 3 §:ssä tarkoitettuja toimintoja ellei niitä edusta paikallinen yritys.

Matkaoppaiden palvelujen tarjoaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta.

Toimiala: Kalastus, liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kauppamerenkulkua (alusten rekisteröinti, myynti ja kiinnelainat) koskeva lait 1963–2005 (laki 45/1963), sellaisena kuin ne ovat muutettuna lailla nro 138(I)/2003, 169 (I)/2004 ja 108(I)/2005

Kuvaus:

Sijoittaminen ja kansainväliset meriliikennepalvelut

Alus voidaan merkitä Kyproksen alusrekisteriin ainoastaan, jos

a) yli 50 prosenttia aluksen osakkeista on sellaisten EU:n jäsenvaltion kansalaisten omistuksessa, jotka – elleivät he asu pysyvästi Kyproksen tasavallassa – ovat nimenneet valtuutetun edustajan Kyproksen tasavallassa; tai

b) kaikki aluksen osakkeet (100 prosenttia) ovat yhden tai useamman yhtiön omistuksessa, joka on perustettu ja joka toimii

   i) Kyproksen tasavallan lakien mukaisesti ja jonka sääntömääräinen kotipaikka on Kyproksen tasavallassa;

   ii) jonkin muun EU:n jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jonka sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on Euroopan talousalueella ja joka on joko nimennyt valtuutetun edustajan Kyproksen tasavallassa tai aluksen johtaminen on annettu kokonaan sellaisen kyproslaisen tai EU:n alusten hallintoyrityksen tehtäväksi, jonka toimipaikka on Kyproksen tasavallassa; tai

   iii) Kyproksen tasavallan tai muun EU:n jäsenvaltion ulkopuolella mutta joka on EU:n jäsenvaltion kansalaisen määräysvallassa ja joka on joko nimennyt valtuutetun edustajan Kyproksen tasavallassa tai aluksen johtaminen on annettu kokonaan sellaisen kyproslaisen tai EU:n alusten hallintoyrityksen tehtäväksi, jonka toimipaikka on Kyproksen tasavallassa. Yhtiön katsotaan olevan EU:n jäsenvaltion kansalaisten määräysvallassa, jos yli 50 prosenttia sen osakkeista on EU:n jäsenvaltion kansalaisten omistuksessa tai jos yhtiön johtajista enemmistö on EU:n jäsenvaltion kansalaisia.

Tšekissä sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Kiinteistöjen hankinta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki nro 95/1999 Kok. (ehdoista, jotka koskevat maatalousmaan ja metsien siirtämistä valtion omistuksesta muiden yksiköiden omistukseen)

Laki nro 503/2012, Kok., valtion maavirastosta

Kuvaus:

Sijoittaminen

Ulkomaiset luonnolliset henkilöt, joilla on pysyvä asuinpaikka Tšekissä, ja yritykset, joilla on toimipaikka Tšekissä, voivat hankkia maatalousmaata ja metsämaata.

Valtion omistuksessa olevaan maatalousmaahan ja metsämaahan sovelletaan erityissääntöjä.Valtion omistamaa maatalousmaata voivat hankkia ainoastaan Tšekin kansalaiset, kunnat ja julkiset yliopistot (koulutusta ja tutkimusta varten). Oikeushenkilöt (oikeudellisesta muodosta ja toimipaikasta riippumatta) voivat ostaa valtion omistamaa maatalousmaata valtiolta vain, jos niiden jo omistama rakennus sijaitsee kyseisellä maa-alueella tai jos kyseinen maa-alue on välttämätön tällaisen rakennuksen käyttämiseksi. Vain kunnat ja julkiset yliopistot voivat hankkia valtion omistamaa metsää.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki nro 85/1996 Kok., asianajajalaki

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Asianajajalain 5a §:n 1 momentin mukaisesti Tšekin asianajajaliittoon hyväksytyillä ulkomaisilla asianajajilla on oikeus tarjota lakiasiainpalveluja sen maan lainsäädännön osalta, jossa he ovat suorittaneet lakiasianpalvelujen tarjoamiseen oikeuttavan tutkinnon, sekä kansainvälisen oikeuden osalta.

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä.

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi.

Toimiala: Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut

Osa-ala: Yritys- ja tuotantopalvelut

Eläinlääkäripalvelut

Avustava hoitohenkilöstö

Korjaajat

Fysioterapeutit

Toimialaluokka: CPC 93191, CPC 932, CPC 96322

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki nro 166/1999 Kok. (eläinlääkäreitä koskeva laki), §58-63, 39

Laki nro 381/1991 Kok. (Tšekin tasavallan eläinlääkärikamari), § 4

Laki 20/1987 Kok., valtion muistomerkkien hoidosta

Laki 96/2004 Kok., terveydenhuollon muiden kuin lääketieteellisten ammattien pätevyyden saamista ja tunnustamista sekä terveydenhuollon tarjoamiseen liittyvien toimien asianmukaista suorittamista koskevista ehdoista

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Pääsy on sallittu vain luonnollisille henkilöille.

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala: Korkea-asteen koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 92390

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki nro 111/1998, Kok. (korkea-asteen koulutusta koskeva laki), § 39

Laki nro 561/2004 Kok., esiasteen, perusasteen, keskiasteen, korkea-asteen ja muusta koulutuksesta (koulutuslaki)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Yksityisesti rahoitetun korkea-asteen koulutuslaitoksen toimintaa koskevan valtion hyväksynnän saaminen edellyttää sijoittautumista EU:hun. Tätä varaumaa ei sovelleta keskiasteen teknisiin ja ammatillisiin koulutuspalveluihin.

Toimiala: Yhteiskunnalliset, sosiaaliset ja henkilökohtaiset palvelut

Osa-ala: Ympäristönsuojelupalvelut

Kierrätyspalvelut

Pakkaaminen

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki 477/2001 Kok. (pakkauslaki) § 16

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Hyväksytty pakkausalan yritys voi tarjota ainoastaan pakkausten kierrättämiseen ja hyödyntämiseen liittyviä palveluja, ja sen on oltava osakeyhtiönä muodostettu oikeushenkilö.

Toimiala: Kalastus

Liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy
Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki 61/2000 merenkulusta (§ 5, § 6 ja § 28)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja kansainväliset meriliikennepalvelut**
Aluksen liikennöiminen kansallisen lipun alla on varattu EU:n kansalaisille ja EU:n jäsenvaltioon tai ETA-maahan sijoittautuneille oikeushenkilöille.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Rautatieliikenne

Toimialaluokka: CPC 711

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki nro 266/1994 Kok., rautatieliikenteestä

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Rautateiden henkilö- ja tavaraliikenteen sekä hinaus- ja työntöpalvelujen osalta vaatimuksena on yhtiön perustaminen (ei sivuliikkeitä).

Tanskassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Kiinteistöjen hankinta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kiinteistöjen hankintaa koskeva Tanskan laki
Lovbekendtgørelse nr. 566 af 28. august 1986 om erhvervelse af fast ejendom (oikeusministeriön laki nro 566, 28. elokuuta 1985), sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro 1102, 21. joulukuuta 1994, ja määräyksellä nro 764, 18. syyskuuta 1995
Maatalouskiinteistöjä koskeva Tanskan laki (lov om landbrugsejendomme)

Kuvaus:

Sijoittaminen

Kiinteistöjen hankintaa koskevaa Tanskan lakia sovelletaan maatalousmaahan, sillä käsite ”kiinteistö” viittaa kaikkiin kiinteistöihin ja sisältää siten maatalous- ja maaseutumaan.

Vain henkilöt, joilla on pysyvä asuinpaikka Tanskassa tai jotka ovat aiemmin asuneet pysyvästi Tanskassa vähintään viisi vuotta, voivat ostaa kiinteistöjä Tanskassa. Vaatimus koskee myös yrityksiä, yhteisöjä ja muita elimiä, julkisia ja yksityisiä laitoksia, säätiöitä ja hyväntekeväisyysjärjestöjä, joiden sääntömääräinen kotipaikka ei ole Tanskassa, sekä ulkomaisia viranomaisia.

Muiden henkilöiden on haettava oikeusministeriöltä lupaa ostaa kiinteistöjä, ja lupa myönnetään, jos hakija aikoo käyttää kiinteistöä ensisijaisena asuinpaikkanaan Tanskassa oleskelun aikana tai itsenäiseen ammatinharjoittamiseen Tanskassa.

Sellaisen kiinteistön ostamiseen, jota hakija aikoo käyttää toissijaisena asuinpaikkana tai kesäpaikkana, myönnetään lupa ainoastaan, jos kyseisellä henkilöllä on erityisen tiiviit suhteet tai siteet Tanskaan.

Yrityksille, yhteisöille ja muille elimille, julkisille ja yksityisille laitoksille, säätiöille ja hyväntekeväisyysjärjestöille, joiden sääntömääräinen kotipaikka ei ole Tanskassa, myönnetään lupa kiinteistöjen ostamiseen, jos hankinta on edellytys ostajan liiketoiminnan harjoittamiselle.

Yksityisten tai oikeushenkilöiden tekemästä maatalousmaan hankinnasta säädetään maatalouskiinteistöjä koskevassa Tanskan laissa (lov om landbrugsejendomme), jossa asetetaan maatalouskiinteistöjen hankintaa koskevia rajoituksia kaikille henkilöille, niin tanskalaisille kuin ulkomaalaisille. Näin ollen kaikkien yksityisten ja oikeushenkilöiden, jotka haluavat hankkia maatalouskiinteistöjä, on täytettävä molempien lakien vaatimukset.

Yksityinen henkilö voi hankkia maatilan edellyttäen, että hankkija – tai muu henkilö – muuttaa asumaan tilalle pysyvästi enintään kuusi kuukautta hankinnan jälkeen. Tältä osin ei ole kansalaisuutta koskevia rajoituksia.

Jos hankkija ei ole EU:n jäsenvaltion tai ETA-maan kansalainen, tällä on oltava oikeusministeriön lupa paitsi, jos hankkija tosiasiallisesti asuu Tanskassa tai on aiemmin asunut Tanskassa vähintään viisi vuotta.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lovbekendtgørelse nr. 1053 af 29. Oktober 2009 (laki nro 1053, 29. lokakuuta 2009, oikeudenkäytöstä)

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä.

EU:n ja sen jäsenvaltion lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi.

Tanskalaisen asianajotoimiston osakkeista 90 prosentin pitää olla sellaisten asianajajien omistuksessa, joilla on Tanskassa myönnetty toimilupa, tai Tanskassa rekisteröidyn asianajotoimiston omistuksessa. Ainoastaan asianajajat, joilla on Tanskassa myönnetty toimilupa, voivat olla tanskalaisen asianajotoimiston hallituksessa tai johdon jäseniä. Loput kymmenen prosenttia voivat olla asianajotoimiston muiden työntekijöiden omistuksessa, ja nämä voivat myös olla hallituksessa ja osa yritysjohtoa.

Oikeudellisten neuvontapalvelujen markkinointi on rajattu asianajajille, joilla on Tanskassa myönnetty toimilupa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Laskentatoimen palvelut ja kirjanpitopalvelut

Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Revisorloven (hyväksyttyjä tilintarkastajia ja tilintarkastusyhteisöjä koskeva Tanskan laki), laki nro 468, 17. kesäkuuta 2008

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tilintarkastuspalvelujen tarjoaminen edellyttää asuinpaikkaa.

Ulkomaisten kirjanpitäjien on saatava Tanskan kauppa- ja teollisuusvirastolta (Dansk Erhvervs- og Selskabsstyrelsen) lupa henkilöyhtiön muodostamiseen tanskalaisten valtuutettujen kirjanpitäjien kanssa.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki nro 433 eläinlääkäreistä, 9. kesäkuuta 2004

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Markkinoille pääsy on sallittu vain luonnollisille henkilöille.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kiinteistöalan palvelut (palkkio- tai sopimusperusteisesti)

Toimialaluokka: CPC 822

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lov om omsætning af fast ejendom (kiinteistöjen myyntiä koskeva laki)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Tanskan alueella toimivan luonnollisen henkilön tarjotessa kiinteistöalan palveluja vain hyväksytyt kiinteistönvälittäjät, jotka ovat kiinteistönvälittäjiä koskevaan rekisteriin merkittyjä luonnollisia henkilöitä, voivat käyttää nimikettä "kiinteistönvälittäjä" kiinteistöjen myyntiä koskevan lain 25 §:n 2 momentin mukaisesti, jossa vahvistetaan rekisteriin merkitsemistä koskevat vaatimukset. Laissa edellytetään, että hakijalla on asuinpaikka Tanskassa, EU:ssa, ETA:ssa tai Sveitsin valaliitossa. Tanskan kauppa- ja teollisuusvirasto (Dansk Erhvervs- og Selskabsstyrelsen) voi myöntää poikkeuksen asuinpaikkavaatimukseen.

Kiinteistöjen myyntiä koskevaa lakia sovelletaan ainoastaan tarjottaessa kiinteistöalan palveluja tanskalaisille kuluttajille.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Käännös- ja tulkkauspalvelut

Toimialaluokka: CPC 87905

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Suosituimmuuskohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lov om translatører og tolke (virallisia kääntäjiä ja tulkkeja koskeva laki), laki nro 181, 25. maaliskuuta 1988, § 1 ja 1a

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Virallisia käännös- ja tulkkauspalveluja tarjoavalta Tanskan alueella toimivalta luonnolliselta henkilöltä edellytetään Tanskan kauppa- ja teollisuusviraston myöntämää lupaa.

Poikkeus lupavaatimuksista voidaan myöntää tällaisten palvelujen satunnaista tai väliaikaista tarjoamista varten henkilöille, jotka harjoittavat virallisen kääntäjän ja tulkin ammattia vastaavaa ammattia muussa EU:n jäsenvaltiossa, ETA-maassa tai Sveitsin valaliitossa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lov om vagtvirksomhed LBK nr 227 af 03/03/2010

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Hallituksen jäseniä koskee asuinpaikkavaatimus.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Apotekerloven (Tanskan apteekkilaki) LBK nro 855, 4.8.2008

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Ainoastaan luonnolliset henkilöt saavat tarjota yleisölle lääkkeiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja.

Toimiala: Kalastus, liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lov om Dansk Internationalt Skibsregister (kansainvälistä alusrekisteriä koskeva Tanskan laki), 1 §:n 2 momentti

Søloven (kauppamerenkulkua koskeva Tanskan laki), 1 §:n 2 momentti

Lov om Havne (satamalaki), 9 §:n 6–7 momentti ja 10 §:n 4–5 momentti

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

EU:n ulkopuoliset henkilöt eivät voi omistaa Tanskan lipun alla purjehtivia aluksia paitsi

a) Tanskaan rekisteröidyn yhtiön eli toimiston, sivuliikkeen tai tytäryhtiön kautta. Lisäksi yhtiön on tosiasiallisesti hallinnoitava, valvottava ja liikennöitävä aluksia joko EU:n jäsenvaltion tai ETA-maan kansalaisen taikka Tanskassa asuvan henkilön välityksellä; tai

b) perustamalla tytäryhtiön muuhun EU:n jäsenvaltioon tai ETA-maahan ja siirtämällä aluksen omistusoikeuden kyseiselle EU:n tai ETA:n yhtiölle. Tällaisen EU:n tai ETA:n yhtiön ei ole pakko perustaa toimistoa, sivuliikettä tai tytäryhtiötä, mutta sen on nimettävä Tanskassa edustaja ja alusta on tosiasiallisesti hallinnoitava ja valvottava ja sen toimintaa ohjattava Tanskasta.

Toimiala: Kalastus

Liikenne

Osa-ala: Vesiliikenteen tukipalvelut

Toimialaluokka: CPC 741, CPC 742, CPC 745

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lov om Dansk Internationalt Skibsregister (kansainvälistä alusrekisteriä koskeva Tanskan laki), 1 §:n 2 momentti

Søloven (kauppamerenkulkua koskeva Tanskan laki), 1 §:n 2 momentti

Lov om Havne (satamalaki), 9 §:n 6-7 momentti ja 10 §:n 4-5 momentti

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Kun ulkomainen yksityinen satamaoperaattori tarjoaa ahtauspalveluja ja muita aluksiin liittyviä palveluja tanskalaisessa satamassa yhteistyössä kunnallisen tanskalaisen sataman kanssa, satamalain mukaan toiminta edellyttää liikenneministeriön lupaa.

Kunnallisten satamien on saatava liikenneministeriöltä lupa ahtauspalvelujen ja muiden aluksiin liittyviä palvelujen, kuten luotsauksen ja hinauksen, tarjoamiseen. Valtion satamat eivät saa tarjota näitä palveluja.

Satamalaissa ei aseteta yksityisiä satamaoperaattoreita koskevia rajoituksia, joten ulkomaisia *yksityisiä* satamaoperaattoreita ei ole kielletty tarjoamasta ahtauspalvelujen ja muiden aluksiin liittyviä palveluja Tanskan satamissa. Sen sijaan satamalain rajoitukset koskevat ulkomaisia *valtion* ja *kuntien* satamaoperaattoreita.

Toimiala: Energia

Osa-ala: Polttoaineiden putkijohtokuljetukset

Toimialaluokka: CPC 7131

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Bekendtgørelse nr. 724 af 1. juli 2008 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsysrtemer og pipelines (öljytankkien, putkistojen ja putkijohtojen organisointia, perustamista ja toimintaa koskeva määräys), nro 724, 1. heinäkuuta 2008

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Omistajan tai käyttäjän, joka aikoo perustaa putkijohdon raaka- tai jalostetun öljyn ja öljytuotteiden sekä maakaasun kuljettamista varten, on saatava paikallisviranomaisten lupa ennen rakennustöiden aloittamista. Myönnettävien lupien määrää voidaan rajoittaa.

Virossa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Äriseadustik (kauppalaki) § 63[1] (2), § 385 (1)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ulkomaisen yhtiön on nimettävä sivuliikkeeseen johtaja tai johtajia. Sivuliikkeen johtajan on oltava luonnollinen henkilö, joka on oikeustoimikelpoinen. Vähintään yhden johtajista on asuttava Virossa, ETA-maassa tai Sveitsin valaliitossa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Advokatuuriseadus (asianajajaliitosta annettu laki), RT I 2001, 36, 201

Notariaadiseadus (notaareja koskeva laki), RT I 2000, 104, 684 Kohtutäituri seadus (haastemiehistä annettu laki), RT I 2009, 68, 463

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Viron lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa).

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi.

Asiakkaiden laillisiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvien muiden lakiasiainpalvelujen kuin neuvontapalvelujen sekä oikeudellisten tietojen antamisen osalta kaupallinen läsnäolo on rajoitettu toimimiseen yksityisenä elinkeinonharjoittajana tai lakialan rajavastuuyhtiönä, jolloin tarvitaan asianajajaliiton (Advokatuur) lupa.

Toimiala: Lakiasiainpalvelut

Osa-ala: Patenttiasiamiehet
Valantehneet kielenkääntäjät

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Patendivoliniku seadus (patenttiasiamiehiä koskeva laki) § 14 (1)
Vandetõlgi seadus (valantehneitä kielenkääntäjiä koskeva laki) § 3 (2)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Patenttiasiamiehen on oltava EU:n kansalainen, jolla on pysyvä asuinpaikka Virossa.
Valantehneen kielenkääntäjän on oltava EU:n kansalainen.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Ravimiseadus (Lääkelaki), RT I 2005, 2, 4; § 25 (3), §30, § 42[1]

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti yleisölle on varattu apteekeille.
Lääkkeiden postimyynti ja internetin kautta tilattujen lääkkeiden toimittaminen postitse tai pikalähetyksenä on kielletty.
Perustamislupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: esiintymistiheys alueella.

Toimiala: Kalastus, liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut
Merialuksilla toteutettavat (henkilö- ja tavara)liikennepalvelut
Luotsaus- ja kiinnityspalvelut
Alusten pelastus- ja nostopalvelut
Muut vesiliikenteen tukipalvelut
Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520 CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset
Markkinoille pääsy
Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Aluksen lippua koskeva laki ja alusrekisteriä koskeva laki

Kuvaus: **Sijoittaminen ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Oikeus purjehtia Viron tasavallan lipun alla myönnetään Viron kansalaisten omistamille merialuksille ja yhteisomistuksessa oleville merialuksille, jos enemmistön aluksesta omistaa virolainen osapuoli. Viron lipun alle purjehtivien alusten omistuksen enemmistö on varattu EU:n jäsenvaltioiden kansalaisille ja oikeushenkilöille edellyttäen, että muusta EU:n jäsenvaltiosta olevalla henkilöllä on

a) asuinpaikka tai pysyvä liiketoimipaikka Virossa, ja alusta sinänsä ei pidetä liiketoimipaikkana; tai

b) pysyvä edustaja, jonka asuinpaikka tai toimipaikka on Virossa, joka on vastuussa Virossa merialuksiin sovellettavien teknisten, sosiaalisten ja hallinnollisten vaatimusten noudattamisesta ja joka suoraan valvoo ja seuraa aluksen käyttöä.

Suomessa sovellettavat varaumat

EU:n ja sen jäsenvaltioiden varaumia sovellettaessa hallinnon aluetasolla tarkoitetaan Suomessa Ahvenanmaata.

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (122/1919), § 1
Osuuskuntalaki 1488/2001
Osakeyhtiölaki (624/2006), Laki luottolaitostoiminnasta (121/2007)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Vähintään yhdellä avoimen yhtiön osakkaista tai kommandiittiyhtiön vastuussa olevista yhtiömiehistä on oltava asuinpaikka ETA:n alueella tai, jos yhtiömies on oikeushenkilö, kotipaikka (ei sivuliikkeitä) ETA:n alueella. Rekisteriviranomainen voi myöntää poikkeuksia.

Yksityisyrittäjänä toimiminen edellyttää asuinpaikkaa ETA:n alueella.

Jos ETA:n ulkopuolisesta maasta oleva ulkomainen organisaatio aikoo harjoittaa yritystoimintaa tai kauppaa perustamalla sivuliikkeen Suomeen, perustaminen edellyttää elinkeinolupaa.

Vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja yhdellä varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka ETA-alueella. Rekisteriviranomainen voi myöntää yrityskohtaisia poikkeuksia.

Toimiala: Kaivostoiminta ja louhinta

Osa-ala: Kaivostoiminta

Kaivostoimintaan liittyvät palvelut

Tekniikkaan liittyvät tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut

Malmien louhinta

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 120, CPC 5115, CPC 883, CPC 8675

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kaivoslaki (621/2011)

Ydinenergialaki (990/1987)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Mineraalivarojen etsintään ja hyödyntämiseen sovelletaan lupavaatimuksia, ja ydinaineiden tuottamisen osalta luvan myöntää valtioneuvosto. Kaivosaluelunastusluvan myöntää valtioneuvosto. Lupa voidaan myöntää ETA:n alueella asuvalle luonnolliselle henkilölle tai ETA:n alueelle sijoittautuneelle oikeushenkilölle. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa.

Toimiala: Kotieläintalous

Osa-ala: Porotalous

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 014

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Poronhoitolaki (848/1990), 1 luku, 4 §

Suomen liittymissopimuksen pöytäkirja N:o 3

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ainoastaan poronhoitoalueella asuvat ETA-maan kansalaiset voivat omistaa poroja ja harjoittaa porotaloutta. Yksinoikeuksia voidaan myöntää.

Toimiala: Lakiasiainpalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Tavaramerkkilaki (7/1964)
Laki patenttiasiamiehistä (552/1967)
Laki kasvinjalostajanoikeudesta (1279/2009)
Mallioikeuslaki (221/1971)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Patenttiasiamiehellä on oltava asuinpaikka ETA-maassa, jotta hänet voidaan merkitä asiamiesrekisteriin, mikä on ammatin harjoittamisen edellytys.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki asianajajista (496/1958), § 1 ja 3, Oikeudenkäymiskaari (4/1734)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Asianajajaliiton jäsenyys, joka on edellytys suomalaisen nimikkeen ”asianajaja” käytölle, edellyttää asuinpaikkaa ETA-maassa. Oikeudellisia palveluja, mukaan lukien kotimainen lainsäädäntö, voi tarjota myös asianajajaliittoon kuulumaton henkilö.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Tilintarkastuslaki (459/2007)
Alakohtaiset lait, joissa edellytetään paikallisesti hyväksyttyjen tilintarkastajien käyttämistä

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Vähintään yhdellä suomalaisen osakeyhtiön ja sellaisten yhtiöiden, joilla on velvollisuus suorittaa tilintarkastus, tilintarkastajalla on oltava asuinpaikka ETA-maassa.

Tilintarkastajan on oltava paikallisesti hyväksytty tilintarkastaja tai paikallisesti hyväksytty tilintarkastusyritys.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Käännöspalvelut

Toimialaluokka: CPC 87905 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki auktorisoiduista kääntäjistä (1231/2007), 2 §:n 1 momentti

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Auktorisoidulla kääntäjällä on oltava asuinpaikka ETA-maassa.

Toimiala: Muut palvelut

Osa-ala: Hautaus-, tuhkaus- ja hautaustoimistopalvelut

Toimialaluokka: CPC 9703 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Hautaustoimilaki (457/2003)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Tuhkauspalveluja ja hautausmaiden toiminta-/ylläpitopalveluja voivat tarjota ainoastaan valtio, kunnat, seurakunnat ja uskonnolliset yhteisöt sekä voittoa tavoittelemattomat säätiöt ja yhteisöt.

Toimiala: Kalastus, liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy
Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Merilaki (674/1994)

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Jotta ulkomaisten sijoittajien alus voidaan merkitä kansalliseen alusrekisteriin, niiden pääasiallisen toimipaikan on oltava Suomessa.

Alusta voidaan pitää suomalaisena ja sillä on oikeus purjehtia Suomen lipun alla ainoastaan, jos Suomen kansalainen tai suomalainen yritys omistaa aluksesta yli 60 prosenttia.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikenteen tukipalvelut

Toimialaluokka: CPC 745

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suosituimmuuskohtelu
Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Merilaki (674/1994)
Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (122/1919), § 4

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Suomen meriväylillä tai sisävesiväylillä tarjottavat meriliikenteen tukipalvelut varataan kansallisen, EU:n tai Norjan lipun alla toimiville laivastoille.

Ranskassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Maatalous ja riistatalous

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 011, ISIC rev 3.1 012, ISIC rev 3.1 013, ISIC rev 3.1 014, ISIC rev 3.1 015

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Code rural et de la pêche maritime: § R331-1 sijoittautumisesta ja § L. 529-2 maatalousosuuskunnista

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Maatilojen ja maatalouden osuuskuntien perustaminen edellyttää EU:n ulkopuolisilta sijoittajilta lupaa. Maatalouden osuuskunnan jäsenyys tai sen johtajana toimiminen edellyttää ennakkolupaa.

Toimiala: Kalastus

Osa-ala: Kalastus ja vesiviljely

Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 050, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Code rural et de la pêche maritime: art. L921-3

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ranskan lipun alla purjehtivalle ranskalaiselle alukselle voidaan myöntää kalastuslupa tai sen voidaan sallia kalastavan kansallisten kiintiöiden perusteella ainoastaan, jos sillä on tosiasiallinen taloudellinen yhteys Ranskan alueeseen ja aluksen toimintaa ohjataan ja valvotaan Ranskan alueella sijaitsevasta pysyvästä toimipaikasta.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Loi du 31 décembre 1971, art. 56

Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales

Loi 90- 1259 du 31 décembre 1990, art. 7

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ranskan lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallinen läsnäolo). Asianajajaliiton jäsenyys voidaan myöntää vain ETA-maan ja Sveitsin valaliiton kansalaisille, joilla tällöin on oikeus tarjota Ranskan lainsäädäntöä koskevia lakiasiainpalveluja.

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi.

Edustamiseen *"Cour de Cassation"* ja *"Conseil d'Etat"*-oikeusistuimissa sovelletaan kiintiöitä.Asianajotoimistossa, joka tarjoaa Ranskan tai EU:n lainsäädäntöön liittyviä palveluja, vähintään 75 prosentin niistä osakkaista, joiden hallussa on 75 prosenttia osakepääomasta, on oltava Ranskan asianajajaliiton täysjäseniä.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Laskentatoimen palvelut ja kirjanpitopalvelut

Tilintarkastuspalvelut

Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220, CPC 863

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Ordonnance 45-2138 du 19 septembre 1945, arts. 3, 7, 26, 27

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Laskentatoimen palvelujen ja kirjanpitopalvelujen tarjoaminen edellyttää ulkomaisilta palveluntarjoajilta talous-, finanssi- ja teollisuusministerin päätöstä ulkoministerin suostumuksella.

Laskentatoimen palvelujen ja kirjanpitopalvelujen tarjoaminen on sallittu ainoastaan seuraavien kautta: SEL (anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions), AGC (Association de gestion et comptabilité) tai SCP (Société civile professionnelle). Verotukseen liittyvien neuvontapalvelujen tarjoaminen on sallittu ainoastaan seuraavien kautta: SEL (anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions) tai SCP (Société civile professionnelle).

Lakisääteisten tilintarkastusten tarjoaminen on sallittu kaikenlaisille yritysmuodoille paitsi seuraaville: SNC (Société en nom collectif), SCS (Société en commandite simple).

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Arkkitehtipalvelut

Toimialaluokka: CPC 8671

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales.

Décret 95-129 du 2 février 1995 relatif à l'exercice en commun de la profession d'architecte sous forme de société en participation.

Décret 92-619 du 6 juillet 1992 relatif à l'exercice en commun de la profession d'architecte sous forme de société d'exercice libéral à responsabilité limitée SELARL, société d'exercice libéral à forme anonyme SELAFA, société d'exercice libéral en commandite par actions SELCA.

Loi 77-2 du 3 janvier 1977, arts. 12, 13, 14

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Arkkitehti voi sijoittautua Ranskaan arkkitehtipalvelujen tarjoamiseksi ainoastaan valitsemalla (syrjimättömästi) jonkin seuraavista oikeudellisista muodoista

SA ja SARL (sociétés anonymes, à responsabilité limitée), EURL (Entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée), SCA (en commandite par actions), SCOP (Société coopérative et participative), SELARL (société d'exercice libéral à responsabilité limitée), SELAFA (société d'exercice libéral à forme anonyme), SELAS (société d'exercice libéral par actions simplifiés) tai SAS (Société par actions simplifiée), tai toimimalla yksityisyrittäjänä tai osakkaana arkkitehtiyrityksessä.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Suosituimmuuskohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Code rural et de la pêche maritime arts. L241-1; L241-2; L241-2-1

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kansalaisvaatimus, joka rajoitetaan EU:n jäsenvaltion ja ETA-maan kansalaisiin. Ranska sallii eläinlääkäripalvelujen tarjoamisen kanadalaisille palveluntarjoajille samoin ehdoin kuin Kanada sallii niiden tarjoamisen Ranskan kansalaisille.

Eläinlääkäripalveluja tarjoavien yritysten oikeudellinen muoto on rajoitettu kolmeen yritysmuotoon, jotka ovat SEP (Société en participation), SCP (Société civile professionnelle) ja SEL (Société d'exercice liberal).

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 8675

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Maanmittauksessa pääsy vain seuraavissa muodoissa: SEL (anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions), SCP (Société civile professionnelle), SA ja SARL (sociétés anonymes, à responsabilité limitée).

Ulkomaiset sijoittajat tarvitsevat erityisluvan etsintä- ja koekaivauspalvelujen tarjoamista varten.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Vähittäiskauppa

Toimialaluokka: CPC 631, CPC 632

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Art. L752-1 à L752-6 du code de commerce

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Suurten tavaratalojen toimilupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa.

Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien myymälöiden lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, liikenneolosuhteisiin kohdistuvat vaikutukset ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Tupakkakauppa

Toimialaluokka: CPC 6222 osittain, CPC 6310 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Code général des impôts, art. 568 et articles 276-279 de l'annexe 2 de ce code

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Tupakan tukku- ja vähittäiskauppaa koskee valtion monopoli.

Tupakkakauppiaita (buraliste) koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Code de la santé publique, arts. L4221-1, L4221-13, L5125-10

Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008 (laki 90-1258 vapaiden ammattien harjoittamisesta yhtiömuodossa)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Apteekkitoiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-maan tai Sveitsin kansalaisuutta.

Ulkomaalaisille apteekkareille voidaan myöntää sijoittautumislupa vuotuisten kiintiöiden puitteissa.

Kaupallisen läsnäolon on tapahduttava syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimista oikeudellisista muodoista: ainoastaan anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions (SEL), société en nom collectif (SNC), société de participations financières de profession libérale de pharmaciens d'officine ja SARL.

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala: Yksityisesti rahoitetut perusasteen, keskiasteen ja korkea-asteen koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 921, CPC 922, CPC 923

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Code de l'éducation, Arts. L 444-5, L 914-4, L 441-8, L 731-8, L 731-1 to 8

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Yksityisesti rahoitetussa oppilaitoksessa opettaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta.

Kanadan kansalaiset voivat kuitenkin saada asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta luvan opettaa perusasteen, keskiasteen tai korkea-asteen oppilaitoksissa.

Kanadan kansalaiset voivat myös saada asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta luvan perustaa ja pitää yllä perusasteen, keskiasteen tai korkea-asteen oppilaitoksia. Tällaiset luvat myönnetään harkinnanvaraisesti.

Toimiala: Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 931, CPC 933

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet:

Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérals, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008 et la loi 66-879 du 29 novembre 1966 (SCP)

Code de la santé publique, art. L6122-1, L6122-2 (Ordonnance 2010-177 du 23 février 2010)

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

EU:n sijoittajille sallitaan muitakin oikeudellisia muotoja, mutta ulkomaiset sijoittajat voivat toimia ainoastaan seuraavissa yhtiömuodoissa: "société d'exercice liberal" ja "société civile professionnelle".

Lääketieteellisten, hammaslääketieteellisten ja kätilöiden palvelujen tarjoaminen edellyttää Ranskan kansalaisuutta. Ulkomaalaisten pääsy on kuitenkin mahdollista vuosittain vahvistettavien kiintiöiden rajoissa.

Lääketieteellisiä, hammaslääketieteellisiä ja kätilöiden palveluja voidaan tarjota ainoastaan seuraavissa muodoissa: anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions (SEL) tai SCP.

Sairaala- ja sairaankuljetuspalvelujen, hoitolaitosten palvelujen (muiden kuin sairaalapalvelujen) ja sosiaalipalvelujen osalta tarvitaan lupa johtotehtävissä toimimiseen. Lupamenettelyssä otetaan huomioon paikallisten johtajien saatavuus.

Toimiala:

Kalastus

Liikenne

Osa-ala:

Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka:

ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi:

Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso:

Kansallinen taso

Toimenpiteet:

Code des douanes, Art. 219

Kuvaus:

Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut

Ulkomaiset sijoittajat, joka eivät ole EU:n jäsenvaltion kansalaisia tai joilla ei ole yritystä tai päätoimipaikkaa EU:ssa tai ETA-maassa, eivät voi omistaa 50 prosenttia tai sitä enempää Ranskan lipun alla purjehtivasta merialuksesta.

Edellä mainittua varaumaa ei sovelleta aluksiin, jotka täyttävät Ranskan lipun alla purjehtimiseen liittyvät omistusvaatimukset leasing-vuokrauksen jälkeen. Sitä ei myöskään sovelleta alukseen, joka on vuokrattu ilman miehistöä vuokraajalle, joka täyttää omistusvaatimukset ja joka tosiasiallisesti käyttää alusta.

Saksassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Valmistus

Osa-ala: Sanomalehdet, aikakauslehdet ja -julkaisut, jotka ilmestyvät vähintään neljästi viikossa, sekä sanomalehdet, aikakauslehdet ja -julkaisut, jotka ilmestyvät harvemmin kuin neljästi viikossa

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1223, ISIC rev 3.1 224

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso – Aluetaso (alempi kuin liittovaltion taso)

Toimenpiteet:

§ 10 Abs. 1 Nr. 4 Landesmediengesetz (LMG) Rheinland-Pfalz v. 4. Februar 2005, GVBl. S. 23 in der Fassung vom 20. Dezember 2011, GVBl. S. 427

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 Gesetz über die Presse Baden-Württemberg (LPG BW) v. 14 Jan. 1964, GBl. S.11, geändert durch Gesetz v. 17. Dez. 2009, GBl. S. 809

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 Pressegesetz für das Land Nordrhein-Westfalen (Landespressegesetz NRW) v. 24. Mai 1966 (GV. NRW. S. 340), zuletzt geändert durch Artikel 7 des Gesetzes vom 18. November 2008 (GV. NRW. S. 706)

§ 8 Abs. 1 Gesetz über die Presse Schleswig-Holstein (PressG SH) vom 25.1.2012, GVOBL. S. 266

§ 7 Abs. 2 Landespressegesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LPrG M-V) v. 6 Juni 1993, GVOBl. M-V 1993, S. 541

§ 8 Abs. 1 Nr. 1 Pressegesetz für das Land Sachsen-Anhalt in der Neufassung vom 2.5.2013 (GVBl. LSA S. 198)

§ 7 Abs. 2 Berliner Pressegesetz (BlnPrG) v. 15 Juni 1965, GVBl. S. 744 zuletzt geändert durch Gesetz v. 18. Nov. 2009, GVBl. S. 674

§ 10 Abs. 1 Nr. 1 Brandenburgisches Landspressegesetz (BbgPG) v. 13. Mai 1993, GVBl. I/93, S. 162, zuletzt geändert durch Gesetz v. 21. Juni 2012, GVBl. I/12, S. 1

§ 9 Abs. 1 Nr.1 Gesetz über die Presse Bremen (BrPrG), Brem. GBl. 1965, S. 63; zuletzt geändert durch Nr. 2.1 i.V.m. Anl.1 ÄndBek vom 24.1.2012 (Brem.GBl. S.24)

§ 7 Abs. 3 Nr. 1 Hessisches Pressegesetz (HPresseG) v. 12. Dezember 2004, GVBl. 2004 I S.2, zuletzt geändert durch Gesetz vom 13. Dezember 2012, GVBl. S. 622

§ 7 Abs. 2 i.V.m § 9 Abs.1 Ziffer 1 Thüringer Pressegesetz (TPG) v. 31. Juli 1991, GVBl. 1991 S. 271 in der Fassung v. 16. Juli 2008, GvBl. S. 243

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 Hamburgisches Pressegesetz v. 29. Januar 1965, HmbGVBl., S. 15, in der Fassung v. 15. Dez. 2009, HmbGVBl. S. 444, 447

§ 6 Abs. 2 Sächsisches Gesetz über die Presse (SächsPresseG) v. 3. April 1992, SächsGVBl. S. 125 zuletzt geändert durch Gesetz v. 13. August 2009, SächsGVBl. S. 438

§ 8 Abs. 2 Niedersächsisches Pressegesetz v. 22. März 1965, GVbl. S.9 zuletzt geändert durch Artikel 2 des Gesetzes vom 11.10.2010 (Nds. GVBl. S. 480)

§ 9 Abs. 1 Nr. 1 Saarländisches Mediengesetz (SMG) vom 27. Februar 2002 (Amtsbl. S. 498), zuletzt geändert durch Art. 1 ÄndG vom 22. 4. 2013 (Amtsbl. I S. 111)

Art. 5 Abs. 2 Bayerisches Pressegesetz in der Fassung der Bekanntmachung v. 19. April 2000 (GVBl, S. 340), zuletzt geändert durch Gesetz v. 22.12.2009 (GVBl. S. 630)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Kaikkien julkisesti levitettävien ja painettavien sanomalehtien, aikakauslehtien ja -julkaisujen on ilmoitettava selkeästi ”vastaava päätoimittaja” (luonnollisen henkilön täydellinen nimi ja osoite).

Vastaavan päätoimittajan saatetaan edellyttää asuvan pysyvästi Saksassa, EU:ssa tai ETA-maassa. Liittovaltion sisäministeri voi myöntää poikkeuksia.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: § 59e, § 59f, § 206 Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO; liittovaltion asianajajalaki)

Gesetz über die Tätigkeit europäischer Rechtsanwälte in Deutschland (EuRAG)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Saksan lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton jäsenyys voidaan myöntää vain ETA-maan ja Sveitsin asianajajille, joilla tällöin on oikeus tarjota Saksan lainsäädäntöä koskevia lakiasiainpalveluja (EuRAG).

Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa).

Liitovaltion asianajajalain (§§ 59e, 59f BRAO) mukaan ainoastaan Saksan, ETA:n, EU:n tai Sveitsin valaliiton asianajajat voivat tarjota lakiasianpalveluja kaupallisen läsnäolon kautta yritysmuodoissa Anwalts-GmbH tai Anwalt-AG. Muiden maiden asianajajat (§ 206 BRAO) voivat toteuttaa kaupallisen läsnäolonsa yritysmuodoissa Anwalts-GmbH tai Anwalt-AG ainoastaan vähemmistöomistuksen kautta.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut: patenttiasianajajat

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: § 52e, § 52 f, § 154a und § 154 b Patentanwaltsordnung (PAO)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kolmannen maan patenttiasianajajat (muut kuin EU:n, ETA-maan tai Sveitsin valaliiton kansalaiset) eivät voi toimia patenttiasianajajina (§ 154a PAO) Saksassa.

Patenttiasianajajia koskevan lain (Patentanwaltsordnung, §§ 52e, 52f PAO) mukaan ainoastaan Saksan, ETA:n, EU:n tai Sveitsin valaliiton patenttiasianajajat voivat tarjota lakiasianpalveluja kaupallisen läsnäolon kautta yritysmuodoissa Patentanwalts-GmbH tai Patentanwalt-AG. Muiden maiden patenttiasianajajat (§ 154a PAO) voivat toteuttaa kaupallisen läsnäolonsa yritysmuodoissa Patentanwalts-GmbH tai Patentanwalt-AG ainoastaan vähemmistöomistuksen kautta.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kirjanpitopalvelut
Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212 (muut kuin tilintarkastuspalvelut), CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Handelsgesetzbuch, HGB (kauppalaki)
Wirtschaftsprüferordnung, WPO, (tilintarkastajia koskeva laki)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tilintarkastusyritykset (”Wirtschaftsprüfungsgesellschaften”) voivat toimia ainoastaan tietyissä oikeudellisissa muodoissa. Rekisteröidyt yritykset, kommandiittiosakeyhtiöt, osakeyhtiöt, avoimet yhtiöt, kaupalliset kommandiittiyhtiöt, muut henkilöyhtiöt ja eurooppalaiset yritykset voidaan tunnustaa ”Wirtschaftsprüfungsgesellschaften”-yrityksiksi. Avoimet yhtiöt ja kaupalliset kommandiittiyhtiöt voidaan tunnustaa ”Wirtschaftsprüfungsgesellschaften”-yrityksiksi, jos ne on merkitty kaupparekisteriin kauppaa käyviksi henkilöyhtiöiksi niiden omaisuudenhoitotoimintojen perusteella, § 27 WPO. ”GmbH & Co. Kommanditgesellschaft” -yksikkö voi tarjota kirjanpito- ja tilintarkastuspalveluja.

Tilintarkastuspalvelujen tarjoaminen edellyttää sijoittautumista EU:hun. Kanadalaiset tilintarkastajat, jotka on rekisteröity WPO:n 134 §:n mukaisesti, voivat tehdä sellaisten EU:n ulkopuolella päätoimipaikkaa pitävien yritysten vuotuisten tilinpäätösten lakisääteiset tarkastukset tai konsolidoidut tilinpäätökset, joiden siirtokelpoiset arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteena säännellyillä markkinoilla.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lääkäri- ja hammaslääkäripalvelut
Kätilöpalvelut
Sairaanhoitajapalvelut

Toimialaluokka: CPC 9312, CPC 93191

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso – Aluetaso (alempi kuin liittovaltion taso)

Toimenpiteet:

Bundesärzteordnung (lääkäreitä koskeva liittovaltion määräys)

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde,

Gesetz über die Berufe des Psychologischen Psychotherapeuten und des Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (psykoterapiapalvelujen tarjoamista koskeva laki, 16.7.1998)

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung

Gesetz über den Beruf der Hebamme und des Entbindungspflegers

Gesetz über die Berufe in der Krankenpflege

§ 7 Absatz 3 Musterberufordnung fuer Aerzte (lääkärien ammattieettinen säännöstö)

§95,§ 99 ja seq. SGB V (Sosiaaliturvalaki osa V), lakisääteinen sairausvakuutus

§ 1 Absatz 2 and Absatz 5 Hebammengesetz (Kätilölaki),

§ 291b SGB V (Sosiaaliturvalaki osa. V) sähköisten terveyspalvelujen tarjoajista

Heilberufekammergesetz des Landes Baden-Württemberg in der Fassung vom 16. 03. 1995 (GBl. BW of 17.05.1995 S. 314), zuletzt geändert durch Artikel 2 des Gesetzes zur Änderung des Landespflegegesetzes und anderer berufsrechtlicher Vorschriften vom 15.06.2010 (GBl. BW, 22.6.2010, sivut 427, 431)

Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz – HKaG) in Bayern vom 06.02.2002 (BAY GVBl 2002, sivu 42)

Gesetz über die Kammern und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendpsychotherapeuten (Berliner Kammergesetz) vom 04.09.1978 (Berliner GVBl. sivu 1937, rev. sivu 1980), zuletzt geändert durch Artikel I Elftes Änderungsgesetz vom 17.03.2010 (Berliner GVBl. sivu 135)

§ 31 Heilberufsgesetz Brandenburg (HeilBerG) vom 28.04.2003, zuletzt geändert durch Artikel 2 des Gesetzes vom 11.06.2008 (GVBl. I sivu 134, 139)

Bremisches Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz – HeilBerG) vom 12.05.2005, zuletzt geändert durch Artikel 2 Gesetz zur Umsetzung der EU-Dienstleistungsrichtlinie im Land Bremen und Novellierung weiterer Rechtsnormen vom 24.11.2009 (Brem.GBl. sivu 535)

§ 29 Heilberufsgesetz (HeilBG NRW), 9.5.2000 in der Fassung vom 17.12.2009 (GV. NRW 2009, sivu 865),

§ 20 Heilberufsgesetz (HeilBG Rheinland-Pfalz) of 07.02.2003 in der Fassung vom 15.09.2011 (GV. R-Pf 2011, sivu 425)

Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG) vom 24.05.1994 (SächsGVBl. sivu 935), zuletzt geändert durch Artikel 2 Absatz 5 des Gesetzes vom 19.05.2010 (SächsGVBl. sivut 142 ja 143),

Gesetz über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte/ Ärztinnen, Zahnärzte/ Zahnärztinnen, psychologischen Psychotherapeuten/ Psychotherapeutinnen und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten/-psychotherapeutinnen,

Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz – SHKG) vom 19.11.2007, zuletzt geändert durch Gesetz vom 19.11.2008 (ABl. sivu 1930)

Thüringer Heilberufegesetz vom 29. Januar 2002 (GVBl 2002, 125) zuletzt geändert durch Artikel 14 des Gesetzes vom 8. Juli 2009 (GVBl 2009, 592)

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

Ammattiin rekisteröitymiselle voidaan asettaa maantieteellisiä rajoituksia, jotka koskevat sekä oman että muiden maiden kansalaisia. Lääkäreiden (mukaan lukien psykologit, psykoterapeutit ja hammaslääkärit) on rekisteröidyttävä alueelliseen lakisääteisen sairausvakuutuksen lääkäri- tai hammaslääkärirekisteriin (kassenärztliche / zahnärztliche Vereinigungen), jos ne haluavat hoitaa lakisääteisten sairaskassojen vakuuttamia potilaita. Rekisteröintiin saatetaan soveltaa määrällisiä rajoituksia riippuen lääkäreiden maantieteellisestä jakautumisesta. Rajoituksia ei sovelleta hammaslääkäreihin. Rekisteröinti on pakollinen vain julkisessa terveydenhuollossa toimiville lääkäreille. Näiden palvelujen tarjoamiseen vaadittavan sijoittautumisen oikeudelliseen muotoon voidaan soveltaa syrjimättömiä rajoituksia (§ 95 SGB V).

Lääkäreiden, hammaslääkäreiden ja kätilöiden palvelujen osalta pääsy on rajoitettu luonnollisiin henkilöihin.

Sijoittautumista koskevia vaatimuksia saatetaan soveltaa.

Telelääketiedettä voidaan tarjota ainoastaan perushoidossa, jota on edeltänyt lääkärin fyysinen läsnäolo.

Tieto- ja viestintätekniikan palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa toimivuuden, yhteensopivuuden ja tarvittavien turvallisuusvaatimusten täyttymisen takaamiseksi. Varaumaa sovelletaan syrjimättömästi.

Toimiala:

Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut

Sairaalat

Sairaankuljetuspalvelut

Pelastuspalvelut

Toimialaluokka:

CPC 931, CPC 933

Varauman tyyppi:

Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso:

Kansallinen taso – Aluetaso (alempi kuin liittovaltion taso)

Toimenpiteet:

Bundesärzteordnung (lääkäreitä koskeva liittovaltion määräys)

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde

Gesetz über die Berufe des Psychologischen Psychotherapeuten und des Kinder- und Jugendlichentherapeuten (psykoterapiapalvelujen tarjoamista koskeva laki, 16.7.1998)

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung

Gesetz über den Beruf der Hebamme und des Entbindungspflegers

Gesetz über den Beruf der Rettungsassistentin und des Rettungsassistenten

Gesetz über die Berufe in der Krankenpflege

Gesetz über die Berufe in der Physiotherapie

Gesetz über den Beruf des Logopäden

Gesetz über den Beruf des Orthoptisten und der Orthoptistin

Gesetz über den Beruf der Podologin und des Podologen

Gesetz über den Beruf der Diätassitentin und des Diätassistenten

Gesetz über den Beruf der Ergotherapeutin und des Ergotherapeuten

Bundesapothekerorndung

gesetz über den Beruf des pharmazeutisch-technischen Assistenten

Gesetz über technische Assistenten in der Medizin,Personenbeförderungsgesetz (Act on Public Transport)

Gesetz über den Rettungsdienst (Rettungsdienstgesetz – RDG) in Baden-Württember vom 08.02.2010 (GBl. 2010, sivu 285)

Bayerisches Rettungsdienstgesetz (BayRDG) vom 22.07.2008 (GVBl 2008, sivu 429)

Gesetz über den Rettungsdienst für das Land Berlin (Rettungsdienstgesetz) vom 08.07.1993 (GVBl. sivu 313) geändert durch Anlage Nr. 33 des 7. Aufhebungsgesetzes vom 04.03.2005 (GVBl. sivu 125)

Gesetz über den Rettungsdienst im Land Brandenburg (BbgRettG) in der Fassung vom 18.05.2005,

Gesetz über den Rettungsdienst im Lande Bremen (BremRettDG) vom 22.09.1992, zuletzt geändert durch das Gesetz vom 26.05.1998

Hamburgisches Rettungsdienstgesetz (HmbRDG) vom 09.06.1992, zuletzt geändert am 27.09.1995

Gesetz zur Neuordnung des Rettungsdienstes in Hessen (HRDG) vom 24.11.1998

Gesetz über den Rettungsdienst für das Land Mecklenburg-Vorpommern (RDGM-V) vom 01.07.1993, geändert durch Erstes Gesetz zur Änderung des RDGM-V vom 29.05.1998,

Niedersächsisches Rettungsdienstgesetz (NRettDG) vom 02.10.2007 (GVBl, sivu 473, zuletzt geändert am 22.02.2012 (GVBl. sivu 18)

Gesetz über den Rettungsdienst sowie die Notfallrettung und den Krankentransport durch Unternehmer (RettG NRW) vom 09.11.1992, zuletzt geändert am 06.07.2004.

Landesgesetz über den Rettungsdienst sowie den Notfall- und Krankentransport (RettDG) vom 22.04.1991.

Saarländisches Rettungsdienstgesetz (SRettG) vom 09.02.1994, zuletzt geändert am 27.11.1996.

Gesetz zur Neuordnung des Brandschutzes, Rettungsdienstes und Katastrophenschutzes im Freistaat Sachsen vom 24.06.2004.

Rettungsdienstgesetz des Landes Sachsen-Anhalt (RettDG LSA) vom 07.11.1993.

Gesetz über die Notfallrettung und den Krankentransport im Land Schleswig-Holstein (RDG) vom 29.11.1991.

Thüringer Rettungsdienstgesetz (ThüRettG) vom 22.12.1992.

§ 8 Krankenhausfinanzierungsgesetz (sairaalojen rahoitusta koskeva laki)

§§ 14, 30 Gewerbeordnung (Saksan elinkeinosäännökset)

§ 108 Sozialgesetzbuch V (sosiaaliturvalaki osa V), lakisääteinen sairausvakuutus

§ 291b SGB V (Sosiaaliturvalaki osa V) sähköisten terveyspalvelujen tarjoajista

§ 15 Sozialgesetzbuch VI (SGB VI, Sosiaaliturvalaki osa VI)

§ 34 Sozialgesetzbuch VII (SGB VII, Sosiaaliturvalaki osa VII), Unfallversicherung

§ 21 Sozialgesetzbuch IX (SGB IX, sosiaaliturvalaki osa IX) Rehabilitation und Teilhabe behinderter Menschen

§ 72 Sozialgesetzbuch XI (SGB XI, sosiaaliturvalaki osa XI), hoitovakuutus Landespflegegesetze

Gesetz zur Umsetzung der Pflegeversicherung in Baden-Württemberg (Landespflegegesetz – LPflG) vom 11. September 1995, zuletzt geändert sowie Abschnitt 7 neu gefasst durch Arti-kel 1 des Gesetzes vom 15. Juni 2010 (GBl. S. 427)

Gesetz zur Ausführung der Sozialgesetze (AGSG) vom 8. Dezember 2006, zuletzt geändert durch § 3 des Gesetzes vom 20. Dezember 2011 (GVBl. S. 689)

Gesetz zur Planung und Finanzierung von Pflegeeinrichtungen (Landespflegeeinrichtungsgesetz – LPflegEG) vom 19. Juli 2002, zuletzt geändert durch Gesetz vom 19. Dezember2005 (GVBl. S. 792)

Gesetz zur Umsetzung des Elften Buches Sozialgesetzbuch

(Landespflegegesetz – LPflegeG) Vom 29. Juni 2004, zuletzt geändert durch Artikel 1 des Gesetzes vom 12. Juli 2011 (GVBl. I S. 15)

Gesetz zur Ausführung des Pflege-Versicherungsgesetzes im Lande Bremen und zur Änderung des Bremischen Ausführungs-gesetzes zum Bundessozialhilfegesetz (BremAGPflegeVG) vom 26. März 1996, zuletzt geändert durch Gesetz vom 28. Februar 2012 (GBl. S. 149)

Hamburgisches Landespflegegesetz (HmbLPG) vom 18. Sep-tember 2007, zuletzt geändert durch Gesetz vom 22. Juni 2010 (GVBl. S. 440)

Hessisches Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz vom 19. Dezember 1994, zuletzt geändert durch Gesetz vom 30. April 1997 (GVBl. I S. 74)

Landespflegegesetz (LPflegeG M-V) vom 16. Dezember 2003, zuletzt geändert durch Artikel 3 des Gesetzes vom 29. September 2010 (GVBl. S. 534)

Gesetz zur Planung und Förderung von Pflegeeinrichtungen nach dem Elften Buch Sozialgesetzbuch (Niedersächsisches Pflegegesetz – NPflegeG) vom 26. Mai 2004, zuletzt geändert durch Art.1 des Haushaltsbegleitgesetzes vom 17. Dezember 2010 (Nds. GVBl. S.631)

Gesetz zur Umsetzung des Pflege-Versicherungsgesetzes (Landespflegegesetz Nordrhein-Westfalen – PfG NW) vom 19. März 1996, zuletzt geändert durch Teil I Artikel 17 des Gesetzes vom 3. Mai 2005 (GVBl. S. 498)

Landesgesetz zur Sicherstellung und Weiterentwicklung der pflegerischen Angebotsstruktur (LPflegeASG) vom 25. Juli 2005 (GVBl 2005, S. 299) – (Rheinland-Pfalz)

Saarländisches Gesetz Nr. 1355 zur Planung und Förderung von Pflegeeirich-tungen vom 21. Juni 1995, zuletzt geändert durch Gesetzes vom 1. Juli 2009 (ABl. S. 1217)

Sächsisches Pflegegesetz (SächsPflegeG) vom 25. März 1996 ist zum 31.12.2002 außer Kraft getreten)

Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz (PflegeV-AG) vom 7. August 1996, zuletzt geändert durch Art. 1 des Ge-setzes vom 10. August 2007 (GVBl. S. 306)

Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz (Landes-pflegegesetz – LPflegeG) vom 10. Februar 1996, zuletzt geän-dert durch Art. 63 LVO vom 15. September 2010 (GVOBl. S. 575)

Thüringer Gesetz zur Ausführung des Pflege-Versicherungs-gesetzes (ThürAGPflegeVG) vom 20. Juli 2005, zuletzt geändert durch Gesetz vom 8. Juni 2010 (GVBl. S. 206)

Personenbeförderungsgesetz (julkista liikennettä koskeva laki)

Landeskrankenhausgesetz Baden-Württemberg vom 29.11.2007, geändert durch Universitätsmedizingesetz vom 07.02.2011

Sairaaloja koskeva Baijerin laki (BBayerisches Krankenhausgesetzes – BayKrG) vom 28.03.2007, geändert durch das Nachtragshaus¬halts¬gesetz 2008 vom 23.04.2008, ss. 2 ja 3

§§ 12, 13, 14 Krankenhausentwicklungsgesetz Brandenburg (BbgKHEG) vom 08.07.2009 (GVBl. I/09, sivu 310)

Berliner Gesetz zur Neuregelung des Krankenhausrechts vom 18.09.2011 (GVBl. sivu 483)

Bremisches Krankenhausgesetz (BrmKrHG) vom 12.04.2011 (Gesetzblatt Bremen vom 29.04.2011)

Hamburgisches Krankenhausgesetz (HmbKHG) vom 17.04.1991 (HmbGVBl. sivu 127), geändert durch zweites ÄndG vom 06.10.2006 (HmbGVBl. sivu 510)

§§ 17-19 Hessisches Krankenhausgesetz 2011 (HKHG 2011) vom 21.12.2010 (GVBl. I 2010, Seite 587)

Krankenhausgesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LKHG M-V) vom 20.05.2011 (GVOBl. M-V 2011, sivu 327),

Niedersächsisches Krankenhausgesetz (NKHG) vom 19.01.2012 (Nds. GVBl. Nr. 1 vom 26.01.2012, sivu 2)

Krankenhausgestaltungsgesetz des Landes Nordrhein-Westfalen (KHGG NRW) vom 11.12.2007 (GV. NRW sivu 702), geändert am 16.03.2010 (GV. NRW sivu 184)

§ 6 Landeskrankenhausgesetz Rheinland-Pfalz (LKG Rh-Pf) in der Fassung vom 01.12.2010 (GVBl. sivu 433)

Saarländisches Krankenhausgesetz (SKHG) vom 13.07.2005, zuletzt geändert durch Gesetz vom 18.11.2010 (Saarl. Amtsbl. I sivu 1420)

Gesetz zur Ausführung des Krankenhausfinan¬zierungs¬gesetzes (AG-KHG) in Schleswig-Holstein vom 12.12.1986 (GVOBl. Schl.-H. sivu 302), zuletzt geändert am 12.10.2005

§ 3 Krankenhausgesetz Sachsen-Anhalt (KHG LSA) vom 14.04.2005 (GVBl. LSA 2005, sivu 202)

Gesetz zur Neuordnung des Krankenhauswesens (Sächsisches Krankenhausgesetz – SächsKHG) vom 19.08.1993 (Sächs GVBl. sivu 675), zuletzt geändert durch Sächsisches Standortegesetz vom 27.01.2012 (SächsGVBl. Seite 130)

§ 4 Thüringischer Krankenhausgesetz (Thür KHG) in der Fassung der Neubekanntmachung 30.04.2003 (GVBl. sivu 262)

Gesetz zur Neuordnung des Krankenhauswesens (Sächsisches Krankenhausgesetz – SächsKHG) vom 19. August 1993 (SächsGVBl. sivu 675), zuletzt geändert durch Artikel 50 des Gesetzes vom 27. Januar 2012 (SächsGVBl. sivu 130, 147)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Pelastuspalvelujen ja ”ammattitaitoisten sairaankuljetuspalvelujen” järjestämisestä ja sääntelystä vastaavat osavaltiot (Länder). Useimmat osavaltiot (Länder) siirtävät pelastuspalveluja koskevan toimivallan kunnille. Kunnat voivat antaa etusijan voittoa tavoittelemattomille toimijoille. Tämä koskee yhtäläisesti sekä kotimaisia että ulkomaisia palveluntarjoajia. Sairaankuljetuspalvelujen tarjoaminen edellyttää suunnittelua, lupaa ja hyväksymistä.

Telelääketiedettä voidaan tarjota ainoastaan perushoidossa, jota on edeltänyt lääkärin fyysinen läsnäolo.

Tieto- ja viestintätekniikan palveluntarjoajien määrää voidaan rajoittaa toimivuuden, yhteensopivuuden ja tarvittavien turvallisuusvaatimusten täyttymisen takaamiseksi. Varaumaa sovelletaan syrjimättömästi.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso – Aluetaso (alempi kuin liittovaltion taso)

Toimenpiteet: Liittovaltion eläinlääkärilaki (Bundes- Tierärzteordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 20. November 1981 (BGBl. I S. 1193), die zuletzt durch Artikel 22 des Gesetzes vom 06.12.2011 (BGBl. I S. 2515) geändert worden ist, § 4Abs. 2)

keskustasoa alempi taso:

Osavaltioiden (Länder) terveydenhuoltoalan ammattikamareita koskevat lait (Heilberufs- und Kammergesetze der Länder) ja (niihin perustuvat) Baden-Württemberg, Gesetz über das Berufsrecht und die Kammern der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten sowie der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz – HBKG) in der Fassung vom 16.03.1995

Bayern, Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz – HKaG) in der Fassung der Bekanntmachung vom 06.02.2002

Berlin, Gesetz über die Kammern und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Berliner Kammergesetz) in der Fassung vom 04.091978 (GVBl. S. 1937), zuletzt geändert durch Gesetz vom 17.03.2010 (GVBl. S. 135)

Brandenburg, Heilberufsgesetz (HeilBerG) Vom 28.04.2003 (GVBl.I/03, [Nr. 07], S.126), zuletzt geändert durch Artikel 18 des Gesetzes vom 13.03.2012 (GVBl.I/12, [Nr. 16]

Bremen, Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz – HeilBerG) vom 12.05.2005, (Brem.GBl. S. 149) Zuletzt geändert durch Nr. 2.1 i.V.m. Anl. 1 ÄndBek vom 24.01.2012 (Brem.GBl. S. 24)

Hamburg, Hamburgisches Kammergesetz für die Heilberufe (HmbKGH) Vom 14.12.2005 Zum Ausgangs- oder Titeldokument (HmbGVBl. 2005, S. 495) zuletzt geändert durch Gesetz vom 02.03.2010 (HmbGVBl. S. 247)

Hessen, Gesetz über die Berufsvertretungen, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufsgesetz) in der Fassung vom 07.02.2003, zuletzt geändert durch Artikel 3 des Gesetzes vom 14.05.2012 (GVBl. S. 126)

Mecklenburg-Vorpommern, Heilberufsgesetz (HeilBerG) Vom 22.01.1993 (GVOBl. M-V 1993, S. 62) zuletzt geändert durch Artikel 3 des Gesetz zur Ergänzung und Änderung von Gesundheitsrecht und zur Änderung des Aufgabenzuordnungsgesetzes vom 06.07.2011

Niedersachsen, Kammergesetz für die Heilberufe

(HKG) in der Fassung vom 08.12.2000 zuletzt geändert durch Gesetz vom 09.05.2012 (Nds. GVBl. S. 100)

Nordrhein-Westfalen, Heilberufsgesetz NRW (HeilBerg) vom 9. Mai 2000 (GV. NRW. 2000 S. 403ff.) zuletzt geändert durch Gesetz vom 17. Dezember 2009 (GV.NRW 2009 S. 865f)

Rheinland-Pfalz, Heilberufsgesetz (HeilBG) vom 20.10.1978, zuletzt geändert durch Artikel 4 des Gesetzes vom 27.10.2009 (GVBl. S. 358)

Saarland, Gesetz Nr. 1405 über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte/Ärztinnen, Zahnärzte/Zahnärztinnen, Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz – SHKG) vom 11.03.1998 in der Fassung der Bekanntmachung vom 19.11.2007 (Amtsbl. S. 2190) geändert durch das Gesetz vom 19.11.2008 (Amtsbl. S. 1930)

Sachsen, Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat Sachsen (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG) vom 24.05.1994, Rechtsbereinigt mit Stand vom 5. Juni 2010

Sachsen-Anhalt, Gesetz über die Kammern für Heilberufe Sachsen-Anhalt (KGHB-LSA) vom 13.07.1994 (GVBl. LSA 1994, S. 832) zuletzt geändert durch Artikel 4 des Gesetzes vom 02.02.2011 (GVBl. LSA S. 58)

Schleswig-Holstein, Gesetz über die Kammern und die Berufsgerichtsbarkeit für die Heilberufe (Heilberufekammergesetz – HBKG) vom 29. Februar 1996, zuletzt geändert durch Gesetz vom 13.07.2011 (GVOBl. S. 221)

Thüringen, Thüringer Heilberufegesetz (ThürHeilBG) in der Fassung der Bekanntmachung vom 29.01.2002 (GVBl 2002, S. 125) zuletzt geändert durch Artikel 14 des Gesetzes vom 08.07.2009 (GVBl. S. 592)

Kamareiden ammattieettiset säännöstöt (*Berufsordnungen der Kammern*)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Pääsy on sallittu vain luonnollisille henkilöille.

Telelääketiedettä voidaan tarjota ainoastaan perushoidossa, jota on edeltänyt lääkärin fyysinen läsnäolo.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tukihenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: § 1 ja 3 Abs 5 Arbeitnehmerüberlassungsgesetz –AÜG, § 292 SGB III, § 42 Beschäftigungsverordnung

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tilapäistä työvoimaa välittävän yrityksen toimintaa koskevan toimiluvan saaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta tai kaupallista läsnäoloa EU:ssa (lain 3 §:n 2 ja 3 momentti).

Liitovaltion työ- ja sosiaaliministeriö voi antaa määräyksen, joka koskee EU:n ja ETA:n ulkopuolisten työntekijöiden rekrytoimista ja palkkaamista tiettyihin ammatteihin.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet:

§ 2 para 2, § 11a Apothekengesetz (Saksan apteekkilaki), §§ 43 para. 1, 73 para. 1 Nr. 1a

Arzneimittelgesetz (Saksan lääkelaki),

§ 11 Abs. 3a Medizinproduktegesetz

Verordnung über Vertriebswege für Medizinprodukte

Kuvaus:

Sijoittaminen

Ainoastaan luonnolliset henkilöt saavat tarjota yleisölle farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja.

Farmaseutin toimiluvan saaminen tai apteekin perustaminen farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden yleisölle tapahtuvaa vähittäismyyntiä varten edellyttää asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä.

Muiden maiden kansalaiset tai henkilöt, jotka eivät ole suorittaneet farmasia-alan tutkintoa Saksassa, voivat saada luvan ainoastaan sellaisen apteekin ostamiseen, joka on jo ollut toiminnassa edellisten kolmen vuoden aikana.

Yhden henkilön omistamien apteekkien määrä on rajoitettu yhteen apteekkiin ja enintään kolmeen sivuapteekkiin.

Toimiala:

Kalastus

Liikenne

Osa-ala:

Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka:

ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi:

Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso:

Kansallinen taso

Toimenpiteet:

§ 1 und § 2 Flaggenrechtsgesetz vom 8. Februar 1951 (BGBl. I S. 79), das durch Artikel 561 der Verordnung vom 31. August 2015 (BGBl. I S. 1474) geändert worden ist. § 3 Abs. 2 Schiffsregisterordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 26. Mai 1994 (BGBl. I S. 1133), die zuletzt durch Artikel 156 der Verordnung vom 31. August 2015 (BGBl. I S. 1474) geändert worden ist

Kuvaus:

Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut

Merialuksen merkitseminen kansalliseen alusrekisteriin edellyttää, että enemmistön aluksen osakepääomasta on oltava EU:n jäsenvaltion kansalaisten tai sellaisten EU:n lainsäädännön mukaisesti perustettujen yhtiöiden omistuksessa, joiden päätoimipaikka on EU:n jäsenvaltiossa. Saksassa asuvan henkilön on ohjattava ja valvottava alusten käyttöä.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikenne
Vesiliikenteen tukipalvelut
Alusten vuokraus
Alusten leasing- tai vuokrauspalvelut ilman käyttäjiä

Toimialaluokka: CPC 72, CPC 745, CPC 83103, CPC 86751, CPC 86754, CPC 8730

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy
Suosituimmuuskohtelu
Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso – Aluetaso (alempi kuin liittovaltion taso)

Toimenpiteet: §§ 1, 2 Flaggenrechtsgesetz (lippujen suojelua koskeva laki),§ 2 Verordnung über die Küstenschifffahrt vom 05.07. 2002,

§§ 1, 2 Binnenschifffahrtsaufgabengesetz (BinSchAufgG)

Vorschriften aus der (Schifffahrts-) Patentverordnung in der Fassung vom 08.04.2008

§ 9 Abs.2 Nr. 1 Seelotsgesetz vom 08.12. 2010 (BGBl. I S. 1864)

§ 1 Nr. 9, 10, 11 und 13 Seeaufgabengesetz (SeeAufgG),

See-Eigensicherungsverordnung vom 19.09.2005 (BGBl. I S. 2787), geändert durch Artikel 516 Verordnung vom 31.10.2006 (BGBl. I S. 2407)

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Aluksen, joka ei kuulu EU:n jäsenvaltion kansalaiselle, käyttäminen liittovaltion vesiväylillä edellyttää erityistä lupaa.

Kabotaasitoimintaa voivat harjoittaa ainoastaan Saksan tai muun EU:n jäsenvaltion lipun alla purjehtivat alukset. EU:n ulkopuolisille aluksille voidaan myöntää poikkeus ainoastaan, jos EU:n aluksia ei ole saatavissa tai jos niitä on saatavissa epäedullisin ehdoin taikka vastavuoroisuuteen perustuen. Poikkeuksia Kanadan lipun alla purjehtiville aluksille voidaan myöntää vastavuoroisuuden perusteella (§ 2 para. 3 KüSchVO).

Kaikkia luotsauslain soveltamisalaan kuuluvia toimintoja säännellään, ja hyväksyntä on rajoitettu EU:n jäsenvaltion, ETA-maan ja Sveitsin valaliiton kansalaisiin.

Alusten vuokrauksen ja leasing-vuokrauksen (käyttäjien kanssa tai ilman) osalta voidaan rajoittaa sellaisten sopimusten tekemistä, jotka koskevat tavarakuljetuksia ulkomaan lipun alla purjehtivilla aluksilla tai tällaisten alusten vuokrausta, riippuen Saksan tai muun EU:n jäsenvaltion lipun alla purjehtivien alusten saatavuudesta.

Paikallisten ja ulkomaalaisten välisiä liiketoimia, jotka liittyvät

a) sellaisten sisävesialusten vuokraamiseen, joita ei ole rekisteröity talousalueelle;

b) tavarakuljetuksiin tällaisilla sisävesialuksilla; tai

c) tällaisilla sisävesialuksilla suoritettaviin hinauspalveluihin

talousalueen sisällä, voidaan rajoittaa.

Kreikassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Kiinteistöjen hankinta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki nro 1892/90

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ulkomaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt tarvitsevat puolustusministeriön harkinnanvaraisen luvan raja-alueella sijaitsevan kiinteistön hankintaan joko suoraan tai pääomaosakkuuden kautta yrityksessä, jota ei ole listattu Kreikan pörssiin ja joka omistaa kiinteistöjä kyseisillä alueilla tai tällaisen yrityksen osakkeenomistajien vaihtamiseen.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asianajajalaki (laki 3026/1954), sellaisena kuin se on muutettuna presidentin asetuksella 172/1989

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton jäsenyys voidaan myöntää vain ETA-maan ja Sveitsin valaliiton kansalaisille, joilla tällöin on oikeus tarjota kotimaista lainsäädäntöä koskevia lakiasiainpalveluja.

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Presidentin asetus 226/1992

Laki 3693/2008 tilintarkastusvaatimuksista (direktiivin 2006/43/EY täytäntöönpano)

Laki 3386/2005 ulkomaalaisten maahantulosta, asumisesta ja integroitumisesta Kreikassa

Laki 3844/2010 palveluista (direktiivin 2006/123/EY täytäntöönpano)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Lakisääteisen tilintarkastajan toimilupa edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta. Sääntelytoimen nojalla ELTE (Kreikan valvontaelin Epitropi Logistikis Typopoiissis Kai Elenchon) voi myöntää toimiluvan tilintarkastajalle, joka on Kanadan tai jonkin kolmannen maan kansalainen, jos sen harkinnan mukaan lain 3693/2008 4 ja 6–11 §:n vaatimukset täyttyvät.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Presidentin asetus 38/2010, ministeriön päätös 165261/IA/2010 (Gov. Gazette 2157/B)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Eläinlääkäripalvelujen tarjoaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta.

Toimiala: Yrityspalvelut ja terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut

Osa-ala: Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut

Toimialaluokka: CPC 93123 osittain, CPC 93191

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki 1666/1986

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Hammasteknikoilta edellytetään Kreikan kansalaisuutta.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki 5607/1932, sellaisena kuin se on muutettuna laeilla 1963/1991 ja 3918/2011

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ainoastaan luonnolliset henkilöt, joilla on farmaseutin toimilupa, ja yritykset, joiden perustaja on toimiluvan saanut farmaseutti, saavat tarjota yleisölle lääkkeiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja.

Apteekkitoiminnan harjoittaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta.

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala: Perusasteen koulutuspalvelut
Keskiasteen koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 921, CPC 922

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lait 682/1977, 284/1968, 2545/1940 ja presidentin asetus 211/1994, sellaisena kuin se on muutettuna presidentin asetuksella 394/1997

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Yksityisesti rahoitettujen perusasteen ja keskiasteen oppilaitosten omistajien ja hallituksen jäsenten enemmistön sekä opettajien on oltava EU:n jäsenvaltion kansalaisia.

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala: Korkea-asteen koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 923

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kreikan perustuslaki, 16 § 5 momentti ja laki 3549/2007

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Yliopistotason koulutusta saavat tarjota ainoastaan laitokset, jotka ovat täysin itsehallinnollisia julkisoikeudellisia oikeushenkilöitä.

Laissa 3696/2008 sallitaan kuitenkin, että EU:n toimijat (luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt) voivat perustaa yksityisiä korkea-asteen oppilaitoksia, joiden myöntämiä todistuksia ei tunnusteta yliopistotutkintotodistuksia vastaaviksi todistuksiksi.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asetus 400/1970

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Sijoittautumisoikeuteen ei kuulu vakuutusyhtiöiden edustustojen tai muun pysyvän edustuksen perustaminen, elleivät kyseiset edustustot ole toimistoja, sivuliikkeitä tai päätoimipaikkoja.

Toimiala: Matkailu ja matkailupalvelut

Osa-ala: Matkailijoiden opastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 7472

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Presidentin asetus 38/2010, ministeriön päätös 165261/IA/2010 (Gov. Gazette 2157/B)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Matkailijoiden opastuspalvelujen tarjoaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta.

Toimiala: Kalastus, liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Julkista merioikeutta koskeva laki (asetus nro 187/1973, sellaisena kuin se on muutettuna presidentin asetuksella nro 11/2000, 5 §)

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Yli 50 prosenttia merialusten osakepääomasta on oltava EU:n jäsenvaltion tai ETA-maan kansalaisten tai yritysten omistuksessa, jotta alus voidaan merkitä Kreikan rekisteriin. Aluksia on hallinnoitava Kreikasta.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikenteen tukipalvelut

Toimialaluokka: CPC 745

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Julkista merioikeutta koskeva laki (säädös 187/1973)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Satama-alueiden lastinkäsittelypalveluja koskee julkinen monopoli.

Toimiala: Tieliikenne

Osa-ala: Maanteiden tavaraliikenteen harjoittajat

Toimialaluokka: CPC 7123

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Maanteiden tavaraliikenteen harjoittajien toimiluvat: Kreikan laki 3887/2010 (Government Gazette A' 174), sellaisena kuin se on muutettuna lain 4038/2012 5 §:llä (Government Gazette A' 14) – EY-asetukset 1071/2009 ja 1072/2009

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tieliikenteen tavarakuljetusten tarjoaminen edellyttää kreikkalaista toimilupaa. Luvat myönnetään syrjimättömin ehdoin vastavuoroisuuteen perustuen. Kreikkaan sijoittautuneet maanteiden tavaraliikenteen harjoittajat saavat käyttää ainoastaan Kreikassa rekisteröityjä ajoneuvoja.

Unkarissa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Kiinteistöjen hankinta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Hallituksen asetus nro 251/2014 (X. 2.)

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Ulkomaalaiset tarvitsevat kiinteistön hankintaan luvan asianomaiselta hallintovirano-maiselta, joka vastaa siitä maantieteellisestä alueesta, jolla kiinteistö sijaitsee.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki XI, 1998, asianajajista

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Unkarin lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyys edellyttää kansalaisuusvaatimuksen ja asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä.

Asianajajaliiton jäsenyys voidaan myöntää vain ETA-maan kansalaisille, joilla tällöin on oikeus tarjota kotimaista lainsäädäntöä koskevia lakiasiainpalveluja.

Kaupallisen läsnäolon muodon on oltava kumppanuus unkarilaisen asianajajan (*ügyvéd*) tai asianajotoimiston (*ügyvédi iroda*) kanssa.

Ulkomaisten asianajajien tarjoamat lakiasiainpalvelut on rajattu oikeudelliseen neuvontaan, jonka on tapahduttava unkarilaisen asianajajan tai lakiasiaintoimiston kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen perusteella.

Toimiala: Lakiasiainpalvelut

Osa-ala: Patenttiasiamiehet

Toimialaluokka: CPC 8613

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki XXXII, 1995, patenttiasiamiehistä

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Patenttiasiamiehen palvelujen tarjoaminen edellyttää asuinpaikkaa muilta kuin EU:n jäsenvaltion tai ETA-maan kansalaisilta.

Toimiala: Ammatilliset palvelut

Osa-ala: Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut

Arkkitehtipalvelut

Tekniset palvelut

Tekniset kokonaispalvelut

Toimialaluokka: CPC 863, CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki LVIII, 1996, arkkitehtien ja insinöörien ammattikamareista

Laki XCII, 2003, verotussäännöistä, finanssiministeriön asetus nro 26/2008 verotukseen liittyvien neuvontapalvelujen toimiluvista ja rekisteröinnistä

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Seuraavien palvelujen tarjoaminen edellyttää asuinpaikkaa, silloin kun niitä tarjoaa Unkarin alueella oleskeleva luonnollinen henkilö:

a) verotukseen liittyvät neuvontapalvelut;

b) arkkitehtipalvelut;

c) tekniset palvelut (sovelletaan ainoastaan korkeakoulututkinnon suorittaneisiin harjoittelijoihin); ja

d) tekniset kokonaispalvelut.

Toimiala: Ammatilliset palvelut

Osa-ala: Maisemasuunnittelupalvelut

Toimialaluokka: CPC 8674

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki LVIII, 1996, arkkitehtien ja insinöörien ammattikamareista

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Maisemasuunnittelupalvelujen tarjoaminen edellyttää muilta kuin EU:n jäsenvaltion tai ETA-maan kansalaisilta asuinpaikkaa. Maisemasuunnittelupalveluja voivat näin ollen tarjota ainoastaan ETA-maahan sijoittautuneet tai siellä asuvat palveluntarjoajat.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki CXXVII, 2012, Unkarin eläinlääkärikamarista ja eläinlääkäripalvelujen tarjoamisen ehdoista

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Eläinlääkäripalvelujen tarjoaminen edellyttää Unkarin eläinlääkärikamarin jäsenyyttä. Kamarin jäsenyys voidaan myöntää ainoastaan ETA-maan kansalaisille.

Sijoittautumislupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: alan työmarkkinatilanne.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Liikkeenjohdon konsultointipalveluihin liittyvät palvelut – välimies- ja sovittelupalvelut

Toimialaluokka: CPC 86602

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki LV, 2002, sovittelusta

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Sovittelupalvelujen (välimiespalvelut ja sovittelu) harjoittaminen edellyttää oikeusjärjestelmästä vastaavan ministerin lupaa, joka annetaan merkitsemällä rekisteriin ja joka voidaan myöntää ainoastaan luonnollisille ja oikeushenkilöille, joilla on asuinpaikka Unkarissa tai jotka ovat sijoittautuneet sinne.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Käännöspalvelut

Toimialaluokka: CPC 87905

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Ministerineuvoston asetus nro 24/1986 virallisesta kääntämisestä ja tulkkauksesta

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Virallisia käännöksiä, käännösten virallisia todentamisia ja vieraskielisten virallisten asiakirjojen todennettuja jäljennöksiä voi antaa ainoastaan Unkarin käännös- ja todentamisvirasto (OFFI).

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki XCVIII, 2006, luotettavaa ja taloudellisesti toteuttamiskelpoista lääkkeiden ja lääkinnällisten apuvälineiden toimitusta ja lääkkeiden jakelua koskevista yleisistä määräyksistä

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Apteekkitoiminnan harjoittaminen edellyttää ETA-maan kansalaisuutta.

Perustamislupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: esiintymistiheys alueella.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankki- ja muut rahoituspalvelut

Toimialaluokka: CPC 811, CPC 813

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki CCXXXVII, 2013, luottolaitoksista ja rahoitusalan yrityksistä

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Muut kuin ETA-maan yritykset voivat tarjota rahoituspalveluja tai harjoittaa rahoituspalveluihin liittyvää toimintaa ainoastaan Unkarissa sijaitsevien sivuliikkeidensä kautta.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankki- ja muut rahoituspalvelut

Toimialaluokka: CPC 811, CPC 813

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki CCXXXVII, 2013, luottolaitoksista ja rahoitusalan yrityksistä; Laki CXX, 2001, pääomamarkkinoista

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Luottolaitoksen hallitukseen on kuuluttava ainakin kaksi jäsentä, jotka asuvat maassa asiaa koskevien valuuttakauppalakien mukaisesti ja joiden pysyvänä asuinpaikkana on vähintään vuoden ajan ollut Unkari.

Muiden kuin ETA-maiden sijoitusrahastojen sivuliikkeet eivät saa osallistua eurooppalaisten sijoitusrahastojen hallinnointiin eivätkä ne saa tarjota omaisuudenhoitopalveluja yksityisille eläkerahastoille.

Toimiala: Matkailu ja matkailupalvelut

Osa-ala: Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelut

Matkailijoiden opastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 7471, CPC 7472

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kauppalaki CLXIV, 2005, hallituksen asetus nro 213/1996 (XII.23.) matkojen järjestämisestä ja matkatoimistojen toiminnasta

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien palvelujen sekä matkailijoiden opastuspalvelujen rajatylittävä tarjoaminen edellyttää Unkarin elinkeinolupaviraston myöntämää lupaa. Toimiluvat on varattu ETA-maan kansalaisille ja sellaisille oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on ETA-maassa.

Toimiala: Kalastus, liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Merenkulkulaki XLII, 2000

Kuvaus: **Sijoittaminen ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Jotta alus voidaan rekisteröidä Unkariin ja jotta se voi purjehtia Unkarin lipun alla, enemmistön aluksesta on oltava ETA-maiden toimijoiden omistuksessa. Aluksen kapteenin ja ensimmäisen perämiehen on oltava ETA-maan kansalaisia.

Irlannissa sovellettavat varaumat

Toimiala: Maatalous ja riistatalous

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 1531

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Agriculture Produce (Cereals) Act, 1933 (Maataloustuotantoa (vilja) koskeva laki)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Kanadassa pysyvästi asuvat tarvitsevat luvan sijoittautumiseen myllytoiminnan alalla.

Toimiala: Kaivostoiminta ja louhinta

Osa-ala: Kivihiilen ja ruskohiilen kaivu
Turpeen nosto
Metallimalmien louhinta
Muu kaivostoiminta ja louhinta
Kaivostoimintaan liittyvät palvelut

Toimialaluokka: ISICrev 3.1 10, ISIC rev 3.1 13, ISIC rev 3.1 14, CPC 883

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso ja aluetaso

Toimenpiteet: Minerals Development Acts 1940–1999, Planning Acts and Environmental Regulations (mineraalilait 1940–1999, rakennuslait ja ympäristömääräykset)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Etsintälupa antaa haltijalle oikeuden etsiä tiettyjä mineraaleja. Vain voimassa olevien etsintälupien haltijat voivat saada valtion kaivosluvan tai toimiluvan tällaisten mineraalien hyödyntämiseen lupa- tai toimilupa-alueella riippumatta siitä, ovatko mineraalit valtion vai yksityisomistuksessa.

Irlannissa toimivien etsintä- ja kaivosyhtiöiden on oltava siellä kaupallisesti läsnä. Mineraalien etsimisen edellytyksenä on, että työtä suoritettaessa yritykset (irlantilaiset tai ulkomaiset) käyttävät asiamiehen tai Irlannissa asuvan etsinnästä vastaavan päällikön palveluja. Kaivostoiminnan edellytyksenä on, että valtion kaivoslupa tai toimilupa on Irlannissa rekisteröidyllä yhtiöllä, jolla on perustamisasiakirjansa mukaisesti mahdollisuudet täyttää luvan tai toimiluvan sopimusvakuudet.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Solicitors Acts 1954-2011 (asianajajalait)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Irlannin lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa).

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi.

Irlantilaiset asianajajat jaetaan kahteen luokkaan: solicitors (asianajajat) ja barristers (oikeusasianajajat). Law Society of Ireland (Irlannin asianajajaliitto) on Irlannin lakisääteinen juridinen ammatillinen järjestö, joka hallinnoi asianajajien hyväksymistä Irlannissa. Honorable Society of King's Inns hallinnoi oikeusasianajajien hyväksymistä.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Veterinary Practice Act 2005 (eläinlääkärilaki)

Kuvaus: Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa
Pääsy rajoittuu henkilöyhtiöihin tai luonnollisiin henkilöihin.

Toimiala: Kalastus, liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Mercantile Marine Act 1955 as amended by the Merchant Shipping (Miscellaneous Provisions) Act 1998 (kauppamerenkulkulaki, 1955, sellaisena kuin se on muutettuna merenkulkulailla, 1998 (erinäiset säännökset))

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

EU:n jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti perustettu ja sen alainen yhtiö, jolla on päätoimipaikka Irlannissa tai muussa EU:n jäsenvaltiossa, voi merkitä aluksen Irlannin alusrekisteriin.

Italiassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kustantaminen ja painaminen

Osa-ala: ISIC rev 3.1 221, ISIC rev 3.1 222

Toimialaluokka: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki 416/1981, § 1 (ja myöhemmät muutokset)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Italia sallii Kanadan kansalaisten ja kanadalaisten yritysten harjoittaa näitä toimintoja samoin ehdoin ja siinä määrin kuin Kanada ja sen provinssit ja territoriot sallivat Italian kansalaisten ja italialaisten yritysten harjoittaa näitä toimintoja.

Italia sallii kanadalaisten sijoittajien omistaa enemmän kuin 49 prosenttia italialaisen kustannusyhtiön pääomasta ja äänioikeuksista samoin ehdoin ja siinä määrin kuin Kanada ja sen provinssit ja territoriot sallivat italialaisen sijoittajan omistaa enemmän kuin 49 prosenttia kanadalaisen kustannusyhtiön pääomasta ja äänioikeuksista.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asetus 1578/1933, § 17, lakimiesammattia koskeva laki

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Italian lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa).

EU:n ja Italian lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Laskentatoimen palvelut ja kirjanpitopalvelut
Tilintarkastuspalvelut
Verotukseen liittyvät neuvontapalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212,CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220, CPC 863

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Tilintarkastus:Asetus 58/1998, § 155, 158 ja 161
Tasavallan presidentin asetus 99/1998
Asetus 39/2010, § 2
Tilinpäätökset, kirjanpito ja verotus: asetus 139/2005, laki 248/2006

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Tilintarkastuspalvelujen ja verotukseen liittyvien neuvontapalvelujen tarjoaminen edellyttää yksittäisiltä tilintarkastajilta ja veroneuvojilta asuinpaikkaa Italiassa.

Asuinpaikka tai yrityksen toimipaikka on edellytys ammattirekisteriin merkitsemiselle, mikä on vaatimuksena laskentatoimen palvelujen ja kirjanpitopalvelujen tarjoamiselle.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Arkkitehtipalvelut
Tekniset palvelut
Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut

Toimialaluokka: CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673, CPC 8674

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kuninkaan asetus 2537/1925, arkkitehdin ja insinöörin ammattia koskeva määräys
Laki 1395/1923
Tasavallan presidentin asetus (D.P.R.) 328/2001

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Ammattirekisteriin merkitseminen, mikä on vaatimuksena ammatin harjoittamiselle, edellyttää asuinpaikkaa Italiassa.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asetus C.P.S. 233/1946, § 7–9
Tasavallan presidentin asetus (DPR) 221/1950, § 7

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Ammattirekisteriin merkitseminen, mikä on vaatimuksena ammatin harjoittamiselle, edellyttää asuinpaikkaa Italiassa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kokeelliset kehittämispalvelut – psykologit

Toimialaluokka: CPC 852

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Psykologin ammattia koskeva laki 56/1989

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Ammattirekisteriin merkitseminen, mikä on vaatimuksena ammatin harjoittamiselle, edellyttää asuinpaikkaa Italiassa. Ammatin harjoittaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta, mutta ulkomaiset ammatinharjoittajat voivat harjoittaa ammattia vastavuoroisuuden perusteella.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tekniikkaan liittyvät tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut
Tekniset testaus- ja analysointipalvelut
Maatalouteen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 8675, CPC 8676, CPC 881 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy
Suosituimmuuskohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Geologit:Laki 112/1963, § 2 ja 5; D.P.R. 1403/1965, § 1
Biologit, kemistit: Biologien ammattia koskeva laki 396/1967; Kemistin ammattia koskeva kuninkaan asetus 842/1928
Agronomit: Agronomin "Periti agrari" ammattia koskeva laki 3/1976; Laki 434/1968 sellaisena kuin se on muutettuna lailla 54/1991

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Geologirekisteriin merkitseminen, mikä on vaatimuksena maanmittarin ja geologin ammatin harjoittamiselle sekä etsintäpalvelujen ja kaivosten toimintaan liittyvien palvelujen jne. tarjoamiselle, edellyttää asuinpaikkaa tai yrityksen toimipaikkaa Italiassa. Toiminta edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta, mutta ulkomaalaiset voivat ilmoittautua rekisteriin vastavuoroisuuden perusteella.
Biologeilta, kemisteiltä, agronomeilta ja "*periti agrari*" -ammatin harjoittajilta edellytetään ammattirekisteriin merkitsemistä. Kolmannen maan kansalaiset voivat ilmoittautua rekisteriin vastavuoroisuuden perusteella.

Toimiala: Kaivostoiminta ja louhinta

Osa-ala: Kivihiilen ja ruskohiilen kaivu
Turpeen nosto
Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto
Metallimalmien louhinta
Muu kaivostoiminta ja louhinta
Tekniikkaan liittyvät tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut
Kaivostoimintaan liittyvät palvelut

Toimialaluokka: ISICrev 3.1 10, ISICrev 3.1 11, ISICrev 3.1 12, ISICrev 3.1 13, ISICrev 3.1 14, CPC 8675, CPC 883

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso ja aluetaso (etsintäpalvelut)

Toimenpiteet: Etsintäpalvelut: Kuninkaan asetus 1443/1927; Asetus 112/1998, § 34

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Valtion kaivoksilla sovelletaan erityisiä etsintä- ja kaivuusääntöjä. Ennen hyödyntämiseen liittyvää toimintaa tarvitaan etsintälupa (”permesso di ricerca”, asetuksen 1443/1927 § 4). Lupa on voimassa tietyn ajan, siinä määritetään etsintäalueen rajat ja samalle alueelle voidaan myöntää useampi kuin yksi lupa eri henkilöille tai yrityksille (tämän tyyppinen lupa ei välttämättä anna yksinoikeutta).

Mineraalien käsittely ja hyödyntäminen edellyttää alueviranomaisen lupaa (”concessione”, § 14).

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Yleistä turvallisuutta koskeva laki (TULPS) 773/1931, § 133–141,

Kuninkaan asetus 635/1940, § 257

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Turvallisuus- ja vartiointivartiointipalvelujen tarjoamiseen ja arvoesineiden kuljettamiseen tarvittavan luvan saaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta ja asuinpaikkaa EU:ssa.

Toimiala: Jakelupalvelut

Osa-ala: Tupakkatuotteiden jakelu

Toimialaluokka: CPC 6222 osittain, CPC 6310 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asetus 184/2003

Laki 165/1962

Laki 3/2003

Laki 1293/1957

Laki 907/1942

Presidentin asetus (D.P.R.) 1074/1958

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tupakan jakelu ja myynti edellyttää toimilupaa. Lupa myönnetään julkisessa menettelyssä. Luvan myöntämiseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien myyntipisteiden maantieteellinen tiheys. Tukkukaupan ja vähittäiskaupan välisiltä toimijoilta ja kauppojen omistajilta (magazzini) edellytetään EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki 362/1991, § 1, 4, 7 ja 9
Asetus CPS 233/1946, § 7–9
Tasavallan presidentin asetus (D.P.R.) 221/1950, § 3 ja 7

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Apteekin perustaminen edellyttää lupaa, joka annetaan taloudellisen tarveharkinnan perusteella. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien apteekkien maantieteellinen tiheys. Uusille tai vapaille apteekeille annetaan toimilupa julkisen kilpailun perusteella. Ainoastaan farmaseuttien rekisteriin (”albo”) merkityt EU:n jäsenvaltion kansalaiset voivat osallistua julkiseen kilpailuun.

Ammatin harjoittaminen on sallittua vain rekisteriin merkityille luonnollisille henkilöille ja sellaisen henkilöyhtiön muodossa toimiville oikeushenkilöille, jonka kukin osakas on merkitty farmaseuttien rekisteriin. Merkitseminen farmaseuttien ammattirekisteriin edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta tai asuinpaikkaa sekä ammatinharjoittamista Italiassa.

Tarvittavan pätevyyden omaavat ulkomaalaiset voivat ilmoittautua rekisteriin, jos he ovat sellaisen maan kansalaisia, jolla on Italian kanssa erityinen sopimus, jossa ammatin harjoittaminen sallitaan vastavuoroisuuden perusteella (D. Lgsl. CPS 233/1946 § 7–9 ja D.P.R. 221/1950 § 3 tai 7).

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala: Korkea-asteen koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 92

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kuninkaan asetus 1592/1933 (keskiasteen koulutusta koskeva laki)
Laki 243/1991 (satunnainen valtion tuki yksityisille yliopistoille)
CNVSU:n päätöslauselma 20/2003 (Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario)
Tasavallan presidentin asetus (DPR) 25/1998

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Sellaisten yksityisesti rahoitettujen yliopistojen perustamiseen, joilla on lupa antaa kolmivuotiseen opinto-ohjelmaan perustuvia tunnustettuja tutkintotodistuksia tai oppiarvoja, sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: väestö ja olemassa olevien oppilaitosten tiheys.

Ainoastaan italialaisilla oikeushenkilöillä voi olla oikeus antaa valtion tunnustamia tutkintotodistuksia.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki 194/1942, § 4

Rekisterilaki 4/1999

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Aktuaarien rekisteriin merkitseminen, mikä on vaatimuksena aktuaarin ammatin harjoittamiselle, edellyttää asuinpaikkaa Italiassa.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asetus 58/1998, § 1, 19, 28, 30–33, 38, 69 ja 80

Italian keskuspankin ja arvopaperipörssikomitean yhteinen määräys 22.2.1998, § 3 ja 41

Italian keskuspankin määräys 25.1.2005, osasto V, luku VII, jakso II

Arvopaperipörssikomitean määräys 16190, 29.10.2007, § 17–21, 78–81, 91–111

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Saadakseen luvan arvopapereiden selvitysjärjestelmän tai arvopaperikeskuksen talletuspalvelujen hoitoon Italiassa sijaitsevan yrityksen kanssa yrityksen on oltava yhtiöitetty Italiassa (ei sivuliikkeitä).

Muiden yhteissijoitusjärjestelyjen kuin EU:n lainsäädännöllä yhdenmukaistettujen siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten (UCITS) osalta toimitsijamiehen/omaisuudenhoitajan on oltava muodostettu Italiassa tai muussa EU:n jäsenvaltiossa ja sijoittautunut Italiaan sivuliikkeen kautta. Siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten rahastoyhtiöiden, joita ei ole yhdenmukaistettu EU:n lainsäädännöllä, on myös oltava muodostettu Italiassa (ei sivuliikkeitä).

Ainoastaan sellaiset pankit, vakuutusyhtiöt, sijoitusyhtiöt ja EU:n lainsäädännöllä yhdenmukaistettujen siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten rahastoyhtiöt, joiden sääntömääräinen päätoimipaikka on EU:ssa, sekä Italiassa muodostetut yhteissijoitusyritykset voivat hoitaa eläkerahastojen varoja.

Ovelta ovelle -myynnissä välittäjien on käytettävä EU:n jäsenvaltion alueella asuvia luvan saaneita rahoituspalvelujen tarjoajia.

EU:n ulkopuolisten välittäjien edustustoimistot eivät voi harjoittaa toimintoja, joiden tarkoituksena on sijoituspalvelujen tarjoaminen, mukaan lukien kaupankäynti omaan tai asiakkaan lukuun sekä rahoitusinstrumenttien merkintä ja liikkeeseenlasku (edellytyksenä sivuliike).

Toimiala: Matkailu ja matkailupalvelut

Osa-ala: Matkailijoiden opastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 7472

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Aluetaso

Toimenpiteet: Laki 135/2001, § 7.5 ja 6
Laki 40/2007 (DL 7/2007)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
EU:n ulkopuolisista maista tulevien matkaoppaiden on saatava alueelta erityislupa ammattimaisena matkaoppaana toimimiseen. EU:n jäsenvaltiosta tulevat matkaoppaat voivat toimia vapaasti ilman tällaista lupaa. Lupa myönnetään matkaoppaille, jotka voivat osoittaa tarvittavan pätevyyden ja tietämyksen.

Toimiala: Kalastus
Liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut
Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat
Luotsaus- ja kiinnityspalvelut
Alusten pelastus- ja nostopalvelut
Muut vesiliikenteen tukipalvelut
Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy
Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Oikeusperusta: kuninkaan asetus 327/1942 (muutettuna lailla 222/2007), § 143 ja 221 (merenkulkulaki)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja kansainväliset meriliikennepalvelut**
Muilla ulkomaalaisilla kuin EU:n asukkailla ei saa olla enemmistöosakkuutta Italian lipun alla purjehtivista aluksista tai määräysvallan tuottavaa osakkuutta sellaisista laivanvarustamoista, joiden päätoimipaikka on Italiassa.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikenteen tukipalvelut

Toimialaluokka: CPC 745 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Merenkulkulaki
Laki 84/1994
Ministeriön asetus 585/1995

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Meriliikenteen lastinkäsittelypalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Latviassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Kiinteistöjen hankinta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy
Suosituimmuuskohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki Latvian tasavallan kaupunkien maauudistuksesta, § 20 ja 21
Laki maan yksityistämisestä maaseutualueilla, § 28

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Kanadan ja kolmannen maan kansalaiset saavat hankkia kaupunkien maa-alueita Latviassa tai muussa EU:n jäsenvaltiossa muodostettujen ja rekisteröityjen yhtiöiden kautta,

a) jos yli 50 prosenttia yhtiöiden osakepääomasta on EU:n jäsenvaltion kansalaisten, Latvian valtion tai kuntien omistuksessa yhdessä tai erikseen;

b) jos yli 50 prosenttia yhtiöiden osakepääomasta on sellaisen kolmannen maan luonnollisten henkilöiden tai yhtiöiden omistuksessa, jonka kanssa Latvialla on sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojelua koskeva kahdenvälinen sopimus, jonka Latvian parlamentti on hyväksynyt ennen 31. joulukuuta 1996;

c) jos yli 50 prosenttia yhtiöiden osakepääomasta on sellaisen kolmannen maan luonnollisten henkilöiden tai yhtiöiden omistuksessa, jonka kanssa Latvia on tehnyt sijoitusten edistämistä ja molemminpuolista suojelua koskevan kahdenvälisen sopimuksen 31. joulukuuta 1996 jälkeen, jos kyseisessä sopimuksessa on määritelty Latvian luonnollisten henkilöiden ja yhtiöiden oikeudet kyseisessä kolmannessa maassa tapahtuvan maan hankinnan osalta;

d) jos yli 50 prosenttia yhtiöiden osakepääomasta on a–c alakohdassa tarkoitettujen henkilöiden yhteisomistuksessa;

e) jotka ovat julkisia osakeyhtiöitä, joiden osakkeet noteerataan pörssissä.

Latvia sallii Kanadan kansalaisten ja kanadalaisten yritysten ostaa kaupunkikiinteistöjä Latviassa samoin ehdoin kuin Latvian kansalaisten siinä määrin kuin Kanada ja sen provinssit ja territoriot sallivat Latvian kansalaisten ja latvialaisten yritysten ostaa kaupunkikiinteistöjä niiden alueella.

Toimiala: Jakelu ja terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Muut farmaseuttien tarjoamat palvelut

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lääkelaki, § 38

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Voidakseen alkaa harjoittaa itsenäisesti apteekkitoimintaa ulkomaisen farmaseutin tai farmaseutin avustajan, joka on saanut koulutuksen muussa kuin EU:n jäsenvaltiossa tai ETA-maassa, on työskenneltävä vähintään yksi vuosi apteekissa farmaseutin valvonnassa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Rikosprosessilaki, § 79

Latvian tasavallan asianajajalaki, § 4

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Asianajajaliiton täysjäsenyys, joka on vaatimuksena valantehneen asianajajan tai valantehneen asianajajan avustajan ammatin harjoittamiseen, edellyttää Latvian kansalaisuutta. Valantehneillä asianajajilla, jotka ovat EU:n jäsenvaltion kansalaisia ja jotka ovat Latvian valantehneiden asianajajien liiton rekisterissä, on oikeus osallistua valantehneiden asianajajien yleiskokoukseen ja äänestää siellä.

Kotimaista lainsäädäntöä koskevien palvelujen (asianajopalvelut ja edustaminen rikosoikeudenkäynneissä) tarjoaminen Latviassa Latvian lainsäädännön mukaisesti on sallittu ainoastaan seuraaville:

a) valantehnyt asianajaja tai valantehneen asianajajan avustaja, jolla on Latvian kansalaisuus; tai

b) EU:n jäsenvaltion kansalainen, joka on hyväksytty asianajajaksi EU:n jäsenvaltiossa; tai

c) ulkomainen asianajaja Latvian ja asianomaisen maan välillä oikeusavusta tehdyn sopimuksen puitteissa.

EU:n jäsenvaltion ja ulkomaisiin asianajajiin sovelletaan erityisvaatimuksia. Esimerkiksi osallistuminen rikosoikeudenkäynteihin on sallittua ainoastaan yhteistyössä Latvian valantehneiden asianajajien liittoon kuuluvan asianajajan kanssa.

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Valantehneitä tilintarkastajia koskeva laki

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Valantehneiden tilintarkastajien kaupallisessa yhtiössä ulkomainen sijoittaja voi omistaa yli 50 prosenttia äänivaltaisesta osakepääomasta vain, jos tämä on valantehnyt tilintarkastaja tai valantehneiden tilintarkastajien kaupallinen yhtiö tai EU:n jäsenvaltion tai ETA-maan tilintarkastaja tai tilintarkastajien kaupallinen yhtiö, jolla EU:n jäsenvaltion tai ETA-maan lainsäädännön mukaisesti on oikeus harjoittaa valantehneen tilintarkastajan tai valantehneiden tilintarkastajien kaupallisen yhtiön ammatillista toimintaa, sillä kyseinen ammatillinen toiminta on määritelty Latvian lainsäädännössä.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kustantaminen ja painaminen

Toimialaluokka: CPC 88442

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lehdistöä ja muita joukkotiedotusvälineitä koskeva laki, § 8

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ainoastaan Latviassa muodostetut oikeushenkilöt ja latvialaiset luonnolliset henkilöt voivat perustaa ja kustantaa joukkotiedotusvälineitä. Sivuliikkeet eivät ole sallittuja.

Toimiala: Kalastus

Liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Merilaki

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Latvian lipun alla voivat purjehtia vain Latvian alusrekisteriin merkityt alukset, joiden hallinnosta vastaa EU:ssa rekisteröity yksikkö. Ulkomaiset omistajat, joilla ei ole yhtiötä EU:ssa, voivat merkitä aluksen alusrekisteriin, jos niiden teknisestä hallinnoinnista vastaa Latviassa rekisteröity oikeushenkilö aluksen hallinnoinnista tehdyn sopimuksen perusteella.

Liettuassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Suosituimmuuskohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asianajajaliittoa koskeva Liettuan tasavallan laki, 18. maaliskuuta 2004, nro IX-2066, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 17. marraskuuta 2011, nro XI-1688

Notaarin ammattia koskeva Liettuan tasavallan laki, 15. syyskuuta 1992, nro I-2882 (sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 19. huhtikuuta 2012, nro X-1979)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä.

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi.

Asianajajaliiton jäsenyys voidaan myöntää vain ETA-maan ja Sveitsin valaliiton kansalaisille, joilla tällöin on oikeus tarjota kotimaista lainsäädäntöä koskevia lakiasiainpalveluja.

Ulkomaiden asianajajat voivat toimia asianajajina tuomioistuimessa ainoastaan oikeusapua koskevien kahdenvälisten sopimusten mukaisesti.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Tilintarkastuslaki, 15. kesäkuuta 1999, nro VIII -1227 (uusi versio, 3. heinäkuuta 2008 nro X-1676)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Vähintään 75 prosenttia osakkeista on kuuluttava EU:n tai ETA:n tilintarkastajille tai tilintarkastusyrityksille.

Tilintarkastuskertomus on laadittava yhdessä sellaisen tilintarkastajan kanssa, joka on auktorisoitu Liettuassa.

Sijoittautuminen ei ole sallittua julkisen osakeyhtiön (AB) muodossa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Patenttiasiamiehet

Toimialaluokka: CPC 879 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Tavaramerkkilaki, 10. lokakuuta 2000, nro VIII-1981

Mallioikeuslaki, 7. marraskuuta 2002, nro IX-1181

Patenttilaki, 18. tammikuuta 1994, nro I-372

Puolijohdetuotteiden piirimallien oikeudellista suojaa koskeva laki, 16. kesäkuuta 1998

Patenttiasiamieslaki, hyväksytty Liettuan tasavallan hallituksen määräyksellä 20. toukokuuta 1992, nro 362 (sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna, 8. marraskuuta 2004, nro 1410)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kolmannen maan (muun kuin EU:n jäsenvaltion) kansalaisia ei voida rekisteröidä patenttiasiamiehiksi. Ainoastaan patenttiasiamiehet voivat tarjota Liettuassa patenttiasiamiehen palveluja.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Pyroteknisten aineiden jakelu

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Siviilikäyttöön tarkoitettujen pyroteknisten aineiden valvontaa koskeva laki (23. maaliskuuta 2004, nro IX-2074)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Pyroteknisten aineiden jakelu edellyttää lupaa. Luvan voivat saada ainoastaan EU:hun sijoittautuneet oikeushenkilöt.

Toimiala: Energia

Osa-ala: Polttoaineiden putkijohtokuljetukset

Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 713, CPC 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Liettuan tasavallan maakaasulaki, 10. lokakuuta 2000, nro VIII-1973

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Edellytyksenä on sijoittautuminen. Polttoaineiden siirtoa ja jakelua koskeva lupa voidaan myöntää ainoastaan liettualaisille oikeushenkilöille tai Liettuaan sijoittautuneille ulkomaisten oikeushenkilöiden sivuliikkeille (tytäryhtiöille).

Tätä varaumaa ei sovelleta sopimusperusteisiin polttoaineiden siirtoa ja jakelua koskeviin konsultointipalveluihin.

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkön siirto ja jakelu

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 401, CPC 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Liettuan tasavallan sähkölaki, 20. heinäkuuta 2000, nro VIII-1881

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Sähkön siirtoa, jakelua, toimitusta yleisölle ja kaupan organisointia koskeva lupa voidaan myöntää ainoastaan liettualaisille oikeushenkilöille tai Liettuaan sijoittautuneille ulkomaisten oikeushenkilöiden sivuliikkeille tai muille Liettuaan sijoittautuneille organisaatioille.

Tätä varaumaa ei sovelleta sopimusperusteisiin sähkön siirtoa ja jakelua koskeviin konsultointipalveluihin.

Toimiala: Kalastus, liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev. 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Liettuan tasavallan kauppamerenkulkulaki, 12. syyskuuta 1996, nro I-1513

Kuvaus: **Sijoittaminen ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Liettuan lipun alla voivat purjehtia ainoastaan Liettuan merialusrekisteriin merkityt alukset, jotka ovat Liettuan kansalaisen tai Liettuassa perustetun (yhtiöitetyn) yhtiön omistuksessa tai vuokraamia (ilman miehistöä vuokratut alukset, bareboat charter).

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Rautatieliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 711

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Liettuan tasavallan rautatieliikennelaki, 22. huhtikuuta 2004, nro IX-2152, sellaisena kuin se on muutettuna, 8. kesäkuuta 2006, nro X-653

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Transitpalvelujen yksinoikeudet myönnetään rautatiealan yrityksille, jotka ovat tai joiden osakepääoma on 100-prosenttisesti valtion omistuksessa.

Luxemburgissa sovellettavat varaumat

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Loi du 16 décembre 2011 modifiant la loi du 10 août 1991 sur la profession d'avocat

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Luxemburgin lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä.

Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta ja asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa). Asianajajaliiton neuvosto voi poiketa ulkomaan kansalaista koskevasta kansalaisuusvaatimuksesta vastavuoroisuuden perusteella.

Luxemburgin lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Loi du 4 juillet 1973 concernant le régime de la pharmacie (annex a043)

Règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (annex a041)

Règlement grand-ducal du 11 février 2002 modifiant le règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (annex a017)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ainoastaan luonnolliset henkilöt saavat tarjota yleisölle lääkkeiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja.

Toimiala: Kalastus

Liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki, 9. marraskuuta 1990

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Ulkomaiset sijoittajat, jotka eivät ole EU:n jäsenvaltion kansalaisia tai jotka eivät ole EU:ssa perustettuja yhtiöitä tai joilla ei ole päätoimipaikkaa EU:ssa, eivät voi omistaa 50:tä prosenttia tai sitä enempää Luxemburgin lipun alla purjehtivasta merialuksesta.

Varaumaa ei sovelleta alukseen, joka on vuokrattu ilman miehistöä vuokraajalle, joka täyttäisi omistusvaatimukset ja joka tosiasiallisesti käyttää alusta.

Maltassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Kiinteistöjen hankinta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Immoveable Property (Acquisition By Non-Residents) Act (Cap. 246) (Kiinteää omaisuutta (ulkomaalaisten tekemät hankinnat) koskeva laki (246 luku)

Vapaa-ajan asunnon hankkimista Maltalla koskeva liittymisasiakirjan pöytäkirja N:o 6

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Muut kuin EU:n jäsenvaltion kansalaiset eivät voi hankkia kiinteää omaisuutta kaupallisiin tarkoituksiin.

Sellaisten yhtiöiden, joiden pääomasta 25 prosenttia (tai enemmän) on EU:n ulkopuolisten toimijoiden omistuksessa, on saatava toimivaltaisen viranomaisen (taloudesta vastaava ministeri) lupa kiinteän omaisuuden hankkimiseen kaupallisiin tarkoituksiin. Toimivaltainen viranomainen päättää, onko ehdotetusta hankinnasta nettohyötyä Maltan taloudelle.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Code of Organisation and Civil Procedure (Cap. 12) (riita-asioiden oikeudenkäyntijärjestystä koskeva laki (12 luku)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Maltan lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa).

Maltan lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi.

Asianajajaliiton jäsenyys voidaan myöntää vain ETA-maan ja Sveitsin valaliiton kansalaisille, joilla tällöin on oikeus tarjota kotimaista lainsäädäntöä koskevia lakiasiainpalveluja.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Pharmacy Licence Regulations (LN279/07) issued under the Medicines Act (Cap. 458) (Lääkelain (458 luku) nojalla laaditut apteekkilupaa koskevat määräykset (LN279/07))

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Apteekkiluvan myöntämiseen sovelletaan erityisrajoituksia. Yhdelläkään henkilöllä ei saa olla yhtä useampaa toimilupaa missään kaupungissa tai kylässä (apteekkilupaa koskevat määräykset (LN279/07), määräys 5(1)), paitsi jos kyseisessä kaupungissa tai kylässä ei ole esitetty muita hakemuksia (apteekkilupaa koskevat määräykset (LN279/07), määräys 5(2).

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala: Korkea-asteen koulutuspalvelut

Aikuiskoulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 923, CPC 924

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Oikeudellinen huomautus 296, 2012

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Palveluntarjoajat, jotka haluavat tarjota yksityisesti rahoitettuja korkea-asteen koulutuspalveluja tai aikuiskoulutuspalveluja, tarvitsevat koulutus- ja työllisyysministeriön luvan. Päätös luvan myöntämisestä voi olla harkinnanvarainen.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikenne

Vesiliikenteen tukipalvelut

Toimialaluokka: CPC 721, 742 osittain, CPC 745, CPC 749 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Gozo Passenger and Goods Service (Fares) Regulations (SL499.31) (Gozon henkilö- ja tavaraliikennepalveluja (Maksut) koskevat määräykset (SL499.31))

Yksinoikeudet myönnetään julkisessa hankintamenettelyssä sopimusperusteisesti.

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Yksinomaan paikallisilla vesillä liikennöivien alusten vuokrauspalvelut miehistöineen edellyttävät Maltan liikenneviraston (Transport Malta) lupaa. Yksinomaan Maltan sisävesiväylillä tapahtuvaan kaupalliseen liikenteeseen sovelletaan erityisiä julkisen palvelun velvoitteita.

Maltan ja Gozon välisten kabotaasirajoitusten osalta yksinoikeudet myönnetään valtion antaman toimiluvan perusteella. Yksinoikeudet koskevat ainoastaan reittiä Malta-Gozo Ċirkewwan ja Marsamxetton (Malta) satamien ja Mġarr'n (Gozo) sataman välillä henkilö-, ajoneuvo- ja tavaraliikenteessä.Tällaisten palvelujen hinnoista säädetään laissa Gozon henkilö- ja tavaraliikennepalveluja (Maksut) koskevilla määräyksillä (SL499.31)).

Tukipalveluja koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala: Liikennepalvelut

Osa-ala: Muut liikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 712

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Taksipalvelumääräys (SL499.59)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Taksit:Toimilupiin sovelletaan määrällisiä rajoituksia.

Karozzini (hevosten vetämät vaunut): Toimilupiin sovelletaan määrällisiä rajoituksia.

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkö

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Enemalta Act (Cap. 272) (Enemalta-laki, 272 luku)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Yrityksellä EneMalta plc on sähkönjakelun monopoli.

Alankomaissa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikkien liikennemuotojen tukipalvelut

Osa-ala: Tulliselvityspalvelut

Toimialaluokka: CPC 748 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Yleinen tullilaki (Algemene Douanewet)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Luonnollisten tai oikeushenkilöiden toimiminen tulliedustajana hyväksytään tarkastajan harkinnan mukaan yleisen tullilain (Algemene Douanewet) 1 §:n 3 ja 9 momentin mukaisesti. Tulliedustajien, jotka eivät asu Alankomaissa tai jotka eivät ole sijoittautuneet sinne, edellytetään hankkivan asuinpaikan Alankomaista tai perustavan sinne kiinteän toimipaikan ennen kuin he voivat toimia luvan saaneena tulliedustajana.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Advocatenwet (asianajajalaki)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä.

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa.

Ainoastaan paikallisesti toimiluvan saaneet asianajajat voivat käyttää nimeä tai nimikettä ”Advocaat” Advocatenwet’n (asianajajalain) 2 §:n c kohdan ja 16 §:n b, c ja d kohdan mukaan. Ainoastaan Alankomaiden rekisteriin merkityt asianajajat voivat käyttää nimikettä ”Advocaat”. Nimikkeen ”Advocaat” käyttämisen sijaan (ei-rekisteröityjen) ulkomaisten asianajajien on mainittava kotimaansa ammattialajärjestö Alankomaissa tapahtuvaa toimintaansa varten.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Leimaamispalvelut

Toimialaluokka: CPC 893 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Waarborgwet 1986

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Leimaamispalvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa Alankomaissa. Jalometallituotteiden leimaamisen yksinoikeudet on tällä hetkellä myönnetty kahdelle hollantilaiselle julkiselle monopolille.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde 1990 (WUD)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Pääsy on sallittu vain luonnollisille henkilöille.

Toimiala: Kalastus, liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.10502, CPC 5133, CPC5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kauppalain (Wetboek van Koophandel) 311 §:n 1.b momentti

Kuvaus: **Sijoittaminen ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Alankomaissa rekisteröityjä merialuksia voivat omistaa ainoastaan

a) luonnolliset henkilöt, joilla on EU:n jäsenvaltion, ETA-maan tai Sveitsin valaliiton kansalaisuus;

b) EU:n jäsenvaltion, jonkin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 349 artiklan ja 355 artiklan 1–4 kohdassa ja 5 kohdan c alakohdassa tarkoitetun maan, saaren tai alueen taikka ETA-maan tai Sveitsin valaliiton lainsäädännön mukaiset yritykset tai oikeushenkilöt; ja

c) muut kuin edellä tarkoitetut luonnolliset henkilöt, yritykset tai oikeushenkilöt, jotka voivat vedota eurooppalaiseen sijoittautumisvapauteen EU:n ja kolmannen maan välisen sopimuksen nojalla.

Omistajalla on oltava päätoimipaikka tai sivuliike Alankomaissa. Yhdellä tai useammalla luonnollisella henkilöllä, joiden kotipaikka on Alankomaissa, on oltava vastuu aluksesta, sen kapteenista, miehistöstä ja muista alukseen liittyvistä asioista sekä valta tehdä päätöksiä omistajan puolesta ja edustaa tätä.

Julkiseen rekisteriin jo merkittyä merialusta ei voida rekisteröidä uudelleen merialuksena tai sisävesialuksena eikä mihinkään vastaavaan ulkomaiseen rekisteriin.

Rekisteröintipyyntöä tehdessään hakijan on valittava asuinpaikka Alankomaissa.

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkönjakelu
Maakaasun siirto

Toimialaluokka: ISICrev 3.1 040,CPC 71310

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Elektriciteitswet 1998
Gaswet

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Ainoastaan Alankomaiden hallitus (siirtojärjestelmät) ja muut julkiset viranomaiset (jakelujärjestelmät) voivat omistaa sähköverkon ja kaasuputkiverkon.

Toimiala: Kaivostoiminta ja louhinta

Osa-ala: Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 10, ISIC rev 3.1 11, ISIC rev 3.1 12, ISIC rev 3.1 13, ISIC rev 3.1 14

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Mijnbouwwet (kaivoslaki)

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Hiilivetyjen etsinnän ja hyödyntämisen suorittavat Alankomaissa aina yksityinen yhtiö ja talousministerin nimeämä julkinen (osake)yhtiö yhdessä. Kaivoslain 81 ja 82 §:ssä säädetään, että kyseisen nimetyn yhtiön koko osakepääoman on oltava Alankomaiden valtion suorassa tai epäsuorassa omistuksessa.

Puolassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Kiinteistöjen hankinta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki ulkomaalaisten kiinteistöhankinnoista, 24. maaliskuuta 1920 (Puolan virallinen lehti 2004 nro 167, kohta 1758 myöhemmillä muutoksilla)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ulkomaalaiset tarvitsevat luvan kiinteistöjen suoraan ja epäsuoraan hankintaan. Lupa myönnetään sisäasioissa toimivaltaisen ministerin hallinnollisella päätöksellä ja puolustusministerin suostumuksella ja maatalouskiinteistöjen osalta myös maatalouden ja maaseudun kehittämisestä vastaavan ministerin suostumuksella.

Toimiala: Kustantaminen ja painaminen

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 221, ISIC rev 3.1 222

Varauman tyyppi: Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lehdistölainsäädäntöä koskeva laki, 26. tammikuuta 1984, Puolan virallinen lehti nro 5, kohta 24, myöhemmillä muutoksilla

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Sanoma- ja aikakauslehtien päätoimittajaa koskee kansalaisvaatimus.

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Sijoittautumismuodot

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Elinkeinovapauslaki, 2. heinäkuuta 2004, § 13.3 ja 95. 1

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Edustustoimiston toiminta saa käsittää ainoastaan sen edustaman ulkomaisen emoyhtiön mainonnan ja myynninedistämisen.

EU:n ulkopuoliset sijoittajat voivat harjoittaa taloudellista toimintaa kaikilla toimialoilla, lakiasiainpalveluja ja terveydenhuoltoyksikköjen tarjoamia palveluja lukuun ottamatta, ainoastaan kommandiittiyhtiön, kommandiittiosakeyhtiön, rajavastuuyhtiön tai osakeyhtiön muodossa, kun kotimaiset yhtiöt voivat toimia myös ei-kaupallisena yhtiönä (avoin yhtiö tai rajattoman vastuun yhtiö).

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki ulkomaisten asianajajien tarjoamasta oikeusavusta Puolan tasavallassa, § 19, 5. heinäkuuta 2002

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä.

Ulkomaiset asianajajat voivat sijoittautua ainoastaan rekisteröidyn henkilöyhtiön, kommandiittiyhtiön tai kommandiittiosakeyhtiön muodossa, kun kotimaiset yhtiöt voivat toimia myös siviiliyhtiönä tai itsenäisten ammatinharjoittajien henkilöyhtiönä.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lakisääteisiä tilintarkastajia, tilintarkastusyrityksiä ja julkista valvontaa koskeva laki, 7. toukokuuta 2009, Puolan virallinen lehti nro 77, kohta 649, myöhemmillä muutoksilla

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tilintarkastusyritykset voivat sijoittautua vain tietyissä puolalaisissa oikeusmuodoissa.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Eläinlääkärin ammattia ja eläinlääkäreiden kamareita koskeva laki, 21. joulukuuta 1990

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Puolan alueella oleskelevista luonnollisista henkilöistä ainoastaan EU:n jäsenvaltion kansalaiset voivat tarjota eläinlääkäripalveluja. Ulkomaalaiset voivat anoa toimilupaa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Käännös- ja tulkkauspalvelut

Toimialaluokka: CPC 87905

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Valantehneiden kääntäjien ja tulkkien ammattia koskeva laki, 25. marraskuuta 2004 (Puolan virallinen lehti nro 273, kohta 2702), § 2.1

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ainoastaan luonnollinen henkilö voi olla valantehnyt kielenkääntäjä.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Vakuutuslaki, 22. toukokuuta 2003 (Puolan virallinen lehti 2003, nro 124, kohta 1151)

Vakuutusedustuslaki, 22. toukokuuta 2003 (Puolan virallinen lehti 2003, nro 124, kohta 1154) § 16 ja 31

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Vakuutusten välittäjien on perustettava yhtiö paikalla (ei sivuliikkeitä).

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Lentoliikenteen tukipalvelut

Toimialaluokka: CPC 742 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Puolan ilmailulaki, 3. heinäkuuta 2002, § 174.2 ja 174.3

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Mahdollisuus tarjota tietyn luokan jäähdytettyjen tai jäädytettyjen tavaroiden varastointipalveluja ja nesteiden tai kaasujen irtovarastointipalveluja riippuu lentoaseman koosta. Kullakin lentokentällä toimivien palveluntarjoajien määrää saatetaan rajoittaa käytettävissä olevan tilan mukaan tai muista syistä mutta ei kuitenkaan vähempään kuin kahteen tarjoajaan.

Lentoasemien palvelujen osalta ulkomaalaisten osuus on rajoitettu 49 prosenttiin.

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkön tuotanto, siirto ja jakelu
Nesteiden ja kaasujen irtovarastointipalvelut
Energian jakeluun liittyvät palvelut
Sähkön tukku- ja vähittäiskauppa

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 120, CPC 63297, CPC 74220, CPC 887

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Energialainsäädäntöä koskeva laki, 10. huhtikuuta 1997, § 32 ja 33

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Energialainsäädäntöä koskevan lain nojalla seuraaviin toimintoihin tarvitaan lupa:

a) polttoaineiden tai energian tuotanto, paitsi seuraavat: kiinteiden tai nestemäisten polttoaineiden tuotanto; sähkön tuotanto sähkölähteistä, joiden kokonaiskapasiteetti on enintään 50 MW ja jotka eivät ole uusiutuvia energialähteitä; sähkön ja lämmön yhteistuotanto lähteistä, joiden kokonaiskapasiteetti on enintään viisi MW ja jotka eivät ole uusiutuvia energialähteitä; lämmön tuotanto lähteistä, joiden kokonaiskapasiteetti on enintään viisi MW;

b) kaasumaisten polttoaineiden varastointi varastointilaitoksiin, maakaasun nesteyttäminen ja nesteytetyn kaasun uudelleen kaasuunnuttaminen nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksessa sekä nestemäisten polttoaineiden varastointi, paitsi: nestemäisen kaasun paikallinen varastointi laitoksiin, joiden kapasiteetti on pienempi kuin MJ/s, ja nestemäisen kaasun varastointi vähittäiskaupassa;

c) polttoaineiden tai energian siirto ja jakelu, paitsi seuraavat: kaasumaisten polttoaineiden jakelu verkoissa, joiden kapasiteetti on vähemmän kuin 1 MJ/s, ja lämmön siirto tai jakelu, jos asiakkaiden tilaama kokonaiskapasiteetti ei ylitä 5 MW:a;

d) polttoaineiden tai energian kauppa, paitsi seuraavat: kiinteiden polttoaineiden kauppa; sähkön kauppa käyttämällä laitoksia, joiden jännite on alhaisempi kuin yksi kV ja jotka asiakas omistaa; kaasumaisten polttoaineiden kauppa, jos vuotuisen liikevaihdon arvo ei ylitä 100 000:ta euroa; nestemäisten polttoaineiden kauppa, jos vuotuisen liikevaihdon arvo ei ylitä 10 000:ta euroa; kaasumaisten polttoaineiden ja sähkön kauppa, joka tapahtuu tavarapörssissä sellaisten meklariyritysten välityksellä, jotka välittävät tavaraa 26. lokakuuta 2000 annetun tavarapörssilain perusteella, sekä lämmön kauppa, jos asiakkaiden tilaama kokonaiskapasiteetti ei ylitä viittä MW:a. Liikevaihtoa koskevia rajoituksia ei sovelleta kaasumaisten polttoaineiden eikä nestemäisten kaasujen tukkukaupan palveluihin eikä vähittäiskaupan pullotettua kaasua koskeviin palveluihin.

Toimivaltainen viranomainen voi myöntää luvan vain sellaiselle hakijalle, jonka rekisteröity kotipaikka tai asuinpaikka on EU:n jäsenvaltion, ETA-maan tai Sveitsin valaliiton alueella.

Portugalissa sovellettavat varaumat

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Suosituimmuuskohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki 15/2005, § 203, 194

Portugalin asianajajaliiton perussääntö (Estatuto da Ordem dos Advogados) ja asetus 229/2004, § 5, 7–9

Asetus 88/2003, § 77 ja 102

Asianajajakamarin säännöstö (Estatuto da Câmara dos Solicitadores), sellaisena kuin se on muutettuna lailla 49/2004, lailla 14/2006 ja asetuksella nro 226/2008

Laki 78/2001, § 31, 4

Perhe- ja työasioiden sovittelua koskeva määräys (määräys 282/2010)

Rikossovittelulaki 21/2007, § 12

Laki 32/2004 (sellaisena kuin se muutettuna asetuksella 282/2007 ja selvittäjiä koskevalla lailla 34/2009), muun muassa § 3 ja 5

Asetus 54/2004, § 1 (Regime jurídico das sociedades de administradores de insolvência)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Lakiasiainpalvelujen tarjoaminen, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Portugalin lain harjoittaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa). Portugalin lain harjoittamiseen vaadittavien tutkintotodistusten tunnustamiseen sovelletaan vastavuoroisuusehtoa.

Lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi.

Vain sellaiset asianajotoimistot, joiden osakepääoma on yksinomaan Portugalin asianajajaliittoon hyväksyttyjen asianajajien omistuksessa, voivat harjoittaa Portugalin lakia; ”solicitadores”-ammatin harjoittaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kirjanpitopalvelut

Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asetus 452/99, muutettuna ja uudelleenjulkaistuna asetuksella 310/2009 – Portugalin julkisen ammattialajärjestön tilintarkastajia koskeva säännöstö (Estatuto da Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas), § 85, 87

Asetus 487/99, muutettuna ja uudelleenjulkaistuna asetuksella 224/2008 – Portugalin julkinen lakisääteisten tilintarkastajien ammattialajärjestö (Estatuto da Ordem dos Revisores Oficiais de Contas) § 95–97

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Kirjanpitopalvelut: Vain paikallisen toimiluvan saaneet kirjanpitäjät voivat omistaa kirjanpitoyrityksiä. Kirjanpitopalveluja voi kuitenkin tarjota myös Portugalin kauppalain mukaisesti muodostettu oikeushenkilö ilman tällaisia omistusta koskevia rajoituksia, kunhan tosiasialliset kirjanpitopalvelut suorittaa paikallisen toimiluvan saanut kirjanpitäjä.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Perintäpalvelut

Luottotietopalvelut

Toimialaluokka: CPC 87901, CPC 87902

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki 49/2004

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Perintäpalvelujen ja luottotietopalvelujen tarjoaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Teollisoikeusasiamies

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asetus 15/95, sellaisena kuin se on muutettuna teollisoikeusasiamiehiä koskevalla lailla 17/2010, § 2

Määräys (Portaria) 1200/2010, § 5

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Teollisoikeusasiamiehiä koskee EU:n jäsenvaltion tai ETA-maan kansalaisuusvaatimus.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asetus 368/91 (Eläinlääkärien ammattialajärjestön säännöstö)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Eläinlääkäripalvelujen tarjoaminen edellyttää asuinpaikkaa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kiinteistöalan palvelut

Toimialaluokka: CPC 821, CPC 822

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asetus 211/2004 (§ 3 ja 25), sellaisena kuin se on muutettuna ja uudelleenjulkaistuna asetuksella 69/2011

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Luonnollisilta henkilöiltä edellytetään asuinpaikkaa ETA-maassa. Oikeushenkilöiltä edellytetään yhtiötä ETA-maassa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Maatalouteen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 88 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asetus 119/92
Laki 47/2011
Asetus 183/98

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Biologin, kemistin ja agronomin ammatit on varattu luonnollisille henkilöille.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki 34/2013
Määräys 273/2013

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Ulkomainen palveluntarjoaja ei saa tarjota rajatylittäviä turvallisuus- ja vartiointipalveluja.
Erikoistunutta henkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Vähittäiskaupan palvelut

Toimialaluokka: CPC631, CPC 632 muut kuin CPC 6321, CPC 63297

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asetus nro 21/2009, 19. tammikuuta
Määräykset nro 417/2009 ja 418/2009, 16. huhtikuuta

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Tiettyjen vähittäisliikkeiden perustamista varten on olemassa erityinen lupajärjestelmä. Se koskee liikkeitä, joiden myyntiala on yli 2 000 m^2, yrityksille tai sellaiseen kaupalliseen ryhmittymään kuuluvia liikkeitä, joiden yhteenlaskettu myyntiala on vähintään 30 000 m^2, tai liiketoimintapaikkoja, joiden bruttomääräinen lattiapinta-ala on vähintään 8 000 m^2. Ei sovelleta mikroyrityksiin.
Pääasiallinen arviointiperuste: vaikutukset kaupallisen tarjonnan monipuolisuuteen, kuluttajille tarjottavien palvelujen arviointi, työllisyyden laatu ja yrityksen yhteiskuntavastuu, sopeutuminen kaupunkiympäristöön ja vaikutukset ekotehokkuuteen.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asetus 307/2007, § 9, 14, 15
Määräys 1430/2007

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Perustamislupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: esiintymistiheys alueella.

Kaupallisissa yhtiöissä, joissa pääoma ilmoitetaan osakkeina, omistajien nimen on oltava tiedossa. Yksikään henkilö ei saa samanaikaisesti omistaa tai hallinnoida enempää kuin neljää apteekkia tai harjoittaa enemmän kuin neljän apteekin toimintaa.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Luku I, osasto VI, asetus 94-B/98, § 34, nro 6, 7

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Voidakseen perustaa sivuliikkeen Portugaliin ulkomaisten vakuutusyhtiöiden on osoitettava, että niillä on aiempaa kokemusta toiminnan harjoittamisesta vähintään viideltä vuodelta. Sivuliikkeiden perustaminen suoraan ei ole sallittua vakuutusten välittämisen osalta, sillä se on varattu EU:n jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti muodostetuille yhtiöille.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asetus 12/2006, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella 180/2007 asetus 357-A/2007, määräys 7/2007-R, sellaisena kuin se on muutettuna määräyksellä 2/2008-R

Määräys 19/2008-R

Määräys 8/2009

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Eläkerahastojen hoitoa voivat tarjota ainoastaan Portugalissa tätä tarkoitusta varten yhtiöitetyt erikoistuneet yritykset, Portugaliin sijoittautuneet ja toimiluvan henkivakuutusten myyntiin saaneet vakuutusyhtiöt tai muissa jäsenvaltioissa toimiluvan eläkerahastojen hoitoon saaneet yhteisöt. Sivuliikkeiden perustaminen suoraan EU:n ulkopuolisista maista ei ole sallittua.

Toimiala: Kalastus, liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5122, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asetus 194/98

Asetus 197/98

Asetus 331/99

Kuvaus: **Sijoittaminen ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Voidakseen merkitä aluksen kansalliseen alusrekisteriin ulkomaisten sijoittajien päätoimipaikan on oltava Portugalissa.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne

Toimialaluokka: CPC 71222

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asetus 41/80, 21. elokuuta

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Henkilöautojen vuokrauspalveluihin kuljettajineen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Romaniassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Kiinteistöjen hankinta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy
Suosituimmuuskohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki 312/2005, ulkomaalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden sekä ulkomaisten oikeushenkilöiden kiinteistö- ja maahankinnoista

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ulkomaalaiset ja kansalaisuudettomat henkilöt sekä ulkomaiset oikeushenkilöt (muut kuin EU:n jäsenvaltion ja ETA-maan kansalaiset) voivat hankkia omistusoikeuden maahan kansainvälisten sopimusten määräysten mukaisesti vastavuoroisuuteen perustuen.

Ulkomaalaiset, kansalaisuudettomat henkilöt ja ulkomaiset oikeushenkilöt eivät saa hankkia omistusoikeutta maahan suosiollisemmilla ehdoilla kuin ehdot, joita sovelletaan EU:n jäsenvaltion kansalaisiin tai EU:n jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti muodostettuihin oikeushenkilöihin.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asianajajalaki
Sovittelulaki
Notaareja ja notaaritoimintaa koskeva laki

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä.

Ulkomaiset asianajajat voivat harjoittaa asianajajan ammattia valitsemassaan kansallisen lainsäädännön sallimassa muodossa syrjimättömästi. Sallitut oikeudelliset muodot on esitetty lain 51/1995 5 §:n 1 momentissa (yksittäiset asianajotoimistot, assosioituneet asianajotoimistot, siviilioikeudelliset yhtiöt tai rajatun vastuun siviilioikeudelliset yhtiöt).

Ulkomainen asianajaja ei saa esittää kirjallisia tai suullisia päätelmiä tuomioistuimessa tai muissa lainkäyttöelimissä, kansainvälisiä välimiesmenettelyjä lukuun ottamatta.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Erityisasetus nro 90/2008, ja siihen myöhemmin tehdyt muutokset, jolla saatettiin tilinpäätösten ja konsolidoitujen tilinpäätösten lakisääteisestä tilintarkastuksesta, direktiivien 78/660/ETY ja 83/349/ETY muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 84/253/ETY kumoamisesta 17 päivänä toukokuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/43/ETY säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Lakisääteisen tilintarkastuksen voi suorittaa vain lakisääteinen tilintarkastaja tai tilintarkastusyritys, joka on hyväksytty erityisasetuksessa nro 90/2008 vahvistettujen ehtojen nojalla.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Pääomamarkkinalaki nro 297/2004

CNVM:n ("Comisia Nationala a Valorilor Mobiliare") määräys nro 2/2006 säännellyistä markkinoista ja vaihtoehtoisista kaupankäyntijärjestelmistä.

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Markkinatoimijat ovat romanialaisia oikeushenkilöitä, jotka on muodostettu osakeyhtiöinä yhtiölain säännösten mukaisesti. Vaihtoehtoisia kaupankäyntijärjestelmiä voi hallinnoida edellä esitettyjen ehtojen mukaisesti muodostettu järjestelmäoperaattori tai CNVM:n hyväksymä sijoitusyritys.

Toimiala: Kalastus, liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5122, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy
Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Hallituksen asetus nro 42, 28. elokuuta 1997
Ministeriön määräys nro 1627/2006

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Romanian lipun alla purjehtiminen on sallittua seuraaville:

a) romanialaisten luonnollisten ja oikeushenkilöiden omistamat alukset;

b) sellaisten luonnollisten henkilöiden omistamat merialukset, joilla on EU:n jäsenvaltion tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan maan kansalaisuus, tai sellaisten oikeushenkilöiden omistamat merialukset, jotka ovat sijoittautuneet EU:n jäsenvaltioon tai ETA-maahan (joilla on siellä päätoimipaikka);

c) sellaisten ulkomaisten luonnollisten henkilöiden omistamat merialukset, joilla on kotipaikka tai asuinpaikka Romaniassa, tai ulkomaisten oikeushenkilöiden Romaniassa sijaitsevien sivuliikkeiden (muut kuin b alakohdassa tarkoitetut) omistamat alukset; ja

d) ulkomaisten luonnollisten tai oikeushenkilöiden omistamat alukset, jotka romanialaiset tai ulkomaiset luonnolliset tai oikeushenkilöt ovat vuokranneet ilman miehistöä tai leasing-vuokranneet yhtä vuotta pidemmäksi ajaksi.

Oikeutta purjehtia Romanian lipun alla ei saa myöntää 20 vuotta vanhoille tai sitä vanhemmille aluksille.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Muu säännöllinen (aikataulunmukainen) henkilöliikenne
Maanteiden tavaraliikenteen harjoittajat
Muu epäsäännöllinen (ei-aikataulunmukainen) henkilöliikenne

Toimialaluokka: CPC7121, CPC 7122, CPC 7123

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Romanian tieliikennelaki (hallinnollinen määräys nro 27/2011)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Maanteiden tavara- ja henkilöliikenteen harjoittajat saavat käyttää ainoastaan Romaniassa rekisteröityjä ajoneuvoja, joiden omistuksessa ja käytössä noudatetaan hallinnollisen määräyksen säännöksiä.

Slovakiassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asianajolaki 586/2003, § 2, 12

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Slovakian lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä. Asianajajaliiton täysjäsenyyden saaminen edellyttää asuinpaikkaa (kaupallista läsnäoloa).

Slovakian lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi.

Asianajajaliiton jäsenyys voidaan myöntää vain ETA-maan ja Sveitsin valaliiton kansalaisille, joilla tällöin on oikeus tarjota Slovakian lainsäädäntöä koskevia lakiasiainpalveluja.

Toimiala: Kaivostoiminta ja louhinta

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 10, ISIC rev 3.1 11, ISIC rev 3.1 12, ISIC rev 3.1 13, ISIC rev 3.1 14, CPC 7131

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kaivoslaki 51/1988, § 4a
Geologista toimintaa koskeva laki 313/1999, § 5

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kaivos- ja geologinen toiminta edellyttää yhtiön muodostamista EU:n jäsenvaltiossa tai ETA-maassa (ei sivuliikkeitä).

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Tilintarkastajalaki nro 540/2007, § 3, 4, 5

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Vain yritykset, joiden pääomaosuudesta ja äänioikeudesta vähintään 60 prosenttia on varattu Slovakian tai EU:n jäsenvaltion kansalaisille, voivat saada luvan tehdä tilintarkastuksia Slovakiassa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Arkkitehtipalvelut

Kaupunkisuunnittelu- ja maisemasuunnittelupalvelut

Tekniset palvelut

Tekniset kokonaispalvelut

Toimialaluokka: CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673, CPC 8674

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Arkkitehti- ja insinöörilaki 138/1992, § 3, 15, 15a, 17a, 18a

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Näitä palveluja tarjoavalta Slovakian alueella toimivalta luonnolliselta henkilöltä edellytetään Slovakian arkkitehtikamarin tai Slovakian insinöörikamarin jäsenyyttä. Jäsenyys edellyttää asuinpaikkaa Slovakiassa.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Yksityisiä eläinlääkäreitä koskeva laki 442/2004, § 2

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Jäsenyys Slovakian eläinlääkärikamarissa on pakollinen. Jäsenyys edellyttää asuinpaikkaa Slovakiassa.

Pääsy on sallittu vain luonnollisille henkilöille.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lääkkeitä ja lääkinnällisiä laitteita koskeva laki 140/1998, § 35a

Terveydenhuollon palveluntarjoajia, työntekijöitä ja ammattialajärjestöjä koskeva laki 578/2004

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Farmaseutin toimiluvan saaminen tai apteekin perustaminen lääkkeiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden yleisölle tapahtuvaa vähittäismyyntiä varten edellyttää asuinpaikkavaatimuksen täyttymistä.

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala: Korkea-asteen koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 92

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Korkea-asteen koulutusta ja tiettyjen lakien täydentämistä ja tarkentamista koskeva laki nro 131, 21. helmikuuta 2002

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Yksityisesti rahoitetun korkea-asteen oppilaitoksen toimintaa koskevan valtion hyväksynnän hakeminen edellyttää sijoittautumista EU:n jäsenvaltioon. Tätä varaumaa ei sovelleta keskiasteen teknisiin ja ammatillisiin koulutuspalveluihin.

Toimiala: Ympäristöön liittyvät palvelut

Osa-ala: Käytettyjen paristojen ja akkujen, jäteöljyjen, vanhojen autojen ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittely ja kierrätys

Toimialaluokka: CPC 9402 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Jätelaki 223/2001

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Käytettyjen paristojen ja akkujen, jäteöljyjen, vanhojen autojen ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittely ja kierrätys edellyttää yhtiöittämistä EU:n jäsenvaltiossa tai ETA-maassa (asuinpaikkavaatimus).

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Lääkäreiden, hammaslääkäreiden ja kätilöiden palvelut, sairaanhoito, fysioterapeuttipalvelut ja avustavan hoitohenkilöstön palvelut

Toimialaluokka: CPC 9312, CPC 9319

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen taso

Hallintotaso: Terveydenhuoltopalvelut

Toimenpiteet: Terveydenhuoltolaki 576/2004
Terveydenhuollon palveluntarjoajia, työntekijöitä ja ammattialajärjestöjä koskeva laki 578/2004

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Palveluja voivat tarjota ainoastaan luonnolliset henkilöt.

Toimiala: Kalastus
Liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut
Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat
Luotsaus- ja kiinnityspalvelut
Alusten pelastus- ja nostopalvelut
Muut vesiliikenteen tukipalvelut
Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy
Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Merenkulkulaki 435/2000, § 10

Kuvaus: **Sijoittaminen ja kansainväliset meriliikennepalvelut**
Aluksen merkitseminen Slovakian kansalliseen alusrekisteriin edellyttää oikeushenkilöiltä sijoittautumista Slovakiaan ja luonnollisilta henkilöiltä Slovakian kansalaisuutta tai pysyvää asuinpaikkaa Slovakiassa.

Sloveniassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Zakon o odvetništvu (Neuradno prečiščeno besedilo-ZOdv-NPB2 Državnega Zbora RS z dne 21.5.2009 (asianajajalaki), Slovenian parlamentin valmistelema epävirallinen konsolidoitu teksti 21.5.2009)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Slovenian asianajajaliiton hyväksymien asianajajien kaupallinen läsnäolo voidaan toteuttaa ainoastaan yksityisenä elinkeinonharjoittajana taikka lakialan rajavastuuyhtiönä (henkilöyhtiö) tai rajattoman vastuun yhtiönä (henkilöyhtiö). Asianajotoimiston toiminta on rajoitettu asianajajan ammatin harjoittamiseen. Vain asianajajat voivat olla asianajotoimiston osakkaita.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Laskentatoimen palvelut ja kirjanpitopalvelut

Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Zakon o revidiranju (Zrev-2 Uradni list RS,št.65/2008),(Tilintarkastuslaki – Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 65/2008)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Vaatimuksena on kaupallinen läsnäolo.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kiinteistöalan palvelut

Toimialaluokka: CPC 821, CPC 822

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Suosituimmuuskohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kiinteistönvälityslaki

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Slovenia sallii Kanadan kansalaisten ja kanadalaisten yritysten tarjota kiinteistönvälityspalveluja samoin ehdoin ja siinä määrin kuin Kanada ja sen provinssit ja territoriot sallivat Slovenian kansalaisten ja slovenialaisten yritysten tarjota kiinteistönvälityspalveluja, kun seuraavat ehdot täyttyvät: oikeus toimia kiinteistönvälittäjänä lähtömaassa, asianmukaisten asiakirjojen toimittaminen siitä, että ei ole saanut tuomiota rikosasioissa, sekä merkitseminen kiinteistönvälittäjien rekisteriin toimivaltaisessa (Slovenian) ministeriössä.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Apteekkitoimintaa koskeva laki (Virallinen lehti nro 36/2004), § 2, 6-8, 13–14

Lääkelaki (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 31/06, 45/08), § 17, 21, 74, 79, 81

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Apteekkitoimintaa voivat harjoittaa yksityiset henkilöt, jotka ovat saaneet kunnan toimivaltaisen hallinnollisen elimen myöntämän toimiluvan, joka on annettu terveysministeriön suostumuksella ja Slovenian apteekkikamarin ja sairausvakuutuslaitoksen ennakkolausunnon perusteella.

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala: Alemman perusasteen koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 921

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Koulutuksen järjestämistä ja rahoitusta koskeva laki (Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 12/1996) ja sen tarkistukset, § 40

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Vain slovenialaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt voivat perustaa yksityisesti rahoitettuja perusasteen oppilaitoksia.

Palveluntarjoajan on perustettava sääntömääräinen kotipaikka tai sivuliike.

Toimiala: Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut

Osa-ala: Terveydenhuoltopalvelut

Toimialaluokka: CPC 931

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Terveydenhuoltolaki, Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 23/2005), § 1,3, 62–64

Hedelmöityshoitoja ja biolääketieteellisesti avustettuun lisääntymiseen liittyviä menettelyjä koskeva laki, Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 70/00, § 15 ja 16

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Seuraavia palveluja koskee valtion monopoli:

veritoimitukset, verivalmisteet, ihmisen elinten poistaminen ja säilyttäminen siirteitä varten, sosiaalilääketieteelliset ja hygieniapalvelut, epidemiologiset sekä terveyteen ja ekologiaan liittyvät palvelut, patologis-anatomiset palvelut ja biolääketieteellisesti avustettu lisääntyminen.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Eläke- ja työkyvyttömyysvakuutuslaki (virallinen lehti nro 109/2006), § 306

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Eläkejärjestelmän voi tarjota keskinäinen eläkerahasto (joka ei ole oikeudellinen yksikkö ja jota siksi hallinnoi vakuutusyhtiö, pankki tai eläkeyhtiö), eläkeyhtiö tai vakuutusyhtiö. Eläkejärjestelmiä voivat lisäksi tarjota eläkkeiden tarjoajat, jotka on muodostettu EU:n jäsenvaltiossa sovellettavien määräysten mukaisesti.

Toimiala: Energiapalvelut

Osa-ala: Polttoaineiden putkijohtokuljetukset

Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 7131, CPC 742 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Energetski zakon (energialaki), Slovenian tasavallan virallinen lehti nro 27/07 – konsolidoitu teksti, 70/80, 22/2010

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Nestemäisten polttoaineiden tuotanto, kauppa ja jakelu, öljyn ja öljytuotteiden jalostaminen, energian ja polttoaineiden siirto ja jakelu verkkoja pitkin, kaasumaisten, nestemäisten ja kiinteiden polttoaineiden varastointi, sähkön, kaasun tai lämmön toimittaminen, sähkö- tai maakaasumarkkinoiden toiminta sekä edustaminen ja välittäminen sähkö- ja maakaasumarkkinoilla edellyttävät lupaa.

Mainitut toiminnot edellyttävät rekisteröitymistä, mikä on vaatimuksena Sloveniaan sijoittautumiselle.

Toimiala: Kalastus

Liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Merilain § 210

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Muut kuin kaupalliset merialukset voidaan rekisteröidä Slovenian lipun alle, jos:

a) yli puolet aluksesta on Slovenian kansalaisten, EU:n jäsenvaltion kansalaisten tai sellaisten oikeushenkilöiden omistuksessa, joiden päätoimipaikka on Sloveniassa tai EU:n jäsenvaltiossa; tai

b) yli puolet aluksesta on muun kuin EU:n jäsenvaltion kansalaisen omistuksessa ja aluksen liikennöitsijä on jokin edellä olevassa kohdassa kuvatuista henkilöistä, aluksen omistajan suostumuksella.

Jos omistaja tai osaomistaja ei ole Slovenian kansalainen tai oikeushenkilö, jonka päätoimipaikka on Sloveniassa, ennen aluksen rekisteröimistä on nimettävä valtuutettu edustaja, joka hyväksyy oikeudelliset tai hallinnolliset asiakirjat. Valtuutus on toimitettava rekisterin pitämisestä vastaavalle toimivaltaiselle viranomaiselle.

Ydinkäyttöisten alusten rekisteröinti ei ole sallittua.

Espanjassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Kuninkaan asetus 664/1999, 23. huhtikuuta 1999, ulkomaisista investoinneista

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ulkomaiset sijoitukset toimintoihin, jotka liittyvät suoraan sellaisten valtioiden diplomaattisten edustustojen kiinteistöinvestointeihin, jotka eivät ole EU:n jäsenvaltioita, edellyttävät Espanjan ministerineuvoston hallinnollista lupaa, ellei sovelleta vastavuoroista vapauttamista koskevaa sopimusta.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Estatuto General de la Abogacía Española, aprobado por Real Decreto 658/2001, art. 13.1[a]

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä, mukaan lukien edustaminen tuomioistuimissa, koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoaminen edellyttää asianajajaliiton täysjäsenyyttä.

Asianajajaliiton jäsenyys voidaan myöntää vain ETA-maan ja Sveitsin valaliiton kansalaisille, joilla tällöin on oikeus tarjota kotimaista lainsäädäntöä koskevia lakiasiainpalveluja.

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Tietyt oikeudelliset muodot voidaan varata yksinomaan asianajajaliittoon kuuluville asianajajille niin ikään syrjimättömästi.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Real Decreto Legislativo 1/2011 de 1 de julio por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Auditoria de Cuentas, arts. 8.1, 8.2.c, 9.2, 9.3,10.1

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Lakisääteisiä tilintarkastajia koskee EU:n jäsenvaltion kansalaisuusvaatimus. Tätä varaumaa ei sovelleta Espanjan säännellyillä markkinoilla listattujen EU:n ulkopuolisten maiden yritysten tilintarkastuksiin.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Teollis- ja tekijänoikeusasianajaja

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Ley 11/1986, de 20 de marzo, de Patentes de Invención y Modelos de utilidad, arts. 155-157

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Teollisoikeusasiamiehiä koskee EU:n jäsenvaltion kansalaisuusvaatimus.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Real Decreto 1840/2000. Estatutos Generales de la Organización Colegial Veterinaria Española (Espanjan eläinlääkärijärjestön säännöstö), arts. 62, 64

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Ammattialajärjestön jäsenyys on pakollinen, ja se edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta, mistä voidaan poiketa kahdenvälisellä ammattialasopimuksella.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Tupakkatuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63108

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Ley 13/1998 de 4 de Mayo de Ordenación del Mercado de Tabacos y Normativa Tributaria, art. 4

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tupakan vähittäiskauppaa koskee valtion monopoli. Liikkeen perustaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta.

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Ley 16/1997, de 25 de abril, de regulación de servicios de las oficinas de farmacia (laki 16/1997, 25. huhtikuuta, apteekkipalveluista), arts. 2, 3.1

Ley 29/2006, de 26 de julio, de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios, art. 2(5) (laki 29/2006, 26. heinäkuuta farmaseuttisten ja lääkinnällisten tuotteiden turvallisuudesta ja järkevästä käytöstä).

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ainoastaan luonnolliset henkilöt saavat tarjota yleisölle lääkkeiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyyntipalveluja.

Kukin apteekkari voi saada ainoastaan yhden toimiluvan.

Perustamislupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: esiintymistiheys alueella.

Farmaseuttisten tuotteiden postimyynti on kiellettyä.

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala: Korkea-asteen koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 923

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Ley Orgánica 6/2001, de 21 de Diciembre, de Universidades. (Laki 6 / 2001, 21. joulukuuta, yliopistoista), § 4

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Tunnustettuja tutkintotodistuksia tai oppiarvoja tarjoavan yksityisesti rahoitetun yliopiston toiminnan aloittaminen edellyttää lupaa; menettelyyn kuuluu parlamentin lausunto. Sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, jolloin pääasialliset arviointiperusteet ovat väestön koko ja olemassa olevien oppilaitosten tiheys.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Real Decreto Legislativo 6/2004, de 29 de octubre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de ordenación y supervisión de los seguros privados(Yksityisten vakuutusten sääntelyä ja valvontaa koskeva laki)

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Ennen sivuliikkeen tai toimiston sijoittautumista Espanjaan tietynlaisten vakuutusten tarjoamista varten ulkomaisella vakuutuksenantajalla on täytynyt olla lupa tarjota samanlaisia vakuutuksia omassa maassaan vähintään viiden vuoden ajan.

Toimiala: Matkailu ja matkailupalvelut

Osa-ala: Matkailijoiden opastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 7472

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Aluetaso (alempi kuin kansallinen taso)

Toimenpiteet:

Andalucía

Decreto 80/2010, de 30 de marzo, de simplificación de trámites administrativos y de modificación de diversos Decretos para su adaptación al Decreto-ley 3/2009, de 22 de diciembre, por el que se modifican diversas Leyes para la transposición en Andalucía de la Directiva relativa a los Servicios en el Mercado Interior, art 3.5

Aragón

Decreto 264/2007, de 23 de octubre, del Gobierno de Aragón, por el que se aprueba el Reglamento de Guías de Turismo, art. 13

Cantabria

Decreto 51/2001, de 24 de julio, art. 4, por el que se modifica el Decreto 32/1997, de 25 de abril, por el que se aprueba el reglamento para el ejercicio de actividades turístico-informativas privadas

Castilla y León

Decreto 25/2000, de 10 de febrero, por el que se modifica el Decreto 101/1995, de 25 de mayo, por el que se regula la profesión de guía de turismo de la Comunidad Autónoma de Castilla y León.

Castilla la Mancha

Decreto 96/2006, de 17 de julio, de Ordenación de las Profesiones Turísticas.

Cataluña

Decreto Legislativo 3/2010, de 5 de octubre, para la adecuación de normas con rango de ley a la Directiva 2006/123/CE, del Parlamento y del Consejo, de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior, art. 88.

Comunidad de Madrid

Decreto 84/2006, de 26 de octubre del Consejo de Gobierno, por el que se modifica el Decreto 47/1996, de 28 de Marzo.

Comunidad Valenciana

Decreto 90/2010, de 21 de mayo, del Consell, por el que se modifica el reglamento regulador de la profesión de guía de turismo en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana, aprobado por el Decreto 62/1996, de 25 de marzo, del Consell.

Extremadura

Decreto 43/2000, de 22 de febrero, por el que se modifica el Decreto 12/1996, de 6 de febrero, por el que se aprueba el reglamento de la actividad profesional de Guía Turístico

Galicia

Decreto 42/2001, de 1 de febrero, de Refundición en materia de agencias de viajes, guias de turismo y turismo activo.

Illes Balears

Decreto 136/2000, de 22 de septiembre, por el cual se modifica el Decreto 112/1996, de 21 de junio, por el que se regula la habilitación de guía turístico en las Islas Baleares.

Islas Canarias

Decreto 13/2010, de 11 de febrero, por el que se regula el acceso y ejercicio de la profesión de guía de turismo en la Comunidad Autónoma de Canarias, art 5

La Rioja

Decreto 20/2000, de 28 de abril, de modificación del Decreto 27/1997, de 30 de abril, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guías de Turismo.

Navarra

Decreto 125/95, de 20 de mayo, por el que se regula la profesión de guias de turismo en Navarra.

Principado de Asturias

Decreto 59/2007, de 24 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guía de Turismo en el Principado de Asturias.

Región de Murcia

Decreto n.º 37/2011, de 8 de abril, por el que se modifican diversos decretos en materia de turismo para su adaptación a la ley 11/1997, de 12 de diciembre, de turismo de la Región de Murcia tras su modificación por la ley 12/2009, de 11 de diciembre, por la que se modifican diversas leyes para su adaptación a la directiva 2006/123/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior (los guías podrían ser extranjeros si tienen homologación de las titulaciones requeridas)

Kuvaus:

Rajatylittävä palvelukauppa

Matkailijoiden opastuspalvelujen tarjoaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta.

Toimiala:

Kalastus, liikenne

Osa-ala:

Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka:

ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.10502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi:

Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso:

Kansallinen taso

Toimenpiteet:

Satamia ja merenkulkua koskeva laki (kuninkaan asetus 2/2011) § 251, 252, 253, ja 16. lisäys, kohta 4.a) sekä § 6, kuninkaan asetus 1516/2007 kabotaasin oikeudellisista järjestelyistä ja yleistä etua koskevasta merenkulusta

Kuvaus:

Sijoittaminen ja kansainväliset meriliikennepalvelut

Aluksen merkitseminen Espanjan kansalliseen alusrekisteriin ja kansallisen lipun alla purjehtiminen edellyttävät, että aluksen omistaja tai henkilö, jonka yksinomaisessa hallinnassa alus on, on oltava espanjalainen, sijoittautunut Espanjaan tai yhtiöitynyt muuhun EU:n jäsenvaltioon.

Aluksen merkitseminen erityiseen saarten rekisteriin edellyttää, että sen omistajayritys on sijoittautunut Kanariansaarille.

Ruotsissa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lag om utländska filialer m.m (ulkomaisia sivuliikkeitä koskeva laki) (1992:160)

Aktiebolagslagen (yhtiölaki) (2005:551),

Taloudellisia yhteenliittymiä koskeva laki (1987:667)

Eurooppalaisia taloudellisia etuyhtymiä koskeva laki (1994:1927)

Kuvaus:

Sijoittaminen

Ulkomaisen yrityksen, joka ei ole rekisteröitynyt oikeushenkilöksi Ruotsissa tai joka harjoittaa toimintaansa kaupallisen asiamiehen välityksellä, on harjoitettava kaupallista toimintaansa sellaisen Ruotsiin rekisteröidyn sivuliikkeen välityksellä, jolla on itsenäinen johto ja erillinen kirjanpito.Sivuliikkeen toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan, mikäli sellainen nimitetään, on asuttava ETA:n alueella. Taloudellista toimintaa Ruotsissa harjoittavan luonnollisen henkilön, joka ei asu ETA:n alueella, on nimettävä Ruotsissa tapahtuvasta toiminnasta vastaava maassa asuva edustaja ja ilmoitettava tämä rekisteriin. Ruotsissa tapahtuvasta toiminnasta on pidettävä erillistä kirjanpitoa. Toimivaltainen viranomainen voi yksittäistapauksissa myöntää poikkeuksia sivuliike- ja asumispaikkavaatimuksesta. ETA:n alueen ulkopuolella sijaitsevien yritysten tai sen ulkopuolella asuvien luonnollisten henkilöiden alle vuoden kestävät rakennushankkeet vapautetaan vaatimuksista perustaa sivuliike tai nimetä maassa asuva edustaja.

Ruotsalaisen osakeyhtiön voi perustaa ETA:n alueella asuva luonnollinen henkilö, ruotsalainen oikeushenkilö tai sellainen oikeushenkilö, joka on perustettu jonkin ETA-maan lainsäädännön mukaisesti ja jolla on sääntömääräinen kotipaikka, päätoimipaikka tai pääasiallinen toimipaikka ETA:n alueella. Perustajana voi olla henkilöyhtiö vain, jos kaikki omistajat, joilla on rajaton henkilökohtainen vastuu, asuvat ETA:n alueella. ETA:n ulkopuoliset perustajat voivat hakea lupaa toimivaltaisilta viranomaisilta.

Rajoitetun vastuun yhtiöiden ja taloudellisten yhteenliittymien hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä vähintään puolen, toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan sekä vähintään yhden henkilön, jolla on oikeus allekirjoittaa yhtiön puolesta, jos sellainen on, on asuttava ETA:n alueella. Toimivaltainen viranomainen voi myöntää poikkeuksia tästä vaatimuksesta. Jos yksikään yrityksen tai yhteisön edustajista ei asu Ruotsissa, hallituksen on nimettävä Ruotsissa asuva henkilö, jolla on oikeus ottaa vastaan oikeudellisia asiakirjoja yrityksen tai yhteisön puolesta, ja ilmoitettava tämä henkilö rekisteriin.

Kaikkien muuntyyppisten oikeushenkilöiden perustamiseen sovelletaan vastaavia ehtoja.

Toimiala: Kotieläintalous

Osa-ala: Porotalous

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 014

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Poronhoitolaki (1971:437), § 1

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Ainoastaan saamelaiset voivat omistaa poroyrityksiä ja harjoittaa porotaloutta.

Toimiala: Kalastus ja vesiviljely

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Merilaki (1994:1009)
Kalastuslaki (1993:787)
Kalastusta, vesiviljelyä ja kalastusteollisuutta koskeva määräys (1994:1716)
Kalastusviraston kalastussäännöt (2004:25)
Alusten turvallisuutta koskeva määräys (2003:438)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Ammattikalastuksella tarkoitetaan ammattikalastusluvalla tapahtuvaa kalastusta tai ulkomaisten kalastajien harjoittamaa kalastusta erityisellä luvalla, joka sallii ammattimaisen kalastamisen Ruotsin aluevesillä tai Ruotsin talousvyöhykkeellä.

Ammattikalastuslupa voidaan myöntää kalastajalle, jolle kalastus on oleellinen osa elantoa, kun kalastuksella on yhteys Ruotsin kalastusteollisuuteen. Yhteys Ruotsin kalastusteollisuuteen voidaan osoittaa esimerkiksi sillä, että kalastaja tuo kalenterivuoden aikana puolet (arvon mukaan) saaliistaan Ruotsiin, että puolet kalastusmatkoista alkavat ruotsalaisesta satamasta tai että laivaston kalastajista puolella on kotipaikka Ruotsissa.

Yli viiden metrin pituiset alukset tarvitsevat ammattikalastusluvan lisäksi aluskohtaisen luvan. Lupa annetaan muun muassa, jos alus on merkitty kansalliseen rekisteriin, aluksella on tosiasiallinen taloudellinen yhteys Ruotsiin, luvan omistaja on ammattikalastusluvan omaava kalastaja ja jos aluksen päällikkö on ammattikalastusluvan omaava kalastaja.

Sellaisen aluksen päällikön, jonka bruttovetoisuus on yli 20 tonnia, on oltava EU:n jäsenvaltion tai ETA-maan kansalainen. Ruotsin liikennevirasto voi myöntää poikkeuksia.

Aluksen katsotaan olevan ruotsalainen ja se voi purjehtia Ruotsin lipun alla, jos vähintään puolet siitä on Ruotsin kansalaisten tai ruotsalaisten oikeushenkilöiden omistuksessa. Hallitus voi antaa ulkomaiselle alukselle luvan purjehtia Ruotsin lipun alla, jos sen toiminta on Ruotsin valvonnassa ja omistaja voi osoittaa, että hänellä on pysyvä asuinpaikka Ruotsissa. Ruotsin rekisteriin voidaan merkitä myös alukset, jotka ovat yli 50-prosenttisesti ETA-maiden kansalaisten tai sellaisten yhtiöiden omistuksessa, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on ETA:n alueella ja joiden toimintaa valvotaan Ruotsista.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Rättegångsbalken (Ruotsin oikeudenkäymiskaari) (1942:740)

Ruotsin asianajajaliiton käytännesäännöt, hyväksytty 29. elokuuta 2008

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Asianajajaliiton jäsenyys, joka on edellytys ruotsalaisen nimikkeen "*advokat*" käytölle, edellyttää asuinpaikkaa EU:ssa, ETA-maassa tai Sveitsin valaliitossa. Ruotsin asianajajaliiton hallitus voi myöntää poikkeuksia. Asianajajaliiton jäsenyys ei ole edellytys kotimaan lainsäädännön harjoittamiselle.

Ruotsin asianajajaliiton jäsenen voi palkata vain asianajajaliiton jäsen tai yritys, joka harjoittaa asianajajaliiton jäsenen liiketoimintaa. Asianajajaliiton jäsenen voi kuitenkin palkata ulkomainen asianajotoimintaa harjoittava yritys, jos kyseisellä yrityksellä on kotipaikka EU:ssa, ETA:n alueella tai Sveitsin valaliitossa.

Yrityksen tai henkilöyhtiön muodossa toimintaansa harjoittavilla jäsenillä ei saa olla muita tehtäviä eivätkä he/ne saa toteuttaa muita liiketoimia kuin asianajajan ammatin harjoittaminen. Yhteistyö muiden asianajotoimistojen kanssa on sallittua, mutta yhteistyö ulkomaisten yritysten kanssa edellyttää asianajajaliiton hallituksen lupaa.

Vain asianajajaliiton jäsen voi suoraan tai epäsuoraan taikka yrityksen kautta toimia asianajajana, omistaa yrityksen osakkeita tai olla yhtiökumppani. Vain asianajajaliiton jäsen voi olla yrityksen tai henkilöyhtiön hallituksen jäsen tai varajäsen tai toimitusjohtaja taikka valtuutettu allekirjoittaja tai sihteeri.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Revisorslagen (tilintarkastajalaki) (2001:883)

Revisionslag (tilintarkastuslaki) (1999:1079)

Aktiebolagslagen (yhtiölaki) (2005:551)

Lag om ekonomiska föreningar (taloudellisia yhteenliittymiä koskeva laki) (1987:667)

Muut, joilla säännellään hyväksyttyjen tilintarkastajien toimintaa

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Vain Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat, valtuutetut tilintarkastajat ja rekisteröidyt tilintarkastusyritykset voivat tarjota tiettyjen oikeushenkilöiden lakisääteisiä tilintarkastuspalveluja, mukaan lukien kaikki osakeyhtiöt ja luonnolliset henkilöt.

Vain Ruotsissa hyväksytyt tilintarkastajat ja rekisteröidyt julkiset tilintarkastusyritykset voivat olla osakkeenomistajia tai muodostaa henkilöyhtiön, joka toimii laillisesti hyväksyttynä tilintarkastusyrityksenä (virallisissa tarkoituksissa).

Hyväksyminen edellyttää asuinpaikkaa ETA-maassa tai Sveitsin valaliitossa.

Nimikkeitä ”hyväksytty tilintarkastaja” ja ”valtuutettu tilintarkastaja” saavat käyttää ainoastaan tilintarkastajat, joille on annettu hyväksyntä tai valtuutus Ruotsissa.

Sellaisten taloudellisten yhteenliittymien ja tiettyjen muiden yritysten tilintarkastajilla, jotka eivät ole hyväksyttyjä tai valtuutettuja kirjanpitäjiä, on oltava toimipaikka ETA-alueella, ellei hallitus tai hallituksen nimeämä viranomainen muuta salli erityistapauksissa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Ajoneuvojen vuokraus tai leasing-vuokraus ilman käyttäjää tai kuljettajaa

Toimialaluokka: CPC 831

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lag (1998:424) om biluthyrning (autojen vuokrausta koskeva laki)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Sellaisten vuokraus- ja leasingpalvelujen tarjoajien, joissa autoja tai tiettyjä maastoajoneuvoja (terrängmotorfordon) vuokrataan tai leasing-vuokrataan ilman kuljettajaa alle vuoden pituiseksi ajaksi, on nimitettävä henkilö, joka on vastuussa muun muassa siitä, että toiminta toteutetaan sovellettavien sääntöjen ja määräysten mukaisesti ja että tieliikenneturvallisuussääntöjä noudatetaan. Vastuuhenkilön on asuttava Ruotsissa.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Vuokraus- tai leasingvuokrauspalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa

Alusten vuokraus tai leasing-vuokraus

Toimialaluokka: CPC 83103

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Sjölagen (merilaki) (1994:1009), 1 luku, § 1

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ruotsin lipun alla purjehtiminen edellyttää, että määräävä ruotsalaisvaikutus toiminnassa osoitetaan, jos alukseen liittyy ulkomaalaisomistukseen kytkeytyviä etuja. Määräävällä ruotsalaisvaikutuksella tarkoitetaan, että suhteellisen suuri osuus aluksesta on ruotsalaisomistuksessa ja että aluksen toiminta tapahtuu Ruotsissa.

Ulkomaisille aluksille voidaan myöntää poikkeus tähän sääntöön, jos ruotsalainen oikeushenkilö tekee niistä vuokra- tai leasing-vuokrasopimuksen ilman miehistöä. Poikkeuksen saamiseksi sopimus vuokraamisesta tai leasing-vuokraamisesta ilman miehistöä on toimitettava Ruotsin merenkulkulaitokselle ja osoitettava, että vuokraaja vastaa kokonaan toiminnasta ja vuokratun tai leasing-vuokratun aluksen miehistöstä. Sopimuksen voimassaoloajan on oltava vähintään yksi tai kaksi vuotta.

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Muut yrityspalvelut

Toimialaluokka: CPC 87909

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Asumisoikeutta koskeva laki (Bostadsrättslag 1991:614)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Kahden henkilön on todennettava asumisoikeusyhdistyksen taloussuunnitelma. Näiden henkilöiden on oltava ETA-maan viranomaisten julkisesti hyväksymiä.

Toimiala: Muut yrityspalvelut, muualle luokittelemattomat

Osa-ala: Panttilainaamot

Toimialaluokka: CPC 87909 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Panttilainaamoja koskeva laki (1995:1000)

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Panttilainaamot on muodostettava osakeyhtiöinä tai sivuliikkeinä.

Toimiala: Jakelupalvelut

Osa-ala: Vähittäiskaupan palvelut

Toimialaluokka: CPC 631 osittain, CPC 6322 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Alkoholilaki (2010:1622)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Systembolaget AB:lla on valtion monopoli väkevien alkoholijuomien, viinin ja oluen vähittäiskaupassa (alkoholitonta olutta lukuun ottamatta). Alkoholijuomilla tarkoitetaan juomia, joiden alkoholipitoisuus on suurempi kuin 2,25 tilavuusprosenttia. Oluen osalta alkoholipitoisuuden raja on 3,5 tilavuusprosenttia.

Toimiala: Kustantaminen ja painaminen

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 22, CPC 88442

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lehdistönvapauslaki (1949:105)

Sananvapausperustuslaki (1991:1469)

Laki lehdistönvapauslakia ja sananvapausperustuslakia koskevista määräyksistä (1991:1559)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Luonnollisten henkilöiden, jotka omistavat Ruotsissa painettavia ja julkaistavia aikakauslehtiä, on asuttava Ruotsissa tai oltava ETA-maan kansalaisia. Jos tällaisten aikakauslehtien omistajat ovat oikeushenkilöitä, niiden on oltava sijoittautuneita ETA-alueelle.

Ruotsissa painettavilla ja julkaistavilla aikakauslehdillä sekä teknisillä tallenteilla on oltava vastaava päätoimittaja, jolla on oltava kotipaikka Ruotsissa.

Toimiala: Ympäristöön liittyvät palvelut

Osa-ala: Ilman laadun ja ilmaston suojelu

Toimialaluokka: CPC 9404

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Ajoneuvolaki (2002:574)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Vain Ruotsiin sijoittautuneille yksiköille tai yksiköille, joiden päätoimipaikka on Ruotsissa, voidaan antaa hyväksyntä pakokaasupäästöjen valvontapalvelujen tarjoamiseen.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Lag om försäkringsförmedling (laki vakuutusedustuksesta) (2005:405), luku 3, § 2

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Sellaiset vakuutusedustusta harjoittavat yritykset, joita ei ole yhtiöitetty Ruotsissa, voivat sijoittautua ainoastaan sivuliikkeen kautta.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Laki ulkomaisten vakuutuksenantajien toiminnasta Ruotsissa (1998:293)

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Ensivakuutusten tarjonta sallitaan ainoastaan Ruotsissa toimiluvan saaneen vakuutuspalvelujen tarjoajan kautta edellyttäen, että ulkomainen palveluntarjoaja ja ruotsalainen vakuutusyhtiö kuuluvat samaan yritysryhmään tai ne ovat tehneet sopimuksen keskinäisestä yhteistyöstä.

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Sparbankslagen (säästöpankkilaki) (1987:619), luku 2, § 1, osa 2

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Säästöpankin perustajan on oltava luonnollinen henkilö, jolla on asuinpaikka ETA-maassa.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta paitsi kalastus ja vesiviljely, mutta merialuksilla toteutettavat liikennepalvelut mukaan lukien (henkilö- ja tavaraliikenne)

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Merilaki (1994:1009), alusturvallisuusmääräys (1994:1009)

Alusturvallisuusmääräys (2003:438)

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Aluksen katsotaan olevan ruotsalainen ja se voi purjehtia Ruotsin lipun alla, jos yli puolet pääomasta on Ruotsin kansalaisten tai ruotsalaisten oikeushenkilöiden omistuksessa. Hallitus voi antaa ulkomaisille alukselle luvan purjehtia Ruotsin lipun alla, jos sen toiminta on Ruotsin valvonnassa ja omistaja voi osoittaa, että hänellä on pysyvä asuinpaikka Ruotsissa.

Ruotsin rekisteriin voidaan merkitä myös alukset, jotka ovat yli 50-prosenttisesti ETA-maiden kansalaisten tai sellaisten yhtiöiden omistuksessa, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on ETA:n alueella ja joiden toimintaa valvotaan Ruotsista.

Kauppa-aluksen tai perinteisen aluksen päällikön on oltava ETA-maan kansalainen. Ruotsin liikennevirasto voi myöntää poikkeuksia.

Kalastus- ja vesiviljelyaluksiin sovelletaan erillistä Ruotsin tekemää varaumaa.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Rautatieliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 7111

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Järnvägslagen (rautatielaki) (2004:519), luku 5, § 2c

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Matkustajien kyytiin ottaminen tai kyydistä päästäminen Tukholman kaupungin ja Arlandan lentoaseman välisellä reitillä (silloin kun Arlanda on matkan lähtö- tai saapumispaikka) on varattu yhdelle liikennöitsijälle. Tukholman ja Arlandan välisen reitin liikennöitsijä voi antaa muille liikennöitsijöille luvan käyttää reittiä. Varaumaa ei sovelleta henkilöliikenteeseen Arlandan ja muiden kohteiden kuin Tukholman väliseen liikenteeseen.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenteen ja maanteiden henkilöliikenteen harjoittajat

Toimialaluokka: CPC 712

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Suosituimmuuskohtelu

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Yrkestrafiklag (2012:210) (ammattiliikennelaki)

Lag om vägtrafikregister (2001:558) (laki tieliikennerekisteristä)

Yrkestrafikförordning (2012:237) (ammattiliikennettä koskeva määräys)

Taxitrafiklag (2012:211) (taksiliikennelaki)

Taxitrafikförordning (2012:238) (taksiliikennettä koskeva määräys)

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Tieliikenteen harjoittaminen edellyttää ruotsalaista toimilupaa. Taksiluvan saaminen edellyttää, että yritys on nimennyt luonnollisen henkilön toimimaan liikenteestä vastaavana henkilönä (käytännössä asuinpaikkavaatimus – ks. Ruotsin sijoittautumismuotoja koskeva varauma).

Muun tieliikenteen harjoittamiseksi saatavaan lupaan vaaditaan, että yritys on sijoittautunut EU:hun, että sillä on yksikkö Ruotsissa ja että se on nimennyt liikenteestä vastaavaksi henkilöksi henkilön, joka asuu EU:ssa.

Luvat myönnetään syrjimättömin ehdoin, mutta yleisenä sääntönä on, että tieliikenteen ja maanteiden henkilöliikenteen harjoittajien on käytettävä ajoneuvoja, jotka on rekisteröity kansalliseen tieliikennerekisteriin. Jos ajoneuvo on rekisteröity ulkomailla, jos sen omistaa luonnollinen tai oikeushenkilö, joka asuu pääsääntöisesti ulkomailla, ja jos se tuodaan Ruotsiin tilapäistä käyttöä varten, sitä voidaan käyttää Ruotsissa tilapäisesti. Ruotsin liikennevirasto määrittelee tilapäisen käytön yleensä enintään vuoden pituiseksi käytöksi.

Rajatylittävän tieliikenteen ja maanteiden henkilöliikenteen harjoittajat tarvitsevat toimiluvan sen maan toimivaltaiselta viranomaiselta, johon ne ovat sijoittautuneet. Kahdenvälisissä tieliikennesopimuksissa voidaan määrätä rajatylittävää kauppaa koskevista lisävaatimuksista. Sellaisille ajoneuvoille, joihin ei sovelleta tällaisia kahdenvälisiä sopimuksia, tarvitaan Ruotsin liikenneviraston lupa.

Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Aluetaso

Toimenpiteet: Englanti ja Wales: the Solicitors Act 1974 (asianajajalaki), the Administration of Justice Act 1985 (oikeudenkäymislaki) ja the Legal Services Act 2007 (lakiasianpalveluja koskeva laki)

Skotlanti: the Solicitors (Scotland) Act 1980 (asianajajalaki, Skotlanti) ja the Legal Services (Scotland) Act 2010 (lakiasianpalveluja koskeva laki, Skotlanti)

Pohjois-Irlanti: the Solicitors (Northern Ireland) Order 1976 (asianajajia koskeva määräys, Pohjois-Irlanti)

Lisäksi kullakin lainkäyttöalueella sovellettaviin toimenpiteisiin kuuluvat mahdolliset ammatillisten ja sääntelyelinten asettamat vaatimukset.

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Asianomaiset ammatilliset ja sääntelyelimet saattavat asettaa joidenkin Yhdistyneen kuningaskunnan kotimaisten lakiasiainpalvelujen tarjoamiselle edellytykseksi asuinpaikkavaatimuksen (kaupallisen läsnäolon).

EU:n ja EU:n jäsenvaltion lainsäädäntöä koskevien lakiasiainpalvelujen tarjoamisen osalta saatetaan edellyttää, että kaupallinen läsnäolo toteutetaan syrjimättömästi jossakin kansallisen lainsäädännön sallimassa oikeudellisessa muodossa. Lisäksi kansallisessa lainsäädännössä saatetaan asettaa syrjimättömiä vaatimuksia, jotka koskevat sallittuja oikeudellisia muotoja.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Veterinary Surgeons Act (1966) (eläinlääkärilaki)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Pääsy rajoittuu henkilöyhtiöihin tai luonnollisiin henkilöihin.

Eläinlääkäripalvelujen tarjoaminen edellyttää fyysistä läsnäoloa. Eläinlääkärilain mukaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa kyseessä on rikos, jos sellainen henkilö, joka ei ole eläinlääkäri (eikä siksi eläinlääkäriliiton (Royal College of Veterinary Surgeons, RCVS) jäsen), tarjoaa eläinlääkäripalveluja.

Toimiala: Energia

Osa-ala: Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto, kaivostoimintaan liittyvät palvelut, alaan liittyvät tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 11,CPC 883,CPC 8675

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: Petroleum Act 1988 (öljylaki)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Etsintä- ja tuotantotoiminta Yhdistyneen kuningaskunnan mannerjalustalla sekä sellaisten palvelujen tarjoaminen, johon liittyy suora pääsy luonnonvaroihin tai niiden hyödyntäminen, edellyttävät toimilupaa.

Tätä varaumaa sovelletaan Yhdistyneen kuningaskunnan mannerjalustaa koskeviin tuotantolupiin. Saadakseen toimiluvan yrityksellä on oltava toimipaikka Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Tämä tarkoittaa joko a) henkilöstöä Yhdistyneessä kuningaskunnassa; b) brittiläisen yrityksen rekisteröintiä Companies House'ssa tai c) ulkomaisen yrityksen brittiläisen sivuliikkeen rekisteröintiä Companies House'ssa Vaatimusta sovelletaan kaikkiin yrityksiin, jotka hakevat uutta toimilupaa, ja kaikkiin yrityksiin, jotka haluavat mukaan olemassa olevan toimiluvan alaiseen toimintaan. Sitä sovelletaan kaikkiin toimilupiin ja kaikkiin yrityksiin riippumatta siitä, ovatko ne toiminnan harjoittajia.

Ollakseen sellaisen toimiluvan osapuoli, joka kattaa tuotantokentän, yrityksen on a) oltava rekisteröity Companies House'ssa brittiläisenä yrityksenä; tai b) harjoitettava liiketoimintaansa Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevan pysyvän toimipaikan kautta, sellaisena kuin se määritellään rahoituslain (Finance Act 2003) 148 §:ssä (mikä yleensä tarkoittaa henkilöstövaatimusta).

Toimiala: Kalastus

Liikenne

Osa-ala: Kaikki kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, joka suoritetaan merialukselta, mukaan lukien kalastus, vesiviljely ja kalastukseen liittyvät palvelut

Liikennepalvelut (henkilö- ja tavaraliikenne), merialuksilla toteutettavat

Luotsaus- ja kiinnityspalvelut

Alusten pelastus- ja nostopalvelut

Muut vesiliikenteen tukipalvelut

Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: The Merchant Shipping (Registration of Ships) Regulations 1993 (and the Merchant Shipping Act 1995 (Kauppamerenkulkua (alusten rekisteröinti) koskevat määräykset 1993 ja kauppamerenkulkua koskeva laki 1995)

Kuvaus: **Sijoittaminen ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Yhdistyneen kuningaskunnan lipun alla purjehtivan aluksen rekisteröinti edellyttää, että enemmistön aluksen osakepääomasta on oltava vaatimukset täyttävien henkilöiden omistuksessa. Tällainen vaatimukset täyttävä henkilö voi olla esimerkiksi seuraava: Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuva Britannian kansalainen; muualla kuin Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuva Britannian kansalainen, kun on nimetty Yhdistyneessä kuningaskunnassa kotipaikan omaava edustaja; ne Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai ETA-maassa muodostetut yhtiöt, joilla on toimipaikka tai nimetty edustaja Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

LIITE II

Ylähuomautus

Tulevia toimenpiteitä koskevat varaumat

1. Tämän liitteen sisältämässä osapuolen luettelossa esitetään 8.15 artiklan (Varaumat ja poikkeukset), 9.7 artiklan (Varaumat) ja 14.4 artiklan (Varaumat) nojalla sekä Euroopan unionin osalta 13.10 artiklan (Varaumat ja poikkeukset) nojalla kyseisen osapuolen tekemät varaumat koskien tiettyjä toimialoja, osa-aloja tai toimintoja, joiden osalta se voi ylläpitää voimassa olevia tai ottaa käyttöön uusia tai rajoittavampia toimenpiteitä, jotka eivät ole seuraavassa määrättyjen velvoitteiden mukaisia:

   a) 8.6 artikla (Kansallinen kohtelu) ja 9.3 artikla (Kansallinen kohtelu) tai Euroopan unionin osalta 13.3 artikla (Kansallinen kohtelu);

   b) 8.7 artikla (Suosituimmuuskohtelu) ja 9.5 artikla (Suosituimmuuskohtelu) tai Euroopan unionin osalta 13.4 artikla (Suosituimmuuskohtelu);

   c) 8.4 artikla (Markkinoille pääsy) ja 9.6 artikla (Markkinoille pääsy) tai Euroopan unionin osalta 13.6 artikla (Markkinoille pääsy);

   d) 8.5 artikla (Suoritevaatimukset);

   e) 8.8 artikla (Ylempi johto ja hallitukset) tai Euroopan unionin osalta 13.8 artikla (Ylempi johto ja hallitukset);

   f) Euroopan unionin osalta 13.7 artikla (Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta); tai

   g) 14.3 artikla (Velvollisuudet).

2. Osapuolen varaumat eivät rajoita osapuolten GATS-sopimuksen mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia.

3. Jokainen varauma sisältää seuraavat osat:

   a) **toimialalla** tarkoitetaan yleistä toimialaa, jolla varauma tehdään;

   b) **osa-alalla** tarkoitetaan tiettyä toimialaa, jolla varauma tehdään;

   c) **toimialaluokalla** tarkoitetaan soveltuvin osin varauman kattamaa, CPC- tai ISIC Rev 3.1 -luokituksen mukaista toimintaa tai osapuolen varaumassa nimenomaisesti muutoin kuvattua toimintaa;

   d) **varauman tyypillä** tarkoitetaan 1 kohdassa tarkoitettua velvoitetta, jonka osalta varauma tehdään;

   e) **kuvauksessa** määritellään varauman kattaman toimialan, osa-alan tai toimintojen soveltamisala; ja

   f) **voimassa olevissa toimenpiteissä** yksilöidään, avoimuussyistä, voimassa olevat toimenpiteet, joita sovelletaan varauman kattamaan toimialaan, osa-alaan tai toimintoihin.

4. Varauman tulkinnassa otetaan huomioon varauman kaikki osat. **Kuvaus**-osa on etusijalla kaikkiin muihin osiin nähden.

5. Euroopan unionin tasolla tehtyä varaumaa sovelletaan Euroopan unionin jäsenvaltion toimenpiteeseen kansallisella tasolla sekä valtion toimenpiteeseen Euroopan unionin jäsenvaltiossa, paitsi jos varaumassa suljetaan pois jokin Euroopan unionin jäsenvaltio. Kanadan kansallisella tasolla tekemää varaumaa tai Euroopan unionin jäsenvaltion tekemää varaumaa sovelletaan valtion toimenpiteeseen alueellisella, provinssin, territorion tai paikallishallinnon tasolla kyseisessä maassa.

6. Jos osapuoli pitää voimassa toimenpiteen, jonka mukaan palveluntarjoajan on oltava luonnollinen henkilö, kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas tai hänen on asuttava osapuolen alueella voidakseen tarjota palvelua sen alueella, kyseiseen toimenpiteeseen rajatylittävän palvelukaupan osalta tehtävää varaumaa pidetään kyseisen toimenpiteen rajoissa sijoitusta koskevana varaumana.

7. Toimenpiteeseen, jonka mukaan palveluntarjoajan on oltava luonnollinen henkilö, kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas tai hänen on asuttava osapuolen alueella voidakseen tarjota palvelua sen alueella, 13.7 artiklan (Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta) osalta tehtävää varaumaa pidetään 13.3 artiklan (Kansallinen kohtelu), 13.4 artiklan (Suosituimmuuskohtelu), 13.6 artiklan (Markkinoille pääsy) ja 13.8 artiklan (Ylempi johto ja hallitukset) osalta tehtävänä varaumana, kyseisen toimenpiteen rajoissa.

8. Tässä liitteessä, mukaan lukien sen sisältämissä kunkin osapuolen luetteloissa

"**ISIC Rev. 3.1**" tarkoittaa kaikkia toimialoja koskevaa kansainvälistä toimialaluokitusstandardia sellaisena kuin Yhdistyneiden kansakuntien tilastokomissio on sen hyväksynyt (Statistical Papers, Series M, No 4, *ISIC Rev. 3.1*, 2002).

9. Tämän liitteen sisältämässä Euroopan unionin luettelossa käytetään seuraavia lyhenteitä:

AT Itävalta

BE Belgia

BG Bulgaria

CY Kypros

CZ Tšekki

DE Saksa

DK Tanska

EU Euroopan unioni, mukaan lukien kaikki sen jäsenvaltiot

ES Espanja

EE Viro

FI Suomi

FR Ranska

EL Kreikka

HR Kroatia

HU Unkari

IE Irlanti

IT Italia

LV Latvia

LT Liettua

LU Luxemburg

MT Malta

NL Alankomaat

PL Puola

PT Portugali

RO Romania

SK Slovakia

SI Slovenia

SE Ruotsi

UK Yhdistynyt kuningaskunta

Kanadan luettelo

Kanadassa sovellettavat varaumat

(sovelletaan kaikissa provinsseissa ja territorioissa)

Varauma II-C-1

Toimiala: Alkuperäisväestöä koskevat asiat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suosituimmuuskohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla evätään Euroopan unionin sijoittajilta ja näiden sijoituksilta ja Euroopan unionin palveluntarjoajilta oikeudet ja etuudet, jotka on varattu alkuperäisväestölle.

Voimassa olevat toimenpiteet: *Constitution Act, 1982* eli "Schedule B" säädöksessä *Canada Act 1982* (U.K.), 1982, c. 11

Varauma II-C-2

Toimiala: Maatalous

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka liittyy maataloustuotteita koskevaan kollektiiviseen markkinajärjestelyyn, johon sisältyy senkaltaisia toimintoja kuin tuotanto, hinnoittelu, ostaminen, myyminen tai mikä tahansa muu toiminta, jolla tuote valmistellaan muotoon tai asetetaan saataville jossakin paikassa tai jollakin hetkellä ostettavaksi kulutukseen tai käyttöön.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Varauma II-C-3

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Brittiläinen Kolumbia, New Brunswick, Nova Scotia, Nunavut, Prinssi Edwardin saari, Quebec, Luoteisterritoriot ja Yukon varaavat itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka liittyy tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen muodostavaan kanadalaiseen yritykseen ja jossa edellytetään, että 25 prosenttia tai vähemmän hallituksen tai minkä tahansa sen valiokunnan jäsenistä on tiettyä kansalaisuutta. Edellä tarkoitetun toimenpiteen muutoksella ei saa vähentää, muutosta juuri edeltävään tilanteeseen verrattuna, toimenpiteen vaatimustenmukaisuutta kahdeksannessa luvussa (Sijoittaminen) määrättyjen velvollisuuksien osalta.
2. Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jossa edellytetään, että tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen muodostavan yritykseen hallituksen jäsenistä enintään 50 prosentilla on vakinainen asuinpaikka Kanadassa. Oleskelulupa myönnetään Euroopan unionin kansalaiselle, joka on nimetty tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen muodostavan yritykseen hallitukseen, ulkomaalaisten maahantuloa koskevan Kanadan lainsäädännön mukaisesti. Euroopan unionin kansalaiseen ei kuitenkaan sovelleta taloudellista tarveharkintaa pelkästään hallitukseen nimittämisen johdosta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Varauma II-C-4

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka liittyy asuinpaikkavaatimuksiin Euroopan unionin sijoittajilla tai niiden sijoituksilla merenrannalla sijaitsevaan maahan olevan omistusoikeuden osalta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Varauma II-C-5

Toimiala: Kalatalous

Osa-ala: Kalatalous ja kalatalouteen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 04, 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka liittyy kala- ja äyriäistuotteita koskeviin kollektiivisiin markkina- ja kaupankäyntijärjestelyihin sekä lupien myöntämiseen kalastukseen tai kalastukseen liittyviin toimintoihin, mukaan lukien ulkomaisten kalastusalusten pääsy Kanadan talousvyöhykkeelle, aluevesille, sisävesille tai satamiin sekä minkä tahansa palvelujen käyttö niillä tai niissä.
2. Kanada pyrkii myöntämään Euroopan unionin jäsenvaltion lipun alla purjehtiville aluksille vähintään yhtä edullisen kohtelun kuin se myöntää samanlaisissa tilanteissa minkä tahansa muun ulkomaisen valtion lipun alla purjehtiville aluksille.

Voimassa olevat toimenpiteet: *Fisheries Act*, R.S.C. 1985, c. F-14
Coastal Fisheries Protection Act, R.S.C. 1985, c. C-33
Coastal Fisheries Protection Regulations, C.R.C. 1978, c. 413
Commercial Fisheries Licensing Policy
Policy on Foreign Investment in the Canadian Fisheries Sector, 1985
Freshwater Fish Marketing Act, R.S.C. 1985, c. F-13

Varauma II-C-6

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Osakemarkkinoihin liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 8132

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen siihen liittyen, että Euroopan unionin kansalaiset hankkivat, myyvät tai muulla tavoin luovuttavat Kanadan hallituksen tai valtiotasoa alemman hallintotason liikkeelle laskemia velkakirjoja, velkasitoumuksia tai muita velkainstrumentteja.

Voimassa olevat toimenpiteet: *Financial Administration Act*, R.S.C. 1985, c. F-11

Varauma II-C-7

Toimiala: Elintarvike-, juoma- ja lääkealat

Osa-ala: Väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet

Toimialaluokka: CPC 241, 242, 243, 62112, 62226, 63107

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Importation of Intoxicating Liquors Act -säädöksellä annetaan kunkin provinssin hallinnolle maahantuontimonopoli provinssin alueelle tuotavien päihdyttävien väkevien alkoholijuomien osalta.

Voimassa olevat toimenpiteet: *Importation of Intoxicating Liquors Act,* R.S.C. 1985, c. I-3

Varauma II-C-8

Toimiala: Vähemmistöihin liittyvät asiat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla myönnetään oikeuksia tai etuuksia jollekin sosiaalisesti tai taloudellisesti heikommassa asemassa olevalle vähemmistölle.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Varauma II-C-9

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suosituimmuuskohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka liittyy lainvalvonta- ja vankeinhoitopalvelujen tarjoamiseen tai seuraaviin palveluihin siltä osin kuin on kyse yleisiä tarkoituksia varten käyttöön otetuista ja ylläpidettävistä sosiaalipalveluista: toimeentuloturva tai -vakuutus, sosiaaliturva tai -vakuutus, sosiaalietuudet, julkinen koulutus, terveydenhuolto ja lastenhoito.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Varauma II-C-10

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee sellaisten sosiaalipalvelujen tarjoamista, joista ei sen varauksen II-C-9 perusteella muuten esitetä varauksia.
2. Tämä varauma ei ulotu sellaisen uuden toimenpiteen käyttöön ottamiseen, jolla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää tällaisten sosiaalipalvelujen tarjoamisessa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Varauma II-C-11

Toimiala: Veden keruu, puhdistus ja jakelu

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee veden keruuta, puhdistusta ja jakelua.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Varauma II-C-12

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Putkijohtokuljetuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 713

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee todistuskirjojen myöntämistä polttoaineiden putkijohtokuljetuksiin.

Voimassa olevat toimenpiteet: *National Energy Board Act,* R.S.C. 1985, c. N-7

Varauma II-C-13

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: 8.1 (Määritelmät) ja 9.1 (Määritelmät) artiklassa määritelty lentoliikennepalvelujen myynti ja markkinointi

Toimialaluokka: Määritelty 8.1 (Määritelmät) ja 9.1 (Määritelmät) artiklassa

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee lentoliikennepalvelujen myyntiä ja markkinointia.
2. Selkeyden vuoksi todetaan, ettei tämä varauma vaikuta Brysselissä 17 päivänä joulukuuta 2009 ja Ottawassa 18 päivänä joulukuuta 2009 tehdystä *Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kanadan välisestä lentoliikennesopimuksesta* johtuviin Kanadan oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Varauma II-C-14

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiväylien, satamien ja patojen rakennustyöt sekä muut vesirakennustyöt
Liikennepalvelut merialuksilla tai muilla kuin merialuksilla
Vesiliikenteen tukipalvelut ja muut palvelut
Mikä tahansa muu aluksen suorittama tai alukselta suoritettava kaupallinen merellä tapahtuva toiminta, kuten kuvataan jäljempänä Kuvaus-osassa

Toimialaluokka: CPC 5133, 5223, 721, 722, 745, mikä tahansa muu aluksen suorittama tai alukselta suoritettava kaupallinen merellä tapahtuva toiminta

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suosituimmuuskohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset
Velvollisuudet

Kuvaus:

Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut

1. Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka vaikuttaa sijoittamiseen merellä suoritettaviin kabotaasipalveluihin tai kyseisten palvelujen tarjontaan, mukaan lukien seuraavat:

   a) tavaroiden tai matkustajien kuljettaminen aluksella Kanadan alueella sijaitsevien paikkojen välillä tai Kanadan mannerjalustan yläpuolella suoraan tai Kanadan ulkopuolella sijaitsevan paikan kautta; kuitenkin kun kyseessä ovat Kanadan mannerjalustan yläpuoliset vedet, tavaroiden tai matkustajien kuljettaminen ainoastaan silloin, kun se liittyy Kanadan mannerjalustan mineraalivarojen tai elottomien luonnonvarojen tutkimiseen, hyödyntämiseen tai kuljettamiseen; ja

   b) aluksen ryhtyminen mihin tahansa muuhun kaupalliseen merellä tapahtuvaan toimintaan Kanadan alueella ja, mannerjalustan yläpuolisten vesien osalta, sellaiseen muuhun kaupalliseen merellä tapahtuvaan toimintaan, joka liittyy Kanadan mannerjalustan mineraalivarojen tai elottomien luonnonvarojen tutkimiseen, hyödyntämiseen tai kuljettamiseen.

2. Tämä varauma koskee muun muassa niihin palveluntarjoajiin, joilla on oikeus osallistua näihin toimintoihin, liittyviä rajoituksia ja edellytyksiä, kriteereitä väliaikaisten kabotaasilupien myöntämiseksi ulkomaisille aluksille sekä ulkomaisille aluksille myönnettyjen kabotaasilupien lukumäärään liittyviä rajoituksia.

3. Selkeyden vuoksi todetaan, että tätä varaumaa sovelletaan muun muassa aluksen suorittamaan tai alukselta suoritettavaan kaupalliseen merellä tapahtuvaan toimintaan, mukaan lukien syöttöliikenne ja tyhjien konttien palauttaminen.

4. Tätä varaumaa ei sovelleta toimenpiteeseen, joka liittyy seuraaviin merellä suoritettaviin kabotaasipalveluihin sijoittamiseen tai kyseisten palveluiden tarjoamiseen, kun palvelut suoritetaan Euroopan unioniin sijoittautuneen yrityksen liikennöimältä alukselta tai kolmannessa maassa ([1]) sijaitsevan, Euroopan unionin kansalaisen omistaman tai määräysvallassa olevan yrityksen liikennöimältä alukselta, jos kyseinen alus on rekisteröity Euroopan unionin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ja purjehtii Euroopan unionin jäsenvaltion lipun alla:

   a) omassa omistuksessa olevien tai vuokrattujen konttien palauttaminen muulta kuin kaupalliselta perustalta;

   b) i) kansainvälisen rahdin jatkuva esi- tai jatkokuljetus Halifaxin sataman ja Montrealin sataman sekä Montrealin sataman ja Halifaxin sataman välillä käyttäen aluksia, jotka on rekisteröity komission tiedonannon C(2004) 43 ”Yhteisön suuntaviivat meriliikenteen valtiontuelle” liitteessä olevassa 1 kohdassa tarkoitettuihin varsinaisiin (kansallisiin) rekistereihin; ja

      ii) kansainvälisen rahdin esi- tai jatkokuljetus konteissa Halifaxin sataman ja Montrealin sataman sekä Montrealin sataman ja Halifaxin sataman välillä kansainväliseen osuuteen kytkeytyvänä yhtenä matkana käyttäen aluksia, jotka on rekisteröity komission tiedonannon C(2004) 43 ”Yhteisön suuntaviivat meriliikenteen valtiontuelle” liitteessä olevassa 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin varsinaisiin (kansallisiin) rekistereihin tai rinnakkaisrekistereihin (kansainvälisiin rekistereihin); tai

   c) ruoppaus.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Coasting Trade Act, S.C. 1992, c. 31

Canada Shipping Act, 2001, S.C. 2001, c. 26

Customs Act, R.S.C. 1985 (2d Supp.), c. 1

Customs and Excise Offshore Application Act, R.S.C. 1985, c. C-53

([1]) Kanada varaa itselleen oikeuden olla ulottamatta näitä etuja Amerikan yhdysvaltojen yrityksiin.

Varauma II-C-15

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Liikennepalvelut merialuksilla tai muilla kuin merialuksilla

Vesiliikenteen tukipalvelut

Mikä tahansa muu alukselta suoritettava kaupallinen merellä tapahtuva toiminta molempia osapuolia kiinnostavilla vesillä

Toimialaluokka: CPC 721, 722, 745, mikä tahansa muu alukselta suoritettava kaupallinen merellä tapahtuva toiminta

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Velvollisuudet

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee sellaisten sopimusten, järjestelyjen ja muiden maiden kanssa tehtyjen muiden virallisten ja epävirallisten sitoumusten täytäntöönpanoa, jotka koskevat mereen liittyvää toimintaa molempia osapuolia kiinnostavilla vesillä senkaltaisilla aloilla kuin saastumisen esto (mukaan lukien öljytankkereiden kaksoisrunkovaatimukset), turvallinen navigointi, proomujen tarkastusnormit, veden laatu, luotsaus, meripelastus, huumeiden väärinkäytön valvonta ja merenkulun viestintä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Varauma II-C-16

Toimiala: Liikenne

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 07

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka liittyy Kanadan omistamaa tai määräysvallassa olevaa liikenteen infrastruktuuria hoitavien tai operoivien oikeushenkilöiden lukumäärään tai tyyppiin.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Varauma II-C-17

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Kaikki liikenteen osa-alat, lukuun ottamatta seuraavia osa-aloja:

Merikonttien konttiasema- ja varastointipalvelut

Varustamon edustajan palvelut

Meriliikenteen huolintapalvelut

Ilma-alusten korjaus- ja huoltopalvelut

Tietokonepohjaiset paikanvarausjärjestelmät

Matkustajien ja rahdin kuljetus rautateitse

Rautatiekaluston huolto ja korjaus

Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen muualle luokittelemattomat korjauspalvelut palkkio- tai sopimusperusteisesti

Moottoriajoneuvojen huolto- ja korjauspalvelut

Moottoripyörien ja -kelkkojen huolto- ja korjauspalvelut

Lastinkäsittelypalvelut maaliikenteessä

Varastointipalvelut maaliikenteessä

Rahdin kuljetusvälityspalvelut maaliikenteessä

Muut maaliikenteen tuki- ja liitännäispalvelut

Toimialaluokka:

CPC 07, CPC 51, CPC 61, CPC 886 ja kaikki muu kaupallinen toiminta, joka suoritetaan alukselta, ilma-alukselta, moottoriajoneuvosta tai rautatiekalustosta tai niiden osalta, lukuun ottamatta seuraavia:

CPC 6112

CPC 6122

CPC 7111

CPC 7112

CPC 741 (rajattu maaliikennepalveluihin)

CPC 742 (rajattu maaliikennepalveluihin)

CPC 7480 (rajattu maaliikennepalveluihin)

CPC 7490 (rajattu maaliikennepalveluihin)

CPC 8867

CPC 8868 (rajattu rautatiekalustoon)

8.1 (Määritelmät) ja 9.1 (Määritelmät) artiklassa määritellyt tietokonepohjaiset paikanvarausjärjestelmät

8.1 (Määritelmät) ja 9.1 (Määritelmät) artiklassa määritellyt ilma-alusten korjaus- ja huoltopalvelut

14.1 (Määritelmät) artiklassa määritellyt merikonttien konttiasema- ja varastointipalvelut, varustamon edustajan palvelut ja meriliikenteen huolintapalvelut.

Varauman tyyppi:

Markkinoille pääsy

Velvollisuudet

Kuvaus:

Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut

Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka liittyy monopolien tai yksinomaisten palveluntarjoajien nimeämiseen, perustamiseen, laajentamiseen tai toimintaan liikennealalla.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Varauma II-C-18

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Liikenteen tuki- ja liitännäispalvelut

8.1 (Määritelmät) ja 9.1 (Määritelmät) artiklassa määritellyt maahuolintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 74, 8.1 (Määritelmät) ja 9.1 (Määritelmät) artiklassa määritellyt maahuolintapalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan niiden palveluntarjoajien lukumäärää, jotka tarjoavat tiettyjä seuraaviin liittyviä liikenteen tuki- ja liitännäispalveluja: matkustajista huolehtiminen, rahdin ja lastin (mukaan lukien posti) käsittely ja kuljetusajoneuvot, jotka tukevat liikenteenharjoittajia, lentoasemilla, kun fyysiset ja toiminnalliset rajoitteet aiheutuvat ensisijaisesti turvallisuuteen tai turvatoimiin liittyvistä näkökohdista.
2. Selkeyden vuoksi todetaan maahuolintapalvelujen osalta, ettei tämä varauma vaikuta Brysselissä 17 päivänä joulukuuta 2009 ja Ottawassa 18 päivänä joulukuuta 2009 tehdystä *Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Kanadan välisestä lentoliikennesopimuksesta* johtuviin Kanadan oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Varauma II-C-19

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tekniset testaus- ja analysointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 8676

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka vaikuttaa Kanadan puolesta tehtäviin alusten lakisääteisiin tarkastuksiin ja todistuskirjojen myöntämiseen.
2. Selkeyden vuoksi todetaan, että ainoastaan henkilö, luokituslaitos tai muu organisaatio, jonka Kanada on valtuuttanut, voi suorittaa lakisääteisiä tarkastuksia ja myöntää merenkulkuun liittyviä Kanadan asiakirjoja (Canadian Maritime Documents) Kanadassa rekisteröidyille aluksille ja niiden laitteistoille Kanadan puolesta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Varauma II-C-20

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**

1. Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla myönnetään erilliskohtelu jonkin ennen 1 päivää tammikuuta 1994 voimassa olleen tai allekirjoitetun kahden- tai monenvälisen kansainvälisen sopimuksen nojalla.
2. Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla myönnetään erilliskohtelu seuraaviin aloihin liittyvän voimassa olevan tai tulevan kahden- tai monenvälisen kansainvälisen sopimuksen nojalla:
   a) ilmailu;
   b) kalastus; tai
   c) meriasiat, mukaan lukien meripelastus.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Kanadan luettelo

Albertassa sovellettavat varaumat

Varauma II-PT-1

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Alberta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee arpajaisia, uhkapelilaitteita, rahapelejä, kilpa-ajoja, bingoja, kasinoita ja vastaavia ja jolla
   a) rajoitetaan sellaisten tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää, jotka voivat harjoittaa tiettyä taloudellista toimintaa, lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;
   b) rajoitetaan liiketoimien tai varojen kokonaisarvoa lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;
   c) rajoitetaan liiketoimien tai tuotannon kokonaismäärää määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiön tai tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;
   d) rajoitetaan niiden luonnollisten henkilöiden kokonaismäärää, jotka voivat toimia jollain osa-alalla tai jotka tämän sopimuksen piiriin kuuluva sijoitus voi työllistää ja jotka ovat tarpeen taloudellisen toiminnan toteuttamiseksi tai liittyvät siihen välittömästi, lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; tai
   e) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa.

2. Tämä varauma ei rajoita Albertan oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-2

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut, tukkukaupan palvelut, vähittäiskaupan palvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)

Alkoholijuomien valmistus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107, 643, 88411

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Alberta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla
   a) rajoitetaan sellaisten tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää, jotka voivat harjoittaa tiettyä taloudellista toimintaa, lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;
   b) rajoitetaan liiketoimien tai varojen kokonaisarvoa lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;
   c) rajoitetaan liiketoimien tai tuotannon kokonaismäärää määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiön tai tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;
   d) rajoitetaan niiden luonnollisten henkilöiden kokonaismäärää, jotka voivat toimia jollain osa-alalla tai jotka tämän sopimuksen piiriin kuuluva sijoitus voi työllistää ja jotka ovat tarpeen taloudellisen toiminnan toteuttamiseksi tai liittyvät siihen välittömästi, lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; tai
   e) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa.
2. Tämä varauma ei rajoita Albertan oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-3

Toimiala: Maa-, metsä- ja kalataloustuotteet

Osa-ala: Metsävarat ja jalostus

Metsätalous- ja hakkuutuotteet

Metsätaloutta palveleva toiminta

Toimialaluokka: CPC 03, 8814

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Alberta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee metsävarojen ja niistä saatavien tuotteiden tuotantoa, jalostusta, kaupan pitämistä, hyödyntämistä ja kehittämistä ja jolla
   a) rajoitetaan sellaisten tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää, jotka voivat harjoittaa tiettyä taloudellista toimintaa, lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;
   b) rajoitetaan liiketoimien tai varojen kokonaisarvoa lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;
   c) rajoitetaan liiketoimien tai tuotannon kokonaismäärää määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiön tai tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;
   d) rajoitetaan niiden luonnollisten henkilöiden kokonaismäärää, jotka voivat toimia jollain osa-alalla tai jotka tämän sopimuksen piiriin kuuluva sijoitus voi työllistää ja jotka ovat tarpeen taloudellisen toiminnan toteuttamiseksi tai liittyvät siihen välittömästi, lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; tai
   e) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa.
2. Tämä varauma ei rajoita Albertan oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-4

Toimiala: Kalatalous

Osa-ala: Kalastus
Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 04, 62224, 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Alberta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee vesiviljelytuotteiden, meren tuotteiden ja kalatuotteiden tuotantoa, jalostusta ja kollektiivista kaupan pitämistä ja jolla
   a) rajoitetaan sellaisten tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää, jotka voivat harjoittaa tiettyä taloudellista toimintaa, lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;

b) rajoitetaan liiketoimien tai varojen kokonaisarvoa lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;

c) rajoitetaan liiketoimien tai tuotannon kokonaismäärää määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiön tai tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;

d) rajoitetaan niiden luonnollisten henkilöiden kokonaismäärää, jotka voivat toimia jollain osa-alalla tai jotka tämän sopimuksen piiriin kuuluva sijoitus voi työllistää ja jotka ovat tarpeen taloudellisen toiminnan toteuttamiseksi tai liittyvät siihen välittömästi, lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; tai

e) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa.

2. Tämä varauma ei rajoita Albertan oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-5

Toimiala: Energia

Osa-ala: Energian jakeluun liittyvät palvelut

Putkijohtokuljetuspalvelut

Sähkön, kaasun, höyryn ja lämminveden tuotanto, siirto ja jakelu

Raakaöljy ja maakaasu

Toimialaluokka: CPC 120, 17, 713, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Alberta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee i) raakaöljyn ja maakaasun etsintää, tuotantoa, hyödyntämistä ja kehittämistä; ii) yksinoikeuden myöntämistä jakelu- tai kuljetusjärjestelmän hallintaan, niihin liittyvät putkijohto- ja merikuljetus- ja jakelujärjestelmät mukaan lukien; ja iii) sähkön tuotantoa, kuljetusta, jakelua, toimittamista sekä tuontia ja vientiä ja jolla

a) rajoitetaan sellaisten tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää, jotka voivat harjoittaa tiettyä taloudellista toimintaa, lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;

b) rajoitetaan liiketoimien tai varojen kokonaisarvoa lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;

c) rajoitetaan liiketoimien tai tuotannon kokonaismäärää määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiön tai tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;

d) rajoitetaan niiden luonnollisten henkilöiden kokonaismäärää, jotka voivat toimia jollain osa-alalla tai jotka tämän sopimuksen piiriin kuuluva sijoitus voi työllistää ja jotka ovat tarpeen taloudellisen toiminnan toteuttamiseksi tai liittyvät siihen välittömästi, lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; tai

e) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa.

2. Tämä varauma ei rajoita Albertan oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Brittiläisessä Kolumbiassa sovellettavat varaumat

Varauma II-PT-6

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkön, kaasun, höyryn ja lämminveden tuotanto, siirto ja jakelu
Raakaöljy ja maakaasu
Maaöljykaasut ja muut kaasumaiset hiilivedyt
Putkijohtokuljetuspalvelut
Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 17, 120, 334, 713, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Brittiläinen Kolumbia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee i) raakaöljyn ja maakaasun etsintää, tuotantoa, hyödyntämistä ja kehittämistä; ii) niihin liittyvien raakaöljyn ja maakaasun jakelu- tai kuljetusjärjestelmien hallintaoikeuksia, niiden putkijohto- ja merikuljetus- ja jakelujärjestelmät mukaan lukien; tai iii) sähkön tuotantoa, kuljetusta, jakelua, toimittamista sekä tuontia ja vientiä ja jolla

a) rajoitetaan sellaisten tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää, jotka voivat harjoittaa tiettyä taloudellista toimintaa, lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;

b) rajoitetaan liiketoimien tai varojen kokonaisarvoa lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;

c) rajoitetaan liiketoimien tai tuotannon kokonaismäärää määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiön tai tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;

d) rajoitetaan niiden luonnollisten henkilöiden kokonaismäärää, jotka voivat toimia jollain osa-alalla tai jotka tämän sopimuksen piiriin kuuluva sijoitus voi työllistää ja jotka ovat tarpeen taloudellisen toiminnan toteuttamiseksi tai liittyvät siihen välittömästi, lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; tai

e) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa.

2. Tämä varauma ei rajoita Brittiläisen Kolumbian oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-7

Toimiala: Maa-, metsä- ja kalataloustuotteet

Osa-ala: Metsätalous- ja hakkuutuotteet

Metsätaloutta palveleva toiminta

Toimialaluokka: CPC 03, 8814

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Brittiläinen Kolumbia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee metsävarojen ja niistä saatavien tuotteiden tuotantoa, jalostusta, kaupan pitämistä, hyödyntämistä ja kehittämistä, mukaan lukien lupien myöntäminen, ja jolla

a) rajoitetaan sellaisten tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää, jotka voivat harjoittaa tiettyä taloudellista toimintaa, lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;

b) rajoitetaan liiketoimien tai varojen kokonaisarvoa lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;

c) rajoitetaan liiketoimien tai tuotannon kokonaismäärää määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiön tai tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;

d) rajoitetaan niiden luonnollisten henkilöiden kokonaismäärää, jotka voivat toimia jollain osa-alalla tai jotka tämän sopimuksen piiriin kuuluva sijoitus voi työllistää ja jotka ovat tarpeen taloudellisen toiminnan toteuttamiseksi tai liittyvät siihen välittömästi, lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; tai

e) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa.

2. Tämä varauma ei rajoita Brittiläisen Kolumbian oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-8

Toimiala: Kalatalous

Osa-ala: Kalastus
Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 04, 62224, 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Brittiläinen Kolumbia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee vesiviljelytuotteiden, meren tuotteiden tai muiden kalatuotteiden tuotantoa, jalostusta ja kollektiivista kaupan pitämistä ja jolla
   a) rajoitetaan sellaisten tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää, jotka voivat harjoittaa tiettyä taloudellista toimintaa, lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;
   b) rajoitetaan liiketoimien tai varojen kokonaisarvoa lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;
   c) rajoitetaan liiketoimien tai tuotannon kokonaismäärää määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiön tai tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;
   d) rajoitetaan niiden luonnollisten henkilöiden kokonaismäärää, jotka voivat toimia jollain osa-alalla tai jotka tämän sopimuksen piiriin kuuluva sijoitus voi työllistää ja jotka ovat tarpeen taloudellisen toiminnan toteuttamiseksi tai liittyvät siihen välittömästi, lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; tai
   e) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa.
2. Tämä varauma ei rajoita Brittiläisen Kolumbian oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-9

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Brittiläinen Kolumbia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee kaikkien rahapelien järjestämistä ja hallintoa provinssissa, mukaan lukien arpajaiset, uhkapelit sekä onnea ja taitoa vaativat pelit ja niihin liittyvä liiketoiminta, ja jolla
   a) rajoitetaan sellaisten tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää, jotka voivat harjoittaa tiettyä taloudellista toimintaa, lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;
   b) rajoitetaan liiketoimien tai varojen kokonaisarvoa lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;
   c) rajoitetaan liiketoimien tai tuotannon kokonaismäärää määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiön tai tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;
   d) rajoitetaan niiden luonnollisten henkilöiden kokonaismäärää, jotka voivat toimia jollain osa-alalla tai jotka tämän sopimuksen piiriin kuuluva sijoitus voi työllistää ja jotka ovat tarpeen taloudellisen toiminnan toteuttamiseksi tai liittyvät siihen välittömästi, lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; tai
   e) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa.
2. Tämä varauma ei rajoita Brittiläisen Kolumbian oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-10

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut, tukkukaupan palvelut, vähittäiskaupan palvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)

Alkoholijuomien valmistus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Brittiläinen Kolumbia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee alkoholijuomien tuontia, kaupan pitämistä, lupia, myyntiä ja jakelua provinssissa ja jolla
   a) rajoitetaan sellaisten tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää, jotka voivat harjoittaa tiettyä taloudellista toimintaa, lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;

b) rajoitetaan liiketoimien tai varojen kokonaisarvoa lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;

c) rajoitetaan liiketoimien tai tuotannon kokonaismäärää määrättyinä lukumääräisinä yksikköinä kiintiön tai tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa;

d) rajoitetaan niiden luonnollisten henkilöiden kokonaismäärää, jotka voivat toimia jollain osa-alalla tai jotka tämän sopimuksen piiriin kuuluva sijoitus voi työllistää ja jotka ovat tarpeen taloudellisen toiminnan toteuttamiseksi tai liittyvät siihen välittömästi, lukumääräisen kiintiön tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; tai

e) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa.

2. Tämä varauma ei rajoita Brittiläisen Kolumbian oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Manitobassa sovellettavat varaumat

Varauma II-PT-11

Toimiala: Kalatalous

Osa-ala: Kala ja muut kalastustuotteet
Kalataloustuotteiden tukkukaupan palvelut
Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 04, 62224, 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Manitoba varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.

2. Tämä varauma ei rajoita Manitoban oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-12

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Putkijohtokuljetuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 713

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Manitoba varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Manitoban oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-13

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut, tukkukaupan palvelut, vähittäiskaupan palvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)

Alkoholijuomien valmistus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Manitoba varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Manitoban oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-14

Toimiala: Energia

Osa-ala: Raakaöljy ja maakaasu

Sähköenergia

Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 120, 171, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Manitoba varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Manitoban oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-15

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Metsätalous- ja hakkuutuotteet

Metsävarojen jalostus

Maatalouteen, metsästykseen ja metsätalouteen liittyvät palvelut

Paperin ja paperituotteiden valmistus palkkio- tai sopimusperusteisesti

Toimialaluokka: CPC 031, 321, 881 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen ja 8814), 88430, 88441

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Manitoba varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Manitoban oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-16

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Manitoba varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Manitoban oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

New Brunswickissä sovellettavat varaumat

Varauma II-PT-17

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähköenergia

Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 17, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. New Brunswick varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä provinssin hallussa olevan vesivoiman siirron, sähkön tuotannon, kuljetuksen, jakelun ja viennin sekä sähköjärjestelmien kunnossapidon osalta, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita New Brunswickin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-18

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. New Brunswick varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai säilyttää monopoleja edellä mainituilla osa-aloilla.
2. Tämä varauma ei rajoita New Brunswickin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet *Gaming Control Act*, S.N.B. 2008, c. G-1.5

Varauma II-PT-19

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut, tukkukaupan palvelut, vähittäiskaupan palvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)

Alkoholijuomien valmistus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. New Brunswick varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita New Brunswickin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet *New Brunswick Liquor Corporation Act*, S.N.B. 1974, c. N-6.1

Newfoundland ja Labradorissa sovellettavat varaumat

Varauma II-PT-20

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Metsätalous- ja hakkuutuotteet

Metsävarojen jalostus

Maatalouteen, metsästykseen ja metsätalouteen liittyvät palvelut

Paperin ja paperituotteiden valmistus palkkio- tai sopimusperusteisesti

Toimialaluokka: CPC 031, 321, 881 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen ja 8814), 88430, 88441

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Newfoundland ja Labrador varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa edellä mainittuihin osa-aloihin liittyvän toimenpiteen, jolla
   a) rajoitetaan tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; tai
   b) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa.
2. Tämä varauma ei rajoita Newfoundland ja Labradorin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-21

Toimiala: Kalastus ja metsästys

Osa-ala: Eläinperäiset syötävät tuotteet, muualle luokittelemattomat

Muiden eläinten raakanahat, muualle luokittelemattomat (tuoreet tai säilötyt mutta ei enempää valmistetut)

Kala ja muut kalastustuotteet

Muu liha ja muut syötävät eläimenosat, tuoreet, jäähdytetyt tai jäädytetyt (myös kanin liha), ei kuitenkaan sammakonreidet

Eläinöljyt ja -rasvat, raa'at tai puhdistetut

Parkitut tai muokatut turkisnahat

Kalavalmisteet ja -säilykkeet

Elintarvikkeiden, juomien ja tupakkatuotteiden myynti palkkio- tai sopimusperusteisesti

Kalataloustuotteiden tukkukaupan palvelut

Toimialaluokka: CPC 0295, 02974, 04, 21129, 212, 2162, 2831, 62112, 62224, 8813, 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Newfoundland ja Labrador varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa edellä mainittuihin osa-aloihin liittyvän toimenpiteen, jolla
   a) rajoitetaan tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; tai

b) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa.

2. Tämä varauma ei rajoita Newfoundland ja Labradorin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-22

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähköenergia
Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 171, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Newfoundland ja Labrador varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa edellä mainittuihin osa-aloihin liittyvän toimenpiteen, jolla

   a) rajoitetaan tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; tai

   b) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa.

2. Tämä varauma ei rajoita Newfoundland ja Labradorin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-23

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Newfoundland ja Labrador varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa edellä mainittuihin osa-aloihin liittyvän toimenpiteen, jolla
   a) rajoitetaan tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; tai
   b) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa.
2. Tämä varauma ei rajoita Newfoundland ja Labradorin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-24

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Putkijohtokuljetuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 7131

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Newfoundland ja Labrador varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa edellä mainittuun osa-alaan liittyvän toimenpiteen, jolla
   a) rajoitetaan tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; tai
   b) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa.
2. Tämä varauma ei rajoita Newfoundland ja Labradorin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-25

Toimiala: Energia

Osa-ala: Raakaöljy ja maakaasu

Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 120, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Newfoundland ja Labrador varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa edellä mainittuihin osa-aloihin liittyvän toimenpiteen, jolla
   a) rajoitetaan tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa; tai
   b) rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa.
2. Tämä varauma ei rajoita Newfoundland ja Labradorin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Luoteisterritorioissa sovellettavat varaumat

Varauma II-PT-26

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kotieläintalouteen liittyvät palvelut

Metsästykseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 8812, 8813

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Luoteisterritoriot varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Luoteisterritorioiden oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-27

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut, tukkukaupan palvelut, vähittäiskaupan palvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)

Alkoholijuomien valmistus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Luoteisterritoriot varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Luoteisterritorioiden oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-28

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Metsätalous- ja hakkuutuotteet

Paperimassa, kartonki ja pahvi

Metsävarojen jalostus

Maatalouteen, metsästykseen ja metsätalouteen liittyvät palvelut

Paperin ja paperituotteiden valmistus palkkio- tai sopimusperusteisesti

Toimialaluokka: CPC 03, 321, 881 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen ja 8814), 88430, 88441

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Luoteisterritoriot varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Luoteisterritorioiden oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-29

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Luoteisterritoriot varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Luoteisterritorioiden oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-30

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähköenergia
Putkijohtokuljetuspalvelut
Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 171, 713, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Luoteisterritoriot varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Luoteisterritorioiden oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-31

Toimiala: Raakaöljy ja maakaasu

Osa-ala: Raakaöljy ja maakaasu
Putkijohtokuljetukset
Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 120

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Luoteisterritoriot varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä raakaöljyn tai maakaasun etsinnän, tuotannon, hyödyntämisen ja kehittämisen osalta, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Luoteisterritoriot varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla myönnetään yksinoikeus jakelu- tai kuljetusjärjestelmän hallintaan, niihin liittyvät putkijohto- ja merikuljetus- ja jakelujärjestelmät mukaan lukien.
3. Tämä varauma ei rajoita Luoteisterritorioiden oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-32

Toimiala: Kalatalous

Osa-ala: Kala ja muut kalastustuotteet

Kalataloustuotteiden tukkukauppa

Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 04, 62224, 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Luoteisterritoriot varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Luoteisterritorioiden oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-33

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Muut maaliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 7121, 71222

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Luoteisterritoriot varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa julkisia linja-autoliikennepalveluja kaupungeissa ja kaupunkien välillä koskevan tarveharkinnan. Tärkeimpiin perusteisiin kuuluu nykyisten liikennepalvelujen riittävyyden tarkastelu, markkinaolosuhteet, joiden perusteella voidaan edellyttää palvelun laajentamista, sekä uusien palveluntarjoajien vaikutus yleiseen etuun, mukaan luettuna palvelun jatkuvuus ja laatu sekä hakijan mahdollisuudet, halukkuus ja kyky tarjota asianmukaisia palveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet

Nova Scotiassa sovellettavat varaumat

Varauma II-PT-34

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Metsätalous- ja hakkuutuotteet

Metsävarojen jalostus

Maatalouteen, metsästykseen ja metsätalouteen liittyvät palvelut

Paperin ja paperituotteiden valmistus palkkio- tai sopimusperusteisesti

Toimialaluokka: CPC 031, 321, 881 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen ja 8814), 88430, 88441

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Nova Scotia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Nova Scotian oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-35

Toimiala: Kalatalous ja metsästys

Osa-ala: Eläinperäiset syötävät tuotteet, muualle luokittelemattomat

Muiden eläinten raakanahat, muualle luokittelemattomat (tuoreet ja säilötyt mutta ei enempää valmistetut)

Kala ja muut kalastustuotteet

Muu liha ja muut syötävät eläimenosat, tuoreet, jäähdytetyt tai jäädytetyt (myös kanin liha), ei kuitenkaan sammakonreidet

Eläinöljyt ja -rasvat, raa'at tai puhdistetut

Parkitut tai muokatut turkisnahat

Kalavalmisteet ja -säilykkeet

Elintarvikkeiden, juomien ja tupakkatuotteiden myynti palkkio- tai sopimusperusteisesti

Kalataloustuotteiden tukkukaupan palvelut

Jäädytettyjen tai jäähdytettyjen tavaroiden kuljetus

Toimialaluokka: CPC 0295, 02974, 04, 21129, 212, 2162, 2831, 62112, 62224, osittain 71231, 8813, 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Nova Scotia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Nova Scotian oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-36

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähköenergia

Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 17, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Nova Scotia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Nova Scotian oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-37

Toimiala: Energia

Osa-ala: Raakaöljy ja maakaasu
Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 120, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Nova Scotia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Nova Scotian oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-38

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Nova Scotia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Nova Scotian oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-39

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut, tukkukaupan palvelut, vähittäiskaupan palvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)

Alkoholijuomien valmistus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Nova Scotia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Nova Scotian oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-40

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Putkijohtokuljetuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 713

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Nova Scotia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainitulla osa-alalla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Nova Scotian oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Nunavutissa sovellettavat varaumat

Varauma II-PT-41

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kotieläintalouteen liittyvät palvelut

Metsästykseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 8812, 8813

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Nunavut varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Nunavutin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-42

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut, tukkukaupan palvelut, vähittäiskaupan palvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)

Alkoholijuomien valmistus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Nunavut varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Nunavutilla on säädöksen *Liquor Act* nojalla valtuudet tuoda, ostaa, tuottaa, jakaa, toimittaa, pitää kaupan ja myydä alkoholijuomia Nunavutissa ja harjoittaa kaikkia näitä toimintoja territorion monopolin välityksellä.
3. Tämä varauma ei rajoita Nunavutin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet *Liquor Act*, R.S.N.W.T. 1988, c. L-9

Varauma II-PT-43

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Nunavut varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainitulla osa-alalla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Nunavutin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-44

Toimiala: Kalatalous

Osa-ala: Kala ja muut kalastustuotteet
Kalataloustuotteiden tukkukauppa
Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 04, 62224, 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Nunavut varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Nunavutin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-45

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähköenergia
Sähkön jakelu- tai ohjauslaitteet
Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 171, 4621, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Nunavut varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Nunavut pitää säädöksen *Qulliq Energy Corporation Act* 5.1 §:n nojalla voimassa monopolin sähkön tuotantoa, generointia, kehittämistä, siirtoa, jakelua, toimittamista ja vientiä ja näihin liittyviä palveluja varten.
3. Tämä varauma ei rajoita Nunavutin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet *Qulliq Energy Corporation Act*, R.S.N.W.T. 1988, c. N-2

Varauma II-PT-46

Toimiala: Energia

Osa-ala: Raakaöljy ja maakaasu
Liikenne
Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 120, 713, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Nunavut varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Lisäksi Nunavut varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla rajoitetaan pääsyä öljy- ja kaasuteollisuuden kehittämiseen liittyville markkinoille.
3. Tämä varauma ei rajoita Nunavutin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-47

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Merirahtiliikenne

Toimialaluokka: CPC 7212

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Nunavut varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainitulla osa-alalla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Nunavutin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-48

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Muut maaliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 7121, 71222

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Nunavut varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa julkisia linja-autoliikennepalveluja kaupungeissa ja kaupunkien välillä koskevan tarveharkinnan. Tärkeimpiin perusteisiin kuuluu nykyisten liikennepalvelujen riittävyyden tarkastelu, markkinaolosuhteet, joiden perusteella voidaan edellyttää palvelun laajentamista, sekä uusien palveluntarjoajien vaikutus yleiseen etuun, mukaan luettuna palvelun jatkuvuus ja laatu sekä hakijan mahdollisuudet, halukkuus ja kyky tarjota asianmukaisia palveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet

Ontariossa sovellettavat varaumat

Varauma II-PT-49

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkön, kaasun, höyryn ja lämminveden tuotanto, siirto ja jakelu

Raakaöljy ja maakaasu

Maaöljykaasut ja muut kaasumaiset hiilivedyt

Putkijohtokuljetuspalvelut

Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 17, 120, 334, 713, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Ontario varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä energian (mukaan lukien sähkö, maakaasu ja uusiutuva energia) etsinnän, tuotannon, generoinnin, hyödyntämisen, tuonnin, viennin, kuljetuksen, siirron, jakelun, varastoinnin, myynnin, vähittäismyynnin, kaupan pidon, säästämisen, kysynnän/kuormituksen hallinnan ja kehittämisen osalta, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Ontario varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä, kun kyse on yksinoikeuksien myöntämisestä siirto- ja jakelujärjestelmien omistukseen ja hallintaan tai energian (mukaan lukien sähkö, maakaasu tai uusiutuva energia) tuotantoon, generointiin, varastointiin, myyntiin, vähittäismyyntiin tai kaupan pitoon.
3. Selkeyden vuoksi todetaan, että tämä varauma ei rajoita Ontarion oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa olemassa olevassa valtionyrityksessä olevia omapääomaosuuksiaan tai olemassa olevan julkisen vallan yksikön varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Prinssi Edwardin saarella sovellettavat varaumat

Varauma II-PT-50

Toimiala: Kalastus ja vesiviljely

Osa-ala: Kala ja muut kalastustuotteet

Kalataloustuotteiden tukkukaupan palvelut

Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 04, 62224, 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Prinssi Edwardin saari varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Prinssi Edwardin saaren oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-51

Toimiala: Energia

Osa-ala: Uusiutuvan energian järjestelmät
Sähköenergia, öljy ja maakaasu
Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 120, 17, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Prinssi Edwardin saari varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Prinssi Edwardin saaren oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-52

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Metsätalous- ja hakkuutuotteet
Metsävarojen jalostus
Maatalouteen, metsästykseen ja metsätalouteen liittyvät palvelut
Paperin ja paperituotteiden valmistus palkkio- tai sopimusperusteisesti

Toimialaluokka: CPC 03, 321, 881 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen ja 8814), 88430, 88441

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Prinssi Edwardin saari varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.

2. Tämä varauma ei rajoita Prinssi Edwardin saaren oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-53

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Prinssi Edwardin saari varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainitulla osa-alalla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Prinssi Edwardin saaren oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-54

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut, tukkukaupan palvelut, vähittäiskaupan palvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)

Alkoholijuomien valmistus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Prinssi Edwardin saari varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä edellä mainituilla osa-aloilla, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.

2. Tämä varauma ei rajoita Prinssi Edwardin saaren oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Quebecissä sovellettavat varaumat

Varauma II-PT-55

Toimiala: Maatalous ja kalatalous

Osa-ala: Maatalouden, puutarhatalouden ja kaupallisen puutarhaviljelyn tuotteet
Elävät eläimet ja eläintuotteet
Kala ja muut kalastustuotteet
Liha, kala, hedelmät, vihannekset, öljyt ja rasvat
Maitotuotteet
Myllytuotteet, tärkkelys ja tärkkelystuotteet; muut elintarvikkeet
Maatalouteen liittyvät palvelut
Kotieläintalouteen liittyvät palvelut
Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 01, 02, 04, 21, 22, 23, 8811 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen), 8812, 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Quebec varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä vesiviljelytuotteiden, meren tuotteiden ja kalatuotteiden tuotannon, hallinta- tai omistusoikeuden siirron, jalostuksen ja kollektiivisen kaupan pitämisen osalta, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Lisäksi Quebec varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä myönnettäessä säädöksen *Food Products Act* mukaisia lupia.
3. Kyseisiin toimenpiteisiin kuuluu se, että edellytetään yleisen edun tarkastelua ja sosioekonomisten tekijöiden huomioon ottamista.
4. Selkeyden vuoksi todetaan, että tämä varauma ei rajoita Quebecin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa olemassa olevassa valtionyrityksessä olevia omapääomaosuuksiaan tai olemassa olevan julkisen vallan yksikön varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet *Food Products Act*, C.Q.L.R., c. P-29
An Act to regularize and provide for the development of local slaughterhouses, C.Q.L.R., c. R-19.1

An Act respecting the marketing of agricultural, food and fish products, C.Q.L.R. c. M-35.1

An Act respecting the marketing of marine products, C.Q.L.R., c. C-32.1

The Marine Products Processing Act, C.Q.L.R., c. T-11.01

Varauma II-PT-56

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähköenergia

Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 171, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Quebec varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä sähkön tuotannon, maksujen ja ehtojen vahvistamisen ja muuttamisen, siirron, toimittamisen, jakelun ja viennin sekä sähköjärjestelmien kunnossapidon osalta, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Quebec varaa edellisessä kohdassa mainittujen toimintojen harjoittamista varten itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, joka koskee valtion hallussa olevan maan sekä irtaimen ja kiinteän omaisuuden siirtoa tai luovutusta, ja toimenpiteen, joka koskee kaikkia energiavoimia ja -lähteitä, joista voi tuottaa sähköä.
3. Hydro-Québecillä on yksinoikeus sähkön tuotantoon, siirtoon, jakeluun ja vientiin. Quebec varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa Hydro-Québecin valtuudet ja oikeudet edellä mainittujen toimintojen harjoittamista varten.
4. Kyseisiin toimenpiteisiin sisältyy sosioekonomisten tekijöiden huomioon ottaminen.
5. Selkeyden vuoksi todetaan, että tämä varauma ei rajoita Quebecin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa olemassa olevassa valtionyrityksessä olevia omapääomaosuuksiaan tai olemassa olevan julkisen vallan yksikön varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet *Hydro-Québec Act,* C.Q.L.R., c. H-5

An Act respecting the exportation of electric power, C.Q.L.R., c. E-23

An Act respecting the Régie de l'énergie, C.Q.L.R., c. R-6.01

An Act respecting municipal and private electric power systems, C.Q.L.R., c. S-41

Act respecting the Ministère des Ressources naturelles et de la Faune, C.Q.L.R., c. M-25.2

An Act respecting threatened or vulnerable species, C.Q.L.R., c. E-12.01

Loi sur la Coopérative régionale d'électricité de Saint-Jean-Baptiste de Rouville et abrogeant la Loi pour favoriser l'électrification rurale par l'entremise de coopératives d'électricité, L.Q. 1986, c. 21

Watercourses Act, C.Q.L.R., c. R-13

Varauma II-PT-57

Toimiala: Energia

Osa-ala: Raakaöljy ja maakaasu
Putkijohtokuljetuspalvelut
Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 120, 713, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Quebec varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä öljyn ja kaasun jakelujärjestelmien hallinnan ja putkijohtokuljetuspalvelujen osalta, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Lisäksi Quebec varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla rajoitetaan pääsyä öljy- ja kaasuteollisuuden kehittämiseen liittyville markkinoille.
3. Selkeyden vuoksi todetaan, että tämä varauma ei rajoita Quebecin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa olemassa olevassa valtionyrityksessä olevia omapääomaosuuksiaan tai olemassa olevan julkisen vallan yksikön varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet *An Act respecting the Régie de l'énergie*, C.Q.L.R., c. R-6.01
Mining Act, C.Q.L.R., c. M-13.1

Varauma II-PT-58

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Quebec varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä arvontojen, arpajaisten, viihdelaitteiden, videopelikoneiden, uhkapelien, kilpa-ajojen, vedonlyöntitoimistojen, bingon, kasinoiden, myynninedistämiskilpailujen sekä konsultti- ja toteutuspalvelujen osalta, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.

2. Société des loteries du Québec -yhtiöllä on tai sille voidaan myöntää edellä mainittujen toimintojen monopoli.
3. Selkeyden vuoksi todetaan, että tämä varauma ei rajoita Quebecin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa olemassa olevassa valtionyrityksessä olevia omapääomaosuuksiaan tai olemassa olevan julkisen vallan yksikön varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

An Act respecting the Société des loteries du Québec, C.Q.L.R., c. S-13.1

An Act respecting lotteries, publicity contests and amusement machines, C.Q.L.R., c. L-6

An Act respecting racing, C.Q.L.R., c. C-72.1

Varauma II-PT-59

Toimiala: Metsätalous- ja hakkuutuotteet

Osa-ala:

Raakapuu

Puu, korkki-, olki- ja punontatuotteet

Massa, paperi ja paperituotteet

Painotuotteet ja muut vastaavat tuotteet

Toimialaluokka: CPC 031, 31, 32

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus:

Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa

1. Quebec varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä metsäalalla, ja etenkin toimenpiteitä, jotka koskevat metsäalan kehittämistä, metsävarojen korjuuta ja metsävaroista saatavia tuotteita (biomassa ja muu kuin puutavara mukaan lukien), lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Quebec varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä metsävarojen ja niistä saatavien tuotteiden markkinoinnin tai jalostuksen osalta, sekä toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä puunjalostustehtaiden raaka-aineen osalta, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
3. Kyseisiin toimenpiteisiin kuuluu se, että edellytetään yleisen edun tarkastelua ja sosioekonomisten tekijöiden huomioon ottamista.
4. Selkeyden vuoksi todetaan, että tämä varauma ei rajoita Quebecin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa olemassa olevassa valtionyrityksessä olevia omapääomaosuuksiaan tai olemassa olevan julkisen vallan yksikön varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

An Act respecting the marketing of agricultural, food and fish products, C.Q.L.R., c. M-35.1

Forest Act, C.Q.L.R., c. F-4.1

Sustainable Forest Development Act, C.Q.L.R., c. A-18.1

An Act respecting the Ministère des Ressources naturelles et de la Faune, C.Q.L.R., c. M-25.2

Saskatchewanissa sovellettavat varaumat

Varauma II-PT-60

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Saskatchewan varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa.
2. Saskatchewan varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa edellä mainituilla osa-aloilla.
3. Tämä varauma ei rajoita Saskatchewanin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-61

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut, tukkukaupan palvelut, vähittäiskaupan palvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)
Alkoholijuomien valmistus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107, 643

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Saskatchewan varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa.
2. Saskatchewan varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa edellä mainituilla osa-aloilla.
3. Tämä varauma ei rajoita Saskatchewanin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-62

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkö, kaupunkikaasu, höyry ja lämminvesi

Kivihiilikaasu, vesikaasu, generaattorikaasu ja niiden kaltaiset kaasut, ei kuitenkaan maaöljykaasut ja muut kaasumaiset hiilivedyt

Energian jakeluun liittyvät palvelut

Sähköenergia

Generaattorikaasu

Putkijohtokuljetuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 17, 713, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Saskatchewan varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan tämän sopimuksen piiriin kuuluvien sijoitusten tai palveluntarjoajien määrää lukumääräisen kiintiön, monopolin, yksinomaisen palveluntarjoajan tai taloudellista tarveharkintaa koskevan vaatimuksen muodossa.
2. Saskatchewan varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan tietyntyyppisiä oikeushenkilöitä tai yhteisyrityksiä tai edellytetään niistä erityistä tyyppiä, jossa sijoittaja voi harjoittaa taloudellista toimintaa edellä mainituilla osa-aloilla.
3. Tämä varauma ei rajoita Saskatchewanin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Yukonissa sovellettavat varaumat

Varauma II-PT-63

Toimiala: Alkoholijuomat

Osa-ala: Komissionääripalvelut, tukkukaupan palvelut, vähittäiskaupan palvelut (väkevät alkoholijuomat, viini ja olut, väkeviä alkoholijuomia, viiniä ja olutta myyvät liikkeet)

Alkoholijuomien valmistus ja kuljetus

Toimialaluokka: CPC 24 (muu kuin 244), 62112, 62226, 63107, 7123 (muu kuin 71231, 71232, 71233, 71234), 8841

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Yukon varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä alkoholijuomien mainonnan, varastoinnin, valmistuksen, jakelun, kuljetuksen, myynnin ja kaupan osalta, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Yukon Liquor Corporation on ainoa alkoholijuomien kaupallinen tuoja Yukonissa. Territoriossa sijaitsevat alkoholijuomien valmistajat voivat pitää valmistuslaitoksessa vähittäismyyntipistettä Yukon Liquor Corporationin valtuuttamana valmistajan edustajana.
3. Tämä varauma ei rajoita Yukonin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-64

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapelit ja vedonlyönti

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Yukon varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä rahapeli- ja muiden pelihallien omistuksen ja toiminnan harjoittamisen osalta, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Yukon varaa itselleen oikeuden rajoittaa markkinoille pääsyä arpajaisten, viihdelaitteiden, videopelikoneiden, uhkapelien, kilpa-ajojen, vedonlyöntitoimistojen, bingojen, kasinojen ja myynninedistämiskilpailujen osalta ja harjoittaa näitä toimintoja, myös monopolin välityksellä.
3. Tämä varauma ei rajoita Yukonin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-65

Toimiala: Energia

Osa-ala: Raakaöljy ja maakaasu
Putkijohtokuljetuspalvelut
Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 120, 713, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Yukon varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä öljyn ja kaasun etsinnän, tuotannon, hyödyntämisen ja kehittämisen osalta, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Yukon varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla myönnetään yksinoikeus maakaasun tai öljyn jakelu- tai kuljetusjärjestelmän hallintaan, niihin liittyvien putkijohto- ja merikuljetus- ja jakelujärjestelmien toiminta mukaan lukien.
3. Tämä varauma ei rajoita Yukonin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-66

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkön, kaasun, höyryn ja lämminveden tuotanto, siirto ja jakelu

Sähkö ja siihen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 17, 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Yukon varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä vesivoiman, sähkön tuotannon, kuljetuksen, jakelun, toimittamisen ja viennin, veden kaupallisen ja teollisen käytön sekä energian jakeluun liittyvien palvelujen osalta, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Yukon voi antaa Yukonin kehitysyhtiön (Yukon Development Corporation) tai sen tytäryhtiön tai seuraajayhtiön saataville operatiivisia tarkoituksia varten minkä tahansa laitoksen tai mitä tahansa vesivoimaa, joka on Yukonin omistuksessa tai määräysvallassa.
3. Tämä varauma ei rajoita Yukonin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-67

Toimiala: Metsätalous

Osa-ala: Metsätalous- ja hakkuutuotteet

Toimialaluokka: CPC 03, 531

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Yukon varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä metsätalous- ja hakkuutuotteisiin liittyvissä toiminnoissa, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Yukonin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-68

Toimiala: Metsätalous ja maatalous

Osa-ala: Maatalouteen liittyvät palvelut

Kotieläintalouteen liittyvät palvelut

Maatalousmaa, metsä ja muu puustoinen maa

Kruunun maan vuokraus ja kruunun maahan liittyvät luvat

Metsätalous- ja hakkuutuotteet

Toimialaluokka: CPC 03, 531, 8811 (muu kuin maatalouslaitteiden vuokraus käyttäjineen), 8812

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Yukon varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä maatalousmaan, metsävarojen ja laiduntamissopimusten osalta, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Yukonin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-69

Toimiala: Kalatalous

Osa-ala: Kala ja muut kalastustuotteet

Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 04, 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Yukon varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä kalatalouden osalta, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Yukonin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-70

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Luonnontieteen ja tekniikan tutkimukseen ja kokeelliseen kehittämiseen liittyvät palvelut

Yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimukseen ja kokeelliseen kehittämiseen liittyvät palvelut

Tieteidenväliseen tutkimukseen ja kokeelliseen kehittämiseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 851, 852 (vain kielitiede ja kielet), 853

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Yukon varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan markkinoille pääsyä tutkimus- ja kehittämispalvelujen osalta, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Yukonin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

Varauma II-PT-71

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kierrätys palkkio- tai sopimusperusteisesti

Toimialaluokka: CPC 88493

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

1. Yukon varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla rajoitetaan pääsyä kierrätykseen liittyville markkinoille, lukuun ottamatta toimenpiteitä, joilla rajoitetaan ulkomaisen pääoman määrää ulkomaisen osakkeenomistuksen prosenttiosuutta koskevana enimmäisprosenttirajana tai ulkomaisen sijoituksen yksittäisenä tai yhteenlaskettuna arvona.
2. Tämä varauma ei rajoita Yukonin oikeutta rajoittaa ulkomaisen pääoman määrää, kun se myy tai luovuttaa omapääomaosuuksiaan olemassa olevasta valtionyrityksestä tai julkisen vallan yksiköstä tai niiden varoja Kanadan varauman I-C-2 nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet

EU-osapuolen luettelo

Euroopan unionissa sovellettavat varaumat

(sovelletaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa ellei toisin ilmoiteta)

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Kansallisella tai paikallisella tasolla yleishyödyllisiksi palveluiksi katsottavat palvelut voidaan varata kaikissa EU:n jäsenvaltioissa julkisille monopoleille tai yksinoikeudet saaneille yksityisille palvelujen tarjoajille.

Yleishyödyllisiä palveluja on muun muassa seuraavilla aloilla: tieteelliset ja tekniset konsultointipalvelut, yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden tutkimus- ja kehittämispalvelut, tekniset testaus- ja analysointipalvelut, ympäristöön liittyvät palvelut, terveyspalvelut, liikennepalvelut ja eri liikennemuotojen liitännäispalvelut. Yksinoikeudet tällaisiin palveluihin annetaan usein yksityisille toimijoille, esimerkiksi viranomaisilta toimiluvan saaneille toimijoille, sisällyttämällä niihin erityisiä palveluvelvoitteita. Koska yleishyödyllisiä palveluja tarjotaan usein myös keskustasoa alemmalla tasolla, yksityiskohtainen ja tyhjentävä alakohtainen luettelointi ei ole käytännöllinen.

Tätä varaumaa ei sovelleta televiestintään eikä tietokonepalveluihin ja niihin liittyviin palveluihin.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään jollekin maalle erilliskohtelu sellaisen voimassa olevan tai tulevan kahden- tai monenvälisen kansainvälisen sopimuksen nojalla,

a) jolla luodaan sisämarkkinat palveluja ja sijoituksia varten;

b) jolla myönnetään sijoittautumisoikeus; tai

c) jossa edellytetään lainsäädännön lähentämistä yhdellä tai useammalla talouden alalla.

Palvelujen ja sijoittautumisen sisämarkkinoilla tarkoitetaan aluetta, jolla ei ole sisärajoja ja jolla palvelut, pääoma ja henkilöt voivat liikkua vapaasti.

Sijoittautumisoikeudella tarkoitetaan velvollisuutta poistaa kaikki olennaiset sijoittautumisen esteet alueellisen taloudellisen yhdentymissopimuksen osapuolten väliltä kyseisen sopimuksen voimaantuloon mennessä. Sijoittautumisoikeuteen sisältyy alueellisen taloudellisen yhdentymissopimuksen osapuolten kansalaisten oikeus perustaa ja johtaa yrityksiä samoin edellytyksin kuin sijoittautumismaan kansalaiset voivat kyseisen maan lainsäädännön mukaisesti.

Lainsäädännön lähentämisellä tarkoitetaan:

a) alueellisen taloudellisen yhdentymissopimuksen yhden tai useamman osapuolen lainsäädännön yhdenmukaistamista kyseisen sopimuksen yhden tai useamman muun osapuolen lainsäädännön kanssa; tai

b) yhteisen lainsäädännön sisällyttämistä alueellisen taloudellisen yhdentymissopimuksen osapuolten lainsäädäntöihin.

Edellä tarkoitettu lainsäädännön yhdenmukaistaminen tai sisällyttäminen on voimassa ja katsotaan voimassa olevaksi vasta siitä ajankohdasta alkaen, jona lainsäädäntö on vahvistettu alueellisen taloudellisen yhdentymissopimuksen osapuolen tai osapuolten lainsäädännöissä.

Voimassa olevat toimenpiteet: Euroopan talousalue (ETA)

Vakautussopimukset

EU:n ja Sveitsin valaliiton kahdenväliset sopimukset

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään kansalaisille tai yrityksille sijoittautumisoikeutta koskeva erilliskohtelu seuraavien EU:n jäsenvaltioiden: BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PT ja UK sekä minkä tahansa seuraavan maan tai ruhtinaskunnan: San Marino, Monaco, Andorra ja Vatikaanivaltio välillä voimassa olevan tai tulevan kahdenvälisen sopimuksen nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Kalastus
Vesiviljely
Kalastukseen liittyvät palvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suosituimmuuskohtelu
Suoritevaatimukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Etenkin yhteisen kalastuspolitiikan ja kolmannen maan kanssa tehtyjen kalastussopimusten puitteissa EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat pääsyä EU:n jäsenvaltion suvereniteettiin tai oikeudenkäyttövaltaan kuuluvilla merivesillä sijaitseviin biologisiin luonnonvaroihin ja kalastuspaikkoihin sekä niiden käyttöä.

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä,

a) joilla säännellään kanadalaisille tai kolmannen maan aluksille myönnettyjen alakiintiöiden mukaisesti pyydettyjen saaliiden purkamista EU:n satamissa;

b) joilla määritellään yrityksen vähimmäiskoko sekä pienimuotoiseen että rannikkokalastukseen tarkoitettujen alusten ylläpitämiseksi; tai

c) joilla myönnetään erilliskohtelu Kanadalle tai kolmannelle maalle voimassa olevan tai tulevan kahdenvälisen kalastusta koskevan sopimuksen nojalla.

Kaupallinen kalastuslupa, joka oikeuttaa kalastamaan EU:n jäsenvaltion aluevesillä, voidaan myöntää ainoastaan EU:n jäsenvaltion lipun alla purjehtiville aluksille.

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat EU:n jäsenvaltion lipun alla purjehtivien kalastusalusten miehistön kansalaisuutta.

Täydentäviä kansallisia varaumia esitetään seuraavissa jäsenvaltioissa sovellettavia varauksia koskevissa luetteloissa: BE, BG, DE, DK, ES, FI, FR, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK ja UK.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Veden keruu, puhdistus ja jakelu

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 41

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tiettyjä palveluja, kuten veden keruuta, puhdistusta ja jakelua kotitalouksille, teollisuudelle ja kaupallisille tai muille käyttäjille, mukaan luettuna juomaveden toimitus ja vesihuolto.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut
Notaarien palvelut
Haastemiesten palvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain, CPC 87902 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU, pois lukien SE, varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat julkisia tehtäviä hoitavien oikeusalan ammattilaisten (kuten notaarit, "*huissiers de justice*" ja muut "*officiers publics et ministériels*") tarjoamia oikeudellisia neuvontapalveluja ja oikeudellisia asiakirja- ja todistuspalveluja sekä hallituksen virallisella säädöksellä nimitettyjen haastemiesten tarjoamia palveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Jakelu ja terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Kaikissa EU:n jäsenvaltioissa, pois lukien BE, BG, EE ja IE, postimyynti on sallittua vain ETA-maista, minkä vuoksi farmaseuttisten tuotteiden ja tiettyjen lääkinnällisten tuotteiden vähittäismyynti yleisölle edellyttää sijoittautumista johonkin näistä maista.

BG:ssä, DE:ssä ja EE:ssä farmaseuttisten tuotteiden postimyynti on kiellettyä. IE:ssä lääkemääräystä edellyttävien farmaseuttisten tuotteiden postimyynti on kiellettyä.

Täydentäviä kansallisia varaumia esitetään seuraavissa jäsenvaltioissa sovellettavia varaumia koskevissa luetteloissa: BE, FI, SE ja SK.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Jakelu ja terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

EU, pois lukien EL, IE, LT, LU, NL ja UK, varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla rajoitetaan syrjimättömästi tietyn palvelun tarjoamiseen tietyllä paikallisella vyöhykkeellä tai alueella oikeutettujen toimittajien määrää, jotta voidaan ehkäistä ylitarjonta sellaisilla alueilla, joilla kysyntä on rajoitettua. Tästä syystä voidaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa, jossa otetaan huomioon nykyisten palveluntarjoajien määrä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, liikenneinfrastruktuuri, asukastiheys ja maantieteellinen levinneisyys.

Täydentäviä kansallisia varaumia esitetään seuraavissa jäsenvaltioissa sovellettavia varaumia koskevissa luetteloissa: AT, DE, ES, FI, FR, IT, LU, LV, MT, PT, SE ja SI.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Muut yrityspalvelut (perintäpalvelut ja luottotietopalvelut)

Toimialaluokka: CPC 87901, CPC 87902

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

EU, pois lukien ES ja SE, varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat perintäpalvelujen ja luottotietopalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelut

Kotiapuhenkilöstön, myynti- tai teollisuustyöntekijöiden, sairaanhoitohenkilöstön ja muun henkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87202, CPC 87204, CPC 87205, CPC 87206, CPC 87209

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU, pois lukien BE, HU ja SE, varaa itselleen oikeuden vaatia sijoittautumista ja kieltää tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelujen rajatylittävän tarjoamisen.

EU, pois lukien HU ja SE, varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kotiapuhenkilöstön, myynti- tai teollisuustyöntekijöiden, sairaanhoitohenkilöstön ja muun henkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Täydentäviä kansallisia varaumia esitetään seuraavissa jäsenvaltioissa sovellettavia varaumia koskevissa luetteloissa: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, IT, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI ja SK.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tutkintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87301

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU, pois lukien AT ja SE, varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tutkintapalvelujen tarjoamista. Edellytetään asuinpaikkaa tai kaupallista läsnäoloa, myös kansalaisvaatimusta voidaan soveltaa.

Täydentäviä kansallisia varaumia esitetään seuraavissa jäsenvaltioissa sovellettavia varaumia koskevissa luetteloissa: LT ja PT.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut
Meriliikenteen, sisävesiliikenteen, rautatieliikenteen ja lentoliikenteen liitännäispalvelut

Osa-ala: Alusten ja rautatiekaluston sekä ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus

Toimialaluokka: CPC 86764 osittain, CPC 86769, CPC 8868,

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

EU, pois lukien DE, EE ja HU, varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat sijoittautumisvaatimusta tai fyysistä läsnäoloa sen alueella ja joilla rajoitetaan rautatiekaluston huolto- ja korjauspalvelujen rajatylittävää tarjoamista sen alueen ulkopuolelta.

EU, pois lukien CZ, EE, HU, LU ja SK, varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat sijoittautumisvaatimusta tai fyysistä läsnäoloa sen alueella ja joilla rajoitetaan sisävesialusten huolto- ja korjauspalvelujen rajatylittävää tarjoamista sen alueen ulkopuolelta.

EU, pois lukien EE, HU ja LV, varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat sijoittautumisvaatimusta tai fyysistä läsnäoloa sen alueella ja joilla rajoitetaan merialusten huolto- ja korjauspalvelujen rajatylittävää tarjoamista sen alueen ulkopuolelta.

Ainoastaan EU:n hyväksymät tunnustetut organisaatiot voivat tehdä aluksille lakisääteisiä tarkastuksia ja myöntää todistuskirjoja. Vaatimuksena voi olla sijoittautuminen.

EU, pois lukien AT, EE, HU, LV ja PL, varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat sijoittautumisvaatimusta tai fyysistä läsnäoloa sen alueella ja joilla rajoitetaan ilma-alusten ja niiden huolto- ja korjauspalvelujen rajatylittävää tarjoamista sen alueen ulkopuolelta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Viestintäpalvelut

Osa-ala: Televiestintäpalvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy,
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yleisradiopalveluja.

Yleisradiolähetys määritellään yleisön vastaanotettavaksi tarkoitetuksi, vapaasti eteneviä radioaaltoja hyväksi käyttäväksi televisio- tai radio-ohjelmaa sisältäväksi lähetykseksi, mutta siihen eivät kuulu toimijoiden väliset yhteydet.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 9619, CPC 963, CPC 964 muut kuin CPC 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suosituimmuuskohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU, pois lukien AT, varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kirjasto-, arkisto- ja museopalvelujen sekä muiden kulttuuripalvelujen tarjoamista. LT varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat palveluntarjoajien sijoittautumisvaatimusta ja joilla rajoitetaan tällaisten palvelujen rajatylittävää tarjoamista. AT:ssä ja LT:ssä näiden palvelujen tarjoaminen saattaa edellyttää lupaa tai toimilupaa.

CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI ja SK varaavat itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat viihdepalvelujen tarjoamista, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut.

Lisäksi EU, pois lukien AT ja SE, varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat sijoittautumisvaatimusta ja joilla rajoitetaan viihdepalvelujen rajatylittävää tarjoamista, mukaan lukien teatteri-, musiikkiyhtye-, sirkus- ja diskopalvelut.

BG varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat seuraavien viihdepalvelujen tarjoamista: sirkus-, huvipuisto- ja muut vastaavat viihdepuistopalvelut, seuratanssi-, disko- ja tanssinopetuspalvelut sekä muut vastaavat viihdepalvelut.

EE varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat muiden viihdepalvelujen kuin elokuvateatteripalvelujen tarjoamista.

LT ja LV varaavat itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kaikkien muiden viihdepalvelujen kuin elokuvateattereiden toimintaa koskevien palvelujen tarjoamista.

BG, CY, CZ, EE, LV, MT, PL, RO ja SK varaavat itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat urheilu- ja muiden virkistyspalvelujen rajatylittävää tarjoamista.

AT varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat vuoristo-oppaiden palvelujen ja hiihtokoulupalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut

Toimialaluokka: CPC 96492

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suosituimmuuskohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU, pois lukien MT, varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat sellaista rahapelitoimintaa, joka tapahtuu rahallista arvoa omaavin panoksin onnenpeleissä, mukaan luettuina arpajaiset, raaputusarvat, rahapelitoiminta kasinoissa, pelisaleissa ja anniskelutiloissa sekä hyväntekeväisyysjärjestöjen tai voittoa tavoittelemattomien järjestöjen harjoittama tai niiden hyväksi harjoitettu vedonlyönti-, bingo- ja rahapelitoimintatoiminta.

Varaumaa ei sovelleta taitopeleihin ja sellaisiin peliautomaatteihin, jotka eivät anna voittoja tai jotka antavat voittoja vain vapaapeleinä, eikä myynninedistämiseen liittyviin peleihin, joiden yksinomaisena tavoitteena on sellaisten tavaroiden tai palvelujen myyminen, jotka eivät kuulu tämän ulkopuolelle jättämisen piiriin.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 92

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kaikkien sellaisten koulutuspalvelujen tarjoamista, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa ja joita ei siksi katsota yksityisesti rahoitetuiksi.

EU, pois lukien CZ, NL, SE ja SK, varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen muiden koulutuspalvelujen tarjoamista; tällä tarkoitetaan muita kuin perus- ja keskiasteen koulutukseksi, korkea-asteen koulutukseksi ja aikuiskoulutukseksi luokiteltavia koulutuspalveluja.

Kun yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoaminen sallitaan ulkomaisille palveluntarjoajille, yksityisten toimijoiden osallistuminen koulutusjärjestelmään saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi.

Täydentäviä kansallisia varaumia esitetään seuraavissa jäsenvaltioissa sovellettavia varaumia koskevissa luetteloissa: AT, BG, CY, CZ, FI, FR, IT, MT, RO, SE, SI ja SK.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut

Osa-ala: Terveydenhuoltopalvelut

Sosiaalipalvelut

Toimialaluokka: CPC931 paitsi 9312, 93191 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

EU, pois lukien HU, varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat palveluntarjoajien sijoittautumisvaatimusta tai fyysistä läsnäoloa sen alueella ja joilla rajoitetaan terveydenhuoltopalvelujen rajatylittävää tarjoamista sen alueen ulkopuolelta.

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat palveluntarjoajien sijoittautumisvaatimusta tai fyysistä läsnäoloa sen alueella, joilla rajoitetaan sosiaalipalvelujen rajatylittävää tarjoamista sen alueen ulkopuolelta ja jotka koskevat toimia tai palveluja, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää.

Varauma ei koske kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kätilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, joihin sovelletaan muita varaumia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 931 paitsi 9312, CPC 93191 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus:

Sijoittaminen

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kaikkien sellaisten terveydenhuoltopalvelujen tarjoamista, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa ja joita ei siksi katsota yksityisesti rahoitetuiksi.

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kaikkia yksityisesti rahoitettuja terveydenhuoltopalveluja, lukuun ottamatta yksityisesti rahoitettuja sairaala- ja sairaankuljetuspalveluja sekä muita hoitolaitosten palveluja kuin sairaalapalveluja.

Yksityisten toimijoiden osallistuminen yksityisesti rahoitetun terveydenhuoltoverkoston toimintaan saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, liikenneinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Varauma ei koske kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kätilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, joihin sovelletaan muita varaumia.

Täydentäviä kansallisia varaumia esitetään seuraavissa jäsenvaltioissa sovellettavia varaumia koskevissa luetteloissa: AT, BE, BG, CY, CZ, FI, FR, MT, PL, SI, SK ja UK.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Terveydenhuollon asiantuntijapalvelut: lääkäreiden, hammaslääkäreiden ja kätilöiden palvelut, sairaanhoitopalvelut, fysioterapeuttipalvelut ja avustavan hoitohenkilöstön palvelut sekä psykologien palvelut

Toimialaluokka: CPC 9312, CPC 93191 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus:

Rajatylittävä palvelukauppa

EU:ssa, pois lukien BE, FI, NL ja SE, kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoaminen, mukaan lukien ammattilaisten tarjoamat palvelut, kuten lääkäreiden, hammaslääkäreiden, kätilöiden, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, edellyttää asuinpaikkaa.

Näitä palveluja voivat tarjota ainoastaan EU:n alueella fyysisesti läsnä olevat luonnolliset henkilöt.

Täydentäviä kansallisia varaumia esitetään seuraavissa jäsenvaltioissa sovellettavia varaumia koskevissa luetteloissa: AT, BE, BG, FI, FR, MT, SK ja UK.

Voimassa olevat toimenpiteet: Ei ole.

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kaikkien sellaisten sosiaalipalvelujen tarjoamista, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa ja joita ei siksi katsota yksityisesti rahoitetuiksi, sekä toimenpiteitä, jotka koskevat toimia tai palveluja, jotka ovat osa yleistä eläkejärjestelmää tai lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää.

Yksityisten toimijoiden osallistuminen yksityisesti rahoitetun sosiaaliverkoston toimintaan saattaa edellyttää toimilupaa, joka myönnetään syrjimättömästi. Taloudellista tarveharkintaa saatetaan soveltaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien laitosten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, liikenneinfrastruktuuri, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Täydentäviä kansallisia varaumia esitetään seuraavissa jäsenvaltioissa sovellettavia varaumia koskevissa luetteloissa: BE, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LT, MT, PL, PT, RO, SI, SK ja UK.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla muilta rahoituslaitoksilta kuin sivuliikkeiltä edellytetään syrjimättömyyden periaatetta noudattaen tiettyä oikeudellista muotoa, kun ne sijoittautuvat EU:n jäsenvaltioon.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Ainoastaan yritykset, joiden sääntömääräinen kotipaikka on EU:ssa, voivat toimia sijoitusrahastojen säilytysyhteisöinä. Sijoitusrahastojen, mukaan lukien osuustrustit, ja, kansallisen lainsäädännön salliessa, sijoitusyhtiöiden hoitamista varten on perustettava erikoistunut rahastoyhtiö, jonka päätoimipaikan ja rekisteröidyn kotipaikan on oltava samassa Euroopan unionin jäsenvaltiossa.

Voimassa olevat toimenpiteet: Neuvoston direktiivi 85/611/ETY, annettu 20 päivänä joulukuuta 1985, arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta

Toimiala: Lentoliikenne

Osa-ala: Lentoliikenteen liitännäispalvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään kolmannelle maalle erilliskohtelu sellaisen voimassa olevan tai tulevan kahdenvälisen sopimuksen nojalla, joka koskee seuraavia lentoliikenteen liitännäispalveluja:

a) lentoliikennepalvelujen myynti ja markkinointi;

b) tietokonepohjaiseen paikanvarausjärjestelmään (TPJ) liittyvät palvelut; ja

c) muut lentoliikenteen liitännäispalvelut, kuten maahuolintapalvelut ja lentoasemapalvelut.

Ilma-alusten ja niiden osien korjaus- ja huoltopalvelujen osalta EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään kolmannelle maalle erilliskohtelu voimassa olevan tai tulevan GATS-sopimuksen V artiklan mukaisen kauppasopimuksen nojalla.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Lentoliikenne

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat lentoliikennettä, sitä tukevia palveluja tai muita lentoliikenteen avulla tarjottavia palveluja, lukuun ottamatta 8.2.2 artiklan a alakohdan i–v alakohdassa tarkoitettuja palveluja, tämän sopimuksen piiriin kuuluvan sijoituksen tekemisen, hankkimisen tai laajentamisen osalta siinä määrin kuin tällaisia toimenpiteitä ei ole jätetty kahdeksannen luvun (Sijoittaminen) B ja C jakson soveltamisalan ulkopuolelle.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikenne

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 722, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**
EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat muun kuin merialuksen rekisteröintiä EU:n jäsenvaltion lipun alla purjehtimiseksi ja kaupparekisteriin merkityn yrityksen perustamista laivaston liikennöimiseksi sen valtion kansallisen lipun alla, johon yritys on perustettu. Varauma koskee muun muassa yhtiön perustamiseen tai pääasiallisen toimipaikan säilyttämiseen kyseisessä EU:n jäsenvaltiossa liittyviä vaatimuksia sekä osakkuuteen ja määräysvaltaan liittyviä vaatimuksia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikenne

Toimialaluokka: CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 722, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590
Kaikki muu kaupallinen toiminta, joka suoritetaan alukselta

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy
Ylempi johto ja hallitukset
Velvollisuudet

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**
EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat merialuksen tai muun kuin merialuksen miehistön kansalaisuutta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikenne
Vesiliikenteen tukipalvelut

Toimialaluokka: CPC 72, CPC 745

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset
Suosituimmuuskohtelu
Velvollisuudet

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**
EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kansallisen kabotaasiliikenteen tarjoamista.

Kansallisen kabotaasiliikenteen katsotaan käsittävän matkustajien tai tavaroiden kuljettamisen EU:n jonkin jäsenvaltion sataman tai paikan ja saman EU:n jäsenvaltion toisen sataman tai paikan välillä, mukaan lukien mannerjalusta YK:n merioikeusyleissopimuksen mukaisesti, sekä jostakin EU:n jäsenvaltion satamasta tai paikasta lähtevän ja samaan satamaan tai paikkaan päättyvän liikenteen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta sitä, mitä asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti voidaan pitää kabotaasina.

Selkeyden vuoksi todetaan, että tämä varauma koskee muun muassa syöttöliikennettä. Varaumaa ei sovelleta kanadalaisiin laivayhtiöihin, jotka palauttavat omassa omistuksessaan olevia tai vuokrattuja kontteja muulta kuin kaupalliselta pohjalta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikenne:luotsaus- ja kiinnityspalvelut, hinaus- ja työntöpalvelut

Toimialaluokka: CPC 7214, CPC 7224, CPC 7452

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat luotsaus- ja kiinnityspalvelujen tarjoamista. Selkeyden vuoksi todetaan, että EU:n jäsenvaltiossa sovellettavista alusten rekisteröintiä koskevista edellytyksistä riippumatta EU varaa itselleen oikeuden vaatia, että ainoastaan EU:n jäsenvaltion kansalliseen alusrekisteriin merkityt alukset voivat tarjota luotsaus- ja kiinnityspalveluja.

EU:ssa, pois lukien LT ja LV, ainoastaan EU:n jäsenvaltion lipun alla purjehtivat alukset voivat tarjota hinaus- ja työntöpalveluja.

LT:ssä ainoastaan liettualaiset oikeushenkilöt tai EU:n jäsenvaltion oikeushenkilöt, joilla on Liettuassa sivuliike, jolla on Liettuan meriturvallisuushallinnon antama todistus, voivat tarjota luotsaus- ja kiinnityspalveluja sekä hinaus- ja työntöpalveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Sisävesiliikenne

Toimialaluokka: CPC 722

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään kolmannelle maalle erilliskohtelu voimassa olevien tai tulevien sisävesiliikenteeseen pääsyä koskevien sopimusten nojalla (mukaan lukien Rein-, Main- ja Tonava-joen yhdistämistä toisiinsa koskevat sopimukset), joilla varataan liikenneoikeudet asianomaisiin maihin sijoittautuneille ja kansalaisuusperusteet omistajuuden osalta täyttäville liikenteenharjoittajille.

Reinin vesiliikenteestä tehdyn yleissopimuksen (Mannheimin yleissopimus) täytäntöönpanomääräyksiä sovelletaan. Tätä varauman osaa sovelletaan ainoastaan seuraaviin EU:n jäsenvaltioihin: BE, DE, FR ja NL.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne: henkilöliikenne, tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 712

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU varaa itselleen oikeuden vaatia sijoittautumista ja rajoittaa tieliikennepalvelujen rajatylittävää tarjoamista.

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla rajoitetaan yhteen EU:n jäsenvaltioon sijoittautuneen ulkomaisen sijoittajan mahdollisuuksia tarjota kabotaasiliikennepalveluja toisessa EU:n jäsenvaltiossa.

EU:ssa, pois lukien BE, taksipalveluihin saatetaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa. Jos taloudellista tarveharkintaa sovelletaan, palvelun tarjoajien määrälle asetetaan raja. Pääasiallinen arviointiperuste: paikallinen kysyntä sellaisena kuin se määritellään sovellettavassa lainsäädännössä.

Henkilö- ja tavaraliikennettä koskevia täydentäviä kansallisia varaumia esitetään seuraavissa jäsenvaltioissa sovellettavia varaumia koskevissa luetteloissa: AT, BE, BG, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LV, MT, PT, RO, SE ja SK.

Voimassa olevat toimenpiteet: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1071/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, maantieliikenteen harjoittajan ammatin harjoittamisen edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä ja neuvoston direktiivin 96/26/EY kumoamisesta

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1072/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, maanteiden kansainvälisen tavaraliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1073/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, kansainvälisen linja-autoliikenteen markkinoille pääsyä koskevista yhteisistä säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne ja rautatieliikenne

Toimialaluokka: CPC 7111, CPC 7112, CPC 7121, CPC 7122, CPC 7123

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään tietylle maalle erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, jotka koskevat kansainvälistä tieliikennettä (myös yhdistettyä liikennettä – tie- ja rautatieliikenne) ja maanteiden henkilöliikennettä EU:n tai EU:n jäsenvaltion ja kolmannen maan välillä.

Tällaisella kohtelulla voidaan

a) varata sopimuspuolten välinen tai niiden alueen kautta tapahtuva liikennepalvelujen tarjonta kussakin sopimuspuolessa rekisteröidyille ajoneuvoille tai rajoittaa se kyseisiin ajoneuvoihin [1]; tai

b) määrätä kyseisiin ajoneuvoihin sovellettavasta verovapautuksesta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Avaruusliikenne

Avaruusalusten vuokraus

Toimialaluokka: CPC 733, CPC 734 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat avaruuden kautta tapahtuvien liikennepalvelujen tarjoamista ja avaruusalusten vuokraamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkön ja kaasun siirtojärjestelmät

Öljyn ja kaasun putkijohtokuljetukset

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 401, 402, CPC 7131, CPC 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut)

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

[1] Itävallan osalta suosituimmuuskohtelun poikkeuksen liikenneoikeuksia koskeva osa kattaa kaikki maat, joiden kanssa on tehty tai saatetaan tehdä kahdenvälinen tieliikennesopimus tai muita tieliikenteeseen liittyviä järjestelyjä koskeva kahdenvälinen sopimus.

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Jos EU:n jäsenvaltio sallii sähkön ja kaasun siirtojärjestelmän tai öljyn ja kaasun putkijohtokuljetusjärjestelmän ulkomaalaisomistuksen, EU varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kanadalaisia yrityksiä, jotka ovat sellaisen kolmannen maan luonnollisten henkilöiden tai yritysten määräysvallassa, jonka osuus EU:n öljyn, maakaasun tai sähkön tuonnista on yli 5 prosenttia, koko EU:n tai yksittäisen EU:n jäsenvaltion energian toimitusvarmuuden takaamiseksi.

Tätä varaumaa ei sovelleta energian jakeluun liittyvinä palveluina tarjottaviin neuvonta- ja konsultointipalveluihin.

Tätä varaumaa ei sovelleta HU:hun ja LT:hen (LT:n osalta ainoastaan CPC 7131) polttoaineiden putkijohtokuljetusten osalta, LV:hen energian jakeluun liittyvien palvelujen osalta eikä SI:hin kaasun jakeluun liittyvien palvelujen osalta.

Täydentäviä kansallisia varaumia esitetään seuraavissa jäsenvaltioissa sovellettavia varaumia koskevissa luetteloissa: BE, BG, CY, FI, FR, HU, LT, NL, PT, SI ja SK.

Voimassa olevat toimenpiteet: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/72/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/73/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/55/EY kumoamisesta

Itävallassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Ydinpolttoaineen tuotanto, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto

Osa-ala: Ydinvoimaan perustuva sähköntuotanto, ydinmateriaalin ja -polttoaineen tuotanto, ydinmateriaalin kuljetus ja käsittely

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 233, ISIC rev 3.1 40

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Itävalta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat ydinmateriaalin jalostusta, jakelua tai kuljetusta sekä ydinvoimaan perustuvan energian tuotantoa.

Voimassa olevat toimenpiteet: Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich (ydinvoimatonta Itävaltaa koskeva perustuslaillinen laki), BGBl. I Nr. 149/1999

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelut

Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Itävalta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalveluja ja tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelujen tarjoajien sijoittautumista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala: Korkea-asteen koulutuspalvelut
Aikuiskoulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 923, CPC 924

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Itävalta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoamista.
Itävalta varaa itselleen oikeuden kieltää yksityisesti rahoitettujen aikuiskoulutuspalvelujen rajatylittävän tarjoamisen radio- tai televisiolähetyksinä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Sairaankuljetuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 93192

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Itävalta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sairaankuljetuspalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Belgiassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kalastus
Vesiviljely
Kalastukseen liittyvät palvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, 0502, CPC 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Merikalastustoiminnan harjoittaminen edellyttää Belgiassa kalastuslupaa. Kalastusluvan omaavan aluksen omistajan on oltava luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö. Kalastuslupaa haettaessa luonnollisella henkilöllä on oltava asuinpaikka Belgiassa. Oikeushenkilön on oltava paikallinen yritys, paikallisen yrityksen johtajien on toimittava kalastusalalla ja kalastuslupaa haettaessa heillä on oltava asuinpaikka Belgiassa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ulkomainen palveluntarjoaja ei saa tarjota rajatylittäviä turvallisuus- ja vartiointipalveluja.

Turvallisuus- ja vartiointipalveluja sekä niihin liittyviä konsultointi- ja koulutuspalveluja tarjoavien yritysten hallitusten jäseniä koskee EU:n jäsenvaltion kansalaisuusvaatimus. Turvallisuus- ja vartiointipalveluihin liittyviä konsultointipalveluja tarjoavien yritysten ylempää johtoa koskee EU:n jäsenvaltion kansalaisuus- ja asuinpaikkavaatimus.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti

Toimialaluokka: CPC 63211

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Ainoastaan yleisölle avoimet apteekit saavat harjoittaa postimyyntiä, minkä vuoksi farmaseuttisten tuotteiden myynti edellyttää sijoittautumista Belgiaan.

Voimassa olevat toimenpiteet: Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens

Arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Sairaankuljetuspalvelut

Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut

Toimialaluokka: CPC 93192, CPC 93193

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Belgia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Terveydenhuollon asiantuntijapalvelut: lääkäreiden, hammaslääkäreiden ja kätilöiden palvelut, sairaanhoitopalvelut, fysioterapeuttipalvelut ja avustavan hoitohenkilöstön palvelut, psykologien palvelut sekä eläinlääkäreiden palvelut

Toimialaluokka: CPC 85201 osittain, CPC 9312, CPC 93191 osittain, CPC 932

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Belgia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat lääkäreiden, hammaslääkäreiden ja kätilöiden palvelujen, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien ja avustavan hoitohenkilöstön palvelujen sekä eläinlääkäreiden palvelujen rajatylittävää tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Belgia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Rahdinkäsittelypalvelut

Toimialaluokka: CPC 741

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Rahdinkäsittelypalveluja voivat tarjota ainoastaan akkreditoidut työntekijät, joilla on oikeus työskennellä kuninkaan asetuksessa määritellyillä satama-alueilla.

Voimassa olevat toimenpiteet: Loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire.

Arrêté royal du 12 janvier 1973 instituant une Commission paritaire des ports et fixant sa dénomination et sa compétence

Arrêté royal du 4 septembre 1985 portant agrément d'une organisation d'employeur (Anvers)

Arrêté royal du 29 janvier 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Gand)

Arrêté royal du 10 juillet 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Zeebrugge)

Arrêté royal du 1er mars 1989 portant agrément d'une organisation d'employeur (Ostende)

Arrêté royal du 5 juillet 2004 relatif à la reconnaissance des ouvriers portuaires dans les zones portuaires tombant dans le champ d'application de la loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire, tel que modifié.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne

Toimialaluokka: CPC 71221

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Belgia varaa itselleen oikeuden rajoittaa myönnettävien taksilupien saatavuutta.

Brysselin pääkaupunkiseutu: Lupien enimmäismäärä on vahvistettu laissa.

Flanderi: Taksien enimmäismäärä asukasta kohti on vahvistettu laissa. Määrää voidaan mukauttaa, jolloin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: kaupungistumisaste, olemassa olevien taksien keskimääräinen käyttöaste.

Vallonia: Taksien enimmäismäärä asukasta kohti on vahvistettu laissa. Määrää voidaan mukauttaa, jolloin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien taksien keskimääräinen käyttöaste.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkön tuotanto

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 4010

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Yksittäinen lupa kapasiteetiltaan 25 MW:n sähköntuotantoon edellyttää sijoittautumista EU:hun tai muuhun valtioon, jossa on käytössä direktiivillä 96/92/EY käyttöön otettua järjestelmää vastaava järjestelmä ja jossa yrityksellä on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys talouteen.

Sähkön offshore-tuotanto Belgian offshore-alueella edellyttää toimilupaa ja yhteisyritystä EU:n jäsenvaltion yrityksen kanssa tai sellaisen valtion ulkomaisen yrityksen kanssa, jossa on käytössä direktiivillä 2003/54/EY käyttöön otettua järjestelmää vastaava järjestelmä, erityisesti lupaa ja valintaa koskevien ehtojen osalta. Lisäksi yrityksen keskushallinnon tai päätoimipaikan on oltava EU:n jäsenvaltiossa tai edellä mainitut vaatimukset täyttävässä maassa, jossa yrityksellä on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys talouteen.

Offshore-tuotannon Elia-siirtoverkostoon yhdistävien voimajohtojen rakentaminen edellyttää lupaa, ja yrityksen on täytettävä edellä esitetyt edellytykset, yhteisyritysvaatimusta lukuun ottamatta.

Voimassa olevat toimenpiteet: Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes

Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer

Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge

Toimiala: Energia

Osa-ala: Energian siirtopalvelut ja kaasun irtovarastointipalvelut

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 4010,CPC 71310, CPC 742 osittain, CPC 887 (muut kuin konsultointipalvelut)

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Belgia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat oikeushenkilöiden muotoa ja sellaisten julkisten ja yksityisten toimijoiden kohtelua, joille Belgia on myöntänyt yksinoikeudet. Energian siirtopalvelujen ja kaasun irtovarastointipalvelujen tarjoaminen edellyttää sijoittautumista EU:hun.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Energia

Osa-ala: Energian jakelupalvelut ja energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 887 (muut kuin konsultointipalvelut)

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Belgia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat energian jakelupalveluja ja energian jakeluun liittyviä palveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Energia

Osa-ala: Polttoaineiden putkijohtokuljetukset

Toimialaluokka: CPC 7131

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Maakaasun ja muiden polttoaineiden putkijohtokuljetukset edellyttävät lupaa. Lupa voidaan myöntää ainoastaan EU:n jäsenvaltioon sijoittautuneelle luonnolliselle tai oikeushenkilölle (AR § 3, 14. toukokuuta 2002).

Yrityksen hakiessa lupaa edellytetään seuraavaa:

a) yrityksen on oltava muodostettu Belgian lainsäädännön, muun EU:n jäsenvaltion lainsäädännön tai sellaisen kolmannen maan lainsäädännön mukaisesti, joka on sitoutunut noudattamaan oikeudellista kehystä, joka vastaa maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 22 päivänä kesäkuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/30/EY yleisiä vaatimuksia; ja

b) yrityksen hallinnollisen keskuspaikan, päätoimipaikan tai pääasiallisen toimipaikan on oltava EU:n jäsenvaltiossa tai sellaisessa kolmannessa maassa, joka on sitoutunut noudattamaan oikeudellista kehystä, joka vastaa maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 22 päivänä kesäkuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/30/EY yleisiä vaatimuksia, edellyttäen, että kyseisen toimipaikan tai päätoimipaikan toiminnalla on tosiasiallinen ja jatkuva yhteys asianomaisen maan talouteen.

Voimassa olevat toimenpiteet: Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations.

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkön ja kaasun tukkukauppapalvelut

Toimialaluokka: CPC 62271

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Välittäjä tarvitsee luvan sähkön toimittamiseen sellaisille Belgiaan sijoittautuneille asiakkaille, joilla on yhteys kansalliseen verkkojärjestelmään tai suoraan linjaan, jonka nimellisjännite on suurempi kuin 70 000 volttia. Tällainen lupa voidaan myöntää ainoastaan ETA:n alueelle sijoittautuneelle luonnolliselle tai oikeushenkilölle.

Yleensä kaasun toimittaminen Belgiaan sijoittautuneille asiakkaille (asiakkailla tarkoitetaan sekä jakeluyhtiöitä että asiakkaita, joiden kaasun yhteiskulutus kaikista toimituslähteistä on vähintään miljoona kuutiometriä vuodessa) edellyttää ministerin yksilöllistä lupaa paitsi jos toimittaja on jakeluyhtiö, jolla on oma jakeluverkko. Tällainen lupa voidaan myöntää ainoastaan EU:n jäsenvaltioon sijoittautuneelle luonnolliselle tai oikeushenkilölle.

Voimassa olevat toimenpiteet: Arrêté royal du 2 avril 2003 relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci

Arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel

Toimiala: Energia

Osa-ala: Ydinenergia

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 233, ISIC rev 3.1 40

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Belgia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat ydinmateriaalin tuotantoa, jalostusta tai kuljetusta sekä ydinvoimaan perustuvan sähkön tuotantoa tai jakelua.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Kaivostoiminta ja louhinta, valmistus ja energia

Osa-ala: Kaivostoiminta ja louhinta, jalostettujen öljytuotteiden ja ydinpolttoaineen valmistus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 10, ISIC rev 3.11110, ISIC rev 3.1 13, ISIC rev 3.1 14, ISIC rev 3.1 232, ISIC rev 3.1 4010 osittain, ISIC rev 3.1 4020 osittain, ISIC rev 3.1 4030 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Metallimalmien louhintaa ja muuta kaivostoimintaa ja louhintaa lukuun ottamatta kanadalaisilta yrityksiltä, jotka ovat sellaisen kolmannen maan luonnollisten henkilöiden tai yritysten määräysvallassa, jonka osuus EU:n öljyn, maakaasun tai sähkön tuonnista on yli 5 prosenttia, voidaan kieltää määräysvalta toiminnassa.

Edellytyksenä on yhtiöittäminen (ei sivuliikkeitä).

Voimassa olevat toimenpiteet:

Bulgariassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Kiinteistöjen hankinta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Bulgariassa ulkomaiset luonnolliset ja oikeushenkilöt (sivuliikkeet mukaan lukien) eivät voi hankkia omistukseensa maata. Bulgarialaiset oikeushenkilöt, joiden omistuksesta osa on ulkomaista, eivät voi hankkia omistukseensa maatalousmaata. Ulkomaiset oikeushenkilöt ja ulkomaiden kansalaiset, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, voivat hankkia omistukseensa rakennuksia ja rajoitettuja kiinteistöjen omistusoikeuksia (käyttöoikeus, rakennusoikeus, oikeus päällysrakenteiden pystyttämiseen ja rasitukset). Ulkomaiden kansalaiset, joiden pysyvä asuinpaikka on ulkomailla, sekä ulkomaiset oikeushenkilöt ja yritykset, joissa ulkomaalaisilla on päätösten teon ja päätösten estämisen mahdollistava äänten enemmistö, voivat luvanvaraisesti hankkia kiinteistöjen omistusoikeuksia tietyillä ministerineuvoston nimeämillä maantieteellisillä alueilla.

Voimassa olevat toimenpiteet: Bulgarian tasavallan perustuslaki, § 22
Maatalousmaan omistusta ja käyttöä koskeva laki, § 3
Metsälaki, § 10

Toimiala: Kaikki muut toimialat paitsi kaivostoiminta ja louhinta

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Toimenpiteet: Valtion omaisuutta koskeva laki
Toimilupia koskeva laki
Yksityistämistä ja yksityistämisen jälkeistä valvontaa koskeva laki

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Tiettyyn taloudelliseen toimintaan, joka liittyy valtion omaisuuden tai muun julkisen omaisuuden hyödyntämiseen tai käyttöön, edellytetään toimilupia koskevan lain mukaisesti myönnetty toimilupa.

Kaupalliset yhtiöt, joissa valtion tai kunnan pääomaosuus on suurempi kuin 50 prosenttia, eivät voi toteuttaa transaktioita yhtiön käyttöomaisuuden käyttämiseksi sellaisen sopimuksen tekemiseen, joka koskee osakkuuden tai vuokraoikeuden hankkimista, yhteistä toimintaa, luottoa tai saamisten turvaamista taikka aiheuttaa vekseleistä syntyviä velvollisuuksia, ellei siihen ole yksityistämisviraston tai kunnanvaltuuston lupa riippuen siitä, kumpi on toimivaltainen viranomainen.

Tätä varaumaa ei sovelleta kaivostoimintaan ja louhintaan, joihin sovelletaan erillistä liitteessä I esitettyä varaumaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Kalastus

Vesiviljely

Kalastukseen liittyvät palvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Meren ja jokien luonnonvarojen pyynti aluksilla Bulgarian sisäisillä merialueilla, aluevesillä tai sisävesillä on toteutettava Bulgarian lipun alla purjehtivilla aluksilla. Ulkomainen alus ei saa harjoittaa kaupallista kalastusta talousvyöhykkeellä muutoin kuin Bulgarian ja lippuvaltion välisen sopimuksen perusteella. Talousvyöhykettä ohitettaessa ulkomaisten kalastusalusten kalastusvälineet eivät saa olla toimintatilassa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Energia

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 40, CPC 71310, CPC 88 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Bulgaria varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat sähkön ja lämmön tuotantoa ja energian jakeluun liittyviä palveluja sekä öljyn ja maakaasun putkijohtokuljetuksia, varastointia ja kauttakulkusiirtoa.

Voimassa olevat toimenpiteet: Energialaki

Toimiala: Ydinpolttoaineen tuotanto, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto

Osa-ala: Ydinvoimaan perustuva sähköntuotanto
Ydinmateriaalin ja -polttoaineen tuotanto
Ydinmateriaalin kuljetus ja käsittely

Toimialaluokka: ISIC rev 3.123, ISIC rev 3.1 40

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Bulgaria varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat halkeavan tai yhtyvän ydinmateriaalin tai niiden lähtöaineiden tuotantoa ja niillä käytävää kauppaa, ydinenergian tuotantolaitosten laitteiden ja järjestelmien kunnossapitoa ja korjauksia, kyseisten materiaalien ja niiden jalostuksessa syntyvän jätteen kuljetusta, ionisoivan säteilyn käyttöä ja kaikkia muita palveluja, jotka liittyvät ydinenergian käyttöön rauhanomaisiin tarkoituksiin (mukaan lukien insinööri- ja konsultointipalvelut ja ohjelmistoihin liittyvät palvelut jne.).

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki ydinenergian turvallisesta käytöstä

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Bulgariassa yritysten muodostamista ja toimintaa sekä palvelujen tarjontaa koskeva täysimittainen kansallinen kohtelu voidaan laajentaa koskemaan ainoastaan sellaisissa maissa muodostettuja yrityksiä ja sellaisten maiden kansalaisia, joiden kanssa on tehty tai tehdään etuusjärjestelyjä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211 ja CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Toimenpiteet: Riippumatonta tilintarkastusta koskeva laki

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Riippumattoman tilintarkastuksen suorittavat rekisteröidyt tilintarkastajat, jotka ovat sertifioitujen julkisten tilintarkastajien yhdistyksen jäseniä. Vastavuoroisuuden perusteella sertifioitujen julkisten tilintarkastajien yhdistys merkitsee rekisteriin kanadalaisen tai muun kolmannen maan tilintarkastusyksikön, kun tämä on todistanut että

a) kolme neljäsosaa johtoelinten jäsenistä ja yksikön puolesta tilintarkastuksen suorittavista rekisteröidyistä tilintarkastajista täyttää bulgarialaisille tilintarkastajille asetettuja vaatimuksia vastaavat vaatimukset ja on suorittanut hyväksytysti siihen tarvittavat tutkinnot;

b) tilintarkastusyksikkö suorittaa riippumattomat tilintarkastukset riippumattomuuden ja puolueettomuuden vaatimusten mukaisesti; ja

c) tilintarkastusyksikkö julkaisee verkkosivuillaan vuotuisen avoimuusraportin tai täyttää muita vastaavia ilmoittamiseen liittyviä velvollisuuksia, jos se tarkastaa yleisen edun kannalta merkittäviä yhteisöjä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Eläinlääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Toimenpiteet: Eläinlääkärilaki

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Bulgariassa eläinlääkärin vastaanoton voi perustaa luonnollinen tai oikeushenkilö.

Eläinlääkärin ammatin harjoittaminen edellyttää EU:n jäsenvaltion tai ETA-maan kansalaisuutta; muussa tapauksessa ulkomaiden kansalaisilta vaaditaan pysyvä oleskelulupa (vaatimuksena on fyysinen läsnäolo).

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Johtohenkilöiden hakupalvelut

Työnvälityspalvelut

Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Bulgaria varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Bulgaria varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat johtohenkilöiden hakupalvelujen ja tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Bulgaria varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat turvallisuus- ja vartiointipalvelujen tarjoamista.

Toimilupa- ja lupavaatimuksia voidaan soveltaa. Edellytetään asuinpaikkaa tai kaupallista läsnäoloa, myös kansalaisvaatimusta voidaan soveltaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Jakelu

Osa-ala: Kemiallisten tuotteiden jakelu

Jalometallien ja jalokivien jakelu

Farmaseuttisten tuotteiden, lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tuotteiden ja esineiden sekä lääkeaineiden jakelu

Tupakan ja tupakkatuotteiden jakelu

Alkoholijuomien jakelu

Toimialaluokka: CPC 621 osittain, CPC 62228, CPC 62251, CPC 62271, CPC 62272 osittain, CPC 62276, CPC 63108, CPC 6329 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Bulgaria varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kemiallisten tuotteiden jakelua, jalometallien ja jalokivien jakelua, farmaseuttisten tuotteiden, lääkinnälliseen käyttöön tarkoitettujen tuotteiden ja esineiden sekä lääkeaineiden jakelua, tupakan ja tupakkatuotteiden jakelua sekä alkoholijuomien jakelua.

Bulgaria varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat hyödykkeiden välittäjien palveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet: Ihmisille tarkoitettuja lääkkeitä koskeva laki

Eläinlääkinnällisiä toimia koskeva laki

Kemiallisten aseiden kieltämistä ja myrkyllisten aineiden ja niiden lähtöaineiden valvontaa koskeva laki

Tupakka- ja tupakkatuotelaki

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 921, CPC 922, CPC 923

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Bulgaria varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla rajoitetaan yksityisesti rahoitettujen perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelujen rajatylittävää tarjoamista.

Bulgaria varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen korkea-asteen koulutuspalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet: Koululaki, § 12

Korkea-asteen koulutusta koskeva laki, lisäsäännösten 4 kohta

Ammatillista koulutusta koskeva laki, § 22

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Ulkomaiset vakuutusyhtiöt eivät voi suoraan antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevaa vakuutusta tai vastuuvakuutusta Bulgariaan sijoittuvien riskien varalta.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Bulgaria varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sairaala-, sairaankuljetus- ja muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Terveydenhuollon asiantuntijapalvelut: lääkäreiden, hammaslääkäreiden ja kätilöiden palvelut, sairaanhoitopalvelut, fysioterapeuttipalvelut ja avustavan hoitohenkilöstön palvelut sekä psykologien palvelut

Toimialaluokka: CPC 9312, CPC 9319 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Bulgaria varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien lääkäreiden ja hammaslääkäreiden palvelut, sairaanhoitajien, kätilöjen, fysioterapeuttien ja avustavan hoitohenkilöstön palvelujen sekä psykologien palvelut.

Voimassa olevat toimenpiteet: Sairaalalaki

Sairaanhoitajien, kätilöjen ja hoitoasiantuntijoiden ammattialajärjestöä koskeva laki

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenteen tukipalvelut

Toimialaluokka: CPC 744

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Toimenpiteet: Bulgarian tieliikennelaki, § 6

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Edellytyksenä on sijoittautuminen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Vesiliikenne

Osa-ala: Vesiliikenteen tukipalvelut

Toimialaluokka: CPC 741 osittain, CPC 742 osittain

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Bulgaria sallii meri- ja jokisatamien lastinkäsittelypalvelujen ja varastointipalvelujen, mukaan lukien kontteihin ja konttitavaraan liittyvät palvelut, tarjoamisen kanadalaisille palveluntarjoajille samoin ehdoin ja siinä määrin kuin Kanada ja sen provinssit ja territoriot sallivat meri- ja jokisatamien lastinkäsittelypalvelujen ja varastointipalvelujen, mukaan lukien kontteihin ja konttitavaraan liittyvät palvelut, tarjoamisen bulgarialaisille palveluntarjoajille.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Rautatieliikenne

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 7111, CPC 7112

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla säännellään liikenneoikeuksia ja liikenteenharjoittamiseen sovellettavia ehtoja sekä liikennepalvelujen tarjontaa Bulgarian, Tšekin ja Slovakian alueella ja asianomaisten maiden välillä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Tieliikenne

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 7111, CPC 7112

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla varataan kyseisenlaisten liikennepalvelujen tarjoaminen tai rajoitetaan sitä ja täsmennetään palveluntarjontaan Bulgarian alueella tai Bulgarian rajojen yli kuljettaessa sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulkuluvat tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne: henkilöliikenne, tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 712

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Henkilö- ja tavaraliikenteen yksinoikeuksia tai lupia voidaan myöntää ainoastaan EU:n jäsenvaltion kansalaisille ja sellaisille EU:n oikeushenkilöille, joiden päätoimipaikka on EU:ssa.

Yhtiöittämistä edellytetään. Luonnollisilta henkilöiltä edellytetään EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Kroatiassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Maatalous, riistatalous

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 011, ISIC rev 3.1 012, ISIC rev 3.1 013, ISIC rev 3.1 014, ISIC rev 3.1 015, CPC 8811, CPC 8812, CPC 8813 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Kroatia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat maataloutta ja riistataloutta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kaupunkisuunnittelu

Toimialaluokka: CPC 8674

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Kroatia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kaupunkisuunnittelupalvelujen rajatylittävää tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87305

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kroatia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat turvallisuuteen liittyviä konsultointipalveluja ja vartiointipalveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Muut yrityspalvelut

Osa-ala: Käännös- ja tulkkauspalvelut

Toimialaluokka: CPC 87905

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Kroatia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat virallisten asiakirjojen käännös- ja tulkkauspalvelujen rajatylittävää tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet

Toimiala: Liikennepalvelut

Osa-ala: Tieliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 7111 ja CPC 7112

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Nykyisten tai tulevien kansainvälistä tieliikennettä koskevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille sopimuspuolille tai se rajoitetaan niihin sekä täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulkuluvat tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot palveluille, jotka koskevat Kroatian alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa liikennettä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikennepalvelut

Osa-ala: Kaikkien liikennemuotojen liitännäispalvelut

Toimialaluokka: CPC 741, CPC 742, CPC 743, CPC 744, CPC 745, CPC 746, CPC 749

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Kroatia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat liikenteen liitännäispalvelujen rajatylittävää tarjoamista, lukuun ottamatta luvanvaraiseen tieliikenteeseen liittyviä rahdin kuljetusvälityspalveluja, kuljetusasiakirjojen valmistelua ja tukipalveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Kyproksessa sovellettavat varaumat

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Johtohenkilöiden hakupalvelut

Työnvälityspalvelut

Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kypros varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kypros varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat turvallisuus- ja vartiointipalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 921, CPC 922, CPC 923, CPC 924

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Kypros varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen perusasteen, keskiasteen ja korkea-asteen koulutuspalvelujen sekä aikuiskoulutuspalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Sairaalapalvelut
Sairaankuljetuspalvelut
Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut

Toimialaluokka: CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Kypros varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sairaala-, sairaankuljetus- ja muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Kypros varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Energia

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 232, ISIC rev 3.1 4010, ISIC rev 3.1 4020, CPC 613, CPC 62271, CPC 63297, CPC 7131, CPC 742 ja CPC 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut)

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Ylempi johto ja hallitukset

Suoritevaatimukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kypros varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla rajoitetaan putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelujen rajatylittävää tarjoamista ja edellytetään sijoittautumista sekä rajoitetaan polttoöljyjen ja pullotettujen kaasujen muuta vähittäiskauppaa kuin postimyyntiä.

Kypros varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat jalostettujen öljytuotteiden tuotantoa siltä osin kuin sijoittaja on sellaisen EU:n ulkopuolisen maan luonnollisten tai oikeushenkilöiden määräysvallassa, jonka osuus EU:n öljyn tai maakaasun tuonnista on yli 5 prosenttia, kaasun tuotantoa, kaasumaisten polttoaineiden jakelua putkiverkossa omaan lukuun, sähkön tuotantoa, siirtoa ja jakelua, polttoaineiden putkikuljetusta, muita sähkön ja maakaasun jakelun liitännäispalveluja kuin neuvonta- ja konsultointipalveluja, sähkön tukkukauppapalveluja sekä moottoripolttoaineen, sähkön ja muun kuin pullotetun kaasun vähittäiskauppapalveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet: Sähkömarkkinoiden sääntelyä koskevat lait 2003–2008 (34 §:n 2 momentti ja § 37)

Kaasumarkkinoiden sääntelyä koskevat lait 2004–2007

Öljylaki (putkijohdot), Kyproksen tasavallan perustuslain 273 luku

Öljylaki L.64(I)/1975

Öljyn ja polttoaineiden eritelmiä koskevat lait 2003–2009

Tšekissä sovellettavat varaumat

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kiinteistöpalvelut

Toimialaluokka: CPC 821, CPC 822

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Tšekki varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kiinteistöpalvelujen rajatylittävää tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Huutokauppapalvelut

Toimialaluokka: CPC 612 osittain, CPC 621 osittain, CPC 625 osittain, 85990 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Huutokauppapalveluihin tarvitaan Tšekissä lupa. Luvan saaminen (vapaaehtoisten julkisten huutokauppojen tarjoamista varten) edellyttää yritykseltä yhtiöitymistä Tšekissä ja luonnolliselta henkilöltä oleskelulupaa, lisäksi yrityksen ja luonnollisen henkilön on oltava merkitty Tšekin kaupparekisteriin.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki nro 455/1991 Kok., elinkeinolupalaki
Laki nro 26/2000 Kok., julkisista huutokaupoista

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Ainoastaan yritykset, joiden pääomaosuudesta ja äänioikeudesta vähintään 60 prosenttia on varattu Tšekin tai EU:n jäsenvaltion kansalaisille, voivat saada luvan tehdä tilintarkastuksia Tšekissä.

Voimassa olevat toimenpiteet: Tilintarkastajia koskeva laki nro 93/2009 Kok., 14. huhtikuuta 2009

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Johtohenkilöiden hakupalvelut
Työnvälityspalvelut
Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tšekki varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Tšekki varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat johtohenkilöiden hakupalvelujen ja tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tšekki varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat turvallisuus- ja vartiointipalvelujen tarjoamista.

Toimilupa- ja lupavaatimuksia voidaan soveltaa. Edellytetään asuinpaikkaa tai kaupallista läsnäoloa, myös kansalaisvaatimusta voidaan soveltaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 921, CPC 922, CPC 923, CPC 924

Varauman tyyppi: Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tšekissä yksityisesti rahoitettuja koulutuspalveluja tarjoavan yhteisön hallituksen jäsenten enemmistön on oltava Tšekin kansalaisia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Sairaalapalvelut

Sairaankuljetuspalvelut

Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut

Toimialaluokka: CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Tšekki varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sairaala-, sairaankuljetus- ja muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet: Terveydenhuoltopalveluja ja niiden tarjoamisen ehtoja koskeva laki nro 372/2011 Sb.

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Terveydenhuollon asiantuntijapalvelut: lääkäreiden, hammaslääkäreiden ja kätilöiden palvelut, sairaanhoitopalvelut, fysioterapeuttipalvelut ja avustavan hoitohenkilöstön palvelut sekä psykologien palvelut

Muut terveydenhuollon palvelut

Toimialaluokka: CPC 9312, CPC 9319 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tšekki varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, mukaan lukien ammattilaisten kuten lääkäreiden ja hammaslääkäreiden, kätilöjen, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien palvelut, sekä muita terveydenhuoltoon liittyviä palveluja, kuten ihmisille tarkoitettujen ihmisen kudoksien, elinten ja solujen käsittelyyn liittyvät palvelut.

Voimassa olevat toimenpiteet: Ihmisille tarkoitettujen ihmisen kudoksien ja solujen laadun ja turvallisuuden varmistamista koskeva laki nro 296/2008 Kok., (”ihmisen kudoksia ja soluja koskeva laki”)

Lääkkeitä ja joidenkin niihin liittyvien lakien muuttamista koskeva laki nro 378/2007 Kok., (lääkelaki)

Lääkinnällisiä laitteita koskeva laki 123/2000 Kok.

Kudoksien ja solujen luovuttamista, irrottamista ja siirtämistä sekä tiettyjen lakien muuttamista koskeva laki 285/2002 Kok. (elinsiirtoja koskeva laki)

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Tšekki varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sosiaalipalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet

Toimiala: Rautatieliikenne

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 7111, CPC 7112

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla säännellään liikenneoikeuksia ja liikenteenharjoittamiseen sovellettavia ehtoja sekä liikennepalvelujen tarjontaa Bulgarian, Tšekin ja Slovakian alueella ja asianomaisten maiden välillä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Tieliikenne

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 7121, CPC 7122, CPC 7123

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille sopimuspuolille tai se rajoitetaan niihin sekä täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulkuluvat tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot palveluille, jotka koskevat Tšekin alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa liikennettä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Tanskassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tanskan, Ruotsin ja Suomen toteuttamat toimenpiteet pohjoismaisen yhteistyön edistämiseksi, kuten:

a) tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitustuki (Pohjoismainen teollisuusrahasto);

b) kansainvälisiä hankkeita koskevien toteutettavuustutkimusten rahoitus (Pohjoismaiden projektivientirahasto, Nopef); ja

c) ympäristöteknologiaa käyttäville yrityksille [1] annettava rahoitustuki (Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, NEFCO).

Tämä varauma ei vaikuta 8.15 artiklan 5 kohdan a ja b alakohdassa ja 9.2 artiklan 2 kohdan f ja g alakohdassa tarkoitettujen osapuolen hankintojen, tukien tai valtion kauppatukien jättämiseen soveltamisen ulkopuolelle.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Kalastus

Vesiviljely

Kalastukseen liittyvät palvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suosituimmuuskohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

EU:n ulkopuolella asuvien omistusosuuden Tanskassa kaupallista kalastusta harjoittavasta yrityksestä on oltava alle kolmannes.

EU:n ulkopuolella asuvat saavat omistaa Tanskan lipun alla purjehtivia aluksia ainoastaan Tanskassa yhtiöidyn yrityksen kautta.

Jotta yritys voi rekisteröidä aluksensa tanskalaiseksi kalastusalukseksi, vähintään kahden kolmasosan yrityksen omistajista on oltava rekisteröity kalastajiksi, joilla on ”A”-luokan kalastuslupa, tai yrityksen osakkeista kahden kolmasosan on oltava sellaisen toisen yrityksen omistuksessa, joka on kokonaan sellaisten kalastajien omistuksessa, joilla on ”A”-luokan kalastuslupa.

”A”-luokan kalastusluvan saaminen edellyttää, että luonnollinen henkilö on asunut Tanskassa kaksi vuotta ennen lupahakemusta tai että hän on Tanskan kansalainen. Näitä rajoituksia ei sovelleta EU:n jäsenvaltion tai ETA:n alueen henkilöihin.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

[1] Sovelletaan itäeurooppalaisiin yrityksiin, jotka tekevät yhteistyötä yhden tai useamman pohjoismaisen yrityksen kanssa.

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tanska varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat lentoasemien turvallisuus- ja vartiointipalvelujen tarjoamista.

Turvallisuus- ja vartiointipalvelujen tarjoajan on oltava tanskalainen oikeushenkilö.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Muut henkilöt tai yritykset (mukaan luettuina vakuutusyhtiöt) kuin ne vakuutusyhtiöt, joilla on Tanskan lainsäädännön mukaisesti myönnetty tai Tanskan toimivaltaisten viranomaisten myöntämä toimilupa, eivät voi antaa Tanskassa ensivakuutuksia Tanskassa asuville henkilöille, tanskalaisille aluksille tai Tanskassa olevalle omaisuudelle liiketoiminnallisia tarkoituksia varten.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Tanska varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Virossa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Kiinteistöjen hankinta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ainoastaan Viron tai ETA-maan kansalaisuuden omaava luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka on merkitty asianomaiseen virolaiseen rekisteriin, voi hankkia kiinteistön, jota käytetään voittoa tuottavana maa-alueena, joka voi olla luokiteltu maatalous- tai metsämaaksi, ja hankintaan tarvitaan maaherran lupa.

Tätä varaumaa ei sovelleta sellaisen palvelun tarjoamiseen tarkoitetun maatalousmaan tai metsämaan hankintaan, joka on vapautettu tällä sopimuksella.

Voimassa olevat toimenpiteet: Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (laki kiinteän omaisuuden hankkimisen rajoituksista), luku 2 ja 3

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Johtohenkilöiden hakupalvelut

Työnvälityspalvelut

Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Viro varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Viro varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat johtohenkilöiden hakupalvelujen ja tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Viro varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat turvallisuus- ja vartiointipalvelujen tarjoamista.

Toimilupa- ja lupavaatimuksia voidaan soveltaa. Edellytetään asuinpaikkaa tai kaupallista läsnäoloa, myös kansalaisvaatimusta voidaan soveltaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Talletusten vastaanottaminen edellyttää Viron rahoitustarkastuslaitoksen lupaa ja rekisteröitymistä Viron lainsäädännön mukaisesti osakeyhtiönä, tytäryhtiönä tai sivuliikkeenä.

Voimassa olevat toimenpiteet: Krediidiasutuste seadus (Laki luottolaitoksista) § 20.6.

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Meriliikenne
Tieliikenne
Rautatieliikenne

Toimialaluokka: CPC 711 osittain, CPC 712 osittain, CPC 721 osittain

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Viro varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään tietylle maalle erilliskohtelu voimassa olevien tai tulevien kansainvälistä tieliikennettä koskevien kahdenvälisten sopimusten nojalla (myös yhdistettyä liikennettä – tie- ja rautatieliikenne), joilla liikennepalvelujen tarjoaminen Viron alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois varataan asianomaisille sopimuspuolille ja kussakin sopimuspuolessa rekisteröidyille ajoneuvoille ja joilla määrätään kyseisiin ajoneuvoihin sovellettavasta verovapautuksesta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Suomessa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden oikeutta hankkia ja omistaa kiinteistöjä Ahvenanmaalla ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu.

Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden ja kaikkien yritysten sijoittautumisoikeutta ja elinkeino-oikeutta ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten antamaa lupaa on rajoitettu.

Voimassa olevat toimenpiteet: Ahvenanmaan maanhankintalaki (3/1975), § 2
Ahvenanmaan itsehallintolaki (1144/1991), § 11

Toimiala: Kaikki palvelut

Osa-ala: Sähköiset tunnistuspalvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Suomi varaa itselleen oikeuden vaatia sijoittautumista Suomeen tai muualle ETA:n alueelle sähköisten tunnistuspalvelujen tarjoamista varten.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista (617/2009)

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tanskan, Ruotsin ja Suomen toteuttamat toimenpiteet pohjoismaisen yhteistyön edistämiseksi, kuten:

a) tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitustuki (Pohjoismainen teollisuusrahasto);

b) kansainvälisiä hankkeita koskevien toteutettavuustutkimusten rahoitus (Pohjoismaiden projektivientirahasto, Nopef); ja

c) ympäristöteknologiaa käyttäville yrityksille ([1]) annettava rahoitustuki (Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, NEFCO).

Tämä varauma ei vaikuta 8.15 artiklan 5 kohdan a ja b alakohdassa ja 9.2 artiklan 2 kohdan f ja g alakohdassa tarkoitettujen osapuolen hankintojen, tukien tai valtion kauppatukien jättämiseen soveltamisen ulkopuolelle.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Ydinpolttoaineen tuotanto, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto

Osa-ala: Ydinvoimaan perustuva sähköntuotanto

Ydinmateriaalin ja -polttoaineen tuotanto

Ydinmateriaalin kuljetus ja käsittely

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1233, ISIC rev 3.1 40

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Suomi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat ydinmateriaalin tuotantoa, jakelua tai kuljetusta sekä ydinvoimaan perustuvan energian tuotantoa.

Voimassa olevat toimenpiteet: Ydinenergialaki (990/1987)

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Johtohenkilöiden hakupalvelut

Tilapäisten toimisto- ja muiden työntekijöiden työnvälityspalvelut

Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Ylempi johto ja hallitukset

([1]) Sovelletaan itäeurooppalaisiin yrityksiin, jotka tekevät yhteistyötä yhden tai useamman pohjoismaisen yrityksen kanssa.

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Suomi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Suomi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat johtohenkilöiden hakupalvelujen ja tilapäisen toimisto- ja muiden työntekijöiden hankintapalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet: Lakijulkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012)

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Ulkomainen palveluntarjoaja ei saa tarjota rajatylittäviä turvallisuus- ja vartiointipalveluja.

Lupa tarjota turvallisuus- ja vartiointipalveluja voidaan myöntää ainoastaan ETA:n alueella asuville luonnollisille henkilöille tai ETA:n alueelle sijoittautuneille oikeushenkilöille.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki yksityisistä turvallisuuspalveluista (282/2002)

Toimiala: Jakelupalvelut

Osa-ala: Alkoholijuomien jakelu

Toimialaluokka: CPC 62112 osittain, CPC 62226, CPC 63107, CPC 8929

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Suomi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat alkoholijuomien jakelua.

Voimassa olevat toimenpiteet: Alkoholilaki (1143/1994)

Toimiala: Jakelupalvelut

Osa-ala: Farmaseuttisten tuotteiden jakelu

Toimialaluokka: CPC 62117, CPC 62251, CPC 63211, CPC 8929

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Suomi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat farmaseuttisten tuotteiden jakelua.

Voimassa olevat toimenpiteet: Lääkelaki (395/1987)

Toimiala: Energia

Osa-ala: Siirto- ja jakeluverkostot, siirto- ja jakelujärjestelmät
Sähkön tuonti ja tukku- ja vähittäiskauppa
Kaasun, höyryn ja lämminveden tuotanto ja jakelu

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 40, CPC 7131, CPC 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut)

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset
Suoritevaatimukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Suomi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat energian sekä höyryn ja lämminveden siirto- ja jakeluverkostoja sekä siirto- ja jakelujärjestelmiä.
Suomi varaa itselleen oikeuden estää ulkomaisten henkilöiden tai yritysten omistuksen tai määräysvallan nesteytetyn maakaasun (LNG) terminaaleissa (mukaan lukien LNG-terminaalin varastointiin tai uudelleen kaasuunnuttamiseen käytettävät osat) energiaturvallisuuteen liittyvistä syistä.
Suomi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat sähkön tuontia ja tukku- ja vähittäiskauppaa.
Suomi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa monopolien tai yksinoikeuksien muodossa määrällisiä rajoituksia, jotka koskevat maakaasun tuontia sekä höyryn ja lämminveden tuotantoa ja jakelua.
Tällä hetkellä voimassa on luonnollisia monopoleja ja yksinoikeuksia.

Voimassa olevat toimenpiteet: Maakaasumarkkinalaki (508/2000)
Sähkömarkkinalaki (386/1995)

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 921, CPC 922, CPC 923, CPC 924

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Suomi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen perusasteen, keskiasteen ja korkea-asteen koulutuspalvelujen sekä aikuiskoulutuspalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet: Perusopetuslaki (628/1998)
Lukiolaki (629/1998)
Laki ammatillisesta koulutuksesta (630/1998)
Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (631/1998)
Ammattikorkeakoululaki (351/2003)
Yliopistolaki (Universities Act) (558/2009)

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Sairaalapalvelut
Sairaankuljetuspalvelut
Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut
Muut terveydenhuoltopalvelut

Toimialaluokka: CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193, CPC 93199

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Suomi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sairaala-, sairaankuljetus- ja muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen sekä muiden terveydenhuoltopalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990)

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Terveydenhuollon ammatit:lääkäreiden ja hammaslääkäreiden palvelut, kätilöjen, fysioterapeuttien ja avustavan hoitohenkilöstön palvelut, psykologien palvelut

Toimialaluokka: CPC 9312, CPC 93191

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Suomi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kaikkien terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen tarjoamista, riippumatta siitä, onko ne rahoitettu julkisin varoin vai yksityisesti, mukaan lukien lääkäreiden ja hammaslääkäreiden palvelut, kätilöjen, fysioterapeuttien ja avustavan hoitohenkilöstön palvelut sekä psykologien palvelut. Tätä varaumaa ei sovelleta sairaanhoitajien palveluihin.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990)

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Suomi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sosiaalipalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011)

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Vakuutusvälittäjän palvelujen tarjoaminen edellyttää pysyvää toimipaikkaa EU:ssa.

Ensivakuutuspalveluja (mukaan lukien rinnakkaisvakuutus) saavat tarjota ainoastaan vakuutuksenantajat, joilla on päätoimipaikka EU:ssa tai sivuliike Suomessa.

Lakisääteisiä eläkevakuutuksia tarjoavan vakuutusyhtiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenistä vähintään puolen sekä toimitusjohtajan asuinpaikan on oltava ETA:n alueella, elleivät toimivaltaiset viranomaiset ole myöntäneet poikkeusta. Ulkomaiset vakuutuksenantajat eivät voi saada lupaa perustaa Suomeen sivuliikettä lakisääteisten eläkevakuutusten tarjoamista varten. Vähintään yhden tilintarkastajan pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella.

Muiden vakuutusyhtiöiden osalta vähintään yhden hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenen sekä toimitusjohtajan asuinpaikan on oltava ETA:n alueella. Vähintään yhden tilintarkastajan pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella.

Kanadalaisen vakuutusyhtiön pääasiamiehen asuinpaikan on oltava Suomessa, ellei yhtiön päätoimipaikka ole EU:ssa.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (398/1995)

Vakuutusyhtiölaki (521/2008)

Laki vakuutusedustuksesta (570/2005)

Laki työeläkevakuutusyhtiöistä (354/1997)

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankki- ja muut rahoituspalvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Rahoituslaitoksen perustajista sekä hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenistä vähintään puolen ja toimitusjohtajan sekä henkilön, jolla on allekirjoitusoikeus rahoituslaitoksen nimissä, pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella. Vähintään yhden tilintarkastajan pysyvän asuinpaikan on oltava ETA:n alueella.

Maksupalvelujen osalta voidaan edellyttää asuinpaikkaa tai kotipaikkaa Suomessa.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista (1501/2001)

Säästöpankkilaki (1502/2001)

Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista (1504/2001)

Laki hypoteekkiyhdistyksistä (936/1978)

Maksulaitoslaki (297/2010)

Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (298/2010)

Laki luottolaitostoiminnasta (121/2007)

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Rautateiden henkilö- ja tavaraliikenne

Toimialaluokka: CPC 7111, CPC 7112

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Suomi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat rautatieliikenteen rajatylittävää tarjoamista.

Rautateiden henkilöliikennepalvelujen tarjoamisen osalta voimassa on Helsingin pääkaupunkiseudulla vuoteen 2017 asti ja muualla vuoteen 2019 asti yksinoikeudet (jotka on myönnetty valtion 100-prosenttisesti omistamalle VR Groupille), jotka saatetaan uusia.

Voimassa olevat toimenpiteet: Rautatielaki (304/2011)

Toimiala: Kalastus
Vesiviljely
Kalastukseen liittyvät palvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Kaupallista kalastusta voivat harjoittaa ainoastaan Suomen lipun alla purjehtivat alukset. Lisäksi voidaan soveltaa vaatimuksia, jotka koskevat muun muassa aluksen omistusta ja riittävää yhteyttä Suomen kalastusteollisuuteen.

Voimassa olevat toimenpiteet: Merilaki (674/1994)
Kalastuslaki (286/1982)
Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä (690/2010)

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne: henkilöliikenne, tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 712

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tieliikennepalvelujen tarjoamiseen vaaditaan lupa, jota ei myönnetä ulkomailla rekisteröidyille ajoneuvoille.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä (693/2006)

Ajoneuvolaki (1090/2002)

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Meriliikenne

Tieliikenne

Rautatieliikenne

Toimialaluokka: CPC 711 osittain, CPC 712 osittain, CPC 721 osittain

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Velvollisuudet

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Suomi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään tietylle maalle erilliskohtelu sellaisten voimassa olevien tai tulevien kahdenvälisten sopimusten nojalla, joilla vapautetaan vastavuoroisuuden perusteella tietyn muun maan lipun alle rekisteröidyt alukset tai ulkomaille rekisteröidyt ajoneuvot yleisestä kiellosta tarjota kabotaasiliikennepalveluja (myös yhdistettyä liikennettä – tie- ja rautatieliikenne) Suomessa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Ranskassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Sijoittautumismuodot – raha- ja varainhoitolain L151-1 ja R153-1 §:n mukaan ulkomaiset sijoitukset Ranskassa raha- ja varainhoitolain § R153-2:ssa luetelluilla sektoreilla edellyttävät talousministerin ennakkohyväksyntää.

Voimassa olevat toimenpiteet: Raha- ja varainhoitolaki, § L151-1 ja R153-1

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Toimenpiteet:

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Sijoittautumismuodot – Ranska varaa itselleen oikeuden rajoittaa ulkomaalaisomistusta hiljattain yksityistetyissä yrityksissä Ranskan hallituksen tapauskohtaisesti määrittelemiin osuuksiin yleisölle tarjottavista osakkeista.

Tietyn kaupallisen, teollisen tai käsiteollisen toiminnan käynnistäminen edellyttää erityisvaltuutusta, jos toimitusjohtajalla ei ole pysyvää oleskelulupaa.

Voimassa olevat toimenpiteet

Toimiala: Kalastus
Vesiviljely
Kalastukseen liittyvät palvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

EU:n ulkopuolisten maiden kansalaiset eivät saa harjoittaa kalan-, äyriäisten- ja levänviljelyä Ranskan valtiolle kuuluvilla merialueilla.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Työnvälityspalvelut
Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ranska varaa itselleen oikeuden rajoittaa työnvälityspalvelujen tarjoajien määrää. Näitä palveluja koskee valtion monopoli.

Ranska varaa itselleen oikeuden vaatia sijoittautumista ja kieltää tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen rajatylittävän tarjoamisen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ulkomainen palveluntarjoaja ei saa tarjota rajatylittäviä turvallisuus- ja vartiointipalveluja.

Toimitusjohtajia ja johtajia koskee kansalaisuusvaatimus.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Maakuljetuksiin liittyviä riskejä voivat vakuuttaa ainoastaan EU:hun sijoittautuneet vakuutusyhtiöt.

Voimassa olevat toimenpiteet: Art. L 310-10 du code des assurances

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Laboratorioanalyysit ja testaus

Toimialaluokka: CPC 9311 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Ranska varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen laboratorioanalyysi- ja testauspalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet: Art. L 6213-1 à 6213-6 du Code de la Santé Publique

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Ranska varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoamista.

Toimiala: Matkailu ja matkailupalvelut

Osa-ala: Matkailijoiden opastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 7472

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Ranska varaa itselleen oikeuden vaatia EU:n jäsenvaltion kansalaisuutta matkailijoiden opastuspalveluja sen alueella tarjoavilta.

Voimassa olevat toimenpiteet: Ei ole.

Toimiala: Uutis- ja uutistoimistopalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 962

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Ulkomainen omistusosuus olemassa olevissa ranskankielisiä julkaisuja julkaisevissa kustantamoissa voi olla enintään 20 prosenttia pääomasta tai äänivallasta.

Kanadalaisten uutistoimistojen sijoittautumiseen sovelletaan kansallisessa sääntelyssä vahvistettuja ehtoja.

Uutistoimistojen perustaminen edellyttää ulkomaisten sijoittajien osalta vastavuoroisuutta.

Voimassa olevat toimenpiteet: Ordonnance n° 45-2646 du 2 novembre 1945 portant règlementation provisoire des agences de presse
Loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkön ja kaasun siirtojärjestelmät
Öljyn ja kaasun putkijohtokuljetukset

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 401, ISIC rev 3.1 402, CPC 7131,CPC 887

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ranska varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat sähkön ja kaasun siirtojärjestelmiä sekä öljyn ja kaasun putkijohtokuljetuksia.

Ainoastaan Ranskan valtion, muun julkisen sektorin organisaation tai EDF:n 100-prosenttisesti omistamat yhtiöt voivat omistaa ja johtaa sähkön siirto- ja jakelujärjestelmiä.

Kansallisen energiaturvallisuuden varmistamiseksi ainoastaan Ranskan valtion, muun julkisen sektorin organisaation tai GDF-Suezin 100-prosenttisesti omistamat yhtiöt voivat omistaa ja johtaa kaasun siirto- ja jakelujärjestelmiä.

Voimassa olevat toimenpiteet: Loi N° 2004-803 du 9 août 2004 relative au service public de l'électricité et du gaz et aux entreprises électriques et gazières
Loi N°2005-781 du 13 juillet 2005
Loi N°2000-108 du 10 février 2000

Toimiala: Sähkön tuotanto

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 4010

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ranska varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat sähkön tuotantoa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Ydinmateriaalin valmistus, tuotanto, jalostus, käsittely, jakelu ja kuljetus

Osa-ala: Ydinvoimaan perustuva sähköntuotanto
Ydinmateriaalin ja -polttoaineen tuotanto
Ydinmateriaalin kuljetus ja käsittely

Toimialaluokka: ISIC rev 3.112, ISIC rev 3.1 23, ISIC rev 3.1 40, ISIC rev 3.11200, ISIC rev 3.1 2330, ISIC rev 3.1 4010 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Ydinmateriaalin valmistuksessa, tuotannossa, jalostuksessa, käsittelyssä, jakelussa ja kuljetuksessa on noudatettava Euratomin ja Kanadan sopimuksen asettamia velvollisuuksia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Vuokraus- tai leasingvuokrauspalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa

Osa-ala: Muut vuokraus- tai leasingvuokrauspalvelut ilman käyttäjää tai kuljettajaa

Toimialaluokka: CPC 832

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Ranska varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat ilman käyttäjää tai kuljettajaa toimitettavien vuokraus- tai leasingvuokrauspalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne: henkilöliikenne, tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 712

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Ulkomaiset sijoittajat eivät saa tarjota kaukoliikenteen linja-autopalveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Saksassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kalastus
Vesiviljely
Kalastukseen liittyvät palvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, 0502, CPC 882

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Osakepääomasta enemmistön on oltava EU:n jäsenvaltion kansalaisen tai sellaisen EU:n lainsäädännön mukaisesti perustetun yhtiön omistuksessa, jonka päätoimipaikka on EU:n jäsenvaltiossa. Saksassa asuvan henkilön on johdettava ja valvottava alusten käyttöä.

Kalastusluvan saamiseksi kaikki kalastusalukset on rekisteröitävä niissä rannikkovaltioissa, joissa alusten kotisatama sijaitsee.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Ympäristöön liittyvät palvelut

Osa-ala: Jätehuolto: viemäri- ja jätehuolto sekä puhtaanapito

Toimialaluokka: CPC 9401, CPC 9402, CPC 9403

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Saksa varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla kielletään muiden jätehuoltopalvelujen kuin neuvontapalvelujen rajatylittävä tarjoaminen ja joilla edellytetään sijoittautumista.

Saksa varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat jätehuoltopalveluja tarjoavien monopolien tai yksinomaisten palveluntarjoajien nimeämistä, sijoittautumista, laajentamista tai toimintaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Ympäristöön liittyvät palvelut

Osa-ala: Maaperän hoito

Toimialaluokka: CPC 94060

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Saksa varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla kielletään muiden maaperän suojelua koskevien palvelujen kuin neuvontapalvelujen rajatylittävä tarjoaminen ja joilla edellytetään sijoittautumista.

Saksa varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat maaperän hoitoa ja suojelua tarjoavien monopolien tai yksinomaisten palveluntarjoajien nimeämistä, sijoittautumista, laajentamista tai toimintaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**
Pakollisen lentovakuutuksen voi antaa ainoastaan EU:n alueelle sijoittautunut tytäryhtiö tai Saksaan sijoittautunut sivuliike.

Voimassa olevat toimenpiteet: §§ 105 ff "Versicherungsaufsichtsgesetz" (VAG), insbesondere § 105 Abs. 2 VAG: "Versicherungsunternehmen eines Drittstaates, die im Inland das Erst- oder Rückversicherungsgeschäft durch Mittelspersonen betreiben wollen, bedürfen der Erlaubnis."

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**
Jos ulkomainen vakuutusyhtiö on perustanut sivuliikkeen Saksaan, se voi tehdä Saksassa kansainvälisiin kuljetuksiin liittyviä vakuutussopimuksia ainoastaan Saksaan sijoittautuneen sivuliikkeensä kautta.

Voimassa olevat toimenpiteet: § 43 Abs. 2 Luftverkehrsgesetz (LuftVG) und § 105 Abs. 1 Luftverkehrszulassungsordnung (LuftVZO)

Toimiala: Muut yrityspalvelut

Osa-ala: Työnvälitys- ja henkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203, CPC 87204, CPC 87205, CPC 87206, CPC 87209

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Saksa varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat johtohenkilöiden hakupalvelujen ja hankintapalvelujen tarjoamista.

Saksa varaa itselleen oikeuden rajoittaa työnvälityspalvelujen tarjoajien määrää. Lupa edellyttää taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: työmarkkinoiden tilanne ja kehitys.

Saksa varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa liittotasavallan työvoimatoimiston (*Bundesagentur für Arbeit*) monopolin sosiaaliturvalain III osan 292 §:n (*Drittes Buch Sozialgesetzbuch – SGB III*) nojalla, ja liittovaltion työ- ja sosiaaliministeriö voi antaa määräyksen, joka koskee EU:n ja ETA:n ulkopuolisen henkilöstön palkkaamista ja rekrytoimista tiettyihin ammatteihin.

Voimassa olevat toimenpiteet: 292 § Sosiaaliturvalain III osa (*Drittes Buch Sozialgesetzbuch*)

Toimiala: Terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 93

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suosituimmuuskohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Saksa varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat Saksan sosiaaliturvajärjestelmää, jossa eri yritykset tai yksiköt voivat tarjota palveluja, joihin sisältyy kilpailullisia osia ja jotka eivät siksi ole ”yksinomaan julkista valtaa käytettäessä toteutettuja palveluja”. Saksa varaa itselleen oikeuden myöntää terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelujen osalta paremman kohtelun kahdenvälisen kauppasopimuksen puitteissa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Saksa varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoamista.

Saksa varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat Saksan sosiaaliturvajärjestelmää, jossa eri yritykset tai yksiköt voivat tarjota palveluja, joihin sisältyy kilpailullisia osia ja joita ei siksi ehkä voi määritellä ”yksinomaan julkista valtaa käytettäessä toteutetuiksi palveluiksi”.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Sairaalapalvelut

Toimialaluokka: CPC 93110

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Saksa varaa itselleen oikeuden säilyttää yksityisesti rahoitetut Saksan puolustusvoimien sairaalat kansallisessa omistuksessa. Saksa varaa itselleen oikeuden kansallistaa muita keskeisiä yksityisesti rahoitettuja sairaaloja.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Viihdepalvelut, mukaan lukien teatteripalvelut, musiikkiyhtye- ja sirkuspalvelut
Kirjasto-, arkisto-, museo- ja muut kulttuuripalvelut

Toimialaluokka: CPC 96, muut kuin CPC 962 ja CPC 964 ja audiovisuaaliset palvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suosituimmuuskohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Saksa varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla kielletään viihdepalvelujen rajatylittävä tarjoaminen riippumatta siitä, miten ne tuotetaan, välitetään ja siirretään, ja joilla edellytetään sijoittautumista, pois lukien audiovisuaaliset palvelut, joita ei vapauteta tässä sopimuksessa.

Saksa varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kirjasto-, arkisto- ja museopalvelujen sekä muiden kulttuuripalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Energia

Osa-ala: Ydinvoimaan perustuva sähköntuotanto
Ydinmateriaalin ja -polttoaineen tuotanto
Ydinmateriaalin kuljetus ja käsittely

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1120, ISIC rev 3.1 40, CPC 887.

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Saksa varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat ydinmateriaalin tuotantoa tai kuljetusta sekä ydinvoimaan perustuvan energian tuotantoa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Alusten vuokraus tai leasing-vuokraus

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 7213, CPC 7223, CPC 83103

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Saksassa asuviin kuluttajiin, jotka haluavat vuokrata ulkomaisia aluksia, voidaan soveltaa vastavuoroisuusehtoa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Muut muualle luokittelemattomat palvelut

Osa-ala: Hautaus-, tuhkaus- ja hautaustoimistopalvelut

Toimialaluokka: CPC 9703

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Saksa varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat hautaus-, tuhkaus- ja hautaustoimistopalveluja. Ainoastaan julkisoikeuden mukaisesti muodostetut oikeushenkilöt voivat johtaa hautausmaata. Hautausmaiden ja hautaukseen liittyvien palvelujen perustaminen ja johtaminen ovat julkisen vallan tarjoamia palveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Kreikassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Kreikka varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Unkarissa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Unkari varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat valtion omistamien kiinteistöjen hankintaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Oikeushenkilöt

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Toimenpiteet:

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Kaupallisen läsnäolon muotona on oltava rajavastuuyhtiö, osakeyhtiö tai edustusto. Sijoittautuminen ensiksi sivuliikkeenä on sallittu vain rahoituspalvelujen osalta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Viljelysmaan hankinta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Unkari varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat ulkomaisten oikeushenkilöiden ja muualla asuvien luonnollisten henkilöiden mahdollisuutta hankkia viljelysmaata, mukaan lukien viljelysmaan hankintaa koskeva hyväksyntämenettely.

Voimassa olevat toimenpiteet: Maa- ja metsätalousmaan hankintaa koskeva laki CXXII, 2013
Tietyistä säännöksistä ja siirtymässäännöksistä vuoden 2013 maa- ja metsätalousmaan hankintaa koskevaan lakiin liittyen annettu laki CCXII, 2013

Toimiala: Maatalous

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 011, ISIC rev 3.1 012, ISIC rev 3.1 013, ISIC rev 3.1 014, ISIC rev 3.1 015 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Unkari varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat maataloutta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Laskentatoimen palvelut ja kirjanpitopalvelut sekä tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212, CPC 86220

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Unkari varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat rajatylittäviä laskentatoimen palveluja ja kirjanpitopalveluja sekä tilintarkastuspalveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki C, 2000, laki LXXV, 2007

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kiinteistöpalvelut

Toimialaluokka: CPC 821, CPC 822

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Unkari varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kiinteistöpalvelujen rajatylittävää tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Teollisuuteen liittyvät palvelut
Energian jakeluun liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 884 osittain, CPC 887 muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Unkari varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat energian jakeluun liittyviä palveluja ja teollisuuteen liittyvien palvelujen rajatylittävää tarjoamista, pois lukien näihin aloihin liittyvät neuvonta- ja konsultointipalvelut.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87304, CPC 87305

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Unkari varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat panssariautopalvelujen ja vartiointipalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Kopiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87904

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Unkari varaa itselleen oikeuden vaatia sijoittautumista kopiointipalvelujen tarjoamisen osalta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Vakuutusyhtiöt, jotka eivät ole sijoittautuneet EU:hun, voivat välittää ensivakuutuksia Unkarin alueella ainoastaan Unkariin rekisteröidyn sivuliikkeen kautta.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki LX, 2003

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Sairaalapalvelut, sairaankuljetuspalvelut ja muut hoitolaitosten palvelut kuin sairaalapalvelut

Toimialaluokka: CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Unkari varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla tarjoajilta edellytetään sijoittautumista tai fyysistä läsnäoloa sen alueella ja rajoitetaan kaikkien julkista rahoitusta saavien sairaalapalvelujen, sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten palvelujen kuin sairaalapalvelujen rajatylittävää tarjoamista sen alueen ulkopuolelta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Unkari varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sosiaalipalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Virkistys-, kulttuuri- ja urheilupalvelut

Osa-ala: Uutis- ja uutistoimistopalvelut

Toimialaluokka: CPC 962

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Unkari varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat uutis- ja uutistoimistopalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet: Ei ole.

Toimiala: Sähköntuotanto, kaasu- ja vesihuolto

Osa-ala: Ydinvoimaan perustuva sähköntuotanto

Ydinpolttoaineen tuotanto

Toimialaluokka: ISIC rev 3.12330, ISIC rev 3.1 4010 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Unkari varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat ydinpolttoaineen tuotantoa ja ydinvoimaan perustuvaa sähköntuotantoa.

Voimassa olevat toimenpiteet: Ydinenergialaki CXVI, 1996, Hallituksen asetus Nr. 72/2000 ydinenergiasta

Toimiala: Energiapalvelut

Osa-ala: Polttoaineiden putkijohtokuljetukset

Toimialaluokka: CPC 7131

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Putkijohtokuljetuksia koskevien palvelujen tarjoaminen edellyttää sijoittautumista.

Palveluja voidaan tarjota valtion tai paikallisen viranomaisen myöntämän käyttöoikeussopimuksen kautta. Näiden palvelujen tarjoamista säännellään käyttöoikeussopimuksia koskevalla Unkarin lailla.

Voimassa olevat toimenpiteet: Käyttöoikeussopimuksia koskeva laki XVI, 1991

Irlannissa sovellettavat varaumat

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Johtohenkilöiden hakupalvelut

Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Irlanti varaa itselleen oikeuden vaatia sijoittautumista ja kieltää johtohenkilöiden hakupalvelujen rajatylittävän tarjoamisen.
Irlanti varaa itselleen oikeuden vaatia sijoittautumista ja kieltää tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen rajatylittävän tarjoamisen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Irlanti varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne: henkilöliikenne

Toimialaluokka: CPC 7121, CPC 7122

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Voimassa olevat toimenpiteet: Joukkoliikenteen sääntelemistä koskeva laki, 2009 (Public Transport Regulation Act 2009)

Italiassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Hallituksella voi olla tiettyjä erityisvaltuuksia yrityksissä, jotka toimivat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden alalla sekä tietyissä strategisesti tärkeissä toiminnoissa energia-, liikenne- ja viestintäalalla. Tämä koskee kaikkia oikeushenkilöitä, jotka toteuttavat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeinä pidettäviä toimia, ei pelkästään yksityistettyjä yhtiöitä.

Kun puolustus tai kansallinen turvallisuus ovat vakavasti uhattuina, hallituksella on seuraavat erityisvaltuudet:

a) asettaa ehtoja osakkeiden hankinnalle;

b) veto-oikeus päätöksiin, jotka koskevat erityistoimenpiteitä kuten toimintojen siirtoja, sulautumisia, hajautumisia ja muutoksia; tai

c) hylätä osakkeiden hankkiminen, jos ostaja pyrkii saamaan sellaisen pääoman omistustason, joka todennäköisesti vaikuttaa puolustukseen tai kansalliseen turvallisuuteen.

Asianomaisen yhtiön on ilmoitettava pääministerin kansliaan kaikista päätöksistä, toimista ja transaktioista (toimintojen siirrot, sulautumiset, hajautumiset ja muutokset sekä lopettamiset), jotka liittyvät strategisiin varoihin energia-, liikenne- ja viestintäalalla. Varsinkin EU:n ulkopuolisten luonnollisten tai oikeushenkilöiden tekemistä hankinnoista, joiden avulla kyseinen henkilö saa määräysvallan yhtiössä, on ilmoitettava.

Pääministeri voi käyttää seuraavia erityisvaltuuksia:

a) veto-oikeus kaikkiin päätöksiin, toimiin ja transaktioihin, jotka aiheuttavat poikkeuksellista vakavan haitan uhkaa yleiselle turvallisuudelle ja verkkojen ja toimitusten toimivuudelle;

b) asettaa erityisiä ehtoja yleisen edun turvaamiseksi; tai

c) hylätä hankinnan valtion oleellisia etuja uhkaavissa erityisissä riskitapauksissa.

Perusteet todellisen tai poikkeuksellisen uhkan arvioimiseksi sekä ehdot ja menettelyt erityisvaltuuksien käyttämiselle on vahvistettu lainsäädännössä.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki 56/2012 erityisvaltuuksista yhtiöissä, jotka toimivat puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden alalla sekä energia-, liikenne- ja viestintäalalla

Pääministerin asetus DPCM 253, 30.11.2012, puolustuksen ja kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeiden toimintojen määrittelystä

Toimiala: Kalastus

Vesiviljely

Kalastukseen liittyvät palvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Kalastus Italian aluevesillä on varattu Italian lipun alla purjehtiville aluksille.

Voimassa olevat toimenpiteet: Kuninkaan asetus 327/1942 (muutettuna lailla 222/2007), § 143 ja 221 (merenkulkulaki)

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Työnvälityspalvelut
Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Italia varaa itselleen oikeuden vaatia sijoittautumista ja kieltää tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen rajatylittävän tarjoamisen.
Italia varaa itselleen oikeuden rajoittaa työnvälityspalvelujen ja tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoajien määrää.

Voimassa olevat toimenpiteet: Asetus 276/2003, § 4 ja 5

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala: Perusasteen koulutuspalvelut
Keskiasteen koulutuspalvelut
Korkea-asteen koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 921, CPC 922, CPC 923

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Italia varaa itselleen oikeuden vaatia sijoittautumista ja rajoittaa yksityisesti rahoitettujen perusasteen ja keskiasteen koulutuspalvelujen rajatylittävää tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet: Kuninkaan asetus 1592/1933 (keskiasteen koulutusta koskeva laki)
Laki 243/1991 (satunnainen valtion tuki yksityisille yliopistoille)
CNVSU:n päätöslauselma 20/2003 (Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario)
Presidentin asetus (DPR) 25/1998

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**
Italia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat *"promotori di servizi finanziari"* -nimikkeellä toimivien ammatinharjoittajien toimintaa.

Voimassa olevat toimenpiteet: Välittäjiä koskeva arvopaperipörssikomitean määräys (nro 16190, 29. lokakuuta 2007), § 91–111

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**
Ainoastaan EU:hun sijoittautuneet vakuutusyhtiöt voivat antaa tavaroiden kuljetusta ja ajoneuvoja koskevan vakuutuksen sekä vastuuvakuutuksen Italiaan sijoittuvien riskien varalta, lukuun ottamatta kansainvälisiä kuljetuksia, joihin liittyy tuontia Italiaan.

Voimassa olevat toimenpiteet: Yksityisvakuutuslain § 29 (asetus nro 209, 7. syyskuuta 2005)

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**
Italia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla edellytetään sijoittautumista ja rajoitetaan aktuaaripalvelujen rajatylittävää tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet: Aktuaarin ammattia koskeva laki 194/1942

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Italia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet: Julkista terveydenhuoltojärjestelmää koskeva laki 833/1978

Asetus 502/1992 terveysalan järjestelyistä ja periaatteista

Laki 328/2000 sosiaalipalvelujen uudistamisesta

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne: henkilöliikenne, tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 712

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Henkilöautojen vuokrauspalveluihin kuljettajineen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Tavaraliikennepalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: paikallinen kysyntä.

Voimassa olevat toimenpiteet: Asetuksen 285/1992 § 85 (tielaki ja myöhemmät muutokset)

Asetuksen 395/2000 § 8 (maanteiden henkilöliikenne)

Laki 21/1992 (epäsäännöllistä julkista maanteiden henkilöliikennettä koskeva puitelaki)

Lain 218/2003 § 1 (henkilöliikenne kuljettajineen vuokratuilla linja-autoilla)

Laki 151/1981 (paikallista julkista liikennettä koskeva puitelaki)

Latviassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Maatalousmaan hankinta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Latvia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat Kanadan tai kolmannen maan kansalaisten mahdollisuutta hankkia maatalousmaata, mukaan lukien maatalousmaan hankintaa koskeva hyväksyntämenettely.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki maan yksityistämisestä maaseutualueilla, § 28, 29 ja 30

Toimiala: Eläinlääkäripalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 932

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Latvia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat eläinlääkäripalvelujen rajatylittävää tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Johtohenkilöiden hakupalvelut
Työnvälityspalvelut
Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Latvia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat johtohenkilöiden hakupalvelujen, työnvälityspalvelujen ja tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Latvia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat turvallisuus- ja vartiointipalvelujen tarjoamista.

Toimilupa- ja lupavaatimuksia voidaan soveltaa. Edellytetään asuinpaikkaa tai kaupallista läsnäoloa, myös kansalaisvaatimusta voidaan soveltaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne: henkilöliikenne, tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 712

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Henkilö- ja tavaraliikennepalvelujen tarjoamiseen vaaditaan lupa, jota ei myönnetä ulkomailla rekisteröidyille ajoneuvoille.

Sijoittautuneiden yritysten on käytettävä kansallisesti rekisteröityjä ajoneuvoja.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Liettuassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suosituimmuuskohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Liettua varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeitä yrityksiä, joiden omistusoikeuden on kuuluttava valtiolle (pääoman osuus, joka voi olla kotimaisten tai ulkomaisten luonnollisten henkilöiden omistuksessa kansallisten turvallisuusetujen mukaisesti, menettelyt ja perusteet potentiaalisten kansallisten sijoittajien ja potentiaalisten yritysten vaatimustenmukaisuuden määrittelemiseksi jne.).

Voimassa olevat toimenpiteet: Kansallisen turvallisuuden kannalta strategisesti tärkeitä yrityksiä ja laitoksia sekä Liettuan tasavallan kansallisen turvallisuuden varmistamisen kannalta muita tärkeitä yrityksiä koskeva laki, 21. heinäkuuta 2009, nro XI-375.

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Maanhankinta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Liettua varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka ovat maanhankinnan osalta yhdenmukaisia EU:n tekemien ja Liettuaan sovellettavien palvelukaupan yleissopimuksen (GATS) mukaisten sitoumusten kanssa. Maanhankintaan sovellettavat menettelyt, ehdot ja rajoitukset on vahvistettava perustuslaillisessa laissa, maata koskevassa laissa ja maatalousmaan hankintaa koskevassa laissa.

Sellaiset paikallishallinnon yhteisöt (kunnat) ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön ja Pohjois-Atlantin puolustusliiton jäsenten muut kansalliset yksiköt, jotka harjoittavat Liettuassa perustuslain mukaisesti täsmennettyä taloudellista toimintaa Euroopan yhdentymisen tai muun sellaisen yhdentymisen, jossa Liettua on mukana, vaatimusten mukaisesti, saavat hankkia omistukseensa muuta kuin maatalousmaata varsinaisessa toiminnassaan tarvitsemiensa rakennusten ja muiden rakenteiden rakentamista ja käyttöä varten.

Voimassa olevat toimenpiteet: Liettuan tasavallan perustuslaki

Liettuan tasavallan perustuslaillinen laki Liettuan tasavallan perustuslain 47 §:n 3 momentin täytäntöönpanemisesta, 20. kesäkuuta 1996, nro I-1392, sellaisena kuin se on muutettuna 20. maaliskuuta 2003, nro IX-1381

Maata koskeva laki, 27. tammikuuta 2004, nro IX-1983

Maatalousmaan hankintaa koskeva laki, 24. huhtikuuta 2014, nro XII-854

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Lakiasiainpalvelut

Toimialaluokka: CPC 861 osittain

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ulkomaiden asianajajat voivat toimia asianajajina tuomioistuimessa ainoastaan oikeusapua koskevien kahdenvälisten sopimusten mukaisesti.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Johtohenkilöiden hakupalvelut

Työnvälityspalvelut

Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Liettua varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat johtohenkilöiden hakupalvelujen, työnvälityspalvelujen ja tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Liettua varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat turvallisuus- ja vartiointipalvelujen tarjoamista.

Toimilupa- ja lupavaatimuksia voidaan soveltaa. Edellytetään asuinpaikkaa tai kaupallista läsnäoloa, myös kansalaisvaatimusta voidaan soveltaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tutkintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87301

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Liettuassa tutkintapalveluja koskee valtion monopoli.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Matkailu ja siihen liittyvät palvelut

Osa-ala: Matkailijoiden opastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 7472

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Liettua sallii matkailijoiden opastuspalvelujen tarjoamisen Kanadan kansalaisille samoin ehdoin ja siinä määrin kuin Kanada ja sen territoriot ja provinssit sallivat matkailijoiden opastuspalvelujen tarjoamisen Liettuan kansalaisille.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Televiestintä

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Valtion ”Infostruktura”-yhtiöllä on yksinoikeudet seuraavien palvelujen tarjoamiseen: tiedonsiirto valtion suojatun tiedonsiirtoverkon kautta, ”gov.lt”-internetosoitteiden myöntäminen, sähköisten kassajärjestelmien sertifiointi.

Voimassa olevat toimenpiteet: Hallituksen päätöslauselma nro 756, 28. toukokuuta 2002, standardimenettelyn hyväksymisestä valtion omistamien yritysten ja ministeriöiden, hallinnollisten laitosten ja maaherrojen perustamien ja niiden alaisuudessa toimivien julkisten laitosten tuottamien monopoliluonteisten tavaroiden ja palvelujen hintojen ja tariffien asettamiseksi

Toimiala: Rakennusalan palvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 51

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Toimenpiteet: Liettuan tasavallan rakennuslaki nro I-1240, 19. maaliskuuta 1996

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Ainoastaan Liettuassa rekisteröidyillä suunnitteluyrityksillä tai sellaisilla ulkomaisilla suunnitteluyrityksillä, jotka ovat saaneet luvan hallituksen tätä tarkoitusta varten hyväksymältä laitokselta, on oikeus laatia poikkeuksellisen merkittävien rakennuskohteiden suunnitteluasiakirjat. Oikeus teknisten töiden toteuttamiseen rakentamisen pääalueilla voidaan myöntää sellaiselle muulle kuin liettualaiselle henkilölle, joka on saanut luvan hallituksen hyväksymältä laitokselta.

Voimassa olevat toimenpiteet: Liettuan tasavallan rakennuslaki nro I-1240, 19. maaliskuuta 1996

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Liettua varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat kaikkien sellaisten sosiaalipalvelujen rajatylittävää tarjoamista, joille myönnetään julkista rahoitusta tai valtion tukea missä tahansa muodossa ja joita ei siksi katsota yksityisesti rahoitetuiksi.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Ylempi johto ja hallitukset

Kansallinen kohtelu

Toimenpiteet: Liettuan tasavallan pankkilaki, 30. maaliskuuta 2004, nro IX-2085

Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä koskeva Liettuan tasavallan laki, 4. heinäkuuta 2003, nro IX-1709

Täydentävää vapaaehtoista eläketurvaa koskeva Liettuan tasavallan laki, 3. kesäkuuta 1999, nro VIII-1212

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Varainhoitoa varten on perustettava erikoistunut rahastoyhtiö (ei sivuliikkeitä).

Ainoastaan pankit, joiden sääntömääräinen kotipaikka tai sivuliike on Liettuassa, voivat toimia sijoitusrahastojen säilytysyhteisöinä.

Ainoastaan pankit, joiden sääntömääräinen kotipaikka tai sivuliike on Liettuassa ja joilla on lupa tarjota sijoituspalveluja EU:n jäsenvaltioissa tai ETA-maissa, voivat toimia eläkerahastojen säilytysyhteisöinä.

Pankin johtajista vähintään yhden on puhuttava liettuan kieltä ja asuttava vakinaisesti Liettuassa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Energiapalvelut

Osa-ala: Polttoaineiden putkijohtokuljetukset

Toimialaluokka: CPC 7131

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Liettua varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat polttoaineiden putkijohtokuljetuksia.

Voimassa olevat toimenpiteet: Liettuan tasavallan maakaasulaki, 10. lokakuuta 2000, nro VIII-1973

Toimiala: Energia

Osa-ala: Putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden varastointipalvelut

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 402, CPC 742

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Liettua varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat muiden tuotteiden kuin polttoaineiden putkijohtokuljetuksiin liittyviä palveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet: Liettuan tasavallan maakaasulaki, 10. lokakuuta 2000, nro VIII-1973 (§ 10.8)

Toimiala: Yrityspalvelut
Meriliikenteen, sisävesiliikenteen, rautatieliikenteen ja lentoliikenteen liitännäispalvelut

Osa-ala: Alusten ja rautatiekaluston sekä ilma-alusten ja niiden osien huolto ja korjaus

Toimialaluokka: CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Liettuassa rautatiekaluston huolto- ja korjauspalveluja koskee valtion monopoli.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Tieliikenne

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 7121, CPC 7122, CPC 7123

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kahdenvälisten sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joissa vahvistetaan asianomaisille sopimuspuolille liikennepalveluja koskevat määräykset ja täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot, mukaan lukien kauttakulkua ja muuta liikennettä koskevat kahdenväliset luvat Liettuan alueella, sen alueelle, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvan liikenteen palveluille sekä tienkäyttöverot ja -maksut.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Maltassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kalastus

Vesiviljely

Kalastukseen liittyvät palvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1. 0502, CPC 882

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Jotta kalastusalus voidaan rekisteröidä ja jotta sille voidaan antaa lupa, kalastusaluksen omistajalla, kapteenilla tai päälliköllä on oltava asuinpaikka Maltassa kiinteää omaisuutta (ulkomaalaisten hankinnat) koskevan lain säännösten mukaisesti.

Voimassa olevat toimenpiteet: Kalastusaluksia koskevien määräysten toissijainen säädös 425.07, § 5

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Johtohenkilöiden hakupalvelut

Työnvälityspalvelut

Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Malta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Malta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat johtohenkilöiden hakupalvelujen ja tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Malta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat turvallisuus- ja vartiointipalvelujen tarjoamista.

Toimilupa- ja lupavaatimuksia voidaan soveltaa. Edellytetään asuinpaikkaa tai kaupallista läsnäoloa, myös kansalaisvaatimusta voidaan soveltaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 921, CPC 922, CPC 923, CPC 924

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Malta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen perusasteen, keskiasteen ja korkea-asteen koulutuspalvelujen sekä aikuiskoulutuspalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Sairaalapalvelut
Sairaankuljetuspalvelut
Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut

Toimialaluokka: CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Malta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sairaala-, sairaankuljetus- ja muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Terveydenhuollon asiantuntijapalvelut: lääkäreiden, hammaslääkäreiden ja kätilöiden palvelut, sairaanhoitopalvelut, fysioterapeuttipalvelut ja avustavan hoitohenkilöstön palvelut sekä psykologien palvelut

Toimialaluokka: CPC 9312, CPC 9319 osittain

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tätä varaumaa sovelletaan kaikkiin terveydenhuoltoon liittyviin asiantuntijapalveluihin, mukaan lukien ammattilaisten kuten lääkäreiden ja hammaslääkäreiden, kätilöjen, sairaanhoitajien, fysioterapeuttien, ensihoitajien ja psykologien tarjoamat palvelut. Maltassa näitä palveluja voivat tarjota ainoastaan EU:n jäsenvaltion kansalaiset, joilla on ennakkolupa, jonka myöntämiseen voidaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Malta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sosiaalipalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikennepalvelut

Osa-ala: Tieliikenne

Toimialaluokka: CPC 712

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Julkinen linja-autoliikenne: koko verkkoon sovelletaan toimilupavaatimusta, joka sisältää julkisen palvelun velvoitteita koskevan sopimuksen tiettyjen sosiaalisten sektoreiden kattamiseksi (kuten opiskelijat ja ikääntyneet).

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Vesiliikenne
Vesiliikenteen tukipalvelut

Toimialaluokka: CPC 7213, CPC 7214, 742 osittain, CPC 745, CPC 749 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Velvollisuudet

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**
Italian kautta kulkevaan Euroopan mantereen ja Maltan väliseen meriyhteyteen on myönnetty yksinoikeudet.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Alankomaissa sovellettavat varaumat

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Alankomaat varaa itselleen oikeuden vaatia sijoittautumista ja kieltää tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen rajatylittävän tarjoamisen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Puolassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Sijoittautumista tai palvelujen rajatylittävää tarjontaa koskevaa etuuskohtelua, johon voi sisältyä Puolassa sovellettavien varaumien luettelossa olevien tiettyjen varaumien poistamista tai muuttamista, voidaan laajentaa kauppa- ja merenkulkusopimuksilla.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Kalastus

Vesiviljely

Kalastukseen liittyvät palvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Puola varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla myönnetään tietyn maan palveluille ja palveluntarjoajille erilliskohtelu voimassa olevien tai tulevien kalastusta asianomaisten maiden oikeudenkäyttöalueen maantieteellisillä kalastusalueilla koskevien kahdenvälisten sopimusten nojalla kansainvälisten suojelukäytäntöjen ja poliittisten suuntaviivojen sekä kalastussopimusten mukaisesti, erityisesti Itämeren altaan alueella.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Johtohenkilöiden hakupalvelut

Työnvälityspalvelut

Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Puola varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Puola varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat johtohenkilöiden hakupalvelujen ja tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Puola varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat turvallisuus- ja vartiointipalvelujen tarjoamista.

Toimilupa- ja lupavaatimuksia voidaan soveltaa. Edellytetään asuinpaikkaa tai kaupallista läsnäoloa, myös kansalaisvaatimusta voidaan soveltaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Sairaankuljetuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 93192

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Puola varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat sairaankuljetuspalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Puola varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sosiaalipalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Kaikki henkilöliikenne- ja tavaraliikennepalvelut pl. meriliikenne

Toimialaluokka: CPC 711 osittain, CPC 712 osittain, CPC 722 osittain

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Puola sallii kanadalaisten henkilö- ja tavaraliikenteen palveluntarjoajien tarjota liikennepalveluja Puolaan ja sen alueella samoin ehdoin ja siinä määrin kuin Kanada ja sen provinssit ja territoriot sallivat puolalaisten henkilö- ja tavaraliikenteen palveluntarjoajien tarjota liikennepalveluja Kanadaan ja sen alueella.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Portugalissa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Portugali varaa itselleen oikeuden luopua sellaisten luonnollisten henkilöiden kansalaisuusvaatimuksesta tiettyjen toimintojen ja ammattien harjoittamisen osalta, jotka tarjoavat palveluja maille, joiden virallinen kieli on portugali (Angola, Brasilia, Kap Verde, Guinea-Bissau, Mosambik ja São Tomé ja Príncipe).

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Portugali varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tilintarkastuspalvelujen rajatylittävää tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Johtohenkilöiden hakupalvelut

Työnvälityspalvelut

Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Portugali varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Portugali varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat johtohenkilöiden hakupalvelujen ja tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Ulkomainen palveluntarjoaja ei saa tarjota rajatylittäviä turvallisuus- ja vartiointipalveluja.

Erikoistunutta henkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tutkintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87301

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Portugalissa tutkintapalveluja koskee valtion monopoli.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Ainoastaan EU:hun sijoittautuneet yhtiöt voivat antaa lento- ja merikuljetusvakuutuksia, jotka kattavat tavarat, ilma-aluksen, aluksen ja vastuuvelvollisuuden.

Ainoastaan EU:hun sijoittautuneet henkilöt tai yritykset voivat toimia edellä mainitun kaltaisen vakuutustoiminnan asiamiehinä Portugalissa.

Voimassa olevat toimenpiteet: Asetuksen 94-B/98 § 7 ja asetuksen 144/2006 § 7

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Portugali varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Energia

Osa-ala: Sähkö, maakaasu, raakaöljy tai öljytuotteet

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 232, ISIC rev 3.1 4010, ISIC rev 3.1 4020, CPC 7131, CPC 7422, CPC 887 (muut kuin neuvonta- ja konsultointipalvelut)

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Portugali varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat sähkön tuotantoa, siirtoa ja jakelua, kaasun tuotantoa, polttoaineiden putkijohtokuljetuksia, sähkön tukkukauppapalveluja, sähkön ja pullotetun kaasun vähittäiskauppapalveluja sekä sähkön ja maakaasun jakeluun liittyviä palveluja.

Portugali varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat putkijohtoja pitkin kuljetettujen polttoaineiden (maakaasu) varastointipalvelujen rajatylittävää tarjoamista.

Julkishallinnolla on yksinomainen toimilupa sähkön siirtoa ja jakelua koskeviin toimintoihin.

Maakaasun siirtoa, jakelua ja maanalaista varastointia sekä nesteytetyn maakaasun (LNG) vastaanottamista, varastointia ja kaasutusterminaaleja koskevat toimiluvat myönnetään käyttöoikeussopimuksina julkisen tarjouskilpailun perusteella.

Tällaiset sähkö- ja kaasualoja koskevat toimiluvat annetaan vain tietyille yhtiöille, joiden päätoimipaikka ja toimiva johto on Portugalissa.

Voimassa olevat toimenpiteet: Asetus 230/2012 ja asetus 231/2012, 26. lokakuuta – Maakaasu

Asetus 215-A/2012 ja asetus 215-B/2012, 8. lokakuuta – Sähkö

Asetus 31/2006, 15. helmikuuta – Raakaöljy/öljytuotteet

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne: henkilöliikenne, tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 712

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Henkilöliikennepalvelujen osalta henkilöautojen vuokrauspalveluihin kuljettajineen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Muut palvelut

Osa-ala: Hautaus-, tuhkaus- ja hautaustoimistopalvelut

Toimialaluokka: CPC 97030

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Portugali varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat hautaus-, tuhkaus- ja hautaustoimistopalveluja. Hautausmaiden yksityisestä hallinnoinnista ja toiminnasta tehdään julkinen käyttöoikeussopimus.

Voimassa olevat toimenpiteet: Asetus 109/2010, 14. lokakuuta 2010
Laki 13/2011, 29. huhtikuuta 2011

Romaniassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tutkimus- ja kehittämispalvelut

Toimialaluokka: CPC 851, CPC 852, CPC 853

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Romania varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tutkimus- ja kehittämispalvelujen rajatylittävää tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet: Hallinnollinen määräys nro 6/2011
Koulutus- ja tutkimusministerin määräys nro 3548/2006
Hallituksen päätös nro 134/2011

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Johtohenkilöiden hakupalvelut
Työnvälityspalvelut
Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Romania varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.
Romania varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat johtohenkilöiden hakupalvelujen ja tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Romania varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat turvallisuus- ja vartiointipalvelujen tarjoamista.

Toimilupa- ja lupavaatimuksia voidaan soveltaa. Edellytetään asuinpaikkaa tai kaupallista läsnäoloa, myös kansalaisvaatimusta voidaan soveltaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 921, CPC 922, CPC 923, CPC 924

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Romania varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen perusasteen, keskiasteen ja korkea-asteen koulutuspalvelujen sekä aikuiskoulutuspalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Romania varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sosiaalipalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Slovakiassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala: Kiinteistöjen hankinta

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Ulkomaiset yritykset ja luonnolliset henkilöt eivät saa hankkia maatalous- ja metsämaata tai tiettyä muuta maata (esim. luonnonvarat, järvet, joet ja julkiset tiet) kunnan rakennetun alueen rajojen ulkopuolelta.

Voimassa olevat toimenpiteet: Laki 202/1995, valuuttakauppalaki, § 19
Laki 229/1991 maanomistuksen oikeusjärjestelyistä koskevista laeista

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Johtohenkilöiden hakupalvelut
Työnvälityspalvelut
Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Slovakia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.
Slovakia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat johtohenkilöiden hakupalvelujen ja tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**
Slovakia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat turvallisuus- ja vartiointipalvelujen tarjoamista.
Toimilupa- ja lupavaatimuksia voidaan soveltaa. Edellytetään asuinpaikkaa tai kaupallista läsnäoloa, myös kansalaisvaatimusta voidaan soveltaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 921, CPC 922, CPC 923 muut kuin CPC 92310, CPC 924

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Kaikkia muita yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajia paitsi keskiasteen jälkeisten teknisten ja ammatillisten koulutuspalvelujen tarjoajia koskee ETA-alueen asuinpaikkavaatimus.

Saatetaan soveltaa taloudellista tarveharkintaa, ja paikalliset viranomaiset saattavat rajoittaa perustettavien oppilaitosten lukumäärää.

Slovakiassa koulutuspalveluja tarjoavan yhteisön hallituksen jäsenten enemmistön on oltava Slovakian kansalaisia.

Voimassa olevat toimenpiteet: Koululaki 245/2008
Yliopistolaki 131/2002, § 2, 47, 49a
Valtion kouluhallintoa koskeva laki 596/2003, § 16

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Sairaalapalvelut
Sairaankuljetuspalvelut
Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut

Toimialaluokka: CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Slovakia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sairaala-, sairaankuljetus- ja muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Slovakia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sosiaalipalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**
Ulkomaiden kansalaiset voivat perustaa vakuutusyhtiön osakeyhtiön muodossa tai harjoittaa vakuutustoimintaa sellaisten sivuliikkeiden kautta, joilla on rekisteröity kotipaikka Slovakiassa. Molemmissa tapauksessa toimilupa edellyttää valvontaviranomaisen arviointia.

Voimassa olevat toimenpiteet: Vakuutuslaki 8/2008

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Toimenpiteet: Arvopaperilaki 566/2001
Pankkilaki 483/2001

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**
Slovakiassa sijoituspalveluja voivat tarjota sijoitusrahastot, jotka ovat oikeudelliselta muodoltaan osakeyhtiöitä ja joilla on lain edellyttämä pääoma (ei sivuliikkeitä).

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Energia

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 4010, ISIC rev 3.1 4020, ISIC rev 3.1 4030, CPC 7131

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Sähkön tuotantoon, siirtoon ja jakeluun, kaasun tuotantoon ja kaasumaisten polttoaineiden jakeluun, höyryn ja lämminveden tuotantoon ja jakeluun, polttoaineiden putkijohtokuljetuksiin, sähkön, höyryn ja lämminveden tukku- ja vähittäiskauppaan sekä energian jakeluun liittyviin palveluihin tarvitaan lupa. Sovelletaan taloudellista tarveharkintaa, ja lupa voidaan evätä ainoastaan jos markkinat ovat kyllästetyt.

Kaikkien mainittujen toimintojen osalta lupa voidaan myöntää ainoastaan luonnolliselle henkilölle, jolla on vakinainen asuinpaikka EU:n jäsenvaltiossa tai ETA-maassa, tai oikeushenkilölle, joka sijoittautunut EU:n jäsenvaltioon tai ETA-maahan.

Voimassa olevat toimenpiteet: Kaivoslaki 51/1988, § 4a

Geologista toimintaa koskeva laki 569/2007, § 5

Energialaki 251/2012, § 6, 7

Lämpöenergialaki 657/2004, § 5

Toimiala: Liikenne

Kalastus

Vesiviljely

Osa-ala: Vesiliikenne

Kalastukseen liittyvät palvelut

Toimialaluokka: CPC 722

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Ulkomaisten sijoittajien päätoimipaikan on oltava Slovakiassa, jotta ne voivat hakea lupaa palvelun tarjoamiseen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne: henkilöliikenne, tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 712

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Tavaraliikenteeseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: paikallinen kysyntä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Rautatieliikenne

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC7111, CPC 7112

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla säännellään liikenneoikeuksia ja liikenteenharjoittamiseen sovellettavia ehtoja sekä liikennepalvelujen tarjontaa Bulgarian, Tšekin ja Slovakian alueella ja asianomaisten maiden välillä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Tieliikenne

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 7121, CPC 7122, CPC 7123

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Nykyisten tai tulevien sopimusten nojalla toteutettavat toimenpiteet, joilla liikennepalvelujen tarjoaminen varataan asianomaisille sopimuspuolille tai se rajoitetaan niihin sekä täsmennetään liikenteenharjoittamiseen sovellettavat ehdot mukaan lukien kauttakulkuluvat tai etuuskohtelun mukaiset tienkäyttöverot palveluille, jotka koskevat Slovakian alueelle, sen alueella, sen kautta tai sieltä pois suuntautuvaa liikennettä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Sloveniassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Johtohenkilöiden hakupalvelut

Työnvälityspalvelut

Tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Slovenia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Slovenia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat johtohenkilöiden hakupalvelujen ja tilapäisen toimistohenkilöstön hankintapalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Slovenia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat turvallisuus- ja vartiointipalvelujen tarjoamista.

Toimilupa- ja lupavaatimuksia voidaan soveltaa. Edellytetään asuinpaikkaa tai kaupallista läsnäoloa, myös kansalaisvaatimusta voidaan soveltaa.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala: Perusasteen koulutuspalvelut

Keskiasteen koulutuspalvelut

Korkea-asteen koulutuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 921, CPC 922, CPC 923

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Slovenia varaa itselleen oikeuden vaatia sijoittautumista ja rajoittaa yksityisesti rahoitettujen perusasteen koulutuspalvelujen rajatylittävää tarjoamista.

Yksityisesti rahoitettuja keskiasteen ja korkea-asteen koulutuspalveluja tarjoavan yhteisön hallituksen jäsenten enemmistön on oltava Slovenian kansalaisia.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Sairaankuljetuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 93192

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Slovenia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sairaankuljetuspalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Slovenia varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sosiaalipalvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Espanjassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Johtohenkilöiden hakupalvelut
Työnvälityspalvelut

Toimialaluokka: CPC 87201, CPC 87202

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Espanja varaa itselleen oikeuden rajoittaa johtohenkilöiden hakupalvelujen tarjoajien määrää.
Espanja varaa itselleen oikeuden rajoittaa työnvälityspalvelujen tarjoajien määrää.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Turvallisuus- ja vartiointipalvelut

Toimialaluokka: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ulkomainen palveluntarjoaja ei saa tarjota rajatylittäviä turvallisuus- ja vartiointipalveluja.

Pääsy rajoittuu seuraaviin yhtiömuotoihin: Sociedades Anonimas, Sociedades de Responsabilidad Limitada, Sociedades Anonimas Laborales ja Sociedades Cooperativas.

Erikoistunutta henkilöstöä koskee kansalaisuusvaatimus.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Kuvaus: **Rahoituspalvelut**

Edellytetään asuinpaikkaa tai vaihtoehtoisesti kahden vuoden kokemusta aktuaarin ammatin osalta.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Sosiaalipalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 933

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Espanja varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Liikenne

Osa-ala: Tieliikenne: henkilöliikenne, tavaraliikenne, kansainväliset rekkaliikennepalvelut

Toimialaluokka: CPC 712

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Henkilöliikenteeseen sovelletaan taloudellista tarveharkintaa luokan CPC 7122 palvelujen osalta. Pääasiallinen arviointiperuste: paikallinen kysyntä.

Kaukoliikenteen linja-autopalveluihin sovelletaan taloudellista tarveharkintaa. Pääasiallinen arviointiperuste: olemassa olevien yritysten lukumäärä ja niihin kohdistuvat vaikutukset, asukastiheys, maantieteellinen levinneisyys, vaikutukset liikenneolosuhteisiin ja uusien työpaikkojen syntyminen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Tieliikenne (tavaraliikenne)

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 7123

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Lupa kaupallisen läsnäolon perustamiseen Espanjaan voidaan evätä palveluntarjoajilta, joiden lähtömaa ei myönnä espanjalaisille palveluntarjoajille tosiasiallista markkinoille pääsyä.

Voimassa olevat toimenpiteet: Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres

Ruotsissa sovellettavat varaumat

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ruotsi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa syrjiviä vaatimuksia, jotka koskevat perustajia, ylempää johtoa ja hallituksia, kun Ruotsin lainsäädäntöön sisällytetään uusia oikeusmuotoja.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Kaikki toimialat

Osa-ala:

Toimialaluokka:

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Tanskan, Ruotsin ja Suomen toteuttamat toimenpiteet pohjoismaisen yhteistyön edistämiseksi, kuten:

a) tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoitustuki (Pohjoismainen teollisuusrahasto);

b) kansainvälisiä hankkeita koskevien toteutettavuustutkimusten rahoitus (Pohjoismaiden projektivientirahasto, Nopef); ja

c) ympäristöteknologiaa käyttäville yrityksille ([1]) annettava rahoitustuki (Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö, NEFCO).

Tämä varauma ei vaikuta 8.15 artiklan 5 kohdan a ja b alakohdassa ja 9.2 artiklan 2 kohdan f ja g alakohdassa tarkoitettujen osapuolen hankintojen, tukien tai valtion kauppatukien jättämiseen soveltamisen ulkopuolelle.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Kaivostoiminta ja louhinta, sähköntuotanto, kaasu- ja vesihuolto

Osa-ala: Ydinvoimaan perustuva sähköntuotanto

Ydinpolttoaineen tuotanto

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 1200, ISIC rev 3.1 2330, ISIC rev 3.1 4010 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Suoritevaatimukset

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ruotsi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat ydinpolttoaineen tuotantoa ja ydinvoimaan perustuvaa sähköntuotantoa.

Voimassa olevat toimenpiteet: Ruotsin ympäristölaki (1998:808)

Ydinteknologiatoimintoja koskeva laki (1984:3)

Toimiala: Jakelupalvelut

Osa-ala: Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut

Toimialaluokka: CPC 63211

([1]) Sovelletaan itäeurooppalaisiin yrityksiin, jotka tekevät yhteistyötä yhden tai useamman pohjoismaisen yrityksen kanssa.

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyyntiä koskeva monopoli lakkautettiin Ruotsissa 1. heinäkuuta 2009. Koska markkinat ovat avautuneet äskettäin ja niihin liittyy uusia palvelujen toimitusmuotoja, Ruotsi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat farmaseuttisten tuotteiden vähittäismyyntiä ja farmaseuttisten tuotteiden tarjoamista yleisölle.

Voimassa olevat toimenpiteet: Farmaseuttisten tuotteiden kauppaa koskeva laki (2009:336)

Farmaseuttisten tuotteiden kauppaa koskeva määräys (2009:659)

Ruotsin lääkelaitos on antanut lisämääräyksiä (LVFS 2009:9), jotka ovat saatavilla seuraavalla sivustolla:

http://www.lakemedelsverket.se/upload/lvfs/LVFS_2009-9.pdf

Toimiala: Koulutuspalvelut

Osa-ala:

Toimialaluokka: CPC 92

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Sijoittaminen ja rajatylittävä palvelukauppa**

Ruotsi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat sellaisia koulutuspalvelujen tarjoajia, jotka ovat saaneet julkisten viranomaisten luvan tarjota koulutusta.

Tätä varaumaa sovelletaan yksityisesti rahoitettujen koulutuspalvelujen tarjoajiin, jotka saavat valtion tukea jossakin muodossa, muun muassa valtion tunnustamiin koulutuspalvelujen tarjoajiin, valtion valvonnassa oleviin koulutuspalvelujen tarjoajiin sekä sellaiseen koulutukseen, joka oikeuttaa opintotukeen.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Kierrätys

Osa-ala:

Toimialaluokka: ISIC rev 3.1 37

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ruotsi varaa itselleen oikeuden rajoittaa yksityisesti rahoitettujen kierrätyspalvelujen tarjoajien lukumäärää paikallishallinnon tasolla perustamalla tai säilyttämällä monopoleja tai myöntämällä toimilupia ja yksinoikeuksia syrjimättömästi palvelun tarjoajalle tai palvelun tarjoajille. Markkinoille pääsyn rajoittaminen perustuu yleishyödyllisiä palveluja koskevien EU:n varaumien soveltamiseen.

Voimassa olevat toimenpiteet: Ympäristölaki (1998:808)

SFS 1994:1205 Förordning (1994:1205) om producentansvar för returpapper

SFS 2000:208 Förordning (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer

SFS 2005:209 Förordning (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter

SFS 1997:185 Förordning (1997:185) om producentansvar för förpackningar

SFS 1994:1236 Förordning (1994:1236) om producentansvar för däck

SFS 1993:1154 Förordning (1993:1154) om producentansvar för glasförpackningar och förpackningar av wellpapp

SFS 2007:185 Förordning (2007:185) om producentansvar för bilar

SFS 2007:193 Förordning (2007:193) om producentansvar för vissa radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor

SFS 2006:1273 Förordning (2006:1273) om producentansvar för förpackningar

SFS 2009:1031 Förordning (2009:1031) om producentansvar för läkemedel

Toimiala: Jätehuolto

Osa-ala: Kotitalousjätteen ja teollisuusjätteen huolto

Toimialaluokka: CPC 9402

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Ruotsi varaa itselleen oikeuden rajoittaa yksityisesti rahoitettujen jätehuoltopalvelujen tarjoajien lukumäärää paikallishallinnon tasolla perustamalla tai säilyttämällä monopoleja tai myöntämällä toimilupia ja yksinoikeuksia syrjimättömästi palvelun tarjoajalle tai palvelun tarjoajille. Markkinoille pääsyn rajoittaminen perustuu yleishyödyllisiä palveluja koskevien EU:n varaumien soveltamiseen.

Voimassa olevat toimenpiteet: Ympäristölaki (1998:808)

SFS 1994:1205 Förordning (1994:1205) om producentansvar för returpapper

SFS 2000:208 Förordning (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer

SFS 2005:209 Förordning (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter

SFS 1997:185 Förordning (1997:185) om producentansvar för förpackningar

SFS 1994:1236 Förordning (1994:1236) om producentansvar för däck

SFS 1993:1154 Förordning (1993:1154) om producentansvar för glasförpackningar och förpackningar av wellpapp

SFS 2007:185 Förordning (2007:185) om producentansvar för bilar

SFS 2007:193 Förordning (2007:193) om producentansvar för vissa radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor

SFS 2006:1273 Förordning (2006:1273) om producentansvar för förpackningar

SFS 2009:1031 Förordning (2009:1031) om producentansvar för läkemedel

Toimiala: Meriliikenne

Osa-ala: Kabotaasi

Toimialaluokka: CPC 7211, CPC 7212

Varauman tyyppi: Suosituimmuuskohtelu
Velvollisuudet

Kuvaus: **Sijoittaminen, rajatylittävä palvelukauppa ja kansainväliset meriliikennepalvelut**

Vastavuoroisesti voidaan toteuttaa toimenpiteitä, joilla sallitaan Kanadan lipun alla purjehtivien kanadalaisten alusten liikennöidä kabotaasiliikennettä Ruotsissa siinä määrin kuin Kanada ja sen provinssit ja territoriot sallivat Ruotsin lipun alle rekisteröityjen alusten liikennöidä kabotaasiliikennettä Kanadassa. Tämän varauman tarkka tavoite riippuu mahdollisen tulevan Kanadan ja Ruotsin välisen sopimuksen sisällöstä.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Yrityspalvelut
Rautatieliikenteen ja tieliikenteen liitännäispalvelut

Osa-ala: Rautatie- ja maantiekaluston ja niiden osien huolto ja korjaus

Toimialaluokka: CPC 6112, CPC 6122, CPC 8867 osittain, CPC 8868 osittain

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**

Rautatie- ja maantiekaluston huoltoon ja korjaukseen sovelletaan Ruotsissa taloudellista tarveharkintaa, kun sijoittaja aikoo perustaa omia terminaali-infrastruktuureja. Pääasiallinen arviointiperuste: tila- ja kapasiteettirajoitteet.

Voimassa olevat toimenpiteet: Suunnittelu- ja rakennuslaki (2010:900)

Toimiala: Muut muualle luokittelemattomat palvelut

Osa-ala: Hautaus-, tuhkaus- ja hautaustoimistopalvelut

Toimialaluokka: CPC 9703

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**

Ruotsi varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat hautaus-, tuhkaus- ja hautaustoimistopalveluja.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovellettavat varaumat

Toimiala: Yrityspalvelut

Osa-ala: Tilintarkastuspalvelut

Toimialaluokka: CPC 86211, CPC 86212 muut kuin tilintarkastuspalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus: **Rajatylittävä palvelukauppa**
Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat tilintarkastuspalvelujen rajatylittävää tarjoamista.

Voimassa olevat toimenpiteet: Yhtiölaki (Companies Act 2006)

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Lääkäripalvelut

Toimialaluokka: CPC 93121, CPC 93122

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Kuvaus: **Sijoittaminen**
Lääkärien sijoittautuminen julkisen terveydenhoitojärjestelmän (National Health Service) mukaisesti edellyttää terveydenhoitoalan resurssisuunnittelun huomioon ottamista.

Voimassa olevat toimenpiteet:

Toimiala: Terveydenhuoltopalvelut

Osa-ala: Sairaankuljetuspalvelut
Hoitolaitosten palvelut, muut kuin sairaalapalvelut

Toimialaluokka: CPC 93192, CPC 93193

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Kansallinen kohtelu
Suoritevaatimukset
Ylempi johto ja hallitukset

Kuvaus:	**Sijoittaminen**
	Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen sairaankuljetuspalvelujen ja muiden hoitolaitosten kuin sairaaloiden palvelujen tarjoamista.
Voimassa olevat toimenpiteet:	
Toimiala:	Terveydenhuoltopalvelut
Osa-ala:	Terveydenhuollon asiantuntijapalvelut, mukaan lukien lääkäreiden ja hammaslääkäreiden palvelut, psykologien palvelut, kätilöpalvelut
	Sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut
	Farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti ja muut farmaseuttien tarjoamat palvelut
Toimialaluokka:	CPC 63211, CPC 85201 osittain,CPC 9312, CPC 93191 osittain
Varauman tyyppi:	Kansallinen kohtelu
	Markkinoille pääsy
Kuvaus:	**Rajatylittävä palvelukauppa**
	Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, joilla edellytetään palveluntarjoajien sijoittautumista ja joilla rajoitetaan sellaisten terveydenhuollon asiantuntijapalvelujen rajatylittävää tarjoamista, joiden tarjoajat eivät ole fyysisesti läsnä Yhdistyneessä kuningaskunnassa, mukaan lukien lääkäreiden ja hammaslääkäreiden palvelut, psykologien palvelut, kätilöpalvelut, sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipalvelut sekä avustavan hoitohenkilöstön palvelut, farmaseuttisten, lääkinnällisten ja ortopedisten tuotteiden vähittäismyynti sekä muut farmaseuttien tarjoamat palvelut.
Voimassa olevat toimenpiteet:	
Toimiala:	Sosiaalipalvelut
Osa-ala:	
Toimialaluokka:	CPC 933
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy
	Kansallinen kohtelu
	Suoritevaatimukset
	Ylempi johto ja hallitukset
Kuvaus:	**Sijoittaminen**
	Yhdistynyt kuningaskunta varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka koskevat yksityisesti rahoitettujen muiden sosiaalipalvelujen kuin toipilas- ja lepokoteihin ja vanhainkoteihin liittyvien palvelujen tarjoamista.
Voimassa olevat toimenpiteet:	

LIITE III

Kanadan luettelo

Selittävät huomautukset

1. Tässä liitteessä olevassa Kanadan luettelossa esitetään

   a) ylähuomautukset, joilla rajoitetaan tai selvennetään Kanadan sitoumuksia b ja c alakohdassa kuvattujen velvollisuuksien osalta;

   b) A jaksossa 13.10 artiklan 1 ja 2 kohdan (Varaumat ja poikkeukset) mukaiset Kanadan varaumat sellaisen voimassa olevan toimenpiteen osalta, joka ei ole seuraavien kohtien velvollisuuksien mukainen:

      i) 13.3 artikla (Kansallinen kohtelu);

      ii) 13.4 artikla (Suosituimmuuskohtelu);

      iii) 13.6 artikla (Markkinoille pääsy);

      iv) 13.7 artikla (Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta); tai

      v) 13.8 artikla (Ylempi johto ja hallitukset);

   c) B jaksossa 13.10 artiklan 3 kohdan (Varaumat ja poikkeukset) mukaiset Kanadan varaumat sellaisten toimenpiteiden osalta, joita Kanada voi ottaa käyttöön tai pitää voimassa ja jotka eivät ole 13.3. artiklan (Kansallinen kohtelu), 13.4 artiklan (Suosituimmuuskohtelu), 13.6 artiklan (Markkinoille pääsy) tai 13.8 artiklan (Ylempi johto ja hallitukset) velvollisuuksien mukaisia.

2. Jokainen A jakson varauma sisältää seuraavat osat:

   a) **toimialalla** tarkoitetaan yleistä toimialaa, jolla varauma tehdään;

   b) **osa-alalla** tarkoitetaan tiettyä toimialaa, jolla varauma tehdään;

   c) **varauman tyypillä** tarkoitetaan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua velvollisuutta, jonka osalta varauma tehdään;

   d) **hallintotasolla** tarkoitetaan sitä toimenpidettä hallinnoivaa hallintotasoa, jonka osalta varauma tehdään;

   e) **toimenpiteillä** tarkoitetaan lakeja tai muita toimenpiteitä, joiden osalta varauma tehdään, siten kuin se on tarvittaessa esitetty **kuvauksessa**. **Toimenpiteet**-osassa mainittu toimenpide

      i) tarkoittaa toimenpidettä sellaisena kuin se on muutettuna, jatkettuna tai uusittuna tämän sopimuksen voimaantulopäivänä; ja

      ii) sisältää mahdolliset siihen perustuvat toimenpiteet, jotka on hyväksytty tai jotka ovat voimassa kyseisen toimenpiteen nojalla ja sen mukaisesti; ja

   f) **Kuvauksessa** esitetään tarvittaessa viittaukset vapauttamisiin, joita sovelletaan tämän sopimuksen voimaantulopäivästä tässä liitteessä olevan Kanadan luettelon muiden jaksojen mukaisesti, ja niiden voimassa olevien toimenpiteiden jäljelle jäävät vaatimustenvastaiset näkökohdat, joiden osalta varauma tehdään.

3. Jokainen B jakson varauma sisältää seuraavat osat:

   a) **toimialalla** tarkoitetaan yleistä toimialaa, jolla varauma tehdään;

   b) **osa-alalla** tarkoitetaan tiettyä toimialaa, jolla varauma tehdään;

c) **varauman tyypillä** tarkoitetaan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettua velvollisuutta, jonka osalta varauma tehdään;

d) **hallintotasolla** tarkoitetaan sitä toimenpidettä hallinnoivaa hallintotasoa, jonka osalta varauma tehdään; ja

e) **kuvauksessa** määritellään varauman kattaman toimialan, osa-alan tai toimintojen soveltamisala.

4. A jaksossa olevan varauman tulkinnassa otetaan huomioon varauman kaikki osat. Varaumaa tulkitaan sen asiaa koskevan luvun määräysten kannalta, joiden osalta varauma tehdään. Siinä määrin kuin

a) **toimenpiteet**-osaa määrittää **kuvaus**-osassa esitetty vapauttamista koskeva viittaus, näin määritetty **toimenpiteet**-osa on etusijalla kaikkiin muihin osiin nähden; ja

b) **toimenpiteet**-osaa ei ole tällä tavoin määritetty, **toimenpiteet**-osa on etusijalla kaikkiin muihin osiin nähden, ellei **toimenpiteet**-osan ja muiden osien välinen ristiriita ole niin suuri ja olennainen, että olisi kohtuutonta päätellä **toimenpiteet**-osan olevan etusijalla, missä tapauksessa muilla osilla on etusija ristiriidan osalta.

5. B jaksossa olevan varauman tulkinnassa otetaan huomioon varauman kaikki osat. **Kuvaus**-osa on etusijalla kaikkiin muihin osiin nähden.

6. Jos Kanada pitää voimassa toimenpiteen, jonka mukaan palveluntarjoajan on oltava kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident) tai tämän on asuttava sen alueella voidakseen tarjota palvelua sen alueella, kyseistä toimenpidettä koskevaa 13.3 artiklan (Kansallinen kohtelu), 13.4 artiklan (Suosituimmuuskohtelu), 13.6 artiklan (Markkinoille pääsy), 13.7 artiklan (Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta) ja 13.8 artiklan (Ylempi johto ja hallitukset) osalta tehtävää varaumaa pidetään 8.4 artiklan (Markkinoille pääsy), 8.5 artiklan (Suoritevaatimukset), 8.6 artiklan (Kansallinen kohtelu), 8.7 artiklan (Suosituimmuuskohtelu) ja 8.8 artiklan (Ylempi johto ja hallitukset) osalta tehtävänä varaumana kyseisen toimenpiteen rajoissa.

7. Toimenpiteeseen, jonka mukaan palveluntarjoajan on oltava luonnollinen henkilö, kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (permanent resident) taikka asuttava Kanadan alueella voidakseen tarjota palvelua sen alueella, 13.7 artiklan (Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta) osalta tehtävää varaumaa pidetään 13.3 artiklan (Kansallinen kohtelu), 13.4 artiklan (Suosituimmuuskohtelu), 13.6 artiklan (Markkinoille pääsy), 13.7 artiklan (rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta) tai 13.8 artiklan (Ylempi johto ja hallitukset) osalta tehtävänä varaumana kyseisen toimenpiteen rajoissa.

Ylähuomautukset

1. Tässä luettelossa esitettyjen osa-alojen tämän sopimuksen mukaisiin sitoumuksiin sovelletaan näissä ylähuomautuksissa ja jäljempänä olevassa luettelossa vahvistettuja rajoituksia ja ehtoja.

2. Toimenpiteen merkitseminen varaumaksi A tai B jaksossa ei tarkoita, että sitä ei voida muualla pitää toimenpiteenä, joka hyväksytään tai pidetään voimassa vakauden ja luotettavuuden turvaamiseen liittyvistä syistä 13.16 artiklan (Vakauden ja luotettavuuden turvaamista koskeva poikkeus) mukaisesti.

3. Kanadan 13.6 artiklan (Markkinoille pääsy) nojalla tekemän sitoumuksen selventämiseksi todetaan, että Kanadan lainsäädännön mukaisesti muodostettuihin rahoituspalveluja tarjoaviin oikeushenkilöihin sovelletaan oikeudellista muotoa koskevia syrjimättömiä rajoituksia ([1]).

4. Artiklan 13.10 (Varaumat ja poikkeukset) 1 kohdan c alakohtaa ei sovelleta artiklan 13.6 (Markkinoille pääsy) 1 kohdan b alakohtaan liittyviin vaatimustenvastaisiin toimenpiteisiin.

([1]) Esimerkiksi rajallisen tai rajattoman vastuun henkilöyhtiöt ja yksityiset elinkeinonharjoittajat eivät ole yleensä hyväksyttäviä oikeudellisia muotoja kanadalaisille rahoituslaitoksille. Tämän ylähuomautuksen tarkoituksena ei ole vaikuttaa toisen osapuolen sijoittajien tekemään valintaan sivuliikkeen tai tytäryhtiön perustamisen välillä tai muulla tavoin rajoittaa sitä.

Kanadan luettelo

A JAKSO

Kanadassa sovellettavat varaumat

(sovelletaan kaikissa provinsseissa ja territorioissa)

Varauma IIIA-C-1

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Kaikki
Varauman tyyppi:	Kansallinen kohtelu Ylempi johto ja hallitukset
Hallintotaso:	Kansallinen taso
Toimenpiteet:	*Bank Act*, S.C. 1991, c.46, ss. 159, 749 *Insurance Companies Act*, S.C. 1991, c. 47, ss. 167, 796 *Trust and Loan Companies Act*, S.C. 1991, c. 45, s. 163 *Foreign Institutions Subject to the Canadian Residency Requirements Regulations (Insurance Companies)*, S.O.R./2003-185 *Foreign Institutions Subject to the Canadian Residency Requirements Regulations (Trust and Loan Companies)*, S.O.R./2003-186 *Cooperative Credit Associations Act*, S.C. 1991, c. 48, s. 169

Kuvaus:

Sellaisen liittovaltion sääntelemän rahoituslaitoksen, joka on ulkomaisen laitoksen sivuliike, johtajista vähintään puolen ja minkä tahansa muun liittovaltion sääntelemän rahoituslaitoksen johtajista enemmistön on oltava Kanadan kansalaisia, joilla on vakinainen asuinpaikka Kanadassa, tai Kanadassa pysyvän oleskeluluvan saaneita henkilöitä (permanent residents), joilla on vakinainen asuinpaikka Kanadassa ([1]).

Varauma IIIA-C-2

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy
Hallintotaso:	Kansallinen taso
Toimenpiteet:	*Bank Act*, S.C. 1991, c.46, s. 524

Kuvaus:

Voidakseen perustaa sivuliikkeen ulkomaisen pankin on oltava pankki sillä oikeudenkäyttöalueella, jonka lainsäädännön mukaisesti se on perustettu.

Varauma IIIA-C-3

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

([1]) Selkeyden vuoksi todetaan, että Kanadan liittovaltion lainsäädännön mukaisesti perustettu hallintayhtiö on 13.1 artiklassa tarkoitettu rahoitusyhtiö.

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Bank Act*, S.C. 1991, c.46, s. 540

Sales or Trades (Authorized Foreign Banks) Regulations, S.O.R./2000-52

Kuvaus:

Kanadan-liiketoimintansa puitteissa lainoja myöntävän pankin sivuliike voi hyväksyä talletuksia, muuten lainata rahaa rahoitusinstrumentin välityksellä, taata arvopaperin tai hyväksyä henkilön asettaman vekselin ainoastaan, jos mainitut asiakirjat myydään seuraaville laitoksille tai niillä käydään kauppaa seuraavissa laitoksissa:

a) rahoituslaitos (muu kuin ulkomainen pankki); tai

b) ulkomainen pankki,

   i) joka on pankki sillä oikeudenkäyttöalueella, jonka lainsäädännön mukaisesti se on perustettu, tai millä tahansa oikeudenkäyttöalueella, jolla se harjoittaa liiketoimintaa;

   ii) joka tarjoaa rahoituspalveluja tai jonka nimessä esiintyy ilmaisu ”bank”, ”banque”, ”banking” tai ”bancaire”; ja

   iii) jota säännellään pankkina tai talletuksia vastaanottavana laitoksena sillä oikeudenkäyttöalueella, jonka lainsäädännön mukaisesti se on perustettu, tai millä tahansa oikeudenkäyttöalueella, jolla se harjoittaa liiketoimintaa,

jos rahoitusinstrumenttia, arvopaperia tai vekseliä ei myöhemmin voida myydä tai niillä ei voida käydä kauppaa.

Varauma IIIA-C-4

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Kaikki

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Trust and Loan Companies Act*, S.C. 1991, c.45

Bank Act, S.C. 1991, c.46

Cooperative Credit Associations Act, S.C. 1991, c.48

Insurance Companies Act, S.C. 1991, c. 47

Kuvaus:

Liittovaltion lainsäädäntö ei salli omaisuudenhoitoyhtiöiden, luottoyritysten, luotto-osuuskuntien ja vakuutusyhteisöjen (fraternal benefit societies) perustamista Kanadaan ulkomaisen lainsäädännön mukaisesti muodostettujen yhtiöiden sivuliikkeinä.

Varauma IIIA-C-5

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Kaikki

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Toimenpiteet: *Bank Act*, S.C. 1991, c. 45, ss. 510, 522.16, 524

Insurance Companies Act, S.C. 1991, c. 47, ss. 574, 581

Kuvaus:

1. Pankin sivuliikkeen on oltava suoraan sen hyväksytyn ulkomaisen pankin alaisuudessa, joka on perustettu sillä oikeudenkäyttöalueella, jolla hyväksytty ulkomainen pankki pääsääntöisesti harjoittaa liiketoimintaa.
2. Ulkomaisen yksikön, jolla on lupa vakuuttaa riskejä Kanadassa, on oltava suoraan sen ulkomaisen vakuutusyhtiön alaisuudessa, joka on perustettu sillä oikeudenkäyttöalueella, jolla ulkomainen vakuutusyhtiö pääsääntöisesti harjoittaa liiketoimintaa joko suoraan tai sivuliikkeen kautta.

Albertassa sovellettavat varaumat

Varauma IIIA-PT-1

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Insurance Act*, R.S.A. 2000, c. I-13

Kuvaus:

Albertassa vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan

a) Albertan lainsäädännön mukaisesti perustettu yhtiö;
b) provinssin ulkopuolinen vakuutusyhtiö, joka on muun kanadalaisen oikeudenkäyttöalueen lainsäädännön mukaisesti tai nojalla perustettu vakuutuksenantaja;
c) liittovaltion hyväksymä ulkomaisen yhtiön sivuliike;
d) Lloyds-mallin mukaisesti muodostettu yhteisö;
e) vastavuoroiset vakuutuspörssit;
f) vakuutusyhteisöt (fraternal societies); tai
g) erityiset vakuutusvälittäjät.

Varauma IIIA-PT-2

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Insurance Act*, R.S.A. 2000, c. I-13

Kuvaus:

Ulkomaisten vakuutusyhtiöiden sivuliikkeillä on oltava liittovaltion lupa.

Varauma IIIA-PT-3

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Ensivakuutus

Meriliikennettä ja kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) koskevien vakuutussopimusten ja jälleen- ja edelleenvakuutussopimusten välittäminen

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Insurance Act*, R.S.A. 2000, c. I-3

Kuvaus:

1. Provinssiin liittyvän riskin vakuuttamisen osalta ilman toimilupaa toimivan vakuutuksenantajan on suoritettava provinssille maksu, joka on suuruudeltaan 50 prosenttia vakuutusmaksusta, ja ilmoitettava asiasta sääntelyviranomaisille, ellei vakuutusta anneta Albertassa toimiluvan saaneen erityisen vakuutusvälittäjän kautta.
2. Selkeyden vuoksi todetaan, että Albertassa toimiluvan saaneella erityisellä vakuutusvälittäjällä ei tarvitse olla asuinpaikkaa Albertassa eikä toimiluvan saaneen vakuutuksenantajan tarvitse olla kaupallisesti läsnä Albertassa.

Varauma IIIA-PT-4

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Loan and Trust Corporations Act*, R.S.A. 2000, c. L-20

Loan and Trust Corporations Regulation, Alta. Reg. 171/1992

Kuvaus:

Omaisuudenhoitoyhtiön ja luottoyrityksen toiminta Albertan määräysten mukaisesti edellyttää, että yksikkö on sellainen oikeushenkilö, johon sovelletaan säädöstä *Loan and Trust Corporations Act*.

Varauma IIIA-PT-5

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Loan and Trust Corporations Act*, R.S.A. 2000, c. L-20

Loan and Trust Corporations Regulation, Alta. Reg. 171/1992

Kuvaus:

Albertassa toimivan omaisuudenhoitoyhtiön tai luottoyrityksen johtajista vähintään kolmen neljäsosan on asuttava vakinaisesti Kanadassa.

Varauma IIIA-PT-6

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia) Luotto-osuuskunnat, caisse populaire -osuuskunnat sekä niiden yhdistykset ja ryhmittymät
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy
Hallintotaso:	Provinssitaso – Alberta
Toimenpiteet:	*Credit Union Act,* R.S.A. 2000, c. C-32 *Credit Union Regulation,* Alta. Reg. 249/1989

Kuvaus:

Luotto-osuuskunnan on oltava perustettu Albertassa.

Varauma IIIA-PT-7

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia) Luotto-osuuskunnat, caisse populaire -osuuskunnat sekä niiden yhdistykset ja ryhmittymät
Varauman tyyppi:	Kansallinen kohtelu Ylempi johto ja hallitukset
Hallintotaso:	Provinssitaso – Alberta
Toimenpiteet:	*Credit Union Act,* R.S.A. 2000, c. C-32 *Credit Union Regulation,* Alta. Reg. 249/1989

Kuvaus:

Albertassa toimivien luotto-osuuskuntien johtajien on oltava Kanadan kansalaisia tai Kanadassa pysyvän oleskeluluvan saaneita henkilöitä (permanent residents) ja kolmella neljäsosalla on oltava koko ajan vakinainen asuinpaikka Kanadassa.

Varauma IIIA-PT-8

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia) Rahoituksen neuvonta- ja liitännäispalvelut
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta
Hallintotaso:	Provinssitaso – Alberta
Toimenpiteet:	*Securities Act,* R.S.A. 2000, c. S-4

Kuvaus:

Neuvontapalvelujen tarjoaminen Albertassa edellyttää neuvonantajilta kaupallista läsnäoloa Albertassa.

Varauma IIIA-PT-9

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Kaupankäynti arvopapereilla ja hyödykefutuureilla – henkilöt

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.A. 2000, c. S-4, s.75

Kuvaus:

Yksityishenkilöiden ja yritysten on rekisteröidyttävä voidakseen käydä kauppaa sellaisten kauppiaiden välityksellä, jotka eivät asu eivätkä ole rekisteröityjä Albertassa.

Varauma IIIA-PT-10

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.A. 2000, c. S-4

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Brittiläisessä Kolumbiassa sovellettavat varaukset

Varauma IIIA-PT-11

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset
Luotto-osuuskunnat, caisse populaire -osuuskunnat sekä niiden yhdistykset ja ryhmittymät
Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Financial Institutions Act*, R.S.B.C. 1996, c. 141

Kuvaus:

Provinssin lainsäädännön mukaisesti perustettujen omaisuudenhoitoyhtiöiden, vakuutusyhtiöiden ja luottoyritysten johtajien enemmistöllä on oltava vakinainen asuinpaikka Kanadassa ja vähintään yhdellä johtajalla on oltava vakinainen asuinpaikka Brittiläisessä Kolumbiassa.

Varauma IIIA-PT-12

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Financial Institutions Act*, R.S.B.C. 1996, c. 141, ss.75-76

Kuvaus:

Brittiläisessä Kolumbiassa vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan

a) Brittiläisen Kolumbian lainsäädännön mukaisesti perustettu yhtiö;

b) provinssin ulkopuolinen vakuutusyhtiö, joka on muun kanadalaisen oikeudenkäyttöalueen lainsäädännön mukaisesti tai nojalla perustettu vakuutuksenantaja;

c) liittovaltion hyväksymä ulkomaisen yhtiön sivuliike;

d) Lloyds-mallin mukaisesti muodostettu yhteisö; tai

e) vastavuoroiset vakuutuspörssit.

Varauma IIIA-PT-13

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Financial Institutions Act*, R.S.B.C. 1996, c. 141, ss. 48–51 omaisuudenhoitoyhtiöiden, vakuutusyhtiöiden ja hallintayhtiöiden osalta

Kuvaus:

Jos henkilön määräysvallassa on tai tulee olemaan 10 prosenttia tai enemmän yhtiön äänimäärästä, perustaminen, osakkuuksien hankinta ja toimiluvan hakeminen edellyttävät FICOMin (Financial Institutions Commission) lupaa.

Varauma IIIA-PT-14

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Financial Services Act,* R.S.B.C. 1996, c. 141

Kuvaus:

Palvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa Brittiläisessä Kolumbiassa.

Varauma IIIA-PT-15

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Kaikki maksu- ja rahansiirtopalvelut – omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Financial Institutions Act*, R.S.B.C. 1996, c. 141, ss. 48–51

Kuvaus:
Jos henkilön määräysvallassa on tai tulee olemaan 10 prosenttia tai enemmän yhtiön äänimäärästä, perustaminen, osakkuuksien hankinta ja toimiluvan hakeminen edellyttävät FICOMin (Financial Institutions Commission) lupaa.

Varauma IIIA-PT-16

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Kaupankäynti arvopapereilla ja hyödykefutuureilla – henkilöt

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.B.C. 1996, c. 418

Kuvaus:
Yksityishenkilöiden ja yritysten on rekisteröidyttävä voidakseen käydä kauppaa sellaisten kauppiaiden tai välittäjien välityksellä, jotka eivät asu eivätkä ole rekisteröityjä Brittiläisessä Kolumbiassa.

Varauma IIIA-PT-17

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.B.C. 1996, c. 418
National Instrument 81-102 Investment Funds, B.C. Reg. 20/2000, Part 6

Kuvaus:
Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos alisäilyttäjän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Manitobassa sovellettavat varaumat

Varauma IIIA-PT-18

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Insurance Act,* C.C.S.M. c. 140

Kuvaus:

Manitobassa vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan

a) Manitoban lainsäädännön mukaisesti perustettu yhtiö;

b) provinssin ulkopuolinen vakuutusyhtiö, joka on muun kanadalaisen oikeudenkäyttöalueen lainsäädännön mukaisesti tai nojalla perustettu vakuutuksenantaja;

c) liittovaltion hyväksymä ulkomaisen yhtiön sivuliike;

d) Lloyds-mallin mukaisesti muodostettu yhteisö;

e) vastavuoroiset vakuutuspörssit;

f) vakuutusyhteisöt (fraternal societies); tai

g) erityiset vakuutusvälittäjät.

Varauma IIIA-PT-19

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Corporations Act,* C.C.S.M. c. C225

Kuvaus:

Omaisuudenhoitoyhtiön ja luottoyrityksen toiminta Manitoban määräysten mukaisesti edellyttää, että yksikkö on sellainen oikeushenkilö, johon sovelletaan säädöksen *The Corporations Act* osaa XXIV.

Varauma IIIA-PT-20

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Corporations Act,* C.C.S.M. c. C225

Kuvaus:

Ulkomaalaisten suora tai epäsuora omistusoikeus kanadalaisessa määräysvallassa olevassa yrityksessä on rajoitettu yksittäisten henkilöiden osalta 10 prosenttiin ja yhteensä 25 prosenttiin.

Varauma IIIA-PT-21

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Corporations Act,* C.C.S.M. c. C225, s. 346(1) ja (2)

Kuvaus:

Ulkomainen osakkeenomistaja ei saa käyttää osakkeidensa tuomaa äänioikeutta tai pyytää äänestystä, ellei häntä ole rekisteröity osakkeiden omistajaksi.

Varauma IIIA-PT-22

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Corporations Act,* C.C.S.M. c. C225, s. 321(6)

Kuvaus:

Provinssin lainsäädännön mukaisesti perustettujen omaisuudenhoitoyhtiöiden ja luottoyritysten johtajista enemmistöllä on oltava asuinpaikka Kanadassa.

Varauma IIIA-PT-23

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Luotto-osuuskunnat, caisse populaire -osuuskunnat sekä niiden yhdistykset ja ryhmittymät

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Credit Unions and Caisses Populaires Act,* C.C.S.M. c. C301

Kuvaus:

1. Luotto-osuuskunnan ja caisse populaire -osuuskunnan on oltava perustettu Manitobassa.
2. Luotto-osuuskunnan tarkoituksena on tarjota rahoituspalveluja jäsenilleen osuuskuntaperiaatteen mukaisesti, ja tarkoituksena on, että tällaisia toimintoja johtavat tai valvovat pääasiassa henkilöt, joilla on asuinpaikka Manitobassa. Caisse populaire -osuuskunnan tarkoituksena on tarjota rahoituspalveluja jäsenilleen osuuskuntaperiaatteen mukaisesti ranskan kielellä, ja tarkoituksena on, että tällaisia toimintoja johtavat tai valvovat pääasiassa ranskankieliset henkilöt, joilla on asuinpaikka Manitobassa.
3. ”Henkilöksi, jolla on asuinpaikka Manitobassa” (resident in Manitoba), katsotaan yksityishenkilö, jolla on laillinen oikeus olla Kanadassa, joka on perustanut kotinsa Manitobaan ja joka on fyysisesti läsnä Manitobassa vähintään kuusi kuukautta vuodessa. Viittaus luotto-osuuskuntaan *The Credit Unions and Caisses Populaires Act* -säädöksen englanninkielisessä versiossa sisältää myös caisse populaire -osuuskunnan ja viittaus caisse populaire -osuuskuntaan kyseisen säädöksen ranskankielisessä versiossa sisältää myös luotto-osuuskunnan.

Varauma IIIA-PT-24

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Credit Unions and Caisses Populaires Act,* C.C.S.M. c. C301

Kuvaus:

Luotto-osuuskunnan tai caisse populaire -osuuskunnan johtajalla on oltava asuinpaikka Kanadassa.

Varauma IIIA-PT-25

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Yhteisön kehittämiseen tarkoitettuja joukkovelkakirjoja liikkeeseen laskevat yhtiöt

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Agricultural Societies Act,* C.C.S.M. c. A30

Kuvaus:

Yhteisön kehittämiseen tarkoitettuja joukkovelkakirjoja liikkeeseen laskevan yhtiön johtajalla on oltava asuinpaikka Manitobassa.

Varauma IIIA-PT-26

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Kaupankäynti arvopapereilla ja hyödykefutuureilla – henkilöt

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Securities Act,* C.C.S.M. c. S50

Kuvaus:

Yksityishenkilöiden ja yritysten on rekisteröidyttävä voidakseen käydä kauppaa sellaisten kauppiaiden tai välittäjien välityksellä, jotka eivät asu eivätkä ole rekisteröityjä Manitobassa.

Varauma IIIA-PT-27

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Kaupankäynti arvopapereilla ja hyödykefutuureilla sekä rahoituksen neuvonta- ja liitännäispalvelut – kauppiaat, välittäjät, neuvonantajat

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Securities Act,* C.C.S.M. c. S50

Kuvaus:

1. Kun hakija on yhtiö, vähintään yhden työntekijöistä tai johtajista on täytettävä ”tavanomaista asuinpaikkaa koskeva vaatimukset” (usual residence qualification), ja kun hakija on henkilöyhtiö, vähintään yhden osakkaan tai jäsenen, joka on yksityishenkilö, on täytettävä ”tavanomaista asuinpaikkaa koskeva vaatimukset”.
2. ”Tavanomaista asuinpaikkaa koskeva vaatimukset” edellyttävät, että hakijalla on hakemusta jätettäessä asuinpaikka Manitobassa ja että tällä on ollut asuinpaikka Kanadassa vähintään yhden vuoden ajan välittömästi ennen hakemuksen jättämistä sekä että hakija on rekisteröity sen Kanadan oikeudenkäyttöalueen arvopaperilainsäädännön mukaisesti, jossa tämä asui viimeksi, ja että tällainen rekisteröityminen on ollut voimassa vähintään yhden vuoden ajan välittömästi ennen hakemuksen jättämistä.

Varauma IIIA-PT-28

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia) Kaupankäynti omaan tai asiakkaan lukuun: säilytyspalvelut; kaupankäynti arvopapereilla ja hyödykefutuureilla – henkilöt; arvopapereiden kauppiaat ja välittäjät; kaupankäynti arvopapereilla ja hyödykefutuureilla; rahoituksen neuvonta- ja liitännäispalvelut; kauppiaat, välittäjät, neuvonantajat

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Securities Act,* C.C.S.M. c. S50

Kuvaus:

Rekisteröitymistä hakevalla yksityishenkilöllä on pitänyt olla asuinpaikka Kanadassa vähintään yhden vuoden ajan ennen hakemuksen jättämistä, ja hakemusta jätettäessä tällä on oltava asuinpaikka siinä provinssissa, jossa hän aikoo toimia.

Varauma IIIA-PT-29

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Securities Act,* C.C.S.M. c. S50

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

New Brunswickissä sovellettavat varaumat

Varauma IIIA-PT-30

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – New Brunswick

Toimenpiteet: *Insurance Act*, R.S.N.B. 1973, c. I-12

Kuvaus:

New Brunswickissä vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan

a) New Brunswickin lainsäädännön mukaisesti perustettu yhtiö;

b) provinssin ulkopuolinen vakuutusyhtiö, joka on muun kanadalaisen oikeudenkäyttöalueen lainsäädännön mukaisesti tai nojalla perustettu vakuutuksenantaja;

c) liittovaltion hyväksymä ulkomaisen yhtiön sivuliike;

d) Lloyds-mallin mukaisesti muodostettu yhteisö; tai

e) vastavuoroiset vakuutuspörssit.

Varauma IIIA-PT-31

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – New Brunswick

Toimenpiteet: *Loan and Trust Companies Act*, S.N.B. 1987, c. L-11.2

Kuvaus:

Omaisuudenhoitoyhtiön ja luottoyrityksen toiminta New Brunswickin määräysten mukaisesti edellyttää, että yksikkö on sellainen oikeushenkilö, johon sovelletaan säädöstä *Loan and Trust Companies Act*.

Varauma IIIA-PT-32

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – New Brunswick

Toimenpiteet: *Loan and Trust Companies Act*, S.N.B. 1987, c. L-11.2

Kuvaus:
Omaisuudenhoitoyhtiön tai luottoyrityksen johtajista vähintään kahdella on oltava asuinpaikka New Brunswickissä.

Varauma IIIA-PT-33

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – New Brunswick

Toimenpiteet: *Loan and Trust Companies Act*, S.N.B. 1987, c. L-11.2

Kuvaus:
Omaisuudenhoitoyhtiön tai luottoyrityksen perustaminen tai rekisteröiminen New Brunswickiin evätään, elleivät viranomaiset ole vakuuttuneita siitä, että uudesta yhtiöstä on yleistä hyötyä ja etua.

Varauma IIIA-PT-34

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Kaupankäynti arvopapereilla ja hyödykefutuureilla – henkilöt

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – New Brunswick

Toimenpiteet: *Securities Act*, S.N.B. 2004, c. S-5.5

Kuvaus:
Vaatimuksena on, että yksityishenkilöiden ja yritysten on rekisteröidyttävä voidakseen käydä kauppaa sellaisten kauppiaiden tai välittäjien välityksellä, jotka eivät asu eivätkä ole rekisteröityjä New Brunswickissä.

Varauma IIIA-PT-35

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Luotto-osuuskunnat, caisse populaire -osuuskunnat sekä niiden yhdistykset ja ryhmittymät

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – New Brunswick

Toimenpiteet: *Credit Unions Act,* S.N.B.1994, c. C-32.

Kuvaus:
Luotto-osuuskunnan on oltava perustettu New Brunswickissä.

Varauma IIIA-PT-36

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Yhteisön kehittämiseen tarkoitettuja joukkovelkakirjoja liikkeeseen laskevat yhtiöt

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – New Brunswick

Toimenpiteet: *Securities Act,* S.N.B. 2004, c. S-5.5

Kuvaus:
Yhteisön kehittämiseen tarkoitettuja joukkovelkakirjoja liikkeeseen laskevan yhtiön johtajalla on oltava asuinpaikka New Brunswickissä.

Varauma IIIA-PT-37

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – New Brunswick

Toimenpiteet: *Securities Act,* S.N.B. 2004, c. S-5.5

Kuvaus:
Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Newfoundland ja Labradorissa sovellettavat varaumat

Varauma IIIA-PT-38

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Insurance Adjusters, Agents and Brokers Act,* R.S.N.L. 1990, c. I-9

Kuvaus:

Newfoundland ja Labradorissa vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan

a) Newfoundland ja Labradorin lainsäädännön mukaisesti perustettu yhtiö;
b) provinssin ulkopuolinen vakuutusyhtiö, joka on muun kanadalaisen oikeudenkäyttöalueen lainsäädännön mukaisesti tai nojalla perustettu vakuutuksenantaja;
c) liittovaltion hyväksymä ulkomaisen yhtiön sivuliike;
d) Lloyds-mallin mukaisesti muodostettu yhteisö;
e) vastavuoroiset vakuutuspörssit;
f) vakuutusyhteisöt (fraternal societies);
g) erityiset vakuutusvälittäjät;
h) vakuutusyhteisöt (sororal societies); tai
i) keskinäiset avustusyhteisöt (mutual benefits societies).

Varauma IIIA-PT-39

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Insurance Companies Act,* R.S.N.L. 1990, c. I-10

Kuvaus:

Muun vakuutuksenantajan kuin henki- tai jälleenvakuutuksenantajan mahdollisuus ostaa jällenvakuutuspalveluja on rajoitettu enintään 25 prosenttiin jälleenvakuutuksen hankkivan vakuutuksenantajan riskistä.

Varauma IIIA-PT-40

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Corporations Act,* R.S.N.L. 1990, C-36

Trust and Loan Corporations Act, S.N.L. 2007, c. T-9.1

Kuvaus:

Omaisuudenhoitoyhtiön ja luottoyrityksen toiminta Newfoundland ja Labradorin määräysten mukaisesti edellyttää, että yksikkö on sellainen oikeushenkilö, johon sovelletaan säädöstä *Trust and Loan Corporations Act*.

Varauma IIIA-PT-41

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Luotto-osuuskunnat, caisse populaire -osuuskunnat sekä niiden yhdistykset ja ryhmittymät

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Credit Union Act 2009,* S.N.L. 2009, c. C-37.2

Kuvaus:

Luotto-osuuskunnan on oltava perustettu Newfoundland ja Labradorissa.

Varauma IIIA-PT-42

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Kaupankäynti arvopapereilla

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Securities Act,* R.S.N.L. 1990, c. S-13

Kuvaus:

Tietyissä rajoitetuissa olosuhteissa arvopaperivalvontaviranomainen (Superintendent of Securities) voi kieltäytyä rekisteröimästä

a) yksityishenkilön tai

b) oikeushenkilön tai yrityksen,

jos yksityishenkilöllä taikka oikeushenkilön tai yrityksen jollakin johtajista tai työntekijöistä ei ole ollut asuinpaikkaa Kanadassa vähintään yhden vuoden ajan välittömästi ennen rekisteröintihakemuksen jättämistä.

Varauma IIIA-PT-43

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Kaupankäynti arvopapereilla ja hyödykefutuureilla – henkilöt

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.N.L. 1990, c. S-13

Kuvaus:

Yksityishenkilöiden ja yritysten on rekisteröidyttävä voidakseen käydä kauppaa sellaisten kauppiaiden tai välittäjien välityksellä, jotka eivät asu eivätkä ole rekisteröityjä Newfoundland ja Labradorissa.

Varauma IIIA-PT-44

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.N.L. 1990, c. S-13

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Luoteisterritorioissa sovellettavat varaumat

Varauma IIIA-PT-45

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Territoriotaso – Luoteisterritoriot

Toimenpiteet: *Insurance Act*, R.S.N.W.T. 1988, c. I-4

Kuvaus:

Luoteisterritorioissa vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan

a) Luoteisterritorioiden lainsäädännön mukaisesti perustettu yhtiö;
b) provinssin ulkopuolinen vakuutusyhtiö, joka on muun kanadalaisen oikeudenkäyttöalueen lakien mukaisesti tai nojalla perustettu vakuutuksenantaja;
c) liittovaltion hyväksymä ulkomaisen yhtiön sivuliike;
d) Lloyds-mallin mukaisesti muodostettu yhteisö;
e) vastavuoroiset vakuutuspörssit; tai
f) vakuutusyhteisöt (fraternal societies).

Varauma IIIA-PT-46

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Territoriotaso – Luoteisterritoriot

Toimenpiteet: *Business Corporations Act*, S.N.W.T. (Nu) 1996, c. 19

Kuvaus:

Luoteisterritoriot edellyttävät, että omaisuudenhoitoyhtiö ja luottoyritys on yhtiöitetty joko liittovaltion tai provinssin tasolla.

Varauma IIIA-PT-47

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Luotto-osuuskunnat, caisse populaire -osuuskunnat sekä niiden yhdistykset ja ryhmittymät

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Territoriotaso – Luoteisterritoriot

Toimenpiteet: *Credit Union Act*, R.S.N.W.T. (Nu) 1988, c. C-23

Kuvaus:

Luotto-osuuskunnan on oltava perustettu Luoteisterritorioissa.

Varauma IIIA-PT-48

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Kaupankäynti arvopapereilla ja hyödykefutuureilla – henkilöt

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Territoriotaso – Luoteisterritoriot

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.N.W.T. (Nu) 1988, c. S-5

Kuvaus:

Yksityishenkilöiden ja yritysten on rekisteröidyttävä voidakseen käydä kauppaa sellaisten kauppiaiden tai välittäjien välityksellä, jotka eivät asu eivätkä ole rekisteröityjä Luoteisterritorioissa.

Varauma IIIA-PT-49

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Territoriotaso – Luoteisterritoriot

Toimenpiteet: *Securities Act*, S.N.W.T. 2008, c. 10

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Nova Scotiassa sovellettavat varaumat

Varauma IIIA-PT-50

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Insurance Act*, R.S.N.S. 1989, c. 231
Licensing of Insurers Regulations, N.S. Reg. 142/90 tai mitkä tahansa muut siihen liittyvät lisätoimenpiteet

Kuvaus:

Nova Scotiassa vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan

a) Nova Scotian lainsäädännön mukaisesti perustettu yhtiö;
b) provinssin ulkopuolinen vakuutusyhtiö, joka on muun kanadalaisen oikeudenkäyttöalueen lainsäädännön mukaisesti tai nojalla perustettu vakuutuksenantaja;
c) liittovaltion hyväksymä ulkomaisen yhtiön sivuliike;
d) Lloyds-mallin mukaisesti muodostettu yhteisö;
e) vastavuoroiset vakuutuspörssit;
f) vakuutusyhteisöt (fraternal societies);
g) erityiset vakuutusvälittäjät;
h) vakuutusyhteisöt (sororal societies); tai
i) keskinäiset avustusyhteisöt (mutual benefits societies).

Varauma IIIA-PT-51

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Meriliikennettä ja kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) koskevien vakuutussopimusten ja jälleen- ja edelleenvakuutussopimusten välittäminen

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Insurance Act*, R.S.N.S. 1989, c. 231

Kuvaus:

Palvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa Nova Scotiassa.

Varauma IIIA-PT-52

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Trust and Loan Companies Act*, S.N.S. 1991, c. 7 ja mitkä tahansa muut siihen liittyvät lisätoimenpiteet

Kuvaus:

Omaisuudenhoitoyhtiön tai luottoyrityksen perustaminen tai rekisteröiminen Nova Scotiaan evätään, elleivät viranomaiset ole vakuuttuneita siitä, että uudesta yhtiöstä on yleistä hyötyä ja etua.

Varauma IIIA-PT-54

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Trust and Loan Companies Act*, S.N.S. 1991, c. 7 ja mitkä tahansa muut siihen liittyvät lisätoimenpiteet

Kuvaus:

Provinssin tasolla rekisteröidyn yhtiön johtajista vähintään kahdella on oltava vakinainen asuinpaikka Nova Scotiassa ja enemmistöllä johtajista on oltava vakinainen asuinpaikka Kanadassa.

Varauma IIIA-PT-54

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Trust and Loan Companies Act*, S.N.S. 1991, c. 7

Kuvaus:

Omaisuudenhoitoyhtiön ja luottoyrityksen toiminta Nova Scotian määräysten mukaisesti edellyttää, että yksikkö on sellainen oikeushenkilö, johon sovelletaan säädöstä *Trust and Loan Companies Act*.

Varauma IIIA-PT-55

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Luotto-osuuskunnat

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Credit Union Act*, R.S.N.S. 1994, c. 4

Kuvaus:

Nova Scotiassa luotto-osuuskunnan johtajan on oltava Kanadan kansalainen.

Varauma IIIA-PT-56

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Luotto-osuuskunnat, caisse populaire -osuuskunnat sekä niiden yhdistykset ja ryhmittymät

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Credit Union Act*, R.S.N.S. 1994, c. 4

Kuvaus:

Luotto-osuuskunnan on oltava perustettu Nova Scotiassa.

Varauma IIIA-PT-57

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Kiinnelainapalvelut asuinkiinteistöjen hankkimista varten

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Mortgage Brokers and Lenders Registration Act*, R.S.N.S. 1989, c. 291 ja mitkä tahansa siihen liittyvät lisätoimenpiteet

Kuvaus:

Kiinteistölainavälityksen on oltava perustettu Kanadan tai Nova Scotian lainsäädännön mukaisesti.

Varauma IIIA-PT-58

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Kiinnelainapalvelut asuinkiinteistöjen hankkimista varten

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Mortgage Brokers and Lenders Registration Act*, R.S.N.S. 1989, c. 291 ja siihen liittyvät lisätoimenpiteet

Kuvaus:

Kiinteistölainavälittäjällä on oltava asuinpaikka Nova Scotiassa.

Varauma IIIA-PT-59

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Kaupankäynti arvopapereilla

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.N.S. 1989, c. 418

Kuvaus:

Tietyissä rajoitetuissa olosuhteissa arvopaperivalvontaviranomainen (Superintendent of Securities) voi kieltäytyä rekisteröimästä Nova Scotiaan

a) yksityishenkilön, tai

b) oikeushenkilön tai yrityksen,

jos yksityishenkilöllä taikka oikeushenkilön tai yrityksen jollakin johtajista tai työntekijöistä ei ole ollut asuinpaikkaa Kanadassa vähintään yhden vuoden ajan välittömästi ennen rekisteröintihakemuksen jättämistä.

Varauma IIIA-PT-60

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Rahoituksen neuvonta- ja liitännäispalvelut sekä omaisuudenhoito

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.N.S. 1989, c. 418

Kuvaus:

Yksiköstä vastaavalla on oltava asuinpaikka Nova Scotiassa.

Varauma IIIA-PT-61

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Rahoituksen neuvonta- ja liitännäispalvelut

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.N.S. 1989, c. 418

Kuvaus:

Neuvontapalvelujen tarjoaminen Nova Scotiassa edellyttää neuvonantajilta kaupallista läsnäoloa Nova Scotiassa.

Varauma IIIA-PT-62

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.N.S. 1989, c. 418

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Nunavutissa sovellettavat varaumat

Varauma IIIA-PT-63

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Territoriotaso – Nunavut

Toimenpiteet: *Insurance Act*, R.S.A. 2000, c. I-3

Kuvaus:

Nunavutissa vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan

a) Nunavutin lainsäädännön mukaisesti perustettu yhtiö;

b) provinssin ulkopuolinen vakuutusyhtiö, joka on muun kanadalaisen oikeudenkäyttöalueen lainsäädännön mukaisesti tai nojalla perustettu vakuutuksenantaja;

c) liittovaltion hyväksymä ulkomaisen yhtiön sivuliike;

d) Lloyds-mallin mukaisesti muodostettu yhteisö;

e) vastavuoroiset vakuutuspörssit; tai

f) vakuutusyhteisöt (fraternal societies).

Varauma IIIA-PT-64

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Territoriotaso – Nunavut

Toimenpiteet: *Business Corporations Act*, S.N.W.T. 1996, c. 19

Kuvaus:
Omaisuudenhoitoyhtiön ja luottoyrityksen toiminta Nunavutin määräysten mukaisesti edellyttää, että yksikkö on sellainen yhtiö, johon sovelletaan säädöstä *Business Corporations Act*.

Varauma IIIA-PT-65

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Luotto-osuuskunnat, caisse populaire -osuuskunnat sekä niiden yhdistykset ja ryhmittymät

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Territoriotaso – Nunavut

Toimenpiteet: *Credit Union Act*, R.S.N.W.T. (Nu) 1988, c. C-23

Kuvaus:
Luotto-osuuskunnan on oltava perustettu Nunavutissa.

Varauma IIIA-PT-66

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Kaupankäynti arvopapereilla ja hyödykefutuureilla – henkilöt

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Territoriotaso – Nunavut

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.N.W.T. (Nu) 1998, c.10

Kuvaus:
Yksityishenkilöiden ja yritysten on rekisteröidyttävä voidakseen käydä kauppaa sellaisten kauppiaiden tai välittäjien välityksellä, jotka eivät asu eivätkä ole rekisteröityjä Nunavutissa.

Varauma IIIA-PT-67

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Territoriotaso – Nunavut

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.N.W.T. (Nu.) 1988, c. S-5

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Ontariossa sovellettavat varaumat

Varauma IIIA-PT-68

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Insurance Act*, R.S.O. 1990, c. I.8, s. 42

Kuvaus:

Ontariossa vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan

a) Ontarion lainsäädännön mukaisesti perustettu yhtiö;

b) provinssin ulkopuolinen vakuutusyhtiö, joka on muun kanadalaisen oikeudenkäyttöalueen lainsäädännön mukaisesti tai nojalla perustettu vakuutuksenantaja; tai

c) liittovaltion hyväksymä ulkomaisen yhtiön sivuliike;

d) Lloyds-mallin mukaisesti muodostettu yhteisö;

e) vastavuoroiset vakuutuspörssit; tai

f) vakuutusyhteisöt (fraternal societies).

Varauma IIIA-PT-69

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut – vakuutus- ja eläkevakuutustoiminnan liitännäispalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suosituimmuuskohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Insurance Act*, R.S.O. 1990, c. I.8, ss. 48 (3), 48 (7), 169(2)

Kuvaus:

Keskinäisiin vakuutusyhtiöihin sovelletaan kevyempiä pääomavaatimuksia, jos ne ovat Fire Mutuals Guarantee Fund -rahaston jäseniä. Mikä tahansa keskinäinen vakuutusyhtiö voi olla Fire Mutuals Guarantee Fund -rahaston jäsen, mutta jäsenyys edellyttää rahoituspalvelujen valvontaviranomaisen (Superintendent of Financial Services) hyväksyntää.

Varauma IIIA-PT-70

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Insurance Act*, R.S.O. 1990, c. I.8, s. 54

Kuvaus:
Palvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa Ontariossa.

Varauma IIIA-PT-71

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Loan and Trust Corporations Act*, R.S.O. 1990, c. L.25, s. 31

Kuvaus:
Ainoastaan liittovaltion säädöksen *Trust and Loan Companies Act*, S.C. 1991, c. 45 mukaisesti perustetut yhtiöt voivat hakea ensirekisteröintiä luottoyrityksen tai omaisuudenhoitoyhtiön liiketoiminnan harjoittamista varten.

Varauma IIIA-PT-72

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Luotto-osuuskunnat, caisse populaire -osuuskunnat sekä niiden yhdistykset ja ryhmittymät

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Credit Unions and Caisses Populaires Act, 1994*, S.O. 1994, c. 11, s. 332

Kuvaus:
Luotto-osuuskunnan on oltava perustettu Ontariossa.

Varauma IIIA-PT-73

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Rahoituksen välityspalvelut, muut kuin vakuutus- ja eläkevakuutustoiminnan palvelut
Luotto-osuuskunnat ja caisse populaire -osuuskunnat

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Credit Unions and Caisses Populaires Act, 1994*, S.O. 1994, c. 11, ss. 23, 91, 160, 332

Kuvaus:

Ainoastaan luonnollinen henkilö, joka on luotto-osuuskunnan jäsen, vähintään 18-vuotias ja Kanadan kansalainen tai pysyvän oleskeluluvan saanut asukas (person admitted to Canada for permanent residency) ja jolla on vakinainen asuinpaikka Kanadassa, voi toimia luotto-osuuskunnan johtajana.

Varauma IIIA-PT-74

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Rahoituksen välityksen liitännäispalvelut, muut kuin vakuutus- ja eläkerahoitustoiminta
Kiinteistölainavälittäjät

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Mortgage Brokerages, Lenders and Administrators Act, 2006*, S.O. 2006, c. 29
Mortgage Brokers and Agents: Licensing, O. Reg. 409/07

Kuvaus:

Kiinteistölainavälittäjällä tai -asiamiehellä (molemmat luonnollisten henkilöiden harjoittamia ammatteja) on oltava asuinpaikka Kanadassa.

Varauma IIIA-PT-75

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Rahoituksen välityksen liitännäispalvelut, muut kuin vakuutus- ja eläkerahoitustoiminta
Kiinteistölainavälittäjät

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Mortgage Brokerages, Lenders and Administrators Act, 2006*, S.O. 2006, c. 29;
Mortgage Brokerages: Licensing, O. Reg. 408/07
Mortgage Administrators: Licensing, O. Reg. 411/07

Kuvaus:

Kiinteistölainavälitysten ja kiinteistölainojen hallintopalvelujen tarjoajien (yritysyksiköitä) on oltava Kanadan oikeudenkäyttöalueella perustettuja yhtiöitä, Kanadan oikeudenkäyttöalueen lainsäädännön mukaisesti muodostettuja henkilöyhtiöitä tai yksityisiä elinkeinonharjoittajia, joilla on asuinpaikka Kanadassa.

Varauma IIIA-PT-76

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Kaupankäynti arvopapereilla ja hyödykefutuureilla – henkilöt

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Commodity Futures Act*, R.S.O. 1990, c. C.20, ss. 22(1), 65
National Instrument 31-103 Registration, Exemptions and Ongoing Registrant
National Instrument 33-109 Registration Requirements and Related Matters

Kuvaus:
Yksityishenkilöiden ja yritysten on rekisteröidyttävä voidakseen käydä kauppaa sellaisten kauppiaiden tai välittäjien välityksellä, jotka eivät asu eivätkä ole rekisteröityjä Ontariossa.

Varauma IIIA-PT-77

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.O. 1990, c. S.5, s. 143
National Instrument 31-103 Registration, Exemptions and Ongoing Registrant
National Instrument 81-102 Mutual Funds

Kuvaus:
Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Prinssi Edwardin saarella sovellettavat varaumat

Varauma IIIA-PT-78

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Insurance Act*, R.S.P.E.I. 1988, c. I-4, ss. 24, 26(5), 324

Kuvaus:

Prinssi Edwardin saarella vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan

a) Prinssi Edwardin saaren lainsäädännön mukaisesti perustettu yhtiö;

b) provinssin ulkopuolinen vakuutusyhtiö, joka on muun kanadalaisen oikeudenkäyttöalueen lainsäädännön mukaisesti tai nojalla perustettu vakuutuksenantaja;

c) liittovaltion hyväksymä ulkomaisen yhtiön sivuliike;

d) Lloyds-mallin mukaisesti muodostettu yhteisö;

e) vastavuoroiset vakuutuspörssit; tai

f) vakuutusyhteisöt (fraternal societies).

Varauma IIIA-PT-79

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Insurance Act,* R.S.P.E.I. 1988, c. I-4

Kuvaus:

Prinssi Edwardin saarella toimivilla ulkomaisten vakuutusyhtiöiden tytäryhtiöillä on oltava liittovaltion lupa.

Varauma IIIA-PT-80

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Trust and Fiduciary Companies Act,* R.S.P.E.I. 1988, c. T-7.1, ss. 26, 27
Extra-provincial Corporations Registration Act, R.S.P.E.I. 1988, c. E-14, s. 4

Kuvaus:

Omaisuudenhoitoyhtiön ja luottoyrityksen toiminta Prinssi Edwardin saaren määräysten mukaisesti edellyttää, että yksikkö on sellainen oikeushenkilö, johon sovelletaan säädöstä *Trust and Fiduciary Companies Act*.

Varauma IIIA-PT-81

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Luotto-osuuskunnat, caisse populaire -osuuskunnat sekä niiden yhdistykset ja ryhmittymät

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Credit Unions Act*, R.S.P.E.I. 1988, c. C-29.1, ss. 2, 159

Kuvaus:

Luotto-osuuskunnan on oltava perustettu Prinssi Edwardin saarella.

Varauma IIIA-PT-82

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Kaupankäynti arvopapereilla ja hyödykefutuureilla – henkilöt

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.P.E.I. 1988, c. S-3.1

Kuvaus:

Yksityishenkilöiden ja yritysten on rekisteröidyttävä voidakseen käydä kauppaa sellaisten kauppiaiden tai välittäjien välityksellä, jotka eivät asu eivätkä ole rekisteröityjä Prinssi Edwardin saarella.

Varauma IIIA-PT-83

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.P.E.I. 1988, c. S-3.1

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Quebecissä sovellettavat varaumat

Varauma IIIA-PT-84

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act to amend the Act respecting "Québec Health Services" "Les Services de Santé du Québec" and respecting SSQ, Mutuelle de gestion and SSQ, Life Insurance Company Inc.*, S.Q. 1993, c. 107

Kuvaus:

Jaettaessa tai siirrettäessä vakuutusosakeyhtiön "SSQ, Société d'assurance vie inc" ja hallintayhtiön "Groupe SSQ inc" äänioikeutettuja osakkeita ministeri voi siinä tapauksessa, että siirtäminen antaa yhtiön määräysvallan ulkomaalaisille, pyytää yhtiötä osoittamaan, että osakkeita tarjottiin ensisijaisesti Quebecissä asuville ja toissijaisesti muualla Kanadassa asuville mutta että tarjouksia joko ei tehty tai ne eivät olleet hyväksyttäviä.

Varauma IIIA-PT-85

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting the Caisse de dépôt et placement du Québec,* C.Q.L.R., c. C-2

Kuvaus:

Hallituksen jäsenistä vähintään kolmella neljäsosalla on oltava asuinpaikka Quebecissä.

Varauma IIIA-PT-86

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy
Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting insurance,* C.Q.L.R., c. A-32
An Act respecting trust companies and savings companies, C.Q.L.R., c. S-29.01

Kuvaus:

1. Omaisuudenhoitoyhtiöiden ja talletuslaitosten (savings companies) johtajista kolmen neljäsosan on oltava Kanadan kansalaisia.
2. Vakuutusyhtiöiden, keskinäisten vakuutusyhtiöiden, talletuslaitosten (savings companies) ja omaisuudenhoitoyhtiöiden johtajista enemmistöllä on oltava asuinpaikka Quebecissä.
3. Ulkomaalaisten suora tai epäsuora omistusoikeus kanadalaisessa määräysvallassa olevassa talletuslaitoksessa (savings company) tai omaisuudenhoitoyhtiössä on rajoitettu yksittäisten henkilöiden osalta 10 prosenttiin ja yhteensä 25 prosenttiin.

Varauma IIIA-PT-87

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting insurance*, C.Q.L.R., c. A-32

Kuvaus:

1. Kaikkien oikeushenkilöiden, joita ei ole muodostettu Quebecin lainsäädännön mukaisesti ja joiden päätoimipaikka ei ole Quebecissä, on toimiluvan hakemisen yhteydessä nimitettävä pääedustaja Quebeciin. Kyseisen edustajan on oltava henkilö, jolla on valtuudet toimia ja jolla on asuinpaikka Quebecissä.
2. Kaikilla oikeushenkilöillä, joita ei ole muodostettu Quebecissä annetun lain mukaisesti, on Quebecissä harjoitetun liiketoiminnan osalta samat oikeudet ja velvollisuudet kuin Quebecissä annetun lain mukaisesti muodostetuilla, tapauksen mukaan, vakuutusyhtiöillä tai keskinäisillä vakuutusyhtiöillä. Ne ovat myös velvollisia noudattamaan säädöstä, jonka mukaisesti ne on muodostettu siinä tapauksessa, että kyseinen säädös on rajoittavampi.

Varauma IIIA-PT-88

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting insurance*, C.Q.L.R., c. A-32

Kuvaus:

Quebecissä vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan

a) Quebecin lainsäädännön mukaisesti perustettu yhtiö;
b) provinssin ulkopuolinen vakuutusyhtiö, joka on muun kanadalaisen oikeudenkäyttöalueen lainsäädännön mukaisesti tai nojalla perustettu vakuutuksenantaja;
c) liittovaltion hyväksymä ulkomaisen yhtiön sivuliike; tai
d) Lloyds-mallin mukaisesti muodostettu yhteisö.

Varauma IIIA-PT-89

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Meriliikennettä ja kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) koskevien vakuutussopimusten ja jälleen- ja edelleenvakuutussopimusten välittäminen

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting the distribution of financial products and services,* C.Q.L.R., c. D-9.2

Kuvaus:

Palvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa Quebecissä.

Varauma IIIA-PT-90

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Luotto-osuuskunnat, caisse populaire -osuuskunnat sekä niiden yhdistykset ja ryhmittymät

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting financial services cooperatives,* C.Q.L.R., c. C-67.3

Kuvaus:

Luotto-osuuskuntien, caisse populaire -osuuskuntien sekä niiden yhdistysten ja ryhmittymien on oltava perustettu Quebecissä.

Varauma IIIA-PT-91

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Meriliikennettä ja kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulkutavaraa koskevat suorat vakuutussopimukset

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting Insurance,* C.Q.L.R., c. A-32

Kuvaus:

Palvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa Quebecissä.

Varauma IIIA-PT-92

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting Insurance,* C.Q.L.R., c. A-32

Kuvaus:

Palvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa Quebecissä.

Varauma IIIA-PT-93

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *Regulation 31-103 respecting Registration Requirements, Exceptions and Ongoing Registrant Obligations,* C.Q.L.R., c. V-1.1, r. 10
Securities Act, C.Q.L.R., c. V-1.1

Kuvaus:
Yksityishenkilöiden ja yritysten on rekisteröidyttävä voidakseen käydä kauppaa sellaisten kauppiaiden tai välittäjien välityksellä, jotka eivät asu eivätkä ole rekisteröityjä Quebecissä.

Varauma IIIA-PT-94

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *Securities Act,* C.Q.L.R., c. V-1.1
Regulation 31-103 respecting Registration Requirements, Exemptions and Ongoing Registrant Obligations, C.Q.L.R., c. V-1.1, r. 10
Regulation 81-102 respecting Mutual Funds, C.Q.L.R., c. V-1.1, r. 39

Kuvaus:
Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Saskatchewanissa sovellettavat varaumat

Varauma IIIA-PT-95

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Saskatchewan Insurance Act,* R.S.S. 1978, c. S-26

Kuvaus:

Saskatchewanissa vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan

a) Saskatchewanin lainsäädännön mukaisesti perustettu yhtiö;

b) provinssin ulkopuolinen vakuutusyhtiö, joka on muun kanadalaisen oikeudenkäyttöalueen lainsäädännön mukaisesti tai nojalla perustettu vakuutuksenantaja;

c) liittovaltion hyväksymä ulkomaisen yhtiön sivuliike;

d) Lloyds-mallin mukaisesti muodostettu yhteisö;

e) vastavuoroiset vakuutuspörssit; tai

f) vakuutusyhteisöt (fraternal societies).

Varauma IIIA-PT-96

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Saskatchewan Insurance Act*, R.S.S. 1978, c. S-26

Kuvaus:

Provinssissa esiintyvien riskien vakuuttamisen osalta ilman toimilupaa toimivan vakuutuksenantajan on suoritettava provinssille maksu, joka on suuruudeltaan 10 prosenttia vakuutusmaksusta.

Varauma IIIA-PT-97

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *Trust and Loan Corporations Act, 1997*, S.S. 1997, c. T-22.2

Kuvaus:

Saskatchewan edellyttää, että omaisuudenhoitoyhtiö ja luottoyritys on liittovaltion tai provinssin tasoinen osakeyhtiö.

Varauma IIIA-PT-98

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *Trust and Loan Corporations Act, 1997*, S.S. 1997, c. T-22.2

Kuvaus:

Yksittäisen henkilön tai henkilöiden yhteinen taloudellinen määräysvalta kanadalaisessa omistuksessa olevista ja provinssissa rekisteröidyistä yhtiöistä ei saa olla suurempi kuin 10 prosenttia osakepääomasta.

Varauma IIIA-PT-99

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Luotto-osuuskunnat, caisse populaire -osuuskunnat sekä niiden yhdistykset ja ryhmittymät

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Ylempi johto ja hallitukset

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Credit Union Act, 1985*, S.S. 1984-85-86, c. C-45.1

Kuvaus:

Saskatchewanissa luotto-osuuskunnan johtajan on oltava Kanadan kansalainen.

Varauma IIIA-PT-100

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Luotto-osuuskunnat, caisse populaire -osuuskunnat sekä niiden yhdistykset ja ryhmittymät

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Credit Union Act, 1985*, S.S. 1984-85-86, c. C-45.1

Kuvaus:

Luotto-osuuskunnan on oltava perustettu Saskatchewanissa.

Varauma IIIA-PT-101

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Yhteisön kehittämiseen tarkoitettuja joukkovelkakirjoja liikkeeseen laskevat yhtiöt

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Community Bonds Act*, S.S. 1990-91, c. C-16.1

Kuvaus:

Yhteisön kehittämiseen tarkoitettuja joukkovelkakirjoja liikkeeseen laskevan yhtiön johtajalla on oltava asuinpaikka Saskatchewanissa.

Varauma IIIA-PT-102

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia) Kaupankäynti arvopapereilla ja hyödykefutuureilla – henkilöt
Varauman tyyppi:	Kansallinen kohtelu Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta
Hallintotaso:	Provinssitaso – Saskatchewan
Toimenpiteet:	*The Securities Act, 1988*, S.S. 1988-89, c. S-42.2 *The Securities Commission (Adoption of National Instruments) Regulations*, R.R.S. c. S-42.2 Reg. 3

Kuvaus:

Kaupankäynti sellaisten kauppiaiden tai välittäjien välityksellä, jotka eivät asu eivätkä ole rekisteröityjä siinä provinssissa, jossa kaupankäynti tapahtuu, edellyttää rekisteröitymistä.

Varauma IIIA-PT-103

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia) Rahoituksen neuvonta- ja liitännäispalvelut
Varauman tyyppi:	Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta
Hallintotaso:	Provinssitaso – Saskatchewan
Toimenpiteet:	*The Securities Act, 1988*, S.S. 1988-89, c. S-42.2

Kuvaus:

Neuvontapalvelujen tarjoaminen Saskatchewanissa edellyttää neuvonantajilta kaupallista läsnäoloa Saskatchewanissa, ja neuvonantajan pitää olla rekisteröity neuvonantajaksi Saskatchewanissa.

Varauma IIIA-PT-104

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia) Arvopaperikauppiaat ja -välittäjät
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Securities Act, 1988*, S.S. 1988-89, c. S-42.2

Kuvaus:

Arvopaperikauppiaiden ja -välittäjien on oltava muodostettu tai niiden toimintaa pitää harjoittaa liittovaltion, provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti.

Varauma IIIA-PT-105

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Securities Act, 1988*, S.S. 1988-89, c. S-42.2
The Securities Commission (Adoption of National Instruments) Regulations, R.R.S. c. S-42.2 Reg. 3

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos alisäilyttäjän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Yukonissa sovellettavat varaumat

Varauma IIIA-PT-106

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Ensivakuutus ja jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Insurance Act*, R.S.Y. 2002, c. 119

Kuvaus:

Yukonissa vakuutuspalveluja voivat tarjota ainoastaan

a) Yukonin lainsäädännön mukaisesti perustettu yhtiö;

b) provinssin ulkopuolinen vakuutusyhtiö, joka on muun kanadalaisen oikeudenkäyttöalueen lainsäädännön mukaisesti tai nojalla perustettu vakuutuksenantaja;

c) liittovaltion hyväksymä ulkomaisen yhtiön sivuliike;

d) Lloyds-mallin mukaisesti muodostettu yhteisö;

e) vastavuoroiset vakuutuspörssit; tai

f) vakuutusyhteisöt (fraternal societies).

Varauma IIIA-PT-107

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Meriliikennettä ja kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) sekä kansainvälistä kauttakulkutavaraa koskevat suorat vakuutussopimukset

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Insurance Act,* R.S.Y. 2002, c. 119

Kuvaus:

Palvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa Yukonissa.

Varauma IIIA-PT-108

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Jälleen- ja edelleenvakuutus

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Insurance Act,* R.S.Y. 2002, c. 119

Kuvaus:

Palvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa Yukonissa.

Varauma IIIA-PT-109

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Meriliikennettä ja kaupallista lentoliikennettä sekä avaruusalusten laukaisuja ja kuljetuksia (mukaan lukien satelliitit) koskevien vakuutussopimusten ja jälleen- ja edelleenvakuutussopimusten välittäminen

Varauman tyyppi: Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Insurance Act,* R.S.Y. 2002, c. 119

Kuvaus:

Palvelujen tarjoaminen edellyttää kaupallista läsnäoloa Yukonissa.

Varauma IIIA-PT-110

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Omaisuudenhoitoyhtiöt ja luottoyritykset

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Business Corporations Act*, R.S.Y. 2002, c. 20

Kuvaus:

Omaisuudenhoitoyhtiön ja luottoyrityksen toiminta Yukonin määräysten mukaisesti edellyttää, että yksikkö on sellainen yhtiö, johon sovelletaan säädöstä *Business Corporations Act*.

Varauma IIIA-PT-111

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Luotto-osuuskunnat, caisse populaire -osuuskunnat sekä niiden yhdistykset ja ryhmittymät

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Business Corporations Act*, R.S.Y. 2002, c. 20

Kuvaus:

Luotto-osuuskunnan on oltava perustettu Yukonissa.

Varauma IIIA-PT-112

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Kaupankäynti arvopapereilla ja hyödykefutuureilla – henkilöt

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Business Corporations Act*, R.S.Y. 2002, c. 20

Kuvaus:

Yksityishenkilöiden ja yritysten on rekisteröidyttävä voidakseen käydä kauppaa sellaisten kauppiaiden tai välittäjien välityksellä, jotka eivät asu eivätkä ole rekisteröityjä Yukonissa.

Varauma IIIA-PT-113

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Arvopaperikauppiaat ja -välittäjät

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Securities Act*, S.Y. 2007, c. 16
Business Corporations Act, R.S.Y. 2002, c. 20

Kuvaus:
Yukonissa arvopaperikauppiaiden ja -välittäjien on oltava muodostettu tai niiden toimintaa pitää harjoittaa liittovaltion, provinssin tai territorion lainsäädännön mukaisesti.

Varauma IIIA-PT-114

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Kaupankäynti omaan tai asiakkaiden lukuun: säilytyspalvelut; kaupankäynti arvopapereilla ja hyödykefutuureilla – henkilöt; arvopaperikauppiaat ja -välittäjät; kaupankäynti arvopapereilla ja hyödykefutuureilla; rahoituksen neuvonta- ja liitännäispalvelut; kauppiaat, välittäjät, neuvonantajat

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Business Corporations Act*, R.S.Y. 2002, c. 20

Kuvaus:
Rekisteröitymistä hakevalla yksityishenkilöllä on pitänyt olla asuinpaikka Kanadassa vähintään yhden vuoden ajan ennen hakemuksen jättämistä, ja hakemusta jätettäessä hänellä on oltava asuinpaikka siinä provinssissa, jossa hän aikoo toimia.

Varauma IIIA-PT-115

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Business Corporations Act*, R.S.Y. 2002, c. 20

Kuvaus:
Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

B JAKSO

Kanadassa sovellettavat varaumat

(sovelletaan kaikissa provinsseissa ja territorioissa)

Varauma IIIB-C-1

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Kaikki

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Kuvaus:

Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jossa määrätään, että sellaisten liittovaltion sääntelemien rahoituslaitosten, joiden pääoma on suurempi kun 1 miljardi Kanadan dollaria, on kolmen vuoden kuluessa kyseisen kynnysarvon saavuttamisesta hajautettava omistuspohjaa listaamalla 35 prosenttia äänioikeutetuista osakkeistaan ja asettamalla ne kaupankäynnin kohteeksi kanadalaiseen pörssiin.

Varauma IIIB-C-2

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Kaikki

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Kuvaus:

1. Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jossa edellytetään ministeriön lupaa, kun (kanadalainen tai ulkomaalainen) henkilö hankkii sellaisen liittovaltion sääntelemän rahoituslaitoksen osakkeita, joka on muodostettu säädöksen *Bank Act*, S.C. 1991, c. 46, *Insurance Companies Act*, S.C. 1991, c. 47, tai *Trust and Loan Companies Act*, S.C. 1991, c. 45, mukaisesti, jos kyseisen henkilön omistuksessa on hankinnan jälkeen enemmän kuin 10 prosenttia rahoituksenlaitoksen minkä tahansa tyyppisistä osakkeista.
2. Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jonka mukaan yksikään (kanadalainen tai ulkomaalainen) henkilö ei saa omistaa enempää kuin 20 prosenttia minkä tahansa tyyppisistä äänioikeutetuista osakkeista tai 30 prosenttia minkä tahansa tyyppisistä äänivaltaa vailla olevista osakkeista seuraavissa:
   a) pankki tai pankkiholdingyhtiö, jonka pääoma on vähintään 12 miljardia Kanadan dollaria; tai
   b) säädöksen *Bank Act*, *Insurance Companies Act* tai *Trust and Loan Companies Act* mukaisesti muodostettu liittovaltion sääntelemä rahoituslaitos, jonka omistuspohja on tämän sopimuksen voimaantullessa laaja, koska niin edellytetään ([1]), sekä siitä syystä, että kyseinen laitos on määritelty järjestelmän kannalta merkittäväksi rahoituslaitokseksi.
3. Riippumatta siitä, mitä 2 kohdan a alakohdassa määrätään, Euroopan unionin rahoituslaitoksella, jota säännellään Euroopan unionissa pankkina, tai millä tahansa muulla Euroopan unionin rahoituslaitoksella, jota säännellään Euroopan unionissa ja jonka omistuspohja on laaja, voi edelleen olla määräysvalta pankissa tai pankkiholdingyhtiössä, jos sillä oli määräysvalta kyseisessä pankissa tai pankkiholdingyhtiössä sinä päivänä, jona pankin tai pankkiholdingyhtiön pääoma saavutti kynnysmäärän, joka edellyttää laajaa omistuspohjaa, ja sillä on ollut määräysvalta pankissa kyseisestä päivästä lähtien.

Varauma IIIB-C-3

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

([1]) Sovellettaessa 2 kohdan b alakohtaa katsotaan, että rahoituslaitoksen omistuspohja on laaja tämän sopimuksen voimaantullessa, jos 1) sen omistuspohjan vaadittiin olevan laaja 17. heinäkuuta 2014; tai 2) 17. heinäkuuta 2014 jälkeen mutta ennen tämän sopimuksen voimaantuloa määritettiin, että rahoituslaitoksen omistuspohjaa on laajennettava mutta rahoituslaitos ei toteuttanut kohtuullisia toimenpiteitä omistuspohjan laajentamiseksi tämän sopimuksen voimaantuloon mennessä.

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Kuvaus:

1. Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jossa edellytetään, että ulkomainen pankki perustaa tytäryhtiön voidakseen ottaa vastaan tai pitää hallussaan alle 150 000 Kanadan dollarin vähittäistalletuksia, paitsi jos kaikkien ulkomaisen pankin pitämien alle 150 000 Kanadan dollarin suuruisten talletusten summa on alle yhden prosentin kaikista talletuksista tai jos talletus otetaan vastaan ammattimaiselta sijoittajalta (esimerkiksi Kanadan liittovaltion tai provinssien hallitukset, ulkomaiset hallitukset, sellaiset kansainväliset kehityspankit, joiden jäsen Kanada on, rahoituslaitokset, tietyt eläke- ja keskinäiset kassat ja suuret yritykset).
2. Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla kielletään täyden palvelun pankkien sivuliikkeiden ja lainoja myöntävien pankkien sivuliikkeiden jäsenyys Kanadan talletussuojasta vastaavassa viranomaisessa (Canada Deposit Insurance Corporation).

Varauma IIIB-C-4

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Kansallinen taso

Kuvaus:

Kanada varaa itselleen oikeuden ottaa käyttöön tai pitää voimassa toimenpiteen, jolla kielletään ulkomaisten pankkien lainoja myöntävien sivuliikkeiden jäsenyys Kanadan maksujärjestelmiä hoitavassa ja valvovassa Canadian Payments Associationissa.

Albertassa sovellettavat varaumat

Varauma IIIB-PT-1

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Alberta

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.A. 2000, c. S-4

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Brittiläisessä Kolumbiassa sovellettavat varaumat

Varauma IIIB-PT-2

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Securities Act,* R.S.B.C. 1996, c. 418

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos alisäilyttäjän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Varauma IIIB-PT-3

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Brittiläinen Kolumbia

Toimenpiteet: *Insurance Corporation Act,* R.S.B.C. 1996, c. 228
Exclusion Regulation, B.C. Reg. 153/73

Kuvaus:

Brittiläisessä Kolumbiassa moottoriajoneuvojen vakuuttaminen on varattu julkiselle monopolille.

Manitobassa sovellettavat varaumat

Varauma IIIB-PT-4

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut
Moottoriajoneuvovakuutus

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *Manitoba Public Insurance Corporation Act,* C.C.S.M. c. P215

Kuvaus:

Manitobassa moottoriajoneuvojen vakuuttaminen on varattu julkiselle monopolille.

Varauma IIIB-PT-5

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Manitoba

Toimenpiteet: *The Securities Act,* C.C.S.M. c. S50

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

New Brunswickissä sovellettavat varaumat

Varauma IIIB-PT-6

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia) Säilytyspalvelut
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy
Hallintotaso:	Provinssitaso – New Brunswick
Toimenpiteet:	*Securities Act*, S.N.B. 2004, c. S-5.5

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Newfoundland ja Labradorissa sovellettavat varaumat

Varauma IIIB-PT-7

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia) Säilytyspalvelut
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy
Hallintotaso:	Provinssitaso – Newfoundland ja Labrador
Toimenpiteet:	*Securities Act*, R.S.N.L. 1990, c. S-13

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Luoteisterritorioissa sovellettavat varaumat

Varauma IIIB-PT-8

Toimiala:	Rahoituspalvelut
Osa-ala:	Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia) Säilytyspalvelut
Varauman tyyppi:	Markkinoille pääsy
Hallintotaso:	Territoriotaso – Luoteisterritoriot

Toimenpiteet: *Securities Act*, S.N.W.T. 2008, c. 10

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Nova Scotiassa sovellettavat varaumat

Varauma IIIB-PT-9

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Nova Scotia

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.N.S. 1989, c. 418

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Nunavutissa sovellettavat varaumat

Varauma IIIB-PT-10

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Territoriotaso – Nunavut

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.N.W.T. (Nu.) 1988, c. S-5

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Ontariossa sovellettavat varaumat

Varauma IIIB-PT-11

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut – vakuutus- ja eläkevakuutustoiminnan liitännäispalvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu
Suosituimmuuskohtelu
Markkinoille pääsy
Rahoituspalvelujen rajatylittävä tarjonta

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Insurance Act*, R.S.O. 1990, c. I.8, ss. 54(1), 386(1), 386(2), 403
Agents, O. Reg. 347/04

Kuvaus:
Muualla asuville Amerikan yhdysvaltojen yksittäisille vakuutusasiamiehille myönnetään etuuskohteluun perustuva pääsy Ontarion vakuutuspalvelumarkkinoille (vastavuoroisuusperiaatteen mukaisesti koskee kaikkia Amerikan yhdysvaltojen osavaltioita).

Varauma IIIB-PT-12

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Ontario

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.O. 1990, c. S.5, s. 143
National Instrument 31-103 Registration, Exemptions and Ongoing Registrant
National Instrument 81-102 Mutual Funds

Kuvaus:
Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Prinssi Edwardin saarella sovellettavat varaumat

Varauma IIIB-PT-13

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Prinssi Edwardin saari

Toimenpiteet: *Securities Act*, R.S.P.E.I. 1988, c. S-3.1

Kuvaus:
Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Quebecissä sovellettavat varaumat

Varauma IIIB-PT-14

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *An Act respecting the Société de l'assurance automobile du Québec,* C.Q.L.R., c. S-11.011

Kuvaus:

Quebecissä moottoriajoneuvojen vakuuttaminen henkilövahinkojen ja kuoleman osalta on varattu julkiselle monopolille.

Varauma IIIB-PT-15

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet:

Kuvaus:

Quebecissä julkisten ja puolijulkisten laitosten talletusten vastaanotto sekä julkisten ja puolijulkisten laitosten eläkerahastojen hoito on varattu julkiselle monopolille.

Varauma IIIB-PT-16

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Quebec

Toimenpiteet: *Securities Act,* C.Q.L.R., c. V-1.1
Regulation 81-102 respecting Mutual Funds, C.Q.L.R., c. V-1.1, r. 39

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Saskatchewanissa sovellettavat varaumat

Varauma IIIB-PT-17

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)
Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Securities Act, 1988,* S.S. 1988-89, c. S-42.2

The Securities Commission (Adoption of National Instruments) Regulations, R.R.S. c. S-42.2 Reg. 3

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos alisäilyttäjän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.

Varauma IIIB-PT-18

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Vakuutustoiminta ja siihen liittyvät palvelut

Varauman tyyppi: Kansallinen kohtelu

Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Provinssitaso – Saskatchewan

Toimenpiteet: *The Traffic Safety Act,* S.S. 2004, c. T-18.1

The Automobile Accident Insurance Act, R.S.S. 1978, c. A-35

Kuvaus:

Saskatchewanissa moottoriajoneuvojen vakuuttaminen on varattu julkiselle monopolille.

Yukonissa sovellettavat varaumat

Varauma IIIB-PT-19

Toimiala: Rahoituspalvelut

Osa-ala: Pankkitoiminta ja muut rahoituspalvelut (lukuun ottamatta vakuutuksia)

Säilytyspalvelut

Varauman tyyppi: Markkinoille pääsy

Hallintotaso: Territoriotaso – Yukon

Toimenpiteet: *Business Corporations Act,* R.S.Y. 2002, c. 20

Kuvaus:

Keskinäisten rahastojen, jotka tarjoavat Kanadassa arvopapereita, on käytettävä paikallista säilyttäjää. Ulkopuolista alisäilyttäjää voidaan käyttää, jos tämän oma pääoma on vähintään 100 miljoonaa Kanadan dollaria.